

T.C.
MİMAR SİNAN GÜZEL SANATLAR ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TARİH ANABİLİM DALI
YENİÇAĞ TARİHİ PROGRAMI

**24 NUMARALI KALEBEND DEFTERİNE (H. 1203 – 1205 /
M. 1788 – 1790) GÖRE OSMANLI DEVLETİ'NDE SUÇLAR,
SUÇLULAR VE CEZALAR (DEĞERLENDİRME VE METİN)**
(YÜKSEK LİSANS TEZİ)

HAZIRLAYAN
20146035 RAMAZAN UZ

DANIŞMAN
PROF. DR. ÖMER İŞBİLİR

İSTANBUL 2017

Ramazan UZ tarafından hazırlanan **24 Numaralı Kalebend Defterine (H. 1203-1205 / M. 1788-1790) Göre Osmanlı Devleti'nde Suçlar, Suçlular ve Cezalar (Değerlendirme ve Metin)** adlı bu çalışma aşağıda adları yazılı jüri üyelerince Oybirliğiyle / ~~Oyçokluğuyla~~ Yüksek Lisans Tezi olarak Kabul Edilmiştir.

Kabul (Sınav) Tarihi : 09 / 05 / 2017

(Jüri Üyesinin Ünvanı , Adı , Soyadı ve Kurumu) :

İmzası :

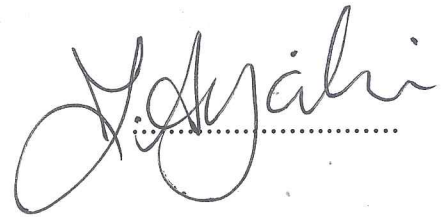
Jüri Üyesi : Prof.Dr. Ömer İŞBİLİR (Danışman)

Jüri Üyesi : Doç.Dr. Zekai METE (Medeniyet Ü. Öğr.Üy.)

Jüri Üyesi : Yrd.Doç.Dr. Zeynep AYCIBİN SEYİTKIRAN

Yedek Jüri Üyesi : Doç.Dr. Filiz KARACA

.....

Yedek Jüri Üyesi : Yrd.Doç.Dr. Yusuf Alperen AYDIN (İ.Ü.Öğr.Üy.)

.....

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ	III
ÖZET	V
ABSTRACT	VI
ŞEKİLLER LİSTESİ.....	VII
TABLolar LİSTESİ.....	IX
HARİTALAR LİSTESİ.....	X
KISALTMALAR	XI
1. GİRİŞ	1
2. KALE VE KALEBENDLİK CEZASI HAKKINDA.....	4
3. 24 NUMARALI KALEBEND DEFTERİNİN İÇERİK YÖNÜNDEN DEĞERLENDİRİLMESİ	6
3.1 Hüküm Türleri	6
3.1.1 Ceza Hükümleri ve Suçluların Cezalandırılma Süreçleri	8
3.1.1.1 Katle Bedel Cezalandırma.....	12
3.1.2 Tekrar Edilen Hükümler	13
3.1.3 Terkin Edilen Hükümler	14
3.1.4 İtlak Hükümleri ve Suçluların İtlak Edilme Süreçleri	16
3.1.4.1 İtlak Sebepleri	19
3.1.4.2 İtlak Edilme Şartları	20
3.1.4.3 İftira Sonucu Ceza Alanların Serbest Bırakılmaları.....	22
3.1.5 Diğer Hüküm Türleri	23
3.2 Ceza Türleri	24
3.2.1 Kalebend Cezası	25
3.2.1.1 Kalebend Cezası Uygulama Mahalleri.....	25
3.2.1.2 Kalebend Cezası Alan Suçluların Suç İşledikleri Mahaller	28
3.2.1.3 Kalebend Cezası Alan Suçluların Sahip Oldukları Sosyal Statüler	34
3.2.1.4 Kalebend Cezası Alan Suçluların İşledikleri Suçların Kategorileri....	41
3.2.1.5 Kalebend Cezası Alan Suçluların Ceza İnfaz Süreleri.....	50
3.2.1.6 Kalebend Cezasının Verildiği Hükümler	53
3.2.2 Nefy Cezası.....	56
3.2.2.1 Nefy Cezası Uygulama Mahalleri	56
3.2.2.2 Nefy Cezası Alan Suçluların Suç İşleme Mahalleri	60
3.2.2.3 Nefy Cezası Alan Suçluların Sosyal Statüleri.....	62
3.2.2.4 Nefy Cezası Alan Suçluların İşledikleri Suçların Kategorilere Göre Dağılımı	66

3.2.2.5 Nefy Cezası Alan Suçluların Ceza İnfaz Süreleri	72
3.2.2.6 Nefy Cezasının Verildiği Hükümler	74
3.2.3 Cezire-bend Cezası	77
3.2.3.1 Cezîre-bend Cezası Uygulama Mahalleri	78
3.2.3.2 Cezire-bend Cezası Alan Suçluların Suç İşledikleri Mahaller.....	80
3.2.3.3 Cezire-bend Cezası Alan Suçluların Sosyal Statüleri	82
3.2.3.4 Cezire-bend Cezası Alan Suçluların İşledikleri Suçların Kategorilere Göre Dağılımı.....	87
3.2.3.5 Cezire-bend Suçlularının Ceza İnfaz Süreleri	95
3.2.3.6 Cezire-bend Cezasının Verildiği Hükümler.....	97
3.2.4 Manastır-bend Cezası	99
3.2.5 Kulle-bend Cezası.....	101
3.2.6 Palanka-bend Cezası	103
3.2.7 Uzaklaştırma Cezası	104
3.2.8 Kürek Cezası.....	106
3.2.9 Uyarı Cezası.....	108
4. 24 NUMARALI KALEBEND DEFTERİNİN TEKNİK AÇIDAN DEĞERİLENDİRİLMESİ VE DEFTER TRANSKRİPSİYON YÖNTEMİ.....	114
5. 24 NUMARALI KALEBEND DEFTERİNİN TRANSKRİPSİYON METNİ...	117
6. SONUÇ	690
7. EKLER	694
8. KAYNAKÇA.....	707
9. ÖZGEÇMİŞ.....	709

ÖNSÖZ

Şer'iyye Sicilleri, Ahkâm Defterleri, Şikâyet Defterleri vb. gibi Osmanlı Devleti'nin sosyal tarihinin çalışmak adına faydalanılan en önemli arşiv kaynaklarından birisi de Kalebend Defterleridir.

Osmanlı Devleti'nde yaşayanların işledikleri suçlar ve bu suçlar neticesinde kendilerine verilen cezalara ilişkin hükümlere ait kayıtların tutulduğu 24 numaralı Kalebend Defteri de Başbakanlık Osmanlı Arşivleri'nde yer alan 44 ciltlik kalebend defter serisinden birisidir. İncelenen bu defter içinde yer alan hükümler neticesinde Osmanlı Devleti'nde 2 yıllık (H. 1203-1205 / M 1788-1790) zaman dilimi içerisinde işlenen suçlar hakkında bilgi sahibi olunurken bu suçları işleyen kişiler hakkında da bilgi sahibi olunabilmiştir. Yapılan bu çalışmada kalebend defterinden elde bilgiler ışığında Osmanlı toplumunda suça bulaşma potansiyeli yüksek olan kişilerin dinî, meslekî, sosyal grup aidiyetlerine dair çıkarımlarda bulunulmuştur. Bunlara ek olarak 2 yıllık süre içerisinde Osmanlı coğrafyası içerisinde suç işlenme potansiyelinin yüksek olduğu yerler ile ceza çekilmesi için en çok tercih edilen yerler hakkında genel kanılara varılabilmektedir.

Yapılan çalışmada öncelikle defterde yer alan tüm hükümler türlerine göre tasnif edilerek tanıtılmıştır. Hükümlerin tanıtımından sonra defterden yola çıkarak suçlunun cezalandırılma ve serbest bırakılma süreçleri değerlendirilmiştir.

Hükümlerin sonra defterde yer alan ceza türlerine göre belli bir sıraya göre tasnifi yapılmış ve sırasıyla her ceza türünde ceza uygulama mahalli, suç işleme mahalli, suçluların sosyal statüleri, işlenen suçların kategorilere göre dağılımları, ıtlak edilen suçluların sayıları, ıtlak edilme süreleri ve ceza hükümlerinin numaraları verilmiştir.

Bu kısımdan sonra defterin teknik özellikleri ve transkripsiyon sırasında izlenen çalışma yöntemlerine dair bilgiler verilmiştir. Defterin transkripsiyon metni verildikten sonra tüm defterden edinilen yargılara dair bir sonuç yazılarak çalışma tamamlanmıştır.

Bu çalışmanın konusunun belirlenmesinden itibaren geçen tüm çalışma süresi boyunca hiçbir şekilde yardımlarını esirgemeyen ve bana yol gösteren danışmanım Prof. Dr. Ömer İŞBİLİR hocama, çalışmamı bitirebilmem için sağladığı her türlü desteklerinden dolayı bölüm başkanımız Prof. Dr. Fatma REKLİ hocama, çalışmamızın düzenlemelerini yaparken benim için vaktini harcayıp yardımcı olan Yrd. Doç. Dr. . Filiz BAYRAM hocama, Ramazan KAMİL ÇELEBİ bağta olmak üzere çalışma sırasında her türlü konularda yardımcı olan tüm arkadaşlarıma, lisansta bağlayıp yüksek lisansta da devam eden ve öğrenim hayatımın devamı için çok önemli yeri olan bursu sağladığı için T.C. TÜBİTAK-BİDEB'e, 24 numaralı Kalebend Defteri gibi gemiğe ışıktutan birçok değerli arėiv kaynağını muhafaza edip arağtırmacılara ulağmasını sağlayan T.C. Bağbakanlık Devlet Arėivleri Genel Müdürlüğü ve tüm çalışanlarına ve öğrenime bağladığım ilk günden bu güne kadar benim için türlü fedakarlıklarda bulunan çok kıymetli aileme teğekkr ederim. Yapılan bu çalışmanın ilim dünyasına faydalı olmasını temenni ederim.

Ramazan UZ

Mayıs 2017

ÖZET

Osmanlı Devleti'nin 600 yıl boyunca süren devamlılığında sahip olduğu hukuk sisteminin önemli bir yeri vardır. Osmanlılar geçmişteki Türk devletlerinden miras aldığı gelenek, görenek ve örfleri Türklerin İslamiyet'e geçişiyle kabul ettiği şer'î hukukla birleştirerek kendilerine has bir hukuk sistemi kurmuşlardır. Kurulan bu hukuk sistemi ihtiyaç duyduğu zamanlarda da kendini yenileme yoluna gitmiştir.

Osmanlı yöneticilerinin en önemli amaçlarından birisi var olan devlet düzen ve nizamının hiçbir kuvvet tarafından bozulmamasını sağlamaktır. Bu amaç dışarıdan gelen tehlikelere karşı korunurken içeriden bireysel ya da gruplar tarafından gelen tehlikelere karşı da müdafaa edilmeye çalışılmıştır. Bunun içindir ki devlet içerisinde insanlar arasında düzeni bozacak her türlü zararlı faaliyet önlenmeye ve suçlular gereği gibi cezalandırılmaya çalışılmıştır. Bu cezalar arasında kalebend, sürgün, cezire-bend, gibi cezalar en çok tercih edilenlerden olmuştur.

Anahtar Kelimeler: Kalebend, Nefy, Sürgün, Yargı, Ceza, Hukuk, Suç, Suçlu

ABSTRACT

The judicial system of the Ottoman Empire is a great contributor of the state's existence of 600 years. The Ottomans established a unique judicial system via culminating the traditions and customs inherited from the ancient Turkic empires with the Islamic *sharia* law adopted after the conversion of the Turks to Islam. This judicial system was able to renew itself when needed.

One of the most significant goals of the Ottoman ruling class was to secure the existing order in any case. This goal envisioned protection from external threats along with the defence against internal dangers stemming either from the individuals or the groups. Because of that, all sorts of harmful activities threatening the public order were strived to be eliminated and meticulously criminals were to be penalised. Among the penalisations, *kalebend* (fortress confinement), *sürgün* (exile) and *cezirebend* (island confinement) were the most preferred ones.

Keywords: Kalebend, Nefy, Sürgün, Judiciary, Punishment, Law, Crime, Criminal

ŞEKİLLER LİSTESİ

Şekil 3.1: 24 Numaralı Kalebend Defterinde Yer Alan Hükümlerin Sayılarına Göre Dağılımları.....	7
Şekil 3.2: 24 Numaralı Kalebend Defterinde Yer Alan Hüküm Türlerinin Toplam İçerisindeki Sayısal ve Oransal Dağılımı	8
Şekil 3.3: Tekrar Edilen Hükümlerin Ceza Türlerine Göre Sayısal ve Oransal Dağılımı	14
Şekil 3.4: Terkin Edilen Hükümlerin Hüküm Türlerine Göre Sayısal Dağılımı	15
Şekil 3.5: 24 Numaralı Kalebend Defterinde Yer Alan İtlak Hükümlerinin Ceza Türlerine Göre Sayısal Dağılımı.....	16
Şekil 3.6: Kalebend Cezası Alan Müslüman ve Gayr-i Müslimlerin Sayıları ve Oranları	33
Şekil 3.7: Kalebend Cezası Alan Erkek ve Kadın Suçluların Sayıları ve Oranları	33
Şekil 3.8: Kalebend Cezası Alan Suçluların Toplumsal Sınıflara Göre Sayısal Dağılımları.....	34
Şekil 3.9 Kalebend Cezası Alan Suçluların Toplumsal Sınıflara Göre Sayısal ve Oransal Dağılımları.....	35
Şekil 3.10: 24 Numaralı Kalebend Defterine Göre Kalebend Cezası Alan Suçlulardan Reaya Sınıfını Oluşturan Grupların Sayısal Dağılımı	38
Şekil 3.11: 24 Numaralı Kalebend Defterinde Yer Alan Suçlulardan Reaya Sınıfını Oluşturan Grupların Sayısal ve Oransal Dağılımı	39
Şekil 3.12: 24 Numaralı Kalebend Defterine Göre Kalebend Cezası Alan Mahkûmların İşledikleri Suçların Hüküm Sayıları Bazında Kategorilerine Göre Sayısal Dağılımı	49
Şekil 3.13: 24 Numaralı Kalebend Defterine Göre Kalebend Cezası Alan Mahkûmların İşledikleri Suçların Hüküm Sayıları Bazında Kategorilere Göre Sayısal ve Oransal Dağılımı	50
Şekil 3.14: Kalebend Cezası Alıp Serbest Bırakılan Suçluların Ceza Sürelerine Göre Sayısal Dağılımı	51
Şekil 3.15: Kalebend Cezası Alıp Serbest Bırakılan Suçluların Ceza Sürelerinin Toplam Suçlu Sayısına Göre Sayısal ve Oransal Dağılımı.....	52
Şekil 3.16: Nefy Cezası Alan Suçluların Gönderildikleri Mahallere Din Bazında Sayısal ve Oransal Dağılımı.....	57
Şekil 3.17: Nefy Cezası Alan Suçluların Gönderildikleri Mahallere Cinsiyet Bazında Sayısal ve Oransal Dağılımı	57
Şekil 3.18: Nefy Cezası Alan Suçluların Osmanlı Toplumsal Sınıflarına Göre Sayısal Dağılımı	62
Şekil 3.19: Nefy Cezası Alan Suçluların Osmanlı Toplumsal Sınıflarına Göre Sayısal ve Oransal Dağılımı.....	63
Şekil 3.20: Nefy Cezası Alan Suçluların Reaya Sınıfı İçerisindeki Sayısal Dağılımı.....	65
Şekil 3.21 Nefy Cezası Verilen Tüm Suç Kategorilerinin Hüküm Bazında Sayısal ve Oransal Dağılımı.....	72
Şekil 3.22: 24 Numaralı Kalebend Defterine Göre Nefy Cezası Alıp Serbest Bırakılan Suçluların Ceza Sürelerine Göre Sayısal Dağılımı.....	73

Şekil 3.23: 24 Numaralı Kalebend Defterine Göre Nefy Cezası Alıp Serbest Bırakılan Suçluların Ceza Sürelerinin Toplam Suçlu Sayısına Göre Sayısal ve Oransal Dağılımı	74
Şekil 3.24: 24 Numaralı Kalebend Defterine Göre Cezire-bend Cezası Alan Müslüman ve Gayr-i Müslim Suçluların Sayıları ve Oranları.....	79
Şekil 3.25: 24 Numaralı Kalebend Defterine Göre Cezire-bend Cezası Alan Kadın ve Erkek Suçluların Sayıları ve Oranları.....	79
Şekil 3.26: 24 Numaralı Kalebend Defterine Göre Cezire-bend Cezası Alan Suçluların Osmanlı Toplumsal Sınıflarına Göre Sayısal Dağılımı	83
Şekil 3.27: 24 Numaralı Kalebend Defterine Göre Cezire-bend Cezası Alan Suçluların Osmanlı Toplumsal Sınıflarına Göre Sayısal ve Oransal Dağılımı.....	84
Şekil 3.28: 24 Numaralı Kalebend Defterine Göre Cezire-bend Cezası Alan Suçluların Reaya Sınıfı İçerisindeki Sayısal Dağılımları	86
Şekil 3.29: 24 Numaralı Kalebend Defterine Göre Cezire-bend Cezası Alan Mahkûmların İşledikleri Suçların Hüküm Sayıları Bazında Kategorilere Göre Sayısal Dağılımı.....	94
Şekil 3.30: 24 Numaralı Kalebend Defterine Göre Cezire-bend Cezası Alan Mahkûmların İşledikleri Suçların Hüküm Sayıları Bazında Kategorilere Göre Sayısal ve Oransal Dağılımı.....	95
Şekil 3.31: 24 Numaralı Kalebend Defterinde Cezire-bend Cezası Alıp Serbest Bırakılan Suçluların Ceza Sürelerine Göre Sayısal Dağılımı.....	96
Şekil 3.32: 24 Numaralı Kalebend Defterinde Cezire-bend Cezası Alıp Serbest Bırakılan Suçluların Ceza Sürelerinin Toplam Suçlu Sayısına Göre Sayısal ve Oransal Dağılımı	97
Şekil 3.33: Manastır-bend Cezası Alan Suçluların Sosyal Statülere Göre Sayısal ve Oransal Dağılımı.....	99
Şekil 3.34 24 Numaralı Kalebend Defterinde Kürek Cezası Alan Suçluların Dinlerine Göre Sayısal Dağılımı	107

TABLOLAR LİSTESİ

Tablo 3.1: Kalebend Cezası Alan Suçluların Gönderildikleri Kalelere Din ve Cinsiyet Bazında Sayısal Dağılımı	26
Tablo 3.2: 24 Numaralı Kalebend Defterinde Kalebend Cezası Alan Suçluların Suç İşledikleri Mahallere Din ve Cinsiyet Bazında Sayısal Dağılımı	29
Tablo 3.3: Kalebend Cezası Verilen Ekonomik Suçların Hüküm Sayısı Bazında Dağılımı .	42
Tablo 3.4: Kalebend Cezası Verilen Askerî Suçların Hüküm Sayısı Bazında Dağılımı .	44
Tablo 3.5: Kalebend Cezası Verilen Sosyal Suçların Hüküm Sayısı Bazında Dağılımı .	45
Tablo 3.6: Kalebend Cezası Verilen Dinsel Suçların Hüküm Sayısı Bazında Dağılımı .	47
Tablo 3.7: Kalebend Cezası Verilen Siyasi/İdari Suçların Hüküm Sayısı Bazında Dağılımı	47
Tablo 3.8: Kalebend Cezasının Verildiği Hükümlerin İlgili Kalelere Sayısal Dağılımı .	53
Tablo 3.9: 24 Numaralı Kelbend Defterinde Nefy Cezası Alan Suçluların Ceza Mahallerine Göre Din ve Cinsiyet Bazında Dağılımları	59
Tablo 3.10: 24 Numaralı Kalebend Defterinde Nefy Cezası Alan Suçluların Suç İşledikleri Mahallere Göre Din ve Cinsiyet Bazında Sayısal Dağılımı.....	61
Tablo 3.11: 24 Numaralı Kalebend Defterinde Nefy Cezası Verilen Ekonomik Suçların Hüküm Sayısı Bazında Dağılımı	67
Tablo 3.12: 24 Numaralı Kalebend Defterinde Nefy Cezası Verilen Askerî Suçların Hüküm Sayısı Bazında Dağılımı	68
Tablo 3.13: 24 Numaralı Kalebend Defterinde Nefy Cezası Verilen Sosyal Suçların Hüküm Sayısı Bazında Dağılımı	69
Tablo 3.14: 24 Numaralı Kalebend Defterinde Nefy Cezası Verilen Dinsel Suçların Hüküm Sayısı Bazında Dağılımı	70
Tablo 3.15: 24 Numaralı Kalebend Defterinde Nefy Cezası Verilen Siyasi/İdari Suçların Hüküm Sayısı Bazında Dağılımı	71
Tablo 3.16: 24 Numaralı Kalebend Defterinde Nefy Cezası Verilen Hükümlerinin Ceza Uygulama Mahallerine Göre Hüküm Sayısı Bazında Dağılımı	75
Tablo 3.17: 24 Numaralı Kalebend Defterine Göre Cezire-bend Cezası Alan Suçluların Gönderildikleri Cezirelere Göre Din ve Cinsiyet Bazında Sayısal Dağılımı	78
Tablo 3.18: 24 Numaralı Kalebend Defterine Göre Cezire-bend Cezası Alan Suçluların Suç İşledikleri Mahallere Göre Din ve Cinsiyet Bazında Sayısal Dağılımı	81
Tablo 3.19: 24 Numaralı Kalebend Defterine Göre Cezire-bend Cezası Verilen Ekonomik Suçların Hüküm Sayısı Bazında Dağılımı	88
Tablo 3.20: 24 Numaralı Kalebend Defterine Göre Cezire-bend Cezası Verilen Askerî Suçların Hüküm Sayısı Bazında Dağılımı	89
Tablo 3.21: 24 Numaralı Kalebend Defterine Göre Cezire-bend Cezası Verilen Sosyal Suçların Hüküm Sayısı Bazında Dağılımı	90
Tablo 3.22: 24 Numaralı Kalebend Defterine Göre Cezire-bend Cezası Verilen Dinsel Suçların Hüküm Sayısı Bazında Dağılımı	91

Tablo 3.23: 24 Numaralı Kalebend Defterine Göre Cezire-bend Cezası Verilen Siyasi/İdari Suçların Hüküm Sayısı Bazında Dağılımı	92
Tablo 3.24: 24 Numaralı Kalebend Defterinde Cezire-bend Cezası Verilen Hükümlerin Cezirelere Göre Hüküm Sayısı Bazında Dağılımı.....	98
Tablo 3.25: 24 Numaralı Kalebend Defterinde Manastır-bend Cezası Alan Suçluların Gönderildikleri Manastırlara Göre Cinsiyet Bazında Dağılımı.....	100
Tablo 3.26: 24 Numaralı Kalebend Defterinde Manastır-bend Cezası Alan Suçluların Suç İşledikleri Mahallere Göre Cinsiyet Bazında Sayısal Dağılımı.....	100
Tablo 3.27: 24 Numaralı Kalebend Defterinde Kulle-bend Cezası Alan Suçluların Gönderildikleri Kullelere Göre Cinsiyet Bazında Sayısal Dağılımı.....	102
Tablo 3.28: 24 Numaralı Kalebend Defterinde Kulle-bend Cezası Alan Suçluların Suç İşledikleri Mahallere Cinsiyet Bazında Sayısal Dağılımı.....	102
Tablo 3.29: 24 Numaralı Kalebend Defterinde Palanka-bend Cezası Alan Suçluların Suç İşledikleri Mahallere Göre Din ve Cinsiyet Bazında Sayısal Dağılımı.....	103
Tablo 3.30: 24 Numaralı Kalebend Defterinde Uzaklaştırma Cezası Alan Suçluların Suç İşledikleri Mahallere Göre Din ve Cinsiyet Bazında Sayısal Dağılımı.....	105
Tablo 3.31: 24 Numaralı Kalebend Defterine Göre Kürek Cezası Alan Suçluların Suç İşledikleri Mahallere Göre Din ve Cinsiyet Bazında Sayısal Dağılımı.....	107
Tablo 3.32: 24 Numaralı Kalebend Defterinde Yer Alan Uyarı Cezalarının Diğer Ceza Türlerine Hüküm Sayılarına Göre Dağılımı.....	109

HARİTALAR LİSTESİ

Harita 1: 24 Numaralı Kalebend Defterinde Kal'a-bend ve Palanka-bend Cezalarının Uygulandığı Mahaller.....	111
Harita 2: 24 Numaralı Kalebend Defterinde Nefy Cezalarının Uygulandığı Mahaller..	112
Harita 3: 24 Numaralı Kalebend Defterinde Cezire-bend, Manastır-bend ve Kulle-bend Cezalarının Uygulandığı Mahaller	113

KISALTMALAR

- A.DVN. : Divan-ı Hümayun Kalemî
- A. DVN. KLB. :Bab-ı Asafî Divan-ı Hümayun Kalemî
- a.g.s. : adı geçen sözlük
- Bkz : Bakınız
- BOA. : Başbakanlık Osmanlı Arşivi
- C. Cilt
- DİA: İslam Ansiklopedisi (Türkiye Diyanet Vakfı)
- GM: Gayr-i Müslim
- GME: Gayr-i Müslim Ermeni
- GMH: Gayr-i Müslim Hristiyan
- GMR: Gayr-i Müslim Rum
- GMY: Gayr-i Müslim Yahudi
- GM? : Gayr-i Müslim Dini veya Etnik Aidiyeti Bilinmeyen
- GM ? : Gayr-i Müslim Statüsü Belli Olmayan
- H. : Hicri
- Krş. : Karşılaştırınız
- M : Müslüman
- M ? : Müslüman Statüsü Belli Olmayan
- M.: Miladi
- MSGSÜ: Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi
- s. : Sayfa
- vb.: ve bezeri
- vs.: ve saire

1. GİRİŞ

Osmanlı İmparatorluğu aynı hanedanın tarihte en uzun süre hüküm sürdüğü imparatorluklardan birisidir. Tarih sahnesinde yaklaşık altı yüz yıla dayanan varlığı devletin bu zaman içinde ihtiyacı olan siyasi, ekonomik, askeri yapıları kurmasını zorunlu hale getirmiştir. Geçmişteki Hun, Göktürk, Uygur, Roma, Bizans ve Selçuklu İmparatorlukları gibi kendisinin selefi olan büyük ve kadim devletlerden örnek aldığı birçok kurumsal yapıyı kendi zamanı ve şartları içerisinde kendisine göre yorumlamıştır. Bu yapıları mevcut ihtiyaçları ve kendine özgü coğrafi, demografik, dinsel, özellikleri doğrultusunda yeniden oluşturarak göçebe Türkmen toplulukları tarafından kurulan ve hızla büyüyen devleti kurumsallaştırmaya çalışmıştır¹. Bu konuda başarılı olduğunu kurulan devletin altı yüz yıl boyunca dünyada yaşanan birçok gelişmeye ve yenileşmeye rağmen ayakta kalmasından anlayabiliriz.

Yukarı da zikredilen askeri, ekonomik ve siyasi yapıyla birlikte Osmanlı Devleti ayakta kaldığı yüzyıllar boyunca kendine özgü bir adalet ve hukuk sistemi de geliştirmişti. Bu yapının oluşumunda tabi ki eski medeniyetlerin ve devletlerin de etkisi vardı. Ama en büyük kaynaklardan ilki hiç şüphesiz geçmişten Orta Asya Bozkırlarından miras aldığı Türk kabile, boy geleneklerinden yıkıldığı güne kadar kendi içerisinde barındırdığı veya zaman ve kültürel etkileşimle yeni oluşturduğu gelenekler olan örfî yapıdır. İkincisi ve daha da baskın olanı ise Türklerin İslamiyet'i kabul etmesiyle doğrudan kabul etmiş olduğu şer'î hukuktur². Şer'î hukuk emrettiği ve belirlediği kurallar itibariyle kendisiyle çelişen tüm kuralları yok saymaktadır. Bu kurallar örfî ve yüzyıllara dayanan toplumsal kurallar da olsa dönemin mutlak hükümdarı olan sultanların belirlediği kurallar da olsa tek olan Allah inancı ve onun belirlediği kurallar bütünü olan Şeri'at ile çeliştiği zaman geçersiz sayılmaktadır. Bu durum kanun yapıcılarının yapılacak olan kanunların dine uygunluğu konusunda her

¹ Mehmed Fuad KÖPRÜLÜ, **Bizans Müesseselerinin Osmanlı Müesseselerine Tesiri**, 21 - 42.

² Neşe ERİM, "Osmanlı İmparatorluğunda Kalebendlik Cezası ve Suçların Sınıflandırılması Üzerine Bir Deneme", **Osmanlı Araştırmaları**, s. 79.

zaman dinî otoritelerden onay almasına neden olmuştur³. Bu durumda esas olan şer'î hukukun belirlediği hükümlerdir. Şer'î hukuk ise başta *Kuran-ı kerim*, daha sonra sünnet, icma ve kıyas olmak üzere dört temel üzerine oluşturulmuştur⁴. Zaman içinde yaşanan yeni olaylar ve gelişmeler Osmanlı padişahlarını ve ilgili devlet adamlarını İslam hukukuyla çelişmemek şartıyla yeni hukuk kuralları belirleme ve uygulama yoluna gitmek zorunda bırakmıştır⁵. Yapılan tüm hukuki çalışmalar örneğin kanunnameler, adaletnameler gibi hukuksal çalışmalar yine şer'î hukuk kuralları gözetilerek yapılmıştır ve devletin içinde bulunduğu hukukî sorunları çözmeye ve hukuk yapısı içerisindeki boşlukları doldurmaya amaçlamıştır⁶.

Osmanlı hukuk yapısı ilk, klasik ve Tanzimat öncesi dönemlerde örfî ve şer'î hukuklar üzerine temellendirilmiş olsa da özellikle İmparatorluk olması sebebiyle bünyesinde barındırdığı Müslüman olmayan gayr-i Müslim tebaaya bazı imtiyazlar vermiştir. Bu durum özellikle kendi aralarında yaşadıkları sorunlar karşısında kendi sahip oldukları dinî hukuk kurallarının belirlediği çerçevede sorunları çözme yetkisidir. Her ne kadar bu imtiyaz verilmiş olsa da olaylar, sorunlar veya suçlar cemaatleri dışına taşıp kamusal ve siyasal boyut kazanması halinde devlet kendi hukuk ana sistemiyle yaşanan olumsuzlukları çözme yoluna gitmiştir. Sorunların çözümünde işlenen suçların cezalandırılması en önemli etmenlerden birisidir. Osmanlı Devleti bağlı olduğu İslam hukukun da var olan cezalandırma yöntemleri had ve kısasa ek olarak tazir cezalarını da yoğun bir biçimde kullanmıştır. Bu defterde yer alan kalebend, nefy, kürek vb. cezalar tazir cezalarıdır.

Had cezaları Kuran'da Allah'ın koyduğu ölçülerin aşılması sonucu işlenen suçların karşılığı olarak yine Kuran'da belirtilen cezaların suçluya uygulanması anlamına gelmektedir. Örneğin yaptığı hırsızlık sonucu bu kişinin elinin kesilmesi cezası had cezası kapsamındadır⁷. Kısas ise *Kuran* ve sünnetin belirlediği cezalandırma türüdür. Masum bir kişiye karşı suç işleyen kişinin karşıya verdiği

³ Halil İNALCIK, *Osmanlı'da Devlet, Hukuk, Adalet*, s. 40.

⁴ Talip TÜRCAN, "Şeriat", *DİA*, C. 38, s. 571-574.

⁵ M. E. ARTUK - A. GÖKCEN - A. C. YENİDÜNYA, *Ceza Hukuku Genel Hükümler*, s. 77-78.

⁶ Güler BAYRAKTAR, *Osmanlı Devletinde Kal'a-bend Cezası (5 Numaralı Kal'a-bend Defter, Z. 1150 - B.1151)* yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Gaziosmanpaşa Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, s. 4.

⁷ Ali BARDAKOĞLU, "Had", *DİA*, C. 14, s. 548.

zararın aynısına kendisinin de uğratılmasıdır. Örneğin kısas kapsamında suçsuz yere masum bir kişiyi öldüren suçlunun da öldürülmesi gerekir. Şayet kişinin vasileri bu haklarından vazgeçerse kısas cezası uygulanmaz ve bunun yerine suçun karşılığında diyet belirlenir⁸.

Tazir ise yukarıda bahsedilen iki cezalandırma türünün kapsamına girmeyen suçlardan dolayı oluşan hukukî boşluğu doldurmak için özellikle devlet yöneticilerine ve hakimlere verilen cezalandırma yetkisidir. Had ve kısas cezaları dışında kalan haklarında herhangi bir ceza tayin edilmemiş suçlar için bu kapsamdaki cezalandırmalar uygulanır⁹. Ama tazir cezalarıyla ilgili zaman ve cezanın türü konusu net değildir bu konudaki insiyatif cezaya karar veren kişilerdedir. Sürgün, sopa, hapis, nasihat, mahkemeye celp, kınama, tehdit, tecrit, azl, teşhir ya da malî yaptırımlar tazir cezasının uygulanan türlerindendir¹⁰. Tazir cezalarının esas amacı suçtan dolayı oluşan mağduriyetleri ortadan kaldırmak, suçun tekrarını önlemek ve suçluyu edeplendirmektir¹¹.

Hazırlamış olduğumuz bu çalışmanın esas dayanağını oluşturan 24 Numaralı Kalebend Defteri M. 1788-1790 / H. 1203-1205 yılları arasında işledikleri suçlardan dolayı din ve cinsiyet ayırmadan cezalandırılan ve ceza süresini tamamlayıp serbest bırakılan Osmanlı ahalisinin kaydını içermektedir. Bu kayıtlarda belirlenen yıllar içerisinde ceza alan kişilerin başta cinsiyetleri, sayıları dinleri, suç işledikleri mahaller, hangi suç veya suçlardan dolayı ceza aldıkları, aldıkları ceza türleri, cezaların verilme süreçleri, cezaların infazındaki görevli kişiler, cezaların uygulandığı mahaller, ceza aldıkları ve serbest bırakıldıkları tarihlere dair bilgiler yer almaktadır.

⁸ Şamil DAĞCI, "Kısas", **DİA**, C. 25, s. 489.

⁹ Tuncay BAŞOĞLU, "Tazir", **DİA**, C. 40, s. 198.

¹⁰ Esra YAKUT (2006), "Tanzimat Dönemi'ne Kadar Osmanlı Hukuku'nda Taziri Gerektiren Suçlar ve Cezaları", **Türk Hukuk Tarihi Araştırmaları**, Sayı 2, s. 27 - 29.

¹¹ Tuncay BAŞOĞLU, "Tazir", **DİA**, C. 40, s. 198 - 202.

2. KALE VE KALEBENDLİK CEZASI HAKKINDA

Arapça ve Farsça iki kelimenin birleşiminden meydana gelen kal'a-bend kelimesi Osmanlı hukuk sisteminde suç işleyen kişilerin suçlarının karşılığı olarak yaygın bir şekilde uygulanan cezalandırma biçiminin adıdır¹². Birleşik kelimenin ilk parçası ve aslı Arapçadan Osmanlı diline geçen kal'a¹³ kelimesi aslında yüzyıllardır insanlık tarihinde önemli bir yere sahip olan fiziki mekânın adıdır. Bu mekân savaş zamanlarında insanların düşmanları tarafından gerçekleştirilecek istilalardan, saldırılardan ve bunun dışında gelebilecek tüm olumsuz etkilerinden korunabilmek için yüzyıllar önce ortaya çıkmış olan korunaklı yapıdır. Genellikle taşlardan inşa edilen bu yapılar büyüklüklerine ve bulunduğu coğrafik şartlara göre içerisinde askerî cephanelerin yanı sıra tüccarlara ait eşyaların saklandığı depolar, zindanlar, darphaneler gibi yapıları da barındırabilmektedirler¹⁴. Özellikle Anadolu'nun birçok yerinde Ankara, Mersin, Van, Diyarbakır vb. görülebilen kaleler buraya yakın coğrafya olan Balkanlar ve Avrupa'da çok yaygın biçimde görülebilmektedirler. Genellikle ortaçağın en önemli öznelerinden olan Feodalite Rejimi kalelerin ve çok güçlü surların hüküm sürdüğü rejim olarak bilinmektedir. O çağlarda insan toplulukları arasında yaşanan karışıklar, çatışmalar insanları bu kalelere sığınarak canlarını ve mallarını koruma çabası içerisine girmek zorunda bırakmıştır. Kaleler genellikle bulunduğu bölgelerin yüksek noktalarına yapılarak ulaşılmasının zor, saldırıların başarısız olması amaçlanmıştır¹⁵. Savaş zamanları o bölgede yaşayan insanların ve güvenliğini sağlayan kaleler aslında sonraki dönemlerde devletlerin İmparatorlukların sınırlarını da belirleyen en önemli sınır nişanlarından birisi olmuştur. Öyle ki devletler sınırları en uç noktadaki mevcut kalesine göre belirlerken sınırın genişlemesi ve daralması bu kalenin ötesine geçilebilmesiyle veyahut da kaybedilmesiyle belirlenir olmuştur. Savaş zamanlarında bölgenin muhafazasını sağlama görevi üstlenen yapılar aynı sınırın ilerisine yapılacak seferlerin de hazırlık

¹² Şemseddin SAMİ, **Kamus-ı Türkî**, s. 1079.

¹³ Şemseddin SAMİ, a.g.s., s. 1079.

¹⁴ Yusuf OĞUZÖĞLU, "Dizdar", **DİA**, C. 9, s. 480 - 481.

¹⁵ Örneğin Afyonkarahisar, Kalesi, Kütahya Kalesi, Ankara Kalesi vb.

ve lojistik destek merkezi konumunu üstlenmiştir¹⁶. Ordular kalelerin bulunduğu mekânda hazırlıklarını yaparak ileriye doğru harekete geçerlerdi¹⁷.

Osmanlı Devleti'nin sınır bölgelerindeki kalelerin muhafaza ve askerî güvenlik üssü olma görevini icra etmesinin yanında sınırları içerisinde özellikle Anadolu'nun Ankara, Sivas, Kütahya, Konya gibi iç kısımlarında ve Ege Denizi ve Akdeniz üzerindeki Limni, Bozcaada, Rodos vb. gibi birçok Osmanlı adasında geçmişten kalan kaleleri mevcuttu. Bu kaleler, sınır güvenliğini sağlama görevi yerine Osmanlı toplumu içerisinde suça bulaşan ve genellikle işlediği suçu terk etmemek konusunda ısrarcı olan kişileri saklamak ve zapt etmek görevini üstlenmişlerdir. Bu görevin ifası ve Osmanlı hukuk sistemi içinde yaygın görülen cezanın adı Farsça kökenli bağlanan, bağlanmış emir altına alınmış manalarına gelen bend¹⁸ kelimesinin Arapça Kale kelimesine eklenmesiyle oluşmuştur. Kaleye bağlanmış, kaleye konulmuş manalarına gelen kalebend kelimesinin Osmanlı hukuk sisteminde ve toplum hayatında çok yaygın bir yere sahip olduğunu Başbakanlık Osmanlı Arşivi'nde bu ad altında düzenlenen 50 ciltlik defter serisi ve bu konuyla ilgili yazılan birçok belgenin varlığından anlaşılabilmektedir¹⁹.

¹⁶Cengiz FEDAKAR, **Anapa Kalesi: Karadeniz'in Kuzeyinde Son Osmanlı İstihkâmı**, yayımlanmamış doktora tezi, MSGSÜ Sosyal Bilimler Enstitüsü, s. 98 -101.

¹⁷ Semavi EYİCE, "Kale", **DİA**, C. 24, s. 234 - 242.

¹⁸ Şemseddin SAMİ, a.g.s., s. 304.

¹⁹ Y. İhsan GENÇ - Nazım YILMAZ - Hacı Osman YILDIRIM, **Başbakanlık Osmanlı Arşiv Rehberi**, s. 93.

3. 24 NUMARALI KALEBEND DEFTERİNİN İÇERİK YÖNÜNDEN DEĞERLENDİRİLMESİ

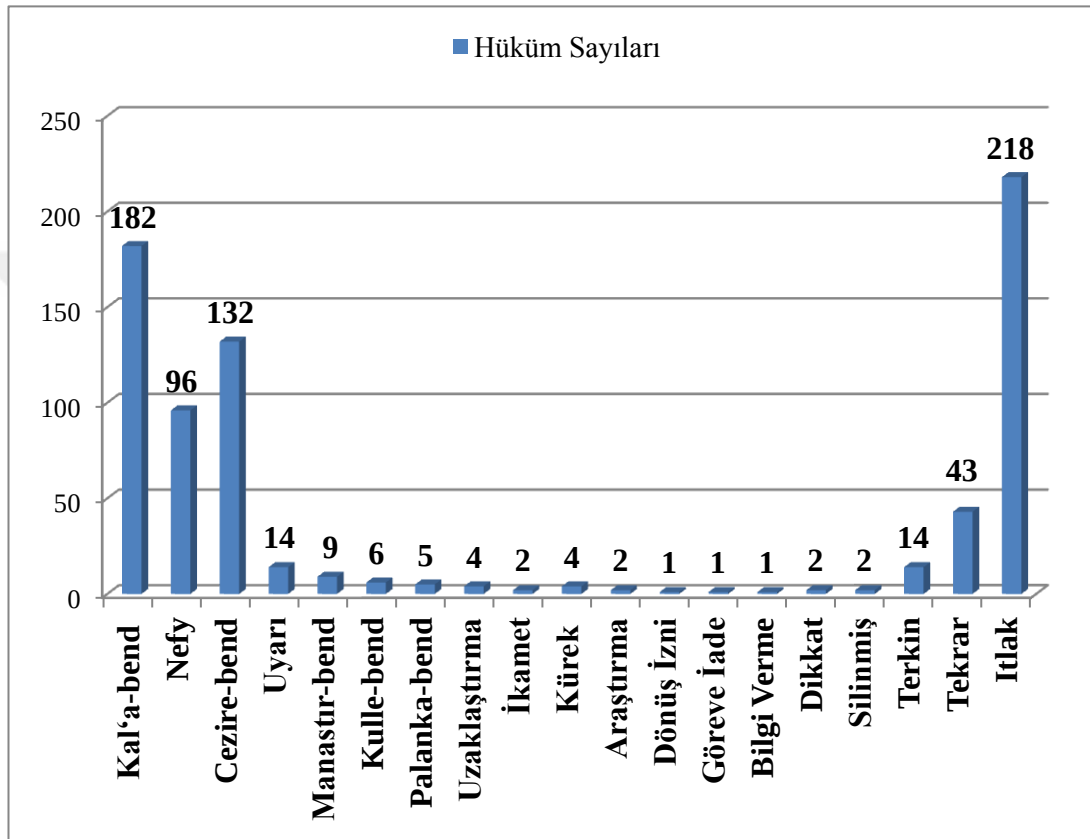
24 numaralı Kalebend Defteri hicrî evâ'il-i R (Rebî'ü'l-âhir) sene 1203 - evâ'il-i Rabî'ü'l-âhir sene 1205, miladi olarak ise tahmini 30. 12. 1788 - 08. 12. 1790 tarihleri arasını kapsamaktadır. Bu tarihler arasında Osmanlı Devleti sınırları içerisinde suç işleyen ve bu suçlar karşılığında aldıkları ya da alacakları²⁰ cezalarla ilgili haklarında hüküm yazılan suçlulara ait kayıtları içermektedir. Bu kayıtlar Osmanlı Devleti sınırları içerisinde yaşayan farklı mesleklerden sosyal tabakalardan, dinlerden, cinsiyetlerden insanlar hakkında çok yönlü bilgiler sunmaktadır. Esas itibariyle kişilerin suç işlediği yerleri, işlediği suçların neler olduğunu ve ait oldukları sosyal grupları gün ışığına çıkaran kayıtlar Osmanlı toplumunun sosyal, ekonomik, siyasi hayatına dair de önemli detayları da sunmaktadır. İmparatorluk içerisinde suça, suçluya ve suçlar karşısında mağdur olan masum insanlara karşı devletin ne tür yaklaşımlar gösterdiğine dair bilgilere incelenen 24 numaralı Kalebend Defteri sayesinde ulaşılabilmektedir. Kapsadığı zaman dilimi yaklaşık 2 yıl gibi kısa bir süre olmasına rağmen bu süre içinde toplum içinde meydana gelen birçok illegal hareketliliklerin defterde kaydedilmiş olması Osmanlı Devleti'ni ve toplumunu daha yakından tanıyabilmek adına önemli veriler sağlamaktadır. Özellikle Osmanlı Devleti'nin ne tür suçlara hangi cezaları verdiğini gösteren bu defter Osmanlı hukuk sisteminin en önemli öğeleri olan cezalandırma, cezanın infaz edilmesi ve ceza sürelerinin sonlandırılması süreçlerini gözler önüne sunmaktadır. Defterden ulaşılan hükümler sayesinde Osmanlı Devleti'nin hukuk sisteminin hem devlet hem de toplum nezdindeki işleyişi konusunda inceleme imkânı bulunabilmektedir.

3.1 Hüküm Türleri

24 numaralı Kalebend Defteri'nde hüküm yazılı olan toplam 190 sayfa ve 738 hüküm vardır. Ortalama her sayfaya 3 ya da 4 hüküm düşen defterde yaklaşık 1,5 sayfa süren hüküm de vardır. (Bkz **Ek-12**). Hükümlere genel itibariyle bakıldığında defterde yer alan hükümlerin 454 adet hükümle çoğunun ceza hükümleri olduğu görülmektedir. Ondan sonra 218 hükümle ıtlak hükümleri en çok yazılan ikinci

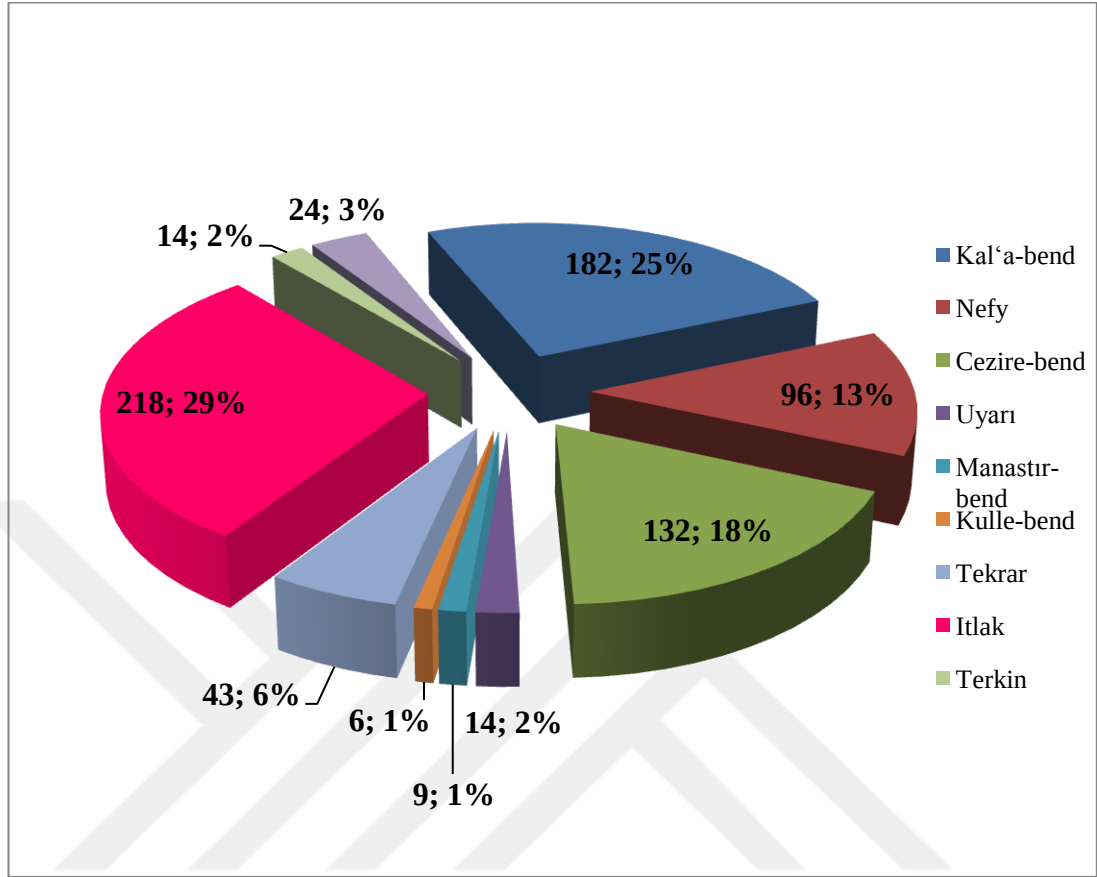
²⁰ Uyarı cezaları kişi/kişilerin suça devam halinde ileri de alacakları cezaları içermektedir.

hüküm türü olurken, hüküm tekrarları 43 hükümle üçüncü sırada gelmektedir. 14 adet terkin edilen hükümle terkin hükümleri dördüncü sırada yer almaktadır. Geri kalanlar ise 2'şer adet araştırma, dikkat ve silinmiş hükümler ve 1'er adet dönüş izni, göreve iade ve bilgi verme hükümleridir. (Şekil 3.1).

Şekil 3.1: 24 Numaralı Kalebend Defterinde Yer Alan Hükümlerin Sayılarına Göre Dağılımları

Hüküm çeşitlerine toplam yazılan hükümler içerisinde oransal olarak bakıldığında ise kalebend hükümlerinin toplamın %25'ini, nefy + cezire-bend hükümlerinin ise toplamın %31'ini oluşturdukları görülmektedir. Bununla beraber en çok sayıya sahip olan itlak hükümleri ise toplamın %29'unu teşkil etmektedirler. Tekrar yazılan hükümler toplamın %6'sını oluştururken terkin edilen hükümler ise toplamın %2'sini oluşturmaktadır. Geriye kalan hükümler ise toplamın sadece %7'sine tekabül etmektedir. (Şekil 3.2).

Şekil 3.2: 24 Numaralı Kalebend Defterinde Yer Alan Hüküm Türlerinin Toplam İçerisindeki Sayısal ve Oransal Dağılımı

3.1.1 Ceza Hükümleri ve Suçluların Cezalandırılma Süreçleri

24 numaralı Kalebend Defteri'nde 9 farklı türde yazılan ceza hükümleri mevcuttur. Bu hükümlerin toplam sayısı 452'dir. (Bkz Şekil 3.1). Oran olarak bakıldığında bu hükümler toplamın yaklaşık olarak %65'ini oluşturmaktadır. (Bkz. Şekil 3.2). Ceza hükümleri içerisinde en çok yazılan ceza hükmü 182 hükümle kalebend cezası iken cezire-bend cezası 132 hükümle ikinci, 96 hükümle nefy cezası üçüncü sıradadır. Bu cezalara mahkûm edilen suçlu sayıları da yazılan hüküm sayıları sırasıyla doğru orantılı olarak aynı sıralamayı paylaşmaktadır. Diğer ceza hükümleri ise 9 hükümle manastır-bend cezası, 6 hükümle kulle-bend cezası, 5 hükümle palanka-bend, 14 hükümle uyarı cezası ve 4'er hükümle uzaklaştırma ve kürek cezası hükümleridir.

Suçlulara uygulanan 9 farklı türde cezanın uygulama biçimleri birbirinden farklı olsa da cezaların infaz edilmesi için gerçekleşen süreçler birbiriyle benzerlik göstermektedir. Özellikle kalebend, nefy, cezire-bend ve palanka-bend cezalarının infaz edilmesi için gerçekleştirilen süreçler birleriyle neredeyse aynıdır. Yakından incelemek gerekirse herhangi bir bölgede bir kişi ya da kişiler tarafından suç ya da suçların işlenmesi durumunda oluşan mağduriyet mağdur olan kişiler tarafından öncelikle bölgenin kadısına arz edilmektedir. Kadı yapılan inceleme sonucunda suçluya verilmesi istenen ceza ve halkın suçlular hakkındaki taleplerini merkeze yani saraya iletir²¹ bu talebin uygun görülmesi halinde²² suçlu hakkında talep edilen cezanın uygulanması konusunda bölgenin kadısına, kolluk kuvvetine ve eğer suçlu kalebend edilecekse gideceği kalenin dizdarına hitaben ceza hükmü yazılır. Suçlu nefy ya da cezire-bend edilecekse suç işlenen bölgenin kadısıyla beraber suçlunun gönderileceği bölgenin kadısına hitaben ceza hükümleri yazılır. Yazılan hükümlerde suçlu suç işlediği yerde yakalanıp hapis edilmişse merkezden gönderilecek olan çavuş²³, mübaşir²⁴, zabıt haseki, turnacı, teber-dar veya yasakçı²⁵ gibi devlet görevlilerinin gelip suçluyu bulunduğu (genellikle defterdeki hükümlerde tomruk²⁶ diye nitelendirilen) hapisten teslim alana kadar bekletilmeleri söylenir²⁷. Eğer suç işleyen kişi işlediği suçlar sonrasında olay yerinde tutuklanamamışsa yukarıda yazılan devlet görevlileri, olay yerinde göreve devam eden devlet görevlileri ve ahalinin ileri gelenlerinin iştirakiyle suçlunun önce yakalanması ve sonra da verilen ceza türüne göre ceza mahallerine gönderilmeleri emredilir. Suçlunun teslim

²¹ İzmir Kadısı Hafız İbrahim görevli olduğu İzmir'de ceza alan bazı suçluların cezanın uygulanmasında izin merkezden almayıp acele ettiği için görevinde kusurlu davrandığı gerekçesiyle cezalandırılmıştır. BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 24, s. 104/2.

²² Merkez kendisine gelen bazı cezalandırılma taleplerinin araştırılmasını suçlu hakkındaki son kararın bu araştırma neticesinde verilmesini de isteyebilir. Defterde bu duruma örnek iki hüküm mevcuttur. Bu araştırma hükümlerinden birinin yapılan soruşturma neticesinde kişiler suçlu bulunduğu için kalebend cezasına dönüştürüldüğü görülmüştür. BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 24, s. (107/1 - 119/3).

²³ Çavuşlar suçluların yakalanması ve ceza mahalline götürülüp teslim edilmeleri için 24 numaralı Kalebend Defterinde en çok görevlendirilen devlet görevlileridir. Bu görevliler ya ocakdan ya da Dîvân-ı hümayûn'dan seçilerek belirlenmektedirler.

²⁴ Mübaşir 24 numaralı Kalebend Defterinde suçluların yakalanmaları ve ceza mahallerine teslim edilmeleri için en çok görevlendirilen ikinci sıradaki devlet görevlileridir. Bazı hükümlerde mübaşir ve çavuş kelimesinin birbirinin yerine kullanıldığı da görülmektedir.

²⁵ Yasakçı daha çok gayr-i Müslim suçluların yakalanması ve ceza mahallerine teslim edilmesi üzerine görevlendirilen devlet görevlilerindendir.

²⁶ Yakalanan suçluların şehirlerde tutuldukları hapishanelerdir. Midhat SERTOĞLU, **Osmanlı Tarih Lugatı**, s. 340.

²⁷ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 24, s. 21/3, 38/3, 174/1 vb.

alınması ve ceza mahalline gönderilmesi için her zaman merkezden görevli gönderilmeyebilir. Bazı durumlarda ceza hükümleri direkt olay mahallerinde görev yapan bostancıbaşı gibi görevlilere hitaben hüküm yazılarak bu kişilerden suçluyu tutuklayıp hükümlerde belirlenen ceza mahalline götürüp teslim etmeleri istenir²⁸. Suçlu, ceza uygulama mahallinde af edildiğine dair emr-i şerif yazılıp ceza mahallindeki yöneticiye verilinceye kadar kalır ve bu süre içerisinde cezasını çekmeye devam eder²⁹.

Eğer mağduriyetin sebebi bölgenin kadısı ise ya da bölge kadısı suçlularla ortaklık içinde ise bölgede mağduriyet yaşayanlar durumu merkeze defterde ifade edildiği şekliyle "*Dîvân-ı hümâyûna*" ya da "*Rikâb-ı hümâyûna*" doğrudan arz etmektedirler. Kişilerin arzı merkezde değerlendirilerek merkezden suçluların yakalanması için ceza hükmü yazılıp gerekli kişiler bu suçlu/suçluların yakalanması ve cezanın infazı için görevlendirilirler. Bölge kadısının suçlu olduğu durumlarda merkez ceza hükmünün infazı ve oradaki kadının yakalanması için oraya en yakın yerdeki kadıya hitaben hüküm yazdığı defterdeki çeşitli örnekler de görülmüştür³⁰.

Defterde karşılaşılan önemli bir durum ise kadıların yanı sıra şeyhülislam³¹, sekbanbaşı³², bostancıbaşı³³, kaptan-ı derya³⁴, hububat nazırı³⁵ veya darbhane nazırı³⁶ gibi devlet görevlilerinin suçluların yakalanması için merkezden talepte bulunmalarıdır.

Suçlunun yakalanması ve kendisine refakat edecek görevli tarafından teslim alınmasından itibaren suçlunun ceza çekeceği mahalle gidiş süreci başlar. Suçlu ceza mahalline varıp ilgili kişiye teslim edildiğinde bu teslimatın sorunsuz gerçekleştiği

²⁸ Özellikle Edirne'de suç işleyenlerin yakalanması ve ceza mahalline götürülmeleri için Edirne Bostancıbaşı'na hitaben ceza hükümleri yazılmıştır.

²⁹ Özellikle kalebend, nefy ve cezire-bend cezası alan suçluların cezası süresince ceza mahallerinden herhangi bir yere gitmemeleri konusunda ceza hükümlerinde çok sıkı tenbihlerde bulunulmuştur. Bu ifadeler genellikle "... *menfiyyen meks ve ikamet etmeleri...*" ve/veya "*bilâ-emr-i şerîf/fermân hatve-i vâhîde mahall-i âhara hareketine tehaşi ve mücanebet eylemen babında*" şeklinde ceza mahallindeki kadıya veya dizdara yazılan tenbihlerdir.

³⁰ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 24, s. 104/2, 118/4 vs.

³¹ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 24, 9/2.

³² BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 24, s. 9/1, 9/3 vs.

³³ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 24, s. 108/4.

³⁴ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 24, s. 113.

³⁵ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 24, s. 187/2.

³⁶ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 24, s. 6/1.

dair merkeze bilgi veren rapor anlamına gelen ilam ceza mahallerinin yöneticileri olan ilgili kişilerce yazılır ve suçluyu götüreren devlet görevlisi tarafından bu ilam merkeze iletilir³⁷. Suçluya refakat etmekle görevli kişi tarafından suçlunun ilgili ceza mahalline teslimini ifade eden ilamın merkeze teslim edilmesinin ardından suçlunun vardığı tarihe dair ilamda belirtilen not daha önce kalebend defterine kaydedilmiş olan ilgili hükmün üst kısmına şerh olarak düşülür³⁸. Alınan cezalar sonucunda gittikleri ceza mahallerinden firar edilmesi suçlunun bu sefer daha ağır cezaya çarptırılmasına neden olabilmektedir. Örneğin Midilli'ye sürgün gönderilen ve cezire-bend edilen Hacı Mustafa adındaki suçlu kendisini oraya götüreren çavuşun iki gün sonra oradan ayrılması üzerine firar etmiş ve Bandırma'ya geri dönmüştür. Bunun üzerine bu kişi bu sefer daha ağır ceza olan kalebende mahkûm edilmiş ve Limni Kalesi'ne gönderilmiştir³⁹.

Suçluların yolda ceza mahalline gidişleri sırasında saldırıya uğrayıp kaçırılmaları gibi durumların gerçekleştiği de defterdeki hükümlerden anlaşılmaktadır. Bu durumlarla ilgili şerhlerin de defterde suçlu/suçlularla ilgili ceza hükümlerinin üst kısmına düşüldüğü görülmüştür⁴⁰. Bir başka örnek ise suçluların yakalanacaklarını haber alıp olay mahallini terk etmeleri durumudur. Suçluların firar ettiklerine dair şerhler de yine ilgili ceza hükümlerinin üst kısmına düşülmüştür⁴¹.

Cezalandırma sürecinde GM suçlular için durumun genellikle biraz farklı işlediği sonucuna yazılan hükümlerden ulaşılmaktadır. GM suçluların cezalandırılma süreçlerinin çoğu kez suçluların bağlı bulundukları patrikler yani cemaat başları tarafından talep edildiği ilgili hükümlerde görülmüştür. GM suçlunun işlediği suçlardan dolayı bağlı olduğu cemaat başı veya diğer cemaat mensupları merkeze arz-ı hâl yazarak suçlunun ceza almasını talep ederler ve bu talep üzerine merkez kişiyle ilgili durumu inceleyip değerlendirdikten sonra kişinin suçlu olduğunun

³⁷ Suçlu kalebend edilmişse suçlunun kaleye vüruduna dair hüküm kalenin dizdari tarafından yazılırken, eğer bir bölgeye ya da adaya gönderilmişse yani nefy ya da cezire-bend olmuşsa bölgenin görevli kadısı tarafından bu ilam teslim edildiği tarih ile beraber merkeze yazılır.

³⁸ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 24, s. 107/5, 114/2 vs.

³⁹ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 24, s. 80/1.

⁴⁰ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 24, s. 62/4, 120/2.

⁴¹ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 24, s. 113/2, 114/1 vs.

kesinleşmesinin ardından yasakçı görevlendirilerek suçlunun yakalanması ve cezasını çekmesi sürecini başlatır⁴².

3.1.1.1 Katle Bedel Cezalandırma

Tazir cezalandırmalarında işlenen suçlara aslî ya da bedel olarak cezalar tayin edilirler yani suçun karşılığı aslî cezası ya doğrudan verilir ya da suçun tam karşılığı olan ceza yerine başka bir ceza verilir⁴³. 24 numaralı Kalebend Defteri'nde suçluların "katle bedel" cezalandırıldığına dair açıklamaların hükümlerde yer aldığı tespit edilmiştir. Katle bedel yani suç işleyen kişinin işlediği suçun karşılığı olarak öldürülmemesinin yerine başka bir cezaya çarptırıldığına ifadesidir. Defterde yer alan 3 farklı ceza türünde toplam 16 suçlunun katle bedel cezalandırıldığı tespit edilmiştir.

Katle bedel olarak kalebend cezası alan toplam 11 suçlunun tamamı erkek iken 1'i GME diğerleri ise Müslüman'dır. Bunlar arasında 1 GME kapı gulamı⁴⁴, 1 kayıkçıbaşı⁴⁵, 1 haseki⁴⁶, 1 mübayaacı⁴⁷ ve 7 yeniçeri bulunmaktadır⁴⁸. Bu suçluların işledikleri suçlar arasında uygunsuz hareketlerde bulunma, patriklik işlerine karışma, mefsedet, gasp, tezvirat, yalancı dava vekilliği, donanma neferatı tedarikinde kusurlu davranma, adam yaralayıp ölümüne sebep olma, dağa kadın kaldırma, ahaliye zarar verme, mübayaa tahsil edememe, görevde kusur rehavet gösterme, serserî dolaşma, katl-i nüfus, ve hetk-ırz suçları yer almaktadır⁴⁹.

Katle bedel nefy cezası alan sadece 1 suçlu vardır. M ve erkek olan bu suçlu ulemadandır⁵⁰. Bu suçlunun işlediği suçlar sürekli sarhoş gezme, kendi halinde olmama ve eşkiyaya yardım etmedir.

Katle bedel olarak cezire-bend cezasına mahkûm edilen suçlu sayısı 4'tür. 1'i kadın olan bu suçluların tamamı Müslüman'dır. İçlerinde 1 sakine⁵¹, 1 hazinedar⁵², 1

⁴² BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 24, s. 142/3, 165/4, vs.

⁴³ Tuncay BAŞOĞLU, "Tazir", *DİA*, C. 40, s.199.

⁴⁴ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 24, s. 123/3.

⁴⁵ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 24, s. 133/1.

⁴⁶ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 24, s. 4/1.

⁴⁷ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 24, s. 53/1.

⁴⁸ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 24, s. 41/2, 168/3.

⁴⁹ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 24, s. 4/1, 41/2, 53/1, 123/3, 133/1, 168/3.

⁵⁰ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 24, s. 137/3.

kalyonlar baş halifesi⁵³ ve 1 de kâtip⁵⁴ bulunmaktadır. Bu kişilerin işledikleri suçlar şöyledir; yalancılık, şedide olma, askerden akçe alma, asker arasında tefrikaya sebep olma, memuriyetinde kusurlu davranma, mal-ı mirinin telefine sebep olma, beytülmal-ı müslimine hıyanet ve zararlı insan olma.

3.1.2 Tekrar Edilen Hükümler

24 numaralı Kalebend Defterinde aynı ceza hükümlerinin birden fazla kez yazıldığı göze çarpmaktadır. Defterde en çok ceza hükmü yazılan hükümler olan kalebend, nefy ve cezire-bend hükümlerinin çeşitli ihtiyaçlar ve amaçlar sebebiyle toplamda 43 defa tekrar yazıldığı tespit edilmiştir. Sadece bu 3 ceza türünde yazılmış olan hüküm tekrarlarının sayısal ve oransal dağılımı incelendiğinde ise cezire-bend cezasıyla ilgili hükümlerin 11 kez, nefy cezası hükümlerinin 7 ve kalebend cezası hükümlerinin ise 25 olduğu tespit edilmiştir. (Şekil 3.3). Sayısal bu veriler incelendiğinde karşımıza yukarıda bahsedilen 3 ceza türü ile ilgili yazılan toplam ceza hükümleri sayısı ile bu türlerde tekrar edilen hüküm sayıları arasında doğru orantı olduğu çıkmaktadır. En çok ceza hükmü olan kalebend cezası ile ilgili yazılan hüküm tekrarı da en çok sayıda iken en az ceza hükmü yazılmış olan nefy cezası ile ilgili de en az hüküm tekrarı yazıldığı görülmektedir.

Hükümlerin tekrar yazılmalarıyla ilgili önemli birkaç sebep vardır. Bunlardan ilki geçmişte yazılan ceza hükmünün etkisini yani işlerliğini arttırmak *te'kid* etmektir⁵⁵. İkinci önemli sebep ise daha önce yazılan hükmün kayıp olup ortadan kaybolması nedeniyle verilen emirlerin ve cezaların uygulanamamasıdır⁵⁶. Üçüncü önemli sebep ise suçu tespit edilen suçlu ya da suçluların firar etmelerinden dolayı yakalanmaları için yeni hükümlerin yazılmasına ihtiyaç duyulması⁵⁷. Son olarak ise dönemin padişahının değişmesinden⁵⁸ dolayı hükmün *tecdîd* yani yenilenmesinin

⁵¹ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 24, s. 131/1.

⁵² BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 24, s. 9/1.

⁵³ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 24, s. 155/5.

⁵⁴ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 24, s. 120/4.

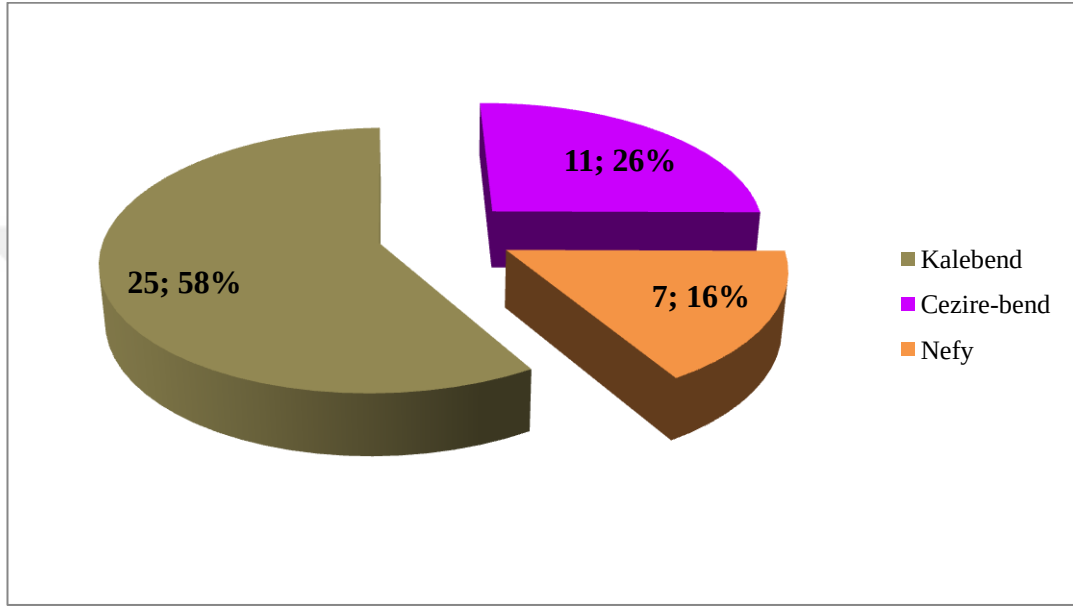
⁵⁵ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 24, s. 97/1, 154/1 vs.

⁵⁶ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 24, 61/2, 142/5.

⁵⁷ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 24, s. 92/1, 141/1 vs.

⁵⁸ 24 numaralı Kalebend Defterini tutulmaya başlamasından yaklaşık 4,5 ay sonra Osmanlı tahtında değişiklik olmuştur. Vefat eden I. Abdülhamid'in yerine H. 11 Receb 1203, M. 7 Nisan 1789 tarihinde

gereğinden dolayı defterde yer alan sadece bir hükmün tekrarının yazıldığı tespit edilmiştir⁵⁹. Bunların yanı sıra defterde 1 hükmün de sehven yani yanlışlıkla tekrar yazıldığı şerhi ilgili hükmün üstüne düşülmüştür⁶⁰.

Şekil 3.3: Tekrar Edilen Hükümlerin Ceza Türlerine Göre Sayısal ve Oransal Dağılımı

3.1.3 Terkin Edilen Hükümler

Terkin kelime manası olarak boyamak, çizmek veya yazmak anlamlarına gelmekteyken kelime defterde yazılmış olan isim ya da rakamları karalamak silmek olarak kullanılmaktadır⁶¹. Terkin edilen hükümler incelendiğinde defterde farklı ceza türlerinde yer alan toplam 14 hükmün çeşitli sebeplerden terkin edildiği tespit edilmiştir. Bu hükümlerin 9'u kalebend, 2'si nefy ve 1'i cezire-bend cezasıyla ilgili terkin edilen hükümleridir. Bunların yanı sıra 1'i miras konusuyla⁶² yazılan hüküm

III. Selim tahta geçmiştir. Cülus-ı hümayun sebebiyle daha önce yazılan bazı emirler de güncellenmiş ve yeniden yazılmıştır. İsmail Hakkı UZUNÇARŞILI, **Osmanlı Tarihi**, s. 547.

⁵⁹ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 24, s. (7/2 - 15/2).

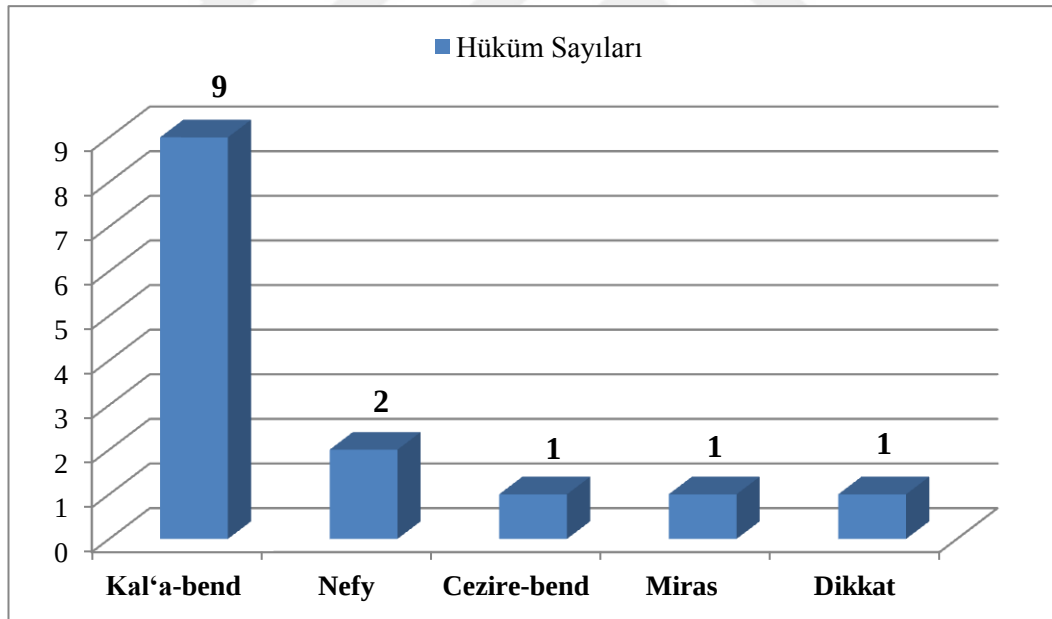
⁶⁰ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 24, s. (150/4 - 163/3).

⁶¹ Şemseddin SAMİ, a.g.s., s. 339.

⁶² BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 24, s. 81/2.

iken diğeri devlet görevlilerinin dikkat etmesi gereken bazı konulara ilişkin yazılmaya başlanıp yarım bırakılan hükümdür⁶³. (Şekil 3.4).

Terkin hükümlerinin özellikle ceza hükümleri için yazılmasının bazı sebepleri vardır. Bunlardan en önemlisi suçsuz yere iftira sonucu ceza verilen kişiyle ilgili yazılan hükümlerin iptali için yazılmaksıdır⁶⁴. Bunun dışında aldığı cezanın infazı sırasında ölen suçlularla ilgili yazılan ceza hükümlerin de terkin edildikleri görülmektedir⁶⁵. Daha önce ceza alıp bu cezanın affından dolayı da hükmü terkin etmek için hüküm yazıldığı görülmüştür⁶⁶. Bunun dışında sadece hükmün terkin edildiğine dair şerh düşülen ve neden terkin edildiğinin şerhte açıklanmadığı hüküm de defterde mevcuttur⁶⁷. Bir hükmün terkin edildiği ceza hükmünün üzeri çizerek düşülen "*terkîn*" şerhinden veya ıtlak hükmündeki emrin kaydı "*ref*" ve *terkîn olunmuştur*" şeklindeki ifadeden anlaşılmaktadır. (Bkz **Ek-13**).

Şekil 3.4: Terkin Edilen Hükümlerin Hüküm Türlerine Göre Sayısal Dağılımı

⁶³ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 24, s. 132/1.

⁶⁴ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 24, s. (38/4 - 80/3), (30/2 - 43/2), (138/2 - 167/2).

⁶⁵ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 24, s. 103/1.

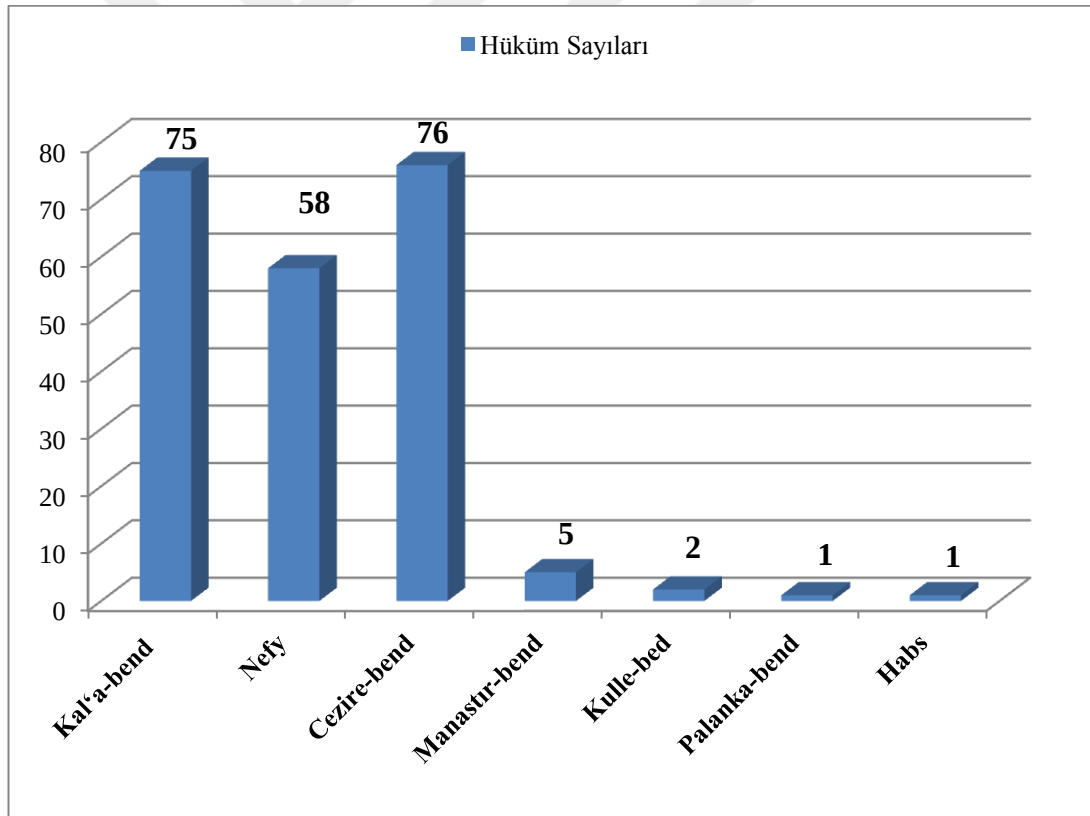
⁶⁶ Bursa'ya gönderilen Şeyhülislam es-Seyyid Mehmed Paşa-zade Mevlana İbrahim'in af edilip kendi yalısında ikamet etmesine izin vermek için verilen ceza hükmünün terkin edildiği görülmüştür. BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 24, s. (14/2 - 41/1)

⁶⁷ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 24, s. 19/3.

3.1.4 İtlak Hükümleri ve Suçluların İtlak Edilme Süreçleri

24 numaralı Kalebend Defterinde yer alan hükümlerde en çok sayıya ve orana sahip olan hüküm türü itlak hükümleridir. İtlak kelime manası olarak salıverme, koyu verme anlamlarına gelmektedir⁶⁸. Defterde yer alan itlak hükümlerin bu kelimeyle birlikte "*sebîlin tahliye*" kelimelerinin de beraber kullanıldığı görülmektedir.

İtlak hükümlerinin ceza türlerine göre dağılışına bakıldığında kalebend cezasıyla ilgili 75, nefy cezasıyla ilgili 58 ve cezire-bend cezasıyla ilgili 76 itlak hükmünün yer aldığı tespit edilmiştir. Bu ceza türlerinin dışında hükümlerden 5 adet manastır-bend, 2 adet kulle-bend ve 1'er adet de palanka-bend ve habs cezalarıyla ilgili itlak hükümleri yazılmıştır. (Şekil 3.5).

Şekil 3.5: 24 Numaralı Kalebend Defterinde Yer Alan İtlak Hükümlerinin Ceza Türlerine Göre Sayısal Dağılımı

⁶⁸ Şemseddin SAMİ, a.g.s., s. 136.

Günümüzdeki modern hukuk sisteminde suçu sabit bulunup ceza alan bir kişinin cezasının infazının başlamasıyla birlikte ıtlak yani serbest kalma süreci de başlamış olur çünkü kişi cezalandırılırken cezasının ne kadar süreceği de bellidir⁶⁹. Kişi belli olan bu süre bittikten sonra eğer ceza infazı sırasında başka suçlara bulaşmazsa serbest bırakılır. Eğer genel af gibi bir durum söz konusu olursa cezasının bitmesinden önce de serbest bırakılabilir. Ama incelenen defterdeki ceza hükümlerinde kişinin ceza süresine dair net ifade yoktur⁷⁰. Kişinin çekeceği ceza ve sonunda serbest kalacağı süresi "*ıslâh-ı nefis edinceye kadar*" şeklinde muğlak bir ifadeyle belirtilmiştir⁷¹. Bu ifade kişinin ıtlakına dair net bir süre vermemekle beraber kişinin affının en önemli şartının ve süresinin suç işleyen kişinin nefisini terbiye etmesine bağlamıştır.

Defterde yazılan ceza ve ıtlak hükümleri dikkatli incelendiğinde kişilerin ıtlak olma süreçlerinin işleyişine dair değerlendirme yapmak mümkün hale gelmektedir. Cezasının infazı üzerine ilgili ceza mahalline giden suçlu aldığı cezayı çekmeye başladıktan bir süre sonra bir takım sebepler sunarak ve duruma göre bazı taahhütler vererek önce tahakkümü altında bulunduğu dizdar ya da kadıdan daha sonra ise merkezden yani *Dîvân-ı hümayûn* ya da *Rikâb-ı hümayûn'dan* affını talep etmektedirler. Genelde suçluların af talepleri bağlı oldukları kişiler tarafından merkezden talep edilirken⁷² bazı durumlarda ise doğrudan kişinin kendisinin⁷³ ya da affının isteyen bir yakınının⁷⁴ doğrudan merkeze arz-ı hâl yazarak aflarını talep ettikleri de görülmektedir. M suçluların affı için emr-i şerif yazılmasının gerektiği haklarında emr-i şerif yazılmayan hiçbir suçlunun ceza mahallinden af edilmeyeceği ceza hükümlerinde özellikle vurgulanmıştır. Hatta bir emirde suçlunun affı için "iki sahhlu" emrin yazılmış ve gönderilmiş olması şartı merkezden gelen emirle ceza

⁶⁹ M. E. ARTUK - A. GÖKCE - A. C. YENİDÜNYA, **Gerekçeli Ceza Kanunları**, s. 86.

⁷⁰ M. E. ARTUK - A. GÖKCE - A. C. YENİDÜNYA, **Ceza Hukuku Genel Hükümler**, s. 78 - 79.

⁷¹ Ömer İŞBİLİR, "XVIII Yüzyılın İlk Yarısında Osmanlı Devleti'nde Limni Kalebentleri", s. 55.

⁷² BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 24, s. 20/3.

⁷³ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 24, s. 23/3.

⁷⁴ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 24, s. 20/2.

mahallindeki devlet yetkilisine bildirilmiştir⁷⁵. Af edilen suçlularla ilgili af emrinin yazıldığı daha önce yazılan ceza hükümlerinin üzerine şerh düşülmüştür⁷⁶.

GM suçluların af edilme süreçlerinde ceza almalarında etkili olan cemaat başları yani patrikler ile kendi cemaat üyeleri yine etkin rol oynamaktadır. GM suçlular genelde bu kişilerin haklarında yazdıkları af dilekçeleri ile af edilirken kendilerinin veya aile üyelerinin taleplerini merkeze iletmeleri sonucu af edilen GM suçlular da defterdeki hükümlerde yer almaktadırlar⁷⁷. GM suçluların affı için ceza hükmünde cemaat başının suçlunun affını talep eden mühürlü arz-ı hâli merkeze göndermesi şartından bahsedilmesine rağmen tüm GM suçlular için bu şart aranmıyor GM suçlulardan bazılarının kendi af talepleriyle de af oldukları görülebiliyor⁷⁸.

Defterde yer alan ıtlak hükümleriyle ilgili diğer önemli bir durum ise defterde yer alan ceza hükümleriyle eşleşmeyen muhtemelen daha önceki defterlerde ceza almış olan suçlularla ilgili yazılmış olan ıtlak hükümlerinin bulunmasıdır. Bu şekilde defterde yer alan toplam 47 ıtlak hükmü bulunmaktadır. Bu hükümlerin 14 kalebend⁷⁹, 15 nefy⁸⁰, 13 cezire-bend⁸¹, 3 manastır-bend⁸² ve 1'er de habs⁸³ ve kulle-bend⁸⁴ cezalarıyla ilgili ıtlak hükümleridir.

Suçlu ya da suçluların cezalarının af edilerek ıtlak edilebilmeleri için bazı sebepler ve şartların oluşması meydana gelmesi gerekmektedir.

⁷⁵ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 24, s. 63/1.

⁷⁶ Bu şerhler genellikle "*ıtlâki/lariçün emr-i şerîf yazıldı*" şeklinde ifadeden ibarettir (Bkz **Ek 4 - 6**).

⁷⁷ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 24, s. 24/2, 72/1, 78/6, 79/4, vb.

⁷⁸ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 24, 6/4, 8/3 vb.

⁷⁹ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 24, s. 6/4, 7/1, 8/4, 11/3, 12/6, 18/4, 27/1, 42/2, 48/3, 50/1, 51/2, 54/2, 92/3, 110/2.

⁸⁰ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 24, s. 8/1, 8/2, (14/2 - 41/1), 14/3, 16/3, 17/4, 17/5, 19/2, (20/5 - 26/5), 22/5, 67/4, 79/4, 144/2

⁸¹ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 24, s. 2/1, 4/2, 5/3, 13/3, 18/1, 22/2, 23/3, 24/2, 28/3, 29/2, 33/2, 38/5, 124/3.

⁸² BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 24, s. 38/1, 88/5, 184/7.

⁸³ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 24, s. 28/4.

⁸⁴ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 24, s. 78/6.

3.1.4.1 İtlak Sebepleri

24 numaralı Kalebend Defterinde mevcut 218 ıtlak hükmündeki suçluların ıtlak edilme sebepleri şunlardır:

1. Geçmişten Devlete hizmet eden biri olma⁸⁵
2. Tedib, ıslah-ı nefis olma⁸⁶
3. İyal u evladının çok olması⁸⁷
4. Fakirlik, sefillik çekmesi⁸⁸
5. Meslektaşlarının affını talep etmeleri⁸⁹
6. Aile yakınlarının affını istemeleri⁹⁰
7. Şeyhülislam, sekbanbaşı gibi devlet görevlilerinin suçlunun affını talep / işaret etmeleri⁹¹
8. Mutemedün aleyh yani güvenilir kişilerin kefil olmaları⁹²
9. İftiraya uğrama⁹³
10. İhtiyar olma⁹⁴
11. Merhamete, yardıma ihtiyaç duyma⁹⁵
12. Eyyam-ı mübarekeye hürmet etme⁹⁶
13. Ailesinin mağdur olması⁹⁷
14. Hüsn-i hal sergileme⁹⁸
15. Hastalanma, sahib-i firaş olma⁹⁹
16. İhtiyar olma¹⁰⁰
17. Af konusunda ısrarcı olma¹⁰¹

⁸⁵ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 24, s. 2/1

⁸⁶ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 24, s. 3/3.

⁸⁷ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 24, s. 5/1.

⁸⁸ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 24, s. 5/1.

⁸⁹ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 24, s. 5/1.

⁹⁰ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 24, s. 5/3.

⁹¹ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 24, s. 8/1.

⁹² BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 24, s. 8/3.

⁹³ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 24, s. 16/2.

⁹⁴ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 24, s. 24/2.

⁹⁵ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 24, s. 25/1.

⁹⁶ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 24, s. 27/1.

⁹⁷ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 24, s. 27/1.

⁹⁸ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 24, s. 27/3.

⁹⁹ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 24, s. 31/3.

¹⁰⁰ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 24, s. 38/5.

18. Devlet işlerinin yürütmesinde etkili biri olma¹⁰²

19. Nüfuz sahibi birisi olma¹⁰³

20. Uzun süreden beri ceza çekiyor olma¹⁰⁴

3.1.4.2 İtlak Edilme Şartları

24 Numaralı Kalebend Defteri'nde yer alan ıtlak hükümlerinin hepsinde suçluların serbest kalması için şart koşulmamıştır. Ama çoğu suçlunun şartlarla ıtlak edildiği hatta iftira sonucu mağdur olan bazı suçluların dahi ıtlak edilmeleri konusunda bazı genel şartlar ortaya konmuştur¹⁰⁵. Ayrıca suçluların bazıları da ıtlak edilmeleri karşılığında bazı taahhütlerde bulunmuşlardır. Bu şartlar ve taahhütler şunlardır:

1. Hilaf-ı rıza hareketlerde bulunmama¹⁰⁶
2. Asitane-i aliyye'ye gelmeme, orada istihdam olmama¹⁰⁷
3. İhtilal-i beldeye sebep olmama¹⁰⁸
4. Ahaliyi rencide etmeme¹⁰⁹
5. Umur-ı mühimmenin görülmesinde kusur ve rehavet göstermemek¹¹⁰
6. İrzıyla mukayyed olma¹¹¹
7. Askeri, neferi ihraç etme¹¹²
8. Muhalefet, adem-i itaat etmeme¹¹³
9. Kendü halinde olma¹¹⁴
10. Başkalarının işlerine karışmama¹¹⁵
11. Müzevirlik yapmama¹¹⁶

¹⁰¹ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 24, s. 69/1.

¹⁰² BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 24, s. 186/2.

¹⁰³ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 24, s. 186/3.

¹⁰⁴ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 24, s. 165/3.

¹⁰⁵ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 24, s. 16/2, 117/3 vb.

¹⁰⁶ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 24, s. 190/2.

¹⁰⁷ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 24, s. 189/1.

¹⁰⁸ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 24, s. 186/4.

¹⁰⁹ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 24, s. 186/4.

¹¹⁰ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 24, s. 186/3.

¹¹¹ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 24, s. 186/2.

¹¹² BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 24, s. 182/1.

¹¹³ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 24, s. 182/1.

¹¹⁴ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 24, s. 181/2.

¹¹⁵ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 24, s. 173/2.

12. Vakıf umuruna karışmama¹¹⁷
13. Sefere gitme¹¹⁸
14. Hizmette sadakat gösterme¹¹⁹
15. Kayıkçılar umuruna karışmama¹²⁰
16. Kapana gelmeme, esnafın işlerine karışmama¹²¹
17. İrtikab etmeme¹²²
18. Kabahatten uzak durma¹²³
19. Değirmencilere taaddi olmama¹²⁴
20. Belirlenen yerde ikamet etme¹²⁵
21. Gemide istihdam olma¹²⁶
22. Zehayir tenzil etme¹²⁷
23. Reayaya taarruz etmeme¹²⁸
24. Belirlenen yere uğramama¹²⁹
25. Islah-ı nefis olma¹³⁰
26. Vazifesi olmayan işlere karışmama¹³¹
27. Dersiyle meşgul olma¹³²
28. Miri akçeyi teslim etme¹³³
29. Talep edilen hintayı yollama¹³⁴
30. Hassa umuruna karışmama¹³⁵
31. Emr-i aliye uyma¹³⁶

¹¹⁶ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 24, s. 165/1.

¹¹⁷ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 24, s. 153/1.

¹¹⁸ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 24, s. 152/1.

¹¹⁹ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 24, s. 151/1.

¹²⁰ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 24, s. 133/1.

¹²¹ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 24, s. 144/1.

¹²² BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 24, s. 138/4.

¹²³ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 24, s. 138/3.

¹²⁴ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 24, s. 127/4.

¹²⁵ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 24, s. 124/3.

¹²⁶ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 24, s. 124/2.

¹²⁷ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 24, s. 123/1.

¹²⁸ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 24, s. 114/4.

¹²⁹ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 24, s. 113/3.

¹³⁰ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 24, s. 104/5.

¹³¹ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 24, s. 104/5.

¹³² BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 24, s. 96/1.

¹³³ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 24, s. 92/3.

¹³⁴ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 24, s. 91/2.

¹³⁵ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 24, s. 91/4.

32. Nizamı bozmama¹³⁷
33. Görevde tekasül kusur göstermeme¹³⁸
34. Fesad ve fitne çıkarmama¹³⁹
35. Medyun olma¹⁴⁰
36. Umur-ı vilayete karışmama¹⁴¹
37. Şenia harekette bulunmama¹⁴²
38. Der-aliyyeye gelme¹⁴³
39. Devlete duacı olma¹⁴⁴
40. Kavga çıkarmama¹⁴⁵
41. Zahire telef ve ihfa etmeme¹⁴⁶

3.1.4.3 İftira Sonucu Ceza Alanların Serbest Bırakılmaları

24 numaralı Kalebend Defterinde yer alan ceza ve ıtlak hükümleri incelendiğinde kişilerin farklı ceza türlerinde ceza aldıkları ve sonrası iftiraya uğradıklarının anlaşılması üzere serbest bırakıldıkları tespit edilmiştir. Ceza türlerinde bakıldığında kalebend mahkûmiyeti verilen 15 kişinin suçsuzluğu anlaşıldığı için serbest bırakılmışlardır. Bu kişiler arasında 1 usta¹⁴⁷, 1 serdar¹⁴⁸, 1 voyvoda¹⁴⁹, 2 ser-turna¹⁵⁰, 1 mir¹⁵¹, ve 9 sakin¹⁵² yer almaktadır. Bu kişilerin tamamı M ve erkektirler.

¹³⁶ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 24, s. 90/3.

¹³⁷ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 24, s. 86/3.

¹³⁸ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 24, s. 78/5.

¹³⁹ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 24, s. 66/4.

¹⁴⁰ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 24, s. 62/5.

¹⁴¹ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 24, s. 28/3.

¹⁴² BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 24, s. 22/2.

¹⁴³ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 24, s. 19/2.

¹⁴⁴ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 24, s. 19/2.

¹⁴⁵ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 24, s. 23/3.

¹⁴⁶ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 24, s. 16/2.

¹⁴⁷ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 24, s. (62/2 - 108/2).

¹⁴⁸ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 24, s. (40/2 - 84/2).

¹⁴⁹ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 24, s. (13/4 - 21/2).

¹⁵⁰ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 24, s. (19/4 - 30/4), (24/3 - 30/4).

¹⁵¹ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 24, s. (72/3 - 99/2).

¹⁵² BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 24, s. (13/4 - 221/2), (30/2 - 42/3), (38/4 - 80/3), (72/3 - 99/2), (138/2 - 167/2).

İftira sebebiyle nefy cezası alıp serbest bırakılan suçlu sayısı ise 6'dır. Bu kişiler arasında 1 yeniçeri ağası¹⁵³, 1 sakin¹⁵⁴, 1 GMR metropolid¹⁵⁵, 3 de kadı¹⁵⁶ yer almaktadır. Tamamı erken olan bu kişilerin 5'i M iken 1'i GMR din adamıdır.

Uğradıkları iftiralar sonucu cezire-bend mahkûmiyeti alan kişi sayısı 8'dir. Bu kişiler arasında 1 naib¹⁵⁷, 1 kapı kethüdası¹⁵⁸, 1 müderris¹⁵⁹, 1 kapan tüccarı¹⁶⁰, 1 tobcu¹⁶¹, 1 değirmenci¹⁶², 1 bey¹⁶³ ve 1 de sakin¹⁶⁴ yer almaktadır.

Son olarak da iftira sonucu palanka-bend cezasına mahkûm edilen 1 kişi mevcuttur. Bu kişi M sakin ve erkektir¹⁶⁵.

Yukarıda bahsedilen iftira sonucu cezalandırılıp serbest bırakılan toplam 30 kişi ceza türleri incelenirken masum oldukları anlaşıldıkları için asıl suçlularla ilgili yapılan hiçbir değerlendirmeye dahil edilmemişlerdir.

3.1.5 Diğer Hüküm Türleri

İncelenen defterde yukarıda bahsedilen hükümlerin yanı sıra farklı türde ve farklı amaçla yazılan başka hükümlerde mevcuttur. Bunlardan 2 tanesi araştırma amacıyla yazılan hükümlerdir¹⁶⁶. Bu hükümler suç işlediği iddia edilen kişilerin suç işleyip işlemediklerine dair araştırma yapılması emirlerini içermektedir. Diğer hüküm türü ise dönüş izni için yazılan hükümdür. Daha önce aldığı cezadan dolayı Bursa'da cezasını çeken Rum bir metropolidin hakkında açılan dava için Der-sa'âdet'e dönüşüne izin veren hükümdür¹⁶⁷. Diğer bir hüküm ise Sağır Hüseyin isimli suçlunun zorla voyvodalıktan el çektirdiği Mahmud isimli voyvodanın görevine

¹⁵³ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 24, s. (27/2- 27/4).

¹⁵⁴ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 24, s. (22/3 - 24/5).

¹⁵⁵ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 24, s. (60/4 - 68/2).

¹⁵⁶ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 24, s. (26/4 - 48/1), (32/4 - 49/3), (122/3 - 155/4).

¹⁵⁷ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 24, s. (35/4 - 41/3).

¹⁵⁸ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 24, s. (116/3 - 152/1).

¹⁵⁹ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 24, s. (99/3 - 131/4).

¹⁶⁰ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 24, s. (12/4 - 16/2).

¹⁶¹ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 24, s. (23/4 - 122/2).

¹⁶² BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 24, s. (25/3 - 27/3).

¹⁶³ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 24, s. (86/2 - 117/3).

¹⁶⁴ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 24, s. (71/2 - 153/3).

¹⁶⁵ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 24, s. (103/4 - 118/1).

¹⁶⁶ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 24, s. 107/1, 188/1.

¹⁶⁷ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 24, s. 22/4.

iadesi için yazılan göreve iade hükmüdür¹⁶⁸. Defterde yer alan farklı bir hüküm türü ise 1 adet bilgi verme amacıyla yazılan hükümdür. Bir önceki hükümde yazılan emrin içeriğiyle ilgili bölgenin görevlilerine bilgi verilmesini emreden hükümdür¹⁶⁹. Defterde yer alan toplam 2 adet olan diğer bir hüküm türü ise dikkat hükümleridir. Bu hükümler gönderilen suçluların ceza mahallerine giderken geçecekleri yerlerdeki görevlilere hitaben yazılmıştır. Suçluların güvenli bir şekilde ceza mahallerine ulaşmalarını sağlamaları emredilmiştir¹⁷⁰. Defterde 2 adet de ikamet hükmü yer almaktadır. Bunlardan birisi kalebend cezası affedilen kadının aynı şehirde oturmasına izin veren ikamet hükmü¹⁷¹ iken diğeri ise görev yerine giderken korsanların korkusundan Sakız'da bir süre ikamet etmek isteyen başka bir kadı için yazılan ikamet hükmüdür¹⁷². En son olarak defterde yazılmaya başlanıp daha sonra üstü çizilerek silinen 2 silinmiş yarım hüküm yer almaktadır¹⁷³.

3.2 Ceza Türleri

24 numaralı Kalebend Defteri'nde toplam 738 hüküm içinde 9 farklı ceza türü tespit edilmiştir. Bunlar içerisinde kalebend, nefy, cezire-bend, manastır-bend, palanka-bend, kulle-bend, kürek, uzaklaştırma ve uyarı cezaları yer almaktadır. (Bkz Şekil 3.1). Defterde en yaygın görülen üç ceza türü ise kalebend, nefy ve cezire-bend cezalarıdır. Bundan dolayı bu cezalara çarptırılan suçlu sayısı diğer ceza türlerine oranla çok daha fazladır. Defterde tüm ceza türlerinde mahkûm edilen toplam suçlu sayısı 810'dur. Bu suçluların 735 M iken 75'i GM suçlulardır. Suçlular içerisinde sadece 21'i kadın iken geriye kalan 789'u erkek suçlulardır.

¹⁶⁸ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 24, s. 50/3.

¹⁶⁹ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 24, s. 73/3.

¹⁷⁰ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 24, s. 37/5, 145/1.

¹⁷¹ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 24, s. (121/3 - 128/1).

¹⁷² BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 24, s. (86/5 - 116/4).

¹⁷³ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 24, s. 168/1, 184/1.

3.2.1 Kalebend Cezası

Kalebend cezası işlenen suçlardan dolayı suçlu kişinin cezasının karşılığı olarak belli bir müddet kale içerisinde yaşamak zorunda bırakılması veya kale zindanında hapsedilmesi anlamına gelmektedir¹⁷⁴. Bu ceza kişinin istediği yere seyahat etme, yasal olmak kaydıyla dilediği işte çalışma ve ailesiyle birlikte olma gibi konularda özgürlüğünü kısıtlayarak genellikle suçluyu yaşadığı ve suç işlediği bölgeden uzaklaştırmak amacıyla verilmektedir¹⁷⁵. Cezanın esas amacı suçu işleyen kişinin kalede geçen cezası süresince suç işlenen bölgeden uzaklaştırılmasıyla ve geçen sürede suçlunun kale şartlarının zorluğuyla "*te'dib*" ve "*ıslâh-ı nefis*" olmasıyla birlikte sebep olduğu sorunların olumsuz etkisini mağdur ahali üzerinden tamamen kaldırmaktır. Bu ceza sayesinde suçlunun işlediği suçtan dolayı ekonomik, askerî, siyasi ve sosyal yapının daha fazla bozulmasının önüne geçilecek kamu düzenini korunmaya ve gözetilmeye devam edilecektir.

3.2.1.1 Kalebend Cezası Uygulama Mahalleri

24 numaralı Kalebend defterinde kalebend cezasının infazı için seçilen kalelerin çoğunluğunu Anadolu ve Ege adalarında yer alan kaleler oluşturmaktadır. (Harita 1). Toplamda 39 farklı kaleye gönderilen 399 suçlunun 368'i Müslüman (M) erkeklerden oluşmaktadır geriye kalan 31 suçlu ise gayr-i Müslimlerden (GM) oluşmaktadır. İncelediğimiz defterde yer alan kalebend cezasıyla ilgili en önemli göze çarpan detay ise bu cezayı alarak kale gönderilen hiçbir kadın suçlunun olmamasıdır. (Tablo 3.1)

¹⁷⁴ Kalebend cezası alan bir kişinin kalenin zindanına koyulduğu şerhte belirtiliyor. BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 24, s. 189/3.

¹⁷⁵ Mehmet DEMİRTAŞ, *Osmanlı Esnafında Suç ve Ceza*, s. 326.

Tablo 3.1: Kalebend Cezası Alan Suçluların Gönderildikleri Kalelere Din ve Cinsiyet Bazında Sayısal Dağılımı

Sıra	Kale	Din		Cinsiyet		Toplam Suçlu Sayısı
		M	GM	Kadın	Erkek	
1	Amasra	3	-	-	3	3
2	Amasya	-	2	-	2	2
3	Anabolı	1	-	-	1	1
4	Ankara	8	-	-	8	8
5	Benefşe	2	-	-	2	2
6	Bodrum	-	1	-	1	1
7	Boyabad	10	-	-	10	10
8	Bozcaada	29	-	-	29	29
9	Dimetoka	10	4	-	14	14
10	Diyarbakir	1	-	-	1	1
11	Golos	-	1	-	1	1
12	Harperut	-	1	-	1	1
13	Hisarcık	-	1	-	1	1
14	İnebahtı	3	-	-	3	3
15	İnöz	10	2	-	12	12
16	İstanköy	1	-	-	1	1
17	Kalecik	1	-	-	1	1
18	Kaş	1	-	-	1	1
19	Kavala	21	-	-	21	21
20	Kengiri	3	-	-	3	3
21	Konya	6	-	-	6	6
22	Kütahya	57	-	-	57	57
23	Lefkoşa	1	-	-	1	1
24	Limni	43	3	-	46	46
25	Magosa	25	3	-	28	28
26	Midillü	3	2	-	5	5
27	Narde	-	2	-	2	2
28	Niğde	13	1	-	14	14
29	Platamana	1	2	-	3	3
30	Rodos	2	1	-	3	3
31	Samsun	30	1	-	31	31
32	Seddülbahir	46	-	-	46	46
33	Selanik	-	3	-	3	3
34	Sinob	28	-	-	28	28
35	Sivas	6	-	-	6	6
36	Tırhala	1	-	-	1	1
37	Trabzon	1	-	-	1	1
38	Üsküb	-	1	-	1	1
39	Varna	1	-	-	1	1
40	Genel Toplam	368	31	0	399	399

Yukarıdaki tabloda yer alan 39 farklı kaleye giden suçlu sayısının ortalamasını aldığımızda her kaleye ortalama 10 suçlu düşmektedir. Fakat 24 numaralı defterin incelenmesi sonucu ortaya çıkan verilerden ulaşılan Tablo 3.1 incelendiğinde sadece Boyabad, Bozcaada, Dimetoka, İnöz, Kavala, Kütahya, Limni, Magosa, Niğde, Samsun, Seddülbahir, Sinob Kalelerinde bu ortalamanın üstünde mahkûmun kalebend edildiği görülmektedir. Bu 12 kale toplam mahkûmların 336'ü gibi yaklaşık %84'ünü bünyesinde barındırmıştır ve bu kalelerin mahkûm sayısı ortalamasının 10'dan 28'e çıktığını görülmektedir. Özellikle Kütahya, Limni ve Seddülbahir Kaleleri'ndeki mahkûm sayılarına baktığımızda ise ortalamanın yaklaşık 4 ya da 5 katı mahkûmun bu kalelerde ceza çekmek üzere mahkûm edildiği görülmektedir. Geriye kalan 27 kaleye ise 63 mahkûm düşmüştür. Bu sayı toplam kalebend mahkûmiyeti alanların yaklaşık %16'sına tekabül etmektedir. Bu kalelerden 13'üne sadece 1 mahkûm düşerken geriye kalan 14 kaleye ise ortalama 3 mahkûm düşmüştür. Kaleler arasında mahkûm sayıları arasında yaşanan bu büyük orantısızlık o kalelere yakın bölgelerde yaşayan toplam nüfus ve suç işleme sayılarıyla doğrudan ilişkilidir. Çünkü suç işleme ve ceza infaz mahallerin bakıldığında genellikle birbirlerine yakın olduğu görülmektedir¹⁷⁶. Ama bu her zaman geçerli olan bir durum değildir çünkü bazı durumlarda suçlunun firarının zorlaşması veya çekeceği cezanın şartlarının ağırlaşması amacıyla suç işlediği mahalden daha uzak kalelere gönderildiği örneklerde defterdeki kayıtlarda mevcuttur¹⁷⁷. Kalebend cezası verilen suçluların gönderileceği kalelerle ilgili tercihlerde bir tek seyfiye mensuplarına dair yargıya ulaşılabiliyor. Seyfiye mensuplarının cezalarının infazı için genellikle İnöz, Bozcaada ve Seddü'l-bahir Kaleleri'nin tercih edildiği buralara gönderilen seyfiye mensubu suçlu sayılarından anlaşılabiliyor¹⁷⁸.

¹⁷⁶ Ankara'da suç işleyen Hammamcı-oğlu Deli Halil ismindeki kişi ceza çekmek üzere Ankara Kalesine mahkum edilmiştir. BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 24, s. 56/1; Yine aynı şekilde Trabzon'da suç işleyen Turnacıbaşı Ketm Osman ismindeki şahıs suçundan dolayı ceza çekmesi üzerine Trabzon Kalesi'nde kalebendliğe mahkum edilmiştir. BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 24, s. 159/3.

¹⁷⁷ Der-sa'âdet'de pişirdikleri ekmelerdeki kusurlardan dolayı ceza alan 1 yeniçeri ve 2 esnaf (bunların üçü de ekmekçilik yapmaktadırlar) İstanbul yakınlarında bir kale yerine Bozcaada Kalesi'nde kalebendliğe mahkum edilmişlerdir. BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 24, s. 13/2.

¹⁷⁸ Toplamda kalebend cezası alan 82 seyfiye mensubu suçlunun 25'i yani %25'inden fazlası bu kalelere gönderilmişlerdir. Geri kalan 47 seyfiye mensubu suçlu ise diğer kalelere gönderilmiştir.

3.2.1.2 Kalebend Cezası Alan Suçluların Suç İşledikleri Mahaller

Kalebend cezası alan suçluların suç işledikleri mahaller incelendiğinde ise ceza uyguluma mahalli sayısına göre suç işleme mahallinin çok daha fazla olduğu görülmektedir. Sayısal olarak fazla olmasının yanında Coğrafi olarak da suç işleme mahalleri çeşitlilik göstermektedir. Defterde yer alan kalebend cezasıyla ilgili hükümler incelendiğinde yapılan düzenleme sonucu yaklaşık olarak 122 farklı bölgeden insanın işlediği suçlar sebebiyle bu cezayı aldığı görülmektedir. Bu 122 bölge içerisinde üç suçluyla ilgili suç işledikleri yerler belirtilmediği için o bölge/bölgeler "Belirtilmemiş" başlığı altında tabloya yerleştirilmiştir. (Tablo 3.2). Suç işlenen yerin belli olmadığı toplamda üç farklı hüküm ve üç farklı suçlu vardır. Bu suçluların Magosa, Seddülbahir ve Sivas Kaleleri'nde ceza çekmeleri üzerine hükümler yazılmıştır.¹⁷⁹ Tablo 2 incelendiğinde tüm mahallerde suç işleyen kişi sayılarının toplamının 382 olduğu görülüyor bu sayı suç işleme mahalli sayısına bölündüğünde ortalama her mahalde 3 kişinin suç işlediği sonucu çıkıyor. Tablo 2'de her mahal kendi içinde tek tek incelendiğinde ise 48 mahallin genel ortalama olan 3 veya daha fazlası suçluya ev sahipliği yaptığı anlaşılmaktadır. Bunun dışında kalan 74 mahalde ise 1 veya 2 suçlu suç işlemiştir. Suçluların en yoğun bulunduğu mahallere baktığımızda ise Der-sa'âdet¹⁸⁰ yani İstanbul'un 3'ü GM, 20'si ise M olmak üzere toplam 23 suçluyla en çok suç işleyen kişinin bulunduğu mahal olduğu görülmektedir. Bu sonucun ortaya çıkmasında Der-sa'âdet'in yüzyıllar boyunca sahip olduğu başkent olma özelliği sebebiyle diğer bölgelere göre daha çok sayıda insanı barındıran ve farklı bölgeden ya da bölgelerden birçok insanın ziyaret ettiği bir şehir olmasının etkisi vardır. Der-sa'âdet'e ek olarak en fazla suç işlenen bölgelere bakıldığında ise Menemen'de 13, Yalakabad'da 12, Ayaş'da 11 ve Çanlı Kazası'nda ise 10 kişinin suç işlediği görülmektedir. (Tablo 3.2).

¹⁷⁹ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 24, 75/5, 189/3, 190/1.

¹⁸⁰ Çalışmada tüm tablolarda ve değerlendirmelerde İstanbul yerine kullanılacaktır.

Tablo 3.2: 24 Numaralı Kalebend Defterinde Kalebend Cezası Alan Suçluların Suç İşledikleri Mahallere Din ve Cinsiyet Bazında Sayısal Dağılımı

Sıra	Mahal	Din		Cinsiyet		Toplam Suçlu Sayısı
		M	GM	Kadın	Erkek	
1	Ab-ı Safi	2	-	-	2	2
2	Adapazarı	5	-	-	5	5
3	Ağriboz	2	-	-	2	2
4	Akşehir	1	-	-	1	1
5	Alasonya	1	2	-	3	3
6	Amasya	2	-	-	2	2
7	Anadolu Eyaleti	9	-	-	9	9
8	Ankara	7	1	-	8	8
9	Arapkir	-	1	-	1	1
10	Atranos	1	-	-	1	1
11	Ayaş	11	-	-	11	11
12	Ayntab	1	-	-	1	1
13	Balçık	3	-	-	3	3
14	Balyabadra	1	-	-	1	1
15	Bandırma	2	-	-	2	2
16	Bartın	5	-	-	5	5
17	Belirtilmemiş	3	-	-	3	3
18	Bendereğli	2	-	-	2	2
19	Bergos	-	1	-	1	1
20	Beypazarı	7	-	-	7	7
21	Beyşehir-i Fenar Golos	-	1	-	1	1
22	Bolu	5	-	-	5	5
23	Bozcaada	2	-	-	2	2
24	Bozkır	3	-	-	3	3
25	Bozulus	1	-	-	1	1
26	Bozüyük-i Burusa	1	-	-	1	1
27	Burusa	7	-	-	7	7
28	Cisr-i Ergene	2	-	-	2	2
29	Çanlı	10	-	-	10	10
30	Çeharşenbe	1	-	-	1	1
31	Çekmece-i Kebir	1	-	-	1	1
32	Çerkeş	1	-	-	1	1
33	Çınarcık	1	-	-	1	1
34	Çırpan	2	-	-	2	2
35	Çorlu	1	-	-	1	1
36	Çubukabad	2	-	-	2	2
37	Der-sa'âdet	20	3	-	23	23
38	Diyarbakir	4	-	-	4	4
39	Dörtdivan	4	-	-	4	4
40	Edincik	6	-	-	6	6
41	Edirne	4	1	-	5	5

Tablo 3.2 (Devam): 24 Numaralı Kalebend Defterinde Kalebend Cezası Alan Suçluların Suç İşledikleri Mahallere Din ve Cinsiyet Bazında Sayısal Dağılımı

Sıra	Mahal	Din		Cinsiyet		Toplam Suçlu Sayısı
		M	GM	Kadın	Erkek	
42	Eğin	-	1	-	1	1
43	Esbkeşan	8	-	-	8	8
44	Eskişehir	8	-	-	8	8
45	Filibe	-	1	-	1	1
46	Galata	2	-	-	2	2
47	Golos	2	-	-	2	2
48	Gelembe	3	-	-	3	3
49	Gelibolu	5	1	-	6	6
50	Gemlik	4	-	-	4	4
51	Geyve	2	-	-	2	2
52	Gördüs	1	-	-	1	1
53	Gümölcine	3	-	-	3	3
54	Gümüş ma'a Hacıköy	1	-	-	1	1
55	Gümüşhane	1	-	-	1	1
56	Gürle ma'a Pazarköy	3	-	-	3	3
57	Hamid	1	-	-	1	1
58	Haymanateyn	1	-	-	1	1
59	Honaz	3	-	-	3	3
60	İlbasan	-	3	-	3	3
61	İncesu	3	-	-	3	3
62	İpsala	1	-	-	1	1
63	İştîp	-	1	-	1	1
64	İvrindi	1	-	-	1	1
65	İznik	4	-	-	4	4
66	İznikmid	1	-	-	1	1
67	Kalecik	1	-	-	1	1
68	Kalecik Keskini	1	-	-	1	1
69	Kandiye	1	-	-	1	1
70	Kara Karye	1	-	-	1	1
71	Karamürsel	5	1	-	6	6
72	Kavala	5	-	-	5	5
73	Kayseri	1	-	-	1	1
74	Kazabad	1	-	-	1	1
75	Kesendire	2	-	-	2	2
76	Keşan	-	1	-	1	1
77	Kırşehir	3	-	-	3	3
78	Kızılbel	2	-	-	2	2
79	Kiriş	9	-	-	9	9
80	Kirmastı	2	-	-	2	2
81	Köstendil	1	-	-	1	1
82	Kütahya	3	-	-	3	3

Tablo 3.2 (Devam): Kal'a-bend Cezası Alan Suçluların Suç İşledikleri Mahallere Din ve Cinsiyet Bazında Sayısal Dağılımı

Sıra	Mahal	Din		Cinsiyet		Toplam Suçlu Sayısı
		M	GM	Kadın	Erkek	
83	Lefkoşa	1	-	-	1	1
84	Limni	1	-	-	1	1
85	Manyas	3	-	-	3	3
86	Menemen	13	-	-	13	13
87	Meydan	9	1	-	10	10
88	Midye	-	1	-	1	1
89	Mihaliç	1	-	-	1	1
90	Mudanya	5	-	-	5	5
91	Muğla	1	-	-	1	1
92	Niğde	-	1	-	1	1
93	Ordu-yı hümâyûn	2	-	-	2	2
94	Ödemiş	4	-	-	4	4
95	Pare ma'a Kofla	7	-	-	7	7
96	Pınarhisarı	1	-	-	1	1
97	Prepol	-	1	-	1	1
98	Rodoscuk	1	-	-	1	1
99	Sakız	1	-	-	1	1
100	Selanik	8	-	-	8	8
101	Seydişehir	2	-	-	2	2
102	Sidre Kapsi Ma'deni	-	2	-	2	2
103	Silivri	1	1	-	2	2
104	Siroz	1	-	-	1	1
105	Sisam	-	1	-	1	1
106	Şehirköy	2	1	-	3	3
107	Şeyhler	2	-	-	2	2
108	Talant	3	2	-	5	5
109	Taraklıborlu	5	-	-	5	5
110	Tekfurdağ	5	-	-	5	5
111	Tırhala	4	-	-	4	4
112	Timürcü	2	-	-	2	2
113	Trabzon	1	-	-	1	1
114	Urla	5	-	-	5	5
115	Üsküdar	1	-	-	1	1
116	Vidin	1	-	-	1	1
117	Yalakabad	12	-	-	12	12
118	Yanya	1	-	-	1	1
119	Yenice-i Karasu	1	-	-	1	1
120	Yenişehir-i Fenar	1	-	-	1	1
121	Zağferanbolu	2	-	-	2	2
122	Zihne	3	-	-	3	3
123	Genel Toplam	352	30	0	382	382

Tablo 3.2'deki genel toplama bakıldığında suç işleyen toplam kişi sayısının 382 olduğu görülmekle birlikte Tablo 3.1'deki genel toplama bakıldığında ise toplam sayısının 399 kişi olduğu görülmektedir. Bu iki sayı arasındaki farklılığın sebebi yine defterin dikkatli incelenmesi sonucu ortaya çıkmaktadır. Aynı mahalde işledikleri bir veya birden fazla suçtan dolayı haklarında yeni ve farklı kalelere gitmek üzere yeni kalebend cezası yazılan suçlular¹⁸¹ Tablo 1'deki genel toplamın Tablo 2'deki suçlu sayısından 17 kişi daha fazla olmasına sebep olmuştur. Özetlemek gerekirse kalebend cezası alan toplam ve farklı kişi sayısı 382 iken kalebend cezası alarak farklı kalelere ceza çekmek üzere gönderilen toplam suçlu sayısı ise 399 kişidir. (Kırş. Tablo 3.1 ve Tablo 3.2).

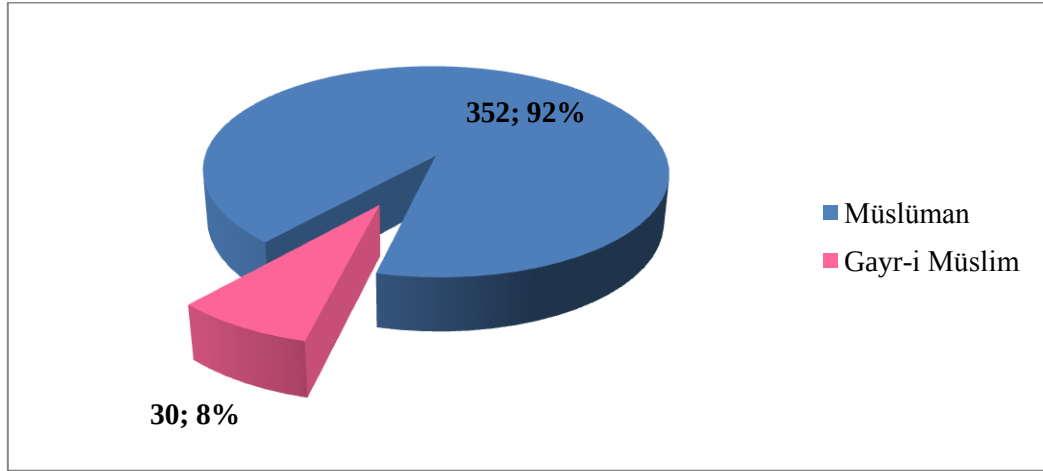
Kalebend cezası alan toplam farklı kişi sayısı din ve cinsiyet ayrımı konusunda detaylı incelendiğinde ise ortaya çıkan sonuç M suçluların GM suçlulara göre sayısal ve oransal olarak hayli yüksek olduğudur. Toplamda 352 M kalebend mahkûmu varken bu sayı GM kişiler toplamında 30'dir. Oransal ve sayısal olarak değerlere baktığımızda ise oranlar arasında hayli yüksek farkın olduğu göze çarpmaktadır. Mahkûmiyet oranı M'lar için %92 iken GM'ler için sadece %8dir. (Şekil 3.6). Bu oransal farklılığın oluşumunda o dönemde Tablo 3.2'de yer alan bölgeler üzerinde yaşayan M ve GM nüfus arasındaki sayısal ve oransal farklılıktır. GM suçlular kendi içerisinde değerlendirildiğinde defterde ulaşılan veriler sayesinde kalebend mahkûmiyeti alan toplam 30 GM içinde 3 kişinin Ermeni¹⁸², 15 kişinin Rum¹⁸³ olduğu göze çarpmaktadır. Bununla beraber geriye 12 GM?¹⁸⁴ mahkûmun ise etnik ya da dinsel aidiyetine dair bilgiye defterde yer alan ilgili hükümlerden ulaşılamamıştır.

¹⁸¹ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 24, s. (3/1 - 85/1 - 174/2), (39/3 - 48/4), (94/2 - 167/4), (123/3 - 128/3), (153/2 - 156/1).

¹⁸² BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 24, s. 123/3, 170/4, 184/3.

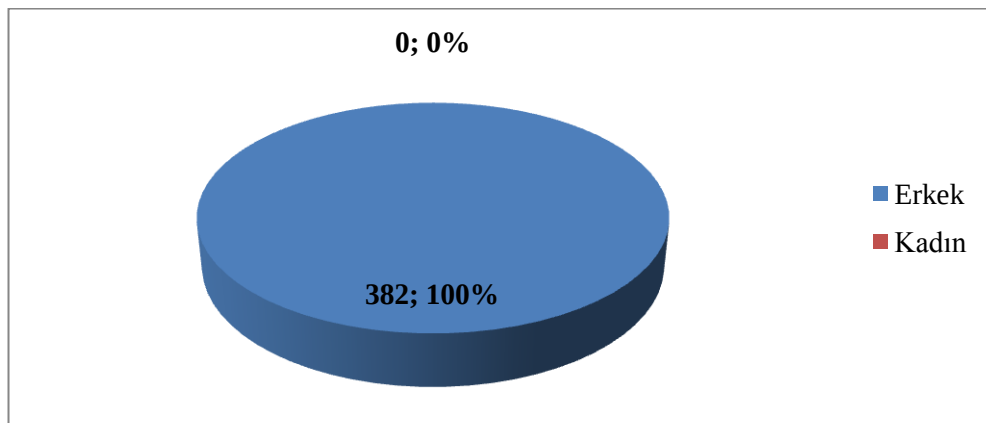
¹⁸³ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 24, s. 6/3, 7/4, 30/3, 40/3, 101/2, 112/4, 127/2, 130/5, 131/3, 175/5, 181/3, 184/4, 184/5, 184/6.

¹⁸⁴ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 24, s. 46/3, 52/2, 54/1, 67/1, 68/1, 88/4, 140/4, 159/2, 180/1.

Şekil 3.6: Kalebend Cezası Alan Müslüman ve Gayr-i Müslimlerin Sayıları ve Oranları

Kalebend Cezası alan suçlularla ikinci ayırım olan cinsiyet konusunda defterden edinilen veriler incelendiğinde ise bu cezaya mahkûm edilen hiçbir kadın suçlunun olmayışdır. Toplamda yer alan 382 farklı suçlunun tamamı erkektir. (Şekil 3.7). Bu veri göz önüne alınarak bakıldığında ise kalebend cezasının erkekler için uygulanan ve erkekleri ıslah etmek açısından daha uygun bir ceza türü olduğunun Osmanlı Devleti yöneticileri tarafından düşünüldüğünü ifade etmek yerinde olacaktır. Fakat bu yorum üzerinde çok iddialı olmamakta fayda vardır. Çünkü BOA'da bu türden 50 ciltlik defter serisi mevcuttur. O defterler tamamen incelenip verileri ortaya konmadan bu konuyu kesin yargı haline getirmemek yerinde olacaktır¹⁸⁵.

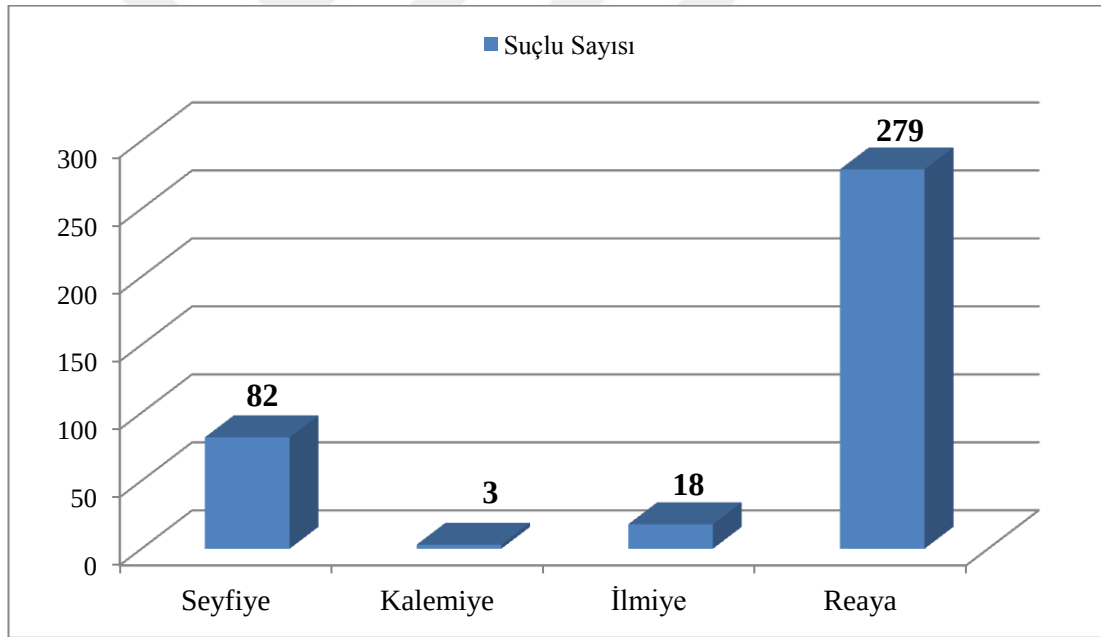

Şekil 3.7: Kalebend Cezası Alan Erkek ve Kadın Suçluların Sayıları ve Oranları

¹⁸⁵ Şu anda 24 numaralı bu defterle aynı katalogdaki yaklaşık 15 defter MSGSÜ Tarih Bölümü yüksek lisans öğrencileri tarafından yüksek lisans tezi olarak çalışılmaktadır.

3.2.1.3 Kalebend Cezası Alan Suçluların Sahip Oldukları Sosyal Statüler

24 numaralı Kalebend Defteri Osmanlı Devleti içinde gerek devlet için çalışan kişiler gerekse toplum içinde kendi halinde yaşayan farklı kesimlerden birçok insanın kalebendlik mahkûmiyeti aldığını göstermektedir. Toplamda 382 kişinin aldığı bu mahkûmiyeti en genel haliyle Osmanlı toplumsal yapılanması açısından tasnif edilmeye çalışıldığında ortaya daha açık bir resim çıkmaktadır. Şöyle ki Osmanlı toplumunu seyfiye, kalemiye, ilmiye ve reayadan oluşan dörtlü yapı içinde düşünüldüğünde kalebendlik cezasına çarptırılan 82 seyfiye, 3 kalemiye ve 18 ilmiye mensubunun bulunduğu tespit edilmiştir. Bunlarla beraber içinde farklı gruplardan oluşan ve çoğunluğunu defterden bilgi edinemediğimiz için M veya GM sakin diye sınıflandırdığımız 279 kişilik reaya kategorisi oluşturmaktadır. (Şekil 3.8)

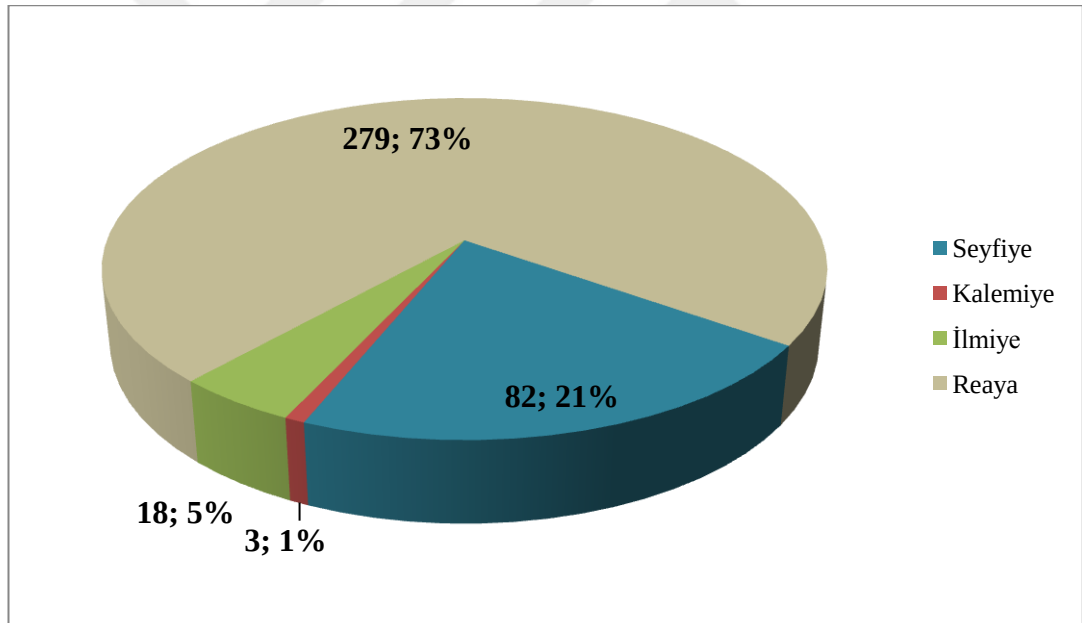

Şekil 3.8: Kalebend Cezası Alan Suçluların Toplumsal Sınıflara Göre Sayısal Dağılımları

Bu kategorilendirme incelendiğinde kalebendlik cezasına çarptırılan kişilerin sayıları ve oranları arasında hayli büyük farkın olduğu görülmektedir. Osmanlı toplumsal yapısı içerisinde kişi sayısı olarak en büyük pay reayaya aittir. Sayıca bu üstünlük reaya içerisinde suç işleme potansiyelinin de artmasına neden olmuştur. Öyle ki bu durum sayıca diğer üç gruptan hayli fazlaca olan reaya sınıfı suçlularının

sayısının da diğer üç sınıfın toplamının yaklaşık 3 katı değere sahip olmasına neden olmuştur.

Bununla beraber Osmanlı Devlet yönetimi ve toplumsal düzeni sağlamakta çok önemli görevlere sahip olan silahlı / askerî görevlilerden oluşan seyfiye sınıfı ise idarî memur ya da katiplerden oluşan kalemiye ve Osmanlı Devleti'nin okuyan-yazan-öğreten-yargılayan kesimini oluşturan ilmiyeden yaklaşık 4 kat kadar fazladır. Aradaki bu fark sınıflar arasında görece daha fazla olan kişi sayılarıyla beraber sahip oldukları kudreti kullanmaktan da kaynaklanmaktadır. Silah taşıma hakkına sahip olan ve bu silahları görevleri amacıyla kullanmaları gereken seyfiye mensupları kimi zaman kendilerine haksız kazanç sağlamak ya da halk üzerinde baskı kırmak amacıyla da kullanabilmişlerdir.¹⁸⁶

Şekil 3.9 Kalebend Cezası Alan Suçluların Toplumsal Sınıflara Göre Sayısal ve Oransal Dağılımları

Seyfiye sınıfının suçlu sayısının diğer iki sınıftan fazla olmasının nedeni sadece sahip oldukları silahları kullanmalarından kaynaklanmamaktadır. Osmanlı Devleti'nde 18. yüzyılda seyfiye mensuplarının gelirlerinin yetersizliği nedeniyle ek gelirlere ihtiyaç duyması özellikle yeniçeriler arasında yaygınlaşmakta olan esnaflaşma hareketlerinin daha da artmasına neden olmuştur. Bu yüzden icra ettikleri

¹⁸⁶ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 24, s. 41/2.

esnaflık kollarıyla ilgili işlerde hata yapan suç işleyen seyfiye mensuplarının cezalar alması da seyfiye arasındaki mahkûmiyetin artmasına sebep olmuştur.¹⁸⁷

Kalebendliğe mahkûm edilen toplam 382 suçlunun % 1'ini kalemiye, % 5'ini ilmiye mensupları %21'sini seyfiye mensupları oluştururken %73'lük kısmını ise reaya içindeki kişiler oluşturmuştur. (Şekil 3.9).

%1 ile toplamda 3 kişi olan kalemiye sınıfı içinde 1 katib¹⁸⁸, 1 hazine-dar¹⁸⁹, 1 de mübayaacı¹⁹⁰ bulunmaktadır.

%5 ile toplamda 18 kişiden oluşan ilmiye sınıfı içinde 4 kadı¹⁹¹, 3 imam¹⁹², 3 molla¹⁹³, 5 hafız¹⁹⁴, 2 müderris¹⁹⁵, 1 suhte¹⁹⁶ bulunmaktadır.

%21 ile toplamda 82 kişiden oluşan seyfiye sınıfı içerisinde 24 yeniçeri¹⁹⁷, 6 başbuğ¹⁹⁸, 1 gediklü¹⁹⁹, 7 alemdar²⁰⁰, 3 turnacı²⁰¹ (1'i tekaüd, 1'i turnacıbaşı), 1 Paşa²⁰², 5 Voyvoda²⁰³ (1'i sabık, 1' vekil), 3 serdengeçdi²⁰⁴ (1'i ağa, 2'si nefer), 2 duhani²⁰⁵, 3 menzilci²⁰⁶, 3 bölükbaşı²⁰⁷, 3 serdar²⁰⁸, 1 bostani²⁰⁹, 1 çukadar²¹⁰, 2 mütesellim²¹¹, 1 gece yamağı²¹², 2 azeb ağası²¹³, 1 baş karakollukçu²¹⁴, 1 divan-ı

¹⁸⁷ Der-sa'âdet'de ekmekçilik yapan 32 bölüğün mensuplarından Hasan ekmeği esmer, çiğ, ve gramajını eksik yaptıkları için daha önce tenbih edilmelerine rağmen mütenebbih olmadıkları için Bozcaada Kalesi'ne kalebendliğe mahkûm edilmişlerdir. BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 24, s. 13/2.

¹⁸⁸ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 24, s. 70/1.

¹⁸⁹ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 24, s. 181/1.

¹⁹⁰ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 24, s. 153/1.

¹⁹¹ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 24, s. 15/3, 68/1, 121/3, 171/2.

¹⁹² BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 24, s. 15/3, 60/1, 181/1.

¹⁹³ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 24, s. 50/2, 60/1, 74/3.

¹⁹⁴ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 24, s. 24/1, 67/2, 85/1, 109/1, 149/5.

¹⁹⁵ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 24, s. 89/3.

¹⁹⁶ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 24, s. 101/5.

¹⁹⁷ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 24, s. 3/2, 12/1, 13/2, 21/1, 36/1, 36/3, 38/3, 41/2, 67/1, 168/3, 181/5.

¹⁹⁸ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 24, s. 77/5, 78/1, 78/2, 78/3, 78/4, 125/2.

¹⁹⁹ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 24, s. 169/1.

²⁰⁰ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 24, s. 3/2, 14/1, 28/2, 85/1, 109/1, 126/2.

²⁰¹ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 24, s. 3/1, 144/4, 159/3.

²⁰² BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 24, s. 77/3.

²⁰³ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 24, s. 33/1, 51/3, 61/1, 64/1, 77/1.

²⁰⁴ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 24, s. 10/1, 18/3.

²⁰⁵ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 24, s. 51/3, 74/3.

²⁰⁶ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 24, s. 92/2, 95/5.

²⁰⁷ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 24, s. 56/2, 119/3, 163/2.

²⁰⁸ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 24, s. 119/2, 168/2, 179/1.

²⁰⁹ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 24, s. 47/1.

²¹⁰ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 24, s. 39/3.

²¹¹ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 24, s. 102/1, 167/3.

hümayun çavuşu²¹⁵, 1 sekban²¹⁶, 3 zabıt²¹⁷, 1 sipahi²¹⁸, 1 saka²¹⁹, 1 tatar²²⁰, 1 miralay²²¹, 1 vali²²², 1 yasakçı²²³, 1 sarraç satar²²⁴ 1 gönüllüyan-ı yemin ağası²²⁵ bulunmaktadır.

279 kişi ile kalebendliğe mahkûm edilen tüm suçluların %73'nü oluşturan reaya sınıfı içerisinde farklı gruplar yer almaktadır. Bu gruplar hacılar, seyyidler, beyler, ağalar, hasekiler, kethüdalar, esnaf/çalışanlar, GM din adamları, GM statüsü belli olmayanlar ve M statüsü belli olmayanlardan oluşmaktadır. Reaya sınıfını oluşturan gruplarda yer alan suçlu sayıları Şekil 3.10'da gösterilmektedir.

Bu gruplar oluşturulurken meslekî unvanlara dikkat edilmiştir. Eğer herhangi bir meslekle uğraştığı, devlet görevini üstlendiği ya da hacı, şeyh ağa, bey gibi toplumsal unvana sahip olduğu bilinen kişiler varsa o kişiler sahip oldukları o unvanlar içinde tasnif olunmuştur.

²¹² BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 24, s. 32/3.

²¹³ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 24, s. 67/3, 129/3.

²¹⁴ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 24, s. 176/2.

²¹⁵ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 24, s. 65/1.

²¹⁶ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 24, 67/1.

²¹⁷ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 24, s. 77/1, 117/1, 187/3.

²¹⁸ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 24, s. 80/2.

²¹⁹ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 24, s. 80/2.

²²⁰ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 24, s. 189/3.

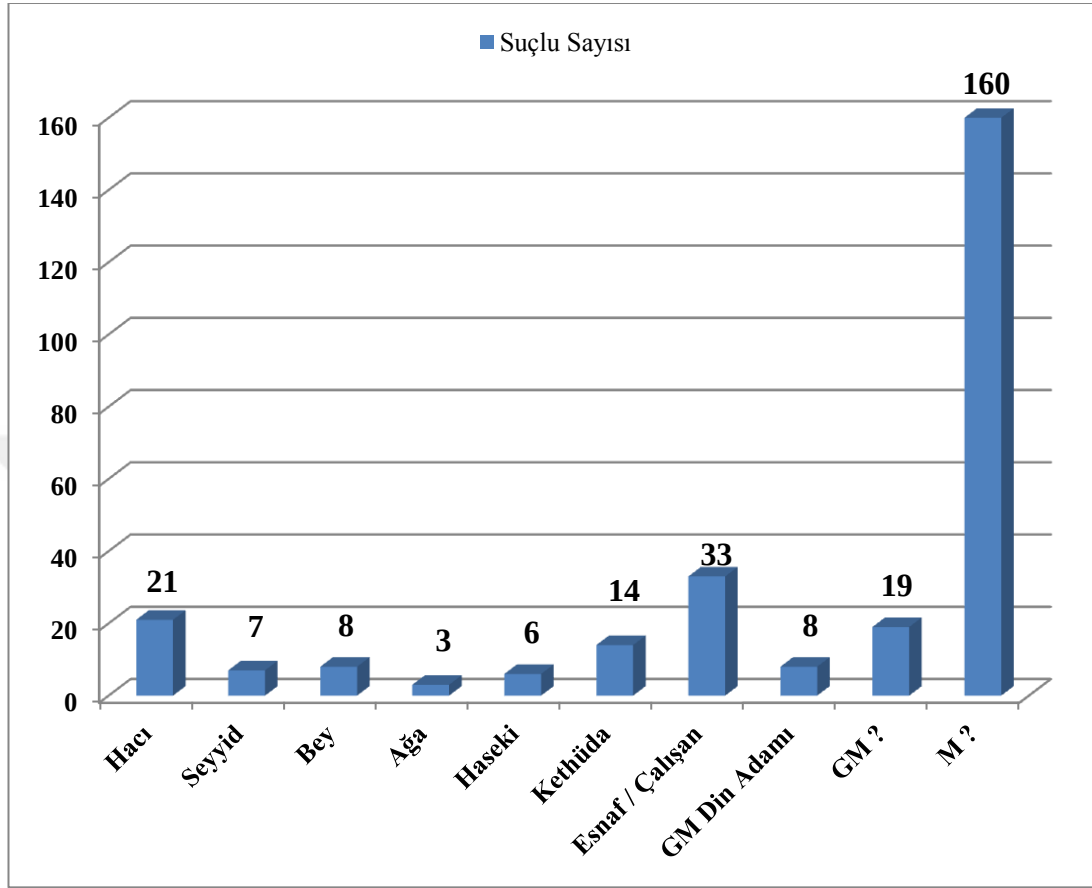
²²¹ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 24, s. 181/1.

²²² BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 24, s. 181/1.

²²³ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 24, s. 41/4.

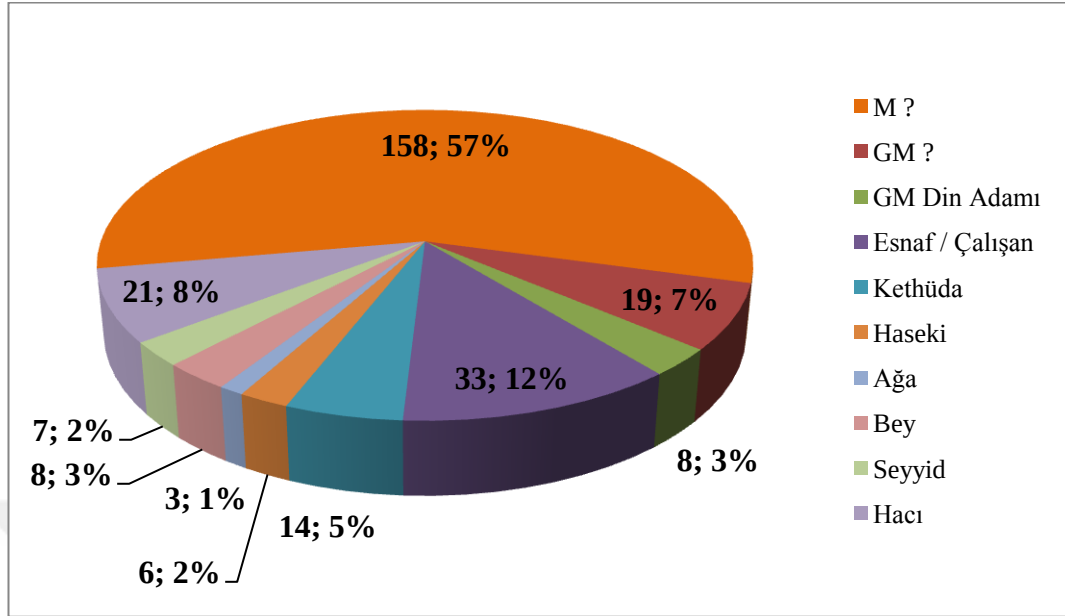
²²⁴ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 24, s. 32/3.

²²⁵ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 24, s. 126/3.

Şekil 3.10: 24 Numaralı Kalebend Defterine Göre Kalebend Cezası Alan Suçlulardan Reaya Sınıfını Oluşturan Grupların Sayısal Dağılımı

Tüm bunlara rağmen haklarında görevleri, meslekleri, ya da toplumsal unvanları hakkında herhangi bir bilgiye defterden ulaşılamayan M statüsü belli olmayan ve GM statüsü belli olmayan şekilde reaya içerisinde tasnif edilen iki grup vardır. Bu gruplardan M statüsü belli olmayan suçlu sayısı 160'dır ve bu sayıyla reaya ve tüm kalebend mahkûmları arasında en yüksek sayıya ve orana sahiptir. Bu sayıyla seyfiye mensuplarının yaklaşık 2 katı, ilmiye ve kalemiye suçlularının toplamının neredeyse 8 katına eşittir. M statüsü belli olmayan suçlu sayısı reaya içindeki diğer gruplarda yer alan suçluların hepsinin toplamından daha fazladır. (Şekil 3.11).

Şekil 3.11: 24 Numaralı Kalebend Defterinde Yer Alan Suçlulardan Reaya Sınıfını Oluşturan Grupların Sayısal ve Oransal Dağılımı

Bu gruplar arasında haklarında GM sakin/zimmî/mütemekkin olduklarından başka herhangi bir bilgiye defterden ulaşılamayan suçlu sayısı ise 19'dur. Bu grubu oluşturan GM reaya içinde 6 Rum, 1 Ermeni ve 12 de mensup olduğu din ve etnik aidiyeti bilinmeyen mahkûm vardır.

Reaya içinde yer alan bir diğer grup ise GM din adamlarıdır. Toplamda 8 kişiden oluşan grup içerisinde 1 Ermeni rahip ve 7 Rum rahip yer almaktadır.²²⁶

Reaya içinde önemli bir sayıya sahip olan bir diğer grubu ise hacılar oluşturmaktadır. Hacılar toplamda 21 kişidir²²⁷. Hacı unvanıyla beraber herhangi bir meslek unvanına da sahip olmayan mahkûmlar bu grupta yer almıştır. Örneğin Mihaliç Voyvodası Vekili Hacı Mustafa²²⁸ ile yeniçeri ortalarından beşinci bölükten Hacı Ömer²²⁹ gibi mahkûmlar 21 kişilik hacı grubu içerisinde yer almamıştır.

Reaya içinde yer alan seyyid unvanlı kişi sayısı 7'dir. Bu sayı belirlenirken herhangi bir meslek ya da görev unvana sahip olup aynı zamanda seyyid unvanına

²²⁶ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 24, s. 6/3, 30/3, 52/2, 127/2, 130/5, 170/4, 175/5, 184/5.

²²⁷ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 24, s. 14/4, 54/3, 60/1, 103/1, 111/3, 113/1, 115/4, 120/1, 134/4, 175/1, 181/1.

²²⁸ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 24, s. 119/3.

²²⁹ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 24, s. 38/3.

sahip olan kişiler hesaplamaya katılmamışken bu şekilde unvana sahip olmayıp diğer toplumsal unvanlarla beraber seyyidlik unvanına sahip olan mahkûmlar hesaplamaya katılmışlardır. Örneğin Kütahya Kalesi'ne mahkûm edilen İznikmid Menzilcisi es-Seyyid Ali seyyid sayılmazken²³⁰, Limni Kalesi'ne mahkûm edilen Seyyid Şeyh Efendi isimli mahkûm seyyid olarak sayılıp²³¹ bu sayıya dahil edilmiştir²³².

Reaya içinde yer alan ve mir veya bey unvanı taşıyan toplamda 8 kişi yer almaktadır²³³. Reaya içerisinde yer alan ve ağa unvanı taşıyan kişi sayısı ise 3'tür²³⁴. Bu kişilerin ağalık unvanlarının kaynağıyla ilgili bilgilere defterden ulaşılamamıştır.

Kalebend mahkûmluğu alan haseki ve kethüda sınıfları içerisinde bu unvanı taşıyan herkes alınmıştır. Bazılarının yaptığı devlet görevleri ve/veya mesleki bilgilerine ulaşılmış olsa da bazılarınıninkine ulaşamadığı için aynı unvanı taşıyan kişilerin farklı yerlerde sayılıp değerlendirilmemesi için reaya sınıfı içerisinde müstakil iki grup oluşturulup bu mahkûmlar burada toplanmıştır. 24 numaralı kalebend defterinde haseki²³⁵ unvanı taşıyan mahkûm sayısı 6 (3'ü tekaüd) iken kethüda²³⁶ unvanı taşıyan mahkûm sayısı ise (1 aşiret, 2 kayıkçı, 2 Voyvoda, 1 gönüllüyan-ı yesar, 1 bey, 1 sabık, 1 sabık ocak, 5 şehir kethüdaları olmak üzere) 14'dür.

Reaya içinde sınıflandırılan son grup ise çeşitli mesleklerdeki esnaflardan ve çalışanlardan oluşan içinde toplam 33 kalebend mahkûmunun bulunduğu esnaf/çalışan sınıfıdır. Bu sınıf alt kategorisinde yer aldığı reaya sınıfının %12'sini oluşturmaktadır. (Bkz Şekil 11). Bu grubu oluşturanlar arasında 10 etmekçi²³⁷, 9 reis²³⁸, 1 yiğitbaşı²³⁹, 3 bakkal²⁴⁰ (2'si GM?), 1 pestilci²⁴¹, 1 aşçıbaşı²⁴², 1 vakıf

²³⁰ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 24, s. 92/2.

²³¹ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 24, s. 119/3.

²³² Bu uygulama tüm ceza türlerinde aynı durumlardaki suçlular için yapılmıştır.

²³³ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 24, s. 12/5, 75/5, 111/3, 122/1, 115/4, 130/3, 134/4.

²³⁴ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 24, s. 66/1, 106/1.

²³⁵ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 24, s. 4/1, 10/1, 15/3, 139/2.

²³⁶ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 24, s. 8/5, 15/1, 24/1, 31/2, 49/2, 52/1, 61/1, 80/1, 111/3, 126/3, 133/1, 140/2, 153/2.

²³⁷ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 24, s. 12/2, 13/2, 52/1, 63/4.

²³⁸ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 24, s. 79/2, 87/1, 181/1.

²³⁹ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 24, s. 74/3.

²⁴⁰ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 24, s. 46/3, 112/4, 159/2.

²⁴¹ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 24, s. 169/1.

mültezimi²⁴³, 1 terzi²⁴⁴, 1 kalpakçı²⁴⁵ (GM?), 1 peştamalı²⁴⁶, 1 kazzaz²⁴⁷, 1 debbağ²⁴⁸ ve 1 kapı gulamı²⁴⁹ (GM Ermeni), 1 de bazarbaşı²⁵⁰ yer almaktadır.

3.2.1.4 Kalebend Cezası Alan Suçluların İşledikleri Suçların Kategorileri²⁵¹

Kalebend mahkûmiyeti alan suçluların işledikleri suçlar 5 temel başlık altında toplanarak tasnif edilmiştir. Bu başlıklar ekonomik, askerî, sosyal, dinsel ve siyasî/ıdarî suçlar şeklindedir. 5 başlık altında toplam 95 çeşit suç tespit edilmiş ve bu suçlar geçtiği hüküm numaralarıyla beraber ilgili başlıklar altında kategorize edilmiştir. Birbirine çok benzeyen suçlar aynı suç başlığı içinde beraber verilerek tabloların daha genel toplu bir halde olması sağlanmaya çalışılmıştır. Bu sınıflandırmalarla beraber bazı ceza hükümlerinde kişilerin işlediği suçların aynı zamanda "*Nâ-hem-vâr, nâ-sezâ, nâ-bercâ ve nâ-marziye hareketler veya fiiler*" gibi daha genel ifadelerle belirtildiği terimler de göze çarpmaktadır²⁵². Bu ifadelerden tam olarak hangi kapsamda suç/suçların kasdedildiği belli olmadığı için bu ifadeler 5 sınıf içerisinde değerlendirilmemiştir.

Ekonomik suçların kapsamı esas itibarıyla suçluların şahıslar ya da devlet aleyhine bozdukları ekonomik nizamı içermektedir. Bu başlık altında toplam 25 farklı suç türü tespit edilmiştir. Hükümlere göre bu suçlar dağılımı yapıldığında toplam 140 hükümde ekonomik kapsamda yer alan 25 suçun işlendiği tespit edilmiştir. (Tablo 3.3). Bazı hükümlerde birden fazla ekonomik suçun işlendiği görülmektedir²⁵³.

²⁴² BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 24, s. 46/2.

²⁴³ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 24, s. 101/5.

²⁴⁴ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 24, s. 67/2.

²⁴⁵ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 24, s. 181/3.

²⁴⁶ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 24, s. 77/2.

²⁴⁷ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 24, s. 159/2.

²⁴⁸ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 24, s. 65/3.

²⁴⁹ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 24, s. 123/3.

²⁵⁰ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 24, s. 168/2.

²⁵¹ Kalebend Cezası kapsamında suçların 5 sınıf içerisinde kategorize edilişi aynı usul şekilde ve içerikte nefy ve cezire-bend cezası kapsamlarında da uygulanmıştır.

²⁵² BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 24, s. 36/1, 50/2, 98/3, 117/1, 119/2, 123/3, 129/3, 144/4, 157/4, 163/2, 175/1.

²⁵³ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 24, s. 3/4, 50/2.

Tablo 3.3: Kalebend Cezası Verilen Ekonomik Suçların Hüküm Sayısı Bazında Dağılımı

Sıra	Suç	Hüküm Numarası	Toplam
1	Muhtekirlik (zahîre, hınta, şa‘ir ketm / ihtifa / saklamak, rayicinden ziyadeye satma / satın alma)	(12/1), (14/1), (21/4), (46/3), (50/4), (51/3), (57/3), (64/1), (70/1), (95/5), (134/1), (175/1)	12
2	Gasb / Yağma / Nehb / Garet (Zorla başkalarından akçe / mal / para / arazi / hayvan alma / ahz / celb)	(7/3), (10/1), (12/5), (19/4), (21/1), (28/2), (36/3), (41/2), (41/4), (50/2), (52/1), (56/1), (67/1), (75/1), (78/2), (81/4), (85/1), (98/3), (100/3), (102/1), (102/3), (103/1), (106/1), (114/1), (123/3), (139/2), (140/4), (145/4), (153/2), (156/1), (158/4), (159/3), (163/1), (167/3), (168/2), (168/3), (170/2), (170/3), (180/1), (184/3), (188/2)	41
3	İhtilal-i Mukata‘aya / Hâsılata sebep olma	(15/3), (100/3), (138/5), (159/3)	4
4	Ahaliden Fazla / Haksız Vergi / Ücret Talep etme	(3/2), (54/3), (60/1), (74/3), (76/3), (92/2), (100/3), (121/3), (140/4), (161/1)	10
5	İrtişa / İrtikab /Rüşvetçilik	(36/3), (77/5), (117/1), (157/4)	4
6	Ahaliyi borçlandırma / Deyn-i Temessük alma	(157/4), (179/1)	2
7	Keraste Nizamına / Kesimine / Nakline Muhalefet Etmek	(52/4), (109/1), (150/1)	3
8	Ekmek Üretiminde Kusurlu Davranma (gramaj, kalite)	(12/2), (13/2)	2
9	Zahire işlerinin ertelenmesine / iptaline / yürümemesine sebep olma	(15/1), (40/2), (46/3), (50/4), (57/3), (63/4), (64/1), (68/1), (77/2), (87/1), (95/5), (117/2)	12
10	Ahaliden haksız yere vergi tahsil etmek	(3/2)	1
11	Mübaya‘a İşlerinin Ertelenmesine / İptaline sebep olma, Mümana‘at / Muhalefet etme	(3/4), (17/3), (49/2), (53/1), (88/4), (163/2)	6
12	Bazergana / Kapan Tüccarına Zahire vermeme / satın almasını engelleme / pahalıya satma	(14/1), (40/2), (57/3)	3
13	Kendi çıkarına göre zahire alım satımı ve nakli yapma	(66/1)	1
14	Tekalif / Öşür / Cizye / Mal-ı mukata‘a İşlerini Engelleme / Geciktirme / İptal etme	(3/4), (14/4), (76/3), (86/4), (134/4), (161/1)	6
15	Zahireye yabancı madde katma	(57/3), (65/3)	2
16	Yabancıya / Harbiye / Başka Mahalle İzinsiz Ürün satma	(70/1), (77/1), (88/4), (117/2), (187/2), (187/3)	6

Tablo 3.3 (Devam): Kalebend Cezası Verilen Ekonomik Suçların Hüküm Sayısı Bazında Dağılımı

Sıra	Suç	Hüküm Numarası	Toplam
17	Ahalinin kıtlık / müzayaka yaşamasına sebep olma	(13/4), (46/3), (50/4), (51/3), (134/1)	5
18	Gümrüğe Müdahale	(175/1)	1
19	Zimmetine Geçirme / Ekl ü Bel‘	(8/5), (61/1), (78/1), (78/3), (78/4), (121/3), (169/1)	7
20	İstabl-ı amire için gerekli olan hayvanları tahsil etmemek	(169/1)	1
21	Tekâlif / Cizye / Öşür / Haraç / Vergi ödememe	(68/1), (74/3), (112/3)	3
22	Ahalinin dükkânlarını zorla kapatma	(74/3),	1
23	Mal-ı mirinin / mukata‘anın kesrine sebep olma	(50/2), (54/1), (149/5), (159/3), (161/1)	5
24	Gümüş Ma‘deni Üretim / İhracına Engel	(54/1)	1
25	Dolandırıcılık	(190/1)	1
26	Genel Toplam	-	140

Kalebend mahkûmiyeti alan suçluların işledikleri askerî suçlar kapsamında ise toplam 14 farklı suç tespit edilmiştir. (Tablo 3.4). Bu suçlarla ilgili toplam 44 hüküm vardır. Askerî suçların çoğunu askerlerin sefere hazırlanmasını, orduya, donanmaya katılmasını engelleme, geciktirme ile seferden ya da askerden firar etmeler oluşturmaktadır. Bu suçların geçtiği 28 hüküm mevcuttur. Kalebend mahkûmiyeti verilen askerî suçların yaygın olarak görülmesinde o dönemde Osmanlı Devleti'nin içinde bulunduğu savaşlar ve bu amaçla yapılan askerî hazırlıkların bulunuyor olmasıdır. Osmanlı Devleti 1787-1790 yılları arasında Rusya ve müttefiki Avusturya ile 3 yıl boyunca savaşmıştır²⁵⁴. Bu savaş devletin askerî personel ve malzeme ihtiyaçlarını bir hayli arttırmıştır ve bu ihtiyaçların artmasıyla devletin eksiklerini temin konusunda halktan beklentileri yükseltmiştir. Bu taleplere olumsuz karşılık veren, karşı çıkanların bu dönemde cezalandırıldıkları incelenen defterdeki farklı hükümlerden anlaşılmaktadır²⁵⁵. Bu savaş için devletin insan gücüne olan ihtiyacının fazla olması suçluların cezalarının orduya katılmak şartıyla affedildiğinden anlaşılabilmektedir²⁵⁶.

²⁵⁴ Ü. Filiz Bayram, "Enverî Tarihi: Üçüncü Cild (Metin ve Değerlendirme)", İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Tarih Anabilim Dalı Yeniçağ Tarihi Bilim Dalı, Basılmamış Doktora Tezi, İstanbul 2014, s. 29.

²⁵⁵ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 24, s. 109/1, 113/1, 120/1 vb.

²⁵⁶ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 24, s. 13/1, 113/3, 122/4, 152/1 vb.

Tablo 3.4: Kalebend Cezası Verilen Askerî Suçların Hüküm Sayısı Bazında Dağılımı

Sıra	Suç	Hüküm Numarası	Toplam
1	Asakir Tertibini / İşlerini Erteleme / Engelleme /Yapmama	(3/2), (100/3), (121/1), (139/2), (140/4), (144/4)	6
2	Mühimmat-ı Seferiye Edasına Muhalefet etme	(52/2)	1
3	Askerlik İddi'asında bulunma	(21/1), (150/1),	2
4	Orduya / Donanmaya Katılmama / Seferden / Ordudan Kaçma	(65/1), (77/5), (78/1), (78/2), (78/3), (78/4), (125/2), (158/1)	8
5	Ordudan Mal / Para / Ganimet Çalma	(80/2)	1
6	Askerlik dışında alet-i harble gezme / saldırma	(28/2), (40/1), (158/1)	3
7	Askerin Sefere / Orduya Katılmasını / İhracını Engelleme / Geciktirme	(32/3), (61/1), (101/5), (102/1), (121/1), (121/3), (139/2)	7
8	Ordunun Peksimad İhtiyacında kusur / tekasül	(140/2)	1
9	Donanmanın ve Donanma Neferatının Tertibini Erteleme / Engelleme, Kusur / Rehavet Gösterme	(111/1), (111/3), (115/4), (113/1), (120/1), (126/3), (133/1)	7
10	Orduyu Yağma / Garet	(77/5)	1
11	Meşaya memuriyyetten kaçınma / firar etme	(10/1), (83/1), (171/2), (183/1)	4
12	İzinsiz harb ve kıtale girişme	(83/1)	1
13	Asker Firarına sebep olma	(130/3)	1
14	Zorla orduya memur etme	(159/3)	1
15	Genel Toplam	-	44

Kalebendlik cezası verilen sosyal kapsamlı suçlara bakıldığında esas itibariyle Osmanlı toplumunun güvenlik ve asayiş düzenini toplumun aleyhine bozan suç türlerinin yer aldığı tespit edilmiştir. Sosyal suçlar, genel manada kendi halinde yaşayan, işi ve hayat teminiyle meşgul olan Osmanlı toplumunun fertleri aleyhinde rahatsızlık ve huzursuzluğa sebep olan, can ve namus/cinsel güvenliğini tehdit eden suçlardır. (Tablo 3.5).

Bu kapsamda defterin içerdiği dönemde özellikle Anadolu içlerinde celalî isyanlarından beri yaşanan karışıklıklar ve asayiş zaafiyetlerinden kaynaklanan eşkıyalık ve buna benzer maksatlarla ahali üzerinde silahlı baskı kuran kişilerin bir araya toplanmasının yaygın olduğu görülmektedir. Bu amaçlarla toplanan birçok zararlı eşhas, ahali üzerinde onları mağdur edecek birçok olumsuz harekete sebep

olmuşlardır. Özellikle ahaliye "*cevr ü eza*" ya da "*gadr*" denilen türlü eziyetler ve zararlar vererek onların yerlerinden göç etmelerine dahi sebep olmuşlardır. Bu başlık altında tespit edilen 32 farklı suç türü ve bu suçların geçtiği kalbendlik cezası içeren 274 hüküm tespit edilmiştir (Tablo 3.5).

Tablo 3.5: Kalebend Cezası Verilen Sosyal Suçların Hüküm Sayısı Bazında Dağılımı

Sıra	Suç	Hüküm Numarası	Toplam
1	Eşküyayı / Erazili / Haşeratı başına toplama	(10/1), (34/3), (41/4), (50/2), (56/1), (67/1), (100/3), (129/3), (134/4), (150/1), (163/1), (163/2), (169/2), (188/2)	14
2	Ahali arasında Fesatçılık / İkaz-ı Fitne / Münafıklık / İftiracılık Yapma	(10/1), (15/1), (36/1), (49/4), (50/2), (52/1), (56/2), (60/1), (63/4), (74/3), (77/2), (90/1), (94/2), (102/1), (111/1), (113/1), (115/4), (117/1), (120/1), (121/1), (122/1), (123/3), (128/3), (130/3), (134/4), (138/5), (140/2), (149/5), (150/1), (153/2), (156/1), (157/4), (167/4), (169/2), (176/2), (181/1), (181/5), (184/3)	38
3	Sahte Davalara Girişmek / Yalancı Dava Vekilliği	(64/3), (123/3), (128/3)	3
4	Şakavet	(3/4), (28/2), (56/1), (67/2), (94/2), (98/3), (100/3), (103/1), (111/1), (119/2), (149/5), (190/1)	12
5	Ahaliyi Perakende ve Perişan etme	(3/4), (15/3), (22/1), (36/3), (41/4), (56/1), (94/1), (100/3), (106/1), (102/3), (121/1), (157/4), (163/1), (170/3), (180/1), (181/5), (188/2)	17
6	Ebna-yı Sebile Ta'arruz	(153/2), (156/1)	2
7	Eşküyaya / Mütegalibeye / Zalemeye yardım etme onlarla beraber ve birlikte (yek-dil, yek-cihet) olma	(10/1), (14/4), (46/2), (50/2), (75/1), (86/4), (119/2), (121/1), (168/3), (170/3), (180/1), (162/3)	12
8	Ahaliyi haksız yere Cevr ü Eza / Rahatsızlık / Ta'ciz / İğfal / Tekdir / Tehdit / Tazyik / Gadr / Zulm / Cebir / Darb / Helak etme	(10/1), (21/1), (24/1), (28/2), (31/2), (34/3), (36/1), (36/3), (40/1), (46/2), (54/3), (60/1), (63/4), (67/1), (74/3), (75/1), (75/5), (80/1), (90/1), (94/1), (94/2), (102/2), (102/3), (103/1), (106/1), (112/3), (114/1), (117/1), (134/4), (149/5), (156/1), (157/4), (158/1), (159/2), (161/1), (167/4), (168/3), (170/2), (170/3), (176/2), (184/3), (188/2), (190/1)	43
9	Adam Kaçırarak / Dağa Kadın Kaldırma	(94/1), (168/3)	2

**Tablo 3.5 (Devam): Kalebend Cezası Verilen Sosyal Suçların Hüküm Sayısı
Bazında Dağılımı**

Sıra	Suç	Hüküm Numarası	Toplam
10	Ahalinin Emniyet ve Rahatını Meslûb / Ortadan Kaldırma	(21/1), (28/2), (32/3), (36/3), (41/2), (67/1), (75/1), (90/1), (94/1), (103/1), (106/1), (181/5), (184/3)	13
11	Hane Basmak / Zorla Eve Girmek	(32/3), (33/1), (38/3), (163/1)	4
12	Tecrim / Haksız Yere Ahaliyi Suçlama / Şikayet Etme	(32/3), (31/2), (33/1), (34/3), (52/4), (54/1), (67/2), (102/1), (134/4), (159/3)	10
13	Ahaliyi zorla göç ettirme	(33/1)	1
14	Ahaliye zincir vurma	(33/1), (190/1)	2
15	Ahaliyi / Eşküyayı / Madencileri İgva / Tahrik etme	(3/4), (39/3), (54/1), (63/4), (77/2), (76/3), (111/1), (112/3), (113/1), (114/1), (115/4), (121/1), (130/3), (161/1), (162/3), (167/3), (168/2), (175/1)	18
16	Adam Öldürmek / Katl-i nüfus	(7/3), (12/5), (34/3), (41/2), (41/4), (50/2), (52/1), (67/1), (67/2), (76/3), (85/1), (103/1), (106/1), (145/4), (156/1), (163/1), (168/3), (170/3), (188/2)	19
17	Hetk-i ırz	(28/2), (32/3), (36/1), (36/3), (34/3), (41/2), (41/4), (67/1), (67/2), (85/1), (103/1)	11
18	Şena'ata / Fazahata / Ahlaksız / Fena / Su'i Fi'illere Cür'et etme	(34/3), (50/2), (52/4), (123/3), (126/1), (162/3), (163/1), (168/3)	8
19	Şerr ü Mazarrat / Şürur	(3/4), (15/3), (21/1), (22/1), (32/3), (36/3), (60/1), (90/1), (98/3), (103/1), (117/1), (123/3), (126/1), (168/3), (181/5)	15
20	Huşunet (Kaba, sert katı, inatçı mizaca sahip olma)	(49/2)	1
21	Adam Yaralama / Cerh	(4/1), (36/1), (36/3), (88/4), (95/5), (126/2), (163/1)	7
22	Şütûm-ı galîza	(36/1), (36/3), (102/2), (176/2)	4
23	Kavga Çıkarma	(89/4), (95/5), (114/1)	3
24	Serserî (Başiboş) gezip dolaşma	(41/2), (158/1)	2
25	Sekran / Şarhoşluk	(36/1)	1
26	Mel'anetkarlık	(129/3), (134/1)	2
27	Fahişelik / Fahişe Çalıştırma / Fuhşa İzin verme	(32/3), (39/3)	2
28	Ahaliyi tahrir etme	(126/1)	1
29	Ev / Samanlık yakıp yıkma	(75/1)	1
30	Birilerine musallat olma	(103/1), (123/3)	2
31	Bakire Kızların İrzına saldırı	(18/3)	1
32	Ahaliyi haksız yere ahz / habs etme	(92/2), (159/3), (190/1)	3
33	Genel Toplam	-	274

Kalebenlik cezası kapsamına giren dinsel suçlar kategorisi içerisinde ise özellikle GM Osmanlı tebaasının işlediği ve kendi bağlı oldukları dinsel liderlerin talebiyle ceza aldıkları suçlar yer almaktadır. "*Ayinlerine mugayir hareket etme*" ve "*vazifesi olamayan işlere karışma*" bu kategori içinde en çok görülen suç türleridir. Bunun dışında *patriklik işlerine karışma* ve *din adamı öldürme* ise diğer 2 suç türüdür. Toplam 4 farklı suç türünden oluşan dinsel suçlar kategorisinde yer alan suç türlerinin geçtiği 34 kalebenlik cezası hükmü defterde mevcuttur. (Tablo 3.6).

Tablo 3.6: Kalebend Cezası Verilen Dinsel Suçların Hüküm Sayısı Bazında Dağılımı

Sıra	Suç	Hüküm Numarası	Toplam
1	Ayinlerine mugayir hareket etme	(6/3), (7/4), (30/3), (40/3), (52/2), (101/2), (112/4), (127/2), (128/3), (130/5), (131/3), (175/5), (181/3), (184/4), (184/5), (184/6)	16
2	Patriklik umuruna karışma	(123/3), (128/3)	2
3	Din Adamı öldürme	(157/4)	1
4	Vazifesi olmayan işlere karışma	(6/3), (7/4), (30/3), (40/3), (52/2), (101/2), (112/4), (127/2), (130/5), (131/3), (175/5), (181/3), (184/4), (184/5), (184/6)	15
5	Genel Toplam	-	34

Kalebend cezasının verildiği en önemli suçların yer aldığı kategorilerden birisi ise siyasî/idarî suçlardır. Bu kategorinin kapsamı esas itibarıyla Osmanlı Devleti'nin oluşturduğu devlet nizamını doğrudan bozmaya, devlet çalışanlarını ya da devletin işlerini, işleyişini engellemeye ve durdurmaya yönelik suçları içermektedir. Diğer kategorilerde yer alan suçların da dolaylı yoldan bu amaçlara yönelik hizmet ettiği kabul edilse de siyasi suçlar direkt olarak devletin belirlediği kanun ve kuralları devlet aleyhine bozan suçlardır. Kıyaslama yapmak gerekirse muhtekirlik amacıyla zahire saklamak doğrudan ahalinin ekonomik menfaatlerine zarar verirken dolaylı yoldan devletin ekonomik düzeni de bozabilir. Ama burada suç işleyen kişinin maksadı devletin ekonomik düzenini bozmak değil kendisine gayr-i meşru maddi çıkar sağlamak iken devletin belirlediği görevlilerle çatışmak ya da kendisini devlet yerine koyarak naib veya voyvoda gibi görevlileri atamak doğrudan devletin

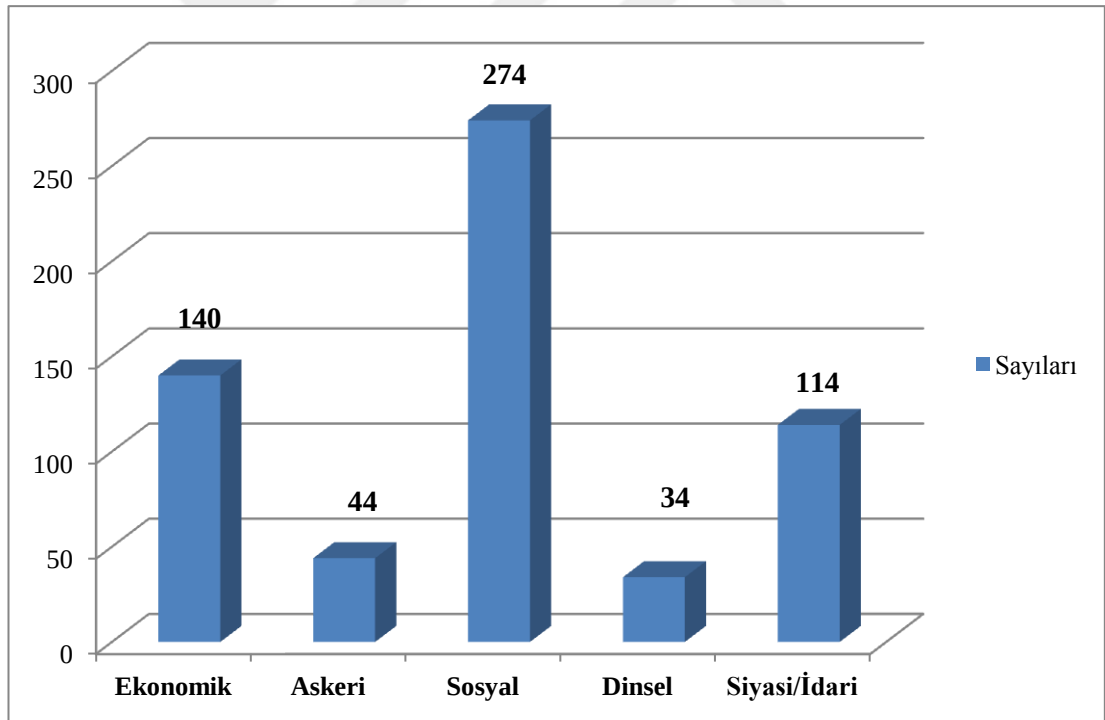
siyasî/ıdarî otoriter varlığını tehdit etme ve yok sayma amacı taşımaktadır. Bu kategori kapsamında 24 numaralı defter içerisinde kalebend mahkûmiyeti verilen toplam 20 farklı suç türü ve bu suçların geçtiği 114 hüküm tespit edilmiştir. (Tablo 3.7).

Tablo 3.7: Kalebend Cezası Verilen Siyasî / İdarî Suçların Hüküm Sayısı Bazında Dağılımı

Sıra	Suç	Hüküm Numarası	Toplam
1	Umûr-ı Mühimmenin Ta'tiline / Te'hirine sebep olma	(3/4), (7/3), (52/1), (56/1), (77/2), (86/4), (92/2), (102/3), (109/1), (111/1), (111/3), (126/3), (130/3), (149/5), (150/1), (163/2), (169/2), (181/1), (181/5), (189/3)	20
2	Devlet Görevlileriyle Çatışma / Muhalefet / Ahz etme / Öldürme	(24/1), (28/2), (56/1), (74/3), (94/2), (95/5), (102/1), (106/1), (163/3), (167/3), (168/2)	11
3	Hass / Zeamet /Ma'den İhtilâline sebebiyet verme	(50/2), (54/1), (153/2), (156/1), (188/1)	5
4	Şehir Kethüdalığı / Ayanlık / Derebeylik İddi'asında bulunma	(34/3), (50/4), (98/3), (102/1), (102/2), (102/3), (114/1), (170/3)	8
5	İhtilal-i Umur-ı Vilayete / Kazaya / Beldeye / Kasabaya / Memlekete sebebiyet verme	(3/4), (10/1), (14/4), (36/3), (52/1), (52/4), (54/3), (60/1), (67/1), (68/1), (74/3), (86/4), (94/1), (94/2), (117/1), (139/2), 6(157/4), (159/2), (169/2), (170/3), (181/1)	21
7	Naib / Serdar / Voyvoda / Voyvoda Vekili Atama	(10/), (33/1), (50/2), (102/1)	4
8	Köy / Belde / Konak Basmak / Zabt etme	(33/1), (50/2), (67/1), (75/1), (119/2)	5
9	Adem-i ita'at / Emre İta'atsizlik	(10/1), (50/2), (64/1), (79/2), (94/2), (98/3), (111/1), (112/3), (119/3), (121/3), (129/1), (140/4), (158/1)	13
10	Nizamı bozma	(88/4), (89/4), (72/3)	3
11	Görevde Kusur / Rehavet / Tekasül	(53/1), (65/1), (79/2), (87/1), (101/5)	5
12	Devlete İhanet	(77/5), (103/1), (111/3)	3
13	İhtilal-ı Nizam-ı Gümrüğe sebep olma	(175/1)	1
14	Firarilik	(7/3), (52/1), (54/3), (79/2), (80/1), (87/1), (126/2), (190/1)	8
15	Mahkemeye Saldırmak / Saygısızlık etme	(10/1), (74/3)	2
16	Suçluya yardım etme	(119/3)	1

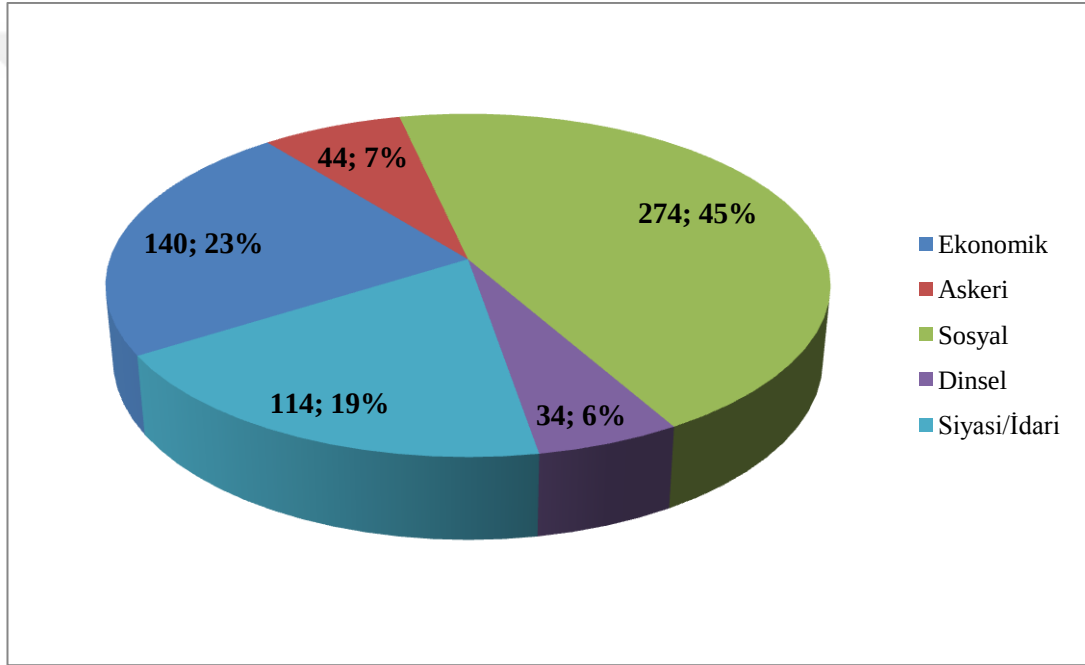
Tablo 3.7 (Devam): Kalebend Cezası Verilen Siyasî / İdarî Suçların Hüküm Sayısı Bazında Dağılımı			
Sıra	Suç	Hüküm Numarası	Toplam
17	Devleti asılsız / yalan yere uğraştırma / taciz etme	(64/3)	1
18	Devlet görevlisini tutuklama / ahz / görevden alma	(50/2)	1
19	Huzur-ı hümayuna saygısızlık yapma	(89/4)	1
20	Görevi Kötüye Kullanma (Memurlara İzin verme)	(159/3)	1
21	Genel Toplam	-	114

Kalebendlik cezasının verildiği tüm suçlar bir arada hüküm sayıları bazında incelendiğinde ekonomik suçları kapsayan 140, askerî suçları kapsayan 44, sosyal suçları kapsayan 274, dinsel suçları kapsayan 34, siyasi suçları kapsayan 114 hüküm olduğu tespit edilmiştir (Şekil 3.12).

Şekil 3.12: 24 Numaralı Kalebend Defterine Göre Kalebend Cezası Alan Mahkûmların İşledikleri Suçların Hüküm Sayıları Bazında Kategorilerine Göre Sayısal Dağılımı

Tüm kategorilerin birbirleriyle oransal olarak değerlendirmesi yapıldığında ise %45'lik oran ve 274 hüküm sayısı kalebend cezası verilen sosyal suçları en yaygın suçları bünyesinde barındırmıştır. Bu oranla sosyal suçlar neredeyse diğer kategorilerin toplamına eşittir. İkinci olarak ise %23 oran ve 140 hüküm sayısı ile ekonomik suçlar ikinci en yaygın suçlar kategorisine sahiptir. %19 ile siyasî/ıdarî suçlar üçüncü, %7 ile askerî suçlar sayıca en yaygın suçları barındıran kategorileri oluşturmuştur. Son olarak %6 ile dinsel suçlar ise diğer suçlara oranla en az kalebendlik mahkûmiyetinin verildiği suç kategorisini oluşturmuştur. (Şekil 3.13).

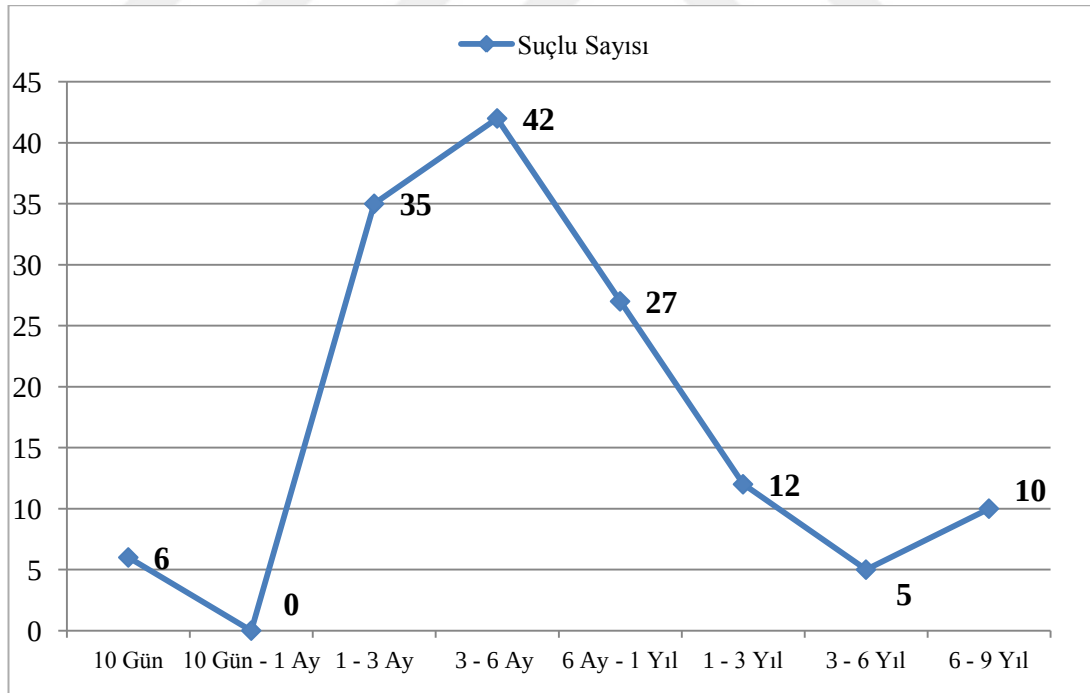

Şekil 3.13: 24 Numaralı Kalebend Defterine Göre Kalebend Cezası Alan Mahkûmların İşledikleri Suçların Hüküm Sayıları Bazında Kategorilere Göre Sayısal ve Oransal Dağılımı

3.2.1.5 Kalebend Cezası Alan Suçluların Ceza İnfaz Süreleri

24 numaralı Kalebend Defteri'nde yer alan kalebend cezası mahkûmlarının serbest bırakılma sürelerini incelendiğinde toplam 137 kişinin aldıkları kalebend cezalarının sonlandığı tarihler tespit edilmiştir. Bu tarihlerden bazıları defterin kapsadığı tarih aralığı olan hicri evâ'il-i Rebî'ü'l-âhir 1203 ile evâhir-i Rebî'ü'l-evvel 1205 tarihleri içerisinde. Ceza sürelerinden 10 gün ile 2 yıla kadar olan

süreler genellikle defter ile aynı zaman dilimini kapsamaktadır. Bu zaman dilimi içerisinde ceza alıp serbest bırakılan suçluların bazılarının ıtlak hükümleri de defter içinde tespit edilmiştir ve bu hükümler neticesinde ceza aldıkları tarih ile affedilip serbest bırakıldıkları tarihler arasındaki süreler hesap edilerek bir tabloya ulaşılmıştır. (Şekil 3.14). Özellikle 1 yıl ile 3 yıl arasında ceza alan suçluların hepsinin serbest bırakıldıklarını ifade eden ıtlak hükümleri defterde yer almayabilmektedir. Örneğin defterin kapsadığı zaman diliminin sonuna doğru yazılan bir kalebend ceza hükmünde çekilen ceza süresi 4 ay olmasına rağmen bu cezanın ıtlak hükmü defterde yer almamaktadır. Bu kişinin serbest bırakılması ceza hükmü üzerine düşülen şerhten tespit edilerek değerlendirmeye öyle katılabilmektedir.²⁵⁷ Diğer bir örnek ise defterin ilk sayfalarında yer alan ceza hükmünde ceza alan 6 kişinin ıtlak sürelerinin 6 yıl sonra olduğuna dair hüküm üzerine şerh düşülmüştür.²⁵⁸ Bu ve bu durumdaki kişilerin ıtlak sürelerinin değerlendirmesi şerhlerde belirtilen bu tarihler sayesinde yapılmıştır.

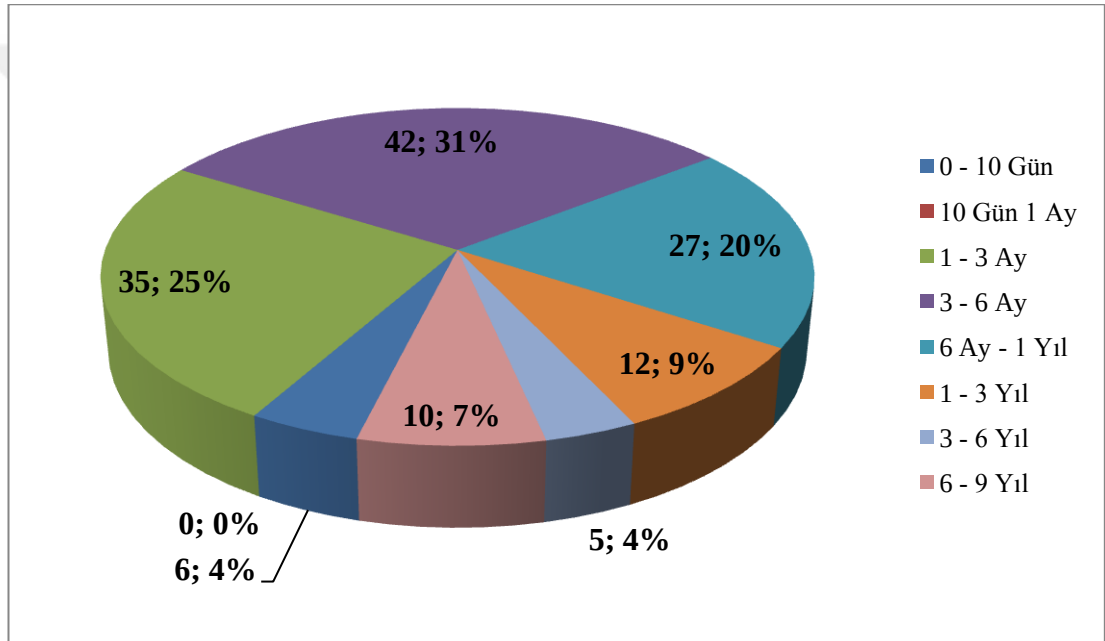

Şekil 3.14: Kalebend Cezası Alıp Serbest Bırakılan Suçluların Ceza Sürelerine Göre Sayısal Dağılımı

²⁵⁷ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 24, s. 170/3.

²⁵⁸ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 24, s. 3/2.

Toplamda 137 kişinin serbest bırakılma zaman dilimleri incelendiğinde 0 - 10 gün süre ile en az süreli cezayı alan suçluların 6 kişi ile toplamın %4'ünü oluşturduğu görülmektedir. Bununla beraber en uzun süreli ceza olan 6 - 9 yıl arasındaki zaman diliminde yer alan suçlular ise 10 kişi ile toplamın % 7'sini oluşturduğu tespit edilmiştir. Bununla beraber en çok suçlunun serbest bırakılma aralığına bakıldığında ise 3 - 6 ay arası zaman dilimi 42 kişi ile toplamın %31'ini oluştururken 35 kişi ile toplamın %25'ini oluşturan 1 - 3 aylık zaman dilimi en yaygın serbest bırakılma aralığını oluşturmuştur (Şekil 3.15).

Şekil 3.15: Kalebend Cezası Alıp Serbest Bırakılan Suçluların Ceza Sürelerinin Toplam Suçlu Sayısına Göre Sayısal ve Oransal Dağılımı

Bunlara ek olarak 6 ay - 1 yıl arasında serbest kalan suçlular 27 kişi ile toplamın %20'sini oluştururken, 1 - 3 yıl arası serbest kalan suçlular 12 kişi ile toplamın %9'unu, 3 - 6 yıl arasında serbest kalan suçlular ise 5 kişi ile toplamın %4'ünü oluşturmuşlardır. 10 gün - 1 ay arasında kalebend cezası alıp serbest bırakılan hiçbir suçlu incelenen defterde tespit edilememiştir. Tüm bu sayılar toplam 137 kişi üzerinden ve ceza süreleri açısından incelendiğinde ise 24 numaralı Kalebend Defterindeki kalebend cezası sürelerinin en yaygın 3 - 6 ay ve 1 - 3 aylık zaman dilimleri olduğu tespit edilmektedir (Şekil 3.15).

3.2.1.6 Kalebend Cezasının Verildiği Hükümler

24 numaralı Kalebend Defteri'nde kalebend cezasının verildiği toplam 191 hüküm tespit edilmiştir. Bu hükümlerin ilgili kalelere göre tasnifini gösteren tablo 3.8 incelendiğinde 22 kalebend cezası hükmü ile en çok Limni Kalesi'yle ilgili hüküm yazıldığı tespit edilmiştir. Onu takiben Kütahya Kalesi ile ilgili 18, Seddülbahir Kalesi ile ilgili 17, Magosa Kalesi ile ilgili 15, Bozcaada Kalesi ile ilgili 14 kalebend cezası hükümlerinin yazıldığı ilgili defterden tespit edilmiştir (Tablo 3.8).

Tablo 3.8: Kalebend Cezasının Verildiği Hükümlerin İlgili Kalelere Sayısal Dağılımı²⁵⁹

Sıra	Kal'a	Sayfa / Hüküm Numarası	Toplam
1	Amasra	(21/4 - 31/3), (100/3)	2
2	Amasya	(128/3), (170/4)	2
3	Anabolu	(179/1)	1
4	Ankara	(3/1 - 11/2 - 13/1 - 14/5), (56/1), (94/1), (102/3), (121/1), (153/2)	6
5	Benefşe	(38/4 - 80/3), (140/4), (157/4)	3
6	Bodrum	(52/2)	1
7	Boyabad	(110/3), (148/3)	2
8	Bozcaada	(3/2), (13/2), (30/2 - 42/3), (33/1 - 62/1), (34/3 - 45/1), (41/4 - 62/3), (49/2), (63/4), (64/1 - 78/5) (80/2), (129/1), (150/1), (158/1), (181/5)	14
9	Dimetoka	(14/1), (24/1 - 51/2), (30/3), (57/3 - 74/1), (66/1), (101/2), (127/2), (134/4 - 153/4 - 154/1), (180/1)	9
10	Diyarbakir	(162/3)	1
11	Golos	(88/4)	1
12	Harperut	(184/3)	1
13	Hisarcık	(175/5)	1
14	İnebahtı	(3/4), (90/1)	2
15	İnöz	(32/3 - 65/2), (40/2 - 84/2), (40/3 - 95/1), (46/3 - 47/4), (47/1 - 58/3), (50/4 - 59/4), (51/3 - 69/1), (62/2 - 108/2) (65/3 - 93/1), (95/5), (134/1 - 178/2)	11
16	İstanköy	(117/1 - 186/4)	1

²⁵⁹ Bu tabloda toplamda verilen sayılar ceza hükümlerinin toplam sayısıdır. Parantez içinde birden fazla yazılan hükümler ilgili ceza hükümlerinin tekrar, terkin ya da ıtlak hükümleridir ve toplam sayıya dahil edilmemişlerdir. Ayrıca iftiraya uğrayan kişilerle ilgili ceza hükümleri de bu tabloda yer almaktadır ve toplam sayıya dahil edilmişlerdir.

Tablo 3.8 (Devam) : Kalebend Cezasının Verildiği Hükümlerin İlgili Kalelere Sayısal Dağılımı			
Sıra	Kal'a	Sayfa / Hüküm Numarası	Toplam
17	Kalecik	(126/1)	1
18	Kaş	(114/1)	1
19	Kavala	(13/4 - 21/2), (70/1 - 91/2), (77/1), (77/5 - 87/3), (101/5), (111/1), (111/3), (117/2 - 141/1), (129/3), (140/2 - 152/3 - 164/1 - 176/3), (175/1)	11
20	Kengiri	(163/1)	1
21	Konya	(78/2 - 87/5 - 143/3 - 144/3), (102/1), (103/1)	3
22	Kütahya	(12/5), (14/4 - 29/4), (15/3), (17/3), (52/1 - 140/3), (52/4), (74/3 - 93/3), (78/1 - 88/1), (78/4 - 88/2), (85/1), (86/4), (92/2 - 98/2), (115/4), (121/3), (145/4), (169/1), (183/1), (188/2)	18
23	Lefkoşa	(76/3)	1
24	Limni	(19/4 - 30/4), (24/3 - 30/4), (38/3), (56/2), (60/1 - 61/2 - 105/5), (64/3), (67/1 - 127/1), (67/2 - 82/3), (75/1 - 98/1), (80/1), (112/4 - 127/4), (113/1), (119/3), (120/1), (122/1), (126/2), (126/3 - 182/1), (153/2 - 156/1 - 190/2), (161/1 - 182/3), (181/3), (187/2), (187/3)	22
25	Magosa	(4/1), (7/3 - 88/3), (39/3 / 48/4), (50/2), (54/3), (61/1), (75/5 - 91/1), (106/1), (44/4 - 123/3), (125/2), (130/5), (133/1 - 146/2), (138/5 - 180/3), (171/2 - 186/3), (181/1)	15
26	Midillü	(46/2), (159/2)	2
27	Narde	(140/4)	1
28	Niğde	(94/2 - 139/1), (131/3), (167/2), (170/2)	4
29	Platomanı	(54/1 - 90/3), (163/2)	2
30	Rodos	(7/4), (53/1 - 111/2), (77/2)	3
31	Samsun	(10/1 - 11/1), (28/2 - 94/3), (68/1), (78/3 - 88/1), (79/2 - 130/1), (87/1 - 87/2 - 130/1), (102/2 - 125/1), (144/4), (170/3)	9
32	Seddülbahir	(12/1 - 17/1), (12/2), (18/3), (21/1), (31/2), (36/1 - 66/3), (36/3 - 63/3), (49/4 - 91/4), (65/1), (81/4), (89/4), (109/1), (112/3), (168/3 - 185/2), (169/2), (176/2 - 189/1), (189/3)	17
33	Selanik	(184/4), (184/5), (184/6)	3

Tablo 3.8 (Devam): Kalebend Cezasının Verildiği Hükümlerin İlgili Kalelere Sayısal Göre Dağılımı			
Sıra	Kal'a	Sayfa / Hüküm Numarası	Toplam
34	Sinob	(40/1), (41/2 - 124/2), (83/1), (98/3), (119/2), (130/3 - 151/4 - 162/1), (139/2), (149/5 - 172/3), (174/2)	9
35	Sivas	(8/5), (77/3 - 113/3), (167/3), (168/2), (190/1)	5
36	Tırhala	(72/3 - 99/2 - 116/1)	1
37	Tokad	(138/2 - 167/2)	1
38	Trabzon	(159/3)	1
39	Üsküb	(6/3)	1
40	Varna	(15/1 - 34/2)	1
41	Genel Toplam	-	191

3.2.2 Nefy Cezası

Nefy kelimesi mana olarak bir yerden başka bir yere zorla sürgün edilerek yollanma anlamına gelmektedir²⁶⁰. 24 numaralı Kalebend defterinin ismi kalebend olmasına rağmen kalebend cezasıyla beraber çok yaygın olarak nefy cezalarıyla ilgili hükümleri de içermektedir. Kişiler işledikleri suçlar sebebiyle suç işledikleri yerlerden başka yerlere yollanarak sebep oldukları olumsuzluklar ortadan kaldırılmaya çalışılmıştır. İlgili hükümlerde nefy kelimesi çoğu zaman yine aynı anlama gelen iclâ²⁶¹ kelimesiyle beraber "*nefy ü iclâ*" şeklinde kullanılmıştır. Bu kelimeyle beraber yine aynı manalara gelen *irsâl*²⁶², *tesyîr*²⁶³ kelimeleri de bu cezayı içeren manalarda kullanılmışlardır. Bu ceza ile devlet suç işleyen kişiyi olay mahallinden ve ailesinden, işinden, sahip olduğu malî kaynaklardan ayırarak ceza çektirmeyi amaçlamıştır. Kişinin bu sayede ıslah olması ve yaptığı yanlışlıklardan dolayı pişmanlık duyması sağlanmak istenmiştir. Bu cezanın infaz alanı kalebend cezası gibi kale içi kadar bir bölge ile sınırlı değildir bu sebeple kalebend cezasından daha hafif bir ceza türüdür. Suçlu kişiler ceza kapsamında bir bölgede ikamet etmek ve orada belli bir süre kalmak üzere yollanırlar. Bu sebeple nefy cezası verilen hükümlerin son kısmında "*menfiyyen meks ve ikâmet etmek üzere*" şeklinde tabirler kullanılarak nefy olunan yerde ikamet mecburiyetinin de olduğu ifade edilir.

3.2.2.1 Nefy Cezası Uygulama Mahalleri

24 Numaralı Kalebend Defteri'nde nefy cezasının verildiği hükümler incelendiğinde Osmanlı sınırları içerisinde yer alan 40 farklı mahallin nefy cezası uygulamak için kullanıldığı tespit edilmiştir. Bu bölgelerden çoğunun Anadolu içerisinde yer aldığı daha az bir kısmının ise Balkanlar'da bulunduğu görülmüştür. Bununla birlikte Mısır, Şam ve Taif gibi Arabistan Yarımadası ve Afrika'daki Osmanlı topraklarının da bu ceza için kullanıldığı ilgili hükümlerden tespit edilmiştir. (Harita 2). Defter içerisinde bu cezanın infazı amacıyla tablo 3.9'da yer alan bölgelere toplam 143 suçlunun gönderildiği belirlenirken bu suçluların 136'sının

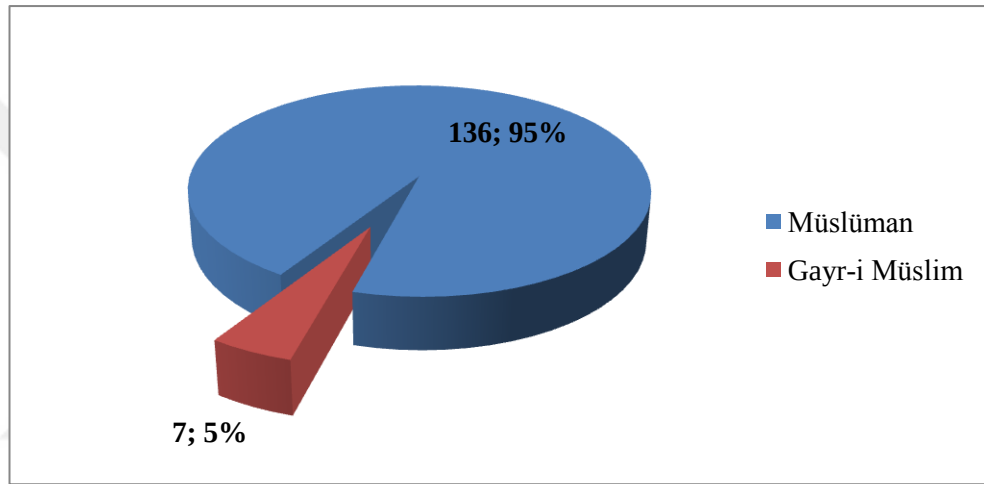
²⁶⁰ Şemseddin SAMİ, a.g.s., s. 1467.

²⁶¹ Şemseddin SAMİ, a.g.s., s. 73.

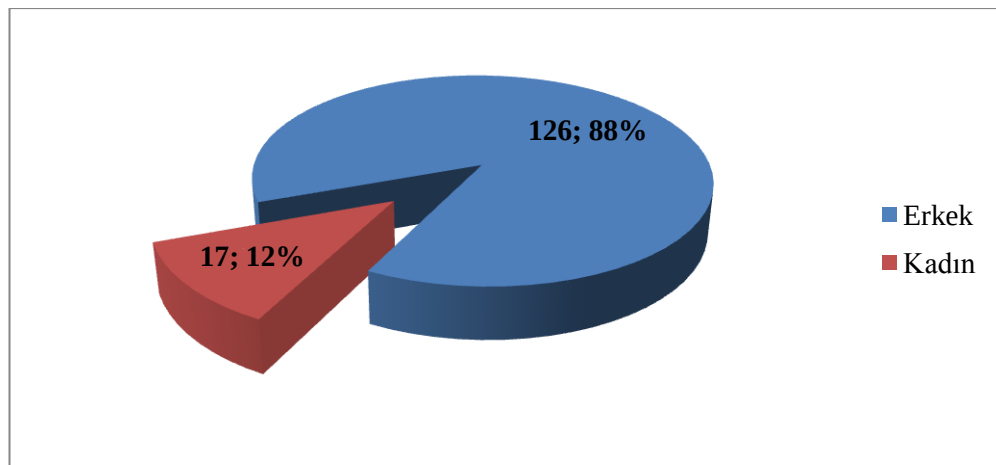
²⁶² Şemseddin SAMİ, a.g.s., s. 89.

²⁶³ Şemseddin SAMİ, a.g.s., 405.

M iken 7'sinin GM olduğu tespit edilmiştir. Din farklılık konusunda incelendiğinde toplam 143 suçlunun %95'i M iken geriye kalan %5 GM kişilerden oluşmaktadır. (Şekil 3.16). Yine toplamda 40 farklı mahalle gönderilen suçluların 126'sı erkek iken geriye kalan 17'sinin kadın olduğu tespit edilmiştir. Cinsiyet farklılığı konusunda toplam 143 suçlu incelendiğinde %12'si kadın iken %88'lik kısım ise erkeklerden oluşmaktadır. (Şekil 3.17.)

Şekil 3.16: Nefy Cezası Alan Suçluların Gönderildikleri Mahallere Din Bazında Sayısal ve Oransal Dağılımı

Şekil 3.17: Nefy Cezası Alan Suçluların Gönderildikleri Mahallere Cinsiyet Bazında Sayısal ve Oransal Dağılımı

Toplam 40 nefy mahalli içerisinde en yaygın olarak Bursa'nın seçildiği gönderilen suçlu sayısından anlaşılmaktadır. 15'i kadın 31'i erkek olmak üzere toplam 46 suçlunun gönderildiği Bursa toplam nefy cezası alan suçluların yaklaşık 1/3'nün gönderildiği bölge olmuştur. Defterde nefy cezası alan 17 kadının 15'i için ceza infaz mahalli olarak Bursa tercih edilmiştir. Özellikle kadınlar için buranın tercih edilmesinde Bursa'nın yıllardır koruduğu muhafazakâr toplum yapısının etkili olduğu söylenebilir. Genellikle fahişelik gibi suçları işleyen kadınların buraya gönderilerek muhafazakâr toplum içerisinde ıslah olmaları amaçlanmıştır. 40 farklı mahal içerisinde suçluların gidecekleri yerin özel ismi belirtilmeyen ve sadece Diyâr-ı âhar diye ifade edilen sürgün yerleri de vardır. Bunların hepsi aynı başlık altında toplanarak tablo 3.9'a yerleştirilmişlerdir. Bu başlık altında 2'si kadın olmak üzere toplam 8 M suçlu yer almıştır. Bursa dışındaki hiçbir sürgün mahalline 8'den fazla suçlu gönderilmezken çoğu sürgün mahalline 1 ya da 2 suçlunun gönderildiği görülmektedir. (Tablo 3.9).

Nefy cezası ile ilgili ulaşılan bir diğer önemli bilgi ise 9 farklı hükümde toplam 20 suçlunun ceza olarak kendi memleketleri olan ve hükümlerde "*vatan-ı aslîsi/asliyyeleri*" ya da "*kendi vilayetleri*" diye tabir edilen mahallere gönderilmiş olmalarıdır.²⁶⁴ Bununla beraber 1 hükümde ise görev yerini terk edip geldiği Tırnovi'de suç işleyen serdengeçdi neferlerinden Selim'e nefy mahalli olarak görev yeri olan Vidin Kalesi'ne görevine geri dönmesi cezası verilmiştir²⁶⁵.

²⁶⁴ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 24, s. 19/3, 39/1, 58/2, 95/3, 151/3, 157/2, 162/4, 170/1, 177/2.

²⁶⁵ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 24, s. 29/1 - 45/2.

Tablo 3.9: 24 Numaralı Kelbend Defterinde Nefy Cezası Alan Suçluların Ceza Mahallerine Göre Din ve Cinsiyet Bazında Dağılımları

Sıra	Mahal	Din		Cinsiyet		Toplam Suçlu Sayısı
		M	GM	Kadın	Erkek	
1	Amasya	2	-	-	2	2
2	Anadolu	3	-	-	3	3
3	Aydın	2	-	-	2	2
4	Berkofça	2	-	-	2	2
5	Bilecik	3	-	-	3	3
6	Bursa	43	3	15	31	46
7	Bursa / Yenişehir	1	-	-	1	1
8	Der-sa'âdet	1	-	-	1	1
9	Dimetoka	3	-	-	3	3
10	Diyâr-ı âhar	8	-	2	6	8
11	Edirne	2	-	-	2	2
12	Erzincan	3	-	-	3	3
13	Gelibolu	7	-	-	7	7
14	Geyve	1	-	-	1	1
15	İnebahtı	-	1	-	1	1
16	İnöz	3	-	-	3	3
17	İzmir	1	-	-	1	1
18	İznik	6	-	-	6	6
19	İznikmid	2	-	-	2	2
20	Karahisar-ı sahib	1	-	-	1	1
21	Kastamonu	2	-	-	2	2
22	Kavala	1	2	-	3	3
23	Kengiri	2	-	-	2	2
24	Konya	5	-	-	5	5
25	Kütahya	4	-	-	4	4
26	Mağnisa	1	-	-	1	1
27	Malatya	2	-	-	2	2
28	Mısır	6	-	-	6	6
29	Misivri	1	-	-	1	1
30	Samsun	2	-	-	2	2
31	Selanik	1	1	-	2	2
32	Sinob	4	-	-	4	4
33	Sivas	1	-	-	1	1
34	Şam	1	-	-	1	1
35	Taif	1	-	-	1	1
36	Tekfurdağ	4	-	-	4	4
37	Tırhala	1	-	-	1	1
38	Tosya	1	-	-	1	1
39	Varna	1	-	-	1	1
40	Vidin	1	-	-	1	1
41	Genel Toplam	136	7	17	126	143

3.2.2.2 Nefy Cezası Alan Suçluların Suç İşleme Mahalleri

24 Numaralı Kalebend Defteri'nde nefy cezası alan farklı suçlu sayılarının toplamı 142'dir. Nefy cezası uygulama mahallerindeki toplam nefy cezası alan suçlu sayısı 143 iken suç işlenen mahallerdeki toplam suçlu sayısından 1 fazla olmasının sebebi Varna'da yaşayan kadı Hasan'ın iki farklı tarihte önce Sinob'a daha sonra ise Misivri'ye sürgün gitmesinden kaynaklanmaktadır²⁶⁶. 142 suçlunun suç işledikleri mahaller incelendiğinde toplam 42 farklı mahallin olduğu belirlenmiştir. Bu mahaller içerisinde 52 suçlu ile en çok suç işlenen mahallin Der-sa'âdet yani İstanbul olduğu görülmektedir. Bu suçlular içerisinde 4 GM ile 48 M varken suçluların sadece 2'si kadın geriye kalan 50'si ise erkektir. Der-sa'âdet'den sonra sayıca en çok suçlunun olduğu mahal/mahallerden oluşan yer ise "Belirtilmemiş" başlığı altında ifade edilmiştir. Defterde yer alan hükümlerde nefy cezası için gönderilen mahaller belli olmadığı gibi suç işlenen mahallerinde belli olmadığı hükümler mevcuttur²⁶⁷. Bu hükümlerde yer alan suçluların 2'si kadın, 15'i erkek olmak üzere toplam 17 kişinin tamamı Müslüman'dır. Toplam 12 suçlu ile Üsküdar ise üçüncü en çok nefy cezası alan suçlunun bulunduğu mahal olmuştur. Ayrıca Üsküdar 9 kadın ile bu ceza türünde en çok kadın suçlunun suç işlediği yerdir²⁶⁸. Üsküdar'da tamamı M olan 12 suçlunun sadece 3'ü erkektir. Üsküdar'dan sonra Edirne'de 8, Galata'da ise 6 kişi suç işleyip nefy cezası almıştır. Bunun dışındaki tüm yerlerde suç işleyip nefy cezasına çarptırılan suçlu sayısı 3 kişiyi geçmemiştir. (Tablo 3.10). Suç işlenen mahallere bakıldığında toplam 95 kişi ile en çok suç yukarıda sayılan 5 mahalde işlenmiştir. Toplam suçlu sayısı olan 142 kişinin yaklaşık olarak 2/3 bahsedilen 5 mahalde suç işlerken geriye kalan 47 kişi ise 37 mahalle dağılmaktadır. Geriye kalan 37 mahallin 1'inde 3 kişi, 8'inde 2 kişi ve 28'inde ise 1 kişi suç işlemiştir. (Tablo 3.10).

²⁶⁶ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 24, s. 13/5 - 158/2.

²⁶⁷ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 24, s. 26/2, 43/1, 43/2, 47/3, 75/4, 76/1, 98/5, 137/1, 137/4, 144/5, 154/3.

²⁶⁸ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 24, s. 103/2, 143/1.

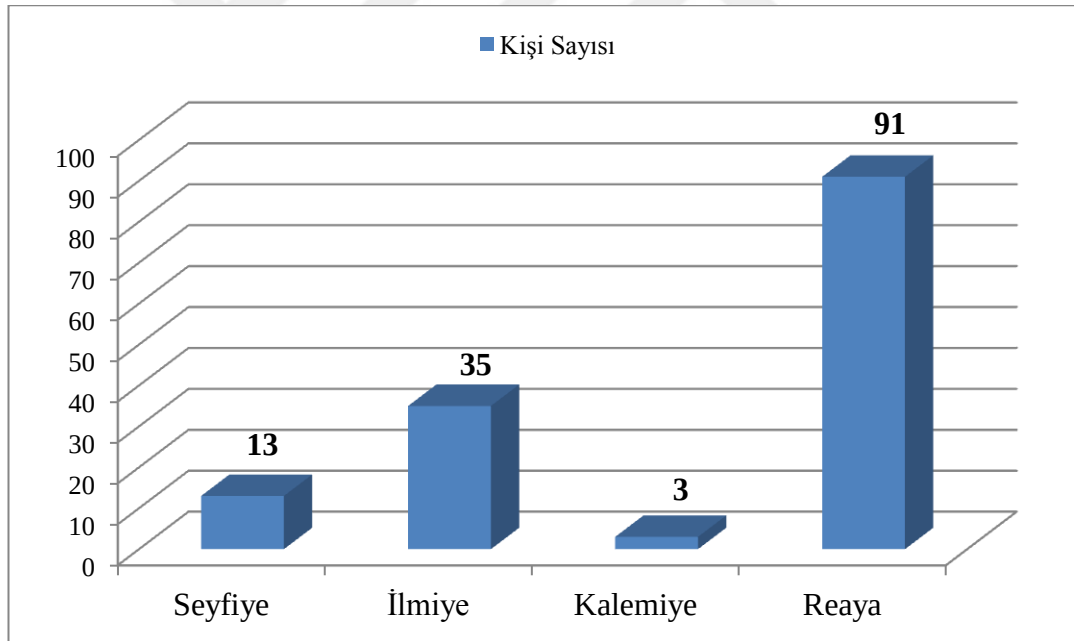
Tablo 3.10: 24 Numaralı Kalebend Defterinde Nefy Cezası Alan Suçluların Suç İşledikleri Mahallere Göre Din ve Cinsiyet Bazında Sayısal Dağılımı

	Mahal	Din		Cinsiyet		Toplam Suçlu Sayısı
		M	GM	Kadın	Erkek	
1	Ahyolu	1	-	-	1	1
2	Alasonya	-	1	-	1	1
3	Antakya	3	-	-	3	3
4	Arapkir	1	-	-	1	1
5	Ayaş	1	-	-	1	1
6	Aydos	1	-	-	1	1
7	Burusa	1	-	-	1	1
8	Belirtilmemiş	17	-	2	15	17
9	Çerkeş	1	-	-	1	1
10	Der-sa‘âdet	48	4	2	50	52
11	Edirne	8	-	-	8	8
12	Eflani-i Bolu	1	-	-	1	1
13	Ermiye	1	-	-	1	1
14	Erzurum	1	-	-	1	1
15	Eskişehir	1	-	-	1	1
16	Fırt ma‘a Şami	1	-	-	1	1
17	Galata	6	-	-	6	6
18	Havass-ı Refi‘a	1	-	-	1	1
19	Hısn-ı Mansur	1	-	-	1	1
20	İncesu	2	-	-	2	2
21	İskenderiye	1	-	-	1	1
22	İzmir	1	-	1	-	1
23	İznik	2	-	-	2	2
24	Karacaviran	1	-	-	1	1
25	Karahisar-ı şarkī	1	-	-	1	1
26	Kütahya / Tavşanlı	1	-	-	1	1
27	Lefke	2	-	2	-	2
28	Livadiye	1	-	-	1	1
29	Malatya / Arguvan	2	-	-	2	2
30	Medine	2	-	-	2	2
31	Merzifon	1	-	-	1	1
32	Mudanya	1	-	-	1	1
33	Selanik	1	-	-	1	1
34	Silivri	2	-	-	2	2
35	Siroz	-	2	-	2	2
36	Şam	1	-	-	1	1
37	Tırnovi	1	-	-	1	1
38	Turgutlu	1	-	-	1	1
39	Üsküdar	12	-	9	3	12
40	Varna	1	-	-	1	1

Tablo 3.10 (Devam) 24 Numaralı Kalebend Defterinde Nefy Cezası Alan Suçluların Suç İşledikleri Mahallere Göre Din ve Cinsiyet Bazında Sayısal Dağılımı						
Sıra	Mahal	Din		Cinsiyet		Toplam Suçlu Sayısı
		M	GM	Kadın	Erkek	
41	Yenice-i Taraklı	2	-	1	1	2
42	Zağra-i Atık	1	-	-	1	1
43	Genel Toplam	135	7	17	125	142

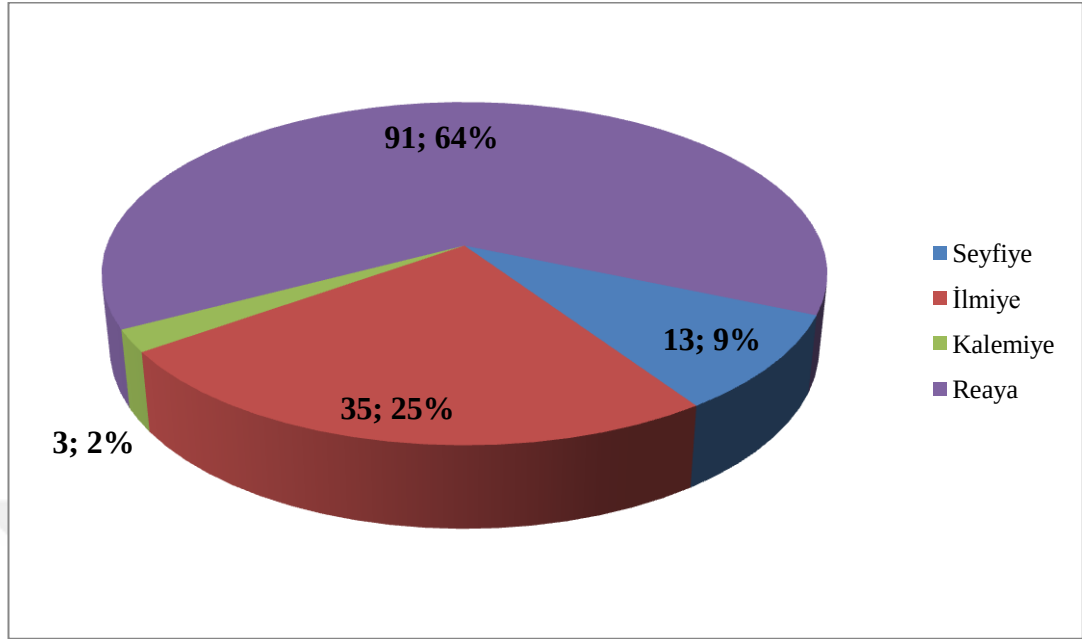
3.2.2.3 Nefy Cezası Alan Suçluların Sosyal Statüleri

4 Numaralı Kalebend Defterinde nefy cezası alan farklı ve toplam 142 suçlunun 4 temel Osmanlı toplumsal sınıfları içerisinde dağılımı incelendiğinde seyfiye sınıfı içerisinde 13, kalemiye sınıfı içerisinde 3, ilmiye sınıfı 35 ve reaya sınıfı içerisinde 91 suçlunun yer aldığı tespit edilmiştir (Şekil 3.18).

Şekil 3.18: Nefy Cezası Alan Suçluların Osmanlı Toplumsal Sınıflarına Göre Sayısal Dağılımı

91 suçludan oluşan reaya sınıfı diğer 3 sınıfın toplamının neredeyse iki katı kadar sayıda suçluyu kapsamaktadır. 4 sınıf arasındaki oranlara baktığımızda ise reaya sınıfı ile diğer 3 grup arasında çok fazla fark olduğu görülmektedir. (Şekil 3.19).

Şekil 3.19: Nefy Cezası Alan Suçluların Osmanlı Toplumsal Sınıflarına Göre Sayısal ve Oransal Dağılımı

%9 ile 13 suçludan oluşan seyfiye sınıfına bakıldığında 1 baş kapu gulamı²⁶⁹, 1 Rumili Kadıaskeri²⁷⁰, 1 zabıt²⁷¹, 2 çukadar²⁷², 1 sabık sekbanbaşı²⁷³, 1 tobucubaşı²⁷⁴, 2 kapucubaşı²⁷⁵, 1 Dîvân-ı hümayûn çavuşu²⁷⁶, 1 serdengeçdi²⁷⁷, 1 odabaşı²⁷⁸ ve 1 tatarın²⁷⁹ bu sınıf içinde yer aldığı görülmektedir.

%2 ile 3 kişiden oluşan kalemiye sınıfı içerisinde 1 delilbaşı²⁸⁰, 1 Rumili muhızırı²⁸¹ ve 1 de arz yazıcısı²⁸² suçlu olarak yer almaktadır.

%25 ile toplam 35 suçludan oluşan ilmiye sınıfı reayadan sonra en kalabalık suçlu sınıfını oluşturmaktadır. Nefy cezası alan tüm suçluların yaklaşık 1/4'ünü

²⁶⁹ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 24, s. 47/3.

²⁷⁰ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 24, s. 144/5.

²⁷¹ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 24, s. 144/5.

²⁷² BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 24, s. 12/3.

²⁷³ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 24, s. 169/3.

²⁷⁴ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 24, s. 150/3.

²⁷⁵ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 24, s. 73/2, 95/3.

²⁷⁶ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 24, s. 150/4.

²⁷⁷ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 24, s. 29/1.

²⁷⁸ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 24, s. 19/3.

²⁷⁹ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 24, s. 40/4.

²⁸⁰ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 24, s. 125/3.

²⁸¹ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 24, s. 75/4.

²⁸² BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 24, s. 141/2.

oluşturan ilmiye mensubu suçlular içinde 1 müneccimbaşı²⁸³, 1 şeyh²⁸⁴, 4 müderris²⁸⁵, 3 müfti²⁸⁶ (1'i sabık), 5 derviş²⁸⁷, 1 fıkıhçı²⁸⁸, 2 Monla²⁸⁹, 16 kadı/naib²⁹⁰ ve 2 de vaiz²⁹¹ yer almaktadır.

91 suçlu ile toplam nefy cezası alanların %64'ünü oluşturan reaya sınıfı içerisinde yapılan tasnife göre toplam 11 farklı grup yer almaktadır. (Şekil 20). Bu gruplar içerisinde meslekî ya da sosyal unvanına dair herhangi bir bilgiye ulaşılamayan toplam 46 suçlu vardır. Bu suçluların 42'si M statüsü belli olmayan ve 4'ü ise GM statüsü belli olmayan sakin olarak Şekil 20'de yer almaktadır. Toplam 46 suçludan oluşan bu iki grup tüm suçluların yaklaşık 1/3'ünü oluşturmaktadır. 42 kişilik M statüsü belli olmayan suçlu arasında 28 erkek ve 14 kadın yer alırken, 4 kişilik GM statüsü belli olmayan suçlular içinde 1 Yahudi²⁹², 2 Hristiyan²⁹³ ve 1 de etnik ya da dinî aidiyeti bilinmeyen GM²⁹⁴ yer almaktadır ve 4 kişinin tamamı da erkektir.

Reaya sınıfı içerisinde yer alan diğer 9 grupta ise toplam 45 suçlu yer almaktadır. Bu suçlulardan 10'u seyyid²⁹⁵, 3'ü kethüda²⁹⁶ (2'si etmekçi kethüdası), 2'si Bektaşî Dedesi²⁹⁷, 1'i Mekke Şerifi²⁹⁸, 2'si Hacı²⁹⁹, 2'si Haseki³⁰⁰, 6'sı Ağa³⁰¹, 1'i Bey³⁰² ve geriye kalan 18'i ise esnaf/çalışanlardan oluşmaktadır (Şekil 3.20).

²⁸³ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 24, s. 98/5.

²⁸⁴ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 24, s. 26/2.

²⁸⁵ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 24, s. 56/3, 137/3, 138/1, 151/3.

²⁸⁶ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 24, s. 39/4, 81/1, 136/3.

²⁸⁷ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 24, s. 150/2.

²⁸⁸ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 24, s. 152/4.

²⁸⁹ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 24, s. 67/3, 150/3.

²⁹⁰ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 24, s. 2/5, 7/2, 9/3, 10/2, 13/5, 28/5, 75/3, 83/2, 85/3, 116/5, 117/4, 118/3, 118/4, 136/1, 165/5, 190/3.

²⁹¹ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 24, s. 26/2, 103/3.

²⁹² BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 24, s. 90/2.

²⁹³ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 24, s. 63/2.

²⁹⁴ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 24, s. 35/3.

²⁹⁵ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 24, s. 43/2, 57/1, 97/3, 118/4, 155/1, 162/4, 170/1

²⁹⁶ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 24, s. 1/3, 31/1, 114/3.

²⁹⁷ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 24, s. 177/2.

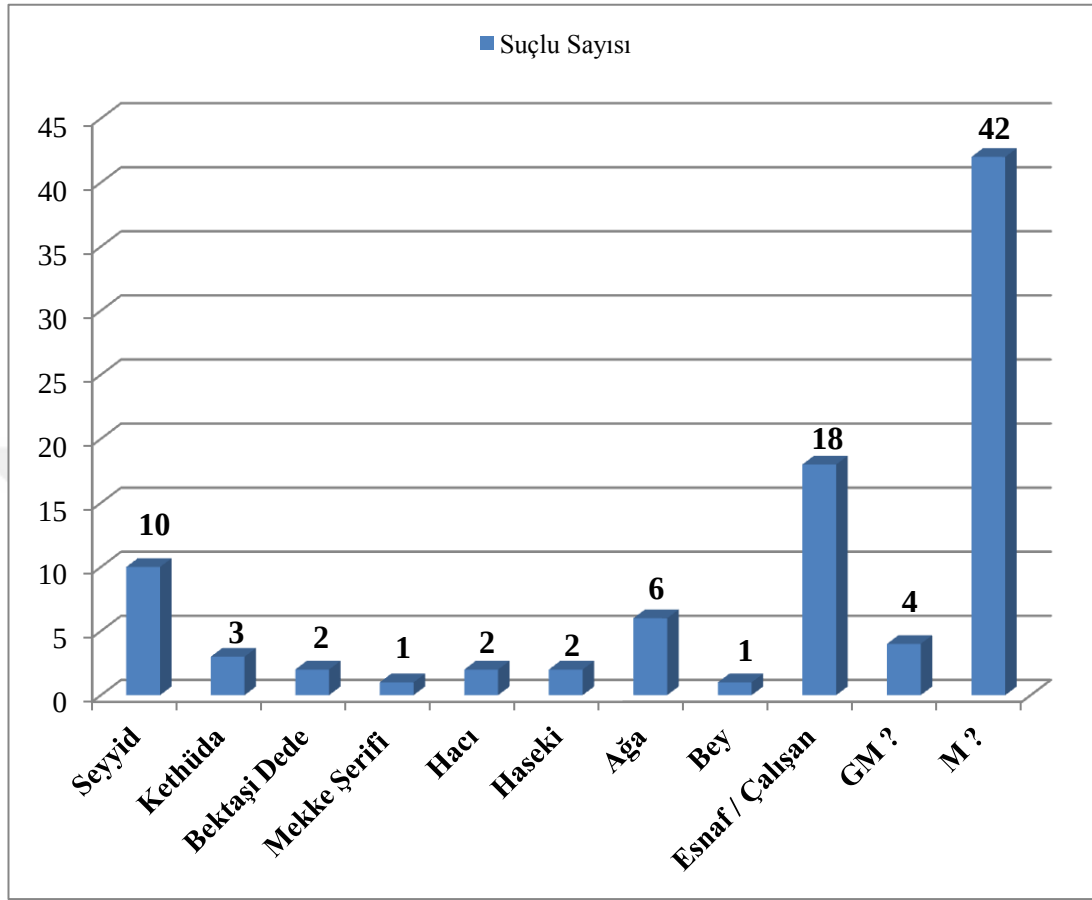
²⁹⁸ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 24, s. 37/4.

²⁹⁹ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 24, s. 31/1, 183/5.

³⁰⁰ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 24, s. 46/1.

³⁰¹ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 24, s. 12/3, 43/1, 101/1

³⁰² BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 24, s. 94/4.

Şekil 3.20: Nefy Cezası Alan Suçluların Reaya Sınıfı İçerisindeki Sayısal Dağılımı

Toplam 18 suçludan oluşan esnaf/çalışan grubu tüm nefy cezası alan suçluların % 12'sini oluştururken alt grubunda yer aldığı reaya sınıfının ise %20'sini oluşturmaktadır. Bu grup içinde farklı esnaf grubundan kişiler ile çeşitli işlerde çalışanlar yer almaktadır. Bu kişilerden 2 kapan tüccarı³⁰³, 2 etmekçi³⁰⁴, 1 bazarbaşı³⁰⁵, 1 kalyoncu³⁰⁶, 1 oduncu³⁰⁷, 2 fesci³⁰⁸, 1 kutucu³⁰⁹, 1 şerbetçi³¹⁰ (GMY),

³⁰³ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 24, s. 137/1, 143/4.

³⁰⁴ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 24, s. 154/3.

³⁰⁵ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 24, s. 122/5.

³⁰⁶ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 24, s. 146/1.

³⁰⁷ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 24, s. 164/3.

³⁰⁸ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 24, s. 31/1.

³⁰⁹ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 24, s. 31/1.

³¹⁰ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 24, s. 90/2.

1 tahmis bekçisi³¹¹, 1 tersane-i amire vardiya başı³¹², 2 çengi³¹³ (kadın), 2 kocabaşı³¹⁴ (GM?), ve 1 hizmetkâr³¹⁵ bulunmaktadır.

3.2.2.4 Nefy Cezası Alan Suçluların İşledikleri Suçların Kategorilere Göre Dağılımı

24 Numaralı Kalebend defterinde nefy cezasına çarptırılan toplam 142 farklı suçlunun işlediği suçlar incelendiğinde 5 kategorinin kapsamına giren toplam 70 suç türünün ortaya çıktığı görülmektedir. Kalebend cezasıyla kıyaslandığında toplam suç türü ve suçların yer aldığı hüküm sayıları bazında farklılık olduğu göze çarpmaktadır. Nefy cezası verilen suçlar ve bu suçlarla ilgili hüküm sayısı 202 iken kalebend cezasının verildiği suç türü sayısı 95 ve bu suçlarla ilişkili hüküm sayısı ise 606'dır. İki suç türü arasında hem suç türü sayısında hem de suçlarla ilişkili hükümler sayısında bu kadar büyük farkın oluşmasında en önemli sebep kalebend cezası verilen hüküm sayısının ve bu hükümlerde yer alan suç türünün daha fazla olmasıdır. Nefy cezasının kalebende kıyasla daha hafif bir ceza olması bu cezanın verildiği suçların derecesinin ve sayısının da daha az olmasıyla yakından ilişkilidir.

Nefy cezası alan suçluların işlediği ekonomik suçlar incelendiğinde 21 farklı suç türü başlığı altında bu suçlarla ilişkili 43 hüküm olduğu tespit edilmiştir. Bu suçlar arasında gasp, hırsızlık ve zahire işlerinin işleyişini bozmak suçlarının diğer suç türlerine göre daha çok işlendiği görülmektedir (Tablo 3.11).

³¹¹ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 24, s. 39/1.

³¹² BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 24, s. 37/2.

³¹³ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 24, s. 76/1.

³¹⁴ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 24, s. 26/3.

³¹⁵ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 24, s. 137/4.

Tablo 3.11: 24 Numaralı Kalebend Defterinde Nefy Cezası Verilen Ekonomik Suçların Hüküm Sayısı Bazında Dağılımı

Sıra	Suç	Hüküm Numarası	Toplam
1	Muhtekirlik (zahîre, hinta, şa'ir ketm / ihtifa / saklamak, rayicinden ziyadeye satma / satın alma)	(46/1), (97/3), (183/5)	3
2	Gasb / Yağma / Nehb / Garet (Zorla başkalarından akçe / mal / para / arazi / hayvan alma / ahz / celb)	(25/4), (39/1), (73/2), (81/1), (136/3)	5
3	İhtilal-i Mukata'aya / Hâsılata / Tahsilata sebep olma	(157/2), (162/4)	2
4	Ahaliden Fazla / Haksız Vergi / Ücret Talep etme	(10/2), (136/1), (190/3),	3
5	İrtişa / İrtikab /Rüşvetçilik	(85/3), (137/4)	2
6	Ekmek Üretiminde Kusurlu Davranma (gramaj, kalite)	(154/3)	1
7	Zahire işlerinin ertelenmesine / iptaline / yürümemesine sebep olma	(9/3), (13/5), (83/2), (143/4)	4
8	Ahaliden haksız yere vergi / ücret tahsil etmek	(12/3)	1
9	Mübaya'a İşlerinin Ertelenmesine / İptaline sebep olma, Mümana'at / Muhalefet etme	(58/4)	1
10	Tekalif / Öşür / Cizye / Mal-ı mukata'a İşlerini Engelleme / Geciktirme / İptal etme	(58/4)	1
11	Yabancıya / Harbiye / Başka Mahalle İzinsiz Ürün satma	(137/1)	1
12	Ahalinin kıtlık / müzayaka yaşamasına sebep olma	(13/5)	1
13	İhtilal-i Nizam-ı Esnaf /Gümrüğe sebep olma	(114/3),	1
14	Zimmetine Geçirme / Ekl ü Bel'	(90/2), (162/4)	2
15	Tekâlif / Cizye / Öşür / Haraç / Vergi / Ödememe	(118/4)	1
16	Mal-ı mirinin / mukata'anın kesrine sebep olma	(26/3), (29/1), (103/3)	3
17	Gümüş Ma'deni Üretim / İhracına Engel	(164/3)	1
18	Dolandırıcılık / Haksız Mal Edinmeye çalışma	(31/1), (43/2), (57/1),	3
19	Tüccar ve Sefayin Reislerinin İhtilaline Sebep olma	(143/4)	1
20	Hırsızlık / Sirkat	(39/1), (72/4), (155/1), (165/2)	4
21	Zahirenin Telef ü Serefine sebep olma	(9/3), (19/3)	2
22	Genel Toplam	-	43

Nefy cezası verilen tüm suç kategorileri incelendiğinde askerî suçların dinsel suçlardan sonra en az işlenen suç türü olduğu görülmektedir. Toplam 5 farklı suç türünü kapsayan askerî suçlarla ilgili nefy cezası verilen toplam hüküm sayısı ise 7'dir. Bu kategorideki suçlar arasında en çok işlenen suç türünün askerî işleri engelleme ya da geciktirmenin olduğu görülmektedir. Bu suç türüyle ilişkili 3 hüküm tespit edilmiştir. (Tablo 3.12).

Tablo 3.12: 24 Numaralı Kalebend Defterinde Nefy Cezası Verilen Askerî Suçların Hüküm Sayısı Bazında Dağılımı

Sıra	Suç	Hüküm Numarası	Toplam
1	Asakir Tertibini / İşlerini Erteleme / Engelleme /Yapmama	(10/2), (118/3), (118/4)	3
2	Askeri Düzeni bozma	(157/3)	1
3	İzinsiz Askerî Mekânda İkamet etme	(157/3)	1
4	Asker Sürücisini engelleme	(118/4)	1
5	Yetkisiz Asker Bayrağı Kûşad Etme	(25/4)	1
6	Genel Toplam	-	7

Nefy cezası verilen sosyal suçlar incelendiğinde toplam 32 suç türünün işlendiği 117 hükmün olduğu tespit edilmiştir. Ahaliye haksız yere "cevr ü ezâ" etmekle ilgili suçların en çok işlenen suç türü olduğu görülmüştür. Bu ve buna benzer suçların işlendiği 20 hükmün olduğu tespit olunmuştur. Buna ek olarak şerr ü mazarrat ve fitne çıkarmak suçlarının da nefy cezasının verilmesinde önemli olan suçlardan olduğu hüküm sayısının fazla olduğundan anlaşılmaktadır (Tablo 3.13).

Tablo 3.13: 24 Numaralı Kalebend Defterinde Nefy Cezası Verilen Sosyal Suçların Hüküm Sayısı Bazında Dağılımı

Sıra	Suç	Hüküm Numarası	Toplam
1	Eşkıyayı / Erazili / Haşeratı / Dağlıyı başına toplama	(10/2), (56/3), (190/3)	3
2	Ahali arasında Fesatçılık / İkaz-ı Fitne / Kıl u Kal / Münafıklık Yapma	(26/3), (40/4), (58/2), (97/3), (103/3), (104/4), (151/3), (157/2)	8
3	Sahte Davalara Girişmek / Yalancı Dava Vekilliği / Şahitliği yapma	(58/2), (63/2), (152/4)	3
4	Şakavet	(29/1)	1
5	Ahaliyi Perakende ve Perişan Etme	(4/3), (56/3), (81/1), (103/3), (151/3)	5
6	Eşkıyaya / Mütegallibeye / Zalemeye yardım etme onlarla beraber ve birlikte (yek-dil, yek-cihet) olma	(2/5), (137/3), (151/3), (190/3)	4
7	Ahaliyi haksız yere Cevr ü Eza / Rahatsızlık / Ta'ciz / İğfal / Tekdir / Tehdit / Tazyik / Gadr / Zulm / Cebir / Darb / Helak etme	(4/3), (6/2), (25/4), (39/1), (39/4), (40/4), (56/3), (63/2), (67/3), (72/4), (75/3), (75/4), (76/1), (81/1), (83/2), (104/4), (118/3), (150/4), (151/3), (189/2)	20
8	Ahalinin Emniyet ve Rahatını Ortadan Kaldırma	(4/3), (29/1), (72/4), (101/3), (151/3), (189/4)	6
9	Hane Basmak / Zorla Eve Girmek	(25/4),	1
10	Tecrim / Haksız Yere Ahaliyi Suçlama / Şikayet etme	(4/3), (58/4), (103/3), (177/2)	4
11	Ahaliyi İkiye bölme	(58/4)	1
12	Ahaliyi / Eşkıyayı / Madencileri İğva / Tahrik etme	(26/3), (58/4), (73/2), (103/3), (104/4)	5
13	Adam Öldürmek / Katl-i nüfus	(25/4), (29/1), (81/1)	3
14	Şena'ata / Fazahata / Ahlaksız / Fena / Su'i / Edebsiz Fi'illere Cür'et etme	(39/1), (44/1), (72/4), (73/2), (76/1), (137/4), (138/1), (177/2), (190/3)	9
15	Şerr ü Mazarrat / Şürur / Izrar	(29/1), (57/1), (58/2), (63/2), (97/3), (101/3), (117/4), (151/3), (164/3), (170/1)	10
16	Adam Yaralama / Cerh	(25/4), (67/3)	2
17	Kavga Çıkarma	(125/3)	1
18	Fahişelik / Fahişe Çalıştırma / Fuşşa İzin verme	(103/2), (143/1), (189/4)	3
19	Bakire Kızların Irzına saldırı	(72/4)	1

Tablo 3.13 (Devam): 24 Numaralı Kalebend Defterinde Nefy Cezası Verilen Sosyal Suçların Hüküm Sayısı Bazında Dağılımı			
20	Kadına Şiddet	(150/4)	1
21	Hür İnsanları Köleleştirip Satma	(162/2)	1
22	Çocuk İstismarı	(150/4)	1
23	Tezvirat / Eracif / Kızb / Yalancılık	(35/3), (43/2), (57/1), (117/4), (138/1)	5
24	Tetavül-i dest ü zeban / İtale-i Lisan / Zeban Dıraz	(95/3), (137/3), (150/4)	3
25	Huşunet (Kaba, sert katı, inatçı mizaca sahip olma)	(7/2)	1
26	Ser-seri / Geşt ü güzâr (Başıboş) gezip dolaşma	(83/2), (94/4), (95/3), (165/2), (169/3)	5
27	Mel'ânetkarlık	(58/2),	1
28	Hîle / Hud'a / Keyd	(57/1), (138/1), (189/4)	3
29	Şütûm-ı galîza	(103/2), (138/1)	2
30	Sekran / Mest-i Müdam / Şarhoşluk	(137/4), (150/4),	2
31	Hekimlik İddi'a etme / Yanlış İlac verme	(6/2)	1
32	Büyücülük	(57/1)	1
33	Genel Toplam	-	117

Nefy cezası kapsamında işlenen suçlar arasında en az suç türüne ve bu suçlarla ilgili hükümlere sahip olan kategori ise dinsel suçlar kategorisidir. Bu başlık altında toplam 2 farklı suç türü ve bu suçlarla ilgili toplam 2 hüküm vardır. Bu hükümlerin ikisi aynıdır (Tablo 3.14).

Tablo 3.14: 24 Numaralı Kalebend Defterinde Nefy Cezası Verilen Dinsel Suçların Hüküm Sayısı Bazında Dağılımı

Sıra	Suç	Hüküm Numarası	Toplam
1	Dinî Mekânda Münaza'a / Kavga etme	(26/2)	1
2	Akayid-i Batıla Uygulamak	(177/2)	1
3	Genel Toplam	-	2

Kapsam itibariyle mevcut devlet otoritesini sarsan ve devlet nizamını bozan siyasi suçlar kategorisi ile nefy cezası arasındaki bağlantı incelendiğinde 24 Numaralı Kalebend Defteri'nde 10 farklı siyasi/idarî suç türünün kişiler tarafından

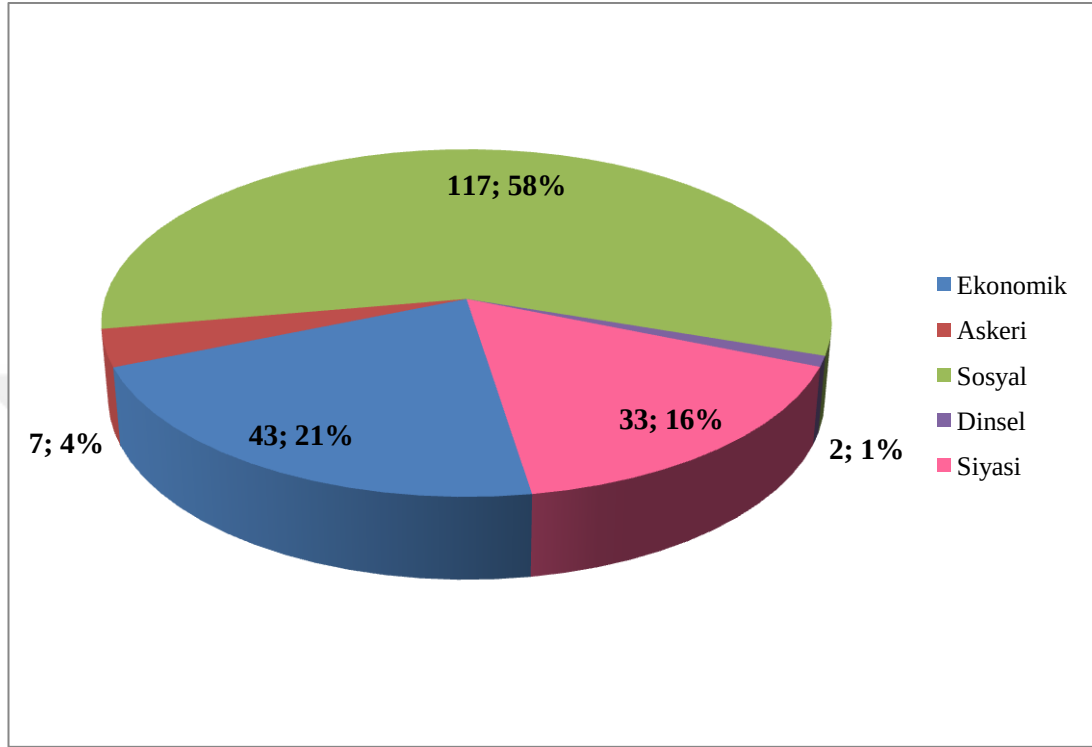
işlendiği tespit edilmiştir. Suç türlerinin işlendiği hüküm sayısı ise 34'tür. Bu suçlar neticesinde nefy cezası alan suçluların bu başlık altında en çok işlediği suç türüne bakıldığında toplam 13 hükümde yer alan kaza, belde vilayet gibi belirli bir bölgenin işleyişinde ihtilal ve karışıklığa sebep olmanın olduğu görülmüştür. (Tablo 3.15).

Tablo 3.15: 24 Numaralı Kalebend Defterinde Nefy Cezası Verilen Siyasî/İdarî Suçların Hüküm Sayısı Bazında Dağılımı

Sıra	Suç	Hüküm Numarası	Toplam
1	Umûr-ı Mühimmenin Ta'tîline / Te'hirine sebep	(10/2), (40/4)	2
2	Devlet Görevlileriyle Çatışma / Muhalefet / Ahz etme / Öldürme	(10/2), (25/4), (43/2), (56/3), (81/1)	5
3	Şehir Kethüdalığı / Ayanlık / Derebeylik İddi'asında bulunma	(118/4)	1
4	İhtilal-i Umur-ı Vilayete / Kazaya / Beldeye / Kasabaya / Memlekete / Mukata'aya sebebiyet verme	(2/5), (10/2), (12/3), (19/3), (26/3), (29/1), (40/4), (56/3), (103/3), (136/3), (157/2), (170/1), (177/2)	13
5	Adem-i ita'at / Emre İta'atsizlik	(56/3)	1
6	Görevde Kusur / Rehavet / Tekasül / Cehalet	(37/2), (75/3), (144/5), (158/2)	4
7	Devleti asılsız / yalan yere uğraştırma / taciz etme / Arz-ı hâl yazma	(43/2), (83/2), (142/2), (150/3)	4
8	İzinsiz Devlet Görevi Üstlenme	(157/2)	1
9	Sahte Resmi Belge Üretme	(73/2), (103/3)	2
10	Miri / Kamu Malına Zarar	(73/2)	1
11	Genel Toplam	-	33

Nefy cezası kapsamına giren 5 suç kategorisi beraber değerlendirildiğinde bu kategoriler içerisinde yer alan 70 farklı suç türünün işlendiği 202 hükmün olduğu belirlenmiştir. Sosyal suçların, kategorisindeki 32 farklı suç türünün işlendiği 117 hükümle hüküm sayısı bazında en yaygın suç türü olduğu görülmektedir. Hüküm sayısı ile toplam nefy cezası suçlarının geçtiği hükümlerin %58'ini oluşturmaktadır. İkinci sırada 43 hüküm ve %21'lik pay ile ekonomik suçlar gelmektedir. Dinsel suçlar tüm kategoriler arasında sadece 2 hükümde yer alarak toplamın %1'ini

oluştururken 7 hüküm ve %4'lük pay ile dinsel suçların ardından askerî suçlar nefy cezası verilen hükümler arasında en az sayı ve paya sahiptir. (Şekil 3.21).

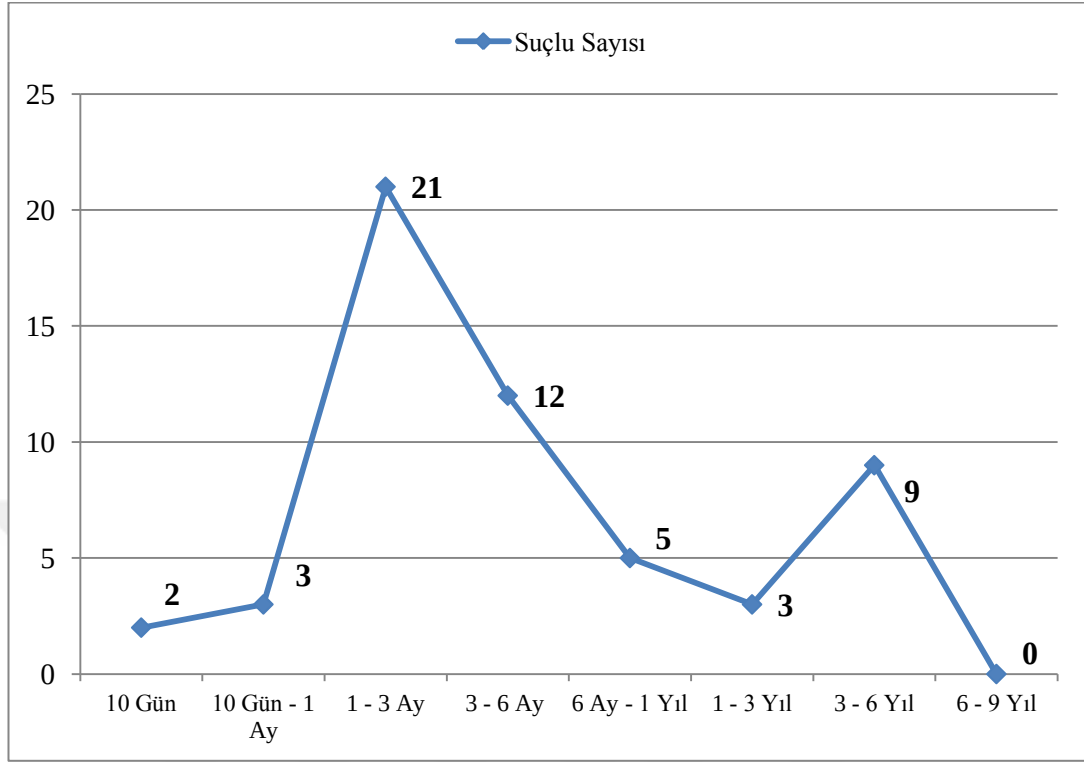
Şekil 3.21 Nefy Cezası Verilen Tüm Suç Kategorilerinin Hüküm Bazında Sayısal ve Oransal Dağılımı

3.2.2.5 Nefy Cezası Alan Suçluların Ceza İnfaz Süreleri

24 Numaralı Kalebend Defteri'nde yer alan nefy cezası mahkûmlarından toplam 55'inin serbest bırakılma tarihlerine defterdeki hükümlerden ulaşılmıştır. Bazı suçluların ceza hükümlerinden sonra defterin kapsadığı yıllar içerisinde serbest bırakıldıkları yazılan ıtlak hükümlerinden tespit edilmiştir. İki hüküm arasındaki zaman farkı suçlu ya da suçluların ceza çektiği süreler olarak kabul edilmiştir³¹⁶. Özellikle defterin sonlarına doğru yazılan bazı hükümlerin ise ıtlak hükümleri 24 numaralı defterde mevcut olmadığı için bu hükümlerdeki suçluların ceza infaz süreleri de hükümlere düşülen şerhler sayesinde tespit edilmiştir³¹⁷.

³¹⁶ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 24, s. (46/1 - 48/5).

³¹⁷ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 24, 44/1, 155/1.

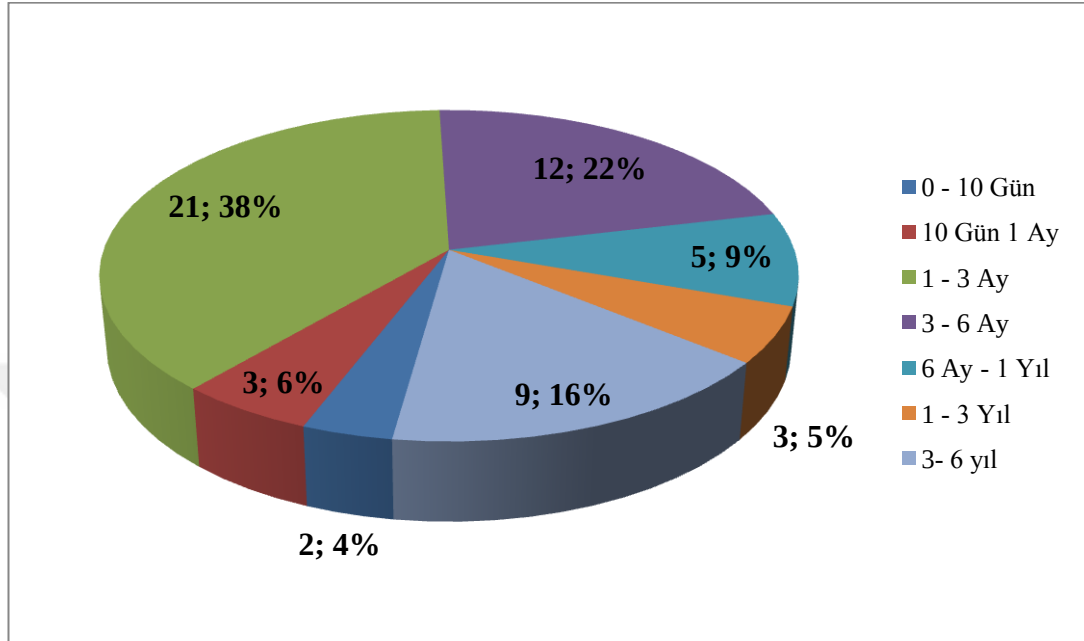
Şekil 3.22: 24 Numaralı Kalebend Defterine Göre Nefy Cezası Alıp Serbest Bırakılan Suçluların Ceza Sürelerine Göre Sayısal Dağılımı

Nefy cezasına çarptırılıp serbest kalma tarihleri belli olan toplam 55 mahkûm incelendiğinde bunlardan 2'sinin 0 - 10 gün arasında serbest kalarak en az mahkûmiyet yaşayan suçlular olduğu tespit edilmiştir³¹⁸. Nefy cezası kapsamında serbest kalan mahkûmlardan 21'inin 1 - 3 ay süre ile mahkûmiyet yaşadığı ve ondan sonraki en yaygın mahkûmiyet zaman diliminin ise 12 suçlunun serbest kaldığı süre olan 3 - 6 ay arasındaki zaman dilimi olduğu görülmektedir (Şekil 3.22).

Nefy cezası alıp da serbest kalma süreleri belli olan 55 mahkûmun ceza sürelerine oransal olarak bakıldığında ise %38 ile 1 - 3 aylık ceza çekme süresinin nefy ceza türü içerisindeki en yaygın zaman dilimi olduğu görülmektedir. Bununla beraber %22 ile 3 - 6 aylık zaman diliminin ise bu sürede serbest kalan 12 suçlu ile ikinci yaygın ceza çekme dilimi olduğu görülmüştür. 6 - 9 yıl arasında serbest bırakılan herhangi bir mahkûma dair bilgiye rastlanılmadığı için bu zaman dilimi Şekil 3.23'e alınmamıştır. 2 kişi ile en az suçlunun serbest bırakıldığı en kısa ceza

³¹⁸ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 24, s. 40/4, 46/1.

süresi olan 0 -10 günlük zaman dilimi tüm zaman dilimlerinde serbest kalan mahkûmların sadece %4'ünün ceza süresine denk gelmektedir. (Şekil 3.23).

Şekil 3.23: 24 Numaralı Kalebend Defterine Göre Nefy Cezası Alıp Serbest Bırakılan Suçluların Ceza Sürelerinin Toplam Suçlu Sayısına Göre Sayısal ve Oransal Dağılımı

3.2.2.6 Nefy Cezasının Verildiği Hükümler

24 numaralı Kalebend Defteri'nde nefy cezasının verildiği hükümler ceza uygulama mahallerine göre incelendiğinde en çok suçlunun gönderildiği Bursa'nın hakkında en çok ceza hükmünün yazılan yer olduğu tespit edilmiştir. Ceza uygulama mahalli olarak Bursa'yı içeren 30 farklı nefy cezası hükmü vardır. Bursa'nın ardından ikinci 5 hükümle herhangi bir yer belirtilmemiş olan diyar-ı ahar gelmektedir. İnöz ve Sinob ise 4'er hükümle ceza uygulama mahalli olarak nefy cezasının en çok yazıldığı mahaller olmuşlardır. Bunun dışında kalan 38 yerle ilgili 3 ya da 3'ten daha az nefy cezası hükmü mevcuttur (Tablo 3.16).

Tablo 3.16: 24 Numaralı Kalebend Defterinde Nefy Cezası Verilen Hükümlerinin Ceza Uygulama Mahallerine Göre Hüküm Sayısı Bazında Dağılımı

Sıra	Mahall	Sayfa / Hüküm Numarası	Toplam
1	Amasya	(98/5), (151/3)	2
2	Anadolu	(103/3)	1
3	Aydın	(157/2)	1
4	Berkofça	(75/3 - 161/3), (75/4 - 138/4)	2
5	Bilecik	(162/4)	1
6	Bursa	(1/3 - 5/1 - 144/1), (6/2), (12/3), (26/2 - 32/1), (28/5 - 47/5), (35/3), (43/2), (44/1), (57/1 - 74/4), (63/2), (67/3), (72/4), (76/1), (94/4 - 105/4), (96/2 - 107/2), (103/2), (114/3 - 144/1), (117/4), (122/5 - 149/3), (137/1 - 151/5), (141/2 - 158/3), (143/1), (143/4 - 156/3), (150/3), (150/4 - 161/2 - 163/3), (152/4), (155/1), (162/2), (164/3), (165/2),	30
7	Bursa / Yenişehir	(146/1)	1
8	Der-sa'âdet	(73/2)	1
9	Dimetoka	(9/3 - 20/2), (46/1 - 48/5)	2
10	Diyâr-ı âhar	(4/3), (25/4), (71/3), (97/3), (189/4)	5
11	Edirne	(2/5 - 19/1), (101/1)	2
12	Erzincan	(170/1)	1
13	Gelibolu	(27/2 - 27/4), (31/1 - 51/1)	2
14	Geyve	(169/3)	1
15	İncebahtı	(90/2)	1
16	İnöz	(22/3 - 24/5), (60/4 - 68/2), (154/3 - 166/2), (190/3)	4
17	İzmir	(37/4)	1
18	İznik	(58/2), (138/1 - 179/3)	2
19	İznikmid	(37/2 - 48/2), (125/3 - 137/2)	2
20	Karahisar-ı sahib	(10/2 - 25/1 - 25/2)	1
21	Kastamonu	(144/5), (189/2)	2
22	Kavala	(26/3 - 86/3), (104/4)	2
23	Kengiri	(56/3 - 114/4)	1
24	Konya	(150/2)	1
25	Kütahya	(40/4), (83/2 - 114/2), (136/1 - 157/1)	3
26	Mağnisa	(39/4 - 96/1)	1
27	Malatya	(177/2)	1
28	Mısır	(7/2 - 15/2), (43/1), (47/3)	3
29	Misivri	(158/2)	1
30	Samsun	(58/4), (137/3)	2

Tablo 3.16 (Devam): Nefy Cezası Verilen Hükümlerin Ceza Uygulama Mahallerine Göre Hüküm Sayısı Bazında Dağılımı

Sıra	Mahall	Sayfa / Hüküm Numarası	Toplam
31	Selanik	(101/3), (118/4)	2
32	Sinob	(13/5 - 20/3), (81/1 - 93/2), (118/3 - 135/3 - 175/4), (118/4 - 135/2 - 165/3)	4
33	Siroz	(122/3 - 155/4)	1
34	Sivas	(136/3 - 165/1)	1
35	Şam	(116/5)	1
36	Taif	(85/3)	1
37	Tatar Pazarı	(32/4 - 49/3)	1
38	Tekfurdağ	(26/4 - 48/1), (157/3 - 166/3), (183/5)	3
39	Tırhala	(95/3)	1
40	Tosya	(39/1)	1
41	Varna	(137/4)	1
42	Vidin	(29/1 - 45/2)	1
43	Genel Toplam	-	98

3.2.3 Cezire-bend Cezası

Kalebend kelimesi gibi Arapça ve Farsça iki kelimenin birleşiminden oluşan Cezire-bend kelimesi 24 numaralı Kalebend Defterinde en yaygın görülen ikinci ceza türüdür. Türkçedeki ada kelimesinin karşılığı olan Arapça *cezire*³¹⁹ kelimesi ile Farsça *bend*³²⁰ kelimelerinin birleşimiyle isimlendirilen ceza türü içerik ve amaç bakımından nefy cezasına çok benzemektedir. Suç işleyen kişi ya da kişilerin işledikleri suçların cezalarını çekmek üzere belli bir süre ikamet etmeleri için herhangi bir adaya sürgün edilmeleri cezire-bend cezasının kapsamını oluşturmaktadır. 24 numaralı defterde adalara sürgün edilen suçlularla ilgili bazı hükümlerde "*nefy ü iclâ*" ibaresi kullanılırken bazılarında ise "*cezîre-bend*" ibaresinin kullanıldığı fark edilmiştir. Sürgün yeri ada olan suçlular için iki terimin de kastettiği cezanın kapsamı ve amacı aynıdır. Bu sebepten dolayı 24 numaralı Kalebend Defterinde ceza çekmek üzere adalara gönderilen, sürgün, nefy, tesyir veya irsal edilen suçluları kapsayan tüm hükümler *cezîre-bend* hükümleri olarak tasnif edilmiştir.

Ceza şartlarının ağırlığı açısından değerlendirildiğinde ise cezire-bend cezasının nefy cezasından daha ağır şartları içerdiğini söylemek yerinde olacaktır. Öncelikle adaların mevcut geçim kaynakları açısından sınırlı imkanlara sahip oluşu buralara gönderilen suçlular için burada geçen ceza süreleri içerisindeki yaşayışlarını kısıtlayabilmektedir. Adaların tarım veya hayvancılık gibi insanlar için temel geçim kaynakları olan alanlarda Anadolu ya da Balkan coğrafyasının birçok noktasına göre daha sınırlı olanaklara sahip olması oraya giden suçluların geçim teminlerini daha da zora sokmaktadır. Bunun yanı sıra ceza çekmek üzere bu adalara giderken özellikle limanlarda ya da deniz üzerinde saldırıya uğramaları suçluların can güvenliği için de tehlikelinin mevcut olduğunu göstermektedir. Örneğin yolda levendlerin saldırısına uğrayıp kaçırılma defterde yer alan cezire-bend hükümlerinde görülen olaylardandır³²¹. Buna ek olarak özellikle memleketleri ile sürgün geldikleri adalar arasında kara yolu bağlantısının olmayışı suçlular için firar edip memleketlerine geri

³¹⁹Şemseddin SAMÎ, a.g.s., s. 475.

³²⁰Şemseddin SAMÎ, a.g.s., s. 304.

³²¹BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 24, s. 62/4, 120/2.

dönme şansını da oldukça zora sokmaktadır³²². Bu açılarından bakınca cezire-bend cezasının nefy cezasına göre suçlular için daha ağır bir ceza olduğu söylenebilir. Cezire-bend cezası ile kalebend cezası kıyaslanacak olursa hareket imkanının daha fazla olduğu cezire-bend cezası kalebend cezasına göre daha hafif bir ceza türüdür. Çünkü suçlunun hareket imkanının fazla olması onun özgürlüğünün daha az kısıtlandığı anlamına gelmektedir.

3.2.3.1 Cezîre-bend Cezası Uygulama Mahalleri

Cezire-bend cezasının uygulandığı mahallere yani cezirelere bakıldığında toplam 11 farklı³²³ Osmanlı adasının bu cezaların infazı için kullanıldığı anlaşılmaktadır. Bu adaların haritadaki yerleri incelendiğinde tamamının Ege ve Akdeniz'de yer alan Osmanlı adaları olduğu görülmektedir. (Harita 3). Toplam 206 farklı suçlunun cezire-bend cezası aldığı 24 numaralı Kalebend Defteri'nde en çok suçlunun gönderildiği adanın 75 suçlu ile Limni Adası olduğu tespit edilmiştir. İkinci sırada ise 60 suçlu ile Bozcaada'nın olduğu görülmektedir. Onları takiben 21 suçlu ile Kıbrıs + Magosa gelirken dördüncü olarak 17 suçlu ile Midillü Adası'nın en çok kullanılan ceza mahalleri olduğu tespit edilmiştir (Tablo 3.17).

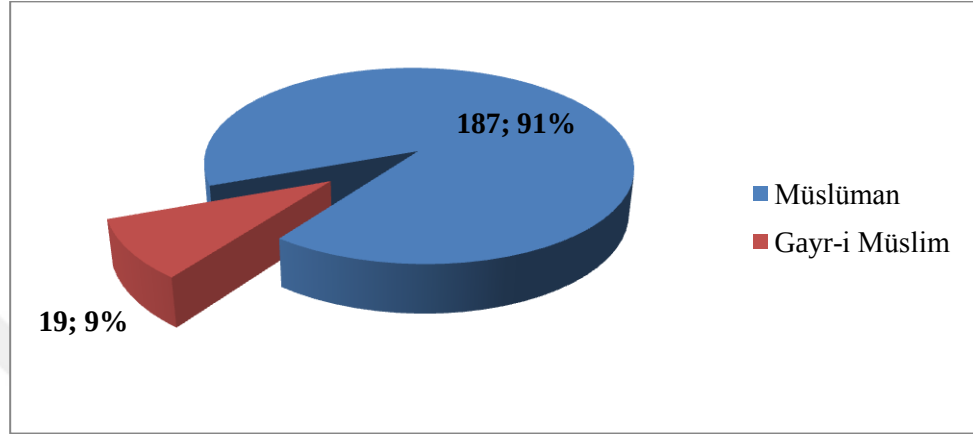
Tablo 3.17: 24 Numaralı Kalebend Defterine Göre Cezîre-bend Cezası Alan Suçluların Gönderildikleri Cezirelere Göre Din ve Cinsiyet Bazında Sayısal Dağılımı

Sıra	Cezîre	Din		Cinsiyet		Toplam Suçlu Sayısı
		M	GM	Kadın	Erkek	
1	Ağriboz	1	-	-	1	1
2	Avret	-	1	-	1	1
3	Bozcaada	55	5	1	59	60
4	Girid	5	-	-	5	5
5	İstanköy	12	-	2	10	12
6	Kıbrıs	11	5	-	16	16
7	Kıbrıs / Magosa	5	-	-	5	5
8	Limni	71	4	-	75	75
9	Midillü	15	2	1	16	17
10	Resmo	1	-	-	1	1
11	Rodos	3	1	-	4	4
12	Sakız	8	1	-	9	9
13	Genel Toplam	187	19	4	202	206

³²² Ali Efdal ÖZKUL, "XVIII. Yüzyılın İlk Yarısında Kıbrıs'ta Kalebentler ve Cezirebentler", **Hapishane Kitabı**, s. 130.

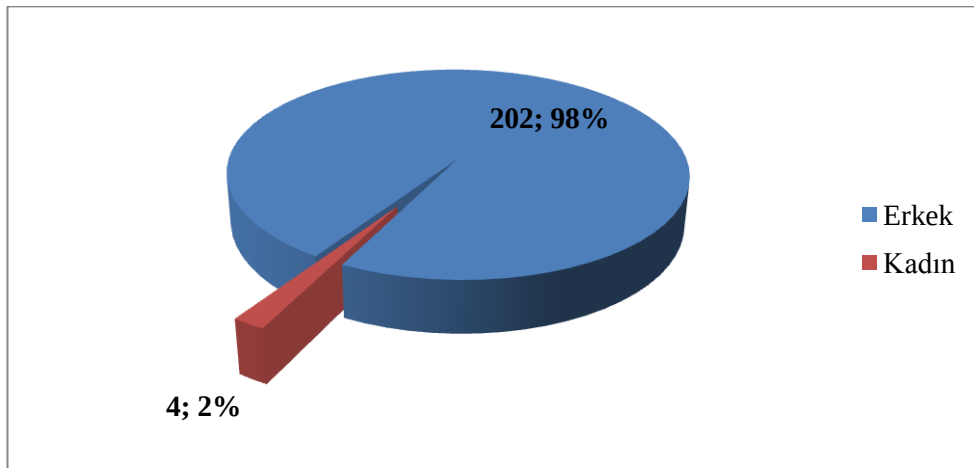
³²³ Aynı sınırlar içinde olmasına rağmen Kıbrıs ve Magosa hükümlerinde ayrı ayrı belirtildiği için Tablo 3.19'da ayrı satırlarda yer verilmiştir.

11 Farklı adaya gönderilen toplam 206 suçlunun 187'si M iken 19'unun ise GM olduğuna ilgili hükümlerden ulaşılmıştır. Oransal olarak bakıldığında ise tüm suçluların %91'ini Müslümanlar oluştururken %9'unu gayr-i Müslimler oluşturmuştur (Şekil 3.24).

Şekil 3.24: 24 Numaralı Kalebend Defterine Göre Cezire-bend Cezası Alan Müslüman ve Gayr-i Müslim Suçluların Sayıları ve Oranları

Cinsiyet bazında incelendiğinde ise toplam 206 suçlu içerisinde sadece 4 suçlunun kadın olduğu görülmektedir. Geriye kalan 202 suçlunun tamamı ise erkeklerden oluşmaktadır. Bu rakamlar oransal farkın da çok yüksek olduğunu göstermektedir. Bu ceza türünde tüm suçluların %98'ini erkekler oluştururken sadece %2'sini kadınlar oluşturmuştur (Şekil 3.25).

Şekil 3.25: 24 Numaralı Kalebend Defterine Göre Cezire-bend Cezası Alan Kadın ve Erkek Suçluların Sayıları ve Oranları

3.2.3.2 Cezire-bend Cezası Alan Suçluların Suç İşledikleri Mahaller

Cezire-bend cezası alan tüm suçluların suç işledikleri mahaller incelendiğinde toplam 59 mahallin olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bu mahaller içerisinde en çok işlenen yer ise daha önce bahsedilen iki ceza türünde de olduğu gibi Der-sa'âdet'tir. İstanbul yüzyıllardır koruduğu başkentlik vasfıyla beraber ticaretin ve ekonominin merkezlerinden birisi olması Osmanlı topraklarından birçok insanın memleketlerinden buraya gelmelerine sebep olmuştur ve bu yüzden burada suç işleyen kişi sayısı da diğer bölgelere oranla çok daha fazladır. Örneğin aslen Harput ahalisinden olan Mütevattın Ahmed ve Emir Ahmed isimindeki iki suçlu bir süre önce geldikleri Der-sa'âdet'de işledikleri suçtan dolayı ceza alarak Limni Ceziresi'ne cezire-bend edilmişlerdir. Bu kişilerin memleketi olmamasına rağmen suç işledikleri yer olan Der-sa'âdet suç işleme mahalli olarak değerlendirilmeye alınmıştır³²⁴. Burada toplam 55 kişi suç işlemiştir. Bu suçluların 2'si kadınlardan 53'ü erkeklerden oluşurken 47'sinin M ve 8'inin GM olduğu görülmektedir. Der-sa'âdet'den sonra ise en çok suç işlenen yer ise hükümlerde hakkında bilgi verilmeyen Tablo 3.18'de Belirtilmemiş başlığı altında toplanan mahal veya mahallerdir. Bu başlık altında toplam 19 suçlu varken bunların içinde 1'i GM, 1'i kadın ve 18 M ve erkek mevcuttur. Üçüncü olarak Eğin'de 12 kişi suç işlerken, Cısr-i Ergene'de 10 kişinin suç işlediği tespit edilmiştir. Geriye kalan 49 mahalde suç işleyen sayısı 10'un altındadır ve çoğu yerde 1 ya da 3 kişinin suç işlediği görülmüştür (Tablo 3.18).

³²⁴ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 24, s. 105/2.

Tablo 3.18: 24 Numaralı Kalebend Defterine Göre Cezire-bend Cezası Alan Suçluların Suç İşledikleri Mahallere Göre Din ve Cinsiyet Bazında Sayısal Dağılımı

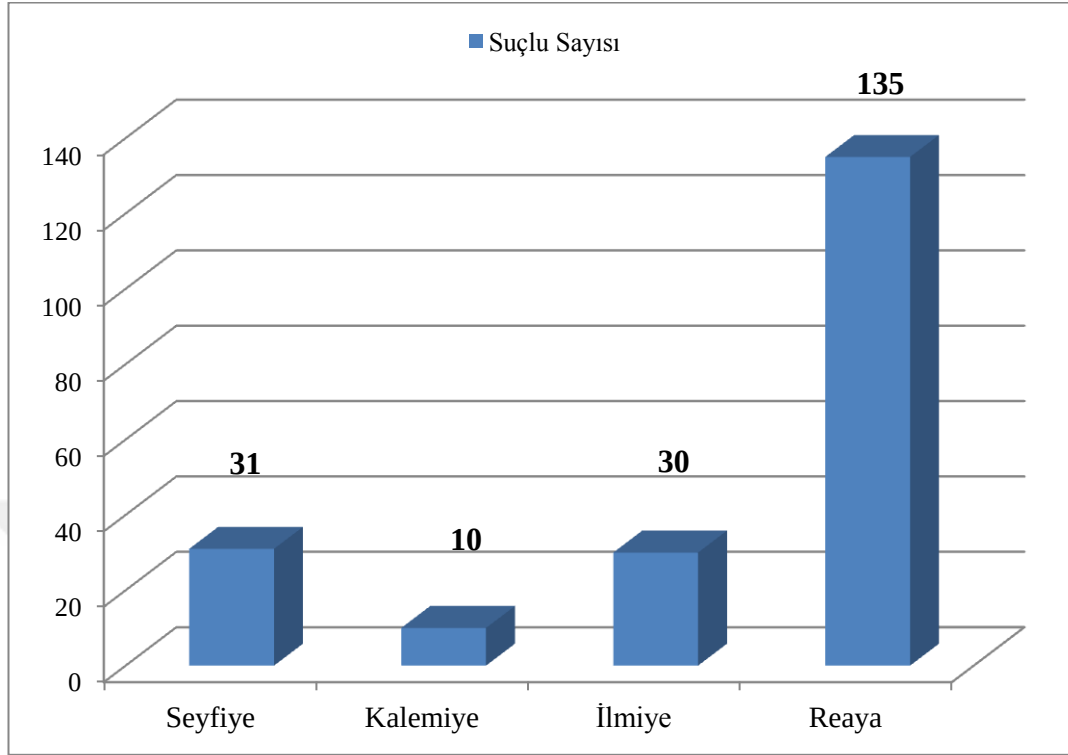
Sıra	Mahall	Din		Cinsiyet		Toplam Suçlu Sayısı
		M	GM	Kadın	Erkek	
1	Anadolu	1	-	-	1	1
2	Ayaş	7	-	-	7	7
3	Bağdad	1	-	-	1	1
4	Bayındır	1	-	-	1	1
5	Belirtilmemiş	18	1	1	18	19
6	Bergos	1	-	-	1	1
7	Beykoz	1	-	-	1	1
8	Bor	1	-	-	1	1
9	Bursa	3	-	-	3	3
10	Cisr-i Ergene	9	1	-	10	10
11	Denizli	1	-	-	1	1
12	Der-sa'âdet	47	8	2	53	55
13	Dimetoka	1	-	-	1	1
14	Edincik	8	-	-	8	8
15	Eğir	12	-	-	12	12
16	Fırt ma'a Şami	1	-	-	1	1
17	Gemlik	2	-	-	2	2
18	Golos	-	1	1	-	1
19	İzmir	4	-	-	4	4
20	Kadıköy	-	1	-	1	1
21	Kahire	4	-	-	4	4
22	Kara Karye	1	-	-	1	1
23	Karamürsel	3	-	-	3	3
24	Kastamonu	1	-	-	1	1
25	Kavala	1	-	-	1	1
26	Kengiri	1	-	-	1	1
27	Kerpeniş	-	3	-	3	3
28	Kilidü'l-bahir	1	-	-	1	1
29	Kocaili	1	-	-	1	1
30	Köprülü	3	-	-	3	3
31	Kuşadası	3	-	-	3	3
32	Kütahya	1	-	-	1	1
33	Manastır	1	-	-	1	1
34	Manyas	1	-	-	1	1
35	Medine	1	-	-	1	1
36	Menemen	2	-	-	2	2
37	Mısır-ı Kahire	1	-	-	1	1
38	Misivri	1	-	-	1	1
39	Ordu-yı hümayun	7	-	-	7	7

Tablo 3.18 (Devam): Cezîre-bend Cezası Alan Suçluların Suç İşledikleri Mahallere Göre Din ve Cinsiyet Bazında Sayısal Dağılımı

Sıra	Mahall	Din		Cinsiyet		Toplam Suçlu Sayısı
		M	GM	Kadın	Erkek	
40	Peçin	1	-	-	1	1
41	Pravişta	1	-	-	1	1
42	Rodos	-	3	-	3	3
43	Rumili Kavak Hisarı	1	-	-	1	1
44	Sakız	5	-	-	5	5
45	Silivri	2	-	-	2	2
46	Sinob	1	-	-	1	1
47	Sobuca	1	-	-	1	1
48	Şam	-	1	-	1	1
49	Şehirköy	1	-	-	1	1
50	Timürcü	3	-	-	3	3
51	Tokad	1	-	-	1	1
52	Üsküb	2	-	-	2	2
53	Üsküdar	3	-	-	3	3
54	Varna	6	-	-	6	6
55	Vize	2	-	-	2	2
56	Yalakabad	1	-	-	1	1
57	Yenişehir-i Burusa	1	-	-	1	1
58	Yoros	1	-	-	1	1
59	Zağra-i atik	1	-	-	1	1
60	Genel Toplam	187	19	4	202	206

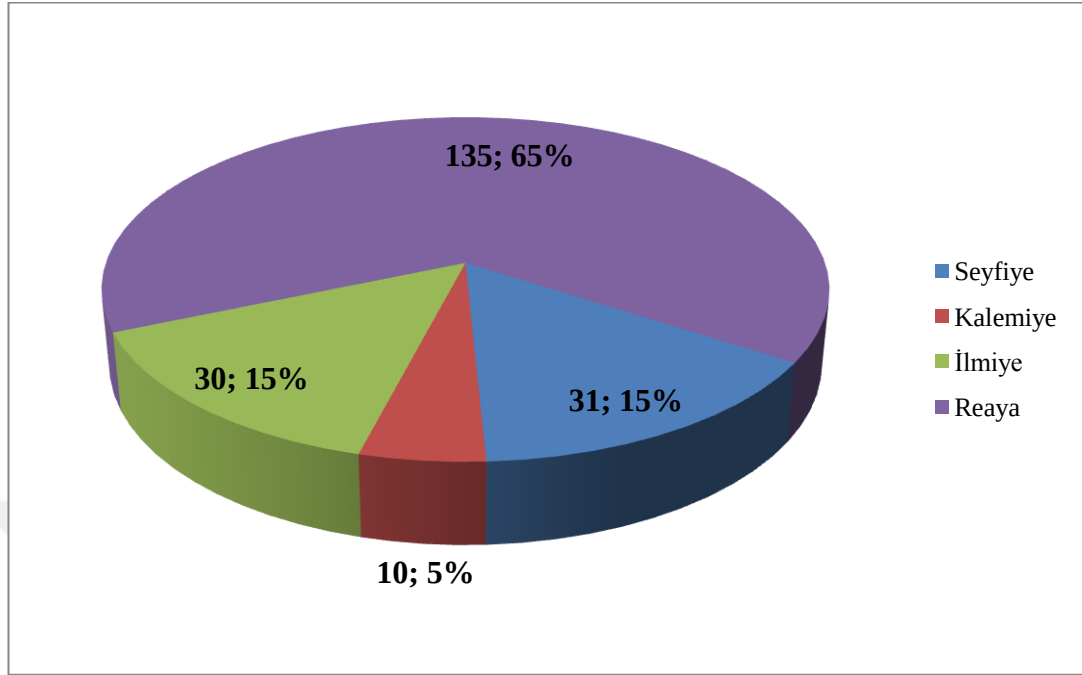
3.2.3.3 Cezire-bend Cezası Alan Suçluların Sosyal Statüleri

Cezire-bend cezasına çarptırılan toplam 206 farklı suçlunun ait oldukları sosyal sınıflar ve sahip oldukları sosyal statüler incelendiğinde suçluların çeşitli sınıf ve kategorilerden olduğu görülmektedir. 4 temel sınıflandırma içerisinde 31 suçlunun seyfiye, 10 suçlunun kalemiye, 30 suçlunun ilmiye ve geriye kalan 135 suçlunun ise reayadan olduğuna cezire-bend hükümlerinden çıkan sonuçlardan ulaşılmıştır (Şekil 3.26).

Şekil 3.26: 24 Numaralı Kalebend Defterine Göre Cezire-bend Cezası Alan Suçluların Osmanlı Toplumsal Sınıflarına Göre Sayısal Dağılımı

Cezire-bend cezası alan suçluların toplam 206 suçlu içindeki dağılımı incelendiğinde ise toplam 135 suçlunun yer aldığı reaya sınıfının tüm suçluların %65'ini oluşturduğu tespit edilmiştir. Reaya sınıfına mensup suçluların sayısı diğer üç sınıfın mensuplarının toplamından daha fazladır. Reaya sınıfı kendisinden sonraki en kalabalık diğer iki sınıfla kıyaslandığında ise bu iki sınıfın toplamının iki katından daha fazla sayıya ve orana sahip olduğu görülmektedir. (Şekil 3.27). Reayadan sonra en çok suçlunun olduğu seyfiye sınıfı ise 31 kişi ile toplamın %15'ini oluştururken seyfiyeden 1 kişi eksik olan ilmiye sınıfı ise 30 suçlu ile toplamın yine %15'ini teşkil etmektedir. Son olarak da en az kişinin bulunduğu kalemiye sınıfı ise 10 kişi ile toplam suçluların sadece %5'ini oluşturmaktadır. (Şekil 3.27). Cezire-bend cezasına çarptırılan kalemiye sınıfındaki suçluların sayısı ile ilgili önemli bir nokta ise daha önce bahsedilen diğer iki ceza türündeki kalemiye mensubu suçlularının toplamından daha fazla olmasıdır (Kırş. Şekil 3.9 - 3.19 - 3.27).

Şekil 3.27: 24 Numaralı Kalebend Defterine Göre Cezire-bend Cezası Alan Suçluların Osmanlı Toplumsal Sınıflarına Göre Sayısal ve Oransal Dağılımı

31 kişi ile cezire-bend cezası alan toplam suçluların %15'ini oluşturan seyfiye sınıfı içerisinde 1 kadiasker³²⁵, 2 kapucubaşı³²⁶, 1 çorbacı³²⁷, 1 cebeci³²⁸, 2 yeniçeri³²⁹ (1'i kayıkçı, 1'i sabık müteveli), 1 çavuş³³⁰, 1 odabaşı³³¹, 2 voyvoda³³², 1 subaşı³³³, 1 mütesellim³³⁴, 1 dizdar³³⁵, 1 kale mütevellisi³³⁶, 2 çukadar³³⁷, 1 bölükbaşı³³⁸, 1 zabıt³³⁹, 3 turnacı³⁴⁰ (2'si ser-turna), 1 silahşor³⁴¹, 2 serdar³⁴², 1 sipahi³⁴³, 2 bostani³⁴⁴, 1 Ağa³⁴⁵ (İstanbul), 1 alemdar³⁴⁶ ve 1 zaim³⁴⁷ yer almaktadır.

³²⁵ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 24, s. 160/4.

³²⁶ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 24, s. 69/2, 140/3.

³²⁷ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 24, s. 37/1.

³²⁸ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 24, s. 63/1.

³²⁹ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 24, s. 21/3, 142/2.

³³⁰ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 24, s. 106/2.

³³¹ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 24, s. 173/1.

³³² BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 24, s. 64/2, 104/1.

³³³ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 24, s. 186/1.

³³⁴ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 24, s. 77/4.

³³⁵ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 24, s. 149/1.

³³⁶ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 24, s. 129/2.

³³⁷ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 24, s. 76/2, 155/3.

³³⁸ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 24, s. 72/2.

³³⁹ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 24, s. 166/1.

³⁴⁰ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 24, s. 89/1, 91/1, 132/2.

10 kişi ile cezire-bend suçlularının %5'ini teşkil eden kalemiye sınıfı içerisinde ise 1 m h rdar³⁴⁸, 1 tezkire-i evvel³⁴⁹, 1 hazinedar³⁵⁰, 4 katib³⁵¹, 1 yazıcı³⁵² ve 2 g mr k ³⁵³ yer almaktadır.

Toplam 30 suçlu ile cezire-bend cezası alan suçluların % 15'ini oluşturan ilmiye sınıfı içerisinde ise 1 dervif³⁵⁴, 8 molla/suhte³⁵⁵, 2 m derris³⁵⁶, 1 m ezzin³⁵⁷, 2 sabık m ft ³⁵⁸, 13 kad /naib³⁵⁹ (2'si sabık), 1 müneccim-i sani³⁶⁰, 1 imam³⁶¹, ve 1 hafız³⁶² yer almaktadır.

Toplam 135 kişi ile tüm cezire-bend mahk mu suçluların %65 ini oluşturan reaya sınıfı suçlularının içinde 78 kişinin sahip olduğu meslek  unvan ya da sosyal statülerine dair herhangi bir bilgiye ulaşılamamıştır. Bu kişilerden 67'si reaya sınıfı içerisinde M ? olarak tanımlanırken 11'i ise GM ? olarak tanımlanmıştır. 67 M ? arasında 3 kadın vardır gerisi ise erkektir. 11 kişilik GM ? arasında ise 1 Rum kadın vardır ve geri kalan kişilerin din  ya da etnik aidiyetleriyle ilgili bilgilere hükümlerde ulaşılamamıştır. (şekil 3.28). Haklarında sakın olduklarından başka bir bilgiye sahip olunamayan 78 kişilik suçlu sayısı 57 suçlu ile reaya sınıfının geri kalanını oluşturan diğer tüm alt grupların toplamından daha fazladır (şekil 3.28).

³⁴¹ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 24, s. 79/3.

³⁴² BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 24, s. 2/2, 183/4.

³⁴³ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 24, s. 43/4.

³⁴⁴ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 24, s. 62/4, 64/2.

³⁴⁵ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 24, s. 149/2.

³⁴⁶ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 24, s. 4/4.

³⁴⁷ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 24, s. 133/3.

³⁴⁸ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 24, s. 9/2.

³⁴⁹ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 24, s. 59/3.

³⁵⁰ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 24, s. 9/1.

³⁵¹ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 24, s. 53/2, 120/4, 145/2, 174/1.

³⁵² BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 24, s. 149/4.

³⁵³ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 24, s. 35/1, 187/4.

³⁵⁴ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 24, s. 143/2.

³⁵⁵ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 24, s. 74/2, 89/2, 89/3, 100/2, 120/3.

³⁵⁶ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 24, s. 39/2, 182/2.

³⁵⁷ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 24, s. 46/4.

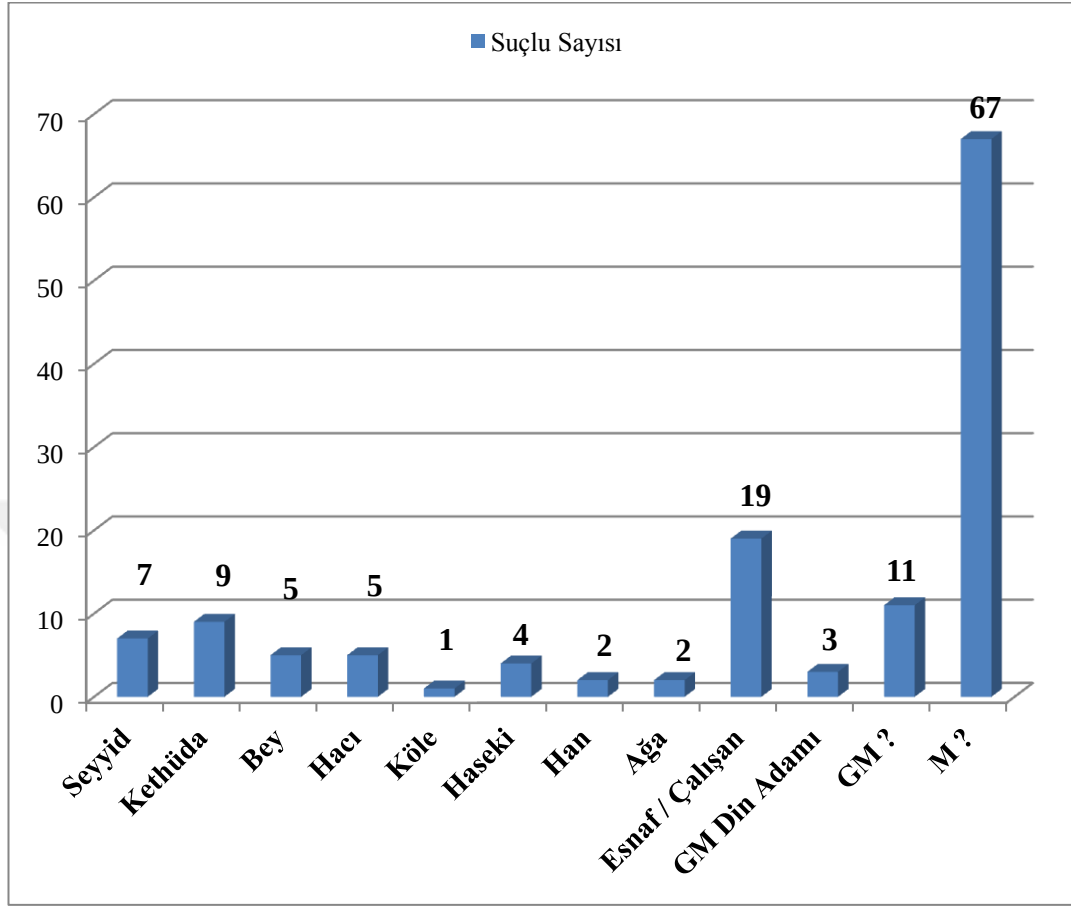
³⁵⁸ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 24, s. 96/3, 132/3.

³⁵⁹ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 24, s. 26/1, 85/2, 89/5, 95/2, 101/4, 102/4, 104/2, 105/3, 133/2, 154/2, 160/1, 171/3

³⁶⁰ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 24, s. 96/4.

³⁶¹ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 24, s. 35/2.

³⁶² BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 24, s. 74/2.

Şekil 3.28: 24 Numaralı Kalebend Defterine Göre Cezire-bend Cezası Alan Suçluların Reaya Sınıfı İçerisindeki Sayısal Dağılımları

57 suçlu ile reaya sınıfının geri kalanını oluşturan cezire-bend suçluları arasında ise 7 seyyid³⁶³, 9 kethüda³⁶⁴ (1 kapı, 1 sekbanbaşı, 1 şehir), 5 bey³⁶⁵, 5 hacı³⁶⁶, 1 köle³⁶⁷, 4 haseki³⁶⁸ (1'i zindan, 2'si hassa), 2 han³⁶⁹, 2 ağa³⁷⁰, 19 esnaf/çalışan ve 3 GM³⁷¹ din adamı yer almaktadır.

Reaya sınıfının içinde M statüsü belli olmayan suçlulardan sonra en kalabalık suçlu grubu olan esnaf/çalışan grubunda ise çeşitli esnaf ve çalışanlar yer almaktadır.

³⁶³ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 24, s. 34/1, 35/2, 89/2, 113/2, 143/2, 149/4.

³⁶⁴ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 24, s. 18/2, 28/1, 53/3, 136/2, 167/1, 178/1

³⁶⁵ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 24, s. 34/1, 35/2, 43/4, 98/4,

³⁶⁶ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 24, s. 20/4, 35/2, 36/2, 43/4, 59/1.

³⁶⁷ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 24, s. 177/1.

³⁶⁸ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 24, s. 30/1, 146/3, 156/4, 178/4.

³⁶⁹ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 24, s. 172/1, 172/2.

³⁷⁰ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 24, s. 70/3.

³⁷¹ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 24, s. 23/1, 134/3, 184/2.

Bunlar içinde 1 bedestani³⁷², 1 kalyoncu³⁷³, 1 berber³⁷⁴, 1 ipekçi³⁷⁵, 2 kahveci³⁷⁶, 1 sabuncu³⁷⁷ (GM?), 1 bazergan³⁷⁸ (GMY), 1 helvacı³⁷⁹, 2 keylci³⁸⁰, 1 peksimedcibaşı³⁸¹ (sabık), 2 reis³⁸², 1 kapı oğlanı³⁸³ (GME), 1 kalfa³⁸⁴ (GM?), 1 donanma tercümanı³⁸⁵ (GM?) ve 2 de emekdar³⁸⁶ yer almaktadır.

3.2.3.4 Cezire-bend Cezası Alan Suçluların İşledikleri Suçların Kategorilere Göre Dağılımı

24 numaralı Kalebend Defteri'nde cezire-bend cezası alan mahkûmların işlediği suçlar 5 kategori içerisinde incelendiğinde toplamda 99 farklı suç türü ve bu suçlarla ilişkili 320 hüküm sayısı olduğu tespit edilmiştir. Genellikle bir hükümde birden daha fazla suç işlendiği için esasen cezire-bend cezası verilen hüküm sayısı 125 olmasına rağmen suç türleriyle ilişkili olan hüküm sayısı toplamı 362 olmuştur. Daha önce incelenen iki ceza türüyle cezire-bend cezası bu açıdan değerlendirildiğinde cezire-bend cezasının suç türü ve suçlarla ilişkili hüküm sayısı bakımından nefy ceza türünden daha fazla fakat kalebend türünden daha az olduğu görülmüştür.

Cezire-bend cezası verilen ekonomik suçlar incelendiğinde toplam 24 farklı suç türü ve bu suçlarla ilişkili 65 hükmün olduğu tespit edilmiştir. Ceza türleri içerisinde hüküm sayısı bakımından en çok işlenen suçun 12 hükümle gasp suçu olduğu görülmüştür. İkinci sırada en çok işlenen suçun ise 4 hükümle muhtekirlik olduğu tespit edilmiştir (Tablo 3.19).

³⁷² BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 24, s. 160/2.

³⁷³ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 24, s. 155/5.

³⁷⁴ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 24, s. 131/2.

³⁷⁵ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 24, s. 120/2.

³⁷⁶ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 24, s. 17/2, 74/2.

³⁷⁷ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 24, s. 36/2.

³⁷⁸ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 24, s. 147/2.

³⁷⁹ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 24, s. 177/1.

³⁸⁰ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 24, s. 155/2.

³⁸¹ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 24, s. 180/2.

³⁸² BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 24, s. 155/2.

³⁸³ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 24, s. 37/3.

³⁸⁴ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 24, s. 130/2.

³⁸⁵ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 24, s. 123/4.

³⁸⁶ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 24, s. 2/4, 55/3.

Tablo 3.89: 24 Numaralı Kalebend Defterine Göre Cezire-bend Cezası Verilen Ekonomik Suçların Hüküm Sayısı Bazında Dağılımı

Sıra	Suç	Hüküm Numarası	Toplam
1	Muhtekirlik (zahîre, hınta, şa'ir ketm / ihtifa / saklamak, rayicinden ziyadeye satma / satın alma)	(39/4), (64/2), (69/2), (178/4)	4
2	Gasb / Yağma / Nehb / Gareth (Zorla başkalarından köle / akçe / mal / para / arazi / hayvan alma / ahz / celb)	(49/1), (55/2), (55/3), (89/5), (96/3), (107/5), (143/2) (160/3), (166/1), (172/1), (172/2), (183/4)	12
3	Ahaliden Fazla / Haksız Vergi / Ücret Talep etme	(59/1), (89/5)	2
4	İrtişa / İrtikab /Rüşvetçilik	(145/2)	1
5	Ahaliyi Borçlandırma / Deyn-i Temessük alma	(59/1)	1
6	Zahire işlerinin ertelenmesine / iptaline / yürümemesine sebep olma	(69/2), (154/2), (187/4)	3
7	Ahaliden haksız yere / zorla vergi / ücret tahsil etmek	(70/3), (89/5)	2
8	Mübaya'a İşlerinin Ertelenmesine / İptaline sebep olma, Mümana'at / Muhalefet etme	(2/2), (44/2), (72/2), (74/2) (79/3), (177/1), (178/1)	7
9	Kendi çıkarına göre zahire / maden alım satımı ve nakli yapma	(187/4)	1
10	Tekalif / Öşür / Cizye / Mal-ı Mukata'a İşlerini Engelleme / Geciktirme / İptal etme / Karıştırma	(59/1), (71/1), (76/4), (163/4), (177/3)	5
11	Yabancıya / Ahara / Harbiye / Başka Mahalle İzinsiz Ürün satma	(64/2), (69/2), (155/2)	3
12	Ahalinin Kıtlık / Müzayaka yaşamasına sebep olma	(172/2), (178/4)	2
13	Zimmetine Geçirme / Ekl ü Bel'	(23/1), (72/2), (142/2)	3
14	Tekâlif / Cizye / Öşür / Haraç / Vergi / Ödememe	(72/2), (76/4), (177/3)	3
15	İzinsiz Alet İttihaz etme	(130/2)	1
	Kömürcü Esnafını Darb ve Ahz Etme	(166/1), (172/2)	2
16	Hatab hususunun ihtilafı hareket	(178/4)	1
17	Mal-ı Mirinin / Mukata'anın / Haremeynin / Mahsülün kesrine sebep olma	(6/1), (20/4), (59/1), (155/5)	4
18	Değirmana Müdahale etme	(108/4)	1
19	Hırsızlık / Sirkat	(120/2), (136/2)	2
20	Beytülmal-ı Müslimine Hıyanet	(155/5)	1
21	Bazerganlık Umuruna İhtilal getirme	(147/2)	1
22	Nizam-ı Mübaya'ayı bozma	(72/2)	1
23	Vakıf Arazisini İzinsiz Kullanma	(149/1)	1
24	Başkalarının Arazisine İzinsiz Yerleşme	(149/1)	1
25	Genel Toplam	-	65

Cezire-bend cezası verilen askerî suçlar kategorisi altında 9 suç türü varken bu suçlarla ilgili 14 hüküm oluğu tespit edilmiştir. Askerî suçlar içerisinde en çok işlenen iki suç türünün askerî işleri engelleme ile ordudan kaçma ya da seferden kaçma suçlarının olduğu görülmektedir. Bu iki suç türüyle ilişkili 3'er hüküm tespit edilmiştir. Meşaya memuriyetten kaçma suçuyla ilgili 2 hüküm tespit edilirken diğer suç türüyle ilgili 1'er hüküm vardır. (Tablo 3.20).

Tablo 3.20: 24 Numaralı Kalebend Defterine Göre Cezire-bend Cezası Verilen Askerî Suçların Hüküm Sayısı Bazında Dağılımı

Sıra	Suç	Hüküm Numarası	Toplam
1	Asakir Tertibini / Tedarikini / İşlerini Erteleme / Engelleme /Yapmama	(49/1), (160/1), (171/3)	3
2	Orduya / Donanmaya Katılmama / Seferden / Ordudan Kaçma	(43/4), (106/2), (133/3)	3
3	Askerî / Ocak Düzeni bozma	(37/1)	1
4	Askerden Haksız Yere Akçe alma	(9/1)	1
5	Asker Arasında Tefrikaya Sebebiyet	(9/1)	1
6	Askeri / Ocakluyu Tekdir / Ta'ciz etme	(132/2)	1
7	Orduya Gerekli Kayıkçı Neferatını vermeme	(18/2)	1
8	Meşaya memuriyetten kaçınma / firar etme	(171/3), (185/1)	2
9	Ordu-yı hümayuna haksız söz söyleme / dil uzatma	(160/2)	1
10	Genel Toplam	-	14

Daha önceki iki ceza türünde olduğu gibi cezire-bend cezasının verilmesine en çok neden olan suç türünün sosyal suçlar olduğu görülmektedir. Bu kategori içerisinde 35 suç türü varken bu suçların geçtiği toplam 143 hüküm vardır. Sosyal suçlar ilişkili oldukları 143 hüküm sayısı ile bu cezanın verilmesine neden olan tüm suç kategorilerinin yaklaşık olarak yarısını oluşturmaktadırlar. Sosyal suçlar kategorisinde en yaygın suç türü 21 hükümle ahali üzerinde baskı kurmakla alakalı olan *cevr ü eza* vb. suçlar olurken ikinci en yaygın suç türünün ise 13 hükümle ahali arasında fesat çıkarmak olduğu tespit edilmiştir. (Tablo 3.21).

Tablo 3.21: 24 Numaralı Kalebend Defterine Göre Cezire-bend Cezası Verilen Sosyal Suçların Hüküm Sayısı Bazında Dağılımı

Sıra	Suç	Hüküm Numarası	Toplam
1	Eşkıyayı / Erazili / Haşeratı / Dağlıyı başına toplama	(4/4), (17/2), (35/2), (49/1), (86/2)	5
2	Ahali arasında Mefesedet / Fesatçılık / İkaz-ı Fitne / Kıl u Kal / Münafıklık Yapma	(9/1), (21/3), (34/1), (35/2), (53/2), (70/2), (74/2), (105/2), (123/2), (133/2), (160/3), (160/4), (184/2)	13
3	Sahte Davalara Girişmek / Yalancı Dava Vekilliği / Şahitliği yapma	(6/1), (38/2), (52/3), (131/1), (131/2)	5
4	Şakavet	(62/4), (72/2), (77/4)	3
5	Ahaliyi Perakende ve Perişan Etme	(6/1), (49/1), (59/1), (177/2)	4
6	Ebna-yı Sebile Ta'arruz	(49/1), (63/1)	2
7	Şedid / Şedide olma	(131/1)	1
8	Eşkıyaya / Müttegallibeye / Zalemeye yardım etme onlarla beraber ve birlikte (yek-dil, yek-cihet) olma	(4/4), (102/4), (105/3), (149/1), (154/2), (172/1), (173/1)	7
9	Ahaliye haksız yere Cevr ü Eza / Rahatsızlık / İz'ac / Ta'ciz / İğfal / Tekdir / Tehdit / Tazyik / Gadr / Zulm / Cebir / Darb / Helak etme	(2/2), (30/1), (35/2), (39/4), (44/2), (46/1), (49/1), (53/1), (53/3), (55/2), (55/3), (74/2), (95/2), (105/3), (131/1), (145/2), (149/1), (172/1), (172/2), (173/1), (174/1)	21
10	Ahalinin Emniyet ve Rahatını Ortadan Kaldırma	(49/1), (53/2), (172/1), (182/2), (184/2)	5
11	Hane Basmak / Zorla Eve Girmek	(62/4)	1
12	Tecrim / Haksız Yere Ahaliyi Suçlama / Şikayet etme	(6/1), (44/2), (52/3), (76/2), (132/3), (173/3), (183/4)	7
13	Ahaliyi Zorla Göç Ettirme / Kaçırma / Tard u Teb'id	(55/2), (62/4)	2
14	İtale-i Dest / Hıyanet	(123/2)	1
15	Ahaliyi / Eşkıyayı / Madencileri İgva / Tahrik etme	(9/1), (34/1), (35/2), (44/2), (70/2), (76/4), (105/2), (116/2), (173/1)	9
16	Adam Öldürmek / Katl-i nüfus	(30/1), (49/1)	2
17	Adam Öldürmeye Teşebbüs	(21/3)	1
18	Hetk-i ırz / Namus	(104/3), (129/2), (183/4)	3
19	Şena'ata / Fazahata / Ahlaksız / Fena / Su'i Fi'illere Cür'et etme	(17/2), (76/2), (86/1), (123/2), (133/2), (149/1), (184/2)	7
20	Şerr ü Mazarrat / Şürur / Izrar	(6/1), (44/2), (77/4), (86/1), (105/2), (120/4), (132/3), (167/1), (174/1)	9
21	Adam Yaralama / Cerh	(39/4)	1
22	Niza'a / Kavga Çıkarma	(100/2)	1
23	Yabancı Ülke Görevlisini Darb	(129/2)	1
24	Ahaliyi haksız yere ahz / habs etme	(76/2)	1
25	Kadına Şiddet / Saldırı	(76/2)	1

Tablo 3.21 (Devam): 24 Numaralı Kalebend Defterine Göre Cezire-bend Cezası Verilen Sosyal Suçların Hüküm Sayısı Bazında Dağılımı

26	Tezvirat / Eracif / Kizb / Yalancılık	(34/1), (35/2), (53/2), (55/2), (71/1), (123/4), (131/1),	7
27	Tetavül-i dest ü zeban / İtale-i Lisan / Zeban Dıraz	(104/3), (132/2)	2
28	Hîle / Hud'a / Keyd	(53/2), (71/1), (131/1), (132/3)	4
29	Ser-seri (Başıboş) / Geşt-i Güzar gezip dolaşma	(53/1), (79/3)	2
30	İftiracılık / İhtirâ'	(36/2), (55/2), (131/1), (133/2)	4
31	Fısk / Haddi Aşma	(182/2)	1
32	Mel' anetkarlık	(62/4), (77/4),	2
33	Hıyanetkarlık	(21/3), (102/4)	2
34	Şütüm-ı galîza	(106/2)	1
35	Bî-edebane (edebî uygun olmayan) fi'illerde bulunma	(34/1), (35/2), (37/3), (89/2), (89/3)	5
36	Genel Toplam	-	143

Cezire-bend cezası verilmesine sebep olan dinsel suçlar kategorisi başlığı altında 6 farklı suç türü belirlenirken bu suçlarla ilgili 9 hükmün olduğu tespit edilmiştir. Dinsel suçlar kapsamında en yaygın suçun 3 hükümle vazifesi olmayan işlere karışma suçunun olduğu görülmektedir (Tablo 3.22).

Tablo 3.22: 24 Numaralı Kalebend Defterine Göre Cezire-bend Cezası Verilen Dinsel Suçların Hüküm Sayısı Bazında Dağılımı

Sıra	Suç	Hüküm Numarası	Toplam
1	Ayinlerine mugayir hareket etme	(52/3), (134/3)	2
2	İhtilal-i Umur-ı Keşîşhane	(184/2)	1
3	Kiliseyi Borca Sokma	(23/1)	1
4	Vazifesi olmayan işlere karışma	(123/4), (134/3), (184/2)	3
5	Dinî Mekânda Münaza'a / Kavga etme	(89/2), (89/3)	2
6	Genel Toplam	-	9

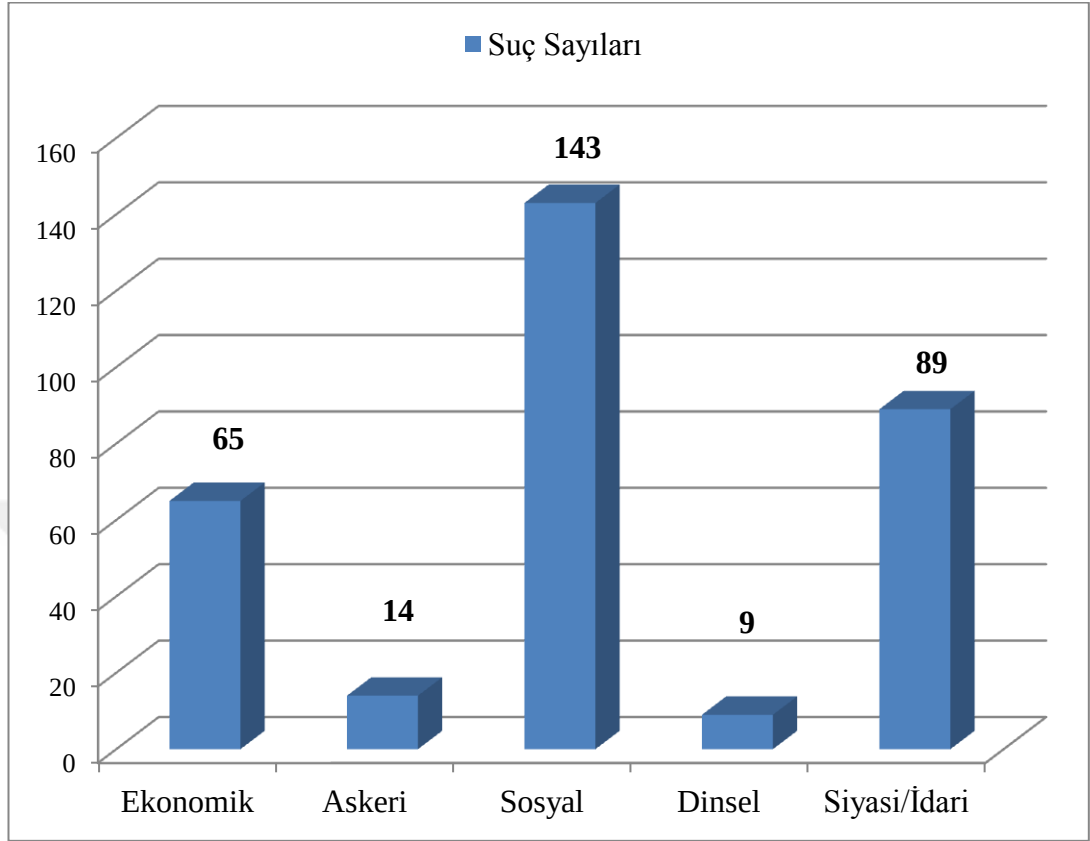
Cezire-bend mahkûmiyetinin verilmesine en çok neden olan ikinci suç kategorisi ise siyasi/idarî suçlardır. Bu kategori içerisinde 26 farklı suç türü varken bu suçların işlendiği 89 hükmün olduğu tespit edilmiştir. Siyasi/idarî suçlar içerisinde en çok işlenen suç ise 12 hüküm ile görevde kusurlu davranmadır. İkinci en yaygın görülen suç ise 11 hükümle kaza, belde ya da bir bölgenin karışıklığına sebep olma suçudur (Tablo 3.23).

Tablo 3.23: 24 Numaralı Kalebend Defterine Göre Cezire-bend Cezası Verilen Siyasî/İdarî Suçların Hüküm Sayısı Bazında Dağılımı

Sıra	Suç	Hüküm Numarası	Toplam
1	Umûr-ı Mühimmenin / Lazımenin Ta'tiline / Te'hirine sebep olma	(20/4), (44/2), (72/2), (130/2), (136/2), (154/2)	6
2	Devlet / Kamu Görevlileriyle Çatışma / Muhalefet / Ahz etme / Öldürme	(2/2), (20/4), (95/2), (100/2), (149/1)	5
3	Hass / Havass / Zeamet /Ma'den / Vakf İhtilâline sebebiyet verme	(20/4), (105/2), (149/1)	3
4	Şehir Kethüdalığı / Ayanlık / Derebeylik / Kocabaşılık / Voyvodalık İddi'asında bulunma	(96/3), (132/3), (166/2), (177/1), (177/3)	5
5	İhtilal-i Umur-ı Vilayete / Kazaya / Beldeye / Kasabaya / Memlekete / Mukata'aya sebebiyet verme	(35/2), (44/2), (53/2), (70/2), (71/1), (145/3), (154/2), (163/2), (167/1), (173/1), (174/1)	11
6	Naib / Serdar / Voyvoda / Voyvoda Vekili vb. Atama	(96/3), (133/2), (141/3)	3
7	Memleket / Köy / Belde / Konak / Arazi Basmak / Zabt etme	(20/4), (77/4), (172/1)	3
8	Adem-i ita'at / Emre İta'atsizlik	(4/4), (9/1), (38/2), (96/3), (106/2), (156/4), (160/4), (178/1)	8
9	İras-ı İhtilal / Nizamı bozma	(18/2), (98/4), (145/2)	3
10	Görevde Kusur / Rehavet / Tekasül / İhmal	(9/2), (23/1), (89/1), (91/1), (101/4), (104/2), (145/2), (146/3), (155/3), (155/5), (160/4), (178/1)	12
11	Devlete İhanet / Şeyn-i mazarrat	(77/4), (160/4)	2
12	Kamu / Devlet Görevinden kaçınma	(156/4), (171/3), (185/1)	3
13	Kulûbe İhdas Edip Silahlı Adam toplama	(172/2)	1
14	Firarilik	(49/1), (74/2), (112/1)	3
15	İzinsiz Der-sa'âdetde İkamet	(145/3)	1
16	Devlet görevlisini tutuklama / ahz / görevden alma	(141/3)	1
17	Huzur-ı hümayuna saygısızlık yapma	(89/2), (89/3)	2
18	İzinsiz Devlet Görevi Üstlenme	(2/2), (145/3), (183/4)	3
19	İzinsiz Tahrirat İrsaline Cesaret	(146/3)	1

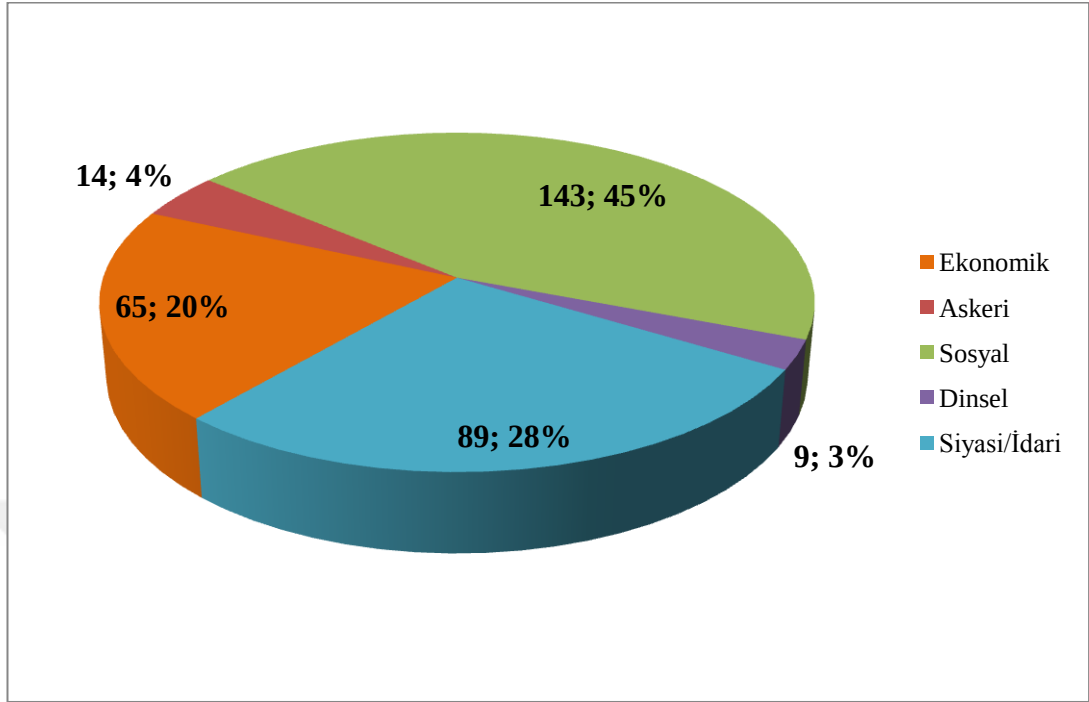
Tablo 3.23 (Devam): 24 Numaralı Kalebend Defterine Göre Cezire-bend Cezası Verilen Siyasi Suçların Hüküm Sayısı Bazında Dağılımı

20	Devleti İçindeki Yazışmayı Engelleme	(167/1)	1
21	Devlete Haber Etmeden Suçlu Katl etme	(104/1)	1
22	Da‘vet-i şer‘e icabet etmemek	(166/1)	1
23	Miri / Kamu Malına Zarar	(166/1)	1
24	Hilaf-ı Resm-i Ra‘iyyet Etvara Cesaret	(37/3), (123/4), (130/2), (140/1)	4
25	Görevi Kötüye kullanma	(85/3), (187/4),	2
26	Devlet ile İlgili Vazifesi / Haddi Olmayan Söz ve İşlere Girişmek	(28/1), (130/2), (167/1)	3
27	Genel Toplam	-	89

Şekil 3.29: 24 Numaralı Kalebend Defterine Göre Cezire-bend Cezası Alan Mahkûmların İşledikleri Suçların Hüküm Sayıları Bazında Kategorilere Göre Sayısal Dağılımı

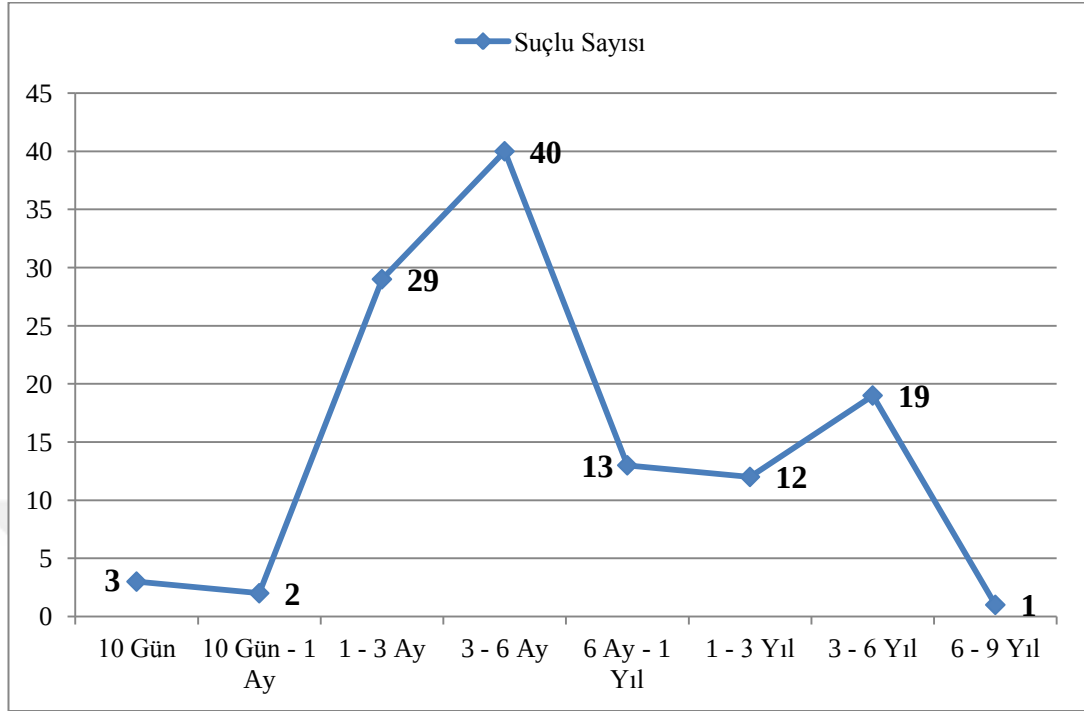
Cezire-bend cezasına sebep olan 5 suç kategorisi oransal olarak kıyaslandığında ise 143 hüküm ve %45'lik oranla sosyal suçlar tüm suçlar içerisinde en büyük paya sahipken siyasi/ıdarî suçlar 89 hüküm ve %28'lik pay ile tüm suçların 1/4'ünden fazlasını teşkil etmektedir. 65 hüküm sayısı ile ekonomik suçlar toplam içerisinde %20'lik paya sahipken 14 hükümle askerî suçlar %4'lük paya sahip iken 9 hüküm ve %3'lük oranla dinsel suçlar toplam içerisinde en az paya sahip olan suç kategorilerini oluşturmuşlardır (Şekil 29 - 30).

Şekil 3.30: 24 Numaralı Kalebend Defterine Göre Cezire-bend Cezası Alan Mahkûmların İşledikleri Suçların Hüküm Sayıları Bazında Kategorilere Göre Sayısal ve Oransal Dağılımı

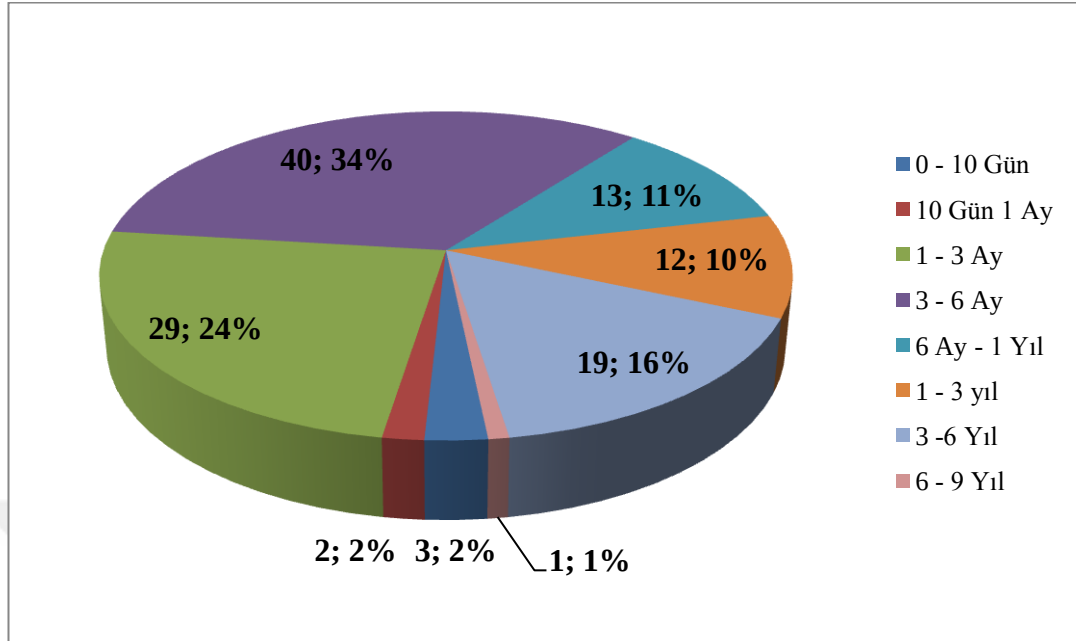
3.2.3.5 Cezire-bend Suçlarının Ceza İnfaz Süreleri

24 numaralı Kalebend Defterinde cezire-bend cezası alıp da ıtlak edilme tarihleri belli olan toplam 119 suçlu tespit edilmiştir. Bu suçlular içerisinde en çok serbest bırakılan kişinin ceza infaz süresine bakıldığında 3 - 6 ay arasında olduğu görülmektedir. Cezire-bend cezası alan 40 suçlunun 3 - 6 aylık süre ile bu cezaya çarptırıldıkları ve daha sonra serbest bırakıldıkları belirlenmiştir. İkinci en yaygın ceza çekme süresinin ise 29 kişinin serbest bırakıldığı 1- 3 aylık zaman diliminin olduğu ulaşılan önemli bir sonuçtur (Şekil 3.31).

Şekil 3.31: 24 Numaralı Kalebend Defterinde Cezire-bend Cezası Alıp Serbest Bırakılan Suçluların Ceza Sürelerine Göre Sayısal Dağılımı

Cezire-bend cezası mahkûmiyet süreleri ve bu sürelerde serbest kalan suçlu sayılarına oransal olarak bakıldığında 3 - 6 ay arasında serbest bırakılan 40 suçlu toplamın %34'ünü oluştururken, 1 - 3 ay arasında serbest kalan 29 suçlu toplamın %24'ünü teşkil etmektedir. 6 - 9 yıl arasında serbest bırakılan 1 suçlu ise toplamın sadece %1'ini oluşturmuştur. Bunlarla beraber 0 - 10 gün arasında serbest kalan 3 suçlu ve 10 gün - 1 ay arasında serbest kalan 2 suçlu toplamın %4'ünü oluşturmuşlardır. (Şekil 3.32).

Şekil 3.32: 24 Numaralı Kalebend Defterinde Cezire-bend Cezası Alıp Serbest Bırakılan Suçluların Ceza Sürelerinin Toplam Suçlu Sayısına Göre Sayısal ve Oransal Dağılımı

3.2.3.6 Cezire-bend Cezasının Verildiği Hükümler

24 Numaralı Kalebend Defteri'nde cezire-bend cezası verilen hükümlerin ceza çekilen adalarla hüküm sayısı bazında incelendiğinde 44 hükümle çok hükmün Bozcaadayla ilgili yazıldığı tespit edilmiştir. 60 suçluyla suçluları göndermede en çok ikinci popüler ada olan Bozcaada yazılan 44 hüküm sayısı ile 39 hükmün yazıldığı ve 75 suçlu ile en çok suçlunun gittiği ada olma özelliğine sahip olan Limni Ceziresi'ni geçmiştir. Bu durum Limni'ye gönderilen suçluların sayısının hüküm bazında ortalamasının Bozcaada'ya giden suçluların hüküm bazında ortalamasından daha yüksek olduğunu göstermektedir (Tablo 3.24).

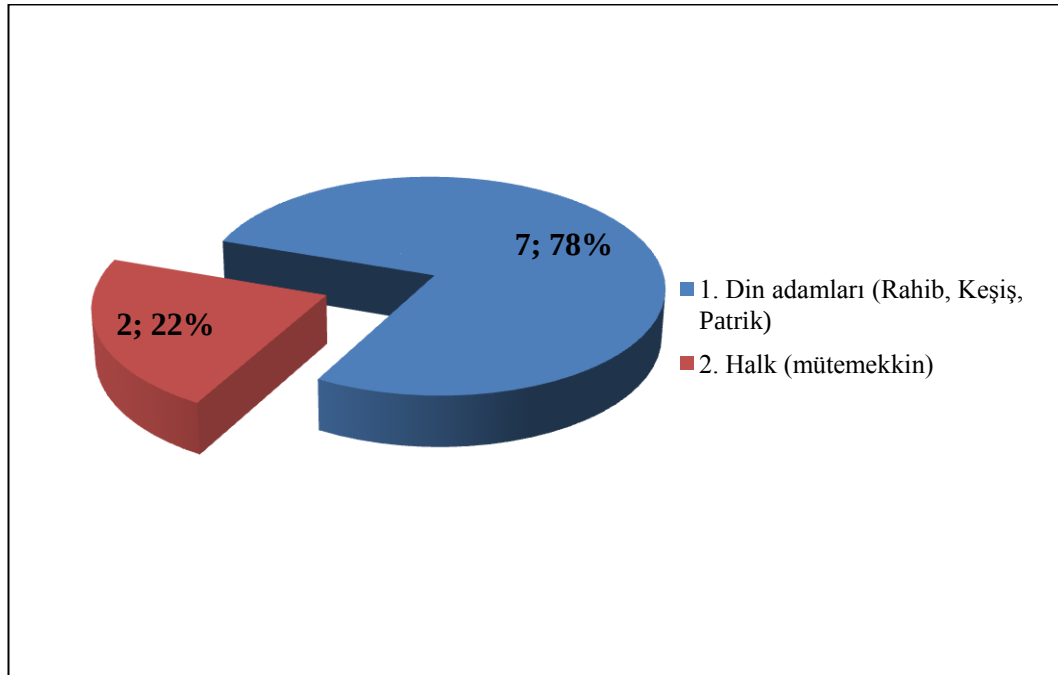
Tablo 3.24: 24 Numaralı Kalebend Defterinde Cezire-bend Cezası Verilen Hükümlerin Cezirelere Göre Hüküm Sayısı Bazında Dağılımı

Cezîre-bendlik Cezasıyla İlgili Hükümlerin Cezîrelere Göre Dağılımı			
Sıra	Cezîre	Sayfa/Hüküm Numarası	Toplam
1	Ağriboz	(112/1)	1
2	Âhar Cezîre	(160/3)	1
3	Avret	(134/3)	1
4	Bozcaada	(2/2), (2/3 - 16/4 - 25/3 - 27/3), (2/4 - 3/3), (6/1) (9/2 - 15/4), (12/4 - 16/2), (17/2 - 80/4), (21/3), (28/1 - 34/4), (30/1), (35/1 - 62/5), (35/4 - 41/3), (36/2 - 75/2), (37/3 - 72/1), (38/2 - 55/1), (39/2 - 58/1), (43/4), (59/3), (71/1 - 104/4), (72/2 - 123/1), (77/4 - 107/3), (86/1), (86/2 - 117/3), (89/1 - 91/1 - 105/1), (89/3), (91/1 - 105/1), (95/2 - 112/2), (101/4), (104/2 - 115/1), (104/3 - 126/4), (107/5), (120/2), (123/2), (145/2 - 175/3) (147/2 - 178/3), (149/4), (160/2 - 183/2), (166/1), (174/1 - 187/1), (177/1), (178/1) (178/4), (186/1), (187/4)	44
5	İstanköy	(49/1), (53/2 - 100/1), (96/3 - 142/1), (131/1 - 142/5), (182/2),	5
6	Kıbrıs	(20/4), (26/1 - 47/2), (136/2 - 173/2), (140/1), (149/2 - 164/2), (156/4 - 183/3), (160/4), (167/1), (172/1), (172/2), (173/3), (180/2), (184/2),	13
7	Kıbrıs / Magosa	(9/1 - 27/5), (23/4 - 122/2), (89/5 - 116/4), (28/3 - 113/2), (146/3), (155/5)	6
8	Limni	(4/4), (18/2), (34/1 - 66/5), (35/2 - 66/4), (37/1 - 61/3), (55/2), (59/1 - 69/3), (62/4), (63/1 - 97/2), (64/2), (70/2 - 81/3), (70/3), (71/2 - 121/2 - 153/3), (76/4), (79/3 - 151/1), (85/2 - 138/3), (89/2), (43/3 - 98/4), (99/3 - 131/4), (100/2), (102/4 - 115/3), (104/1 - 115/2), (105/2 - 125/4), (105/3 - 171/4), (106/2 - 122/4), (108/4 - 127/4), (116/2 - 135/1), (116/3 - 152/1), (120/3), (129/2 - 134/2 - 153/1), (131/2), (132/2), (133/2 - 156/2), (133/3), (141/3), (145/3 - 166/4), (149/1 - 185/3), (155/3 - 175/2), (160/1 - 171/1)	39
9	Midillü	(23/1), (44/2), (46/4 - 66/2), (52/3), (53/3), (55/3 - 108/3), (69/2 - 73/1), (142/2 - 176/1), (143/2), (171/3 - 186/2), (173/1), (173/3), (185/1)	13
10	Resmo	(96/4)	1
11	Rodos	(120/4), (123/4), (132/3 - 152/2), (183/4)	4
12	Sakız	(74/2 - 92/1), (76/2), (116/4), (130/2), (155/2)	5
13	Genel Toplam	-	133

3.2.4 Manastır-bend Cezası

Manastır-bend cezası suç işleyen gayr-i Müslim Hıristiyan suçluların işledikleri suçların karşılığında dinî eğitim merkezi olan manastırlara sürgün gönderilmeleri ve oralarda ikamet etmek zorunda bırakılmalarıdır. Suçlunun hareket edebildiği alan manastırların sınırlarıyla sınırlıdır. Bu sınırların dışına çıkılması yasaktır. Manastırlar ise genellikle şehir merkezlerinden ve insanlardan daha uzak alanlarda kurulan dinî yapılar oldukları için bu cezaya çarptırılan suçlular nefy cezasının aksine toplumdan büyük oranda tecrit edilmiş olurlar ve sadece manastırda yaşayanlarla bir arada kalabilirler.

24 numaralı Kalebend Defterinde 9 hükümde manastır-bend cezası hükmünün yer aldığı tespit edilmiştir. Bu hükümlerde toplam 9 suçlu vardır ve bu suçluların tamamı erkek ve gayr-i Müslim Rumlardır. Suçluların sosyal statülerine bakıldığında ise 9 suçlunun 7'sinin din adamı geriye kalan ikisinin ise mütemekkin olduğu hükümlerde belirtilmektedir (Şekil 3.33)

Şekil 3.33: Manastır-bend Cezası Alan Suçluların Sosyal Statülere Göre Sayısal ve Oransal Dağılımı

Manastır-bend cezası alan suçluların tamamı sadece 2 farklı manastıra gönderilmişlerdir. Bu manastırlardan birisi Selanik yakınlarındaki Aynaroz Ceziresi diye tabir edilen yerde bulunan Lavra Manastırı ve diğeri ise Mora Yarımadası'nın kuzeyinde bulunan Tırhala Kazası sınırlarındaki Kalinka diye tabir edilen bölgedeki Varlam Manastırı'dır. (Harita 3). Lavra Manastırı'na 2 suçlu gönderilirken Varlam Manastırı'na 7 suçlu gönderilmiştir (Tablo 3.25).

Tablo 3.25: 24 Numaralı Kalebend Defterinde Manastır-bend Cezası Alan Suçluların Gönderildikleri Manastırlara Göre Cinsiyet Bazında Dağılımı

Sıra	Mahal	Cinsiyet		Toplam Suçlu Sayısı
		Kadın	Erkek	
1	Aynaroz Cezîresi / Lavra Manastırı	-	2	2
2	Tırhala / Kalinka / Varlam Manastırı	-	7	7
3	Genel Toplam	-	9	9

Manastır-bend cezası alan suçluların suç işledikleri mahaller incelendiğinde en çok suçlunun daha önceki ceza türlerinde olduğu gibi Der-sa'âdet'de işlendiği tespit edilmiştir. Burada 3 kişi suç işlerken diğer yerlerde 1'er kişi suç işlemiştir. (Tablo 3.26).

Tablo 3.26: 24 Numaralı Kalebend Defterinde Manastır-bend Cezası Alan Suçluların Suç İşledikleri Mahallere Göre Cinsiyet Bazında Sayısal Dağılımı

Manastır-bend Cezası Alan Suçluların Suç İşledikleri Mahalleri				
Sıra	Mahal / Hüküm Numaraları	Cinsiyet		Toplam Suçlu Sayısı
		Kadın	Erkek	
1	Atina / (82/2 - 181/2)	-	1	1
2	Aynaroz Cezîresi / (18/5)	-	1	1
3	Der-sa'âdet / (23/2), (26/6 - 104/5), (165/4)	-	3	3
4	Heybeli Ada / (95/4)	-	1	1
5	Narde / (168/4)	-	1	1
6	Sakız Cezîresi / (142/3)	-	1	1
7	Yanya / (18/6)	-	1	1
8	Genel Toplam	0	9	9

Manastır-bend cezasına çarptırılan suçluların işledikleri suçlar incelendiğinde tespit edilen suçlar şöyledir; vazifesi olmayan işlere karışma, ayinlerine mugayir hareket etme, yalancılık yapma, kiliseyi borca sokma, görevde kusur rehavet, hilaf-ı

rıza hareket etme, fesatçılık yapma, nush u pend olmama, kabahatlerinde ısrarcı olma.

Manastır-bend cezası alıp da serbest bırakılma tarihleri belli olan toplam 9 suçlunun 3'ünün ıtlak hükmü defterde tespit edilmiştir. Suçlulardan 2'si 7 ay³⁸⁷, diğeri ise 10 ay³⁸⁸ sonra serbest kalmıştır.

3.2.5 Kulle-bend Cezası

Manastır-bend cezasının alt türü olarak değerlendirilebilecek olan kulle-bend cezası şartları itibariyle manastır cezasının daha ağırdır. Çünkü manastır cezasında ceza infaz alanı manastırın içiyle sınırlıyken var olan hareket alanı kulle-bendde daha da sınırlanarak manastır kulesi içinde haps olarak neredeyse tamamen ortadan kalkmıştır. Bu cezayı alan suçlu cezasını çekmek üzere manastır kulesine haps edilmek için ilgili manastıra yollanır.

24 numaralı Kalebend Defteri'nde bu cezayı alan toplam 6 suçlu vardır ve bu suçluların hepsi gayr-i Müslim Rumlardan oluşmaktadır. Ayrıca tamamı erkek olan bu suçluların hepsi din adamıdır. Defterin kapsadığı yıllar içinde bu cezaya çarptırılan 2 suçlunun 8 ay sonra serbest kaldıklarına ilgili hükümlerin ıtlak hükümlerinden tespit edilmiştir³⁸⁹.

Bu cezayı alan suçluların işledikledikleri suçlara bakıldığında ise vazifesi olmayan işlerle uğraşma, ayinlerine mugayir hareket etme, ahali arasında dedikodu çıkarma, hilaf-ı rıza hareketlerde bulunma, akıl hastalığı bulunma ve başıboş gezip dolaşma suçlarını işledikleri tespit edilmiştir.

Kulle-bend cezası alan tüm suçlular için cezanın uygulama mahalli olarak Selanik yakınında yer alan Aynoroz Ceziresi seçilmiştir. (Harita 3). Aynaroz Ceziresi üzerinde yer alan 3 manastırın kulesi bu cezanın uygulanması için kullanılmıştır (Tablo 3.27).

³⁸⁷ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 24, s. (18/6 - 88/5), (26/6 - 104/5).

³⁸⁸ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 24, s. (82/2 - 181/2).

³⁸⁹ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 24, s. (66/3 - 142/4), (82/1 - 150/5)

Tablo 3.27: 24 Numaralı Kalebend Defterinde Kulle-bend Cezası Alan Suçluların Gönderildikleri Kullelere Göre Cinsiyet Bazında Sayısal Dağılımı

Sıra	Kulle	Cinsiyet		Toplam Suçlu Sayısı
		Kadın	Erkek	
1	Aynaroz Ceziresi / İviron Manastırı	-	1	1
2	Aynaroz Ceziresi / Hulyandar Manastırı	-	3	3
3	Aynaroz Ceziresi / Lavra Manastırı	-	2	2
4	Genel Toplam	0	6	6

Kulle-bend mahkûmiyeti alan suçluların suç işledikleri mahallere bakıldığında 6 kişinin de farklı yerlerde suç işledikleri ve bu cezayı aldıkları görülmüştür (Tablo 3.28).

Tablo 3.28: 24 Numaralı Kalebend Defterinde Kulle-bend Cezası Alan Suçluların Suç İşledikleri Mahallere Cinsiyet Bazında Sayısal Dağılımı

Kulle-bend Cezası Alan Suçluların Suç İşledikleri Mahalleri				
Sıra	Mahall / İlgili Hüküm Numaraları	Cinsiyet		Toplam Suçlu Sayısı
		Kadın	Erkek	
1	...? Adası / (130/4)	-	1	1
2	Aynaroz Cezîresi(127/5)	-	1	1
3	Batnos Ceziresi / (82/1 - 150/5)	-	1	1
4	Heybeli Ada / (66/3)	-	1	1
5	Silivri / (24/4)	-	1	1
6	Vidin / (79/1)	-	1	1
7	Genel Toplam	0	6	6

3.2.6 Palanka-bend Cezası

Aslında kalelerin bir alt türü olarak kabul edilen palankalar fiziki alan olarak normal kalelerden daha küçük ve etrafları hendeklerle çevrilerek daha korunaklı hale getirilmiş ve daha çok askerî amaçlarla kullanılmak üzere inşa edilmiş olan kalelerdir³⁹⁰. Palankaların şartları itibariyle düşünüldüğünde ise bu cezanın kalebend cezasından daha ağır bir ceza türü olduğu söylenebilir. Kalelerin alansal olarak büyüklüğü ve içerisinde mevcut olan sosyal ortamı palankalarda mevcut değildir. Palankaların askerî üs olma amacıyla inşa edilmiş olmaları kalelerde yaşanan sosyal hayatın yaşanmasına fırsat sağlamamaktadır. Bu sebeple oralara gönderilen suçluların ceza mekânı içindeki hareket alanları ve yaşam şartları kalelerdeki suçlulara göre daha kısıtlıdır.

İncelenen 24 numaralı Kalebend Defteri'nde işlediği suçlar karşılığında bu cezaya çarptırılan toplam 13 erkek ve M suçlunun olduğu tespit edilmiştir. Suçluların suç işledikleri mahallerin Osmanlı Devleti'nin Trakya ve Balkanlarda yer alan toprakları olduğu görülmüştür. (Tablo 3.29). Palanka-bend cezası için kullanılan palankanın ise Osmanlı'nın Balkanlar'da bulunan Eğridere Palankası'nın olduğu ilgili hükümlerden tespit edilmiştir. (Harita 1). "Palanka kalesine kale-bend" şeklinde ifade edilen hükümdeki palankanın ismine dair bilgiye ise defterde yer alan ilgili hükümlerden ulaşılamamıştır³⁹¹.

Tablo 3.29: 24 Numaralı Kalebend Defterinde Palanka-bend Cezası Alan Suçluların Suç İşledikleri Mahallere Göre Din ve Cinsiyet Bazında Sayısal Dağılımı

Sıra	Mahall / Hüküm No	Din		Cinsiyet		Toplam Suçlu Sayısı
		M	GM	Kadın	Erkek	
1	Çorlu / (128/2)	1	-	-	1	1
2	Ester Eflak / (159/1)	2	-	-	2	2
3	Filiba / (60/3), (68/3)	10	-	-	10	10
4	Genel Toplam	13	0	0	13	13

³⁹⁰ Uğur KOCA, 17 Numaralı Kalebend Defterine Göre Hicri 1182 - 1188 (M.1768 - 1774) Yılları arasında Osmanlı'da Suç Suçlu, Hapishaneler ve Cezalar, Basılmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul 2015, s. 65.

³⁹¹ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 24, s. 60/3, 68/3.

Palanka-bend cezasını alan suçluların sahip oldukları sosyal statü ya da meslekî unvanlarına bakıldığında ise 2 seyyid³⁹², 2 hacı³⁹³, 1 hafız³⁹⁴, 1 molla³⁹⁵ ve 6 M statüsü belli olmayan³⁹⁶ yani haklarında başka bilgiye ulaşılamayan kişiler olduğu tespit edilmiştir.

Bu suçluların işledikleri suçlara bakıldığında tecrim, haksız yere ahz, umur-ı mühimmenin tatiline sebep olma, emre itaatsizlik, kaza menziline iptaline sebebiyet, mukataa ahalisini korkutma, rahatsız etme, ahaliyi perakende ve perişan etme, sefer mübayaasının tahsiline engel, mukataa nizamını bozma, ikaz-ı fitne, şakavet, beldenin ihtilaline sebebiyet verme, sefer için istenen vergiyi ödememe suçları olduğu görülmüştür³⁹⁷.

24 numaralı Kalebend Defteri'nde Palanka-bend cezası alıp da ıtak tarihi belli olan 3 suçlu vardır. Bunlardan 1'i yaklaşık 5 yıl³⁹⁸ ceza çekerken diğer 2'si 8 ay³⁹⁹ bu cezayı çekmişlerdir.

3.2.7 Uzaklaştırma Cezası

24 numaralı Kalebend defterinde tespit edilen bir diğer ceza türü ise uzaklaştırma cezasıdır. Bu ceza türü nefy cezasının bir alt türü olarak da kabul edilebilir ama nefyden farklı olan önemli bir yönü vardır. Nefy cezasında suçlunun suç işlediği yerden başka bir yere sürgün edilmesi emri açıkça ifade edilmişse de uzaklaştırma cezasında bu tür bir emir yoktur. Bu ceza türünde verilen emir ise kişinin suç işlediği yere sokulmaması buralardan uzak tutulması emridir. Bu cezanın infazı için defterde yer alan hükümlerde "*tard u teb 'îd*" şeklinde ifade kullanılmıştır.

³⁹² BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 24, s. 68/3.

³⁹³ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 24, s. 60/3, 68/3.

³⁹⁴ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 24, s. 68/3.

³⁹⁵ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 24, s. 159/1.

³⁹⁶ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 24, s. 60/3, 68/3, 128/2, 159/1.

³⁹⁷ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 24, s. 60/3, 68/3, 128/2, 159/1.

³⁹⁸ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 24, s. 128/2.

³⁹⁹ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 24, s. 159/1.

İncelenen 24 numaralı defterde uzaklaştıma cezası alan suçluların suç işledikleri mahaller incelendiğinde 4 farklı yerde bu toplam 8 M ve erkek suçlunun bu suçu işlediği tespit edilmiştir. (Tablo 3.30).

Bu cezayı alan suçluların sosyal statüleri incelendiğinde 8 suçlunun hepsinin de M sakin oldukları ve haklarında başka bir bilgi bulunmadığı görülmüştür.

Tablo 3.30: 24 Numaralı Kalebend Defterinde Uzaklaştırmaya Cezası Alan Suçluların Suç İşledikleri Mahallere Göre Din ve Cinsiyet Bazında Sayısal Dağılımı

Sıra	Mahall / İlgili Hüküm No	Din		Cinsiyet		Toplam Suçlu Sayısı
		M	GM	Kadın	Erkek	
1	Drama / (1/1)	2		-	2	2
2	Denizli Çal / (1/2)	3	-	-	3	3
3	Denizli Buldan / (31/4)	2	-	-	2	2
4	Şile / (57/2)	1	-	-	1	1
5	Genel Toplam	8	0	0	8	8

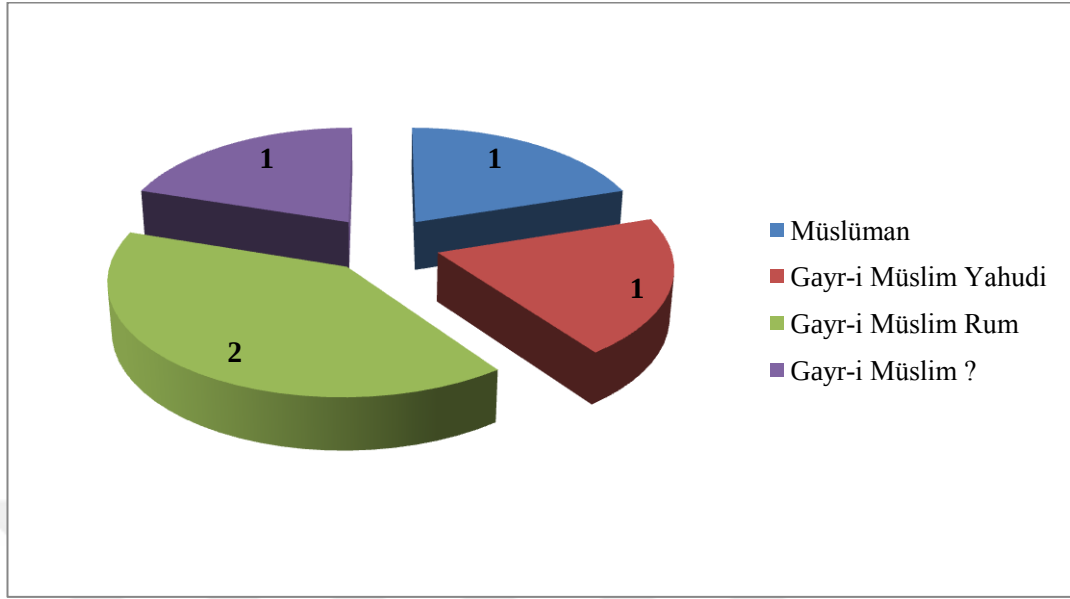
Uzaklaştırmaya cezasına çarptırılan suçluların işledikleri suçlar incelendiğinde ise bu kişiler tarafından hafif olmayan suçların incelendiği görülmüştür. Bu cezayı alan suçlular tarafından işlenen suçlar ise şöyledir; gasp, hane basma, bakire kızları ahz, hetk-i ırz, ev yakma, şerr ü mazarrat, adam öldürme, menzilleri yakma, voyvodanın adamlarını darb, katl, cerh, voyvoda ile çatışma, geşt ü güzâr etme, şakavet, eşkıyayı başına toplama, ihtilal-i beldeye sebep olma, umur-ı mühimmenin tatiline sebep olma fukarayı perişan etme, emniyetlerini ortadan kaldırma, ve fesad çıkarma.

3.2.8 Kürek Cezası

24 numaralı Kalebend Defterinde yer alan en ağır ceza türü kürek cezasıdır. Diğer suçlarda sadece suçlunun belli alanlarda özgürlüğü kısıtlanırken bu ceza türünde hem özgürlüğü kısıtlanmakta hem de kişinin beden gücünden belli amaçlar için faydalanılmaktadır. Devletin deniz gücünde faydalandığı gemilerde çalıştıracak insan gücüne ihtiyaç duyması ıslahı ve tedibi gereken suçluların bu amaç için kullanılmasında en önemli faktör olmuştur. Devlet bu şekilde ihtiyacı olan insan gücünü herhangi bir maddi karşılık ödemediği sağlarken öte yandan da toplum içinde bir takım suç ya da suçlar işleyerek nizamı bozan kişilerin suç işlemesini engellemeyi ve var olan nizamı bu kişilerin olumsuz etkilerinden korumayı amaçlamıştır.

İncelenen defterde bu cezayla ilgili göze çarpan en önemli detay ise devletin bu cezayı verme konusunda Müslüman ve gayr-i Müslimler arasında farklı davranmaya olan meyilidir. Defterde izinsiz enfiye satışıyla ilgili bir hükümde kullanılan ifadede bu durum anlaşılmaktadır⁴⁰⁰. Hükümde yer alan ifadede enfiye satışı konusunda ihlal yapan kişinin ehl-i islamdan ise yani müslüman ise kalebendliğe mahkûmiyeti emredilirken reayadan yani GM olması durumunda küreğe konulması emredilmiştir. Bu emir kürek cezasının uygulanmasının devlet nezdinde daha çok GM üzerine olduğu anlamına gelmektedir. Ama bu durum hiçbir M suçluya bu cezanın verilmediği anlamına da gelmemektedir. Öyle ki 24 numaralı Kalebend defterinde yer alan toplam 5 kürek mahkûmundan 1'i Müslümandır. (Şekil 3.34).

⁴⁰⁰ "... o makûleler ehl-i islâmdan ise zâbiti ma'rifetiyle ahz ve kal'a-bend ve re'âyâdan ise Der-aliyyeye ihzâr ve vaz'-ı kürek olunmak şürût nizâmiyyesinden olup..." BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 24, s. 108/1.

Şekil 3.34 24 Numaralı Kalebend Defterinde Kürek Cezası Alan Suçluların Dinlerine Göre Sayısal Dağılımı

Kürek Cezası alan tüm suçlular incelendiğinde toplam 5 erkek suçlunun 4'ü GM iken 1'nin M olduğu görülmektedir. Bu kişilerin tamamı erkektir ve hepsi de farklı yerlerde suç işlemişlerdir. (Tablo 3.31).

Tablo 3.31: 24 Numaralı Kalebend Defterine Göre Kürek Cezası Alan Suçluların Suç İşledikleri Mahallere Göre Din ve Cinsiyet Bazında Sayısal Dağılımı

Sıra	Mahal / Hüküm Numaraları	Din		Cinsiyet		Toplam Suçlu Sayısı
		M	GM	Kadın	Erkek	
1	İzmir / (71/3)	1		-	1	1
2	Edirne / (124/1)	-	1	-	1	1
3	Gemlik / (179/2)	-	1	-	1	1
4	Midillü / (181/4)	-	1	-	1	1
5	Cisr-i Ergene / (76/4)	-	1	-	1	1
6	Genel Toplam	1	4	0	5	5

Kürek cezasına çarptırılan suçluların sosyal statülerine bakıldığında hepsinin sakın olduğu bilgisinden başka bir bilgiye ilgili hükümlerden ulaşılamamıştır. Bu suçluların işledikleri suçlara bakıldığında ise belirlenen kurallar dışında enfiye satma, vazifesi olmayan işlere bulaşma, ayinlerine aykırı hareket etme, yalancılık ve fesatçılık yapma, içkili başıboş gezme, ehl-i ırza saldırı, ıslah olmama, firar etme, iftiracılık yapma, tekdir, ahalinin emniyetini yok etme, şakavette ısrar etme, ehl-i örfe gamz, reayayı tahrik etme, cizye nizamını bozma suçlarının olduğu görülmektedir.

3.2.9 Uyarı Cezası

Uyarı cezası suç işleyen ya da işlemeye teşebbüs etme potansiyeli olan kişilerin suçlar konusunda uyarılıp ikaz edilmesi bir anlamda işledikleri/işleyecekleri suçlardan vazgeçmeleri konusunda resmi yoldan bu kişilere uyarı verilmesi anlamına gelmektedir. Daha suçu işlemeyen kişiler için en baştan caydırıcılık sağlayan uyarı cezası birçok kişinin suça bulaşmasını en baştan engelleyebilmektedir. Suç işleyen kişiler üzerinden bakıldığında ise ilk bakışta işledikleri suçlardan vazgeçmeleri konusunda uyarmaktan başka herhangi bir yaptırımı yokmuş gibi görünse de yapılan uyarılarda suçun devam ettirilmesi halinde daha ağır yaptırımların ve cezaların verileceğinin belirtilmesi suçlular için caydırıcılığı arttırmaktadır. 24 numaralı Kalebend Defteri'nde yazılan uyarı cezaları hükümlerinde kişilerin sayısı tam belli değildir. Hükümlerde belirtilen suçu işleyen kişi ya da kişilerin sayılarına dair net bilgilerin bulunmadığı da görülmektedir. Örneğin Türkmen ya da Kürt aşiretleri mensupları içerisinde suç işleyen⁴⁰¹ kişi ya da kişilere bu hükümler yazılırken bir bölge halkı içinde suç işleyen ya da işlemeye niyetlenen kişilere hitaben de bu türde hükümler yazıldığı görülmektedir⁴⁰².

İncelenen defterde uyarı cezalarının verildiği hükümlerde daha önce bahsedilen ve en yaygın şekilde uygulanan üç ceza türüyle ilişki kurulduğu göze çarpmaktadır. Uyarı cezalarında suçun devamında uygulanacağı konusunda en çok

⁴⁰¹ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 24, s. 147/1.

⁴⁰² BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 24, s. 139/3.

ikazında bulunulan ceza türü kalebendlik cezasıdır. Toplamda 11 hükümde uyarı cezası kalebendlik cezasını kapsarken 2 hükümde cezire cezire-bend cezasını ve 1 hükümde de nefy cezasını kapsamaktadır. (Tablo 3.32).

Tablo 3.32: 24 Numaralı Kalebend Defterinde Yer Alan Uyarı Cezalarının Diğer Ceza Türlerine Hüküm Sayılarına Göre Dağılımı

Sıra	Ceza Türü	Sayfa / Hüküm No	Toplam
1	Kalebend	(16/1), (22/1), (84/1), (99/1), (107/4), (108/1), (109/2), (110/1), (119/1), (139/3), (147/1)	11
2	Nefy	(42/1)	1
3	Cezîre-bend	(29/3), (106/3)	2
4	Genel Toplam	-	14

Bu ceza türünde kalebend cezasıyla uyarılan suçlulardan tespit edilenlerin sayısı 29'dur. Bu kişilerin tamamı M ve erkektirler. Bu kişilerin sosyal statülerine bakıldığında ise 8'i atik serdengeçdi⁴⁰³, 1'i mültezim⁴⁰⁴, 1' azeban ağası⁴⁰⁵, 1'i terzi⁴⁰⁶, 1'i dizdar⁴⁰⁷ ve geri kalan 17'si ise statüsü belli olmayandır⁴⁰⁸.

Uyarı cezası kapsamında nefy cezasıyla uyarılan suçluların sayısı 6'dır. Tamamı M ve erkek olan bu suçlular içerisinde 1 serdar⁴⁰⁹, 1 hacı⁴¹⁰, 1 suhte⁴¹¹ ve 3 statüsü bilinmeyen kişiler⁴¹² yer almaktadır.

Uyarı cezası içerisinde yer verilen son ceza türü ise cezire-bend cezasıdır. Bu kapsamda ise toplam 4 kişiye uyarı cezası verilmiştir. Bu kişiler içinde 1 dizdar⁴¹³, 1 seyyid⁴¹⁴, 1 hacı⁴¹⁵ ve 1 statüsü bilinmeyen⁴¹⁶ yer almaktadır.

⁴⁰³ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 24, s. 22/1.

⁴⁰⁴ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 24, s. 84/1.

⁴⁰⁵ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 24, s. 119/1.

⁴⁰⁶ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 24, s. 119/1.

⁴⁰⁷ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 24, s. 119/1.

⁴⁰⁸ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 24, s. 16/1, 84/1, 99/1, 107/4, 109/2, 110/1, 119/1.

⁴⁰⁹ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 24, s. 42/1.

⁴¹⁰ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 24, s. 42/1.

⁴¹¹ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 24, s. 42/1.

⁴¹² BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 24, s. 42/1.

⁴¹³ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 24, s. 106/3.

⁴¹⁴ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 24, s. 106/3.

⁴¹⁵ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 24, s. 106/3.

⁴¹⁶ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 24, s. 29/3.

Kalebend mahkûmiyeti üzerine uyarı cezası verilen kişilerin işledikleri suçlara bakıldığında ise hissesine düşen askeri vermeme, ahaliyi tahrik, iğfal, orduya katılımı engellme, Cuma kılan ahali üzerine saldırma, fesad, fitne çıkarma, cevri ü eza, hane basma, hıtk-i ırz, asker, menzil akçesi vermemek için ahaliyi kışkırtma, harbi kefereye hububat satanlara yardım, kalyoncu neferatı ihracına itiraz, izinsiz enfiye satışı, adem-i itaat, umur-ı mühimmeyi tatil etme, şerr ü mazarrat, orduya katılmama, ahaliye zulm etme ve dükkanlarını açtırmama suçlarının olduğu görülmektedir.

Nefy cezası mahkûmiyeti üzerine uyarı cezası verilen suçlara bakıldığında ise gasp, ahali üzerine zorba kişiler salma, şerr ü mazarrat, hetk-i ırz, razı olunmayan hareketlerde bulunma ve köy basma gibi suçların olduğu görülmektedir.

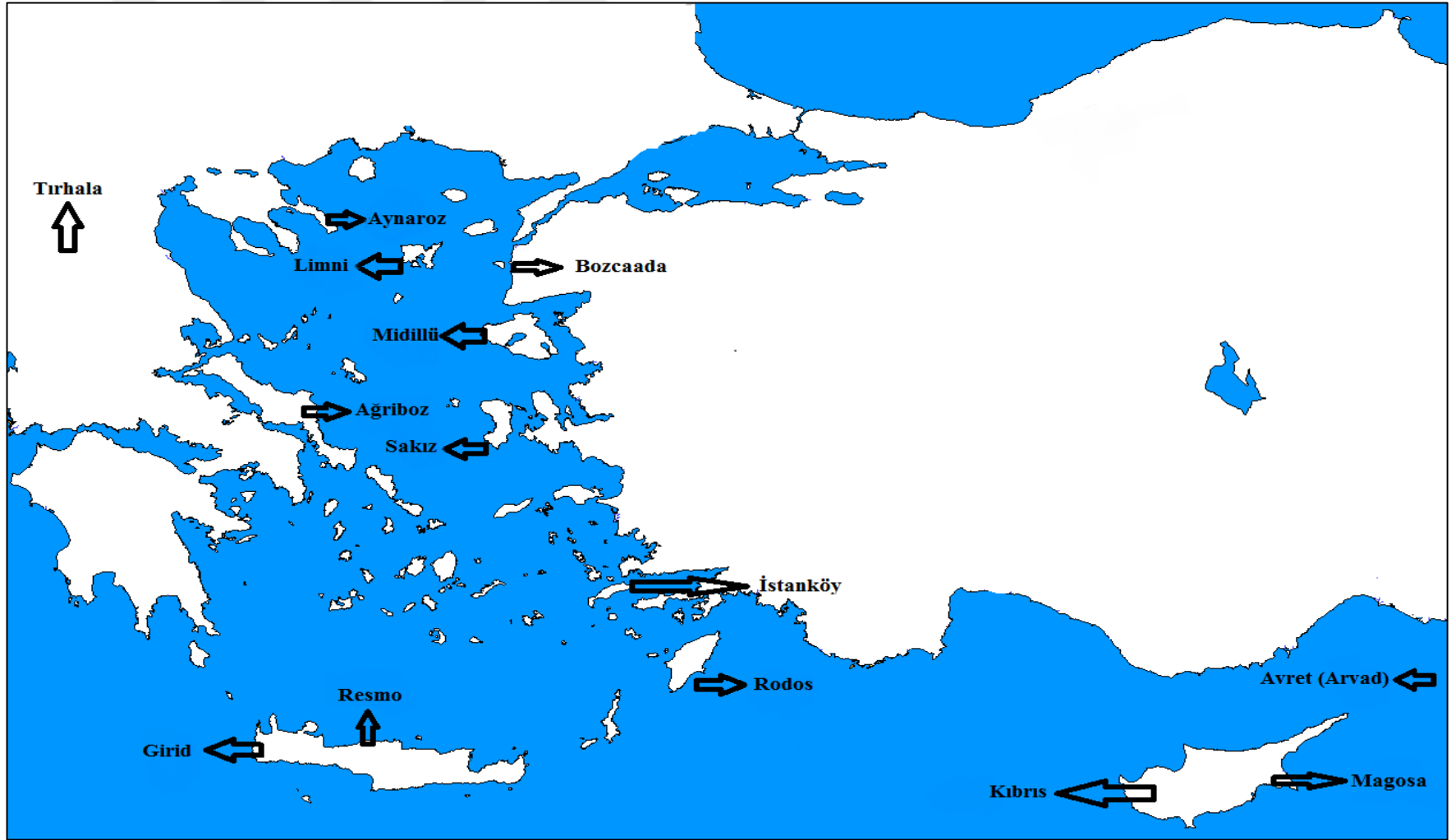
Cezire-bend cezası mahkûmiyeti üzerine uyarı cezası verilen suçlara bakıldığında ise donanmaya asker vermeme hassanın ihtilaline sebebiyet verme, haşeratı başına toplama ve tezvirat gibi suçların olduğu tespit edilmiştir.

Harita 1: 24 Numaralı Kalebend Defterinde Kal'a-bend ve Palanka-bend Cezalarının Uygulandığı Mahaller

Harita 2: 24 Numaralı Kalebend Defterinde Nefy Cezalarının Uygulandığı Mahaller

Harita 3: 24 Numaralı Kalebend Defterinde Cezire-bend, Manastır-bend ve Kulle-bend Cezalarının Uygulandığı Mahaller

4. 24 NUMARALI KALEBEND DEFTERİNİN TEKNİK AÇIDAN DEĞERİLENDİRİLMESİ VE DEFTER TRANSKRİPSİYON YÖNTEMİ

Hicri evâ'il-i Rebî'ü'l-evvel 1203 evâ'il-i Rebî'ü'l-âhir 1205 tarihlerini kapsayan 24 Numaralı Kalebend Defteri toplam 190 numaralı ve hüküm yazılı sayfadan oluşmaktadır. Sayfa usulü numaralandırılan defter 46x18 ebadında, ciltli ve ebruludur. İçerisinde toplam 738 adet hüküm olan defter *kırık dîvânî* diye tabir olunan Osmanlıca yazı siliyle kâtipler tarafından yazılmıştır. Hükümleri yazan bazı katipler hükümlerden bazılarının altına isimlerini de eklemiştir. (Bkz **Ek-10**).

Defter kapağının üzerinde "*DER-RİKÂB-I KAL'A-BEND - Min evâ'il-i Rebî'ü'l-âhir sene 1203 ilâ evâ'il-i Rebî'ü'l-âhir sene 1205 - 24*" yazmaktadır. Defterin ilk sayfası ise "*Bismihî subhânehû ve te'âlâ Hâzâ kuyûd-ı evâmir-i kal'a-bend der-rikâb-ı müstetâb ve der-zemân kâ'im-makâmî âlî-makâm hazret-i es-Seyyid el-Hâc Mustafa Paşa yesserallâhu mâ yürîdi ve mâ yeşâ ve fî eyyân-ı Re'isü'l-küttâb Mehmed Râşid Efendi nâle mâ bi-temennâhu el-vâkı' fî evâ'il-i şehri Rebî'ü'l-âhir sene selâse ve mi'eteyn ve elf*" açıklamasıyla başlamaktadır. Bu girişin ardından hükümler yazılmaya başlanmıştır.

Defterde yeni gelen kaymakamların isimleri belirtilerek yeni dönemin başladığı ifade edilmiştir⁴¹⁷.

Defterin transkripsiyonu yapılırken orijinal metinde her sayfanın başlangıcında yer alan sayfa numaraları transkripsiyon metninde de **S:X** gibi sayfa numaraları yazılarak transkripsiyona başlanmıştır. Sayfa içerisindeki hüküm numaraları ise **[s.X/Y]** şeklinde önce ait oldukları sayfa numarası sonra o sayfa içerisindeki hükmün sıra numarası şeklinde beraber köşeli parantez içerisinde yazılmıştır.

Defter zaman olarak Hicrî aylar kullanılırken aylar her biri 10 güne tekabül eden evâ'il, evâsıt ve evâhir şeklinde 3'e bölünmüştür. Ayrıca aylar rumuzları kullanılarak sadece L, N şeklinde kısaltılarak yazılmıştır ama transkripsiyon metninde bu rumuzların açılımı parantez içinde L (Şevval), N (Ramazan) şeklinde ifade edilmiştir. İki hükümde ay hiç yazılmamıştır⁴¹⁸. Bazı hükümlerin üstüne

⁴¹⁷ Bkz transkripsiyon metni s. 9.

⁴¹⁸ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 24, s. 185/3, 189/1.

düşülen şerhlere de zaman yazılmadığı görülmüştür. Bununla beraber hükümlere yazılan tarihlerin sene kısmında kiminde **1204** şeklinde yılın tamamı yazılırken kiminde sadece **204** şeklinde son üç rakam yazılmıştır. Özellikle bazı şerhlerde ise yılın son rakamı **7, 8, 9** şeklinde yazılmıştır Transkripsiyon yapılırken yılların tamamı 4 rakamlı olarak yazılmıştır.

Kâtibin bilerek hüküm içinde boş bıraktığı yerler () şeklinde gösterilirken kâtibin yazmayı unuttuğu ya da eksik yazdığı yerler [] içerisinde yazılmıştır.

Arapça ve Farsça kelimelerde [ق] ve [غ] harflerinden sonra gelen harf-i medler (ā, ī, ū) şeklinde gösterilmişlerdir. Yine aynı dillerdeki kelimelerde bahsedilen iki harfin dışındaki sessiz harflerin arkasından gelen harf-i medler ise (â, î, û) şeklinde yazılmışlardır. Bahsedilen dillerdeki kelimelerin ortasında ve sonunda bulunan ayın [ع] ve hemze [ء] harfleri sırasıyla [‘] ve [’] sembolleriyle transkripsiyon metninde gösterilmiştir.

Orijinal metin günümüz Türkçesi'ne aktarılırken olabildiğince aslına sadık kalınmaya çalışılmıştır. Yer isimleri⁴¹⁹, şahıs isimleri, kelimeler okunduğu ve metinde görüldüğü şekilde direkt olarak yazıya aktarılmıştır. Sadece sonu yumuşak sessizle biten türkçe kelimeler sert sessizle biten şekilde yazılmıştır⁴²⁰.

Metin içerisinde hiç okunamayan kelimeler üç nokta? yani ...? şeklinde belirtilirken okunuşundan emin olunamayan kelimeler ise parantez içerisindeki soru işareti yani (?) şeklinde belirtilmiştir. Özellikle tam okunamayan ya da okunuşundan emin olunayan isim ya da kelime grupları bölünmeden (?) soru işareti isim grubunun sonuna bir boşluk bırakarak konmuştur⁴²¹.

Hükümlerin üzerine yazılan terkîn, mükerrer gibi ifadeler koyu bir şekilde **Terkîn, Mükerrer** şeklinde sayfa/hüküm numarasının yanına yazılırken, Bunların dışında kalan vürud, firar veya itlak şerhleri yani derkenarları *italik* olarak hükümlerin altına yazılmıştır.

Defter transkribe edilirken bir takım hatalarla ya da eksilerle karşılaşılmıştır. Bunlardan ilki defter içinde birbiriyle alakalı hükümlerin tarihleriyle ilgilidir.

⁴¹⁹ Bursa yerine metinde yazan Burusa veya Harput yerine Harperut vb.

⁴²⁰ Örneğin olup yerine olup veya gelüb yerine gelüp şeklinde.

⁴²¹ Subturu-oğlu Hasan (?) burada emin olunamayan isim Subturu ismidir. Ama isim grubunun bölünmemesi için soru işareti en sona konulmuştur.

Örneğin şerhlerde yer alan ıtlak edilme tarihleri ile suçlunun ıtlak hükmünün tarihinde farklılıklar tespit edilmiştir. Bu durumlarda ıtlak hükmünün altında yazan tarih esas alınmıştır. Diğer bir tarih hatası olarak görülen durum ise suçlunun ıtlak vürud yani ceza mahalline varma tarihi ile oradan ıtlak edilme tarihi arasında farklılık vardır. Ceza mahalline varma tarihi ıtlak edilme tarihinden daha sonra görülmektedir. Başka bir tarih hatası ise defterin kapsadığı yıllar H. 1203-1205 arası olmasına rağmen 1104 ya da 1024 şeklinde yıllar yazılmıştır⁴²². Defterin kronolojik sıralamasında özellikle birbirine yakın bir iki ay arasında düzensizlikler olduğu gözlemlenmiştir. Genelde defter ay sıralamasına uyarak giderken bazı sayfalarda aralara önceki veya sonraki tarihli hükümler yazılmıştır.

Ayrıca hükümlerde suçluların sayısına dair hiçbir bilgi verilmezken⁴²³ bazı hükümlerde de aynı suçluların isim, meslek, unvanlarıyla ilgili farklılıklar olduğu tespit edilmiştir⁴²⁴.

Bazı hükümlerde kâtiplerin kelimeleri yanlış yazdıkları tespit edilmiş bunlar doğrusuyla değiştirilmiş duruma ilişkin transkripsiyon metnine dipnot düşülmüştür.

Son olarak ise yazılan yanlışlıklardan dolayı hükümler içinde satırların karalandığı aralara yeniden yazılmaya çalışıldığı durumlarda metnin orijinal halini okumak iyice zorlaşmıştır. (Bkz **Ek 7-9**). Buna ek olarak özellikle noktalı harflerin bazılarında nokta konulmaması, yanlış yere konulması ya da farklı sayıda konulması okuma yaparken zorluk yaşanmasına neden olan sebeplerdendir.

⁴²² Böyle durumlara ilişkin tespit edilen hatalar transkripsiyon metni kısmında dipnotlarla belirtilmiştir.

⁴²³ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 24, s. 83/1.

⁴²⁴ Böyle durumlara ilişkin tespit edilen hatalar transkripsiyon metni kısmında dipnotlarla belirtilmiştir.

5. 24 NUMARALI KALEBEND DEFTERİNİN TRANSKRİPSİYON METNİ

DER-RİKÂB-I KAL‘A-BEND

Min evâ’il-i Rebî‘ü’l-âhir sene 1203 ilâ evâ’il-i Rebî‘ü’l-âhir sene 1205

24

S:1

Bismihî subhânehû ve te‘âlâ

Hâzâ kuyûd-ı evâmir-i kal‘a-bend der-rikâb-ı müstetâb ve der-zemân kâ’im-makâmı âlî-makâm hazret-i es-Seyyid el-Hâc Mustafa Paşa yesserallâhu mâ yürîdi ve mâ yeşâ ve fî eyyân-ı Re’îsü’l-küttâb Mehemed Râşid Efendi nâle mâ bi-temennâhu el-vâkı‘ fî evâ’il-i şehir-i Rebî‘ü’l-âhir sene selâse ve mi’eteyn ve elf

[s.1/1]

Drama Nâzırı Mehemed Halîl dâme mecduhûya hüküm ki

Sen ki nâzır-ı mûmâ ileyhsin, bu def‘a rikâb-ı hümayûma takdîm eylediğin bir kıt‘a arz-ı hâlinde bundan akdem karındaşın Mehemed Sâlih’i bi-gayri hakkın katl iden Sultânyerli Kel Mûsa, Praviştalı Koca Ahmed nâm şakîler avaneleriyle kazâ-i mezbûr derûnunda geşt ü güzâr ve ahâlî-i fukarâyâ hadden bîrûn zulm ve ta‘addîye ibtidâr üzre oldukları inhâ ve şakiyân-ı merkûmânın kazâ-i merkûmdan tard u teb‘îd olmaları bâbında emr-i şerîfim sudûru istid‘â olduğuna binâ’en vech-i meşrûh üzre amel olunmak fermânım olmağın imdi, sen ki nâzır-ı mûmâ ileyhsin, ber-minvâl-i muharrer merkûmânın derûn-ı kazâ-i mezbûrdan tard ve teb‘îdleri emrine ihtimâm ve dikkat ve hilâf-ı emr ve rızâ vaz‘ ve hareket vukû‘undan ittikâ ve mücânebet eylemen bâbında.

Fî evâ’il-i R (Rebî‘ü’l-âhir) sene 1203.

[s.1/2]

Çal Kazâsı Nâ'ibine ve Uşşak Voyvodasına hüküm ki,
 Kazâ-i mezbûr ahâlîleri gelüp bunlar kendü hâllerinde ırzlarıyla mukayyed olup bir vechle ta'addî olunmaları icâp etmez iken yine kazâ-i mezbûra tâbî' an-asl Yenli Karyesi sâkinlerinden Teslîmoğulları Ömer ve Mehemed ve Hasan nâm kimesne kendü hâlinde olmayup ahâlî-i kurâya zulm ve ta'addîleri oldukları bundan akdem ba'de'l-ilâm merkûmûn fîmâ-ba'd Çal Kazâsı dâhiline gelmemek üzere kazâ-i mezbûrdan bâ-emr-i âlî tard ve ib'âd olunup zulm ve ta'addîlerinden tahlîs olunmuş iken merkûmûn bir takrîb kazâ-i mezbûrda ikâmetleriçün emr-i âlî ısdârıyla ve başlarına cem' eyledikleri haşerâtla hâlâ Uşşak Kazâsı'nın Hâs Karyesi'nde ikâmet ve fukarânın emvâl ve eşyâsını nehb ü gâret ve hânelerini basup bâkire kızları ahz ve kesr-i ırz ve hânelerin ihrâk ve bunun emsâli zulm ve ta'addîlerinin nihâyeti olmayup mağdûr oldukları inhâ ve mezbûrûn kazâ-i mezbûrdan tard ve ib'âd ve şerr ü mazarrâtlarından tahlîs olunmak bâbında emr-i şerîfîm sudûrunu istid'â eylediklerine binâ'en merkûmûn Ömer ve Hasan ve Mehemed fîmâ-ba'd Çal Kazâsı dâhiline gelmemek üzere sâbıkda sudûr idüp mahallinde müseccel emr-i âlî-şânım mücebince tard u ib'âdlarına ikdâm ve mu'ahharan kazâ-i mezbûrda ikâmetleri içün sâdır olan emr-i âlîye i'tibâr ile ikâmetleri tecvîz olunmakdan ittikâ-i tâm olunmakla fermânım olmağın imdi, siz ki mevlânâ ve voyvoda-i mûmâ ileyhimâsız, ber-vech-i muharrer mezbûrûn fîmâ-ba'd kazâ-i mezbûr dâhiline gelmemek üzere sâbıkda sudûr idüp mahallinde müseccel emr-i âlî-şânım mücebince tard u ib'âdleri husûsuna ihtimâm u dikkat ve merkûmûnun mu'ahharân kazâ-i mezbûrda azîmetleriyle ikâmetleriçün sâdır olan emr-i âlîye i'tibâr ile ikâmetlerini tecvîzden ittikâ-i tâm olunmak bâbında. Fî evâ'il-i R (Rebî'ü'l-âhir) sene 1203.

Merkûmların haklarında başka emr-i şerîf sâdır olup mektûm defterinde mukayyedir.

[s.1/3]

Rikâb-ı hümâyûnumda çavuşbaşı olan Mustafa Seydâ dâme mecduhûya ve Burusa Nâ'ibine hüküm ki,
 Âsitâne-i sa'âdetimde Etmekçiler kethüdâsı olan İsmâ'il nâm kimesnenin bu def'a hilâf-ı rızâ vâkı' olan hareketine binâ'en te'dîb ve gûş-mâli iktizâ etmekden nâşî

merkûm İsmâ'îl te'dîb zımnında Dîvân-ı hümâyûnum çavuşı mübâşeretiyle Burusa'ya nefy ü iclâ olunmak fermânım olmağın imdi sen ki çavuşbaşı-i mûmâ ileyhsin, merkûmu te'dîb ve emsâlini ter'ib⁴²⁵ zımnında ta'yîn olunan çavuş-ı merkûma terfîk ve Burusa'ya nefy ve iclâyâ mübâderet eyleyesin. Ve sen ki mevlânâ-yı mûmâ ileyhsin, mezkûru vüsûlünde Medine-i Burusa'da menfiyyen meks ve ikâmet itdirüp bilâ-emr-i şerîfim ıtlâk ve bir hatve mahall-i âhara tecâvüzüne ruhsatdan mücânebet ve vüsûl ve ikâmetini çavuş-ı merkûm ile i'lâm ve işâret eylemen bâbında.

Fî evâ'il-i R (Rebî'ü'l-âhir) sene 1203.

Ber-mûceb-i emr-i âlî mezbûr menfiyyen meks ve ikâmet itdirildiğini nâtik Burusa Nâ'ibi'nin vârid olan i'lâmının mefhûmu bâ-fermân-ı âlî şerh virildi.

Fî 17 R (Rebî'ü'l-âhir) sene 1203.

İtlâkiçün emr-i âlî yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı Ca (Cemâziye'l-evvel) sene 1203.

S:2

[s.2/1]

İstanköy Ceziresi Nâ'ibine hüküm ki,

Sâbıkâ Anapa ve Soğurcak binâ ve [menâ]zil emîni olan dergâh-ı mu'allâm Kapucu Abdullâh dâme mecduhû ba'zı hilâf-ı rızâ hareketine binâ'en bundan akdem li-eclî't-te'dîb cezîre-i mezbûreye nefy olup ancak sinn-i sıgarından berü hidemât-ı mühimme-i Devlet-i aliyyemde müstahdem olduğundan gayrı el hâletü hâzihî te'dîb ve merhamete şâyân olduğu bâ-takrîr inhâ ve cürmü afv ve nefyden ıtlâk olunmak bâbında emr-i şerîfim sudûru istid'â olduğuna binâ'en hilâf-ı marzî hareketde bulunmamak ve hidemât-ı me'mûresinde bezl-i makdûr eylemek şartıyla cerâyim-i sâbıkası afv olunmağla ıtlâkı fermânım olmağın imdi sen ki mevlânâ-yı mûmâ ileyhsin, ber-verch-i meşrûh mûmâ ileyhin şürût-ı merkûme ile cerâyim-i sâbıkası afv olunmağla kayd-ı nefyden ıtlâk ve sebîlin tahliyye mübâderet eylemen bâbında.

Fî evâ'il-i R (Rebî'ü'l-âhir) sene 1203.

⁴²⁵ Metinde tergîb şeklinde yazılmıştır.

[s.2/2]

Manyas ve Bozcaada Cezîresi Nâ'iblerine ve yeniçeri zâbitine hüküm ki,
 Dergâh-ı mu'allâm kapucubaşlarından Bandırma ve havâlîsi mübâya'acısı
 Mehmed Emîn dâme mecduhû tarafından Der-aliyyeme vârid olan kâ'imesi
 hulâsasından iki yüz iki senesine mahsûben me'mûr-ı mübâya'ası olduğu ma'lûmu'l-
 mikdâr zehâyiri beher sene kazâdan tahsîliçün tarafından eğerçi âdemler ta'yîn ve
 ihtimâm idüp ancak Manyas Kazâsı Serdârı Hâcî-oğlu Mehmed nâm kimesne
 yeniçerilik dâ'iyyesiyle mugâyir-i emr-i âlî hareket ve mübâya'acı-i mûmâ ileyhin
 âdemini avk ve te'hîr ve etrâf-ı kazâları iğfâl ile kazâ-i mezbûrda infâz-ı emr-i âlî
 mümkün olmayup mübâya'a-i merkûmenin tahsîli adîmü'l-imbân⁴²⁶ olduğu tahrîr
 ve inhâ ve merkûmun diyâr-ı âhara nefy ü iclâ olunmak bâbında emr-i şerîfim
 sudûrunu istid'â ve husûs-ı mezbûr hâlâ rikâb-ı hümâyûnumda sekbânbaşı olan
 Yeğen Mehmed dâme mecduhûdan ist'ilâm olundukda Manyas Kazâsı Serdârı
 Hâcî-oğlu Mehmed'in ber-vech-i muharrer bu gûne hareketi sâ'ir kazâlara sârî bir
 müfsid li-ecli't-te'dîb ıslâhı nefis oluncaya değin ocakdan mübâşir ma'rifetiyle
 Bozcaada Cezîresi'ne nefy [ve] [cezîre]-bend ve bilâ-emr-i şerîf itlâk ve sebîli tahliye
 olunmaması bâbında, siz ki mevlânâ ve yeniçeri zâbiti mûmâ ileyhimâsız, size
 hitâben emr-i şerîfim sudûrunu i'lâm eylediğine binâ'en i'lâmı mûcebine merkûm
 Hâcî-oğlu Mehmed'in ocakdan ta'yîn olunan mübâşir ma'rifetiyle Bozcaada'ya
 nefy ve cezire-bend olunmak fermânım olmağın, imdi sen ki Manyas Kazâsı nâ'ibi
 mevlânâ-yı mûmâ ileyhsin, ma'rifetin ve ocakdan ta'yîn olunan mübâşir ma'rifetiyle
 merkûm Hâcî Mehmed li-ecli't-tedîb ahz ve Bozcaada Cezîresi'ne nefy ü iclâyâ
 mubâderet eylesin. Ve siz ki Bozcaada Cezîresi Nâ'ibi mevlânâ ve yeniçeri zâbiti
 mûmâ ileyhimâsız, vüsûlünde merkûmu cezîre-i merkûmede menfiyyen meks ikâmet
 etdirüp bilâ emr-i şerîf itlâkından ve bir hatve mahall-i âhara izn ü ruhsatdan ve bir
 takrîb firârından hazer ve mücânebet ve vüsûl ve cezîre-bend olduğunu müş'ir
 Der-aliyyeme i'lâma mubâderet eylemeniz bâbında.

Fî evâ'il-i R (Rebî'ü'l-âhir) sene 1203.

⁴²⁶ Metinde ademü'l-imbân şeklinde yazılmıştır.

[s.2/3]

Yenişehir-i Burusa ve Bozcaada Cezîresi Nâ'iblerine Hüküm ki,
 Dergâh-ı mu'allam kapucubaşlarından Mîr el-Hâc Ali dâme mecduhû rikâb-ı
 hümâyûnuma arz-ı hâl idüp mîr-i mûmâ ileyhın ber-vech-i mâlikâne berât-ı şerîfimle
 mutasarrıf olduğu Yenişehir-i Burusa mukâta'ası sükkânından olup hakkında bi'd-
 def'ât evâmir-i âliyye sâdır olan Değirmancı Abdullâh dimekle ma'rûf kimesne
 dâ'imâ kendü hâlinde olmayup mukâta'a-i mezbûre re'âyâsına envâ' gûne zulm ve
 ta'addîye ibtidâr birle perâkende ve perîşânlıklarına ve mâl-ı mîrînin terettübüne bâ'is
 ve ba'dî olduğun bildürüp merkûm ıslâh-ı nefis oluncaya değin diyâr-ı ba'ideye nefy
 ü iclâ olunmak bâbında emr-i şerîfim sudûrunu istid'â ve husûs-ı mezbûr hâlâ rikâb-ı
 hümâyûnumda Sekbânbaşı Seyyid Mehmed dâme mecduhûden isti'lâm
 olundukda bâlâda mezkûr olunduğu müfsid-i mezbûr Değirmancı Abdullâh'ın
 hakkında mukaddem târîh ile evâmir-i aliyye ısdâr olunmuş olmakdan nâşî vech-i
 meşrûh üzre müfsid-i merkûm ibreten li's-sâ'irîn ıslâh-ı nefis oluncaya dek ocakdan
 mübâşir ma'rifetiyle Bozcaada Cezîresi'ne nefy ü iclâ olunmak bâbında emr-i şerîfim
 sudûrunu mûmâ ileyh i'lâm etmekle i'lâmı mücebince amel olunmak fermânım
 olmağın, imdi sen ki Yenişehir-i Burusa Nâ'ibi mevlânâ-yı mûmâ ileyhısın,
 sekbânbaşı-i mûmâ ileyhın i'lâmı mücebince ocakdan ta'yîn olunan mübâşir-i
 merkûm ma'rifetiyle mezkûr Değirmancı Abdullâh'ı ahz ve Bozcaada Cezîresi'ne
 nefy ü iclâ eylesesin. Ve sen ki Bozcaada Cezîresi Nâ'ibi mevlânâ-yı mûmâ ileyhısın,
 vüsûlünde merkûmu cezîre-yi mezkûrede menfiyyen meks ve ikâmet itdirüp bilâ-
 emr-i şerîf mahall-i âhara hareketine irâ'et-i ruhsatdan ittikâ ve mücânebet ve
 vüsûlünü müş'ir Der-aliyyeme i'lâma mubâderet eylemen bâbında.

Fî evâsıt-ı R (Rebî'ü'l-âhir) sene 1203.

İtlakiçün emr-i âlî yazılmıştır.

Fî evâhir-i B (Receb) sene 1209.

[s.2/4]

Bozcaada Cezîresi Nâ'ibine ve muhâfız-ı mezbûre zâbiti () zîde mecduhûya
 hüküm ki,

Der-sa'âdetimde Bâb-ı Âsafide baş kapukethüdâsı vekîli hizmetinde istihdâm olunan
 İbrâhim nâm kimesne kendü hâlinde olmayup, tama'-ı hâmına teba'iyet ve hilâf-ı

şer‘ ve mugāyir-i rızâ-yı âliyyem harekâta cesâreti vâzih ve âşikâr olduğuna binâ’ en te’dîb ve ıslâh-ı nefis oluncaya değin Bozcaada Cezîresi’ne cezîre-bend ve nefy ü iclâ olunmak fermânım olmağın, işbu emr-i şerîfım ısdâr ve kıdvetü’l-emâsil ve’l-akrân beşinci bölüğün () çavuş zîde kadruhû ile irsâl olunmuştur. İmdi siz ki mevlânâ ve zâbit-i mûmâ ileyhimâsız, vech-i meşrûh üzre mezbûru cezîre-i mezbûrede menfiyyen meks ve ikâmet itdirüp bilâ-emr-i şerîf ıtlâk ve mahall-i âhara firârından hazer ve mücânebet eyleyesiz deyü bi’l-fi’l rikâb-ı hümâyûnumda sekbânbaşı olan es-Seyyid Mehemed dâme mecduhû tarafından mühürlü mektûb virilmekle vech-i meşrûh üzre amel olunmak bâbında.

Fî evâsıt-ı R (Rebî‘ü’l-âhir) sene 1203.

İtlâkiçün emr-i âlî yazılmıştır.

[s.2/5]

Şam Vâlîsi ve Mîr Hâcî Vezîr İbrâhîm Paşa iclâluhûya ve Edirne Kādîsına hüküm ki, Hâlâ Şam-ı şerîf Kādîsı Kethüdâ-zâde Mehemed Sâdık Efendi’nin zümre-i eşkıyâya i’âne ile hilâf-ı rızâ-yı Bârî ve mugāyir-i emr-i şehr-yâr-ânem ihtilâl-ı beldeyi mûcib harekât-ı nâ-marziyyeye ictisârı sahîhen inhâ olduğuna binâ’ en mûmâ ileyh bakiyye-i müddetini zabta tarafından yerine nâ’ib nasb ve ta’yîn eyleyüp kendü çavuş mübâşeretiyle Medîne-i Edirne’de ikâmet etmek üzre emr-i âlî-şânım sudûrunu bi’l-fi’l Şeyhü’l-islâm Müfti’l-enâm olan Mevlâna-yı es-Seyyid Mehemed Kâmil edâmallâhu te‘âlâ fezâ’ilühû işâret etmeleriyle çavuş mübâşeretiyle işâretleri mûcebince amel olunmak fermânım olmağın imdi, sen ki vezîr-i müşârun ileyhisin, ber-vech-i muharrer mevlânâ-yı müşârun ileyhın işâretleri mûcebince ta’yîn olunan Dîvân-ı hümâyûnum çavuşlarından () çavuş zîde kadruhû mübâşeretiyle mûmâ ileyhi Edirne’ye irsâl eyleyesin. Ve sen ki mevlânâ-yı mûmâ ileyhisin, vüsûlünde mûmâ ileyhi Edirne’de ikâmet itdirüp bilâ-emr-i şerîf mahall-i âhara hareketine irâ’et-i ruhsatdan mücânebet ve ikâmet itdirildiğini Der-aliyyeme çavuş-ı merkûm ile tahrîr ve işâret eylemen bâbında.

Fî evâ’il-i Ca (Cemâziye’l-evvel) sene 1203.

Ber mûceb-i emr-i âlî mevlânâ-yı mûmâ ileyh menfiyyen meks ve ikâmet itdirildiğini nâttık Edirne Kādîsı’nın vârid olan i’lâminin mefhûmu bâ-fermân-ı âlî şerh verildi.

Fi 16 N (Ramazân) sene 1203.

S:3

[s.3/1]

Ayaş Kazâsı Nâ'ibine ve Ankara Kal'ası Dizdârına hüküm ki,
 Sen ki mevlânâ-yı mûmâ ileyh İbrâhîm zîde ilmihûsun, rikâb-ı hümayûnuma mektûb
 gönderüp yine Ayaş Kazâsı'nda sâkin ulemâ ve sulehâ ve e'imme ve hutebâ ve sâdât
 ve sâ'ir bi'l-cümle ahâlî meclis-i şer'e varup yine kazâ-i mezbûrda sâkin hakkında
 bi'd-def'ât evâmir-i aliyye sâdır olan turnacı tekâ'üdlerinden Şeyh Ahmed demekle
 arîf kimesne kendü hâlinde olmayup gürûh-ı mütegalibeden olduğundan ahâlî ve
 fukarâya hilâf-ı şer'-i şerîf zulm ve ta'addisi hadden bîrûn ve eşkıyâya mu'în ve ehl-i
 ırza mûhîn şerr ü şakâvetinden perâkende ve perîşâniyetlerine bâ'is ve bâdî olmağla
 ocakdan mübâşir ma'rifetiyle mezbûr li-ecli't-te'dîb Ankara Kal'ası'na kal'a-bend
 olunmak bâbında emr-i şerîfim verilmek recâsına vâkı' hâli bi'l-iltimâs arz ve husûs-
 ı mezbûr hâlâ rikâb-ı hümayûnda sekbânbaşı olan es-Seyyid Yeğen Mehemmed
 dâme mecduhûdan isti'lâm olundukda bâlâda mastûr turnacı tekâ'üdlerinden Şeyh
 Ahmed Ağa nâm kimesne gürûh-ı mütegalibeden olmakdan nâşî fukarâ ve zu'efâya
 zulm ve ta'addisi hadden bîrûn olup ehl-i ırza mûhîn ve bâgî gürûhuna mu'în olup
 mukeddemâ hakkında dahi evâmir-i âliyye sâdır olmuş olmağla ibreten li's-sâ'irîn
 ıslâh-ı nefis olunca[ya] değin merkûm Şeyh Ahmed ocakdan mübâşir ma'rifetiyle
 Ankara Kal'ası'na kal'a-bend olunmak bâbında emr-i şerîfim sudûrunu sekbânbaşı-i
 mûmâ ileyh i'lâm etmeğın i'lâmı mücebince amel olunmak fermânım olmağın imdi
 sen ki mevlânâ-yı mûma ileyhısın, ma'rifetin ve ocakdan ta'yîn olunan mübâşir-i
 mûmâ ileyh ma'rifetiyle merkûm Şeyh Ahmed'i li-ecli't-te'dîb Ankara Kal'ası'na
 ırsâl ve îsâline ihtimâm ve dikkat eylesesin. Ve sen ki dizdâr-ı merkûmsun
 vüsûlünde merkûm Şeyh Ahmed'i dizdârı olduğun kal'a-i merkûmeye habes ve kal'a-
 bend eyleyüp bilâ-emr-i şerîf ıtlâk ve firârından gâyetü'l-gâye hazer ve mücânebet ve
 kal'a-bend olduğunu Der-aliyyeme tahrîr ve inhâya musâra'at eylemen bâbında.

Fî evâhir-i R (Rebî'ü'l-âhir) sene 1203.

Tekrâr emr-i şerîf yazılmıştır.

Fî evâsıt-ı C (Cemâziye'l-âhir) sene 1203.

[s.3/2]

Edincik Kazâsı Nâ'ibine ve Bozcaada Kal'ası Dizdârına hüküm ki,
 Sen ki Edincik Kazâsı nâ'ibi mevlânâ-yı mûmâ ileyh Mustafa zîde ilmihûsun, rikâb-ı
 hümâyûnuma vârid olan bir kıt'a i'lâmında kazâ-i mezbûr sâkinlerinden yeniçeri
 tâ'ifesinden el-Hâc Hasan Efendi ve Hâcî Yûsuf ve Hammâmcı Hâcî İsmâ'îl ve
 Abdurrahmân-zâde Halîl Ağa ve Hasan Dayı-oğlu Hüseyin ve Şeker Alemdâr
 Mustafa dimekle ma'rûf kimesneler kendü hâllerinde olmadıklarından şer'-i şerîfe
 adem-i itâ'at ve re'âyâ fukarâsına on iki kise akçe bilâ-emr-i şerîf sâlyâne tevzî' ve
 cebren tahsîl bâ-fermân-ı âli matlûb olan askerî tâ'ifesinin te'hîr ve ta'tiline bâ'is
 olmalarıyla mezbûrûnun li-ecli't-te'dîb ıslâh-ı nefis edinceye değin ocakdan mübâşir
 ma'rifetiyle Bozcaada Kal'ası'na kal'a-bend olunmaları bâbında hükm olunup ...?
 vâkı' hâli bi'l-iltimâs arz ve husûs-ı mezbûr hâlâ rikâb-ı hümâyûnumda sekbânbaşı
 olan es-Seyyid Yeğen Mehemmed dâme mecduhûdan isti'lâm olundukda, bâlâda
 mastûru'l-esâmî altı nefer eşhâsın nâ-ham-vâre hareketleri sâ'ir kazâ ve kasabâta sârî
 bir müfsid olmağın te'dîb ve ıslâh-ı nefis oluncaya değin ocakdan mübâşir
 ma'rifetiyle Bozcaada Kal'ası'na kal'a-bend olunmaları bâbında emr-i şerîfim
 sudûrunu i'lâm itmekle, i'lâmı mücebince mezbûrûnun li-ecli't-te'dîb Bozcaada
 Kal'ası'na kal'a-bend olunmaları fermânım olmağın imdi sen ki mevlânâ-yı mûmâ
 ileyhsin, ocakdan ta'yîn olunan mübâşir ma'rifetiyle mezbûrûnu Bozcaada Kal'ası'na
 irsâle ihtimâm ve dikkat ve sen ki dizdâr-ı merkûmsun, vüsûllerinde mezbûrûnu
 dizdârı olduğun kal'a-i mezbûrede muhkem habs ve kal'a-bend eyleyüp bilâ-emr-i
 şerîf itlâk ve bir takrîb firârlarından tehâşî ve mücânebet ve vüsûllerini Der-aliyyeme
 tahrîre müsâra'at eylemen bâbında.

Fî evâhir-i R (Rebî'ü'l-âhir) sene 1203.

İtlâklariçün emr-i âli yazılmışdır.

Fî evâhir-i B (Receb) sene 1209.

[s.3/3]

Bozcaada Nâ'ibine ve Yeniçeri Zâbiti () zîde mecduhûya hüküm ki,
 Bundan akdem Der-sa'âdetimde Bâb-ı Âsafide Baş Kapukethüdâsı Vekîli Sâbık
 İbrâhîm nâm kimesnenin sû'-i hareketi hasebiyle li-ecli't-te'dîb ıslâh-ı nefis idinceye
 değin cezîre-i mezbûre nefy ü iclâ olunmuşıdi. El-hâletü hâzihî merkûm her vechle

te'dîb ve ıslâh-ı nefis etmekle cerâyim-i sâbıkası ise afv ve cezîre-i merkûmeden ıtlak olunmak fermânım olmağın işbu emr-i şerîfim ısdâr ve () ile irsâl olunmuştur. İmdi siz ki mevlânâ ve zâbit-i mûmâ ileyhimâsız ber-vech-i muharrer baş kapukethüdâsı vekîli sâbık merkûm İbrâhîm'in cerâyim-i güzêştesi afv olunmağla cezîre-i mezbûrden ıtlâk ve sebîlin tahliye eyleyesiz deyü hâlâ rikâb-ı hümâyûnumda sekbanbaşı olan es-Seyyid Yeğen Mehemed dâme mecdûhu tarafından mühürlü mektûb virilmekle vech-i müşûh üzre amel olunmak bâbında.

Fî evâ'il-i Ca (Cemâziye'l-evvel) sene 1203.

[s.3/4]

Ağriboz Muhâfız Ahmed dâme ikbâluhû ve mübâya'aya me'mûr dergâh-ı mu'allâm kapucubaşlarından İzdinli Beyzâde Mîr Osmân dâme mecduhûya ve İstefe Nâ'ibine ve Ağriboz Mütessellimi () zîde kadruhû ve İnebahtı Kal'ası Dizdârı zîde hıfzuhûya hüküm ki,

Sen ki mevlâna-yı mûmâ ileyh Şeyh-zâde İshak Necîb zîde ilmihûsun, rikâb-ı hümâyûnuma vârid olan i'lâmında Ağriboz Sancağında vâkı' İstefe Kazâsı sükkânından Kayın-oğulları Ahmed ve Mustafa ve ba'zı kimesnelerin keyfiyyet-i hâlleri minvâl ve i'lâm olunmak zımnında isti'lâmı hâvî bundan akdem şeref-efzâ-yı sudûr-ı emr-i âlî-şânım olan İstefe Mahkemesine lede'l-vürûd merkûmların ahvâl ve keyfiyyetleri hafî ve celî ba'de'l-istifsâr fi'l-hakîka kendü hallerinde olmayup ...? re'ayâyı tahrîk birle emvâl-ı cizye ve mukâta'anın tedennîsine ve ihtilâl-i beldeye ve bi'l-cümle umûr-ı mühimmenin bâ-evâmîr-i aliyye kazâ-i mezbûr mürettebâtından olan mübâya'a ve tekâlîf-i sâ'irenin ta'tiline bâ'is olduklarından te'dîbleri mertebe-i vücûba resîde olduğundan mâ'ada mukaddemâ haklarında müte'addid evâmîr-i aliyyem sâdir olmuşiken edâ olunmayup şakâvetleri müzdâd ve bu makûle harekât-ı reddiyye mütecâsir olup te'dîbleri icrâ olunmadığından ...? ehl-i ırz ve fukarâ-yı ra'iyet keyd ü mazarratlarından âciz oldukları ve bundan böyle merkûmlar te'dîb olunmazlar ise mübâya'anın tahsîli ve sâ'ir evâmîr-i aliyyemin iktizâsı adîmü'l-imbân ve ahâlî-i fukarâ perâkende ve perişânve mâl-ı cizye ve mukâta'aya noksan tertîbi nümâyân olacağı inhâ ve merkûmân ıslâh-ı nefis idinceye kadar İnebahtı Kal'ası'na kal'a-bend olunmaları bâbında siz ki muhâfız ve kapucubaşı ve mevlânâ ve mütessellim-i mûma ileyhimsiz, size hitâben emr-i şerîfim ısdârı istid'â olduğuna

binâ'en merkûmânın mûcîb etvâra cesâretleri hasebiyle te'dîbleri muktezâ olmağla ıslâh-ı nefis edinceye değin İnebahtı Kal'ası'na kal'a-bend olmaları fermânım olmağın, imdi siz ki muhâfız ve kapucubaşı ve mevlânâ ve mütesellim-i ileyhimsiz, ber-vech-i muharrer merkûmânı li-ecli't-te'dîb İnebahtı Kal'ası'na irsâle mübâderet eylesiz. Ve sen ki dizdâr-ı merkûmsun, vüsûlünde merkûmânı dizdârı olduğun kal'a-i merkûmede muhkem habs ve kal'a-bend eyleyüp bilâ-emr-i şerîf ıtlâk ve bir takrîb firârlarından tehâşî mücânebet eylemen bâbında.

Fî evâil-i Ca (Cemâziye'l-evvel) sene 1203.

S:4

[s.4/1]

Hâlâ rikâb-ı hümâyûnumda çavuşbaşı olan Hasan dâme mecduhûya ve Magosa Kal'ası Dizdârı () zîde hıfzuhûya hüküm ki,

Narıcı hasekisi Ali nâm kimesne Sarây-ı cedîd-i âmirende hâssa furun bölükbaşısı hasekisi Halîl nâm kimesne ile bî-vech mu'âraza ve nizâ' ve mezbûr Ali merkûm Halîl'in sol elinin salavât parmağını ucundan dişleriyle tırnağıyla berâber koparup ol vechle mecrûh ve ol cerhden müte'essiren mezbûr Halîl fevt olmağla şer'an îcâb iden diyeti eğerçi veresesine alunup ancak sarây-ı âmirende bu misillü fazâhata mezkûr Ali'nin cesâreti sâ'irîni terhîben te'dîb ve terbiyesini îcâb ve iktizâ etmekden nâşî katle bedel Kıbrıs Cezîresi'nde Magosa Kal'ası'na kal'a-bend ile bir dahi gelmemek ve ıtlâkı iktizâ ider ise hatt-ı hümâyûm sâdır olmadukça ıtlâk olunmamak üzre te'dîbi husûsuna irâde-i aliyyem ta'alluk idüp şeref-yafte-i sudûr olan hatt-ı hümâyûn-ı şevket-makrûnum mücebince merkûm katle bedel çavuş mübâşeretiyile Magosa Kal'ası'na irsâl ve kal'a-bend olunmak fermânım olmağın imdi sen ki çavuşbaşı-i mûmâ ileyhysin, ber-vech-i muharrer şeref-yafte-i sudûr olan hatt-ı hümâyûn-ı şevket-makrûnum mücebince şürût-ı merkûme ile mezbûru katle bedel Dîvân-ı hümâyûnum çavuşlarından ta'yîn olunan () çavuş zîde kadruhû mübâşeretiyile Magosa Kal'ası'na irsâle mübâderet eylesin. Ve sen ki dizdâr-ı mûmâ ileyhysin, vüsûlünde merkûmu kal'a-i mezkûreye vaz' ve muhkem habs ve kal'a-bend eyleyüp bila-emr-i şerîf ıtlâk ve bir takrîb firârından hazer ve mücânebet ve vüsûl ve kal'a-bend olduğunu çavuş-ı mezbûr ile Der-aliyyeme tahrîr ve i'lâma müsâra'at eylemen bâbında fermân-ı âlî-şânım sâdır olmuşdur.

Fî evâil-i Ca (Cemâziye'l-evvel) sene 1203.

Ber-mûceb-i emr-i şerîf merkûm kal'a-i mezbûra vaz' ve kal'a-bend olduğunu nâtık kal'a-i mezbûr dizdârının vârid olan i'lâmının mefhûmu bâ-fermân-ı âlî şerh verildi.

Fî 16 (N) Ramazân sene 1203.

[s.4/2]

Limni Cezîresi Nâ'ibine hüküm ki,

İbrâhîm nâm kimesne tarafından rikâb-ı hümayûnuma takdîm olunan bir kıt'a memhûr arz-ı hâlinde bundan akdem çavuşbaşı mübâşeretiyle bâ-fermân-ı âlî Limni Cezîresi'ne nefy ü iclâ ve ıslâh-ı nefis olup şâyeste-i merhamet olduğun inhâ ve cürmü afv ve ıtlâkı bâbında inâyet istid'â ve ıslah-ı nefis eylediğini dergâh-ı mu'allam kapucubaşlarından Halîl-zâde Ahmed dâme mecduhû dahi ihbâr ve tasdîk etmekle merkûmun afv ve ıtlâkı fermân olmağın imdi ber-vech-i meşrûh merkûm İbrâhîm'in cürmü afv olmağla sen ki nâ'ib-i mûmâ ileyhsin, merkûmu nefyden ıtlâk ve sebîlini tahliyye mübâderet eylemen bâbında.

Fî evâil-i Ca (Cemâziye'l-evvel) sene 1203.

[s.4/3]

Arapkir Kazâsı Nâ'ibine Kebân Ma'deni Emîni zîde mecduhûya hüküm ki,

Sen ki mevlânâ-yı mûmâ ileyh Osmân ilmihûsun, rikâb-ı hümayûnuma mektûb gönderüp Arapkir Kazâsı'na tâbi' Hetek nâm karye ahâlîleri meclis-i şer'e varup yine karye-i mezbûre sâkinlerinden Hâcî Bekir-oğlu Bekir nâm şakî kendü hâlinde ırzıyla mukayyed olmayup dâ'imâ ahâlî ve re'âyâyı tecrîm etdirdiğinden başka gûnâ-gûn zulm ve ta'addî ve rencîdeden hâlî olmadığından perâkende ve perîşân olmalarına bâ'is ve bâdî ve bi'l-küllîye emn ü râhatları meslûb olmağla şakiyy-i mezbûr mahall-i âhara nefy ü iclâsı bâbında emr-i şerîfim sudûru recâsına vâkı' hâlî bi'l-iltimâs arz eylediğin ecilden sen ki, ma'den emîni mûmâ ileyhsin, mahallinde ma'rifetin ve ma'rifet-i şer'le görülüp i'lâm olduğu üzre vâkı' ise ahâlî ve re'âyâ fukarâsının emn ü râhatlarıçün şakiyy-i merkûm ahz ve kazâ-i âhara nefy ü iclâ olunmak fermânım olmağın, imdi siz ki mevlânâ ve ma'den emîni mûmâ ileyhimâsız, mahallinde şer'le rû'yet ve merkûmun i'lâm olduğu üzre ber-vech-i meşrûh zulm ve ta'addîsi nefsi'l-emre muvâfık ise şakiyy-i merkûm Bekir'i ahz ve istirâhat-ı ahâlî ve ra'yyetiçün

kazâ-i âhara nefy ü iclâya mübâderet ve şakiyy-i merkûmun bir-takrîb bilâ-emr-i şerîf itlâk birle kazâ-i merkûme duhûlünden hazer ve nefy olunduğu sûrette kangı kazâya nefy olunduğu Der aliyyeme i'lâma mübâderet eylemeniz bâbında emr-i şerîf yazılmıştır.

Fî evâil-i Ca (Cemâziye'l-evvel) sene 1203.

Derkenârı mûcebince te'kîdi hâvî emr-i âlî yazılmışdır.

Fî evâhir-i N (Ramazân) sene 1207.

[s.4/4]

Yalakabad Kazâsı Nâ'ibiyle Limni Cezîresi Nâ'ibine ve Foça İli Sancağı Mütesselimine hüküm ki,

Yalakâbâd sâkinlerinden Ömer Alemdâr nâm kimesnenin Asitâne-i sa'âdetime ihzâr ve husemâsıyla terâfu'-ı şer' olunmaları bâbında bundan akdem ocakdan İbrâhîm Çavuş mübâşeretiyle emr-i şerîfim sâdır olmuşiken merkûm Ömer Alemdâr öteden berü gürûh-ı mütegalibe ve ber-cem'iyet olduğundan ber-vech-i muharrer emr-i şerîfe itâ'at etmemekle şakiyy-i merkûm li-ecli't-te'dîb ıslâh-ı nefis oluncaya değin ocakdan mübâşir ma'rifetiyle Limni Cezîresi'ne nefy ü iclâsı bâbında siz ki Yalakabad Nâ'ibi ve mütesselimi mûmâ ileyhimâsız, size hitâben emr-i şerîfim sudûrunu hâlâ rikâb-ı hümayûnumda sekbânbaşı olan es-Seyyid Yeğen Mehmed dâme mecduhû i'lâm etmeğın i'lâmı mûcebince amel olunmak fermân olmağın, imdi siz ki Yalakâbâd Nâ'ibi ve mütesselim-i mûmâ ileyhimâsız, bu def'a ocakdan ta'yîn olunan mübâşir ma'rifetiyle şakiyy-i mezkûr Ömer Alemdâr[1] li-ecli't-te'dîb Limni Cezîresi'ne nefy ü iclâ eylesiz. Ve sen ki cezîre-i mezbûre nâ'ibi mevlânâ-yı mûmâ ileyhsin, vüsûlünde şakiyy-i mezbûru cezîre-i mezkûrede menfiyyen meks ve ikâmet itdirüp bilâ-emr-i şerîf itlâk ve bir takrîb firârından hazer ve mücânebet ve vüsûlünü Der-aliyyeme tahrîre mübâderet eylemen bâbında.

Fî evâ'il-i Ca (Cemâziye'l-evvel) sene 1203.

İşbu emr-i âlî mahalline lede'l-vüsûl eşkiyâ-yı merkûme çend rûz mukaddem kazâ-i mezbûrdan firâr ve yiğirmiden mütecâviz eşkiyâ başına cem' ve civâr kazâlarda geşt ü güzâr itmekle her ne vakit eşkiyâ-yı merkûme derûn-ı kazâya duhûl iderse cümle ittifâkıyla ahza bi'l-cümle ahâlî mûte'ahhid olduklarında Yalakabad Kādîsı'nın vârid

olan i'lâmı ve ahâlîsinin mahzarı ve livâ-i mezkûre müteselliminin mektûbu bâ-fermânı âli şerh verildi.

Fî 25 C (Cemâziye'l-âhir) sene 1203.

S:5

[s.5/1]

Bursa Kādîsına hüküm ki,

Âsitane-i alıyyemde vâkı' habbâzân ve uncular esnâfinin kethüdâları ve bi'l-cümle nizâm ustaları meclis-i şer'-i kavîmde mukaddemâ habbâzân kethüdâsı olup ba'zı hareket-i nâ-marziyyesinden nâşî bâ-fermân-ı âlî mahrûse-i Bursa'ya li-ecli't-te'dîb nefy ü iclâ olunan Tiğli-oğlu İsmâ'il (?) nâm kimesne bir müddetden berü nefy ve takrîb ile te'dîb olunduğunu ve fîmâ-ba'd hilâf-ı şer'-i şerîf ve müğâyir-i rızâ vâz' ve hareketde olmayup ırzıyla mukayyed ve kâr [u] kisbiyle meşgûl olmak üzere ta'ahhüdünü ve ıslâh-ı nefis eylediğini ihbâr ve mezbûr İsmâ'il fakîrû'l-hâl ve kesîrû'l-ıyâl olmağla cerâyim-i sâbıkası afv birle sebîli tahliye ve ıtlâk olunmasını istid'â ve istirhâm eylediklerin bi'l-fi'l İstanbul Kādîsı mevlânâ () zîdet fezâ'ilühû bâ-takrîr istircâ eylediğine binâ'en vech-i meşrûh üzere fîmâ-ba'd hilâf-ı marzî hareketde olmamak şartıyla cürmü afv olmağla ıtlâkı fermânım olmağın imdi sen ki mevlânâ-yı mûmâ ileyhsin, şart-ı merkûm ile mezkûr İsmâ'il'in cürmü afv olmağla merkûmu kayd-ı nefyden ıtlâk ve sebîlini tahliye eylemen bâbında femân-ı âli yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı Ca (Cemâziye'l-evvel) sene 1203.

[s.5/2]

Bozcaada Cezîresi Nâ'ibine hüküm ki,

Yanya Sâkinlerinden Ali Zûre Paşa'nın (?) oğulları Mîr İsmâ'il ve Mîr Mustafa rikâb-ı hümâyûnuma arz-ı hâl gönderüp bunlar kendü hâllerinde iken bundan akdem Yanya sâkinlerinden Â'îşe nâm hânımı yanlarına celb ile Asitâne-i sa'âdetime gelüp Yanya Kazâsı'nın nizâmına îrâs-ı halel kasdında olurlar deyü bâ-i'lâm inhâ olunduğuna binâ'en mîr-i merkûmân bâ-fermân-ı âlî Bozcaada'ya nefy ve iclâ olup ahvâlleri diğergün olduğun bildirüp cürmleri afv ve ıtlâk olunmak bâbında emr-i

şerîfim sudûrunu istid'â eyledikleri ecilden merkûmân fîmâ-ba'd Âsitâne-i sa'âdetime gelmemek şartıyla nefyden afv ve ıtlak olunmaları bâbında.

Fî evâsıt-ı Ca (Cemâziye'l-evvel) sene 1203.

Zâyi'den emr-i şerîf yazılmışdır.

[s.5/3]

Midillü Cezîresi Nâ'ibine hüküm ki,

İzmir Kazâ'sı Nâ'ibi Mevlânâ Ahmed Hulûsi zîde ilmihûnun rikâb-ı hümayûnuma vârid olan arz ve ahâlîsinin mahzar ve Â'îşe Hâtûn'un arz-ı hâlinde mezbûr Â'îşe dâmâdı Köse Hâcî Ahmed nâm kimesne kendü hâlinde olmadığına binâ'en bundan [akdem] bâ-fermân-ı âlî Midillü Cezîresi'ne nefy ve iclâ olunmuşıdı. El-hâletü hâzihî mezkûr ıslâh-ı nefis idüp mağdûr ve şâyeste-i merhamet olduğundan bahisle cürmü afv ve ıtlâk olunmak bâbında emr-i şerîfim sudûrunu istid'â etmeleriyle merkûm Hâcî Ahmed afv olunmağla ıtlâk olunmak fermânım olmağın, imdi sen ki Cezîre-i Midillü Nâ'ibi mevlânâ-yı mûmâ ileyhsin, merkûm Köse Hâcî Ahmed'in cürmü afv olduğu ma'lûmun oldukda merkûmu kayd-ı nefyden ıtlâk ve sebîlin tahliye eylemen bâbında.

Fî evâsıt-ı Ca (Cemâziye'l-evvel) sene 1203.

[s.5/4]

Bozcaada Cezîresi Nâ'ibine hüküm ki,

Yanya sâkinlerinden Ali Zûre (?) Paşa-zâde Mîr İsmâ'il ve Mîr Mustafa kendü hâlinde iken bundan akdem Yanya sâkinelerinden Â'îşe Hânımı yanına celb ile Âsitâne-i sa'âdetime gelüp Yanya Kazâsının nizâmına îrâs-ı hâlel kâsında olurlar deyü bâ-i'lâm inhâ olduğuna binâ'en mîr-i merkûmân bâ-fermân-ı âlî Bozcaada'ya nefy ü iclâ olunup ahvâlleri diğêr-gûn olduğun bundan akdemce mîr-i merkûmân rikâb-ı müstetâbımda Dîvân-ı hümayûnuma bâ-arz-ı hâl inhâ ve cürümleri afv ve ıtlâk olunmak bâbında emr-i şerîfim sudûrunu istid'â eylediğine binâ'en merkûmân fîmâ-ba'd Âsitâne-i sa'âdetime gelmemek şartıyla nefyden afv ve ıtlâk olunmak bâbında çend-rûz mukaddemce emr-i şerîfim sâdır olmuşiken bir takrîb zâyî' olduğun mûma ileyhâ Â'îşe Hânım bu def'a rikâb-ı hümayûnuma takdîm eylediği arz-ı hâliyle inha ve mukaddemâ ısdâr olan emr-i şerîfim mücebince müceddeden

hükûm-i hümâyûnum sudûrunu istid'â ve rikâb-ı müstetâbımda Dîvân-ı hümâyûnumda mahfûz kuyûd-ı ahkâma mürâca'at olundukda vech-i meşrûh üzre merkûmânın ıtlâklariçün işbu sene-yi mübâreke evâsıt-ı Cemâziye'l-evvelinde emr-i şerîfim virildiği mastûr ve mukayyed bulunmağın mukaddemâ sâdır olan emr-i şerîfim mûcebinde amel olunmak bâbında.

Fî evâhir-i Ca (Cemâziye'l-evvel) sene 1203.

İşbu emr-i âlînin kaydı bâ-fermân âlî ref' ve terkîn olunmuşdur.

Fî 15 Z (Zi'l-hicce) sene 1203.

[s.5/5]

Dimetoka Kal'ası Dizdârına Hükûm ki, İstanbul ve tevâbi'i Rum Patriki ve Der-aliyyemde mukîm cemâ'at-ı metropolidân mühürlü arz-ı hâl gönderüp İstanbul mütemekkinlerinden Ağnanbos nâm keşîş kendü hâlinde olmayup vâzîfesi olmayan umûra sülûk ve âyînlerine mugâyir harekâta tasaddîsine binâ'en bundan akdem bâ-emr-i âlî Dimetoka Kal'ası'na kal'a-bend olunmuşıdî. El-hâletü hâzihî mesfûr nefsinî ıslah idüp fîmâ-ba'd Âsitâneye ayak basmayup vatan-ı asliyyesi olan Girid Cezîresi'nde ikâmet eylemek üzre ta'ahhüd eylediğın bildirüp mersûm ta'ahhüdü üzre fîmâ-ba'd Âsitâye ayak basmayup cezîre-i mezbûrede ikâmet eylemek ve eğerçi sâbıkı misillü harekete cesâret iderse te'dîb-i şedîd ile te'dîb olunmak şartıyla cürmü afv ve ıtlâk ve sebîli tahliye olunmak bâbında emr-i şerîfim recâ etmeleriyle vech-i meşrûh üzre ıtlâk olunmak bâbında.

Fî evâhir-i Ca (Cemâziye'l-evvel) sene 1203.

S:6

[s.6/1]

Zikr-i âtî firârînin bulunduğû kazânın kâdîsı ile Bozcaada Cezîresi Nâ'ibine hükûm ki,

Haremeynü's-şerîfeyn evkâfı mukâta'âtından Şehirköyü Kazâsı'na tâbi' İsnerte (?) ve tevâbi'i mukâta'ası re'âyâları kendü hâllerinde ırzlarıyla mukayyed ve hilâf-ı şer' kimesne tarafından müdâhale îcâb etmez iken Ali nâm mühtedî kendü hâlinde olmayup mukâta'a-i mezbûr re'âyâlarını olduğı mahallde gûnâ-gûn ifk ü iftirâ ile bî-hûde da'vâya tasaddî ve ba'zen hilâf-ı inhâ emr-i âlî ısdârıyla karye-i mezbûre

mübâşir irsâl ve ol vechle re'âyâyı ızrâr ve perâkende ve perîşân ve mâl-ı Haremeyn'in kesr ve noksânına bâdî olmağla sıyâneten li'l-fukarâ merkûm bulunduğ mahallinde ahz ve mahall-i âhara nefy ve iclâ ile ahâlî-i kazâ şer ü mazarratından tahlîs olunmasın ahâlî-i mukâta'a-i mezbûre bir kıt'a mahzar ve mahzarlarını musaddık Şehirköyü Kazâsı nâ'ibi dahi i'lâm ve vech-i meşrûh üzre emr-i şerîfim sudûrunu mukâta'a-i mezbûre mutasarrıfı hâlâ Hâcegân-ı Dîvân-ı hümâyûnumun hâlâ Darb-hâne-i âmiremde Akçe Nâzırı Mehemed Emîn zîde mecduhû bâ-takrîr inhâ etmeğle merkûm Ali'nin eşirrâdan olduğ vârid olan arz ve mahzardan müstebân olduğuna binâ'en li-ecli't-te'dîb çavuş mübâşeretiyle Bozcaada'ya nefy ü iclâ olunmak fermânım olmağın imdi sen ki merkûmun bulunduğ mahallin kâdîsı mevlânâ-yı mûmâ ileyhsin, merkûm mühtedî Ali'yi ahz ve çavuş-ı merkûm mübâşeretiyle mahall-i menfâsı Bozcaada'ya nefy ü iclâ eylesin. Ve sen ki Bozcaada Nâ'ibi mevlâna-yı mûmâ ileyhsin, mezbûr, çavuş-ı merkûm mübâşeretiyle vüsûlünde cezîre-i mezbûrede menfîyyen ikâmet itdirüp hâric mahalle harekete irâ'et-i ruhsatdan ve bilâ emr-i âlî itlâk ve bir takrîb ile firârından gâyetü'l gâye tehâşî ve mücânebet ve vüsûlünü müş'ir Der-aliyyeme çavuş-ı merkûm ile tahrîr ve inhâya mübâderet eylemen içün emr-i âlî yazılmışdır.

Fî evâhir-i Ca (Cemaziye'l-evvel) sene 1203.

İtlâkiçün emr-i âlî yazılmışdır.

Fî evâhir-i B (Receb) sene 1209.

[s.6/2]

Bursa Kâdîsına hüküm ki,

Hekîmlik iddi'âsında olan Osmân nâm kimesne bundan üç sene mukaddem Sarây-ı hümâyûnum tarafında ba'zı hademeye ilâc eylemek kaydında oldukda mezkûr Enderûn-ı hümâyûnumda Kula ta'bîr olunur mahalle getirülüp kâ'ide-i fenn-i tıb kendüden su'âl olundukda asla fenne müte'allik bir harf bilmediğinden li-ecli't-te'dîb bostancıbaşı habsine verilmişiken hâline merhameten fîmâ-ba'd tabâbet ve cerrâhlık dâ'iyesinde olmayup gayr-i kâra sülûk eylemek üzre kendüye ba'de't-tenbîh sebîli tahliye olunmuşiken bir dürlü mütenebbih olmayup yine sûret-i mezbûreye sülûk birle ba'zı kimesneler tedbîr ile helâk eylediği iştikâ olmakdan nâşî merkûm mübâşir ma'rifetiyle ser-etibbâ-i hâssam hânesine ihzâr ve cem' olunan

ma'lûmu'l-ism etibbâ cerrâhbaşı muvâcehelerinde fenn-i tıbb merkûmdan istifisâr olundukda fenn-i mezkûrdan bir nesne bilmeyüp mücerred ümmet-i Muhammedi tekdîr ve helâk[e] tasaddî ve tefevvüh eylediği kelimâtından dahi aklında hıffet olduğu âşîkâr olmağla rahmen li'l-ibâd merkûm, kapukethüdâsı mübâşeretiyle li-ecli't-te'dîb diyâr-ı âhara nefy ü iclâ olunmak bâbında emr-i şerîfim sudûrunu hâlâ ser-etibbâ-i hâssa olan Hâfız Hasan zîde hazâkatuhû i'lâm eylediğine binâ'en vech-i meşrûh üzre merkûm kapukethüdâsı mübâşeretiyle Burusa'ya nefy ü iclâ olunmak fermânım olmağın, imdi sen ki mevlânâ-yı mûmâ ileyhsin, ber-vech-i muharrer sâdır olan emr-i şerîfim mücebince merkûm Osmân kapukethüdâlarından mübâşir ta'yîn olunan () zîde kadruhû mübâşeretiyle alâ tarîki'n-nefy Burusa'ya irsâl olunmağla vüsûlünde merkûmu Medine-i Burusa'da menfiyyen meks ve ikâmet itdirüp bir hatve mahall-i âhara harekete irâ'et-i ruhsatdan ve bilâ-emr-i âlî ıtlâk ve bir takrîb ile firârından gâyetü'l-gâye tehâşî ve mücânebet ve vüsûlünü müş'ir mübâşir-i merkûm ile Der-aliyyeme tahrîr ve i'lâma mübâderet eylemen bâbında fermân-ı âlî yazılmışdır.

Fî evâhir-i Ca (Cemazziye'l-evvel) sene 1203.

[s.6/3]

İştîp Kādîsıyla zikri âtî zimmînin bulunduğu mahallin kādîsına ve Üsküb Kal'ası Dizdârına hüküm ki,

İstanbul ve tevâbi'i Rum Patriki ve Der-aliyyemde mukîm cemâ'at-ı metropolidân mühürlü arz-ı hâl gönderüp Köstendil Metropolîdi iltizâmında kâ'in İştîp Kazâsı'na tâbi' Yeniköy nâm karye mütemekkinlerinden Sakila Robos dimekle ma'rûf Papa Bofçu nâm müfsid kendü hâlinde olmayup vazîfesi olmayan umûra sülûk ve âyînlerine mügâyir nice harekâta tasaddî idüp vücûhla müfsid-i mesfûr sezâ-vâr-ı gûş-mâl olduğu taraflarına ifâde olunduğun bildürüp müfsid-i mersûm kazâ-i mezbûr ve kurâlarına ve sâ'ir her ne mahallde bulunursa yasakçı ma'rifetiyle ahz ve ibreten li'l-gayr Üsküb Kal'ası'na kal'a-bend olunup ıtlâkı husûsu memhûr arz-ı hâllerleriyle istid'â olunmadıkca müsâ'ade olunmamak bâbında emr-i şerîfim recâ etmeleriyle vech-i meşrûh üzre mesfûr bulunduğu mahallde yasakçı mübâşeretiyle ahz ve kal'a-i merkûma kal'a-bendiçün.

Fî evâhir-i Ca (Cemâziye'l-evvel) sene 1203.

[s.6/4]

İnöz Kal'ası Dizdârına hüküm ki,

İstanbul ve tevâbi'i Rum Patriki Der-aliyyemde mukîm cemâ'at-i metropolidân mühürlü arz-ı hâl gönderüp Karamürsel Kazâsı'na tâbi' Ereğli nâm karye mütemekkinlerinden Todoroni nâm zimmî kendü hâlinde olmayup vazîfesi olmayan umûra sülûk ve âyînlerine mügâyir nice harekâta tasaddîsine binâ'en bundan akdem bâ-emr-i âlî İnöz Kal'ası'na kal'a-bend olunmuş idi. El-hâletü hâzihî mesfûr nefsinî ıslâh idüp fîmâ-ba'd karye-i mezbûreye [ayak] basmamak üzre ta'ahhüd eylediğin bildürüp, zimmî-i mesfûr fîmâ-ba'd ta'ahhüdü üzre hareket ve kendü halinde olmak şartıyla cürmü afv ve ıtlâk ve sebîli tahliye olunmak babında emr-i şerîfim recâ etmeleriyle vech-i meşrûh üzre ıtlâk olunmak bâbında.

Fî evâhir-i Ca (Cemâziye'l-evvel) sene 1203.

S:7**[s.7/1]**

Kütahya Kal'ası Dizdârına hüküm ki,

Kocaili Sancağı'nda vâkı' Geyve Kazâsı'na tâbi' Umur Bey Karyesi sâkinlerinden Sarı Kādî-oğlu Mustafa Alemdâr ve Dâvud-oğlu Hâcî Mehemed nâm kimesneler bundan akdem ıslâh-ı nefis edinceye değin li-ecli't-te'dîb Kütahya Kal'ası'na kal'a-bend olunmaları bâbında bin iki yüz iki senesi evâ'il-i Ramazânında sâdır olan emr-i şerîfim mahalline lede'l-vürûd merkûm Mustafa ol tarafda mevcûd olmayup diyâr-ı âharda olmağla ber-mantûk-ı emr-i âlî merkûm Hâcî Mehemed ahz ve ta'yîn olunan mübâşirine teslîmen kal'a-i mezbûreye irsâl ve kal'a-bend olunup dokuz aydan ber[ü] mahbûs olduğuna binâ'en gereği gibi te'dîb ve Âsitâne-i aliyyemde olan ıyâl ü evlâdı sefîl ve ser-gerdân ve ahvâlleri diğer-gûn olup vücûhla şâyeste-i merhamet olmağla merkûmun cürmü afv kal'a-i merkûmeden ıtlâk ve sebîli tahliye olunmak bâbında emr-i şerîfim sudûrunu Kocaili Sancağı'na mutasarrıf olup Bahr-i Siyâh Boğazı Muhâfızı olan Vezîrim Mustafa Paşa iclâluhûya bâ-takrîr iltimâs etdiğine binâ'en merkûmândan yalnız Hâcî Mehemed ıtlâk olunmak fermânım olmağın, imdi sen ki dizdâr-ı mûmâ ileyhysin, vech-i meşrûh üzre merkûm Hâcî Mehemed'in cürmü afv olunmağla merkûmu, dizdârı olduğun kal'a-i merkûmeden ıtlâk ve sebîlin tahliye eylemen bâbında.

Fî evâhir-i Ca (Cemâziye'l-evvel) sene 1203.

[s.7/2]

Medine-i Münevvere Mollâsına ve Şeyhü'l-harem-i nebevî () Ağa dâme uluvvuhûya hüküm ki,

Medine-i Münevvere'de nâ'ib-i Harem-i nebevî olan Anber Ağanın huşûnet-i tab'ı sebebiyle ahâlî-i beldeyi her vechle kendüden dil-gîr olup bir dürlü pend ü nâsîhat kabûl eylemediğin sen ki Şeyhü'l-Harem-i nebevî mûmâ ileysin, bir kıt'a arîzanda inhâ ve niyâbet hidmeti mûmâ ileyhın üzerinden ref' ve âharına i'tâ olunmasını istid'â etmekle niyâbet-i mezkûre merkûm Anber'in ref'inden hâlâ hazine-dâr-ı harem-i nebevî Osmân Ağa zîde uluvvuhûya tevcîh ve merkûm Anber'in Mısır-ı Kahireye tesyîri ve hâlâ Mısır'da mukîm Küçük Anber Ağa zîde uluvvuhû mûmâ ileyh Osmân Ağa'nın yerine hazîne-dâr-ı nebevî ta'yîn olup Medine-i Münevvere'ye vürûdu husûsuna irâde-i mülûkânem ta'allûk eylediğine binâ'en hidemât-ı mezkûre ber-vech-i muharrer ağayân-ı mûmâ ileyhimâya tevcîh ve başka başka berâtları virîlmekle mezbûr Nâ'ib Anber'in Mısır-ı Kahire'ye gönderilmesiçün emr-i şerîfim sudûrunu Dârü's-sa'âdeti's-şerîfe Ağası olan İdrîs Ağa dâme uluvvuhû arz itmekle vech-i meşrûh üzre amel olunmak fermânım olmağın, imdi siz ki mevlânâ ve şeyhü'l-harem-i nebevî mûmâ ileyhimâsız, keyfiyyet ma'lûmunuz oldukda nâ'ib-i sâbık merkûm Anber Ağa'yı Mısır-ı Kahire'ye irsâle ihtimâm ü dikkat ve hilâf-ı rızâ vâz' ve hareketden tehâşî ve mücânebet olunmak bâbında.

Fî evâ'il-i C (Cemaziyye'l-âhir) sene 1203.

Culûs-ı hümâyûn için tecdîd olup başka kayd olunmuşdur.

Fî evâsıt-ı B (Receb) sene 1203.

[s.7/3]

Dergâh-ı mu'allam kapu[cu]başlarından Bozkır Ma'deni Emîni el-Hâc Hasan dâme mecduhûya ve Ma'den-i mezbûra merbût zikr-i âtî firârîlerin bulundukları kazâların kudât ve nüvvâbına ve Magosa Kal'ası Dizdârına hüküm ki,

Bozkır Ma'deni'ne merbût Seydişehir sükkanından Seyyid Nu'mân'ı bundan akdem bi-gayr-ı hakkın katl ve nehb-i emvâl ve ihtilâl-i beldeyi mûcib olduklarına binâ'en çavuş mübâşeretiyile Magosa ve Rodos Cezîrelerine bâ-fermân-ı âlî nefy ü iclâ olunan kazâ-i mezbûre sükânından Yâveri-oğulları Abdurrahmân ve Mehemmed

nâm mefsedet-pîşeler mahall-i menfâlarından bir takrîb bilâ-ıtlâk ve fermân-ı âlî firâr ve gaybet itmeleriyle kazâ-i mezkûra vürûd iderler ise yine mûcib-i ihtilâl olup fukarâ-yı ra'yyetin râhatları meslûb olacağı bâ-i'lâm inhâ ve mezbûrlar kazâ-i mezkûr ve havâlîsine vürûd itdikleri anda bulundukları mahallde ahz ve ıslâh-ı nefis idinceye değin Magosa Kal'ası'na kal'a-bend olunmaları bâbında, siz ki ma'den emîni ve mevlânâ-yı mûmâ ileyhimâsız, size hitâben emr-i şerîfim sudûru hâlâ Darb-hâne-i âmirem nâzırı olan dergâh-ı âlî kapucubaşlarındanYûsuf dâme mecduhû bâ-takrîr istid'â etmeğın vech-i meşrûh üzre merkûmlar kal'a-bend olunmak fermânım olmağın, imdi siz ki ma'den emîni ve mevlânâ-yı mûmâ ileyhimâsız ber-vech-i muharrer Yâveri-oğulları Abdurrahmân ve Mehemmed nâm mefsedet-pîşeler kazâ-i mezbûra vürûd etdikleri anda der-akab bulundukları mahallde ahz ve Magosa Kal'ası'na irsâle ihtimâm ü dikkat eyleyesiz. Ve sen ki dizdâr-ı merkûmsun, vüsûllerinde merkûmları kal'a-i merkûmeye muhkem habs ve kal'a-bend eyleyüp bilâ-emr-i şerîf ıtlâk ve bir takrîb firârlarında mübâderet hazer ve mücânebet ve vüsûl ve kal'a-bend olunduklarını müş'ir Der-aliyyeme tahrîr ve işârete mübâderet eylemen bâbında.

Fî evâ'il-i C (Cemaziye'l-âhir) sene 1203.

İtlâklariçün emr yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı Ra (Rebî'ü'l-evvel) sene 1204.

[s.7/4]

Şehirköy Nâ'ibiyle zikr-i âtî zimmînin bulunduğu mahallin kâdîsına ve Rodos Kal'ası Dizdârına hüküm ki,

İstanbul ve tevâbi'i Rum Patriki Der-aliyyemde mukîm cemâ'at-ı metropolidân mühürlü arz-ı hâl gönderüp Şehirköy Kazâsı mütemekkinlerinden Acı Asayı nâm müfsid dâ'imâ kendü halinde olmayup vazîfesi olmayan umûra sülûk ve âyînlerine müğâyir nice harekâta tasaddî idüp müfsid-i mesfûrun vücûhla sezâ-vâr-ı te'dîb olduğu tarafına ifâde olunduğun bildürüp müfsid-i mesfûrun kazâ-i mezbûr ve kurâlarında ve sâ'ir her ne mahallde bulunursa yasakçı ma'rifetiyle ahz ve ibreten li'l-gayr Rodos Kal'ası'na kal'a-bend olunup, ıtlâkı husûsu memhûr arz-ı hâlleriyle istid'â olunmadıkça ıtlâkına müsâ'ade olunmamak bâbında emr-i şerîfim recâ eyledikleri ecilden vech-i meşrûh üzre kal'a-bend olunmak bâbında.

Fî evâ'il-i C (Cemaziye'l-âhir) sene 1203.

S:8**[s.8/1]**

Gelibolu Nâ'ibine hüküm ki,

Medine-i İzmir Kādîsı Kebîri-zâde Mevlâna es-Seyyîd Abdurrahmân zîdet fezâ'ilühû hakkında olan iştikâyâ mebnî Medîne-i Tire'de ikâmet ve bakiyye müddet tarafından nâ'ib ile zabt etmek üzre sâdır olan hatt-ı hümayûn-ı şevket-makrûnum mücebince bâ-işâret-i Şeyhü'l-islâmî mevlânâ-yı mûmâ ileyhın çavuş mübâşeretiyle Tire'de ikâmetiçün başka ve ba'dehû mevlânâ-yı mûmâ ileyh kazâ-i mezbûrun havâsıyla adem-i imtizâc[a] mebnî Gelibolu'ya nefy ile anda ikâmeti bâbında mu'ahharan yine bâ-işâret-i Şeyhü'lislâmî başka evâmîr-i şerîfim sâdır olmuşidi. Bu def'a mevlânâ-yı mûma ileyhın bakiyye-i müddeti işbu sene-i mübâreke Receb-i şerîfî guresinde hitâma resîde olmağla afv ve ıtlâkı bâbına emr-i şerîfim sudûrunu bi'l-fi'l Şeyhü'l-islâm ve Müftî'l-enâm Mevlânâ-yı es-Seyyid Mehemed Kâmil edâmallâhu te'âlâ fezâ'ilühû işâret etmeleriyle işâretleri mücebince amel olunmak fermânım olmağın, imdi sen ki Gelibolu Nâ'ibi mevlânâ-yı mûmâ ileyhın, mevlânâ-yı müşârun ileyhın işâretleri mücebince mevlânâ-yı mûma ileyhın ber-vech-i muharrer-i cürmü afv ve ıtlâkına müsâ'ade-i aliyyem erzânî kılındığı ma'lûmun oldukda kazâ-i mezbûrdan ıtlâk ve sebîlin tahliyye mübâderet eylemen bâbına.

Fî evâsıt-ı C (Cemâziye'l-âhir) sene 1203.

[s.8/2]

Tatar Pazarı Nâ'ibine hüküm ki,

Sofya Kādîsı Nu'mân Paşa-zâde Mevlânâ es-Seyyid Mehemed Sa'dullâh zîdet fezâ'ilühûnun adem-i imtizâcına binâ'en ahâlî-i kazânın bâ-mahzar iştikâları ve Sadr-ı a'zam ve serdâr-ı ekrem tarafından vürûd iden tahrîrâta mebnî mûmâ ileyhın bakiyye-i müddetini nâ'ib zabt ve hitâm-ı müddetine kadar Tatar Pazarı Kazâsında ikâmet eylesini bi'l-fi'l Şeyhü'l-islâm ve Müftî'l-enâm olan Mevlânâ es-Seyyid Mehemed Kâmil edâmallâhu te'âlâ fezâ'ilühû işâretleri mücebince çavuş mübâşeretiyle mevlânâ-yı mûmâ ileyhın Tatar Pazarı Kazâsında ikâmeti bâbında emr-i âlî-şânım sâdır olmuşidi. El-hâletü hâzihî mevlânâ-yı mûmâ ileyhın bakiyye-i müddeti işbu sene-i mübâreke Receb-i şerîfî guresinde hitâma resîde olmağla afv ve ıtlâkı bâbında emr-i şerîfim sudûrunu mevlânâ-yı müşârun ileyh bu def'a işâret

etmeleriyle, işâretleri mücebince amel olunmak femânım olmağın, imdi sen ki Tatar Pazarı Kādîsı mevlânâ-yı mûmâ ileyhsin, mevlânâ-yı mûmâ ileyhin afv ve ıtlâkına müsâ'ade-i aliyyem erzânî kılındığı ma'lûmunuz olundukda kazâ-i mezbûrdan sebîlini tahliye mübâderet eylemen bâbında.

Fî evâsıt-ı C (Cemâziye'l-âhir) sene 1203.

[s.8/3]

Dimetoka Kal'ası Dizdârı () zîde hıfzuhûya hüküm ki,

İstanbul ve tevâbi'i Rum Patriki ve Der-aliyyemde mukîm cemâ'at-ı metropolidân mühürlü arz-ı hâl gönderüp Âsitâne-i aliyyem mütemekkinlerinden Ağnanbos nâm keşîş kendü hâlinde olmayup vazîfesi olmayan umûra sülûk ve âyînlerine mugâyir harekâtı nâ-marziyyesine binâ'en bundan akdem bâ-emr-i-âlî yasakçı ma'rifetiyle Dimetoka Kal'ası'na kal'a-bend olunmuşidi. Ancak mesfûr ıslâh-ı nefis idüp fîmâ-ba'd Âsitâne-i aliyyem ve Cezîre-i Girid ve havâlîlerine ayak basmamak üzre ta'ahhüd ve ba'zı mu'temedün aleyh kimesne dahi tekeffül eylediklerin bildirüp ve mersûm ta'ahhüdü üzre hareket idüp fîmâ-ba'd Âsitâne-i aliyyem ve Cezîre-i Girid havâlîlerine ayak basmamak ve vatan-ı asliyesi olan Miknoz Cezîresi'nde ikâmet eylemek şartıyla cürmü afv ve ıtlâk ve kal'a-i merkümeden sebîli tahliye olunmak bâbında emr-i şerîfim sudûrunu istid'â etmeleriyle vech-i meşrûh üzre ıtlâk olunmak bâbında.

Fî evâsıt-ı C (Cemâziye'l-âhir) sene 1203.

[s.8/4]

Benefşe Kal'ası Dizdârına hüküm ki,

İstanbul ve tevâbi'i Rum Patriki ve Der-aliyyemde mukîm cemâ'at-ı metropolidân mühürlü arz-ı hâl gönderüp Talende mütemekkinlerinden Mihal Anesti nâm zimmî kendü hâlinde olmayup vazîfesi olmayan umûra sülûk ve âyînlerine mugâyir harekâta tasaddîsine binâ'en bundan akdem bâ-emr-i-âlî yasakçı ma'rifetiyle Benefşe Kal'ası'nda kal'a-bend olunmuşidi. El-hâletü hâzihî mesfûr ıslâh-ı nefis idüp fîmâ-ba'd kendü hâlinde olmak üzre ba'zı mu'temedün aleyh kimesneler tekeffül eylediklerin bildirüp, mesfûr fîmâ-ba'd kendü hâlinde olup vazîfesi olmayan umûra karışmamak ve eğer sâbıkı misillü harekâta cesâret ider ise te'dîb-i şedîd ile te'dîb

olunmak şartıyla cürmü afv ve ıtlak ve kal'a-i merkümeden sebîli tahliye olunmak bâbında emr-i şerîf recâ etmeleriyle vech-i meşrûh üzre ıtlâk olunmak bâbında.

Fî evâsıt-ı C (Cemâziye'l-âhir) sene 1203.

[s.8/5]

Kazabad Kādîsına ve Sivas Mütessellimine ve Sivas Kal'ası Dizdârına hüküm ki, Dergâh-ı mu'allâm kapucubaşlarından mübâya'acısı Turunc-zâde Süleymân (?) dâme mecduhûnun Der-aliyyeme vârid olan tahrîrâtında Kazabad Kazâsı'nın beş altı nefer ihtiyârları mübâya'acı-i mûmâ ileyhe varup kazâlarına isâbet iden şa'îr mübâya'asını kazâ-i mezbûrda sakîn Şehr kethüdâsı Çoşanlı-oğlu dimekle ma'rûf kimesneye temâmen teslîm eylediklerini ve dakîk mübâya'asından dahi zimmetlerinde cüz'î şey kaldığını inhâ idüp bu sûretde kazâ-i merkûmun mübâya'asını mezbûr tahsîl ve ekl ü bel' etmiş olmağla zimmetine geçen mâl-ı mübâyâ'anın hisâb-ı rü'yet ve tahsîl ve kendüsü ibreten li's-sâ'irîn Sivas Kal'ası'na kal'a-bend olunmak bâbında emr-i şerîfim sudûrunu tahrîr ve istid'â eylediğine binâ'en merkûm Çoşanlı-oğlunun zimmetine geçen mâl-ı mübâyâ'anın hisâb-ı rü'yet olunup temâmen tahsîl olundukdan sonra li-ecli't-te'dîb Sivas Kal'ası'na kal'a-bend olunmak fermânım olmağın, imdi sen ki Sivâs Mütessellimi mûmâ ileyh[sin], ber-vech-i muharrer merkûmâna ilm ü haberi verilmekle merkûm Çoşanlı-oğlunun zimmetine geçen mâl-ı mübâyâ'anın hisâbını ma'rifetin ve ma'rifet-i şer'le rü'yet ve zimmetinde zuhûr iden mâl-ı mübâyâ'a temâmen tahsîl olundukdan sonra merkûmun li-ecli't-te'dîb Sivâs Kal'ası'na kal'a-bend olunmak husûsuna ihtimâm ü dikkat eylesin. Ve sen ki dizdâr-ı merkûmsun, vüsûlünde mezkûru dizdâr olduğun kal'a-i merkûmeye vaz' ve kal'a bend eyleyüp bilâ-emr-i şerîf ıtlâk ve bir takrîb firârından hazer ve mucânebet eylemen bâbında.

Fî evâsıt-ı C (Cemâziye'l-âhir) sene 1203.

İtlakiçün emr-i âlî yazılmıştır.

Fî evâhir-i B (Receb) sene 1209.

S:9

Der-zemân-ı kâ'im-makâm-ı âlî-makâm Hazret-i el-Hâc Sâlih Paşa

Fî 9 C (Cemaziye'l-âhir) sene 1203.

[s.9/1]

Hâlâ rikâb-ı hümâyûnumda çavuşbaşı olan () dâme mecduhûya ve Magosa

Nâ'ibine hüküm ki,

Sadr-ı sâbık merfû'u'l-vezâre Ali Paşa'nın el-yevm bostancılar mahbesinde mahbûs olan Hazîne-dârı İsmâ'il ordusuna me'mûr olan sunûf-ı askeriyyeden akçe alarak tefrika-i askere bâ'is ve bâdî olduğu tahkîk-gerde-i şehr-yâr-ânem olup bu misillüleri te'dîb ve emsâllerini terhîb lâzımeden olunmakdan nâşî şeref-yâfte-i sudûr olan hatt-ı hümâyûn-ı mehâbet-makrûnum mücebince hazîne-dâr-ı merkûm katle bedel çavuş mübâşeretiyle Magosa'ya nefy ü iclâ olunmak fermânım olmağın, imdi sen ki çavuşbaşı-i mûmâ ileyhsin, ber-vech-i meşrûh şeref-yâfte-i sudûr olan hatt-ı hümâyûn-ı celâdet-makrûnum [mücebince] hazîne-dâr-ı merkûmu katle bedel Dîvân-ı hümâyûnum çavuşlarından ta'yîn olunan () çavuş zîde kadruhû mübâşeretiyle cezîre-i mezbûreye nefy ü iclâya mübâderet eylesin. Ve sen ki mevlânâ-yı mûmâ ileyhsin, vüsûlünde merkûmu cezîre-i mezbûrede menfiyyen meks ve ikâmet itdirüp bilâ-emr-i şerîf itlâk ve firârından ve mahall-i âhara harekete irâ'et-i ruhsatdan mücânebet ve vüsûlünü çavuş-ı merkûm ile Der-aliyyeme i'lâma müsârâ'at eylemen bâbında.

Fî evâsıt-ı C (Cemâziye'l-âhir) sene 1203.

Ber-müceb-i emr-i âlî cezîre-i mezbûrede menfiyyen meks ve ikâmet itdirildiğini nâtlık cezîre-i mezbûre nâ'ibinin vârid olan i'lâmının mefhûmu bâ-fermân şerîf virildi.

Fî Gurre-i N (Ramazân) sene 1203.

İtlâkiçün emr-i şerîf yazılmıştır.

Fî evâsıt-ı N (Ramazân) sene 1203.

[s.9/2]

Bozcaada Nâ'ibine hüküm ki,

Bu def'a bâ-fermân-ı âlî ordu-yı hümayûnuma me'mûr beş aded odalar ile on nefer çavuşân ve on nefer yazıcıyân üzerlerine başyazıcı vekâletiyle ta'yîn olunan Mühür-dâr Mehemed Sa'id Yazıcı hilâf-ı emr-i âlî hareket ve me'muriyyetden imtinâ ile sâ'irlerinin dahi tehîrlerine bâdî hâlâta cesâreti bedîdâr ve öteden berü muharrik ve mûkız-i fitne olup te'dîbe muhtâc olduğundan nâşî ocakdan çavuş mübâşeretiyle li-ecli't-te'dîb Bozcaada'ya nefy ü iclâ olunmak bâbında emr-i şerîfim sudûrunu hâlâ rikâb-ı hümayûnumda Sekbanbaşı olan Yeğen es-Seyyid Mehemed dâme mecduhû i'lâm etmeğin vech-i meşrûh üzre amel olunmak femânım olmağın, imdi sen ki mevlânâ-yı mûmâ ileyhsin, ber-vech-i muharrer merkûm Mühür-dâr Mehemed Sa'id ocakdan ta'yîn olunan () çavuş zîde kadruhû mübâşeretiyle li-ecli't-te'dîb Bozcaada'ya irsâl olunmağla vüsûlünde merkûmu cezîre-i mezbûrede menfiyyen meks ve ikâmet idüp bilâ-emr-i şerîfim itlâk ve bir takrîb firârından gâyetü'l-gâye hazer ve mücânebet ve vüsûlünü müş'ir Der-aliyyeme i'lâma müsâra'at eylemen bâbında.

Fî evâsıt-ı C (Cemâziye'l-âhir) sene 1203.

[s.9/3]

Aydos ve Dimetoka Nâ'iblerine hüküm ki,

Hâcegân-ı Dîvân-ı hümayûnumdan sâbika Aydos Mübâyâ'acısı Kâmil Mustafa zîde mecduhû tarafından Der-aliyyeme vârid olan tahrîrâtı hulâsasında sâbika Aydos Mübâyâcısı müteveffâ Abdülkâdir'in mevcûdu olan şa'îrin mikdârı tahmîn ve numûnesi irsâl olunmak bâbında mukaddemâ sâdır olan emr-i âlî mücebince şa'îr-i mezkûr cülle (?) ma'rifetiyle mu'âyene ve kırk dört bin keyl tahmîn ve numûnesi dahi bâ-i'lâm Der-sa'âdetime irsâl olundukda müteveffâ-yı mûmâ ileyhin me'mûr-ı mübâyâ'ası olduğu şa'îr yüz otuz iki bin keyl olup mukaddemâ isti'lâm olunduğun seksen bin keyl mevcûdu i'lâm olunmuşiken şimdi bu vechle noksân zuhûru neden neş'et eyledi. Ve sâriki kimlerdir hakîkati tahrîr olunmak bâbında tekrâr vürûd iden emr-i âlî mücebince keyfiyyet teftîş olundukda Aydos Nâ'ibi sâbık Hüseyin nâm nâ'ib zehâyir-i mezkûreyi telef ü serefe iden Aydoslu ba'zı kimesneler ile müttefik olarak otuz bin keyli çürük ve birkaç bin keyli esnâ-yı râhda telef oldu deyü hilafı

irtikâb ile i'lâm etmekle na'ib-i merkûm azl ve âhar mahalle nefy olunmasını tahrîr ve istid'â ve vech-i meşrûh üzre nâ'ib-i mezbûr Dimetoka'ya nefy ü iclâ olunmak bâbında emr-i şerîfim sudûrunu hâlâ Şeyhü'l-islâm ve Müfti'l-enâm olan mevlânâ-yı es-Seyyid Mehemed Kâmil edâmalluhû te'âlâ fezâ'ilühû işâret etmeleriyle çavuş mübâşeretiyle işâretleri mücebince amel olunmak fermânım olmağın imdi sen ki hâlâ Aydos Nâ'ibi olan mevlânâ-yı mûmâ ileyhsin, mevlânâ-yı müşârun ileyhin işâretleri mücebince selefin nâ'ib-i merkûmu ma'rifetin ve ta'yîn olunan çavuş-ı mûmâ ileyhsin mübâşeretiyle Dimetoka'ya nefy ü irsâl eylesin. Ve sen ki Dimetoka Nâ'ibi mevlânâ-yı mûmâ ileyhsin, vüsûlünde merkûmu Dimetoka'da menfiyyen meks ve ikâmet itdirüp bilâ-emr-i şerîf itlâkından ve bir hatve hâric mahalle hareketine irâ'et-i ruhsat ve cevâzdan ve bir takrîb firârından be-gâyet tehâşî ve mücânebet ve vüsûlünü çavuş-ı merkûm ile Der-sa'âdetime tahrîre mübâderet eylemen bâbında.

Fî evâsıt-ı C (Cemâziye'l-âhir) sene 1203.

Ber-mûceb-i emr-i âlî menfiyyen meks ve ikâmet itdirildiğini nâtık Dimetoka

Nâ'ibi'nin vârid olan i'lâmının mefhûmu bâ-fermânı âlî şerh verildi.

Fî 18 B (Receb) sene 1203.

Itlâkiçün emr-i şerîf yazılmıştır.

Fî evâsıt-ı Ş (Şa'bân) sene 1203.

S:10

[s.10/1]

Bozkır Kazâsı Nâ'ibine ve zikr-i âtî ve husûsa ocakdan mübâşir ta'yîn olunan serturnayî () zîde mecdühûya ve Samsun Kal'ası Dizdârına hüküm ki, Sen ki mevlânâ-yı mûmâ ileyhsin Mehemed Râşid zîde ilmihûsun, tarafından rikâb-ı hümâyûnuma vârid olan bir kıt'a i'lâmında Medîne-i Bozkır ahâlîlerinden kırk bölüğün haseki tekâ'üdlerinden Mahûh-oğlu es-Seyyid Hasan (?) ve Abdullâtîf-zâde Osmân ve otuz altı bölüğün serdengeçdi ağalarından İsmâ'il nâm kimesneler kendü hâllerinde olmayup eşkıyâ makûlelerini başına cem' ve envâ' fesâdâta şürû' ve ehl-i ırza mühîn ve eşkıyâ mu'în olup şer'-i şerîfe adem-i itâ'at birle kazâ-i mezkûr mahkemesine kurşun endâhtına ve ibâdullâhı dâ'imâ ta'cîz ve tekdîr eylediğinden başka kazâ-i mezbûrun serdârlık umûruna dahi müdâhale ve mezbûr İsmâ'il'i serdâr nasb ve ta'yîn iderüz deyü ihtilâl-i beldeye bâdî ve emniyyet-i fukarâ bi'l-küllîye

meslûb olduğun tahrîr ve istid'â ve husûs-ı mezbûr hâlâ sekbanbaşı olan es-Seyyid Mehemed dâme mecduhûdan isti'lâm olundukda mezkûr kırk altı bölüğün haseki tekâ'üdü Mahûh-oğlu es-Seyyid Hâsan ve Abdullatîf-zâde Osmân ve otuz altı bölüğün serdengeçdi ağası mezbûr İsmâ'il taharrî ve tecessüs oldukda mezbûr[ân] öteden berü mûkız-ı fitne ve erâzil ve eşkıyâsını başlarına cem' birle mûgâyir-i şer' ve hilâf-ı kânûn harekâta mübâderet ve küşâdı fermânım olan kışlak bayraklarının ta'tîline bâdî hâlâta cesâret eyledikleri inhâ ve ihbâr olunmağla bâlâda mezkûr ve mezkûrûn ocakdan turnacıbaşı mübâşeretiyle li-ecli't-te'dîb ıslâh-ı nefis oluncaya değin Samsun Kal'ası'na kal'a-bend olundukdan sonra gerek mukaddemâ küşâdı fermânım olan bayrakları ve gerek bu def'a evvel bahâra tertîb ve matlûb olunan serdâr ve serdengeçdi bayraklarının tekâmîl neferâtlarıyla mübâşir-i mûmâ ileyh ma'rifetiyle ordu-yı hümâyûnuma bir an akdem sevk ve ba'de't-tesyîr derûn-ı Tokad'da kâ'in erâzil ve eşkıyâ makûleleri ma'rifet-i şer' ve turnacıbaşı-i mûmâ ileyh ma'rifetiyle iktizâ iden te'dîbât-ı lâyıkalı edâ olunarak tanzîm-i bilâd ve terfîh-i hâl-i ibâd ikdâm olunmak bâbında emr-i şerîfim sudûrunu sekbanbaşı-i mûmâ ileyh i'lâm etmekle i'lâmı mücebince amel olunmak fermânım olmağın, imdi siz ki mevlânâ ve mübâşir-i mûmâ ileyhimâsız, ve mezbûrları ma'rifetiniz ile ahz ve li-ecli't-te'dîb Samsun Kal'ası'na irsâl birle kal'a-bend olunmalarına ve mukaddemâ küşâdı fermânım olan kışlak ve bayrakları ve gerek bu def'a evvel bahâra tertîb ve matlûb olunan serdengeçdi bayraklarının tekâmîl neferâtıyla ordu-yı hümâyûnuma sevk ve tesyîrine ve derûn-ı Tokad'da kâ'in sâ'ir erâzil ve eşkıyâ makûlelerinin ma'rifet-i şer' ve sen ki mübâşir-i mûmâ ileyhysin, ma'rifetinle iktizâ iden te'dîbât-ı lâyıkalı edâsına [ve] tanzîm-i bilâd ve terfîh-i ibâda ihtimâm ve dikkat ve hilâfında ittikâ ve mücânebet olunmak bâbında.

Fî evâsıt-ı C (Cemâziye'l-âhir) sene 1203.

İşbu emr-i âlî tashîh olunmağla zahr-ı varak tekrâr kayd u tahrîr olunmuşdur.

[s.10/2]

Kütahya ve Karahisar-ı sâhib Kazâları Nâ'iblerine hüküm ki,
Sen ki Kütahya Nâ'ibi mevlânâ-yı mûmâ ileyhysin, Medîne-i Kütahya muzâfâtından Tavşanlı Nâhiyesi'nde tarafından bâ-mürâsele nâ'ib olan Mehemed Efendi dimekle arîf kimesne sefer-i hümâyûnum vukû'u hasebiyle mübâya'ât ve kalyoncu neferâtı ve

sâ'ir umûr-ı mühimme-i mürettebenin te'dîyesine ihtimâm ve dikkat lâzımeden iken tertîb olunan kalyoncu neferâtı ihrâcının nâhiye-i mezbûreden ba'zı müfsid makûlelerini cem' idüp vukû' bulan mevâddan değildir deyü redd ile cevâb virüp nâhiye-i mezbûrede kâ'in ashâb-ı servetden ba'zı kimesneler için ordu-yı hümâyûnumdan zî-kudret asker mütâbelesiyle mübâşir zuhûrunda tama'-ı hâma teba'ıyyeten mübâlig-i vâfire ahzıyla bu nâhiyede bu makûle adam yokdur diyerek hilâf-ı irtikâb i'lâm i'tâsıyla mübâşirleri def' eylediği bedîdâr ve nâ'ib-i merkûma her ne kadar nush u pend oldukda ise kabûl etmeyüp nâhiye-i mezbûreyi muhtel ve umûr-ı mühimmenin ta'tîline bâ'is ve sâ'ire dahi sârî olacağı bedîhî olmağla nâ'ib-i merkûm çavuş mübâşeretiyle diyâr-ı âhara nefy ü iclâsı bâbında emr-i şerîfim sudûru bâ-tâkrîr istid'â ve vech-i meşrûh üzre nâ'ib-i merkûm Karahisar-ı sahibe nefy ü iclâ olunmak için emr-i şerîfim sudûrunu bi'l-fi'l Şeyhü'l-islâm ve Müfti'l-enâm olan Mevlânâ es-Seyyid Mehmed fezâ'ilühû işâret etmeleriyle çavuş mübâşeretiyle işâretleri mücebince amel olunmak fermânım olmağın, imdi sen ki Kütahya Nâ'ibi mevlânâ-yı mûmâ ileyhsin, mevlânâ-yı müşârun ileyhin işâretleri mücebince nâ'ib-i merkûmu mâ'rifetin ve Dîvân-ı hümâyûnum çavuşlarından () zîde kadruhû mübâşeretiyle Karahisar-ı sahibe alâ tarîki'n-nefy irsâl eylesin. Ve sen ki Karahisar Nâ'ibi mevlânâ-yı mûmâ ileyhsin, vüsûlünde mezbûru kazâ-i mezbûrede meks ve ikâmet itdirüp bilâ-emr-i şerîf itlâkından ve bir hatve harekete irâ'et-i ruhsatdan ve bir takrîb firârından hazer ve mücânebet ve vüsûlünü çavuş-ı merkûm ile Der-sa'âdetime irsâle mübâderet eylemen bâbında.

Fî evâsıt-ı C (Cemâziye'l-âhir) sene 1203.

Ber müceb-i emr-i âlî menfiyyen meks ve ikâmet itdirildiğini nâtık Karahisar-ı sahib Nâ'ibinin vârid olan i'lâmının mefhûmu bâ-fermân-ı âlî şerh virildi.

Fî 13 B (Receb) sene 1203.

Itlâkiçün emr-i şerîf yazılmıştır.

Fî evâsıt-ı N (Ramazân) sene 1203.

S:11**[s.11/1]**

Bozkır Kazâsı Nâ'ibine ve Samsun Kal'ası Dizdârına hüküm ki,

Sen ki mevlânâ-yı mûmâ ileyh Mehemed Râşid zîde ilmuhûsun, rikâb-ı hümayûnuma vârid olan i'lâmında Bozkır ahâlîlerinden kırk beş bölüğün haseki tekâ'üdü Mahuh-oğlu es-Seyyid Hasan (?) ve Abdullatîf-zâde Osmân ve otuz altı bölüğün serdengeçdi İsmâ'il nâm kimesneler kendü hâllerinde olmayup eşkıyâ makûlesini başlarına cem' ve envâ' fesâdâta cesâret ve şer'-i şerîfe adem-i itâ'at birle ve ehl-i ırza mühîn ve eşkıyâya mu'în olarak mahkemeye kurşun endâht ve ibâdullâhı dâ'imâ ta'cîz ve tekdîr eylediklerinden başka kazâ-i mezbûrun serdârlığı umûruna müdâhale ve mezbûr İsmâ'il'i serdâr nasb ideriz deyü ihtilâl-i beldeyi mûcib hareket idüp emniyyet-i fukarâ meslûb olduğu inhâ olunmuş. Husûs-ı mezbûr hâlâ rikâb-ı hümayûnumda sekbânbaşı olan es-Seyyid Yeğen Mehemed dâme mecduhûdan lede'l-isti'lâm mezkûrûn Mahuh-oğlu es-Seyyid Hasan ve Abdullatîf-zâde Osmân ve İsmâ'il'in hâlleri taharrî olundukda mezbûrlar öteden berü mûkız-ı fitne olup eşkıyâ makûlesini başlarına cem' birle mugâyir-i şer' ü kânûn harekâta mübâderet ve küşâdı fermânım olan kışlâ bayrakları ta'tîlini mü'eddî hâlâta cesâret eyledikleri ihbâr olduğundan bahisle mezbûrûn ocakdan turnacıbaşı mübâşeretiyle li-ecli't-te'dîb ıslâh-ı nefis edinceye değin Samsun Kal'ası'na kal'a-bend olunup, gerek mukaddemâ küşâdı fermânım olan ve gerek bu def'a evvel bahâra tertîb olunan kışla ve serdâr ve serdengeçdi bayrakları tekmîl neferâtıyla mübâşir-i mûmâ ileyh ma'rifetiyle ordu-yı hümayûnuma bir an akdem tesyîr olundukdan sonra derûn-ı Bozkır'da kâ'in sâ'ir erâzil ve eşkıyâ makûlesinin ma'rifet-i şer' ve turnacıbaşı-i mûmâ ileyh ma'rifetiyle iktizâ iden te'dibât-ı meşrû'aları icrâ olunarak tanzîm-i bilâd ve terfîh-i hâl-i ibâda dikkat olunmak bâbında emr-i şerîfim sudûrunu sekbânbaşı-i mûmâ ileyh i'lâm etmekle i'lâmı mücebince amel olunmak fermânım olmağın, imdi sen ki mevlânâ-yı mûmâ ileyh sin, ber-vech-i muharrer ma'rifetin ve turnacıbaşı-i mûmâ ileyh ma'rifetiyle mezbûrları ber-vech-i suhûlet ahz ve li-ecli't-te'dîb Samsun Kal'ası'na irsâl birle gerek mukaddemâ küşâdı fermânım olan gerek bu def'a evvel bahâra tertîb olunan kışla ve serdâr ve serdengeçdi bayraklarının tekmîl neferâtıyla ordu-yı hümayûnuma sevk ve tesyîrlere ve sâ'ir derûn-ı Bozkır'da kâ'in her erâzil ve eşkıyâ makûlesinin ma'rifet-i şer' ve mübâşir-i mûmâ ileyh ma'rifetiyle iktizâ

iden te'dîbât-ı meşrû'aları icrâsıyla tanzîm-i bilâd ve terfih-i hâl-i ibâda ihtimâm ü dikkat eyleyüp ve lâkin bu mâtdeyi celb-i mâla vesîle ittihâzıyla şer'an şakâvetde alâka ve medhali olmayup kendü hâllerinde olan ahâlî ve re'âyâ fukarâsına arz ve hilâf-ı inhâya mebnî mugâyir-i şerî'at-ı garrâ ve münâfi-i rızâ azv-i töhmet ve isnâd-ı kabahât ile bî-vech-i dahl u ta'arruz ve zulm ve ta'addî vukû'unu tecvîzden be-gâyet tehâşî ve mücânebet eylesin. Ve sen ki dizdâr-ı merkûmsun, vüsûllerinde merkûmları kal'a-i mezbûreye vaz' ve kal'a-bend idüp bilâ-emr-i şerîf ıtlâk ve firârlarından ittikâ ve kal'a-bend olduklarını mübâşir-i mûmâ ileyh ile Der-aliyyeme inhâ eylemen bâbında.

Fî evâsıt-ı C (Cemâziye'l-âhir) sene 1203.

Cûlûs-ı hümayûn-ı meymenet makrûn vâkı' olmağla tuğrâsiçün tebdil olunmuştur.

Fî evâhir-i B (Receb) sene 1203.

[s.11/2]

Ayaş Kazâsı Nâ'ibine ve Ankara Kal'ası Dizdârına hüküm ki,
Sen ki Ayaş Kazâsı Nâ'ibi mevlânâ-yı mûmâ ileyh el-Hâc Ali zîde ilmihûsun, mektûb gönderüp kazâ-i mezbûrda sâkin olup hakkında bi'd-def'ât evâmir-i aliyyem sâdır olan Turnacı tekâ'üdlerinden Şeyh Ahmed dimekle ma'rûf kimesne kendü hâlinde olmayup gürûh-ı mütegalibeden olduğundan ahâlî-i fukarâyâ hilâf-ı şer'-i şerîf zulm ve ta'addîsi hadden bîrûn ve eşkıyâyâ mu'în ve ehl-i ırza mühîn ve şerr-i şakâvetden perâkende ve perîşân olmalarına bâ'is ve bâdî olmağla ocakdan mübâşir ma'rifetiyle mezbûr li-ecli't-te'dîb Ankara Kal'ası'na kal'a-bend olunmak bâbında emr-i şerîfim verilmek recâsına sâbika Ayaş Kazâsı Nâ'ibi i'lâm, merkûm Şeyh Ahmed ocakdan mübâşir ma'rifetiyle Ankara Kal'ası'na kal'a-bend olunmak bâbında hâlâ rikâb-ı hümayûnumda sekbânbaşı olan es-Seyyid Yeğen Mehemmed dâme mecduhû i'lâmıyla işbu sene-i mübâreke evâhir-i Rebî'ü'l-âhirinde sâdır olan emr-i şerîfim mahalline lede'l-vürûd mezbûr Şeyh Ahmed bir takrîb firâr ve tenfiz-i emr-i âlî mümkün olmadığı arz ve husûs-ı mezbûr sekbânbaşı-i mûmâ ileyhden isti'lâm olundukda madde-i mezbûr minvâl-i muharrer üzre olduğu i'lâm-ı mezkûrdan müstebân olmağla fîmâ-ba'd şakiyy-i merkûm her ne vakt Ayaş Kazâsı'na duhûl ider ise bâ-ma'rifet-i şer' ve cümle ahâlînin ittifâk ve ittihâdlarıyla alâ-eyyi-hâlin ahz ve ma'rifet-i şer'le üzerine sâbit olan hukûk-ı ibâd tahsîl ve temâmen ashâbına edâ ve

teslîm olundukdan sonra Ankara Kal'ası'na kal'a-bend ve keyfiyyet Der-aliyyeme i'lâm olunmak bâbında te'kîdi hâvî emr-i şerîfîm sudûrunu sekbânbaşı-i mûmâ ileyh i'lâm etmeğin i'lâmı mûcebince amel olunmak bâbında.

Fî evâsıt-ı C (Cemâziye'l-âhir) sene 1203.

Merkûm Şeyh Ahmed'in zimmetinde sâbit olan hakk-ı fukarâ tahsîl ve ashâbına redd olundukdan sonra kendüsü ordu-yı hümayûnuma gitmek şurût ve sâ'ir tenbîh ve uhûdu muhtevî emr-i şerîf yazılmışdır.

Fî evâ'il-i B (Receb) sene 1203.

[s.11/3]

Ankara Kal'ası Dizdârı () zîde hıfzuhûya hüküm ki, Torbalı Köyü'nün sâkinlerinden olup li-eclî't-te'dîb bundan akdem vaz'-ı kal'a olan Mûsa-oğlu Ahmed Ağa dimekle ma'rûf kimesne bu def'a te'dîb ve ıslâh-ı nefis olup bu hılâlde sefer-i hümayûnuma azîmet eylemek şartıyla kal'adan ıtlâk [ve] sebîli tahliye olunmak fermânım olmağın işbu emr-i şerîf ısdâr ve () ile irsâl olunmuşdur. İmdi vüsûlünde sen ki dizdâr-ı merkûmsun, merkûm Ahmed'i bu evânda ordu-yı hümayûn-ı nusret makrûnuma âzim ve râhî⁴²⁷ olmak şartıyla kal'a-i merkûmdan ıtlâk ve sebîlin tahliye eylesesüz deyü rikâb-ı hümayûnumda sekbânbaşı olan es-Seyyid Yeğen Mehemed dâme mecduhû tarafından mühürlü mektûb virilmekle vech-i meşrûh üzre amel olunmak bâbında.

Fî evâsıt-ı C (Cemâziye'l-âhir) sene 1203.

S:12

[s.12/1]

Seddü'l-bahir Kal'ası Dizdârına hüküm ki,

Yiğirmi sekiz bölüğün Kömürcü Mustafa nâm yeniçeri narh-ı cârisinden ziyâdeye fûrûht idüp birkaç def'a tenbîh olundukda mütenbbîh olmamağla ibreten li's-sâ'irîn kal'a-bend olunmak bâbında fermân-ı âlî-şânım sâdır olmağın () ile irsâl olunmuşdur. İmdi vüsûlünde ber-vech-i muharrer sâdır olan emr-i şerîfîm mûcebince merkûmu dizdârı olduğun kal'a-i merkûmede muhkem habs ve kal'a-bend eyleyüp

⁴²⁷ Metinde müterâhî şeklinde yazılmıştır.

bilâ-emr-i şerîf ıtlâk ve bir takrîb firârından be-gâyet hazer ve mücânebet eyleyesün deyü rikâb-ı hümayûnumda sekbânbaşı olan es-Seyyid Yeğen Mehemed dâme mecduhû tarafından mühürlü mektûb virilmekle vech-i meşrûh üzre amel olunmak bâbında.

Fî evâhir-i C (Cemâziye'l-âhir) sene 1203.

[s.12/2]

Seddü'l-bahir Kal'ası Dizdârı () zîde hıfzuhûya hüküm ki, İslâmbol'da Dikilitaş'da Etmekçi Receb, Destereçilerbaşı'nda Kuşbâz Fırınunda Etmekçi Maksûd, Koska Fırınında Etmekçi Mustafa ve Çukurçeşme Fırınında Etmekçi İbrâhîm ve Küçük Karaman'da Etmekçi Fazlı ve Büyük Karaman Etmekçi Ebûbekir nâm altı nefer Etmekçiler el-yevm mahbûslar olup fırınlarında i'mâl ve tabh eyledikleri nân-ı azîzin unu gâyet esmer ve çiy olup defe'âtile kendülere tenbîh oldukda kat'en ısgâ etmediklerinden nâşî te'dîbleri iktizâ etmekle mezbûrûn ibreten li's-sâ'irîn Seddü'l-bahir Kal'ası'na li-ecli't-te'dîb habs ve kal'a-bend olunmalarıçün emr-i şerîfim sudûrunu bi'l-fi'l İstanbul Kādısı olan Mevlânâ Ahmed zîde fezâ'ilühû i'lâm etmeğin i'lâmı mücebince merkûmûn ibreten li'l-gayr Seddü'l-bahir Kal'ası'na kal'a-bend eyleyüp bilâ-emr-i şerîf ıtlâk ve bir takrîb firârlarından hazer ve mücânebet ve vüsûl ve kal'a-bend olunduklarını Der-aliyyeme tahrîre mübâderet eylemen bâbında.

Fî evâhir-i C (Cemâziye'l-âhir) sene 1203.

Ber-mûceb-i emr-i âlî, kal'a-bend olunduklarını nâtık Seddü'l-bahir Kal'ası Dizdârı'nın vârid olan arzının mefhûmu bâ-fermân-ı âlî şerh virildi.

Fî 22 B (Receb) sene 1203.

[s.12/3]

Hâlâ rikâb-ı hümayûnumda çavuşbaşı olan () dâme mecduhûya ve Burusa Kādısına hüküm ki,

Asitâne-i aliyyemde Çukadâr Mehemed ve Enderûn Ağası Bitlisli Mehemed ve Çukadâr Hüseyin nâm üç nefer kimesneler vazîfelerinden hâric niyâbet mürâselesi tahsîli kaydıyla Dimetoka'nın ihtilâlini mûcib harekete tasaddîleri tahkîk olunup te'dîbleri lâzım gelmekle çavuş mübâşeretîyle Burusa'ya nefy olunmaları fermânım

olmağın, imdi sen ki çavuşbaşı-i mûmâ ileyhsin, ber-vech-i muharrer bâlâda mezkûru'l-esâmî üç kesânı Dîvân-ı hümâyûnum çavuşlarından ta'yîn olunan () çavuş zîde kadruhû mübâşeretiyle li-ecli't-te'dîb Burusa'ya nefy ü iclâ eylesin. Ve sen ki mevlânâ-yı mûmâ ileyhsin, vüsûllerinde mezbûrları Burusa'da menfiyyen meks ve ikâmet itdirüp bilâ-emr-i şerîf itlâk ve mahall-i ahâra hareketlerine irâ'et-i ruhsatdan mücânebet ve vüsûllerini çavuş-ı merkûm ile Der-aliyyeme ilâma mübâderet eylemen bâbında.

Fî evâhir-i C (Cemâziye'l-âhir) sene 1203.

İşbu emr-i âlî verilmiştir. Battalda hıfz olunmuştur.

[s.12/4]

Hâlâ rikâb-ı hümâyûnumda çavuşbaşı olan Hasan dâme mecduhûya ve Bozcaada Cezîresi Nâ'ibine hüküm ki,

Kapan tüccârlarından Tekfûrdağlı Hâcî Hüseyin nâm kimesne taşradan celb eylediği hintaya âhar nesne derc itdirüp öylece getirdüğü haber alındığına binâ'en kendüyi te'dîb ve emsâlini terhîb için çavuş mübâşeretiyle Bozcaada Cezîresi'ne nefy ü iclâ olunmak fermânım olmağın, imdi sen ki çavuşbaşı-i mûmâ ileyhsin ber-vech-i muharrer merkûm Hâcî Hüseyin'i ahz ve Dîvân-ı hümâyûnum çavuşlarından ta'yîn olunan () çavuş zîde kadruhû mübâşeretiyle li-ecli't-te'dîb cezîre-i mezbûreye nefy ve iclâyâ mübâderet eylesin. Ve sen ki mevlânâ-yı mûmâ ileyhsin, vüsûlünde cezîre-i mezbûrede menfiyyen meks ve ikâmet itdirüp bilâ-emr-i şerîf itlâk ve mahall-i âhara harekete irâ'et-i ruhsatdan mücânebet ve vüsûlünü çavuş-ı merkûm ile Der-aliyyeme i'lâma müsâra'at eylemen bâbında.

Fî evâ'il-i B (Receb) sene 1203.

Tashîh olunduğu vech üzre tebdîl olunmuştur.

İtlâkiçün emr-i âlî yazılmışdır.

Fî evâhir-i B (Receb) sene 1203.

[s.12/5]

Esb-keşân mukâta‘asının tâbi‘ olduğu kazânın kâdîsına ve Kûtâhya Kal‘ası Dizdârına hüküm ki,

Fi‘l-asl Rakka ve Diyarbekir Mukâta‘âtı re‘ayâlarından olup hâlâ Esb-keşân Mukâta‘ası dâhilinde sâkin olan ekrâd tâ‘ifesinden Terekânlu Şeyh Bozoklu cemâ‘atlerinden Şedîd Bey ve Cemâl Bey ve Karnıbüyük-oğlu ve Burnubüyük-oğlu demekle ma‘rûf kimesneler dâ‘imâ kendü hâllerinde olmayup mukâ‘ta-i mezbûr karyelerinden Kulu Karyesi ahâlîlerinin kâffe hayvânâtlarını gasb ü gâret ve on beş nefer adamlarını bi-gayr-i hakkın katl ve ekserisi[ni] mecrûh eylediklerinden mâ‘adâ sâ‘ir gûne zulm ve ta‘addîye cesâretlerine binâ‘en vatan-ı asliyyelerine tard u ib‘âd birle iskânlarıçün emr-i şerîfim sudûrunu mukâta‘a-i mezbûrun ahâlî ve re‘ayâları istid‘â eylediklerin eğerçi Eskiil ve Karis (?) Kazâları Nâ‘ibleri başka başka i‘lâmlarında ve ahâlîsi mahzarlarında tahrîr ve istid‘â eylemişler iken ekrâd-ı merkûmenin vatan-ı asliyyeleri olan mahâll-i merkûma tard ve iskânları husûsu bi‘l-cümle ıyâl u evlâd ve ta‘allukâtlarıyla cebren tard ve teb‘îdden ibâret olup muktezâ-yı vakt ü hâlden olmağla merkûmlar li-ecli’t-te’dîb Kûtâhya Kal‘ası’na kal‘a-bend olunup mukâta‘a-i mezbûr voyvodası tarafından inhâ ve istid‘â olunmadıkça ıtlâk olunmamaları bâbında emr-i şerîfim sudûru bâ-takrîr istid‘â olunduğuna binâ‘en vech-i meşrûh üzre kal‘a-bendleriçün emr-i şerîf yazılmışdır.

Fî evâ’il B (Receb) sene 1203.

Cûlûs-ı hümayûn için tebdîl olunmuşdur.

İtlaklarıçün emr-i âlî yazılmıştır.

Fî evâhir-i B (Receb) sene 1209.

[s.12/6]

Midillü Kal‘ası Dizdârı () zîde hıfzuhûya hüküm ki,

Sâbıkâ İzmir Kazâsı Nâ‘ibi Mevlânâ Ahmed Hulûsi zîde ilmuğûnun rikâb-ı hümayûnuma vârid olan i‘lâmında İzmir Kazâsına tâbi‘ Balçova Hulu nâm karye sükkânından Yörük-oğlu el-Hâc Halîl ve Koca Solak Mustafa ve İsâ-oğlu Mehmed demekle ma‘rûf kimesneler kendü hâllerinde olmadıklarına binâ‘en bâ-i‘lâm ıslâh-ı nefis edinceye değin bundan akdem bâ-emr-i âlî Midillü Kal‘ası’na kal‘a-bend olunmuşlar idi. El-hâletü hâzihî mezbûrlar ıslâh-ı nefis idüp hâlleri diğer gûn ve

merhamete şâyân olundukları sikât-ı sahîhü'l-kelimât bî-garâz müslimîn meclis-i şer'e haber vermeleriyle cerâyim-i sâbıkâları afv ve ıtlâk ve sebîlleri tahliye olunmak bâbında hüküm-i hümayûn virilmek recâsına vâkı' hâli bi'l-iltimâs arz eylediği ecilden merkûmlar, fîmâ-ba'd kendü hâllerinde olup hilâf-ı rızâ hareketde bulunmamaları şartıyla vech-i meşrûh üzre kal'a-i merkûmeden afv ve ıtlâk olunmak. Fî evâ'il B (Receb) sene 1203.

S:13

[s.13/1]

Ayaş Kādîsına ve Ankara Kal'ası Dizdârına hüküm ki, Ayaş Kazâsı sâkinlerinden Turnacı tekâ'üdlerinden Şeyh Ahmed zîde kadruhûnun ahâlî-i memleket ile beynlerinde münâfese ve hukûka dâ'ir da'vâları zuhûr etmekden nâşî Ankara Kal'ası'na kal'a-bend olunması bâbında bundan akdem emr-i şerîfim ısdâr ve ocakdan mübâşir ile irsâl olunmuş idi. El-hâletü hâzihî mûmâ ileyhî cerâyim-i güzeştisi afv olunup ahâlî ile beynlerinde hukûka dâ'ir vukû' bulan de'âvî ma'rifet-i şer'le rû'yet ve ba'de's-sübût ashâb-ı hukûkun hakları temâmen istirdâd ve teslîm olunduktan sonra mûmâ ileyh ordu-yı hümayûnuma azîmet eylemesi fermânım olmağın işbu emr-i şerîfim ısdâr ve () ile irsâl olumuşdur. İmdi sen ki dizdâr-ı merkûmsun, mûmâ ileyh Şeyh Ahmed'i, şürût-ı merkûme ile cürmü afv olunmağla kal'a-i mezbûreden ıtlâk ve sebîlin tahliye eylesesin. Ve sen ki mevlânâ-yı mûmâ ileyh sin, mûmâ ileyh Şeyh Ahmed'i huzûr-ı şer'e ihzâr ve iddi'â-yı hukûk iden husemâsıyla terâfu' ve üzerine şer'an sâbit olan hukûk-ı ibâd tahsîl ve ashâbına teslîm ve ihkak-ı hakk olunduktan sonra bir an te'hîr ve tevakkuf itmeyüp ordu-yı hümayûnuma azîmet ve vüsûle şitâb ve müsâra'at eylesesini ve bu bâbda i'tizâr-ı vâhiye îrâdıyla mugâyir-i emr-i âlî azîmetden imtinâ' iderse bir dürlü cevâba kâdir olamayacağı tefhîm ve te'kîde mezîd-i sa'y ve dikkat ve hilâf-ı rızâ vaz' ve hareket vukû'una irâ'et-i ruhsatdan ittikâ ve mücânebet eylesesin deyü hâlâ rikâb-ı hümayûnumda sekbânbaşı olan es-Seyyid Yeğen Mehmed dâme mecduhû tarafından mühürlü mektûb virilmekle vech-i meşrûh üzre amel olunmak bâbında. Fî evâ'il-i B (Receb) sene 1203.

Merkûmun zimmetinde tahakkuk iden hakk-ı fukarâ tahsîl ve ashâbına redd ve teslîm birle ihkāk-ı hakk olunduktan sonra mezbûru vatan-ı asliyyesinde ikâmet eylemek üzere ıtlâkiçün tekrâr emr-i şerîf yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı B (Receb) sene 1203.

[s.13/2]

Bozcaada Kal'ası Dizdârına hüküm ki,

Âsitâne-i aliyyemde Odalarbaşında otuz iki bölüğün Etmekçi Hasan ve Etmekçi Ebûbekir Kızıl Musluk'da Etmekçi diğer Hasan nâm kimesneler firunlarında tabh ve i'mâl eyledikleri nân-ı azîz gâyet esmer ve çiğ ve noksân olmağla defe'âtile kendüleri tenbîh oldukda kat'â mütenebbih olmadıklarından te'dîbleri iktizâ etmekle ıslâh-ı nefis oluncaya değin ibreten li's-sâ'irîn Bozcaada Kal'ası'na kal'a-bend ve muhkem habs olunmaları fermânım olmağın, imdi sen ki dizdâr-ı mûmâ ileyhisin, merkûmlar ta'yîn olunan Kapukethüdâsı () zîde kadruhû mübâşeretiyle kal'a-i mezbûra irsâl olunmalarıyla vüsûllerinde kal'a-bend ve muhkem habs eyleyüp diğer emr-i şerîfim sudûr etmedikçe ıtlâk ve firârlarından tehâşî ve mücânebet eyleyesin deyü hâlâ rikâb-ı hümayûnumda sekbânbaşı olan es-Seyyid Yeğen Mehemmed dâme mecduhû tarafından mühürlü mektûb verilmekle vech-i meşrûh üzere amel olunmak bâbında.

Fî evâsıt-ı B (Receb) sene 1203.

Ber-mûceb-i emr-i âlî, merkûmûn kal'a-bend olunduklarını nâtık Seddü'l-bahir

Kal'ası'nın Dizdârı'nın vârid olan arzının mefhûmu bâ-fermân-ı âlî şerh verildi.

Fî 6 Ş (Şa'bân) sene 1203.

[s.13/3]

Bozcaada Nâ'ibine hüküm ki,

Bundan akdem tuğları ref'iyle Boz[ca]ada'ya nefy ü iclâ olunan Yeniçeri Ağası Seyyid Ali Paşa'nın ıtlâkı husûsu tahrîr ve mûmâ ileyhin zevcesi tarafından mübârek rikâb-ı kâm-yâb-ı şâhâneme takdîm olunan arz-ı hâl, ordu-yı hümayûnuma irsâl ve tesyîr olunmuş olduğundan bu def'a Sadr-ı a'zâm ve Serdâr-ı ekrem Yûsuf Paşa edâmallâhü te'âlâ iclâluhû ve ikbâluhû tarafından rikâb-ı hümayûnuma tevârüd iden tahrîrâtında mûmâ ileyhin tuğları ref'iyle Bozcaada'ya nefy ü iclâsı, me'mûr olduğu

sefer-i hümâyûna gelmediğinden sâ'ire ibret olmak maslahatına mebnî olup el-hâletü hâzihî terbiye olmuş olduğu dahi melhûz olmağla mukaddem nefy ü iclâsı, her ne kadar ordu-yı hümâyûn tarafından emr ü fermân olunmuş ise dahi paşa-yı mûmâ ileyhın ıyâl u evlâdına merhameten iktizâ iden emr-i şerîfî rikâb-ı hümâyûnum tarafından ısdâr olunmasını Sadr-ı a'zamım müşârun ileyh tastîr etmekle vech-i meşrûh üzre cezîre-i mezbûreden ıtlâkı fermânım olmağın imdi sen ki mevlânâ-yı mûmâ ileyhısın, keyfiyyet ma'lûmun oldukda paşa-yı mûmâ ileyhi kayd-ı nefyden ıtlâk ve sebîlin tahliye eylemen bâbında.

Fî evâsıt-ı B (Receb) sene 1203.

[s.13/4]

Yenice-i Karasu Kādîsına ve Kavala Kal'ası Dizdârı () zîde hıfzuhûya hüküm ki, Yenice-i Karasu Kazâsı'nda İskeceli Emîn ve Hamîd-oğulları ve hâlâ Yenice Voyvodası Sarı Şa'banlı Seyyid Mehemed nâm kimesneler Yenice-i Karasu ve havâlisinde mevcûd bulunan ve kendü çiftliklerinden hâsıl olan katı vâfir zehâyiri böyle vakt-i sefer ve zarûretde berrânî kayıklara fûruht ve mahall-i âhara nakl birle ol havâlîlere kaht u galâya bâdî harekâta ictisâr eyledikleri mevsûku'l-kelim kimesnelerin ihbârlarıyla resîde-i derece-i tahkîk olup merkûmların bu makûle kâr-ı memnû'a tasaddîleri beher hâl te'dîb ve gûş-mâlleri icrâsını îcâb etmekden nâşî ıslâh-ı nefis edinceye değin mübâşir ma'rifetiyle mezkûrûnun Kavala Kal'ası'na kal'a-bend olunmaları fermânım olmağın, imdi sen ki mevlânâ-yı mûmâ ileyhısın, ber-vech-i muharrer ma'rifetin ve ta'yîn olunan mübâşir-i mûmâ ileyh ma'rifetiyle mezbûrları te'dîb ve emsâllerini terhîb zımnında ahz ve Kavala Kal'ası'na irsâle mübâderet ve sen ki dizdârı merkûmsun, vüsûllerinde merkûmânı kal'a-i mezbûreye vaz' ve kal'a-bend eylesin. Bilâ-emr-i şerîf ıtlâk ve bir takrîb firârlarından mücânebet ve vüsûl ve kal'a-bend olunduklarını mübâşir-i mûmâ ileyh ile Der-aliyyeme tahrîr ve i'lâma müsâra'at eylemen bâbında.

Fî evâsıt-ı B (Receb) sene 1203.

Ber müceb-i emr-i âlî kal'a-bend olunduklarını nâtik Kavala Kal'ası'nın dizdâr vekîlinin vârid olan arzının mefhûmu bâ-fermân şerh verildi.

Fî 30 B (Receb) sene 1203.

İtlâklarıçün emr-i şerîf yazılmışdır. Fî evâhir-i Şaban sene 1203

[s.13/5]

Varna ve Sinop Kādîlarına hüküm ki,

Der-sa'âdetimde zahîrenin kılleti hasebiyle bu mevsimlerde zahîre nakli ehemmm ve akdem umûrdan iken hilâf-ı rızâ-yı hümayûnum Varnalı Hasan Efendi demekle ma'rûf kimesne kudâtdan olmak takrîbiyle kâffe-i umûr-ı vilâyet zîr-i destinde olup Der-sa'âdetime nakl olunacak zahîrenin ta'tiline ve bu vechle ibâdullâhın müzâyakasına bâ'is olup te'dîbi lâzım gelmekle merkûm Hâcî Hasan Der-sa'âdetime gelecek zahîrenin giriftâr-ı ukde-i ta'tilinden sıyâneten ve sâ'ire ibreten ahz ve li-ecli't-te'dîb Sinob'a nefy ü iclâsı istid'â ve vech-i meşrûh üzre emr-i şerîf sudûrunu bi'l-fi'l Şeyhü'l-islâm ve Müfti'l-enâm olan Mevlânâ Mehemmed Kâmil edâmallâhu te'âlâ fezâ'ilühû işâret etmeleriyle çavuş mübâşeretiyle işâretleri mücebince amel olunmak fermânım olmağın, imdi sen ki Varna Kādîsı mevlânâ-yı mûmâ ileyhsin, mevlânâ-yı müşârun ileyhin işâretleri mücebince ma'rifetin ve ta'yîn olunan Dîvân-ı hümayûnum çavuşlarından () çavuş zîde kadruhû mübâşeretiyle merkûm Hasan'ı ahz ve li-ecli't-te'dîb Sinob'a irsâl eylesin. Ve sen ki Sinob Kādîsı mevlânâ-yı mûmâ ileyhsin, vüsûlünde merkûmu Sinob'da menfiyyen ikâmet itdirüp bir hatve hâric mahalle harekete cevâz ve ruhsatdan ve bilâ-emr-i şerîf itlâkından hazer ve mücanebet ve vüsûlünü Der-alıyyeme çavuş-ı mûmâ ileyh ile i'lâma mübâderet eylemen bâbında.

Fî evâsıt-ı B (Receb) sene 1203.

Itlâkiçün emr-i âlî yazılmışdır.

S:14

[s.14/1]

Balçık Kādîsına ve Dimetoka Kal'ası Dizdârına hüküm ki,

Balçık Kazâsı'nda vâkı' Kilimci-oğlu Seyyid Mehemmed ve Arab İsmâ'îl Alemdâr ve Üçerormanlı Ahmed Alemdâr (?) nâm kimesneler kendü hâllerinde olmayup Der-alıyyeme zehâyir-i mütenevvi'a nakliçün tesyîr olunan kapan bâzer-gânlarına zahîre virmekden imtinâ' ve zehâyiri ketm ve ihtifâ ile bâzer-gân-ı mezkûrları tehî i'âde ve bu vechle ibâdullâhı ızrâra cesâret eyledekleri lede'l-inhâ ve te'dîbleri muktezâ olmakdan nâşî ve mezbûrlar li-ecli't-te'dîb ıslâh-ı nefis oluncaya değin ibreten li's-sâ'irîn Dimetoka Kal'ası'na kal'a-bend olunmaları fermânım olmağın, işbu emr-i

şerîfim ısdâr ve () ile irsal olunmuşdur. İmdi vüsûlünde sen ki mevlânâ-yı mûmâ ileyhsin, ma'rifetin ve ta'yîn olunan mübâşir-i mûmâ ileyh ma'rifetiyle mezbûrları ahz ve li-ecli't-te'dîb ve Dimetoka Kal'ası'na irsâl eylesin. Ve sen ki dizdâr-ı mûmâ ileyhsin, merkûmları vüsûlünde dizdârı olduğun kal'a-i mezbûrede muhkem habs ve kal'a-bend eyleyüp bilâ-emr-i şerîf itlâk ve firârından tehâşî ve mücânebet ve vüsûl ve kal'a-bend olundukların Der-aliyyeme i'lâma müsâra'at eyleysiz deyü hâlâ rikâb-ı hümayûnumda Sekbânbaşı Yeğen Mehemed dâme mecduhû tarafından mühürlü mektûb virilmekle vech-i meşrûh üzre amel olunmak bâbında.

Fî evâsıt-ı B (Receb) sene 1203.

[s.14/2] **Terkîn**

Mahrûse-i Burusa'da ikâmete me'mûr Şeyhü'l-islâm es-Seyyid Mehemed Paşa-zâde Mevlânâ İbrâhîm edâmallâhu te'âlâ fezâ'ilühûya hüküm ki,

Sen ki mevlânâ-yı müşârun ileyhsin, İstavroz'da yalında edîbâne (?) ikâmet eylemen bâbında izn ve ruhsat olunmasını bi'l-fi'l Şeyhü'l-islâm ve Müfti'l-enâm olan es-Seyyid Mehemed Kâmil edâmallâhu te'âlâ fezâ'ilühû işâret etmeleriyle işâretleri mücebine amel olunmak fermânım olmağın, imdi sen ki mevlânâ-yı müşârun ileyhsin, Şeyhü'l-islâm-ı müşârun ileyhın İstavroz'da sâhil-hânende ikâmetin husûsuna izn ve ruhsat-ı dâver-ânem erzânî kılındığı ma'lûmun oldukda ve ber-vech-i muharrer İstavroz sâhil-hânende ikâmet eylemen bâbında.

Fî evâsıt-ı B (Receb) sene 1203.

İşbu emr-i âlînin kaydı bâ-işâret-i Şeyhü'l-islâmî ref' ve terkîn olunmuşdur.

Fî 18 Z (Zi'l-hicce) sene 1203.

İştirâ eylediği Celeb Mehemed Efendi'nin (?) sâhil-hânesine nakliçün emr-i şerîf yazılmışdır.

[s.14/3]

Ta'ifde ikâmete me'mûr İstanbul pâyesi olup sâbıkâ Selanik Kādîsı Hekîmbaşı esbâk Mevlânâ Hâfız Hayreddîn zîde fezâ'ilühûya hüküm ki,

Sen ki mevlânâ-yı mûmâ ileyhsin, cürmün afv ve itlâk olup hüccâc-ı müslimîn ile Âsitâne-i sa'âdetime azîmet eylemen bâbında izn ve ruhsat olunmasını bi'l-fi'l Şeyhü'l-islâm ve Müfti'l-enâm olan es-Seyyid Mehemed Kâmil edâmallâhu te'âlâ

fezâ'ilühû işâret etmeleriyle işâretleri mücebince amel olunmak fermânım olmağın, imdi sen ki mevlânâ-yı mûmâ ileyhsin, ber-vech-i muharrer mevlânâ-yı müşârun ileyhin işâretleri mücebince cürmün afv olunmağla hüccâc-ı müslimîn ile Âsitâne-i sa'âdetime azîmete mübâderet eylemen bâbında.

Fî evâsıt-ı B (Receb) sene 1203.

[s.14/4]

Kütahya Nâ'ibine ve Hâssa Silâhşörlerimden hâlâ Kütahya Mutasarrıfı olan Mustafa zîde mecduhû ve Kütahya Kal'ası Dizdârına hüküm ki,

Siz ki Kütahya Nâ'ibi ve mübâya'acısı mûmâ ileyhimâsız, tarafınızdan Der-aliyyeme vârid olan i'lâm ve arz-ı hâlin hulâsasında Anadolu illerinden mübâya'ası fermânım olan ma'lûmu'l-mikdâr hinta Nefs-i Kütahya Kazâsı'na isâbet iden bin dört yüz otuz bir keyl hinta ma'rifetin ve ma'rifet-i şer'le ahâl-i kazâyâ cem' eylemelerini ba'de't-tenbîh beher kazâların ta'ahhüd-i i'lâmâtını ahz için kazâlara azîmetinde Kütahya sükkânından el-Hâc Abdullâh nâm kimesne tama'-ı hâmından nâşî bilâ-izn Kütahya Kazâsı ahâlilerinin sâbık hisselerine isâbet iden mübâya'ayı hintasını külli birle (?) kat' ve tahsîl eylemediğinden gayri anbarında katı vâfir hintası mevcûd iken edâ etmeyüp ba'zı mütegalibeye istinâden cüz'î bedel i'tâsıyla ihtilâl-i beldeye bâdî olmağla merkûm li-ecli't-te'dîb ıslâh-ı nefis için bilâd-ı ba'ideye nefy olunmak bâbında emr-i şerîfim sudûrunu tahrîr ve istid'â eylediklerine binâ'en sen ki mübâya'acı-i mûmâ ileyhsin, ma'rifetinle merkûm Abdullâh Kütahya Kal'ası'na kal'a-bend olunmak fermânım olmağın, imdi siz ki mevlânâ ve mübâya'acı-i mûmâ ileyhimâsız, merkûm Abdullâh'ı ma'rifetiniz ile ahz ve li-ecli't-te'dîb Kütahya Kal'ası'na irsâle dikkat eyleyesiz. Ve sen ki dizdâr-ı merkûmsun vüsûlünde merkûmu kal'a-i mezbûrede muhkem habs ve kal'a-bend eyleyüp bilâ-emr-i şerîf ıtlâk ve firârından mücânebet ve kal'a-bend olunduğunu Der-aliyyeme tahrîr ve inhâya mübâderet eylemen bâbında.

Fî evâsıt-ı B (Receb) sene 1203.

İtlakiçün emr-i âlî yazılmışdır.

Fî evahir B (Receb) sene 1209.

[s.14/5]

Ayaş Kādîsına ve Ankara Kal'ası Dizdârına hüküm ki,

Ayaş Kazâsı sâkinlerinden ve turnacı tekâ'üdlerinden Şeyh Ahmed Ağa dimekle ma'rûf kimesnenin ahâlî-i memleket ile beynlerinde münâfese ve hukûka dâ'ir da'vâları zuhûr etmekden nâşî Ankara Kal'ası'na kal'a-bend olunması bâbında bundan akdem emr-i şerîf ısdâr ve ocakdan mübâşir ile irsâl olunmuş olup bu def'a merkûmun cerâ'im-i güzeştesi afv ve kal'adan ıtlâk ve sebîli tahliye olunup ahâli ile beynlerinde hukûka dâ'ir vukû' bulan da'âvîleri hilâf-ı şer'le ba'de's-sübût ashâb-ı hukûkun hakları temâmen istirdâd ve teslîm olunduktan sonra merkûm vatan-ı asliyyesi olan kazâ-i mezbûrda ikâmet eylemesi fermânım olmağın, işbu emr-i şerîfim ısdârı ve () ile irsâl olunmuştur. İmdi sen ki dizdâr-ı mûmâ ileyhysin, vech-i meşrûh üzre merkûm Şeyh Ahmed'in cerâ'im-i güzeştesi afv olunmağla kal'a-i mezbûreden ıtlâk ve sebîlin tahliye eylesesin. Ve sen ki mevlânâ-yı mûmâ ileyhysin, merkûmu hüsemâlarıyla meclis-i şer'e ihzâr ve lede'l-murâfa'a üzerine şer'an sâbit olan ashâb-ı hukûkun hakları tahsîl ve ber-muktezâ-yı şer'-i mutahhar ihkāk-ı hakk olunmasına mezîd sa'y ü dikkat ve mugâyir-i şer'-i şerîf vaz' ve harekâtdan ittikâ ve mücânebet eylesesin deyü hâlâ rikâb-ı hümâyûnumda sekbânbaşı olan es-Seyyid Yeğen Mehemed dâme mecduhû tarafından mühürlü mektûb virilmekle vech-i meşrûh üzre amel olunmak bâbında.

Fî evâsıt-ı B (Receb) sene 1203.

Ocakdan mübâşir ma'rifetiyle sekbânbaşı i'lâmıyla tekrâr emr-i şerîf yazılmışdır.

Fî evâ'il-i M (Muharrem) sene 1204.

S:15**[s.15/1]**

Pınarhisarı Kazâsı Nâ'ibine ve Varna Kal'ası Dizdârına hüküm ki,

Dergâh-ı mu'allâm kapucubaşlarından Bergos Mübâyâ'acısı Mustafa dâme mecduhûnun bu def'a Der-aliyyeme vârid olan tahrîrâtı hulâsasında me'mûr-ı mübâyâ'ası olduğu zehâyîrin bakāyası husûsiçün bundan akdem sâdır olan emr-i âlîleri lede'l-vürûd mübâşiri Çukadâr Ahmed zîde kadruhû ma'iiyyetine el-yevm terfîk ve kazâlara irsâl olunduktan Pınarhisarı ve sâ'ir münâsib kazâlardan ber-mu'tâd def'-i mübâşir zımnında eğerçi birer kıt'a ta'ahhüd i'lâmı i'tâ olunup lâkin

Pınarhisarı şehir kethüdâsı olan Emîn nâm mefsedet-pîşe ibtâl-i umûr-ı zehâyire bâdî olmağla ibreten li's-sâ'irîn kal'a-bend olunması bâbında emr-i şerîfim sudûrunu tahrîr ve istid'â eylediğine binâ'en sâ'ire ibret olmak için merkûm Emîn Varna Kal'ası'na kal'a-bend olunmak fermânım olmağın, imdi sen ki mevlânâ-yı mûmâ ileyhsin, şehir kethüdâsı merkûm ahz ve ibreten li's-sâ'irîn Varna Kal'ası'na irsâle mübâderet ve sen ki dizdâr-ı merkûmsun, vüsûlünde mezbûru dizdârı olduğun kal'a-i merkûmede muhkem habs ve kal'a-bend eyleyüp bilâ-emr-i şerîf ıtlâk ve firârından tehâşî ve mücânebet ve vüsûlünü Der-aliyyeme i'lâm ve inhâya müsâra'at eylemen bâbında.

Fî evâhir-i B (Receb) sene 1203.

İşbu emr-i âlî lede'l-vürûd merkûm Emin hayfa tâbî' olduğuna binâ'en bir takrîb Âsitâne-i aliyye tarafına firâr etmiş olduğunu nâtık Bergos Mübâya'acısının vârid olan kâ'ime ve kazâ-i mezbûr nâ'ibinin i'lâmının mefhûmu bâ-fermân-ı âlî şerh verildi.

Fî 6 L (Şevvâl) sene 1203.

İtlakiçün emr-i âlî yazılmışdır.

Fî evâhir-i L (Şevvâl) sene 1203.

[s.15/2]

Medine-i Münevvere Monlâsına ve hâlâ Şeyhü'l-harem-i Nebevî () Ağa dâme uluvvuhûya hükûm ki,

Taht-ı âlî-baht-ı Osmânî üzre culûs-ı hümayûn-ı mehabet-makrûnum vâkı' olup umûmen tecdîd-i ahkâm ve berevât fermânım olmağın Medine-i Münevvere'de Nâ'ib-i Harem-i nebevî olan Anber Ağa'nın huşûnet-i tab'ı sebebi ile ahâlî-i belde-i tayyibe her vechle kendüden dil-gîr olup bir dürlü pend ü nasîhat kabûl eylemediğini sen ki Şeyhü'l-harem-i nebevî mûmâ ileyhsin, bir kıt'a arîzanda inhâ ve niyâbet hidmeti mûmâ ileyhin üzerinden ref' ve âharına i'tâ olunmasını istid'â etmekle niyâbet-i mezkûre merkûm Anber'in ref'inden hâlâ Hazîne-dâr-ı Harem-i nebevî Osman Ağa zîde uluvvuhûya tevcîh ve merkûm Anber Mısır-ı Kahire'ye tesyîr ve hâlâ Mısır'da mukîm Küçük Anber Ağa zîde uluvvuhû mûmâ ileyh Osman Ağa'nın yerine Hazine-dâr-ı nebevî ta'yîn olup Medine-i Münevvere'ye vürûdu husûsuna irâde-i aliyye ta'alluk eylediğine binâ'en hidemât-ı mezkûr ber-vech-i muharrer

ağayân-ı mûmâ ileyhimâya tevcîh ve başka başka berâtları virilmekle mezkûr Nâ'ib-i Harem Anber'in Mısır'a gönderilmesiçün emr-i şerîf sudûrunu bi'l-fi'l Dârü's-sa'âdeti'ş-şerîfe ağası olan İdris Ağa dâme uluvvuhû arz etmeğin vech-i meşrûh üzre amel olunmak bâbında Hüdavendigâr-ı sâbık merhûm ve mağfûrun-leh cennet-mekân firdevs-i aşiyân ammim Abdulhamîd Han aleyhi'r-rahmeti ve'l-gufrân zemânında işbu sene-i mübâreke evâ'il-i Cemâziye'l-âhîrinde emr-i şerîf virildiği inhâ ve tecdîdi istid'â olunmağla hilâfına emr yoğise mukaddemâ sâdır olan emr-i âlî mûcebince amel olunmak fermânım olmağın, imdi siz ki mevlânâ ve Şeyhü'l-harem-i nebevî mûmâ ileyhimâsız, keyfiyyet ma'lûmunuz oldukda Nâ'ib-i harem-i sâbık merkûm Anber Ağa'yı Mısır-ı Kahire'ye irsâle ihtimâm ü dikkat ve hilâf-ı rızâ vaz' vukû'una irâ'et-i ruhsat ve cevâzdan tehâşî ve mücânebet olunmak bâbında.

Fî evâhir-i B (Receb) sene 1203.

[s.15/3]

Anadolu Eyâleti'nde zikri-i âtî karyelerin tâbi' oldukları kazânın kâdîsına ve Kütahya Mütesellimine ve Kütahya Kal'ası Dizdârına hüküm ki,

Hâlâ hâssa Ser-çukadârım Seyyid Abdullah zîde mecduhûnun bu def'a rikâb-ı hümâyûnuma takdîm eylediği bir kıt'a arz-ı hâlînde havass-ı hümâyûnumdan ber-vech-i mâlikâne uhdesinde olan mukâta'a karyelerinden Hermiye Karyesi'nde (?) sâkin Hermiyeli Öcel-oğlu İsmâ'il (?) ve Peremeci Kara Mehemed ve Oda Karyesi'nden İmâm ve İmâm-oğlu Mehemed ve Pınarbaşı Karyesi'nden Kâdî-oğlu Mehemed ve Haseki İbrâhîm ve Uzunca Karyesi'nden Kâdî Emîr Ahmed ve Hâcî Ali-oğlu Halîl dimekle ma'rûf kimesneler kendü hâllerinde olmayup zümre-i cebâbire ve eşîrrâdan olduklarından mukâta'a-i mezbûrenin ihtilâl ve hâsılâtının kesrine bâdî ve ahâlî fukarâsının perîşâniyetlerinin bâ'is oldukların inhâ ve fukarâ ve emvâl-i mukâta'ayı sıyâneten li-ecli't-te'dîb mezbûrlar Kütahya Kal'ası'na kal'a-bend olunmaları bâbında emr-i şerîf sudûrunu istid'â eylediğine binâ'en merkûmların li-ecli't-te'dîb Kütahya Kal'ası'na kal'a-bend olunmaları fermanım olmağın, imdi siz ki mevlânâ ve mütesellim-i mûmâ ileyhimâsız, merkûmları ma'rifetiniz ve zâbitleri ma'rifetiyle ahz ve li-ecli't-te'dîb Kütahya Kal'ası'na irsâl eyleyesüz. Sen ki Kütahya Kal'ası dizdârı mûmâ ileyhsin, vüsûllerinde merkûmânı

kal'a-i mezbûreye vaz' ve kal'a-bend eyleyüp bilâ-emr-i şerîf ıtlâk ve firârlarından tehâşî ve mücânebet eylemen bâbında.

Fî evâhir-i B (Receb) sene 1203.

Tashîh olunduğu vechle tebdîl olunmuştur.

[s.15/4]

Bozca[ada] Nâ'ibine ve Muhâfaza-i mezkûrede Yeniçeri Zâbiti Turnacıbaşı Hasan zîde mecduhûya hüküm ki,

Bundan akdem töhmet ve kabahâti zuhûru hasebiyle Bozcaada'ya bâ-fermân-ı âlî nefy ü iclâ olunan Dergâh-ı mu'allâm yeniçeri ocağı yazıcılarından Mühür-dâr Mehmed Sa'îd nâm yazıcı bu def'a te'dîb ve ıslâh-ı [nefs] eylediği lede'l-inhâ ve ıtlâkı istid'â olmağla ordu-yı hümayûnda isbât-ı vücûd ve tarîkinde hidmet eylemek şartıyla cerâyim-i güzeştesi afv ve kayd-ı nefyden ıtlâk ve sebîli tahliye olunmak fermânım olmağın işbu emr-i şerîfim ısdâr ve () ile ırsâl olunmuştur. İmdi vüsûlünde siz ki mevlânâ ve yeniçeri zâbiti Ser-turnayî mûmâ ileyhimâsız, vech-i meşrûh üzre cezîre-i mezkûrede menfiyyen ikâmet üzre olan merkûm Mehmed Sâ'îd Yazıcı ordu-yı hümayûnumda isbât-ı vücûd ve tarîkinde hidmet eylemek şartıyla afv ve ıtlâk olunmağla sebîlin tahliye eylesin deyü hâlâ rikâb-ı hümayûnumda sekbânbaşı olan Seyyid Mehmed Yeğen dâme mecduhû tarafından mühürlü mektûb virilmekle vech-i meşrûh üzre amel olunmak bâbında.

Fî evâhir-i B (Receb) sene 1203.

S:16

[s.16/1]

Esb-keşan Mukâta'asının tâbi' olduğu kazânın kâdîsına ve Konya Kal'ası Dizdârına hüküm ki,

Esb-keşan mukâta'ası Voyvodası Seyyid Süleymân zîde mecduhû me'mûr olduğu bin nefer süvârîyi tahrîr murâd eyledikde kazâ-i mezbûra tâbi' Meruca (?) nâm ahâlîsinden Misli-oğlu Zekeriya (?) ve Toklu Koca-oğlu İsmâ'il (?) ve Burhan-oğlu Mehmed ve Halîl Tâcir-oğlu Sâlih nâm kimesneler rûfekâları olan kırk nefer kimesneler ile cemâ'at-ı müslimîn edâ-yı cum'â üzre iken câmi'-i şerîf üzerine hücûm ve kapusunu pend ve âlât-ı harb ile karye-i merkûme ahâlîsi üzerlerine hücûm

ve bir ferd sefere azîmet etmemek ve menzil akçesi ve sâ'ir emvâl-i mîrîyi virmemek üzre ahâlî-i merkûmeyi cebren ta'ahhüd ve şarta rabt ile îkâz-ı fitne ve fesâd ve ba'zı ehl-i ırzın hânelerine dühûl ve envâ' cevri ü ezâ etmeleriyle merkûmların te'dîblerine ibtidâ[r] olunmaz ise bir nefer tahrîri ve ihrâcî mümkün olmayacağı âşikâr olmağla merkûmlar ibreten li's-sâ'irîn ıslâh-ı nefis oluncaya kadar Konya Kal'ası'na kal'a-bend olunmak bâbında emr-i şerîfim sudûrunu bâ-takrîr istid'â olmağın merkûm Misli-oğlu Zekeriyâ ve Toklu Koca-oğlu İsmâ'îl ve Burhan-oğlu Mehemmed ve Halîl Tâcir-oğlu Sâlih fîmâ-ba'd matlûb olan asâkirin ihrâclarına ve mâl-ı mîrînin tahsîline mûmâna'at iderlerse Konya Kal'ası'na kal'a-bendleri fermânım olmağın, imdi sen ki mevlânâ-yı mûmâ ileyhsin, ber-vech-i muharrer merkûmlar fîmâ-ba'd matlûb olan asâkirin tahrîr ve ihrâclarına ve menzil ve sâ'ir emvâl-i mîrîyenin tahsîline mûmâna'at iderlerse merkûmları ahz ve li-ecli't-te'dîb Konya Kal'ası'na irsâl ve îsâle mübâderet eyleyesin. Ve sen ki Konya Kal'ası dizdârı mûmâ ileyhsin, vüsûllerinde merkûmları dizdârı bulunduğun kal'a-i merkûmede muhkem habs ve kal'a-bend eyleyüp bilâ-emr-i şerîf itlâk ve firârlarından tehâşî ve mücânebet ve kal'a-bend olunduklarını Der-aliyyeme i'lâm ve inhâya müsâra'at eylemen bâbında. Fî evâhir-i B (Receb) sene 1203.

[s.16/2]

Bozcaada Nâ'ibine hüküm ki,

İstanbul sâkinlerinden kapan-ı dakîk tüccârından Tekfurdağlı Hâcî Hüseyin nâm kimesnenin evlâdı rikâb-ı hümayûnuma arz-ı hâl idüp, bunlar babaları merkûm Hâcî Hüseyin kendü hâlinde iken ashâb-ı ağrâzdandan ba'zı kimesneler mezbûr Hâcî Hüseyin içün taşrada celb eylediği hintaya âhar nesne mezc itdirir deyü inhâlarına binâ'en bâ-fermân-ı âlî Bozcaada'ya nefy ü iclâ olunup ancak bunların mezbûrdan gayri bu tarafda rûz-merre me'külâtların tedârük ve idâre ider kimesneleri olmadığından sefil ve ser-gerdân ve ahvâlleri diğer-gûn olduğun inhâ ve hâllerine merhameten merkûmun cürmü afv ve nefyden itlâk ve sebîli tahliye olunmak bâbında emr-i şerîfim sudûrunu istid'â eyledikleri ecîlden fîmâ-ba'd hilâf-ı marzî hareketde bulunmamak ve eğer telef ve ihtilâl ve ihfâ-yı zehâyiri mûcib harekete cesâret iderse hakkından gelinmek şartıyla cürmü afv ve itlâk olunmak bâbında.

Fî evâhir-i B (Receb) sene 1203.

[s.16/3]

Nevrekob Kādîsına hüküm ki,

Rumili Kazâsı'ndan Ali Rüşdî zîde fazlühûnun ıyâl ve akrabâları rikâb-ı müstetâb-ı hüsrev-âneme arz-ı hâl sunup bunların akrabâları mûmâ ileyh bundan akdem Siroz Kādîsı iken mütegalibeden ba'zı kimesnelerin hilâf-ı inhâlarına binâ'en bâ-fermân-ı âlî Nevrekob Kazâsı'na nefy ü iclâ olup yiğirmi aydan berü kazâ-i mezbûrda menfiyyen ikâmet ve mübtelâ-yı mihen ve meşakkate giriftâr ve sezâ-vâr-ı merhamet olduğun inhâ ve mezbûr cürm afv ve kayd-ı nefyden ıtlâk ve sebîlî tahliye olunmak bâbında istid'â ve vech-i meşrûh üzre mûmâ ileyh afv ve ıtlâk olunmak bâbında emr-i şerîf sudûrunu bi'l-fi'l Şeyhü'l-islâm ve Müfti'l-enâm olan Mevlânâ es-Seyyid Mehemed Kâmil edâmallâhu te'âlâ fezâ'ilühû işâret etmeleriyle işâretleri mûcebince ıtlâk olunmak bâbında.

Fî evâhir-i B (Receb) sene 1203.

[s.16/4]

Yenişehir-i Burusa ve Bozcaada Nâ'iblerine ve cezîre-i mezbûrede yeniçeri zâbiti () zîde mecduhûya hüküm ki,

Dergâh-ı mu'allâm kapucubaşlarından el-Hac Ali Bey zîde mecduhûnun ber-vech-i mâlikâne berât-ı şerîfimle mutasarrıf olduğu Yenişehir-i Burusa Mukâta'ası sükkânından olup hakkında defe'âtîle evâmir-i aliyye sâdır olan Değirmancı Abdullâh demekle ma'rûf kimesne kendü hâlinde olmayup mukâta'î mezbûr re'ayâsını envâ' zulm ve ta'addîye ibtidar birle perâkende ve perîşânlıkları ve mâl-ı mîrînin kesr ve noksân tertîbine bâdî olduğu mûmâ ileyh bâ-arz-ı hâl inhâ ıslâh-ı nefis oluncaya değin diyâr-ı ba'îdeye nefy ü iclâ olunmak bâbında emr-i şerîfim sudûrunu ve müfsid-i mezbûr Değirmancı Abdullâh'ın hakkında mukaddem târîh ile evâmir-i aliyye ısdâr olunmakdan nâşî vech-i meşrûh üzre müfsid-i merkûm ibreten li's-sâ'irîn ıslâh-ı nefis oluncaya değin ocakdan mübâşir ma'rifetiyle Bozcaada Cezîresi'ne nefy ü iclâ olunmak fermânım olmağın işbu emr-i şerîfim ısdâr ve ocakdan mübâşir ta'yîn olunan () ile irsâl olunmuşdur, İmdi sen ki Yenişehir-i Burusa Nâ'ibi mevlânâ-yı mûmâ ileyhysin, ma'rifetin ve mübâşir-i mûmâ ileyh ma'rifetiyle mezkûr Değirmancı Abdullâh'ı ahz ve li-ecli't-te'dîb Bozcaada'ya nefy ü iclâ eylesin. Ve siz ki Bozcaada Cezîresi Nâ'ibi ve zâbiti mûmâ ileyhimâsız,

vüsûlünde merkûmu cezâire-i mezkûrede menfiyyen meks ve ikâmet itdirüp bilâ-emr-i şerîf mahall-i âhara harekete irâ'et-i ruhsatdan ittikâ ve mücânebet ve vüsûlünü Der-aliyyeme i'lâma mübâderet eyleyesüz deyü hâlâ rikâb-ı hümâyûnumda sekbânbaşı olan iftihâr Yeğen es-Seyyid Mehemed dâme mecduhû tarafından mühürlü mektûp virilmekle vech-i meşrûh üzre amel olunmak bâbında.

Fî evâhir-i B (Receb) sene 1203.

İtlâkiçün emr-i âlî yazılmışdır.

Fî evâhir-i N (Ramazân) sene 1203.

[s.16/5]

Zikr-i âtî menfinin bulunduğu mahallin kâdîsına hüküm ki, A'mâ Ali Efendi dimekle arîf kimesne gelüp merkûm bundan üç sene mukaddem Âsitânemde Laleli Çeşme havâlîsinde ikâmet üzre iken ba'zı gûne hilâf-ı rızâ harekâta ictirâ eylediğine binâ'en li-ecli't-te'dîb bâ-fermân-ı âlî nefy ü iclâ olup, sefil ve ser-gerdân ve ahvâli diğer gûn olduğun bildürüp cürmü afv ve itlâk olunmak bâbında emr-i şerîfim sudûrunu istid'â etmekle fîmâ-ba'd ırz ve edebiyle olup hilâf-ı rızâ hareketde olmamak ve eğer yine cesâret iderse hakkından gelinmek şartıyla afv ve itlâk olunmak bâbında.

Fî evâhir-i B (Receb) sene 1203.

Tashîh olunduğu vechle tertîb olunmuşdur.

S:17

[s.17/1]

Seddü'l-bahir Kal'ası Dizdârına hüküm ki,

İstanbul sâkinelerinden Sâliha nâm hâtûn rikâb-ı hümâyûnuma gelüp zevci yiğirmi sekiz bölüğün Kömürcü Mustafa nâm yeniçeri narh-ı cârîsinden ziyâdeye kömür fûrûht ider deyü bundan akdem sekbânbaşı mektûbuyla bâ-fermân-ı âlî Seddü'l-bahir Kal'ası'na kal'a-bend olunduğundan nâşî bu evlâd-ı eytâmıyla bu tarafda sefil ve ser-gerdân kalup vücûhile merhamete şâyân olduğun inhâ ve cürmü afv ve itlâkı bâbında emr-i şerîf sudûrunu istid'â eylediği ecilden merkûmun itlâkı bâbında fermân-ı âlî yazılmışdır.

Fî evâhir-i (B) Receb sene 1203.

[s.17/2]

Çavuşbaşı Ağaya ve Bozcaada Nâ'ibine hüküm ki,
 Der-aliyyemde Kāsım Paşa havâlîsinde Kahveci İbiş nâm şahıs kendü hâlinde olmayup kahve-hânesinde erâzil ve eşhâsı cem' ile icrâ-yı fazâyihce cesâret ve icrâ-yı gûş-mâlini mûcib vaz'a cür'et etmekden nâşî mezkûrun kahve-hânesi hedm itdirülüp kendüyi te'dîb ve emsâlini terhîb zımnında çavuş mübâşeretiyile Bozcaada'ya nefy ü iclâ olunmak fermânım olmağın, imdi sen ki çavuşbaşı-i mûmâ ileyhysin, mezkûru ahz ve ta'yîn olunan () çavuş zîde kadruhûya terfîk ve li-eclî't-te'dîb Bozcaada'ya nefy ü iclâyâ mübâderet eyleyesin. Ve sen ki mevlânâ-yı mûmâ ileyhysin, mezkûru vüsûlünde Bozcaada'da menfiyyen meks ve ikâmet itdirüp bilâ-emr-i şerîf itlâk ve bir hatve mahall-i âhara hareketine irâ'et-i ruhsatdan tehâşî ve mücânebet ve vüsûl ve ikâmetini çavuş-ı merkûm ile Der-aliyyeme tahrîr ve işâret eylemen bâbında.

Fî evâhir-i B (Receb) sene 1203.

Ber-mûceb-i emr-i âlî menfiyyen meks ve ikâmet etdirildiğini nâlık Bozcaadası Nâ'ibinin vârid olan i'lâmının mefhumu bâ-fermân-ı âlî şerh verildi.

Fî 18 Ş (Şa'bân) sene 1203.

İtlâkiçün emr yazıldı.

Fî evâhir-i S (Safer) sene 1204.

[s.17/3]

Gürle ma' Pazarköyü ve Keçeli Nâhiyesi Nâ'iblerine ve Kocaili Sancağı Mütesellimine ve Kütahya Kal'ası Dizdârına hüküm ki,

Kocaili Sancağı Mübâyâ'acısı Halîl zîde mecduhû tarafından Der-aliyyeme vârid tahrîrâtı hulâsasında livâ-i mezbûrede vâkı' ba'zı kazâların nısf mertebe hisse-i mübâyâ'aları olup mukaddemâ sen ki mütesellim-i mûmâ ileyhysin, sana hitâben sâdır olan evâmir-i aliyye mübâşirler ile mahallerine irsâl olundukdan nısf mübâyâ'a viren kazâların ta'ahhüd i'lâmı virmekden imtinâ' eylediklerinden gayri Gürle ma' Pazarköyü Kazâsı sâkinlerinden Ahmed Bey-oğlu Halîl ve Hasan nâm kimesneler bizlerde muhsûl olmayup sene-i cedîdede vireceklerinden bahs ile mübâşiri yedine bir kıt'a ve Yalakabad Kazâsı ve Gürle perâkendesî ahâlîleri dahi ana göre cevâb kezalik bir kıt'a i'lâm i'tâ Keçeli Nâhiyesi'nde Bostâncı-oğlu Halîl nâm kimesne dahi hisse-i mübâyâ'asını edâda mûmâna'at ve mugâyir-i emr-i âlî merkûmân ile harekete

ictisâr etmeleriyle merkûmûn bulundukları mahallerde ahz ve ibreten li's-sâ'irîn te'dîb olmadıkça mübâya'a-i mezkûreyi edâ ve teslîm etmeyecekleri bedîdâr eylediğün tahrîr ve inhâ eylediğine binâ'en sâ'ire mûceb-i ibret ve mübâya'a zahîresinin tahsîline vesîle-i suhûlet olmak için Ahmed Bey-oğlu Halîl ve Hasan ve Bostancı-oğlu Halîl li-ecli't-te'dîb Kütahya Kal'ası'na kal'a-bend olunmaların fermânım olmağın, imdi siz ki mevlânâ ve mütesellim-i mûmâ ileyhimâsız, sâ'ire mûcib-i ibret ve mübâya'a ve zahîresinin tahsîline vesîle-i suhûlet olmak için merkûmânı ahz ve li-ecli't-te'dîb Kütahya Ka'lası'na irsâl eyleyesiz. Ve sen ki dizdâr-ı merkûsun, vüsûlünde merkûmları dizdârı olduğun kal'a-i merkûmede muhkem habs ve kal'a-bend eyleyüp bilâ-emr-i şerîf ıtlâk ve bir takrîb firârlarından hazer ve mücânebet ve vüsûl ve kal'a-bend olunduklarını Der-aliyyeme i'lâma mübâderet eylemen bâbında.

Fî evâ'il-i Ş (Şa'bân) sene 1203.

İtlaklarıçün emr-i âlî yazılmışdır.

Fî evâhir-i B (Receb) sene 1209.

[s.17/4]

Bursa Mollâsına hüküm ki,

Â'îşe nâm hâtun'un rikâb-ı hümayûnuma takdîm eylediği arz-ı hâlinde vâlidesi Emîne Tutu (?) dimekle arîf hâtûn kendi hâlinde ırzıyla mukayyed olup hilâf-ı şer'-i şerîf kimesneye vaz' ve hareketi yoğiken ashâb-ı ağrâzdan ba'zı kimesnelerin hilâf-ı inhâlarına mebnî bundan akdem bâ-fermân-ı âlî Bursa'ya nefy ü iclâ olunup ahvâli diğer gün olduğun inhâ ve cürmü afv ve ıtlâk olunmak bâbında emr-i şerîfîm sudurunu istid'â eylediğine binâ'en şeref-yafte-i sudûr olan hatt-ı hümayun-ı şevket-makrûnum mûcebince ıtlâk olunmak fermânım olmağın, imdi sen ki mevlânâ-yı mûmâ ileyhsin, ber-vech-i muharrer şeref-yafte-i sudûr olan hatt-ı hümayun-ı şevket-makrûnum mûcebince mezbûrun cürmü afv olunmağla kaydı nefyden ıtlâk ve sebîlin tahliye eylemen bâbında.

Fî evâ'il-i Ş (Şa'bân) sene 1203.

[s.17/5]

Dimetoka Kazâsı Nâ'ibine hüküm ki,

Zağra-i atik Kazâsı Nâ'ibi Mevlânâ-yı es-Seyyid Mehemed Sâdık zîde ilmuhû rikâb-ı hümayûnuma mektûb gönderüp Medine-i Zağra-i atikde kâ'in ulemâ ve sulehâ ve e'imme ve hutebâ ve sâdât-ı kirâm ve fukarâ-yı râ'yyet ve sâ'ir ahâlî meclis-i şer'e varup Anadolu kudâtından Medîne-i Kilis ...? olup Medîne-i Zağra-i atik'de sâkin Mehemed Sâdık ...? Efendi demekle ma'rûf kimesnenin umûr-ı lâzımü'l-ihimâmında tekâsülü olduğu bi'l-inhâ bâ-işâret-i Şeyhü'l-islâm makeddemâ li-ecli't-te'dîb Dimetoka Kazâsı'na nefy ü iclâ olunmak bâbında sudûr iden emr-i celîlü's-şân medîne-i mezbûre mahkemesine vüsûlünde ba'de't-tescîl merkûm Mehemed Sâdık Emînâ muvâcehesinde feth ve kırâ'at ve mefhûmu kendüye tefhîm olundukda serî'an ve tâ'aten merâsimini edâ birle mübâşiri ma'rifetiyle mahall-i menfâsına azîmet idüp lâkin medîne-i mezbûrede olan iş erlerinin sefer-ber olmaları takrîbiyle umûr-ı mühimmenin bir vakf-ı dil-hâh rû'yetine kâdir âhar kimesnemiz kalmağla mâlen ve bedenlen umûr-ı mühimmenin her dürlü idâresinden âciz ve umûr-ı mühimmenin te'hîr ve ta'tîline bâdî olmağla cümlemiz mütehayyer ve ser-gerdân kaldıklarımız zâhir ve ve âşikâr olup hâlâ diğer günlerimize merhameten mûmâ ileyhin cürmü afv ve ıtlâk olunmak bâbında emr-i şerîf sudûrunu ilhâh etmeleriyle mevlânâ-yı mûmâ ileyhi bi'l-iltimâs arz ve vech-i meşrûh üzre afv ve ıtlâkı bâbında emr-i şerîfim sudûrunu bi'l-fî'l Şeyhü'l-islâm ve Müftî'l-enâm olan mevlânâ-yı es-Seyyid Mehemed Kâmil edâmallâhu te'âlâ fezâ'ilühû işâret etmeleri işâretleri mûcebince afv ve ıtlâk olunmak bâbında.

Fî evâ'il-i Ş (Şa'bân) sene 1203.

S:18**[s.18/1]**

Magosa Nâ'ibine hüküm ki,

Âbîde nâm hâtûn rikâb-ı kâm-yâbıma arz-ı hâl sunup bunun babası Kapucubaşı Abdullâh dâme mecduhû bâ-fermân-ı âlî Magosa'ya nefy ü iclâ olunup bir seneden mütecâviz ahvâli perîşân ve mezbûre dahi bu tarafda sefil ve ser-gerdân ve hâlleri diğer gün olduğun inhâ ve babası merkûmun cürmü afv ve ıtlâk ve sebîli tahliye olunmak bâbında emr-i şerîfim sudûrunu istid'â etmeğin, cürmü afv olunmağla ıtlâk

olunmak fermânım olmağın sen ki mevlânâ-yı mûmâ ileyhsin, mûmâ ileyhin cürmü afv olunduğu ma'lûmun oldukda merkûmu kayd-ı nefyden ıtlâk ve sebîlin tahliyeye mübâderet eylemen bâbında.

Fî evâ'il-i Ş (Şa'bân) sene 1203.

[s.18/2]

Hâssa Bostancıbaşıya ve Limni Cezîresi Na'ibine hüküm ki,
Bundan akdem vukû' bulan sefer-i hümâyûnlarda Âsitâne-i aliyyemde vâkı' kayıkçıyân tâ'ifelerinden bâ-emr-i âlî altışar yedişer yüz kayıkçı neferi virilegelmişken işbu sene-i mübârekede hâllerine istirhâmen üç yüz nefere nizâm virilüp ...? tarafında tekmîl eylemek üzere müte'ahhid olmuşlar iken Başkethüdâ Ahmed ve Mûsâ ve Osmân ve Abdurrahmân nâm dört nefer kethüdâlar birbirlerini takrîk bir dürlü virmeğe kudretimiz yokdur deyü cümlesi ketm birle ihtilâl-ı nizâma bâdî te'dîbleri muktezâ olamağın mezbûrlar li-ecli't-te'dîb Limni Cezîresi'ne nefy ü iclâ olunmaları bâbında emr-i şerîfim sudûrunu sen ki bostancıbaşı-i mûmâ ileyhsin, bâ-takrîr istid'â etmekle vech-i meşrûh üzere amel olunmak fermânım olmağın, imdi sen ki bostancıbaşı-i mûmâ ileyhsin ber-vech-i muharrer dörd nefer iskele kethüdâları merkûmları ahz ve li-ecli't-te'dîb Limni Cezîresi'ne nefy ü iclâya mübâderet ve sen ki mevlânâ-yı mûmâ ileyhsin, merkûmlar vüsûlünde cezîre-i mezbûrede menfiyyen meks ve ikâmet itdirilüp bilâ-emr-i şerîf ıtlâk ve firârlarından bir hatve hâric mahalle harekete rızâ ve cevâz göstermekden hazer ve mücânebet ve vüsûl menfiyyen ikâmet itdirildik[ler]ini Der-aliyyeme i'lâma müsâra'at eylemen bâbında.

Fî evâ'il-i Ş (Şa'bân) sene 1203.

İtlâklariçün emr-i âlî yazılmışdır.

Fî evâhir-i B (Receb) sene 1209.

[s.18/3]

Seddü'l-bahir Kal'ası Dizdârına hüküm ki,
Zağferanbolu Kazâsı'ndan küşâd olunan serdengeçdi bayrağı neferâtından Bostan-oğlu Ahmed ve Mıdırık-oğlu Nûrullâh ve Mimer-oğlu Mustafa nâm üç nefer kimesneler kazâ-i mezbûr karyelerinden olup hem-civârı olan Fâtıma nâm bîkr-i

bâliğa iken hilâf-ı şer‘-i şerîf ahz ve ırzına ta‘arruz ve havflarından nâşî merkûm Ahmed ve refiki Nûrullâh firâr ve Âsitâne-i aliyyeme vürûd ve mezbûrenin er karındaşı Hâfız nâm kimesne bi’t-taharrî mezbûrûnu ahz ve kapuya irsâl ve el-yevm mahbûs oldukları hâlâ rikâb-ı hümâyûnumda sekbânbaşı olan Yeğen es-Seyyid Mehemed dâme mecduhû bâ-takrîr inhâ etmekle ba‘de’l-yevm diğ̈er emr-i şerîfim sâdır olmadıkça ıtlâk olunmamak üzre merkûmân Seddü’l-bahir Kal‘ası’na kal‘a-bend olunmak fermânım olmağın, imdi sen ki dizdâr-ı merkûmsun, merkûmân Ahmed ve refiki Nûrullâh zâbitleri ma‘rifetiyle irsâl olunmaları vüsûllerinde dizdârı olduğ̈un kal‘a-i mezbûrede muhkem habs ve kal‘a-bend eyleyüp ıtlâklariçün diğ̈er emr-i şerîf sâdır olmadıkça bir takrîb ıtlâklarından hazer ve mücânebet ve kal‘a-bend olduklarını Der-aliyyeme tahrîre mübâderet eylemen bâbında.

Fî evâ’il-i Ş (Şa‘bân) sene 1203.

[s.18/4]

Kütahya Kal‘ası Dizdârına hüküm ki,

Osman nâm kimesne rikâb-ı müstetâb-ı hüsrev-âneme arz-ı hâl sunup bunun karındaşı Kütahya Kazâsı muzâfatından Tavşanlı Nâhiyesi’nde Nefs-i Tavşanlı Kasabası’nda sâkin Zeynelâbidîn nâm kimesne ba‘zı eşâ’ib (?) ve kabâhatine mebnî Kütahya Kal‘ası’na kal‘a-bend olumuşidi. El-hâletü hâzîhî ıslâh-ı nefis etmekle ıyâl ve etfâline merhameten cürmü afv ve kal‘a-i mezbûreden ıtlâk ve sebîli tahliye olunmak bâbında emr-i şerîf-i merhamet-redîfim sudûrunu istid‘â etmeğ̈in fîmâ-ba’d arz vârid bile olup vazîfesi olmayan umûra tasaddî etmemek şartıyla merkûmu Kütahya Kal‘ası’ndan ıtlâk ve sebîli tahliye olunmak bâbında.

Fî evâ’il-i Ş (Şa‘bân) sene 1203.

[s.18/5]

Zikr-i âtî râhibin bulunduğ̈u mahallin kâdîsıyla Tırhala Kâdîsına hüküm ki,

İstanbul ve tevâbi‘i Rum Patriki Der-aliyyemde mukîm cemâ‘at-i metropolidân mühürlü arz-ı hâl gönderüp fî’l-asl Selanik Kazâsı’nda mütemekkin olup hâlâ Cezîre-i Aynaroz’da vâkı‘ Lavra nâm manâstırda sâkin Arsinus nâm râhib kendü hâlinde olmayup vazîfesi olmayan umûra sülûk ve âyînlerine mugâyir nice harekâta tasaddî idüb müfsid-i mersûm vücûhu sezâ-vâr-ı te’dîb olduğ̈u taraflarına ifâde olunduğ̈u

bildürüp müfsid-i mersûm manâstır-ı mezbûr ve sâ'ir her ne cihetde bulunur ise yasakçı ma'rifetiyle ahz ve ibreten li'l-gayr ıslâh-ı nefis edinceye değin Tırhala Kazâsı'na tâbi' Kalinka'da kâ'in ve Varlam Manâstırı'na manâstır-bend olunup ıtlâkı husûsuna memhûr arz-ı hâlleriyle istid'â olunmadıkça ıtlâkına müsâ'ade olunmamak bâbında emr-i şerîfim recâ olunmalarıyla vech-i meşrûh üzre mesfûrun manâstır-ı mezbûrede habs olunmak bâbında.

Fî evâsıt-ı Ş (Şa'bân) sene 1203.

[s.18/6]

Tırhala Kādîsıyla zikr-i âtî râhibin bulunduğu mahallin kādîsına hüküm ki, İstanbul ve tevâbi'i Rum Patriki Der-aliyyemde mukîm cemâ'at-i metropolidân mühürlü arz-ı hâl gönderüp Yanya Kazâsında kâ'in Aya İlmiya nâm manâstır mütemekkinlerinden Abgurbus nâm râhib kendü hâlinde olayup vazîfesi olmayan umûra sülûk ve âyînlerine mugâyir nice harekâta tasaddî idüp müfsid-i mersûm vücûhla sezâ-vâr-ı te'dîb olduğu taraflarına ifâde olunduğun bildirüp müfsid-i mersûm kazâ-i mezbûr ve kurâlarında ve sâ'ir her ne mahalde yasakçı ma'rifetiyle ahz ve ibreten li'l-gayr Tırhala Kazâsına tâbi' Kalinka'da kâ'in ve Varlam Manâstırı'na manâstır-bend olunup ıtlâkı husûsu memhûr arz-ı hâlleriyle istid'â olunmadıkça ıtlâkına müsâ'ade olunmamak bâbında emr-i şerîfim recâ etmeleriyle vech-i meşrûh üzre mesfûrun manâstır-ı merkûmede habs olunmak bâbında.

Fî evâsıt-ı Ş (Şa'bân) sene 1203.

S:19

[s.19/1]

Edirne Kādîsına hüküm ki,

Şam-ı Şerîf Kādîsı iken Edirne'de ikâmete me'mûr olan Kethüdâ-zâde Mehemed Sâdık zîdet fezâ'ilühûnun afv ve ıtlâkı husûsunu bi'l-fi'l Şeyhü'l-islâm ve Müfti'l-enâm olan Mevlânâ es-Seyyid Mehemed Kâmil edâmallâhu te'âlâ fezâ'ilühû işâret etmeleriyle şeref-yafte-i sudûr olan hatt-ı hümayûn-ı inâyet-makrûnum ve işâretleri mücebince ıtlâkı fermânım olmağın, imdi sen ki Edirne Kādîsı mevlânâ-yı mûmâ ileyhsin, ber-vech-i meşrûh sâdır olan hatt-ı hümayûnum ve Şeyhü'l-islâm-ı müşârun ileyhin işâretleri mücebince Şam-ı Şerîf Kādîsı mevlânâ-yı mûmâ ileyhin afvı

husûsuna müsâ'ade-i aliyyem erzânî kılındığı ma'lûmun oldukda Edirne'den ıtlâk ve sebîli tahliye mübâderet eylemen bâbında.

Fî evâsıt-ı Ş (Şa'bân) sene 1203.

İşâret-i aliyyesi tahvîl zarfında mahfûzdur.

[s.19/2]

Anadolu Kādî'askerliği pâyesi olup hâlâ Mağnisa'da ikâmet üzre olan sâbika ordu-yı hümâyûnum kādîsı Fetvâ Emîni Osmân Efendi-zâde Abdullâh edâmallâhu te'âlâ fezâ'ilühûya hüküm ki,

Sen ki mevlânâ-yı mûmâ ileyhsin, şeref-yafte-i sudûr olan hatt-ı hümâyûn-ı şevket-makrûnum mücebince afv ve ıtlâk olunman husûsunu bi'l-fi'l Şeyhü'l-islâm ve Müftî'l-enâm olan Mevlânâ-yı es-Seyyid Mehmed Kâmil edâmallâhu te'âlâ fezâ'ilühû işâret etmeleriyle işâretleri mücebince ıtlâkın husûsu fermânım olmağın, imdi sen ki mevlânâ-yı müşârun ileyhsin, ber-vech-i muharrer sâdır olan hatt-ı hümâyûnum ve Şeyhü'l-islâm-ı müşârun ileyh işâretleri mücebince afv ve ıtlâkın husûsuna irâde-i aliyyem ta'alluk eylediği ma'lûmun oldukda ol tarafdâ hareket ve Der-aliyyeme avdet ve devâm-ı ömr ve devletim da'avâtına muvâzebet eylemen bâbında.

Fî evâsıt-ı Ş (Şa'bân) sene 1203.

İşâret-i aliyyesi tahvîl zarfında mahfûzdur.

[s.19/3] Terkîn

Mora Vâlisine ve rikâb-ı hümâyûnumda çavuşbaşı olan Mîr Hamdullâh dâme mecduhû ve Anabolu Kādîsına hüküm ki,

Cezîre-i Mora'da vâkı' Anabolu Kazâsı sükkânından İstefeli Ali Efendi dimekle ma'rûf kimesne kendü hâlinde olmayup bu def'a Âsitâne-i aliyyeme vürûd ile ihtilâl-ı nizâm-ı memleketi mûcib olacak evzâ' ve harekâta cesâret eylediği ve yine Anabolu sâkinlerinden Mîrî Anbar Emîni Ârif Odabaşı dimekle arîf kimesne ol tarafdâ mevcûd-ı anbar olan mîrî hintayı itlâf ve izâ'at vechilesinden nâşî Âsitâne-i sa'âdete avdet ve olduğu memleketin nizâm-ı ihtilâlini mûcib harekâta mücâseret eylediği tahkîk-gerde-i mülûkânem olup mezbûr İstefeli Ali ile merkûm Ârif Odabaşı'nın alâ-eyyi-hâlin Der-aliyyemden tard ve teb'îd olunmaları fermânım

olmağın imdi sen ki çavuşbaşı-i mûmâ ileyhsin, mezbûrları Âsitâne-i aliyyemde buldurup ta'yîn olunan () çavuş mübâşeretiyle vilâyetleri olan Mora Cezîresi'ne irsâle ihtimâm ü dikkat eylesin. Ve siz ki Mora Vâlîsi müşâr ve Anabolu Kādîsı mevlânâ-yı mûmâ ileyhimâsız, mezbûrlar ta'yîn olunan çavuş-ı merkûm mübâşeretiyle ol tarafa irsâl olunmalarıyla vüsûllerinde merkûm Ârif Odabaşı'nın itlâf eylediği mîrî hinta hesâbını ma'rifet-i şer' ve ma'rifetiniz ile ba'de'r-rü'yet refîki olan İstefeli mezkûr Ali ile vilâyetleri olan Anabolu'da ikâmet itdirüp vüsûllerini Der-alıyyeme i'lâm ve iş'âra mübâderet eylemeniz bâbında.

Fî evâsıt-ı Ş (Şa'bân) sene 1203.

İşbu emr-i âlînin kaydı bâ-fermân-ı âlî terkîn olunmuştur.

Fî 17 N (Ramazân) sene 1203.

[s.19/4]

Edirne Bostancıbaşına ve Çırpan Kazâsı Nâ'ibine ve Limni Kal'ası Dizdârına hüküm ki,

Edirne Bostancıbaşısı tarafından Der-alıyyeme vârid olan arîzasının hulâsasında Çırpan Kazâsı sâkinlerinden Ser-turnayî Hâcî Halîl nâm kimesnenin anbarlarında mevcûd ve müddahar olan on altı bin keyl ile derûn-ı kazâ-i mezkûrede sırasıyla zehâyir-i sâ'ireyi serî'an arabalara tahmîl ve Tekfurdağı İskelesi'ne andan dahi Âsitâne-i alıyyeme nakl olunmak bâbında bostancıbaşı-i mûmâ ileyhe hitâben sâdır olan emr-i âlî lede'l-vüsûl mahsûs usta ta'yîn ve hâh nâ-hâh sekiz bin keyl hinta ikdâm ve Tekfurdağı'na irsâl ve bâkîsini merkûm Hâcî celb [ve] re'âyâyâ tevzî' ol vechle ihtifâ ve Turnacı olduğundan zahîresi cebren zâhire ihrâcî müte'assir olduğundan başka Çırpan Kazâsı ahâlîleri menzil hissesi edâsına muhâlefet ve ta'tîline bâdî olduğu beyânıyla merkûm Hâcî Halîl sâ'ire ibreten Limni Kal'ası'na kal'a-bend olunmak bâbında emr-i şerîfim sudûrunu tahrîr ve husûs-ı mezbûr rikâb-ı hümâyûnumda sekbânbaşı olan es-Seyyid Yeğen Mehemed dâme mecduhûdan isti'lâm olundukda merkûm Hâcî Halîl ocakda turnacı olup nâ-hem-vâre hareketi zuhûr etmekle li-eclî't-te'dîb ıslâh-ı nefis ediceye değin Limni Kal'ası'na kal'a-bend olunmak bâbında emr-i âlî-şânım sudûrunu sekbânbaşı-i mûmâ ileyh i'lâm etmekle i'lâmı mücebince merkûm Hâcî Halîl Limni Kal'ası'na kal'a-bend olunmak fermânım olmağın, imdi siz ki mevlânâ ve bostancıbaşı-i mûmâ ileyhimâsız, ber-

vech-i muharrer sekbânbaşı-i mûmâ ileyhın i'lâmı mûcebince mezbûru li-ecli't-te'dîb Limni Kal'ası'na irsâle ihtimâm ü dikkat ve sen ki Limni Kal'ası Dizdârı merkûmsun, vüsûlünde mezbûru kal'a-i merkûme habs ve kal'a-bend eyleyüp bilâ-emr-i şerîf itlâk ve bir takrîb firârından tehâşî ve mücânebet ve vüsûllerini tahrîr ve inhâya mübâderet eylemen bâbında.

Fî evâsıt-ı Ş (Şa'bân) sene 1203.

Tashîh olunduğu vechle tebdîl olunmuştur.

İtlâkiçün emr-i şerîf yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı L (Şevvâl) sene 1203.

S:20

[s.20/1]

Limni Kal'ası Dizdârına hüküm ki,

Karaağacî Osmân nâm kimesne rikâb-ı müstetâbıma arz-ı hâl sunup bunun akrabâ ü ta'allukâtından ve fi'l-asl fetvâ-i ulemâ ve sulehâ zümresinden olan Mehemed Efendi dimekle ma'rûf kimesne İstanbul'da merhûm Sultân Mehemed Hân tâbe serâhu Câmi'-i Şerîfinde on sene ders-i âm olup hasbe'l-iktizâ İskenderi'yeye âzim ve vüsûlünde dahi neşr-i ulûm ile meşgûl iken İskenderiye ahâlîsi kendüyi bir takrîb iğfâl ve İskenderiye'den ba'zı mâtdeyi müş'ir arz ve i'lâm ile Der-aliyyeme îsâl etmeleriyle sâdır olan emr-i şerîf ile Limni Kal'ası'na kal'a-bend ve yigirmi yedi mâhdan berü nice emrâza mübtelâ olduğu inhâ ve merkûmun cürmü afv ve kal'a-i merkûmeden itlâk ve sebîli tahliye olunmak bâbında emr-i şerîfim sudûrunu istid'â etmeğin vech-i meşrûh üzre itlâk olunmak bâbında.

Fî evâsıt-ı Ş (Şa'bân) sene 1203.

Tashîh olduğu vechle tebdîl olunmuştur.

Fî () N (Ramazân) sene 1203.

[s.20/2]

Dimetoka Nâ'ibine hüküm ki,

İstanbul sâkinelerinden Zelihâ nâm hâtûn gelüp bunun zevci el-Hâc Hüseyin zîde ilmuhû bundan akdem Aydos Kazâsı'nda nâ'ib iken bâ-fermân-ı âlî Dimetoka'ya nefy ü iclâ olunup hâlâ Dimetoka'da menfiyyen mukîm ve bolluca nefer-i sagîr evlâdıyla

sefil ve ser-gerdân ve hâli diğerk gûn olduğın inhâ zevci merkûmun cûrmü afv ve ıtlâk ve sebîli tahliye olunmak bâbında emr-i şerîf sudûrunu istid'â vech-i meşrûh üzre afv ve ıtlâk olunmasını bi'l-fi'l Şeyhü'l-islâm ve Müfti'l-enâm olan Mevlânâ es-Seyyid Mehemed Kâmil edâmallâhu te'âlâ iclâluhû işâret etmeleriyle işâretleri mûcebince afv ve ıtlâk olunmak bâbında.

Fî evâsıt-ı Şa'bân sene 1203.

[s.20/3]

Sinob Kādısına hüküm ki,

Varna tarafından Der-aliyyeme vârid olan evrâkın hulâsasında Rumili kudâtından olup Varna'da sâkin Hasan Efendi demekle ma'rûf kimesne Der-sâ'adetime nakl olunacak zehâyirin ta'tiline bâ'is olmağla bâ-fermân-ı âlî Sinob'a nefy ü iclâ olup lâkin mûmâ ileyh ulemâdan olup makeddemâ hakkında olan inhâ hilâf-ı vâkı' olmağı beyânıyla cûrmü afv ve mahall-i menfâsından ıtlâk ve sebîli tahliye olunmak bâbında emr-i şerîf sudûrunu Varna Kādısı i'lâm ve ahâlisi mahzar ve Hâcegân-ı Dîvân-ı hümâyûnumdan Varna Mübâya'cısı İsmâ'il zîde mecduhû dahi bir kıt'a arz-ı hâlinde tahrîr ve istid'â ve vech-i meşrûh üzre afv ve ıtlâk olunmasını bi'l-fi'l Şeyhü'l-islâm Mevlânâ es-Seyyid Mehemed Kâmil edâmallâhu te'âlâ fezâ'ilühûya işâret etmeleriyle işâretleri mûcebince afv ve ıtlâk olunmak fermân olmağın, imdi sen ki mevlânâ-yı mûmâ ileyhsin, mevlânâ-yı müşârun ileyhın işâretleri mûcebince ber-vech-i muharrer merkûmun cûrmü afv olunduğı ma'lûmun olundukda kayd-ı nefyen ıtlâk ve sebîlin tahliye eylemen bâbında.

Fî evâsıt-ı Şa'bân sene 1203.

[s.20/4]

Menemen Kazâsı ve Kıbrıs Cezîresi Nâ'iblerine hüküm ki,

Seyyidetü'l-muhadderât, ikliletü'l-muhâssanât ve tâcü'l-mestûrât vâlidem sultân dâmet ismetuhâ ve zâdet iffetuhânın havâssından Menemen Hâssı sâkinlerinden Saçlı Hâcî Ahmed ve Sağır Hasan-oğlu Hüseyin nâm kimesneler kendü hâllerinde olmayup dâ'imâ hâss-ı müşârun ileyhânın ihtilâline bâdî ve bir takrîb Menemen Kazâsı'na tâbi' Mîr Ali ze'âmeti demekle mâ'rûf ze'âmeti iltizâm ve işbu sene-i mübârekede hâss-ı müşârun ileyhânın voyvodası olan Mahmûd zîde mecduhûnun

üzerine mezbûr Hüseyin başına cem‘ eylediği erâzil ile hücum ve harekât-ı nâ-ber-câye cesâret ve umûr-ı mühimmenin ta‘tline ve mahsûl-i hâss-ı müşârun ileyhânın kesr ü noksân terettübe bâ‘is ve nice kimesnelerin emlâk ve arâzîlerini hilâf-ı şer‘-i şerîf fuzûlî zabt ve bunun emsâli zulm ve ta‘addîlerinin nihâyeti olmayup rahmen li‘l-fukarâ merkûmânın te‘dîb ve gûş-mâlleri edâ olunmasını sen ki Menemen Nâ‘ibi mevlânâ-yı mûmâ ileyhsin, tarafından Der-aliyyeme vârid olan iki kıt‘a i‘lâmında ve mezbûrânın li-ecli‘t-te‘dîb Kıbrıs Cezîresi'ne nefy ü iclâ olunmaları bâbında emr-i şerîfim sudûrunu dahi vâlidem müşârun ileyhânın kethüdâsı dergâh-ı mu‘allâm kapucubaşlarından Mîr Mahmûd dâme mecduhûnun pâye-i serîr i‘lâm takdîm eylediği bir kıt‘a memhûr arzında tahrîr ve istid‘â etmekle mezbûrân Hâcî Ahmed ve Hüseyin lâzım-ı te‘dîb oldukları vârid olan iki kıt‘a i‘lâm ve mîr-i mûmâ ileyhin arz-ı mefhûmlarından müstebân olmağla zâbitân mübâşeretîyle te‘dîben Kıbrıs Cezîresi'ne nefy ü iclâ olunmaları fermânım olmağın, imdi sen ki Menemen Kazâsı Nâ‘ibi mevlânâ-yı mûmâ ileyhsin, mezbûrânı ma‘rifetin ve ta‘yîn olunan Dîvân-ı hümâyûnum çavuşlarından () çavuş zîde kadruhû ma‘rifetiyle ahz ve li-ecli‘t-te‘dîb Kıbrıs Cezîresi'ne nefy ü iclâyâ mübâderet ve sen ki Kıbrıs Cezîresi Nâ‘ibi mevlânâ-yı mûmâ ileyhsin, vüsûllerinde mezbûrânı cezîre-i mekûmede menfiyyen ikâmet itdirüp hatve-i vâhide mahall-i âhara firârlarından irâ‘et-i ruhsatdan bilâ-emr-i şerîf itlâk ve bir takrîb firârlarından hazer ve mücânebet ve vüsûl ve menfiyyen ikâmet itdirildiğini hâvî Der-aliyyeme i‘lâm ve inhâya mübâderet eylemen bâbında. Fî evâhir-i Ş (Şa‘bân) sene 1203.

Merkûm Hâcî Ahmed'in kendü hâlinde olmak üzre tenbîhi hâvî emr-i şerîf yazıldı.

Fî evâ’il-i L (Şevvâl) sene 1203.

[s.20/5]

Nevşehir ma‘a Ürgüb Kazâsı Nâ‘ibine hüküm ki,

Sen ki mevlânâ-yı mûmâ ileyh es-Seyyid Hâfız Mehmed Emîn zîde ilmihûsun, tarafından rikâb-ı hümâyûnuma takdîm olunan bir kıt‘a i‘lâm ve kurb ve civârda vâkı‘ İncesu Kasabası'nda vâkı‘ müteveffâ Merzifonî Kara Mustafa Paşa'nın binâ eylediği medresenin müderrisi olan es-Seyyid Lütfullâh zîde ilmihûnun bir kıt‘a arz-ı hâlinde müderris-i mûmâ ileyh kendü hâline ırzıyla mukayyed ve hilâf-ı şer‘-i şerîf kimesneye vaz‘ ve hareketi yoğiken yine kazâ-i mezbûr sükkânından birkaç nefer

bakkâl zimmîlerin hilâf-ı vâkı‘ iştikâlarına mebnî bunda akdem bâ-emr-i âlî kazâ-i mezbûra tâbi Yaş nâm karyeye nefy ü iclâ ve iki seneden berü hâlî diğér gûn ve evlâd u ıyâli dahi sefil ve ser-gerdân olmağla cürmü afv ve nefyden ıtlâk ve sebîli tahliye olunmak bâbında emr-i şerîfim sudûru istid‘â olunduğuna binâ’en merkûmun nefy ü iclâsı vârid olan i‘lâma nazaran müddet-i vâfire olup şâyân-ı merhamet olduğu nümâyân olmağla yevm-i mübârekeye hürmeten fîmâ-ba’d kendü hâlinde olacak husûsda olunmak kendü ırz ve edebiyle olmak üzre sebîli tahliye ve afv ve ıtlâk olunmak için yazılmıştır.

Fî evâhir-i Ş (Şa‘bân) sene 1203.

S:21

[s.21/1]

Gemlik ve Yalakabad Kazâları Nâ’ibleriyle kazâteyn-i mezbûreteynin serdâr ve iş erleri ve söz sâhibleri zîde kadrühüm ve Seddü’l-bahir Kâl‘ası Dizdârına hüküm ki, Anadolu'nun orta kolunda vâkı‘ kazâlardan asker ihrâcına me’mûr Ser-turnayî Mustafa zîde mecduhû tarafından Der-aliyyeme vârid olan evrâkın hulâsasında Gemlik Kazâsı'na tâbi‘ Emrudlu Karyesi ahâlîsinden olup zümre-i eşkıyâdan Feyyâz Ali ve karındaşı Koca İbrâhîm nâm kimesnelerin askerîlik iddi‘âsıyla eyledikleri zulm ve ta‘âddîlerinin nihâyeti olmadığından fazla ıyâl u evlâdlarına ve Yalakabad Kazâsı'na tâbi‘ Koca Zerbaş Karyesi'nde kâ’in altmış yedi cemâ’atin neferâtından Temir ve Hasan nâm kimesneler eşkıyâ makûlesinden olduklarına binâ’en Narlı ve Kumlar (?) Karyeleri ahâlîleri üzerlerine musallat ve emvâllerini gâret eylediklerinden gayri Çınarcık Karyesi sâkinlerinden Seyyid Osmân nâm kimesneden beş yüz gurus mütâlebe ve edâ etmediği hâlde ıyâlini dağa çıkaracaklarını beyânıyla haber eylediklerinden mezbûr Osman Âsitâne-i aliyyeme firâr ve sâ’ir kurâ ahâlîlerini tecrîm etmeleriyle zikr olunan şakîlerin şerr ü mazarratları fukarâ üzerlerinden vaz’ olunmasını istid‘â ve husûsu mezbûr rikâb-ı hümâyûnumda sekbânbaşı olan Yeğen es-Seyyid Mehemed dâme mecduhûdan isti‘lâm olundukda zikr olunan şakîlerin şer ü mazarratlarından fukarâ ve zu’afânın emn ü râhatları meslûb olduğu ihbâr olunmağın şakiyyûn-ı mezbûrûn ocakdan mübâşir ma‘rifetiyle bulundukları mahallde alâ-eyyi-hâlin ahz ve hüsemâlarıyla terâfu‘-ı şer’ olunmalarıçün Der-sa‘âdetime ihzâr ve muhâlefet kaydında olurlar ise

mübâşiri ma'rifetiyle Seddü'l-bahir Kal'ası'na kal'a-bend olunmaları bâbında, siz ki mevlânâ ve sâ'ir mûmâ ileyhimsiz, size hitâben te'kîdi muhtevî emr-i celîlû'l-kadrim sudûrunu i'lâm etmeğin i'lâmı mücebince amel olunmak fermânım olmağın, imdi siz ki mevlânâ ve sâ'ir mûmâ ileyhimsiz, ocakdan ta'yîn olunan mübâşir-i mûmâ ileyh ma'rifetiyle şakiyyûn-ı mezbûrları olundukları mahalde alâ-eyyi-hâlin ahz ve hüsemâlarıyla terâfu'-ı şer' olunmalarıçün Der-sa'âdetime ihzârlarına ihtimâm ve eğer muhâlefet kaydından olurlar ise mezbûrları mübâşir-i mûmâ ileyh ma'rifetiyle Seddü'l-bahir Kal'ası'na irsâle dikkat ve sen ki dizdâr-ı mûmâ ileyh sin, vüsûllerinde mezbûrûnu kal'a-i mezbûrede muhkem habs ve kal'a-bend eyleyüp bilâ-emr-i şerîf ıtlâklarından bir takrîb firârlarından tehâşî ve mücânebet ve kal'a-bend olunduklarını müş'ir Der-alıyyeme i'lâma mübâderet eylemen bâbında.

Fî evâhir-i Ş (Şa'bân) sene 1203.

[s.21/2]

Kavala Kal'ası Dizdârına hüküm ki,

Yenice-i Karasu tarafından Der-alıyyeme vârid olan evrâkın hulâsasında Yenice-i Karasu Kazâsı'nda İskeceli Emîn ve Hamîd-oğulları ve hâlâ Yenice Voyvodası Sarı Şa'bânlı Seyyid Mehemed nâm kimesneler Karasu ve havâlisinde mevcûd bulunan ve kendü çiftliklerinde hâsıl olan katı vâfir zehâyiri berrânî kayıklara fûrûht ve mahalli âhara nakl eyledikleri ihbâr olunduğuna binâ'en bâ-fermân-ı âlî mezkûrûn mübâşir ma'rifetiyle Kavala Kal'ası'na kal'a-bend olup lâkin merkûmların öteden berü çiftliklerinde duhân-ı zirâ'at oluna gelip zehâyirlerin kalîl ve ancak kendülerine kifâyet ider etmez makûle olduğu ve bu keyfiyyet merkûmların hakkında ifk ü iftirâ eyledüğü beyânıyla merkûmların afv ve ıtlâklariçün emr-i şerîfim sudûrunu Yenice-i Karasu kâdîsını[n] i'lâmında ve ahâlîsi mahzarlarından ve mübâşiri kâ'imesinde tahrîr ve istid'â etmekle merkûm İskeceli Mehemed ve Hamîd-oğulları ve Sarı Şa'bânlı Seyyid Mehemed hilâf-ı rızâ hareketde bulunmadıkları vârid olan arz ve mahzardan müstebân olmağla vech-i meşrûh üzre merkûmların kal'a-i mezkûreden afv ve ıtlâk olunmalarıçün emr-i şerîf yazılmışdır.

Fî evâhir-i Ş (Şa'bân) sene 1203.

[s.21/3]

Bozcaada Cezîresi Nâ'ibine hüküm ki,

Dergâh-ı mu'allâm yeniçerileri ortalarından otuz iki bölüğün neferâtından Kayıkcı Emîr Ahmed bundan akdem Vefa'da sâkin Hâcî Süleymân'ın ehli ile yek-dîl olup merkûm Hâcî Süleymân'ın telef-i nefesine sa'y idenlerin refiki olmağla ahz ve Bâb-ı Âsafîye tesyîr ve el-yevm tomrukda mahbûs olduğu bâ-takrîr inhâ olmağla merkûm erbâb-ı hıyânet ve fesâdûn olmağla ıstılâh-ı hâl edinceye dek zâbiti ma'rifetiyle Bozcaada Cezîresi'ne nefy ü iclâ olunmak fermânım olmağın, imdi sen ki mevlânâ-yı mûmâ ileyhsin, mezbûr, zabiti ma'rifetiyle irsâl olunmağla vüsûlünde cezîre-i mezbûrede menfîyyen meks ve ikâmet itdirüp bilâ-emr-i şerîf itlâk ve bir takrîb firârından ve bir hatve hâric mahalle izn ve ruhsatdan hazer ve mücânebet ve vüsûlünü Der-alıyyeme i'lâma mübâderet eylemen bâbında.

Fî evâhir-i Ş (Şa'bân) sene 1203.

[s.21/4]

Bendereğli Nâ'ibine ve bu husûsa Der-alıyyemden mübâşir ta'yîn olunan Hâssa Hasekilerimden Seyyid Tâhir Mehemed ve zâbitân ve iskele emîni ve iş erlerine ve Amasra Kal'ası Dizdârı () zîde hıfzuhûya hüküm ki,

Bu esnâlarda Der-alıyyemde zehâyirin ziyâde kılleti sebebiyle sekene-i İstanbul'un zehâyir husûsunda kemâliyle zarûret ve müzâyakaları der-kâr ve tiz elden bulunduğu mahallerde kesret üze celbiyle def'-i müzâyaka-i ibâda ikdâm ehemmden vâcibü'l-ihimâmıdan idüğü bedîdâr olup bu sene-i mübâreke de ba'zı kapan sefineleri ve yedlerinde kapan tezkireleri olan Bartın ve Amasra ve Bendereğli ve Alaylı ve Akçaşehri sefineleri rü'esâsı doğru Âsitâne-i sa'âdetime nakl eylemek üze Tuna sevâhilinden kayıklara tekmi'l eyledikleri külliyetlü hinta ve şa'ir hilâf-ı rızâ bu tarafa getürmeyüp Bendereğli'ye götürüp muhtekirûn tâ'ifelerine fûrûht etmiş olduğu beyânıyla bu husûsa dikkat ve nezâret Bendereğli havâlisinden muhtekirûn tâ'ifeleri yedlerinde mevcûd olan ve husûle gelen ve bir taraftan tevârüd iden zehâyiri ol cânibde tevkîf etdirmeyüp peyder pey doğru Der-alıyyeme sevk ve tesyîri esbâbının istihsâline ihtimâm ü dikkat eylemek üze Der-alıyyemden sen ki hâseki-i mûmâ ileyhsin, me'mûr ve ta'yîn kılınup ol bâbda sana ve sâ'ir iktizâ idenlere husûsen bundan akdem emr-i şerîf sâdır olmuşıdi. El-hâletü hâzihî kazâ-i merkûm

muhtekirlerinden Hâcî Abdullâh ve Hâcî Hüseyin-oğlu İbrâhîm ve sâ'ir on nefer muhtekirler bundan akdem Tuna sevâhilinden kapan tezkiresiyle Tomar Ova nâm mahallden Bartınlı Ali Re'îs iştirâ eylediği on beş bin keylden mütecâviz zehâyireyi Bendereğli Kasabası'ndan ahz eyledikleri ve merkûmânın tama'-ı hâmlarından deyü bu makûle etrâfdan vârid olan zehâyiri setr ve ihfâ eylemeleri âdet-i müstemirreleri olduğu bi'l-ihbâr ma'lûmun ve âşikâr olmakdan nâşî bu makûle erbâb-ı ihtikârın yedlerinde mevcûd olup setr ve ihfâ eyledikleri zehâyirin ma'rifetinle zâhire ihrâc ve merkûmân Hâcî Abdullâh ve Hâcî-oğlu İbrâhîm ve sâ'ire mûcib-i ibret olmak için Amasra Kal'ası'na kal'a-bendleri fermânım olmağın işbu emr-i âlî-şânım ısdâr ve () ile irsâl olunmuştur. İmdi siz ki mevlânâ ve haseki ve sâ'ir mûmâ ileyhimsiz, ber-vech-i meşrûh Bendereğli ve havâlisinden gerek muhtekirûn tâ'ifeleri yedlerinde mevcûd olan ve gerek bir taraftan tevârüd idüp ol cânibde ketm ve ihfâ olan zehâyiri zâhire ihrâc ve doğru Der-aliyyeme sevk ve tesyîri esbâbının istihsâliyle dârü'l-hilâfına Der-aliyyem sekenesinin mübtelâ oldukları zarûret ve müzâyakadan vâreste olmaları husûsuna ihtimâm ü dikkat ve merkûmân Hâcî Abdullâh ve Hâcî-oğlu İbrâhîm sâ'ire mûcib-i ibret olmak için Amasra Kal'ası'na irsâle mübâderet ve bu bâbda kusûr ve rehâvet ve tama'-ı hâma teba'îyyet ve fukarâya ta'addî misillü vaz'a cesâret vukû'uyla mazhar-ı ikâb olmakdan be-gâyet tevkî ve mübâ'adet eyleyesiz. Ve sen ki dizdâr-ı mûmâ ileyhsin, vüsûllerinde merkûmânı kal'a-i mezbûrede vaz' ve kal'a-bend eyleyüp bilâ-emr-i şerîf itlâk ve firârlarından tehâşî ve mübâ'adet eylemen bâbında.

Fî evâ'il-i Ş (Şa'bân) sene 1203.

İtlakları için emr-i şerîf yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı L (Şevvâl) sene 1203.

S:22

[s.22/1]

Geyve ve Akhisar Kādîları zîde fazluhimâya ve Kocaili Mütessellimi () zîde kadruhû ve Bozcaada Kal'ası Dizdârı () zîde hıfzuhûya hüküm ki, Anadolu'nun orta kolundaki kazâlardan sefer-i hümayûnuma müretteb olan süvârî ve serdengeçdi bayraklarının ihrâc ve mahall-i me'mûrelerine irsâlleri bâbında sudûr iden emr-i âlî Ser-turnayî Mustafa zîde mecduhû ile Geyve Kâzâsı'na lede'l-vüsûl

Geyve Kazâsı'ndan mukaddemâ sâdır olan emr-i âlî mücebince iki yüz nefer ile serdâr bayrağı küşâdı tenbîh olunmuşiken atîk serdengeçdilerden Akhisâr Kazâsı'nda sâkin Balaban Mehemed ve Alemdârı Çerkes-oğlu İsmâ'îli ve merkûm Mehemed'in-oğlu Baço ve Alemdârı Kara Mü'ezzin ve Hâcî Ömer-oğlu ve Alemdârı ve Geyve Kazâsına tâbi' Bayat Karyesi sükkânından el-Hâc Ahmed ve Alemdârı Ömer ve sâ'ir aveneleri bi'l-ittihâd emr-i âlîye adem-i itâ'at ve Geyve Kazâsı ahâlîsinin perîşânlıklarını ve umûr-ı mühimmenin ta'tîlini mü'eddî hareketleri zâhir ve şerr ü mazarratları civâr kazâlara dahi sârî olacağı bâhir olmağla mübâşir ma'rifetiyle merkûmların mahall-i me'mûrelerine azîmetleri bâbında emr-i şerîfim sudûru tahrîr ve istid'â olunmuş. Husûs-ı mezbûr hâlâ rikâb-ı hümâyûnumda sekbânbaşı olan es-Seyyid Yeğen Mehemed dâme mecduhûdan isti'lâm olundukda bâlâda mezkûr Geyve ve Akhisâr Kazâlarından ikişer yüz neferleriyle küşâd olunan serdâr bayraklarıyla serdengeçdiyândan Balaban Mehemed ve Alemdârı ve Çerkes-oğlu İsmâ'îli ve merkûm Mehemed'in-oğlu Baço ve Alemdârı Kara Mü'ezzin ve Hâcî Mehemed-oğlu ve Alemdârı ve el-Hâc Ahmed ve Alemdârı Ömer ve sâ'ir avenelerinin sefer-i hümâyûnuma me'mûriyyetlerini ve ba'dehû isti'câli havâî ısdâr olunan evâmir-i aliyye ocak başçavuş vekîli Hasan Çavuş mübâşeretiyle mahalline lede'l-vürûd merkûmûnun evâmir-i aliyyeme adem-i itâ'atı bi'l-ihbâr âşikâr olduğu beyânıyla zikr olunan serdâr bayrakları i'lân ve alemdârân eliyle havâlî-i mezkûrede haseki ve çorbacı takâ'üdleri ve ocaklılık dâ'iyyesinde olanların cümlesi tevâbi' olacaklarıyla der-akab tahrîk ve mahall-i me'mûriyyetlerine tesyîr ve fîmâ-ba'd mugâyir-i emr-i âlî hareketleri zuhûr ider ise mübâşir ma'rifetiyle Bozcaada Kal'ası'na kal'a-bend olunmaları bâbında sen ki mütesellimi mûmâ ileyhsin, sana hitâben emr-i şerîfim sudûrunu sekbânbaşı-i mûmâ ileyh i'lâm etmekle mübâşir ma'rifetiyle i'lâmı mücebince amel olunmak fermânım olmağın, imdi siz ki mevlânâ ve mütesellim-i mûmâ ileyhimâsız, ma'rifetiniz ve mübâşir-i mûmâ ileyh ma'rifetiyle ber-vech-i muharrer sâbikü'z-zikr serdâr bayrakları ve i'lân ve alemdârân ile havâlî-i mezkûrede haseki ve çorbacı tekâ'üdleri ve sâ'ir ocaklılık dâ'iyyesinde olanların cümlesini tevâbi' ve ol haklarıyla der-akab yerlerinden tahrîk ve mahall-i me'mûrelerine tesyîrleri esbâbının istihsâlini ihtimâm ü dikkat etmeniz şöyle ki mugâyir-i emr-i âlî harekete cesâret iderler ise mübâşir-i mûmâ ileyh ma'rifetiyle Bozcaada Kal'ası'na irsâle mübâderet ve hilâf-ı emr ve rızâ vaz' ve

hareket vukû'una irâ'et-i ruhsatdan tehâşî ve mücânebet eylesüz. Ve sen ki dizdâr-ı mûmâ ileyhsin, merkûmlar mugâyir-i emr-i âlî zuhûruna binâ'en ol tarafa vüsûllerinde kal'a-i mezbûreye vaz' ve kal'a-bend eyleyüp bilâ-emr-i şerîf ıtlâk ve firârlarından mücânebet ve vüsullerini Der-aliyyeme tahrîr ve işâret eylemen bâbında.

Fî evâhir-i Ş (Şa'bân) sene 1203.

Merkûm Balaban Mehmed'in sefere olan me'mûriyyetinden afviçün emr-i şerîf yazılmışdır.

Fî evâ'il-i L (Şevvâl) sene 1203.

[s.22/2]

Sakız Cezîresi Nâ'ibine hüküm ki,

Fâtıma nâm hâtûn gelüp bunun zevci olup Sultân Bayezid Câmi'i kurbunda Emîn Bey mahallesinde sâkin evlâd-ı Arabdan Şeyh Ömer nâm kimesne hüddâm sâhibiyim deyü harekât-ı şenî'aya cesâretine binâ'en li-ecli't-te'dîb bâ-fermân-ı âlî Sakız Cezîresi'ne nefy ü iclâ olunmakdan nâşî mezbûr bu tarafda sefil ve ser-gerdân ve kuvvet-i yevmiyeye muhtac ve ahvâli diğer-gûn olduğun inhâ ve bu bâbda inâyet istid'â eylediğine binâ'en ba'd-ez-în bu makûle hareketde bulunmamak ve kendü hâlinde olmak ve mukaddem sâkin olduğu mahalleden çıkup âhar mahallede sâkin olmak şartıyla merkûm Şeyh Ömer'in afv ve ıtlâkı bâbında.

Fî evâhir-i Ş (Şa'bân) sene 1203.

[s.22/3]

Hâlâ Edirne Bostancıbaşı Mîr Ali dâme mecduhûya İnöz Nâ'ibine hüküm ki,

Edirne'de mütemekkin muhtekir tâ'ifelerinden Setrâ-oğlu dimekle meşhûr Mustafa nâm müfsid Edirne Bostancıbaşı sâbık ile müttetik olarak sen ki bostancıbaşı-ı mûmâ ileyhsin, senin sevk-i zâhirede umûrına ihtilâli mûcib harekete cesâret eylediği tahkîk-gerde-i şehir-i yâr-ânem olup bu misillülerin kendülerini te'dîb ve emsâllerini terhîb-i lâzımeden olmakdan nâşî mezkûrun İnöz'e nefy ü iclâsı husûsuna irâde-i mülûkânem ta'alluk etmeğin, imdi sen ki bostancıbaşı-i mûmâ ileyhsin, mezkûr Setrâ-oğlu Mustafa'yı ahz ve li-ecli't-te'dîb İnöz'e nefy ü iclâyâ mübâderet ve umûr-ı zâhireyi halelden vikâyete sarf-ı makderet eylesin. Ve sen İnöz Nâ'ibi mevlânâ-yı

mûmâ ileyhsin, mezkûr Mustafa bostancıbaşı-i mûmâ ileyh ma'rifetiyle İnöz'e vüsûlünde ol tarafda menfiyyen meks ve ikâmet itdürüp bilâ-emr-i şerîf ıtlâk ve bir hatve mahall-i âhara hareketine irâ'et-i ruhsatdan tehâşî ve mücânebet ve vüsûl ve ikâmetini şevket-karârıma tahrîr ve i'lâma müsâra'at eylemen bâbında.

Fî evâsıt-ı Ş (Şa'bân) sene 1203.

İtlâkiçün emr-i şerîf yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı N (Ramazân) sene 1203.

[s.22/4]

Bursa Kādîsına hüküm ki,

İstanbul ve tevâbi'i Rum Patriki Der-aliyyemde mukîm cemâ'at-i metropolidân mühürlü arz-ı hâl gönderüp bundan akdem bâ-emr-i âlî ol tarafa ırsâl olunan hâlâ Bursa Metropolidi Antimus nâm râhibin duyûnu husûsu tanzîm olunmak için bu def'a Âsitâne-i aliyyeme gelmesi lâ-büdd olduğun inhâ metropolid-i mersûmun Âsitâne-i aliyyeme gelmesine izn ve ruhsat-ı aliyyem erzânî kılınmak bâbında emr-i şerîfim recâ etmeleriyle vech-i meşrûh üzre amel olunmak fermânım olmağın, sen ki mevlânâ-yı mûmâ ileyh sin, metropolid-i mersûmun Der-aliyyeme vürûduna izn ve ruhsatdan aliyyem erzânî kılındığı ma'lûmun oldukda mersûm Der-aliyyeme vürûduna mûmânâ'at olunmamak bâbında.

Fî evâhir-i Ş (Şa'bân) sene 1203.

[s.22/5]

Erzincan Kādîsına hüküm ki,

Sen ki mevlânâ-yı mûmâ ileyh Ahmed Nazîf zîde fazlühûsun, rikâb-ı hümayûnuma mektûb gönderüp Medine-i Erzincan'da sâkin ulemâ ve sulehâ ve e'imme ve hutebâ ve merdân-ı kal'a ve fukarâ ve zu'efâ meclis-i şer'e varup belde-i mezbûre sâkinlerinden Seyyid Mollâ Abdurrahmân nâm kimesne bundan akdem Der-sa'âdetimde kendü hâliyle meşgûl ve ırzıyla mukayyed ve rûz u şeb tahsîl-i ulûm-ı nâfi'aya mücerred sâ'î olup bir vechle müdâhale îcâb etmez iken ashâb-ı agrâzın ifk ü iftirâlarına binâ'en bundan akdem bâ-emr-i âlî vatan-ı aslîsi olan Erzincan'da ikâmet eylemek üzre nefy ü iclâ olmağla tahsîl-i ulûm-ı nâfi'adan dûr ve vücûhla merhamete şâyeste olmağla hâline merhameten merkûm Seyyid Abdurrahmân kayd-ı

nefyden ıtlâk ve sebîli tahliye olunmak bâbında vâkı‘ hâlî hükm-i hümayûnum virilmek recâsına bi’l-iltimâs arz vech-i meşrûh üzre afv ve ıtlâkiçün emr-i âlî-şânım sudûrunu bi’l-fi’l Şeyhü’l-islâm ve Müfti’l-enâm olan Mevlânâ es-Seyyid Mehemed Kâmil edâmallâhu te‘âlâ fezâ’ilühû işâret etmeleriyle işâretleri mûcebince afv ve ıtlâk olunmak bâbında.

Fî evâsıt-ı Ş (Şa‘bân) sene 1203.

S:23

[s.23/1]

Çavuşbaşı Ağaya ve Midillü Nâ’ibine hüküm ki,
Rum Patriki olan () nâm rahîp erbâb-ı irtikâb ve tama’dan olup müddet-i patrikliğinde dendân-ı hırmen ve tama’ı dırâz eyleyerek patrik-hâneyi düyûn-ı kesîreye giriftâr ve kendüsü ve tarafdârları külli mebâliğ ekl ü bel’ birle Millet-i Rumiyye fukarâsına îsâl-ı envâ‘ hasâr eylediğinden başka bâ-fermân-ı âlî uhdesine havâle olunan hidemât-ı mühimmenin te’diyesinde dahi irtikâb-ı kusûr ve rehâvet ve hilâf-ı marzî etvâre cesâreti azl ve te’dîbini mûcib olduğundan rahmen li’l-re‘âyâ, patrik-i mersûmun azl ve Dîvân-ı hümayûnum çavuşu mübâşeretiyle Midillü Cezîresi’ne nefy ü iclâsı husûsuna irâde-i pâdişâhânem ta’alluk etmeğın, imdi şeref-yafte-i sudûr olan hatt-ı hümayûn-ı şevket-makrûnum mûcebince patrik-i mezkûr azl olunmağla sen ki çavuşbaşı-i mûmâ ileyhısın, Dîvân-ı hümayûnum çavuşu mübâşeretiyle Midillü Cezîresi’ne nefy ü iclâyâ mübâderet eylesesin. Ve sen ki Midillü Cezîresi Nâ’ibi mûmâ ileyhısın, patrik-i mûmâ ileyhi vüsûlünde cezîre-i mezkûrede menfiyyen meks ve ikâmet itdirüp bilâ-emr-i şerîf ıtlâk ve bir hatve mahall-i âhara harekete irâ’et-i ruhsatdan tehâşî ve mücânebet ve vüsûl ve ikâmetini çavuş-ı merkûm ile Der-aliyyeme i’lâm ve işâret eylemen bâbında.

Fî evâsıt-ı Ş (Şa‘bân) sene 1203.

Mersûmun nefyi Aynaroz Cezîresi’ne tahvîl olunmağla zîrde başka mukayyedir.

[s.23/2]

Hâlâ rikâb-ı hümayûnumda çavuşbaşıya ve Aynaroz Cezîresi’nin tabi‘ olduğu kazânın kâdîsına hüküm ki,

Sâbıkâ Rum Patriki Prokopyus nâm rahîb patrikliği alanında keşiş-hâne düyûnunun kesîrine ve milleti umûrunun ihtilâline bâdî ve muhâsebât-ı patrik-hâneyi herc ü merc eylediğinden başka hilâf-ı rızâ-yı aliyyem hareket ve envâ‘ mefâside cesâretine binâ‘en azl ve Midillü Cezîresi'ne nefy ü iclâsı bâbında emr-i şerîfim sâdır olmuş idi. Lâkin râhib-i mesfûrun Bahr-i Sefîd cezîrelerine nefy olunmasında mahâzîr melhûz olmağla çavuş mübâşeretiyle nefy Aynaroz'da kâ'in me'men ve mahfûz olan Lavra nâm manastıra manastır-bend olunup itlâkı husûsu memhûr arz-ı hâlleriyle istid'â olunmadıkça itlâkına müsâ'ade olunmamak bâbında emr-i şerîfim sudûrunu İstanbul ve tevâbi‘i Rum Patriki Der-aliyyemde mukîm cemâ‘at-i metropolidân bir kıt'â memhûr arz-ı hâlleriyle istid'â etmeleriyle istid'âları üzre çavuş mübâşeretiyle manâstır-ı merkûma iclâsı fermânım olmağın, imdi sen ki çavuşbaşı-i mûmâ ileyhysin, patrik-i sâbık-ı mersûmun Midillü Cezîresi'ne nefyi Aynaroz Cezîresi'ne sarf u tahvîl olduğu ma'lûmun oldukda râhib-i mesfûru Dîvân-ı hümayûnum çavuşlarından ta'yîn olunan () çavuş zîde kadruhû mübâşeretiyle Cezîre-i Aynaroz'a irsâle mübâderet ve sen ki mevlânâ-yı mûmâ ileyhysin, vüsûlünde manastır-ı merkûma vaz‘ ve manastır-bend idüp bilâ-emr-i şerîf itlâk ve firârından mücânebet ve vüsûl ve manastır-[bend] olduğunu Der-aliyyeme i‘lâm ve iş‘âra müsâra‘at olunmak bâbında.

Fî evâhir-i Ş (Şâ‘bân) sene 1203.

Ber-mûceb-i emr-i âlî mersûm Aynaroz Cezîresi'nde vâkı‘ manâstıra vaz‘ ve manâstır-bend olduğunu nâtık cezîre-i mezbûre zâbiti Mustafa Haseki'nin vârid olan tahrîrâtı memhûr bâ-fermân-ı âlî şerh verildi.

Fî 23 N (Ramazân) sene 1203.

Itlâkiçün emr-i âlî yazıldı.

Fî evâsıt-ı M (Muharrem) sene 1207.

[s.23/3]

Bozcaada Nâ'ibine hüküm ki,

Mukaddemâ Atina voyvodası olan Mustafa nâm kimesne rikâb-ı hümayûnuma arz-ı hâl gönderüp bu kendü hâlinde ırzıyla mukayyed olup ta‘addî olunmak îcâb etmez iken sarrâf tâ'ifesinden iki nefer zimmîler zimmetlerinde olan alacak hakkını talep eyledikde virmediğinden mâ‘adâ hilâf-ı inhâya mebnî bâ-fermân-ı âlî Bozcaada

Cezîresi'ne nefy ü iclâ olunup altı aydan mütecâviz cezîre-i mezbûrede sefil ve sergerdân ve ahvâlî diğêr-gûn olduğın inhâ ve cürmü afv ve nefyden ıtlâk ve sebîli tahliye olunmak bâbında emr-i şerîfim sudûrunu istid'â ve vech-i meşrûh üzre merkûmun cürmü afv ve ıtlâk olunmasını hâvî Bahr-i Siyâh Boğazı Muhâfızı düstûr-ı mükerrerem Vezîrim Mustafa Paşa iclâluhû dahi bâ-takrîr berât almış etmekle (?) merkûm Mustafa fîmâ-ba'd de'âvî-i müzevvire sülûk ile bî-hûde nîzâ' tasaddî etmeyüp kendü hâlinde olmak şartıyla afv ve ıtlâk olunmak bâbında fermân-ı âlî-şânım sâdır olmağın vüsûlünde amel dahi sen ki [Bozcaada Nâ'ibi] mûmâ ileyhısın, merkûm Mustafa'nın şürût-ı mezbûre ile cürmü afv olunmağla merkûmu kayd-ı nefyden ıtlâk ve sebîlin tahliye olunmak bâbında.

Fî evâhir-i Ş (Şa'bân) sene 1203.

[s.23/4]

Magosa Kādîsına ve Sultanhisarı Nâ'ibine hüküm ki, Seddü'l-bahir ve Sultanhisarı Kal'aları tarafından Der-aliyyeme vârid olan evrâkın hulâsasında Sultanhisarı Kal'ası tobcu neferâtından Kütahyalı Ahmed nâm mefsedet-pîşe kal'a-i merkûmede hidmet-i lâzımıyyesini edâ eylemediğinden başka nice ehl-i ırz zümresini rahne-dâr ve tekdîr ve ifsâd-ı bilâd ve sâ'ir vücûhla dahi ahâlîsinin külliyyen emiyyetleri meslûb olduğundan fazla tobcu neferâtlarının ihtilâl ve perîşâniyyetlerine bâdî olmakdan nâşî li-ecli't-te'dîb bundan akdem bâ-buyruldu kal'a-i merkûmeye vaz' olunmuşiken bir takrîb ıtlâk olunduğundan kemâ-ff's-sâbık nefsanıyyetini icrâya mübâderet ve fukarâ ve zu'efânın hâlleri diğêr-gûn olmağla rahmen li'l-fukarâ mezbûr Kütahyalı Ahmed li-ecli't-te'dîb Magosa'ya nefy ü iclâ birle şerr ü mazarratı ehl-i fukarâ üzerlerinden men' ü def' olunmak bâbında emr-i şerîfim sudûrunu mîr-i mîrândan hâlâ Boğazhisârı Muhâfızı Osman dâme ikbâluhû bir kıt'a arz-ı hâl ve Kazdağı Kādîsı bir kıt'a i'lâm ve Seddü'l-bahir ve Sultanhisarı ahâlîleri birer kıt'a mahzar ve Sultanhisarı Dizdârı arz-ı tahrîr ve istid'â ve husûs-ı mezbûr hâlâ deryâ kapudânı düstûr-ı mükerrerem Vezîrim Hüseyin Paşa edâmallâhu te'âlâ iclâluhûdan isti'lâm olundukda mezkûr Kütahyalı Ahmed'in sû'-i hareket ve ihtilâl ve mefsedetini bahisle Magosa'ya nefy ü iclâ olunmasını arz ve i'lâmdan müstebân olmağla istid'âları üzre emr-i şerîfim sudûrunu i'lâm etmekle i'lâmı mücebince merkûm Kütahyalı Ahmed Magosa'ya nefy ü iclâ olunmak fermânım

olmağın, imdi sen ki Sultanhisarı Nâ'ibi mevlânâ-yı mûmâ ileyhsin, mezkûr Kütahyalı Ahmed'i zâbit ma'rifetiyle ahz ve li-ecli't-te'dîb Magosa'ya nefy ü iclâ eylesin. Ve sen ki Magosa Kādîsı mevlânâ-yı mûmâ ileyhsin, vüsûlünde mezbûru Magosa'da menfiyyen meks ve ikâmet itdirüp bilâ-emr-i şerîf itlâkından ve bir hatve hâric mahalle izn ve ruhsatdan tehâşî ve mücânebet ve vüsûlünü Der-aliyyeme i'lâma mübâderet eylemen bâbında.

Fî evâ'il-i N (Ramazân) sene 1203.

Ba'zı şürût ile itlâkiçün emr yazılmışdır.

Fî evâ'il-i Ş (Şa'bân) sene 1204.

S:24

[s.24/1]

Edirne Bostancıbaşısına ve Dimetoka Kal'ası Dizdârına hüküm ki,
Sen ki bostancıbaşı-i mûmâ ileyhsin, tarafından Der-aliyyeme vârid olan tahrîrâtının hulâsasında bundan akdem me'mûr-ı sevki olduğun zehâyir husûsiçün tarafından Çırpan Kazâsı'na ta'yîn eylediğin ustaya Edirne ustalığından mahrec Ağu-oğlu Hâcî Hüseyin ve Edirneli Hâfız nâm müfsidler re'âyâyı tahrîk ile usta-i merkûma muhâlefet etmeleriyle ma'rifetinle merkûmân li-ecli't-te'dîb Dimetoka Kal'ası'na kal'a-bend olunmaları bâbında emr-i şerîfim sudûrunu tahrîr ve istid'â eylediğine binâ'en merkûm Hâcî Hüseyin ile Edirneli Hâfız'ı ma'rifetinle ahz ve li-ecli't-te'dîb Dimetoka Kal'ası'na kal'a-bend olunmaları fermânım olmağın imdi sen ki bostancıbaşı-i mûmâ ileyhsin, merkûm Hâcî Hüseyin ile Edirneli Hâfız'ı ma'rifetinle ahz ve li-ecli't-te'dîb Dimetoka Kal'asına irsâl eylesin. Ve sen ki dizdâr-ı mûmâ ileyhsin, vüsûllerinde merkûmânı dizdârı olduğun kal'a-i merkûmede muhkem habs ve kal'a-bend eyleyüp bilâ-emr-i şerîf itlâk ve bir takrîb firârlarından tehâşî ve mücânebet ve kal'a-bend olunduklarını Der-aliyyeme i'lâma mübâderet eylemen bâbında.

Fî evâsıt-ı N (Ramazân) sene 1203.

İşbu emr-i âlî lede'l-vüsûl merkûm Hâcî Hüseyin ber-mûceb emr-i âlî kal'a-bend olduğunu nâtık Dimetoka Kal'ası'nın Dizdârının vârid olan i'lâmının mefhûmu bâ-fermân-ı âlî şerh virildi.

Fî 13 Za (Zi'l-kâde) 1203.

İtlâklariçün emr-i âlî yazılmışdır.

Fî evâhir-i B (Receb) sene 1209.

[s.24/2]

Sakız Cezâresi Nâ'ibine hüküm ki,

İstanbul ve tevâbi'i Rum Patriki Der-aliyyemde mukîm cemâ'at-i metropolidân mühürlü arz-ı hâl gönderüp bundan akdem bâ-fermân-ı âlî Sakız Cezâresi'nde ikâmete me'mûr sâbıkâ İznikmid Metropolidi Minos (?) nâm râhib sinn ü ihtiyâr ve alîlû'l-mizâc olduğun inhâ, hâline merhameten Heybeli Adası'nda vâkı' hânesine gelüp ikâmetine izn ve ruhsat-ı aliyyem erzânî kılınmak bâbında emr-i şerîfim recâ etmeleriyle şeref-yafte-i sudûr olan hatt-ı hümayûn-ı şevket-makrûnum mücebince râhib-i mesfûrun ıtlâkına ve evine gelmesine izn-i hümayûnum erzânî kılınmağla vech-i meşrûh üzre ıtlâkı fermânım olmağın, imdi sen ki mevlânâ-yı mûmâ ileyhsin, şeref-yafte-i sudûr olan hatt-ı hümayûn-ı şevket-makrûnum mücebince râhib-i mesfûrun ıtlâk ve evine gelmesine izn hümayûnum erzânî kılındığı ma'lûmun oldukda râhib mesfuru kayd-ı nefyden ıtlâk ve sebîlin tahliye eylemen bâbında.

Fî evâsıt-ı N (Ramazân) sene 1203.

[s.24/3]

Çırpan Kādîsına ve Limni Kal'ası Dizdârına hüküm ki,

Hâlâ Edirne Bostancıbaşı Mîr Ali dâme mecduhû tarafından Der-aliyyeme vârid olan tahrîratında mûmâ ileyhin bundan evvel me'mûr-ı sevki olduğu zehâyir husûsiçün tarafından Çırpan Kazâsı'na ta'yîn eylediği ustaya Çırpan Şehr kethüdâsı Ser-turnayî Akıllı-oğlu Mestân nâm şakâvet-pîşe re'âyâyı tahrîk ile usta-i merkûma muhâlefet etmekle li-ecli't-te'dîb merkûm Mestân ocağı tarafından Limni Kal'ası'na kal'a-bend olunmak bâbında emr-i şerîfim sudûrunu tahrîr ve istid'â ve husûs-ı mezbûr hâlâ rikâb-ı hümayûnumda sekbânbaşı olan es-Seyyid Süleymân dâme mecduhûdan isti'lâm oldukda bâlâda mezkûru'l-esâmî Ser-turnayî Mestân'ın nâ-hem-vâre harekâtı kazâ ve kasabâta sârî bir ...? olmağın li-ecli't-te'dîb ıslâh-ı nefis idinceye [değın] ibreten li's-sâ'irîn ocakdan mübâşir ma'rifetiyle Limni Kal'ası'na kal'a-bendi bâbında emr-i şerîfim sudûrunu sekbânbaşı-i mûmâ ileyh i'lâm etmeğın i'lâmı mücebince ocakdan mübâşir ma'rifetiyle Limni Kal'ası'na kal'a-bend olunmak

fermânım olmağın, imdi sen ki mevlânâ-yı mûmâ ileyh, Turnacı Mestân'ı ocakdan ta'yîn olunan () zîde kadruhû mübâşeretıyla ahz ve li-eclî't-te'dîb Limni Kal'ası'na ırsâl eyleyesin. Ve sen ki dizdâr-ı mûmâ ileyhsin, vüsûlünde mezkûru dizdârı olduğun kal'a-i merkûmede muhkem habs ve kal'a-bend eyleyüp bilâ-emr-i şerîf ıtlâk ve bir takrîb firârından tehâşî ve mücânebet ve vüsûl [ve] kal'a-bend olduğunu Der-aliyyeme i'lâma mübâderet eylemen bâbında.

Fî evâsıt-ı N (Ramazân) sene 1203.

İtlâkiçün emr-i şerîf yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı L (Şevvâl) sene 1203.

[s.24/4]

Zikr-i âtî Papasın bulunduğu mahallin kâdisıyla Aynaroz Cezîresi'nin tâbî' olduğu mahallin kâdisına hüküm ki,

İstanbul ve tevâbî'i Rum Patriki Der-aliyyemde mukîm cemâ'at-i metropolidân mühürlü arz-ı hâl gönderüp Silivri mütemekkinlerinden Papa Dimitri nâm papas kendü hâlinde olmayup vazîfesi olmayan umûra sülûk ve âyînlerine mugâyir nice harekâta tasaddî idüp vücûhla sezâ-vâr-ı te'dîb olduğu taraflarına ifâde olunduğun bildirüp mesfûr kazâ-i mezkûr ve kurâlarında ve sâ'ir her ne mahallde bulunur ise yasakçı ma'rifetiyle ahz ve ibreten li'l-gayr ıslâh-ı nefis idinceye değin cezîre-i mezbûrede kâ'in Lavra nâm manâstıra kulle-bend olunup ıtlâkı husûsu memhûr arz-ı hâlleriyle istid'â olunmadıkça müsâ'ade olunmamak bâbında emr-i şerîfim recâ etmeleriyle vech-i meşrûh üzre mesfûrun kal'a-bendi bâbında.

Fî evâsıt-ı N (Ramazân) sene 1203.

[s.24/5]

İnöz Kazâsı Nâ'ibine hüküm ki,

Edirne sâkinlerinden muhtekir tâ'ifesinden Setra-oğlu Mustafa nâm kimesne Edirne bostancıbaşısı sâbık ile müttefikân hilâf-ı rızâ zahîre fûrûhtuna ictisârına mebnî merkûm Mustafa bâ-emr-i âlî İnöz'e nefy ü iclâ olunmuşidi. Bu def'a dergâh-ı mu'allâm kapucubaşılardan hâlâ Edirne Bostancıbaşısı el-Hâc Ali dâme mecduhû tarafından der-bâr-ı adâlet-karârıma vârid olan tahrîrâtı hulâsasında merkûm Setra-oğlu Mustafa'nın hakkında olunan inhâ hilâfa mebnî olup ve zahîre sevki husûsunda

merkûmdan gayri itâ'at etmiş olmadığından mâ'adâ hasta ve ihtiyâr olup şâyeste-i merhamet olduğu inhâ ve afv ve ıtlâkına müsâ'ade-i aliyyem erzânî kılınmak niyâzında olduğu tahrîr ve istid'â etmekle fîmâ-ba'd hilâf-ı rızâ hareketde bulunmamak şartıyla mîr-i mûmâ ileyhın iltimâsı üzre ıtlâk olunmak için yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı N (Ramazân) sene 1203.

S:25

[s.25/1]

Karahisar-ı sahib Nâ'ibine hüküm ki,

Sen ki mevlânâ-yı mûmâ ileyh es-Seyyid Ali zîde ilmuhûsun, mektûb gönderüp Kütahya Kazâsı muzâfâtından Tavşanlı Nâhiyesi'nden bâ-mürâsele-i şer'îyye nâ'ib olan Mehmed Efendi dimekle ma'rûf kimesne tertîb olunan kalyoncu neferâtı ihrâcında ba'zı müfsid makûlelerini cem' idüp vukû' bulmuş mevâddan değildir deyü redd ile cevâb virüp nâhiye-i mezbûreyi muhtell ve umûr-ı mühimmenin ta'tîline bâ'is ve sâ'ire cürmü sârî olacağı nümâyândır deyü inhâ olduğuna binâ'en bâ-fermân-ı âlî Karahisar-ı sahib'e nefy ü iclâ ve birkaç mâhdan berü menfiyyen meks ve ikâmet ve şâyeste-i merhâmet olduğundan bahsle afv ve ıtlâkiçün emr-i şerîf sudûrunu tahrîr ve istid'â ve afv ve ıtlâkı bi'l-fi'l Şeyhü'l-islâm Mevlânâ es-Seyyid Mehmed Kâmil edâmallâhu te'âlâ fezâ'ilühû işâret etmeleriyle işâretleri mûcebince afv ve ıtlâkı bâbında. Zâkî

Fî evâsıt-ı N (Ramazân) sene 1203.

[s.25/2]

Karahisar-ı sahib Nâ'ibine hüküm ki,

Sen ki mevlânâ-yı mûmâ ileyh es-Seyyid Ali zîde ilmuhûsun, rikâb-ı hümayûnuma mektûb gönderüp Kütahya Kazâsı muzâfâtından Tavşanlı Nâhiyesinde bâ-mürâsele-i şer'îyye nâ'ib olan Mehmed Efendi dimekle ma'rûf kimesne tertîb olunan kalyoncu neferâtı ihrâcında ba'zı müfsid makûlelerini cem' idüp vukû' olmuş mevâddan değildir deyü redd ile cevâb virüp nâhiye-i mezbûreyi muhtell ve umûr-ı mühimmenin ta'tîline bâ'is ve sâ'ire cürmü sârî olacağı numâyândır deyü inhâ olduğuna binâ'en bâ-fermân-ı âlî Karahisar-ı sahib'e nefy ü iclâ ve birkaç mâhdan

berü menfiyyen meks ve ikâmet birle sefil ve ser-gerdân ve ve şâyeste-i inâyet ve merhamet olduğundan bahisle afv ve ıtlâkiçün emr-i şerîfîm sudûrunu tahrîr ve istid'â ve afv ve ıtlâkını bi'l-fi'l Şeyhü'l-islâm ve Müfti'l-enâm olan Mevlânâ es-Seyyid Mehemed Kâmil edâmallâhu te'âlâ fezâ'ilühû işâret etmeleriyle işâretleri mûcebince afv ve ıtlâk olunmak bâbında.

Fî evâsıt-ı N (Ramazân) sene 1203.

[s.25/3]

Yenişehir-i Burusa Kādîsına ve Bozcaada Cezîresi Nâ'ibine ve serdâr ve iş erleri ve söz sâhipleri ve vücûh-ı belde zîde kadrühüme hüküm ki,

Kazâ-i mezbûr sükkânından gürûh-ı mütegalibeden Değirmâncı Abdullâh nâm şakî kendü hâlinde olmayup fukarâ ve re'âyâya envâ' zulm ve ta'addîye mücâseret ve mâl-ı mîrînin kesr ü noksânına bâdî hâlâta cür'et eylediği hasebiyle li-ecli't-te'dîb ıslâh-ı nefis idinceye değin Bozcaada Cezîresi'ne nefy ü iclâ olunması bâbında bundan akdem evâmir-i aliyyem ısdâr ve ocakdan çavuş mübâşeretıyla irsâl olundukda merkûm Abdullâh şer'-i şerîf ve emr-i âlî-şânıma adem-i itâ'at firâr ve gaybet eylediği vürûd iden i'lâmdan müstebân olmağla siz ki mevlânâ ve sâ'ir mûmâ ileyhimsiz, vech-i meşrûh üzre şakiyy-i mezbûr ber-vech-i suhûlet kazâ-i mezbûrede bulunduğu mahalde alâ-eyyi-hâlin ahz ve mübâşir-i mûmâ ileyhe teslîm ve yanına berâber ve yarar ve bahâdır ve tüvânâ adamlar ta'yîn eyleyüp mahall-i me'mûresi olan Bozcaada Cezîresi'ne nefy ü iclâ olunması husûsuna bi'l-ittikâ sa'y ve dikkat eylemeniz fermânım olmağın te'kîdi hâvî işbu emr-i âlî-şânım ısdâr ve () ile irsâl olunmuşdur. İmdi ber-minvâl-i muharrer şakiyy-i merkûmun ber-vech-i suhûlet kazâ-i mezbûrede bulunduğu mahallde alâ-eyyi-hâlin ahz ve mübâşir-i mûmâ ileyhe teslîm ve yanına berâber adamlar terfîk ile Bozcaada Cezîresi'ne nefy ü iclâ ile tenfîz-i emr-i âlî-şânım edâsı husûsuna bezl-i mâ-hasal ve sa'y ü makderet eyleyesiz. Ve sen ki Bozcaada Nâ'ibi mevlânâ-yı mû mâ ileyhısın, vüsûlünde merkûmu cezîre-i mezbûrede menfiyyen meks ve ikâmet itdirüp bilâ-emr-i şerîf ıtlâk ve bir hatve hâric mahalle izn ve ruhsatdan ve bir takrîb firârından tehâşî ve mücânebet ve vüsûlünü Der-aliyyeme i'lâma mübâderet eyleyesün deyü hâlâ rikâb-ı hümâyûnumda sekbânbaşı olan Seyyid Süleymân dâme mecduhû tarafından mühürlü mektûb virilmekle vech-i meşrûh üzre amel olunmak bâbında.

Fî evâsıt-ı N (Ramazân) sene 1203.

İtlâkiçün emr-i şerîf yazılmışdır.

Fî evâhir-i N (Ramazân) sene 1203.

[s.25/4]

Antakya Kādîsına hüküm ki,

Sen ki mevlânâ-yı mûmâ ileyhsin, tarafından Der-aliyyeme vârid olan bir kıt'a i'lâm ve ahâlîsinin bir kıt'a mahzarları hulâsasında Antakya ahâlîsinden olup gasb-ı emvâl ve katl-i nüfûs âdet-i müstemirreleri olan Bereket-oğlu Hasan ve oğlu Mustafa nâm şakîler derûn-ı beldeye ayak basdırılmamak bâbında haklarında emr-i âlî sâdır olmuşiken sefer-i hümayûnuma gitmek bahânesiyle bir takrîb hilâf-ı emr-i âlî beldeye duhûl ve fazîhalarından bayrak küşâd idüp nice ehl-i ırz kimesnelerin hânelerini basup emvâl ve eşyâlarını yağma ve ba'zılarını darb ve cerh eylediklerinden başka serdâr bayrağı küşâdıyla sefer-i hümayûnuma azîmet iden Ser-turnayî Abdul-zâde Mustafa zîde kadruhû ile berâber azîmet ve esnâ-yı râhda eşkıyâ-yı merkûma serdâr-ı mezbûru i'dâm etmek sevdâsında olduklarını hâlâ Payas Mutasarrıfı Halîl Paşa dâme ikbâluhûnun mesmû'ı evâmirinde eşkıyâ-yı mezkûreyi ahz ve sâ'ir asâkir-i mezkûre âsûde hâl ile Edirne'ye duhûllerinde eşkıyâ-yı mezbûrûnun hevâ-dârları tecemmu' ve serdâr-ı merkûmu ahz ve habs ve istediklerini serdâr nasb etmeleriyle şakiyy-i merkûm Harban-oğlu Mustafa (?) rahmen li'l-fukarâ diyâr-ı ahâra nefy ü iclâ olunmak bâbında emr-i şerîfim sudûrunu tahrîr ve istid'â ve husûs-ı mezbûr hâlâ rikâb-ı hümayûnumda sekbânbaşı olan Süleymân dâme mecduhûdan isti'lâm olundukda Antakya sâkinlerinden Bereket-oğlu Hasan ve oğlu Mehmed ve Harban-oğlu Mustafa nâm şakîler kendü hâllerinde olmadıklarından nâşî derûn-ı beldeye ayak basdırılmamak bâbında haklarında emr-i âlî sâdır olmuş olduğu ve sefer-i hümayûna gitmek bahânesiyle hilâf-ı emr-i âlî belde-i mezkûreye duhûl ve fazîhalarından bayrak küşâd ve zâbitlerine adem-i itâ'at ve hilâf-ı şer' gûnâ-gûn harekete cesâret etmeleriyle mezbûrûn kemâ-fî'l-evvel belde-i merkûmeden tard u ib'âd ve diyâr-ı ahâra nefy ü iclâ olunması niyâzında oldukları vürûd iden mahzar ve i'lâmdan müstebân olmağla vech-i meşrûh üzre emr-i şerîfim tahrîrî bâbında sekbânbaşı-i mûmâ ileyh i'lâm etmeğın, i'lâmı mûcebince mezbûr Harban-oğlu Mustafa li-ecli't-te'dîb kazâ-i merkûmdan ihrâc ve teb'id olunmak femânım olmağın,

imdi sen ki mevlânâ-yı mûmâ ileyhsin, ber-vech-i muharrer merkûm Harban-oğlu Mustafa'yı ma'rifetinle ahz ve li-ecli't-te'dîb kazâ-i merkûmeden ihrac ve teb'ide ihtimâm ü dikkat eylemen bâbında.

Fî evâsıt-ı N (Ramazân) sene 1203.

Tashîh olunduğu vechle tebdîl olunmuştur.

S:26

[s.26/1]

Lefkoşa Mollâsına ve rikâb-ı hümâyûnumda Çavuşbaşı Mîr Hamdullâh dâme mecduhûya hüküm ki,

Sâbıkâ Tokad Nâ'ibi olan Hammâmî-zâde Mehmed Râşid Efendi'den sefer-i hümâyûnuma me'mûren tevârüd iden asâkirin iştikâları resîde-i sâmi'a-i şâhânem olduğundan mûmâ ileyhin nefy ve te'dîbi bâbında hatt-ı hümâyûnum sâdır olmağla vech-i meşrûh üzre çavuş mübâşeretiyle Cezîre-i Kıbrıs'a nefy ü iclâsı bi'l-fi'l Şeyhü'l-islâm ve Müfti'l-enâm olan Mehmed Kâmil edâmallâhu te'âlâ fezâ'ilühû işâret etmeleriyle çavuş mübâşeretiyle işâretleri mücebince amel olunmak fermânım olmağın, imdi sen ki çavuşbaşı-i mûmâ ileyhsin, ber-vech-i muharrer mevlânâ-yı müşârun ileyhin işâretleri mücebince mûmâ ileyhi Dîvân-ı hümâyûnum çavuşlarının ta'yîn olunan () çavuş zîde kadruhû mübâşeretiyle Kıbrıs'a nefy ü iclâ eylesin. Ve sen ki mevlânâ-yı mûmâ ileyhsin, vüsûlünde mûmâ ileyhi cezîre-i mezbûrede menfiyyen meks ve ikâmet itdürüp bilâ-emr-i şerîf ıtlâk ve mahall-i âhara harekete irâ'et-i ruhsatdan mücânebet ve ol tarafa vüsûlünü çavuş-ı merkûm ile Der-aliyyeme i'lâma mübâderet eylemen bâbında.

Fî evâhir-i N (Ramazân) sene 1203.

İtlâkiçün bâ-işâret-i aliyye emr-i âlî yazılmışdır.

Fî evâ'il-i Z (Zi'l-hicce) sene 1203.

[s.26/2]

Burusa Mollâsına ve rikâb-ı hümâyûnumda Çavuşbaşı olan Mîr Hamdullâh dâme mecduhûya hüküm ki,

Vâ'iz zümresinden sâbık Müfettiş İbrâhîm Efendi'nin-oğlu Mustafa, Şeyh Abdülfettâh nâm kimesne ile câmi'-i şerîf derûnunda münâza'a-i kesîre ile bî-edyâne

hareket eylediklerinden mûmâ ileyhimâ li-ecli't-te'dîb Mahrûse-i Burusa'ya nefy ü iclâ olunmasını bi'l-fi'l Şeyhü'l-islâm ve Müftî'l-enâm olana Mevlânâ Seyyid Mehmed Kâmil edâmallâhu te'âlâ fezâ'ilühû işâret etmeleriyle çavuş mübâşeretiyle işâretleri mûcebince amel olunmak fermânım olmağın imdi sen çavuşbaşı-i mûmâ ileyhsin, ber-vech-i meşrûh mevlânâ-yı müşârun ileyhin işâretleri mûcebince mûmâ ileyhimâyı Dîvân-ı hümâyûnum çavuşlarından ta'yîn olunan () çavuş zîde kadruhû mübâşeretiyle Burusa'ya nefy ü iclâ eylesin. Ve sen ki mevlânâ-yı mûmâ ileyhsin, vüsûllerinde mûmâ ileyhimâyı mahrûse-i mezbûrede menfiyyen meks ve ikâmet itdirüp bilâ-emr-i şerîf itlâk ve mahall-i âhara irâ'et-i ruhsatdan mücânebet ve ol tarafa vüsûllerini çavuş-ı merkûm ile Der-aliyyeme i'lâma mübâderet eylemen bâbında.

Fî evâhir-i N (Ramazân) sene 203.

Merkûm ber-mûceb-i emr-i âlî mahrûse-i mezbûrede menfiyyen meks ve ikâmet itdirildiğini nâtık mahrûse-i mezbûr kâdîsının vârid olan i'lâmının mefhûmu bâ-fermân-ı âlî şerh verildi.

Fî 7 L (Şevvâl) sene 1203.

Itlâkiçün emr-i şerîf yazılmışdır.

Fî evâhir-i L (Şevvâl) sene 1203.

[s.26/3]

Siroz ve Kavala Kādîlarına hüküm ki,

İhtisâb-ı Siroz ve tevâbi' mukâta'ası ve Uruş re'âyâlarının kocabaşlarından Karacaoğlu Taşo ve Kaknancizeşterbu (?) nâm zimmîler hevâ-yı mefsedetlerine tâbi' eşrâr re'âyâyı tahrîk ile ifsâd-ı belde ve ihtilâl-i nizâma dâ'ir sû'-i hareketleri ve mesfûrlar nefy ve takrîb ile muhkem-i te'dîb olunmazlar ise emvâl-i mukâta'aya külli kesr ve halel tertîb ideceğini ber-vech-i mâlikâne iştirâk-ı müddetden olan vezâretten mütekâ'id Mustafa Paşa dâmet me'âliyahû tarafından emâneten hâlâ voyvodası olan el-Hâc Mehmed zîde kadruhû tarafından inhâ ve tazallüm-i hâl veistirhâm etmekle fi-nefsi'l-emr mesfûrlar sâ'ire ibreten te'dîb ve tekdîr olunmadıkça mukâta'a-i merkûmun zabt ve idâresi mûte'assir ve emvâl-i mîrîyeyi kesr ü noksan tertîbi zâhir olmağla mesfûrân mukâta'a-i mezbûr voyvodası ma'rifetiyle ahz ve li-ecli't-te'dîb Kavala'ya nefy ü iclâ olunmak bâbında emr-i şerîfim sudûru bâ-takrîr

istid'â olunmağla vech-i meşrûh üzre mesfûrlar li-ecli't-te'dîb Kavala'ya nefy ü iclâ olunmak fermânım olmağın, imdi sen ki Siroz Kādîsı mevlânâ-yı mûmâ ileyhsin, voyvada-i mezbûr ma'rifetiyle mesfûrları ahz ve li-ecli't-te'dîb Kavala'ya irsâl ve sen ki Kavala Kādîsı mevlânâ-yı mûmâ ileyhsin, vüsûllerinde kazâ-i mezbûrede menfiyyen ikâmet itdürüp bilâ-emr-i şerîf itlâk ve firârlarından hazer ve mücânebet ve vüsûllerini Der-aliyyeme tahrîr ve inhâya mübâderet eylemen bâbında.

Fî evâhir-i N (Ramazân) sene 1203.

İtlâklariçün emr yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı Ra (Rebi 'ü'l-evvel) sene 1204.

[s.26/4]

Dimetoka Nâ'ibi ve Tekfurdağı Nâ'ibine hüküm ki, Hâlâ Dimetoka Nâ'ibi Ladikî-zâdenin zulm ve tâ'addîsinden rikâb-ı kâm-yâbıma ref'-i rık'an iştirâk etmeleriyle nâ'ib-i mûmâ ileyhin azl ve nefyi bâbında sâdır olan hatt-ı hümayûn-ı şevket-makrûnum mücebince Tekfurdağı'na nefy ü iclâ olunmak bâbında emr-i şerîfim sudûrunu bi'l-fi'l Şeyhü'l-islâm ve Müfti'l-enâm olan es-Seyyid Mehemed Kâmil edâmallâhu te'âlâ fezâ'ilühû işâret etmeleriyle, işâretleri mücebince çavuş mübâşeretiyle Tekfurdağı'na nefy ü iclâ olunmak fermânım olmağın, imdi sen ki Dimetoka Nâ'ibi mevlânâ-yı mûmâ ileyhsin, nâ'ib-i sâbık-ı merkûmu şeref-yafte-i sudûr olan hatt-ı hümayûn-ı celâdet-makrûnum ve müşârun ileyhin işâretleri mücebince ta'yîn olunan çavuş-ı merkûm mübâşeretiyle Tekfurdağı'na nefy ü iclâyâ mübâderet eylesin. Ve sen ki Tekfurdağı Nâ'ibi mevlânâ-yı mûmâ ileyhsin, vüsûlünde merkûmu Tekfurdağı'nda menfiyyen meks ve ikâmet itdirüp bilâ-emr-i şerîf itlâk ve mahall-i âhara hareketine irâ'et-i ruhsatdan mücânebet ve vüsûl ve ikâmetini der-bar-ı şevket-karârıma i'lâm ve inhâya müsâra'at eylemen bâbında.

Fî evâhir-i N (Ramazân) sene 1203.

İşbu emr-i âlî lede'l-vürûd merkûm Tekfurdağı'nda menfiyyen meks ve ikâmet itdirildiğini nâtik Tekfurdağı Nâ'ibinin vârid olan i'lâmının [mefhûmu] bâ-fermân-ı âlî şerh verildi.

Fî 10 L (Şevvâl) sene 1203.

İtlâkiçün emr yazılmışdır. Fî evâ'il-i Z (Zi'l-hicce) sene 1203.

[s.26/5] (Mükerrerrdir)

Limni Kal'ası Dizdârına hüküm ki,

Karaağacî Osmân nâm kimesne rikâb-ı müstetâbıma arz-ı hâl sunup bunun akrabâ ve ta'allukâtından ve fi'l-asl fetvâ ulemâ ve sülehâ zümresinden olan Mehemmed Efendi dimekle mâ'rûf kimesne İstanbul'da merhûm Sultân Mehemmed Hân tâbe serâhû câmi'-i şerîfinde on sene ders-i âm olup hasbe'l-iktizâ İskenderiye'ye âzim ve vüsûlünde dahi neşr-i ulûm ile meşgûl iken İskenderiye ahâlîsi kendüyi bir takrîb iğfâl İskenderiye'den ba'zı mâtdeyi müş'ir arz ve i'lâm ile Der-aliyyeme îsâl etmeleriyle sâdır olan emr-i şerîf ile Limni Kal'ası'na kal'a-bend ve yigirmi yedi mâhdan berü nice emrâza mübtelâ olduğu inhâ ve merkûmun cürmü afv ve kal'a-i merkûmeden ıtlâk ve sebîli tahliye olunmak bâbında emr-i şerîfim sudûrunu istid'â etmeğin vech-i meşrûh üzre ıtlâk olunmak bâbında fermân-ı âlî-şânım sâdır olmuştur.

Fî evâhir-i Ramazân sene 1203

[s.26/6]

Rikâb-ı hümayûnumda çavuşbaşıya ve Aynaroz Cezîresi'nin tâbi' olduğu kazânın kâdîsına hüküm ki,

İstanbul ve tevâbi'i Rum Patriki Der-aliyyemde mukîm cemâ'at-i metropolidân mühürlü arz-ı hâl gönderüp İstanbul mütemekkinlerinden Manolaki (?) nâm zimmî dâ'imâ kendü hâlinde olmayup vazîfesi olmayan umûra sülûk ve âyînlere mugâyir nice harekâta tasaddî idüp vücûhla sezâ-vâr-ı te'dîb olduğu taraflarına ifâde olunduğun bildirüp müfsid-i mesfûr Âsitâne-i aliyyem ve havâlîsinde ve sâ'ir her ne mahallde bulunur ise yasakçı ma'rifetiyle ahz ve ibreten li'l-gayr ıslâh-ı nefis idinceye değin Cezîre-i Aynaroz'da vâkı' Lavra Manâstır'ına manastır-bend olunup ıtlâkı husûsu memhûr arz-ı hâliyle istid'â olunmadıkça ıtlâkına müsâ'ade olunmamak bâbında emr-i şerîfim etmeleriyle vech-i meşrûh üzre mesfûr manastır-bend olunmak bâbında.

Fî evâhir-i N (Ramazân) sene 1203.

İtlâk olunmuştur.

Fî evâ'il-i C (Cemâziye'l-âhir) sene 1204.

S:27

[s.27/1]

Magosa Kal'ası Dizdârına hüküm ki,

Âlime nâm hâtûn gelüp bunun zevci Mollâ Velî nâm kimesnenin hilâf-ı rızâ harekete cesâretine binâ'en bundan akdem bâ-fermân-ı âlî Magosa Kal'ası'na kal'a-bend olunmuşıdı. Lâkin er birkaç nefer evlâdlarıyla perîşân hâl ve sefil ve ser-gerdân olduğun bildirüp eyyâm-ı mübârekeye hürmeten cürmü afv ve ıtlâk olunmak bâbında emr-i şerîfim recâ etmeğin fîmâ-ba'd kendü hâlinde olup ırzıyla mukayyed olmak üzre sebîli tahliye ve ıtlâkı fermânım olmağın, imdi sen ki dizdâr-ı merkûmsun, mezbûrun şürût-ı merkûme ile cürmü afv olunduğu ma'lûmun oldukda kal'a-i mezbûreden ıtlâk ve sebîlin tahliyeye mübâderet eylemen bâbında.

Fî evâhir-i N (Ramazân) sene 1203.

[s.27/2]

Tekfurdağı Kazâsında ikâmet üzre olan Yeniçeri Ağası Esbak Yahyâ dâme mecduhûya ve Gelibolu Kazâsı Nâ'ibine hüküm ki,

Sen ki mûmâ ileyhsin, Çorlu Kazâsı'na tâbî' Maksûdlu ve Balabanlı nâm karyelerde senin alâkan olmak hasebiyle bâ-evâmîr-i şerîfe vâride olan tekâlîf-i seferiyyeden zikr olunan karyeler ahâlîleri hisselerine isâbet iden sana istinâden edâda muhâlefet eyledikleri ve hengâm-ı seferde tekâlîf-i vârideyi mu'âf gayr-i mu'âf havâss ve evkâf ve sâ'irleri Ali Usta'ya edâ etmek şürût-ı mer'îyyeden iken bu husûsda tarafından dahi hilâf-ı rızâ-yı şehr-yâr-ânem vaz' ve harekete cesâret olunduğu bi'l-ihbâr vâsıl-ı sâmi'a-i hüsrev-ânem olmakdan nâşî sâdır olan hatt-ı hümâyûn-ı şevket-makrûnum mücebinece olduğun mahalliden kalkup Gelibolu Kazâsı'nda ikâmet ve hilâf-ı rızâ ve vaz'dan mübâ'adet eylemen fermânım olmağın işbu emr-i âlî-şânım ısdâr ve ocak tarafından ta'yîn olunan () zîde kadruhû ile irsâl olunmuşdur. İmdi keyfiyyet ma'lûmun oldukda ber-vech-i meşrûh olduğun mahalliden kalkup Gelibolu'ya vürûd ile anda ikâmet ve fîmâ-ba'd bu misillü vaz'dan mücânebet ve bilâ-fermân-ı âlî bir hatve mahall-i âhara hareketden tehâşî ve mücânebet eyleyesin. Ve sen ki mûmâ ileyhsin, vüsûlünde mûmâ ileyhi Gelibolu'da menfiyyen meks ve ikâmet itdirüp bilâ-emr-i şerîf mahall-i âhara tecâvüzüne irâ'et-i ruhsatdan tehâşî ve mücânebet ve vüsûl ve ikâmetini Der-aliyyeme ve cânib ocağa i'lâma mübâderet eyleyesin deyü hâlâ

rikâb-ı hümâyûnumda sekbânbaşı olan Yeğen es-Seyyid Mehemmed dâme mecduhû tarafından mühürlü mektûb virilmekle vech-i meşrûh üzre amel olunmak bâbında.

Fî evâsıt-ı Ş (Şa'bân) sene 1203.

Kemâ-fi's-sâbık Tekfurdağı'nda ikâmet eylemek üzre itlâkiçün emr-i şerîf yazıldı.

Fî evâhir-i N (Ramazân) sene 1203.

[s.27/3]

Bozcaada Nâ'ibine hüküm ki,

Yenişehir-i Burusa Mukâta'ası sükkânında Değirmancı Abdullâh dimekle mâ'rûf kimesne kendü hâlinde olmayup mukâta'a-i mezbûre re'âyâsına envâ' zulm ve ta'addîye ibtidâr eylediğine binâ'en li-eclî't-te'dîb bundan akdem bâ-fermân-ı âlî Bozcaada Cezîresi'ne nefy ü iclâ olunmuşıdi. El-hâletü hâzihî Yenişehir-i Burusa Nâ'ibi'nin rikâb-ı hümâyûnuma vârid olan i'lâm ve merkûm Abdullâh'ın takdîm eylediği arz-ı hâlinde merkûm Abdullâh kendü hâlinde olup hakkında azv olunan mevâdd-ı isnâd mâlem-yekün kabîlinden olup mağdûr ve ıyâl u evlâdından dūr olduğun inhâ ve ol bâbda inâyet istid'â ve keyfiyyet-i hâli sekbânbaşı olan Süleymân dâme mecduhûdan isti'lâm olundukda merkûmun hüsn-i hâli, mağdûr olduğu vürûd iden i'lâmdan müstebân olmağla merkûmun cerâyim-i güzêştesi afv ve itlâk olunmak bâbında emr-i şerîf sudûrunu i'lâm etmekle i'lâmı mücebince merkûmun afv ve itlâkiçün emr-i şerîf yazılmışdır.

Fî evâhir-i N (Ramazân) sene 1203.

[s.27/4]

Tekfurdağı ve Gelibolu Nâ'iblerine hüküm ki,

Bundan akdem dergâh-ı mu'allâm yeniçeri ağalığından merfû' Yahyâ zîde mecduhû Tekfurdağı'nda meks ve ikâmet üzre iken ba'zı agrâzın hilâf-ı inhâlarına binâ'en bâ-fermân-ı âlî Gelibolu'ya nefy ü iclâ olunup evlâd ü ıyâli sefil ve mağdûr olmalarıyla mûmâ ileyhın cürmü afv ve itlâk ve kemâ-fi's-sâbık Tekfurdağı'nda meks ve ikâmetiçün emr-i şerîfim sudûrunu hâlâ rikâb-ı hümâyûnumda sekbânbaşı olan Seyyid Süleymân dâme mecduhû bir kıt'a arzıyla istid'â etmekle şeref-sudûr olan hatt-ı hümâyûn-ı şevket-makrûn ve i'lâmı mücebince kemâ-fi's-sâbık Tekfurdağı'nda ikâmet eylemek üzre afv ve itlâk olunmak bâbında. Fî evâhir-i N (Ramazân) sene 1203.

[s.27/5]

Kıbrıs Cezîresi Nâ'ibine hüküm ki,

Sadr-ı sâbık, merfû'ü'l-vezâre Ali Paşa'nın hazîne-dârı İsmâ'îl rikâb-ı müstetâbıma arz-ı hâl gönderüp bu İsmâ'îl ordusuna me'mûr olan sunûf-ı askeriyyeden akçe alarak tefrika-i askere bâdî olduğuna binâ'en bâ-hatt-ı hümayûn-ı şevket-makrûn sâdır olan fermân-ı âlî mücebince çavuş mübâşeretiyle Magosa'ya nefy ü iclâ olunup ahvâlî diğer-gûn olduğunu inhâ ve cürmü afv ve kayd-ı nefyden itlâk ve sebîli tahliye olunmak bâbında emr-i şerîfim sudûrunu istid'â etmeğin şeref-yafte-i sudûr olan hatt-ı hümayûn-ı şevket-makrûnum mücebince afv ve itlâk olunmak bâbında.

Fî evâhir-i N (Ramazân) sene 1203.

S.28

[s.28/1]

Hâlâ rikâb-ı hümayûnumda çavuşbaşı olan Mîr Hamdullâh dâme mecduhûya ve Bozcaada Nâ'ibine hüküm ki,

Sekbânbaşı-i sâbıkın kethüdâsı İbrâhim nâm şahıs hudûd-ı vazîfesinden hâric akvâl ve ef'âle ictirâ eylediği ve mezbûrun kendüyi te'dîb ve emsâlini terhîb lâzım geldiği bedîdâr olmakdan nâşî sen ki çavuşbaşı-i mûmâ ileyhsin, mezbûru Dîvân-ı hümayûnum çavuşlarından ta'yîn olunan () çavuş zîde kadruhûya terfîk ve liecli't-te'dîb Bozcaada'ya nefy ü iclâyâ mübâderet eylesin. Ve sen ki Bozcaada Nâ'ibi mevlânâ-yı mûmâ ileyhsin, vüsûlünde mezkûru Bozcaada'da menfiyyen meks ve ikâmet itdirüp bilâ-emr-i şerîf itlâk ve bir hatve mahall-i âhara tecâvüzüne irâ'et-i ruhsatdan tehâşî ve mücânebet ve vüsûl ve ikâmetini çavuş-ı merkûm ile Der-aliyyeme i'lâm ve müsâra'at eylemen bâbında.

Fî evâsıt-ı N (Ramazân) sene 1203.

Ber-mûceb-i emr-i âlî merkûmun menfiyyen meks ve ikâmet itdirildiğini nâtık Bozcaada Nâ'ibinin vârid olan i'lâmının mefhûmu bâ-fermân-ı âlî şerh virildi.

Fî 27 N (Ramazân) sene 1203.

Ba'zı şürûtu hâvî itlâkiçün emr-i şerîf yazıldı.

Fî evâhir-i L (Şevvâl) sene 1203.

[s.28/2]

Taraklıborlu Kādîsıyla zikr-i âtî şakîlerin Bolu Sancağında bulundukları mahallerin kudât ve nüvvâblarına ve Vîrânşehir Voyvodasına ve Samsun Kal'ası Dizdârına hüküm ki,

Sen ki Taraklıborlu Kādîsı mevlânâ-yı mûmâ ileyh Feyzullâh zîde fazlühûsun, mektûb gönderüp Taraklıborlu Kazâsına tâbî' Yazı nâm karye sâkinlerinden zümre-i eşkıyâdan Mi'mâr-oğlu Mustafa ve Sâdık-oğlu Nûrullâh ve Bostân-oğlu Ahmed nâm şakîler kendü hâllerinde olmadıklarından nâşî bâ-fermân-ı âlî nefy olunmuşlar iken ıslâh-ı nefis olmayup yine karye-i mezbûre sâkinlerinden Çatal-oğlu İbrâhîm Efendi ve Şa'bân-oğlu Alemdâr Hüseyin demekle ma'rûf kimesneler ile yek-dil olarak fukarâ ve zu'efâyâ envâ' gûne zulm ve ta'addîye ictisâr ve zâbitleri ma'ifetiyle ahz olunmak murâd olundukda muhârebeye tasaddî ve leyl ü nehâr âlet-i harb ile taht-ı kazâlarınızda geşt ü güzâr ve hetk-i ırz ve gasb-ı emvâl-i fukarâyâ cesâret ve fukarâ-yı ra'yyetin emn ü râhatları meslûb olmağla mezbûrân bulundukları mahallerde ahz ve Samsun Kal'ası'na kal'a-bend olunmaları bâbında size hitâben emr-i şerîfim sudûrunu bi'l-iltimâs arz ve husûs-ı mezbûr rikâb-ı müstetâbımda sekbânbaşı olan Süleymân dâme mecduhûdan isti'lâm olundukda ber-vech-i muharrer mezbûrân Mi'mâr-oğlu Mustafa ve Sâdık-oğlu Nûrullâh ve Bostân-oğlu Ahmed nâm şakîler yine karye-i mezbûre sâkinlerinden bundan akdem şakâvetlerine binâ'en bâ-fermân-ı âlî nefy olunup ıslâh olmayan Çatal-oğlu İbrâhîm ve Şa'bân-oğlu Hüseyin Alemdâr demekle meşhûr kimesneler şakâvet ile me'lûf ve cümlesi yek-dil ve yek-cihet olup fukarâ ve zu'afâyâ zulm ve ta'addîleri hadden bîrûn olduğu tasaddiyyen vürûd iden i'lâmdan müstebân olmağla eşkıyâ-yı mezbûrûn ocakdan mübâşir ma'rifetiyle bulundukları mahallerde ahz ve Samsun Kal'ası'na kal'a-bend olunmaları için size hitâben emr-i şerîfim sudûrunu sekbânbaşı-i mûmâ ileyh i'lâm etmekle i'lâmı mücebince zikr olunan beş nefer eşkıyânın ocakdan mübâşir ma'rifetiyle bulundukları mahallde ahz ve Samsun Kal'ası'na kal'a-bend olunmaları bâbında.

Fî evâ'il-i N (Ramazân) sene 1203.

İşbu emr-i âlîyyede mastûr Çatal-oğlu İbrâhîm Efendinin ancak kendüsünün ıtlâkını muhtevî bâ-işâret-i Şeyhü'l-islâmî sudûr iden fermân-ı âlî mücebince ıtlâk yalnız merkûmun ismi bâ-fermân-ı âlî terkîn olundu.

Fî 10 R (Rebî'ü'l-âhir) sene 1204

[s.28/3]

İstanköy Cezîresi Nâ'ibine hüküm ki,
 Anadolu Vâlîsi ve Özi cânibi Ser-askeri Vezîrim Gâzi Hasan Paşa iclâluhûnun mâlikâne uhdesinde olan Denizli Mukâta'ası Nefs-i Denizli sâkinlerinden Seyyid Mehmed ve İncekara-oğlu Abdurrahmân nâm kimesneler kendü hâllerinde olmayup ihtilâl-i beldeyi mûcib ba'zı harekâta cesâretlerine mebnî İstanköy Cezîresi'ne nefy ü iclâ olunup ancak mezbûrların hâlleri diğer-gûn ve perîşân olmağla bundan böyle zinhâr ve zinhâr umûr-ı vilâyete karışmamak ve kendü kâr u kisbiyle meşgûl olmak şartıyla afv ve ıtlâkları bâbında emr-i şerîfim sudûru bâ-takrîr inhâ ve istid'â olunmağla fîmâ-ba'd kendülerden ıstikâ olunacak mevâddda olmamak zinhâr ve zinhâr umûr-ı vilâyete karışmamak kendü kâr u kisbiyle meşgûl olmak şartıyla merkûmânın sebîlleri tahliye ve afv ve ıtlâk olunmaları fermânım olmağın, imdi sen ki mevlânâ-yı mûmâ ileyhsin, ber-vech-i muharrer şürût-ı merkûme ile merkûmânın afv ve ıtlâk olundukları ma'lûmun oldukda merkûmânı cezîre-i mezbûrede kayd-ı nefyden ıtlâk ve sebîlin tahliye eylemen bâbında.
 Fî evâhir-i N (Ramazân) sene 1203.

[s.28/4]

Edirne Bostâncıbaşısına hüküm ki,
 Bundan akdem Edirne'de habs ve tevkîf olunan İskenderli Mahmûd Paşa'nın Kâyınpederi Mahmûd Bey'in sâdır olan emr-i hümayûnum mücebince Edirne'de habsden ıtlâk ve sebîli tahliye olunmak fermânım olmağın işbu emr-i âlî-şânım ısdâr ve () ile irsâl olunmuşdur. İmdi sen ki bostâncıbaşı-i mûmâ ileyhsin, keyfiyyet ma'lûmun oldukda ber-vech-i meşrûh mîr-i merkûmu habsden ıtlâk ve sebîlin tahliyeye mübâderet ve keyfiyyeti Der-aliyyeme tahrîr ve işâret eylemen bâbında.
 Fî evâhir-i N (Ramazân) sene 1203.

İşbu emr-i âlî lede'l-vürûd mîr-i merkûm derhâl habsden ihrâc ve sebîli tahliye olunduğunu nâtik Edirne Bostancıbaşısının vârid olan kâ'imesinin mefhûmu bâ-fermân-ı âlî şerh virildi.

Fî 6 L (Şevvâl) sene 1203.

[s.28/5]

Burusa Mollâsına ve rikâb-ı hümâyûnumda çavuşbaşı olan Mîr Hamdullâh dâme mecduhûya hüküm ki,

Hâlâ havâss-ı Refî‘a Kādîsı Hüsâmeddîn-zâde es-Seyyid Fahreddîn Efendi'nin tama‘-ı hâmı resîde-i sâmi‘a-i hümâyûnum olup te‘dîbine irâde-i aliyyem ta‘alluk etmekle te‘dîben mûmâ ileyh Dîvândan çavuş mübâşeretiyle Mahrûse-i Burusa'ya nefy ü iclâ olunmasını bi'l-fi‘l Şeyhü'l-islâm ve Müftî'l-enâm olan Mevlânâ-yı es-Seyyid Mehemed Kâmil edâmallâhu te‘âlâ fezâ'ilühû işâret etmeleriyle çavuş mübâşeretiyle işâretleri mücebince amel olunmak fermânım olmağın, imdi sen ki çavuşbaşı-i mûmâ ileyhsin, ber-vech-i muharrer mevlânâ-yı müşârun ileyhın işâretleri mücebince mûmâ ileyhi te‘dîben Dîvân-ı hümâyûnum çavuşlarından ta'yîn olunan () çavuş zîde kadruhû mübâşeretiyle Mahrûse-i Burusa'ya nefy ü iclâ eylesin. Ve sen ki Burusa Kādîsı mevlânâ-yı mûmâ ileyhsin, vüsûlünde mûmâ ileyhi Burusa'da menfiyyen meks ve ikâmet itdürüp bilâ-emr-i şerîf itlâk ve mahalli âhara harekete irâ'et-i ruhsatdan mücânebet ve vüsûlünü çavuş-ı merkûm ile Der-aliyyeme i‘lâma mübâderet eylemen bâbında.

Fî evâ'il-i L (Şevvâl) sene 1203.

İşbu emr-i âlî lede'l-vürûd ber-mantûk-ı emr-i âlî mahrûse-i mezbûrede menfiyyen meks ve ikâmet itdirildiğini nâtık Burusa Kādîsının vârid olan i‘lâmının mefhûmu bâ-fermân-ı âlî şerh virildi.

Fî 21 L (Şevvâl) sene 1203.

Itlâkiçün emr yazılmışdır.

Fî evâ'il-i Z (Zi'l-hicce) sene 1203.

S:29**[s.29/1]**

Tırnovi ve Vidin Kādîlarına hüküm ki,

Hem-şîre-i muhteremem Şâh Sultân dâmet ismetuhânın ber-vech-i mâlikâne uhdesinde olan Tırnovi Mukâta‘ası derûnunda sâkin serdengeçdiyândan Selîm Ağa dimekle ma‘rûf şakî kendü hâlinde olmayup öteden berü muzırr-ı ibâd ve muharrib-i bilâd olup yevmen fe yevmen şakâveti müzdâd ve kazâ-i merkûme hânedâtından Sipâhi-zâde Mehemed Alemdâr dimekle ma‘rûf mazlûmu bi-gayri hakkın alenen

katl ve re'âyâ fukarâsına dahi envâ' zulm ve ta'addîyâta ibtidâr ve ahvâl-i fukarâ diğer-gûn ve emn ü râhatları meslûb ve emvâl-i mukâta'anın kesrine bâdî olmağla şakiyy-i mezbûr derûn-ı mukâta'adan ihrâc ve fîmâ-ba'd derûn-ı mukâta'ada ikâmet etmemek üzre emr-i şerîfîm sudûrunu sultân müşârun ileyhânın kethüdâsı Hâcegân-ı Dîvân-ı hümayûnumdan Seyyid Yûsuf zîde mecduhû memhûr arz-ı hâliyle istid'â ve husûs-ı mezbûr hâlâ rikâb-ı hümayûnumda sekbânbaşı olan Süleymân dâme mecduhûdan isti'lâm olundukda mezkûr Selîm kırk sekiz bölüğün neferâtından ve Vidin Kal'ası'na me'mûr-ı atîk serdengeçdi olup ber-vech-i muharrer şakâvet ile me'lûf ve katl-i nüfûs ve ızrâr-ı ahâlîye cesâretten mâ'adâ emvâl-i mukâta'anın kesrine bâdî olmağla şakiyy-i mezbûr fîmâ-ba'd kazâ-i merkûme ayak basmamak üzre ocakdan çavuş mübâşeretiyile me'mûr olduğu Vidin Kal'asında ikâmeti bâbında emr-i şerîfîm sudûrunu sekbânbaşı-i mûmâ ileyh i'lâm etmekle i'lâmı mücebince ocakdan çavuş mübâşeretiyile vech-i meşrûh üzre amel olunmak fermânım olmağın imdi sen ki Tırnovi Kādîsı mevlânâ-yı mûmâ ileyh sin, ma'rifetin ve ocakdan ta'yîn olunan çavuş-ı merkûm ma'rifetiyle merkûm Selîm'i ber-vech-i meşrûh me'mûr olduğu Vidin muhâfazasına irsâl ve îsâle ihtimâm ü dikkat ve sen ki Vidin Kādîsı mevlânâ-yı mûmâ ileyh sin, vüsûlünde merkûmu me'mûr olduğu Vidin Kal'ası muhâfazasında ikâmet itdürüp hilâf-ı emr ü rızâ vaz' ve hareketden tehâşî ve mücânebet eylemen bâbında.

Fî evâhir-i N (Ramazân) sene 1203.

Derkenârı mücebince mü'ekkid emr-i âlî yazılmışdır.

Fî evâ'il-i Z (Zi'l-hicce) sene 1203.

[s.29/2]

Limni Cezîresi Nâ'ibine hüküm ki,

Osmân Efendi dimekle ma'rûf kimesne rikâb-ı hümayûnuma gelüp merkûm Âsitâne-i aliyyemde vâkı' İsmâ'îl Efendi dârü'l-hadîsi sâkinlerinden ve talebe-i ulûmdan olup kendü hâlinde ırzıyla mukayyed ve tahsîl-i ulûm ile meşgûl iken bundan akdem bâ-fermân-ı âlî Limni Cezîresi'ne nefy ü iclâ min külli'l-vücûh hâli diğer-gûn ve fakr u fâkaya mübtelâ ve şâyân-ı merhamet olduğun inhâ ve cürmü afv ve itlâk bâbında inâyet-i istid'â ve ber-vech-i muharrer afv ve itlâk bâbında emr-i celîlü'l-karârım sudûrunu bi'l-fi'l Şeyhü'l-islâm ve Müfti'l-enâm olan a'lemü'l-ulemâi'l-

mütebahhirîn, efdâlû'l-fudelâi'l-müteverri'in olan Mevlânâ es-Seyyid Mehemmed Kâmil edâmallâhu te'âlâ fezâ'ilühû işâret etmeleriyle işâretleri mücebince ıtlâk olunmak bâbında.

Fî evâ'il-i L (Şevvâl) sene 1203.

[s.29/3]

Dîvân-ı hümayûnumda çavuşbaşı olan Mîr Hamîdullâh'a ve Menemen Kazâsı Nâ'ibine hüküm ki,

Vâlidem Sultân dâmet ismetuhânın hâssa mülhakâtından Menemen sâkinlerinden Saçlı Hâcî Ahmed ve Sağır-oğlu Hüseyin nâm kimesneler kendü hâllerinde olmayup dâ'imâ hâss-ı müşârun ileyhânın ihtilâlîne bâdî bundan akdem lede'l-inhâ ve'l-istid'â merkûmlar çavuş mübâşeretiyle te'dîben Kıbrıs Cezîresi'ne nefy ü iclâ olunmaları bâbında sâdır olan emr-i âlî-şânım çavuş-ı mûmâ ileyh Ebûbekir zîde kadruhû ile lede'vürûd mezbûrân Hüseyin ve Ahmed adem-i itâ'at ve mezbûr Hüseyin cem' eyledikleri haşerât ile konağına tahassun ve çavuş-ı merkûmu habs ve refîki mezbûr Saçlı Hâcî Ahmed firâr ve Âsitâne-i aliyyem tarafına gelüp ihtifâ ve avenelerini tahrîk ve tezvîrâta şurû' eyledikte ve husûs-ı mezbûr minvâl ve muharrer üzre olduğunu nâtık sen ki mevlânâ-yı mûmâ ileyhysin, tarafından bir kıt'a i'lâm i'tâ olunduğun müşârun ileyhânın kethüdâsı dergâh-ı mu'allâm kapucubaşlarından Mîr Mahmûd dâme mecduhû Der-aliyyeme takdîm eylediği bir kıt'a memhûr arzında tahrîr ve inhâ olunan emr-i şerîfim sudûrunu istid'â etmekle vech-i meşrûh üzre merkûm Saçlı Ahmed bu tarafda buldurulmağla Dîvân-ı hümayûndan çavuş mübâşeretiyle mahalline ihzâr ve fîmâ-ba'd kendü hâlinde olup hilâf-ı rızâ hareketden ictinâb eylesesini ma'rifet-i şer'le tenbîh olunmak fermânım olmağın, imdi sen ki çavuşbaşı-i mûmâ ileyhysin, ber-vech-i muharrer mezbûr Saçlı Ahmed'i ahz ve ta'yîn olunan Dîvân-ı hümayûnum çavuşlarından () zîde kadruhû mübâşeretiyle Menemen Kazâsı'na irsâl eylesesin, ve sen ki mevlânâ-yı mûmâ ileyhysin, vüsûlünde fîmâ-ba'd kendü hâlinde olup hilâf-ı rızâ hareketden ictinâb eylesesini ma'rifet-i şer'le mezbûru muhkem-i tenbîh ve te'kîde ihtimâm ü dikkat-i tâm eylemen bâbında.

Fî evâ'il-i L (Şevvâl) sene 1203.

[s.29/4]

Kütahya Kal'ası Dizdârına hüküm ki,

Anadolu Eyâleti'nden mübâya'ası fermânım olan ma'lûmu'l-mikdâr hıntanın Kütahya Kazâsı'na isâbet iden hınta edâsına Kütahya sâkinlerinden el-Hâc Abdullâh dimekle ma'rûf kimesne mûmâna'at ve ihtilâl-i beldeye bâ'is olduğuna binâ'en bâ-fermân-ı âlî Kütahya Kal'ası'na kal'a-bendiçün emr-i şerîfim sâdır olmuş idi. El-hâletü hâzihî Kütahya Mübâya'acısı silâhşor-ı hâssadan Mustafa zîde mecduhûnun bu def'a Der-aliyyeme takdîm eylediği arîzası hulâsasında tahsîl-i mübâya'aya kable'ş-şürû' sâ'ire gûş-mâl olmak için merkûm Abdullâh te'dîb olunmasa rû'yet-i maslahata semt-i suhûlet olur deyü ba'zı kesân-ı mübâya'acı-i mûmâ ileyhi ve kable't-tecribe sû'-i hâlini tahrîr eylemiş olup ancak tahsîlâta mübâşeretinden merkûmun bi's-sıdk ve'l-istikâme umûr-ı mübâya'aya mu'âveneti zâhir ve attarân zâhiresi tahsîl ve Mudanya İskeleyi'nde tarafından kabzına me'mûr âdemîsi temâmen kabz etmekle merkûm Abdullâh Efendi hakkında sebkât iden kîl ü kâl kizb-i sarîh olduğu meczûma olduğundan bahs ile merkûmun afv ve sebîli tahliye ve emr-i merkûmun kayd-ı nefyden terkîn olunmak bâbında emr-i şerîfim sudûrunu tahrîr ve istid'â eylediğine binâ'en merkûm Abdullâh'ın hakkında ve virilen emrin kaydı terkîn ve itlâk olunmak fermânım olmağın, imdi sen ki dizdâr-ı mûmâ ileyhysin, ber-vech-i meşrûh merkûm Abdullâh'ın cürmü afv ve hakkında virilen emrin kaydını ref' ve terkîn olunmağla merkûmu kal'a-i merkûmeden itlâk ve sebîlin tahliye eylemen bâbında.

Fî evâ'il-i L (Şevvâl) sene 1203.

S:30**[s.30/1]**

Bozcaada Cezîresi Nâ'ibine hüküm ki,

Bundan akdem zindân hâsekisi olan Kollukcu Mehmed nâm kimesne kendü hâlinde olmayup bi-gayr-i hakkın ibâdullâhı tekdîr ve tecrîm ve ızrârdan hâlî olmadığı inhâ ve li-eclî't-te'dîb ıslâh-ı nefis için diyâr-ı âhara nefy ü iclâsı husûsu bâ-takrîr istid'â olmağla merkûm ıslâh-ı nefis idinceyedek Bozcaada Cezîresi'ne cezîre-bend olunup bilâ-emr-i şerîf itlâk ve firârından hazer olunmak fermânım olmağın, imdi sen ki mevlânâ-yı mûmâ ileyhysin, merkûmu zâbiti ma'rifetiyle cezîre-i

mezbûreye irsâl olunmağla vüsûlünde cezîre-i mezbûrede menfiyyen ikâmet itdürüp bilâ-emr-i şerîf itlâk ve firârından hazer ve mücânebet ve cezîre-i mezbûreye lede'l-vüsûl menfiyyen ikâmet itdirildiğini Der-aliyyeme arz ve i'lâma mübâderet eylemen bâbında.

Fî evâ'il-i L (Şevvâl) sene 1203.

[s.30/2] **Terkîn**

Hâlâ rikâb-ı hümayûnumda çavuşbaşı olan () dâme mecduhûya ve Bozcaada Kal'ası Dizdârına hüküm ki,

Kudâtdan Geyve Kādîsı İmâm-zâde Ahmed Sa'îd zîde fazlühû rikâb-ı hümayûnuma mektûb gönderüp Geyve Kazâsı'nda sâkinûn ulemâ ve sulehâ ve e'imme ve hutebâ ve re'âyâ ve berâyâ bi-ecmâ'him meclis-i şer'e varup Geyve Kazâsı'na tâbi' Bozvirân Karyesi'nden Kara Süleymân ve Umur Bey Karyesi'nden Dâvud-oğlu Mehmed ve diğer Mütevellî-oğlu Mustafa Kâfırsındığı Karyesi'nden Ak Halîl-oğlu Hâcî ve sâ'ir aveneleriyle kendü hâllerinde olmayup birbirleriyle yek-dil ve ma'yyetleri olan Balaban Bölükbaşı demekle ma'rûf kimesne ile ittihâd ve katl-i nüfûs ve gasb-i emvâl-i fukarâya ictisâr ve bundan akdem haklarında sâdır olan emr-i âlî mücebince da'vet-i şer' olundukda adem-i itâ'at birle Âsitâne-i aliyyem tarafına firâr etmeleriyle mezkûrlar ahz ve ıslâh-ı nefis için kal'a-bend olunmaları bâbında emr-i şerîfim sudûrunu istid'â eylediklerinde bi'l-iltimâs arz eylediğine binâ'en merkûmûn Kara Süleymân ve Dâvud-oğlu Mehmed ve diğer Mütevellî-oğlu Mustafa Der-sa'âdetimde ahz olunmalarıyla çavuş mübâşeretiyile ıslâh-ı nefis idinceye değin Bozcaada Kal'ası'na kal'a-[bend] olunmaları fermânım olmağın imdi sen ki çavuşbaşı-i mûmâ ileyhsin, ber-vech-i muharrer ahz olunan merkûmûn Kara Süleymân ve Dâvud-oğlu Mehmed ve Mütevellî-oğlu Mustafa ıslâh-ı nefis için ta'yîn olunan Dîvân-ı hümayûn çavuşlarından () çavuş zîde kadruhû mübâşeretiyile Bozcaada Kal'ası'na irsâl eylesesin. Ve sen ki Bozcaada Kal'ası Dizdârı mûmâ ileyhsin, vüsûllerinde mezbûrları dizdârı olduğun kal'a-i mezbûrede muhkem habs ve kal'a-bend eyleyüp bilâ-emr-i şerîf itlâk ve firârından hazer ve mücânebet ve kal'a-bend olduklarını Der-aliyyeme arz ve i'lâma mübâderet eylemen bâbında.

Fî evâsıt-ı L (Şevvâl) sene 1203.

Ber-mûceb-i emr-i âlî mezbûr Kara Süleymân Bozcaada Kal'ası'na kal'a-bend olduğunu nâtık kal'a-i merkûm dizdârının vârid olan arzının mefhûmu bâ-fermân-ı âlî şerh verildi.

Fî 3 Za (Zi'l-ka'de) sene 1203.

Merkûmlar bî-cürm olup haklarında vâkı' olan inhâ hilâf olduğu tahkîk olmağla merhameten kal'a-bendleriçün verilen emrin kaydı ref' ve terkîn ve afv ve ıtlâk olunmaları bâbında sâdır olan fermân-ı âlî mücebince emr-i merkûmun kaydı terkîn olunmuştur.

Fî 27 Za (Zi'l-ka'de) sene 1203.

[s.30/3]

Filibe Mollâsına ve zikr-i âtî papasın bulunduğu mahallin kâdîsına ve Dimetoka Kal'ası Dizdârına hüküm ki,

İstanbul ve tevâbi'i Rum Patriki ve Der-aliyyemde mukîm cemâ'at-ı metropolidân mühürlü arz-ı hâl gönderüp Filibe mütemekkinlerinden Papa Erkiri veled-i Kara Papa Dimitri kendü hâlinde olmayup vazîfesi olmayan umûra sülûk ve âyînlerine mugâyir nice harekâta tasaddî idüp müfsid-i mersûm vücûhla sezâ-vâr-ı te'dîb olduğu taraflarına ifâde olduğunu bildürüp müfsid-i mesfûr kazâ-i mezbûr ve kurâlarında ve sâ'ir her ne mahallde bulunur ise yasakçı ma'rifetiyle ahz ve ıslâh-ı nefis idinceyedek Dimetoka Kal'ası'na kal'a-bend olup ıtlâkı husûsu memhûr arz-ı hâlleriyle istid'â olunmadıkça ıtlâkına müsâ'ade olunmamak bâbında emr-i şerîfim recâ etmeleriyle vech-i meşrûh üzre yasakçı ma'rifetiyle bulunduğu mahallde ahz ve ıslâh-ı nefis idinceyedek Dimetoka Kal'ası'na kal'a-bend olunmak bâbında.

Fî evâhir-i L (Şevvâl) sene 1203.

[s.30/4]

Limni Kal'ası Dizdârına hüküm ki,

Çırpan Kazâsı sâkinlerinden Ser-turnayî Hâcî Halîl ve Şehir Kethüdâsı Akıllı-oğlu Mestân nâm kimesneler kendü hâllerinde olmayup hilâf-ı şer' ve rızâ harekete cesâret ve umûr-ı mühimmenin ta'tiline bâ'is olurlar deyü bâ-tahrîrât inhâ olduğuna binâ'en inhâ olunmakdan nâşî merkûmân li-ecli't-te'dîb Limni Kal'ası'na kal'a-bendleriçün işbu sene-i mübârekede iki kıt'a evâmîr-i şerîfem sâdır

olmuşidi. El-hâletü hâzihî Edirne Bostâncıbaşı Mîr Ali dâme mecduhû tarafından Der-aliyyeme vârid olan tahrîrâtın hulâsasında ber-vech-i muharrer merkûmânın mukaddemâ haklarında olan inhâ hilâf-ı vâkı‘ ifk ü iftirâyı mutazammın olup merkûmân umûr-ı mühimmenin te’diye ve edâsına ihtimâmları olduğu beyânıyla merkûmânın cürmleri afv ve kal‘a-i mezbûreden ıtlâk ve sebîlleri tahliye olunmak bâbında emr-i şerîfîm sudûrunu tahrîr ve istid‘â etmekle merkûmân Hâcî Halîl ve Mestân fîmâ-ba‘d hilâf-ı rızâ hareket etmeyüp umûr-ı mühimmenin te’diye ve tesviye ikdâm ve ihtimâm eylemeleri şartıyla afv ve ıtlâk olunmaları fermânım olmağın, imdi sen ki dizdâr-ı mûmâ ileyhsin, ber-vech-i muharrer merkûmân Hâcî Halîl ve Mestân’ın şürût-ı merkûme ile cürmleri afv olmağla merkûmları dizdârı olduğun kal‘a-i mezbûreden ıtlâk ve sebîlleri tahliyesine mübâderet ve hilâfından tehâşî ve mücânebet eylemen bâbında.

Fî evâsıt-ı L (Şevvâl) sene 1203.

S:31

[s.31/1]

Edirne Kādîsına ve Gelibolu Nâ’ibine hüküm ki,

Sen ki Edirne Kādîsı mevlânâ-yı mûmâ ileyh Abdülhamîd Nâfiz-zâde zîdet fezâ’ilühûsun, rikâb-ı hümâyûnuma mektûb gönderüp Mahrûse-i Edirne’de vâkı‘ Ali Paşa Sûk’unda kâ’in tüccâr tâ’ifesinden bî-garaz müslimîn ve Yahûdî ve Ermeni ve Rum tâ’ifeleri huzûr-ı şer‘e varup bâ-berât kethüdâları olan es-Seyyid Mehemmed Tâhir muvâcehesinde mezbûr kendü hâlinde olmayup sûk-ı mezbûrda sâkin yahûdîler ve sâ’ir tüccârlardan kırk elli kise akçesinin çiçekli ve çuka emti‘a-i sâ’ire iştirâ ve tüccâr emnlerinden edâsı vâcib olan deynlerini edayâ vâfî mâlları mevcûd olan kethüdâ-yı merkûm yahûdî-i medyûnlar ile ittifâk ve medyûnlar müflisdir deyü deynlerine tüccârlarına taksîten edâyâ tanzîm ve taksîten dahi edâyâ muhâlefet eylediklerinden mâ‘adâ sûk-i mezkûrda sâkin avenelerinden İncili-oğlu el-Hâc İbrâhîm ve Seyyidü’s-seyyid Hasan ve Lebîb ve Kutucu Memiş ve Fesci Odabaşı ve Fesci Mustafa dimekle meşhûr kimesneler birbirleriyle ittifâk ve hilâf-ı zâhir yahûdîleri iflâsa çıkârup her birinden külli mebâliğ ahz ve ehl-i tüccârın mâlları külliyyen telef eylediklerinden sonra dâiyîn-i mezkûrlardan her kim şer‘e varupda mâllarını matlûb iderler ise Sultân Selîm Câmi‘i vakfına beş yüz guruş nezre kat‘

iderek temessük ahz ve bundan akdem kethüdâlıkdan azl ve fîmâ-ba'd kendü hâlinde olmak üzre tenbîhi muhtevî taraf-ı şer' den i'lâm-ı şer' iyye virilmişiken derûnunda merkûz fitne ve fesâdı icrâ kasdıyla avenesi merkûmûn ile müttefikan şîrâze-i nizâmlarının ihtilâline bâ'is ve bâdî olmalarıyla merkûmûn li-ecli't-te'dîb Gelibolu'ya nefy ü iclâ olunmak bâbında hükm-i hümâyûnum virilmek recâsına vâkı' hâli bi'l-iltimâs arz eylediğin ecilden vech-i meşrûh üzre mezbûrûn li-ecli't-te'dîb Gelibolu'ya nefy ü iclâ olunmak fermânım olmağın, imdi sen ki Edirne Kādîsı mûmâ ileyhsin, mezkûrûnu ber-vech-i muharrer Gelibolu'ya nefy ü iclâ eyleyesin. Ve sen ki Gelibolu Nâ'ibi mûmâ ileyhsin, vüsûllerinde merkûmânı Gelibolu'da menfiyyen meks ve ikâmet itdürüp bilâ-emr-i şerîf itlâk ve bir takrîb firârlarından hazer ve mücânebet ve vüsûllerini Der-alıyyeme i'lâm ve inhâya mübâderet eylemen bâbında. Fî evâsıt-ı L (Şevvâl) sene 1203.

İtlâklariçün emr-i şerîfim yazılmışdır.

Fî evâhir-i z (Zi'l-hicce) sene 1203.

[s.31/2]

Kal'ecik Keskini Kādîsına ve Seddü'l-bahir Kal'ası Dizdârına hüküm ki, Şeyh Muslihiddîn zîde salâhû rikâb-ı kamer-tâb-ı hüsrev-âneme arz-ı hâl sunup Kal'ecik Keskini Kazâsı'na tâbi' Şami ve Ulvi nâm karyede vâkı' zâviyesinin bâ-berât-ı âlî zâviye-dârı olup kendü hâlinde ırzıyla mukayyed olup ta'addî olunmak îcâb etmez iken kazâ-i mezbûrda sâkin Şehr kethüdâsı Hüseyin nâm kimesne kendü hâlinde olmadığından şeyh-i merkûmu ehl-i örfeye istinâden hilâf-ı şer' ve bi-gayr-ı hakkın gûnâ-gûn tecrîm ve tekdîr ve ta'addîden hâlî olmayup mağdûr olduğundan bahisle tazallüm-i hâl ve ol bâbda inâyet istid'â etmekle merkûm Hüseyin, çavuş mübâşeretiyle mahallinde ahz ve Seddü'l-bahir Kal'ası'na irsâl ve kal'a-bend olunmak fermânım olmağın, imdi sen ki mevlânâ-yı mûmâ ileyhsin, ber-vech-i muharrer merkûm Hüseyin'i ta'yîn olunan çavuş-ı mûmâ ileyhe terfîkan Seddü'l-bahir Kal'ası'na irsâl eyleyesin. Ve sen ki dizdâr-ı merkûmsun, vüsûlünde merkûm Hüseyin'i dizdârı olduğun Seddü'l-bahir Kal'ası'na vaz' ve kal'a-bend eyleyüp bilâ-emr-i şerîf itlâkından ve bir takrîb firârından hazer ve mücânebet ve vüsûlünü Der-sa'âdetime i'lâm ve inhâya mübâderet eylemen bâbında.

Fî evâsıt-ı L (Şevvâl) sene 1203.

İşbu emr-i âlî vürûdundan bahisle bi'l-cümle ahâlî meclis-i şer‘de müdde‘î mezbûr Muslih[iddîn] öteden berü ta‘addînden olup bi‘d-def‘ât mürâfa‘a ve nasb-ı müdde‘â olunmuşiken tekrâr mütenebbih olmayup vakf-ı mezbûrun gallesini sâ‘ir evlâda vormeyüp mücerred kendüsü zabt ve ekl dâ‘iyyesiyle bir takrîb merkûm Hüseyin’in hakkında eylediği ifk ü iftirâ olunduğunu ihbâr eylediklerini nâtık Ka‘lecik Keskini Kādîsı’nın i‘lâmı ve husûs-ı mezbûr vech-i muharrer üzre olduğunu Kengiri Kādîsı’nın i‘lâmının ve Müderris Cabbâr-zâdenin vârid olan kâ‘imesinin mefâhîmi bâ-fermân-ı âlî şerh virilüp merkûm Hüseyin’in ıtlâkiçün emr yazılmışdır.

Fî evâhir-i S (Safer) 1204.

[s.31/3]

Amasra Kal‘ası Dizdârına hüküm ki,

Bendereğli ve Amasra Kādîları tarafından Der-aliyyeme vürûd iden iki kıt‘a i‘lâmının hulâsasında Bendereğli Kasabası sâkinlerinden Hâcî Abdullâh ve Hâcî-oğlu İbrâhîm nâm kimesneler hilâf-ı emr-i âlî Der-aliyyeme gelecek zehâyiri iştirâ eylediğine binâ‘en bâ-fermân-ı âlî Amasra Kal‘ası’na kal‘a-bend olunup ve merkûmânın haklarında olunan inhâ ifk ü iftirâ olup kendüleri ve evlâdlarının ahvâlî diğer-gün olduğundan başka merkûmân alîl ve ihtiyâr ve merhamete şâyeste olup ıslâh-ı nefis eylediklerini sen ki dizdâr-ı mûmâ ileyhsin, huzûr-ı şer‘e takrîr etmekle hâllerine merhameten cürmleri afv kal‘a-i mezkûreden ıtlâk olunmak bâbında emr-i şerîfim sudûrunu tahrîr ve istid‘â olunduğuna binâ‘en fîmâ-ba‘d hilâf-ı rızâ hareketde bulunmamaları şartıyla merkûmânın kal‘a-i merkûmeden ıtlâk ve sebîlleri tahliye olunmak bâbında.

Fî evâsıt-ı L (Şevvâl) sene 1203.

[s.31/4]

Zikr-i âtî kimesnelerin bulundukları kazânın kādîsına ve Denizli Hâssa Voyvodası ve sâ‘ir zâbitâna hüküm ki,

Hâlâ Anadolu Vâlîsi ve Özi cânibi Ser-askeri Vezîrim Gâzî Hasan Paşa iclâluhûnun mâlikâne uhdesinde olan Denizli Mukâta‘ası mülhakâtından Buldan sâkinlerinden Dalkılıç-oğlu Mehmed Emîn ve Hasan Ağa-oğlu Mehmed Şeref demekle ma‘rûf şakîler kendü hâllerinde olmayup mezbûr Mehmed Emîn bundan akdem

voyvoda-i sâbık zemânında mukâta‘a-i mezbûr karyeleri ahâlîlerinden nice bî-cürm kimesneleri bi-gayri hakkın katl ve ahâlî-i fukarânın yüz elliden mütecâviz menzillerin ihrâk ve bir takrîb firâr ve refîki mezbûr Mehmed Şeref dahi başına cem‘ eylediği yüz elli nefer eşkıyâ ile mukâta‘a-i mezbûre Voyvodası Şa‘bân zîde kadruhû Denizli'ye gider iken önüne çıkup on nefer adamlarını katl ve vâfirini darb ve mecrûh ve Buldan'a hücum ve voyvoda-i merkûmun hânesini basup emvâl ü eşyâsını gasb ve adamlarını katl eylediklerine kâni‘ olmayup nice ehl-i ırzın hânelerine hücum ve emvâllerini nehb ü gâret ve voyvoda-i merkûm bir takrîb tahlîs-i cân ve firârî mezkûr, merkûm Dalkılıç-oğlunu yanına celb ve bi'l-ittifâk üç yüz mikdârı eşkıyâyı başına cem‘ birle Yenice Karyesi'ne kal‘a misillü ihdâs eylediği kulubesine tahassun ve mürûr ü ubûrlarından tüccâr ve ebnâ-yı sebîlin emvâl ü eşyâlarını nehb ve gârete ibtidâr eylediklerinden mukâta‘a-i merkûm ahâlîleri zulm ta‘addîlerine tâkat getüremeyüp perâkende ve perîşân olacakları nümâyân olmağla şakîyân-ı mezbûrların şerr ü mazarratları ahâlî ve fukarâyı bâ‘is ihlâllerinden men‘ ü def‘ olunmasını bâ-arz ve mahzar istirhâm olunmağın vezîr-i müşârün ileyhin kethüdâsı olan Hâcegân-ı Dîvân-ı hümayûnumdan Mehmed Emîn zîde mecduhû bâ-takrîr inhâ ve merkûmânın derûn-ı mukâta‘adan tard u teb‘îdleriçün [s.32] emr-i şerîfim sudûrunu istid‘â eylediğine binâ’en vech-i meşrûh üzre ve hareket olunmak fermânım olmağın, imdi siz ki mevlânâ, voyvoda ve zâbitân-ı mûmâ ileyhimsiz, ber-vech-i muharrer şakîyân-ı mezbûrların mukâta‘a-i merkûm derûnundan tard u teb‘îdlerine ihtimâm ü dikkat ve bu vesîle ile şakâvet-i mezbûrede müdâhili olmayan bî-cürm kimesnelere mugâyir-i rızâ ta‘addî vukû‘undan tehâşî ve mücânebet eylemeniz bâbında.

Fî evâhir-i L (Şevvâl) sene 1203.

Mu’ahharân emr-i âhar yazılıp şikâyet defterine kayd olunmuştur.

Fî evâ’il-i Za (Zi’l-ka‘de) sene 1203.

S:32

[s.32/1]

Bursa Kādîsına hüküm ki,

Ümm-i Selîme nâm hâtûn rikâb-ı hümayûnuma arz-ı hâl idüp bunun zevci Şeyh Abdulfettâh nâm kimesne bundan akdem bâ-emr-i âlî Bursa'ya nefy ü iclâ olunup

ahvâli diğ̃er-gûn olduğu inhâ ve zevci merkûmun afv ve ıtlâk ve sebîli tahliye olunmak bâbında emr-i şerîfim sudûrunu istid'â ve vech-i meşrûh üzre afv ve ıtlâkiçûn a'lemü'l-ulemâi'l-mütebahhirîn, efdâlû'l-fudelâi'l-müteverri'în bi'l-fi'l Şeyhü'l-islâm ve Müfti'l-enâm olan es-Seyyid Mehemed Kâmil edâmallâhu te'âlâ fezâ'ilühû işâret etmeleriyle işâretleri mücebince afv ve ıtlâk ve sebîli tahliye olunmak bâbında.

Fî evâhir-i L (Şevvâl) sene 1203.

[s.32/2]

Bursa Mollâsına hüküm ki,

Müderrişin-i kirâmdan müfettiş-i sâbık Hâfız İbrâhîm zîde ilmuhûnun rikâb-ı hümâyûnuma takdîm eylediği arz-ı hâlinde oğlu Vâ'iz Mustafa bundan akdem liecli't-te'dîb bâ-fermân-ı âlî Bursa'ya çavuş mübâşeretiyile nefy ü iclâ olunup te'dîb ve şâyeste-i merhamet olduğun inhâ ve afv ve ıtlâk bâbında inâyet istid'â ve afv ve ıtlâkiçûn emr-i celîlü'l-kadrim sudûrunu bi'l-fi'l Şeyhü'l-islâm ve Müfti'l-enâm olan mevlânâ es-Seyyid Mehemed Kâmil edâmallâhu te'âlâ fezâ'ilühû işâret etmeleriyle işâretleri mücebince ıtlâk bâbında.

Fî evâhir-i L (Şevvâl) sene 1203.

[s.32/3]

Edirne'de dergâh-ı mu'allâm yeniçerileri zâbiti Ser-turnayî Osmân zîde mecduhûya ve İnöz Kal'ası Dizdârına hüküm ki,

Mahrûse-i mezkûrede Ağa Kapusu'nda sâbıkâ Gece Yamağı Ayvaz Ali ve yine mahmiyye-i mezbûrede Kovacılar kurbunda sâkin Sarrâc-satar Ahmed-oğlu () nâm kimesneler kendü hâllerinde olmayup mahmiyye-i mezbûre zindânında kendü ma'âşlariçûn hıfz eyledikleri fâhişe avratlarını ba'de'l-ışâ ba'zı ehl-i ırz kimesnelerin hânesine idhâl ve ba'dehû hânelerini basup hetk-i ırz ile tecrîm eylediklerinden mâ'adâ sefer-i hümâyûnuma azîmet idecek asâkir-i muvahhidînin akçelerin alup ukde-i te'hîrlerine bâdî olduklarından gayri kâffe-i ibâdullâhı nice gûne îsâl-i şürûr birle mazârr u hasâra giriftâr itmeleriyle mezbûrânın mekâyid ve mazârrlarından emn ü râhat meslûb ve mahmiyye-i mezbûreyi ihtilâl ve asâkir-i muvahhidîni perîşân eyledikleri lede'l-inhâ mezbûrân Ayvaz Ali ve refîki Sarrâc-satar Ahmed-oğlu ()

nâm şakîler ıslâh-ı nefis idinceye değin İnöz Kal'ası'na kal'a-bend olunmak bâbında fermân-ı âlî-şânım sâdır olmağın, işbu emr-i şerîf ısdâr ve () zîde kadruhû ile irsâl olunmuşdur. İmdi sen ki zâbit-i mûmâ ileyhsin, mezbûran Ayvaz Ali ve refîki Sarrâc-satar Ahmed-oğlu nâm şakîler ahz ve ıslâh-ı nefis eylemeriçün İnöz Kal'ası'na irsâl eyleyesiz. Ve sen ki dizdâr-ı merkûmsun, vüsûllerinde merkûmları kal'a-i mezbûrede kal'a-bend ve muhkem habs eyleyüp, diğer emr-i şerîfim sâdır olmadıkça ıtlâk ve firârlarından tehâşî ve mücânebet ve kal'a-bend olunduklarının i'lâmını Der-sa'âdetime irsâle mubâderet eyleyesiz deyü hâlâ rikâb-ı hümâyûnumda sekbânbaşı olan es-Seyyid Süleymân zîde mecduhû tarafından mühürlü mektûb virilmekle vech-i meşrûh üzre amel olunmak bâbında.

Fî evâhir-i L (Şevvâl) sene 1203.

İtlâklariçün bâ-mektûb-ı ocak emr-i âlî yazılmışdır.

Fî evâhir-i M (Muharrem) sene 1204.

[s.32/4]

Sofya civârında vâkı' () kâdîsı ve Tatar Pazarı Nâ'ibine hüküm ki, Hâlâ Sofya Kâdîsı Lütfullâh Efendi hafîdi Feyzullâh zîdet fezâ'ilühû tama'-ı hâma teba'iyet ile bî-cürm kimesneleri tecrîm ve tağrîm üzre olmakdan nâşî ahâlî-i beldenin kendüsünden bi'l-küllîye emniyyetleri meslûb olduğu beyânıyla istirhâm-ı inâyet niyâzında olduklarını müş'ir ahâlîsinin bir kıt'a mahzarları hâlâ Rumili Vâlîsi Vezîrim Abdî Paşa iclâluhû tarafından ordu-yı hümâyûn-ı nusret makrûnuma vârid olduğun Sadr-ı a'zamım tarafından tahrîr olunmağla mûmâ ileyhin bakiyye-i müddetini nâ'ib ile emâneten zabt ve kendüsü çavuş mübâşeretîyle Tatar Pazarı'nda ikâmet eylemesiçün emr-i şerîfim sudûrunu bi'l-fi'l Şeyhü'l-islâm ve Müftî'l-enâm olan mevlânâ Mehmed Kâmil edâmallâhu te'âlâ fezâ'ilühû işâret etmeleriyle işâretleri mücebince çavuş mübâşeretîyle Tatar Pazarı'na nefy ü iclâ olunmak fermânım olmağın, imdi sen ki [Sofya] civârında vâkı' mevlânâ-yı mûmâ ileyhsin, mevlânâ-yı müşârun ileyhin işâretleri mücebince merkûmun bakiyye-i müddetini nâ'ib ile emâneten zabt ve kendüsü ta'yîn olunan Dîvân-ı hümâyûnum çavuşlarından () çavuş zîde kadruhû mübâşeretîyle Tatar Pazarı'na nefy ü iclâ eyleyesin. Ve sen ki Tatar Pazarı Nâ'ibi mevlânâ-yı mûmâ ileyhsin, vüsûlünde merkûmu Tatar

Pazarı'nda menfiyyen meks ve ikâmet itdürüp bilâ-emr-i şerîf ıtlâkından hazer ve mücânebet ve vüsûlünü Der-aliyyeme arz ve mübâderet eylemen bâbında.

Fî evâhir-i L (Şevvâl) sene 1203.

İtlâkiçün emr-i âlî yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı Za (Zi'l-ka'de) sene 1203.

S:33

[s.33/1] **Terkîn**

Balıkesri ve Kirmasti Kazâları Nâ'iblerine ve Bozcaada Kal'ası Dizdârına hüküm ki, Balıkesri Kazâsı'nda vâkı' İnebey Zâviyesi (?) ve kazânın hâlâ mütevellîsi olan Mustafa zîde kadruhû rikâb-ı hümayûnuma arz-ı hâl idüp bunun bâ-berât-ı âlî-şân ber-vech-i te'yîd mutasarrıf olduğu mârrü'z-zikr Eynebey Zâviyesi evkâfından Balıkesri Kazâsı'na tâbi' Susgırlığı Karyesi'nin iltizâmı bin iki yüz üç senesine mahsûben karye-i mezbûre civârında Ömürlü nâm karye sükkânından Bozcı-zâde Hasan zîde kadruhû bâ-temessük der-uhde ve iltizâm idüp bi'l-cümle kazâ ahâlîleri dahi mûmâ ileyhden hoşnud ve râzî olup bir dürlü müdâhale iktizâ etmez iken Kirmasti Kazâsı sükkânından Mısrılı-oğlu Süleymân iki yüz iki senesine mahsûben voyvodaları olup ve yine Susgırlığı Karyesi sâkinlerinden bûrgân tâ'ifesinden Âbidîn nâm şakîyi, mezbûr Süleymân karye-i mezkûre voyvoda vekîli nasb ve bilâ-fermân nice kimesneleri der-zencîr ve Kirmasti'ya gönderüp darb ve tecrîm ve bu def'a dahi bilâ-temessük ve bilâ-mürâsele karye-i mezbûreyi zabt etmek dâ'iyyesiyle karye-i mezbûre nısfü'l-belde duhûl ve nice kimesnelerin hânelerini basup ehl ve ıyâllarını âlet-i harble cerh ve ma'lûmu'l-mikdâr mâl-ı vakfı ahz ve gadr eylediklerin ve husûs mezbûr minvâl-i muharrer üzre olduğunu nâtik taraf-ı şer'den i'lâm-ı şer'iyye virildiğini inhâ ve ol bâbda inâyet istid'â eylediğine binâ'en sen mevlânâ-yı mûmâ ileyhsin, haseki mübâşeretiyile mezbûr Mısrılı-oğlu Süleymân ve vekîli Âbidîn hâsimleriyle mürâfa'a ve ihkāk-ı hakk ve tevliyet⁴²⁸ muhâsebesi rü'yet ve zulmen fukarâdan aldığı ba'de's-sübûti's-şer'î istirdâd itdirdükden sonra merkûmân Bozcaada Kal'ası'na kal'a-bend olunmaları femânım olmağın, imdi siz ki mevlânâ-yı mûmâ ileyhimâsız, ta'yîn olunan haseki-i mûmâ ileyh mübâşeretiyile merkûmân

⁴²⁸ Metinde tevellüt şeklinde yazılmıştır.

Mısrılı-oğlu Süleymân ve Âbidîn her birinizin müstakillen meclis-i şer‘e ihzâr ve terâfu‘ şer‘ ve zimmetleri sâbit olan gerek mâl-ı mezbûr gerek ta‘abbüd-i hakk ahz eyledikleri hakk-ı fukarâ her ne ise temâmen tahsîl ve ashâbına ba‘de’l-istirdâd merkûmânı Bozcaada Kal‘ası’na irsâl eyleyesiz. Ve sen ki kal‘a-i mezbûre dizdâr-ı merkûmsun, vüsûlünde merkûmânı dizdârı olduğun Bozcaada Kal‘ası’na kal‘a-bend eyleyüp bilâ-emr-i şerîf itlâk ve firârından hazer ve mücânebet ve kal‘a-bend olduklarını Der-aliyyeme i‘lâm ve inhâya mübâderet eylemen bâbında.

Fî evâhir-i L (Şevvâl) sene 1203.

Tashîh olunduğu vech üzre tebdîl olunmuştur.

Sâhib-i arz-ı hâlin inhâsı üzre merkûm Süleymân fîmâ-ba‘d kendü hâlinde olup tevliyyet-i merkûme umûruna müdâhale ve tecâvüz etmemek şartıyla nefyi için virilen emrin kaydı ref‘ ü terkîn ve afv ve itlâk olunmak bâbında sâdır olan fermân-ı âlî mücebince işbu emrin kaydı terkîn olunmuştur.

Fî 9 M (Muharrem) sene 1204.

[s.33/2]

Limni Cezîresi Nâ’ibine hüküm ki,

Sâbıkâ deryâ kapudânı ve hâlâ Özi cânîbi Ser-askeri Vezîr Gâzî Hasan Paşa iclâluhûnun ber-vech-i me’mûriyyet Mısr’a virdiği nizâmdan usât-ı ümerâ-i Mısriyyeden Cerce ve ol havâlîlerde mahall-i ikâmet gösterilan İbrâhîm ve Murâd ve sâ’ir avaesi kıyâma me’mûr oldukları mahalde mukîm olup bilâd-ı sâ’ire Mısriyye’ye tahattî ve tecâvüz ile vedî‘a-i subhânî olan fukarâya cevır ü eziyyet ve gard ve hasârata tasaddî ve mutasarrıf oldukları kurâ ve evkâfın ber-mûceb-i defter-i rûzname mâl-ı mîrîlerini vakt ü zemânıyla edâda inâd ve muhâlefet eylemek üzre ta‘ahhüd ve mukâvele ve şîrâze-i nizâma rabt birle cânib-i şer‘-i şerîfden tarafına hüccet-i şer‘iyye virilüp usât-ı merkûma zikr olunan makâlelerinden nükûl etmeleriçün mukâriblerinden⁴²⁹ mu’temedün aleyh olanlarından Hüseyin Bey ve refîklerinden Abdurrahmân Bey ve Osmân Bey ve Süleymân Kâşîfî alâ-tarîki’r-rehn usât-ı merkûme tarafından celb ve bi’l-isti‘câl Der-aliyye’ye îsâl ve Tersâne-i âmiremde ümenâyâ tahsîs konağı tanzîm ve merkûmunu ık‘âd ve cânib mîrîden

⁴²⁹ Metinde makretiblerinden şeklinde yazılmıştır.

nasbleri i'tâ olunup kendü hâllerinde dururlar iken vezîr-i müşârun ileyh Bahr-i Siyâh cânibine me'mûriyyetlerinde merkûmûn tıynet-i asliyyelerinde merkûz fazâhata ibtidâr ve hufyeten usât-ı merkûmeyi taraflarına mahrûse-i mezkûrede kâ'in haremelerin ma'rifetiyle kâğıdlar irsâli ve usât-ı merkûmeyi tahrîk ve bâgî-yâne harekete tasaddî birle mahrûse-i mezkûre üzerlerine muhâceme ve etrâfında olan kurâ ve müzâra'a ve kasabalara duhûl ve nüzûl ve gasb-ı emvâl ve katl-i nüfûs ve mahrûse-i mezkûreye ilkâ-i ihtilâl ve îkâ'-i fitneyi nice harekât tahrîk-i zimâm ve sür'ât birle sâlifü'z-zikr nizâmın fethine bâdî oldukların Mısır Vâlîsi Mısır'da olan ümerâ ve ocakluyân ve sâ'ir mütemekkin-i Mısır bâ-arz inhâ olduğuna binâ'en mezbûrûn li-ecli't-te'dîb Limni Cezîresi'ne bâ-fermân-ı âlî nefy ü iclâ olmalarını Özi Ser-askeri vezîrim müşârun ileyhın kapu kethüdâsı Hâcegân-ı Dîvân-ı hümayûnumdan () zîde mecduhû bâ-takrîr rikâb-ı hümayûnuma inhâ ve takrîr-i merkûme rikâb-ı hüsvrev-âneme arz ve takdîm olundukda derûn-ı takrîrde mezkûrû'l-esâmî menfîler Âsitâne-i sa'âdetime gelmeleri şartıyla itlâkları bâbında hatt-ı hümayûn-ı şevket-makrûnum şeref-yafte-i sudûr olmağla mübâşir ma'rifetiyle vech-i meşrûh üzre amel olunmak fermânım olmağın imdi sen ki mevlânâ-yı mûmâ ileyhın, ümerâ-i Mısriyyeden olan mîr-i mûmâ ileyhım ile kâşif şeref-rîz-i sudûr olan hattı hümayûnum mücebince Âsitâne-i aliyyeme gelmeleri şartıyla cürmleri afv oldukları ma'lûmun oldukda kayd-ı nefyden afv ve sebîlleri tahliye birle mübâşir-i mûmâ ileyhe terfîkan irsâle ihtimâm ü dikkat ve hilâf-ı emr ü rızâ irâ'et-i ruhsatdan tehâşî ve mücânebet eylemen bâbında.

Fî evâhir-i L (Şevvâl) sene 1203.

Zâyî'i için tekrâr emr-i âlî yazılmışdır.

Fî evâ'il-i Z (Zi'l-hicce) sene 1203.

S:34

[s.34/1]

Hâlâ rikâb-ı hümayûnumda çavuşbaşı olan Mîr Hamdullâh dâme mecduhûya Limni Cezîresi Nâ'ibine hüküm ki,

Eğîn ahâlîlerinden erbâb-ı tezvir ve fesâd ve ashâb-ı tahrîk ve ifsâddan Mîr-i mîr Mehmed ve Câ-y-oğlu İsmâ'il (?) ve eş-Şeyh Seyyid Hasan ve Bekir nâm müfsidler kendü hâllerinde olmayup Rumili Kazaskeri huzûrunda bî-edyâne etvâre

ictisâr idüp tahrîk ve ifsâddan hâlî olmadıklarından te'dîbleri îcâb etmekden nâşî li-ecli't-te'dîb mezbûrlar Limni Cezîresi'ne cezîre-bend olunmaları fermânım olmağın, imdi sen ki çavuşbaşı-i mûmâ ileyhysin, mezbûrları te'dîben ve sâ'irlerini terhiben ta'yîn olunan Dîvân-ı hümayûn çavuşlarından () çavuş zîde kadruhû mübâşeretiyle cezîre-i merkûme nefy ü iclâya müsâra'at ve sen ki nâ'ib-i mûmâ ileyhysin, vüsûllerinde merkûmânı cezîre-i mezbûrede cezîre-bend eyleyüp bilâ-emr-i şerîf ıtlâk ve firârlarından ve bir hatve hâric mahalle hareketlerine irâ'et-i ruhsatdan begâyet tevkî ve mübâ'adet ve vâsıl ve cezîre-bend olduklarını çavuş-ı mûmâ ileyh ile Der-aliyyeme i'lâma mübâderet eylemen bâbında.

Fî evâhir-i L (Şevvâl) sene 1203.

İşbu emr-i âlî lede'l-vüsûl mezbûrûn menfiyyen meks ve ikâmet itdirildiğini nâtık Limni Cezîresi Nâ'ibi'nin vârid olan i'lâmının mefhûmu bâ-fermân-ı âlî şerh verildi.

Fî 9 Za (Zi'l-ka'de) sene 1203.

İtlâklariçün emr yazılmışdır.

Fî evâhir-i M (Muharrem) sene 1204.

[s.34/2]

Varna Kal'ası Dizdârına hüküm ki,

Emîn nâm kimesne gelüp bu kendü hâlinde ırzıyla mukayyed Pınarhisârı Kazâsı'nda şehir kethüdâsı iken zehâyir bakâyâsiçün sâdır olan emr-i âlî Bergos Mübâyâ'acısı Hüseyin tarafından irsâl olundukda merkûm Emîn ibtâl-i umûr-ı zehâyire bâdî oldu deyü mübâyâ'acı-i mûmâ ileyhin inhâsına mebnî ibreten li's-sâ'irîn bâ-fermân-ı âlî Varna Kal'ası'na kal'a-bend olunup ahvâli diğer-gûn ve merhamete şâyân olduğun fîmâ-ba'd kendü hâlinde olmak şartıyla cürmü afv ve kal'a-i mezbûreden ıtlâk ve sebîli tahliye olmak bâbında emr-i şerîf-i merhamet-redîfim sudûrunu istid'â etmeğın fîmâ-ba'd bu makûle hilâf-ı rızâ hareketde bulunmamak şartıyla merkûmun cürmü afv olmağla kal'a-i mezbûreden ıtlâk ve sebîli tahliye olunmak fermânım olmağın, imdi sen ki dizdâr-ı merkûmsun, ber-vech-i muharrer merkûmun cürmü afv olduğun ma'lûmun oldukda kal'a-i mezbûreden ıtlâk ve sebîlin tahliye eylemen bâbında.

Fî evâhir-i L (Şevvâl) sene 1203.

[s.34/3]

Geyve Kazâsı Nâ'ibine ve Kocaili Sancağı Mütessellimine ve Bozcaada Kal'ası Dizdârına hüküm ki,

Geyve Kazâsı'nda şehir kethüdâlığı dâ'iyyesiyle ehl-i ırz ve fukarâ tazyîk ve tecrîme⁴³⁰ (?) cesâret ve katl-i nüfûs ve hetk-i ırz misillü şenâ'ata cür'et iden el-Hâc Mehmed-oğlu Bekir nâm müfsid bundan akdem sefer-i hümâyûnuma me'mûr olmuşiken bir takrîb afv birle başına cem' eylediği yüz nefer eşhâs ve erâzil ile bi-gayr-ı hakkın fukarâyı tecrîm ve tekdîr ve mukaddemâ kazâ-i merkûm menzilcisi olup ehl-i ırz zümresinden olan el-Hâc Mehmed nâm mazlûmu hilâf-ı inhâ iştikâyâ binâ'en tekdîr ve sekiz mâhdan berü şer ü mazarratından Geyve'ye dahi gidemeyüp evlâd ü ıyâlerinden dûr ve kendü hâlinde Âsitâne'de mukîm iken müfsid-i mezbûr hevâsına tâbi' zimmî ile müttefikân hilâf-ı vâkı' tekrâr hakkında arz ve mahzar irsâliyle tekdîr sadedinde olduğu ve menzilci-i merkûm kendü hâlinde ırzıyla mukayyed olup ve iki seneden berü müfsid-i mezkûrun tasallutundan ahvâli diğer-gûn olduğu ve livâ-i mezbûrda vâkı' kazâların ihtilâline bâ'is olduğu beyânıyla müfsid-i merkûm Bekir ocakdan mübâşir ma'rifetiyle li-ecli't-te'dîb kal'a-bendiyle irâhe-i ibâd ve tetahhur-ı bilâd olunması husûsuna müsâ'ade-i aliyyem erzânî kılınması bâbında emr-i şerîfim sudûrunu hâlâ Kocaili Sancağı Mutasarrıfı ve Bahr-i Siyâh Boğazı Muhâfızı olan Mustafa Paşa iclâluhû bâ-takrîr istid'â etmekle ber-vech-i muharrer mezkûr Hâc Mehmed-oğlu Ebubekir kendü hâlinde olmayup Geyve Kazâsı'nda şehir kethüdâlığı iddi'âsıyla ehl-i ırz ve fukarâyı bi-gayr-ı hakkın tecrîme cesâret ve katl-i nüfûs ve hetk-i ırz ve nâmûs misillü nice mezâlim ve ta'addiyât ve hasârata cür'eti müşârun ileyh tarafından inhâ olunmağla zemân-ı adâlet nişân-ı mülûkânemde bu misillü zulm ve ta'addîye rızâ-yı şâhânem olmamağla merkûmun gûş-mâli ve te'dîbi ile emsâli olan zalemeyi terhîb lâzime-i hâlden olmağın ocakdan mübâşir ma'rifetiyle ibreten li's-sâ'irîn mezbûr Ebubekir ahz ve li-ecli't-te'dîb Bozcaada Kal'ası'na kal'a-bend olunmak fermânım olmağın, imdi siz ki mevlânâ ve mütessellim-i mûmâ ileyhimâsız, ma'rifetiniz ve ocakdan ta'yîn olunan () zîde kadruhû mübâşeretiyile merkûmu bilâ-emr-i şerîf alâ-eyyi-hâlin ahz ve li-ecli't-te'dîb Bozcaada Kal'ası'na irsâle ihtimâm ü dikkat eylesiniz. Ve

⁴³⁰ Metinde tahrime şeklinde yazılmıştır.

sen ki dizdâr-ı merkûmsun vüsûlünde merkûmu dizdârı olduğun kal‘a-i merkûmede muhkem habs ve kal‘a-bend eyleyüp bilâ-emr-i şerîf ve bir takrîb fîrârından hazer ve mücânebet ve vüsûl ve kal‘a-bend olduğunu mübâşîr-i mûmâ ileyh ile Der-aliyyeme tahrîr ve inhâya müsâra‘at eylemen bâbında.

Fî evâhir-i L (Şevvâl) sene 1203.

Bâ-mektûb-ı ocak tekrâr emr-i âlî yazılmışdır.

Fî evâ'il-i Z (Zi'l-hicce) sene 1203.

[s.34/4]

Bozcaada Cezîresi Nâ'ibine hüküm ki,

Sekbânbaşı-i sâbıkânın kethüdâsı İbrâhîm nâm kimesne bundan akdem li-ecli't-te'dîb çavuş mübâşeretiyile bâ-fermân-ı âlî Bozcaada Cezîresi'ne nefy ü iclâ olunup merkûm ıslâh-ı nefis ve şâyeste-i merhamet olmağla fîmâ-ba'd Âsitâne-i aliyyeme ayak basmayup ıyâl u evlâdıyla İznikmid'de ikâmet eylemek şartıyla cürmü afv ve ıtlâkı bâbında emr-i şerîfim sudûrunu hâlâ sekbânbaşı tarafından bâ-takrîr istid'â olduğuna binâ'en vech-i meşrûh üzre fîmâ-ba'd Âsitâne-i sa'âdetime gelmeyüp evlâd u ıyâliyle İznikmid'de ikâmet eylemek şartıyla afv ve ıtlâkı bâbında.

Fî evâhir-i L (Şevvâl) sene 1203.

Âsitâne'de hânesinde ikâmetiçün tekrâr emr-i âlî yazılmışdır.

Fî evâ'il-i Z (Zi'l-hicce) sene 1203.

S:35

[s.35/1]

Hâlâ rikâb-ı hümayûnumda çavuşbaşı olan Mîr Hamdullâh dâme mecduhûya ve Bozcaada Cezîresi Nâ'ibine hüküm ki,

Âsitâne-i sa'âdetim sâkinlerinden hâlâ Yenikapu Baş Yemiş Gümrükçüsü Mehmed ve Yeğen Osmân nâm kimesnelerin hasbe'l-iktizâ bir mahalle iclâlarıyla te'dîbleri muktezâ olmağla merkûmân li-ecli't-te'dîb çavuş mübâşeretiyile Bozcaada Cezîresi'ne cezîre-bend olunmaları fermânım olmağın, imdi sen ki çavuşbaşı-i mûmâ ileyhsin, ta'yîn olunan Dîvân-ı hümayûnum çavuşlârından () çavuş zîde kadruhû mübâşeretiyile merkûmân Mehmed ve Osmân te'dîben ve emsâllerini terhîben cezîre-i mezbûreye iclâ ve irsâle mübâderet ve sen ki nâ'ib-i mûmâ ileyhsin,

vüsûllerinde merkûmânı cezîre-i mezbûrede menfiyyen meks itdirüp bilâ-emr-i şerîf ıtlâk ve bir hatve hâric mahalle harekete irâ'et-i ruhsatdan mübâ'adet ve vâsıl ve cezîre-bend olunduklarını çavuş ma'rifetiyle Der-aliyyeme i'lâma müsâra'ât eylemen bâbında.

Fî evâhir-i L (Şevvâl) sene 203.

İşbu emr-i âlî lede'l-vüsûl ber-mûceb-i emr-i âlî mezbûrân menfiyyen meks ve ikâmet itdirildiğini nâtık Bozcaada Nâ'ibinin vârid olan i'lâmının mefhûmu bâ-fermân-ı âlî şerh virildi.

Fî 9 Za (Zi'l-ka'de) sene 1203.

İtlâklariçün emr-i şerîf yazıldı.

Fî evâsıt-ı M (Muharrem) sene 1204.

[s.35/2]

Hâlâ rikâb-ı hümayûnumda Çavuşbaşı Mîr Hamdullâh dâme mecduhûya ve Limni Cezîresi Nâ'ibine hüküm ki,

Eğin ahâlîsinden Mehmed Bey ve oğlu Bekir ve Mollâ Hasan-oğlu Sarı Mehmed ve Seyyid Mahmûd ve Köse Ömer ve Uzun Ahmed ve Hâcî Halîl ve Gürcü İmâm Ali nâm müfsidler öteden berü muharrik ve müzevvir olmalarıyla kendüleri Âsitâne'de sâkin ve umûr-ı vilâyete müdâhale ve fesâda sâ'î olup tahrîk ve ifsâd ve tezvîr ve fesâd âdet-i müstemirreleri olduğuna binâ'en bu def'a Eğin tarafına mübâşir olan olan Keskin Hüseyin'den ıstikâ ve me'mûriyyet-i Eğin tarafına vardıkda hilâf-ı şer' ve mugâyir-i fermân-ı âlî mezâlim ve ta'addiyâta ictirâ eyledi deyü bi'd-def'ât Divân-ı âlî ve rikâb-ı müstetâbıma bâ-arz-ı hâl teşekkî eylediklerinde her def'ada kendüleri şer'-i şerîf ve mahallinden hakikat hâl isti'lâma havâle olmuşiken isti'lâm içün berâberine virilen emr-i şerîfin cevâbı vürûd etmeyüp ve bu tarafda şer'e havâle olundukda başlarına yüz erâzil ve süfehâyı cem' ile huzûr-ı şer'de itdikleri bî-edyâne hareket ve küstâhâne tavır ve cür'etlerinin nihâyeti olmadığını hâlâ Rumili Kaz'askeri Seyyid Yahyâ Tevfik edâmallâhu te'âlâ fezâ'ilühû bi-nefsihî lisânen ihbâr ve üzerlerine hücûmlarını inhâ ve beher hâl te'dîbleri lâzım gelmekle kendülere pend ü nasihat içün ve emsâli olan erbâb-ı tahrîk ve mefsedete mûceb-i ibret olmak içün mezbûrûn çavuş mübâşeretiyle Limni Cezîresi'ne cezîre-bend olunmaları fermânım olmağın, imdi sen ki çavuşbaşı-i mûmâ

ileyhsin, mezbûrûnu ahz ve ta'yîn olunan Dîvân-ı hümâyûnum çavuşlarından () zîde kadruhû mübâşeretiyle mezbûrûnu Limni Cezîresine irsâl ve îsâle dikkat ve sen ki mevlânâ-yı mûmâ ileyhsin, vüsûllerinde mezbûrunu cezîre-i mezbûrede menfiyyen ikâmet itdirüp bilâ-emr-i şerîf itlâk ve firârlarından tehâşî ve mücânebet ve vüsûl ve cezîre-bend olunduklarını çavuş-ı merkûm ile Der-aliyyeme i'lâma müsâra'at eylemen bâbında.

Fî evâhir-i L (Şevvâl) sene 1203.

İşbu emr-i âlî lede'l-vüsûl merkûmlar menfiyyen meks ve ikâmet itdirildiğini nâtık Limni Cezîresi Nâ'ibinin vârid olan i'lâmının mefhûmu bâ-fermân-ı âlî şerh virildi.

Fî 9 Za (Zi'l-ka'de) sene 1203.

İtlâklariçün emr-i fermân yazıldı.

Fî evâhir-i M (Muharrem) sene 1204.

[s.35/3]

Bursa Mollâsına ve rikâb-ı hümâyûnumda Çavuşbaşı Mîr Hamdullâh dâme mecduhûya hüküm ki,

Fî'l-asl Eğin ahâlîsinden el-yevm Âsitâne-i sa'âdetim sükkânından olan Anton zimmî bu def'a ahâlî-i Eğin'in vâkı' olan da'avâ-yı tezvîrâtın fasl u hasmı için hâlâ Rumili Kaz'askeri Mevlânâ Seyyid Yahyâ Tevfik edâmallâhu te'âlâ fezâ'ilühûya havâle olundukda hîn-i murâfa'ada ahâlî-i merkûme ile ta'azzud iderek zuhûr iden harekât-ı nâ-ber-câsını mevlânâ-yı mûmâ ileyhe lisânen ifâde ve inhâ eylediğine binâ'en zimmî-i mesfûrun âhar vechle te'dîbi iktizâ etmişiken şimdilik kendüyi te'dîb ve emsâlini terhîb için bir mahalle nefy ve iclâsı lâzım gelmekle zimmî-i mesfûr çavuş mübâşeretiyle Bursa'ya nefy ü iclâ olunmak fermân olmağın imdi, sen ki çavuşbaşı-ı mûmâ ileyhsin, ta'yîn olunan Dîvân-ı hümâyûnum çavuşlarından () çavuş zîde kadruhû mübâşeretiyle zimmî-i mesfûr ma'rifetinle ahz ve Bursa'ya irsâl ve îsâle dikkât ve sen ki mevlânâ-yı mûmâ ileyhsin, vüsûlünde mesfûru Bursa'da menfiyyen ikâmet itdirüp bilâ-emr-i şerîf itlâk ve firârından tehâşî ve mücânebet ve vüsûlünü çavuş-ı merkûm ile Der-aliyyeme i'lâma müsâra'at eylemen bâbında.

Fî evâhir-i L (Şevvâl) sene 1203.

İşbu emr-i âlî lede'l-vüsûl ber-mûceb-i emr-i âlî menfiyyen meks ve ikâmet itdirildiğini nâtik Burusa Kādîsı'nın vârid olan i'lâminin mefhûmu bâ-fermân-ı âlî şerh virildi.

Fî 9 Za (Zi'l-kâ'de) sene 1203.

İtlâkiçün emr-i fermân yazıldı.

Fî evâhir-i S (Safer) sene 1204.

[s.35/4]

Rikâb-ı hümâyûnumda çavuşbaşı olan Hamdullâh dâme mecduhûya ve Bozcaada Cezîresi Nâ'ibine hüküm ki,

Kudâtdan Seyyid Ali gelüp bu kendü hâlinde iken ve Vilâyet-i Anadolu'da İbradi Kazâsı ahâlîsinden Şeyh Mehmed nâm kimesne kendü hâlinde olmayup fukarâyı darb ve mecrûh ve gadr eylediğin ve mezbûr hâlâ Âsitâne-i aliyyemde mevcûd olmadığın inhâ ve mürâfa'a-i şer' olunmasın istid'â ve Anadolu kudâtından olup Anadolu'da İbradi Kasabası ahâlîsinden mûmâ ileyh es-Seyyid Ali bin es-Seyyid Mustafa meclis-i şer'den kudâtdan Şeyh Mehmed bin İsmâ'îl mahzarında merkûm Şeyh Mehmed işbu sene-i mübâreke Şa'bân-ı mu'azzamanın sekizinci günü İbradi Kasabası'nda kâ'in Câmî'-i kebîrin kapusu önünde Yatağan ta'bîr olunur bıçak ile bi-gayr-ı hakkın arkama ve sağ omzuma darb ve omzumu cerh etmekle hâlâ ber'-i tâm hâsıl olmayup darb ve cürh-i mezkûrun mûceb-i şer'îlerini taleb iderim deyü ta'zîr yerine mutâbık kazâ-i mezbûr nâ'ibi imzâsıyla mahzan bir kıt'a keşîde hücceti ibrâzıyla ba'de'd-da'vâ ve'l-istintâk ve'l-inkâr müdde'î ber-minvâl-i muharrer müdde'âlarını lede't-tezkiye şehâdetleri makbûle olan kazâ-i mezbûr ahâlîsinden Mustafa Kaş ibn-i Mehmed ve es-Seyyid İsmâ'îl bin Mustafa nâm kimesneler şahâdetleriyle bi'l-muvâcehe vech-i şer'î üzre isbât etmeğin cerh husûsu ber'-i tâm husûlüne tevakkuf olunup müdde'î merkûmun sâ'ir a'zâsına darb eylediğiçün mezbûr Şeyh Mehmed Der-aliyyeme şer'an ta'zîr lâzım geldiğin bi'l-fi'l Rumili Kaz'askeri olan Seyyid Yahyâ Tevfik edâmallâhu te'âlâ fezâ'ilühû i'lâm ve merkûm Şeyh Mehmed li-ecli't-te'dîb çavuş mübâşeretiyle Bozcaada Cezîresi'ne nefy ü iclâ olunmak bâbında emr-i şerîfim sudûrunu bi'l-fi'l Şeyhü'l-islâm ve Müfti'l-enâm olan es-Seyyid Mehmed Kâmil edâmallâhu te'âlâ fezâ'ilühû işâret etmeleriyle işâretleri mûcebince merkûm Şeyh Mehmed li-ecli't-te'dîb çavuş mübâşeretiyle

Bozcaada Cezîresi'ne nefy ü iclâ olunmak fermânım olmağın, imdi sen ki çavuşbaşı-i mûmâ ileyhsin, ta'yîn olunan Dîvân-ı hümâyûnum çavuşlarından () çavuş zîde kadruhû mübâşeretiyle merkûm Şeyh Mehmed'i ahz ve li-ecli't-te'dîb Bozcaada Cezîresi'ne nefy ü iclâya mübâderet ve sen ki mevlânâ-yı mûmâ ileyhsin, mezbûr Şeyh Mehmed çavuş-ı merkûm ile vüsûlünde cezîre-i mezbûrede menfiyyen meks ve ikâmet itdirüp bilâ-emr-i şerîf itlâk ve firârından tehâşî ve mücânebet ve vüsûl ve cezîre-bend olduğun çavuş-ı mûmâ ileyh ile Der-aliyyeme tahrîr ve inhâya mübâderet eylemen bâbında.

Fî evâ'il-i Za (Zi'l-ka'de) sene 1203.

İşbu emr-i âlî lede'l-vüsûlber-mûceb-i emr-i âlî merkûm cezîre-i mezbûrede menfiyyen meks ve ikâmet itdirildiğini nâtık Bozcaada Nâ'ibinin vârid olan i'lâmının mefhûmu bâ-fermân-ı âlî şerh virildi.

Fî 13 Zi'l-ka'de sene 203

Bâ-işâret-i şeyhü'l-islamı itlâkiçün emr yazılmışdır.

Fî evâhir-i Zi'l-ka'de sene 203

S:36

[s.36/1]

Karamürsel Nâhiyesi Nâ'ibine ve Seddü'l-bahir Kal'ası Dizdârına hüküm ki, Sen ki mevlânâ-yı mûmâ ileyh es-Seyyid zîde ilmuhsun, rikâb-ı hümâyûnuma mektûb gönderüp Üsküdâr kasabâtından Karamürsel Nâhiyesi ahâlîleri bi-esrihim meclis-i şer'e varup nâhiye-i mezbûre sükkânından dergâh-ı mu'allâm yeniçerileri ortalarından yirmi sekiz bölüğünün neferâtından Kasab Ali nâm kimesne kendü hâlinde olmayup alenen sükda envâ' fesâdâta şürû' ve sekrân olduğu hâlde fukarâ ve zu'afâyı tekdîr ve rahne ve nice kerre kendüye tenbîh-i şer'î ile tenbîh olundukda bir vechle mütenebbih olmayup evvelkinden ziyâde harekât-ı nâ-hem-vâreye ictisâr ve te'dîbini iktizâ etmekle ocakdan çavuş mübâşeretiyle Seddü'l-bahir Kal'ası'na kal'a-bend olunmak bâbında emr-i şerîfim virilmek recâsına bi'l-iltimâs arz ve husûs-ı mezbur hâlâ rikâb-ı hümâyûnumda sekbânbaşı olan Süleymân dâme mecduhûdan isti'lâm olundukda nâhiyye-i mezbûre sâkinlerinden yirmi sekiz bölüğün merkûm Kasab Ali nâm şakî kendü hâlinde olmayup menhiyyâtı mürtekib ve ehl-i ırz tâ'ifesine şetm-i galîz ve hetk-i ırz ve âlet-i câriha ile üzerlerine hücum ve defe'âtile

tenbîh olundukda bir vechle mütenebbih olmadığı esnâfadan bakkâl ve Etmekçi zimmîlerini darb ve nâ-hem-vâre hareket âdet-i müstemirresi olduğu ve şerr ü mazarratından ahâlî emîn olmayup âciz kaldıkları ve vürûd iden i'lâmdan müstebân olmağla merkûmu li-ecli't-te'dîb ıslâh-ı nefis idinceye değin ocakdan çavuş mübâşeretiyle Seddü'l-bahir Kal'ası'na kal'a-bend olunması bâbında emr-i şerîfîm sudûrunu sekbânbaşı-i mûmâ ileyh i'lâm etmeğın i'lâmı mûcebince amel olunmak fermânım olmağın imdi sen ki mevlânâ-yı mûmâ ileyhşin, ma'rifetin ve ocakdan ta'yîn olunan () çavuş zîde kadruhû mübâşeretiyle merkûmu ahz ve li-ecli't-te'dîb Seddü'l-bahir Kal'ası'na irsâle mübâderet eyleyesin. Ve sen ki dizdâr-ı merkûmsun, merkûmu vüsûlünde dizdârı olduğun kal'a-i merkûmede habs ve kal'a-bend eyleyüp bilâ-emr-i şerîf itlâk ve bir takrîb ile firârından tehâşî ve mücânebet ve vüsûl ve kal'a-bend olduğun çavuş-ı merkûm ile Der-aliyyeme i'lâma mübâderet eylemen bâbında.

Fî evâ'il-i Za (Zi'l-ka'de) sene 1203.

İtlâkiçün emr yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı Ra (Rebî'ü'l-evvel) sene 1204.

[s.36/2]

Hâlâ rikâb-ı hümâyûnumda çavuşbaşı olan Mîr Hamdullâh dâme mecduhûya ve Bozcaada Nâ'ibine hüküm ki,

Hâcî Ali nâm kimesne ile Sabuncu Nikola ve Marat ve Zatye (?) nâm zimmîler Şerbetçi Todori nâm zimmî için odasında vâfir sandık altûn ve cevher ketm ve ihfâ etmişdir deyü rikâb-ı müstetâb-ı hüsrev-âneme bâ-arz-ı hâl inhâ eylediklerine binâ'en hâlâ sekbânbaşı olan Süleymân dâme mecduhûdan isti'lâm olundukda mesfûrun hâl ve keyfiyyetini ve kendüde mektûm deyü ihbâr olunan emvâli haber ve tasdîk iderek kendüden ve sâ'ir kasabada olanlardan bi'l-istintâk su'âl ile gereği gibi tahrîr ve tashîh ve şekk ve şübheden arî ve gadr ü himâyeden beri olacak hakikat mâdde zâhire ihrâc olunmak bâbında sâdır olan fermân-ı âliye imtisâlen Şerbetçi Todori zimmî gereği gibi haber ve tazyîk olup hakkında rikâb müstetâb-ı hüsrev-âneme arz-ı hâle mütecâsir olan hâlâ bostâncıbaşı habsinde mahbûs olan müteheddî Bostâncı Hâcî Ali ve hâlâ muhzır ağa habsinde mahbûs olan Sabuncu Nikola ve Marat ve Zatye nâm zimmîlerin mesfûr Todori zimmîye garaz-ı dünyeviyyeleri

olduğu zâhir ve ahz ve istintâk olundukda hilâf-ı inhâ harekâta tasaddî eylediklerini takrîr ve mesfûr Şerbetçi Todori zimmîye mahzâ ifk ü iftirâ idüğü ve ifsâm ve âşikâr ve ıyâl u evlâdı dahi zelîl ve sefil ve ser-gerdân olduğun sekbânbaşı-i mûmâ ileyh i'lâm etmeğin i'lâmı mûcebince mesfûr Todori zimmînin hakkında inhâ olunan husûs isnâd ve iftirâ kabîlinden olduğu nümâyân olmağla mesfûrun sebîli tahliye ve mahbûs olan mühtedî Hâcî Ali, Sabuncu Nikola ve Marat ve Zatye nâm zimmîler dahi şeref-yafte-i sudûr olan hatt-ı hümâyûn-ı şevket-makrûnum mûcebince ta'yîn olunan [çavuş] mübâşeretiyle Bozcaada'ya nefy ü iclâ olunmak fermânım olmağın imdi sen ki çavuşbaşı-i mûmâ ileyhsin, ber-vech-i muharrer mesfûr Todori zimmînin hakkında inhâ olunan husûs isnâd ve iftirâ kabîlinden olduğu nümâyân olmağla mesfûru habsden itlâk ve sebîlin ba'de't-tahliye şeref-yafte-i sudûr olan hatt-ı hümâyûn-ı şevket-makrûnum mûcebince mahbûs olan mühtedî Hâcî Ali ve Sabuncu Nikola ve Marat ve Zatye zimmîler ma'rifetin ve Dîvân-ı hümâyûnum çavuşlarından ta'yîn olunan () çavuş zîde kadruhû mübâşeretiyle Bozcaada'ya nefy ü iclâyâ mübâderet ve sen ki Bozca[ada] Nâ'ibi mevlânâ-yı mûmâ ileyhsin, mezbûr ve mesfûrları vüsûlünde ada-i mezbûrede menfiyyen meks ve ikâmet itdirüp bilâ-emr-i şerîf itlâk ve firârlarından be-gâyet hazer ve mücânebet ve vüsûllerini çavuş-ı merkûm ile Der-aliyyeme i'lâma ve inhâya mübâderet eylemen bâbında.

Fî evâ'il-i Za (Zi'l-ka'de) sene 1203.

İşbu emr-i âlî lede'l-vüsûl mezbûrlar cezîre-i mezbûrede ber-mûceb-i emr-i âlî menfiyyen meks ve ikâmet itdirildiğini nâtık Bozcaada Nâ'ibinin vârid olan i'lâmının mefhûmu bâ-fermân-ı âlî şerh verildi.

Fî 13 Za (Zi'l-ka'de) sene 1203.

Yalnız Hâcî Ali'nin itlâkiçün emr yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı S (Safer) 1204.

Marat zimmînin dahi itlâkiçün emr-i âlî yazılmışdır.

Fî evâ'il-i B (Receb) sene 1205.

[s.36/3]

Karamürsel Nâhiyesinde Nâ'ibü's-şer' olan mevlânâ () zîde ilmuhûya ve serdâr ve iş erlerine ve Seddü'l-bahir Kal'ası Dizdârına hüküm ki,
 Nâhiye-i mezbûr[e] sâkinlerinden yetmiş beş cemâ'atin Aydın-oğlu İsmâ'il dimekle ma'rûf kimesne kendü hâlinde ırzıyla mukayyed olmayup menhiyyâtı mürtekib ve nâhiye-i mezbûre tâbi' Haremeynü's-şerîfeyn evkâfı karyelerinden Ereğli nâm karye ahâlîlerinden ehl-i ırz ve ihtiyâr kimesnelere bi-gayr-ı hakkın şetm ve hetk-i ırz ve bundan akdem karye-i mezbûre re'ayâlarından Bağdan nâm zimmîyi bî-cürm darb ve kolunu mecrûh ve buna dahi kanâ'at etmeyüp karye-i mezbûre re'ayâlarından bi-gayr-ı hakkın akçe mütâlebesiyle her yerlerini darb ve karye-i mezbûre mütemekkinlerinden nâhiye-i mezbûrede Etmekçi ve bakkâl zimmîleri tekdîr ve darb eylediklerinden mesfûrlar havfa teba'iyet ile dükkânları sedd ve firâr ve bu vechle memleketin ihtilâline bâdî hâllerine cesâreti hasebiyle cümle emn ü râhatları meslûb ve merkûmun şerr ü mazarratından re'ayâ perâkende perîşân olacakları vürûd iden i'lâmdan müstebân olmağın şakiyy-i mezbûr bulunduğu mahallde ahz ve ocakdan ta'yîn olunan mübâşire teslîm ve Seddü'l-bahir Kal'ası'nda ıslâh-ı nefis idinceye değin kal'a-bend olunmak bâbında fermân-ı âlî-şânım sâdır olmağın işbu emr-i şerîfim ısdâr () zîde kadruhû ile irsâl olunmuştur. İmdi vüsûlünde siz ki mevlânâ ve sâ'ir-i mûmâ ileyhimsiz, vech-i meşrûh üzre şakiyy-i mezbûr bulunduğu mahallde ahz ve mübâşir-i mûmâ ileyhe teslîm ve mahall-i mezbûresine îsâli husûsuna mezîd-i sa'y ve dikkât eyleyesiz. Ve sen ki dizdâr-ı merkûmsun, vüsûlünde mezbûru kal'a-bend ve muhkem habs eyleyüp diğer emr-i şerîfim sudûr etmedikçe ıtlâk ve firârından tehâşî ve mücânebet eyleyesiz deyü hâlâ rikâb-ı hümâyûnumda sekbânbaşı olan es-Seyyid Süleymân dâme mecduhû tarafından mühürlü mektûb virilmekle vech-i meşrûh üzre amel olunmak bâbında.

Fî evâ'il-i Za (Zi'l-ka'de) sene 1203.

İtlâkiçün emr yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı M (Muharrem) sene 1204.

S:37**[s.37/1]**

Limni Cezîresi Nâ'ibine ve cezîre-i merkûmede yeniçeri zâbitân olan () zîde mecduhûya hüküm ki,

Elli altı bölüğün Sâlih nâm çorbacı kendü hâlinde olmayup nâ-hem-vâre hareket birle mugâyir-i rızâ hâlâta cesâret ve ortası zâbitân ve neferâtıyla hüsn-i zindegâni olmayup münâfi-i kâ'ide-i ocak harekât-ı nâ-sezâya cür'et eylediğinden nâşî li-eclî't-te'dîb ıslâh-ı nefis idinceye değin cezîre-i merkûmeye nefy ü iclâ olunmak fermânım olmağın işbu emr-i şerîfim ısdâr ve ocakdan mübâşir ta'yîn olunan () zîde kadruhû ile irsâl olunmuşdur. İmdi siz ki mevlânâ ve zâbitân-ı mûmâ ileyhimâsız, mübâşir-i mûmâ ileyih ile çorbacı-i merkûmu cezîre-i merkûmeye vüsûlünde vech-i meşrûh üzre cezîre-i merkûmede menfiyyen meks ve ikâmet itdirüp itlâkiçün tekrâr emr-i âlî-şân sâdır olmadıkça hâric-i mahalle bir hatve azîmetine ruhsat ve cevâz gösterilmeyüp cezîre-i mezbûre ba'de'l-vüsûl menfiyyen ikâmet itdirildiğini müş'ir i'lâmıyla mübâşir-i mûmâ ileyhe avdet itdiresiz deyü hâlâ rikâb-ı hümayûnumda sekbânbaşı olan es-Seyyid Süleymân dâme mecduhû tarafından mühürlü mektûb virilmekle vech-i meşrûh üzre amel olunmak bâbında.

Fî evâil-i Za (Zi'l-ka'de) sene 1203.

İtlâkiçün emr yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı M (Muharrem) sene 1204.

[s.37/2]

Dergâh-ı mu'allâm kapucubaşlarından Tersâne-i âmirem emîni olan Mehemmed Emîn dâme mecduhûya İznikmid Kādısına hüküm ki,

Tersâne-i âmiremde sâbık vardiyânbaşı olan () umûr-ı lâzimesinde tekâsül ve rehâvet ve hilâf-ı rızâ hareketi takrîbiyle te'dîbi lâzım gelmekden nâşî Tersâne-i âmirem çavuşu mübâşeretiyle merkûmun İznikmid'e nefy ü iclâsı fermânım olmağın imdi sen ki emîn-i mûmâ ileyhysin, ta'yîn olunan Tersâne-i âmirem çavuşlarından () zîde kadruhû mübâşeretiyle vardiyânbaşı merkûmu te'dîben ve sâ'irlerini terhiben İznikmid'e nefy ü iclâyâ müsâra'at ve sen ki mevlânâ-yı mûmâ ileyhysin, vüsûlünde merkûmu kazâ-i mezbûrda menfiyyen meks ve ikâmet itdirüp bilâ-emr-i şerîf itlâk ve

firârından bir hatve hâric mahalle hareketine irâ'et-i ruhsatdan mübâ'adet ve vüsûl ve ikâmetini çavuş-ı mûmâ ileyh ile Der-aliyyeme i'lâm mübâderet eylemen bâbında.

Fî evâ'il-i Za (Zi'l-ka'de) sene 1203.

İtlâkiçün emr-i şerîf yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı Z (Zi'l-hicce) sene 1203.

[s.37/3]

Hâlâ rikâb-ı hümâyûnumda çavuşbaşı olan Mîr Hamdullâh dâme mecduhûya ve Bozcaada Nâ'ibine hüküm ki,

Ermeni Patrikinin kapu oğlanı Artin nâm zimmî hilâf-ı resm-i ra'yyet bî-edyâne hareket ve te'dîbini mûcib etvâre cesâret etmekle ıslâh-ı nefis etmek için Dîvân-ı hümâyûnum çavuşu mübâşeretiyle Bozcaada'ya nefy ü iclâ olunmak fermânım olmağın, imdi sen ki çavuşbaşı-i mûmâ ileyhsin, zimmî-i mesfûru Dîvân-ı hümâyûnum çavuşlarından kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân () çavuş zîde kadruhû mübâşeretiyle Bozcaada'ya nefy ü iclâ eyleyesin. Ve sen ki mevlânâ-yı mûmâ ileyhsin, vüsûlünde mesfûru cezîre-i mezburede menfiyyen ikâmet itdürüp bilâ-emr-i şerîf itlâk ve bir hatve hâric mahalle harekete irâ'et-i ruhsatdan tehâşî ve mücânebet ve vüsûl ve menfiyyen ikâmet itdirildiğini çavuş-ı merkûm ile Der-aliyyeme i'lâm ve inhâya mübâderet eylemen bâbında.

Fî evâ'il-i Za (Zi'l-ka'de) sene 1203.

İşbu emr-i âlî lede'l-vüsûl mesfûr cezîre-i mezbûrede ber-mûceb-i emr-i âlî menfiyyen meks ve ikâmet itdirildiğini nâtık Bozcaada Nâ'ibinin vârid olan i'lâmının mefhûmu bâ-fermân-ı âlî şerh virildi.

Fî 28 Za (Zi'l-ka'de) sene 1203.

İtlâkiçün emr yazılmışdır.

Fî evâhir-i M (Muharrem) sene 1204.

[s.37/4]

İzmir Mollâsına ve Hâssa Bostancıbaşı Ağaya İzmir Voyvodasına hüküm ki, Der-aliyyemde Üsküdar'da ikâmet üzre olan Mekke-i Mükerreme Şerîfi esbâk şerîf Abdullâh'ın hasebe'l-iktizâ İzmir'e irsâli ve iclâsı lâzım gelüp bu tarafda olan şehriye-i mu'ayyene mîriyesi İzmir ve havâlîsinde münâsib mahallden havâle

olunmak üzre olmağla sen ki bostâncıbaşı-i mûmâ ileyhın, şerîf-i mûmâ ileyhi hâssa hasekilerimden ta'yîn olunan () haseki zîde mecduhûya terfîk ve Medîne-i İzmir'e irsâle mübâderet eylesin. Ve siz ki mevlânâ ve voyvoda-i mûmâ ileyhimâsız vüsûlünde şerîf-i mûmâ ileyhi İzmir'de bir münâsib mahallde meks ve ikâmet itdirüp bilâ-emr-i şerîf mahall-i âhara harekete irâ'et-i ruhsatdan tehâşî ve mücânebet ve vüsûl ve ikâmetini haseki-i mûmâ ileyh ile Der-aliyyeme i'lâm ve işâret eylemen bâbında.

Fî evâ'il-i Za (Zi'l-ka'de) sene 1203.

Mûmâ ileyhın emvâl ü eşyâsına dâ'ir iki defteri buyruldı derûnuna vaz' birle ma'an hıfz olunmuşdur.

[s.37/5]

Bir Sûreti,

Yine İzmir Mollâsına ve Üsküdar'dan İzmir'e varınca yol üzerinde vâkı' olan kazâların kudât ve nüvvâbına ve İzmir Voyvodası zîde mecduhûya ve zikr olunan kazâların bi'l-cümle şehir kethüdâları ve zâbitân ve voyvoda-i memleket ve iş erleri zîde kadrühüme

Aslında münderic diğer emr-i şerîf ile şerîf-i esbâk mûmâ ileyh İzmir'de ikâmete me'mûr ve ta'yîn kılınup berren ol cânibe irsâl olunmuş olmağla siz ki yol üzerinde vâkı' kazâların kudât ve nüvvâbı ve sâ'ir mûmâ ileyhimsiz, şerîf-i mûmâ ileyh yanında olan mübâşiri haseki ve adamlarıyla kangınızın taht-ı hükûmet ve kazâsına dâhil olurlar ise yanlarına mikdâr-ı kifâye adamlar ta'yîn ve esbâb-ı muhâfazası istihsâl olunarak kazâ-be-kazâ birbirinize irsâl ve İzmir'e isâle kemâl-i ikdâm mübâ'adet ve ser-mû kusûr ve rehâvet vukû'uyla mübtelâ-yı azâb olmakdan tehâşî ve mücânebet eylesiz. Ve siz ki İzmir Kādîsı mevlânâ ve voyvoda ve sâ'ir mûmâ ileyhimsiz, şerîf-i mûmâ ileyhın sâbıklarda menfâsı olan mahallerden bilâ-emr birer takrîb ile firâr ve nâ-marzî harekete ibtidârı sübût olduğuna binâ'en keyfiyyetini İzmir Kazâsı'nın ma'âd ve mesâlikinde olan zâbitâna ve iskele ümenâsına iktizâsına göre evde ve te'kide mübâderet birle şerîf-i mûmâ ileyhın Medîne-i İzmir'den hârice hareket ve firâra ruhsat-yâb olmaması hâlâtın istihsâline ve gereği gibi muhâfaza olunarak ol tarâfda refâh hâl ile ikâmet itdirmesi emrine bi'l-ittifâk ihtimâm ü dikkat

ve mikdâr-ı zerre tehâvün ve gaflet vukû‘uyla mübtelâ-yı eşedd-i azâb-ı padişâhânem olmakdan tehâşî ve mücânebet eyleyesiz deyü iktizâsına göre.

İşbu emr-i âlî mazmûnu şerîf-i mûmâ ileyhe ifâde olundukda sem‘an ve tâ‘aten merâsimini ba‘de‘l-edâ (?) ber-mûceb-i emr-i âlî mikdâr-ı kifâye adamlar ta‘yîn ve savb-ı me‘mûresine azîmet eylediğini nâtık Üsküdâr Nâ‘ibinin vârid olan i‘lâmının mefhûmu bâ-fermân-ı âlî şerh virildi.

Fî 7 Za (Zi‘l-ka‘de) 1203.

S:38

[s.38/1]

Tırhala Kādîsına hüküm ki,
İstanbul ve tevâbi‘i Rum Patriki Der-aliyyemde mukîm cemâ‘at-i metropolidân mühürlü arz-ı hâl gönderüp Yanya Metropolidinin iltizâmında vâkı‘ Velas ve Koniçe Piskoposu Palyos nâm râhib kendü hâlinde olmayup vazîfesi olmayan umûra sülûk ve âyînlerine mugâyir niçe harekâta tasaddîsine binâ‘en bundan akdem bâ-emr-i âlî Tırhala Kazâsı'na tâbi‘ Kalinka'da kâ'in Varlam Manastır'ına manastıra-bend olunmuşidi. El-hâletü hâzihî mersûm ıslâh-ı nefis idüp fîmâ-ba‘d ve Velos ve Koniçe Kazâ ve kurâlarına ayak basmamak üzere ta‘ahhüd eylediğin bildürüp piskopos-ı mersûm kazâ-i merkûm ve kurâlarına ta‘ahhüdü üzere ayak basmayup kendü hâlinde olmak şartıyla cürmü afv ve ıtlâk ve sebîli tahyiliye olunmak bâbında emr-i şerîfim recâ etmeleriyle vech-i meşrûh üzere mesfûrun sebîli tahliye ve ıtlâk olunmak bâbında.

Fî evâ‘il-i Za (Zi‘l-ka‘de) sene 1203.

[s.38/2]

Hâlâ Dîvân-ı hümayûnumda çavuşbaşı olan () dâme mecduhûya ve Bozcaada Nâ‘ibine hüküm ki,

Der-aliyyemde sâkin Özili Mustafa dimekle ma‘rûf kimesne ba‘zı müzevir da‘avâta tasaddî iderek sâmi‘-i Devlet-i aliyyemi tasaddî‘den hâlî olmadığına binâ‘en kendüyi te‘dîb ve emsâlini terhîb zımnında mezkûr Mustafa'nın Bozcaada'ya nefy ü iclâsı husûsuna irâde-i aliyyem ta‘alluk etmeğin imdi sen ki çavuşbaşı-i mûmâ ileyhısın, mezkûru ahz ve Dîvân-ı hümayûnum çavuşlarından ta‘yîn olunan () çavuş zîde

kadruhûya terfîk ve li-ecli't-te'dîb Bozcaada'ya nefy ü iclâya mübâderet eyleyesin. Ve sen ki Bozcaada Nâ'ibi mevlânâ-yı mûmâ ileyhsin, vüsûlünde merkûmu Bozcaada'da menfiyyen meks ve ikâmet itdirüp bilâ-emr-i şerîf itlâk ve mahalli âhara hareketine irâ'et-i ruhsatdan tehâşî ve mücânebet ve vüsûlünü çavuş-ı merkûm ile Der-aliyyeme i'lâm ve iş'âra müsâra'at eylemen bâbında.

Fî evâ'il-i Za (Zi'l-ka'de) sene 1203.

Ber-mûceb-i emr-i âlî mezbûr cezîre-i mezbûrede menfiyyen meks ve ikâmet itdirildiğini nâtık Bozcaada Nâ'ibinin vârid olan i'lâmının mefhûmu bâ-fermân-ı âlî şerh virildi.

Fî 28 Za (Zi'l-ka'de) sene 1203.

İtlakiçün emr yazılmışdır.

Fî evâhir-i Z (Zi'l-hicce) sene 1203.

[s.38/3]

Limni Kal'ası Dizdârı[na] hüküm ki,

Dergâh-ı mu'allâm yeniçerileri ortalarından beşinci bölüğün neferâtından Üsküdar'da sâkin Hâcî Ömer nâm yeniçeri defîne bulmak dâ'iyyesiyle Kasım Paşada kâ'in Sergiz nâm zimmînin hânesine duhûl ve fî'l-i şenî' cesâret eylediğine binâ'en ahz ve el-yevm tomrukda mahbûs olmağla te'dîbi bâbında emr-i şerîfim sudûru bâ-takrîr istid'â olduğuna binâ'en merkûm Ömer'in ictisâr eylediği fî'l-i şenî'a mücâzâtı eğerçi âhar gûne iktizâ idüp ancak şimdilik kal'a-bend olunmasına irâde-i aliyyem ta'alluk etmekle ve ocakdan mübâşir ma'rifetiyle gereği gibi ıslâh-ı nefis idinceyedek Limni Kâl'ası'na kal'a-bend olunmak fermânım olmağın, imdi sen ki dizdâr-ı mûmâ ileyhsin, vech-i meşrûh üzre merkûmu ocakdan ta'yîn olunan () zîde kadruhû ile ırsâl olunmağla vüsûlünde merkûm Hâcî Ömer'i dizdârı olduğun kal'a-i merkûmede muhkem habs eyleyüp bilâ-emr-i şerîf itlâk ve bir takrîb firârından tehâşî ve mücânebet ve vüsûl ve kal'a-bend olduğunu mübâşir-i merkûm ile Der-aliyyeme tahrîre mübâderet eylemen bâbında.

Fî evâ'il-i Za (Zi'l-ka'de) sene 1203.

[s.38/4] Terkîn

Limni Kādîsına ve Benefşe Kal'ası Dizdârına hüküm ki,

Limni Cezîresi sâkinlerinden Ahmed nâm müfsid kendü hâlinde olmayup hevâ-yı hevâsı hasebiyle ikâz-ı fitne ile ahâlîyi tekdîr ve rahne-dâr eylemek âdet-i müstemirresi olup tabî'atında merkûz-ı hîle ve mel'ânetde izhâr⁴³¹ iderek envâ' ef'âl-i kabâyihe şeb-rûz ictisâr bî-vech tetâvül-i dest ü zebân ile fukarâ-yı ra'iiyeti altışar kise akçeden ziyâde rahne-dâr eylediğinden mâ'adâ icrâ-yı garaz ve nefsâniyyet sevdâsıyla ahâlî-i ser-hadd ve fukarâ ve ra'iiyetin perîşânlıklarına bâdî hâlâta tasaddî ve ibâdullâhın emn ü râhatları meslûb olduğu bir kıt'a i'lâm ve mahzardan müstebân olmağın çavuş mübâşeretiyile merkûm ibreten li's-sâ'irîn ıslâh-ı nefis idinceye değin Benefşe Kal'ası'na kal'a-bend olunmak bâbında fermân-ı âlî-şânım sâdır olmağın sen ki mevlânâ-yı mûmâ ileyhsin, ma'rifetin ve çavuş-ı merkûm mübâşeretiyile merkûmu kal'a-i merkûma irsâl ve sen ki dizdâr-ı merkûmsun, şakiyy-i merkûm vüsûlünde dizdârı olduğun kal'ada kal'a-bend ve muhkem habs eyleyüp diğer emr-i şerîfîm sâdır etmedikçe ıtlâk ve firârından tehâşî ve vüsûlünü i'lâma mübâderet eyleyesin deyü hâlâ rikâb-ı hümâyûnumda sekbânbaşı olan es-Seyyid Süleymân dâme mecduhû tarafından mühürlü mektûb virilmekle vech-i meşrûh üzre amel olunmak bâbında.

Fî evâ'il-i Za (Zi'l-ka'de) sene 1203.

Tashîh olunduğu vechle tebdîl olunmuştur.

İşbu emrin kaydı bâ-fermân-ı âlî terkîn ve ıtlâkiçün emr-i şerîf yazılmışdır.

Fî Selh-i S (Safer) sene 1204.

[s.38/5]

Limni Cezîresi Nâ'ibine hüküm ki,

Keşan Kazâsı sükkânından Ömer Efendi dimekle arîf kimesne kendü hâlinde iken bundan akdem ashâb-ı agrâzın ifk ü iftirâsına mebnî bâ-fermân-ı âlî Limni Cezîresi'ne nefy ü iclâ olunup ahvâli diğer-gûn ve hasta ve ihtiyâr ve sâhib-i firâş olup şâyeste-i merhamet olmağla merkûmun cürmü afv ve ıtlâk olunmak bâbında emr-i şerîfîm sudûrunu bâ-takrîr istid'a olunmakla evlâd u ıyâline merhameten afv ve

⁴³¹ Metinde athâr şeklinde yazılmıştır.

ıtlâk olunmağla fermânım olmağın imdi sen ki mevlânâ-yı mûmâ ileyhsin, merkûmun evlâd u ıyâline merhameten cürmü afv olunmakla merkûmu kayd-ı nefyden ıtlâk ve sebîlin tahliye eylemen bâbında.

Fî evâsıt-ı Za (Zi'l-ka'de) sene 1203.

S:39

[s.39/1]

Hâlâ rikâb-ı hümayûnumda çavuşbaşı olan Mîr Hâmdullâh dâme mecduhûya ve Tosya Kâdîsına hüküm ki,

Âsitâne-i aliyyemde Mısır Çarşusu attârânından el-Hâc Yûsuf Ağa ve es-Seyyid el-Hâc İbrâhîm Ağa [ve] es-Seyyid Osmân Ağa ve el-Hâc Süleymân Ağa ve el-Hâc Hüseyin ve es-Seyyid Sâlih Ağa ve Abdurrahmân Ağa ve Mehemed Emîn Ağa ve es-Seyyid Mustafa Ağa ve Sâdık Ağa [ve] Hâfız Mehemed Sâdık Ağa ve Halîl Ağa ve Ahmed Ağa ve es-Seyyid Süleymân Ağa ve el-Hâc Hasan Ağa ve es-Seyyid Ebûbekir Ağa ve Mustafa Ağa ve el-Hâc Ali Ağa ve Arab-zâde el-Hâc İbrâhîm Ağa ve el-Hâc Mustafa Ağa ve es-Seyyid Mustafa Ağa Hâfız Mehemed Ağa ve Hasan Ağa ve Yûsuf Ağa ve Emîn Ağa ve Karcıbaşı-zâde Mehemed Reşîd Ağa dimekle arîf kimesneler ile sâ'irleri meclis-i şer'-i münîrde Tahmîs Emîni el-Hâc İbrâhîm zîde kadruhû tarafından vekîli es-Seyyid el-Hâc Hasan Ağa dimekle ma'rûf kimesne hâzır olduğu hâlde Tahmîs Bekçisi Köse Mehemed bin Mehemed nâm kimesne mahzarında mezbûr el-Hâc Mehemed tahmîs bekçisi olup lâkin kendü hâlinde olmayup kemâl-i tama'-ı hâmından nâşî kahve döğücüler iğfâl ve ıdlâl ve ıdlâl ve beher şehir yirmişer gurusunu ahz ve tahmîse vürûd iden ...? ve sâ'ir ibâd...? kahvelerinin bir mikdârını sirka ve yerine leblebi ve kara üzüm ve toprak zamm ve idhâl itdirüp defe'âtle kendüye nush u pend oldukda kat'â isgâ etmeyüp ef'âl-i şenî'asında ısrâr ve ol vechle ibâdullâhı ızrâr etdirmekle mezbûr Köse Mehemed tahmîs bekçiliğinden ihrâc ve te'dîb olunması murâdımız deyü eyledikleri takrîr-i meşrûhları vâkı'a mutâbık olduğunu Mısır Çarşusu kethüdâsı Hâfız Ali Efendi ve ...? başısı el-Hâc Abdî ve sâ'ir mevsûku'l-kelîm kimesneler mezbûr el-Hâc Mehemed muvâcehesinde haber vermeleriyle mezbûr Köse Mehemed tahmîs bekçiliğinden ihrâc ve yerine bir müstakîm kimesneyi bekçi nasb u ta'yîn eylemek üze tahmîs emîni vekîli hâzır mezbûra ba'de't-tenbîh mezbûr Köse Mehemed'i bu makûle

irtikâb-ı menâhiye cesâret ve ibâdullâha hasârat eylediğiçün ibreten li's-sâ'irîn vatan-ı aslîsi olan Tosya Kazâsı'na nefy ü iclâ ile te'dîb olunması husûsunu bi'l-fi'l İstanbul Kādîsı Mevlânâ Ahmed zîdet fezâ'ilühû i'lâm etmekle i'lâmı mücebince çavuş mübâşeretiyle nefy ü iclâsı fermânım olmağın, imdi sen ki çavuşbaşı-i mûmâ ileyhsin, ta'yîn olunan Dîvân-ı hümâyûnum çavuşlarından () çavuş zîde kadruhû mübâşeretiyle mezbûr Köse Mehemmed'i te'dîb ve sâ'irlerini terhîben vatan-ı aslîsi olan Tosya Kazâsı'na nefy ü iclâyâ müsâra'at ve sen ki mevlânâ-yı mûmâ ileyhsin, vüsûlünde mezbûru kazâ-i merkûmede menfiyyen meks ve ikâmet itdirüp bilâ-emr-i şerîf itlâk ve firârından ve bir hatve hâric mahalle harekete irâ'et-i ruhsatdan mübâ'adet ve vüsûl ve ikâmetini Der-aliyyeme i'lâma mübâderet eylemen bâbında.

Fî evâ'il-i Zi'l-ka'de sene 1203.

İşbu emr-i âlî ile mezbûr lede'l-vüsûl ber-müceb-i emr-i âlî kazâ-i mezbûrede menfiyyen meks ve ikâmet itdirildiğini nâtık Tosya Kādîsının vârid olan i'lâmının mefhûmu bâ-fermân-ı âlî şerh virildi.

Fî 28 Za (Zi'l-ka'de) sene 1203.

[s.39/2]

Bursa Kādîsına ve Bozcaada Cezîresi Nâ'ibine hüküm ki,
Merhûm Hüdâvendgâr-ı esbakın câmi' ve imâreti mukâta'âtından mahrûse-i mezbûre tâbi' Çekirge ve Ferman ve Balatı Yunus ve Çavuş Karyelerin ahâlî ve fukarâları mübârek rikâb-ı kamer-tâb-ı hüsv-âneme arz-ı hâl sunup bunlar kendü hâllerinde ırzlarıyla mukayyed ve hilâf-ı şer' vaz' ve ta'addîleri olmayup bir vechle müdâhale olunmak icâb etmez iken mahrûse-i mezbûre tâbi' Soğanlı Karyesi sâkinlerinden ve müderrisinden Kādî-oğlu Es'ad Efendi dimekle ma'rûf kimesne kendü hâlinde olmadığından zirâ'at zemânı geldikde karyelerine sekbân irsâl eyleyüp tarlalarını bunlara kendü hayvânâtlarıyla meccânen zirâ'at ve orâk vaktinde yine meccânen dökdürüp ve nicelerini darb-ı şedîd ile darb ve ba'zılarını mecrûh ve bunun emsâli zulm ve ta'addîsinin nihâyeti olmayup merkûma cânib-i şer'den defe'âtle tenbîh olundukdan mütenebbih olmayup yine ol vechle ta'addî ve rencîdeden hâlî olmayup ahvâlleri diğergün oldukların inhâ ve mezbûrun Bozcaada Cezîresi'ne nefy ü iclâ ile vâkı' olan zulm ve ta'addîsi uhrâlarından men' ü def' olunmak bâbında emr-i şerîfim recâ ve vech-i meşrûh üzre emr-i şerîfim sudûrunu bi'l-fi'l Şeyhü'l-islâm ve Müfti'l-

enâm olan mevlânâ es-Seyyid Mehemed Kâmil edâmallâhu te‘âlâ fezâ’ilühû işâret etmeleriyle işâretleri mücebince çavuş mübâşeretiyle merkûm mahallinden ahz ve li-ecli’t-te’dîb Bozca[ada] Cezîresi'ne nefy ü iclâ olunmak bâbında emr-i âlî yazılmışdır.

Fî evâ'il-i Za (Zi'l-ka'de) sene 1203.

İşbu emr-i âlî lede'l-vürûd mezbûr menfiyyen ber-mûceb-i emr-i âlî meks ve ikâmet itdirildiğini nâtık Bozcaada Nâ'ibinin vârid olan i'lâmının mefhûmu bâ-fermân-ı âlî şerh virildi.

Fî Selh Za (Zi'l-ka'de) sene 1203.

İtlâkiçün emr yazılmışdır.

Fî evâ'il-i M (Muharrem) sene 1204.

[s.39/3]

Magosa Kal'ası Dizdârına hüküm ki,

Bundan akdem tobhâne ocağında tobcubaşı-i sâbık tarafından sulehâ çukadârlığı hizmetinde olan Mustafa nâm çukadâr mugâyir-i rıza ba'zı işlerde bulunduğu meşhûr olduğundan sulehâ çukadârlığı hizmetinden ihrâc olunmuş iken kendü hâlinde olmayup eşkıyâ zümresinden ba'zı kimesneleri tahrîk birle Beyoğlu Senti'nde gezüp bî-edyâne harekete tasaddî ve garaz ve nefsâniyyetini icrâ dâ'iyyesinde olduğundan sulehâlığı vaktinde dahi ba'zı fuhşiyâta ruhsat virdiğini ahâlî haber vormeleriyle te'dîbi lâzım gelmeğin Magosa Kal'ası'na kal'a-bend olunmak bâbında emr-i celîlü'l-kadrim sudûrunu dergâh-ı mu'allâm kapucubaşılarından hâlâ rikâb-ı hümâyûnumda topcubaşı olan es-Seyyid Abdullâh dâme mecduhû bâ-takrîr istid'â etmekle vech-i meşrûh üzre merkûm Mustafa li-ecli't-te'dîb Magosa Kal'ası'na kal'a-bend olunmak fermânım olmağın, imdi sen ki dizdâr-ı mûmâ ileyhsin, merkûm Mustafa zâbiti ma'rifetiyle li-ecli't-te'dîb ol tarafa irsâl olunmağla vüsûlünde kal'aya vaz' ve muhkem habs ve kal'a-bend eyleyüp bilâ-emr-i şerîf itlâk ve firârından mübâ'adet ve vüsûlünü Der-aliyyeme tahrîre mübâderet eylemen bâbında.

Fî evâ'il-i Za (Zi'l-ka'de) sene 1203.

Seddü'l-bahir Kal'ası'na nefy ve kal'a-bendiçün emr-i şerîfim yazılmışdır.

Fî evâhir-i Z (Zi'l-hicce) sene 1203.

[s.39/4]

Mağnisa Kazâsı ve Turgutlu Nâhiyesi Nâ'ibleri zîde ilmuhümâyâ hüküm ki, Turgutlu Kazâsı'nda sâkin e'imme ve hutebâ ve sâ'ir ahâlî fukarâsı rikâb-ı hümâyûnuma arz-ı hâl idüp bunlar kendü hâllerinde ırzlarıyla mukayyed olup bir vechle ta'addî olunmaları îcâb etmez iken kazâ-i mezbûrede bundan akdem me'zûn bi'l-iftâ olan Abdurrahîm nâm kimesne kendü hâlinde olmadığından dâ'imâ ehl-i ırza hilâf-ı şer'î şerîf ve bi-gayr-ı hakkın ehl-i örfe istinâden tekdîr ve tecrîm ve cerr ü nef'i içün gûna-gûn harekâta cesâreti ba'de'l-ihbâr müftîlikden hacr ve kendü hâlinde olması tenbîh olunmuşiken mütenebbih olmamağla yine fukarâyı tekdîr ve ta'cîzden hâlî olmayup ahvâlleri diğer-gûn olduğun inhâ ve li-ecli't-te'dîb diyâr-ı âhara nefy ü iclâ olunmak bâbında emr-i şerîfim recâ ve mûmâ [ileyhi] Mağnisa'ya nefy ü iclâ olunmasıçün emr-i şerîfim sudûrunu bi'l-fi'l Şeyhü'l-islâm ve Müftî'l-enâm olan mevlânâ es-Seyyid Mehmed Kâmil edâmallâhu te'âlâ fezâ'ilühû işâret etmeleriyle işâretleri mücebince çavuş mübâşeretiyile mezbûr Abdurrahîm li-ecli't-te'dîb Mağnisa'ya nefy ü iclâ olunmak fermânım olmağın, imdi sen ki Turgutlu Nâhiyesi Nâ'ibi mûmâ ileyhysin, mevlânâ-yı müşârun ileyhın işâretleri mücebince mûmâ ileyh Abdurrahîm'i ma'rifetin ve ta'yîn olunan Dîvân-ı hümâyûnum çavuşlarından () çavuş zîde kadruhû mübâşeretiyile li-ecli't-te'dîb Mağnisa'ya nefy ü iclâ eylesin. Ve sen ki Mağnisa Nâ'ibi mevlânâ-yı mûmâ ileyhysin, vüsûlünde merkûmu Mağnisa'da menfiyyen meks ve ikâmet itdirüp bilâ-emr-i şerîf itlâkından bir hatve mahall-i âhara harekete irâ'et-i ruhsatdan mücânebet ve vüsûlünü ve menfiyyen ikâmet itdirildiğini çavuş-ı merkûm ile Der-aliyyeme tahrîr ve inhâya müsâra'at eylemen bâbında.

Fî evâsıt-ı Za (Zi'l-ka'de) sene 1203.

İşbu emr-i âlî lede'l-vüsûl mezkûr ber-mantûk-ı emr-i âlî menfiyyen meks ve ikâmet itdirildiğini nâtık Mağnisa Kādîsının vârid olan i'lâmının mefhûmu bâ-fermân-ı âlî şerh virildi.

Fî 28 Z (Zi'l-hicce) sene 1203.

İtlâkiçün emr-i âlî yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı R (Rebî'ü'l-âhir) sene 1204.

S:40**[s.40/1]**

Bozok Sancağı Mutasarrıfı Cabbâr-zâde Mîr Süleymân dâme mecduhû ve Sinob Kal'ası Dizdârına hüküm ki,

Kırşehir Sancağı'nda vâkı' Saluca Karabunâ[r] nâm karye sâkinlerinden kutbü'l-arîfîn, rûhü'l-vâsılîn el-Hâc Bektâş-ı Velî kuddise sırruhû'l-azîzin âsitânesinde seccâde-nişîn olup kendü ibâdet ve tâ'atiyle meşgûl olan Şeyhü'l-latîf zîde fazlühûya ta'addî olunmak îcâb etmez iken mütegalibeden Kocukbalı-oğlu Ferîd, Ahmed-oğlu Velî ve Kara Bektâş İsmâ'îl-oğlu Halîl nâm kimesneler birkaç nefer mu'âvinleriyle tasaddî eylemeye gelüp pencereden tüfenk endâhtına ve helâkına kasd eylediklerin inhâ olmağla şakiyy-i merkûmlar li-ecli't-te'dîb ıslâh-ı nefis idinceye değin ocakdan çavuş mübâşeretiyle Sinob Kal'ası'na kal'a-bend olmaları bâbında [sen ki] mîr-i mûmâ ileyhsin, sana hitâben emr-i şerîfim sudûrunu hâlâ rikâb-ı hümâyûnumda sekbânbaşı olan Süleymân dâme mecduhû memhûr arzıyla istid'â etmekle i'lâmı mücebince ocakdan çavuş mübâşeretiyle merkûmlar li-ecli't-te'dîb Sinob Kal'ası'na kal'a-bend olunmak fermânım olmağın, imdi sen ki Cabbâr-zâde mûmâ ileyhsin, ocakdan mübâşir ta'yîn olunan () çavuş zîde kadruhû ma'rifetiyle merkûmları ahz ve li-ecli't-te'dîb Sinob Kal'ası'na irsâle ihtimâm ü dikkat ve sen ki dizdâr-ı merkûmsun, vüsûllerinde merkûmları dizdârı olduğun kal'a-i mezbûre muhkem habs ve kal'a-bend eyleyüp bilâ-emr-i şerîf ıtlâk ve bir takrîb firârlarından tehâşî ve mücânebet ve vüsûl ve kal'a-bend olduklarını çavuş-ı merkûmla Der-aliyyeme i'lâm ve inhâya mübâderet eylemen bâbında.

Fî evâsıt-ı Za (Zi'l-ka'de) sene 1203.

[s.40/2]

Edirne Bostâncıbaşısına ve Hayrabolu Yeniçeri Zâbitine ve İnöz Kal'ası Dizdârına hüküm ki,

Hayrabolu'da sâkin Serdâr Mehemmed nâm kimesne tama'-ı hâma teba'iyet ile cerr ü nef'îçün ahâlînin zahîresini harmen yerinde doksanar yüzer paraya iştirâ ve cem' ve idhâr eylediği sahîhen ihbâr olunduğuna binâ'en merkûm Serdâr Mehemmed kapan râyicinden ziyâdeye zahîre iştirasıyla ihtikâra ictisâr eylediğiçün ted'îbi lâzım gelmekle siz ki Edirne Bostâncıbaşı ve Hayrabolu Yeniçeri Zâbiti mûmâ

ileyhimâsız, zâbiti ma'rifetiyle İnöz Kal'ası'na kal'a-bend olunmak fermânım olmağın imdi siz ki bostancıbâşı ve yeniçeri zâbiti mûmâ ileyhimâsız, ber-vech-i muharrer mezbûr Serdâr Mehmed'i ma'rifetiniz ile ahz ve li-ecli't-te'dîb İnöz Kal'ası'na irsâle ihtimâm ü dikkat ve sen ki dizdâr-ı merkûmsun, vüsûlünde mezbûru dizdârı olduğun kal'a-i merkûmede muhkem habs ve kal'a-bend eyleyüp bilâ-emr-i şerîf itlâk ve bir takrîb firârından tehâşî ve mucânebet ve vüsûl ve kal'a-bend olduğunu Der-alıyyeme tahrîr ve iş'âra mübâderet eylemen bâbında.

Fî evâsıt-ı Za (Zi'l-ka'de) sene 1203.

İşbu emr-i âlî lede'l-vüsûl mezbûru mahall-i menfâsına irsâl eylediğini nâtık Edirne Bostâncıbaşısının arz-ı hâli ve ber-mûceb-i emr-i âlî kal'a-bend olduğunu nâtık İnöz Kal'ası Dizdârının vârid olan arzının mefhûmu bâ-fermân-ı âlî şerh virildi.

Fî 22 M (Muharrem) sene 1204.

İtlâkiün emr yazılmışdır.

Fî evâ'il-i Ra (Rebî'ü'l-evvel) sene 1204.

[s.40/3]

Gelibolu Nâ'ibiyle zikr-i âtî zimmînin bulunduğu mahallin kâdîsına ve İnöz Kal'ası Dizdârına hüküm ki,

İstanbul ve tevâbi'i Rum Patriki ve Der-alıyyemde mukîm cemâ'at-i metropolidân mühürlü arz-ı hâl gönderüp Gelibolu mütemekkinlerinden Derus-oğlu Penayut nâm müfsid kendü hâlinde olmayup vazîfesi olmayan umûra sülûk ve âyînlerine mugâyir nice harekâta tasaddî idüp vücûhla sezâ-var-ı te'dîb olduğu taraflarına ifâde olduğun bildirüp müfsid-i mesfûr kazâ-i mezbûr ve kurâlarında ve sâ'ir her ne mahallde bulunur ise yasakçı ma'rifetiyle ahz ve ibreten li'l-gayr İnöz Kal'ası'na kal'a-bend olunup itlâkı husûsu memhûr arz-ı hâlleriyle istid'â olunmadıkça müsâ'ade olunmamak bâbında emr-i şerîfim recâ etmeleriyle vech-i meşrûh üzre mesfûr İnöz Kal'asına kal'a-bend olunmak bâbında.

Fî evâsıt-ı Za (Zi'l-ka'de) sene 1203.

İtlâkiün emr-i âlî yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı R (Rebî'ü'l-âhir) sene 1204.

[s.40/4]

Kütahya ve İznik Kazâları Nâ'iblerine hüküm ki,

Sen ki mevlânâ-yı mûmâ ileyh İznik Kazâsı Nâ'ibi Şerîf İbrâhîm zîde ilmuḥûsun, mektûb gönderüp İznik Kazâsı'nda sâkin cemm-i gafîr ve cem'-i kesîr kimesneler meclis-i şer'e varup İznik Kazâsı'na tâbî' Çakır Karyesi'nden Hâcî-oğlu İsmâ'il ve Ömerli Karyesi'nden Tatar Mehemed dimekle ma'rûf kimesneler kendü hâllerinde olmadıklarından fukarâ ve ibâdı tekdîr ve hilâf-ı şer'i şerîf dâ'imâ ikâz-ı fitneden hâlî olmayup ahâlîyi tahrîk ve ihtilâl-ı beldeyi müceb olur harekâta tasaddî etmeleriyle mezbûrân ıslâh-ı nefis için diyâr-ı âhara nefy ü iclâ olunmaları bâbında emr-i şerîfîm virilmek recâsına bi'l-iltimâs arz eyledikleri ecîlden mezbûrân Hâcî-oğlu İsmâ'il ve Tatar Mehemed kendü hallerinde ahâlîyi tahrîk-i vâfire bâdî ve umûr-ı mühimmenin ta'tîline mü'eddî olmalarıyla mezbûrân li-ecli't-te'dîb ıslâh-ı nefis idinceye değin zâbitleri ma'rifetiyle Kütahya'ya nefy ü iclâ olunmaları fermânım olmağın, imdi sen ki İznik Kazâsı Nâ'ibi mevlânâ-yı mûmâ ileyhşin, mezbûrânı zâbitleri ma'rifetiyle Kütahya'ya nefy ü iclâ eylesin. Ve sen ki Kütahya Nâ'ibi mevlânâ-yı mûmâ ileyhşin, vüsûllerinde Kütahya'da menfiyyen meks ve ikâmet itdirüp bilâ-emr-i şerîf itlâk ve firârlarından mücânebet vüsûllerini i'lâm ve inhâya müsâra'at eylemen bâbında.

Fî evâhir-i Za (Zi'l-ka'de) sene 1203.

S:41**[s.41/1]**

Şeyhü'l-islâm ve Müftî'l-enâm olup hâlâ Âsitâne-i aliyyemde İstavroz'da vâkı' Sâhil hânesinde ikâmet üzre olan Mehemed Paşa-zâde Mevlânâ İbrâhîm edâmallâhu te'âlâ fezâ'ilühûya hüküm ki,

Bundan akdem İstavroz'da kâ'in yalında ikâmet eylemen bâbında bi'l-fi'l Şeyhü'l-islâm ve Müftî'l-enâm Mevlânâ es-Seyyid Mehemed Kâmil fezâ'ilühûnun işâretleri mücebince izn ü ruhsatı mutazammın emr-i şerîfîm sâdır olmuşıdi. El-hâletü hâzihî bu def'a Kuru Çeşme'de hâlâ Surre Emîni Çelebi Mehemed dâme mecduhûnun sâhil hânesini iştira ve nakli husûsu ba'de'l-istizân izn-i hümayûn inâyet-makrûnum erzânî kılınmağla mukaddemâ sâdır olan emr-i âlînin kaydı terkîn olunmasını mevlânâ-yı müşârun ileyh işâret etmeleriyle işâretleri mücebince amel

olunmak fermânım olmağın imdi, sen ki mevlânâ-yı müşârun ileyhsin, Şeyhü'l-islâm müşârun ileyhin işâretleri mücebince Kuru Çeşme'de vâkı' iştirâ eylediğin sâhil hânede ikâmetine izn-i hümayûnum erzânî kılındığı ve İstavroz'da ikâmeti mutazammın mukakkdem sâdır olan emr-i şerîfin kaydı terkîn olduğu ma'lûmun oldukda iştirâ eylediğin sâhil hâne-i mezkûre nakl ve ikâmet eylemen bâbında.

[Fî 18 Za (Zi'l-ka'de) sene 1203.]⁴³²

[s.41/2]

Sinob Kâdîsına ve Sinob Kal'ası Dizdârına hüküm ki,

Ekrâd milletinden mütegalibeden altmış yedi cemâ'atin Osmân ve Halîl ve Süleymân ve altmış dört cemâ'atin Veys ve yetmiş bir cemâ'atin Mehmed Ali nâm altı nefer eşkıyâ kendü hâllerinde olmayup müddet-i medîdeden berü Yalakabad ve Çınarcık ve Kumlu ve Gemlik havâlîlerinden ser-serî geşt ü güzâr ve derûnlarında merkûz olan cibilliyetlerin izhâr ve katl-i nüfûs ve gasb-ı emvâl ve hetk-i a'râz misillü envâ' menhiyyâta mütecâsir olduklarından fukarâ ve zu'efânın emn ü râhatları bi'l-külliye meslûb olmağın rûfekâlarından dört nefer şakîlerin cezâları tertîb ve altı nefer şakîlerin katle bedel Sinob Kal'ası'na kal'a-bend ve muhkem habs olunmak fermanım olmağın, işbu emr-i şerîfim ısdâr ve () ile irsâl olunmuştur. İmdi, sen ki dizdâr-ı mûmâ ileyhsin, mezbûrları kal'a-i mezbûreye kal'a-bend ve muhkem habs eyleyüp bilâ-emr-i şerîf ıtlâk ve firârlarından gâyetü'l-gâye tehâşî ve mücânebet ve vüsûl ve kal'a-bend olunduklarını Der-aliyyeme i'lâma müsâra'at eyleyesiz deyü hâlâ rikâb-ı hümayûnumda sekbânbaşı olan es-Seyyid Süleymân dâme mecduhû tarafından mühürlü mektûb virilmekle vech-i meşrûh üzre amel olunmak bâbında.

Fî evâhir-i Za (Zi'l-ka'de) sene 1203.

Sinob'da olan donanma-i hümayûn kalyonlarında vaz' için ıtlâkları için emr-i âlî yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı Ş (Şa'bân) sene 1204.

⁴³² Bu tarih hükümün altında yazmamasına rağmen 14/2'de bu hükümle ilgili şerhten faydalanılarak bu tarih buraya eklenmiştir.

[s.41/3]

Bozcaada Cezîresi Nâ'ibine hüküm ki,

İbradi Kasabası sükkânından kudâtdan Şeyh Mehmed zîde fazlühû tarafından rikâb-ı hümayûnuma takdîm olunan arz-ı hâllerinde kendü hâlinde iken ba'zı ashâb-ı agrâzın ifk ü iftirâ ve garaz-ı nefsâniyyetlerini icrâ kasdıyla hilâf-ı inhâya mebnî bir müddet habs itdirdiklerinden gayr-i bâ-işâret-i Şeyhü'l-islâmî emr-i şerîfimle çavuş mübâşeretiyle Bozcaada Cezîresi'ne nefy ü iclâ olunup ıyâl u evlâdından dūr ve münharifü'l-mizâc ve diğer-günü'l-hâli şâyeste-i merhamet olduğun inhâ ve cürmü afv ve ıtlâkı bâbında inâyet istid'â ve vech-i meşrûh üzre mezbûrun afv ve ıtlâkı bâbında emr-i şerîfim sudûrunu bi'l-fi'l Şeyhü'l-islâm ve Müfti'l-enâm olan mevlânâ es-Seyyid Mehmed Kâmil edâmallâhu te'âlâ fezâ'ilühû işâret etmeleriyle işâretleri mücebince merkûmun afv ve ıtlâkı bâbında emr-i âlî yazılmışdır.

Fî evâhir-i Za (Zi'l-ka'de) sene 203.

[s.41/4]

Bozcaada Nâ'ibi ve Bozcaada Yeniçeri Zâbiti () ve Bozcaada Kal'ası Dizdârına hüküm ki,

Âsitâne-i aliyyemde Kumkapu hâricinde müddet-i vâfireden berü yasakçılık hidmetinde istihdâm olunan Kürd İsmâ'il nâm kimesne Yalakabad Kazâsı'nda bir çiftlik peydâ idüp tâ'ife-i kürdün erâzil ve eşhâs makûleleri çiftlik-i mezbûrda tahâssun ve ol havâlîlerde ser-serî geşt ü güzâr ve katl-i nüfûs ve gasb-ı emvâl ve hetk-i a'râz ve gûna-gûn fezâyihe mütecâsir olup merkûm Yasakçı İsmâ'il ve mezbûrlara tesâhub ve ol vechle hâl-i fukarâ diğer-gûn ve perâkende ve perîşân olacakları bedîdâr olmağın merkûm Yasakçı İsmâ'il li-ecli't-te'dîb ıslâh-ı nefis idinceye değin Bozcaada Kal'ası'na kal'a-bend olunmak bâbında fermân-ı âlî-şânım sâdır olmağın işbu emr-i şerîfim ısdâr ve () zîde kadruhû ile irsâl olunmuşdur. İmdi vüsûlünde sen ki dizdâr-ı merkûmsun, mezbûru dizdârı olduğun kal'ada kal'a-bend ve muhkem habs eyleyüp diğer emr-i şerîfim sudûr itmedikçe ıtlâk ve firârından tehâşî ve mücânebet ve vüsûl ve kal'a-bend olduğunu Der-aliyyeme i'lâma müsâra'at eyleyesüz deyü rikâb-ı hümayûnumda sekbânbaşı es-Seyyid dâme mecduhû tarafından mühürlü mektûb virilmekle vech-i meşrûh üzre amel olunmak fermân-ı âlî-şânım yazılmışdır.

Fî evâhir-i Za (Zi'l-ka'de) sene 1203.

İtlâkiçün emr-i âlî yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı M (Muharrem) sene 1204.

S:42

[s.42/1]

Âhî Çelebi Kazâsı Nâ'ibine hüküm ki,

Âhî Çelebi Kazâsına tâbi' Sevincik Karyesi sükkânından el-Hâc Hasan ve Eflâh Karyesi'nde Serdâr Mustafa ve Çamlıca Karyesi'nde Küçük İbrâhîm ve Karındaşı Hasan ve Topuklu Karyesi'nde Mu'âmeleci Mehemed ve Ma'denli Karyesinde Deli Sûhte Mehemed demekle ma'rûf kimesneler kendü hâllerinde olmayup kemâl-i tağallüblerinden nâşî şehir kethüdâlığı dâ'iyyesiyle birbirleriyle ittifâk ve her biri ikişer üçer yüz nefer haşerâtı başlarına cem' ve hilâf-ı şer'i şerîf vedi'atullâh olan fukarâ-yı ra'iyyete gûna-gûn zulm ve ta'addîye cesâret ve bin iki yüz senesinde bin guruşdan mütecâviz akçelerini ve muzırr ve meccânen me'kûlât ve meşrûbâtlarını cebren ahz ve bunun emsâli zulm ve ta'addîlerinin nihâyeti olmayup mağdûr ve şâyeste-i merhâmet oldukların Âhî Çelebi Kazâsı Nâ'ibi sâbık bir kıt'a arzında ve ahâlî-i kazâ arz-ı hâl ve mahzarlarında mukaddemâ lede'l-inhâ ve'l-istid'â mübâşir ma'rifetiyle mahallinde merkûmûn husûs-ı şer'i ihzâr ve hasımlarıyla ferdan ferdâ terâfu' ve zımmetlerinde sâbit ve mütehakkık olan hukûk ashâbına istirdâd ve keyfiyyet vukû'u üzre Der-sa'âdetime arz ve i'lâm olunmak bâbında işbu sene-i mübâreke evâsıt-ı Cemâziye'l-evveli'nde eğerçi emr-i şerîfim sâdır olmuşıdi. El-hâletü hâzihî nezâret-i Şeyhü'l-islâmın âsûde olan evkâfında ser-etıbbâ-yı hâssa müteveffâ olan Âhî Çelebi nâm sâhibü'l-hayrın İstanbul'da Meydân İskeleyi'nde binâ ve ihyâ eylediği Câmî'-i Şerîfi ve vakfının bi'l-fi'l berât-ı şerîfimle mütevellîsi olan musâhib-i şehir-yâr-ânemden es-Seyyid Abdullâh zîde mecduhûnun bu def'a rikâb-ı hümâyûnuma takdîm eylediği arz-ı hâlinde ber-vech-i muharrer sâdır olan emr-i şerîfime mezkûrlar adem-i itâ'at birle tenfîz ve icrâ olunmaduğundan yine zulm ve ta'addîlerinde ısrâr ve başlarında olan haşerâtı fukarâ üzerine taslît birle emvâl ve eşyâlarını yağmâ ve hânelerin ihrâk bi'n-nâr ve bizden İstanbul'a şikâyetle gitdiniz deyü hilâf-ı şer' mutahhir birkaç nefer ihtiyâr kimesneleri dahi bi-gayr-ı hakkın katl ve hetk-i a'râza ictisâr ve evâmîr-i alıyyem ile vâride olan umûr-ı mühimmenin

ta'tîlini mü'eddî harekâta ibtidâr ve şerr ü mazarratlarından işbu sene-i mübâreke de vakf-ı mezbûr karyeleri taraf ve vakfdan kimesneye ilzâm olamayup alâ hâle kalmağla vakf-ı şerîf karyelerinin izmihlâline dahi bâdî oldukların inhâ ve mezkûrların hilâf-ı şer'-i şerîf fukarâdan cebren ve kahren aldıkları meblağ-ı mezbûr istirdâd ve vâkı' olan zulm ve ta'addîleri fukarâ ve üzerinden men' ü def' olunmak bâbında emr-i şerîfim sudûrunu istid'â eylediğine binâ'en sen ki mevlânâ-yı mûmâ ileyhsin, mahallinde şer'le rû'yet ve ihkāk-ı hakka dikkat ve bu def'a dahi itâ'at etmez ise kazâ-i mezbûra duhûl etmemek şartıyla ve mezbûr Suhte Mehemed, zâbiti ma'rifetiyle ahz ve diyâr-ı âhara nefy olunmak fermânım olmağın, imdi sen ki mevlânâ-yı mûmâ ileyhsin, ma'rifetinle mahallinde mezbûrları meclis-i şer'e ihzâr ve iddi'â-yı hukûk ve ta'yîn-i mâddelerinden husemâlarıyla ferden ferdâ terâfu'-ı şer' ba'de's-sübût ihkāk-ı hakka dikkât ve bu def'a dahi itâ'at etmezler ise kazâ-i mezbûra duhûl etmemek üze merkûmânı tenbîh ve te'kîd ve mezbûr Suhte Mehemed dahi ma'rifetin ve zâbiti ma'rifetiyle ahz ve diyâr âhara nefy ü iclâya mübâderet eylemen bâbında.

Fî evâhir-i Za (Zi'l-ka'de) sene 1203.

[s.42/2]

Magosa Kal'ası Dizdârına hüküm ki,

Murtazaabad Kazâsı'na tâbi' Haremeynü's-şerîfeyn karyelerinden Halkalı nâm karye sâkinlerinden zikr-i âtî menfînin oğulları Ahmed ve İbrâhîm nâm kimesneler ile zevcesi Fâtıma nâm hâtun rikâb-ı kamer-tâb-ı hüsv-âneme arz-ı hâl sunup bunların babaları Kâtib-oğlu Seyyid Mehemed nâm kimesne kendü hâlinde ırzıyla mukayyed iken ecânib ve ashâb-ı ağrâzdan ve ba'zı kimesnelerin garaz⁴³³ ve nefsânîyyetlerine mebnî bundan akdem bâ-fermân-ı âlî Magosa Kal'ası'na nefy ü iclâ olduğundan nâşî ahvâlleri diğer-gün ve şâyeste-i merhamet olduğundan inhâ ve ıtlâk ve sebîli tahliye olunmak bâbında emr-i şerîfim sudûrunu istid'â eyledikleri cihetden fîmâ-ba'd kendü hâlinde olup hilâf-ı rızâ hareketde olunmamak şartıyla merkûm Seyyid Mehemed afv ve ıtlâk olunmak fermânım olmağın, imdi sen ki dizdâr-ı mûmâ ileyhsin, merkûmun şürût-ı merkûm cerâyim-i güzêştesi afv

⁴³³ Metinde arz şeklinde yazılmıştır.

olunduğun ma'lûmun oldukda merkûmu dizdârı olduğun kal'a-i merkûmeden ıtlâk ve sebîlin tahliye eylemen bâbında.

Fî evâhir-i Za (Zi'l-ka'de) sene 1203.

**DER ZEMÂN-I KÂ'İM-MAKÂM-I ÂLÎ-MAKÂM HAZRET-İ MUSTAFA
PAŞA**

Fî 27 Za (Zi'l-ka'de) sene 1203.

[s.42/3]

Bozcaada Kal'ası Dizdârına hüküm ki,

Geyve Kazâsı ahâlîlerinden Kara Süleymân ve Dâvud-oğlu Mehmed ve Mütevellî-oğlu Mustafa nâm kimesneler rikâb-ı hümayûnuma arz-ı hâl gönderüp bunlar kendü hâllerinde ırzlarıyla mukayyed iken ashâb-ı agrâzın ba'zı kesânın hilâf-ı inhâlarına binâ'en bâ-fermân-ı âlî Bozcaada Kal'ası'na kal'a-bend olunup ahvâlleri diğer-gün ve şâyeste-i merhamet olduğun inhâ kal'a-i mezbûrdan ıtlâk ve sebîlleri tahliye olunmak bâbında emr-i şerîfim sudûrunu istid'â eylediklerinden ecilden merkûmlar bî-cürm olup haklarında vâkı' olan inhâ hilâf olduğu tahkîk olmağla merhameten kal'a-bendleriçün virilen emrin kaydı terkîn ve afv ve ıtlâk olunmaları bâbında fermân-ı âlî-şânım sâdır olmuştur.

Fî evâ'il-i Z (Zi'l-hicce) sene 1203.

S:43

[s.43/1]

Mısır Vâlisi Vezîre ve Mısır Mollâsına hüküm ki,

Mısır'da menfiyyen ikâmet üzere olan sâbıkâ Sarây-ı atîk-i ma'mûrem Ağası Ârif ve şâh sultân Baş Ağası Ali Ağaların Kıbrıs Cezîresi'ne ve Oda Lalası İsmâ'îl ve İdris Ağâ dahi Ala'îye Kazâsı'na nefy ü iclâları bâbında sâdır olan evâmir-i aliyye Dîvân-ı hümayûnum çavuşu mübâşeretıyla eğerçi Mısır'a vâsıl olup ancak emr-i şerîf-i mezkûrenin vürûdundan kırk gün mukaddem mûmâ ileyh Ali Şam tarafına azîmet idüp ve mûmâ ileyhim Ârif ve İsmâ'îl ve İdris'in dahi mahall-i me'mûrlarına vüsûllerinedek vefâ idecek harc-ı râhları olmayup hâlleri perîşân olmağla kemâ-kân Mısır'da ikâmet veyâhûd mahall-i menfâlarında murâd-ı ma'âş ta'yîn olunmak

istid'âsında olduklarından bahisle mûmâ ileyhim diğ̃er emr-i âlî sudûruna dek Mısır'da ikâmet üzre olunmalarını siz ki vezîr-i müşâr ve mevlânâ-yı mûmâ ileyhimâsız, sizinle şeyhü'l-beled tarafından tahrîr ve inhâ olduğuna binâ'en merkûmûn ırz ve edebleriyle Mısır'da ikâmet ve vazîfelerinden hâric vaz' u hareketden kemâl-i tevkî ve mübâ'adet eylemeleri ve hilâf-ı marzî tavırları ihsâs olunur ise mü'eddî-i nedâmet ve peşîmânî olacağı kendülere ifâde olunarak mûmâ ileyhim mahall-i menfâlarına azîmetden afv ve kemâ-kân Mısır'da ikâmet eylemeleri bâbında emr-i şerîfim sudûrunu bi'l-fi'l Dârü's-sa'âdeti's-şerîfem Ağası olan İdrîs Ağâ dâme uluvvuhû arz eylediği ecilden vech-i meşrûh üzre amel olunmak fermânım olmağın, imdi siz ki vezîr-i müşâr ve mevlânâ-yı mûmâ ileyhimâsız, ağa-yı müşârun ileyhin arzı mücebince merkûmân ırz ve edebleriyle Mısır'da ikâmet ve vazîfelerinden hâric hareketden mübâ'adet eylemeleri ve hilâf-ı rızâ tavırları mesmû' olur ise bâ'is-i nedâmet olacağı kendülere tefhîm olarak mahall-i menfâlarına azîmetden afv olup kemâ-kân Mısır'da ikâmet eylemeleri husûsuna müsâ'ade-i aliyyem erzânî kılındığı ma'lûmunuz oldukda merkûmun emr-i şerîfimi kendülere ifâde birle ber-vech-i muharrer Mısır'da ikâmetlerine mûmâna'atdan ve hilâf emr ve rızâ vaz' ve hâlden vukû'na irâ'et-i ruhsatdan mücânebet olunmak bâbında.

Fî evâ'il-i Z (Zi'l-hicce) sene 1203.

İşbu emr-i âlî lede'l-vüsûl mazmûn-ı münîfi kendülere ba'de't-tefhîm ber-müceb-i emr-i âlî amel ve hareket idecekelerini nâtık Mısır Vâlîsi'nin vârid olan bir kıt'a mektûbunun mefhûmu bâ-fermân-ı âlî şerh virildi.

Fî 19 C (Cemâziye'l-âhir) sene 1204.

[s.43/2]

Bursa Kādîsına ve hâlâ rikâb-ı hümayûnumda çavuşbaşı olan Mîr Hamdullâh dâme mecduhûya hüküm ki,

Seyyid Hâfız Mehmed nâm kimesne Baltacı Mahmûd nâm kimesneden bâ-defter-i mağdûrât eşyâ kıymeti alacağım vardır diyerek gizli ihtiyarlarıyla hâssa ve zâbitândan iştikâyı hâvî rikâb-ı müstetâbıma hezeyâne arz-ı hâl takdîmine mücâseret ve mezbûr Seyyid Mehmed bu def'a bâ-defter iddi'â eylediği eşyâyı mukaddemâ dâ'ire-i hümayûnda âhar kimesneden dahi da'vâ ve terâfu'-ı şer' olmuşiken şimdi sûret-i âhar ile şiddete sülûk ve birkaç def'adır gerek bu mâdde zımnında ve gerek

mâdde-i âhar ile rikâb-ı hümâyûnuma ta'cîze ictirâ etmekle dâ'vâları tezvîr murâdî halkı ızrâr ve tekdîr olduğu hüveydâ olduğuna binâ'en te'dîbi lâzım gelmekle mezbûr bu makûle erbâb-ı tezvîre ibret ve emsâli olan müzevvirîne bâ'is tövbe ve inâbet olmak için Burusa'ya nefy ü iclâsı fermânım olmağın imdi sen ki çavuşbaşı-i mûmâ ileyhsin, ber-minvâl-i muharrer müzevvir-i merkûm Seyyid Mehemmed'i te'dîben ve emsâlini terhîben ta'yîn olunan Dîvân-ı hümâyûnum çavuşlarından () çavuş zîde kadruhû mübâşeretiyle Burusa'ya nefy ü iclâyâ müsâra'at ve sen ki mevlânâ-yı mûmâ ileyhsin, vüsûlünde merkûmu Burusa'da menfiyyen meks ve ikâmet itdirüp bilâ-emr-i şerîf itlâk ve firârından bir hatve hâric mahalle harekete irâ'et-i ruhsatdan mübâ'adet ve vüsûl ve ikâmetini çavuş-ı mûmâ ileyh ile Der-aliyyeme i'lâma mübâderet eylemen bâbında.

Fî evâî'l-i Z (Zi'l-hicce) sene 1203.

Ber-mûceb-i emr-i âlî menfiyyen meks ve ikâmet itdirildiğini nâtık Burusa Kâdisının vârid olan i'lâmının mefhûmu bâ-fermân-ı âlî şerh virildi.

Fî 12 Z (Zi'l-hicce) sene 1203.

İtlâkiçün emr-i âlî yazılmışdır.

Fî evâhir-i B (Receb) sene 1209.

[s.43/3]

Limni Cezîresi Nâ'ibine hüküm ki,

Limni Cezîresi'nde menfiyyen ikâmet üzre olan Hüseyin Bey ve Abdurrahmân Bey ve Osmân Bey ve Süleymân Kâşifin bundan akdem şeref-yafte-i sudûr olan hatt-ı hümâyûn-ı şevket-makrûnum mûcebince mübâşir ma'rifetiyle Âsitâne-i aliyyeme gelmeleri şartıyla Limni'den sebîlleri tahliye ve itlâk olunmaları bâbında işbu sene-i mübâreke evâhir-i Şevvâlinde emr-i âlî-şânım sâdır olmuşıdi. Emr-i şerîf-i mezkûr ile'l-ân mahalline vâsıl olmamağla isti'câlen ve te'kîden hâssaten işbu emr-i âlî-şânım ısdâr ve ber-vech-i ta'cîl () ile irsâl olunmuşdur. İmdi sen ki Limni Nâ'ibi mevlânâ-yı mûmâ ileyhsin, keyfiyyet ma'lûmun oldukda ber-vech-i meşrûh üzre mukaddem ve bu def'a sâdır olan her emr-i şerîfim mûcebince mübâşiri ma'rifetiyle Der-aliyyeme gelmek üzre mûmâ ileyhimü ol taraftan itlâk ve sebîllerin tahliyeye mübâderet ve keyfiyyeti Der-aliyyeme tahrîr ve i'lâma müsâra'at eylemen bâbında.

Fî evâ'il-i Z (Zi'l-hicce) sene 1203.

Limni Cezîresine nefyleriçün yazılmışdır.

Fî evâhir-i R (Rebî'ü'l-âhir) sene 1204.

[s.43/4]

Bozcaada Cezîresi Nâ'ibine hüküm ki,

Bu def'a ordu-yı hümayûnumdan bilâ-emr-i şerîf vürûd iden Ali Sipâhi ve Mustafa ve Hâcî Ali ve Abdullâh ve Halîl Bey ve Abdî ve İsmâ'il nâmlı âdîler Der-sa'âdetimde ahz ve habs olunmalarıyla merkûmları te'dîb ve akrânını terhîb zımnında zâbitleri ma'rifetiyle Bozcaada Cezîresi'ne irsâl ve cezîre-bend olunmak fermânım olmağın, imdi sen ki nâ'ib-i mûmâ ileyhsin, merkûmlar zâbitleri ma'rifetiyle cezîre-i mezbûreye vüsûllerinde muhkem habs ve cezîre-bend eyleyüp bilâ-emr-i şerîf itlâk ve firârından hazer ve mücânebet ve vüsûl ve ikâmetlerini Der-aliyyeme iş'âra mübâderet eylemen bâbında.

Fî evâ'il-i Z (Zi'l-hicce) sene 1203.

İşbu emr-i âlî lede'l-vüsûl mezbûrân ber-mûceb-i emr-i âlî menfiyyen meks ve ikâmet itdirildiğini nâtik Bozcaada Nâ'ibinin vârid olan i'lâmının mef'hûmu bâ-fermân-ı âlî şerh virildi.

Fî 27 Z (Zi'l-hicce) sene 1203.

S:44

[s.44/1]

Bursa Kādîsı ve hâlâ rikâb-ı hümayûnumda çavuşbaşı olan Mîr Hamdullâh dâme mecduhûya hüküm ki,

Tobhâne sâkinelerinden muhtediye Ümm-i Gülsüm bint-i Abdullâh nâm hâtûn müste'ciren sâkine olduğu menzilde kendi hâlinde ırzıyla mukayyede ve bî-cürm ve ecnebî olan kimesnelerden ictinâbı olmayup ef'âl-i şenî'a ve etvâr-ı kabîheyi mürtekibe olup kendüye mukaddemâ tenbîh olundukda bir vechle mütenebbih olmayup sû'-i hareketini ahâlî-i mahalle ihbâr etmeleriyle taraf-ı şer'den i'tâ olunan i'lâm-ı şer' mûcebince mezbûre ıslâh-ı nefis içün Bursa'ya nefy olunmak bâbında emr-i şerîfim sudûrunu tobçubaşı tarafından bâ-takrîr inhâ ve istid'â olunmağla mezbûrenin sû'-i hâlî taraf-ı şer'den dahi i'lâm olunmuş olmağla vech-i meşrûh üzre mezbûre li-ecli't-te'dîb Bursa'ya nefy ü iclâ olunmak fermânım olmağın, imdi sen

ki çavuşbaşı-i mûmâ ileyhsin, ta'yîn olunan Dîvân-ı hümâyûnum çavuşlarından () çavuş zîde kadruhû mübâşeretîyle mezbûreyi te'dîb ve emsâlini terhîben Burusa'ya nefy ü iclâya müsâra'at ve sen ki mevlânâ-yı mûmâ ileyhsin, vüsûlünde mahrûse-i Burusa'da menfiyyen meks ve ikâmet itdirüp bilâ-emr-i şerîf itlâk ve firârından ve bir hatve hâric mahalle hareketine irâ'et-i ruhsatdan mübâ'adet ve vüsûlünü Der-aliyyeme i'lâma mübâderet eylemen bâbında.

Fî evâ'il-i Z (Zi'l-hicce) sene 1203.

Ber-mûceb-i emr-i âlî mezbûre kazâ-i merkûmda menfiyyen meks ve ikâmet itdirildiğini nâtik Burusa Kādîsının vârid olan i'lâmının mefhûmu bâ-fermân-ı âlî şerh virildi.

Fî 12 Z (Zi'l-hicce) sene 1203.

Itlâkiçün emr-i âlî yazılmışdır.

Fî evâhir-i B (Receb) sene 1209.

[s.44/2]

Midillü Cezîresi Nâ'ibine ve Kocaili Sancağı Mütesellimine hüküm ki, Karamürsel Nâhiyesi Nâ'ibi Mevlânâ Mustafa zîde ilmuḥû rikâb-ı hümâyûnuma mektûb gönderüp Karamürsel Kasabası sâkinlerinden olup kendüleri taraflarından asl ve ahâlî kurâ ve kasabanın...? ...? taraflarından umûr-ı vilâyeti rû'yete vekîlleri olan Şehir Kethüdâsı Mehmed ve İzzet Ağa ve el-Hâc Hasan ve Karakaş-oğlu Osman ve Mollâ Ahmed ve Mollâ İbrâhîm ve mazbûtu'l-esâmî kimesneler meclis-i şer' e varup bin iki yüz senesine mahsûben Kocaili Sancağı'nda bâ-fermân-ı âlî matlûb olan hinta ve şa'îr mübâya'asında İznikmid mahkemesinden muhrec pusula mûcebince Karamürsel Nâhiyesi'ne isâbet iden yediyüz yetmiş üç keyl hinta ve bin üç yüz yirmi kile şa'îrin beher on kilesine birer kile tuzluk ve zarâr ve noksan zam ile sekiz yüz elli buçuk kile ve bin dört yüz altmış dokuz buçuk kile şa'îr kazâ-i mezbûrdan matlûb ve isti'câli muhtevî emr-i celîlü's-şân sudûr ve nahiye-i mezbûre sengistân olup zirâ'at olunur mahall olmadığından zehâyir-i mezkûre bulunmamağla cümle ahâlînin ...? ve tevkîlleriyle ol mikdâr hinta ve şa'îr kurb u civârlarımızda bulunan mahallerden altmış gün va'de ile iştirâ ve ashâbı yedlerimize birbirlerimize kefil olarak temessük virilüp mübâya'a-i mezkurenin cem' ve tahsîl ve kabzına me'mûr Halîl zîde kadruhû mübâşeretîyle aynî hinta ve şa'îr teslîm-i anbâr olunup sâlifü'z-

zıkr hınta ve şa'îr semenleri cem' ma'rifeti ve ma'rifet-i şer'le kadîmden berü kasaba ve kurâlarımızın hane bedeli i'tibâd olunagelen kilelerine hadd-i i'tidâl üzre tevzî' ve taksîm üzre olundukda beher hâne bedeli i'tibâr eyledikleri kilelerine dokuz buçuk guruş isâbet etmiş idi. El-hâletü hâzihî nâhiye-i mezbûra tâbi' Çalidere Karyesi'nden Laz Ömer ve Alaşlı Karyesi'nden el-Hâc Halîl-oğlu İbrâhîm Pazaryeri Karyesi'nden el-Hâc İbrâhîm ve Ferîk-oğlu İbrâhîm nâm kimesneler karyeleri ahâlîlerini tahrîk birle mübâya'a-i mezkûreden sehmlerine isâbet iden hisselerini edâdan imtinâ' eylediklerinden mâ'adâ kendüleri ihtifâ ve eşirrâ ve ifrîdler tedârüküyle hilâf-ı inhâ iştikâya tasaddî ve ta'cîzden hâlî olmayup ve zehâyir-i mezkûre ashâbına virdiği deyn temessükü mücebince semenlerini bizlerden taleb ve da'vâya mübâderet ve eğer kendü mâlımızdan tahsîli ikdâm gelür ise sebep-i ma'âşımız olan emlâk ve bağ ve bağçelerimizi bey' olunması deynimize etmeyüp gadr-ı küllî olmağla mübâya'a-i mezkûreden kurâ-i mezbûrenin hisseleri kendülerinden tahsîl ve bu misillü umûr-ı mühimmenin ta'tîline ve ihtilâl-i memlekete bâdî olan merkûmûn Laz Ömer, el-Hâc Halîl-oğlu İbrâhîm ve Ferîk-oğlu İbrâhîm'in te'dîbleri bâbında Kocaili Mütessellimine hitâben emr-i celîlü'l-kadrim sudûru niyâzıyla vâkı'-ı hâl bi'l-iltimâs arz eylediği ecilden i'lâmı mücebince merkûmun tedîbleri lâzım gelmekle mezbûrûn ocakdan mübâşir ma'rifetiyle ahz ve ibreten li'l-gayr Midillü Cezîresi'ne cezîre-bend olunmaları fermânım olmağın imdi sen ki mütessellim-i mûmâ ileyhsin, ber-minvâl-i muharrer merkûmun Ömer ve Hâcî Halîl-oğlu İbrâhîm ve Ferîk-oğlu diğer İbrâhîm ocak tarafından ta'yîn olunan mübâşir-i mûmâ ileyh ma'rifetiyle li-ecli't-te'dîb Midillü Cezîresine nefy ü iclâyâ müsâra'at ve sen ki mevlânâ-yı mûmâ ileyhsin, vüsûllerinde mezbûrları cezîre-i mezbûrede cezîre-bend ve menfiyyen meks ve ikâmet itdirüp bilâ-emr-i şerîf ıtlâk ve firârlarından ve bir hatve hâric mahalle hareketlerine irâ'et-i ruhsatdan mübâ'adet ve vüsûllerini mübâşir-i mûmâ ileyh ile Der-aliyyeme i'lâma mübâderet eylemen bâbında.

Fî evâ'il-i Z (Zi'l-hicce) sene 1203.

[s.44/3]

İznikmid Kādîsına ve yeniçeri zâbiti olan Ser-Turnayî Mehemmed zîde mecduhûya hüküm ki,

Kazâ-i mezbûrda ikâmet üzre olan sekbânbaşı-i sâbık Yeğen es-Seyyid Mehemmed dâme mecduhûnun kethüdâsı İbrâhîm nâm kimesne umûr-ı ocağa ve sâ'ir vazîfesi olmayan husûsâta karışmayup Âsitâne-i aliyyemde kendü hânesinde ikâmet eylemek şartıyla cürmü afv ve ıtlâk olunmak bâbında fermân-ı âlî-şânım sâdır olmağın işbu emr-i şerîfim ısdâr ve () ile irsâl olunmuştur. İmdi siz ki mevlânâ ve zâbit-i mûmâ ileyhimâsız, vech-i meşrûh üzre merkûm kendü umûrundan gayri umûra dest-res eylememek şartıyla cürmü afv olunmağla Der-aliyyeme nakli husûsuna mumâna'at olunmayup ber-mantûk-ı emr-i âlî amel ve hareket eyleyesiz deyü hâlâ rikâb-ı hümayûnumda sekbânbaşı olan iftihâr es-Seyyid Süleymân dâme mecduhû tarafından mühürlü mektûb virilmekle vech-i meşrûh üzre amel olunmak bâbında. Fî evâ'il-i Z (Zi'l-hicce) sene 1203.

[s.44/4]

Magosa Kal'ası Dizdârına hüküm ki,

İstanbul ve tevâbi'i Ermenî Patriki Zeferye nâm râhib rikâb-ı hümayûnuma mühürlü arz-ı hâl gönderüp Ermenî tâ'ifesinden Eğinli Abraham nâm zimmî kendü hâlinde olmayup dâ'imâ re'âyâ fukarâsı beynlerine ifâ-yı fesâd ve ikâz-ı fitne ile birbirlerine düşürüp münâzâ'ât-ı kesîreye bâ'is ve hilâf-ı rızâ ve âyînlerine münâfî umûra kasdı ve milletin ihtilâline bâdî ve ba'zı tezvîr ve dâ'vâlara şâhid ve vekîl olup dürlü tezvîrâta sülûk birle ihtilâl-i milleti mûcib harekât-ı nâ-marziyeye cesâret ve umûr-ı millete karışup fesâda bâ'is olduğuna binâ'en bundan akdem bâ-emr-i âlî Magosa Kal'ası'na kal'a-i bend olunmuş idi. El-hâletü hâzihî mesfûr ıslâh eylediği ihbâr olduğun bildürüp da'vâ ve şehâdet ve gerek sâ'ir gûna tezvîrâta sülûk olunmayup bir vechle umûr-ı millete karışmamak ve eğer yine umûr-ı millete karışmak lâzım gelür ise tekrâr nefy ve kal'a-i bend olunmak şartıyla ıyâl u evlâdlarına merhameten kal'a-i merkûmeden ıtlâk ve sebîli tahliye olunmak bâbında emr-i şerîfim recâ etmeğin vech-i meşrûh üzre fimâ-ba'd hilâf-ı rızâ hareketde bulunmayup umûr-ı millete karışmamak ve kendü ırzıyla mukayyed olmak ve eğer evvelki gibi nâ-marzî hareket ve tezvîrâta sülûk da'vâlarda şehâdet misillü etvâr-ı müfsidâneye cür'et ider

ise tekrâr kal'a-bend olunmak şartıyla ıyâl u evlâdına ve eyyâmı mübârekeye hürmeten sebîli tahliye ve afv ve ıtlâk olunmak bâbında.

Fî evâsıt-ı Z (Zi'l-hicce) sene 1203.

S:45

[s.45/1]

Geyve Kādîsına ve Kocaili Sancağı Mütesellimine ve bu husûsa ocakdan mübâşir ta'yîn olunan Başçavuş Vekîli Süleymân Çavuş ve Tahta Serdârı zîde kadruhüme ve Bozcaada Kal'ası Dizdârına hüküm ki,

Geyve Kazâsı'nda şehir kethüdâlığı dâ'iyyesiyle ehl-i ırz ve ve fukarâyı tazyîk ve tecrîm ve katl-i nüfûs ve hetk-i ırz misillü şenâ'ata ibtidâr iden el-Hâc Mehmed-oğlu Bekir nâm müfsid bundan akdem sefer-i hümayûnuma me'mûr iken bir takrîb me'muriyyetden afv birle başına cem eylediği yüz nefer eşhâs ve erâzil ile ba'zı fukarâyı tecrîm ve tekdîr ve mukaddemâ kazâ-i merkûm menzilcisi olup ehl-i ırz zümresinden olan el-Hâc Mehmed nâm mazlûmu hilâf-ı inhâ iştikâya mebnî tekdîr ve sekiz mâhdan berü şerr ü mazarratından Geyve'ye dahi giremeyüp evlâd u ıyâlınden dûr ve kendü hâlinde Âsitâne'de mukîm iken müfsid-i mezbûr hevâsına tâbi' kâdî ile müttefikan hilâf-ı vâkı' tekrâr hakkında arz ve mahzar irsâliyle tekdîr sadedinde olduğu menzilci-i merkûm kendü hâlinde ırzıyla mukayyed olup iki seneden berü müfsid-i mezbûrun tasallutundan ahvâlî diğer-gûn olduğu ve müfsid-i merkûm Kocaili Sancağı'nda vâkı' fukarânın ihtilâline bâ'is olduğu beyânıyla ocakdan mübâşir ma'rifetiyle li-ecli't-te'dîb merkûm Bekir kal'a-bend ve râha-i ibâd ve tathîr-i bilâd olunmasını mutazamın emr-i âlî sâdır olunmuşiken şakiyy-i merkûm adem-i itâ'at ve hilâf-ı emr-i âlî harekete mübâderet birle kazâ-i merkûmda şehir kethüdâlığı iddi'âsıyla ehl-i ırz fukarâyı tecrîm ve katl-i nüfûs ve hetk-i ırz misillü nice ...? ve ta'addiyâta cür'et üzre olmağla zemân-ı adâlet nişân-ı mülûkânemde bir vechle zulm ve ta'addî vukû'una rızâ-yı şâhânem olmamağla merkûmun irsâl ve te'dîbi ile emsâlini terhîb lâzıme-i hâlden olmağın siz ki mevlânâ ve Kocaili Mütesellimi ve mübâşir ve tahta serdârı mûmâ ileyhimsiz, ma'rifet ve efrâdınız ile ibreten li's-sâ'irîn mezbûr Ebûbekir'i ahz ve li-ecli't-te'dîb Bozcaada Kal'ası'na kal'a-bend olunmak bâbında te'kîd ve isti'câli hâvî işbu emr-i âlî-şânım ısdâr ve irsâl olunmuştur. İmdi siz ki mevlânâ ve Kocaili Mütesellimi ve mübâşir ve tahta serdârı

mûmâ ileyhimsiz, bu tezkere ile merkûmu bi-eyyi-hâlin ahz ve li-ecli't-te'dîb Bozcaada Kal'ası'na irsâle ihtimâm ü dikkat eylesiz. Ve sen ki dizdâr-ı merkûmsun, vüsûlünde merkûmu kal'a-i merkûmede muhkem habs ve kal'a-bend eyleyüp bilâ-emr-i şerîf ıtlâk ve firârından hazer ve mücânebet ve vüsûl ve kal'a-bend olduğunu mübâşir-i mûmâ ileyh ile Der-aliyyeme tahrîr ve inhâya müsâra'at eylesüz deyü hâlâ rikâb-ı hümayûnumda sekbânbaşı olan Süleymân dâme mecduhû tarafından mühürlü mektûb virilmekle sen ki Kocaili Mütessellimi mûmâ ileyh sin, vech-i meşrûh üzre bi'n-nefs hareket ile ikdâm eylemen bâbında.

Fî evâ'il-i Z (Zi'l-hicce) sene 1203.

Bulunduğu mahalden hayyen ve meyyiten ahz ve habsiçün tekrâr emr-i âlî yazılıp mühimme defterine kayd olunmuştur.

Fî evâsıt-ı M (Muharrem) sene 1204.

Şeref-yafte-i sudûr olan hatt-ı hümayûnum mücebince cürmü afv olunmağla fîmâ-ba'd kendü hâlinde olmak şartıyla ıtlâkiçün emr-i âlî yazılmışdır.

Fî evâ'il-i Ra (Rebî'ü'l-evvel) sene 1206.

[s.45/2]

Tırnovi ve Vidin Kādîlarına hüküm ki,

Hem-şîre-i muhteremem şâh sultân dâmet ismetuhânın ber-vech-i mülûkâne uhdesinde olan Tırnovi Mukâta'ası derûnunda sâkin serdengeçdiyândan Selîm Ağa dimekle ma'rûf şakî kendü hâlinde olmayup öteden berü muzırr-ı ibâd ve muharrib-i bilâd olup yevmen fe yevmen şakâveti müzdâd ve kazâ-i merkûme hânedâtından Sipâhi-zâde Mehemed Alemdâr dimekle ma'rûf mazlûmu bi-gayr-ı hakkın alenen katl ve re'âyâ fukarâsına dahi envâ' zulm ve ta'addiyâta ibtidâr ve ahvâl-i fukarâ diğer-gün ve emn ü râhatları meslûb ve emvâl-i mukâta'anın kesrine bâdî olmağla şakiyy-i mezbûr derûn-ı mukâta'adan ihrâc ve fîmâ-ba'd derûn-ı mukâta'ada ikâmet eylememek üzre emr-i şerîfim sudûrunu sultân müşârun ileyhânın kethüdâsı Hâcegân-ı Dîvân-ı hümayûnumdan Seyyid Yûsuf zîde mecduhû memhûr arz-ı hâliyle istid'â ve husûs-ı mezbûr rikâb-ı hümayûnumda sekbânbaşı olan Süleymân dâme mecduhûdan isti'lâm olundukda mezkûr Selîm kırk sekiz bölüğün neferâtından Vidin Kal'ası'na me'mûr, atîk serdengeçdiyândan olup ve vech-i muharrer şakâvetle me'lûf ve katl-i nüfûs ve ıztırâr-ı ahâliyi cesâretten mâ-adâ emvâl-i mukâta'anın

kesrine bâdî olmağla şakiyy-i mezbûr fîmâ-ba'd kazâ-i merkûme ayak basmamak üzre ocakdan çavuş mübâşeretiyle me'mûr olduğu Vidin Kal'ası muhâfazasında ikâmeti bâbında emr-i şerîfim sudûrunu sekbânbaşı-i mûmâ ileyh i'lâm etmekle i'lâmı mûcebince ocakdan çavuş mübâşeretiyle vech-i meşrûh üzre amel olunmak bâbında işbu sene-i mübâreke evâ'il-i Şevvâlinde Tırnovi ve Vidin Vâlîlerine hitâben rikâb-ı müstetâbımda Dîvân-ı hümâyûnumda emr-i şerîfim sâdır olmuş idi. El-hâletü hâzihî sultân mûmâ ileyhânın kethüdâsı mûmâ ileyhın rikâb-ı hümâyûnumda takdîm eylediği bir kıt'a takrîr kâğıdında ber-vech-i muharrer sâdır olan emr-i şerîfim mübâşir ma'rifetiyle mahalle lede'l-vürûd merkûm adem-i itâ'atden mahall-i me'mûresine hareket eylemediğinden gayri kendüyi beter iderek birkaç nefer müfsidi ol tarafda peydâ ve mukâta'a-i mezbûre voyvodasına ve fukarâ-yı ra'iiyyete envâ' gûne zulm ve ta'addiyye ibtidâr eylemediği beyânıyla rahmen li'l-fukarâ ve sıyâneten li'l-hayr şakiyy-i mezbûr Selîm mukaddem sâdır olan emr-i şerîfim mûcebince kazâ-i mezbûrdan ihrâc ve mahall-i me'mûresine tesyîr olunması bâbında bâbında emr-i şerîfim sudûrunu istid'â eylediğine binâ'en ocakdan bu def'a ta'yîn olunan mübâşir ma'rifetiyle mukaddemâ sâdır olan emr-i şerîfim mûcebince merkûm Selîm alâ-eyyi-hâlin me'mûr olduğu Vidin muhâfazasında kıyâm eylemesiçün bir an akdem savb-ı me'mûriyyete irsâl ve tesyîre mezîd ihtimâm ü dikkat olunmak fermânım olmağın, imdi sen ki Tırnovi Kādîsı mevlânâ-yı mûmâ ileyhın, ma'rifetin ve ocakdan bu def'a ta'yîn olunan mübâşir-i merkûm ma'rifetiyle merkûm Selîm'i ber-vech-i meşrûh me'mûr olduğu Vidin muhâfazasına irsâl ve îsâle ihtimâm ü dikkat ve sen ki Vidin Kādîsı mevlânâ-yı mûmâ ileyhın, vüsûlünde merkûmu me'mûr olduğu Vidin Kal'ası muhâfazasında ikâmet itdirüp hilâf-ı emr ü rızâ vaz' ve hareketden tehâşî ve mücânebet olunmak bâbında.

Fî evâ'il-i Z (Zi'l-hicce) sene 1203.

S:46

[s.46/1]

Silivri ve Dimetoka Nâ'iblerine hüküm ki,

Hâlâ yapağcı ustası () ve hâssa hasekilerimden Silivri ve havâlîsi kazâlardan sevk-i zehâyire me'mûr Mustafa Haseki bi'd-def'ât sâdır olan emr-i şerîfimle me'mûr oldukları sevk-i zehâyir mâddesinde külli rehâvet izhâr ve ol tarafda zahîrenin revâcı

ziyâde eylediğini aralık aralık tahrîr ve ve iş'âr etmeleriyle bi'l-âhara kat' olunan ikişer gurus behâ üzerine otuzar para dahi zam ve beher keyl hinta yüz onar paraya olmak üzre Silivri ve havâlîsi kazâlarından külliyyetli zehâyir tesyîrine ikdâm ve gayrisine tâm eylemeleri birbirini müte'âkiben ısdâr ve irsâl olunan emr-i şerîfimle kendüleri gereği gibi tenbîh ve te'kîd ve hilâfî hareketden inzâr ve tehdîd olunmuşken ve Silivri ve havâlîsinde külliyyetli zehâyir mevcûd ve müddahar idiği ma'lûm iken mezkûrun yine bu emr-i ehemmdede min külli'l-vücûh münâfî emr ve rızâ harekete cesâret eyledikleri tahkîk-gerde-i şehr-yâr-ânem olmakdan nâşî mezkûrânın kendülerini te'dîb ve emsâllerini terhîb zımnında zâbitleri ma'rifetiyle Dimetoka'ya nefy ü iclâ olunmaları husûsuna irâde-i aliyyem ta'alluk etmeğin, imdi sen ki Silivri Nâ'ibi mevlânâ-yı mûmâ ileyhsin, mezkûrân yapağcı ustası ve Mustafa Haseki'yi zâbitler ma'rifetiyle ahz ve li-ecli't-te'dîb Dimetoka'ya nefy ü iclâya mübâderet eylesin. Ve sen ki Dimetoka Nâ'ibi mevlânâ-yı mûmâ ileyhsin, vüsûllerinde merkûmânı kazâ-i mezbûrda menfiyyen meks ve ikâmet itdürüp bilâ-emr-i şerîf itlâk bir hatve mahall-i âhara hareketlerine irâ'et-i ruhsatdan tehâşî ve mücânebet ve vüsûl ve ikâmetlerini Der-aliyyeme tahrîr ve i'lâma müsâra'at eylemen bâbında.

Fî evâ'il-i Z (Zi'l-hicce) sene 1203.

İşbu emr-i âlî lede'l-vürûd ber-mûceb-i emr-i münîf menfiyyen meks ve ikâmet itdirildiklerini nâtik Dimetoka Nâ'ibinin vârid olan i'lâmının mefhûmu bâ-fermân-ı âlî şerh virildi.

Fî 18 Z (Zi'l-hicce) sene 1203.

İtlâklariçün emr-i şerîf yazılmışdır.

Fî evâ'il-i Z (Zi'l-hicce) 1203.

[s.46/2]

Çavuşbaşı Ağaya ve Midillü Kal'ası Dizdârına hüküm ki,

Der-sa'âdetimde sâkin Aşçıbaşı Kâtib Kâsım dimekle ma'rûf kimesne Geyve sâkinlerinden mütegalibeden Hâcî Mehemed-oğlu Ebûbekir nâm şahsın tarâfdârlığını iltizâm iderek Geyve Kazâsı ahâlîsinin ısrâr ve tekdîrlerini mûceb harekete cesâret ve zalemaya i'ânnet eyledikleri tahkîk-gerde-i şehr-yâr-ânem olup mezkûrun kendüyi te'dîb emsâlini terhîb lâzım gelmekden nâşî sen ki çavuşbaşı-i

mûmâ ileyhsin, mezkûru Der-aliyyemden buldurup Dîvân-ı hümâyûnum çavuşlarından ta'yîn olunan () çavuş zîde kadruhûya terfîk ve li-eclî't-te'dîb Midillü Kal'ası'na ırsâle mübâderet eylesin. Ve sen ki Midillü Kal'ası Dizdârı merkûmsun, vüsûlünde mezkûru kal'a-i merkûmeye vaz' ve kal'a-bend eyleyüp bilâ-emr-i şerîf ıtlâk ve firârından mücânebet ve vüsûl ve kal'a-bendini çavuş-ı merkûm ile Der-aliyyeme tahrîr ve işâret eylemen bâbında.

Fî evâ'il-i Z (Zi'l-hicce) sene 1203.

İşbu emr-i âlî lede'l-vüsûl ber-mûceb-i emr-i âlî mezbûr kal'a-bend olunduğunu nâtık Midillü Kal'ası Dizdârının vârid olan arzının mefhûmu bâ-fermân-ı âlî şerh virildi.

Fî 9 M (Muharrem) sene 1204.

Merkûm fîmâ-ba'd umûr-ı kazâya ve iltizâm almağa karışmamak için te'kîdi hâvî emr-i şerîfim yazılup şikâyet defterine kayd olunmuşdur.

Fî 15 M (Muharrem) sene 1204.

Kayın pederiyle hüccet-i şerîfe âzim olmak şartıyla merkûmun kaydı nefyden ıtlâkiçün emr-i âlî yazılmışdır.

Fî evâhir-i Ca (Cemâziye'l-evvel) sene 1204.

[s.46/3]

Silivri Nâ'ibine ve Silivri'den zâhire sevkine me'mûr olan () haseki zîde mecduhûya ve İnöz Kal'ası Dizdârına hükûm ki,

Bu esnâda Âsitâne-i aliyyemde sâkin ibâdullâhın akvât-ı yevmiyeleri için iktizâ iden ecnâs-ı zehâyirin bi-hasebü'l-vakt-i tedârükünde usret-i der-kâr ve âhar mahallere zahîre fûrûht iden ve râyicinden ziyâdeye iştirâ ile ecnâs-ı zehâyirin killet ve usretine bâdî ibâdullâhın külli müzâyaka ve zarûretlerine bâ'is olanların merreten ba'dehû uhrâ evâmir-i aliyyem ısdârı ile zecr ve tehdîdlerinde dakîka fevt olunmadığı âşikâr iken bu def'a Silivri ahâlîsinden Bakkâl Manol nâm zimmî hilâf-ı rızâ ve mugâyir-i evâmir-i aliyye Silivri havâlîsinden râyicinden ziyâdeye zahîre iştirâsıyla memnû' olan ihtikâr-ı mel'anete cesâret eylediği ve bu keyfiyyet Âsitâne-i sa'âdetime tevârüd idecek zehâyirin ta'tiline sebep olduğu bi'l-ihbâr ma'lûm âşikâr olmakdan nâşî kendüyi te'dîben ve emsâlini terhîben zimmî-i mesfûr, siz ki mevlânâ ve haseki-i mûmâ ileyhimâsız, ma'rifetinizle İnöz Kal'ası'na vaz' ve kal'a-bend olunmak

femânım olmağın, imdi zimmî-i mesfûru kazâ-i mezbûrede olunduğu mahallde ahz ve İnöz Kal'ası'na irsâle mübâderet ve sen ki dizdâr-ı merkûmsun, vüsûlünde zimmî-i mesfûru kal'a-i mezbûreye vaz' ve kal'a-bend eyleyüp bilâ-emr[-i şerîf] itlâk ve firârından mücânebet vüsûlünü ve kal'a-bend olunduğunu Der-aliyyeme i'lâma müsâra'at eylemen bâbında.

Fî evâ'il-i Z (Zi'l-hicce) 1203.

İtlâkiçün emr-i şerîf yazılmışdır.

Fî evâ'il-i Z (Zi'l-hicce) 1203.

[s.46/4]

Hâlâ rikâb-ı hümayûnumda çavuşbaşı olan Mîr Hamdullâh dâme mecduhûya ve Midillü Cezîresi Nâ'ibine hüküm ki,

Âsitâne-i sa'âdetimde Cerrâhpaşa kurbunda Kürkçü Câmi' Mü'ezzini Mollâ İsmâ'il dimekle ma'rûf kimesne kendü hâlinde olmayup dâima ahâl-i mahalleyi tekdîr ve tazyîka ictisâr eylediği bi'l-iştikâ ihbâr olunmağla merkûm Mü'ezzin İsmâ'il ıslâh-ı nefis idinceye dek çavuş mübâşeretiyle Midillü Cezîresi'ne nefy ü iclâ olunmak fermânım olmağın, imdi sen ki çavuş-ı mûmâ ileyhsin, merkûm Mü'ezzin İsmâ'il te'dîb ve ıslâh-ı nefis için ta'yîn olunan Dîvân-ı hümayûnum çavuşlarından () çavuş zîde kadruhu mübâşeretiyle Midillü Cezîresi'ne irsâle müsâra'at ve sen ki mevlânâ-yı mûmâ ileyhsin, vüsûlünde merkûmu cezîre-i mezbûrede menfiyyen meks ve ikâmet itdirüp bilâ-emr-i şerîf itlâk ve firârından ve bir hatve hâric mahalle harekete irâ'et-i ruhsatdan mübâ'adet ve vüsûl ve cezîre-bend olduğunu çavuş-ı mûmâ ileyh ile Der-aliyyeme i'lâma mübâderet eylemen bâbında.

Fî evâ'il-i Z (Zi'l-hicce) sene 1203.

İşbu emr-i âlî ile mezkûru ihrâc ve sefîneye vaz' birle mahall-i me'mûre irsâl üzre iken kalyoncu neferâtı mahpûsları ahz sevdâsında geşt ü güzâr iderler iken asâkir-i merkûm cebren mahpûs mezkûr İsmâ'il'i cebren ahz ve Donanma-i hümayûn kalyonlarına râhî olduklarını mübâşiri ta'dîd eylediğini nâtık Kal'a-i Sultaniye Kādîsı'nın vârid olan i'lâmının mefhûmu bâ-fermân-ı âlî şerh virildi.

Fî 29 Z (Zi'l-hicce) sene 1203.

İtlâkiçün emr yazılmışdır.

Fî evâhir-i M (Muharrem) sene 1204.

S:47

[s.47/1]

Edirne Bostancıbaşısına ve İnöz Kal'ası Dizdârına hüküm ki,

Bu sene-i mübâreke Âsitâne-i sa'âdetime tesyîri ehemmi mehâmm lâzımü'l-ihitimâm olan zehâyir husûsiçün müte'addid sâdır olan evâmir-i şerîfem mantûkunca zehâyir ashâbı ve mültezimler zahîrelerini Tekfurdağı İskeleyi'ne nakl eylemeleriçün tenbîh-i ekîd olunmuşiken Çorlu Kazâsı sâkinlerinden Hâcî Nu'mân Yeğeni demekle ma'rûf Bostânî Süleymân nâm kimesne Hayrabolu Kazâsı'na ba'zı karye ve Tekfurdağı Kazâsı'nda Ortacaköy ze'âmeti uhde ve iltizâmında olup ze'âmet-i mezbûre kurâsında hâsıl olan hintayı ber-mantûk-ı emr-i âlî Tekfurdağı İskeleyi'ne nakl eylemesi muktezâ iken hufyeten hilâf-ı emr-i âlî ihtikâr dâ'iyyesiyle Çorlu'ya nakl eylediğini dergâh-ı mu'allâm kapucubaşılığı pâyesiyle Tekfurdağı Mübâya'acısı ve sürsât zahiresi Nâzırı Çelebi Mehemmed dâme mecduhû tarafından bâ-mektûb inhâ olunmağla sen ki bostancıbaşı-i mûmâ ileyhsin, zahîresi Tekfurdağı İskeleyi'ne nakl etmeyüp muhtekir olduğu nümâyân olmakdan nâşî mezbûr ma'rifetinle ahz ve İnöz Kal'ası'na kal'a-bend olunmak fermânım olmağın, imdi keyfiyyet ma'lûmun oldukda ma'rifetinle mezbûru bi-eyyi-vech-kân ahz ve li-ecli't-te'dîb İnöz Kal'ası'na irsâle ihtimâm ü dikkat eyleyesin. Ve sen ki dizdâr-ı merkûmsun, vüsûlünde mezbûru dizdârı olduğun kal'a-i mezbûrda muhkem habs ve kal'a-bend eyleyüp bilâ-emr-i şerîf itlâk ve bir takrîb firârından tehâşî ve mücânebet ve vüsûl ve kal'a-bend olduğunu Der-aliyyeme i'lâma mübâderet eylemen bâbında.

Fî evâ'il-i Z (Zi'l-hicce) sene 1203.

İşbu emr-i âlî lede'l-vüsûl merkûm Edirne'ye ihzâr ve İnöz Kal'ası'na irsâl olunup ancak merkûm erbâb-ı ihtikârdan olmayup hakkında olan inhâ hilâf-ı vâkı' olduğunu nâtık Edirne Bostancıbaşısının ve Çorlu Kādîsının tahrîratları ve vaz'-ı kal'a olduğunu nâtık kal'a-i merkûm dizdârının arzının mefhûmu bâ-fermân-ı âlî şerh virildi.

Fî 11 M (Muharrem) sene 1204.

İtlâkiçün emr-i şerîf yazılmışdır.

Fî evâ'il-i Muharrem sene 1204⁴³⁴

⁴³⁴ Metinde 203 yazmaktadır.

[s.47/2]

Lefkoşa Mollâsına hüküm ki,

Sâbıkâ Tokad Nâ'ibi olan Hâcî-zâde Mehemed Râşid'in hilâf-ı rızâ sû'-i hâline mebnî bundan akdem Kıbrıs'a nefy ü iclâsı bâbında bâ-işâret-i Şeyhü'l-islâmî emr-i âlî-şânım sâdır olunmuşidi. El-hâletü hâzihî merkûm hasta ve sefil ve ser-gerdân ve şâyeste-i merhâmet olduğun ıyâl u evlâdları bâ-arz-ı hâl inhâ ve afv ve itlâkı bâbında emr-i şerîfim sudûrunu istid'â ve afv ve itlâkı bâbında emr-i âlî-şânım sudûrunu Şeyhü'l-islâm ve Müftî'l-enâm olan Mehemed Şerîf edâmallâhu te'âlâ fezâ'ilühû işâret etmeleriyle şeref-yafte-i sudûr olan hatt-ı hümayûn-ı şevket-makrûnum ve işâretleri mücebince afv ve itlâkı fermânım olmağın, imdi sen ki mevlânâ-yı mûmâ ileyhsin, nâ'ib-i sâbık-ı mûmâ ileyhın cürmü afv olunduğu ma'lûmun oldukda kayd-ı nefyden itlâk ve sebîlin tahliyeye mübâderet eylemen bâbında.

Fî evâ'il-i Z (Zi'l-hicce) sene 1203.

[s.47/3]

Mısır Vâlîsine ve Mısır Mollâsına ve Sâkız Cezîresi Nâ'ibine hüküm ki,

Bundan akdem Baş kapugulâmı Hâcî Abdullâh Sakız Cezîresi'ne nefy ü iclâ olunmak bâbında fermân-ı âlî-şânım sâdır [olmuşidi.] El-hâletü hâzihî mûmâ ileyh Baş kapugulâmı Hâcî Abdullâh'ın rikâb-ı müstetâbıma takdîm eyediği arz-ı hâlinde vech-i meşrûh üzre sâdır olan emr-i âlî mücebince Sakız Cezîresi'nde menfiyyen meks ve ikâmet[de] hâli perîşân olduğundan bahisle cezîre-i mezbûreden Mısır'a gidüp anda ikâmet itmesiçün emr-i şerîfim sudûrunu istid'â eylediğine binâ'en el-yevm ikâmet üzre olduğu Sakız Cezîresi'nden Mısır'a gidüp cânib-i Mısır'da ikâmet ve ârâm eylemesi fermânım olmağın imdi sen ki Sakız Cezîresi Nâ'ibi mevlânâ-yı mûmâ ileyhsin, vech-i meşrûh üzre mûmâ ileyhi Mısır'a irsâle ihtimâm ü dikkat eylesin. Ve siz ki vezîr-i müşâr ve mevlânâ-yı mûmâ ileyhimâsız, vüsûlünde merkûmu Mısır'da menfiyyen meks ve ikâmet itdürüp bilâ-emr-i şerîf itlâkından tehâşî ve mücânebet ve vüsûl ve menfiyyen ikâmetini Der-aliyyeme arz ve i'lâma mübâderet eylemen bâbında.

Fî evâ'il-i Z (Zi'l-hicce) sene 1203.

[s.47/4]

İnöz Kal'ası Dizdârına hüküm ki,

Bundan akdemce Silivri ahâlîsinden Bakkâl Manol nâm zimmî hilâf-ı emr ve rızâ Silivri havâlîsinden râyicinden ziyâde zahîre iştirâsına cesâreti hasebiyle li-ecli't-te'dîb İnöz Kal'ası'na kal'a-bendi bâbında eğerçi emr-i şerîfim sâdır olmuşıdi. Lâkin mersûm Manol Ayosofya-i kebîr imâreti için Silivri havâlîsinden üç bin keyl hinta iştirâsına bâ-emr-i âlî me'mûr olan imâret-i mezkûre uncusunun şerîki olmakdan nâşî fîmâ-ba'd râyici olan yüz onar paradan ziyâdeye hinta al[ma]mak⁴³⁵ ve üç bin keyl hintayı tekmi'l etmiş ise habbe-i vâhide ziyâde hinta aldırıl[ma]mak⁴³⁶ ve hilâf-ı harekete bundan böyle cesâret ider ise te'dîbî i'lâm olunmak şartıyla bu def'a afv ve ıtlâk olunmak fermânım olmağın, imdi sen ki dizdâr-ı merkûmsun, zimmî-i mesfûrun şürût-ı mezbûre ile cürmü afv olunmağla mesfûru kal'a-i merkûmeden ıtlâk olunduğu ma'lûmun oldukda şürût-ı merkûmeyi kendüye tefhîm birle sebîlin tahliye eylemen bâbında.

Fî evâ'il-i Z (Zi'l-hicce) sene 203.

[s.47/5]

Bursa Kādîsına hüküm ki,

Sâbık Havâss-ı Refî'a Kādîsı Hüsâmeddîn-zâde es-Seyyid Fahreddîn Efendi'nin hilâf-ı emr ve rızâ tama'-ı hâm cesâretine binâ'en bundan akdem bâ-işâret-i Şeyhü'l-islâmî Bursa'ya nefy ü iclâsı bâbında fermân-ı âlî-şânım sâdır olmuşıdi. El-hâletü hâzihî mûmâ ileyh te'dîb ve ıslâh-ı nefis eylediğini bâ-arz-ı hâl inhâ ve afv ve ıtlâk olunmak bâbında emr-i şerîfim sudûrunu istid'â ve afv ve ıtlâkı bâbında emr-i şerîfim a'lem bi'l-fi'l Şeyhü'l-islâm ve Müftî'l-enâm olan Mehmed Şerîf edâmallâhu te'âlâ fezâ'ilühü işâret etmeleriyle işâretleri mücebince amel olunmak fermânım olmağın, sen ki mevlânâ-yı mûmâ ileyhysin, Havâss-ı Refî'a Kādîsı mûmâ ileyhın cürmü afv olduğu ma'lûmun oldukda mûmâ ileyhi kayd-ı nefyden ıtlâk ve sebîlin tahliye eylemen bâbında.

Fî evâ'il-i Z (Zi'l-hicce) sene 1203.

⁴³⁵ Metinde almak şeklinde yazılmıştır.

⁴³⁶ Metinde aldırılmak şeklinde yazılmıştır.

S:48**[s.48/1]**

Tekfurdağı Nâ'ibine hüküm ki,

Emîne nâm hâtûn rikâb-ı müstetâbıma arz-ı hâl sunup bunun zevci Ladikî-zâde bundan akdem Dimetoka Nâ'ibi mûmâ ileyh ba'zı ashâb agrâzın hilâf-ı inhâ iştikâsına binâ'en bâ-işâret-i Şeyhü'l-islâmî sâdır olan emr-i âlî mücebince Tekfurdağı'na nefy ü iclâ olunup ahvâlî diğer-gûn olduğun inhâ ve afv ve ıtlâk olunmak bâbında emr-i şerîfim sudûrunu istid'â ve afv ve ıtlâkı bâbında emr-i şerîfim sudûrunu hâlâ Müfti'l-enâm olan Mevlânâ Mehemmed Şerîf edâmallâhu te'âlâ fezâ'ilühû işâret etmeleriyle işâretleri mücebince amel olunmak fermânım olmağın, imdi sen ki mevlânâ-yı mûmâ ileyhysin, nâ'ib-i sâbık mûmâ ileyhın cürmü afv olunduğu ma'lûmun oldukda kayd-ı nefyden ıtlâk ve sebîlin tahliye olunmak bâbında.

Fî evâ'il-i Z (Zi'l-hicce) sene 1203.

[s.48/2]

İznikmid Kādîsına hüküm ki,

Tersâne-i amiremde sâbıkâ vardiyânbaşı olan Hâcî Mustafa umûr-ı lâzimesinde tekâsülüne mebnî İznikmid'e nefy ü iclâsı bâbında fermân-ı âlî-şân sâdır olmuşıdi. El-hâletü hâzihî merkûm alîl ve ihtiyâr seniyy-i kemâl resîde olduğundan sefil ve sergerdân ve ıyâl u evlâdı dahi zelîl ve kût-i yevmiyeye muhtâc ve ahvâlleri perîşân ve şâyeste-i merhâmet olduklarından sâhil-i Tersâne-i amirem taraflarından ifâde ve îd-i şerîf hürmetine ve merkûmların hâllerine terahhumen mezkûrun cürmü afv ve ıtlâkı bâbında emr-i şerîfim sudûru bâ-takrîr istid'â olunmağla ıyâline merhameten ve abd-ı şerîfe hürmeten afv ve ıtlâk olunmak bâbında.

Fî evâsıt-ı Z (Zi'l-hicce) sene 1203.

[s.48/3]

Trabzon Kal'ası Dizdârına hüküm ki,

Fâtıma ve Sa'îde nâm hâtûnlar rikâb-ı müstetâb-ı hüsrev-âneme arz-ı hâl sunup, mezbûre Fâtıma'nın-oğlu mezbûre Sa'îde'nin zevci olan hâlâ Surre-i hümayûnum Emîni Çelebi Mehemmed dâme mecduhûnun Kapu çukadârı Sa'îd'in sû'-i hareketine

mebnî bâ-fermân-ı âlî Trabzon Kal'ası'na kal'a-bend olunup sâhib-i firâş ve ahvâlî diğer-gûn ve evlâd u ıyâli dahi sefîl ve ser-gerdân, şâyeste-i merhâmet oldukların inhâ ve merkûmun cürmü afv ve kal'a-i merkûmeden ıtlâkı bâbında emr-i şerîfîm sudûrunu istid'â eylemeleri şeref-yafte-i sudûr olan emr-i hümâyûn şevket-makrûnum mücebince hilâf-ı marzî hareketde bulunmamak şartıyla cürmü afv ve ıtlâk olunmak bâbında.

Fî evâ'il-i Z (Zi'l-hicce) sene 1203.

[s.48/4]

Sultâniye Nâ'ibi ve Seddü'l-bahir Kal'ası Dizdârına hüküm ki,
Bundan akdem Tobhâne ocağında tobcubaşı-ı sâbık tarafından sulehâ çukadârlığı hizmetinde olan Mustafa nâm çukadâr mugâyir-i rızâ ba'zı işlerde bulunduğu meşhûr olduğundan sulehâ çukadârlığı hizmetinden ihrâc olunmuş iken kendü hâlinde olmayup eşkıyâ zümresinden ba'zı kimesneleri tahrîk birle Beyoğlu semtinde gezüp bî-edyâne harekete cesârete tasaddî ve garaz ve nefsâniyyetini icrâ dâ'iyyesinde olduğundan sulehâlığı vaktinde dahi ba'zı fuhşiyâta ruhsat virdiğini ahâlî haber vormeleriyle te'dîbi [lâzım] gelmeğın Magosa Kal'ası'na kal'a-bend olunmak bâbında emr-i şerîfîm sudûrunu dergâh-ı mu'allâm kapucubaşılarından hâlâ rikâb-ı hümâyûnumda Tobcubaşı olan es-Seyyid Abdûlbâki dâme mecduhû bâ-takrîr istid'â eylediğine binâ'en merkûm Mustafa li-ecli't-te'dîb zâbiti ma'rifetiyle Magosa Kal'ası'na kal'a-bend olunmak bâbında emr-i şerîfîm sâdır olmuşıdi. El-hâletü hâzihî sen ki mevlânâ-yı mûmâ ileyh Mehemed Ârif zîde ilmuhusun, rikâb-ı hümâyûnuma takdîm eyledğın arzında merkûm Mustafa mübâşiri Ahmed Çavuş zîde kadruhû ile Kal'a-i Sultâniye'ye lede'l-vürûd merkûm Mustafa sâhib-i firâş olmağla tarâf-ı şer'den merkûm Mustafa'nın hâli keyfiyyetine ıtlâ' hâsıl ve mahall-i me'mûresine gitmek adîmü'l-imkân olduğı hasebiyle merkûmun hâli keyfiyyetine terahhumen Seddü'l-bahir Kal'ası'na kal'a-bend olunmak bâbında emr-i şerîfîm virilmek recâsına bi'l-iltimâs arz eylediğın ecîlden vech-i meşrûh üzre Seddü'l-bahir Kal'ası'na kal'a-bend olunmak fermânım olmağın, imdi sen ki mevlânâ-yı mûmâ ileyhsin, ber-vech-i muharrer merkûm Mustafa'yı li-ecli't-te'dîb Seddü'l-bahir Kal'ası'na irsâl ve sen ki dizdâr merkûmsun, vüsûlünde dizdârı olduğın Seddü'l-bahir Kal'ası'na muhkem habs ve kal'a-bend eyleyüp bilâ-emr-i şerîf ıtlâk ve bir

takrîb firârından tehâşî ve mücânebet ve kal‘a-bend olunduğunu Der-aliyyeme tahrîre mübâderet eylemen bâbında.

Fî evâ’il Z (Zi’l-hicce) sene 1203.

İtlâkiçün emr yazılmışdır.

Fî evâ’il-i M (Muharrem) 1204.

[s.48/5]

Dimetoka Nâ’ibine hüküm ki,

Bundan akdem yapağcı ustası () ve hâssa hasekilerimden Silivri ve havâlîsinden sevk-i zehâyire me’mûr Mustafa Haseki bi’d-def‘ât sâdır olan evâmir-i şerîfimle me’mûr oldukları sevk-i zehâyir maddesinden külli rehâvet izhâr ve ol tarafda ve zahîrenin revâcî ziyâde eylediğini aralık aralık tahrîr ve iş‘âr etmeleriyle bi’l-âhara mukaddem vaz‘ olunan ikişer gurus behâ üzerine otuzar para dahi zam ve beher keyl hinta yüz onar paraya almak üzre Silivri havâlîsi kazâlarından külliyyetlü zehâyir tesyîrine ikdâm ve gayret-i tâm etmelerini birbirini müte‘âkıben ısdâr ve irsâl olunan evâmir-i şerîfemle kendüleri gereği gibi tenbîh ve te’kîd ve hilâf-ı harekete ibtidâr ve tehdîd olunmuşiken Silivri havâlîsinden külliyyetlü zehâyir mevcûd ve müddahar eylediği ma‘lûm iken mezkûrân yine evâmir-i ehemmdede min-külli’l-vücûh münâfî emr ve rızâ harekete cesâret eylediklerine binâ’en mezkûrân li-ecli’t-te’dîb zâbitleri ma‘rifetiyle Dimetoka'ya nefy ü iclâları bâbında emr-i şerîfim sâdır olmuşidi. Lâkin mezkûrân bundan böyle zahîre husûsuna ihtimâm ü dikkat ve hilâf-ı rızâ harekete mübâ‘adet etmeleri şartıyla afv ve itlâk olunmaları fermânım olmağın, imdi sen ki mevlânâ-yı mûmâ ileyhsin, mezkûrânın şürût-ı mezkûre ile cürmleri afv olunduğu ma‘lûmun oldukda mezbûrâna şürût-ı mezbûreyi tefhîm birle kayd-ı nefyen itlâk ve sebîlleri tahliye eylemen bâbında.

Fî evâ’il-i Z (Zi’l-hicce) sene 1203.

S:49

[s.49/1]

İstanköy Nâ'ibiyle Menteşe Sancağında vâkı' zıkr-ı âtî Sâlih'in bulunduğu mahallin kudât ve nüvvâbına ve Menteşe Sancağı Mütesellimine hüküm ki,
Peçin Kazâsı Nâ'ibi Seyyid el-Hâc İsmâ'il zîde ilmuhû rikâb-ı hümayûnuma mektûb gönderüp civârlarında vâkı' Karyüzlü Kazâsı'na tâbi' Söke Karyesi sâkinlerinden Sâlih nâm kimesne Peçin Voyvodası Seyyid Ömer zîde şerefûnun İstanköy Cezîresi'ne irsâl ideceği askerin tedârûkine mûmâna'at ve envâ' şakâvet ve katl-i nüfûs ve gasb-ı emvâline cesâret eylediği mukaddemâ Der-aliyyeme lede'l-inhâ mezbûrun İstanköy Cezîresi'ne nefy ü iclâ olunmasıçün işbu sene-i mübâreke evâhir-i Muharreminde emr-i şerîfe sâdır olmuşiken firâr etmekle tenfiz-i emr-i âlî mümkün olmayup bu evânda zuhûr ve âdet-i müstemirresi üzre başına vâfir haşerât cem' ile ebnâ-i sebîl ve nice ehl-i ırz kimesnelere ta'arruz ve emniyyet-i fukâra meslûb olduğunu Peçin Kazâsı'nda sâkin ulemâ ve sulehâ ve sâ'ir vücûh ahâlisi huzûr-ı şer'de inhâ ve mukaddemâ sâdır olan emr-i âlî mûcebince cezîre-i mezbûre nefy ü iclâ olunmak bâbında emr-i şerîfim sudûru recâsına vâkı' hâli bi'l-iltimâs arz eylediği ecilden çavuş mübâşeretiyile vech-i meşrûh üzre amel olunmak bâbında.

Fî evâ'il-i Z (Zi'l-hicce) sene 1203.

İşbu emr-i âlî lede'l-vüsûlber-mûceb-i emr-i âlî menfiyyen cezîre-i mezbûrede meks ve ikâmet itdirildiğini nâtık İstanköy Cezîresi Nâ'ibi'nin vârid olan i'lâmının mefhûmu bâ-fermân-ı âlî şerh virildi.

Fî 4 M (Muharrem) sene 1204.

İtlâkiçün emr yazılmışdır.

Fî evâ'il-i R (Rebî'ü'l-âhîr) sene 1204.

[s.49/2]

İvrindi Kādîsına ve Karasi Sancağı Mübâya'acısına ve Bozcaada Kal'ası Dizdârına hüküm ki,

Karesi Sancağı kazâlarından İvrindi Kazâsı'nda bundan akdem ta'ahhüdleri mûcebince hâssa-i mübâya'aları matlûb olundukda İvrindi Kazâsı Şehr kethüdâsı Eğri-oğlu Mehmed nâm kimesne kazâlarında zehâyir olmadığından bahisle mübâya'a-i mezkûrenin edâsından imtinâ' ve muhâlefet ve sen ki mübâya'acı-ı

mûmâ ileyhsin, tarafından âdemîni tard u ib'âd eylediğinden merkûmun huşûneti kazâ-i sâ'ireye sirâyet etmekden nâşî ibreten li's-sâ'irîn merkûm Eğri-oğlu Mehmed Bozcaada Kal'ası'na kal'a-bend olunmak bâbında emr-i şerîfîm sudûrunu, sen ki mübâya'acı-i mûmâ ileyhsin, kâ'im-mâkâm-ı âlî-mâkâmım Tatarlarından Hâcî Mehmed zîde kadruhû ile Der-aliyyeme takdîm eylediğin bir kıt'a kâ'imenin tahrîr ve istid'â eylediğin ecîlden vech-i meşrûh üzre çavuş mübâşeretiyle merkûm Mehmed'in ibreten li's-sâ'irîn Bozcaada Kal'ası'na kal'a-bend olunması fermânım olmağın, imdi siz ki mevlânâ ve mübâya'acı-ı mûmâ ileyhimâsız, ma'rifetiniz ve ta'yîn olunan Dîvân-ı hümâyûnum çavuşlarından () çavuş zîde kadruhû mübâşeretiyle merkûm Mehmed'i ahz ve li-ecli't-te'dîb Bozcaada Kal'ası'na tesyîre mübâderet eyleyesiz. Ve sen ki dizdâr-ı merkûmsun, vüsûlünde mezbûru dizdârı olduğun kal'aya kal'a-bend ve muhkem habs eyleyüp bilâ-emr-i şerîf ıtlâk ve bir takrîb firârından tehâşî ve mücânebet ve vüsûl ve kal'a-bend olduğunu çavuş-ı mûmâ ileyh ile Der-aliyyeme i'lâma mübâderet eylemen bâbında.

Fî evâ'il-i Z (Zi'l-hicce) sene 1203.

[s.49/3]

Tatar Pazarı Nâ'ibine hüküm ki,

Sofya Kādîsı Lütfullâh Efendi hafîdi Mevlânâ Feyzullâh zîdet fezzâ'ilühû hilâf-ı emr ve rızâ tama'-ı hâma ta'biyyet birle tecrîm-i fukarâya ictisâr eylediğine binâ'en mûmâ ileyh bakiyye müddeti nâ'ibi ile emâneten zabt ve kendüsü Tatar Pazarı'na nefy ü iclâsı bâbında bâ-işâret-i Şeyhü'l-islâmî emr-i âlî sâdır olunmuşidi. El-hâletü hâzihî mûmâ ileyhın mukaddemâ hakkında olan inhâ gayr-ı vâkı' ve garaza mebnî olduğundan bahs ile cürmü afv ve kayd-ı nefyden ıtlâk olunmak bâbında emr-i şerîfîm sudûrunu bâ-arz-ı hâl istid'â vech-i meşrûh üzre afv ve ıtlâkı bâbında emr-i şerîfîm sudûrunu bi'l-fî'l Şeyhü'l-islâm ve Müftî'l-enâm olan Mevlânâ Mehmed Şerîf edâmallâhu te'âlâ fezzâ'ilühû işâret etmeleriyle işâretleri mücebinece amel olunmak fermânım olmağın, imdi sen ki mevlânâ-yı mûmâ ileyhsin, mevlânâ-yı mûmâ ileyhın cürmü afv olunduğu ma'lûmun oldukda mûmâ ileyhi kayd-ı nefyden ıtlâk ve sebîlin tahliye eylemen bâbında.

Fî evâ'il-i Z (Zi'l-hicce) sene 1203.

İşbu emr-i âlî lede'l-vüsûl ber-mûceb-i emr-i âlî mevlânâ-yı mûmâ ileyh menfâsına azîmet eylediğini nâtık Tatar Pazarı Kādîsının vârid olan i'lâmının mefhûmu bâ-fermân-ı âlî şerh virildi.

Fî 29 M (Muharrem) sene 1204.

[s.49/4]

Hâlâ rikâb-ı hümayûnumda çavuşbaşı olan Hamdullâh dâme mecduhûya ve Seddü'l-bahir Kal'ası Dizdârına hüküm ki,

Seyyidetü'l-muhadderât vâlide-i muhteremem dâmet ismetuhânın uhdesinde olan Menemen Hâssa sâkinlerinden kendü hâlinde olmayup dâ'imâ fesâd ile me'lûf olup bundan akdem bâ-fermân-ı âlî ıslâh-ı nefis için Kıbrıs Cezîresi'ne nefy ü iclâ olan Sağır Hüseyin⁴³⁷ nâm şakî ba'zı mütegalibeye istinâdıyla emr-i âliye adem-i itâ'at ve mahall-i menfâsına gitmeyüp Menemen Kasabası civârında başına elli altmış kadar erâzil ve eşkiyâyı cem' ve dâ'imâ kasaba-i mezbûr ahâlîleri üzerlerine îsâl ve hasâret ve îkâz-ı fitne ve bu evânda dahi kasaba-i mezbûru basup hâss-ı mezbûr voyvodasını ve nâ'ibini firâr itdirüp ve birkaç kimesneleri dahi bi-gayr-ı hakkın katl ve mallarını yağmâ ve gâret ve tarafından voyvoda ve nâ'ibi nasb eylediğinden mâ'adâ kendü kabâhatlerin setr için dokuz nefer müfsid ve müzevvir kimesneleri Âsitâne'ye irsâl ve vüsûllerinde altı nefer ahz ve habs olunup ve muhtefî olan üç neferi dahi bi't-taharrî buldurulup sâbıkü'z-zikr dokuz nefer müfsidler çavuş mübâşeretiyle li-ecli't-te'dîb Seddü'l-bahir Kal'ası'na irsâl ve kal'a-bend olunmaları bâbında emr-i şerîfim sudûrunu dergâh-ı mu'allâm kapucubaşlarından müşârun ileyhın kethüdâsı olan Mîr Mahmûd dâme mecduhû bir kıt'a mühürlü arz-ı hâliyle inhâ ve istid'â eylediğine binâ'en sen ki çavuşbaşı-i mûmâ ileyhın, mezbûrların altı neferi mahbûs olmağla muhtefî olan üç nefer dahi bi't-taharrî buldurulup sabîkü'z-zikr dokuz nefer müfsidler çavuş mübâşeretiyle li-ecli't-te'dîb Seddü'l-bahir Kal'ası'na irsâl ve kal'a-bend olunmak fermânım olmağın imdi sen ki çavuşbaşı-i mûmâ ileyhın, ber-vech-i muharrer muhtefî olan üç nefer dahi bi't-taharrî buldurup sâbıkü'z-zikr dokuz nefer müfsidlerini ta'yîn olunan Dîvân-ı hümayûnum çavuşlarından () çavuş zîde kadruhû mübâşeretiyle li-ecli't-te'dîb Seddü'l-bahir Kal'ası'na irsâle mübâderet

⁴³⁷ Hüküm 50/2 de aynı kişi Sağır veya Sağur Hüseyin şeklinde geçmektedir.

eyleyesin. Ve sen ki Seddü'l-bahir Kal'ası Dizdâr-ı merkûmsun, mezbûrûn dokuz nefer müfsidler vüsûlünde dizdârı olduğun kal'a-i mezkûrede muhkem habs be kal'a-bend eyleyüp bilâ-emr-i şerîf ıtlâk ve firârından hazer ve mücânebet ve vüsûlünü Der-aliyyeme tahrîr ve iş'âra mübâderet eylemen bâbında.

Fî evâsıt-ı Z (Zi'l-hicce) sene 1203.

İşbu emr-i âlî lede'l-vüsûl altı nefer merkûmun kal'a-i mezbûreye kal'a-bend olunduklarını nâtik Seddü'l-bahir Kal'ası Dizdârının vârid olan arzının mefhûmu bâ-fermân-ı âlî şerh virildi.

Fî 4 Muharrem sene 1204.⁴³⁸

İtlâklariçün emr-i âlî yazılmışdır.

Fî evâhir-i Ra (Rebî'ü'l-evvel) sene 1204.

S:50

[s.50/1]

Benefşe Kal'ası Dizdârına hüküm ki,
İstanbul ve tevâbi'i Rum Patriki ve Der-aliyyemde mukîm cemâ'at-i metropolidân mühürlü arz-ı hâl gönderüp Karitene Kazâsı'na tâbi' Karitene nâm karye mütemekkinlerinden Teufnos (?) nâm râhib kendü hâlinde olmayup vazîfesi olmayan umûra sülûk ve âyînlerine mugâyir nice harekâta tasaddîsine binâ'en bundan akdem bâ-emr-i âlî Benefşe Kal'ası'na kal'a-bend olunmuşıdi. El-hâletü hâzihî mersûm ıslâh-ı nefis idüp fîmâ-ba'd kendü hâlinde olmasına ba'zı mu'temedün aleyh tefekkül eylediklerin bildürüp râhib-i mesfûr fîmâ-ba'd kendü hâlinde olup vazîfesi olmayan umûra karışmamak şartıyla cürmü afv ve ıtlâk ve sebîli tahliyye olunmak bâbında emr-i şerîfim reca etmeleriyle vech-i meşrûh üzre mesfûr ıtlâk olunmak bâbında.

Fî evâsıt-ı Z (Zi'l-hicce) sene 1203.

[s.50/2]

Dergâh-ı mu'allâm kapucubaşlarından Aydın Muhâssılı ve Saruhan Sancağı Mütesellimi Kara Osmân-zâde el-Hâc Ahmed dâme mecduhümâyâ ve Menemen Kazâsı Nâ'ibine ve Magosa Kal'ası Dizdârına hüküm ki,

⁴³⁸ Metinde 203 yazmaktadır.

Seyyidetü'l-muhadderât, iklîletü'l-muhâssanât, tâcü'l-mestûrât validem sultân dâmet ismetuhâ ve zâdet iffetuhânın uhdesinde olan Menemen Hâssı sâkinlerinden kendü hâlinde olmayup zulm ve ta'addîsinden hâss-ı mezbûr fukarâsının tahlîsiçün bundan akdem bâ-fermân-ı âlî Kıbrıs Cezîresi'ne nefy ü iclâ olunan Sağır Hüseyin nâm şakî ba'zı mütegalibeye istinâden adem-i itâ'at ve mahall-i menfâsına gitmeyüp mübâşirini ahz ve konâğında habs birle dâ'imâ hâss-ı mezbûrun ihtilâl ve vâridâtının kesr ü noksânına ve fesâd-ı azîme ve şenâ'at-ı cesîmeye (?) cesâret birle avanelerinden Monlâ İbrâhîm-oğlu Mehemed ve Hüseyin Ali ve sâ'ir rüfekâlarıyla yek-dil olarak erâzil ve eşkiyâyı başlarına cem' ve Menemen Kasabası'nı basup hâss-ı mezbûr voyvodasını ve kazâ-i mezbûr nâ'ibini tard ve taraflarından müceddeden voyvoda ve nâ'ib nasb ve çend nefer ehl-i ırz kimesneleri hilâf-ı şer' ve bi-gayr-ı hakkın katl ve emvâl ve eşyâlarını yağmâ ve gâret ve bu vechle harekât-ı nâ-marziyyeye cesâret etmeleriyle merkûm Sağır Hüseyin ve avaneleri Mollâ İbrâhîm ve oğlu Mehemed ve Hüseyin Ali ve rüfekâ-i sâ'ireleri ahz ve Magosa Kal'ası'na kal'a-bend olmak içün siz ki Aydın Muhâssılı ve Saruhan Sancağı Mütessellimi mûmâ ileyhimâsız, size hitâben emr-i şerîfim sudûrunu dergâh-ı mu'allâm kapucubaşlarından müşârün ileyhânın kethüdâsı olan Mîr Mehemed dâme mecduhû memhûr arzıyla inhâ ve istid'â etmekle vech-i meşrûh üzre mübâşir ma'rifetiyle Magosa Kal'ası'na kal'a-bend olunmaları fermânım olmağın, imdi siz ki Aydın Muhâssılı ve Saruhan Sancağı Mütessellimi ve mevlânâ-yı mûmâ ileyhimâsız, ber-vech-i muharrer şakiyy-i mezbûr Sağır Hüseyin'i ve aveneleri olan Mollâ İbrâhîm ve oğlu Mehemed ve Hüseyin Ali ve sâ'ir rüfekâlarını ma'rifetiniz ve mübâşir ve ta'yîn olunan () zîde kadruhû ma'rifetiyle alâ-eyyi-hâlin ahz ve li-ecli't-te'dîb Magosa Kal'ası'na irsâle ihtimâm ü dikkat eyleyesiz. Ve sen ki dizdâr-ı merkûmsun, vüsûllerinde merkûmûnu dizdârı olduğun kal'a-i mezbûrda muhkem habs ve kal'a-bend eyleyüp bilâ-emr-i şerîf itlâk ve bir takrîb firârlarından hazer ve mücânebet ve vüsûl ve kal'a-bend olduklarını Der-aliyyeme tahrîr ve inhâya mübâderet eylemen bâbında.

Fî evâsıt-ı Z (Zi'l-hicce) sene 1203.

Merkûm Sağır Hüseyin'in afviçün emr yazılmışdır.

Fî evâhir-i Ra (Rebî'ü'l-evvel) sene 1204.

[s.50/3]

Dergâh-ı mu‘allâm kapucubaşlarından Aydın Muhâssılı ve Saruhan Sancağı Mütesellimi () dâme mecduhimâya ve Menemen Kādîsına hüküm ki,
 Seyyidetü’l-muhadderât, iklîletü’l-muhâssanât tâcül’l-mesturât, zâtü’l-alâ ve’s-sa‘âdet vâlidem sultân zidet i[s]metuhânın havâssından Menemen sâkinlerinden Sağır Hüseyin nâm şakî bundan akdem Kıbrıs Cezîresi'ne nefy ü iclâsı bâbında sâdır olan emr-i şerîfe itâ‘at eylemeyüp civârında başına cem‘ eylediği erâzilin sergerdelerinden Mollâ İbrâhîm-oğlu Mehemmed ve Hüseyin Ali nâm şakîler ile ale’l-gafle kasabası'nı basup iki yüz üç senesine mahsûben voyvoda olan kîdvetü’l-emâsil ve’l-akrân Mahmûd zîde kadruhûyu ve kazâ-i mezbûr nâ‘ibi[ni] derûn-ı kasabadan çıkarup kendü tarafından voyvoda ve nâ‘ib ta‘yîn eyledikleri ihbâr olunmağla Ali zîde kadruhû mübâşeretile voyvoda-i merkûm kemâ-kân zabt u rabt itdirülmesiçün size hitâben emr-i şerîfim sudûrunu müşârun ileyhânın kethüdâsı olan dergâh-ı mu‘allâm kapucubaşlarından Mîr Mahmûd dâme mecduhû memhûr arz ve inhâ ve istid‘â etmekle vech-i meşrûh üzre amel olunmak fermânım olmağın, imdi siz ki Aydın Muhâssılı ve Saruhan Sancağı Mütesellimi ve mevlânâ-yı mûmâ ileyhimsiz, ma‘rifetiniz ve ta‘yîn olunan mübâşir-i mûmâ ileyh ma‘rifetiyle hâssa-i mezbûrun voyvodallığını mûmâ ileyh Mahmûd zîde kadruhûya kemâ-kân zabt u rabt itdirüp efrâddan bir ferdi dahl ve ta‘arruz itdirilmesi esbâbının istihsâline ihtimâm ü dikkat-i tâm eylemeniz bâbında.

Fî evâsıt-ı Z (Zi’l-hicce) sene 1203.

[s.50/4]

Silivri Nâ‘ibine ve zahîre mâddesine me’mûren Silivri tarafında olan hâssa hasekilerimden () zîde mecduhûya ve vücûh-ı ahâlî-i memleket ve iş erleri zîde kadruhûme ve İnöz Kal‘ası Dizdârına hüküm ki,

Silivri Kazâsı'nda ayânlık iddi‘âsında olan İbiş Ağa dimekle ma‘rûf kimesnenin yedinde beş altı bin keyl der-anbar olunmuş hintası mevcûd olup Der-aliyyemde ibâdullâhın zahîre husûsunda dû-çar oldukları zarûret ve müzâyakalarının derecesi ve ihtikâr dâ‘iyyesiyle zahîre ketmine cesâret idenlerin haklarından geleceği beyânıyla birbirini müte‘âkib sâdır olan evâmîr-i şerîfeyle tenbîh ve te’kîd olunmakda iken mezkûr İbiş mevcûd olan hintayı kapan râyici olan yüz otuzar paraya virmekden

imtinâ' eylediği ve mezkûrun bu hareketi sâ'ire dahi sirâyet ile kapan yazıcıları zehâyir iştirâsından me'yûs olmak derecesine vardığı tahkîk-gerde-i şehir-yâr-ânem olmakdan nâşî siz ki Silivri Nâ'ibi mevlânâ ve haseki-i mûmâ ileyhimâsız, merkûm İbiş'in anbarları ve sâ'ir zahîresi mevcûd olan mahalleri ma'rifet-i şer'le temhîr ve vücûh-ı ahâlî-i mûmâ ileyhim hâzır oldukları hâlde devr-i keyl olarak Silivri İskelesi'ne nakl ve kapan râyici üzre behâsı ol tarafda kapan tüccârı yedinden virilerek tohumluk ve akvât-ı yevmiyeden mâ'adâsı iskeleden seffinelere tahmîl ve Der-sa'âdetime nakl ve tesyîr olundakdan sonra merkûm İbiş'in hilâf-ı fermân vaz'-ı cesâreti mukâbelesinden li-ecli't-te'dîb İnöz Kal'ası'na irsâline mübâderet ve fîmâ-ba'd zahîresini ketm ve ihfâ ile ihtikâra cesâret idenlerin te'dîbleri icrâsında dakîka fevt olunmacağını iktizâ idenlerden gereği gibi tefhîme müsâra'at eylemeniz fermânım olmağın hâsseten işbu emr-i âlî-şânım ısdâr ve () ile irsâl olunmuştur. İmdi keyfiyyet ma'lûmunuz oldukda ber-vech-i meşrûh amel ve harekete ikdâm ve dikkat-i tâm eyleyesiz. Ve sen ki İnöz Kal'ası Dizdâr-ı merkûmsun, mezkûrânı vüsûlünde kal'a-i mezkûreye vaz' ve kal'a-bend eyleyüp bilâ-emr-i şerîf ıtlâk ve firârından mücânebet ve vüsûl ve kal'a-bendini Der-aliyyeme tahrîr ve işâret eylemen bâbında.

Fî evâsıt-ı Za (Zi'l-ka'de) sene 1203.

İtlâkiçün emr yazılmışdır.

Fî evâ'il-i M (Muharrem) sene 1204.

S:51

[s.51/1]

Gelibolu Nâ'ibine hüküm ki,

Mahrûse-i Edirne Kādîsı Mevlânâ Nâfiz-zâde Abdulhamîd zidet fezâ'ilühû rikâb-ı hümayûnuma mektûb gönderüp Mahrûse-i Edirne'de kâ'in Sûk-ı Ali Paşa'da sâkin ba'zı müslimîn ve nasârâ meclis-i şer'e varup sûk-ı mezkûrda bâ-berât-ı âlî-şân kethüdâları olan es-Seyyid Mehmed Tâhir ve avenesinden İncili-oğlu el-Hâc İbrâhîm ve es-Seyyid el-Hâc Hasan ve Lebîb ve Kutucu ve Fesci Mustafa ve Fesci Odabaşı dimekle arîf kimesneler birbirleriyle ittifâk ve kendü hâllerinde olmayup hilâf-ı rızâ ve mugâyir-i kâ'ide hilâfına harekete cesâret eylediklerine binâ'en mezbûrûn bundan akdem li-ecli't-te'dîb bâ-fermân-ı âlî Gelibolu'ya nefy ü iclâ

olunmaları bâbında eğerçi emr-i şerîfim sâdır olmuşidi. Lâkin mezbûrûn ef'âl-i rû'yetlerinden ferâgat ve bundan böyle ırlarıyla mukayyed olmağa ta'ahhüd etmeleriyle ıyâl u evlâdlarına merhameten cürmleri afv ve ıtlâk olunmaları bâbında emr-i şerîfim sudûrunu bi'l-iltimâs arz etmekle vech-i meşrûh üzre sebîlleri tahliye ve afv ve ıtlâk olunmaları fermânım olmağın, imdi sen ki Gelibolu Nâ'ibi mevlânâ-yı mûmâ ileyhısın, ber-vech-i muharrer merkûmûnun cürmleri afv olunduğu ma'lûmun oldukda merkûmânı kayd-ı nefyden ıtlak ve sebîlleri tahliye eylemen bâbında.

Fî evâsıt-ı Z (Zi'l-hicce) sene 1203.

[s.51/2]

Dimetoka Kal'ası Dizdârı () zîde hıfzuhûya hüküm ki,

Hâlâ Edirne Bostancıbâşısı Mîr Ali dâme mecduhû tarafından Der-aliyyeme vârid olan tahrîrâtın hulasâsında Çırpan Kazâsı'nda vâkı' Ali Paşa Karyesi sâkinlerinden olup bundan akdem zahîresini ketm ve ihfâ eylediğine binâ'en bâ-fermân-ı âlî Dimetoka Kal'ası'na kal'a-bend olunan sâbık ocak kethüdâsı Ağa-oğlu el-Hâc Hüseyin (?) ıslâh-ı nefs ve merkûm fîmâ-ba'd ızlâl iden memnû' zehâyirinin habbesini mahall-i ahâra i'tâ ve ketm ü ihfâ etmeyüp doğru Tekfurdâğı İskeleyi'ne nakl ve terettübe ta'ahhüd etmeğe ta'ahhüdü üzre merkûmun cürmü afv ve kal'a-i merkûmdan ıtlâk ve sebîlin tahliye olunmak bâbında emr-i şerîfim sudûrunu tahrîr ve istid'â eylediğine binâ'en merkûm el-Hâc Hüseyin idrâk iden zahîre bir habbesini mahall-i ahâra i'tâ ve ketm ü ihfâ etmeyüp doğru Tekfurdağı'na terettüb ve kapan tüccârına fûrûht ile Der-sa'âdetime tesyîr olunmak şartıyla kal'a-i merkûmdan ıtlâk ve sebîli tahliye olunmak fermânım olmağın, imdi sen ki dizdâr-ı merkûmsun, merkûm el-Hâc Hüseyin ızlâl iden mecmû' zahîresinin bir habbesini mahall-i ahâra ve muhtekir tâ'ifesine i'tâ ve ketm ve ihfâ etmeyüp doğru Tekfurdağı İskelisi'ne terettüb kapan tüccârına fûrûht ile Der-sa'âdetime tesyîr eylemek şartıyla cürmü afv olunduğu kendüye tefhîm birle kal'a-i merkûmeden ıtlâk ve sebîlin tahliye eylemen bâbında.

Fî evâsıt-ı Z (Zi'l-hicce) sene 1203.

[s.51/3]

Tekfurdağı Nâ'ibine ve İnöz Kal'ası Dizdârına hüküm ki,
 Tekfurdağı tüccârından Yeniçeri Hasekilerinden Hâcî Sa'îd Ağa-zâde Hâcî Ahmed Haseki ve sâbika Tekfurdağı Voyvodası Kehribâr Hâcî Mustafa ve turnacı pâyesiyile Duhâncı Osmân nâm kimesneler ihtikâr dâ'iyyesiyle Der-aliyyemde zahîrenin killet ve rivâyete sebep oldukları ihbâr olunmağla ocakdan mübâşir ma'rifetiyle merkûmları te'dîb ve sâ'irlerini terhîb için İnöz Kal'ası'na nefy ve kal'a-bend olmağın, imdi sen ki mevlânâ-yı mûmâ ileyhysin, ber-vech-i muharrer kendülerini te'dîben ve sâ'irlerini terhîben mezbûrânı ahz ve ocakdan ta'yîn olunan mübâşir-i ileyhe terfîkan İnöz Kal'ası'na irsâl ve tesyîre mübâderet eylesin. Ve sen ki dizdâr-ı merkûmsun, vüsûllerinde merkûmları dizdâr-ı olduğun kal'a-i merkûmede muhkem habs ve kal'a-bend eyleyüp bilâ-emr-i şerîf itlâk ve firârlarından hazer ve mübâ'adet ve vüsûl ve kal'a-bend olunduklarını mübâşir-i mûmâ ileyh ile Der-aliyyeme tahrîr ve işâret eylemen bâbında.

Fî evâsıt-ı Z (Zi'l-hicce) sene 1203.

İşbu emr-i âlî ile merkûmân lede'l-vüsûl ber-mûceb-i emr-i şerîf İnöz Kal'asına kal'a-bend olunduklarını nâtık İnöz Kal'ası Dizdârının vârid olan arzının mefhûmu bâ-fermân-ı âlî şerh virildi.

Fî 19 M (Muharrem) sene 1204.

İtlâklariçün emr yazılmışdır.

Fî evâhir-i M (Muharrem) sene 1204.

[s.51/4]

Zikr-i âti Mîr İsmâ'îl'in bulunduğu mahallin kâdîsına hüküm ki,
 Mîr-i mîrândan müteveffâ Yanyalı Ali Zot Paşanın oğlu Mîr İsmâ'îl ve karındaşı Mîr Mustafa zîde kadruhimâ kendü hâllerinde iken mukaddemâ Yanya sâkinlerinden Â'îşe nâm hânımı yanlarına celb ile Âsitâne-i sa'âdetime gelüp Yanya Kazâsı'nın nizâmına îrâs-ı hâlel kâdında olurlar deyü bâ-i'lam inhâ olunmağla merkûmân bâ-fermân-ı âlî Bozcaada'ya nefy ü iclâ olunup ahvâlleri diğer-gün olduğundan bundan akdem bâ-arziyla inhâ ve cürmleri afv ve itlâklariçün emr-i şerîfim sudûrunu istid'â eylediklerine binâ'en merkûmân fîmâ-ba'd Âsitâne-i aliyyeme gelmemek şartıyla kayd-ı nefyden afv ve itlâk olunmak bâbında işbu sene-i mübâreke evâsıt-ı

Cemaziye'l-evvelinde sâdır olan emr-i şerîf bir takrîb zâyî' olduğundan mûmâ ileyhâ Â'îşe Hânım bâ-arz-ı hâl inhâ ve mukaddemâ sâdır olan emr-i şerîf mûcebince amel olunmak için yine sene-i mezbûre evâhir-i Cemâziye'l-evvelinde emr-i şerîfim sâdır olmuş idi. El-hâletü hâzihî bu def'a merkûm Mîr İsmâ'îl'in rikâb-ı hümâyûnuma takdîm eylediği arz-ı hâli mefhûmunda ba'zen iltizâmât ve umûruyla iştigâl ve umûr vilâyete ve umûr-ı sâ'ireye karışmayup kendü hâliyle meşgûl olup ancak Der-aliyyem'de kendü umûrunu rû'yet için bi'n-nefs Âsitânem'e gelmeğe muhtâc olduğunda ve Âsitâne-i aliyyeme gelmemek üzere mukaddemâ virilen emr-i âlînin kaydı ref'i terkîn birle Der-aliyyeme vürûduna ruhsat-ı aliyyem erzânî kılınması bâbında müceddeden emr-i şerîfim sudûrunu istid'â eylediği ecîlden ba'zı mesâlihini rû'yet zımnında Der-sa'âdetime vürûda muhtâc olmağla mukaddemâ kendüye azv olunduğu Yanya Kazâsı'nın ihtilâl-i nizâmına bâ'is olmamak üzere mukaddemâ virilen emrin kaydı terkîn ve kendü ırz ve edebiyile gelüp Der-sa'âdetimde umûrunu rû'yet ve ihtilâl nizâm-ı beldeye bâ'is olmamak şartıyla Âsitâne-i aliyyeme vürûduna mûmânâ'at olunmamak bâbında.

Fî evâsıt-ı Z (Zi'l-hicce) sene 1203.

S:52

[s.52/1]

Beypazarı Kazâsı Nâ'ibine ve zikr-i âtî firârîlerin bulunduğu kazânın kâdîsına ve Kütahya Kal'ası Dizdârına hüküm ki,

Hâlâ İsmâ'îl cânîbi ser-askeri olan Vezîrim Gâzi Hasan Paşa iclâluhûnun mâlikâne uhdesinde olan Beypazarı ve tevâbi'i mukâta'ası mülhakâtından Nefs-i Beypazarı mahallâtından Yakacık Mahallesi sâkinlerinden kethüdâ-yı sâbık Kürd Mustafa yine kazâ-i mezbûra tâbi' ve Keman Karyesi'nden Hatîb ve Kulakçı-oğlu Mustafa ve Uzun Mehmed [ve] Şeyhler Karyesi'nden Hâcî Şa'bân-oğlu Mehmed ve Câmi'-i kebîr Mahallesi'nden Etmekçi Ömer ve Bey Karyesi'nden (?) Kara Bodur Hâcî Hüseyin nâm kimesneler bin iki yüz senesinden berü kendü hâllerinde olmayup katl-i nüfûs ve gasb-ı emvâl-i fukarâya cesâret eylediklerinden mâ'adâ bundan akdem avârızı zımnında sâdır olan emr-i âlînin hilâfî harekete birle kazâ-i mezbûrun ihtilâline ve îkâz-ı fitneye bâdî ve umûr-ı mühimme ve emvâl-i mîrînin ta'tîline bâ'is ve firâr eyledikleri bâ-arz ve mahzar inhâ olunmağla merkûmûn bulunduğu mahallde

mübâşir ma'rifetiyle ahz ve Beypazarı Mahallesi'ne ihzâr ve terâfu'-ı şer' ve ihkāk-ı hakk olunduktan sonra Kütahya Kal'ası'na kal'a-bend olunması bâbında emr-i şerîfim sudûrunu vezîr-i müşârun ileyhın kapu kethüdâsı Hâcegân-ı Dîvân-ı hümâyûnumdan Mehemmed Emîn zîde mecduhû bâ-takrîr istid'â eylediğine binâ'en merkûmlar ta'yîn olunan mübâşir ma'rifetiyle bulundukları mahallde ahz ve Beypazarı Mahallesi'ne ihzâr ve iddi'â-yı hukûk idenler ile terâfu'-ı şer' ve ihkāk-ı hakk olunduktan sonra li-ecli't-te'dîb Kütahya Kal'ası'na kal'a-bend olunmaları fermânım olmağın, imdi sen ki firârî-i mezkûrûnun bulundukları kazânın kâdîsı mevlânâ-yı mûmâ ileyhın, ma'rifetin ve mübâşir ta'yîn olunan () zîde kadruhû ma'rifetiyle mezbûrânı ahz ve li-ecli'l-murâfa'a Beypazarı'na ihzâr ve sen ki Beypazarı Nâ'ibi mevlânâ-yı mûmâ ileyhın, huzûrunda iddi'â-yı hukûk ve ta'yîn-i mâdde iden hasımlarıyla ferdân ferdâ terâfu'-ı şer' ve ba'de's-sübût ihkāk-ı hakk olunduktan sonra li-ecli't-te'dîb Kütahya Kal'ası'na irsâl ve sen ki dizdâr-ı merkûmsun, vüsûllerinde merkûmânı dizdârı olduğun kal'a-i merkûmede muhkem habs ve kal'a-bend eyleyüp bilâ-emr-i şerîf itlâk ve bir takrîb firârından hazer ve mücânebet ve vüsûl ve kal'a-bend olunduklarını Der-aliyyeme i'lâma mübâderet eylemen bâbında.

Fî evâsıt-ı Z (Zi'l-hicce) sene 1203.

İşbu emr-i âlî lede'l-vüsûl ber-mantûk emr-i âlî merkûmları ahz ve kal'a-i mezkûre irsâl eylediklerini Beypazarı Kâdîsının i'lâm ve sâlifü'z-zikr yedi nefer kimesneleri kal'a-i bend olunduklarını nâtık Kütahya Kal'ası dizdârının vârid olan bir kıt'a arzının tefhîmi bâ-fermân-ı âlî şerh virildi.

Fî 19 Ra (Rebî'ü'l-evvel) sene 1204.

İtlâklariçün emr-i âlî yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı L (Şevvâl) sene 1204.

[s.52/2]

Sisam Cezîresi Nâ'ibiyle zikr-i âtî râhibin bulunduğu mahallin kâdîsına ve Bodrum Kal'ası Dizdârına hüküm ki,

İstanbul ve tevâbi'i Rum Patriki Der-aliyyemde mukîm cemâ'at-ı metropolidân mühürlü arz-ı hâl gönderüp Sisam Cezîresi'nde vâkı' İstavroz nâm manâstır keşişlerinden Gamnos Hiristoforos nâm râhib kendü hâlinde olmayup vazîfesi

olmayan umûra sülûk ve âyînlerine mugâyir nice harekâta tasaddî idüp vücûhla sezâvâr-ı te'dîb olduğu taraflarına ifâde olunduğın bildürüp müfsîd-i mesfûr cezîre-i mezkûr ve havâlisinde ve sâ'ir her ne mahallde bulunur ise yasakçı ma'rifetiyle ahz ve ibreten li'l-gayr Bodrum Kal'ası'na kal'a-bend olunup ıtlâkı husûsu memhûr arz-ı hâlleriyle istid'â olunmadıkça müsâ'ade olunmamak bâbında emr-i şerîfim recâ etmeleriyle vech-i meşrûh üzre mesfûr Bodrum Kal'ası'na kal'a-bend olunmak bâbında.

Fî evâhir-i Z (Zi'l-hicce) sene 1203.

[s.52/3]

Zıkr-i âtînin nasrâniyyenin bulunduğu mahallin kâdîsıyla Midüllü Cezîresi Nâ'ibine hüküm ki,

İstanbul ve tevâbi'i Rum Patriki ve Der-aliyyeme mukîm cemâ'at-ı metropolidân mühürlü arz-ı hâl gönderüp fi'l-asl Golos Nâhiyesi'ne tâbi' Makranice (?) nâm karye mütemekkinlerinden Katrina nâm nasrâniyye dâ'imâ kendü hâlinde olmayup de'âvî-i kâzibeye sülûk ve âyînlerine mugâyir nice harekâta tasaddî ve kendün müşâbe ba'zı eşirrâ ve müzevvirîn ile ittifâk birle gâh ismini tagyîr ve gâh vatanını ketm ve ihfâ bunun emsâli cümle ve tezvîr ile nice ehl-i ırz re'âyâ fukarâsını tecrîm ve da'vâ-yı kâzibe ile bi-gayr-ı hakkın tekdîre cesâret eylediğın bildürüp müzevvire-i mesfûre bulunduğu mahallde yasakçı ma'rifetiyle ahz ve li-ecli't-te'dîb Midillü Cezîresi'ne nefy ü iclâ olunmak bâbında emr-i şerîfim recâ etmeleriyle vech-i meşrûh üzre mesfûr Midillü Cezîresi'ne nefy ü iclâ olunmak bâbında.

Fî evâhir-i Z (Zi'l-hicce) sene 1203.

[s.52/4]

İznik Kazâsı Nâ'ibine ve Kütahya Kal'ası Dizdârına hüküm ki,

Sen ki İznik Kazâsı Nâ'ibi mevlânâ-yı mûmâ ileyh Şerîf İbrâhîm zîde ilmuhû rikâb-ı hümâyûnuma mektûb gönderüp İznik Kazâsı'nda sâkin ulemâ ve sulehâ ve e'imme ve hutebâ ve sâdât-ı kirâm ve meşâyih ve zu'afâ bi-ecmahim meclis-i şer'e varup kazâ-i mezbûr kurâlarında Kara Mahmûd ve Küçük-oğlu ve Arık-oğlu Ali dimekle ma'rûf kimesneler öteden berü kendü hâllerinde olmayup müfsid makûlelerini yanlarına celb ve tahrîk ve dâ'imâ ef'âl-i şenî'aya ictisâr ile me'lûf ve işbu sene-i

mübârekede emr-i şerîf ile vâride ve matlûb olan mübâya'a hinta ve kerâsta ve asâkirin tanzîmine ve tahsîline mûmâna'at eylediklerinden mâ'adâ kendü kabâhatlerini setr için hevâlarına tâbi' çend-nefer müzevvirîni hilâf-ı vâkı' iştikâ zımında Der-aliyyeme tesyîr ile ihtilâl-i umûr-ı vilâyete bâdî oldukların inhâ ve ahvâl-i fukarâyı sıyâneten müfsid-i mezbûrların li-ecli't-te'dîb Kütahya Kal'ası'na kal'a-bend ve şerrlerinden tahlîs olunmaları için emr-i şerîf sudûru recâsına bizler mahzar eyledik mahzârımızı musaddık sen dahi i'lâm idivir deyü ilhâh ve iltimâs ve fî'l-hakîka husûs mezbûr sırran ve alenen tefahhus olundukda inhâları vâkı'a mutâbık olduğuna senin dahi ilmin ...? olmağla ol bâbda vâkı'-ı hâli bi'-iltimâs arz eylediğin ecilden, mezbûrlar erbâb-ı tezvîr ve fesâd ve ashâb-ı şakâvet ve ifsâddan oldukları i'lâm-ı mezkûrdan nümâyân olmağla mezbûrları te'dîb ve emsâlini ir'âb (?) ve terhîb için ibreten li's-sâ'irîn zâbiti ma'rifetiyle Kütahya Kal'ası'na kal'a-bend olunmaları bâbında.

Fî evâsıt-ı Z (Zi'l-hicce) sene 1203.

S:53

[s.53/1]

Sığla Sancağı Mütessellimi İlyâs-zâde () zîde mecduhû ve Rodos Kal'ası Dizdârına hüküm ki,

Dergâh-ı mu'allâm gediklülerinden Muğla Sancağı Mübâya'acısı olan es-Seyyid Osmân Âsitâne-i sa'âdetim lâzimesiçün livâ-i mezbûr ve Kuşadası câniblerinden iki yüz iki ve üç senelerine mahsûben mübâya'ası tertîb olunan cem'an altmış bin keyl hinta ve otuz bin keyl şa'îr gediklü-i merkûm kemâl-i batâ'et ve rehâvetinden nâşî ilâ hâze'l-ân habbe-i vâhide tahsîl idemediğinden gayrı seneteyn-i mezbûreteyn tertibâtıçün bi'd-def'ât ale'l-hesâb olmak üzre mübâya'acı-ı merkûma on yedi bin beş yüz guruş virilmişiken, bu ânadek Tersâne-i Amirem anbarlarına bir habbe teslimâtı olmamağla fîmâ-ba'd gediklü-i merkûm mübâya'acılıktan azl ve sâ'ire ibret için mübâşir ma'rifetiyle bir mahalle nefy ve yerine âhar bir mukaddem ve kâr-güzâr kimesne ta'yîn olunmasıçün Dîvân-ı hümâyûnum kaleminden sudûrunu hâlâ rikâb-ı hümâyûnumda Baş Defterdâr olan İsmâ'îl dâme uluvvuhû bâ-takrîr istid'â etmekle sen ki Muğla Mütessellimi mûmâ ileyhsin, gediklü-i mûmâ ileyh mübâya'acılıktan azl olunup yerine âhiri mübâya'acı nasb u ta'yîn olunmuş olmağla

kendüyi te'dîb ve sâ'iri terhîb zımnında mübâşir ma'rifetiyle bulunduğu mahallde ahz ve katle bedel Rodos Kal'ası'na nefy ve kal'a-i bend olunmak fermânım olmağın mahsûs işbu emr-i âlî-şânım ısdâr ve () ile irsâl olunmuştur. İmdi sen ki Muğla Sancağı Mütesellimi mûmâ ileyhsin, ber-vech-i meşrûh gediklü-i mûmâ ileyh mübâya'acılıktan azl olunup yerine âhiri mübâya'acı nasb u ta'yîn olunmuş olduğu ma'lûmun oldukda kendüyi te'dîb ve sâ'irini terhîb zımnında ma'rifetin ve ta'yîn olunan mübâşir-i mûmâ ileyh ma'rifetiyle bulunduğu mahallde ahz ve katle bedel Rodos Kal'ası'na irsâl eylesin. Ve sen ki Rodos Kal'ası Dizdârı mûmâ ileyhsin, vüsûlünde mezkûru dizdârı bulunduğun kal'a-i merkûmede muhkem habs ve kal'a-i bend eyleyüp bilâ-emr-i şerîf itlâk ve bir takrîb firârından be-gâyet tehâşî ve mücânebet ve vüsûlünü mübâşir-i merkûm ile der bâr-ı şevket-karârıma tahrîr ve işâret eylemen bâbında.

Fî evâhir-i Z (Zi'l-hicce) sene 1203.

Ber-mantûk emr-i âlî merkûm kal'a-i merkûma vaz' ve kal'a-bend olduğunu nâtık Rodos Kal'ası Dizdârının vârid olan arzının mefhûmu bâ-fermân-ı âlî şerh virildi.

Fî gur-re-i Ş (Şa'bân) sene 1204.

Itlâkiçün emr yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı C (Cemâziye'l-âhir) sene 1204.

[s.53/2]

İzmir Mollâsına ve İstanköy Cezîresi Nâ'ibine hüküm ki,

Sen ki İzmir Kādîsı mevlânâ-yı mûmâ ileyh Hâfiz İbrâhîm zîdet fezâ'ilühûsun, rikâb-ı hümayûnuma mektûb gönderüp Medîne-i İzmir'de sâkin bi'l-cümle müderrisîn ve ulemâ ve sulehâ ve ahyârân meclis-i şer'e varup medîne-i mezbûre sükkânından Kâtib-zâde kölesi Müsevvid el-Hâc Ahmed nâm mefsedet-pîşe kendü hâlinde olmayup hîle ve hud'a ile me'lûf ve dâ'imâ tezvîrat âdet-i müstemeresi olup cümlesi dest-i saltanat dil-gîr ve ihtilâl-i beldeye bâ'is ve ibâdullâh mazarratından emîn bulamayup râhatları meslûb olduğunan bahisle müfsid-i merkûm diyâr-ı ba'ideye nefy olunmak bâbında hükm-i hümayûnum virilmek recâsına vâkı'-ı hâli bi'l-iltimâs arz ve ber-vech-i muharrer İstanköy Cezîresi'ne nefy ü iclâ olunması bâbında emr-i şerîfim sudûrunu bi'l-fi'l Şeyhü'l-islâm olan Mevlânâ Mehemmed Şerîf edâmallâhu te'âlâ fezâ'ilühû işâret etmeleriyle işâretleri mücebince merkûm Müsevvid el-Hâc

Ahmed, çavuş mübâşeretiyle mahallinden ahz ve İstanköy Cezîresi'ne nefy ü iclâ ve cezîre-bend olunmak fermânım olmağın sen ki İzmir Kādîsı mevlânâ-yı mûmâ ileyhsin, ber-vech-i muharrer merkûm Müsevvid el-Hâc Ahmed'i ahz ve çavuş-ı mûmâ ileyhe terfikan İstanköy Cezîresi'ne nefy ü iclâyâ mübâderet eylesin. Ve sen ki cezîre-i mezbûre nâ'ibi mevlânâ-yı mûmâ ileyhsin, vüsûlünde mezkûru cezîre-i mezbûrede menfîyyen meks ve ikâmet itdürüp bilâ-emr-i şerîf itlâk ve bir takrîb firârından hazer ve mücânebet vüsûlünü der-bâr-ı şevket-karârıma i'lâm ve inhâya müsâra'at eylemen bâbında.

Fî evâhir-i Z (Zi'l-hicce) sene 1203.

İşbu emr-i âlî çavuş-ı mûmâ ileyh yediyle mahalline lede'l-vüsûl merkûm bir takrîb firâr ve Âsitâne'den firar eylediği mesmû' olmağın menfî-i mezbûr bulunduğu mahallde ahz ve mahall-i me'mûresine iclâ ve sükkân-ı beldeden itlâkına dâ'ir bi'd-def'ât i'lâm ve mahzar olmadıkça itlâk ve olunmamasını hâlâ İzmir Kādîsının vârid olan arzının mefhûmu bâ-fermân-ı âlî şerh virildi.

Fî 21 S (Safer) sene 1204.

İtlâkiçün emr-i âlî yazılmışdır.

Fî evâhir-i R (Rebî'ü'l-âhir) sene 1204.

[s.53/3]

Bayındır ve Midillü Nâ'iblerine hüküm ki,

Ahâlî ve re'âyâ fukarâsına zulm ve ta'addîye cesâreti tahakkukuyla bâ-emr-i âlî ordu-yı hümayûnum meştâsına beş yüz nefer ile vüsûle müsâra'at eylemek üzre icrâ-yı mucâzâtından igmâz olunan hâlâ Bayındır Voyvodası Hâcî Mehemmed'in Kethüdâsı Mustafa nâm kimesne dahi kendü hâlinde olmayup ahâlî-i memleket ve fukarâ-yı raiyyete hilâf-ı şerîf gadr ve mugâyir-i rızâ gûnâ-gûn mezâlîm ve ta'addiyâta ictirâ eylediği tahkîk-gerde-i şâhânem olduğundan merkûm Mustafa'nın kendüyi te'dîb ve emsâlini terhîb lâzım geldiğine binâ'en merkûm Mustafa çavuş mübâşeretiyle Midillü'ye nefy ü iclâ olunmak fermânım olmağın, imdi sen ki Bayındır Nâ'ibi mevlânâ-yı mûmâ ileyhsin, ber-vech-i muharrer merkûm Mustafa'yı te'dîb ve emsâlini terhîb ve ter'îb zımnında Dîvân-ı hümayûnum çavuşlarından ta'yîn olunan () çavuş zîde kadruhû mübâşeretiyle ahz ve Midillü'ye nefy ü iclâyâ mübâderet eylesin. Ve sen ki Midillü Nâ'ibi mevlânâ-yı mûmâ ileyhsin, merkûmu

Midillü'de menfiyyen meks ve ikâmet itdürüp bilâ-emr-i şerîf itlâk ve mahall-i âhara harekete irâ'et-i ruhsatdan mücânebet ve vüsûl ve ikâmet itdirildiğini çavuş-ı merkûm ile Der-aliyyeme tahrîr ve i'lâma müsâra'at eylemen bâbında.

Fî evâhir-i Z (Zi'l-hicce) sene 1203.

İşbu emr-i âlî lede'l-vüsûl merkûmu çavuş-ı merkûma terfikan mahall-i menfâsına irsâl itdirildiğini nâtik Bayındır Kādîsının vârid olan i'lâmının mefhûmu bâ-fermân-ı âlî şerh virildi.

Fî 26 M (Muharrem) sene 1204.

Ber-mûceb-i emr-i âlî cezîre-i mezbûrede menfiyyen meks ve ikâmet itdirildiğini nâtik Midillü Nâ'ibinin vârid olan i'lâmının mefhûmu bâ-fermân-ı âlî şerh virildi.

Fî gurre S (Safer) sene 1204.

Tekrâr emr yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı S (Safer) sene 1204.

S:54

[s.54/1]

Selanik Sancağında vâkı' Sidre-kapsi Nâhiyesi Nâ'ibine ve Sidre-kapsi Ma'deni Emînine ve Platomana Kal'ası Dizdârına hüküm ki,

Vüzâratdan mütekâ'id Mustafa Paşa dâmet me'âliyhûnun bâ-berât-ı âlî-şân ber-vech-i mâlikâne uhdesinde olan Selanik Sancağında vâkı' ma'den-i sîm Sidre-kapsi ve tevâbi'i mukâta'ası şürût-ı hatt-ı hümayûn şevket-makrûn ile marbûtu'l-nizâm olan ma'âdin-i mîrîyeden ve mukâta'at-ı cismiyyeden olduğundan istikrâr-ı devâm-ı nizâmıyla idâre ve beher sene gerek emvâl-i mîrîye ve senevî Darbhâne-i amireye teslîmi meşrût olan iki yüz vefî sîm-i hâlisîn ihrâc ve i'mâl ve Darbhâne-i amireme vakt u zemânıyla teslîm olunur iken bu esnâda mukâta'a-i merkûme re'âyâsından Kalaycı (?) Kocabaşısı ve kuyumcu-ı evvelde (?) para fevt ve Maviriri-oğlu Yani (?) ve Ağa Beline (?) nâm zimmîler Selanik'de ba'zı kesâna istinâdı olmağla hevâ-yı mefsedetlerine tâbi' ba'zı eşirrâ re'âyâyı tahrîk ve tecrîm ve umûr-ı ma'denin bi'l-küllîye ta'tîl ve emvâl-i mîrîyesinin kesr ü noksân tertîbine bâ'is harekâta mütesaddî olunduklarından bu makûle muzırr ve mahall-i nizâm olan fesedenin ve re'âyânın li-ecli't-te'dîb ism ve resmleriyle Der-aliyyeme arz ve i'lâm olunması şürût-ı müfidesinden olduğundan himâyetü'l-nizâm sıyânetü'l-meberri ref' ve te'dîbleriçün

Platomana Kal'ası'na nefy ve kal'a-i bend olunmaları zımnında ma'den-i merkûm emîni bu def'a arz ve inhâ ve istirhâm etmeleriyle fîmâ-ba'd bu makûle fesâd ve ihtilâle cesâret iden olur ise isim ü resm ü şöhretleriyle ber-mûceb-i şürût haklarından gelinmek için sıhhat-i hakîkini Der-aliyyeme arz ve i'lâm ve mesfûrûn zimmîler ma'den emîni ma'rifetiyle ahz ve ibreten li's-sâ'irîn Platomana Kal'ası'na kal'a-i bend olunmaları bâbında emr-i şerîfim sudûrunu müşârun ileyh bâ-takrîr istid'â etmekle vech-i meşrûh üzre amel olunmak fermânım olmağın, imdi siz ki mevlânâ ve ma'den emîni mûmâ ileyhimâsız, ber-vech-i muharrer mesfûrûnu ma'rifetiniz ile ahz ve Platomana Kal'ası'na irsâl ve fîmâ-ba'd fesâd ve ihtilâle cesâret ider olur ise ism ve şöhretleriyle Der-aliyyeme i'lâm ve inhâya mübâderet ve sen ki kal'a-i mezbûre dizdârı merkûmsun, vüsûllerinde mesfûrûnu kal'a-i mezbûrede muhkem habs kal'a-i bend eyleyüp bilâ-emr-i şerîf itlâk ve firârından hazer ve mücânebet ve vüsûllerini Der-aliyyeme arz ve inhâya müsâra'at eylemen bâbında.

Fî evâhir-i Z (Zi'l-hicce) sene 1203.

İtlâklariçün emr yazılmışdır.

Fî evâhir-i Ra (Rebî'ü'l-evvel) sene 1204.

[s.54/2]

Limni Kal'ası Dizdârına hüküm ki,

Mîr-i mîrân-ı kirâmdan Bahr-i sefid Boğazı Muhâfızı İsmâ'îl ikbâlühûnun vârid olan tahrîrât ve Limni Kādîsı'nın bir kıt'a i'lâmı hulâsasında Keşan Kazâsı sükkânından Ömer Efendi dimekle ma'rûf kimesne ile etbâ' ve rüfekâlarından el-Hâc Mustafa ve Seyyid Zekeriyâ ve el-Hâc Ahmed nâm kimesneler ba'zı ashâb-ı agrâzın hilâf-ı inhâlarına mebnî bundan mukaddem bâ-emr-i âlî Limni Kal'ası'na kal'a-bend olunup ancak mezkûr Ömer'in bundan akdem cürmü afv ve itlâk ve merkûm el-Hâc Mustafa dahi ecel-i mev'ûduyla fevt olup ve mezkûrân Seyyid Zekeriyâ ve el-Hâc Ahmed'in dahi ahvâlleri diğér gûn ve perîşânü'l-hâl olmalarıyla merkûmânın ıyâl u evlâdlarına terahhumen cürmleri afv ve kal'a-i merkûmdan itlâk ve sebîlleri tahliye olunmak bâbında emr-i şerîfim sudûrunu istid'â olunmağla merkûmânın evlâdlarına merhamete[n] afv ve itlâk olunmaları fermânım olmağın, imdi sen ki dizdâr-ı

merkûmsun, merkûmânın dahi evlâdlarına merhameten cürmleri afv olunduğu ma'lûmun oldukda kal'a-i merkûmdan ıtlâk ve sebîlleri tahliye eylemen bâbında.

Fî evâhir-i Z (Zi'l-hicce) sene 1203.

[s.54/3]

Kıbrıs Muhâssılı () dâme mecduhûya ve Lefkoşa Kazâsı Nâ'ibine ve Magosa Kal'ası Dizdârına hüküm ki,

Kıbrıs Cezîresi'nde vâkı' Lefkoşa Kazâsı ahâlîleri gelüp bunlar kendü hâllerinde ırzlarıyla mukayyed ve hilâf-ı şer'î şerîf kimesneye vaz' ve ta'addîleri olmayup ta'addî olunmak îcâb etmez iken Lefkoşa sâkinlerinden Şerâ'ib-oğlu Hâcî Mehemmed nâm kimesne kendü hâlinde olmayup her birlerini birer gûna tekdîr ve ızrâr ve tecrîm iderek bin yüz doksan senesinden berü mebâliğ-i vâfirelerini ahz ve envâ' gûna zulm ve ta'addîsinin nihâyeti olmadığı bundan akdem bâ-i'lâm ve takrîr inhâ olduğuna binâ'en ashâb-ı hukûkun hakları tahsîl ve Magosa Kal'ası'na kal'a-bend olunmak bâbında emr-i âlî sâdır olmuşiken merkûm ol esnâda firâr eylemekden nâşî tenfîz-i emr-i âlî mümkün olmayup şimdi gelüp hakkında ber-vech-i muharrer emr-i şerîfim ısdâr etdirdiniz deyü evvelkinden ziyâde zulm ve ta'addîye ictisâr ve ahvâlleri diğer-gûn olduğun inhâ mukaddemâ sâdır olan emr-i âlî mücebince müceddeden emr-i şerîfim sudûrunu istid'â ve rikâb-ı müstetâbımda Dîvân-ı hümâyûnumda mahfûz-ı kuyûd-ı ahkâma mürâca'at olundukda Kıbrıs Cezîresi'nde Lefkoşa ahâlîlerinden Şerâ'ib-zâde Mehemmed nâm kimesne kendü halinde olmayup vilâyet tüccârlarından fennî ve vâfir akçe ...? ve ba'dehû taleb olundukda edâda muhâlefet Kıbrıs Muhâssılı tarafından tahsîl olacak üç yüz elli kise akçe bakâyânın ta'tîline ve ahâlî-i beldenin ihtilâline bâ'is olduğu bâ-i'lâm ve bâ-takrîr inhâ olunmağla ashâb-ı hukûkun hakları tahsîl ve Magosa Kal'ası'na kal'a-bendi bâbında bin iki yüz iki senesi evâ'il-i Şevvâlinde emr-i şerîf ve beratını mastûr ve mukayyed bulunmağın mukaddemâ sâdır olan emr-i âlî mücebince Magosa Kal'ası'na kal'a-bend olunmak fermânım olmağın, imdi siz ki muhâssıl ve mevlânâ-yı mûmâ ileyhimâsız, merkûm meclis-i şer'e ihzâr ve husemâsıyla terâfu'-ı şer' ve zimmetinde sâbit mütehakkık olan hakları her ne ise ashâb-ı hukûka redd ve teslîm birle ihkâk-ı hakk olundukdan sonra merkûmu li-ecli't-te'dîb Magosa Kal'ası'na irsâle ihtimâm ü dikkat ve sen ki dizdâr-ı merkûmsun, vüsûlünde dizdârı olduğun kal'a-i merkûmde

muhkem habs ve kal'a-bend eyleyüp bilâ-emr-i şerîf itlâk ve bir takrîb firârından hazer ve mücânebet ve kal'a-bend olduğunu Der-aliyyeme arz ve i'lâma mübâderet eylemen bâbında.

Fî evâhir-i Z (Zi'l-hicce) sene 1203.

S:55

[s.55/1]

Bozcaada Nâ'ibine hüküm ki,

Fâtıma nâm hâtûn gelüp bunun zevci Uzun Mustafa dimekle ma'rûf kimesne Âsitâne-i aliyyemde sâkin iken bâ'zı müzevîr da'vâlara tasaddî iderek sâmi'-i Devlet-i aliyyemi tasaddîden hâlî olmadığına binâ'en kendüyi te'dîb ve emsâlini terhîb zımnında bundan akdem Bozcaada'ya nefy ü iclâsı bâbında emr-i âlf-şânım sâdır olmuşıdi. El-hâletü hâzihî merkûm ıslâh-ı nefis idüp ve merkûm Mustafa ve zevcesi mezbûre evlâdlarıyla ol tarafda sefil ve ser-gerdân ve vücûhla merhamete şâyân oldukların bildirüp kayd-ı nefyden itlâk ve sebîli tahliye olunmak bâbında emr-i şerîf-i merhamet-redîfim sudûrunu istid'â eylediği ecilden merkûm fîmâ-ba'd bu makûle hilâf-ı rızâ hareketde bulunmamak şartıyla sebîli tahliye ve afv ve itlâkı fermânım olmağın, imdi sen ki mevlânâ-yı mûmâ ileyhsin, merkûm fîmâ-ba'd bu makûle hilâf-ı rızâ hareketde bulunmamak şartıyla cürmü afv olduğu ma'lûmun oldukda kayd-ı nefyden itlâk ve sebîlin tahliye eylemen bâbında.

Fî evâhir-i Z (Zi'l-hicce) sene 1203.

[s.55/2]

Rikâb-ı hümayûnum Çavuşbaşı Mîr Hamdullâh ve Limni Cezîresi Nâ'ibine hüküm ki,

Rumili Kavak Hisarı sâkinlerinden Çiftçi-oğlu Mustafa nâm müfsid kendü hâlinde olmayup ümmet-i Muhâmmedi tekdîrden hâlî olmadığından merkûm bi'l-iştikâ ahz ve Dîvân-ı âliye lede'l-ihzar bundan akdem Kavak Hisarı'nda katl olunan Mehmed Yazıcı'nın kâtilleri Pala bıyık Ömer ve refiki Keleş Ali nâm şakâvet-pişeleri olduğu ma'rifet şer'le keşf ve i'lâm olunmuşiken müfsid-i mezbûr Çiftçi-oğlu Mustafa Sultân Murâd Hân aleyhi'r-rahmeti ve'l-gufrân zemânlarında Kavak'da iskân olunan hâneler Alîm-oğlu Mustafa ve Kasâb Mustafa ve ıyâl u evlâdları

üzerlerine şerr atup anlar maktûl-i mezbûru katl idenler ile berâberdir deyü hilâf-ı vâkı' ifk ü iftirâya ictirâ ve mezbûrları ve vâlidelerini ve zevcesi ve evlâdlarını Kavak Hisarı'nda tard u teb'îd ve emlâk ve arâzîlerini zabt ile nefsanîyyetini icrâ etmeğe Rumili ve Anadolu Hisârları'ndan Kavak Hisarları'na gelince yemîn ü yesârâtda vâkı' İstinye ve Tarabya ve Büyükdere ve Zekeriya ve Yaluköyleri ve Yeniköy ve Sarıyar misilü on dört aded civâr kurâlar ahâlîlerinin e'imme ve hutebâ ve ulemâ ve sulehâ ve ihtiyârân ve zâbitân ve ustaları ve mevsûkü'l-kelim onları Dîvân-ı âliye ihzâr ve hakikat hâl gayz ve garazdan ârî ve gadr u himâyeden berî olarak ihbâr etmek üzre kendülerden istifsâr olundukda merkûm Alîm-oğlu Mustafa ve Kasab Mustafa ve vâlîde ve zevcelerini bu husûsda sun'ı ve eli ve ilm ve haber ve medhali olmayup kendülere ifk ü iftirâ olduğunu ve bunların hazele ve sefihâ ve eşrâr ile ihtilâtları olmayup kendü hâllerinde ırzlarıyla mukayyed ve namâz ve niyâzlarında olduklarına binâ'en bu husûsda kendülere gadr ve zulm olduğunu rızâen lillâh inhâ ve ihbâr her gûne hüsn hâllerine şahâdet etmeleriyle merkûm Çiftçi-oğlu Mustafa'nın şerîr ve ehl-i gadr ve zulm ve tezvîr olduğu zâhir ve hüveydâ ve tevâtüren sâbit ve ...? olduğuna binâ'en bu makûle gaddâr ve mefsedet şi'âr ve ağrâz-ı dünyeviyye zımnında ehl-i ırz olanlara tasallut ve ta'addî ile tezvîri âşikâr olanların şer'an ve aklen ve kânûnen ve adlen te'dîbleri vâcibâtında[n] olmağla kendüyi te'dîb ve emsâli olan şedîd ve erbâb-ı fesâd ve tezvîri terhîb zımnında mezbûr ibreten li's-sâ'irîn ıslâh-ı nefis idinceyedek Limni'ye cezîre-bend olunmak fermânım olmağın imdi sen ki çavuşbaşı-i mûmâ ileyhsin, merkûmu Dîvân-ı hümâyûnum çavuşlarından () zîde kadruhû mübâşeretiyile Limni'ye irsâl eyleyesin. Ve sen ki mevlânâ-yı mûmâ ileyhsin, müfsid-i merkûm Çağancir-oğlu Mustafa çavuş-ı merkûm mübâşeretiyile vüsûlünde cezîre-i merkûmede menfiyyen ikâmet itdirüp bilâ-emr-i şerîf itlâk ve bir takrîb ile firâr ve gaybından tehâşî ve mücânebet ve vüsûl ve menfiyyen ikâmet itdirildiğini nâtık çavuş-ı merkûm ile i'lâmını Der-aliyyeme irsâle mübâderet eylemen bâbında.

Fî evâhir-i Z (Zi'l-hicce) sene 1203.

Ber-mûceb-i emr-i âlî merkûm cezîre-i mezbûrede menfiyyen meks ve ikâmet itdirildiğini nâtık Limni Cezîresi Nâ'ibinin vârid olan i'lâmının mefhûmu bâ-fermân-ı âlî şerh virildi. Fî 11 S (Safer) sene 1204.

İtlâkiçün emr yazılmışdır. Fî evâhir-i Z (Zi'l-hicce) sene 1204.

[s.55/3]

Rikâb-ı hümâyûnumda çavuşbaşı olan Mîr Hamdullâh dâme mecduhûya ve Midilli Nâ'ibine hüküm ki,

Sâbıkâ rikâb-ı hümâyûnumda baş defterdâr olan Mîr Hakkı dâme mecduhûnun emekdâr etbâ'ından İbrâhîm nâm kimesneye i'timâdî takrîbiyle yedinde olan eşyâ ve sâ'ir ahz ve i'tâsından terakkî olunduğundan başka ihtilâl-i dâ'iresine sebep-i külli olduğun mûmâ ileyh bâ-takrîr inhâ ve ıslâh-ı nefis idinceyedek Midillü'ye nefyi bâbında emr-i şerîfim sudûrunu istid'â etmekle merkûm İbrâhîm li-ecli't-te'dîb çavuş mübâşeretiyle Midillü Cezîresi'ne nefy ü iclâ olunmak fermânım olmağın imdi sen ki çavuşbaşı-i mûmâ ileyhsin, ber-vech-i muharrer mezbûr İbrâhîm'i Dîvân-ı hümâyûnum çavuşlarından ta'yîn olunan () çavuş zîde kadruhû mübâşeretiyle li-ecli't-te'dîb Midillü'ye nefy ü iclâyâ mübâderet eyleyesin. Ve sen ki mevlânâ-yı mûmâ ileyhsin, vüsûlünde merkûmu Midillü'de menfiyyen meks ve ikâmet itdirüp bilâ-emr-i şerîf itlâk ve firârından ve mahall-i âhara harekete irâ'et-i ruhsatdan mücânebet ve vüsûl ve ikâmet itdirildiğini çavuş-ı mezbûr ile Der-aliyyeme i'lâma müsâra'at eylemen bâbında.

Fî evâhir-i Z (Zi'l-hicce) sene 1203.

İşbu emr-i âlî ile mezbûr lede'l-vüsûl ber-mûceb-i emr-i münîf cezîre-i mezbûrede menfiyyen meks ve ikâmet itdirildiğini nâtik Midillü Nâ'ibinin vârid olan i'lâmının mefhûmu bâ-fermân-ı âlî şerh virildi.

Fî 19 M (Muharrem) sene 1204.

Itlâk olunmuştur.

Fî evâsıt-ı C (Cemâziye'l-âhir) sene 1204.

S:56

[s.56/1]

Ankara Kādîsına ve Ankara Mütesellimi ve zâbitân ve iş erleri zîde kadruhûm ve Ankara Kal'ası Dizdârı () zîde hıfzuhûya hüküm ki,

Ankara sâkinlerinden ve gürûh-ı eşkıyâdan Hammâmcı-oğlu Deli Halîl nâm şakî başına cem' eylediği erâzil ile derûn-ı şehirde mütemekkin keferelerin bulunduğu mahallde ahz ve darb ve cerh iderek mebâliğ-i vâfire gasb eylediğinden mâ'adâ bayrak küşâdına mâni' ve Ankara Serdârı Muhtedî Mehemmed nâm kimesne ile yek-

dil ve umûr-ı mühimmenin ta'tîline ve kazâ-i mezbûrun perîşâniyyetine bâdî olup ve tesyîr-i asâkire me'mûr Turnacı Çelebi Mustafa zîde mecduhû kazâ-i mezbûra vürûdunda muhârebeye kasdı etmeleriyle Ankara'dan zarûrî dört bin guruş serdâr-ı merkûm ve bin guruş dahi şakiyy-i mezbûr Deli Halîl'e virilüp ve murâdları üzre cebren i'lâm ahz etmişler iken kanâ'at itmeyüp fukarâlara harâc ve neferât akçesi nâmıyla mebâliğ-i kesîre ahz eyledikleri sen ki mevlânâ-yı mûmâ ileyhsin, bu def'a Der-aliyyeme vârid olan i'lâmının tahrîr ve inhâ olunmuş husûs-ı mezbûr hâlâ rikâb-ı hümâyûnumda sekbânbaşı olan İsmâ'îl dâme mecduhûdan isti'lâm olundukda mezkûrân Hammâmcı-oğlu Deli Halîl ve Serdâr Muhtedî Mehemmed'in hâlî ve keyfiyyetleri fi'l-asl Ankara sâkinlerinden ve el-yevm Âsitâne-i sa'âdetimde mukîm ve müsâfir ve ehl-i islâm ve ehl-i zimmetden lede'l-su'âl serdâr-ı merkûm ordu-yı hümâyûnuma azîmet ve mezbûr Deli Halîl başına cem' eylediği erâzil ve eşkiyâ ile derûn-ı şehirde re'âyâ fukarâsına zulm ve ta'addîye cesâret eylediğini inhâ ve takrîr etmeleriyle rahmen li'l-fukarâ şakiyy-i mezbûr Deli Halîl kazâ-i mezbûrda bulunduğu mahallde ahz ve Ankara Kal'ası'na kal'a-bend olunmak bâbında emr-i şerîfim sudûrunu sekbânbaşı-i mûmâ ileyh i'lâm etmekle i'lâmı mücebince amel olunmak bâbında fermânım olmağın, imdi siz ki mevlânâ ve mütesellim ve sâ'ir mûmâ ileyhimsiz, ber-vech-i muharrer şakiyy-i mezbûr Deli Halîl kazâ-i mezbûrda bulunduğu mahallde ahz ve Ankara Kal'ası'na kal'a-bend olunması husûsuna ihtimâm ü dikkat eyleyesiz. Ve sen ki dizdâr-ı merkûmsun, dizdârı bulunduğun kal'a-i mezbûreye vaz' ve kal'a-bend eyleyüp bilâ-emr-i şerîf itlâk ve firârından tehâşî ve mübâ'adet eylemen bâbında.

Fî evâ'il-i M (Muharrem) sene 1204.

[s.56/2]

Rikâb-ı hümâyûnumda çavuşbaşı olan Mîr Hamdullâh dâme mecduhûya ve Limni Kal'ası Dizdârına hüküm ki,

Edirne sükkânından Küçük Ali-oğlunun avanesinden Kırım-oğlu nâm müfsidin karındaşı el-yevm mezbûr Küçük Ali-oğlunun bölükbaşısı olup isticvâb-ı havâdis için merkûm Kırım-oğlu el-yevm Âsitânede olmağla merkûm Kırım-oğlu ile bu tarafda mevcûd refîki Sarı-oğlu Hasan nâm kimesne çavuş mübâşeretiyle bilâd-ı ba'ideye nefy ü iclâ olunmak bâbında emr-i şerîfim sudûru bâ-takrîr istid[â]

olunmağla merkûmlar Kırım-oğlu ile refiki Sarı-oğlu Hasan bi't-taharrî buldurulup çavuş mübâşeretiyle Limni Kal'ası'na irsâl ve kal'a-bend olunmak fermânım olmağın, imdi sen ki çavuşbaşı-i mûmâ ileyhysin, ber-vech-i muharrer merkûm Kırım-oğlu ile refiki Sarı-oğlu Hasan Der-aliyyemden bi't-taharrî buldurulup Dîvân-ı hümayûnum çavuşlarından ta'yîn olunan () çavuş zîde kadruhû mübâşeretiyle Limni Kal'ası'na irsâle ihtimâm ü dikkat eylesesin. Ve sen ki Limni Kal'ası Dizdâr-ı merkûmsun, vüsûllerinde mezbûrânı bulunduğun kal'a-i mezkûrede habs ve kal'a-bend eyleyüp bilâ-emr-i şerîf itlâk ve bir takrîb firârından hazer ve mübâ'adet ve vüsûl ve kal'a-bend olduklarını çavuş-ı merkûm ile Der-aliyyeme tahrîr ve inhâya müsâra'at eylemen bâbında.

Fî evâhir-i Z (Zî'l-hicce) sene 1203.

İşbu emr-i âlî ile mezbûrân esnâ-yı râhda Kal'a-i Sultaniye kurbunda Na'ra Limanı'nda lenger endâz olan Cezayir-i-garb sefîneleri levendâtı cebren mahbûs merkûmânı mübâşiri yedinden ahz eylediklerini nâtık Kal'a-i Sultaniye Kâdisının varid olan i'lâmının mefhûmu bâ-fermân-ı âlî şerh virildi.

Fî Selh Ra (Rebî'ü'l-evvel) sene 1204.

[s.56/3]

Dergâh-ı mu'allâm kapucubaşlarından ber-vech-i mülükâne Bozok Sancağı Mutasarrafi Cabbâr-zâde Mîr Süleymân dâme mecduhûya ve İncesu ve Kengiri Nâ'iblerine hüküm ki,

Nezâret-i sadr-ı a'zamîde âsûde evkâfindan müteveffâ Merzifonî Kara Mustafa Paşa vakfının hâlâ kâ'im-mâkâm-ı mütevellisi olan es-Seyyid İsmâ'îl zîde mecduhûnun rikâb-ı hümayûnuma takdîm eylediği bir kıt'a memhûr arzında ve sen ki İncesu Nâ'ibi mevlânâ-yı mûmâ ileyh Hüseyin zîde ilmuhûsun, senin ve civârda vâkı' Kayseri Nâ'ibi Mevlânâ Seyyid Lütfullâh zîde ilmuhûnun i'lâmlarında ve İncesu Voyvodası Mîr Mustafa zîde kadruhûnun arz-ı hâl ve ahâlîsinin mahzarlarında müşârun ileyhin vakfî müsakkafâtından İncesu Kazâsı'nda vâkı' medresesinde müderris olan kasaba-i mezbûre sâkinlerinden Deli Müderris dimekle ma'rûf Seyyid Lütfullâh ve karındaşı Memiş ve refîkleri Deli Mehemed ve Sabuncı Deli Yûsuf dâmâdı olan Murtazâ nâm kimesneler re'âyâ fukarâsını tecrîm ve tekdîr başlarında olan haşarât ile voyvoda-i merkûmun kasaba-i mezbûrede kâ'in konağını basup

envâ' fezâyihe ictisâr eyledikleri tahrîr ve inhâ ve sen ki mîr-i mûmâ ileyhsin, ma'rifetinle ve Müderris-i merkûm Lütfullâh ile karındaşı mezbûr Memiş Kengiri Kazâsı'na nefy ü iclâ ve refikleri merkûmân fîmâ-ba'd kendü hâllerinde ırzlarıyla mukayyed olma'riçün ma'rifet-i şer'le tenbîh ve te'kîd olunmak bâbında inâyet istid'a ve sâdır olan fermân-ı âliye imtisâlen vakf-ı mezbûrun kâ'im-makâm mütevellisi mûmâ ileyh arzına ve İncesu ve Kayseriye Nâ'ibleri mevlânâ-yı mûmâ ileyhimânın i'lâmlarına ve voyvoda-i mûmâ ileyhin arz-ı hâl ve ahâlîsinin mahzarlarına nazar olundukda vakf-ı mezbûrdan olmak üzere yevmi yirmi akçe vazîfe ile müderris olan Seyyid Lütfullâh ve karındaşı Memiş ve Deli Mehmed ve Sabuncu Deli Yûsuf dâmâdı Murtezâ birbirleriyle müttefikan envâ'ı mezâlîme ictisâr ve re'âyâ fukarâsını tecrîm ve tekdîr eylediklerinden mâ'adâ cânib-i vakfdan voyvoda ta'yîn olunan mûmâ ileyhin konağına hücum ve gun-â-gûn fazâhat birle nizâm-ı mukâta'a ve îrâd-ı vakf külliye muhtell ve müşevveş ve re'âyâsını perîşân olup bundan akdem ehl-i müdde'iyâdan cem'-i gafîr Der-aliyyeme gelüp iştikâ ve müderris-i merkûm Lütfullâh ile terâfu'-ı şer' ve keyfiyyeti müstebân olmağla rahmen li'l-fukarâ mezbûr Seyyid Lütfullâh bâ-i'lâm ve bâ-işâret-i Şeyhü'l-islâmî kasaba-i mezbûre civârında Başköy nâm mahalle ıyâlıyla nefy ü iclâ olunup şerrinden tahlîs ile âsûde hâl iken mezbûr Seyyid Lütfullâh bilâ-ıtlâk yine kasaba-i mezbûreye duhûl ve ziyâde zulm ve rencîde ve ihtilâl-i beldeye şürû' ve hadden efzûn tecrîm ve tekdîr eyledikten emn ü râhatları meslûb olduğundan te'dîbi niyâzında oldukları arz ve mahzarlar nâtiklar olup ve mezbûr Seyyid Lütfullâh'ın keyfiyyet-i ahvâlî minvâl-i muharrer üzere olduğunu ahâlî-i kasaba-i mezbûreden ma'lûmu'l-esâmî on altı nefer re'âyâ dahi ihbâr ve iştikâ ve mezbûr Seyyid Lütfullâh ve karındaşı Memiş Kengiri Kazâsı'na nefy ü iclâ ile te'dîb olmaları bâbında siz ki Cabbâr-zâde ve İncesu Nâ'ibleri mevlânâ-yı mûmâ ileyhimâsız, size hitâben bir kîta'a emr-i şerîfim sudûrunu niyâzıyla istid'â-yı inâyet etmeleriyle merhameten li'l-fukarâ sıyâneten li'l-vakf merâmına müsâ'ade-i aliyyem erzânî kılınması bi'l-fi'l Rumili Kâzaskeri mevlânâ Yahyâ Tevfîk edâmallâhu te'âlâ fezâ'ilühû i'lâm ve i'lâmı mûcebince mezbûr Lütfullâh nefy ü iclâ olunmak bâbında emr-i celîlü'l-kadrim sudûrunu bi'l-fi'l şeyhü'l-islâm ve Müftî'l-enâm olan Mevlânâ Mehmed Şerîf edâmallâhu te'âlâ fezâ'ilühû işâret etmeleriyle sen ki Cabbâr-zâde mîr-i mûmâ ileyhsin, işâretleri

mûcebince merkûmân Lütfullâh ve Memiş bulundukları mahalliden ahz ve mahall-i merkûma nefy ü iclâ olunmaları bâbında.

Fî evâ'il-i M (Muharrem) sene 1204.

Ber-mûceb-i emr-i âlî merkûmân menfiyyen meks ve ikâmet itdirildiğini nâtık Kengiri Kâdisının vârid olan i 'lâminin mefhûmu bâ-fermân-ı âlî şerh virildi.

Fî 24 Ra (Rebî'ü'l-evvel) sene 1204.

İtlâklariçün emr-i âlî yazılmışdır.

Fî evâ'il-i B (Receb) sene 1204.

Mu'ahharan bâ-işâret-i Şeyhü'l-islâmî Kengiri Kasabası'na mezbûr Lütfullâh nefy ü iclâ olunmuşdur.

Fî 22 Z (Zi'l-hicce) sene 1206.

S:57

[s.57/1]

Bursa Mollâsına ve hâlâ rikâb-ı hümayûnumda çavuşbaşı olan Mîr Hamdullâh dâme mecduhûya hüküm ki,

İstanbul sâkinlerinden Seyyid el-Hâc Mehemed nâm kimesnenin yine Âsitâne-i aliyyem sâkinlerinden kapamacı esnâfından Şeytan-oğlu Mıgırdıç nâm zimmi, zimmetinde bâ-temessük on beş bin dört yüz elli guruş alacağı olup taleb eyledikde edâda ta'allül ider deyü bâ-arz-ı hâl inhâ ve sâdır olan fermân-ı âliye imtisâlen mezbûr Seyyid el-Hâc Mehemed bîn Seyyid Abdu'l-kerîm cum'a günü Dîvân-ı âlîde ve ba'dehû meclis-i şer'-i münîrde kapama esnâfından Şeytan-oğlu dimekle meşhûr Mıgırdıç veled-i Kigork zimmi mahzarında bin iki yüz senesi Receb'inin yirmi dokuzuncu günü İstanbul'da Karaman Çarşusu kurbunda sâkin olduğu Taş Oda'da malûmdan beş bin Mısır mahbûbi mersûm Mıgırdıç zimmiye ikrâz ve teslîm etmiş idim. Hâlâ taleb iderim deyü tasaddî eylediği da'vâsına mersûm Mıgırdıç istintâk olundukda cevâbında müdde'î-i mersûm kimyâ bilürüm sana ta'lîm eyleyim deyü gûnâ-gûn hîle ve desîse ...? makûlesi bana yeni şeyler gösterüp hud'a ile on yedi kise akçemi ekl ve bel' ve bundan akdem mezbûr es-Seyyid el-Hâc Mehemed yedimden ol ahz u kabz eylediği meblâğ-ı ma'lûmeyi ...? şer'îyyâtçı huzûrunda da'vâ eylediğimde bu dahi ben mersûm Mıgırdıç mâlımdan otuz kise beyâz akçe zikr olunan odada ikrâz ve teslîm bu dahi ahz ve ...? alup gitmişidi deyü bu def'a eylediği

da'vâsına ...? da'vâ etmişdi deyüp müdde'î-i mezbûrun müdde'âsını inkâr etmekle müdde'î mezbûr Seyyid el-Hâc Mehemed'in da'vâ-yı mezkûresinde tezvîr münfehim olduğundan mâ'adâ ba'zı kimesnenin taglît-i hüsn ve feze'âtla ile altûnlar gösterüp ve ba'zılarına yerden adamlar çıkarup ve ba'zılarına beyâz kâğıdda yazı gösterüp bu makûle hiyel ü hud'a ile bilmeyenleri dolandırıp akçelerini ahz ve bu misillü nice kimesnelerin mâllarını ahz ve itlâf ol vechle ibâdullâhı ızrâr âdet-i müstemirresi olduğu ihbâr-ı sikât ile muhakkak olduğuna binâ'en merkûm Seyyid Hâcî Mehemed li-ecli't-te'dîb diyâr-ı ba'îdeye nefy ü iclâ ile ibâdullâhı şerr ü mazarratından tahlîs olunmak içün emr-i şerîfîm sudûrunu hâlâ Rumili Kâzaskeri olan es-Seyyid Yahyâ Tevfîk edâmallâhu te'âlâ fezâ'ilühû i'lâm etmeğin i'lâmı mûcebince merkûm Seyyid Hâcî Mehemed çavuş mübâşeretîyle Burusa'ya nefy ü iclâ ve bilâ-emr-i âlî itlâkından mücânebet olunmak fermânım olmağın, imdi sen ki çavuşbaşı-i mûmâ ileyhsin, ma'rifetin ve Dîvân-ı hümayûnum çavuşlarından ta'yîn olunan () çavuş zîde kadruhû ile merkûm Seyyid Hâcî Mehemed'i Burusa'ya irsâl ve îsâle mübâderet ve sen ki mevlânâ-yı mûmâ ileyhsin, merkûm tarafınıza vüsûlünde Burusa'da menfîyyen meks ve ikâmet itdirüp bilâ-emr-i şerîf itlâk ve bir takrîb mahall-i âhara firârından mücânebet ve vüsûl ve menfîyyen ikâmet itdirildiğini Der-aliyyeme inhâya müsâra'at eylemen bâbında.

Fî evâ'il-i M (Muharrem) sene 1204.

İşbu emr-i âlî ile mezbûr lede'l-vürûd ber-mûceb-i emr-i âlî medîne-i mezbûrede menfîyyen meks ve ikâmet itdirildiğini nâlık Burusa Kādîsının vârid olan i'lâmının mefhûmu bâ-fermân-ı âlî şerh virildi.

Fî 15 M (Muharrem) sene 1204.

İtlâkiçün emr yazılmışdır.

Fî evâ'il-i S (Safer) sene 1204.

[s.57/2]

Üsküdar Kazâsı muzâfâtından Şile Nâhiyesi Nâ'ibine ve zâbitân ve iş erleri ve ocak ihtiyâları zîde kadruhüme hüküm ki,

Akabad Nâhiyesi sâkinlerinden ve gürûh-ı mütegallibeden Gök-oğlu Mustafa (?) bir takrîb Şile Nâhiyesi'nin serdârlık mektûbunu ahz ve altmışdan mütecâviz eşkiyâdan neferât ile serdârlık ve şehir kethüdâlığı dâ'iyyesiyle garaz-ı fâsidesini icrâ birle

nizâm-ı beldenin ihtilâl ve umûr-ı mühimmenin ta'tiline ve ahâlînin perîşânü'l-ahvâl ve emn ü râhâtları külliyyen meslûb olmuş olduğu bâdî vürûd iden i'lâmından müstebân olmağın fîmâ-ba'd mezbûr Gök-oğlu Mustafa'nın Şile Kazâsı'na ayak basmaması ve bir dürlü kazânın umûruna müdâhale eylememesi fermânım olmağın, işbu emr-i şerîfim ısdâr ve () ile irsâl olunmuşdur. İmdi siz ki mevlânâ ve sâ'ir mûmâ ileyhimsiz, vech-i meşrûh üzre Gök-oğlu Mustafa'nın ba'de'l-yevm Şile Kazâsı'na ayak basmaması ve umûr-ı kazâyâ müdâhele eylememesi husûsuna bi'l-ittifak sa'y ve dikkat ve hilâf-ı emr-i âlî harekete cesâreti zuhûr iderse keyfiyyeti Der-aliyyeme arz ve i'lâma müsâra'at eyleyesiz deyü hâlâ rikâb-ı hümayûnumda sekbânbaşı olan İsmâ'îl dâme mecduhû tarafından mühürlü mektûb virilmekle vech-i meşrûh üzre amel olunmak bâbında.

Fî evâ'il-i M (Muharrem) sene 1204.

[s.57/3]

Tekfurdağı Nâ'ibine ve yeniçeri zâbiti () zîde mecduhûya ve Dimetoka Kal'ası Dizdârı () zîde hıfzuhûya hüküm ki,

Tekfurdağı'nda kapan tüccârından haseki tekâ'üdü Oturakçı-oğlu Mustafa nâm kimesne gice hâlinde zâhire arabalarını mahzeni önüne gönderüp hintaya alef ve kabluca katup kendü sefineleriyle ol tarafa irsâl eyledikten mâ'adâ hakkında yine gice ile râyicinden ziyâdeye hinta alup nizâm-ı zahîrenin ihtilâl ve teşvîşine bâ'is harekete cesâret ve Der-aliyyeme nakl için vâridât tüccârların zahîre iştirâsına mûmânâ'at eylediği sahîhen vâsıl-i sâmi'a-i şâhânem olup ol vechle hilâf-ı rızâ menâfi-i nizâm hareket eylediğine binâ'en kendüyi te'dîb ve emsâlini terhîb lâzım gelmekle sen ki yeniçeri zâbiti mûmâ ileyhsin, ma'rifetinle merkûmun ahz ve Dimetoka Kal'ası'na irsâl ve kal'a-bend olunması fermânım olmağın, imdi siz ki mevlânâ ve yeniçeri zâbiti mûmâ ileyhimâsız, ber-vech-i muharrer ma'rifetiniz ile merkûmu ahz ve li-eclî't-te'dîb Dimetoka Kal'ası'na irsâle mübâderet eyleyesiz. Ve sen ki dizdâr-ı merkûmsun, vüsûlünde mezkûru kal'a-i mezbûreye vaz' ve kal'a-bend eyleyüp, bilâ-emr-i şerîf ıtlâk ve firârından mübâ'adet ve vüsûl ve kal'a-bendini Der-aliyyeme iş'âra müsâra'at eylemen bâbında.

Fî evâ'il-i M (Muharrem) sene 1204.

İşbu emr-i âlî lede'l-vürûd Dimetoka Kal'asına irsâl olunduğunu nâtık Tekfurdağı Nâ'ibinin i'lâm ve ber-mûceb-i emr-i âlî kal'a-i merkûma kal'a-bend olunduğunu hâvî kal'a-i merkûm dizdârının vârid olan arzının mefâhimi bâ-fermân-ı âlî şerh virildi.

Fî 19 M (Muharrem) sene 1204.

İtlâkiçün emr yazılmışdır.

Fî evâ'il-i S (Safer) sene 1204.

S:58

[s.58/1]

Bozcaada Cezîresi Nâ'ibine hüküm ki,
Şerîfe Ümmü Gülsüm nâm hâtûn gelüp bunun Mahrûse-i Burusa Kazâsı'na tâbi' Soğanlı Karyesi sâkinlerinden müderrisîn-i kirâmdan zevci Kādî-zâde Es'ad Efendi dimekle ma'rûf kimesne mahrûse-i mezbûrede Hüdâvendigâr-ı esbâk vakfı mukâta'ası karyelerinden kazâ-i mezbûre tâbi' Çekirge ve Karacan ve Balatı Pones (?) ve Çavuş nâm kurâ ahâlîlerinin li-eclî't-te'dîb-eclî'l-iştikâ sundukları arz-ı hâllerine mebnî bâ-işâret-i Şeyhü'l-islâmî Bozcaada'ya bâ-fermân-ı âlî nefy ü iclâ olunmuşıdı. El-hâletü hâzihî müderris-i mûmâ ileyh ıslâh-ı nefis idüp zevcesi mezbûrenin dahi umûrunu rû'yet idecek kimesneleri olmadığından sefîl ve sergerdân ve vücûhla merhamete şâyân olmalarıyla kayd-ı nefyden ıtlâk ve sebîli tahliye olunmak bâbında emr-i şerîfim recâ ve afv ve ıtlâkı bâbında emr-i âlî-şânım sudûrunu Şeyhü'l-islâm ve Müftî'l-enâm Mevlânâ Mehmed Şerîf edâmallâhu te'âlâ fezâ'ilühû işâret etmeleriyle işâretleri mûcebince afv ve ıtlâk olunmak fermânım olmağın, imdi sen ki Bozcaada Nâ'ibi mevlânâ-yı mûmâ ileyh sin, mevlânâ-yı müşârun ileyh in işâretleri mûcebince müderris-i mûmâ ileyh in cürmü afv olduğu ma'lûmun oldukda kayd-ı nefyden ıtlâk ve sebîli tahliyeye mübâderet eylemen içün yazılmışdır.

Fî evâ'il-i M (Muharrem) sene 1204.

[s.58/2]

Hâlâ rikâb-ı hümâyûnumda çavuşbaşı olan Mîr Hamdullâh dâme mecduhûya ve İznik Kazâsı Nâ'ibine hüküm ki,

İznik ahâlîsi bi-ecmâ'him bundan akdem istid'â ve mahzarları olduğunu inhâ eylediklerine mebnî umûr-ı beldelerini rû'yet itdirilen Osmân Bey zîde kadruhû bu âna kadar kasaba-i merkûmenin iktizâ iden umûrunu ahâlîler ma'rifetleriyle idâre ve rûyet idegelmişken bu def'a ahâlî-i merkûmdan zümre-i eşirrâ ve müzevvirinden Kulaş-oğlu Mustafa (?) ve Çelebî-oğlu İbrâhîm ve Oruç-oğlu Abdullâh ve Hâcî-oğlu Ahmed ve Kapucu-oğlu Mehemmed nâm müfsidler bilâ-arz ve mahzar Der-sa'âdetime gelüp mahzâ mel'anet ve fesâd etmeleriyle mîr-i merkûmun ba'zı gûna etvârından iştikâ sûretiyle rikâb-ı hümâyûnuma arz-ı hâl takdîmiyle tasaddîye ictisâr ve ibtidâr etmeleriyle ve merkûmları te'dîb ve emsâli olan sâ'ir müzevvirini terhîb için merkûmlar o tarafda mahbûs olmağla çavuş mübâşeretleriyle vilâyetleri olan İznik'e irsâl ve tesyîr olunmaları fermânım olmağın, imdi sen ki çavuşbaşı-i mûmâ ileyhsin, fîmâ-ba'd bu makûle da'vâyı tezvîre sülûk ile tasaddîye mücâseret iderler ise âhar gûna cezâ ile mücâzât olacakları ma'lûmun oldukda mukaddemân emr-i şerîfim merkûmların gûş-hûşlarına îfâ iderek ber-vech-i meşrûh Dîvân-ı hümâyûnum çavuşlarından ta'yîn olunan () çavuş zîde kadruhû mübâşeretleriyle kendülerini te'dîb ve emsâli olan sâ'ir müzevvirini terhîb için vilâyetleri olan İznik'e irsâl ve tesyîrlerine ihtimâm ü dikkat eyleyesin. Ve sen ki İznik Kazâsı Nâ'ibi mevlânâ-yı mûmâ ileyhsin, vüsûllerinde ol tarafda meks ve ikâmet etdirüp fîmâ-ba'd bu makûle da'vâ-yı tezvîre sülûk ile tasaddîye mücâseretden mücânebet eylemelerini kendülere tenbîh ve te'kîde mübâderet eylemen bâbında.

Fî evâ'il-i M (Muharrem) sene 1204.

[s.58/3]

İznik Kal'ası Dizdârına hüküm ki,

Zehâyir ashâbı ve mültezimler zahîrelerini Tekfurdağı İskelesi'ne nakl eylemeleriçün tenbîh-i ekîdi hâvî münferid evâmîr-i şerîfem sâdır olmuşken Çorlu Kazâsı sâkinlerinden Hâcî Nu'mân Yeğeni Bostânî Süleymân uhdesinde olan ze'âmet karyelerinden hâsıl olan hintayı Tekfurdağı İskelesi'ne nakl etmeyüp hilâf-ı emr-i âlî ihtikâr dâ'iyyesiyle Çorlu Kazâsı'na nakl eylediği inhâ olunmakdan nâşî mezbûr ahz

ve İnöz Kal'ası'na kal'a-bend olunmak bâbında emr-i şerîfim sâdır olmuşıdi. El-hâletü hâzihî Çorlu Nâ'ibi tarafından Der-aliyyeme vârid olan i'lâmın hulâsâsında merkûm Süleymân zahîresini Silivri İskelesi'ne nakl etmiş olup hakkında olan inhâlar ifk ü iftirâ olmağla cürmü afv ve ıtlâk olunmak bâbında emr-i şerîfim sudûrunu bi'l-cümle ahâlî niyâz eyledikleri tahrîr inhâ ve merkûm zahîresini Silivri İskelesi'ne nakl etmiş olduğu vârid olan i'lâmda müstebân olmağla fîmâ-ba'd zahîre nakline mûmâna'at etmemek üzre kal'a-i merkûmdan afv ve ıtlâk olunmak fermânım olmağın, imdi sen ki dizdâr-ı mûmâ ileyhsin, merkûm fîmâ-ba'd zahîre nakline mûmâna'at etmemek üzre cürmü afv olunduğu ma'lûmun oldukda merkûmu kal'a-i merkûmdan ıtlâk ve sebîlin tahliye eylemen bâbında.

Fî evâ'il-i M (Muharrem) sene 1204.

[s.58/4]

Dergâh-ı mu'allâm kapucubaşlarından hâlâ Bergos Mübâya'cısı Mustafa dâme mecduhûya ve Ahyolu ve Samsun Kādîlarına hüküm ki,
Sen ki kapucubaşı-i mûmâ ileyhsin, tarafından vârid olan takrîrin hulâsâsında Ahyolu Kazâsı'na tâbi' Ahne Yolu Karyesi (?) Zâbiti Kürd-oğlu Ahmed Haseki bi-gayr-ı hakkın re'âyâyı tecrîm ve üç yüz kırk kise rahne-dâr eylediğinden re'âyâ-yı mezbûre, merkûmun hesâbı rû'yetine azlini ordu-yı hümâyûnuma lede'l-istirhâm merkûmun karye-i mezkûru ba'dehû izin iltizâm eylemek şartıylâ ma'rifet-i şer'le hesâbı rû'yet olunması bâbında ordu-yı hümâyûnumdan emr-i âlî sâdır ve mektebim hulefâsından Hâşim-zâde es-Seyyid Ali zîde kadruhû mübâşeretiyile vârid olmağla inhâ-yı mezkûr haseki-i merkûma sen ki mübâya'acı mûmâ ileyhsin, sana gadr birle Ahyolu ve medîne ve Kırkkilise ve Burgaz hisar Kazâları ahâlî-i re'âyâlarına ve mübâya'a ve cizyenizi afv ve tertîb itdiririm deyü haber irsâliyle re'âyâyı iki fırka eylediğinden hâssa mübâya'alarını kimi edâ ve kimi i'tâ eylemeyeceklerini beyân birle ba'zısı Der-aliyyeme azîmet eylemekden nâşî vakt-i hürmet mürûrluğu iken henüz tevzî' defterlerini bu sûretde tamâmı ahz olunamadığı ve sâ'ir kazâlara dahi sirâyet eylediğinden habbe-i vâhide tahsîl olunamadığı zâhir olmağla haseki-i merkûm Anadolu cânibinde vâkı' Samsun'a nefy ü iclâ olunmak bâbında emr-i şerîfim sudûrunu tahrîr ve istid'â etmekle mübâya'ayı ta'tîlinden sıyâneten haseki-i merkûmun Samsun'a nefy ü iclâ olunmak fermânım olmağın, imdi siz ki mübâyâ'acı

kapucubaşı ve Ahyolu Kādîsı mûmâ ileyhimâsız, ma‘rifetiniz ile haseki-i merkûmu ahz ve li-ecli’t-te’dîb Samsun'a nefy ü iclâ eyleyesiz. Ve sen ki Samsun Kādîsı mevlânâ-yı mûmâ ileyhısın, vüsûlünde merkûmu kazâ-i mezbûre menfiyyen meks ve ikâmet itdirüp bilâ-emr-i şerîf itlâkından bir hatve hâric mahalle harekete irâ’et ve ruhsatı tecvîzden tehâşî ve mücânebet ve menfiyyen ikâmet itdirildiğini Der-aliyyeme i‘lâma müsâra‘at eylemen bâbında.

Fî evâ’il-i M (Muharrem) sene 1204.

İşbu emr-i âlî girü kalup battâlde hıfz olunmuşdur.

S:59

[s.59/1]

Cisr-i Ergene ve Limni Cezîre[si] Nâ’iblerine hüküm ki,
Hem-şîre-i muhteremem Bîcân Sultân zîdet iffetuhânın kethüdâsı olan Hâcegân-ı Dîvân-ı hümâyûnumdan Ahmed zîde mecduhûnun rikâb-ı hümâyûnuma takdîm eylediği takrîrinde sultân-ı müşârun ileyhânın ber-vech-i mülûkâne uhdesinde olan Haremeynü’ş-şerîfeyn mukâta‘âtından Cisr-i Ergene Kazâsı ahâlîlerinden Hâcî Mehmed-oğlu Hâcî Hüseyin ve Kontoşlu Mehmed ve Keşfi Mehmed ve Hâcî Ömer-oğlu Mehmed nâm kimesneler kendü hâllerinde olmayup birbirleriyle yek-dil olarak birkaç seneden berü mukâta‘a-i mezbûre karyelerinin tekâlifleri umûruna karışup evâmir-i aliyye vâride olan tekâlîfden emr ve defterden ziyâde kendü nefsleriçün külli akçe tevzî‘ ve cebren ve kahren cem‘ ve tahsîl birle ahâlî fukarâsı medyûn ve hâlleri diğer-gûn ve perîşân olmalarına bâ’is ve mukâta‘a-i mezbûr mahsûlünün kesr ü noksân tertîbine bâdî olduklarından başka envâ‘ gûne fesâda şurû‘ ve ihtilâl-i mukâta‘a mübâderet etmeleri mezbûrûn li-ecli’t-te’dîb ocakdan çavuş mübâşeretiyle Limni Cezîresi’ne nefy ü iclâ olmaları bâbında emr-i şerîfim sudûrunu tahrîr ve istid‘â ve husûs-ı mezbûr hâlâ rikâb-ı hümâyûnumda sekbânbaşı olan İsmâ’îl dâme mecduhûdan isti‘lâm oldukda mezbûrûn Hâcî Mehmed-oğlu Hâcî Hüseyin ve Kontoşlu Mehmed ve Keşfi Mehmed ve Hâcî Ömer-oğlu Mehmed birbirleriyle müttetik olup vech-i meşrûh üzre mukâta‘a-i mezbûr ahâlî fukarâlarına zulm ve ta‘addî eyledikleri bedîdâr olmağla mezbûrlar li-ecli’t-te’dîb ıslâh-ı nefis idiceye değin ocakdan çavuş mübâşeretiyle Limni Cezîresi’ne nefy ü iclâ olunmaları bâbında emr-i şerîfim sudûrunu sekbânbaşı-

i mûmâ ileyh i'lâm etmeğin, i'lâmı mücebince merkûmları li-ecli't-te'dîb Limni Cezîresi'ne nefy ü iclâ olunmaları fermânım olmağın, imdi sen ki Cîsr-i Ergene Kazâsı Nâ'ibi mevlânâ-yı mûmâ ileyhysin, ma'rifetin ve ocakdan mübâşir ta'yîn olunan () zîde kadruhû mübâşeretiyle merkûmları ahz ve li-ecli't-te'dîb Limni Cezîresi'ne nefy ü iclâyâ mübâderet eylesin. Ve sen ki Limni Cezîresi Nâ'ibi mevlânâ-yı mûmâ ileyhysin, vüsûllerinde merkûmları cezîre-i mezbûrede menfiyyen meks ve ikâmet itdirüp bilâ-emr-i şerîf itlâk ve firârlarından hazer ve mucânebet ve vüsûllerini çavuş-ı merkûm ile tahrîr ve iş'âra mübâderet eylemen bâbında.

Fî evâ'il-i M (Muharrem) sene 1204.

Turnacıbaşı mübâşeretiyle tekrâr emr yazılmışdır.

Fî evâhir-i M (Muharrem) sene 1204.

[s.59/2]

Seddü'l-bahir Kal'ası Dizdârına hüküm ki,

Bundan akdem Tobhâne ocağından tobcubaşı-i sâbık tarafından sulehâ çukâdârlığı hidmetinden olan Mustafa nâm çukâdârın hilâf-ı rızâ ba'zı gûne harekete mebnî li-ecli't-te'dîb-ecli Seddü'l-bahir Kal'ası'na kal'a-bendiçün sâdır olunmuşıdi. El-hâletü hâzihî mezbûr te'dîb ve ahvâli diğer-gûn ve şâyeste-i merhamet olduğu dergâh-ı mu'allâm kapucubaşılarından hâlâ rikâb-ı hümayûnumda tobcubaşı iftihârü'l-emâcid ve'l-ekârim Seyyid Abdullâh dâme mecduhû bir kıt'a arz-ı hâliyle inhâ ve merkûmun cürmü afv ve itlâk olunmak bâbında emr-i şerîfim sudûrunu istid'â etmeğin vech-i meşrûh üzre afv ve itlâk olunmak bâbında.

Fî evâ'il-i M (Muharrem) sene 1204.

[s.59/3]

Hâlâ rikâb-ı hümayûnumda çavuşbaşı olan Mîr Hamdullâh dâme mecduhûya ve Bozcaada Nâ'ibine hüküm ki,

Tezkire-i evvel sâbık Ebûbekir Râtib Efendi'nin hilâf-ı marzî tavır ve hareketi cihetiyle azl ve nefy ve tegarrübü bâbında hatt-ı hümayûn-ı şevket-makrûnum şerefyafte-i sudûr olmağla Dîvân-ı hümayûnum çavuşu mübâşeretiyle Bozcaada'ya nefy ü iclâ olunmak fermânım olmağın, imdi sen ki çavuşbaşı-i mûmâ ileyhysin, tezkire-i evvel sâbık-ı mûmâ ileyhi ta'yîn [olunan] () çavuş zîde kadruhûya terfik ve

Bozcaada'ya nefy ü iclâya mübâderet eylesin. Ve sen ki Bozcaada Nâ'ibi mevlânâyı mûmâ ileyhsin, vüsûlünde mûmâ ileyhi Bozcaada'da menfiyyen meks ve ikâmet itdirüp vüsûl ve ikâmetini çavuş-ı merkûm ile Der-aliyyeme i'lam ve işâret eylemen bâbında.

Fî evâhir-i Z (Zi'l-hicce) sene 1203.

İşbu emr-i âlî ile efendi-i mûmâ ileyh lede'l-vüsûl ber-mûceb-i emr-i âlî cezîre-i mezbûrede menfiyyen meks ve ikâmet itdirildiğini nâlık Bozcaada Nâ'ibinin vârid olan i'lâmunın mefhûmu bâ-fermân-ı âlî şerh virildi.

Fî 19 M (Muharrem) sene 1204.

Bâ-hatt-ı hümayûn ıtlâkiçün emr yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı C (Cemâziye'l-âhir) sene 1205.

[s.59/4]

İnöz Kal'ası Dizdârına hüküm ki,

Silivri Kazâsında ayânlık iddi'âsında olan İbiş Ağa dimekle ma'rûf kimesnenin yedinde beş altı bin keyl der-anbar olunmuş hintayı kapan râyici üzre virmekde imtinâ' eylediğine binâ'en merkûm İbiş'in anbarlar ve sâ'ir zahîresi mevcûd olan mahalleri ma'rifet-i şer'le temhîd ve devr-i keyl olunarak Silivri İskeleyi'ne nakl ve kapan râyici üzre behâsı ol tarafda ba'de'l-edâ tohumluk ve akvât-ı yevmiyeden⁴³⁹ mâ'adâsı iskeleden sefinelere tahmîl ve Der-aliyyeye tesyîr olunmak ve merkûm İbiş li-ecli't-te'dîb [İnöz] Kal'ası'na kal'a-bend olunmak bâbında Silivri Nâ'ibini ve zahîre maddesine me'mûren Silivri tarafında olan haseki ve sâ'ire ve İnöz Kal'ası Dizdârına hitâben emr-i şerîfim sâdır olmuşıdi. El-hâletü hâzihî Silivri Nâ'ibi tarafından Der-aliyyeme vârid olan bir kıt'a i'lâm ve haseki-i merkûmun arz-ı hâl ve ahâlîsinin mahzarlarından ber-vech-i muharrer sâdır olan emr-i âlî mûcebince merkûm İbiş'in mevcûd olan bi'l-cümle hintası ma'rifet-i şer' ve mübâşir-i mûmâ ileyh ma'rifeti ve cümle ittifâkıyla ahz ve akvât-ı yevmiye ve tohumluğu ba'de'l-ihrâc beş yüz yetmiş keyl hintayı arabalara tahmîl ve iskele-i mezbûre nakl ve ber-mantûk-ı emr-i âlî yüz onar para behâsı kapanlar yedinden merkûm İbiş ahz ve kendüsü İnöz Kal'ası'na ırsâl ve kal'a-bend olup, merkûm te'dîb ve salâh hâli

⁴³⁹ Metinde tavsiye yazılmıştır.

zâhir ve ahvâli diğ̃er-gûn olmağ̃la cürmü afv ve kal'a-i merkûmdan itlâk ve sebîli tahliye olunmak bâbında emr-i şerîfim sudûru tahrîr ve istid'â olunmağ̃la vech-i meşrûh üzre afv ve itlâk olunmak fermânım olmağ̃ın, imdi sen ki dizdâr-ı merkûmsun, mezbûr İbiş'in cürmü afv olunduğ̃u ma'lûmun oldukda merkûmu dizdârı olduğ̃un kal'a-i merkûmdan itlâk ve sebîlin tahliyeye mübâderet eylemen bâbında.

Fî evâ'il-i M (Muharrem) sene 1204.

S:60

[s.60/1]

İzmir Kazâsına Mutasarrıf Urla Nâhiyesi Nâ'ibine ve Urla Mukâta'ası Voyvodası () zîde kadruhûya ve Limni Kal'ası Dizdârı () zîde hıfzuhûya hüküm ki, Sen ki Urla Nâhiyesi Nâ'ibi mevlânâ-yı mûmâ ileyh el-Hâc Mustafa zîde ilmihûsun, rikâb-ı hümayûnuma mektûb gönderüp nâhiye-i mezbûr ahâlîleri cem'-i kesîr ve cemm-i gafîr meclis-i şer'e varup nâhiye-i mezbûr sâkinlerinden eşirrâ ve müzevvir gürûhundan ihtilâl-i belde ve ikâz-ı fitne âdet-i müstemirreleri olan Koca Mustafa-oğlu Seyyid Abdurrahîm ve Müfti-oğlu Mollâ Ahmed ve Hâcî Hamza-oğlu Mehmed ve Kahveci-oğlu İbrâhîm ve yine nâhiye-i mezbûre tâbi' Özbek Karyesi'nde (?) sâkin İmâm Mollâ Ahmed demekle meşhûr kimesneler kendi hâllerinde olmayup birbirleriyle yek-dil olarak birkaç seneden berü tekâlîfleri umûruna karışup evâmîr-i aliyye ile vâride olan tekâlîfden emr ü defterden ziyâde kendü nefisleriçün külli akçe tevzi' ve cebren tahsîl ve ahâlî fukarâsı medyûn ve ahvâlleri diğ̃er-gûn ve perîşân olmalarına bâ'is olduklarından başka envâ' gûna fitne ve fesâda şurû' ve ihtilâl-ı nizâm-ı memlekete bâdî olmalarıyla merkûmlar li-ecli't-te'dîb mübâşir ma'rifetiyle ahz ve Limni Kal'ası'na kal'a-bend olunmak bâbında emr-i şerîfim sudûrunu recâsına vâkı' hâli bi'l-iltimâs arz etmekle, sen ki voyvoda-i mûmâ ileyhsin, mezkûrûn teber-dâr mübâşeretiyle mahallerinden ahz ve Limni Kal'ası'na irsâl ve kal'a-bend olunmak fermânım olmağ̃ın, imdi siz ki mevlânâ ve voyvoda-i mûmâ ileyhimâsız, ber-vech-i muharrer mezkûrûnu ta'yîn olunan teber-dârlarından () zîde kadruhû mübâşeretiyle mahallinden ahz ve Limni Kal'ası'na irsâle mübâderet ve sen ki Limni Kal'ası Dizdârı merkûmsun, vüsûllerinde merkûmûnu kal'a-i mezbûreye muhkem habs ve kal'a-bend eyleyüp bilâ-emr-i şerîf

ıtlak ve bir takrîb firârlarından hazer ve mücânebet ve vüsûllerini Der-aliyyeme tahrîr ve inhâya müsâra‘at eylemen bâbında.

Fî evâ'il-i M (Muharrem) sene 1204.

Derkenârı mûcebince zâyi 'nden emr-i şerîfîm yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı M (Muharrem) sene 1204.

[s.60/2]

Sakız Cezîresi Nâ'ibine hüküm ki,

Dülger kalfalarından Yani Kalfa kendü hâlinde olmayup vazîfesi olmayan umûra ve hilâf-ı rızâ harekete tasaddîsine mebnî bundan [akdem] bâ-emr-i âlî Cezîre-i Sakız'a nefy ü iclâ olmuşıdi. El-hâletü hâzihî mesfûr Yani Kalfa ile anası taraflarından rikâb-ı hümâyûnuma takdîm olunan arz-ı hâllerde mesfûra isnâd olunan kabz ba'zı kendü cinsi olanların nefsâniyyetlerine mebnî olduğundan bahsle afv ve ıtlâkı istid'â olduğuna binâ'en şeref-yafte-i sudûr olan hatt-ı hümâyûn-ı şevket-makrûnum mûcebince ehl ü ıyâliyle Âsitâne-i aliyyeme gelüp arz vâdiyle ifâ-yı resm-i ra'iiyyetde hilâf-ı marzî hareketden mücânebet eylemek şartıyla cürmü afv olunmağla ıtlâkı fermânım olmağın, imdi sen ki mevlânâ-yı mûmâ ileyhsin, şeref-yafte-i sudûr olan hatt-ı hümâyûn-ı şevket-makrûnum mûcebince şart-ı mezkûr ile mesfûrun cürmü afv olunduğu mâ'lûmun oldukda ber-vech-i muharrer vüsûl ve emr-i şerîfimde şart-ı ıtlâkını mesfûrun gûş-ı hûşuna ilkâ ile sebîlini tahliye eyleyüp ehl ü ıyâliyle Âsitâne-i aliyyeme azîmete muhâlefet olmamak bâbında.

Fî evâ'il-i M (Muharrem) sene 1204.

[s.60/3]

Filibe Mollâsına ve Eğridere Palankası Nâ'ibi zîde ilmihûya hüküm ki,

Filibe Kazâsı'na tâbi' Karlova nâm karye sâkinlerinden Hâcî Yûsuf ve Şâtır-oğlu Küçük Ahmed ve yine kazâ-i mezbûra tâbi' İstanmaka Nâhiyesi'nden (?) Cizremor Mahallesi sâkinlerinden Hâcî Ömer-oğlu Hâcî Ahmed nâm şakâvet-pişeler kendü hâllerinde olmadıklarından nâşî kazâ-i mezbûr kurâlarını geşt ü güzâr ve ikâz-ı fitneye ibtidâr ve umûr-ı mühimme zımnında sâdır olan evâmir-i şerîfe ve ser-asker tarafından tevârüd iden buyrulduyanın tenfiz ve icrâsı bir vechle mümkün olmayup ta'tîl-i umûra bâdî olmalarıyla umûr-ı mühimmeyi ta'tıldan sıyâneten müfsid-i

merkûmun ıslâh-ı nefis oluncayadek çavuş mübâşeretiyle Eğridere Palankası'na nefy ve kal'a-bend olunmaları bâbında emr-i şerîfim sudûrunu sen ki mevlânâ-yı mûmâ ileyhsin, bir kıt'a i'lâmının ve Filibe Nâzırı mektûbunda tahrîr ve inhâ vech-i meşrûh üzre emr-i şerîfim tahrîrini hâlâ rikâb-ı hümâyûnumda başdefterdâr olan Osmân dâme uluvvuhû bâ-takrîr istid'â etmekle umûr-ı mühimmeyi ta'tilden sıyâneten merkûm Hâcî Yûsuf ve Küçük Ahmed ve Hâcî Ömer-oğlu Ahmed'in çavuş mübâşeretiyle Eğridere Palankası'na nefy ü iclâları fermânım olmağın, imdi sen ki Filibe Kâdîsı mevlânâ-yı mûmâ ileyhsin, ma'rifetin ve mübâşir ta'yîn olan Dîvân-ı hümâyûnum çavuşlarından çavuş zîde kadruhû ma'rifetiyle merkûm Hâcî Yûsuf ve Küçük Ahmed ve Hâcî Ömer-oğlu Ahmed'i ahz ve li-ecli't-te'dîb Eğridere Palankası'na nefy ü iclâ eylesin. Ve sen ki Eğridere Palankası Nâ'ibi mevlânâ-yı mûmâ ileyhsin, vüsûlünde mezbûrları palanka-i merkûmede menfiyyen meks ve ikâmet itdirüp bilâ-emr-i şerîf ıtlâk ve bir hatve hâric mahalle izn ve ruhsatdan bir takrîb firârlarından tehâşî ve mücânebet eylemen bâbında.

Fî evâ'il-i M (Muharrem) sene 1204.

İşbu emr-i âlî lede'l-vüsûl mezbûrûn havflarından nâşî diyâr-ı âhara firâr idüp karyeteyn-i mezbûreteyn ahâlîleri her ne vakit mezbûrûn zuhûr iderse ahz ve zâbitlere teslîmi ta'ahhüd eylediklerini nâtık Filibe Kâdîsı'nın vârid olan i'lâmının mefhûmu bâ-fermân-ı âlî şerh virildi. Fî 3 S (Safer) sene 204.

[s.60/4]

Çavuşbaşıya ve İnöz Nâ'ibine hüküm ki,

İstanbul ve tevâbi'i Rum Patriki ve Der-aliyyeme mukîm cemâ'at-i metropolidân mühürlü arz-ı hâl gönderüp, sâbıkâ Atina Metropolidi Atnaşbos (?) nâm râhib kendü hâlinde olmayup vazîfesi olmayan umura sülûk ve mahall-i umûr-ı re'âyâyı mûcib harekâta cesâret ve vücûhla sezâ-vâr-ı te'dîb olduğu taraflarına ifâde olunduğun bildirüp mesfûr Âsitâne-i aliyyem ve havâlîsinde ve sâ'ir her ne mahallde bulunur ise yasakçı ma'rifetiyle ahz ve ibreten li'l-gayr İnöz'e nefy ü iclâ olunup ıtlâkı husûsu memhûr arz-ı hâlleriyle istid'â olunmadıkça müsâ'ade olunmamak bâbında emr-i şerîfim recâ etmeğın vech-i meşrûh üzre mesfûr İnöz'e nefy ü iclâ olunmak bâbında.

Fî evâ'il-i M (Muharrem) sene 1204.

İtlakiçün emr-i âlî yazılmışdır. Fî evâhir-i M (Muharrem) sene 1204.

S:61**[s.61/1]**

Timürcü Kādîsı ve Magosa Kal'ası Dizdârı () zîde hıfzuhûya hüküm ki, Anadolu'nun sağ kolundan meştâ-yı ordu-ı hümayûnuma me'mûr asâkirin bir ân akdem yerlerinden ihrâc ve savb-ı me'mûrlarına irsâlleri bâbında sâdır olan emr-i âlî sağ koldan asâkir ihrâcına Ser-turnayî Yahyâ zîde mecduhû mübâşeretiyle lede'l-vürûd Timürcü Kazâsı'ndan matlûb olan serdâr bayrağı neferâtîçün kazâ-i mezbûr Voyvodası Kôr İsmâ'îl ve Kethüdâsı Beki-oğlu Hâlîl nâm kimesneler tama'-ı hâmlarından nâşî kazâ-i mezbûre seksan nefer tevzî' ve ellişer guruşdan akçelerini tahsîl ve bayrağ-ı mezkûru yirmi nefer ile ihrâc ve bâkî altmış neferin akçesini ekl bel' etmişler olduğunu bu def'a matlûb olan elli neferin akçelerin dahi tahsîl idüp bir nefer irsâl eylemediklerini ve merkûmân ibreten li'l-gayr te'dîb olmadıkça gerek asâkir ihrâc ve gerek matlûbât-ı seferiye (?) tahsîl olunmayacağını mübeyyin sen ki mevlânâ-yı mûmâ ileyhsin, tarafından i'lâm i'tâ olunmuş olduğunu turnacıbaşı-i mûmâ ileyhin vârid olan arz-ı hâlinde tahrîr ve inhâ olduğuna binâ'en husûs-ı mezbûr hâlâ rikâb-ı hümayûnumda sekbânbaşı olan İsmâ'îl dâme mecduhûdan isti'lâm olundukda balâda isimleri mezkûr Timürcü Voyvodası Kôr İsmâ'îl ve Kethüdâsı Beki-oğlu Hâlîl li-ecli't-te'dîb ıslâh-ı nefis idiceye değin Magosa Kal'ası'na kal'a-bend olunmaları bâbında emr-i şerîfim sudûrunu sekbânbaşı-i mûmâ ileyh i'lâm etmekle i'lâmı mücebince amel olunmak fermânım olmağın, imdi sen ki mevlânâ-yı mûmâ ileyhsin, ber-vech-i muharrer sekbânbaşı mûmâ ileyhin i'lâmı mücebince mezkûrların Timürcü Voyvodası Kôr İsmâ'îl ve Kethüdâsı Beki-oğlu Halîl li-ecli't-te'dîb ıslâh-ı nefis idinceye değin Magosa Kal'ası'na irsâl eylesin. Ve sen ki dizdâr-ı merkûmsun vüsûllerinde merkûmânı dizdârı olduğun kal'a-i mezbûreye vaz' ve kal'a-bend eyleyüp bilâ-emr-i şerîf ıtlâk ve firârlarından ve vüsûllerin Der-alıyyeme tahrîr işâret eylemen bâbında.

Fî evâsıt-ı M (Muharrem) sene 1204.⁴⁴⁰

⁴⁴⁰ Metinde 1203 yazılmıştır.

[s.61/2]

İzmir Kâzâsı'na Muzâfa Urla Nâhiyesi Nâ'ibine ve Urla Mukâta'ası Voyvodası () zîde kadruhûya ve Limni Kal'ası Dizdârına hüküm ki,
 Sen ki Urlâ Nâhiyesi Nâ'ibi mevlânâ-yı mûmâ ileyh el-Hâc Mustafa zîde ilmuhûsun, bundan akdemce rikâb-ı hümâyûnuma vârid olan i'lâmında nâhiye-i mezbûr ahâlîleri cem'-i kesîr ve cem'-i gaffîr meclis-i şer'e varup nâhiye-i mezbûr sâkinlerinden eşîrrâ ve müzevvir gürûhundan ihtilâl-i belde ve îkâz-ı fitne âdet-i müstemirreleri olan Koca Mustafa-oğlu Seyyid Abdurrahîm ve Müfti-oğlu Mollâ Ahmed ve Hâcî Hamza-oğlu Mehemmed ve Kahveci-oğlu İbrâhîm ve yine nâhiye-i mezbûra tâbi' Özbek Karyesi'nde sâkin İmâm Mollâ Ahmed dimekle meşhûr kimesneler kendü hâllerinde olmayup birbirleriyle yek-dil olarak birkaç seneden berü tekâlîfleri umûruna karuşup evâmir-i aliyye ile vârid olan tekâlîfden emr ü defterden ziyâde kendü nefsânîyyetleriçün külli akçe tevzî' ve cebren tahsîl ve ehli fukarâsı medyûn ve ahvâlleri diğîr-gûn ve perîşân olmalarına bâ'is olduklarından başka envâ' gûna fitne ve fesâde şurû' ve ihtilâl-i memlekete bâdî olmalarıyla merkûmlar li-eclî't-te'dîb mübâşîr ma'rîfetiyle ahz ve Limni Kal'ası'na kal'a-bend olunmak bâbında emr-i şerîfim sudûru recâsına vâkı' hâli bi'l-iltimâs arz eylediğine binâ'en sen ki voyvoda-i mûmâ ileyhşin, mezkûrûn teber-dâr mübâşeretîyle mahallerinden ahz ve Limni Kal'ası'na irsâl ve kal'a-bend olunmak bâbında sene-i mâziye evâ'il-i Zi'l-hiccesinde sâdır olan emr-i şerîfim bir takrîb zâyi' olduğundan bu def'a kazâ-i mezbûr ahâlîsi bâ-arz-ı hâl inhâ ve mukaddemâ sâdır olan emr-i şerîfim mücebine müceddeden emr-i şerîfim sudûrunu istid'â ve rikâb-ı müstetâbımda Dîvân-ı hümâyûnum'da mahfûz kuyûd-ı ahkâma mürâca'at olundukda vech-i meşrûh üzre tarîh-i merkûmda emr-i şerîfim virildiği mastûr ve kayd olunmağın, mukaddemâ sâdır olan emr-i şerîfim mücebine amel olunmak fermânım olmağın, imdi siz ki mevlânâ ve voyvoda-i mûmâ ileyhimâsız, ber-vech-i muharrer mukaddemâ ve hâlâ sâdır olan evâmir-i şerîfem mantûku üzre mezkûrûnu ta'yîn olunan teber-dârlarından () zîde kadruhû mübâşeretîyle mahallerinden ahz ve Limni Kal'ası'na irsâle mübâderet ve sen ki Limni Kal'ası Dizdârı merkûmsun, vüsûllerinde merkûmûnu kal'a-i mezbûreye muhkem habs ve kal'a-bend eyleyüp bilâ-emr-i şerîf itlâk ve bir takrîb firârlarından hazer ve mücânebet ve vüsûllerini Der-aliyyeme tahrîr ve inhâya müsâra'at eylemen bâbında.

Fî evâsıt-ı M (Muharrem) sene 1204.

İşbu emr-i âlî lede'l-vüsûl Özbek İmâmı Mollâ Ahmed'i ber-mûceb-i emr-i âlî mahall-i menfâsına irsâl ve refîkleri firâr eyledikleri Urla Nâ'ibinin i'lâm ve vâsıl ve kal'a-bend olunduğunu nâtık Limni Kal'ası Dizdârının vârid olan arzının mefhûmu bâ-fermân-ı âlî şerh virildi.

Fî 4 Ca (Cemâziye'l-evvel) sene 1204.

Yalnız İmâm Mollâ Ahmed itlâk olunmuşdur.

Fî evâ'il-i C (Cemâziye'l-âhîr) sene 1204.

[s.61/3]

Limni Cezîresi'nde Nâ'ibü's-şer' olan () zîde ilmuhûya ve cezîre-i mezbûrede yeniçeri zâbiti olan () zîde mecduhûya hüküm ki, Âsitâne-i sa'âdetimde elli altı bölüğün nısf miyânesinde çorbacı olup bundan akdem li-ecli't-te'dîb menfiyyen cezîre-i mezbûrede ikâmet üzre olan Sâlih bu def'a te'dîb ve ıslâh-ı nefis olunduğun inhâ ve ihbâr olunmağla cerâyim-i güzeştesi afv ve sebîli tahliye olunmak bâbında fermân-ı âlî-şânım olmağın imdi siz ki mevlânâ ve zâbit-i mûmâ ileyhimâsız, vech-i meşrûh üzre çorbacı-i merkûmun cerâyim-i sâbıkası afv olunmağla kayd-ı nefyden itlâk ve sebîli tahliye eyleyesiz deyü bi'l-fi'l sekbânbaşı olan İsmâ'il dâme mecduhû tarafından mühürlü mektûb virilmekle vech-i meşrûh üzre amel olunmak bâbında.

Fî evâsıt-ı M (Muharrem) sene 1204.

S:62

[s.62/1]

Bozcaada Kal'ası Dizdârına hüküm ki,

Fırt ma' Şami Kazâsı'nda vâkı' İnebey Zâviyesi vakfının bâ-berât-ı âlî-şân mütevellîsi kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân Mustafa zîde kahdruhû rikâb-ı hümâyûnuma arz-ı hâl idüp mûmâ ileyhin vakf-ı mezbûr mülhakâtından Fırt ma' Şami Kazâsı'na tâbi' Susgurluk Karyesi'nde bundan akdem vekîli olan Süleymân nâm kimesne kendü hâlinde olmayup umûr-ı tevliyyete müdâhale eylediğine binâ'en li-ecli't-te'dîb bâ-fermân-ı âlî Bozcaada Kal'ası'na kal'a-bend olunup ahvâli diğer-gûn ve ıslâh-ı nefis idüp ve tevliyyet-i merkûm umûruna ta'arruz ve müdâhale etmeyeceğini arz ve

mahzar vürûd eylediğinden bahisle merkûm kal'a-i mezbûrdan ıtlâk ve sebîli tahliye olunmak bâbında emr-i şerîfim sudûrunu istid'â etmekle mütevellî-i merkûm Mustafa'nın inhâsı üzre merkûm Süleymân'nın fîmâ-ba'd kendü hâlinde olup tevliyyet-i merkûm umûruna müdâhale ve ta'arruz etmemek şartıyla nefyiçün virilen emrin kayd-ı ref'-i terkîn ve afv ve ıtlâk olunmak bâbında fermân-ı âlî-şânım sâdır olmuştur.

Fî evâsıt-ı M (Muharrem) sene 1204.

[S:62/2]

Edirne Bostâncıbaşı Mîr Ali ve dergâh-ı mu'allâm kapucubaşılığı pâyesiyle Tekfurdağı Mübâya'acısı Çelebi Mehemed dâme mecdühümâya ve İnöz Kal'ası Dizdârına hüküm ki,

Sen ki Bostâncıbaşı-i mûmâ ileyhsin, tarafından zahîre sevkine me'mûr usta ve bölükbaşıları karyelerden ellîşer, yüzer gurus mübâşir pâyesiyle akçe ahzıyla sevk-i zehâyirde igmâz ve tekâsül eylediklerinden başka Dağlı Hüseyin Usta dimekle meşhûr kimesne bir sene mukaddem Edirne ve Aydos mübâya'alarından otuz beş bin gurusluk mübâya'a der-uhde idüp ve bu sene dahi sürsât zehâyiri sevkine me'mûr olduğundan bir tüccâr tâ'ifesinden üç buçuk, dört gurus cebren zehâyir ahz ve bir mahallde cem' ve ketm eylediği ve ol vechle zehâyirin inkıtâ' ve ta'tîline bâdî olduğu bi'l-ihbâr vâsıl-ı sâmi'a-i şâhânem olmakdan nâşî siz ki Edirne Bostancıbaşı ve Tekfurdağı Mübâya'acısı mûmâ ileyhimâsız, bu makûle ihtikâr dâ'iyyesinde olanların te'dîb olunacakları ısdâr ve irsâl olunan evâmir-i aliyyemden munderic iken merkûm Hüseyin Usta'nın bu vechle zehâyiri ahz ve ketm eylemesi te'dîbini îcâb etmekle anbarlarda mevcûd olan zehâyirin râyiciyle kapan tüccârına bey' olunmasıçün iskeleye tenzîl ve kendüsünün li-ecli't-te'dîb İnöz Kal'ası'na kal'a-bendi fermânım olmağın, imdi siz ki Edirne Bostancıbaşı ve Tekfurdağı mübâya'acısı mûmâ ileyhimâsız, ber-vech-i muharrer merkûm Hüseyin Usta'nın anbarlarda mevcûd olan zehâyirini ma'rîfet-i şer'le devr-i keyl ve ecnâs ve mikdârını defter idüp râyiciyle kapan tüccârına bey' içün iskeleye tenzîl ve behâsını tarafından kabzına me'mûre teslîm ve kendüsünü li-ecli't-te'dîb İnöz Kal'ası'na kal'a-bend ve tesyîre ihtimâm ü dikkat eyleyesiz. Ve sen ki dizdâr-ı merkûmsun, vüsûlünde

merkûmu kal'a-i merkûmede habs ve kal'a-bend eyleyüp bilâ-emr-i şerîf ıtlâk ve firârından mübâ'adet ve vüsûlünü Der-aliyyeme tahrîr ve işâret eylemen bâbında.

Fî evâsıt-ı M (Muharrem) sene 1204.

İşbu emr-i âlî lede'l-vüsûl ustâ-i merkûmenin husûs-ı mezkûrdan haber ü âgâhları olmadığından başka mübâşirân ve bölükbaşları taraflarından dahi bu makûle fi'le ictirâ iden kimesne olmadığını ocaklu ba'de'l-eşhâd sırran tecessüs için Malkara ve Keşan taraflarına mu'temed adamlarını irsâl etmekle vüsûlünde anların tashîh eylediklerini iş'âr ideceğini nâtık Edirne Bostâncıbaşısının vârid olan arîzasının mefhûmu bâ-fermân-ı âlî şerh virildi.

Fî 9 S (Safer) sene 1204.

Ber-vech-i muharrer ustâ-i merkûmun vormeye zahîresi olmayup ve bir mahallde ihtifâ olunmuş zehâyiri olmadığı ve Edirne Mübâşirleri bir akçe almadığını nâtık Malkara ve Hayrabolu Kādîlarının i'lâmları ve bostâncı vekîlinin arzının mefâhimi bâ-fermân-ı âlî şerh virildi.

Fî 27 S (Safer) sene 1204.

[s.62/3]

Bozcaada Kal'ası Dizdârına hüküm ki,

Âsitâne-i aliyyemde Kumkapu hâricinde müddet-i vâfirenden berü yasakçılık hidmetinde istihdâm olunan Kürd İsmâ'îl nâm kimesne ba'zı gûna hilâf-ı rızâ hareketine mebnî Bozcaada Kal'ası'na kal'a-bend olunmak bâbında emr-i şerîfim sâdır olmuş idi. El-hâletü hâzihî merkûm kal'a-i merkûmede sefil ve ser-gerdân ve ahvâli diğergün ve perîşân ve merhamete şâyeste olduğundan bâ-arz-ı hâl inhâ ve cürmü afv ve ıtlâk olunmak istid'â ve merkûm her vechle te'dîb ve ıslâh-ı nefis etmekle kal'a-i merkûmden ihrâc ve sebîli tahliye olunmak bâbında emr-i âlî-şânım sudûrunu hâlâ rikâb-ı hümayûnumda sekbânbaşı olan İsmâ'îl dâme mecduhû i'lâm etmeğin i'lâmı mücebince amel olunmak bâbında.

Fî evâsıt-ı M (Muharrem) sene 1204.

[s.62/4]

Hâlâ rikâb-ı hümayûnumda çavuşbaşı olan Mîr Hamdullâh dâme mecduhûya ve Limni Cezîresi Nâ'bine hüküm ki,

Âsitâne-i sa'âdetim sâkinlerinden Bostânî Mehemed nâm mel'anet-pîşe gicelerde ba'zı ehl-i ırz kimesnelerin hânesine duhûl ve civârisini ayardup firâr itdirmek misillü hâlât ve harekâta ictisâr eylediği tahkîk olunmağla kendüyi te'dîb ve bu makûle erbâb-ı mel'anet ve şakâveti terhîb için merkûm Bostânî () çavuş mübâşeretiyle Limni Cezîresi'ne irsâl ve cezîre-bend olunmak fermânım olmağın, imdi sen ki çavuşbaşı-i mûmâ ileyhsin, merkûm Bostânî'yi ta'yîn olunan Dîvân-ı hümayûnum çavuşlarından () çavuş zîde kadruhû mübâşeretiyle Limni Cezîresi'ne irsâl ve cezîre-bend olunmasına ihtimâm ü dikkat eylesin. Ve sen ki mevlânâ-yı mûmâ ileyhsin, merkûm Bostânî'yi vüsûlünde cezîre-bend eyleyüp bilâ-emr-i şerîf itlâk ve firârından tehâşî ve mücânebet ve vüsûlünü çavuş-ı merkûm ile Der-aliyyeme tahrîr ve iş'âra mübâderet eylemen bâbında.

Fî evâsıt-ı M (Muharrem) sene 1204.

Merkûmu esnâ-yı râhda Nağra Limanında Cezayir-i garb sefîneleri Levendânı, mübâşiri yedinden cebren ahz eylediklerini nâtk Kal'a-i Sultâniye Nâ'ibinin vârid olan i'lâminin mefhûmu bâ-fermân-ı âlî şerh virildi.

Fî 6 Ra (Rebî'ü'l-evvel) sene 1204.

[s.62/5]

Bozcaada Cezîresi Nâ'ibine hüküm ki,

Âsitâne-i sa'âdetim sâkinlerinden Yenikapu Baş Yemiş Gümrükçüsü Mehemed ve Yeğen Osmân nâm kimesneler kendü hâlinde olmadıklarına binâ'en li-ecli't-te'dîb cezîre-i mezbûra bâ-fermân-ı âlî nefy ü iclâ olunmuşlar idi. Bu def'a merkûmânın rikâb-ı hümayûnuma takdîm eyledikleri arz-ı hâllerinden merkûmân ıslâh-ı nefis idüp medyûn ve şâyeste-i merhamet olduklarından bahisle cürmleri afv ve itlâk olunmak bâbında emr-i şerîfim sudûrunu istid'â eylediklerine isbâten (?) merkûmân Mehemed ve Osmân cezîre-bendlikden afv ve itlâk olmalarına sebîlleri tahliye olunmak bâbında.

Fî evasıt-ı M (Muharrem) sene 1204.

S:63**[s.63/1]**

Limni Cezîresi Nâ'ibine hüküm ki,

Dergâh-ı mu'allâm cebecileri ocağından yedinci bölüğün yoldaşlarından Selîm nâm şahıs sekrân olarak esvâk ve bazarda geşt ü güzâr ile ehl-i ırz ve ebnâ-i sebîle ta'arruz eylediğine binâ'en bu makûlelerin sâ'ire ibreten te'dîbi lâzım gelmekden nâşî mezbûr zâbiti mâ'rifetiyle ahz ve mahbûsen li-ecli't-te'dîb Limni Cezîresi'ne nefy ü iclâ birle fîmâ-ba'd iki sahhlu fermân-ı âlî sâdır olmadıkça itlâk olunmamak fermânım olmağın, imdi sen ki mevlânâ-yı mûmâ ileyhsin, mezbur Selîm li-ecli't-te'dîb mahbûsen zâbiti mâ'rifetiyle irsâl olunmağla vüsûlünde mezbûru cezîre-i mezbûrede menfiyyen meks ve ikâmet itdirüp bilâ-emr-i şerîf itlâk ve bir takrîb firârından ve bir hatve mahall-i âhara irâ'et-i ruhsatdan mübâ'adet ve vüsûl ve ikâmetini Der-aliyyeme mübâderet eylemen bâbında.

Fî evâsıt-ı M (Muharrem) sene 1204.

İşbu emr-i âlî ile merkûm lede'l-vüsûl cezîre-i merkûmede meks ve ikâmet itdirildiğini nâtik Limni Nâ'binin vârid olan i'lâmının mefhumu bâ-fermân-ı âlî şerh virildi.

Fî evâhir Ra (Rebî'ü'l-evvel) sene 1204.

Fîmâ-ba'd bu makûle hareketde bulunmamak şartıyla itlâkiçün emr-i âlî yazılmışdır.

Fî 21 Ca (Cemâziye'l-evvel) sene 1204.

[s.63/2]

Bursa Mollâsına ve hâlâ rikâb-ı hümayûnumda çavuşbaşı olan Mîr Hamdullâh dâme mecduhûya hüküm ki,

Âsitâne-i sa'âdetim sekenelerinden Ebva (?) ve Marih (?) nâm nasrânîler bundan akdem tasaddî eyledikleri da'vâları tezvîr olduğu lede't-terâfu' numâyân olup bi-vech-i müdâhaleden men'leri taraf-ı şer' den i'lâm olunmuşıdı. Bu def'a tekrâr da'vâ-yı tezvîre tasaddî etmeleriyle yine da'vâları tezvîr ve mücerred ...? anhumâ (?) ızrâr ve tekdîr olmağla te'dîbleri husûsunu hâlâ Sadr-ı rum Mevlânâ Necmî Tevfik (?) edâmallâhu te'âlâ fezâ'ilühû i'lâm etmekle merkûmânı te'dîb ve bu makûle eşirâ ve müzevvirini terhîb için merkûmân çavuş mübâşeretiyile Bursa'ya nefy ü iclâ ve bilâ-emr-i şerîf itlâkında tehâşî ve mücânebet olunmak fermânım olmağın, imdi sen

ki çavuşbaşı-i mûmâ ileyhsin, ber-vech-i meşrûh ma'rifetin ve Dîvân-ı hümâyûnum çavuşlarından ta'yîn olunan () çavuş zîde mecduhû mübâşeretiyle Burusa'ya irsâl ve tesyîre mübâderet ve sen ki mevlânâ-yı mûmâ ileyhsin, mesfûrân vüsûllerinde Burusa'da menfiyyen meks ve ikâmet itdirüp, bilâ-emr-i şerîf itlâk ve bir takrîb mahall-i âhara firârına ruhsatdan hazer ve mücânebet ve vüsûl ve menfiyyen meks ve ikâmet itdirildiğini Der-aliyyeme tahrîr ve işâret eylemen bâbında.

Fî evâsıt-ı M (Muharrem) sene 1204.

[s.63/3]

Seddü'l-bahir Kal'ası Dizdârına hüküm ki,
Üsküdâr Kazâsı muzâfâtından Karamürsel Nâhiyesi sükkânından dergâh-ı mu'allâm yeniçerileri ortalarından yirmi sekiz bölüğün neferâtından Kasâb Ali ve yetmiş beş cemâ'atin Aydın-oğlu İsmâ'îl nâm kimesneler kendü hâllerinde olmayup envâ' fesâdâta şürû' ve bî-cürm ehl-i ırz neferâta tekdîr ve ta'cizden hâlî olmayup cümle ahâlînin emn ü râhatları meslûb olduğu beyânıyla merkûm İsmâ'îl bâ-mektûb-ı ocak ve mezkûr Kasâb Ali dahi sekbânbaşı i'lâmı mücebince bundan akdemce bâ-emr-i âlî ocakdan ta'yîn olunan mübâşir mâ'rifetiyle Seddü'l-bahir Kal'ası'na kal'a-bendleri bâbında emr-i şerîfim sâdır olmuşıdi. El-hâletü hâzihî Karamürsel Nâhiyesi Nâ'ibi Mevlânâ Mustafa zîde ilmuhûnun rikâb-ı hümâyûnuma vârid olan iki kıt'â i'lâmında merkûmân kesîrû'l-ıyâl ve fakîrû'l-hâl olup ıslâh-ı nefis eylediklerini ve fîmâ-ba'd kendü hâllerinde ırzlarıyla mukayyed olup hilâf-ı şer' hareketde bulunmayacaklarını meclis-i şer'e ihbâr etmeleriyle merkûmânın ıyâl u evlâdlarına terahhümen fîmâ-ba'd kendü hâllerinde olmak şartıyla cerâyim-i güzeşteleri afv ve kal'a-i mezbûreden itlâk ve sebîlleri tahliye olunmak bâbında emr-i şerîfim merhamet-redîfim sudûrunu mevlânâ-yı mûmâ ileyh başka başka i'lâm etmekle mezbûr yirmi sekiz bölüğün Kasâb Ali ve mezkûr yetmiş beş cemâ'atin Aydın-oğlu İsmâ'îl fîmâ-ba'd kendü hâllerinde olmak şartıyla kal'a-i merkûmeden afv ve itlâk ve sebîlleri tahliye olunmak emrim yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı M (Muharrem) sene 1204.

[s.63/4]

Balıkesri Kazâsı Nâ'ibine ve Bozcaada Kal'ası Dizdârına hüküm ki,
 Dergâh-ı mu'allâm gediklülerinden olup Karesi Sancağı Mübâya'acısı Lütfullâh zîde
 mecduhûnun bu def'â der-bâr-ı şevket-karârıma vârid olan kâ'imesinin hulâsa-i
 mefhûmunda livâ-i mezkûrdan tahsîlâtı olan zâhireleri develere tahmîl ve Bandırma
 İskeleyi'ne tenzîl olunmağla mübâderet üzre iken Balıkesri sükkânından Etmekçi
 Süleymân nâm mefsedet-pîşe kendü hâlinde olmadığından nâşî ahâlîyi tahrîk ve iğfâl
 birle esnâ-yı râhda zahîre develerini gerüye i'âde ve ta'tîl-i mübâya'aya bâ'is
 olduğuna binâ'en müfsid-i mezkûr te'dîb olunmadıkça tahsîli adîmü'l-îmkân olduğu
 beyânıyla merkûm Etmekçi Hâcî Süleymân'nın li-ecli't-te'dîb Bozcaada Kal'ası'na
 kal'a-bendi bâbında Dîvân-ı hümayûnum tarafından emr-i şerîf sudûrunu rikâb-ı
 müstetâbımda Baş Defterdârım Osmân dâme uluvvuhû bâ-takrîr inhâ etmekle tahsîl-i
 mübâya'aya suhûlet ve sâ'ire mûceb-i ibret olmak için merkûm Hâcî Süleymân'nın
 Bozcaada Kal'ası'na kal'a-bendi fermânım olmağın, imdi sen ki mevlânâ-yı mûmâ
 ileyhsin, ber-minvâl-i muharrer tahsîl mübâya'aya suhûlet ve sâ'ire mûceb-i ibret
 olmak için mezbûrun te'dîbi iktizâ eylediği ma'lûmun oldukda mezbûr Etmekçi
 Hâcî Süleyman'ı ahz ve Bozcaada Kal'ası'na irsâle mübâderet eylesin. Ve sen ki
 Bozcaada Kal'ası Dizdârı merkûmsun, mezbûru vüsûlünde dizdârı olduğun kal'a-i
 merkûme vaz' ve kal'a-bend eyleyüp bilâ-emr-i şerîf ıtlâk ve bir takrîb ile firârından
 hazer ve mücânebet ve vüsûl [ve] kal'a-bendini Der-aliyyeme tahrîr ve i'lâma
 müsâra'at eylemen bâbında.

Fî evâhir-i M (Muharrem) sene 1204.

S:64**[s.64/1]**

Mihaliç Kādîsına ve dergâh-ı mu'allâm gediklülerinden me'mûriyyetle hâlâ ol
 tarafda olan Ebûbekir zîde mecduhûya ve Bozcaada Kal'ası'na Dizdârına hüküm ki,
 Bu esnâda Der-aliyyemde zehâyirin killeti hasebiyle Manyas ve Balıkesri ve Mihaliç
 ve havâlîlerinde hâsıl olan zehâyirin tohumluk ve akvât-ı yevmiyelerinden
 mâ'adâsının ma'rifet-i şer' ve mübâşirler mâ'rifetleri ile zâhire ihrâc ve fiyât-ı
 maktû'aları Bandırma İskeleyi'nde sermâye ile ikâmet iden kapan pazarcıları
 taraflarından ashâbına i'tâ olunarak Der-aliyyeme ol havâlîden külliyyetlü ecnâs-ı

zehâyir tesyîrine ikdâm ve zahîresini zâhire ihrâcda muhâlefet ve ketm ü ihtifâyâ cesâret idenlerin kendüler ma'rifet-i şer' ve mübâşirler mâ'rifetleriyle anbarları temhîd ve te'dîbât-ı lâîkaları icrâsiçün ism ve şöhetleri Der-aliyyeme i'lâma müsâra'at olunmak bâbında mukaddem ve mu'ahhar şerr-i kusûr (?) olan evâmîr-i aliyyeme sür'at imtisâli cümleye lâzîme-i hâl iken Mihaliç Voyvodası Vekîli Hâcî Mustafa sudûr iden evâmîr-i aliyyeme adem-i itâ'at birle mevcûd ve müddahar olan zâhire-i vâfîresini münâfî-i rızâ-yı hümayûn ketm ve ihtikâr dâ'iyyesiyle irsâlinde tereddüd ve muhâlefet üzre olduğı sen ki mübâşir-i mûmâ ileyhşin, bu def'a tarafından Der-aliyyeme vârid olan tahrîrâtında ifâde ve inhâ olunmağıla mezbûr Hâcî Mustafa'nın zahîre husûsunda şimdiye dek şeref sudûr olan evâmîr-i aliyyeme adem-i itâ'at ile hilâf-ı rızâ harekete cesâreti evâmîr-i aliyyemde mûnderic ve ...?-i şâhânemin hakkında icrâsıyla te'dîb ve emsâlinin terhîbi iktizâ etmekle mezbûr li-ecli't-te'dîb mübâşir-i mûmâ ileyh ma'rifetiyle Bozcaada Kal'ası'na nefy ve kal'a-bend ve bulunan zahîresi Der-sa'âdetimde kapan-ı dakîka sevk ve irsâl olunmak fermânım olmağın, imdi sen ki mevlânâ-yı mûmâ ileyhşin, merkûmun ol makûle mugâyir-i emr-i âlî ve münâfî-i rıza-yı hümayûnum harekât-ı reddiyyeye cesâreti hakkında te'dîb ve gûş-mâliyle emsâllerin terhîbi îcâb etmekle mübâşir-i mûmâ ileyh ma'rifetiyle merkûmu ahz li-ecli't-te'dîb kal'a-i mezbûreye irsâl ve îsâle müsâra'at ve mevcûd bulunan zahîresi ne mikdâr ise cümlesini Der-sa'âdetime kapan-ı dakîka sevk ve irsâle mübâderet ve tenfiz-i emr-i âlî-şânıma kemâl-i ihtimâm ü dikkat eyleyesiz. Ve sen ki dizdâr-ı merkûmsun, mezbûr Hâcî Mustafa ol tarafa vüsûlünde kal'a-i mezbûrede habs ve kal'a-bend eyleyüp bilâ-emr-i şerîf itlâk ve firârından tehâşî ve mücânebet ve vüsûl ve kal'a-bend olduğunu Der-sa'âdetime i'lâma mübâderet eylemen bâbında.

Fî evâhir-i M (Muharrem) sene 1204.

İtlâkiçün emr yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı S (Safer) 1204.

[s.64/2]

Manyas ve Edincik Kādîlarıyla Bandırma ve Limni Nâ'iblerine hüküm ki, Bundan akdem Âsitâne-i aliyyeme zehâyir nakliçün sermâye (?) ile Bandırma İskelesi'nde mukîm iken bu tarafa gelen kapan tüccarlarından Süleymân Alemdâr

meclis-i şer' den kapan tüccârından el-Hâc Ömer ve Habbâzân Kethüdâsı İsmâ'îl hâssa oldukları hâlde istintâk olundukda yirmi üç gün Bandırma İskeleyi ve havâlîsinde olan Manyas ve Edincik ve Mihaliç Kazâlarında zehâyir iştirâsiçün meks ve ikâmet idüp müddet-i mezkûrede ancak altı yüz keyl hinta ve iki yüz keyl erzen iştirâ ve kapana nakl itdirülüp tekrâr zehâyir mutâlebe eyledikde zikr olunan kazâlar ahâlîleri cevâblarında yedimizde mevcûd zehâyirimizi kendimiz Âsitâne-i aliyyeye nakl ve narh-ı cârîsiyle Der-aliyyeden vürûd iden emr-i âlî mücebince dilediğimiz kimesneye bey' iderüz didiklerinden Bandırma'da sâkin Mültezim Bostânî Ömer ve Manyas Kazâsı'nda Koz Bekcisi-zâde Halîl (?) ve Emîn ve Edincik Kazâsı Voyvodası dahi müte'ahhid oldukları zehâyiri kendümüz Âsitâne'ye götürüp bey' iderüz deyü yenüden îmâ ve imtinâ ve anbarlarında olan zehâyiri mahallinde berrânî kayıklara bey' eylediklerini merkûm Süleymân ihbâr eylediğini hâlâ İstanbul Kādîsı Mevlânâ Ahmed zîdet fezâ'ilühû takrîr etmekle merkûmlar şimdiye dek zahîrelerini kendüleri Der-sa'âdetime irsâl eylemediklerinden başka gönderilen kapan yazıcılarına fark akçesiyle bey' idüp ol vechle cevâb i'tâsına mübâderetler, ...? ihtikâr dâ'iyyesiyle zahîrelerini mahall-i âhara furûht ...? ...? olduklarını iş'âr eylediklerine binâ'en sâ'ire ibret te'dîbleri lâzım gelmekle Der-aliyyemden ta'yîn olunan mübâşir ma'rifetiyle merkûmlar derhâl ahz ve Limni Cezîresi'ne nefy ve anbarlarında mevcûd ve muhtefî zâhireleri cânib-i mîriçün zabt ve iskeleye nakl ve Tersâne-i amirem anbarlarına irsâl olunmak fermânım olmağın, imdi siz ki Manyas ve Edincik Kādîları ve Bandırma Nâ'ib-i mevlânâ-yı mûmâ ileyhimsiz, ber-vech-i muharrer ma'rifetiniz ve mübâşir-i mûmâ ileyh ma'rifetiyle sâ'ire ibret, te'dîbleri zımnında merkûmları derhâl ahz ve Limni Cezîresi'ne nefy ü iclâya ve anbarlarında mevcûd ve muhtefî olan zahîrelerini cânib-i mîriçün zabt ve iskeleye tenzîl ve ecnâs ve mikdârını mübîn mahzar ve mahtûm defteriyle Tersâne-i amirem anbarlarına tesyîre mübâderet eyleyesiz. Ve sen ki Limni Nâ'ibi mevlânâ-yı mûmâ ileyh sin, vüsûlünde merkûmları menfiyyen cezîre-i mezbûrede meks ve ikâmet itdirüp bilâ-emr-i şerîf itlâk ve mahall-i âhara hareketlerine irâ'et-i ruhsatdan mucânebet ve vüsûllerini mübâşir-i mûmâ ileyh ile Der-aliyyeme tahrîr ve işâret bâbında.

Fî evâhir-i M (Muharrem) sene 1204. *Kaydı zahîre defterine satr oluna.*

Ba'zı şürût ile itlaklarıçün emr yazılmışdır.

Fî evâ'il-i Ra (Rebî'ü'l-evvel) sene 1204.

[s.64/3]

Drama Kazâsı Nâ'ibiyle zikr-i âtî kimesnelerin bulundukları kazânın kâdisına ve Limni Kal'ası Dizdârına hüküm ki,

Seyyidetü'l-muhadderât iklîletü'l-muhâssanât, tâcü'l-mestûrât Vâlidem Sultân dâmet ismetuhâ ve zâdet iffetuhânın havâssından Drama sâkinlerinden Fâtıma nâm hâtûnun oğlu Mehmed Sâlih nâm kimesne kendü hâlinde ırzıyla mukayyed ve üzerine şer'an nesne sâbit olmuş değil iken Drama sâkinlerinden Mehmed Halîl ve karındaşı Battâl nâm kimesneler birbirleriyle müttefik işbu sene-i mübâreke oğlu mezbûru on yerinden tüfenk kurşunuyla darb ve alenen katl ve gadr eylediklerin mezbûre Fâtıma bundan akdem bâ-arz-ı hâl inhâ ve istirhâm eyledikde âhir husûs-ı mezbûr mübâşir ma'rifetiyle mahallinde şer'le rû'yet ve ihkâk-ı hakk olunmak bâbında sâdir olan emr-i şerîfim hulâsasından Dîvân-ı hümâyûnumdan el-Hâc Memiş zîde mecduhû mübâşeretiyle mahalline lede'l-vürûd müdde'iyeye-i mezbûre tarafından oğlu Nu'mân nâm kimesneyi tevkîl ve kendüsü Der-aliyyemde mukîm olduğundan mâ'adâ vekîli oğlu merkûm dahi mübâşir-i mûmâ ileyh ile ...? adem-i i'tibâr ile bahren azîmet ve Zihne Kazâsı'ndan İhsalat (?) nâm karyede kayın pederi Portelsiz Hasan (?) ve Mehmed Rüşt nâm kimesnelerin yanlarında ikâmet ve terâfu'-ı şer' olunmak için mübâşir-i mûmâ ileyh ma'rifetiyle da'vet-i şer' olundukda iğrâd-ı (?) bî-hûde ile adem-i itâ'at ve husûs-ı mezbûr ve ma'rifet-i şer' ve mübâşir-i mûmâ ileyh ma'rifetiyle Drama ahâlîsinden bütün erbâb-ı vukûfdan tefahhus olundukda maktûl-i mezbûr Mehmed Sâlih mukaddemâ a'yânlık iddi'âsıyla başına cem' eylediği eşkıyâ ile kazâ-i mezbûra hücum ve fırsat-yâb (?) olamadığından li-eb karındaşları merkûmân Mehmed Halîl ve Battâl Hüseyin bi'l-cümle ahâlî ile ol esnâda me'mûriyyetleri ol tarafda olan çavuşbaşı-i esbâk dergâh-ı mu'allâm Kapucubaşılarından Mehmed dâme mecduhûya istirhâm ve eşkıyâ-i merkûmenin şerr ü mazarratları def'ini niyâz eylediklerinden kapucubaşı-i mûmâ ileyh dahi Mehmed Sâlih'i Konağı'na da'vet birle başında olan eşkıyâyı def' ü tard eylemesi tenbîh ve beynlerinde tevfiğ etmişiken mezbûr Mehmed Sâlih eşkıya-yı merkûmeyi def' için kalkup hânesinden gider iken haşerât-ı merkûm ile beynlerinde güzâr iden va'deye mebnî ma'lûmu'l-esâmî eşkıyâ alenen tüfenk kurşunuyla mezbûr Mehmed Sâlih'i darb ve katl eylediklerin ve ol zemân merkûm Mehmed Halîl, kapucubaşı-i mûmâ ileyhın konağında ve Battâl Hüseyin dahi âhar mahallde olup

mâdde-i merkûmede bir-vechle sun‘ ve medhallerin olmadığı cemm-i gafır meclîs-i şer‘de inhâ ve mezbûrenin ber-vech-i meşrûh ifâdesi kizb-i sarîh ve mahzî tezvîr olduğu ihbâr olduğundan mâ‘adâ mezbûre Fâtıma'nın Âsitânede müteveffiye oldukça sen ki Drama Nâ‘ibi Mevlânâ Şerîf Abdullâh zîde ilmuhûsun, vârid olan iki kıt‘a i‘lâmında [s.65] tahrîr ve inhâ olunmağla mazmûn-ı i‘lâmât verilen emrin kaydı bâlâsına şerh virilüp ve bu makûle tezvîr da‘vâlarıyla rikâb-ı hümâyûnumu ta‘cize ictira idenlere ibreten mezbûr Nu‘mân ve kayın Pederi Portelsiz Hasan ve refîki Mehemed Rûşen mübâşir ma‘rifetiyle bulundukları mahalde ahz ve Limni Kal‘ası'na kal‘a-bend olunmaları bâbında emr-i şerîf sudûrunu sultan-ı müşârun ileyhânın kethüdâsı olan Mîr Mahmûd dâme mecduhû arz etmekle arzı mücebince mazmûn-ı i‘lâmât virilen emrin kaydı bâlâsına şerh virilüp merkûmân çavuş mübâşeretiyle bulundukları mahalde ahz ve Limni Cezîresi'ne kal‘a-bend olunmaları fermânım olmağın imdi mazmûn-ı i‘lâmât ber-vech-i meşrûh sâdır olan emrin kaydı bâlâsına şerh virilmiş olmağla ta‘yîn olunan Dîvân-ı hümâyûnum çavuşlarından () zîde kadruhû mübâşeretiyle merkûmları bulundukları mahalde mevlânâ-yı mûmâ ileyh ma‘rifetiyle ahz ve sâ‘ire ibreten kal‘a-i mezbûreye irsâl ve tesyîre mübâderet ve sen ki dizdâr-ı merkûmsun, merkûmun vüsûllerinde kal‘a-i merkûma vaz‘ ve kal‘a-bend eyleyüp bilâ-emr-i şerîf ıtlâk ve firârlarından [mücânebet] ve vüsûl ve kal‘a-bend olunduklarını der-bâr-ı şevket-karârıma inhâya müsâra‘at eylemen bâbında.

Fî evâhir-i M (Muharrem) sene 1204.

İşbu emr-i âlî lede‘l-vüsûl merkûmûn an asl eğerçi Drama sâkinlerinden olup lâkin Zihne Kazâsı'nda Ahsalat Karyesi'nde (?) kayın pederi merkûm Portelsiz Hasan hânesinde olmalarıyla mübâşiri Zihne Mahkemesi'nden mürâsele-i şer‘iyye i‘tâsıyla karye-i mezbûre varup merkûman Nu‘mân ve Hasan kendülerini ihtifâ ve adem-i itâ‘at ve mezbûr Mehemed Rûşen dahi vürûd-ı emr-i âlî kırk gün mukaddem Âsitâneye azîmet eylediğini nâtık Drama Kâdisi'nin vârid olan i‘lâmının mefhumu bâ-fermân-ı âlî şerh virildi.

Fî 22 Ra (Rebî‘ü’l-evvel) sene 1204.

Mezbûrlar kazâ-i mezbûre hücûm iderlerse men‘lerine ihtimâm eylemesiçün emr yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı S (Safer) 1205. Mühimme defterinde mukayyedir.

S:65

[s.65/1]

Hâlâ rikâb-ı hümayûnumda çavuşbaşı olan Mîr Hamdullâh dâme mecduhûya ve Seddü'l-bahir Kal'ası Dizdârına hüküm ki,

Dîvân-ı hümayûnum çavuşlarından Kalabrançı-oğlu Mustafa Çavuş (?) bâ-emr-i âlî seferber olan Dîvân-ı hümayûnum çavuşlarından ...başı? mezbûr mahall-i me'mûresini terk ve firâren Âsitâne-i aliyyme gelüp bu makûle Der-sa'âdetime firâren vürûd iden çavuşunun ordu-yı hümayûnum tarafına i'âdeleri bâbında şeref efzâ-yı sudûr iden emr-i âlî-şânım mazmûnu üzre sen ki çavuşbaşı-i mûmâ ileyhsin, merkûm Mustafa Çavuş, Beşiktaş ...? tarafından ahz ve tarafınıza nakl (?) olup ordu-yı hümayûnum tarafına i'âde ve ocağı tarafından bi'd-def'ât tenbîh olundukda azîmetde tereddüd ve zâbitana dahi adem-i itâ'at birle izhâr-ı huşûnet ve bî-edyâne kelâma mücâseret eylediği beyânıyla merkûmun zâbitâna adem-i itâ'atı sa'ir ...? dahi sârî olacağı nümâyân olmağla te'dîbi muktezâ eylediğin bâ-takrîr inhâ etmekle merkûm Kalabrançı-oğlu Mustafa Çavuş li-ecli't-te'dîb çavuş mübâşeretiyile Seddü'l-bahir Kal'ası'na kal'a-bend olunmak fermânım olmağın, imdi sen ki çavuşbaşı-i mûmâ ileyhsin, Kalabrançı-oğlu Mustafa Çavuşu, Dîvân-ı hümayûnum çavuşlarından () çavuş zîde kadruhû mübâşeretiyile Seddü'l-bahir Kal'ası'na irsâle mübâderet eyleyesin. Ve sen ki Seddü'l-bahir Kal'ası Dizdârı merkûmsun, merkûmu vüsûlünde dizdârı olduğun kal'a-i merkûme vaz' ve kal'a-bend eyleyüp bilâ-emr-i şerîf itlâk ve bir takrîb ile firârından hazer ve mücânebet ve vüsûl ve kal'a-bendini çavuş-ı merkûm ile Der-alıyyeme i'lâma müsâra'at eylemen bâbında.

Fî evâhir-i M (Muharrem) sene 1204.

Ber-mûceb-i emr-i âlî merkûm kal'a-bend olduğunu nâtik Seddü'l-bahir Kal'ası Dizdârının vârid olan arzının mefhûmu bâ-fermân-ı âlî şerh virildi.

Fî 2 Ra (Rebî'ü'l-evvel) sene 1204.

[s.65/2]

Înöz Kal'ası Dizdârı hüküm ki,

Mahrûse-i Edirne sâkinlerinden ve yeniçeri zümresinden olup bundan akdem li-ecli't-te'dîb İnöz Kal'ası'na kal'a-bend olunan Gice Yamağı Avaz Ali (?) ve refiki Sarraç Satır-oğlu () nâm yeniçerilerin bu def'â te'dîb ve ıslâh-ı nefis olundukları

cânib-i ocağa inhâ olunmağla merkûmân kal'a-i merkûmeden ıtlâk ve sebîlleri tahliye olunmak bâbında işbu emr-i şerîfim ısdâr ve () ile irsâl olunmuştur. İmdi sen ki dizdâr-ı mûmâ ileyhsin, ber-vech-i muharrer merkûmânın te'dîb ve ıslâh-ı nefis olundukları ocak tarafına ihbâr olunmakdan nâşî merkûmânı kal'a-i mezbûreden ıtlâk ve sebîlleri tahliye eyliyesiz deyü hâlâ rikâb-ı hümayûnumda sekbânbaşı olan İsmâ'îl dâme mecduhû tarafından mühürlü virilmekle vech-i meşrûh üzre amel olunmak bâbında.

Fî evâhir-i M (Muharrem) sene 1204.

[s.65/3]

Ruscuk Nâ'ibine ve Yeniçeri Zâbitine ve Ser-turnayî Şâmil Ali zîde mecduhûya ve İnöz Kal'ası Dizdârına hüküm ki,

Sen ki Ruscuk Kazâsı Nâ'ibi mevlânâ-yı mûmâ ileyhsin, bu def'a Der-aliyyeme vârid olan i'lâmında ve zahîre mübâşirinin Tekfurdağı İskeleyi'nden Der-sa'âdetime vürûd iden şa'îr, saman ve alef ve sâ'ir has ü hâşâk ile memzûc ve mahlût olmakdan nâşî tenkîh olundukda yerlerde nısfî mikdârı kaldığı âşikâr ve kazâlardan vürûd iden şa'îr bu derecelerde mağşûş olmayup bu keyfiyyet iskelede olanların tama' ve hıyânetlerinden neş'et etmiş ve hattâ bu esnâda iskele-i merkûmeden şa'îr hamûlesiyle vârid olan Anton Re'îs nâm zimmînin sefînesinde meşhûn şa'îr memzûce ve mahlût idüğü bedîdâr olduğundan numûnesi memhûren ol tarafa irsâl olunup bu makûle emr-i mekrûhe mütecâsir olanlar sâdır olan bi't-taharrî tashîh ve tahkîk ve ism ü resmleriyle Der-aliyyeme tahrîr ve iş'âr olunmasını muhtevî kâ'im-mâkâm-ı âlî-mâkâm tarafından tahrîr olunan mektûb mantûkunca ma'rifet-i şer'le istintâk olundukda iskele-i mezkûrede olan navlunciyândan Debbâğ Mehemmed nâm kimesne tama'-ı hâmından nâşî sefîne-i merkûmeye mağşûş şa'îr teşhîn ve irsâl eylediği lede's-şer'-i'l-enver zâhir ve âşikâr olduğuna binâ'en merkûm Debbâğ Mehemmed zabiti ma'rifetiyle habs olduğuna tahrîr ve inhâ olunmağla mazmûn-ı i'lâm nâtik olduğu üzre merkûmun hilâf-ı rızâ bu makûle hareketi te'dîbi icâb etmekle sâ'iri terhîben merkûm İnöz Kal'ası'na kal'a-bend olunmak fermânım olmağın, imdi siz ki mevlânâ ve turnacıbaşı-i mûmâ ileyhimâsız, ber-vech-i muharrer merkûmu te'dîb ve emsâlini terhîben ma'rifetiniz ile kal'a-i merkûme tesyîre mübâderet ve sen ki dizdâr-ı merkûmsun, merkûmu kal'aya vaz' ve kal'a-bend

eyleyüp bilâ-emr-i şerîf itlâk ve firârından mübâ'adet ve vüsûl ve kal'a-bend olduğunu inhâ ve i'lâma müsâra'at eylemen bâbında.

Fî evâhir-i M (Muharrem) sene 1204.

Ber-mûceb-i emr-i âlî merkûm vaz '-ı kal'a olunduğunu nâtık İnöz Kal'ası Dizdârının vârid olan arzının mefhûmu bâ-fermân-ı âlî şerh virildi.

Fî 29 Ra (Rebî'ü'l-evvel) sene 1204.

İtlâkiçün emr-i âlî yazılmışdır.

Fî evâ'il-i R (Rebî'ü'l-âhir) sene 1204.

S:66

[s.66/1]

Cisr-i Ergene Nâ'ibine ve Edirne Bostâncıbaşı Vekîline ve Dimetoka Kal'ası

Dizdârına hüküm ki,

Çiftlik ashâbı ve mültezimi ve sâ'ir ashâb-ı zehâyir tama'a mebnî zahîrelerini ketm ve ihfâ ve mahall-i âharaya nakl ve fûrûht eylemeleri ve bu makûle harekete cesâret idenlerin bi't-taharrî te'dîb ve tahzîrleriyle men' ü def'leri hâlâtına dikkat olunması ...? ...? cümleye tenbîh ve te'kîd itdirilmekde iken Cisr-i Ergene Kazâsı'nda vâkı' ashâb-ı çiftlikâtdan Oda Karyeli Ali Ağa ve Küçük Altı Ağa Karyeli Ahmed Ağa dimekle ma'rûf kimesneler evâmir-i aliyyeme menâfi sağır kayıklarıyla hintalarını İnöz'e nakl ve fûrûht eyledikleri bi'l-ihbâr vâsıl-ı sâmi'a-i hümayûnum olmağla sen ki bostâncıbaşı vekîli-i mûmâ ileyhsin, mezbûrlar ma'rifetinle Dimetoka Kal'ası'na kal'a-bend ve zahîreleri temâmen Tekfurdağı İskelesi'ne nakl ve tenzîl ve bilâ-fermân itlâklarından tehâşî fermânım olmağın, imdi siz ki mevlânâ ve bostâncıbaşı vekîli-i mûmâ ileyhimâsız, merkûmân Ali ve Ahmed'i ma'rifetiniz ile ahz ve li-ecli't-te'dîb kal'a-i mezbûra tesyîr ve mevcûd olan zahîrelerini ma'rifet-i şer' ile ...? ...? defter idüp temâmen Tekfurdağı İskelesi'ne nakl ve tenzîl ve fûrûht olanların râyiciyle (?) taraflarına teslîme ihtimâm ü dikkat ve sen ki Dimetoka Kal'ası Dizdârı merkûmsun, vüsûllerinde merkûmânı kal'a-i merkûmede muhkem habs ve kal'a-bend eyleyüp bilâ-emr-i şerîf itlâk ve firârlarından hazer ve mücânebet ve vüsûl ve kal'a-bend olunduklarını der-bâr-ı şevket-karârıma i'lâm ve inhâya müsâra'at eylemen bâbında fermân-ı âlî-şân yazılmışdır.

Fî evâhir-i M (Muharrem) sene 1204.

[s.66/2]

Midillü Cezîresi Nâ'ibine hüküm ki,

Âsitâne-i aliyyemde Cerrâhpaşa kurbunda Kürkçü Câmi'i Mü'ezzini Mollâ İsmâ'il demekle ma'rûf kimesne kendü hâlinde olmayup ahâlî-i mahalleyi tekdîre cesâret eylediği bi'l-iştikâ ihbâr olunmağla li-ecli't-te'dîb çavuş mübâşeretiyle işbu sene-i mübâreke evâ'il-i Zi'l-hiccesinde Limni Cezîresi'ne bâ-fermân-ı âlî nefy ü iclâ olunmuş idi. Bu def'a merkûm İsmâ'il'in ıyâl u evlâdının rikâb-ı hümayûnuma takdîm eylediği bir kıt'a arz-ı hâllerinde merkûm İsmâ'il nefy olunmak hasebiyle umûrlarını rû'yet ider kimesneleri olmayup bî-kes ve perîşânü'l-hâl ve şâyeste-i merhamet oldukların inhâ ve hâllerine terahhümen cürmü afv ve ıtlâk olunmak bâbında emr-i şerîfim recâ eylediği ecîlden merkûm Mü'ezzin Mollâ İsmâ'il fîmâ-ba'd kendü hâlinde olmak şartıyla afv ve ıtlâk ve sebîli tahliye olunmak emrim bâbında.

Fî evâhir-i M (Muharrem) sene 1204.

[s.66/3]

Zıkr-i âtî râhibin bulunduğu mahallin kâdîsıyla Aynaroz Cezîresi Nâ'ibine hüküm ki, İstanbul ve tevâbi'i Rum Patriki Der-aliyyemde mukîm cemâ'at-i metropolîdan mühürlü arz-ı hâl gönderüp an-asl Heybeli Adası mütemekkinlerinden olup Aynaroz Cezîresi'nde kâ'in Karakalu (?) nâm manâstır keşişlerinden Makaryos nâm râhib kendü hâlinde olmayup vazîfesi olmayan umûra dâhil ve âyînlerine mugâyir harekâta tasaddî ve sezâ-vâr-ı gûş-mâl olduğun bildirüp mesfûr bulunduğu mahallinde yasakçı ma'rifetiyle ahz ve ibreten li'l-gayr cezîre-i mezbûrede vâkı' Hulyandar Manâstır'ına kulle-bend olunup ıtlâkı memhûr arz-ı hâlleriyle istid'â olunmadıkça ıtlâkına müsâ'ade olunmamak bâbında emr-i şerîf recâ etmeleriyle vech-i meşrûh üzere mesfûrun kulle-bendi bâbında.

Fî evâhir-i M (Muharrem) sene 1204.

İtlâküçün emr yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı L (Şevvâl) sene 1204.

[s.66/4]

Limni Cezîresi Nâ'ibine hüküm ki,

Eğin ahâlîsinden Mehemed Bey ve oğlu Bekir ve Mollâ Hasan-oğlu Sarı Mehemed ve Seyyid Mahmûd ve Köse Ömer ve Uzun Ahmed ve Hâcî Halîl ve Kômürcü İmâm Ali nâm kimesneler rikâb-ı hümayûnuma arz-ı hâl gönderüp bundan akdem umûr-ı vilâyete müdâhale ve fesâd âdet-i müstemirreleri olduğuna binâ'en çavuş mübâşeretiyle mezbûrlar Limni Cezîresi'ne bâ-fermân-ı âlî cezîre-bend olunmuş olup ancak merkûmlar bir müddetden berü cezîre-i mezbûrede mahbûs olduklarından hâlleri diğer-gûn olduğun bildürüp cerâyim-i güzeşteleri afv ve ıtlâk ve sebîlleri tahliye olunmak bâbında emr-i şerîfim sudûrunu istid'â etmeleriyle sen ki mevlânâ-yı mûmâ ileyhsin, Eğin ahâlîsinden mukaddemâ nefyleriçün sâdır emr-i şerîfde mantûku'l-esâmî kimesneler fîmâ-ba'd ol makûle fesâd ve tezvîre cesâret etmemek ve eğer yine mütenebbih olmayup ke'l-evvel ikâz-ı fitneye mübâderet iderler ise bilâd-ı ba'îdeye nefy ü iclâ ile lâzım gelen te'dîbleri icrâ olunmak şartıyla bu def'a merhameten afv ve ıtlâk ve sebîlleri tahliye olunmak bâbında.

Fî evâhir-i M (Muharrem) sene 1204.

[s.66/5]

Limni Cezîresi Nâ'ibine hüküm ki,

Eğin ahâlîlerinden Mîr Mehemed ve Câ-y-oğlu İsmâ'îl ve eş-Şeyh Seyyid Hasan ve Bekir nâm kimesneler gelüp merkûmân bundan akdem kendü hâllerinde olmayup Rumili Kādî'askeri huzûrunda bî-edyâne etvâra cesâretlerine binâ'en li-eclî't-te'dîb Limni Cezîresi'ne cezîre-bend olmalarıyla ahvâlleri diğer-gûn olduğun inhâ ve cerâyim-i sâbıkaları afv ve ıtlâk olunmak bâbında emr-i şerîfim sudûrunu istid'â etmeleriyle bâlâda mastûru'l-esâmî kimesneler fîmâ-ba'd ol makûle hilâf-ı marzî harekete cesâret itmeyüp kendü hâllerinde olmak şartıyla bu def'a merhameten afv ve ıtlâk ve sebîlleri tahliye olunmaları için emr-i şerîf yazılmışdır.

Fî evâhir-i M (Muharrem) sene 1204.

S:67**[s.67/1]**

Karamürsel Nâ'ibiyle ve zikr-i âtî eşkıyâların bulundukları mahallerin kudât ve nüvvâbına Limni Kal'ası Dizdârına hüküm ki,

Karamürsel Kazâsı derûnunda yetmişbeş cemâ'atden Karakaş-oğlu Osmân ve Beşir-oğlu Mustafa ile kazâ-i mezbûre tâbi' Kara Ahmed nâm karye sükkânından ve cemâ'at-i mezbûreden Tombaz-oğlu İbrâhîm ve yine kazâ-i mezbûr serdârının sekbânlarından Adalı İbrâhîm ve şehir kethüdâsının sekbânlarından Yahyâ nâm kimesneler ile kazâ-i mezbûre tâbi' Yeniköy nâm karye mütemekkinlerinden Ohan nâm zimmî bundan akdem Karamürsel tarafından zuhûr iden eşkıyânın te'dîbleri icrâsıyla ehl-i ırz gürûhunun emn üistirâhatleri zımnında ocak tarafından meb'ûs Ser-turnayî es-Seyyid Mustafa zîde mecduhûnun ismiyle başlarına cem' eyledikleri birkaç nefer haşerât ile derûn-ı kasabayı ihtilâle resîde birle kazâ-i mezbûr karyelerini basup hilâf-ı şer' ve mugâyir-i rızâ-yı dâver-ânem, katl-i nüfûs ve gasb-ı emvâl ve hetk-i a'râz misillü harekât-ı bâğıyâneye cesâret ve vedî'atullâh olan fukarâ ve zu'efâyı tecrîm ve tekdîr eylediklerine binâ'en mezbûrûnun şerr ü mazarratlarından bi'l-küllîye ehl-i ırz makûlelerinin râhatları meslûb ve havflarından nâşî iştikâya dahi tasaddî idemediklerini bundan akdem mâdde-i âhar zımnında turnacıbaşı-i mûmâ ileyh tarafına gidüp avdet iden Çukadâr Ömer zîde kadruhûnun ocak-ı amirem tarafına virdiği takrîrden müstebân olmağla ser-gerde eşkıyâ olan beş nefer kimesneler ocakdan mübâşir ta'yîniyle oldukları mahallde ahz ve li-ecli't-te'dîb Limni Kal'ası'na kal'a-bend ve mesfûr Ohan zimmî dahi Der-aliyyeme ihzâr olunmak bâbında emr-i şerîfim sudûrunu bi'l-fî'l sekbânbaşı olan İsmâ'îl dâme mecduhû i'lâm etmekle i'lâmı mücebince eşkıyâ-yı mezbûrûn bulundukları mahallde ocakdan ta'yîn olunan mübâşir ma'rifetiyle ahz ve li-ecli't-te'dîb Limni Kal'ası'na kal'a-bend ve mesfûr Ohan zimmî dahi Âsitâne-i sa'âdetime ihzâr olunmak fermânım olmağın işbu emr-i şerîfim ısdâr ve ocakdan mübâşir ta'yîn olunan () zîde kadruhû ile ırsâl olmuştur. İmdi zemân-ı ma'delet iktirân-ı dâver-ânemde vedî'atullâh olan ahâlî-i ra'ıyyet ve sükkân-ı memleketin bir vech ile erzde (?) ve rencîde olmalarına kat'an rızâ-yı dâver-ânem olmayup istihsâl-i âsâyiş, emn üistirâhatleri matlûb-ı şâhânem idü ki siz ki mevlânâ-yı mûmâ ileyhimsiz, mâ'lûmunuz oldukda ocakdan ta'yîn olunan mübâşir-i mûmâ ileyh ma'rifetiyle

bâlâda mastûru'l-esâmî beş nefer şakîler bulundukları mahallde ahz ve li-ecli't-te'dîb Limni Kal'ası'na irsâl ve vüsûle mezîd ihtimâm ü dikkat ve mesfûr Ohan zimmî dahi ahz ve mübâşir-i merkûme terfîk birle Der-sa'âdetime ihzâr ve irsâle mübâderet eyleyesiz. Ve sen ki dizdâr-ı merkûmsun, şakiyyûn-ı mezbûrûnu vüsûllerinde kal'a-i mezbûre vaz' ve kal'a-bend birle bilâ-emr-i şerîf ıtlâk ve bir takrîb firârlarından hazer ve mücânebet ve vüsûl ve kal'a-bendlerini der-bâr-ı şevket-karârıma tahrîr ve inhâya müsâra'at eylemen bâbında.

Fî evâhir-i M (Muharrem) sene 1204

İtlâklariçün emr-i âlî yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı Ş (Şa'bân) sene 1204.

[s.67/2]

Kavala Kādîsına ve Kavala Kal'ası Muhâfızı () zîde mecduhûya ve Limni Kal'ası Dizdârına hüküm ki,

Kavala ahâlîsinin rikâb-ı hümayûnuma takdîm eyledikleri arz-ı hâllerinde Kavala sâkinlerinden Azebân Ağası Abdullâh dimekle ma'rûf şakâvet-pîşe kendü hâlinde olmayup avanelerinden Deli Ali-oğlu Hâfız Mustafa ve Terzi İbrâhîm nâm kimesneler ile yek-dil olarak nice ehl-i ırz kimesneleri hilâf-ı şer'-i şerîf tecrîm ve hetk-i ırz ve katl-i nüfûs misillü fazâhata cesâret eylediklerinden nâşî ehl-i fukarânın hâlleri diğer-gûn oldukların bildürüp merkûmûn çavuş mübâşeretiyle mahallinden ahz ve Limni Kal'ası'na kal'a-bend olunmak bâbında emr-i şerîfim sudûrunu istid'â eylemeleriyle merkûm Abdullâh ve aveneleri Hâfız Mustafa ve Terzi İbrâhîm çavuş mübâşeretiyle mahallinden ahz ve Limni'ye irsâl ve kal'a-bend itdirilmek fermânım olmağın, imdi siz ki mevlânâ ve muhâfız-ı mûmâ ileyhimâsız, ma'rifetiniz ve ta'yîn olunan çavuş-ı mûmâ ileyh ma'rifetiyle merkûmûnu ahz ve Limni Kal'ası'na irsâle mübâderet ve sen ki Limni Kal'ası Dizdârı merkûmsun, vüsûllerinde merkûmûnu kal'a-i mezbûrede muhkem habs ve kal'a-bend eyleyüp bilâ-emr-i şerîf ıtlâk ve firârlarından hazer ve mücânebet ve vüsûllerini Der-aliyyeme tahrîr ve inhâya müsâra'at eylemen bâbında.

Fî evâhir-i M (Muharrem) sene 1204.

Tekrâr emr-i şerîf yazılmışdır.

Fî evâ'il-i Ra (Rebî'ü'l-evvel) sene 1204.

[s.67/3]

Burusa Mollâsına ve hâlâ rikâb-ı hümayûnumda çavuşbaşı olan Mîr Hamdullâh dâme mecduhûya hüküm ki,

Âsitâne-i aliyyemde Mahmûdpaşa Medresesi talebesinden olup Osmâniye Cami‘ Şerîf’inde gavgaya tasaddî iden Mollâ Hasan nâm kimesne imâret-i mezbûrede sâkin olan kayyûmbaşı ve Mehemmed Efendi nâm kimesneleri hilâf-ı şer‘-i şerîf ve bi-gayr-ı hakkın çerkes bıcağıyla darb ve cerh etmekle ahz olunup hâlâ mahbûs olduğu bâ-takrîr inhâ ve te’dîbi muktezâ olmağla merkûm Hasan ibreten li’l-gayr çavuş mübâşeretiyle Burusa’ya nefy ü iclâ birle bilâ-emr ıtlâkından mücânebet olunmak fermânım olmağın, imdi sen ki çavuşbaşı-i mûmâ ileyhysin, merkûmu Dîvân-ı hümayûnum çavuşlarından () çavuş zîde kadruhû mübâşeretiyle ibreten li’l-gayr Burusa[ya] nefy ü iclâ eyleyesin. Ve sen ki mevlânâ-yı mûmâ ileyhysin, vüsûlünde merkûmu Burusa’da menfiyyen meks ve ikâmet itdürüp bilâ-emr-i şerîf ıtlâk ve bir takrîbiyle firâr ve gaybından mücânebet ve vüsûl ve ikâmet itdirildiğini çavuş-ı merkûmla Der-sa‘âdetime i‘lâm ve inhâya müsâra‘at eylemen bâbında.

Fî evâhir-i M (Muharrem) sene 1204

Merkûm ber-mûceb-i emr-i âlî menfiyyen meks ve ikâmet itdirildiğini nâtık Burusa Kādîsının vârid olan i‘lâmının mefhûmu bâ-fermân-ı âlî şerh virildi.

Fî 15 S (Safer) sene 1204.

İtlâkiçün emr-i âlî yazılmışdır.

Fî evâhir-i B (Receb) sene 1209.

[s.67/4]

Mazun Kādîsına hüküm ki,

İstanbul sâkinelerinden Hadîce nâm hâtûn fi’l-asl Mazun ahâlîlerinden olup İstanbul sâkinlerinden bunun zevci olan sâbıkâ Menteşe Sancâğı Mütesellimi Hâcî Ebûbekir’in yeğeni Topal Ali dimekle ma‘rûf kimesne kendü hâlinde olmayup ihtilâl-i memleketi mûcib harekâta tasaddîsine binâ’en bundan akdem mezkûr Ali Der-aliyyemde ahz ve çavuş mübâşeretiyle bâ-emr-i âlî Mazun’a nefy ü iclâ olunmuş olmakdan nâşî mezkûrun birkaç nefer ıyâl ü evlâdlarıyla ahvâlleri diğer-gün ve şâyeste-i merhamet olduğun inhâ ve ıtlâkı bâbında emr-i şerîfim sudûrunu istid‘â

eylediği ecilden mezkûr Topal Ali fîmâ-ba'd kendü hâlinde olmak şartıyla afv ve ıtlâk ve sebîli tahliye olunmak için emr-i şerîf yazılmışdır.

Fî evâhir-i M (Muharrem) sene 1204.

S:68

[s.68/1]

Dergâh-ı mu'allâm kayıdcıbaşlarından Kengiri Sancağı Mutasarrıfı Cabbâr-zâde Mîr Süleymân dâme mecduhûya ve Meydan Kādîsına ve Samsun Kal'ası Dizdârına hüküm ki,

Sen ki kayıdcıbaşı-i mûmâ ileyhsin, tarafından bu def'a Der-aliyyeme vürûd iden tahrîrâtta livâ-i mezbûr dâhilinde vâkı' Meydan Kazâsı kurâsından Dalguz (?) nâm karye sâkinlerinden Deli Osmân-oğlu İsmâ'il ve Bacaksız Süleyman ve Yahnaki (?) ve Urum-oğlu ve Balcı-oğlu Emîr Mustafa ve Kili Karyesinden Cebeci-oğlu Ali, Karataş Karyesi'nden Kapan Osmân ve ...? Hasan ve Kādî-oğlu Ahmed ve Oruc Kādîsı Burûtsuz Bekir nâm kimesneler bâ-evâmir-i aliyye kazâlarına isâbet iden tekâlîfî edâda muhâlefet eylediklerinden mâ'adâ Âsitâne-i aliyyemde mukîm ibâdullâhın tevsî'-i ma'âşlarıçün livâ-i mezbûrdan Samsun İskelesi'ne nakl olacak hıntanın ta'tîline ve nizâm-ı beldenin ihtilâline bâdî oldukları beyânıyla mezkûrlar ıslâh-ı nefis idinceye değin Samsun Kal'ası'na kal'a-bend olunmaları bâbında emr-i şerîfim sudûrunu tahrîr ve istid'â olunmağla vech-i meşrûh üzre zikr olunan dokuz nefer li-ecli't-te'dîb Samsun Kal'ası'na kal'a-bend olunmaları bâbında fermân yazıldı.

Fî evâhir-i M (Muharrem) sene 1204.

[s.68/2]

İnöz Kazâsı Nâ'ibine hüküm ki,

Atbasnos nâm râhib rikâb-ı hümayûnuma mektûb gönderüp bu kendü hâlinde bundan akdemce vazîfesi olmayan umûra sülûk ve mahall-i umûr-ı re'âyâyı müceb harekâta cesâret ider deyü ashâb-ı ağrâzdan Kasto nâm zimmînin hilâf-ı vâkı' inhâsına binâ'en bâ-emr-i âlî İnöz'e nefy ü iclâ olup ahvâli diğer-gûn olduğun bildürüp cürmü afv ve nefyden ıtlâk ve sebîli tahliye olunmak bâbında emr-i şerîfim sudûrunu recâ etmeğin mesfûrun afv ve ıtlâkı bâbında. Fî evâhir-i M (Muharrem) sene 1204.

Tekrâr nefyiçün emr yazılmışdır.

Fî evâ'il-i Ra (Rebî'ü'l-evvel) sene 1204.

[s.68/3]

Filiba Mollâsına ve rikâb-ı hümayûnumda çavuşbaşıya ve Eğridere Palankası Dizdârına hüküm ki,

Filiba Kazâsı'na tâbi' Karlidere sükkânından Seyyid el-Hâc Yûnus⁴⁴¹ ve Şatır-oğlu Küçük Ahmed ve İmâm-oğlu Ahmed ve Kapamacı-oğlu Mustafa ve Kaz-oğlu Hâfız ve Debbâğ-oğlu Seyyid Memiş ve Sadır-oğlu Başu (?) ve Dellâl Arab-oğlu ve Hisâr Köse ...? Monlâ Hasan ve yine kazâ-i mezbûre tâbi' İstanmaka'da Hayranûr Mahallesi (?) sükkânından Hâcî Ömer-oğlu Hâcî Ahmed nâm şakâvet-pîşeler kendü hâllerinde olmayup ikâz-ı fitneye bâdî umûr-ı mühimmenin ta'tiline bâ'is oldukları mukaddemâ inhâ olundukda merkûm Hâcî Yûnus ve Şatır-oğlu ve Hâcî Ömer-oğlu Hâcî Ahmed'in Eğridere Palankası'na kal'a-bendleri mukaddemce emr-i şerîf sâdır olmuşıdi. Bu def'a sen ki mevlânâ-yı mûmâ ileyhsin, Der-sa'âdetime vârid olan i'lâmının bâlâda isimleri mastûr şakâvet-kârlar bu esnâda dahi karye-i mezbûre ahâlîsinin hisselerine isâbet iden umûr-ı seferiye ve mübâya'ât ve mühimmenin ta'tiline bâdî hâlât-ı reddiyeve ibtidâr ve ihtilâl-i beldeyi müceb harekete tasaddî birle ...? ve evâmîr-i aliyyem mümkün olmayacağı beyânıyla merkûmûndan ba'zıları bu esnâda Der-aliyyeme azîmet eyledikleri ve ba'zıları dahi ol cânibde oldukları inhâ ve istid'â olunmağla sen ki çavuşbaşı-i mîr-i mûmâ ileyhsin, el-yevm Âsitânedeki Et Pazarı'nda dere cânibinde sâkin olan merkûmûndan Şatır-oğlu Küçük Ahmed ve İmâm-oğlu Ahmed ma'rifetinle ahz ve mahallinde olanlar ile ma'an çavuş mübâşeretile Eğridere Palankası'na nefy olunmaları fermânım olmağın, imdi senki çavuşbaşı-i mûmâ ileyhsin, merkûmûndan el-yevm Der-aliyyemde olan merkûm Şatır-oğlu Küçük Ahmed ve İmâm-oğlu Ahmed'i ma'rifetinle ahz ve Dîvân-ı hümayûnum çavuşlarından () çavuş zîde kadruhû mübâşeretile kal'a-i merkûmeye irsâle mübâderet ve sen ki mevlânâ-yı mûmâ ileyhsin, mahallinde olan sekiz nefer mastûru'l-esâmî şakîler çavuş-ı mûmâ ileyh ma'rifetiyle ahz ve ma'an Eğridere Palankası'na irsâl ve tesyîrlerine müsâra'at ve mukaddemâ ve bu def'a sâdır

⁴⁴¹ Aynı şahsın adı 60/3' deYûsuf olarak yazılmıştır.

olan evâmir-i aliyyemi tenfîz ve icrâya dikkat ve sen ki dizdâr-ı merkûmsun, on nefer mastûru'l-esâmî eşkiyâlar ol tarafa vüsûllerinde kal'a-i mezbûreye vaz' ve kal'a-bend eyleyüp bilâ-emr-i şerîf ıtlâk ve firârlarından mübâ'adet ve vüsûllerini tahrîr ve i'lâma müsâra'at eylemen bâbında.

Fî evâhir-i M (Muharrem) sene 1204.

S:69

[s.69/1]

İnöz Kal'ası Dizdarına hüküm ki,

Rodoscuk Kazâsı Nâ'ibi Mevlânâ Ahmed Râşid zîde ilmuhû rikâb-ı hümâyûnuma mektûb gönderüp Rodoscuk sükkânından cemm-i gafîr ve cem'-i kesîr meclis-i şer'e varup Tekfurdağı tüccârından yeniçeri hasekilerinden Hâcî Sa'id Ağa-zâde Hâcî Ahmed Haseki ve sâbık Tekfûrdağı Voyvodası Kehribar Hâcî Mustafa ve turnacı pâyesiyle Duhâncı Osmân dimekle ma'ruf kimesneler ihtikâr dâ'iyyesiyle Der-aliyyeme zahîrenin killet vürûduna sebep oldukları mukaddemâ lede'l-ihbâr ocakdan mübâşir ma'rifetiyle kendüleri te'dîb ve sâ'iri terhîb için eğerçi İnöz Kal'asına kal'a-bend olmuşlar idi. Ancak merkûmân ıslâh-ı nefis idüp evlâd u ıyâlleri dahi zelîl ve ser-gerdân ve vücûhlâ merhamete şâyân olmalarıyla hâllerine merhameten kal'a-i mezbûreden ıtlâk ve sebîlleri tahliye olunmak bâbında emr-i şerîfim sudûrunu recâsına i'lâm idivir deyü mevlânâ-yı mûmâ ileyh el-Hâc'a ve ibrâm etmeleriyle cürmleri afv ve kal'adan ıtlâk ve sebîlleri tahliyesiçün emr-i âlî-şânım sudûrunu i'lâm etmekle i'lâmı mûcebince mezbûrû Ahmed Haseki ve sâbıkâ Tekfurdağı Voyvodası Kehribâr Hâcî ve Turnacı pâyesiyle Duhâncı Hâcî Osmân bu def'a afv ve ıtlâk ve sebîlleri tahliye olunmak fermânım olmağın, imdi sen ki dizdâr-ı merkûmsun, mevlânâ-yı mûmâ ileyhin, i'lâmı mûcebince merkûmûnun bu def'a cürmleri afv olduğu ma'lûmun oldukda kal'a-i mezbûreden ıtlâk ve sebîlleri tahliye eylemen bâbında.

Fî evâhir-i M (Muharrem) sene 1204.

[s.69/2]

Kara Karye Kādîsıyla Midilli Cezîresi Nâ'ibi zîde fazlühümâyâ hüküm ki,
 Memâlik-i İslâmiyye'de hâsıl olan zehâyirin hisse-i vâhidesi Dârü'l-harbe ve bilâ-fermân bir mahalle bey' ve nakl olunmaması ve mübâyâ'ât-ı mürettebeden fazla mevcûd olan zehâyirin râyiciyle bahâsı an nakd i'tâ olunmak üzere def'-i zarûret-i ibâd zımnında Der-aliyyeme gönderilmesi birbirini müte'âkib ısdâr ve irsâl olunan evâmîr-i şerîfemle ifâde ve iş'âr ve hilâfı hareketden ihâfe ve inzâr olunmakda iken bu esnâlarda Katerinli Kapubası Halîl hilâf-ı fermân ve mugâyir-i rızâ âdet-i me'lûfesi üzere kefereye fenni ve âhar zehâyir fûrûhtuna cesâret eylediği tahkîk-gerde-i şehîr-yâr-ânem olup böyle vakt ü zarûretde bu misillü harekete cür'ete binâ'en kapucubası-i mûmâ ileyhî kendüyi te'dîb ve emsâlini terhîb zımnında Midillü Cezîresi'ne nefy ü iclâsıyla sâ'ir mevcûd olan zehâyirinin tohumluk ve akvât-ı yevmiyeden mâ'adâ bir hissesi girüye verilmek üzere cümlesi Der-aliyyeme celb ve râyic-i vakt üzere kapan tüccârı ve habbâzana bey' ve tevzî' olmak husûsuna irâde-i kât'a-i pâdişâhânem ta'alluk idüp mevcûd olan zahîresinin Der-aliyyeme celbiçün diğîr emr-i şerîfim sâdır olmağın, imdi sen ki Kara Karye Kādîsı mevlânâ-yı mûmâ ileyhîsin, kapucubası-i mûmâ ileyhî münâfî-i emr ve rızâ olan harekât-ı nâ-revâsına binâ'en li-eclî't-te'dîb Dîvân-ı hümâyûnum çavuşlarından ta'yîn olunan () çavuş zîde kadruhû mübâşeretîyle Midillü Cezîresi'ne nefy ü iclâsına mübâderet eyleyesin, ve sen ki Midilli Nâ'ibi mevlânâ-yı mûmâ ileyhîsin, vüsûlünde mûmâ ileyhî cezîre-i mezkûrede menfîyyen meks ve ikâmet itdirüp bilâ-emr-i şerîf itlâk ve bir hatve mahall-i âhara harekete irâ'et-i ruhsatdan tehâşî ve mücânebet ve vüsûl ve ikâmetini çavuş-ı merkûm ile Der-aliyyeme i'lâm ve işâret eylemen bâbında.

Fî evâsıt-ı M (Muharrem) sene 1204.

Ba'zı şûrût ile afviçün emr yazılmışdır.

Fî evâ'il-i S (Safer) sene 1204.

[s.69/3]

Cisr-i Ergene ve Limni Kazâları Nâ'iblerine hüküm ki,
 Hem-şîre-i muhteremem Bîcân Sultân dâmet ismetuhânın kethüdâsı olan Hâcegân-ı Dîvân-ı hümâyûnumdan Ahmed zîde mecduhûnun rikab-ı hümâyûnuma takdîm eylediği takrîrinde sultân müşârun ileyhânın ber-vech-i mâlikâne uhdesinden olan

Haremeynü's-şerefeyn mukāta'asından Cîsr-i Ergene Kazâsı ahâlîlerinde Hâcî Mehemed-oğlu Hâcî Hüseyin ve Kontoşlu Mehemed ve Keşfi Mehemed ve Hâcî Ömer-oğlu Mehemed nâm kimesneler kendü hâllerinde olmayup birbirleriyle yek-dil olarak birkaç seneden berü mukāta'a-i mezbûre karyelerinin tekâlîfleri umûruna karuşup evâmir-i aliyye ile vâride olan tekâlîfden emr ve defterden ziyâde kendü nefsleriçün külli akçe tevzî' ve cebren ve kahren cem' ve tahsîl birle ahâlî fukarâsı medyûn hâlleri diğér-gûn ve perîşân olmalarına bâ'is ve mukāta'a-i mezbûr mahsûlünün kesr ü noksân tertîbine bâdî olduklarından başka envâ' fesâda şürû' ve ihtilâl-i mukāta'aya mübâderet etmeleriyle mezbûrûn li-ecli't-te'dîb ocakdan çavuş mübâşeretiyle Limni Cezîresi'ne nefy ü iclâ olunmaları bâbında emr-i şerîfim sudûrunu bundan akdemce tahrîr ve istid'â ve husûs-ı mezbûr hâlâ rikâb-ı hümâyûnumdan Sekbânbaşı İsmâ'îl dâme mecduhûdan isti'lâm olundukda mezbûrûn Hâcî Mehemed-oğlu Hâcî Hüseyin ve Kontoşlu Mehemed ve Hâcî Ömer-oğlu Mehemed birbirleriyle müttefik olup vech-i meşrûh üzre mukāta'a-i mezbûre ahâlîsi fukarâlarına zulm ve ta'addî eyledikleri bedîdâr olmağla mezbûrlar li-ecli't-te'dîb ıslâh-ı nefis idinceye değîn ocakdan çavuş mübâşeretiyle Limni Cezîresi'ne nefy ü iclâ olunmaları bâbında emr-i şerîfim sudûrunu sekbânbaşı-i mûmâ ileyh i'lâm etmeğîn i'lâmı mücebince merkûmlar li-ecli't-te'dîb Limni Cezîresi'ne nefy ü iclâ olunmalarıçün işbu sene-i mübâreke evâ'il-i Muharreminde sâdır olan emr-i celîlü'l-kadrim ocakdan çavuş mübâşeretiyle mahalline vâsıl oldukda mezbûrlar itâ'at etmeyüp başlarına der-akab iki yüzden mütecâviz eşkıyâyı cem' ve kâ'im-makâm konağın basup kaçurup el-yevm kâ'im-makâm Der-aliyyemde olup mukāta'a-i mezbûre ve tevlîde merkûme hâli ve eşkıyâ üzre ihtilâl üzre olmalarıyla turnacıbaşı mübâşeretiyle mukaddemâ sâdır olan emr-i şerîfim mücebince mücedden emr-i şerîfim sultân müşârun ileyhânın kethüdâsı mûmâ ileyh bu def'a dahi takrîriyle istid'â etmekle turnacıbaşı mübâşeretiyle mukaddemâ sâdır olan emr-i şerîfim mücebince amel olunmak fermânım olmağın, imdi sen ki Cîsr-i Ergene Nâ'ibi mevlânâ-yı mûmâ ileyhsin, ma'rifetin ve bu def'a ocakdan ta'yîn olunan turnacıbaşı mübâşeretiyle merkûmlar ahz ve li-ecli't-te'dîb Limni Cezîresi'ne nefy ü iclâyâ mübâderet eylesin. Ve sen ki Limni Cezîresi nâ'ibi mevlânâ-yı mûmâ ileyhsin, vüsûllerinde [s.70] merkûmları cezîre-i mezburede menfiyyen meks ve ikâmet itdirüp, bilâ-emr-i şerîf itlâk ve firârlarından hazer ve mucânebet ve vüsûllerini

turnacıbaşı-i mûmâ ileyh ile Der-aliyyeme tahrîr ve iş'âra mübâderet eylemen bâbında.

Fî evâhir-i M (Muharrem) sene 1204.

Mezbûr Keşfî Mehemed ile avene-i sâ'iresinin Limni'ye nefyleriçün emr yazılmışdır.

Fî evâhir-i B (Receb) sene 1205.

S:70

[s.70/1]

Zikr-i âtî kimesnenin bulunduğu mahallin kâdîsıyla Kavala Kal'ası Dizdârına hüküm ki,

Etrâf-ı eknâfda idrâk olunan zehâyirin bir danesi iddihâr ve râyicinden ziyâde behâya fûrûht dâ'iyyesiyle ketm ve ihtifâ ve mahall-i âhara nakl ve fûrûht itdirilmeyerek tohumluk ve akvât-ı yevmiyeden mâ'adâsı cümlesi zâhir birbiriye merbût oldukları iskelelere tenzîl ve kapan maktu'âsıyla fûrûht ve sefâyine tahmîl ve doğru Der-aliyyeme tesyîr ile def'-i muzâyaka-i ibâde dikkat ve hilâf-ı harekete ictisâr idenlerin te'dîb ve gûş-mâl kılınacakları mukaddem ve mu'ahhar sâdır olan evâmîr-i şerîfem mezâmîninden müstebân iken bu esnâda Galice Mütevellîsi Kâtib Nu'mân (?) nâm muhtekirin hilâf-ı emr ü rızâ ecânibe fûrûht eylediği sekiz kayık zahîresini Kıbr[ıs] Serdârı ahz ve şehre götürüp ...? eyledikleri bi'l-ihbâr tahkîk olunmakdan nâşî merkûm Nu'mân mahall-i âhara zahîre fûrûhta cesâret eylediğine binâ'en sâ'ire ibreten cezâsı tertîb olunmak iktizâ ider iken bu def'a kal'a-bendliğiyle iktifâ olunmağla mezbûr li-ecli't-te'dîb mübâşir ma'rifetiyle Kavala Kal'ası'na kal'a-bend olunmak fermânım olmağın, imdi sen ki mevlânâ-yı mûmâ ileyhysin, ma'rifetin ve ta'yîn olunan mübâşir-i mûmâ ileyh ma'rifetiyle merkûm Nu'mân'ı bulunduğu mahallde ahz ve li-ecli't-te'dîb Kavala Kal'ası'na irsal ve tesyîre ihtimâm ü dikkat eylesin. Ve sen ki Kavala Dizdârı merkûmsun, vüsûlünde merkûmu kal'aya vaz' ve kal'a-bend eyleyüp bilâ-emr-i şerîf itlâk ve bir takrîb firârından ittikâ ve mübâ'adet eylemen bâbında.

Fî evâhir-i M (Muharrem) sene 1204.

Ber-mûceb-i emr-i âlî kal'a-bend olunduğunu nâtık Kavala Kal'ası Dizdârının varid olan arzının mefhûmu bâ-fermân-ı âlî şerh virildi. Fî 13 Ra (Rebî'ü'l-evvel) sene 1204.

[s.70/2]

Çavuşbaşı Ağaya ve Limni Cezîresi Nâ'ibine hüküm ki,
 İstanbul sâkinlerinden el-Hâc İbrâhîm nâm kimesne kendü hâlinde olmayup taşra memleketin umûruna müdâhaleden ve tahrîk ve ifsâddan hâlî olmadığı tahkîk-gerde-i şehr-yâr-ânem olup merkûmu te'dîb ve emsâlini terhîb zımnında Limni Cezîresi'ne nefy ü iclâ olunması husûsuna irâde-i pâdişâhânem ta'alluk etmeğin imdi sen ki çavuşbaşı-i mûmâ ileyhsin, mezkûru Dîvân-ı hümâyûnum çavuşlarından ta'yîn olunan () çavuş zîde kadruhû ma'rifetiyle Der-aliyyemden aldurup Limni Cezîresi'ne li-ecli't-te'dîb nefy ü iclâyâ mübâderet eylesin. Ve sen ki mevlânâ-yı mûmâ ileyhsin, mezkûr İbrâhîm vüsûlünde cezîre-i mezkûrede menfîyyen meks ve ikâmet itdirüp bilâ-emr-i şerîf itlâk ve bir hatve mahall-i âhara harekete irâ'et-i ruhsatdan mücânebet ve vüsûl ve ikâmetini çavuş-ı merkûm ile Der-aliyyeme tahrîr ve işâret eylemen bâbında.

Fî evâhir-i M (Muharrem) sene 1204.

Ber-mûceb-i emr-i âlî merkûm cezîre-i mezbûrede menfîyyen meks ve ikâmet itdirildiğini nâtik Limni Nâ'ibinin vârid olan i'lâmının mefhûmu bâ-fermân-ı âlî şerh virildi.

Fî 2 Ra (Rebî'ü'l-evvel) sene 1204.

Itlâkiçün emr yazılmışdır.

Fî evâ'il-i Ra (Reabî'ü'l-evvel) sene 1204.

[s.70/3]

Köprülü Kazâsı ve Limni Cezîresi Nâ'iblerine ve Rumili Kâ'im-makâmına hüküm ki,

Köprülü Kasabası ahâlîsi üzerlerine edâsı lâzım gelen avâriz ve sâ'ir evâmir-i aliyyemle vâkı' tekâlîfi emr ve defter mûcebince cem'ine me'mûra edâda kusûrları yoğiken kazâ-i mezbûrede şehr kethüdâlığı dâ'iyyesinde olan Arnavud tâ'ifesinden Abdurrezzâk Bey dimekle ma'rûf kimesne bin yüz doksan senesinden berü beher tekâlîf vukû'unda emr ve defterden ziyâde kendü nefsiçün mebâliğ-i vâfire tevzî' iderek fukarâdan cebren üç yüz kiseden mütecâviz akçe tahsîl eylediğini ahâlî-i mezbûre bundan akdem rikâb-ı müstetâbıma sundukları arz-ı hâlleriyle ba'de'l-inhâ ve istid'â mübâşir ta'yîn olunan ve hâlâ rikâb-ı hümâyûnum kâ'im-makâmı Şa'îr

Emîni Ali zîde mecduhû ma‘rifetiyle mahallinde şer‘le rû‘yet ve ba‘de’s-sübût-ı şer‘i zımında zuhûr iden hukûk ashâbına istirdâd ve keyfiyyet sûret-i sicillâtıyla Der-aliyyeme arz olunmak bâbında bin iki yüz üç senesi evâhir-i Zi’l-hiccesinde sudûr iden emr-i şerîfim mübâşiri ile tesyîr olunmuşıdı. Sen ki Köprülü Nâ’ibi mûmâ ileyh Lütfullâh İştibî (?) zîde ilmuhûsun, bu def‘a rikâb-ı hümâyûnuma vürûd iden i‘lâmında merkûm Abdürrezzâk’ın tahrîkiyle mukaddemâ umûru-ı vilâyete karışmamak üze tenbîh ve te’kîd ve men‘ ve tahzîr olunan kazâ-i mezbûr sâkinlerinden şehir kethüdâlığı iddi‘âsında olan Arslan Süleymân Ağa ve Murâd-oğlu Osmân Ağa dimekle arîf kimesne birbiriyle müttefikan merkûm Süleymân sene-i mezburede kendü nefsiçün emr ve defterden ziyâde kırk kise ve mezbûr Osmân dahi kezâlik kendü nefsiçün bir def‘a elli ve bir def‘a dahi sekiz kise akçe tevzî‘ ve fukarâdan cebren ve kahren aldıkları mebâligi tahsîl ve ashâbına istirdâd ve rahmen li’l-gayr merkûmânın Limni Cezîresi’ne nefy ü iclâ ve şerr ü mazarratlarından ahâlî fukarâ tahlîs ve rehâ olmalarıçün emr-i şerîf sudûru niyâzlarında olmalarıyla fi’l-hakîka neferleri vâkı‘a-i mutâbık olup niyâzlarına müsâ‘ade-i aliyyem erzânî kılınması husûs-ı tahrîr ve istid‘â ve Dîvân-ı hümâyûnda mahfûz kuyûd-ı ahkâma mürâca‘at olundukda ber-minvâl-i muharrer târîh-i merkûmda sana ve kâ’im-makâm mûmâ ileyhe hitâben emr-i şerîf virildiği mukayyed olmağla mübâşir ma‘rifetiyle mukaddemâ sâdır olan emr-i şerîfim mücebine vech-i meşrûh üze nefyleri fermânım olmağın, imdi siz ki Köprülü Nâ’ibi ve Rumili Kâ’im-makâmı mevlânâ-yı mûmâ ileyhimâsız, mübâşir-i mûmâ ileyh ma‘rifetiyle mezkûrân Arslan-oğlu Süleymân ve Murâd-oğlu Osmân’ı mahallinde meclis-i şer‘e ihzâr ve iddi‘â-yı hukûk ve ta’yîn-i mâdde iden husemâlarıyla ferdin ferdin terâfu‘-ı şer‘ ve ber-minvâl-i meşrûh zimmetlerinde şer‘an sâbit ve mütehakkık olan hukûk-ı fukarâ her ne ise hükm idüp temâmen tahsîl ve ashâbına redd ü teslîm ve icrâ-yı hakk olundukdan sonra mezkûrân Süleymân ve Osmânı li-ecli’t-te’dîb Limni Cezîresi’ne nefy ü iclâyâ müsâra‘at ve sen ki cezîre-i mezbûre nâ’ibi mevlânâ-yı mûmâ ileyhsin, vüsûllerinde mezbûrânı cezîre-i mezbûrede menfiyyen meks ve ikâmet itdirüp bilâ-emr-i şerîf itlâk ve bir takrîb firârlarından ve hâric mahalle hareketlerine irâ’et-i ruhsatdan mübâ‘adet ve vâsıl ve cezîre-bend olduklarını Der-sa‘âdetime i‘lâma mübâderet eylemen bâbında.

Fî evâhir-i M (Muharrem) sene 1204.

S:71

[s.71/1]

Hâlâ rikâb-ı hümayûnumda çavuşbaşı olan Mîr Atâullâh dâme mecduhûya ve Bozcaada Nâ'ibine hüküm ki,

Meteşe Sancağında vakı' Sobuca Kazâsı sükkânından Halîl Ağa-oğlu İbrâhîm nâm kimesnenin Der-aliyyemin umûrunu rü'yet iden âdemîsi Emîn nâm müzevir kendü hâlinde olmadığından mâ'adâ hîle ve hud'aya sülûk birle muhâssıllık umûruna dahi ta'arruz ve muhâssıllık emvâl-i mîriyesinin ta'tîline ve ihtilâl-i beldeye bâdî olur hâlâta ictisâr etmekle merkûm ıslâh-ı nefis oluncaya kadar ibreten li'l-gayr Bozcaada'ya nefy ü iclâ olunmak bâbında emr-i şerîfim sudûrunu hâlâ İzdin Muhâssıllı dergâh-ı mu'allâm kapucubaşlarından Mîr Hüseyin dâme mecduhû bâ-takrîr istid'â etmekle sen ki çavuşbaşı-i mûmâ ileyhsin, ma'rifetinle merkûm Hâlîl-oğlu İbrâhîm'in Âsitânede olan âdemîsi Kôr Emîn, çavuş mübâşeretiyle Bozcaada'ya nefy ü iclâ olunmak fermânım olmağın, imdi sen ki çavuşbaşı-i mûmâ ileyhsin, merkûmu ahz ve ta'yîn olunan () çavuş zîde kadruhû mübâşeretiyle Bozcaada'ya ırsâl ve tesyîre mübâderet ve sen ki Bozcaada Nâ'ibi mevlânâ-yı mûmâ ileyhsin, vüsûlünde merkûmu ada-i mezbûrede menfiyyen meks ve ikâmet itdirüp bilâ-emr-i şerîf mahall-i âhara harekete irâ'et-i ruhsatdan mübâ'adet ve vüsûlünü çavuş-ı merkûm ile Der-aliyyeme ifâde ve iş'âra müsâra'at eylemen bâbında.

Fî evâhir-i M (Muharrem) sene 1204.

Ber-mûceb-i emr-i âlî mezbûr cezîre-i mezbûrede menfiyyen meks ve ikâmet itdirildiğini nâtık Bozcaada Nâ'ibinin vârid olan i'lâmının mefhûmu virildi.

Fî 21 S (Safer) sene 1204.

Mezbûrun ıtlâkiçün emr-i âlî yazılmışdır.

Fî evâ'il-i Ca (Cemâziye'l-evvel) sene 1204.

[s.71/2]

Dergâh-ı Ali kapucubaşlarından hâlâ İzdin Muhâssıllı Cihân-zâde Mîr Hüseyin dâme mecduhûya ve Menteşe Sancağında vâkı' Sobuca Kādîsıyla Limni Cezîresi Nâ'bine hüküm ki,

Sobuca Kazâsı sükkânından Hâlîl Ağa-oğlu İbrâhîm nâm şakî kendü hâlinde olmayup hevâsına tâbi' eşkıyâ ve erâzili başına cem' ve kazâ-i mezbûr re'ayâsına

îsâl-i hasâr ve hilâf-ı şer‘-i şerîf tecrîm ve tagrîm ve istishâb eylediği eşkıyâyı fukarâ üzerlerine ihâl ve taslîl birle tahsîlât-ı emvâl-i mîrîyeye muhâlefet ve ta‘tîl-i umûr-ı seferiyeye bâ‘is ve ihtilâl-i vilâyete bâdî hâlâta cesâret ve katl-i nüfûs ve hetk-i ırz ve envâ‘ şakâvete ibtidârından fukarâ ve re‘âyânın ahvâlleri diğerk-gûn ve perîşân ve ekseri terk-i evtân etmeleriyle rahmen li-hâlihîm merkûm İbrâhîm ıslâh-ı nefis idinceyedek Limni Cezîresi'ne nefy ü iclâ olunmak bâbında emr-i şerîfim sudûrunu sen ki İzdin Muhâssılı mîr-i mûmâ ileyhsin, tarafından bâ-takrîr inhâ ve istid‘â olunmağla merkûm Halîl-oğlu İbrâhîm Çavuş mübâşeretiyile Limni Cezîresi'ne nefy ü iclâ olunmak bâbında fermânım olmağın imdi sen ki İzdin Muhâssılı vekîli mîr-i mûmâ ileyhsin, Sobuca Kādîsı mevlânâ-yı mûmâ ileyhin ma‘rifetiyle merkûm Halîl-oğlu İbrâhîm'i mahallinden ahz ve Der-aliyyemden ta‘yîn olunan () çavuş zîde kadruhû mübâşeretiyile cezîre-i merkûme irsâl ve îsâl olunmasına ihtimâm ü dikkat eylesin. Ve sen ki Limni Cezîresi Nâ‘ibî mevlânâ-yı mûmâ ileyhsin, vüsûlünde merkûmu cezîre-i mezbûrede menfîyyen meks ve ikâmet itdirüp bilâ-emr-i şerîf mahall-i âhara harekete irâ‘et-i ruhsatdan ittikâ-i tâm ve vüsûlünü Der-aliyyeme i‘lâma ihtimâm eylemen bâbında.

Fî evâhir-i M (Muharrem) sene 1204.

Tashîh olunduğu vechle tebdîl olunmuşdur. Te'kîdi hâvî emr yazılmışdır.

Fî evâhir-i B (Receb) sene 1204.

İşbu emr-i âlî mübâşiri çavuş yediyle mahalline lede'l-vüsûl merkûm İbrâhîm mahall-i menfâsına irsâl olunmak üzere iken adem-i itâ‘at birle firâr eylediğini Sobuca Kādîsının vârid olan i‘lâmının mefhûmu bâ-fermân-ı âlî şerh virildi.

Fî 16 C (Cemâziye'l-âhir) sene 1204.

[s.71/3]

İzmir Kādîsına ve İzmir Hâssa Voyvodasına hüküm ki,

Sen ki mevlânâ-yı mûmâ ileyh Hâfız İbrâhîm zîde fezâ'ilühûsun, rikâb-ı hümayûnuma takdîm olunan i‘lâmında Medîne-i İzmir ahâlîlerinden Hasan ve ihtiyâr ve e'imme ve mahallât mütevellîleri ve ocak ihtiyârlarından mevsûkû'l-kelim kimesnelerden cemm-i gafîr ve cem‘-i kesîr meclis-i şer‘de medîne-i mezbûrenin serdâr ve zâbitân ve vücûh-ı belde hâzirûn buldukları hâlde medîne-i mezbûrede Mîr Ali mahallesi'nde sâbıkâ subaşı müteveffâ Bekir-oğlu dimekle ma‘rûf kimesnenin

oğlu İbrâhîm nâm şakî ile vâlideyi Habîbe nâm hâtûn kendü hâllerinde olmayup mezbûr İbrâhîm gicelerde mahallât esvâkında ve nehâren ba'zı mühmel vakitlerde hazele makûleleriyle bi'l-muraffaka (?) müsellah sekrânen geşt ü güzâr ve ehl-i ırz tâ'ifesine ta'arruz âdet-i müstemirresi olduğu zâhir olup bundan akdem bâ-ma'rifet-i şer' bi'd-def'ât te'dîb oldukda bir dürlü mütenebbih ve ıslâh-ı nefis olmayup şakâvet-i asliyyesine ısrâr ve bu def'a dahi töhmet ile ahz ve habs olundukda bir takrîb firâr ve vâlideyi mezbûr Habîbe dahi gâh dellâllık gâh tarîk-i âhar ile ibâdullâhın menzillerine duhûl ve sûret-i hakdan gelerek ibâdullâhın ıyâllerini iğfâl kasdıyla hilâf-ı şer' beyinlerine ...? ifâ ve nice ehl-i ırz ve muhazzire olanların ifk ü iftirâ ve bühtân ve ehl-i örfe gamz ile tekdîr ve ızrâra ictisâr ve kendülerden emn ü râhatları külliyyen meslûb olmağla mezbûrların şerr ü mazarratları üzerlerinden def' ve tathîr-i bilâd ve te'mîn kılup ibâd için şakiyy-i mezbûr İbrâhîm bir münâsib mahalle nefy ü iclâ olunması husûsu tahrîr ve istid'â olduğuna binâ'en bâlâda mastûr İbrâhîm ve vâlideyi Habîbe'nin iktizâ iden te'dîbleri icrâsına mübâderet kılınmak lâzım gelmekle merkûm İbrâhîm vaz'-ı kürek olunmak için mübâşir ma'rifetiyle Der-sa'âdetime ırsâl ve tesyîr ve mezbûre Habîbe dahi civârda bir münâsib mahalle nefy ve iclâ olunmak bâbında. **Hâşim**

Fî evâhir-i M (Muharrem) sene 1204

Tashîh olunduğu vechle tebdîl olunmuştur.

İşbu emr-i âlî mübâşiri yediyle mahalline lede'l-vüsûl mezbûrân tecessüs olundukda vârid olan emr-i âlî-şân bir mâh mukaddem âhar kazâya azîmet etmiş olmalarıyla bundan böyle İzmire vürûdlarında ber-mantuk-ı emr-i âlî hareket ideceklerini nâtık İzmir Kâdîsının vârid olan i'lâmının mefhûmu bâ-fermân-ı âlî şerh virildi.

Fî 3 Ca (Cemâziye'l-evvel) sene 1204.

S:72

[s.72/1]

Bozcaada Nâ'ibine hüküm ki,

Maryam nâm nasrâniyye rikâb-ı hümayûnuma arz-ı hâl idüp bunun zevci Ertin nâm zimmî Ermeni Patrikinin kapu oğlanı olmağla hilâf-ı resm-i ra'iiyyet bî-edyâne hareket ve te'dîbi müceb etvâre cesâret etmekle ıslâh-ı nefis için Dîvân-ı hümayûnum çavuş mübâşeretiyle bundan mukademân Bozcaada Cezîresi'ne nefy ü iclâ

olunmuş idi. Ancak mesfûre evlâdıyla sefil ve merhamete şâyeste olduğun inhâ ve ıtlâkı bâbında emr-i şerîfim recâ etmeğın fîmâ-ba'd kendü hâlinde ırzıyla mukayyed olmak şartıyla cürmü afv olunmağla ıtlâkıçün emr-i şerîf yazılmışdır.

Fî evâ'il-i S (Safer) sene 1204.

[s.72/2]

Dergâh-ı mu'allâm kapucubaşlarından Saruhan Sancağı Mübâya'acısı el-Hâc Mehmed Emîn dâme mecduhûya ve zıkr-i âtî kimesnelerin bulundukları mahallerin kâdîsıyla Bozcaada Cezîresi Nâ'bine hüküm ki,

Bin iki yüz üç senesine mahsûben livâ-i mezburede vâkı' Timürci Kazâsı'ndan matlûb olup ma'rifet-i şer'le tevzî' ve teslîm olunan ma'lûmu'l-mikdâr hisse mübâya'alarının tahsîlata şürû' olundukda kazâ-i mezbûr kurâsından Derzibad (?) nâm karye sükkânından Mûsâ Bâlişî-oğlu Kör İsmâ'il ve refiki Yeni-oğlu Halîl ve Kulalar nâm karye sükkânından kocabaşının bölükbaşlarından Şehîd-oğlu Ali nâm şakîler onar on beşer kurâyı cebren ve sefer-i hümayûnum vukû'undan bu âna değin evâmir-i aliyyemle matlûb olan umûr-ı mühimmenin ta'tiline bâ'is olduklarından başka kurâ-i merkûmenin hisse-i mübâya'alarını dahi te'hîr ve hisse-i vâhîde vermeyeceklerini ifâde ve ısdâr birle bedellerini tahsîl ve ekl ü bel'e mücâseret eyledikleri beyânıyla şakiyy-i merkûmların şerr ü mazarratlarından tanzîm-i umûr-ı mühimme ve tahsîl-i mübâya'ât-ı mezkûre bir vechle mümkün olmayacağı sen ki mübâya'acı mûmâ ileyhsin, bu def'a tarafından Der-aliyyeme vârid olan arz-ı hâlinde ve Timürcü Kâdîsı'nın i'lâm ve voyvoda ve şehir kethüdâsının tahrîrâtlarında inhâ ve ibreten li's-sâ'irîn muktezâ-yı te'dîbleri icrâ olunmak bâbında emr-i şerîfim sudûru bâ-takrîr istid'â olunmağla bâlâda mastûru'l-esâmî şakîler sen ki mübâya'acı-i mûmâ ileyhsin, ma'rifetinle Bozcaada'ya nefy ü iclâları fermânım olmağın, imdi umûr-ı mühimmenin ihtilâlden vikâyesi ve nizâm-ı mübâya'anın istikrârı zımnında ibreten li's-sâ'irîn te'dîbleri muktezâ olmağla sen ki mübâya'acı-ı mûmâ ileyhsin, ma'rifetinle merkûmûnu oldukları mahallde mevlânâ-yı mûmâ ileyh ma'rifetiyle ahz ve Bozcaada'ya irsâl ve tesyîre mübâderet ve sen ki Bozcaada Nâ'ibi mevlânâ-yı mûmâ ileyhsin, vüsûllerinde merkûmunu ada-i merkûmede menfiyyen ikâmet itdirüp bilâ-emr-i şerîf mahall-i âhara hareketlerine irâ'et-i ruhsatdan mücânebet ve vüsûl ve ikâmet itdirildiğini tahrîr ve inhâya müsâra'at eylemen bâbında.

Fî evâhir-i M (Muharrem) sene 1204.

Merkûmân şehîd-oğlu Ali ve Yeni-oğlu Seyyid Halîl fîmâ-ba'd umûr-ı mübâyâ'a[ya] müdâhale etmemeleri şartıyla utlâklariçün emr-i âlî yazılmışdır.

Fî evâ'il-i Ş (Şa'bân) sene 1204.

[s.72/3]

Yanya Nâ'ibine ve Tırhala Kal'ası Dizdârına hüküm ki,

Yanya Nâ'ibi sâbık Dervîş Mustafa zîde ilmuḥûnun rikâb-ı ḥümâyûnuma vârid olan i'lâmında Yanya Kazâsı sükkânından Mîr Ebûbekir-oğulları Mîr Mustafa ve Ali ve Azîz-zâde Ya'kûb nâm kimesneler mûkız-i fitne ve kendü hâllerleriyle meşgûl olmayup şîrâze-i nizâm-ı memleket-i mûceb harekete tasaddîlerinden nâşî umûr-ı mühimmenin ta'tîline bâ'is ve bâdî oldukların kazâ-i mezbûrenin bi'l-cümle ahâlî ve re'âyâları bundan akdem bâ-arz-ı hâl lede'l-inhâ ve'l-istid'â mezbûrûn fîmâ-ba'd kendü hâllerinde olup fukarâ-i râ'yyet şer'î şerîf ta'addî ve rencîde ve îkâz-ı fitneden berî olmaları tenbîh-i şer'î ile muhkem-i tenbîh ve te'kîde ihtimâm ü dikkat ve eğer mütenebbih olmazlar ise te'dîbleri arz ve i'lâm olunmak babında sene-i mâziye evâhir-i Cemâziye'l-evvelinde sâdır olan emr-i şerîfim mahalline lede'l-vürûd merkûmûn bir vechle mütenebbih olmadıklarından te'dîbleri iktizâ etmekle mezbûrûn li-ecli't-te'dîb Tırhala Kal'ası'na kal'a-i bend olunmaları bâbında emr-i şerîfim sudûrunu nâ'ib-i şerîf-i mûmâ ileyh bi'l-iltimâs arz eylediği ecilden vech-i meşrûh üzre merkûmûm Mîr Ebûbekir oğulları Mîr Mustafa ve Ali ve Azîz-zâde Ya'kûb ıslâh-ı nefis idinceye kadar li-ecli't-te'dîb çavuş mübâşeretile Tırhala Kal'ası'na kal'a-bend olunmaları bâbında.

Fî evâ'il-i S (Safer) sene 1204.

Ber-mûceb-i emr-i âlî merkûmûn Tırhala Kal'ası'na kal'a-bend olunduklarını nâtık Tırhala Kal'ası Dizdârının vârid olan arzının mefhûmu bâ-fermân-ı âlî şerh virildi.

Fî 15 R (Rebî'ü'l-âhîr) sene 1204.

İşbu emr-i âlîde mastûru'l-esâmî Mîr Ebûbekir oğulları Mîr Mustafa ve Ali'nin bâ-fermân-ı âlî isimleri terkîn ve utlâklarçün emr-i âlî yazılmışdır.

Fî 23 R (Rebî'ü'l-âhîr) sene 1204.

Merkûm Ya'kûb'un utlâkiçün emr yazılmıştır.

Fî evâsıt-ı B (Receb) sene 1204.

[s.72/4]

Burusâ Kādîsına ve Lefke Kazâsı Nâ'ibine hüküm ki,

Sen ki Lefke Kazâsı Nâ'ibi mevlânâ-yı mûmâ ileyh es-Seyyid Mehemed zîde ilmuhûsun, mektûb gönderüp Lefke Kazâsı'na tâbi' kasabalarından Dere Mahallesi sakinlerinden Ahmed Beşe ve Mehemed Beşe ve Ali Beşe ve diğê Ahmed Beşe ve diğê Ali Beşe ve diğê Ahmed Beşe ve Hasan Beşe ve İsmâ'îl Beşe ve Mehemed Beşe ve Mustafa Beşe ve diğê Mehemed Beşe ve Halîl Beşe ve Mehemed Beşe ve es-Seyyid Osmân Beşe ve sâ'ir ba'zı kimesneler meclis-i şer'e varup yine mahall-i mezbûre sâkinelerinden Fâtıma ve Âmine nâm hâtûnlar kendü hâllerinde olmayup fi'l-i şenî'e tasaddî eylediklerinden başka yine mahall-i mezbûreden Ekin-zâde Hüseyin Ağa (?) dimekle ma'rûf kimesnenin ehl-i ırz bîkr kızlarını iğfâl ve hânesi derûnunda mevcûd bin gurusluk eşyâ ve nukûdunu sirka idüp bu vechle ahâlî-i mahallenin emniyyetleri meslûb ve bî-huzûr olduklarını ihbâr ve mezbûrelerin diyâr-ı âhara tard u ib'âdını iltimâs eylediklerine binâ'en mezbûreler huzûr-ı şer'e ihbâr ve cümle muvâcehelerinden istintâk olundukda sirka eyledikleri eşyânın ba'zısını ikrâr ve ba'zısını inkâr etmeleriyle mezbûretân istirâhat-ı ibâd zımnında civâr kazâdan Medîne-i Burusa'ya tard u ib'âd olunmaları bâbında emr-i şerîfim virilmek recâsına arz eylediğın ecilden Burusa'ya nefy ü iclâ olunmaları bâbında.

Fî evâ'il-i S (Safer) sene 1204.

S:73**[s.73/1]**

Kara Karye Nâ'ibine hüküm ki,

Dergâh-ı mu'allâm kapucubaşlarından Katerinli Halîl dâme mecduhûnun hilâf-ı fermân ve mugâyir-i rızâ kefereye vâfir zehâyir bey' eylediği lede'l-istimâ' kapucubaşı-i mûmâ ileyhın Midillü Cezîresi'ne nefy ü iclâsiçün başka ve mevcûd olan zehâyirin tohumluk ve akvât-ı yevmiyesinden mâ'adâsının Der-aliyyeme getirdülüp râyiciyle kapan tüccârına ve habbâzâna bey' ve tevzî' için bundan akdemce iki kıt'a evâmîr-i şerîfem sâdır olmuşıdi. El-hâletü hâzihî Katerin tarafından Der-aliyyeme tevârüd iden tahrîrât mefhûmunda gerek mûmâ ileyh Halîl ve gerek karındaşı dergâh-ı mu'allâm kapucubaşlarından Mehemed dâme mecduhûdan bundan akdem râyiciyle Der-aliyyeme tesyîri matlûb olan elli bin keyl hintadan bu

def'a on bin keylîni tesyîr idüp ve kusûrunu dahi peyder pey göndermek üzere oldukları satîr ve inhâ ve kapucubaşı-i mûmâ ileyh Halîl'in her ne kadar cürmü dahi var ise afv olunması husûsu istid'â olunmuş olduğundan mâ'adâ mûmâ ileyhimâdan matlûb olan sâlifü'z-zikr elli bin keyl hintadan fazla olarak otuz bin keyl zehâyir tesyîr etmek şartıyla mûmâ ileyhin cürmü afv ve ıtlâk olunmasını mevâlî-i fihâm sâbikâ Selanik Kādîsı Mevlânâ Sâlih zîdet fezâ'ilühû recâ ve niyâz ve ber-vech-i meşrûh cürmü afv olunduğu sûret-i mukaddem râyiciyle matlûb olan elli bin keyl zahîre otuz bin keyl dahi zamla cem'an seksan bin keyl zehâyir getürdeceklerini mevlânâ-yı mûmâ ileyh ta'âhhüd etmekden nâşî ol vechle amel ve harekete dikkat ve ba'de'l-yevm hilâf-ı rızâ hareketden mücânebet olunmak şartıyla kapucubaşı-i mûmâ ileyh Halîl'in cürmü afv olunmağla mukaddem sâdır olan emr-i şerîfe mebnî Midillü'ye nefy teklîfiyle ta'addî olunmamak fermânım olmağın imdi sen ki mevlânâ-yı mûmâ ileyhsin, keyfiyyet ma'lûmun oldukda ber-vech-i meşrûh kapucubaşı-i mûmâ ileyh mukaddem sâdır olan emr-i şerîfe mebnî Midillü'ye nefy ü iclâ teklîfiyle ta'addî ve rencîde vukû'undan mübâ'adet ve mazmûn-ı emr-i şerîfimi kendüye tefhîme mübâderet eylemen bâbında.

Fî evâhir-i M (Muharrem) sene 1204.

[s.73/2]

Zikr-i âtî kapucubaşının bulunduğu mahallin kādîsına hüküm ki, Malatya Mutasarrıfı Ömer dâme ikbâluhûnun Der-aliyyeme vârid olan tahrîrâtında mîr-i mîrân-ı mûmâ ileyh sefer-i hümâyûnuma azîmet eylemesi isti'câlini ve tereddüd ider ise tûğları ref' ve Konya Kal'ası'na kal'a-bend olunmasını mutazammın bundan akdem sâdır olan evâmir-i aliyyemle Kapucubaşı Seyyid Ahmed me'mûr olmuşiken mîr-i mîrân-ı mûmâ ileyhin tarafına varmayup ve isti'câl emrini ibrâz etmeyüp mazmûn-ı emr-i âlî mîr-i mîrân-ı mûmâ ileyhin ma'lûmu olmadan ol tarafda olan ekrâda Rişvân-zâde hakkında fermân vardır deyü Cabbâr-zâde tarafından buyruldılar neşr itdirüp kendü dahi kâ'imeler tahrîr etmiş olduğu ve ekrâde tecemmu' üzereler iken mübâşir-i mezbûr Behisni'de mîr-i mîrân-ı mûmâ ileyhe varup yedinde olan diğer emr-i şerîfi göstermeyüp yalnız isti'câl emrini ibrâz eyledikde me'mûr olduğu beş yüz nefer süvârî askeri yerinde techîz ve sefer-i hümâyûnuma tesyîr ve zimmetinde olan mâl-ı mîrânı teslîm ve keyfiyyetini Der-

aliyyeme tahrîr idüp cevâbını müterakkıb olduğunu hâvî ahâlî tarafından virilen i'lâm ve mahzar ve kapucubaşı-i merkûmun tahrîrâtı bundan akdem Der-aliyyeme irsâl olunmuş olduğu ve kapucubaşı-i merkûm Cabbâr-zâde tarafından ikâmeti esnâsında neşr eylediği ve itdirdüğü tahrîrâtın mefâhîmi üzre ekrâd ve aşâyir ve Hısn-ı Mansur ve Mollâ Timür'ün zuhûrunda kapucubaşı-i merkûm, mîr-i mîrân-ı mûmâ ileyhden ketm eylediği emr-i şerîfi ihrâc eylediğinden Mollâ Timür bin beş yüz mikdârı süvârî tertîb ve irsâl ve Hisar Kazâsı karyelerini yağma ve harmânlarını ihrâk idüp ba'dehû Hısn-ı Mansur'a azîmet ve birkaç gün ikâmet eylediği ve bu bahâne ile Hısn-ı Mansurlı beş yüz mikdârı süvârî ve piyâde tertîb ve ma'lûmu'l-esâmî eşhâsı başbuğ ta'yîn ve Behisni Kurâsı'na ve mîr-i mîrân-ı mûmâ ileyhın uhdesinde olan mukâta'a karyelerine tesyîri ve lede'l-muhârebe mukâvemet itmeyüp avdet eylediklerini dahi mîr-i mîrân-ı mûmâ ileyh kezâlik Der-aliyyeme tahrîr eylediği ve kapucubaşı-i mezbûr ve Hısn-ı Mansur ahâlîlerine ve Mollâ Timür'a mîr-i mîrân-ı mûmâ ileyhın cürmü afv olduğunu nâtık sâdır olan emr-i âlîyi isgâ etmeyerek Behisni Kazâsı'na hücûm eylemelerini tahrîr eylediği cümlelerin ma'lûmu olduğu beyânıyla Behisni Kazâsı'na yedi sekiz bin süvârî gönderüp esnâ-yı râhda olan kasabât ve kurâyı tahrîb ve ihrâk eylediği ve bağı mezbûrun bu gûne ferce-yâb olmasına ve vâkı'olan hasârat-ı emlâk ve emvâl-i mîrîyeye kapucubaşı-i merkûm bâ'is olduğu tahrîr ve inhâ ve Hısn-ı Masur Voyvodası İsmâ'il'in asker cem'î için irsâl eylediği bu tarafa bâ's ve isrâ olunmuş olduğundan mâ'adâ ve Hısn-ı Mansur Kazâsı'nın yüz bin gurus mikdârı râhne-dâr olmasına kapucubaşı-i mezkûr sebep olmuş olduğu haşarât-ı mezkûrenin def'i niyâzında oldukları dahi Hısn-ı Mansur Kādîsı'nın i'lâmında tastîr ve inbâ olunmuş. Mîr-i mîrân-ı mûmâ ileyhın doğru îkâ ve Küçük Ali üzerine me'mûriyyeti takrîbiyle göndereceği askeri başbuğ ile irsâl eylemek üzre ısdâr olunmuşiken bilâ-fermân etrâfdan bu kadar haşarât ahmağıyla hilâf-ı rızâ fazâhat-ı mezkûreye sebep olan kapucu-i mezbûrun bu def'a ta'yîn olunan mübâşir ma'rifetiyle Der-aliyyeme irsâl ve ihzârı fermânım olmağın imdi sen ki mevlânâ-yı mûmâ ileyhın, voyvoda-i merkûmu Der-aliyyeme ihzârı ve haşerât-ı merkûmenin bi-eyyi-vech-kân def' ü ref' te'mîn-i bilâd ve terfih-i ibâd husûsuna dikkat olunmak için lâzım gelenlere dahi ya başka emr-i şerîfim sâdır olduğu ma'lûmun oldukda ber-vech-i meşrûh üzre ma'rifetin ve mübâşir-i mûmâ ileyh

ma‘rifetiyle kapucubaşı-i mezbûru taht-ı hükümetinde bulunduğu mahallde ahz ve Der-sa‘âdetime ihzâr ve irsâle mübâderet eylemen bâbında.

Fî evâ’il-i S (Safer) sene 1204.

Tashîh olunduğu üzre tebdîl olunmuştur.

[s.73/3]

Bir sûreti,

Hısn-ı Mansur Kādîsına ve zâbitân zîde kadruhüme aslında mûnderic sâdır olan emr-i âlî iktizâsına göre hikâye olunarak voyvoda-i merkûm mübâşir ma‘rifetiyle Der-aliyyeme irsâl ve ihzâr olunmak için vech-i meşrûh üzre.

Tashîh olunduğu üzre tebdîl olunmuştur.

S:74

[s.74/1]

Dimetoka Kal‘ası Dizdârı () zîde hıfzuhûya hüküm ki,

Tekfurdağ’ın kapan tüccârlarından Oturakcı-oğlu Mustafa nâm kimesnenin bundan akdem münâfi-i rıza-yı hümayûnum zahîreye alef ve kabluca râyicinden ziyâde zahîre iştirâsıyla nizâm-ı zehâyirin müceb-i ihtilâli olarak hâlât-ı reddiyeye mücâsereti inhâ olunmağla li-ecli’t-te’dîb Dimetoka Kal‘ası’na kal‘a-bendi bâbında emr-i şerîf sâdır olmuşidi. Merkûm fimâ-ba’d hâssa umûruna muhâlefet eylememek ve hilâf-ı rızâ hareketde olmamak şartıyla cezâsı güzeştesinin afvıyla kal‘a-i merkûmeden ıtlâkı bâbında emr-i şerîfim sudûrunu inha ve istirhâm olunmağla merkûm Oturakcı-oğlu Hâcî Mustafa fimâ-ba’d hilâf-ı rızâ hareket olunmamak şartıyla afv ve ıtlâkı fermânım olmağın imdi sen ki dizdârı merkûmsun, mezbûr Hâcî Mustafa’nın cezâsı güzeştesi afv olunduğu ma‘lûmun oldukda şürût-ı merkûm ile mezbûru kal‘a-i mezbûreden ıtlâk ve sebîli tahliye eylemen bâbında.

Fî evâ’il-i S (Safer) sene 1204.

[s.74/2]

Hâlâ rikâb-ı hümayûnumda çavuşbaşı olan Mîr Hamdullâh dâme mecduhûya ve Sakız Cezîresi Nâ’ibine hüküm ki,

Kuşadası'ndan emr-i âlî-şânım matlûb-ı müretteb mübâya'a zehâyiri ma'rifet-i şer' ve cümle ittifâkıyla tevzî' ve tahsîl ve mübâya'acısı teslim eylemek için defteri zâbitâna teslim olunmuşiken Mumcu-oğlu Hâfız Mehemmed ve Kahveci Hâcî Ahmed ve Tavşan Dâmâdı Mollâ Mustafa nâm mefsedet-pîşeler mübâya'a-i mezkûru afv itdiririz deyü ahâlîyi iğfâl ve hufyeten Der-aliyyeme firâr ve pey-der-pey karîben afvı fermânım gidecekdir deyü Der-aliyyemden tahrîrât irsâl eylediklerinden mübâya'a-i mezkûrun ta'tiline bâdî oldukları bi'l-ihbâr mesmû'-ı şâhânem olmağla merkûmlar çavuş mübâşeretiyile bulundukları mahallde ahz ve Sakız Cezîresi'ne nefy olunmak fermânım olmağın imdi sen ki çavuşbaşı-i mûmâ ileyhsin, merkûmûnu oldukları mahallde ahz ve ibreten li's-sâ'irîn terfikan Sakız Cezîresi'ne irsâl eylesin. Ve sen ki cezîre-i mezbûre nâ'ibi mevlânâ-yı mûmâ ileyhsin, merkûmları vüsûllerinde cezîre-i mezbûrede menfiyyen meks ve ikâmet itdirüp mahall-i âhara harekete irâ'et-i ruhsatdan mücânebet ve vüsûllerini çavuş-ı mûmâ ileyh ile Der-aliyyeme işâret eylemen bâbında.

Fî evâ'il-i S (Safer) sene 1204.

Tekrâr emr-i âlî yazılmışdır.

Fî evâhir-i Ra (Rebî'ü'l-evvel) sene 1204.

[s.74/3]

Burusâ Mollâsına ve Kütahya Kal'ası Dizdârına hüküm ki,

Sen ki Burusa Kādîsı mevlânâ-yı mûmâ ileyh Ziyâeddin Ömer el-Esîrî zîdet fezâ'ilühûsun, rikâb-ı hümayûnuma mektûb gönderüp mahrûse-i mezbûrede emr-i şerîfim ile vâride olan tekâlîfî, yirmi dört esnâf ma'a yamakân emr ü defter mücebince cem'ine me'mûre edâda kusûrları yoğiken yine esnâf-ı mezkûreden attârân tâ'ifesinin Yiğitbaşları Mustafa ve el-Hâc Yûsuf ve el-Hâc Hüseyin ve Duhânî Emîr Mehemmed ve Ali Mollâ ve Tuğralpâre-oğlu el-Hâc Ali nâm kimesneler tama'-ı hâmlarından kendülere isâbet iden tekâlîfin ekserini yamaklarına tevzî' ve kendülere şey'-i kalîl îfâ ile gadre cesâretlerinden mâ'adâ Sultân Bâyezîd Hân tâbe serâhunun mahrûse-i mezbûrede vâkı' hân-ı cedîdde sâkin olan bâzer-gân tâ'ifesinden sâlyâne mutâlebe ve tâ'ife-i merkûmûnun dahi ibrâz idüp yedlerinde olan hüccet ü senedât-ı sâ'ireleri müceblerini bu ana dek tekâlîf nâmına habbe-i vâhide virmedikleri ihbâr ve def'le cevâb virdiklerinde mezbûrlar bir vechle mücâb

olmayup meclis-i şer‘de sudûru latyık olmayan nice kelimât-ı kabîha ve etvâr-ı nâ-pesendîde îrâd ve îbrâz ve hakkı kabûlden i‘râz ve yedlerinde olanmüretteb (?) defterlerini nâ‘ibü’ş-şer‘in yüzüne atup hürûclarında esnâf-ı mezbûreden ehl-i ırz olanları tahvîf ve iki gün dükkânlarını sedd [ü] bend ve bu vechle îkâz-ı fitne ve ihtilâl-i beldeye bâ‘is ve bâdî olduklarını meclis-i şer‘e ihbâr olunmağla merkûmûn li-ecli’t-te’dîb ıslâh-ı nefis idinceye değin çavuş mübâşeretiyle Kütahya Kal‘ası’na kal‘a-bend olunmalarıçün emr-i şerîfîm sudûru recâsına vâkı‘ hâli bi’l-iltimâs arz eylediğın ecilden altı nefer mezkûru’l-esâmî kesân, çavuş mübâşeretiyle mahallinde ahz ve Kütahya Kal‘ası’na irsâl ve kal‘a-bend olunmaları bâbında.

Fî evâ’il-i S (Safer) sene 1204.

İtlâklariçün emr-i âlî yazılmışdır.

Fî evâ’il-i R (Rebî‘ü’l-âhir) sene 1204.

[s.74/4]

Bursa Mollâsına hüküm ki,

Seyyid el-Hâc Mehemmed nâm kimesne gelüp merkûm hilâf-ı emr ve rızâ da‘vâ-yı müzevvire cesâret eylediğine binâ’en bundan akdem Rumili Kâz‘askeri i‘lâmıyla bâ-fermân-ı âlî li-ecli’t-te’dîb Bursa’ya nefy ü iclâ olunmuşıdi. El-hâletü hâzihi merkûm ıslâh-ı nefis idüp sefil ve ser-gerdân ve ıyâl u evlâdalarından dûr olduğun inhâ ve cürmü afv ve itlâk olunmak bâbında inâyet istid‘â etmekle merkûm fîmâ-ba‘d kendü hâlinde olup ve hilâf-ı rızâ hareketde bulunmamak şartıyla merkûm afv ve itlâktan ...? bâbında.

Fî evâ’il-i S (Safer) sene 1204.

S:75

[s.75/1]

Kavala Kazâsı Nâ‘ibine ve Limni Kal‘ası Dizdârına hüküm ki,

Kavala Kazâsı ahâlîleri gelüp bundan akdem maktûl ve fevt olan Tosun Mehemmed’in Ammîsi Hüseyin ve Paşu Nu‘mân (?) nâm şakîler kendü hâllerinde olmadıklarından nâşî eşkıyâ tâ’ifeisinden Kara Çocuk ve Hâtib-oğlu Ali ta‘addîci bölükbaşısı dimekle ma‘rûf şakîler ile yek-dil ve yanlarına cem‘ eyledikleri dört yüz nefer eşkıyâ ile iki yüz üç senesinde kaza-i mezbûre tâbî‘ Nâ‘ili Karyesi basup yirmi

sekiz bâb menzil ve yirmi bir bâb saman hânelerini ihrâk-ı bi'n-nâr eylediklerinden mâ'adâ karyelerinde mevcûd emvâl ve eşyâ ve hayvânlarını gasb u gâret ve eşkiyâ-i mezbûrların zulm ve ta'addîlerinden ahvâl ve fukarâ diğer-gûn ve şâyeste-i merhamet oldukları ve husûs-ı mezbûr minvâl-i muharrer üzre olduğunu nâtık Pravişte Nâ'ibi tarafından bir kıt'a i'lâm-ı şer'î i'tâ olduğu bundan akdem ba'de'l-inhâ ve'l-istid'â ol tarafda âhar husûsa me'mûr-ı hâssa hasekilerimden el-Hâc Abdurrahmân Haseki mübâşeretiyle mahallinde şer'le görülmek için emr-i şerîfim sâdır olup ancak merkûmân Hüseyin ve Paşu Nu'mân te'dîb olunmadıkça şerr ü mazarratlarından emniyetleri meslûb olduğu inhâ ve mukaddem sâdır olan emr-i şerîfim mücebince haseki-i mûmâ ileyh mübâşeretiyle ihkāk-ı hakk olunduktan sonra merkûmân Limni Kal'ası'na kal'a-bend olunmak bâbında mecdûd emr-i şerîfim istid'â ve Dîvân-ı hümâyûnumda mahfûz kuyûd-ı ahkâma mürâca'at olunduktan ber-minvâl-i muharrer bu sene-i mübâreke evâsıt-ı Muharreminde emr-i şerîfim virildiği mastûr ve mukayyed bulunduğunu ol tarafda olan haseki-i mûmâ ileyh mübâşeretiyle mukaddemâ sâdır olan emr-i şerîfde isimleri mastûr kesân mahallinde huzur-ı şer'e ihzâr ve hüsemâsıyla ferdân ferdâ terâfu'-ı şer' ve zimmetlerinden şer'an sâbit mütehakkık olan hukûk ashâbına istirdâd ile ihkāk-ı hakk olunduktan sonra merkûmân Hüseyin ve Paşu Nu'mân li-ecli't-te'dîb Limni Kal'ası'na irsal ve kal'a-bend ve keyfiyyet-i vukû' üzre Der-sa'âdetime arz ve i'lâm olunmak fermânım olmağın, imdi sen ki mevlânâ-yı mûmâ ileyhsin, haseki-i mûmâ ileyh mübâşeretiyle bâlâda mezkûru'l-esâmî merkûmları mahallinde meclis-i şer'e ihzâr ve hüsemâlarıyla ferdân ferdâ terâfu'-ı şer' ve zimmetlerinde sâbit ve mütehakkık olan hukûk-ı ibâdî hükm idüp temâmen tahsîl ve ashâbına redd ve teslîm ile ihkāk-ı hakk olunduktan sonra merkûmân Hüseyin ve Paşu Nu'mân'ı li-ecli't-te'dîb Limni Kal'asına îsâl ve îrsâl (?) ve keyfiyyeti Der-sa'âdetime vukû'u üzre arz ve i'lâma mübâderet ve sen ki Limni Kal'ası Dizdârı mûmâ ileyhsin, vüsûllerinde merkûmânı kal'a-i mezburede kal'a-bend ve bilâ-emr-i şerîf ıtlâk ve bir takrîb firârlarından mübâ'adet birle vâsıl ve kal'a-bend olduklarını tahrîre müsâra'at eylemen bâbında.

Fî evâ'il-i S (Safer) sene 1204

İtlâklariçün emr-i âlî yazılmışdır.

Fî evâhir-i R (Rebî'ü'l-âhir) sene 1204.

[s.75/2]

Bozcaada Nâ'ibine hüküm ki,

() nâm hâtûn rikâb-ı hümayûnumda arz-ı hâl idüp mezbûrenin zevci Hâcî Ali nâm kimesne ile Sabuncu Nikola ve Merat (?) ve Zayte (?) nâm zimmîler birbirleriyle yek-dil olarak Şerbetçi Todorî nâm zimmî hakkında odasında vâfir sandık altûn ve cevher ketm ve ihfâ itmişdir deyü vâkı' olan inhâları ifk ü iftirâya mebnî olduğunu bundan akdem sekbânbaşı i'lâm eyledikde şeref-yâfte-i sudûru üzre hatt-ı hümayûn-ı şevket-makrûnum mücebince li-ecli't-te'dîb mezbûr ile mesfûrûn bâ-fermân-ı âlî Bozcaada Cezîresi'ne nefy ü iclâ olmuşlar idi. El-hâletü hâzihî Hâcî Ali ıslâh-ı nefis idüp sefil ve ser-gerdân ve mağdûr olduğundan bahisle mezkûrun cürmü afv ıtlâk ve sebîli tahliye olunak bâbında emr-i şerîfim sudûrunu istid'â etmekle mezbûr Hâcî Ali merhameten afv ve ıtlak ve sebîli tahliye olunmak bâbında. Fî evâsıt-ı S (Safer) sene 1204.

[s.75/3]

Siroz Voyvodasına ve Berkofça Nâ'ibine hüküm ki,

Hâlâ Siroz Nâ'ibi İbrâhîm'in cehl ve zulmünden niyâbet eylediği bilâdda bu esnâda kabâyih ve mekrûhâtı zâhir olmağla emsâline ibret ve seyyiâtına mücâzât için Berkofça'ya nefy ve tagrîbini bi'l-fi'l Şeyhü'l-islâm ve Müftî'l-enâm olan Mevlânâ Hamîdi-zâde Mustafa edâmallâhu te'âlâ fezâ'ilühû işâret etmeleriyle çavuş mübâşeretiyle işâretleri mücebince amel olunmak fermânım olmağın, imdi sen ki Siroz Voyvodası mûmâ ileyhsin, Dîvân-ı hümayûnum çavuşlarından () çavuş mübâşeretiyle nâ'ib-i merkûm Berkofça'ya nefy ü iclâya mübâderet ve sen ki mevlânâ-yı mûmâ ileyhsin, nâ'ib-i merkûm vüsûlünde Berkofça'da menfiyyen ikâmet itdürüp bilâ-emr-i şerîf mahall-i âhara hareketine irâ'et-i ruhsatdan hazer ve mücânebet ve vüsûl ve ikâmetini çavuş-ı merkûm ile Der-sa'âdetime inhâya müsâra'at eylemen bâbında.

Fî evâsıt-ı S (Safer) sene 1204.

Ber-müceb-i emr-i âlî merkûm menfiyyen meks ve ikâmet itdirildiğini nâtık Berkofça Nâ'ibinin vârid olan i'lâmının mefhûmu bâ-fermân-ı âlî şerh virildi.

Fî 7 Ca (Cemâziye'l-evvel) sene 1204.

Bâ-işâret-i aliyye ıtlâk olunmuşdur. Fî evâhir-i Z (Zi'l-hicce) sene 1204.

[s.75/4]

Hâlâ rikâb-ı hümâyûnumda çavuşbaşı olan Mîr Hamdullâh dâme mecduhûya ve Berkofça Nâ'ibine hüküm ki,

Rumili muhızlılarından el-Hâc Ebûbekir'in kapu kethüdâlık ile şerîk (?) ve ra'yyete fart-ı hıyâneti âdet-i müstemirresi olmağla emsâline ibret ve seyyiâtına mücâzât için Berkofça'ya nefy ve tagrîbini bi'l-fi'l Şeyhü'l-islâm ve Müfti'l-enâm Mevlânâ Hamîdî-zâde Mustafa edâmallâhu te'âlâ fezâ'ilühû işâret etmeleriyle çavuş mübâşeretiyle işâretleri mücebince amel olunmak fermânım olmağın, imdi sen ki çavuşbaşı-i mûmâ ileyhsin, mezbûru ahz ve Dîvân-ı hümâyûnum çavuşlarından ta'yîn olunan () çavuş zîde kadruhû ile Berkofça'ya irsâl ve nefy ü iclâyâ mübâderet ve sen ki Berkofça Nâ'ibi mevlânâ-yı mûmâ ileyhsin, mezbûr Ebûbekir çavuş-ı merkûm ile vüsûlünde menfiyyen ol tarafda meks ve ikâmet itdirüp bilâ-emr-i şerîf mahalli âhara hareketine irâ'et-i ruhsatdan hazer ve mücânebet ve vüsûl ve ikâmetini Der-sa'âdetime arz ve iş'âra müsâra'at eylemen bâbında.

Fî evâsıt-ı S (Safer) sene 1204.

İşbu emr-i âlî ile mezbûr el-Hâc Ebûbekir mübâşiri ile mahalline lede'l-vüsûl ber-mûceb-i emr-i âlî âhar mahalle harekete ruhsat virilmemek üzre Berkofça'da menfiyyen meks ve ikâmet itdirildiğini nâtık Berkofça Kādîsının vârid olan i'lâmın mefhûmu bâ-fermân-ı âlî şerh virildi.

Fî evâ'il-i Ca (Cemâziye 'l-evvel) sene 1204.

Bâ-işâret-i aliyye itlâkiçün emr yazılmışdır.

Fî evâ'il-i L (Şevvâl) sene 1204.

[s.75/5]

Çavuşbaşı Ağaya ve Magosa Kal'ası Dizdârına hüküm ki,

Kapucubaşılardan Nu'mân Paşa-zâde Abdurrahmân Bey'in hilâf-ı rızâ ve mugâyir-i şerîf gaddâr harekâtı hasebiyle kapucubaşılığını ref' ve Kıbrıs Cezîresi'nde Magosa Kal'ası'na kal'a-bend olunmak husûsuna evâmir-i aliyyem ta'alluk etmeğın, imdi sen ki çavuşbaşı-i mûmâ ileyhsin, mîr-i merkûm Dîvân-ı hümâyûnum çavuşu mübâşeretiyle li-ecli't-te'dîb Magosa'ya irsâle mübâderet eylesesin. Ve sen ki dizdâr-ı merkûmsun, mîr-i mezkûr vüsûlünde kal'a-i merkûmeye vaz' ve kal'a-bend

eyleyüp bilâ-emr-i şerîf ıtlâk ve firârından mücânebet ve vüsûl kal'a-bendini çavuş-ı merkûm ile Der-aliyyeme işâret eylemen bâbında.

Fî evâsıt-ı S (Safer) sene 1204.

Ber-mûceb-i emr-i âlî mîr-i merkûm kal'a-bend olunduğunu nâtık Magosa Kal'ası Dizdârının vârid olan arzının mefhûmu bâ-fermân-ı âlî şerh virildi.

Fî 15 Ca (Cemâziye'l-evvel) sene 1204.

S:76

[s.76/1]

Bursa Mollâsına ve hâlâ hâssa bostâncıbaşı () dâme mecduhûya hüküm ki, Hâlâ bostâncılar mahbesinde mahbûs olan Çengi Mahmûr Usta ve Leylâ demekle arîf avretlerin hilâf-ı şerî'at gadr (?) ve mugâyir-i rızâ harekât-ı şenî'aya tasaddîlerine binâ'en sâ'irlerini terhîb ve kendülerini te'dîb lâzım ve muktezâ olmakdan nâşî şeref-yafte-i sudûr olan hatt-ı hümâyûn-ı şevket-makrûnum mûcebince haseki mübâşeretiyle mezbûrelerin Bursa'ya nefy ü iclâ olunmaları fermânım olmağın, imdi sen ki bostâncıbaşı-i mûmâ ileyhsin, ber-vech-i muharrer şeref-yafte-i sudûr olan hatt-ı hümâyûn-ı şevket-makrûnum mûcebince hâssa hasekilerinden ta'yîn olunan () haseki zîde kadruhû mübâşeretiyle mezbûreleri li-ecli't-te'dîb Bursa'ya nefy ü iclâyâ mübâderet eylesin. Ve sen ki mevlânâ-yı mûmâ ileyhsin, vüsûllerinde Bursa'da menfiyyen meks ve ikâmet itdirüp bilâ-emr-i şerîf ıtlâk ve firârlarından ve mahall-i âhara hareketlerine irâ'et-i ruhsatdan mücânebet ve vüsûl ve ikâmetlerini haseki-i mûmâ ileyh ile Der-aliyyeme i'lâm ve inhâya müsâra'at eylemen bâbında.

Fî evâsıt-ı S (Safer) sene 1204.

Ber-mûceb-i emr-i âlî mezbûreler Mahrûse-i Bursa'da menfiyyen meks ve ikâmet itdirildiğini nâtık Burusâ Kādîsının vârid olan i'lâmının mefhûmu bâ-fermân-ı âlî şerh virildi.

Fî 4 Ra (Rebî'ü'l-evvel) sene 1204.

[s.76/2]

İzmir Mollâsına ve Sakız Cezîresi Nâ'ibine hüküm ki,

Sen ki İzmir Kādîsı mevlânâ-yı mûmâ ileyhsin, bu def'a Der-sa'âdetime vârid olan i'lâmında Medîne-i İzmir Voyvodası Hâcî Osmân'ın kul çukadârı olan Bekçisi Ahmed nâm kimesne mücerred ibâdullâhı tecrîm irâdesiyle (?) ve ehl-i ırz ve muhadderât makûlesi hâtûnlara ve sâ'ir ahâlîye gûnâ-gûn ef'âl-i kabîha isnâdıyla bî-cürm ahâlî ve hetk-i ırz ve bi-gayr-ı hakkın habs ve tecrîm bunun ve emsâli mezâlim-i mezbûrlarının nihâyeti olmadığından mâ'adâ medîne-i mezbûre sâkinelerinden ehl-i ırz tâ'ifesinden el-Hâc Ahmed nâm kimesnenin zevcesine fi'l-i şenî' isnâdıyla hetk-i ırz etmiş olduğu ve âhar gûne ef'âl-i şenî'ası beyânıyla mezbûr Ahmed mübâşir mâ'rifetiyle ahz ve mahallinde hüsemâsıyla ba'de't-terâfu' ihkāk-ı hakk ve te'dîb olunmak bâbında emr-i şerîfim sudûrunu tahrîr ve istid'â olunmağla merkûm Bekçisi Ahmed, ta'yîn olunan mübâşir mâ'rifetiyle mahallinde huzûr-ı şer'e ihzâr ve iddi'â-yı hukûk iden hüsemâsıyla terâfu'-ı şer' ihkāk-ı hakk olduktan sonra Sakız Cezîresi'ne nefy ü iclâ fermânım olmağın imdi sen ki İzmir Kādîsı mevlânâ-yı mûmâ ileyhsin, ta'yîn olunan mübâşir-i mûmâ ileyh ma'rifetiyle mezbûr Ahmed'i ahz ve meclis-i şer'e ihzâr ve iddi'â-yı hukûk ve ta'yîn-i madde iden hüsemâlarıyla ...? terâfu' ve ba'de's-sübût olan hakk olduktan sonra merkûmu li-ecli't-te'dîb mübâşir-i mûmâ ileyh ile Sakız'a irsâl ve tesyîre mübâderet ve sen ki Sakız Nâ'ibi mevlânâ-yı mûmâ ileyhsin, merkûm Bekçisi Ahmed'i cezîre-i merkûmede menfiyyen meks ve ikâmet itdirüp bilâ-emr-i şerîf mahall-i âhara hareketine irâ'et-i ruhsatdan hazer ve mücânebet itdirildiğini Der-sa'âdetime tahrîr ve inhâya müsâra'at eylemen bâbında.

Fî evâsıt-ı S (Safer) sene 1204.

İşbu emr-i âlî mübâşiri yediyle mahalline lede'l-vürûd merkûm Ahmed ahz ve habs ve hüsemâsı tecessüs olundukda müdde'î-i merkûm Güzelcehisâr Kazâsı'nda olmakdan nâşî merkûm Ahmed kavî kefile râbıt olunduğu beyânıyla müdde'isi vürûdundan ba'de't-terâfu' mahall-i menfâsına irsâl olunacağını nâtık İzmir Kādîsı'nın vârid olan i'lâmının mefhûmu bâ-fermân-ı âlî şerh virildi.

Fî 3 Ca (Cemâziye'l-evvel) sene 1204.

[s.76/3]

Zıkr-i âtî kâtilin Hamîd Sancağında bulunduğu kazânın kâdisına ve Hamîd Sancağı mütesellimine ve Lefkoşa Kal'ası Dizdârına hüküm ki,

...? Kasabası ahâlileri gelüp bunlar kendü hâllerinde ırzlarıyla mukayyed olup ta'addî olunmaları îcâb etmez iken kasaba-i mezbûre sâkinlerinden Mehemmed nâm kimesne kendü hâlinde olmadığından hevâsına tâbî' ikrâd tâ'ifesini başına cem' birle kasaba-i mezbûre sâkinelerinden Alîme nâm hâtûnu ve karındaşı Osmân ve zevcesini hilâf-ı şer'î şerîf ve bi-gayr-ı hakkın katl eylediğinden mâ'adâ Şerîfe Âmine ve Şerîfe Âişe nâm hâtûnların meşrûta üzre (?) tevliyetlerini habt (?) itdirmeyüp on seneden mütecâviz ma'lûmu'l-keyl öşr mahsûllerini ahz ve gadr-i külli ve zulm-i sarîh eyledikde ...? sen ki mütesellim-i mûmâ ileyhsin, ma'rifetinle kâtil-i mezbûr Mehemmed bulunduğu mahallde ahz ve li-ecli't-te'dîb Lefkoşa Kal'ası'na kal'a-bend olunmak bâbında emr-i şerîfim sudûrunu istid'â eylediğine binâ'en sen ki mütesellim-i mûmâ ileyhsin, ma'rifetinle kâtil-i mezbûr Mehemmed'i bulunduğu mahallde ahz ve Lefkoşa Kal'ası'na li-ecli't-te'dîb kal'a-bend olunmak fermânım olmağın, imdi siz ki mevlânâ ve mütesellim-i mûmâ ileyhimâsız, ma'rifetiniz ile Kâtil Mehemmed'i bulunduğu mahallede ahz ve li-ecli't-te'dîb Lefkoşa Kal'ası'na irsâle mübâderet eylesiniz. Ve sen ki dizdâr-ı merkûmsun, vüsûlünde kâtil-i mezbûr Mehemmed'i kal'a-i mezbûreye kal'a-bend eyleyüp bilâ-emr-i şerîf itlâk ve firâlarından mübâ'adet ve vüsûl-i kal'a olunduğunu Der-aliyyeme arz ve i'lâma mübâderet eylemen bâbında.

Fî evâsıt-ı S (Safer) sene 1204.

[s.76/4]

Cisr-i Ergene ve Limni Cezîresi Nâ'iblerine hüküm ki,

Cisr-i Ergene tevliyet cizyesi işbu sene-i mübâreke hâssa silâhşörlerimden Kara Mehemmed ve Ahyolu Cizye-dârı Ebûb (?) zîde mecduhumânın uhdelerinde olup cizye boğçasını mûmâ ileyhe atup karındaşı Süleymân Haseki ile irsâl eyledikde kazâ-i mezbûr sâkinlerinden Dayı-oğlu Süleymân ve Topâl-oğlu Ömer ve Manav-oğlu Süleymân ve Ada Karyesi'nden Zindâncı-oğlu Emîr Ali ve Kalbune Karyesi'nden (?) Maverzi (?) zimmî ve Tırnovi Karyesi'nden Karaağaçlı zimmîler re'âyâyı tahrîk ile sene-i sâbık misillü olarak cizyeyi kabûlden imtinâ' ve nizâm-ı

cizyeye hâlel [ve] tatarrufuna bâdî ve el-ân cizye boğçası küşâd olunmadığı beyânıyla ocakdan mübâşir ma‘rifetiyle te’dîb olunmadıkça mâl-ı cizyenin tahsîli müte‘assir ve tevliyyet-i mezkûrenin zabtı mümkün olamayacağı bu def‘a silâhşorân-ı mûmâ ileyhimânın Der-sa‘âdetime vârid olan tahrîrâtında iş‘âr ve beyân olunmağla mesfûr Maverzi zimmî bu tarafda olduğuna binâ’en ahz ve küreğe vaz‘ olunmuş olup merkûm Dayı-oğlu Süleymân ve Topal-oğlu Ömer ve Manav-oğlu Süleymân ve Zindâncı-oğlu Emîr Ali ve Karağaçlı zimmînin ocakdan mübâşir ma‘rifetiyle ahz ve Limni Cezîresi’ne nefy ü iclâ olunmaları fermânım olmağın, imdi sen ki Cîsr-i Ergene Nâ’ibi mûmâ ileyhsin, ocakdan ta’yîn olunan mübâşir-i mûmâ ileyh ma‘rifetiyle merkûmları ahz ve mübâşir-i mûmâ ileyh ile Limni’ye irsâl ve tesyîre mübâderet ve sen ki Limni Cezîresi Nâ’ibi mevlânâ-yı mûmâ ileyhsin, vüsûllerinde cezîre-i merkûmede menfiyyen meks ve ikâmet itdirüp bilâ-emr-i şerîf hatve-i vâhîde mahall-i âhara hareketlerine irâ’et-i ruhsatdan mücânebet ve vüsûl ve ikâmet itdirildiğini mübâşir-i merkûm ile Der-sa‘âdetime arz ve inhâya müsâra‘at eylemen bâbında.

Fî evâsıt-ı S (Safer) sene 1204.

S:77

[s.77/1]

Dergâh-ı mu‘allâm kapucubaşlarından Selanik Müteselimi () dâme mecduhûya ve Kavala Kal‘ası Dizdârına hüküm ki,

Kesendire Zâbiti Abdî nâm kimesne kefereye bilâ-fermân fûrûhtuna cesâret ve hilâf-ı emr ve rızâ harekete cür’et etmekden nâşî mezkûrun kendüyi te’dîb ve emsâlîni terhib zımnında Kavala Kal‘ası’na kal‘a-bendi husûsuna irâde-i pâdişâhânem ta’alluk etmekden nâşî sen ki mütesellim-i mûmâ ileyhsin, voyvoda-i merkûmu ta’yîn olunan Dîvân-ı hümayûnum çavuşu () zîde kadruhûya terfîk ve li-ecli’t-te’dîb Kavala’ya irsâle mübâderet eyleyesin. Ve sen ki dizdâr-ı merkûmsun, vüsûlünde mezkûru Kavala Kal‘ası’na kal‘a-bend eyleyüp bilâ-emr-i şerîf ıtlâk ve firârından mücânebet ve vüsûl ve kal‘a-bendini çavuş-ı merkûm ile Der-aliyyeme tahrîr ve işârete müsâra‘at eylemen bâbında.

Fî evâ’il-i S (Safer) 1204.

Ber-mûceb-i emr-i âlî kal'a-bend olunduğunu nâtık Kavala Kal'ası Dizdârının vârid olan arzının mefhûmu bâ-fermân-ı âlî şerh virildi.

Fî 13 Ra (Rebî'ü'l-evvel) sene 1204.

On beş bin keyl zahîreyi tesyîr eylemek şartıyla itlâkiçün emr yazılmışdır.

Fî evâ'il-i R (Rebî'ü'l-âhir) sene 1204.

Zahîre defterine kayd olunmuşdur.

[s.77/2]

Selanik Mollâsına ve Rodos Kal'ası Dizdârı () zîde hıfzuhûya hüküm ki, Selânik sâkinlerinden Peştemâlcılar Âhî Babası Mehemmed nâm kimesne kendü hâlinde olmayup memleketlüyü tahrîk ve ifsâd ile umur-ı mühimmenin ta'tîlini ve Der-aliyyeme gelecek zahîrenin te'hîrini mûceb hilâf-ı emr ve rızâ vaz'-ı harekete ictirâ eylediği tahkîk-gerde-i şâhânem olup merkûmun te'dîb ve gûş-mâliyle emsâlini terhîb ve ter'îb-i lâzime vakt ü hâlden olmakdan nâşî fîmâ-ba'd Peştemâlcılar Âhî babası olmamak ve yerine cümlelerin muhtâr ve müntâhabı kimesne nasb olmak şartıyla merkûmun li-ecli't-te'dîb ocakdan mübâşir ta'yîn olunan () zîde kadruhû ma'rifetiyle Rodos Cezîresi'ne nefy ve kal'a-bend ve tereddüd ider ise cezâsı tertîb olunacağı gûş-i hûşuna ilkâ ve tefhîm olunması fermânım olmağın, işbu emr-i şerîfim ısdâr ve mübâşir-i mûmâ ileyh ile tesyâr olunmuşdur. İmdi sen ki mevlânâ-yı mûmâ ileyhsin, keyfiyyet ma'lûmun oldukda ber-vech-i meşrûh üzre ba'd-ez-în âhî babası olmamak ve yerine cümlelerin muhtârı kimesne nasb olunmak üzre ma'rifetin ve ocakdan müte'ayyin mübâşir-i mûmâ ileyh ma'rifetiyle merkûmu ahz ve li-ecli't-te'dîb Rodos Cezîresi'ne nefy ü iclâya ihtimâm ü dikkat ve eğer gitmekde tereddüd ve muhâlefet ider ise cezâsı tertîb ve icrâ olunacağı gûş-i hûşuna ilkâ ve tefhîme mübâderet eylesin. Ve sen ki dizdâr-ı merkûmsun, vüsûlünde mezkûru kal'a-i merkûmeye vaz' ve kal'a-bend eyleyüp bilâ-emr-i şerîf itlâk ve firârından mücânebet ve vüsûl ve kal'a-bendini mübâşir-i mûmâ ileyh ile Der-aliyyeme tahrîr ve iş'âra müsâra'at eylemen bâbında.

Fî evâ'il-i S (Safer) 1204.

Terettübünden iki yüz nefer süvâri tahrîr ve Nu'mân Bey ma'iyyetiyle evvel-bahâra me'mûriyyetiçün emr-i şerîf yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı Ca (Cemâziye'l-evvel) sene 1204.

[s.77/3]

Sivas Kal'ası Dizdârına hüküm ki,

Diyârbekir Vâlisi düstûr-ı Vezîrim Abdî Paşa iclâluhûnun Der-aliyyeme vârid olan tahrîrâtında bundan akdem hakkında fermân-ı fezâceryânım (?) sâdır olan Ayıntablı Battâl-oğlu Mehmed Paşa, müşârun ileyh tarafından ahz ve Sivas Kal'ası'na vaz' ve kal'a-bend olduğu tahrîr ve iş'âr olunmuş olmağla sen ki dizdâr-ı merkûmsun, paşa-yı mûmâ ileyhi kemâ-kân kal'a-i mezkûrede habs eyleyüp bilâ-emr-i şerîf itlâk ve firârından hazer ve mücânebet eylemek fermânım olmağın, imdi ber-vech-i meşrûh paşa-yı mûmâ ileyhi kemâ-kân kal'a-i mezbûrede habs ve kal'a-bend eyleyüp bilâ-emr-i şerîf itlâk ve bir takrîb ile firârından hazer ve mübâ'adet ve vüsûl ve emr-i şerîfimi Der-aliyyeme tahrîr ve i'lâma mübâderet eylemen bâbında.

Fî evâ'il-i S (Safer) 1204.

Fîmâ-ba'd Ayıntab'a uğramayup müşârun ileyh Abdî Paşa ma'iyyetiyle sefer-i hümâyûnuma azîmet eylemek şartıyla şeref-yafte-i sudûr olan hatt-ı hümâyûnum mûcebince itlâkiçün emr-i âlî yazılmışdır.

Fî evâhir-i C (Cemâziye'l-âhir) sene 1204.

[s.77/4]

Bursa Mollâsına ve Bozcaada Nâ'ibine hüküm ki,

Hüdâvendigâr Sancağı Mütesellimi Seyyid Abdulkâdir'in zabt u rabt memleket ve ilticâ vâkı' ref'-i şürûr ve mazarrat-ı fesede ve eşkiyâ ve himâyet ve sıyânet-i fukarâ ve zu'efâ husûsları vâcibe-i zimmî iken bu mâddelere kat'â dikkat etmeyüp yine ol makûle şakiyy-i müfsidlere mel'anet ve hıyânetlerini icrâyâ irâ'et-i ruhsatdan hâlî olmadığı tahkîk-gerde-i şâhânem te'dibi lâzım gelmeğın Der-aliyyemden ta'yîn olunan Dîvân-ı hümâyûnum çavuşlarından () çavuş mübâşeretiyle mütsellim-i merkûmun Bozcaada Cezîresi'ne nefy ü iclâ olunması husûsuna irâde-i aliyye-i mülûkânem ta'alluk etmekden nâşî sen ki Bursa Kâdîsı mevlânâ-yı mûmâ ileyhsin, vüsûl-i emr-i şerîfimde ma'rifetinle mütesellim-i merkûmu çavuş-ı merkûma terfikan Bozcaada Cezîresi'ne irsâl ve tesyîre ihtimâm ü dikkat eylesesin. Ve sen ki Bozcaada Nâ'ib-i mevlânâ-yı mûmâ ileyhsin, mütesellim-i merkûm Seyyid Abdulkâdir, çavuş-i mûmâ ileyh ma'rifetiyle Bozcaada Cezîresi'ne vüsûlünde cezîre-i merkûmede ikâmet itdirüp bilâ-emr-i şerîf itlâkından ve bir hatve mahall-i âhara harekete irâ'et-i

ruhsatdan ittikâ ve mücânebet ve cezîre-i mezkûreye vüsûlü çavuş-ı merkûm ile Der-aliyyeme tahrîr ve iş'âra mübâderet eylemen bâbında.

Fî evâsıt-ı S (Safer) sene 1204.

Ber-mûceb-i emr-i âlî merkûm cezîre-i mezbûrede menfiyyen meks ve ikâmet itdirildiğini nâtık Bozcaada Nâ'ibinin vârid olan i'lâmının mefhûmu bâ-fermân-ı âlî şerh virildi.

Fî gur-re-i Ra (Rebî'ü'l-evvel) sene 1204.

İtlâkiçün emr yazılmışdır.

Fî evâ'il-i C (Cemâziye'l-âhir) sene 1204.

[s.77/5]

Drama Nâzırı ve diğer mâliye emr-i şerîfimle İskeceli Kapucubaşı Mustafa'nın zimmetinde olan mîrî akçenin [tahsîli] ve merkûm Mustafa'nın Kavala Kal'ası'na kal'a-bendi husûsuna Der-aliyyemden mübâşir ta'yîn olunan () zîde mecduhümâyâ ve Kavala Kal'ası Dizdârına hüküm ki,

Bundan akdem Vidin cânibi ser-askeri sadr-ı sâbık Vezîrim Yûsuf Paşa iclâluhû düşmen-i dîn ile muhârebe ve cihâda meşgûl iken müşârun ileyh ma'îyyetine me'mûr beş yüz nefer mîrî askerın başbuğu olan merkûm Mustafa'nın ve sâ'ir hâ'inler orduyı müşârun ileyhi yağma ve gâret ve firâr ârını irtikâb ile dîn-i mübîne ve Devlet-i aliyyeme ihânet etmeleriyle gerek merkûm Mustafa'nın ve gerek sâ'ir mîrî askerî başbuğlarından firâr iden hıyânetkârların mukaddem yerlerinde virilen mîrî akçe zecren ve tehdîden temâmen kendülerinden tahsîl ve istirdâd olunduktan sonra sâ'ire ibreten icrâ-yı te'dîbine ikdâm olunmak husûsuna irâde-i kâtî'a-i dâver-ânem ta'alluk etmekden nâşî sen ki Drama Nâzırı mûmâ ileyhsin, diğer mâliye emr-i şerîfim mûcebince Mustafa'nın cânib-i mîrîden me'hûzu olan sâbıkü'z-zıkr beş yüz neferin mîrîsi ma'rifetin ve mübâşir-i mûmâ ileyh ma'rifetiyle zecren ve tehdîden kendüden temâmen tahsîl ve mübâşir-i mûmâ ileyh ile Der-aliyyeme tesyîre mübâderet ve terfîke-i asâkire bâdî ve bir ser-asker ordusunun perîşânlığını ve düşmenin ferce-yâb olmasını mü'eddî olan fezâhat ve mel'aneti irtikâb ve başında olan asâkirin zabt ve idâresinde kusûr ve tekâsülü ihtiyâr eylediği içün kendüyi te'dîb ve emsâlini terhîb zımnında Kavala Kal'ası'na irsâl ve kal'a-bend olunması husûsuna ihtimâm ü dikkat eylemen fermânım olmağın, ...? rikâb-ı hümâyûnumdan işbu emr-i

şerîfim ısdâr ve mübâşir-i mûmâ ileyh ile irsâl olunmuşdur. İmdi keyfiyyet ma'lûmun oldukda ber-vech-i meşrûh asâkir-i mezkûrun mîrîsini merkûmdan alâ-eyyi-hâlin temâmen ve kâmilten tahsîl eyledikden sonra Kavala Kal'ası'na irsâle müsâra'at ve ser-mû kusûrdan tehâşî ve mücânebet eylesin. Ve sen ki mübâşir-i mûmâ ileyh, sâbıkü'z-zikr mîrî akçeyi serî'an bi't-temâm ahz ve istirdâd ve Der-aliyyeme îsâl ve merkûmun Kavala Kal'ası'na kal'a-bendi emrine sa'y-i bî-hümâl eylesin. Ve sen ki dizdâr-ı merkûmsun, mezbûr Mustafa'yı mübâşir-i mûmâ ileyh ma'rifetiyle vüsûlünde kal'a-i mezkûreye vaz' ve habs eyleyüp bilâ-emr-i şerîf itlâk ve kusûrdan be-gâyet tehâşî ve mücânebet vüsûl ve kal'a-bendini Der-aliyyeme tahrîre müsâra'at eylemen bâbında.

Fî evâsıt-ı S (Safer) sene 1204.

Tekrâr isti'câllerîçün evâmir şerîfe yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı Ra (Rebî'ü'l-evvel) sene 1204.

S:78

[s.78/1]

Bir sûreti Kütahya Mütesellimi dergâh-ı mu'allâm kapucubaşlarından Abbâs dâme mecduhûya ve ta'yîn olunan mübâşire ve Kütahya Kal'ası Dizdârına

Vidin ser-askerî ma'îyyetinden firâr iden üç yüz nefer mîrî süvârî askerî başbuğu olan Eskişehirli Tiryâki-oğlu Ömer'in zimmetinden olan mîrî akçe temâmen tahsîl olundukdan sonra mübâşir-i mûmâ ileyh ma'rifetiyle Kütahya Kal'asına kal'a-bendi içün ber-vech-i meşrûh.

[s.78/2]

Bir sûreti Konya müteselimi () zîde mecduhûya ve ta'yîn olunan mübâşire ve Konya Kal'ası Dizdârına

Vidin ser-askerî ma'îyyetinden firâr isen beş yüz nefer mîrî süvârî asker başbuğu Akşehirli Râşid'in kendünün zimmetinde olan mîrî akçe temâmen tahsîl olundukdan sonra mûmâ ileyh, mübâşir ma'rifetiyle Konya Kal'ası'na kal'a-bendiçün ber-vech-i meşrûh.

[s.78/3]

Bir sûreti Bozok Mutasarrıfı dergâh-ı mu'allâm Cabbâr-zâde Süleymân Bey dâme mecduhûya ve ta'yîn olunan mübâşire ve Samsun Kal'ası Dizdârına

Vidin ser-askeri ma'îyyetinden firâr iden bin nefer mîrî asker başbuğu Ankaralı Bıyık Abdullâh'ın (?) kezâlik zimmetinde mîrî akçe temâmen tahsîl olunduktan sonra mübâşir-i mûmâ ileyh ma'rifetiyle Samsun Kal'ası'na kal'a-bendiçün ber-vech-i meşrûh.

[s.78/4]

Bir sûreti Kütahya Mütesellimi dergâh-ı mu'allâm kapucubaşılardan Abbâs dâme mecduhûya ve ta'yîn olunan mübâşire ve Kütahya Kal'ası Dizdârına

Vidin ser-askeri ma'îyyetinden firâr iden üç yüz nefer mîrî süvârî askere başbuğ olan Kütahyalı Germiyân-zâde Ali'nin zimmetinde olan mîrî akçeyi kendüden temâmen tahsîl olunduktan sonra mübâşir-i mûmâ ileyh ma'rifetiyle Kütahya Kal'ası'na kal'a-bendiçün ber-minvâl-i muharrer.

[s.78/5]

Mihaliç Kādîsına ve dergâh-ı mu'allâm gediklülerinden me'mûriyyetle hâlâ ol tarafda olan Ebûbekir zîde mecduhûya ve Boz[ca]ada Kal'ası Dizdârına hüküm ki, Mihaliç Voyvodası Vekîli Hâcî Mustafa nâm kimesnenin isticlâb-ı zehâyire dâ'ir sudûr iden evâmîr-i alıyyeme adem-i i'tâ'at birle mevcûd ve müddahar olan zahîre-i vafîresini münâfî-i rızâ-yı hümâyûnum ketm ve ihtikâr dâ'ıyyesiyle irsâlinde tereddüd ve muhâlefeti bundan akdem lede't-tahkîk merkûm Hâcî Mustafa'nın li-ecli't-te'dîb mübâşir ma'rifetiyle Bozcaada Kal'ası'na nefy ve kal'a-bend ve bulunan zahîresi Der-sa'âdetimde kapan-ı dakîka sevk ve irsâl olunmak bâbında size hitâben emr-i şerîfim sâdır olmuş idi. El-hâletü hâzihî gediklü-i mûmâ ileyh me'mûr-ı mübâyâ'ası olduğu zehâyirden Mihaliç Voyvodası vekîli merkûm es-Seyyid el-Hâc Mustafa ile bi'd-def'ât bundan akdem bir mikdâr zahîre cem' ve sefînelere tahmîl ve merkûmun çiftlikleri lede'l-mu'âyene mevcûd olan zahîreleri ancak akvât-ı yevmiye ve tohumluklarına ve ...? ve kazâ-i mezbûrede vâkı' çiftliklerden alâ kadri'l-îmkân hinta ihrâc ve cem'i ve pey-der-pey Der-alıyyeme tesyîr ideceğini sen ki mevlânâ-yı mûmâ ileyh sin, senin Der-sa'âdetime vârid olan i'lâm ve gediklü-yi mûmâ ileyh in iki

kıt'a arz-ı hâllerinde tahrîr ve inhâ olunmuş havâlî-i merkûmeden sâbıklarda külliyyetlü zehâyir ihrâc olunduğu zâhir iken bu sene-i mübârekede ol taraftan zahîre vürûd eylememesi vekîl-i merkûmun aded-i takrîrinden neş'et etmiş olmağla şu aralıkda elli, altmış bin keyl zahîre tertîb ve Der-sa'âdetime tesyîr eylemesi şartı bundan böyle dahi tesâmuh ve tekâsülû zuhûr etmek lâzım gelür ise hakkında âhar gûna mu'âmele icrâ olunacağı muhakkak olduğu beyânıyla vekîl-i merkûm kal'a-i mezbûreden ıtlâk olunmak fermânım olmağın, imdi Der-aliyyemde mukîm ibâdullâhın zehâyir husûsunda müzayaka ve zarûretleri muhtâc-ı ta'rîf ve beyân olmayup şu günlerde kesret ve vefret üzre zehâyir ...? matlûb ve mültezim idüğü ve merkûmun bu def'a afvı mutlakâ şu aralıkda elli altmış bin keyl zahîre tenzîl ve Der-sa'âdetime tesyîli husûsuna sarf-ı makderet eylemesi husûsuna mebnî sen ki dizdâr-ı merkûmsun, ma'lûmun oldukda şürût-ı merkûme ile mezbûr[u] kal'a-i merkûmeden ıtlâk ve sebîlin tahliyye mübâderet ve siz ki mevlânâ ve mübâşir-i mûmâ ileyhimâsız, ber-vech-i muharrer amel ve hareket ve merkûm Hâcî Mustafa'ya mazmûn-ı emr-i şerîfimi ve şürût-ı ıtlâkını bir hoşça ifâde ve beyân birle hem-ân şu aralıkda elli altmış bin keyl zahîreyi iskeleye tenzîl itdürüp ve sefâyine ...? ve peyder-pey Der-sa'âdetime tesyîre ihtimâm ü dikkat ve bundan böyle tesâmuh ve tekâsül zuhûr etmek lâzım gelür ise bilâ-ihmâlin hakkında âhar gûne mu'âmele icrâ olunacağı dahi ifâdeye ihtimâm ve gayret ve hilâf-ı rızâ ednâ vaz'-ı hareketden tehâşî ve mücânebet etmeniz bâbında.

Fî evâsıt-ı S (Safer) sene 1204.

[s.78/6]

Aynaroz Cezîresi Nâ'ibine hüküm ki,

İstanbul ve tevâbi'i Rum Patriki ve Der-aliyyemde mukîm cemâ'at-i metropolidân mühürlü arz-ı hâl gönderüp Ağriboz mütemekkinlerinden Bahamyos (?) nâm keşîş kendü hâlinde olmayup vazîfesi olmayan umûra sülûk ve âyînlerine mugâyir nice harekâta tasaddüsine binâ'en bundan akdem bâ-fermân-ı âlî Cezîre-i Aynaroz'a kâ'in Lavra Manâstır'ına kulle -bend⁴⁴² olunmuşidi. El-hâletü hâzihî ıslâh-ı nefis olduğunu ba'zı mu'temedün aleyh tekeffül eylediklerin bildirüp râhib-i mesfûr fîmâ-ba'd

⁴⁴² Metinde kal'a-bend şeklinde yazılmıştır.

kendü hâlinde olmak şartıyla cürmü afv ve ıtlâk ve sebîli tahliye olunmak bâbında emr-i şerîfim recâ etmeleriyle vech-i meşrûh üzre mesfûrun ıtlâkı bâbında.

Fî evâsıt-ı S (Safer) sene 1204.

S:79

[s.79/1]

Aynaroz Nâ'ibiyle zikr-i âtî râhibin bulunduğu mahallin Kādîsına hüküm ki, İstanbul ve tevâbi'i Rum Patriki Der-aliyyemde mukîm cemâ'at-i metropolidân rikâb-ı hümayûnuma mühürlü arz-ı hâl gönderüp Vidin ve tevâbi'i Metropolidi Miletus nâm râhib kendü hâlinde olmayup vazîfesi olmayan umûra sülûk ve âyînlerine mugâyir nice harekâta tasaddî idüp müfsid-i mezbûr vücûhla sezâ-vâr-ı te'dîb olduğu taraflarına ifâde olunduğun bildürüp müfsid-i mezbûr kazâ-i mezbûr ve kurâlarından ve sâ'ir her ne mahallde bulunur ise yasakçı ma'rifetiyle ahz ve ibreten li's-sâ'irîn Cezîre-i Aynaroz'da kâ'in Hulyandar Manâstırı'na kalle-bend olunup ıtlâkı husûsu memhûr arz-ı hâlleriyle istid'â olunmadıkça ıtlâkına müsâ'ade olunmamak bâbında emr-i şerîfim sudûrunu istid'â eyledikleri ecilden vech-i meşrûh üzre mesfûrun kal'a-bendi bâbında.

Fî evâhir-i S (Safer) sene 1204.

İtlâkiçün emr-i âlî yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı Ca (Cemâziye'l-evvel) sene 1207.

[s.79/2]

Zikr-i âtî re'îslerin Bolu Sancağı'nda bulundukları mahallin kādîsına ve Bolu Voyvodasına ve Samsun Kal'ası Dizdârına hüküm ki, Mevâli-i azâmdan Der-aliyyemde zahîre nâzırı olan Keçeci-zâde Mevlânâ Sâlih zîdet fezâ'ilühûnun rikâb-ı müstetâbıma takdîm eylediği takrîri mefhûmunda Der-sa'âdetim lâzımesicün Samsun İskelesi'nden mîrî-i mübâya'a zahîresi nakl eylemek üzre bundan akdem re'îsler kethüdâsı ma'rifetiyle Bartınlı Sarı Hüseyin-oğlu Mehmed ve Makrazlı Hâcî Hüseyin-oğlu Başa (?) ve Dilekli Şileli Gözü Unlu-oğlu Mehmed (?) nâm re'îslerin üç kıt'a sefineleri isticâr olunup îcâb iden nevâlleri ber-vechi peşîn kendülere i'tâ olunduktan sonra serî'an emr-i şerîf⁴⁴³

⁴⁴³ Metinde emr-i şerr şeklinde yazılmıştır.

eylemeleri tenbîh olunmuşiken merkûmlar mahall-i me'mûrlarına azîmet itmeyüp el-yevm vilâyetleri olan Bartın İskeleyi'nde ikâmet ve sefinelerini râbîta eyledikleri sahîhen ihbâr olunmağla sen ki voyvoda-i mûmâ ileyhsin, merkûm re'îsler ibreten li'l-gayr kendülerini te'dîb ve emsâllerini terhîben Samsun Kal'ası'na kal'a-bend olup sefinelerine âhar re'îsler vaz' ve ta'yîn birle Samsun İskeleyi'nden Der-aliyyeme zahîre celbiçün irsâl olunmaları husûsunu tahrîr ve inhâ ve hâlâ rikâb-ı hümâyûnumda baş defterdarım olan Osmân dâme uluvvuhûdan isti'lâm olundukda sen ki voyvoda-i mûmâ ileyhsin, ma'rifetinle ve ocak taraflarından mübâşir ma'rifetiyle merkûmları ahz ve ibreten li'l-gayr Samsun Kal'ası'na kal'a-bend ve sefinelerine dahi âhar re'îsler ta'yîn ve zehâyir-i mîrîyi tahmîl ve Der-aliyyeme sevk ve tesyîr olunmasına mübâderet eylemen bâbında sana hitâben rikâb-ı müstetâbımdan Dîvân-ı hümâyûnum tarafından emr-i şerîfim tahrîr ve merkûmâna ilm ü haberi i'tâ olunmasını defterdâr-ı mûmâ ileyh i'lâm etmekle i'lâmı mücebince Dîvân-ı hümâyûnumdan emr-i şerîf tahrîr ve merkûmâna ilm [ü] haberi i'tâ olunmak fermânım olmağın imdi sen ki voyvoda-i mûmâ ileyhsin, merkûmân re'îsleri ma'rifetin ve ocak tarafından ta'yîn olunan mübâşir-i mûmâ ileyh ma'rifetiyle Bolu Sancağı'nda bulundukları mahallde ahz ve li-ecli't-te'dîb Samsun Kal'ası'na irsâl ve tesyîrine mübâderet ve sefinelerine dahi âhar re'îsler ta'yîn ve irkâbıyla iskele-i merkûmeden mîr-i mübâya'a zehâyiri tahmîl itdirüp serî'an Der-sa'âdetime sevk ve tesbîle ihtimâm ü dikkat ve kusûr ve rehâvetden tehâşî ve mücânebet ve sen ki dizdâr-ı merkûmsun, mezbûr re'îsler mübâşir ile vüsûllerinde kal'a-i merkûmeye vaz' ve habs eyleyüp bilâ-emr-i şerîf itlâk ve firârlarından tehâşî ve mücânebet ve vüsûl ve kal'a-bend olunduklarını Der-sa'âdetime i'lâm ve inhâya müsâra'at eylemen bâbında.

Fî evâhir-i S (Safer) sene 1204.

[s.79/3]

Dergâh-ı mu'allâm kapucubaşlarından Kütahya Mütessellimi Abbâs Ağa dâme [mecduhûya] ve zikr-i âti mübâya'acının bulundukları mahallin kâdîsıyla Limni Cezîresi Nâ'ibine hüküm ki,

Hâssa silâhşorlarımdan Kütahya Mübâya'acısı olan Mustafa bunca müddetden berü mübâya'acılığı celb-i mâla vesîle etmeleriyle ol tarafda bî-hûde geşt ü güzâr ve

tahsîl-i mübâya'ada tekâsül ve rehâveti bedîdâr olduğundan gayri hilâf-ı rızâ-yı aliyyem harekât-ı nâ-ber-câye ictirâsı dahi der-kâr eylediği sen ki mütesellim-i mûmâ ileyhsin, tarafından tahrîr ve inhâ olunmağla merkûmun silâhşorluğu ref' ve kendüsü çavuş mübâşeretiyle Limni Cezîresi'ne nefy ü iclâ olunmasıçün, rikâb-ı müstetâbımda Dîvân-ı hümâyûnumdan emr-i şerîfim sudûrunu hâlâ rikâb-ı hümâyûnumda baş defterdârım olan Osmân dâme uluvvuhû i'lâm etmekle i'lâmı mûcebince çavuş mübâşeretiyle Limni Cezîresi'ne nefy ü iclâsı inhâ olduğun imdi sen ki mütesellim-i mûmâ ileyhsin, mübâya'acı merkûmu, ta'yîn olunan Dîvân-ı hümâyûnum çavuşlarından () zîde kadruhû ma'rifetiyle bulunduğu mahallde ahz ve li-ecli't-te'dîb cezîre-i mezbûreye irsâl ve tesyîrine mübâderet ve sen ki Limni Cezîresi Nâ'ibi mevlânâ-yı mûmâ ileyhsin, vüsûlünde merkûm Mustafa'yı cezîre-i mezbûrede menfiyyen meks ve ikâmet itdürüp bilâ-emr-i şerîf hatve-i mahall-i âhara hareketine irâ'et-i ruhsatdan ittikâ ve mücânebet ve vüsûl ve ikâmet itdirildiğini Der-sa'âdetime tahrîr ve i'lâma müsâra'at eylemen bâbında.

Fî evâhir-i S (Safer) sene 1204.

İşbu emr-i âlî ile merkûm Mustafa esnâ-yı râhda Bozcaada Cezîresine lede'l-vüsûl bi-emrillâhi te'âlâ hasta olup kendüye sahv geldikde mahall-i me'mûresine azîmet ideceğini huzûr-ı şer'de takrîr eylediğini nâtik Bozcaada Nâ'ibinin vârid olan i'lâmının mefhûmu bâ-fermân-ı âlî şerh virildi.

Fî 11 C (Cemâziye'l-âhir) sene 1204.

İtlâkiçün emr yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı Za (Zi'l-ka'de) sene 1204.

[s.79/4]

Bursa Kādîsına hüküm ki,

Fî'l-asl Eğin ahâlîsinden olan [] ve Batlof (?) nâm zimmîler Eğin ahâlîsinin vâkı' olan da'vâlarından bu def'a zuhûr iden harekât-ı [nâ] ber-câsına binâ'en bundan akdem bâ-emr-i âlî Bursa'ya nefy ü iclâ olunmışıdı. El-hâletü hâzihî mesfûr Ayru'nun (?) rikâb-ı hümâyûnuma gönderdiği bir kıt'a arz-ı hâl[de] ıslâh-ı nefis idüp kendü ve ıyâl u evlâdı mağdûr olduğunu bildürüp evlâd u ıyâline rahmet cürmü afv ve ıtlâk olunmak bâbında emr-i şerîfim recâ etmeğin fîmâ-ba'd bu makûle hareketde bulunur ise âhar vechle te'dîb olunmak şartıyla mesfûrun ıtlâkı bâbında.

Fî evâhir-i S (Safer) sene 1204.

S:80

[s.80/1]

Bandırma Nâ'ibine ve Mağnisa Mütesellimi Kara Osmân-zâde Hâcî Mehemmed zîde mecduhûya ve Limni Kal'ası Dizdârına hüküm ki,

Hâlâ Bandırma Voyvodası Hâcî Mehemmed'in Kethüdâsı Mustafa nâm kimesne kendü hâlinde olmayup ahâlî-i memleket ve fukarâ-yı ra'yyet hilâf-ı şerîf gadr ve mugâyir-i rızâ gûnâ-gûn mezâlim ve ta'addîyâta ictirâ eylediği tahkîk-gerde-i şâhânem olduğundan merkûm Mustafa'nın kendüyi te'dîb ve emsâlini terhîb lâzım geldiğine hâ'iz çavuş mübâşeretiyile Midillü'ye nefy ü iclâ olunması bâbında sâdır olan emr-i şerîfim mübâşiri Sa'îd Çavuş ile mahalline lede'l-vüsûl merkûm Hâcî Mustafa ber-mantûk-ı emr-i âlî çavuş-ı merkûma teslîmen mahall-i menfâsına eğerçi irsâl ve menfiyyen ikâmet itdirölüp ...? çavuş-ı merkûmun Der-aliyyeme avdetinden iki gün sonra merkûm Mustafa mugâyir-i emr-i âlî firâr ve kazâ-i mezbûre gelüp voyvoda-i merkûm Hâcî Mehemmed'in ruhsatıyla ihtifâ eylediği bu def'a bâ-i'lâm inhâ olunmağla siz ki mevlânâ ve mütesellim-i mûmâ ileyhimâsız, mukaddemâ sâdır olan emr-i şerîfimin tenfîz ve icrâsı zımnında merkûm Mustafa bu def'a ta'yîn olunan Dîvân-ı hümayûnum çavuşlarından () çavuş zîde kadruhû mübâşeretiyile Limni Kal'ası'na nefy ve kal'a-bend ve mahbûsen menfiyyen meks ve ikâmet ve bilâ-fermân itlâk ve firârından mübâ'adet olunmak husûsuna irâde-i aliyyem ta'alluk etmeğin işbu emr-i şerîfim ısdâr ve irsâl olunmuşdur. İmdi siz ki mevlânâ ve mütesellim-i mûmâ ileyhimâsız, merkûm Mustafa'nın ber-vech-i meşrûh emr-i şerîfimi adem-i itâ'at gûne harekete binâ'en sudûr iden emr-i âlînin tenfîz ve icrâsı zımnında te'dîbi ve emsâlinin terhîbi muktezâ olmağla ma'rifetinizle merkûmu bi't-taharrî ahz ve çavuş-ı merkûm mübâşeretiyile Limni Kal'ası'na irsâl ve isrâya mübâderet ve tenfîz-i evâmîr-i şerîfeme mezîd ihtimâm ü dikkat ve sen ki dizdâr-ı merkûmsun, mezbûr Hâcî Mustafa vüsûlünde kal'a-i merkûme vaz' ve menfiyyen habs ve meks itdirüp bilâ-emr-i şerîf gâyetü'l-gâye tehâşî ve mübâ'adet ve vüsûl ve menfiyyen habs ve kal'a-bend olunduğunu çavuş-ı merkûm ile Der-sa'âdetime i'lâm ve inhâya müsâra'at eylemen bâbında.

Fî evâsıt-ı S (Safer) sene 1204.

İtlâkiçün emr yazılmışdır.

Fî evâhir-i R (Rebî'ü'l-âhir) sene 1205.

[s.80/2]

İznikmid Kādîsına ve Mütesellimine ve Bozcaada Kal'ası Dizdârına hüküm ki, Ordu-yı hümayûnum câniblerinden vilâyetlerine avdet iden kimesnelerden Sivaslı Osmân Sipâhi ve Sakkâ el-Hâc Osmân nâm kimesnelerin yanlarında mevcûd heybeleri İznikmid Gümrük Emîni tarafından ber-vech-i mu'tâd küşâd olundukda on dokuz sîm-i hulinin ve bir mikdâr eşyâ zuhûr eyledikde eşyâ-yı merkûme ordu-yı hümayûn cânibinde gâret olunan eşyâdan olmak üzre bundan akdem Der-aliyyeme i'lâm olundukda eşyâ-yı mezkûre defteriyle mübâşirine teslîm ve Der-sa'âdetime tesyîr ve merkûmân habsde ahz olunmak bâbında sâdır olan emr-i âlî Tatar Mustafa zîde kadruhû ile lede'l-vürûd eşyâ-yı mezbûr Tatar-ı merkûma teslîmen Der-aliyyeme tesyîr ve merkûmlar mütesellim habsinde îfâ olunduğu sen ki mevlânâ-yı mûmâ ileyhsin, bu def'a Der-aliyyeme vârid olan bir kıt'a i'lâmında tahrîr ve inhâ olunmağla merkûm Sivaslı Osmân Sipâhi ile el-Hac Osmân'nın çavuş mübâşeretiyle Bozcaada Kal'ası'na kal'a-bendi fermânım olmağın, imdi sen ki mevlânâ-yı mûmâ ileyhsin, merkûm Sivaslı Osmân Sipâhi ile Sakkâ el-Hâc Osmân'ı Der-aliyyemden ta'yîn olunan () çavuş zîde kadruhû mübâşeretiyle Bozcaada Kal'ası'na irsâle ihtimâm ü dikkat eylesin, ve sen ki dizdâr-ı merkûmsun, merkûmlar çavuş-ı mezbûr ile vüsûlünde kal'a-i mezkûre muhkem habs ve kal'a-bend eyleyüp bilâ-emr-i şerîf itlâk ve bir takrîb firârlarından ittikâ ve mübâ'adet ve kal'a-bend olunduklarını çavuş-ı merkûm ile Der-aliyyeme ifâde ve iş'âra müsâra'at eylemen bâbında.

Fî evâhir-i S (Safer) sene 1204.

[s.80/3]

Benefşe Kal'ası Dizdârına hüküm ki,

Limni Cezîresi'nde sâkin Ahmed nâm kimesne kendü hâlinde olmayup hilâf-ı rızâ hareket[e] binâ'en bundan akdem li-ecli't-te'dîb ocak mektûbu mücebince bâ-fermân-ı âlî Benefşe Kal'ası'na kal'a-bend olunmuşıdı. El-hâletü hâzihî Limni Cezîresi Nâ'ibi es-Seyyid Feyyâz zîde ilmuḥûnun rikâb-ı hümayûnuma vârid olan bir kıt'a i'lâmıyla ahâlîsinin mahzar ve merkûm Nâzır Ahmed'in arz-ı hâli

mefhûmlarında merkûm öteden kendü hâlinde ırzıyla mukayyed olup hakkında olan inhâ ifk ü iftirâ ve isnâd-ı mâ-yekûn fe-aleyh (?) olup mağdûr ve şâyeste-i merhamet olduğundan bahisle hakkında olan emrin kaydı terkîn ve kal'a-i mezbûren ıtlâk ve sebîli tahliye olunmak bâbında emr-i şerîfim sudûru tahrîr ve istid'â olmağla mukaddemâ sâdır olan emrin kaydı ref' ve terkîn ve afv ve ıtlâk olunmak fermânım olmağın, imdi sen ki dizdâr-ı merkûm[sun], merkûmun ber-vech-i mahrûb afv ve mukaddemâ sâdır olan emrin kaydı ref' ve terkîn olunduğu ma'lûmun oldukça merkûmu kal'a-i mezbûreden ıtlâk ve sebîlin tahliyeye mübâderet eylemen bâbında. Fî evâhir-i S (Safer) sene 1204.

[s.80/4]

Bızcaada Nâ'ibine hüküm ki,

Âişe nâm hâtûn gelüp bunun oğlu Kahveci İbiş demekle arîf nâm şahıs kendü hâlinde olmayup kahve-hânesinde erâzil ve eşhâs cem' ile icrâ-yı fazâyihle cesârete binâ'en te'dîbi zımnında bundan akdem Bozcaada'ya nefy ü iclâsı bâbında emr-i şerîfim sâdır olmuş idi. Ancak mezbûr ıslâh-ı nefis idüp fîmâ-ba'd kendü hâlinde olmak üzere kayd-ı nefyden ıtlâk ve sebîli tahliye olunmak bâbında emr-i şerîf merhamet-redîfim sudûrunu istid'â etmeğın merkûm İbiş fîmâ-ba'd kendü hâlinde olup kemâ-fi'l-evvel hilâf-ı rızâ harekete tasaddî ider ise bilâd-ı bâ'ideye nefy olunmak şartıyla afv ve ıtlâk olunmak fermânım olmağın, imdi sen ki mevlânâ-yı mûmâ ileyhsin, merkûmun şart-ı mezkûre ile cürmü afv ve ıtlâk olunduğu mâ'lûmun oldukça kayd-ı nefyden ıtlâk ve sebîli tahliyeye mübâderet eylemen bâbında.

Fî evâhir-i S (Safer) sene 1204.

S:81

[s.81/1]

Ayaş ve Sinob Kādîsına hüküm ki,

Ayaş Kazâsı ahâlîleri rikâb-ı hümâyûnuma arz-ı hâl idüp sabıkâ kazâ-i mezbûr müftîsi olan Ayaş'da sâkin Abdulhalîm nâm kimesne kendü hâlinde olmadığından şehir kethüdâlığı dâ'iyyesiyle kazâ-i mezbûr sükkânından zümre-i ehl-i ırzın ba'zılarını hilâf-ı şer' ve bi-gayr-ı hakkın katl ve emvâl ve eşyâlarını nehb ü gâret ve bir seneden berü yüz kise akçeden mütecâviz hakk-ı fukarâyı ahz eylediğine adem-i

kanâ'at ve kazâ-i mezbûrun serdâr ve nakîbü'l-eşrâf kâ'im-makâmlığını dahi kendü taraf-gîrllerine (?) hâsır (?) ile zulm ve ta'addîsinin nihâyeti olmayup perâkende ve perîşân olmalarına bâ'is ve bâdî olduğun bildirüp mezbûr Abdulhalîm'i çavuş mübâşeretiyle Sinob'a nefy ü iclâ olunmak bâbında emr-i şerîfim recâ ve vech-i meşrûh üzre emr-i şerîfim sudûrunu bi'l-fi'l Şeyhü'l-islâm ve Müftî'l-enâm olan Mevlânâ Hamîdî-zâde Mustafa edâmallâhu te'âlâ fezâ'ilühû işâret etmeleriyle işâretleri mücebince merkûm Abdulhalîm çavuş mübâşeretiyle Sinob'a nefy ü iclâ olunmak fermânım olmağın imdi sen ki Ayaş Kādîsı mevlânâ-yı mûmâ ileyhsin, Dîvân-ı hümayûnum çavuşlarından mübâşir ta'yîn olunan () çavuş zîde kadruhû mübâşeretiyle mevlânâ-yı müşârun ileyhin işâretleri mücebince mezbûr Abdulhalîm'i ahz ve çavuş-ı merkûma terfikan Sinob'a nefy ü iclâ eylesin. Ve sen ki Sinob Kādîsı mevlânâ-yı mûmâ ileyhsin, mezbûr Abdulhalîm'i çavuş-ı mûmâ ileyh mübâşeretiyle vüsûlünde Sinob'da menfiyyen meks ve ikâmet itdirüp bilâ-emr-i şerîf ıtlâk ve mahall-i âhara hareketine irâ'et-i ruhsatdan hazer ve mücânebet ve vüsûl ve menfiyyen meks ve ikâmet itdirildiğini çavuş-ı merkûm ile Der-aliyyeme tahrîr ve inhâya mübâderet eylemen bâbında.

Fî evâhir-i S (Safer) sene 1204.

Zâyi 'i için tekrâr emr yazılmışdır.

Fî evâ'il-i R (Rebî'ü'l-ahir) sene 1204.

[s.81/2] **Terkîn**

Dergâh-ı mu'allâm kapucubaşlarından Gümüşhane Emîni () dâme mecduhûya Gümüşhane nâm-ı diğeri Torul Kādîsına hüküm ki, İstanbul mütemekkinlerinden Haçador ve Atakim ve Kerim (?) nâm zimmîler rikâb-ı hümayûnuma arz-ı hâl idüp bunların Gümüşhane mütemekkinlerinden mûrisleri ve Ertan nâm zimmî bin yüz doksan () senesinde mürd oldukda ber-mûceb-i defter-i mağdûrât altı bin gurusluk eşyâ ve çiftlik emlakı irs-i şer'le bunlara intikâl idüp ihzân-ı müdâhale olunmak icâb etmez iken kazâ-i mezbûr mütemekkinlerinden ecâ nibden verâsetde alâkası olmayan Hadusandan Papas (?) nâm zimmî hilâf-ı şer'i şerîf fuzûlî ve tagallüben ahz ve kabz idüp bunlara özr-i külli eyledikde ve bu bâbda da'vâlarına muvâffık Şeyhü'l-islâmdan fetvâ-yı şerîfe virdikde ve taraflarından karındaşları mesfûr Kerih zimmîyi vekîl eylediklerin bildürüp fetvâ-yı şerîfe

mûcebince şer‘le görölüp mûrisleri mesfûrdan mütenakkıl ol mikdâr guruşluk eşyâ ve çiftlik emlâkı vekîlleri mesfûre asâleten ve vekâleten ayrılıp icrâ-yı şer‘ ve ihkāk-ı hakk olunmak bâbında hükm-i hümâyûnum recâ eylediği ecilden mahallinde şer‘le görölmek evâmirim yazılmışdır.

Fî evâ’il-i Ra (Rebî‘ü’l-evvel) sene 1204.

[s.81/3]

Limni Cezîresi Nâ’ibine hüküm ki,

Alîme nâm hâtûn gelüp mezbûrenin babası İstanbul sâkinlerinden el-Hâc İbrâhîm nâm kimesne bundan mukaddemce kendü hâlinde olmayup taşra memleket umûruna müdâhale ve tahrîk ve fesâddan hâlî olmamağla li-ecli’t-te’dîb bâ-fermân-ı âlî Limni Cezîresi’ne nefy ü iclâ olunduğuna binâ’en mezbûre sefîl ve ser-gerdân ve hâli diğer-gûn olduğun inhâ ve babası merkûmun cürmü afv ve ıtlâk ve sebîli tahliye olunmak bâbında emr-i şerîfim sudûrunu istid‘â etmekle merkûm kendü hâlinde olmak şartıyla afv ve ıtlâk olunmak bâbında.

Fî evâ’il-i Ra (Rebî‘ü’l-evvel) sene 1204.

[s.81/4]

Gelibolu Kazâsı Nâ’ibine ve kazâ-i mezbûrda Yeniçeri Zâbiti Ser-turnayî Kara Mustafa zîde mecduhû ve Seddü’l-bahir Kal’ası Dizdârı () zîde hıfzuhûya hüküm ki,

Gelibolu Kazâsı muzâfâtından Eceâbâd Nâhiyesi’ne (?) tâbi‘ Kara İnebeyli Karyesi sâkinlerinden Ellez (?) refîki Nasûh-oğlu Lütfullâh ve Nurs-oğlu Hüseyin ve Koca Ömer-oğlu Câfer ve Câfer Mehemed-oğlu Hüseyin nâm kimesneler kendü hâllerinde olmadıklarından nâşî Tabfur (?) ve Bergos Karyeleri re‘âyâlarına bu esnâlarda ta‘arruz birle beş altı yüz guruşluk eşribe ve sâ’ire eşyâların gazaben ahz eylediklerinden gayri fukarâ-yı râ’iyyete envâ‘ gûna zulm ve ta‘addî hark-ı efzûn olduğun bâ-takrîr inhâ ve sen ki turnacıbaşı-i mûmâ ileyhysin, mezbûrûn ma‘rifetinle ahz ve husemâsıyla terâfu‘-ı şer‘ ba‘de’l-istirdâd li-ecli’t-te’dîb Seddü’l-bahir Kal’ası’na kal’a-bendleriçün emr-i şerîfim sudûrunu istid‘â olunmağla merkûm Ellez ile rüfekâsından olan Nasûh-oğlu Lütfullâh ve Nurs-oğlu Hüseyin ve Ömer-oğlu Câfer ve Câfer Mehemed-oğlu Hüseyin sen ki turnacıbaşı-i mûmâ ileyhysin,

ma‘rifetinle ahz ve huzûr-ı şer‘ ihzâr birle iddi‘â-yı hukûk idenler ile hakk ve adl üzere terâfu‘-ı şer‘ ve sâbit olan hukûk-ı fukarâ ba‘de’t-tahsîl merkûmlar li-ecli’t-te’dîb Seddü’l-bahir Kal‘ası’na kal‘a-bend olunmaları fermânım olmağın, imdi siz ki mevlânâ ve ser-turnayî mûmâ ileyhimâsız, ma‘rifetiniz ile tahsîl ve ashâbına redd ü teslîm birle ihkāk-ı hakk olundukdan [sonra] li-ecli’t-te’dîb merkûmları kal‘a-i mezbûreye irsâl ve sen ki dizdâr-ı merkûmsun, vüsûlünde mezbûrânı kal‘a-bend eyleyüp bilâ-emr-i âlî ıtlâk ve firârlarından be-gâyet ihtirâz ve mucânebet ve vüsûllerini Der-aliyyeme inhâ eylemen bâbında.

Fî evâ’il-i Ra (Rebî‘ü’l-evvel) sene 1204.

S:82

[s.82/1]

Zikr-i âtî mecnûnun bulunduğ mahallin kâdisıyla Aynaroz Cezîresi Nâ’ibine hüküm ki,

İstanbul ve tevâbi‘i Rum Patriki Der-aliyyemde mukîm cemâ‘at-i metropolidân rikâb-ı hümayûnuma mühürlü arz-ı hâl gönderüp Batnos Cezîresi’nde mütemekkin Ligorbos râhibinin aklına hiffet târî ve mecnûn olup cezîre-i mezkûre ve havâlîsinde geşt ü güzâr idüp mersûmun keyfiyyetini rûmî varaka ile taraflarına ifâde olunduğın bildürüp mecnûn-ı mersûm cezîre-i mezkûre ve havâlîsinde ve sâ’ir her ne mahallde bulunur ise yasakçı ma‘rifetiyle ahz ve cenûnî zâ’il ve ber’-i tâm gelince Aynaroz Cezîresi’nde kâ’in Hulyandar Manâstırı’na kulle-bend⁴⁴⁴ olup ıtlâkı husûsu memhûr arz-ı hâlleriyle istid‘â olunmadıkça ıtlâkına müsâra‘at olunmamak bâbında emr-i şerîfim recâ etmeleriyle vech-i meşrûh üzere mecnûn-ı mersûm kal‘a-bend olunmak emrim yazılmışdır.

Fî evâ’il-i Ra (Rebî‘ü’l-evvel) sene 1204.

İtlâkiçün emr yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı Za (Zi’l-ka‘de) sene 1204.

[s.82/2]

Hâlâ rikâb-ı hümayûnumda çavuşbaşıya ve Tırhala Kâdisına hüküm ki,

⁴⁴⁴ Metinde kal‘a-bend şeklinde yazılmıştır.

İstanbul tevâbi'i Rum Patriki Der-aliyyemde mukîm cemâ'at-i metropolidân rikâb-ı hümâyûnuma mühürlü arz-ı hâl gönderüp sâbıkâ Atina metropolidi Atnaşbos nâm râhîb dâ'imâ kendü hâline olmayup nice tezvîrâta tasaddî idüp vücûhla sezâ-vâr-ı te'dîb olduğun bildürüp mesfûr Âsitâne-i aliyyeme ve havâlîsinde ve sâ'ir her ne mahallde olunur ise yasakçı ma'rifetiyle ahz ibreten li'l-gayr Tırhala Kazâsı'na tâbî Kalinka'da ka'in Varlam Manâstırına bend olunup ıtlâkı husûsu memhûr arz-ı hâlleriyle istid'a olunmadıkça ıtlâkına müsâra'at olunmamak bâbında emr-i şerîfim recâ etmeleriyle vech-i meşrûh üzre mesfûr manâstır-bend olunmak emrim bâbında. Fî evâ'il-i Ra (Rebî'ü'l-evvel) sene 1204.

İtlâkiçün emr yazılmışdır.

Fî evâhir-i S (Safer) sene 1205.

[s.82/3]

Kavala Kazâsı'na ve ol tarafda âhar husûsa me'mûr Hâssa Hasekilerimden Abdurrahmân Hasekiye ve Kavala Kal'ası Muhâfızına ve zikr-i âtî kimesnelerin Limni Kal'ası'na îsâl ve kal'a-bendlerine mübâşir ta'yîn olunup hâlâ ol tarafda olan Dîvân-ı hümâyûnum çavuşlarından Hasan Çavuş zîde kadruhûya ve Limni Kal'ası Dizdârına hüküm ki,

Sen ki Kavala Kādîsı mevlânâ-yı mûmâ ileyh Halîl zîde fezâ'ilühûsun, seninle Bereketli Kazâsı Nâ'ibinin bu def'a rikâb-ı hümâyûnuma takdîm olunan iki kıt'â arzlarınızda ve Kavala ahâlîsinin mahzarlarında Kavala sâkinlerinden Azebân Ağası Abdullâh dimekle ma'rûf şakâvet-pîşeler kendü hâllerinde olmayup avenelerinden Deli Ali-oğlu Hâfız Mustafa ve Terzi İbrâhîm nâm kimesneler ile yek-dil olarak nice ehl-i ırz kimesneleri hilâf-ı şer'i şerîf tecrîm ve hetk-i ırz ve kat-i nüfûs misillü fazâhata cesâret eylediklerinden nâşî hâlleri diğer-gûn olduğun Kavala ahâlîsi mukaddemâ bâ-arz-ı hâl inhâ ve çavuş mübâşeretiyle merkûmûn mahallinde ahz ve Limni Kal'ası'na kal'a-bend olunmak bâbında emr-i şerîfim sudûrunu lede'l-istid'â merkûm Abdullâh ve avenesi Hâfız Mustafa ve Terzi İbrâhîm çavuş mübâşeretiyle mahallinde ahz ve Limni'ye irsâl ve kal'a-bend itdirilmek bâbında işbu sene-i mübâreke evâhir-i Muharrem'inde sâdır olan emr-i şerîfim mübâşiri çavuş-ı mûmâ ileyh ile Kavala mahkemesine lede'l-vürûd merkûm Abdullâh birkaç def'a huzûr-ı şer'e da'vet olundukda Karcaklı (?) tâ'ifesinden firârî kümbetçi (?) eşkıyâsı olan

erâzil ve eşhâsı başına cem‘ ve envâ‘ı mel‘anete ibtidâr vücûhla adem-i itâ‘atını izhâr etmekle merkûmun şerr ü mazarratları fukarâ üzerinden men‘ ü def‘ olunması Kavala'da sâkin ulemâ ve sulehâ ve sâ‘ir fukarâ bi-ecmâ‘him meclis-i şer‘e inhâ ve evveliyede emr-i şerîfîm sudûrunu istid‘â eylediklerin sen ki mevlânâ-yı mûmâ ileyhsin, sen ve Bereketli Nâ‘ibi bi‘l-iltimâs başka başka arz ve rikâb-ı müstetâbımdan Dîvân-ı hümayûnum mahfûzda kuyûd-ı ahkâma tettebbu‘ itdirildikde vech-i meşrûh üzre târîh-i mezbûrda emr-i şerîfîm virildiği mastûr ve mukayyed olunmağın, siz ki mevlânâ ve ol tarafda âhar husûsa me‘mûr haseki ve muhâfız-ı mûmâ ileyhimsiz, mahallinde ma‘rifetiniz ile merkûmûn ahz ve mukaddemâ sâdır olan emr-i şerîfîm mücebince Limni Kal‘asına irsâl ve kal‘a-bend olunmaları fermânım olmağın, imdi siz ki mevlânâ ve haseki ve hâfız-ı mûmâ ileyhimsiz, mûmâ ileyh ma‘rifetiniz ile mahallinde merkûmûnu ahz ve mukaddemâ sâdır olan emr-i şerîfîm mücebince mübâşiri çavuş-i mûmâ ileyhe terfîkan Limni Kal‘ası'na irsâle mübâderet ve sen ki dizdâr-ı merkûmsun, vüsûllerinde, merkûmları kal‘a-i mezkûrede muhkem habs ve kal‘a-bend eyleyüp bilâ-emr-i şerîfîm ıtlâk ve mahall-i âhara firârlarından hazer ve mücânebet ve vüsûl ve kal‘a-bend olunduklarını çavuş-ı mûmâ ileyh ile Der-aliyyeme tahrîr ve inhâyâ müsâra‘at eylemen bâbında fermân-âlî-şânım sâdır olmuştur. **Hâmî**

Fî evâ‘il-i Ra (Rebî‘ü’l-evvel) sene 1204.

Merkûmûn mahall-i menfâlarına gelmekden tereddüd iderler ise tertîb-i cezâlarına ihtimâm olunmak için Selanik Vâlisine hitâben.

Fî evâ‘il Ca (Cemâziye’l-evvel) sene 1204.

Mektûm defterine kayd olunmuştur.

S:83

[s.83/1]

Kastamonu Sancağı Mütesellimine ve Kādîsına ve bundan akdem Anadolu'nun sol kol ser-dengeçdiliğine me‘mûren ocak tarafından ta‘yîn olunan ser-turnayî () zîde mecduhûya ve Sinob Kal‘ası Dizdârına hüküm ki,

Bundan akdem ordu-yı hümayûn meştâsiçün Medîne-i Kastamonu'da küşâdı fermân olan ser-dengeçdi bayrağı neferâtı İnebolu İskeleyi'nden sefîneye süvâr ve reh-i rastları olan Varna İskeleyi'ne varmayup Aydos Kazâsı'na tâbi‘ Bergos İskeleyi

cilâcılarına neferât-ı merkûmeden ba'zıları kendü hâllerinde olmayarak hilâf-ı rızâ harb ve kîtâle ictirâ ile vilâyetleri tarafına avdet eyledikleri Aydos ma' Bergos Nâ'ibi tarafından bâ-i'lâm ve inhâ olunmağla husûsu merkûm rikâb-ı hümâyûnumda hâlâ sekbânbaşı olan İsmâ'îl dâme mecduhûya isti'lâm olundukda bu makûle harekât-ı nâ-ber-câye mütecâsir olanların te'dîb ve guş-mâlleri lâzıme-i hâlden olup ancak neferât-ı merkûmenin ne mahalle gitdikleri pek sıhhatî bu tarafda ma'lûm olmayup vatan-ı asliyeleri olan Kastamonu'ya vürûd idecekleri mülâhazada ba'id olmamağla sen ki Kastamonu Sancağı Mütesellimi kapucubaşı-i mûmâ ileyhsin, ma'rifetin ve sol kol sürüciliği ile ol hâvâlîlere asker ihrâcına me'mûr olan turnacıbaşı-i mûmâ ileyh ma'rifetiyle neferât-ı merkûme vilâyetlerine vürûd, anda ahz ve kendülerini te'dîben ve emsâllerini terhîben Sinob Kal'ası'na kal'a-bend olunmaları bâbında emr-i şerîfim sudûrunu sekbânbaşı-i mûmâ ileyh i'lâm etmekle i'lâmı mücebince amel olunmak fermânım olmağın imdi siz ki kapucubaşı ve mevlânâ-yı mûmâ ileyhimâsız, ber-minvâl-i muharrer nefrât-ı merkûmeden mahall-i me'mûrelerine gitmeyüp esnâ-yı râhda şenâ'at-i merkûmeye ibtidâr birle girüye mu'în (?) ve firâra ictisâr iden merkûmlardan vilâyetleri tarafına vürûd idenleri ma'rifetiniz ve turnacıbaşı-i mûmâ ileyh in râmî-i ma'rifetiyle ahz ve kal'a-i mezbûreye irsâl ve tesyîre ihtimâm ü dikkat, ve sen ki dizdâr-ı merkûmsun, vüsûllerinde merkûmûnu dizdârı olduğun kal'a-i mezbûreye vaz' ve kal'a-bend eyleyüp bilâ-emr-i şerîf itlâk ve mahall-i âhara firârlarından mücânebet [ve] vüsûl ve kal'a-bend olunduklarını Der-alıyyeme ve Ocak-ı âmireme i'lâm ve inhâya müsâra'at eylemeniz bâbında.

Fî evâ'il-i Ra (Rebî'ü'l-evvel) sene 1204.

[s.83/2]

Çavuşbaşı ve Kütahya Na'ibine hüküm ki,

Bundan akdem Burusa havâlîsinden sevk-i zehâyir husûsuna me'mûr kılınan hâssa kudâtından sâbıkâ Manyas Nâ'ibi el-Hâc Mehemmed ma'ıyyetine me'mûr kılınan ser-turnayî ve hasekiler ile Burusa'ya vârid ve yedlerinde olan emr-i şerîfim ba'de'l-karâr bin keyl hinta Mudanya İskeleyi'ne nakl ve kapan sefâyini yüz paraya bey' ta'ahhüd eyleriz deyü mukaddemce bir kît'a i'lâm vürûd eyleyüp Mudanya İskeleyi'nden Boğaz Hisârlarına varınca vâkı' iskelelerden zehâyir husûsunun keyfiyyeti isti'lâmı hâvî sâdır olan emr-i şerîfim ve Der-alıyyemde hubûbât nâzırı

mevâli-i fihâmdan Keçeci-zâde Mevlânâ Sâlih zîdet fezâ'ilühûnun âdemîsiyle Mudanya Mahkemesi'ne vürûdunda iskele-i mezkûreye habbe-i vâhide vürûd eylemediğini ve hâlâ kapan-ı dakîk tüccârı tarafından sermâye ile iskele-i merkûmeye irsâl olunan Seyyid Mehemed Re'îs ol havâlîde ser-serî geşt ü güzâr ve bir habbe zahîre bulamadığı Mudanya Nâ'ibi tarafından inhâ ve bu takrîrce Manyas Nâ'ib-i sâbık, mezkûr Hâcî Mehemed'in bu ana kadar tarafından vârid olan i'lâmâtı kizb-i sarîh ve dürûh-ı mahz olduğu ve me'mûr oldukları mahallerden kapan-ı dakîka habbe-i vâhide vârid olmadığı ve merkûm geşt ü güzâr iderek kazâlarda ta'addîyâta ibtidâr ve bi-gayr-ı hakkın tecrîme ictisâr iderek kudât (?) ihbârıyla âşikâr olduğu hubûbât nâzırı mevlânâ-yı mûmâ ileyh tarafından bâ-takrîr inhâ ve te'dîb-i istid'â olunmağla nâ'ib-i sâbık-ı mezbûrun işbu sevk-i zahîre mâddesine me'mûriyyetini mücerred ibâdullâha hizmet irâdesine mebnî iken me'mûriyyet-i mezkûreyi celb-i menâfî-i vesîle ittihâzıyla hîn-i arzından bu vakte gelince vârid olan tahrîrâtı akv[â]l bî-hûdeden ibâret olup bu makûlelerin te'dîb, sâ'irlerini terhîbi mûcib ve ...? merkûm Der-aliyyeye gelmiş olmağla nâşî bi'l-fi'l Şeyhü'l-islâm ve Müftî'l-enâm olan Hamîdî-zâde Mevlânâ Mustafa edâmallâhu te'âlâ fezâ'ilühûnun ihtimâm-ı râmî ve irâdesiyle nâ'ib-i sâbık-ı merkûm li-ecli't-te'dîb çavuş mübâşeretiyile Kütahya'ya nefy ü iclâ olunması fermânım olduğun imdi sen ki çavuşbaşı-i mûmâ ileyhysin, Dîvân-ı hümayûnum çavuşlarından mübâşir ta'yîn olunan () çavuş zîde kadruhû mübâşeretiyile Manyas Nâ'ib-i sâbık, merkûm Hâcî Mustafa'yı bulunduğu mahallde ma'rifet-i şer'le ahz ve li-ecli't-te'dîb Küyahya'ya nefy ve irsâle mübâderet eylesin. Ve sen ki Kütahya Nâ'ib-i mevlânâ-yı mûmâ ileyhysin, nâ'ib-i sâbık, mezkûr Hâcî Mustafa ol tarafa vüsûlünde Kütahya'da menfiyyen meks ve ikâmet itdirüp bilâ-emr-i şerîf hatve-i vâhide mahall-i âhara harekete irâ'et-i ruhsatdan mücânebet ve vüsûl ve ikâmet itdirildiğini çavuş-ı merkûm ile Der-sa'âdetime i'lâma müsâra'at eylemen bâbında.

Fî evâ'il-i Ra (Rebî'ü'l-evvel) sene 1204.

Ber-mûceb-i emr-i âlî merkûm Medîne-i Kütahya'da meks ve ikâmet itdirildiğini nâtik Kütahyâ Nâ'ibinin vârid olan i'lâmının mefhûmu bâ-fermân-ı âlî şerh virildi.

Fî 7 R (Rebî'ü'l-âhir) sene 1204.

İtlâk olunmuştur.

Fî evâ'il-i B (Receb) sene 1204.

S:84**[s.84/1]**

Selanik Kādîsı ve dergâh-ı mu'allâm kapucubaşlarından Selanik Sancâğı Mütessellimine ve Selanik İskelesi'nde zehâyir iştirâsına me'mûr mevâlî-i fihâmdan sâbıkâ Selanik Vâlîsi Keçeci-zâde tarafından müte'ayyen kudâtdan mevlânâ () zîde fezâ'ilühûya ve Gelmeriye Kal'ası Dizdârına hüküm ki,

Selanik Kazâsı'nın ...? ve ashâb-ı çiftik ve anbar ve mülteziminin mübâyât-ı mîrîyeden matlûbeden fazla zahîrelerini Der-aliyyeme nakl ve si'r râyiciyle kapanda fûrûht olunması bâbında evâmir-i aliyyem sâdır olmuşiken bir hinta vârid etmemesi ba'zı tama'-kârların harman (?) râyicinden ziyâde akçe mütâlebelerinden neş'et etmiş olduğundan bu makûlelerin tedîbleri icrâ olunacağını hâvî bundan akdem sudûr iden emr-i şerîfim İbrâhîm Tatar ile Selanik'e lede'l-vürûd Selanik'de mütemekkin ibâdullâhın akvât-ı yevmiyeleri husûsunda müzâyaka îrâs ider havfıyla firâr bir senelik zahîrenin bir mahalle cem'ine ve gerek mürettebât-ı mîrîye ve gerek râyiciyle olan matlûbât-ı zahîreye medâr olmak için fîmâ-ba'd Selanik kilesi zahîre elli guruşa tecâvüz etmemek üzere cümle ve kıymetleriyle beher hisse zirâ'dan beş ve mültezimîn ve âşirlerden üçer keyl iştirâsıyla şehir tertîbini ihrâc olunarak katı vâfir zehâyir cem' ve tedârük zımnında taraf-ı şer'den ve mütessellim (?) tarafından adamlar irsâl ve zehâyir cem'ine şürû' olundukda Selanik'de koru-yı hümâyûnum zâbiti vekîli Mehmed Tâlib makbûza a'shârdan olan zahîreyi altışar guruşa virmem deyü muhâlefet ve Sidre Kapsi Ma'deni Mültezimi Osmân dahi serbest mâlikânedir deyü mukaddemâ mezkûr re'âyâsını bey'den men' idüp ve merkûmânın bu gûne ziyâdeye bey' ider deyü mümâna'atları sâ'ire sirâyet ve sâ'ir ashâb-ı zehâyir dahi altışar guruşa virmeyüz deyü tecemmu' ve nizam-ı mezkûr fesh ider kimesneden altışar guruşa hinta iştirâsı mümkün olmadığı ve bu vechle beher Selanik kilesi bir hinta beşer guruşa çıkup bu keyfiyyet hem şehir tertîbinin ve hem râyiciyle Âsitâne-i aliyyeme matlûb olan zahîrenin ihtilâline Âsitâne-i aliyyeye ve sâ'ireye zehâyir nakline me'mûrların külliyyen celb-i zehâyir husûsunda te'hîr ve ta'tillerine mûcib oldukları ve sen ki mevlânâ-yı mûmâ ileyhsin, bu def'a tarafından diyâr-ı sa'âdet-karârıma vârid olan i'lâmında tahrîr ve inhâ olunmağla siz ki Selanik Kādîsı ve

mütesellimi ve mevlânâ-yı mûmâ ileyhimsiz, merkûm Mehmed Tâlib ile mültezim-i mezkûr bâlâda beyân olunduğu vechle mugâyir-i rızâ mutasaddî oldukları harekât nâ-hem-vârdan mücânebet ile fermânım olduğu vechle nizâm-ı mezkûra ri'âyet eylediler ne a'lâ ve illâ bu def'a dahi ısrâr iderler ise ma'rifetiniz ile ahz ve ikisini dahi Gelmeriye Kal'ası'na vaz' olunmak fermânım olmağın imdi siz ki Selanik Kādîsı ve mütesellimi ve mevlânâ-yı mûmâ ileyhimsiz, ber-minvâl-i muharrer merkûm Mehmed Tâlib ile mültezim-i mezkûr bâlâda tahrîr ve beyân olunduğu vechle mütesaddî olduklarını nâ-hem-vârdan keff-i yed ile ba'd-ez-în fermânım olduğu vechle nizâm-ı zehâyir-i mezkûreye ri'âyet eylemeleri husûsunu ma'rifet-i şer'le gereği gibi kendülere tenbîh ve te'kîde dikkat eyleyesiz. Şöyleki bundan sonra dahi mütenebbih olmayup mugâyir-i emr ve rızâ ve harekete ictirâ iderler ise ma'rifetiniz ile ahz ve ikisi dahi Gelmeriye Kal'ası'na nefy ve kal'a-bend ve sen ki dizdâr-ı merkûmsun, merkûmânı vüsûllerinde kal'a-i mezbûreye vaz' eyleyüp bilâ-fermân itlâk ve firârlarından mübâ'et eylemen bâbında.

Fî evâ'il-i Ra (Rebî'ü'l-evvel) sene 1204.

Tashîh olunduğu vechle yazılmışdır.

[s.84/2]

İnöz Kal'ası Dizdârına hüküm ki,

Hayrabolu Kazâsı sâkinlerinden serdâr-ı sâbık İbrâhîm Bey-oğlu dimekle ma'rûf Mehmed nâm kimesne tama'-ı hâma teba'iyet ile cerr ü nef'îçün ahâlînin zahîresini harman yerinden iştirâ ve cem' ve ihtikâr dâ'iyyesiyle ihtifâ birle mugâyir-i emr-i âlî Tekfurdağı İskeleyi'ne nakl etmeyüp berrânî sefâyin ve ba'zı kazâ ve kurâ ahâlîlerinin fûrûhta ictisâr eylediği bundan akdem lede'l-inhâ Edirne Bostancıbaşı ve Hayrabolu Yeniçeri Zâbiti ma'rifetiyle fermân-ı âlî Aynaroz Kal'ası'na kal'a-bend olup ancak merkûm Mehmed'in hınta ve sâ'ir zehâyir ihtifâsı olmayup mağdûr olmağla merkûmun cürmü afv ve itlâkına müsâ'ade-i aliyyem erzânî kılınmasını Hayrabolu Kādîsı ve Edirne Bostancıbaşı vekîli taraflarından bu def'a bâ-i'lâm ve tahrîrât inhâ ve istirhâm olunmağla serdâr-ı merkûmun hakkında olan inhâ iftirâ kabîlinden olduğu vârid olan i'lâmât ve tahrîrât mefâhiminden müstebân olmağla fîmâ-ba'd hilâf-ı rızâ vaz'dan mücânebet eylemek şartıyla afv ve itlâkı fermânım olmağın, imdi sen ki Aynaroz Kal'sı Dizdârı mûmâ ileyhysin, merkûm serdâr-ı sâbık

Mehammed'in şürût-ı mezkûre ile afv olunmağla kal'a-i mezkûre[den] itlâk ve sebîlin tahliye eylemen bâbında. Fî evâ'il-i Ra (Rebî'ü'l-evvel) sene 1204.

S:85

[s.85/1]

Ayaş Kādîsına ve Beypazarı Serdârına ve Kütahya Kal'ası Dizdârına hüküm ki, Sen ki Ayaş Kādîsı mevlânâ-yı mûmâ ileyh es-Seyyid Hüseyin zîde fezzâ'ilühûsun, rikâb-ı hümayûnuma takdîm olunan bir kıt'a i'lâmında ve Ayaş Kazâsı ahâlî fukarâsının iki kıt'a arz-ı hâlleri mefhûmlarında ahâlî-i merkûm kendü hâllerinde ırzlarıyla mukayyed olup hilâf-ı şer'î şerîf kimesneye vaz' ve ta'addîleri olmayup ta'addî olunmaları îcâb etmez iken kazâ-i mezbûreden haklarında evâmîr-i aliyem sâdır olan Ser-turnayî Şeyh Ahmed ve karındaşı Mehmed ve Sinân-oğlu İsmâ'il ve Halîl Bey-oğlu Ahmed ve Aduş Hâfız Ömer (?) kendi hevâsına tâbi' kimesneler ile müttefikan müceb-i ihtilâl olacak etvâre cesâret eyledikleri mastûr (?) kendü kapancılarını setr için Der-aliyyeye firâr eylediklerinden mâ'adâ kazâ-i mezbûrda şehir kethüdâlığı dâ'iyyesiyle zümre-i ehl-i ırzın ba'zılarını hilâf-ı şer' ve bi-gayr-ı hakkın katl ve emvâl ve eşyâlarını nehb ü gâret ve bir seneden berü onar (?) kise akçeden mütecâviz hakk-ı fukarâyı ahz eylediği bundan akdem inhâ olundukda bâ-işâret-i Şeyhü'l-islâmî çavuş mübâşeretiyle Sinob'a nefy ü iclâsı bâbında emr-i âlî sâdır olan sâbıkâ Ayâş Müftisi Abdulhalîm nâm kimesnenin avenelerinden olup el-yevm Âsitâne-i aliyemde mevcûd Uruşlu Süleymân Alemdâr ve Cevre Osmân (?) ve Deli Ali-oğlu Ömer ve Evan-oğlu Hüseyin (?) ve Tokmak-oğlu Yûsuf ve Kel Hâcî-oğlu Mehmed nâm kimesneler dahi öteden berü fukarâ-yı ra'iiyeti tecrîm ve gasb-ı emvâl ve hetk-i a'râz⁴⁴⁵ ve katl-i nüfûs misillü harekâta ictisâr eyledikleri tahrîr ve inhâ ve ol bâbda inâyet istid'â ve merkûmlar bulundukları mahallde ahz ve ocakdan mübâşir ma'rifetiyle mahalline irsâl ve sen ki Beypazarı Serdârı mûmâ ileyhsin, senin ile bi'l-ma'yye mahallinde husemâsıyla terâfu'-ı şer' ve ihkāk-ı hakk olundukdan sonra Kütahya Kal'ası'na kal'a-bend olunmak bâbında emr-i şerîfim sudûrunu hâlâ rikâb-ı hümayûnumda sekbânbaşı olan İsmâ'il dâme mecduhû i'lâm etmekle kâ'im-makâm-ı âlî-makâmım tarafından ta'yîn () ve ocakdan ta'yîn olunan () zîde kadruhümâ mübâşeretiyle merkûmân mahalline irsâl ve sen ki

⁴⁴⁵ Metinde ağrâz şeklinde yazılmıştır.

Beypazarı Serdârı mûmâ ileyhsin, mübâşirân-ı mûmâ ileyhimâ ile bi'r-refâka tarafeyn mahallinde huzûr-ı şer'e ihzâr ve gadr ve himâyeden arî vechle terâfu'ı şer' ve ihkāk-ı hakk olundukdan sonra Kütahya Kal'ası'na kal'a-bend ve keyfiyyet-i hakîkati üzre sûret-i sicillâtıyla Der-aliyyeme i'lâma müsâra'at olunmak fermânım olmağın imdi sen ki serdâr-ı mûmâ ileyhsin, merkûmân mübâşirân-ı mûmâ ileyhimâ ile ol tarafa vüsûllerinde mübâşirân-ı mûmâ ileyhimâ ile bi'r-rafâka tarafeyni mahallinde meclis-i şer'e ihzâr ve sen ki mevlânâ-yı mûmâ ileyhsin, huzûrunda gadr ve himâyeden arî vechle hakk ve adl üzre terâfu' -ı şer' ve ba'des-sübût ihkāk-ı hâkka ihtimâm ü dikkat ve ...? şakāvet ve kabāhat ...? mübâşirân-ı mûmâ ileyhimâ ma'rifetiyle Kütahya Kal'ası'na tesyîre mübâderet ve keyfiyyeti sıhhat ve hakîkati üzre sûret-i sicillâtıyla Der-aliyyeme arz ve i'lâma müsâra'at eylesiniz. Ve sen ki dizdâr-ı merkûmsun, vüsûllerinde mezbûrları dizdârı olduğun kal'a-i merkûmeye vaz' ve muhkem habs ve kal'a-bend eyleyüp bilâ-emr-i şerîf ıtlâk ve firârlarından mübâ'adet ve vüsûllerini bu tarafa tahrîr ve işâret eylemen bâbında.

Fî evâ'il-i Ra (Rebî'ü'l-evvel) sene 1204.

Merkûmûn bulundukları mahallde ahz ve lede't-terâfu' Sinob Kal'asına kal'a-bend için emr yazılmışdır.

Fî evâhir-i M (Muharrem) sene 1205.

[s.85/2]

Çavuşbaşı Ağaya ve Limni Cezîresi Nâ'ibine hüküm ki,
Zümre-i nüvvâbın zulm ve ...? ile şehir-şi'ârı Kara Hâfız Mehemed ve Bağdadî Seyyid Ömer nâm kimesnelerin nefy ü iclâlarıyla emsâllerine müceb-i ibret kılınmaları bâbında emr-i âlî-şânım sudûrunu bi'l-fi'l Şeyhü'l-islâm ve Müftî'l-enâm olan Mevlânâ Hamîdî-zâde Mustafa edâmallâhu te'âlâ fezâ'ilühû işâret etmeleriyle sâdır olan hatt-ı hümayûn-ı şevket-makrûnum ve mevlânâ-yı müşârun ileyhin işâretleri mücebince ta'yîn olunan çavuş mübâşeretiyle nefy ü iclâ olunmaları fermânım olmağın imdi sen ki çavuşbaşı-i mûmâ ileyhsin, mukaddemâ Dîvân-ı hümayûnum çavuşlarından ta'yîn olunan () çavuş zîde kadruhûya terfîk ve liecli't-te'dîb Limni Cezîresi'ne nefy ü iclâyâ mübâderet eylesin. Ve sen ki mevlânâ-yı mûmâ ileyhsin, vüsûllerinde mezkûrânı cezîre-i mezkûrede menfiyyen meks ve ikâmet itdürüp bilâ-emr-i şerîf ıtlâk ve mahall-i âhara hareketlerine irâ'et-i ruhsatdan

mücânebet ve vüsûl ve ikâmetlerini çavuş-ı merkûm ile Der-aliyyeme i'lama işâret eylemen bâbında.

Fî evâ'il-i Ra (Rebî'ü'l-evvel) sene 1204.

Ber-mûceb-i emr-i âlî menfiyyen meks ve ikâmet itdirildiğini nâtık Limni Cezîresi Nâ'ibinin vârid olan i'lâmını mefhûmu bâ-fermân-ı âlî şerh virildi.

Fî 24 C (Cemâziye'l-evvel) sene 1204.

Bâ-işâret-i aliyye yalnız Bağdadî es-Seyyid Ömer Efendi'nin ıtlâkiçün emr-i âlî yazılmışdır.

Fî evâ'il-i L (Şevvâl) sene 1204.

[s.85/3]

Mekke-i Mükerreme ve Şam-ı Şerîf Mollâlarına ve rikâb-ı hümayûnumda çavuşbaşı olan Mîr Mehemed Sa'îd dâme mecduhûya hüküm ki,

Mekke-i Mükerreme pâyesi olan sâbıkâ Edirne Kādîsı Feyzullâh Efendi-zâde Mehemed Refî' Monlânın tarîk-i ulemâyâ nâ-sezâ ba'zı kabâyihe cesâreti ve râşî ve mürteşî olması te'dîbini îcâb etmekle Şam-ı Şerîfde mevsim-i hacca dek intizâr ve badehû Taif'de ıslâh-ı nefis idinceyedek tevbe ve istiğfâr içün nefy ü iclâ olunmak bâbında emr-i âlî-şânım sudûrunu bi'l-fi'l Şeyhü'l-islâm ve Müftî'l-enâm olan Mevlânâ Hamîdî-zâde Mustafa edâmallâhu te'âlâ fezâ'ilühû işâret etmeleriyle sâdır olan hatt-ı hümayûnum mehâbet-makrûnum [ve] mevlânâ-yı müşârun ileyhın işâretleri mûcebince çavuş mübâşeretiyle nefy ü iclâ olunmak fermânım olmağın, imdi sen ki çavuşbaşı-i mûmâ ileyhısın, mûmâ ileyhi Dîvân-ı hümayûnum çavuşlarından () çavuş zîde kadruhûya terfîk ve Şam-ı Şerîfde mevsim-i hacca dek intizâr ve ba'dehû Taif'de ıslâh-ı nefis idinceyedek ikâmete karâr eylemek üzre Şam-ı Şerîf'e irsâl ve iclâyâ mübâderet eylesesin. Ve sen ki Şam Kādîsı mevlânâ-yı mûmâ ileyhısın, mûmâ ileyhi vüsûlünde mevsim-i hacca dek ikâmet itdirüp hulûl-ı mevsim-i hacda Taif'e irsâline müsâra'at ve Şam-ı Şerîf'e vüsûlünü çavuş-ı merkûm ile başka ve ba'dehû Ta'ife azîmetini başka Der-aliyyeme tahrîr ve i'lâma dikkat eylesesin. Ve sen ki Mekke-i Mükerreme Kādîsı mevlânâ-yı mûmâ ileyhısın, mevsim-i hacda mûmâ ileyhi ol tarafa lede'l-vüsûl menfiyyen Taif'de 1meks ve ikâmet itdirüp vüsûl ve ikâmetini Der-aliyyeme tahrîr ve inhâ ve bilâ-emr-i şerîf ıtlâk ve mahall-i âhara harekete irâ'et-i ruhsatdan tehâşî ve ittikâ eylemen bâbında.

Fî evâ'il-i Ra (Rebî'ü'l-evvel) sene 1204.

İşbu emr-i âlî ile efendi-i mûmâ ileyh Rebî'ü'l-âhirin yirminci günü Şam-ı Şerîf'e dâhil ve ikâmet ve devâm-ı ömr ve devlet-i pâdişâhiye muvâzabet eylediğini nâtık Şam-ı Şerîf Kādîsı'nın vârid olan i'lâmının [meFHûmu] bâ-fermân-ı âlî şerh virildi.

Fî 18 C (Cemâziye'l-âhir) sene 1204.

Sâdır olan hatt-ı hümayûn ve Şeyhü'l-islâm işâretleri mücebince mûmâ ileyh ba'dehû edâ-yı ferâ'izü'l-hâc arpalığı olan Gelibolu'da ikâmet eylemesiçün emr-i âlî tahrîr olunmuşdur. Mühimme defterine kayd olunmuşdur.

Fî evâ'il-i L (Şevvâl) sene 1204.

S:86

[s.86/1]

Hâlâ rikâb-ı hümayûnumda çavuşbaşı olan Mîr Sa'îd dâme mecduhû ve Bozcaada Cezîresi Nâ'ibine hüküm ki,

Merhûm ve mağfûrunleh Sultân Ahmed Hân tâbe serâhûnun Âsitâne-i sa'âdetimde kâ'in imâret-i âmiresinde kemer başılık iddi'âsıyla envâ' fazâyih ve şenâ'ata cesâret iden Elîf-oğlu Mehmed nâm şahıs el-hâletü hâzihî cebe-hâne-i âmiremde mahfûz olup merkûm ibâdullâh üzerinden şerr ü mazarratı def ile te'dîbi lâzımeden olmakdan nâşî çavuş mübâşeretiyle Bozcaada Cezîresi'ne nefy ü iclâ olunması fermânım olmağın imdi sen ki çavuşbaşı-i mûmâ ileyhsin, zâbiti ma'rifetiyle Dîvân-ı hümayûnum çavuşlarından ta'yîn olunan () çavuş zîde kadruhû mübâşeretiyle merkûm Elîf-oğlu Mehmed'i li-ecli't-te'dîb cezîre-i merkûmeye nefy ü iclâyâ mübâderet ve sen ki mevlânâ-yı mûmâ ileyhsin, vüsûlünde merkûmu cezîre-i mezbûrede menfiyyen meks ve ikâmet itdirüp bilâ-emr-i şerîf itlâk ve bir takrîb firârından ve mahall-i âhara hareketde irâ'et-i ruhsatdan mücânebet ve vüsûl ve cezîre-bend olunduğunu Der-aliyyeme tahrîre mübâderet eylemen bâbında.

Fî evâ'il-i Ra (Rebî'ü'l-evvel) sene 1204.

Ber-müceb-i emr-i âlî menfiyyen meks ve ikâmet itdirildiğini nâtık Bozcaada Nâ'ibinin vârid olan i'lâmının meFHûmu bâ-fermân-ı âlî şerh virildi.

Fî 19 R (Rebî'ü'l-âhir) sene 1204.

Itlâkiçün emr-i âlî yazılmışdır.

Fî evâhir-i B (Receb sene 1209.

[s.86/2]

Hâlâ rikâb-ı hümayûnumda çavuşbaşı olan Mîr Sa'îd dâme mecduhûya Bozcaada Cezîresi Nâ'ibine hüküm ki,

Âsitâne-i aliyyemde Selîm Bey dimekle ma'rûf müfsid Bolu voyvodalığına tâlib olduğuna binâ'en kendü hâlinde olmayup tahrîk-i eşirrâ ve sâhte şâkîler peydâ idüp hakîkat hâli ta'yîn olunan kimesne ifâde etmiş olmağla merkûm Selîm Bey'in nefy ü iclâsı husûsu bâ-tahrîrât inhâ olunmakdan nâşî merkûm çavuş mübâşeretiyile li-eclî't-te'dîb Bozcaada Cezîresi'ne nefy ü iclâ olunmak fermânım olmağın, imdi sen ki çavuşbaşı-i mûmâ ileyhsin, merkûm Selîm Bey Der-aliyyemde bulunduğu mahallde ahz ve Dîvân-ı hümayûnum çavuşlarından mübâşir ta'yîn olunan () çavuş zîde kadruhû ile cezîre-i merkûmeye irsâl ve tesyîrine mübâderet ve sen ki mevlânâ-yı mûmâ ileyhsin, merkûm çavuş-ı mezbûr ile ol tarafa vüsûlünde cezîre-i merkûmede menfiyyen ikâmet itdirüp bilâ-emr-i şerîf hatve-i vâhide mahall-i âhara hareketine irâ't-i ruhsatdan hazer ve mücânebet ve vüsûl ve ikâmet itdirildiğini çavuş-ı merkûm ile Der-sa'âdetime inhâya müsâra'at eylemen bâbında.

Fî evâsıt-ı Ra (Rebî'ü'l-evvel) sene 1204.

Ber-mûceb-i emr-i âlî mezbûr menfiyyen meks ve ikâmet itdirildiğini nâtık Bozcaada Nâ'ibinin vârid olan i'lâminin mefhûmu bâ-fermân-ı âlî şerh virildi.

Fî 19 R (Rebî'ü'l-âhir) sene 1204.

İtlâkiçün emr yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı B (Receb) sene 1204.

[s.86/3]

Kavala Kādîsına hüküm ki,

İhtisâb-ı Siroz ve tevâbi'i mukâta'ası ve Eruş (?) re'âyâlarının kocabaşlarından Karaca-oğlu Taşu (?) ve Kaknancizeştertu (?) nâmân zimmîler bundan akdem ihtilâl-i nizâm-ı mukâta'aya dâ'ir harekete cesâret eyeldiklerine binâ'en bâ-fermân-ı âlî li-eclî't-te'dîb Kavala'ya nefy ü iclâ olunmuşlar idi. El-hâletü hâzihî mesfûrân ıslâh-ı nefis idüp fimâ-ba'd dahi mukâta'a-i mezbûrun ihtilâlini mûcib hareketde bulunmamak üzre kendüye râcî olundukdan bahisle mersûmân afv ve kayd-ı nefyden ıtlâk ve sebîlleri tahliye olunmak bâbında emr-i şerîfim sudûrunu hâlâ mukâta'a-i mezbûr Mutasarrıfı Vezîrim Mustafa Paşa bâ-takrîr inhâ ve istid'â eylediğine binâ'en

fîmâ-ba'd ihtilâl-ı mukâta'ayı mûceb hareketde olunmamaları şartıyla mesfûrân afv ve ıtlâk olunmak fermânım olmağın, imdi sen ki mevlânâ-yı mûmâ ileyhsin, mesfûrânın ber-vech-i muharrer şürût-ı mezkûre ile cürmleri afv olduğu ma'lûmun oldukda mesfûrânı kayd-ı nefyden ıtlâk ve sebîlleri tahliyeye mübâderet eylemen bâbında.

Fî evâsıt-ı Ra (Rebî'ü'l-evvel) sene 1204.

[S:86/4]

Dergâh-ı mu'allâm kapucubaşlarından Kütahya Mütesellimi Abbâs dâme mecduhûya ve Kütahya Kal'ası Dizdârına hüküm ki,

Sen ki müteselim-i mûmâ ileyhsin, bu def'a tarafından rikâb-ı hümâyûnuma takdîm olunan tahrîrâtta Medîne-i Eskişehir'e tâbî' Sakarya Deresi'nde kâ'in Torun-oğlu Mustafa nâm mütegalibinin bundan akdem keyfiyyeti isti'lâmını nâtık irsâl olunan mektûb-ı kâ'im-makâmı lede'l-vürûd merkûm müteallibeden olup zîr-i destinde olan kurâ ahâlîlerinin üzerlerine icrâsı lâzım gelen tekâlîfinin iki senede berü tahsîline mâni' ve sâ'ir umûr-ı mühimmenin dahi ta'tîline ve ihtilâl-i beldeye bâ'is ve bâdî olduğu tahrîr ve inhâ ve i'lâm ve mahzâr te'dîbini istid'â olunmağla sen ki mütesellim-i mûmâ ileyhsin, merkûm Torun-oğlu Mustafa'yı ma'rifetinle ahz ve li-ecli't-te'dîb Kütahya Kal'ası'na vaz' ve kal'a-bend olunmak fermânım olmağın, imdi sen ki mütesellim-i mûmâ ileyhsin, ber-vech-i muharrer merkûmu ma'rifetinle ahz ve te'dîben kal'a-i merkûmeye kal'a-bend itdirmeğe müsâra'at eylesesin. Ve sen ki dizdâr-ı mûmâ ileyhsin, vüsûlünde merkûmu kal'aya vaz' ve muhkem habs ve kal'a-bend eyleyüp bilâ-emr-i şerîf ıtlâk ve bir takrîb firârından mübâ'adet ve vüsûl ve kal'a-bendini Der-aliyyeme tahrîre mübâderet eylemen bâbında.

Fî evâsıt-ı Ra (Rebî'ü'l-evvel) sene 1204.

S:87

[s.87/1]

Dergâh-ı mu'allâm kapucubaşlarından Kastamonu Mütesellimi Altı Kulaç-zâde el-Hâc Hüseyin dâme mecduhû ve zikr-i âtî re'îslerin Bolu ve Kastamonu Sancaklarında bulundukları mahallerin kudât ve nüvvâbına ve Bolu Voyvodası zîde mecduhûya ve Samsun Kal'ası Dizdârına hüküm ki,

Dergâh-ı mu'allâm kapucubaşlarından hâlâ Bozok Sancağı Mutasarîfî Cabbâr-zâde Mîr Süleymân dâme mecduhû ma'rifetiyle mübâya'a olunup Samsun İskeleyi'ne nakl ve tenzîl olunan zehâyir-i mîrîyenin Der-aliyyeme nakliçün bundan akdem re'îs kethüdâsı ma'rifetiyle isticâr ve ber-mu'tâd lâzım gelen kulları edâsında cânîb-i mîrîden temâmen i'tâ olunarak irsâl olunan sekiz kıt'a sefâyin bundan akdem Bartın İskeleyi'nde olduğu ihbâr olunan üç kıt'a şâyife (?) ma'lûmu'l-esâmî üç nefer re'îsleri sen ki Bolu Voyvodası mûmâ ileyhsin, ma'rifetinle ve mübâşir ma'rifetiyle bulundukları mahallde ahz ve Samsun Kal'ası'na kal'a-bend ve sefinelerine birer mu'temed rû'esâ irkâbıyla zehâyir-i merkûmeyi tahmîl ve Der-aliyyeme sebîle ihtimâmını hâvî mukaddemâ sana hitâben emr-i âlî-şânım sâdır olmuşıdi. Sefâyin-i merkûmeden Kazaslı Ömer'in (?) Yemenici Re'îs (?) ile Hâcî Kumaş Re'îs (?) ve Hâcî Darıcının Hüseyin Re'îs (?) demekle arîf rû'esânın süvâr oldukları kezâlik şayka ta'bîr olunur üç kıt'a sefineler dahi Fakas (?) ve Abatrun (?) ve İnebolu İskeleyelerinden firâr eyledikleri ve Hâcî Paşa'nın bir kıt'a şayka dahi süvâr olan İneli Mustafa Re'îs İne İskeleyi'nde olmadığı ve Hâcî Memiş'in bir kıt'a çekelve sefinesine süvâr olan Koca Hüseyin-oğlu re'îs dahi kezâlik Samsun İskeleyi'ne varmayup ne mahallde idüğü ma'lûm olmadığı sahîhen inhâ olunmakdan nâşî zikr olunan sefâyine birer mu'temed re'îs ta'yîn ve Samsun İskeleyi'ne irsâl ve zehâyir-i mezkûre tahmîl ve Der-aliyyeme nakl ve sebîl itdirilmek içün siz ki Kastamonu Mütesellimi ve Bolu Voyvodası mûmâ ileyhimâsız, sizinle cânibin muhâssılı ve dergâh-ı mu'allâm kapucubaşlarından iktizâ iden evâmîr-i şerîfemin rikâb-ı müstetâbımdan Dîvân-ı hümâyûnum tarafından ısdârı bâbında hâlâ rikâb-ı hümâyûnumda başdefterdâr olan Osmân dâme uluvvuhû i'lâm etmekle i'lâmı mücebince mübâşir ma'rifetiyle kal'a-bendleri fermânım olmağın, imdi siz ki mütesellim ve voyvoda-i mûmâ ileyhimâsız, zikr olunan beş nefer re'îslerden taht-ı kazâlarınızda bulunanları mübâşir-i mûmâ ileyh ma'rifetiyle ahz ve li-ecli't-te'dîb Samsun Kal'ası'na irsâl ve tesyîre mübâderet ve sen ki dizdâr-ı merkûmsun, vüsûllerinde kal'a-i mezbûre vaz' ve habs eyleyüp bilâ-emr-i şerîf itlâk ve firârlarından tehâşî ve mücânebet ve kal'a-bendlerini Der-aliyyeme i'lâma müsâra'at eylemen bâbında.

Fî evâsıt-ı Ra (Rebî'ü'l-evvel) sene 1204.

Sekbânbaşı i'lâmıyla itlâk olunmuşdur

Fî evâhir-i Ş (Şa'bân) sene 1204.

[s.87/2]

Bir sûreti cânibin muhâssılına ve cânibin sancağında zıkr-i âtî re'îslerin bulundukları mahallerin kudât ve nüvvâblarına,
Mârrü'z-zıkr beş nefer re'îslerin Bolu ve Kastamonu Sancaklarında bulundukları mahallerde mübâşir ma'rifetiyle ahz ve kal'a-bendleriçün, Bolu Voyvodasına ve Kastamonu Mütesselimine hitâben sâdır olan emr-i âlî hikâye olunarak ta'yîn olunan mübâşir ma'rifetiyle merkümlardan cânîbin sancağında olanları ahz ve kal'a-bend eylemesiçün iktizâlarına göre.

[s.87/3]

Drama Nâzırı () ve diğer emr-i şerîfimle İskeceli Kapucubaşı Mustafa'nın zimmetinde olan mîrî akçenin tahsîli ve merküm Mustafa'nın Kavala Kal'ası'na kal'a-bendi husûsu Der-aliyyemden bundan akdem mübâşir ta'yîn olunan () zîde mecduhümâyâ ve Kavala Kal'ası Dizdârına hüküm ki,
Bundan akdem Vidin cânibi Ser-askeri Sadr-ı sâbık Vezîrim Yûsuf Paşa iclâluhû düşmen-i dîn ile muhârebeye ve cihâda meşgûl iken müşâr ma'îyyetine me'mûr beş yüz nefer mîrî askerin başbuğu olan merküm İskeceli Mustafa ve sâ'ir hâ'inler ordu-yı müşârun ileyhi başlarında olan asâkirler ile yağmâ ve gâret ve firâr-ı ârîni irtikâb ile dîn-i mübîne ve ordu-yı aliyyeme ihânet etmeleriyle gerek merküm Mustafa ve gerek sâ'ir mîrî askeri başbuğlarından firâr iden hıyânet-kârların mukaddem yedlerine virilen mîrî akçe zecren ve tehdîden, temâmen kendülerinden tahsîl ve istirdât olunduktan sonra sâ'ire ibreten icrâ-yı te'dîblerine ikdâm olunmak husûsuna irâde-i kıt'â-i dâver-ânem ta'alluk etmiş olduğundan sen ki Drama Nâzırı mûmâ ileyhsin, merküm Mustafa'nın cânib-i mîrîden me'hûzu olan sâlifü'z-zıkr beş yüz neferin akçesi ma'rifetin ve mübâşir-i mûmâ ileyh ma'rifetiyle zecren ve tehdîden kendüden temâmen tahsîl ve mübâşir-i mûmâ ileyh ile Der-aliyyeme tesyîre mübâderet tefrika-i asâkire bâdî ve bir ser-asker ordusunun perîşânlığını ve düşmenin ferce-yâb olunmasına meveddî olan fazâhat ve mel'aneti irtikâb ve başında olan asâkirin zabt ve idâresinde kusûr ve tekâsülü ihtiyâr eylediği için kendüyi te'dîb ve emsâlini terhîb zımnında Kavala Kal'ası'na irsâl ve kal'a-bend olunması husûsuna ihtimâm ü dikkat eylemen bâbında bundan akdem rikâb-ı hümayûnumdan emr-i şerîfim sâdır olmuştur. Şimdiyedek sâlifü'z-zıkr mîrî akçenin tahsîli ve merküm

Mustafa'nın kal'a-bendi husûslarına dâ'ir bir haber tevârüd etmemekle isti'câlen ve te'kîden hâssa-i işbu emr-i şerîfim dahi ısdar ve () ile irsâl olunmuşdur. İmdi mukaddem sâdır olan emr-i şerîfim mücebince mîrî akçenin temâmen istirdâdı ve merkûmun kal'a-bend olunduğu haberinin vürûdu matlûb-ı şâhânem idü ki ve bu husûs umûr-ı icrâya kıyâs olmamakla bu bâbda ser-mû rehâvet ve hâtır ve gönüle ri'âyet dâ'iyyesine cesâret idenlerin haklarından gelineceğine şübhe olmadığı ma'lûmun oldukça ber-vech-i meşrûh merkûmun zimmetinde olan mâl-ı mîrînin alâ-eyyi-hâlin temâmen ve kâmilten tahsîl eyledikten sonra Kavala Kal'asına irsâle müsâra'at ve ser-mû kusûr ve rehâvet vukû'uyla sen dahi mutahhir-i akâb (?) olmakdan be-gâyet ve tehâşî ve mücânebet eyleyesin. Ve sen ki mübâşir-i mûmâ ileyhsin, senin bu husûsa me'mûr kılınman senden kâr-güzârlık me'lûlüne mebnî iken bu ana dek tenfiz-i emr-i şerîfime ve tekmîl emr-i mübâşirine ikdâm eylememek netîcede hakkında ve vehâmeti mü'eddî olacağını bir hoşça ...? iderek ana göre mazmûn-ı emr-i âlî-şânımı serî'an ictirâ ve muktezâ-yı me'mûriyyetini bir an evvel îfâyâ bezl-i makderet eyleyesin. Ve sen ki dizdâr-ı merkûmsun, mezbûr Mustafa mübâşir-i mûmâ ileyh ma'rifetiyle vüsûlünde kal'a-i mezbûreye vaz' ve habs eyleyüp, bilâ-emr-i şerîf itlâk ve firârından be-gâyet tehâşî ve mücânebet ve vüsûl ve kal'a-bendini Der-aliyyeme tahrîre müsâra'at eylemen bâbında.

Fî evâsıt-ı Ra (Rebî'ü'l-evvel) sene 1204.

Matlûb olan mîrîyi bu tarafa teslîm-i hazîne olmağla aqv ve itlâkiçün emr yazılmışdır.
Fî evâhir-i Ra (Rebî'ü'l-evvel) sene 1204.

[s.87/4]

Bir sûreti Kütahya Mütesellimi dergâh-ı mu'allâm kapucubaşlarından Abbâs Ağa dâme mecduhûya ve mukaddem ta'yîn olunan mübâşire ve Kütahya Kal'ası Dizdârına,

Vidin ser-askeri ma'iyyetinden firâr iden üç yüz nefer mîrî süvârî asâkirin başbuğu olan Eskişehirli Tiryâki-oğlu Ömer'in zimmetinde olan mîrî akçe temâmen tahsîl olunduktan sonra mübâşir-i mûmâ ileyh ma'rifetiyle Kütahya Kal'ası'na kal'a-bendi içün ber-vech-i meşrûh

Emvâlinden tahsîliçün emr-i şerîf yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı R (Rebî'ü'l-âhir) sene 1204.

[s.87/5]

Bir sûreti Konya Mütesellimi ve mukaddem ta'yîn olunan mübâşir zîde mecduhûmâya ve Konya Kal'ası Dizdârına

Vidin ser-askeri ma'îyyetinden firâr iden beş yüz nefer mîrî süvârî asker başbuğu Akşehirli Râşid kezâlik zimmetinde olan mîrî akçe temâmen tashîl olundukdan sonra mûmâ ileyh, mübâşir ma'rifetiyle Konya Kal'ası'na kal'a-bendiçün vech-i meşrûh üzre.

Mübâşiri silâhşora tevbîh ve te'kîdi hâvî emr-i âlî yazılıp mühimme defterine kayd olunmuştur.

Fî evâhir-i Ca (Cemâziye'l-evvel) sene 1204.

S:88**[s.88/1]**

Bir sûreti Bozok Mutasarrıfı dergâh-ı mu'allâm kapucubaşlarından Cabbâr-zâde Süleymân Bey dâme mecduhûya ve mukaddem ta'yîn olunan mübâşire ve Samsun Kal'ası Dizdârına

Vidin ser-askeri ma'îyyetinden firâr iden bin nefer mîrî askeri başbuğu Ankaralı Bıyık Abdullâh kendü zimmetinde olan mîrî akçe temâmen tahsîl olundukdan sonra mübâşir-i mûmâ ileyh ma'rifetiyle Samsun Kal'ası'na kal'a-bendi için vech-i meşrûh üzre.

[s.88/2]

Bir sûreti Kütahya mütsellimi ve dergâh-ı mu'allâm kapucubaşlarından Abbâs dâme mecduhûya ve ta'yîn olunan mübâşire ve Kütahya Kal'ası Dizdârına

Vidin ser-askeri ma'îyyetinden firâr iden üç yüz nefer mîrî süvârî askere başbuğ olan Kütahyalı Germiyan-zâde Ali'nin zimmetinde olan mîrî akçeyi kendüden temâmen tahsîl olundukdan sonra mübâşir-i mûmâ ileyh ma'rifetiyle Kütahya Kal'ası'na kal'a-bendiçün ber-vech-i muharrer.

Afv ve bahâra me'mûriyyeti hâvî ordu-yı hümayûnum tarafından emr sâdır ba'dehû rikâbdan te'kîdi me'mûriyyetini hâvî emr-i âlî yazılmışdır.

Fî evâhir-i R (Rebî'ü'l-ahir) sene 1204.

[s.88/3]

Magosa Kal'ası Dizdârına hüküm ki,

Bozkır Ma'deni mülhakâtından Seydişehir Kazâsı ahâlîsinden bundan akdem ba'zı fazâhatlarına mebnî Magosa Kal'ası'na kal'a-bend olunan Yâveri Hasan-oğulları Seyyid Abdurrahmân ve Seyyid Mehemmed ve Akçeler Karyesi İmâmı Hüseyin nâm kimesneler ıslâh-ı nefis oldukları ve ıyâl u evlâdları sefil ve ser-gerdân ve hâlleri perişân olup merhamete şâyeste oldukları nümâyân olduğu Bozkır Kazâsı Nâ'ibinin bir kıt'a i'lâmıyla inhâ ve istirhâm olunmağla merkûmların afvları husûsuna inâyet-i aliyyem erzânî ve kal'a-i merkûmeden ıtlâklarını muhtevî emr-i şerîfim sudûru bâ-takrîr istid'â olunduğuna binâ'en vech-i meşrûh üzre evlâd u ıyâllerine merhamet afv ve ıtlâkları fermânım olmağın, imdi sen ki kal'a-i mezkûr dizdârı mûmâ ileyhysin, vech-i meşrûh üzre merkûmûnun evlâd u ıyâllerine merhamete[n] cürmleri afv oludnuğu ma'lûmun oldukda kal'a-i merkûmde[n] ıtlâk ve sebîlleriyle tahliye eylemek bâbında fermân-ı âlî-şânım yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı Ra (Rebî'ü'l-evvel) sene 1204.

[s.88/4]

Beyşehir-i fenar muzâfâtından Galos Nâhiyesi Nâ'ibine ve Galos Gümrükçüsü () zîde kadruhûya ve Galos Kal'ası Dizdârına hüküm ki,

Hem-şîre-i muhteremem şâh sultân dâmet ismetuhânın mâlikâne uhdesinde olan şâb-hâne-i Kirus (?) ve Maravniye (?) ve tevâbi'i mukâta'asından hâsıl olan mîrî şâbları fûrûht olunmadıkça Urus dâhilinde âharın şâbı fûrûht olunmak memnû' iken Galos Nâhiyesine tâbi' Burtarya Karyesi (?) mütemekkinlerinden Makuk-oğlu Kostantin (?) nâm zimmî hilâf-ı şürût ve mugâyir-i nizâm her-bâr efrenc sefineye ...? şâb mübâya'a ve bey' eylemek ile me'lûf olmakdan nâşî şâb-hâne-i mezkûre merbût Galos oduncusu tarafından bi'd-def'ât tenbîh olundukda bir vechle mütenebbih olmayup ve hattâ bu esnâda yedinde olan efrenc şâbı taraf-ı mîrîden bâ-emr-i âlî ahz ve gereft olunmak murâd olundukda avenesinden birkaç nefer zimmî ile ma'an üzerine hücum ve bıçak ve odun ile darb ve mecrûh eylediğini ve fîmâ-ba'd mersûm te'dîb ve gûş-mâl olumaz ise mukâta'a-i mezbûrun nizâmı muhtell olacağı beyânıyla ba'd-ez-în mersûm Kostantin zimmî sen ki Galos Gümrükçüsü mûmâ ileyhysin, ma'rifetinle ahz ve Galos Kal'asına kal'a-bend olunmasını müşârun ileyhânın

kethüdâsı Hâcegân Dîvân-ı hümayûnumdan Yûsuf zîde mecduhû bâ-arz-ı hâl istid'â ve ber-vech-i meşrûh üzre sen ki mevlânâ-yı mûmâ ileyhsin, virdiğin i'lâmı ibrâz etmekle kapu kethüdâsına havâle olundukda zıkr olunan şâb-hânelerde hâsıl olan mîrî şâb ...? olan Kirus ve Maravniye ve Beyşehir-i fenar ve sâ'ir mahallere nakl olundukda mîrî şâb fûrûht olunmadıkça âharın şâbı fûrûht olunmamak ve şâbhâne-i mezkûrdan hâsıl olan mîrî şâbı işçileri ve devecileri sarf idüp ba'zı kazâlarda biz emîninden alıruz deyü fûrûht eylediklerinden ol vechle mâl-ı mîrîye gadr eylemeleriyle ol makûle şâb işçileri ve devecileri mademki (?) emîninden memhûr ve ma'mûl (?) tezkiresi olmayanlara min ba'd şâb fûrûht itdirilmeyüp eğer ideri olur ise yedlerinde olan şâbları mîrî için fûrûht olunmak ve şâb-hâne-i mezkûrda hâsıl olan mîrî şâbı gemilere tahmîl ve Âsitâne ve Frengistan ve sâ'ir memâliğe nakl olundukda ol mahallerde olan gümrükçüler ve sâ'ir zâbitân taraflarından gümrük ve bey' ve resm-i kapan ve dellâliye ve kassâbiyye nâmıyla bir akçe vermeye mutâlebe olunmamak virilen berâtları şûrûtundan idüğü ma'den kaleminden (?) ihrâc olunmağla istid'â olunduğu vechle zimmî-yi mesfûrun kal'a-bendi irâde olunduğu sûretde Dîvân-ı hümayûnum tarafından emr-i şerîfim sudûru iktizâ eylediğin hâlâ rikâb-ı hümayûnumda baş defterdârım olan Osmân dâme uluvvuhû i'lam etmeğin i'lâmı mücebince sen ki Galos Gümrükçüsü mûmâ ileyhsin, ma'rifetinle mesfûr Kostantin zimmî li-ecli't-te'dîb Galos Kal'ası'na kal'a-bend olunmak fermânım olmağın, imdi siz ki mevlânâ ve gümrükçü-yi mûmâ ileyhimâsız, ber-vech-i muharrer ma'rifetiniz ile mesfûr Kostantini ahz ve li-ecli't-te'dîb Galos Kal'ası'na kal'a-bend itdrimeğe mübâderet eyleyesiz. Ve sen ki Galos Kal'ası Dizdârı merkûmsun, vüsûlünde mesfûru dizdârı bulunduğun kal'a-i merkûma vaz' ve kal'a-bend eyleyüp bilâ-emr-i şerîf itlâk ve bir takrîb firârından hazer ve mücânebet ve vüsûl ve kal'a-bendini Der-aliyyeme tahrîr ve işâret eylemen bâbında.

Fî evâsıt-ı Ra (Rebî'ü'l-evvel) sene 1204.

[s.88/5]

Aynaroz Cezîresi Nâ'ibine hüküm ki,

İstanbul ve tevâbi'i Rum Patriki ve Der-aliyyemde mukîm cemâ'at-i metropolidân mühürlü arz-ı hâl gönderüp ...? metropolidi Ligorbos (?) nâm zimmî râhib kendü hâlinde olmayup vazîfesi olmayan umûra sülûk ve âyînlerine mugâyir harekâta

tasaddîsine binâ'en bundan akdem bâ-emr-i âlî cezîre-i Aynaroz'da kâ'in İviron Manâstırına mânastır-bend olunmuşıdı. El-hâletü hâzihî mersûm ıslâh-ı nefis idüp fîmâ-ba'd kendü hâlinde olmasına ba'zı mu'temedün aleyh tekeffül eylediklerin bildürüp metropolid-i mersûm fîmâ-ba'd kendü hâlinde olup vazîfesi olmayan husûsa karışmamak şartıyla cürmü afv ve ıtlâk ve sebîli tahliye olunmak bâbında emr-i şerîfim recâ etmeleriyle vech-i meşrûh üzre mesfûr Abgurbus fîmâ-ba'd kendü hâlinde olup hilâf-ı rızâ hareket etmemek şartıyla bu def'a afv ve ıtlâk ve sebîli tahliye olunmak bâbında.

Fî evâsıt-ı Ra (Rebî'ü'l-evvel) sene 1204.

S:89

[s.89/1]

Kocaili Sancağında zikr-i âtî turnacıbaşının bulunduğu kazânın nâ'ibiyle Bozcaada Cezîresi Nâ'ibine ve cezîre-i merkûmede Yeniçeri Zâbiti Ser-turnacı Ali zîde mecduhûya hüküm ki,

Bundan akdem Kocaili sancağından Meştâ-yı İsmâ'iliye müretteb asâkirin bâ-fermân-ı âlî ihrâc ve mahall-i merkûme îsâl ve vüsûllerini müş'ir i'lâm ahzıyla Der-aliyyeme avd ve rec'ine ocakdan mübâşir nasb ve ta'yîn olunan Turnacıbaşı Hüseyin'in hidmet-i me'mûresinde tekâsül ve rehâveti hasebiyle me'mûr olduğu umûr-ı lâzımede töhmet ve kabâhati bedîhî ve bi'l-iktizâ te'dîbi ...? olmakdan nâşî sâ'ire müceb-i ibret için ıslâh-ı nefis idinceye değin Bozcaada Cezîresi'nde menfiyyen meks ve ikâmet itdirilmek bâbında fermân-ı âlî-şânım sâdır olmağın işbu emr-i şerîfim ısdâr ve () ile irsâl olunmuşdur. İmdi sen ki mevlânâ-yı mûmâ ileyhysin, turnacıbaşı-i merkûmu ahz ve cezîre-i merkûme irsâle mübâderet ve siz ki cezîre-i mezbûre nâ'ibi ve yeniçeri zâbiti mûmâ ileyhimâsız, vüsûlünde merkûmu cezîre-i mezbûrede menfiyyen meks ve ikâmet itdirüp bilâ-emr-i şerîf ıtlâk ve firârından hazer ve mücânebet ve vüsûlünü ve Der-aliyyeme iş'âra mübâderet eyleyesiz deyü hâlâ rikâb-ı hümayûnumda sekbânbaşı olan İsmâ'îl dâme mecduhû tarafından mühürlü mektûb virilmekle vech-i meşrûh üzre amel olunmak bâbında.

Fî evâsıt-ı Ra (Rebî'ü'l-evvel) sene 1204.

Ber-müceb-i emr-i âlî menfiyyen meks ve ikâmet itdirildiğini nâtık Bozcaada Nâ'ibinin vârid olan i'lâmının mefhûmu şerh virildi.

Fî 19 Ca (Cemâziye'l-evvel) sene 1204.

Sekbânbaşının mektûbu mücebince itlakiçün emr-i âlî yazılmışdır.

Fî evâhir-i Ca (Cemâziye'l-evvel) sene 1204.

[s.89/2]

Hâlâ rikâb-ı hümayûnumda çavuşbaşı olan Mîr Mehmed dâme mecduhûya ve Limni Cezîresi Nâ'ibine hüküm ki,
İşbu sene-i mübârekede kırâ'at-ı mevlid-i nebevî esnâsında Sultân Ahmed Hân Câmi'-i Şerîfde huzûr-ı hümayûnumda bî-edyâne harekete ictisâr ve envâ' fazâyih ve gavgaya mücâseret ve ibtidâr idenlerden bâ-emr-i hümayûn bi't-taharrî ahz ve el-yevm Mahzar Ağa mahbesinde mahbûs olan yobaz tâ'ifesinden Sofu Mehmed Paşa Medresesi sükkânından Karahisârî Seyyid Abdurrahmân ve yine medrese-i merkûmeden Amasyalı Ömer'in li-ecli't-te'dîb Limni Cezîresi'ne nefy ü iclâları fermânım olmağın, imdi sen ki çavuşbaşı-i mûmâ ileyhsin, merkûmân Dîvân-ı hümayûnum çavuşlarından () çavuş zîde kadruhû mübâşeretiyle Limni Cezîresi'ne nefy ü iclâ eyleyesin. Ve sen ki mevlânâ-yı mûmâ ileyhsin, merkûmânı te'dîb olup ıslâh-ı nefis idinceyedek cezîre-i merkûmede menfiyyen meks ve ikâmet ve bilâ-emr-i şerîf itlâk ve firârlarından bir hatve hâric mahalle hareketlerine irâ'et-i ruhsatdan mübâ'adet ve vüsûl ve menfiyyen ikâmet itdirildiğini nâtık i'lâmıyla çavuş-ı merkûme Der-aliyyeme i'âdeye müsâra'at eylemen bâbında.

Fî evâhir-i Ra (Rebî'ü'l-evvel) sene 1204.

Ber-müceb-i emr-i âlî menfiyyen meks ve ikâmet itdirildiğini nâtık Limni Cezîresi nâ'ibinin vârid olan i'lâmının mefhûmu bâ-fermân-ı âlî şerh virildi.

Fî 25 Ca (Cemâziye'l-evvel) sene 1204.

Itlâklariçün emr-i âlî yazılmışdır.

Fî evâhir B (Receb) sene 1209.

[s.89/3]

Bir sûreti,

Yine Çavuşbaşı ağaya Bozcada Cezîresi Nâ'ibine

Yine mezbûrlardan Sofu Mehmed Paşa Medresesi sükkânından Ankarevî Ahmed ve Mahmûd Paşa Medresesinden Mollâ Mehmed nâm kimeslerin li-ecli't-te'dîb çavuş mübâşeretiyle Bozcaada Cezîresi'ne nefy ü iclâlariçün ber-vech-i meşrûh.

Ber-mûceb-i emr-i âlî mezbûrân menfiyyen meks ve ikâmet itdirildiğini nâtık Bozcaada Nâ'ibinin vârid olan i'lâmının meşhûmu bâ-fermân-ı âlî şerh virildi.

Fî 17 Ra (Rebî'ü'l-evvel) sene 1204.

İtlâklariçün emr yazılmışdır.

Fî evâhir-i B (Receb) sene 1209.

[s.89/4]

Bir sûreti,

Çavuşbaşı ağaya ve Seddü'l-bahir Kal'ası Dizdârına hüküm ki,

Yine mezbûrlardan Kırkçeşmeden Gazenfer Ağa Medresesi'nden İsmâ'il ve Sezgili Medresesi'nden Abdullâh nâm şakîlerin li-ecli't-te'dîb Seddü'l-bahir Kal'asına çavuş mübâşeretiyle kal'a-bendleriçün ber-vech-i meşrûh.

İtlâklariçün emr-i âlî yazılmışdır.

Fî evâhir-i B (Receb) sene 1209.

[s.89/5]

Manastır Kazâsı civârında vâkı' () kâdîsı ile Magosa Nâ'ibine hüküm ki,

Manastır sükkânından sâdât-ı kirâmdan Seyyid Yûsuf zîde şerefuhû kazâ-i mezbûr ahâlîleri ...? olarak rikâb-ı hümayûnuma takdîm eylediği arz-ı hâlinde hâlâ Manastır Kazâsı Nâ'ibi olan Abdurrezzak nâm nâ'ib tama'-ı hâmina teba'iyet birle kazâ-i mezbûr sükkânından olup gasb-ı emvâlleriyle me'lûf olan ba'zı kimesneler ile ittifâk ve ittihâd iderek kazâ-i mezbûr ahâlîlerinden bâ-emr-i âlî matlûb olan araba içün defter kendü nakliçün beş kise akçe zâm ve ahâlî-i fukarâya tevzî' ve cebren tahsîl eyledikten mâ'adâ ibâdullâhın gûnâ-gûn zelîl (?) ile mâllarını ahz ve fukarâya hadden bîrûn zulm ve ta'addî idüp ahâlî-i fukarânın mâlları diğer gûn olduğunu inhâ ve ol bâbda istid'â ve mezbûrun sû'-i hâli müttetik aleyh olmağla Magosa'ya nefy ü iclâsını bi'l-fi'l Şeyhü'l-islâm ve Müftî'l-enâm olan a'lemü'l-ulemâi'l-mütebahhirîn, efdalü'l-fudelâi'l-müteverri'in Mevlânâ Hamîdî-zâde Mustafa edâmallâhu te'âlâ fezâ'ilühû işâret etmeleriyle işâretleri mûcebince çavuş mübâşeretiyle merkûmun

Magosa'ya nefy ü iclâsı fermânım olmağın, imdi sen ki Manastır Kazâsı civârında vâkı' kazânın kâdîsı mevlânâ-yı mûmâ ileyhsin, ber-vech-i muharrer mevlânâ-yı müşârun ileyh işâretleri mücebince ma'rifetin ve Dîvân-ı hümâyûnum çavuşarından ta'yîn olunan kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân () çavuş zîde kadruhû mübâşeretiyle nâ'ib-i mezbûru ahz ve Magosa'ya nefy ü iclâyâ mübâderet eylesin. Ve sen ki Magosa Nâ'ibi mevlânâ-yı mûmâ ileyhsin, vüsûlünde mezbûru Magosa'da menfiyyen meks ve ikâmet itdirüp bilâ-emr-i şerîf itlâk ve mahall-i âhara hareketine irâ'et-i ruhsatdan hazer ve mücânebet ve vüsûl ve ikâmet itdirildiğini çavuş-ı merkûm ile Der-aliyyeme tahrîr ve iş'âr[a] müsâra'at eylemen bâbında.

Fî evâhir-i Ra (Rebî'ü'l-evvel) sene 1204.

Bâ-işâret-i aliyye Sakız'da ikâmetiçün emr-i âlî yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı B (Receb) sene 1204.

S:90

[s.90/1]

Zikr-i âtî kimesnenin bulunduğu mahallin kâdîsına ve İnebahtı Kal'ası Dizdârına hüküm ki,

Esmâ Sultân dâmet ismetuhânın ber-vech mâlikâne berât-ı âlî-şân uhdesinde olan Alasonya Mukâta'ası ahâlîsinden olup mukaddemâ mütecâsir olduğu envâ' fazâhat ve fesâdâtına mebnî bundan akdem derûn-ı mukâta'adan tard u teb'îdi ve bilâd-ı ba'îdeye nefy ü iclâsı ve bir def'a dahi tertîb-i cezâsı bâbında müte'addid evâmîr-i aliyye sudûr iden Mehmed Emîn nâm müfsid bu esnâda derûn-ı mukâta'aya bir takrîb duhûl ve tıynetinde merkûz olan hıyânet ve fesâdâta mücâseret birle derûn-ı mukâta'ada ihtilâl-i külli izhâr ve nefsanîyyetini icrâyâ ibtidâr eylediğinden mâ'adâ re'âyâ-ı mukâta'ayı gûnâ-gûn tekdîr ve ızrâr etmekden nâşî re'âyâ-yı merkûmenin müfsid-i mezbûrdan bi'l-fi'l-küllîye emniyyet ve râhatları meslûb ve şerr ü mazarratdan perîşanîyyetleri bedîdâr olmağla müfsid-i merkûmun derûn-ı mukâta'adan tard u teb'îdi ve bilâd-ı ba'îdeye nefy ü iclâ bâbında emr-i şerîfim sudûrunu re'âyâ-ı merkûme taraflarından bâ-i'lâm ve mahzar istirhâm eylediklerin sultân müşârun ileyhânın kapu kethüdâsı ve hâlâ darb-hâne-i âmirem emîni olan dergâh-ı mu'allâm kapucubaşılardan Yûsuf bâ-takrîr inhâ ve istid'â eylediğine binâ'en merkûm Mehmed Emîn ta'yîn olunan çavuş mübâretiyle bulunduğu

mahallde ahz ve li-ecli't-te'dîb İnebahtı Kal'ası'na kal'a-bend olunmak fermânım olmağın, imdi sen ki mevlânâ-yı mûmâ ileyhsin, merkûm Mehemed Emîn'i ta'yîn olunan çavuş-ı mûmâ ileyh ma'rifetiyle li-ecli't-te'dîb İnebahtı Kal'asına irsâle mübâderet eylesin. Ve sen dizdâr-ı merkûmsun, vüsûlünde merkûmu kal'a-i mezbûreye muhkem habs ve kal'a-bend eyleyüp bilâ-emr-i şerîf ıtlâk ve bir takrîb firârından hazer ve mücânebet ve vüsûl ve kal'a-bend olduğunu hâvî çavuş-ı merkûmla Der-aliyyeme tahrîr ve inhâya müsâra'at eylemen bâbında.

Fî evâhir-i Ra (Rebî'ü'l-evvel) sene 1204.

İşbu emr-i âlî lede'l-vüsûl mezbûr Mehemed Emîn izhâr-ı huşûnet birle itâ'at-ı emr-i âlî etmeyüp firâr ve gaybet eylediğın Alasonya Kādîsının vârid olan i'lâmının mefhûmu bâ-fermân-ı âlî şerh virildi.

Fî 21 C (Cemâziye'l-âhir) sene 1204.

Tekrâr İnebahtı Kal'ası'na kal'a-bendiçün emr yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı C (Cemâziye'l-âhir) sene 1205.

[s.90/2]

Alasonya ve İnebahtı Kādîlarına Hüküm ki,

Seyyidetü'l-muhadderât iklîletü'l-muhâssanât, tâcü'l-mestûrât Esmâ Sultân dâmet ismetuhânın mâlikâne uhdesinde olan Alasonya ve tevâbi'i mukâta'ası re'âyâ neferâtının bi-gayr-ı hakkın emvâlini her kim ekl ve bel' itmiş ise zâhire ihrâc ve ashâbına teslim olunmak bâbında iki yüz üç senesi evâ'il-i Zi'l-ka'desinde sâdır olan emr-i şerîfim lede'l-vürûd ma'rifet-i şer'le teftîş ve tefahhus olundukda Alasonya'da sâkin Behud (?) nâm yahûdîden gayri kimesne zimmetine hakk-ı fukarâ zuhûr etmeyüp yahûdî-i mesfûr zimmetinde olan on bir bin beş yüz altmış guruş emvâl nakden olduğu bâbında ve meblâğ-ı mezkûr ma'rifet-i şer'le eğerçi tahsîl ve ashâbına redd ve teslim olunup küllen yahûdî-i mersûmdan ...? meslûb olmakdan nâşî derûn-ı mukâta'adan tard u teb'îd olunmasını re'âyâ-ı merkûm bâ-i'lâm ve mahzar istid'â istirhâm etmeleriyle yahûdî-i mesfûrun derûn-ı mukâta'adan tard ve ihrâcına müsâ'ade-i aliyem erzânî kılınmasını sultân müşârun ileyhânın kethüdâsı dergah-ı âlî kapucbaşılarından olup darb-hâne-i âmirem nâzırı olan Yûsuf dâme mecduhû bâ-takrîr istid'â etmekle yahûdî-i mesfûr çavuş mübâşiretiyle İnebahtı'ya nefy ü iclâ olunmak fermânım olmağın, imdi sen ki Alasonya Kādîsı mevlânâ-yı mûmâ ileyhsin,

ma'rifetin ve ta'yîn olunan çavuş-ı mûmâ ileyh mübâşeretiyle yahûdî-i mesfûru ahz ve li-ecli't-te'dîb İnebahtı'ya irsâl ve iclâya mübâderet ve sen ki İnebahtı Kādîsı mevlânâ-yı mûmâ ileyhysin, vüsûlünde yahûdî-i mesfûru kazâ-i mezbûrede menfiyyen meks ve ikâmet itdirüp bilâ-emr-i şerîf ıtlâk ve firârından mahall-i âhara hareketine irâ'et-i ruhsatdan tehâşî ve mücânebet ve vüsûl ve ikâmetini çavuş-ı merkûm ile Der-aliyyeme i'lâm ve inhâya müsâra'at eylemen bâbında.

Fî evâhir-i Ra (Rebî'ü'l-evvel) sene 1204.

İşbu emr-i âlî lede'l-vüsûl mesfûr adem-i itâ'at birle firâr ve gaybet eylediğini Alasonya Kādîsının vârid [olan] i'lâmının mefhûmu bâ-fermân-ı âlî şerh virildi.

Fî 21 C (Cemâziye'l-âhir) sene 1204.

[s.90/3]

Platomanâ Kal'ası Dizdârına hüküm ki,

Hâlâ Bahr-i Siyâh Boğazı Muhâfız düstûr-ı Vezîrim es-Seyyid Mustafa iclâluhûnun bâ-berât-ı âlî-şân ber-vechi mâlikâne uhdesinde olan Selanik Sancağında vâkı' ma'den-i sîm Sidre Kapsi re'âyâlarından ...? koçubaşısı ve kuyumcu olan ve hoca ve para fevt ve Mavridi-oğlu Mali (?) ve Anabenya (?) nâm zimmîler bundan akdem ihtilâl-i nizâm-ı ma'dene dâ'ir harekâta cesâret eylediklerine binâ'en ve bâ-fermân-ı âlî li-ecli't-te'dîb Platomanâ Kal'ası'na kal'a-bend olunmuşlaridi. El-hâletü hâzihî mesfûrûn ıslâh-ı nefis idüp fîmâ-ba'd dahi ma'den-i mezkûrun ihtilâlini müceb hareketde olmamak üzre teklîf-i ıtlâk olunmalarından bahsle ma'den-i merkûm emîni tarafından bâ-tahrîrât ıtlâkları istirhâm olunmağla mesfûrûn fîmâ-ba'd mugâyir-i emr-i âlî ve münâfi-i şürût-ı mefsedet hareketde olmamaları şartıyla afv ve ıtlâk ve sebîlleri tahliye olunmak bâbında emr-i şerîfim sudûrunu müşârun ileyhin kapu kethüdâsı Hâcegân-ı Dîvân-ı hümayûnumdan kıdvetü'l-emâcid ve'l-a'yân Yûsuf zîde mecduhû bâ-takrîr istid'â eylediğine binâ'en fîmâ-ba'd mugâyir-i emr-i âlî ve münâfi-i şürût mefsedet harekâtda olmamaları şartıyla mesfûrların kal'a-i merkûmeden afv ve ıtlâk olunmaları fermânım olmağın, imdi sen ki dizdâr-ı mûmâ ileyhysin, mesfûrûn şürût-ı mezkûre ile cezâları afv ve ıtlâkı ma'lûmun oldukda kal'a-i merkûmeden ıtlâk ve sebîlleri tahliyye mübâderet eylemen bâbında.

Fî evâhir-i Ra (Rebî'ü'l-evvel) sene 1204.

S:91**[s.91/1]**

Zikr-i âtî turnacıbaşının bulunduğu mahallin kâdîsıyla Bozcaada Cezîresi Nâ'ibine ve cezîre-i merkûmede dergâh-ı mu'allâm Yeniçeri Zâbiti Ser-turnayî Ali zîde kadruhûya hüküm ki,

Kastamonu Sancağından meştâ-yı İsmâ'iliye müretteb asâkirin ihrâc ve mahall-i merkûme îsâle bâ-fermân-ı âlî Der-aliyyemden mübâşir nasb ü ta'yîn olunan Turnacıbaşı Kolçak-zâde Mustafa umûr-ı mühimmede tekâsül ve rehâvet ve mugâyir-i emr-i âlî harekâta mübâderet ve me'mûr olduğu umûr-ı lâzîmede taksîrâtı bedîhî olmakdan nâşî sâ'ire müceb-i ibret için te'dîbi ...? olmağla ıslâh-ı nefis idinceyedek cezîre-i merkûmede menfiyyen meks ve ikâmet itdirilmek bâbında fermân-ı âlî-şânım sâdır olamağın işbu emr-i şerîfim ısdâr () ile irsâl olunmuşdur. İmdi sen ki mevlânâ-yı mûmâ ileyhsin, ber-vech-i muharrer turnacıbaşı-i merkûmu mübâşir-i mûmâ ileyh ma'rifetiyle ahz ve cezîre-i merkûme irsâle mübâderet ve siz ki cezîre-i mezkûr nâ'ibi ve zâbiti mûmâ ileyhimâsız, vüsûlünde turnacıbaşı-i merkûmu cezîre-i merkûmede menfiyyen meks ve ikâmet itdirüp bilâ-emr-i şerîf ıtlâk ve bir takrîb firârından hazer ve mücânebet ve vüsûlünü Der-aliyyeme tahrîr ve inhâya müsâra'at eyleyesiz deyü hâlâ rikâb-ı hümayûnumda sekbânbaşı olan İsmâ'îl dâme mecduhû tarafından mühürlü mektûb virilmekle vech-i meşrûh üzre i'lâm olunmak bâbında.

Fî evâhir-i Ra (Rebî'ü'l-evvel) sene 1204.

Ber-mûceb-i emr-i âlî menfiyyen meks ve ikâmet itdirildiğini nâtık Bozcaada Nâ'ibinin vârid olan i'lâmının mefhûmu bâ-fermân-ı âlî şerh virildi.

Fî 19 Ca (Cemâziye'l-evvel) sene 1204.

Sekbânbaşı mektûbu mûcebince itlâkiçün emr-i âlî yazılmışdır.

Fî evâhir-i Ca (Cemâziye'l-evvel) sene 1204.

[s.91/2]

Selanik Mollâsına ve Kavala Kal'ası Dizdârına hüküm ki,

Selanik sükkânından Galaca (?) mütevellîsi Kâtib Nu'mân nâm kimesnenin bundan akdem hilâf-ı emr ve rızâ ecânibe zahîre fûrûht eylediği bi'l-ihbâr tahkîk olduğuna binâ'en merkûm li-ecli't-te'dîb bâ-emr-i âlî Kavala Kal'ası'na kal'a-bend

olunmuşıdi. El-hâletü hâzihî merkûm ıslâh-ı nefis idüp fîmâ-ba'd hilâf-ı rızâ hareketde bulunmamak ve beher Selanik keyli hintanın ellişer guruş olmak üzre bahâsı an nakd mahallinden sâbıkâ Selanik kâdîsı Keçeci-zâde Mevlânâ Sâlih o tarafda olan kethüdâsı kudâtdan Mevlânâ Ömer yedinden ahz etmek şartıyla beş bin keyl İstanbulî hinta vireceğine merkûm Nu'mân'ın birâderi ta'ahhüd ve ıyâl u evlâdı dahi istid'â-yı inâyet eylediklerinden bahsle şürût-ı mezbûre ile merkûmun cürmü afv ve ıtlâk olunması bâbında emr-i şerîfim sudûrunu mevlânâ-yı mûmâ ileyh bâ-takrîr istid'â etmekle beş bin keyl İstanbulî hinta virmek şartıyla ıtlâkı fermânım olmağın, imdi sen ki dizdâr-ı merkûmsun, merkûm Nu'mân'ın şürût-ı merkûm ile cürmü afv olunduğu ma'lûmun oldukda şürût-ı ıtlâkını kendüye ifâde ile kal'a-i merkûmeden ıtlâk ve sebîlini tahliye eylesin. Ve sen ki mevlânâ-yı mûmâ ileyhsin, merkûmun kal'adan ıtlâk ve Selanik'e vürûdunda ber-vech-i muharrer beher Selanik keyli hintanın ellişer guruş olmak üzre bahâsını an nakd mahallinde mevlânâ-yı mûmâ ileyhin kethüdâsı mûmâ ileyh yedinden ahz etmek şartıyla vireceğine ta'ahhüd olunan sâbıkû'z-zikr beş bin keyl İstanbulî hintanın serî'an tedârük ve cem' ve münâsib sefîneye tahmîl ve bir an evvel doğru Der-aliyyeme sevk ve tesyîri esbâbının istihsâline ve fîmâ-ba'd hilâf-ı rızâ ve hareket olunmaması husûsuna ihtimâm ü dikkat ve hinta-i mezkûrenin temâmen ne makûle sefîneye tahmîl ve bu tarafa tesyîr olduğunu ve re'îsinin ismini i'lâma mübâderet ve hilâf-ı emr ve rızâ vaz' ve hareket ve vukû'ata ve Der-sa'âdetimden mâ'adâ mahall-i âhara zahîre fûrûht ve nakline irâ'et-i ruhsatdan hazer ve mücânebet olunmak bâbında.

Fî evâhir-i Ra (Rebî'ü'l-evvel) sene 1204.

[s.91/3]

Hâlâ Konya Muhâfız Vezîrim Mehemed Paşa iclâluhûya ve Sakız Cezîresi Nâ'ibine hüküm ki,

Siz ki vezîr-i müşâr ve mevlânâ-yı mûmâ ileyhimâsız, bu def'a tarafınızdan der-bâr-ı şevket-karârıma vârid olan tahrîrât ve i'lâm mefhûmlarında bundan akdem kapucubaşılığı ref'iyle li-ecli't-te'dîb Magosa'ya kal'a-bend[i] fermânım olan Nu'mân Paşa-zâde Abdurrahmân Bey Dîvân-ı hümayûnum çavuşlarından el-Hâc Ali Çavuş mübâşeretile Sakız Limanı'na dâhil olup ancak korsan havfından nâşî Magosa'ya azîmete muhâtara der-kâr ve mevsim-i şitâ olmak hasebiyle sefine

tedârükünde ...? bedîdâr olduğundan bahisle mîr-i merkûmun Sakız Cezîresi'nde meks ve tevkîfî husûsuna müsâ'ade olunması tahrîr ve iş'âr olunmuş. Merkûm Abdurrahmân Bey'in ol tarafda ve mahâll-i uhrâda bir an tevkîfine bir vechle rızâ-yı şâhânem olmayup ne tarîkle olur ise mukaddemâ sâdır olan emr-i şerîfim mücebince çavuş-ı merkûm ile kal'a-i mezkûreye irsâl ve kal'a-bendi husûsuna ikdâm ve dikkât ve ser-mû kusûr ve rehâvetden hazer ve mücânebet olunmak fermânım olmağın, şeref-yâfte-i sudûr olan hatt-ı hümayûn-ı şevket-makrûnum mücebince ...? işbu emr-i şerîfim ısdâr ve () ile irsâl olunmuştur. İmdi siz ki vezîr-i müşâr ve mevlânâ-yı mûmâ ileyhimâsız, merkûmun Sakız tarafında mahâll-i uhrâda ikâmet ve te'hîrine bir vechle irâ'et-i ruhsat olunmayup mukaddemâ sâdır olan emr-i şerîfim mücebince mübâşiriyle bi-eyyi vech-kân kal'a-i mezkûreye irsâl ve kal'a-bendine mübâderet olunmak matlûb-ı kat'î-i mülûkânem idüğü ma'lûmunuz oldukda ber-vech-i meşrûh bâ'd-ez-în dakîka-i vâhide te'hîr etmeyerek ne tarîkle olur ise heman çavuş-ı merkûm mübâşeretiyle Magosa Kal'ası'na irsâl ve tesyîri esbâbını istihsâlen müsâra'at ve ser-mû kusûr ve rehâvetden ve te'hîrini müceb olur hâlât-ı vukû'undan tevkî ve mübâ'adet ve Sakız'dan Kıbrıs'a irsâl olduğunu Der-sa'âdetime arz ve inhâya mübâderet eylemen bâbında.

Fî evâhir-i Ra (Rebî'ü'l-evvel) sene 1204.

İşbu emr-i âlî lede'l-vüsûl ber-mantûk-ı emr-i âlî mîr-i merkûm cezîre-i merkûmeden der-akab hareket mübâşiriyle ve mahall-i menfâsına azîmet eylediğini nâtık müşârun ileyhî mektûb ve Sakız Nâ'ibinin vârid olan i'lâmının mefhûmu bâ-fermân-ı âlî şerh virildi.

Fî 27 R (Rebî'ü'l-âhir) sene 1204.

Mîr-i mûmâ ileyhe sefîne tedâri idemeyüp, imtisâlen emr-i âlî Rebî'ü'l-âhirin on üçüncü günü mahall-i me'mûresine azîmet eylediği Sakız Muhâssılının vârid olan bir kât'a kâ'imesinin mefhûmu bâ-fermân-ı âlî şerh virildi.

Fî 11 Ca (Cemâziye'l-evvel) sene 1204.

[s.91/4]

Seddü'l-bahir Kal'ası dizdârına hüküm ki,

Seyyidetü'l-muhadderât vâlidem sultân dâmet ismetuhânın hâsslarından Menemen Hâssı sâkinlerinden Sağır Hüseyin nâm kimesne bundan akdem kendü hâlinde

olmayup altı nefer avenesiyle Seddü'l-bahir Kal'ası'na kal'a-bend olunmalarıçün sudûr iden emr-i şerîf mahalline lede'l-vürûd mezkûr Sağır Hüseyin firâr idüp ancak avenesi merkûmûn ahz ve Seddü'l-bahir Kal'ası'na bâ-emr-i âlî tesyîr ve kal'a-bend olunmuşlar idi. El-hâletü hâzihî merkûm Sağır Hüseyin te'dîb-i...? olup ba'de'l-yevm hâss-ı merkûma müte'allik umûra karışmamak ve ba'de'l-ıtlâk üzerlerine ber-nehc-i şer'î tahhuk iden hukûk her ne ise ihkāk-ı hakk olunmak şartıyla mezbûr Sağır Hüseyin ve avenesi mezbûrûnun afv ve ıtlâkları bâ-i'lâm istirhâm olduğu beyânıyla vech-i meşrûh merkûm Sağır Hüseyin'in cürmü afv ve avenesinin ıtlâkları bâbında emr-i celîlü'l-kadrim sudûrunu müşârun ileyhânın kethüdâsı dergâh-ı mu'allâm kapucubaşlarından Mîr Mahmûd dâme mecduhû bir kıt'a memhûr arzıyla istid'â etmekle arzı mücebince merkûm Sağır Hüseyin ve altı nefer avenesinin Seddü'l-bahir Kal'ası'ndan ıtlâkı bâbında. Hâşim.

Fî evâhir-i Ra (Rebî'ü'l-evvel) sene 1204.

S:92

[s.92/1]

Kuşadası Nâ'ibine hüküm ki,

Kuşadası'nda bâ-emr-i âlî matlûb ve müretteb olan mübâya'a zehâyirini ma'rifet-i şer'le ve cümle ittifâkıyla tevzî' ve nasb ve mübâya'acısına teslîm eylemek için defteri zâbite teslîm olunmuşiken Mumcu-oğlu Hâfız Mehemmed ve Kahveci Hâcî Ahmed ve Tavşan Damadı Mollâ Mustafa nâm mefsedet-pîşeler mübâyâ'ayı afv itdiririz deyü ahâlîyi iğfâl ve hufyeten Der-alıyyeme firâr ve bu dürlü karîben (?) ukûbet ...? girecekdir deyü Der-alıyyemden tahrîrât irsâl eylediklerinden mübâyâ'a-i mezkûrun ta'tiline bâdî oldukları bundan akdem bi'l-ihbâr mesmû' olduğuna binâ'en merkûmlar çavuş mübâşeretiyle bulundukları mahallde ahz ve Sakız Cezîresi'ne nefy ü iclâ olunmaları bâbında emr-i âlî-şânım sâdır olmuştur. Lâkin merkûmların mukaddemâ Der-alıyyeme gelüp bâ'dehû Kuşadası cânibine avdet eylediklerinde ma'rifet-i şer'le ahz ve habs oldukları sen ki mevlânâ-yı mûmâ ileyhsin, bu def'a Der-sa'âdetime vârid olan i'lâmında tahrîr ve inhâ ve vech-i meşrûh üzre nefy ü iclâları bâbında mücerred emr-i şerîfim sudûrunu istid'â olunmağla mukaddem sâdır olan emr-i şerîfim mücebince nefy ü iclâ fermânım olmağın, imdi sen ki mevlânâ-yı mûmâ ileyhsin, ber-vech-i muharrer merkûmları çavuş mübâşeretiyle Sakız

Cezîresi'ne nefy ü iclâlariçün mukaddemâ sâdır olan emr-i şerîfim mûcebince Dîvân-ı hümâyûnum çavuşlarından ta'yîn olunup ol tarafda olan () çavuş zîde kadruhûya terfîkan cezîre-i Sakız'a irsâl ile ikâmet etdirilmeleri husûsuna ihtimâm ü dikkat ve irsâl olunduklarını Der-sa'âdetime i'lâm ve inhâya müsârra'at eylemen bâbında.

Fî evâhir-i Ra (Rebî'ü'l-evvel) sene 1204.

İşbu emr-i âlî lede'l-vüsûl merkûm henüz zuhûr etmekle lede'l-zuhûr ber-mantûk-ı emr-i âlî mahall-i menfâsına tesyîr olunacağını nâtık Kuşadası Nâ'ibinin vârid olan i'lâmının mefhûmu bâ-fermân-ı âlî şerh virildi.

Fî 15 Ca (Cemâziye'l-evvel) sene 1204.

Mukaddemâ sâdır olan emr-i âlî lede'l-vüsûl mezbûrûndan Mumcu-oğlu Hâfız Mehmed mukaddemce firâr idiüp her ne vakit zuhûr ider ise mahall-i me'mûresine tesyîre ta'ahhüd ve mezbûrân dahi mübâşirine teslîmen irsâl olunduğunu nâtık Kuşadası Nâ'ibinin i'lâmının ve mezbûrân ber-mûceb-i emr-i âlî cezîre-i mezbûrede menfiyyen meks ve ikâmet itdirildiğini nâtık Sakız Cezîresi Nâ'ibinin dahi vârid olan i'lâmının mefâhîmi bâ-fermân-ı âlî şerh virildi.

Fî 5 B (Receb) sene 1204.

[s.92/2]

İznik ve İznikmid Kazâları Nâ'iblerine ve Zâbitâna ve Kütahya Kal'ası Dizdârına hüküm ki,

İznik Menzilcisi Ya'kûb ve İznikmid Menzilcisi Seyyid Ali Alemdâr nâm kimesneler umûr-ı mühimme-i müte'accile ile mürûr ü ubûr iden Devlet-i aliyyem ...? yedlerinde olan gerek ...? gerek ücret-i menzil ahkâmına nazar etmeyüp cümlesinden menâfi-i rızâ onar guruş kirâ ahz vormeyenleri menzillerde bî-hûde meks ve tevkîf ve bu vechle umûr-ı mühimme-i müsta'celenin ta'tîline bâ'is ve bâdî oldukları bi'l-ihbâr vâsıl-ı sâmi'a-i pâdişâhânem olduğuna binâ'en böyle vakitte bu makûle hilâf-ı rızâ harekete cesâret idenler her kim olur ise olsun bi-eyyi-vech-kân te'dîbât-ı lâyükaları icrâsı derece-i vücûbet idüğü muktezâ-yı (?) vakt u hâlden olmağla merkûmânı te'dîben ve âharını terhîben merkûmân ocakdan mübâşir ma'rifetiyle ahz ve Kütahya Kal'ası'na kal'a-bend olunmaları bâbında emr-i şerîfim sudûrunu hâlâ rikâb-ı hümâyûnumda sekbânbaşı olan ...? İsmâ'il dâme mecduhû i'lâm etmeğin i'lâmı mûcebince amel olunmak fermânım olmağın, imdi siz ki mevlânâ ve sâ'ir mûmâ

ileyhimsiz, ma'rifetiniz ve ocakdan ta'yîn olunan mübâşir-i mûmâ ileyh ma'rifetiyle ber-vech-i meşrûh üzre merkûmân menzilcileri ahz ve li-ecli't-te'dîb Kütahya Kal'ası'na irsâle mübâderet ve sen ki dizdâr-ı merkûmsun, vüsûllerinde merkûmânı kal'a-i mezkûr[da] muhkem habs ve kal'a-bend eyleyüp bilâ-emr-i şerîf ıtlâk ve bir takrîb firârlarından hazer ve mücânebet ve vüsûllerini Der-aliyyeme tahrîr ve inhâya müsâra'at eylemen bâbında.

Fî evâhir-i Ra (Rebî'ü'l-evvel) sene 1204.

İznikmid Menzilcisi mezbûr Seyyid Ali'nin ismi kaydı işbu emrden terkîn ıtlâkiçün emr-i âlî yazılmışdır.

Fî 23 B (Receb) sene 1204.

İznik Menzilcisi merkûm Ya 'kûb'un sefer me'mûriyyetiçün sekbânbaşı i'lâmıyla irsâli tahrîr ve işbu emrden merkûmun ismi dahi bâ-fermân-ı âlî terkîn olundu.

Fî evâ'il-i C (Cemâziye'l-âhîr) sene 1204.

[s.92/3]

Dergâh-ı mu'allâm kapucubaşlarından Yenice-i Karasu muzâfâtından İskece'de sâkin Topuzlu-zâde el-Hâc Mustafa dâme mecduhûya hüküm ki,

Sen ki kapucubaşı-i mûmâ ileyhysin, cânib-i mîrîden i'tâ olunan on altı bin sekiz yüz yetmiş buçuk gurus beş yüz nefer mîrîlü asâkir tahrîr ve Vidin ser-askeri ma'îyyetine me'mûr kılınup Vidin ordusundan firârın hasebiyle mebâlig-i mîrîyenin istirdâdı ve senin kal'a bendin bâbında eğerçi emr-i şerîfim sâdır olup ancak kazâ-i mezkûrede umûr-ı mühimmenin rû'yeti ve beher sene yenice mahsûlünden hâsıl olan zehâyirin idâresi sana menût olduğundan mukaddem gönderilen mîrî akçeyi temâmen bu tarafda duhân gümrükçüsü olan dergâh-ı mu'allâm kapucubaşlarından Osmân dâme mecduhû hazîne-i amireme teslîm ideceğine ta'ahhüd birle afv ve ıtlâk olunması husûsuna istid'â eylediğine binâ'en rikâb-ı mülûkâneme lede'l-arz mâl-ı mîrîyi temâmen teslîm eyledikten sonra afv ve ıtlâk olunması bâbında şeref-yâfte-i sudûr olan hatt-ı hümayûn-ı şevket-makrûnum mücebince sadır olan fermân-ı âlî mücebince meblağ-ı mezbûr on altı bin sekiz yüz yetmiş buçuk gurus duhân gümrüğü emîni mûmâ ileyh tarafından temâmen hazîne-i amireme teslîm itdirilmekle ber-minvâl-i meşrûh cürmün afv ve ıtlâkın içün Dîvân-ı hümayûnum emr-i şerîfim

tahrîr ve işbu muhâsebeye ilm ü haberi i'tâ olunması hâlâ rikâb-ı hümâyûnumda baş defterdârım olan Osmân dâme uluvvuhû i'lâm etmekle i'lâmı mücebince afv ve ıtlâk olduğunu mutazammın rikâb-ı hümâyûnumdan işbu emr-i şerîfîm ısdâr ve irsâl olunmuştur. İmdi sen ki kapucubaşı-i mûmâ ileyhsin, ber-minvâl-i muharrer afv ve ıtlâkına müsâ'ade-i aliyyem erzânî kılındığı ma'lûmun oldukda kazâ-i mezbûrde ikâmet vech-i meşrûh üzre harekete kıyâm ve mübâderet eylemen bâbında.

Fî evâhir-i Ra (Rebî'ü'l-evvel) sene 1204.

Mu'ahharan emr-i âlî sâdır olup mühimme defterine kayd olmuştur.

Fî evâsıt-ı R (Rebî'ü'l-âhîr) sene 1204.

S:93

[s.93/1]

İnöz Kal'ası Dizdârına hüküm ki,

Ruşuk Kazâsı Nâ'ibi Mevlânâ Ahmed Reşîd zîde ilmuhûnun bu def'a rikâb-ı hümâyûnuma gönderdiği mektûbda Tekfurdağı İskeleyi'nden Der-sa'âdetime vürûd iden şa'îr has ühâşâk ile memzûc olmakdan nâşî lede't-teftîh nısfî mikdârı kaldığı âşikâr ve kazâlardan vürûd iden şa'îr bu derecelerde mağşûş olmayup bu keyfiyyet iskelede olanların tama'-ı hıyânetlerinden neş'et etmekle bu kâr-ı mekrûhe mütecâsir olup bi't-taharrî tahkîk olunmak için sâdır olan umûra mebnî tashîh oldukda bu def'â iskele-i merkûmeden Anton nâm re'îsin sefînesine meşhûn şa'îre iskele-i mezkûrede olan Navl[on]ciyândan Debbâğ Mehmed nâm kimesne alef ve saman münderic eylediği lede'l-ihbâr merkûmu te'dîb ve sâ'iri terhîb için merkûm Mehmed İnöz Kal'ası'na bâ-fermân-ı âlî kal'a-bend olunmuş idi. Ancak merkûm sefil ve ser-gerdân ve vücûhla merhamete şâyân olduğu cemm-i gaffîr meclis-i şer'e inhâ ve afv ve ıtlâk bâbında emr-i şerîf virilmek recâsına vâkı' hâlî mevlânâ-yı mûmâ ileyh bi'l-iltimâs arz eylediği ecilden fîmâ-ba'd hilâf-ı rızâ hareketde bulunmamak şartıyla cürmü afv olunmağla kal'a-i merkûmeden ıtlâkı fermânım olmağın, imdi sen ki dizdâr-ı merkûmsun, mezbûrun şart-ı merkûmla cürmü afv olunmağla kal'a-i merkûmeden ıtlâk ve sebîlin tahliye eylemen bâbında.

Fî evâ'il-i R (Rebî'ü'l-âhîr) sene 1204.

[s.93/2]

Ayaş Kādîlarına hüküm ki,

Sâbıkâ Ayaş müftîsi olan Ayaş'da sâkin Abdulhalîm nâm kimesne kendü hâlinde olmadığından şehir kethüdâlığı dâ'iyyesiyle kazâ-i mezbûr sükkânından zümre-i ehl-i ırzın ba'zılarını hilâf-ı şer' ve bi-gayr-ı hakkın katl ve emvâl ve eşyâlarını nehb ve gâret ve bir seneden berü yüz kise akçeden mütecâviz hakk-ı fukarâyı ahz ve eylediğine adem-i kanâ'at ve kazâ-i mezbûrun serdâr ve nakıbû'l-eşrâf kâ'im-makâmılığını dahi kendü taraf-girlerine hazr ile zulm ve ta'addîsinin nihâyeti olmayup perâkende ve perîşân olmalarına bâ'is ve bâdî olduğu kazâ-i merkûme ahâlîsi mukaddemâ bâ-arz-ı hâl inhâ ve istid'â eyledikleri işâret-i Şeyhü'l-islâmî merkûm Abdulhalîm çavuş mübâşeretiyle Sinob'a nefy ü iclâ olunmak bâbında sâdır olan emr-i şerîfim mantûkunca mahall-i menfâsına azîmet ve tenfîz-i emr-i şerîfime müsâra'at olunmak iktizâ ider iken müfti-i sâbık-ı mezbûrun menfâsına irsâl olunmayup afvı iltimâs olduğu bu def'a Ayaş tarafından gelen i'lâmın mefhûmundan müstebân olmağla mukaddemâ sâdır olan emr-i şerîfim mücebince iclâsı fermânım olmağın te'kîden ve isti'câlen işbu emr-i şerîfim sâdır ve irsâl olunmuşdur. İmdi sen ki mevlânâ-yı mûmâ ileyhsin, müfti-i sâbık merkûmu mukaddemâ sâdır olan emr-i şerîfim mücebince çavuş-ı merkûme terfîkan mahall-i menfâsına irsâl ve tesyîrine müsâra'at ve kusûr ve rehâvet ile nâ-hayriyyeti müceb hâlat vukû'undan hazer ve mücânebet ve tenfîz-i evâmîr-i aliyye[ye] dikkat ve cânib-i menfâsına irsâl ve tesyîr olduğunu Der-sa'âdetime arz ve istâna (?) müsâra'at eylemen bâbında.

Fî evâ'il-i R (Rebî'ü'l-âhîr) sene 1204.

İstanköy Cezîresi'ne nefyiçün diğer emr-i âlî yazılmıştır.

Fî evâsıt-ı R (Rebî'ü'l-âhîr) sene 1204.

[s.93/3]

Kütahya Kal'ası Dizdârına hüküm ki,

Mahrûse-i Burusa'da emr-i şerîf ile vârid olan tekâlîfe yirmi dört esnâf ma' yamakân emr ü defter mücebince cem'ine me'mûre edâda kusûrları yoğiken esnâf-ı mezkûreden attârân tâ'ifesinin yiğitbaşılıarı Mustafa ve el-Hâc Yûsuf ve el-Hâc Hüseyin ve Duhanî Mehemed ve Ali Mollâ ve Tuğrâlî-pâre-oğlu el-Hâc Ali nâm

kimesneler tama'-ı hâmlarından nâşî kendülere isâbet iden tekâlîfin ekserini yamaklarına tevzî' ve gadra cesâretlerinden mâ'adâ meclis-i şer'e sudûru lâyük olmayan nice kelimâta ictisâr ve yedlerinde olan defter-i mezbûreyi nâ'ibü's-şer'in yüzüne atup ehl-i ırz ı tahvîf ve birkaç gün dükkânları sedd ü bend ve îkâz-ı fitne ve ihtilâl-i beldeye bâ'is olmalarıyla merkûmûn li-ecli't-te'dîb ıslâh-ı nefis için çavuş mübâşeretiyle Kütahya Kal'ası'na kal'a-bend olunmalarıçün emr-i şerîfim sudûrunu Burusa Kādîsı Mevlânâ Ömer el-Esîrî zîdet fezâ'ilühû mukaddemâ ba'de'l-ilâmı mücebince çavuş mübâşeretiyle mezkûru'l-esâmî altı nefer kesânın Kütahya Kal'ası'na kal'a-bendleriçün emr-i âlî sâdır olmuşıdi. Ancak bu def'a İnegöl Burusa Kazâsı Nâ'ibi Mevlânâ Bıçakçı-zâde Ahmed Reşîd zîde ilmuhûnun rikâb-ı hümayûnuma vârid olan mektûbunda mezkûrûn kendü hâllerinde olup haklarında husûs-ı mezbûr iftirâ-yı mahz olduğu beyânıyla fîmâ-ba'd kendü hâllerinde olmak üzere afv ve ıtlâkları bâbında emr-i şerîf merhamet-redîfim sudûrunu mevlânâ-yı mûmâ ileyh bi'l-iltimâs arz eylediği ecilden fîmâ-ba'd kendü hâllerinde olup hilâf-ı rızâ hareketde bulunmamak şartıyla merkûmların cürmleri afv olmağla ıtlâkları fermânım olmağın, imdi sen ki dizdâr-ı merkûmsun, merkûmları şart-ı merkûm ile cürmleri afv olunduğu ma'lûmun oldukda kal'a-i mezbûreden ıtlâk ve sebîllerin tahliyeye mübâderet eylemen bâbında. **Vasfî**

Fî evâ'il-i R (Rebî'ü'l-âhîr) sene 1204.

S:94

[s.94/1]

Dergâh-ı mu'allâm kapucubaşlarından Kütahya Mütesellimine ve Ankara Kal'ası Dizdârına hüküm ki,

Bayburd ma' Kiriş (?) Kazâsı Nâ'ibi Mevlânâ Mustafa zîde ilmuhû rikâb-ı hümayûnuma mektûb gönderüp kazâ-i merkûmun ahâlî-i fukarâsı meclis-i şer'e varup Haymanateyn Kazâsı'na tâbi' Cakal (?) nâm karyede sâkin İhtiyâr Velî nâm kimesne kendü hâlinde olmayup ahâlî-i mezbûreyi iğfâl ve ba'zısını tarafına celb idüp ahâlî-i mezbûre tarafından mezkûrların reddiçün adam-ı sâlibli matlûb oldukda adamları merkûmu tard ile ihtilâl-i kazâya bâ'is ve fukarânın emn ve râhatları perâkende ve perşâniyyetlerine bâdî olmağla, sen ki mütesellim-i mûmâ ileyh sin, merkûm Velî li-ecli't-te'dîb Ankara Kal'ası'na tesyîr ve kal'a-bend olunmak

bâbında sana hitâben emr-i şerîfim sudûru recâsına vâkı‘ hâli bi’l-iltimâs arz eylediğin ecilden çavuş mübâşeretiyle merkûm Velî ahz ve Ankara Kal‘ası’na irsâl ve kal‘a-bend olunmak fermânım olmağın, imdi sen ki mütesellim-i mûmâ ileyhysin, merkûm Velî’yi ahz ve ta’yîn olunan Dîvân-ı hümayûnum çavuşlarından () çavuş zîde kadruhû mübâşiretiyle li-ecli’t-te’dîb Ankara Kal‘ası’na irsâle mübâderet ve sen ki dizdâr-ı mûmâ ileyhysin, merkûmu vüsûlünde kal‘aya vaz‘ ve muhkem habs ve kal‘a-bend eyleyüp bilâ-emr-i şerîf ıtlâk ve bir takrîb firârından mübâ‘adet vürûd ve kal‘a-bendini çavuş-ı merkûm ile Der-aliyyeme tahrîre müsâra‘at eylemen bâbında.

Fî evâ’il-i R (Rebî‘ü’l-âhîr) sene 1204.

İtlâkiçün emr-i âlî yazılmışdır.

Fî evâhir-i B (Receb) sene 1209.

[s.94/2]

Kirişözü Kādîsına ve Esbkeşân Voyvodası Vekîli es-Seyyid Ali zîde mecduhûya ve Niğde Kal‘ası Dizdârına hüküm ki,

Eskiil Kazâsı Nâ’ibi Mevlânâ Seyyid Mehemed Sâlih rikâb-ı hümayûnuma mektûb gönderüp Esbkeşân Hâssı kazâlarından Kiriş Kâzâsına tâbi‘ Kozanlı (?) nâm karye ahâlîlerinden Abdulcelîl-oğlu Yûsuf ve dayısı İbrâhîm ve Kādî-oğlu Memiş ve Dereci-oğlu Mehemed ve İmâm-oğlu Hüseyin ve Seyyidî-oğlu Mehemed ve Çubuğın-oğlu Osmân nâm mefsedet-pîşeler öteden berü sâ’ir fesâd ve ihtilâl-i memleket âdet-i müstemirreleri olup birbirleriyle müttefikan ve voyvodalarının sefere azîmetini fırsat ittihâz ve derûnlarında müfsid olan mel‘anetlerin icrâ kasdıyla re‘âyâ-yı matlûbenin ba‘zılarını tehdîd ve ba‘zısı karîb ile bu sene mâl-ı mîrî fukarâyâ in‘âm olunmuş deyü fukarâ-yı ahâlî-yi iğfâl ve taraflarına celb ve dâ’ire-i itâ‘atden ihrâc ve ahâlîyi bu gûne ifsâd birle etrâk-ı bî-idrâk dahi mâl-ı mîrîden halâs oluruz zu‘mıyla merkûmlar ile ittihâd idüp voyvoda-i mûmâ ileyh tarafından mâl-ı mîrîleri tahsîliçün ib‘âs olunan adamlarını tüfenk endâzlık ile def‘ ve izhâr-ı ru‘ûnet ve pend ü nushu muhtevî kendilere gönderilen tahrîrâta adem-i itâ‘at ve ibrâz-ı şakâvet⁴⁴⁶ eyleyüp eşkıyâ-yı merkûme te’dîb olunmazlar ise kurâ-i sâ’ireye dahi sirâyet ile mâl-ı mîrî tashîlinde usret ve meşakkat çekileceği ve ihtilâl-i memlekete

⁴⁴⁶ Metinde şakâmet şeklinde yazılmıştır.

bâdî olduklarını voyvoda-i mûmâ ileyh meclis-i şer'e ihbâr ve müfsidûn-ı merkûmûn ıslâh-ı nefis oluncayadek Niğde Kal'ası'na kal'a-bend olunmalarıçün tarafına hitâben emr-i celîlû's-şânım sudûrunu voyvoda-i mûmâ ileyh iltimâs ve ilhâh vâkı' hâli bi'l-iltimâs Der-alıyyeme i'lâm eylediği ecilden bâlâda mastûru'l-esâmî yedi nefer müfsidler siz ki mevlânâ ve voyvoda vekîli mûmâ ileyhimâsız, bâlâda mezkûru'l-esâmî yedi nefer müfsidleri ta'yîn olunan Dîvân-ı hümâyûnum çavuşlarından () çavuş zîde kadruhû mübâşeretle ahz ve li-ecli't-te'dîb kal'a-i merkûmeye irsâle mübâderet ve sen ki dizdâr-ı mûmâ ileyhsin, vüsûllerinde merkûmûnu kal'aya vaz' ve muhkem habs ve kal'a-bend eyleyüp bilâ-emr-i şerîf ıtlâk ve bir takrîb firârlarından mübâ'adet ve vâsıl ve kal'a-bend olduklarını çavuş-ı merkûm ile Der-alıyyeme tahrîre müsâra'at eylemen bâbında. Hâşim.

Fî evâ'il-i R (Rebî'ü'l-âhir) sene 1204.

Merkûm Abdulcelîl-oğlu Yûsuf mahall-i menfâsına nefyiçün tekrâr emr yazılmışdır.

Fî evâhir-i N (Ramazân) sene 1204.

[s.94/3]

Taraklıborlu Kazâsı Nâ'ibine hüküm ki,

Kazâ-i mezbûre tâbî' Yazı (?) nâm karye sâkinlerinden zümre-i eşkıyâdan Mu'ammâr-oğlu Mustafa ve Sarf-oğlu Nûrullâh (?) ve Boşnak-oğlu Ahmed nâm şakîler kendü hâllerinde olmadıklarından yine karye-i mezbûr sâkinlerinden Çatal-oğlu İbrâhîm Efendi (?) ve Şa'bân-oğlu Alemdâr Hüseyin nâm kimesneler ile yek-dil olarak envâ' güne zulm ve ta'addîye ictisâr ve fukarâ-yı ra'ıyyetin emn ü râhatları meslûb olmağla mezbûrûn bulundukları mahallde ahz ve Samsun Kal'ası'na kal'a-bend olunmaları bâbında iki yüz üç senesi evâ'il-i Ramazânında emr-i şerîfim sâdır olmuşıdı. Bu def'a Taraklıborlu Kazâsı'nda vâkı' husûs âhara bâ-işâret-i Şeyhü'l-islâmî, mollâ ta'yîn olunan Müderris-zâde Seyyid Mehemmed Emîn zîde ilmuhûnun rikâb-ı hümâyûnuma takdîm eylediği bir kıt'a i'lâmında merkûm Çatal-zâde es-Seyyid İbrâhîm ...? ...? olup fukarâ-yı ra'ıyyeti sıyânet ider makûlesinden iken hilâf-ı inhâya mebnî emr-i şerîfe idhâl olunmuş olmamağla cürmü afv ve ıtlâk olunmak niyâzında oldukları tahrîr ve inhâ ve vech-i meşrûh üzre emr-i şerîf sudûrunu Şeyhü'l-islâm Mevlânâ Hamîdî-zâde Mustafa fezâ'ilühû işâret etmeleriyle işâretleri

mûcebince nefyîcün virilen emrden ismi ref' ü terkîn ve afv ve itlâk olunmak bâbında.

Fî evâ'il-i R (Rebî'ü'l-âhîr) sene 1204.

[s.94/4]

Burusa Monlâsına ve Çavuşbaşı Ağaya hüküm ki,
Mustafa Celâl Bey Der-aliyyemde ser-serî geşt ü güzâr birle evzâ'-ı nâ-şâyeste harekât-ı gayr-ı marziyeye ictisâr eylediği tagayyüben (?) tahkîk olunup te'dîb ve gûş-mâli iktizâ etmekle şimdilik ıslâh-ı nefis idinceye kadar çavuş mübâşeretiyile Burusa'ya nefy ü iclâ olunmak fermânım olmağın, imdi sen ki çavuşbaşı-i mûmâ ileyhsin, ma'rifetin ve ta'yîn olunan Dîvân-ı hümayûnum çavuşlarından () çavuş zîde kadruhû mübâşeretiyile mezbûru ahz ve li-ecli't-te'dîb Burusa'ya nefy ü iclâya mübâderet ve sen ki mevlânâ-yı mûmâ ileyhsin, vüsûlünde mezbûru mahrûse-i merkûmede menfiyyen meks ve ikâmet itdirüp bilâ-emr-i şerîf itlâk ve bir hatve mahall-i âhara hareketine irâ'et-i ruhsatdan hazer ve mücânebet ve vüsûl ve ikâmetini çavuş-ı merkûm ile Der-aliyyeme inhâya müsâra'at eylemen bâbında.

Fî evâsıt-ı R (Rebî'ü'l-âhîr) sene 1204.

Ber-mûceb-i emr-i âlî menfiyyen meks ve ikâmet itdirildiğini nâtık Burusa Kādîsının vârid olan i'lâmının mefhûmu bâ-fermân-ı âlî şerh virildi.

Fî Selh-i R (Rebî'ü'l-âhîr) sene 1204.

İtlâkiçün emr-i âlî yazılmışdır.

Fî evâhir-i Ca (Cemâziyye'l-evvel) sene 1204.

S:95

[s.95/1]

İstanbûl ve tevâbi'i Rum Patriki Der-aliyyeme mukîm cemâ'at-i metropolidân rikâb-ı hümayûnuma mühürlü arz-ı hâl idüp Gelibolu mütemekkinlerinden Derus-oğlu Penayut (?) nâm zimmî kendü hâlinde olmadığına binâ'en bundan akdem bâ-emr-i âlî İnöz Kal'ası'na kal'a-bend olunup el-hâletü hâzihî ıslâh-ı nefis idüp fîmâ-ba'd vazîfesi olmayan umûra müdâhale etmemek üzre ba'zı kesân tekeffül eylediğın bildürüp ba'de'l-yevm kendü hâlinde olup vazîfesi olmayan umûra ta'arruzdan

ictinâb etmek şartıyla kal'adan itlâk ve sebîli tahliye olunmak bâbında emr-i şerîfim recâ etmeleriyle vech-i meşrûh üzre itlâk olunmak bâbında.

Fî evâ'il-i R (Rebî'ü'l-âhîr) sene 1204.

[s.95/2]

Fırt ma'a Şami Kazâsı civârında vâkı' () Kazâsıyla Bozcaada Nâ'ibine hüküm ki, Fırt ma'a Şami Kazâsı'nda bundan akdem nâ'ib olan Mehemed Emîn'in hilâf-ı rızâ harekâtına binâ'en niyâbdan azl ve yerine bâ-mürâsele-i şer'ile âharı nâ'ib ta'yîn ve irsâl olunmuşiken merkûm Mehemed mu'âvinleri i'ânetleriyle izhâr-ı avnda ve Nâ'ib-i mezbûru tard u def'e mübâderet ve mütegalibâta vaz'a cesâret eylediği tahkîk olmakdan nâşî bi'l-fi'l Şeyhü'l-islâm ve Müfti'l-enâm olan Hamîdî-zâde Mevlânâ Mustafa edâmallâhu te'âlâ fezâ'ilühûnun işâret etmeleri mücebince nâ'ib-i sâbık, merkûm Mehemed Emîn'in çavuş mübâşeretiyile Bozcaada'ya nefy ü iclâ fermânım olmağın, imdi sen ki kazâ-i mezbûr civârında vâkı' kazâ-i mezbûrun nâ'ibi mevlânâ-yı mûmâ ileyhsin, Fırt ma'a Şami Kazâsı'nın Nâ'ib-i sâbık mezbûr Mehemed Emîn ma'rifetin ve ta'yîn olunan Dîvân-ı hümâyûn çavuşlarından () çavuş zîde kadruhû ma'rifetiyle ahz ve mübâşeretiyile Bozcaada Cezîresi'ne irsâl ve tesyîre mübâderet ve sen ki cezîre-i mezbûre nâ'ibi mevlânâ-yı mûmâ ileyhsin, mezbûr Mehemed Emîn vüsûlünde cezîre-i mezbûre menfiyyen meks ve ikâmet itdirüp bilâ-emr-i şerîf hatve-i vâhide mahall-i âhara harekete irâ'et-i ruhsatlardan (?) mücânebet ve vüsûl ve ikâmet itdirildikde çavuş-ı merkûm ile Der-sa'âdetime arz ve inhâya müsâra'at eylemen bâbında.

Fî evâ'il-i R (Rebî'ü'l-âhîr) sene 1204.

İtlâkiçün emr yazılmışdır.

Fî evâhir-i C (Cemâziyye'l-âhîr) sene 1204.

[s.95/3]

Hâlâ rikâb-ı hümâyûnumda çavuşbaşı olân Mîr Sa'id dâme mecduhûya ve Tırhala Kādîsına hüküm ki,

Dergâh-ı mu'allâm kapucubaşlarından Tırhalalı Ni'meti Bey-zâde İbrâhîm Bey'den ârıza-i cünûnî nefed ...? bundan akdemce üç def'a dârü's-şifâya vaz' ile müdâvât olunup sıhhat geldikde dârü's-şifâdan ihrâc olunmuşıdi. El-hâletü hâzihî mîr-i

merkûmun yine cünûni zuhûr idüp Der-sa'âdetimde esvâk ve pazarda ser-serî geşt ü güzâr ve râst geldiğine hamle ve zebân-dırâzlık eylediği ihbâr ve vilâyeti cânibine gitmesi ile tebdîl-i havâ eyledikde cünûni indifâ'î aaleb-i ihtimâl idüğü inhâ ve iş'âr olunduğuna binâ'en sahv-ı aklı husûlüne ve kâh mahall-i âhara bir hatve tecâvüzüne ruhsat virilmemek üzre mîr-i merkûm çavuş mübâşeretiyile ahz ve vilâyeti olan Tırhâla'ya irsâl olunmak fermânım imdi sen ki çavuşbaşı-i mûmâ ileyhsin, mîr-i merkûm-ı ileyh Dîvân-ı hümayûn çavuşlarından ta'yîn olunan () çavuş zîde kadruhûya terfîkan vilâyeti olan Tırhâla'ya irsâl ve îsâle mübâderet ve sen ki Tırhala Kādîsı mevlânâ-yı mûmâ ileyhsin, mîr-i merkûm-ı ileyh o tarafa vüsûlünde ikâmet itdirüp sahv-ı akl ve ber'-i tâm husûlune değin mahall-i âhara bir hatve tecâvüzüne ruhsat ve cevâzdan hazer ve mücânebet eylemen bâbında.

Fî evâ'il-i R (Rebî'ü'l-âhîr) sene 1204.

Ber-mûceb-i emr-i âlî mîr-i merkûm kazâ-i mezbûrde ikâmet itdirildiğini nâtık Tırhala Kādîsı'nın vârid olan i'lâminin mefhûmu bâ-fermân-ı âlî şerh virildi.

Fî 19 C (Cemâziye'l-âhîr) sene 1204.

[s.95/4]

Tırhala Kādîsıyla zikr-i âtî keşîşin bulunduğu mahallin kādîsına hüküm ki, İstanbul ve tevâbi'i Rum Patriki Der-aliyyemde mukîm cemâ'at-i metropolidân rikâb-ı hümayûnuma mühürlü arz-ı hâl gönderüp Heybeliada mütemekkinlerinden Benadyus (?) nâm keşîş dâ'imâ kendü hâlinde olmayup vazîfesi olmayan husûsâta sülûk ve âyînlerine mugâyir nice harekâta tasaddî idüp vücûhla sezâ-vâr-ı te'dîb olduğu taraflarına ifâde olunduğun bildürüp müfsid-i mersûm ada-i mezbûr havâlîlerinde ve sâ'ir her ne mahallde bulunur ise yasakçı ma'rifetiyle ve ıslâh-ı nefis idinceye değin Tırhala Kazâsı'na tâbi' Kalinka'da vâkı' Varlam Manâstırına manâstır-bend olunup ıtlâkı husûsu memhûr arz-ı hâlleriyle istid'â olunmadıkça ıtlâkına müsâ'ade olunmamak bâbında emr-i şerîfim sudurunu istid'â etmeleriyle vech-i meşrûh üzre manâstır-bend olunmak bâbında.

Fî evâsıt-ı R (Rebî'ü'l-âhîr) sene 1204.

[s.95/5]

Çekmece-i Kebir Kazâsı Nâ'ibine ve İnöz Kal'ası Dizdârına hüküm ki,
 Sen ki mevlânâ-yı mûmâ ileyhsin, bu def'a Der-sa'âdetime vârid olan i'lâmında Der-
 aliyyemden ordu-yı hümâyûn cânibine umûr-ı mühimme ile âzim olan Küçük
 Mehmed ve Kayseriyeli Mustafa demekle ma'rûf tatarlar Çekmece-i kebîr menzil-
 hânesine lede'l-vürûd Menzilci Hasan Odabaşı bunlardan menzil emri talebiyle nizâ'
 peydâ idüp üzerlerine hücum ve hilâf-ı şer'-i şerîf mezbûr Küçük Mehmed'i darb
 ve mecrûh ve umûr-ı mühimmenin ta'tiline bâdî olduğu tahrîr ve inhâ olmağla ordu-
 yı hümâyûnuma telhîs ve tahrîrât-ı mühimme ile azîmet iden Devlet-i aliyyem
 tatarını meznîl-hâne-i merkûmede meks ve terkîk idüp darba cesâret idüp menzilciyi
 ocakdan ta'yîn olunan mübâşir ma'rifetiyle İnöz Kal'asına kal'a-bend ve menzilci-i
 merkûma bu bâbda şirket ile tatarları darba cesâret iden sürici ve sâ'ir hademedden
 kimler ise ism ve şöhretleri beyânıyla Der-sa'âdetime ihzâr ve irsâle mübâderet ve
 yerine ahâlî ittifâkıyla âhar menzilci nasb ve menzilhâne idâresine ve fîmâ-ba'd bu
 misillü hilâf-ı marzî hâlat vukû'a gelmemesine ihtimâm ü dikkat olunmağa fermânım
 olmağın işbu emr-i şerîfim ısdâr ve () ile irsâl olunmuştur. İmdi sen ki mevlânâ-yı
 mûmâ ileyhsin, menzilci-i merkûmun bu misillü hilâf-ı şer'-i şerîf ve mugâyir-i rızâ
 ta'tîl-i umûr-ı mühimmeyi mûcib harekâta cesâreti ve emsâlinin [s.96] terhîbi
 muktezâ ve bu bâbda kendüye şerîk olanların dahi bi't-tündî (?) tahkîk ile ol tarafa
 irsâlleri lâzımeden idüğü ma'lûmun oldukda mübâşir-i mûmâ ileyh ile ma'rifetiyle
 menzilci-i merkûmu ahz ve li-ecli't-te'dîb İnöz Kal'ası'na irsâl ve tesyîre mübâderet
 ve kasaba⁴⁴⁷-i merkûmede menzilci-i merkûme şerîk ve mu'âvin olan sürici ve sâ'ir
 menzil-hâne hademesinden her kimler ise bi't-tündî (?) tahkîk ve özr ve himâyeden
 ârî vechle ism ve şöhretleri beyânıyla anlar dahi Der-sa'âdetime izhâr ve irsâle
 müsâra'at ve menzilci-i merkûmun yerine ahâlî ittifâkıyla idâre-i menzil-hâneye
 muktedir âhar menzilci nasb ve menzil-hâne-yi merkûmun idâresine ve fîmâ-ba'd bu
 misillü hilâf-ı marzî hâlat vukû'a gelmemesine dikkat ve kusûr ve rehâvetden tehâşî
 ve mücânebet eylesin. Ve sen ki İnöz Kal'ası Dizdârı merkûmsun, menzilci-i
 mezbûr vüsûlünde dizdârı olduğun kal'a-i merkûmeye muhkem habs ve kal'a-bend
 eyleyüp bilâ-emr-i şerîf ıtlâk ve mahall-i âhara firârından tehâşî ve mücânebet ve

⁴⁴⁷ Metinde kabasa şeklinde yazılmıştır.

vüsûl ve kal'a-bend olduğunu mübâşir-i mûmâ ileyh ile Der-aliyyeme tahrîr ve inhâya müsâra'at eylemen bâbında.

Fî evâ'il-i R (Rebî'ü'l-âhîr) sene 1204.

İşbu emr-i âlî lede'l-vüsûl menzilci-i merkûmun hânesi tecessüs olundukda iki gün mukaddem gitdiğini zevcesi ihbâr ve kezâlik Apastük (?) zimmî dahi firâr eylediği zâhir oldukda her ne vakit zuhûr ider ise ahz ve Der-aliyyeme ihzârlarına bi'l-cümle ta'ahhüd ve menzilci-i merkûm firârından sonra ahâlî ma'rifetiyle hesâbını rü'yet ve âhar mu'temed kimesneyi ta'yîn ve bi'l-cümle nezâret eylediklerini nâtık Çekmece-i Kebîr Nâ'ibinin vârid olan i'lâminin mefhûmu bâ-fermân-ı âlî şerh virildi.

Fî 5 Ca (Cemâziye'l-evvel) sene 1204.

Fimâ-ba'd hilâf-ı rızâ hareketde bulunmamak şartıyla itlâk olunmuşdur.

Fî evâsıt-ı R (Rebî'ü'l-âhîr) sene 1205(?).

S:96

[s.96/1]

Mağnisa Kazâsı Nâ'ibine hüküm ki,

Sen ki mevlânâ-yı mûmâ ileyh el-Hâc Receb zîde ilmuhûsun, rikâb-ı hümayûnuma mektûb gönderüp Medîne-i Mağnisa'ya muzâfa Turgudlu Kazâsı'nda sâkin bi'l-cümle ulemâ ve sulehâ ve e'imme ve hutebâ ve şürefâ ve re'âyâ ve berâyâ ve sâ'ir fukarâ ve zu'efâ bi-esrihim meclis-i şer'e varup bundan akdem kasaba-i mezbûrede me'zûn-ı bi'l-iftâ olan Ömer Efendi-zâde Abdurrahîm zîde ilmuhû zübûr-ı ulûm ile ...? ve envâ' fezâ'il ile pîraste lâbis hil'ati vera' ve takvâ ve neşr-i ulûm ile meşgûl olup ber-vech-i me'mûriyyet-i de'âvî-i şer'iyyeye dâ'ir mevâd içün istiftâ olundukda ehemmi-akvâl-i e'imme-yi hanefiyye ile iknâ ve bi'l-cümle talebesiyle du'âda evkât-güzâr iken merkûm Abdurrahîm bâ-işâret-i Şeyhü'l-islâmî emr-i âlî-şân ile li-ecli't-te'dîb Medîne-i Mağnisa'ya nefy ve imtisâlen medîne-i mezbûrede meks ve ikâmet üzre olup bu anadek dâr u diyârından ve ıyâl u evlâdından mehcûr olmağın ıyâl u evlâdı kasaba-i mezbûrede zelîl ve sefil ve ser-gerdân ve ol vechle perîşânü'l-hâl ve muzdâribu'l-ahvâl olduklarından mâ'adâ merkûm gâyet alîl ve ihtiyâr ve müsin ve şâyeste-i merhamet ve sezâ-vâr-ı âtîfet olmağla hâli perîşâniyyetine merhameten ve ıyâl u evlâdına şefkaten kemâ-fi's-sâbık dersiyle meşgûl olmak üzre afv ve itlâkı bâbında emr-i şerîfim ısdârı niyâziyla vâkı' hâli Der-aliyyeme mahzar

iderek sen dahi mahzarımızı musaddık i'lâm ider deyü incâ etmeleriyle merkûm Abdurrahîm fi'l-hakîka usât-ı mezbûre ile müttefik olup merkûmûnun tahrîr ve istirhâmları vâkı'a mutâbık ve nefsü'l-emâre muvâfık olduğuna sen dahi amel-i muhît olmağla afv ve ıtlâkı bâbında su'âllerine müsâ'ade-i seniyyem erzânî kılınmasını bi'l-iltimâs i'lâm ve istirhâmları üzre ıtlâkı bâbında emr-i celîlü'l-kadrim sudûrunu a'lemü'l-ulemâi'l-mütebahhirîn, efdâlü'l-fudalâi'l müteverri'în bi'l-fi'l Şeyhü'l-islâm ve Müfti'l-enâm olan Hamîdî-zâde Mevlânâ Mustafa fezâ'ilühû işâret etmeleriyle işâretleri mücebince ıtlâk olunmak bâbında.

Fî evâsıt-ı R (Rebî'ü'l-âhîr) sene 1204.

[s.96/2]

Bursa Kādîsına ve hâlâ rikâb-ı hümayûnumda çavuşbaşı olan Mîr Mehemed Sa'îd dâme mecduhûya hüküm ki,

Fırt ma' Şami Kazâsı'ndan Hasan ve Mahmûd Paşa'da sâkin ve Bekir Hasan nâm kimesnelerin hilâf-ı marzî harekâta ictirâları hasebiyle te'dîbleri iktizâ etmekle çavuş mübâşeretiyle mezbûrların Bursa'ya nefy ü iclâ olunmaları fermânım olmağın, imdi sen ki çavuşbaşı-i mûmâ ileyhsin, mezbûrları ahz ve Dîvân-ı hümayûnum çavuşlarından ta'yîn olunan () çavuş zîde kadruhû ile Bursa'ya irsâl ve tesyîre mübâderet ve sen ki mevlânâ-yı mûmâ ileyhsin, vüsûllerinde merkûmları Bursa'da menfiyyen meks ve ikâmet itdirüp bilâ-emr-i şerîf hatve-i vâhide ve mahal-i âhara hareketlerine irâ'et-i ruhsatdan hazer ve mücânebet ve vüsûl ve ikâmet etdirildiğini çavuş-ı merkûm ile Der-sa'âdetime iş'âra müsâra'at eylemen bâbında.

Fî evâsıt-ı R (Rebî'ü'l-âhîr) sene 1204.

Ber-mûceb-i emr-i âlî mezbûrân menfiyyen meks ve ikâmet itdirildiğini nâtık Bursa Kādîsı'nın vârid olan i'lâmının mefhûmu bâ-fermân-ı âlî şerh virildi.

Fî Selh R (Rebî'ü'l-âhîr) sene 1204.

Ancak Âsitânede sâkin Hasan 'ın bâ-işâret-i aliyye ıtlâkiçün emr yazılmıştır.

Fî 5 C (Cemâziye'l-âhîr) sene 1204.

[s.96/3]

Rikâb-ı hümâyûnumda çavuşbaşı olan Mîr Sa'îd dâme mecduhûya ve İstanköy Cezîresi Nâ'ibine ve Yeniçeri Zâbiti () zîde kadruhûya hüküm ki, Sabıkâ Ayaş Müftîsi olan Ayaş'da sâkin Abdulhalîm nâm kimesne kendü hâlinde olmadığından şehir kethüdâlığı dâ'iyyesiyle kazâ-i mezbûr sükkânından zümre-i ehl-i ırzın ta'addîlerini hilâf-ı şer' ve bi-gayr-ı hakkın ve emvâl ve eşyâlarını nehb ü gâret ve bir seneden berü yüz kise akçeden mütecâviz hakk-ı fukarâyı ahz eylediğine adem-i itâ'at ve kazâ-i mezbûrun serdâr ve nâkıbü'l-eşrâf kâ'im-makâmılığını dahi kendü tarafgîrlere hasr ile zulm ve ta'addîsinin nihâyeti olmadığı bundan akdem kazâ-i merkûm ahâlîsi tarafından bâ-arz-ı hâl inhâ oldukda müftî-i sâbık-ı merkûmun li-ecli't-te'dîb Sinob'a nefy ü iclâsı bâbında bâ-işâret-i Şeyhü'l-islâm ve Müftî'l-enâm sudûr iden emr-i şerîfim çavuş mübâşeretiyle mahalline irsâl olumuşken müftî-i sâbık-ı merkûm Ayaş'dan firâr ve Der-sa'âdetime vârid ile ihtifâyâ ictisâr eylediğine bi't-taharrî merkûm Abdulhalîm ve altı nefer rûfekâsı ahz ve habs olunmağla el-hâletü hâzihî eyyâm-ı şitâ takrîbiyle bahâra menfâsına irsâl ve muhâtara melhûz olmak mülâsebesiyle merkûm Abdulhâlîm çavuş mübâşeretiyle ve altı rûfekâsı dahi ocakdan ta'yîn olunan mübâşir ma'rifetiyle İstanköy Cezîresi'ne irsâl ve cezîre-bend olunmaları fermânım olmağın, imdi sen ki çavuşbaşı-i mûmâ ileyhsin, merkûm Abdulhalîm Dîvân-ı hümâyûnum çavuşlarından () çavuş zîde kadruhû mübâşeretiyle refekâları merkûmûnu dahi ocakdan ta'yîn olunan () mübâşeretiyle İstanköy Cezîresine iclâ ve irsâllerine mübderet eylesin. Ve siz ki mevlânâ ve yeniçeri zâbiti mûmâ ileyhimâsız, Ayaş müftîsi sâbık-ı merkûm ile rûfekâsı mezbûreler vüsûllerinde cezîre-i mezbûrede menfiyyen meks ve ikâmet itdirüp bilâ-emr-i şerîf hatve-i vâhîde mahall-i âhara hareketlerine irâ'et-i ruhsatdan hazer ve mücânebet ve ikâmetlerini mübâşirân-ı mûmâ ileyhimâ ile Der-aliyyeme tahrîr ve i'lâma müsâra'at eylemen bâbında.

Fî evâsıt-ı R (Rebî'ü'l-âhîr) sene 1204.

Müftî-i merkûmun altı nefer avenesi ocakdan müte'ayyîn çavuş ile lede'l-vüsûl bermûceb-i emr-i âlî meks ve ikâmet itdirildiğini nâtk İstanköy Cezîresi Nâ'ibinin vârid olan i'lâmının mefhûmu bâ-fermân-ı âlî şerh virildi.

Fî 2 C (Cemâziye'l-âhîr) sene 1204.

Müftî-i merkûmun alâ-eyyi-hâlin ahz ve nefyiçün emr-i âlî yazılmıştır.

Fî evâ'il-i L (Şevvâl) sene 1204.

[s.96/4]

Hâlâ rikâb-ı hümâyûnumda çavuşbaşısı olan Mîr Sa'îd dâme mecdûhuya ve Resmo Cezîresi Nâ'ibine hüküm ki,

Müneccim-i sâni olan Ya'kûb bu def'a hilâf-ı rızâ ba'zı harekât-ı reddiyeye ictisâr eylediğine binâ'en te'dîbi lâzım gelmeğin ibreten li'l-gayr ismî defter-i müderrisînden hal ve imhâ ve kendüsü evlâd-ı ıyâliyle Resmo Cezîresi'ne nefy ü iclâ olunmasını bi'l-fi'l Şeyhü'l-islâm ve Müftî'l-enâm Mevlânâ Hamîdî-zâde Mustafa edâmallâhu te'âlâ fezâ'ilühû işâret etmeleriyle şeref-yâfte-i sudûr olan hatt-ı hümâyûnum mehâbet-makrûnum mücebince ve Şeyhü'l-islâm müşârun ileyhın işâretleri mücebince müneccim-i sâni-i merkûmun çavuş mübâşeretiyle li-ecli't-te'dîb evlâd u ıyâliyle cezîre-i mezkûreye nefy ü iclâsı fermânım olmağın imdi sen ki çavuşbaşı-i mûmâ ileyhın, merkûm Ya'kûb'u Dîvân-ı hümâyûnum çavuşlarından ta'yîn olunan () çavuş zîde kadruhû mübâşeretiyle evlâd-ı ıyâliyle Resmo Cezîresi'ne nefy ü iclâyâ mübâderet eylesin. Ve sen ki cezîre-i mezbûre nâ'ibi mevlânâ-yı mûmâ ileyhın, merkûm Ya'kûb, evlâd u ıyâliyle mübâşir-i merkûm ile ol tarafa lede'l-vüsûl cezîre-i merkûmede menfiyyen meks ve ikâmet itdirüp bilâ-emr-i şerîf itlâk ve bir hatve mahall-i âhara hareketine irâ'et-i ruhsatdan mücânebet ve cezîre-i merkûmeye vüsûllerini çavuş-ı merkûm ile Der-aliyyeme tahrîr ve iş'âra mübâderet eylemen bâbında.

Fî evâhir-i R (Rebî'ü'l-âhîr) sene 1204.

Hatt-ı rikâb takrîri devletlû re'îs efendimiz tarafındandır.(?)

Merkûm menfiyyen meks ve ikâmet itdirilidiğini nâtık Resmo Nâ'ibinin vârid olan i'lâmının mefhûmu bâ-fermân-ı âlî şerh virildi.

Fî 29 Ca (Cemâziye'l-evvel) sene 1204.

Itlâkiçün emr-i âlî yazılmıştır.

Fî evâ'il-i S (Safer) sene 1205.(?)

S:97

[s.97/1]

Zikr-i âtî firârîlerin bulunduğu mahallin kâdîsıyla Limni Cezîresi Na'ibine ve Rumili Kâ'im-makâmına ve hâlâ Kâ'im-makâm-ı âlî-makâmım şa'îr emîni ve bu husûsa bundan akdem Der-sa'âdetimden mübâşir ta'yîn olunup ol tarafda olan Ali zîde mecduhümâyâ hüküm ki,

Köprülü Kazâsı Nâ'ibi Mevlânâ Esmâ-zâde Lütfullâh (?) zîde ilmuhûnun bu def'a rikâb-ı hümayûnuma takdîm olunan i'lâm ve Köprülü Kazâsı ahâlîsinin mahzarlarında Köprülü Kazâsı ahâlîsi üzerlerine lâzım gelen avâriz ve sâ'ir evâmir-i aliyyemle vâkî' tekâlîfî emr ü defter mûcibiyle cem'ine me'mûra edâda kusûrları yoğken kazâ-i mezbûrda şehir kethüdâlığı dâ'iyyesinde olan Arnavud tâ'ifesinden Abdurrezzâk Bey dimekle ma'rûf kimesne bin yüz doksan senesinde berü beher tekâlîf vukû'unda emr ü defterden ziyâde kendü nefsiçün mebâliğ-i vâfire tevzî' iderek fukarâdan cebren üç yüz kiseden mütecâviz akçe tahsîl eylediklerini ahâlî-i mezbûre rikâb-ı müstetâbıma mukaddemâ sûretleri arz-ı hâllerıyla lede'l-istid'â mübâşir-i mûmâ ileyh ma'rifetiyle mahallinde şer'le rû'yet ve ba'de's-sübûti's-şer'î zimmetinde zuhûr iden hukûk ashâbına istirdâd ve keyfîyyet sûret-i sicillâtıyla Der-aliyyeme arz ve i'lâm olunmak bâbında sudûr iden emr-i şerîfim mübâşiri ile tesyîr olundukdan sonra merkûm Abdurrezzâk'ın tahrîkiyle mukaddemâ umûr-ı vilâyete karışmamak üzre tenbîh ve te'kîd ve men'î tahrîr olunan kazâ-i mezbûr sâkinlerinden şehir kethüdâlığı iddi'âsından olan Arslan Süleymân Ağa ve Murâd oğlu Osmân Ağa dimekle meşhûr kimesneler birbirleriyle müttefikan merkûm Süleymân sene-i mezbûrede kendü nefsiçün emr ü defterden ziyâde kırk kise ve mezbûr Osmân dahi kezâlik kendü nefsiçün bir def'a elli bir def'a dahi sekiz kise akçe tevzî' ve fukarâdan cebren ve kahren tahsîl ve envâ'-ı mezâlîme ictisâr birle umûr-ı mühimmenin ta'tîline ve fukarânın perîşâniyyetlerine bâ'is ve bâdî olmalarıyla mezbûrân Süleymân ve Osmân'ın fukarâdan cebren ve kahren aldıkları mebâliğ tahsîl ve ashâbına istirdâd ve merhamen li'l-gayr merkûmânın Limni Cezîresi'ne nefy ü iclâ ve şerr ü mazarratından ahâlî-i fukarâ tahlîs olmalarıçün emr-i şerîf sudûru niyâzında olmalarıyla müsâ'de-i aliyyem erzânî kılınması husûsunu Köprülü Nâ'ib-i mevlânâ-yı mûmâ ileyh bundan akdem i'lâm eylediği mübâşiri ma'rifetiyle mukaddemâ sâdır olan emr-i şerîfim mücebince vech-i meşrûh üzre nefyleri

zımında işbu sene-i mübâreke evâ'il-i Muharremde sudûr iden emr-i şerîfîm mahalline lede'l-vürûd merkûmân Süleymân ve Osmân adem-i itâ'at birle firâr etmeleriyle îfâ-yı hakk ve infâz-ı emr-i şerîf mümkün olmamağla mukaddem sudûr iden emr-i şerîf mücebince te'kîdi hâvî bu def'a dahi emr-i celîlü'l-kadrim ısdârı tahrîr ve istid'â ve Dîvân-ı hümayûnumda mahfûz ahkâm-ı kuyûdâtı istikrâ olundukda ber-minvâl-i muharrer târîh-i merkûmda emr-i şerîf virildiği mastûr ve mukayyed olunmağla siz ki mevlânâ ve kâ'im-makâm ve mübâşir-i mûmâ ileyhimsiz, mukaddem sâdır olan emr-i şerîf mücebince merkûmân Süleymân ve Osmân ba'de't-terâfu' mahall-i menfâlarına irsâl ve tesyîr olunmaları fermânım olmağın, te'kîden ve isti'câlen işbu emr-i şerîf dahi ısdâr ve irsâl olunmuşdur. İmdi mukaddem sudûr iden emr-i şerîfîmin bi-eyyi hâlin tenfîz ve icrâsı matlûb olmağla siz ki mevlânâ ve kâ'im-makâm ve mübâşir-i mûmâ ileyhimsiz, ma'rifetiniz ile mezbûrân Arslan oğlu Süleymân ve Murâd oğlu Osmân'ı bi-eyyi hâlin bulundukları mahallde ahz ve huzûr-ı şer'e ihzâr ve iddi'â-yı hukûk ve ta'yîn-i mâdde iden husemâlarıyla ferdan ferdâ terâfu'-ı şer' ve ber-minvâl-i muharrer zimmetlerinde şer'an sâbit ve mütehakkık olan hukûk-ı fukarâ her ne ise hükm idüp temâmen tahsîl ve ashâbına redd ve teslîm ve icrâ-yı hakk olundukdan sonra mezbûrân Süleymân ve Osmânı li-eclî't-te'dîb cezîre-i mezbûreye nefy ü iclâ ile infâz-ı hükm-i münîfime ihtimâm ü dikkat ve îfâ-yı hukûk ve adem-i nüfûz-ı emr-i münîfimi müceb hâlât-ı nâ-marziyye vukû'undan be-gâyet ittikâ ve mübâ'adet eyleyesiz. Ve sen ki Limni Nâ'ibi mevlânâ-yı mûmâ ileyhisin, vüsûllerinde mezbûrânı cezîre-i mezbûrede menfiyyen meks ve ikâmet itdirüp bilâ-emr-i şerîf itlâk ve firârlarından hazer ve mücânebet ve vüsûl-i cezîre olduklarını Der-sa'âdetime i'lâma mübâderet eylemen bâbında.

Hâşim.

Fî evâsıt-ı R (Rebî'ü'l-âhîr) sene 1204.

[s.97/2]

Limni Cezîresi Nâ'ibine hüküm ki,

Şerîfe Zeyneb nâm hâtûn rikâb-ı hümayûnuma gelüp bunun oğlu dergâh-ı mu'allâm cebeciler ocağından yedinci bölüğün neferâtından Selîm nâm müşahhâs sekrân olarak esvâk ve bazarda geşt ü güzâr ile hetk-i ırz ve ebnâ-yı sebili ta'arruz eylediğine binâ'en sâ'ire ibreten te'dîbi lâzım gelmekden nâşî mezbûr fîmâ-ba'd iki

sahhlu fermân-ı âlî sâdır olmadıkça ıtlâk olunmamak üzre zâbiti ma'rifetiyle ahz ve mahbûsen Limni Cezîresi'ne bâ-fermân-ı âlî nefy ü iclâ olunmuşıdi. Ancak merkûm fîmâ-ba'd kend hâlinde olup bu makûle hareketde olmamak şartıyla kayd-ı nefyden ıtlâk ve sebîli tahliye olunmak bâbında emr-i şerîfim sudûrunu istid'â etmekle, fîmâ-ba'd bu makûle hareketde olmamak şartıyla merkûmun afv ve ıtlâkı fermânım olmağın, imdi sen ki mevlânâ-yı mûmâ ileyhısın, merkûmun fîmâ-ba'd bu makûle hareketde bulunmamak şartıyla cürmü afv olunduğu ma'lûmun oldukda kayd-ı nefyden ıtlâk ve sebîlin tahliye eylemen bâbında. **Hâmî**

Fî evâhir-i R (Rebî'ü'l-âhîr) sene 1204.

[s.97/3]

Mısır Vâlisine ve Dimyat Kādîsına ve zikr-i âtî kimesnenin bulunduğu mahallin kādîsına hüküm ki,

Bundan akdem İskenderiye Kādîsı iken vefât iden es-Seyyid el-Hâc Halîl'in vereselerine merhameten işbu sene-i mübâreke Safer-i gurresinde on iki mâhı zabt etmek üzre İskenderiye Kādîsı Mevlânâ Ali Behçet zîde ilmuhû niyâbeten zabt ve hasılâtını müteveffâyı merkûmun veresesine irsâl etmek üzre hâlâ Anadolu Kaz'askeri olan Mevlânâ Mehmed Emîn edâmallâhu te'âlâ fezâ'ilühû tarafından virilen mûmzâ ve memhûr mektûb mücebince sudûr iden emr-i şerîfim mantûkunca kazâ-i mezbûru zabt ve icrâ-yı ahkâm şer'îyye etmek murâd eyledikde Dimyat Kazâsı'ndan eşîrrâdan Seyyid Mehmed Efendi (?) dimekle ma'rûf kimesne zuhûr ve kazâ-i mezbûru bilâ-sened-i şer'î zabt sevdâsıyla mu'âvinlerine iştirâ için müdâhale ve zabta mumâna'at ve merkûm Seyyid Mehmed Efendi'nin öteden berü müfsid ve muhtekir olup hilâf-ı marzî harekâta tasaddîsi kazâ-i mezkûr ahâlîsi ihbâr ve diyâr-ı âhara nefy ü iclâsıyla şerr ü mazarratı men' ü def' olunmak bâbında emr-i şerîfim sudûru iltimâs olunduğunu İskenderiye Na'ibi mevlânâ-yı mûmâ ileyhın Der-sa'âdetime vârid olan i'lâmında tahrîr ve istid'â olunmağla sen ki Mısır Vâlisi vezîr-i müşârun ileyhısın, merkûm Seyyid Mehmed Efendi'nin diyâr-ı âhara nefy ü iclâ olunması fermânım olmağın imdi siz ki vezîr-i müşâr ve Dimyat Kādîsı mûmâ ileyhimâsız, mezbûr Mehmed Efendi'yi ma'rifetiniz ile diyâr-ı âhara nefy ü iclâyâ mübâderet ve mezbûr kangı mahalle nefy olunur ise mahall-i menfâsı ta'rifîyle tahrîr ve inhâya müsâra'at eyleyesiz. Ve sen ki mezbûrun nefy olunduğu mahallin

kādîsı mevlânâ-yı mûmâ ileyhsin, vüsûlünde mezbûru taht-ı hükûmetinde menfiyyen meks ve ikâmet itdirüp bilâ-emr-i şerîf ıtlâk ve mahall-i âhara harekete irâ'et-i ruhsatdan mücânebet eylemen bâbında.

Fî evâhir-i R (Rebî'ü'l-âhîr) sene 1204.

S:98

[s.98/1]

Limni Kal'ası Dizdârına hüküm ki,

Kavala Kādîsı Mevlânâ Halîl zîde fazlühû rikâb-ı hümayûnuma mektûb gönderüp Kavala'da sâkinûn ulemâ ve sulehâ ve e'imme ve hutebâ ve sâ'ir ahâlî-i re'âyâ ve berâyâ ve fukarâ meclis-i şer'e varup mahrûse-i mezbûre sükkânından Azeb Ağası Abdullâh nâm şakâvet-pîşe kendü hâlinde olmayup ehl-i ırz makûlelerini hilâf-ı şer'i şerîf ve mugâyir-i emr-i münîf tecrîm tekdîr ve hetk-i ırz ve gasb-ı emvâl ve katl-i nüfûs eylediği zâhir ve merkûm Abdullâh kurb ve civârında vâkı' Pravişte Nâ'ibi'ne hilâf-ı inhâ gûnâ-gûn i'lâm itdirüp mahrûse-i mezbûre sâkinlerinden Tosun Mehemmed'in Ammisi Hüseyin ve Paşu Nu'mân (?) nâm kimesneler ile sâ'irleri Kavala Kazâsı'na tâbi' Na'ili Karyesi'nde katl-i vâfir hasârat eylediler deyü mezbûrân Hüseyin ve Nu'mân'ın te'dîbleriçün Limni Kal'ası'na kal'a-bend olunmalarını hâvî bir kıt'â emr-i âlî-şânım ısdâr itdürüp ancak Tosun Mehemmed'in Ammisi Hüseyin deyü zikr olunan sâbık Pravişte Çorbacısı ve Kavala Mütessellimi ve cümlelerin muhtârı olup tarafından kurâ-i vâhide (?) rencîde ve remîde olmuş değil iken merkûm Abdullâh'ın derûnunda muzmer arz-ı nefsanîyyet-i kadîmesi olup icrâ idemediğinden ifk ü iftirâya tasaddî itmekle mezbûrân Hüseyin ve Nu'mân'ın afv ve ıtlâkları bâbında emr-i celîlü's-şânım sudûru bâbında arz eylediler deyü ilhâh etmeleriyle vâkı' hâli bi'l-iltimâs arz eylediği ecilden mezbûrânın ıtlâkları bâbında.

Fî evâhir-i R (Rebî'ü'l-âhîr) sene 1204.

[s.98/2]

Kütahya Kal'ası Dizdârına hüküm ki,

İznik Menzilcisi Ya'kûb ve İznikmid Menzilcisi Seyyid Ali Alemdâr nâm kimesnenin umûr-ı mühimme-i müsta'cele ile mürûr-ı ubûr iden Devlet-i aliyyem ulaklarının yedlerinde olan gerek in'âm ve gerek ücret-i menzil ahkâmına adem-i

itâ'at ve cümlesinden münâfi-i rızâ onar guruş kirâ ahz ve virmeyenleri menzil-hânede bî-hûde meks ve bu vechle umûr-ı mühimmenin ta'tiline bâ'is oldukları ihbâr olduğuna binâ'en te'dîbleri derece-i vücûbet idiğü muktezâ-yı vakt ü hâlden olmağla merkûmânı ocakdan mübâşir ma'rifetiyle ahz ve Kütahya Kal'ası'na kal'a-bend olunmaları bâbında bundan akdem emr-i şerîfim sâdır olmuş idi. Ancak İznikmid ahâlîlerinin bu def'a rikâb-ı hümâyûnuma takdîm eyledikleri arz-ı hâlleri mefhûmunda İznikmid Menzilcisi merkûm Seyyid Ali hizmet-i mezkûresinde kıyâm ve kusûru yoğiken bu esnâda ba'zı ashâb-ı agrâzın hilâf-ı inhâsına mebnî kal'a-i mezkûre kal'a-bend ve ahvâli diğer-gûn ve bundan böyle umûr-ı menzil ber-vech-i meşrûh idâre ve rü'yet ideceğine ba'zı tekeffül birle ka'a-i mezbûreden afv ve itlâkı bâbında emr-i şerîf-i merhamet-redîfim sudûrunu istid'â eyledikleri ecilden, İznikmid Menzilcisi merkûm Seyyid Ali'nin virilen emrden ismi kaydı terkîn ve itlâkı fermânım olmağın imdi sen ki dizdâr-ı mûmâ ileyhsin, İznikmid Menzilcisi merkûm Seyyid Ali'nin virilen emrden ismi terkîn ve afv olduğu ma'lûmun oldukda yalnız merkûm Seyyid Ali kal'a-i merkûmeden itlâk ve sebîlin tahliye eylemen bâbında. Fî evâhir-i R (Rebî'ü'l-âhîr) sene 1204.

[S:98/3]

Dörtdivan Kādîsına ve Bolu Hâssa Voyvodaları Halîl ve Hüseyin ve mukaddemâ Bolu Sancağından ihrâc-ı asâkire me'mûr Ser-turnayî Halîl zîde mecduhümâyâ ve Sinob Kal'ası Dizdârına hüküm ki,

Sen ki turnacıbaşı-i mûmâ ileyhsin, bu def'a tarafından Der-sa'âdetime vârid olan tahrîrâtında livâ-i mezbûrdan müretteb asâkir-i matlûbeden Dörtdivan Nâhiyesi'ne isâbet iden yüz neferin ihrâciçün sudûr-ı emr-i âlî irsâl olunduktan sonra kendün dahi bi'n-nefs nâhiye-i mezbûreye vârup emr-i âlîyi kırâ'at ve mazmûn'-ı kırâ'at olundukda nâhiye-i mezbûre sâkinlerinden derebeyliği iddi'âsında olan ...? Kādî-oğlu Hüseyin nâm şakî adem-i itâ'at sûretini izhâr ile sabıkü'z-zikr yüz neferin her birinden zecren akçe tahsîl eylediğinden şakiyy-i merkûmun şerr ü mazarratından harekete bî-mecâl olduklarından ve şakiyy-i merkûmun karındaşı Mustafa ve Ömer'in dahi hilâf-ı şer'-i şerîf etvâre tasaddîleri ve merkûmların harekâta nâ-bercâları âhar kazâlara dahi sirâyet ve asâkir-i ihrâc dû-çâr akide-i usret (?) olacağı tahrîr ve iş'âr olunması husûs-ı mezbûr hâlâ rikâb-ı hümâyûnumda sekbânbaşı olan

İsmâ'îl dâme mecduhûdan isti'lâm olundukda merkûm Hüseyin ve karındaşları Mustafa ve Ömer'in ber-vech-i muharrer hilâf-ı rızâ harekât-ı nâ-ber-câye mücâseretlerinden nâşî merkûmûnun kendülerini te'dîb ve âharlarını terhîb için ocakdan mübâşir ma'rifetiyle katle bedel Sinob Kal'ası'na kal'a-bend olunmaları bâbında siz ki Bolu ve Dörtdivan Voyvodaları ve Turnacıbaşı-i mûmâ ileyhimsiz, size hitâben emr-i şerîfim sudûrunu sekbânbaşı-i mûmâ ileyh i'lâm etmekle vech-i meşrûh üzre amel olunmak fermânım olmağın işbu emr-i şerîfim ısdâr ve () ile ırsâl olunmuşdur. İmdi siz ki voyvodalar ve turnacıbaşı-i mûmâ ileyhimsiz, ma'rifetiniz ve ocakdan ta'yîn olunan mübâşir-i mûmâ ileyh ma'rifetiyle merkûmları ahz ve Sinob Kal'ası'na ırsâl ve tesyîrlerine müsârâ'at ve sen ki dizdâr-ı merkûmsun, merkûmûnu vüsûllerinde katle bedel kal'a-i mezbûreye vaz' ve kal'a-bend eyleyüp bilâ-emr-i şerîf itlâk ve firârlarından gâyetü'l-gâye tehâşî ve mücânebet ve vüsûl ve kal'a-bendlerini Der-aliyyeme tahrîr ve inhâya müsârâ'at eylemen bâbında.

Fî evâhir-i R (Rebî'ü'l-âhîr) sene 1204.

[s.98/4]

Hâlâ rikâb-ı hümâyûnumda çavuşbaşı olan Mîr Sa'îd dâme mecduhûya ve Limni Cezîresi Nâ'ibine hüküm ki,

Mukaddemâ Limni Cezîresi'ne nefy ba'dehû itlâk olunan dört nefer Mısır vekîllerinin bir neferi fevt olmuş olmağla mâ'adâ Abdurrahmân Bey ve Osmân Bey ve Süleymân Kâşif nâm üç neferin ve usât-ı umerâ taraflarından mukaddemce Der-aliyyeme bâ-tahrîrât vârid olan Sâlih nâm kimesnenin kendü hâllerinde durmayup Kahire-i Mısır'a îrâs-ı ihtilâli mûcib hareketde oldukları tahkîk olmağla nizâm-ı Mısıryeye halelden vikâyeten tard u teb'îd ve nefy ve tagrîbleri lâzımeden olmağdan nâşî şeref-yâfte-i sudûr olan hatt-ı hümâyûn-ı şevket-makrûnum mücebince merkûmûnun çavuş mübâşeretiyle Limni Cezîresi'ne nefy ü iclâları fermânım olmağın imdi sen ki çavuşbaşı-i mûmâ ileyh sin, merkûmun Abdurrahmân Bey ve Osmân Bey ve Süleymân Kâşif ve tahrîrât ile gelen mezkûr Sâlih Dîvân-ı hümâyûnum çavuşlarından () çavuş zîde kadruhûya terfîk ve Limni Cezîresi'ne nefy ü iclâya mübâderet eylesin. Ve sen ki cezîre-i mezkûrede nâ'ib mevlânâ-yı mûmâ ileyh sin, vüsûllerinde cezîre-i mezkûrede bir münâsib mahallde menfiyyen meks ve ikâmet ikâmet itdirüp bilâ-emr-i şerîf itlâk ve mahall-i âhara hareketlerine irâ'et-i ruhsatdan

be-gāyet tehâşî ve mücânebet ve vüsûl ve ikâmetlerini çavuş-ı mûmâ ileyh ile Der-aliyyeme i'lâm ve işâret eylemen bâbında.

Fî evâhir-i R (Rebî'ü'l-âhîr) sene 1204.

Ber-mûceb-i emr-i âlî merkûmûn cezîre-i mezbûrede menfiyyen meks ve ikâmet itdirildiğini nâtık Limni Cezîresi Nâ'ibinin vârid olan arzının mefhûmu bâ-fermân-ı âlî şerh virildi.

Fî 14 C (Cemâziye'l-âhîr) sene 1204.

[s.98/5]

Hâlâ rikâb-ı hümâyûnumda çavuşbaşı olan Mîr Sa'îd dâme mecduhûya ve Amasya Kādîsına hüküm ki,

Hasbe'l-iktizâ Müneccimbaşı Nu'mân'ın azl ve Amasya'ya nefy ü iclâsı husûsunu bi'l-fi'l Şeyhü'l-islâm ve Müftî'l-enâm olan Hamîdî-zâde Mevlânâ Mustafa edâmallâhu te'âlâ fezâ'ilühû işâret etmeleriyle işâretleri mûcebince çavuş mübâşeretiyle nefy ü iclâ olunmak fermânım olmağın imdi sen ki çavuşbaşı-i mûmâ ileyhsin, müneccimbaşı-i sâbık-ı mûmâ ileyhi Dîvân-ı hümâyûnum çavuşlarından ta'yîn olunan () çavuş zîde kadruhûya terfîk ve Amasya'ya nefy ü iclâyâ mübâderet eylesin. Ve sen ki Amasya Kādîsı mevlânâ-yı mûmâ ileyhsin, vüsûlünde mûmâ ileyhi Amasya'da menfiyyen meks ve ikâmet itdirüp bilâ-emr-i şerîf itlâk ve mahall-i âhara hareketine irâ'et-i ruhsatdan tehâşî ve mücânebet ve vüsûl ve ikâmetini çavuş-ı merkûm ile Der-aliyyeme tahrîr ve işâret eylemen bâbında.

Fî evâhir-i R (Rebî'ü'l-âhîr) sene 1204.

Amasya'ya nahviçün sonra işâret-i aliyyem cereyân (?) etmekle ol vechle hal ile tanzîm olunmuşdur.

Ber-mûceb-i emr-i âlî merkûm Amasya'da menfiyyen meks ve ikâmet itdirildiğini nâtık Amasya Kādîsının vârid olan i'lâmının mefhûmu bâ-fermân-ı âlî şerh virildi.

Fî 23 C (Cemâziye'l-âhîr) sene 1204.

Bâ-işâret-i aliyye itlâkiçün emr yazılmışdır.

Fî evâ'il-i C (Cemâziye'l-âhîr) sene 1205.

S:99

[s.99/1]

Çubukabad Kādîsına ve asker ihrâcına mukaddemâ Der-aliyyemden mübâşir ta'yîn olunan dergâh-ı mu'allâm gediklülerinden Hâcî Mahmûd zîde mecduhûya ve Ankara Kal'ası dizdârına hüküm ki,

Çubukabad Kazâsı sâkinlerinden Hâcî Sâlih zîde kadruhûnun bundan akdem mâliyeden sâdir olan emr-i şerîf ile meştâ-yı ordu-yı hümâyûnuma bi'n-nefs azîmet etmek üzre me'mûr-ı gadîrî (?) olduğu beş yüz nefer süvârinin iktizâ iden mîrîleri sen ki gedüklü-yi mûmâ ileyhsin, ol tarafa lede'l-vüsûl mûmâ ileyh ber-mantûk-ı emr-i âlî bayraklarını küşâd ve bölükbaşılarını tanzîm ve asâkir-i merkûmenin cem' ve tahrîrine mübâşeret eylemişiken, kazâ-i mezbûr sükkânından Hendân-oğlu Mustafa (?) ve Fucûr-oğlu İbrâhîm ve Subturu-oğlu Hasan (?) ve Ca'fer oğlu Dede nâm mefsedet-pîşeler karyelerinin hisselerine isâbet iden neferâtı virmediklerinden mâ'adâ sâ'ir neferâtından tahrîk ve iğfâl birle azîmetlerine mâni' oldukları beyânıyla merkûmûnun te'dîleri bâbında emr-i şerîfim sudûrunu siz ki mevlânâ ve gedüklü-yi mûmâ ileyhimâsız, bu def'a tarafınızdan mûmâ ileyh Sâlih zîde kadruhû tarafından Der-sa'âdetime vârid olan i'lâm ve arz-ı hâllerde ve ahâlînin mahzarlarından tahrîr ve inhâ olunmağla sen ki gedüklü-yi mûmâ ileyhsin, merkûmlar fîmâ-ba'd tahrîri fermânım olan asâkirin ihrâclarına muhâlefet iderler ise mübâşeretinle Ankara Kal'ası'na kal'a-bend olunmaları fermânım olmağın, imdi sen ki mevlânâ-yı mûmâ ileyhsin, mazmûn-ı emr-i şerîfî merkûmûna inhâda ve iş'âra ve mübâderet ve tahrîri fermânım olan asâkir-i mezbûrenin fîmâ-ba'd muhâlefet ve müdâhale olunmamak husûsuna ihsân-ı devlet eylesin. Şöyleki merkûmûn memnû' ve mütegalibine mûmâna'at ısrârları zâhir olur ise li-ecli't-te'dîb gedüklü-yi mûmâ ileyh mübâşeretiyle ihrâclarına, Ankara'ya irsâle mübâderet ve sen ki dizdâr-ı mûmâ ileyhsin, vüsûllerinde merkûmları kal'a-i mezbûreye vaz' ve habs eyleyüp bilâ-emr-i şerîf itlâk ve firârlarından hazer ve mücânebet ve vüsûllerini i'lâma müsâra'at eylemen bâbında.

Fî evâhir-i R (Rebî'ü'l-âhîr) sene 1204.

Tekrâr emr yazılmışdır.

Fî evâhir-i B (Receb) sene 1204.

[s.99/2]

Tırhala Kal'ası Dizdârı () zîde hıfzuhûya hüküm ki,
 Yanya Kazâsı sükkânından Mîr Ebûbekir-oğulları Mîr Mustafa ve Ali ve Azîz-zâde Ya'kûb nâm kimesneler mûkız-ı fitne ve kendü hâlleriyle meşgûl olmayup ihtilâl-i şîrâze-i nizâm-ı memleketi mûcib harekete tasaddîlerinden nâşî umûr-ı mühimmenin ta'tîline bâ'is ve bâdî oldukları mukaddemâ inhâ ve te'dîbleri istid'â olmağla merkûmûn Mîr Ebûbekir-oğulları Mîr Mustafa ve Ali ve Azîz-zâde Ya'kûb ıslâh-ı nefis idinceye kadar li-ecli't-te'dîb çavuş mübâşeretiyile Tırhâla Kal'ası'na kal'a-bend olunmaları bâbında emr-i âlî-şânım sâdır olmuş idi. Bu def'a Yanya Mutasarrıfı mîr-i mîrândan Ali dâme ikbâluhû ile Yanya Nâ'ibinin Der-sa'âdetime vârid olan i'lâmlarında ve ahâlîsinin mahzarlarında merkûmûndan mezbûrân Mîr Mustafa ve Ali'nin umûr-ı mühimmeye değil memleketin cüz'î ve külli umûruna kat'ân halta sebep olmayup ehl-i ırz zümresinden ve kendü hâllerinde ırzlarıyla mukayyed ve kimesne kendülerden rencîde ve remîde olmuş değil iken mücerred arza mebnî isnâd olunan mevâdd ifk ü iftirâ ve kizb-i mahz olduğu beyânıyla merkûmûn Mîr Ebûbekir-oğulları Mîr Mustafa ve Ali'nin cürmleri afv ve sebîlleri tahliye olunmak bâbında emr-i şerîfim istirhâm ve istid'â olunmuş olmağla yalnız Mîr Ebûbekir-oğulları Mîr Mustafa ve Ali bu def'a merhameten afv ve ıtlâk birle isimleri verilen emr-i âlînin kaydından ref' ü terkîn ve yalnız ikisinin sebîlleri tahliye olunmak fermânım olmağın imdi sen ki dizdâr-ı merkûmsun, merkûmân Mîr Ebûbekir-oğulları Mîr Mustafa ve Ali'nin merhameten cürmleri afv yalnız ikisinin ber-minvâl-i muharrer virilen emrin kaydından terkîn olunduğu ma'lûmun oldukda ber-vech-i muharrer yalnız merkûmân Mîr Mustafa ve Ali'yi kal'a-i mezbûreden ıtlâk ve sebîlleri tahliye eylemen bâbında.

Fî evâhir-i R (Rebî'ü'l-âhîr) sene 1204.

[s.99/3]

Hulumic Kazâsı ve Limni Cezîresi Nâ'iblerine

Tripoliçe Nâ'ibi Mevlânâ Şeyh-zâde İshak Necîb zîde ilmuşunun Der-sa'âdetime vârid olan i'lâmında Cezîre-i Mora'da Hulumic Kazâsı sükkânından olup bundan akdem hilâf-ı marzî harekete tasaddîsine mebnî müderrisliği ref' ve Limni Cezîresi'ne nefy olunan Hatman-zâde Hasan Efendi demekle ma'rûf kimesne bir-

takrîb kendünü ıtlâk ve tarîkini tashîh itdirüp mugâyir-i emr ve rızâ harekâta ibtirârdan mücânebet eylemesi lâzıme hâli iken mezbûr Hasan ile yine Hulumic Kazâsı sükkânından karındaşı Ahmed Efendi demekle ma'rûf kimesne ve sâ'ir ma'lûmu'l-esâmî on dört nefer ashâb-ı anbardan bundan akdem gayrılar (?) tenzîl bâ-fermân-ı âlî matlûb olan bâ-defter-i yüz bin keyl mübâya'a hintasından merkûmların hisselerine isâbet iden yirmi yedi bin keyl hinta ile merkûm Hasan'ın me'mûr olduğu beş bin kantar peksimadı serî'an ve âcilen tabh ve i'mâlde agrâr-ı vâhiye ibrâdıyla imrâr-ı vakt dâ'iyyesinde olduğu sûretde müderrisliği ref' ve te'dîb olunması bâbında ordu-yı hümayûnumdan sâdır olan emr-i âlî mazmûnu Mora Vâlisi tarafından dahi müekked buyurmaları tahrîriyle mübâya'a-i merkûmeyi ve si'r ve râyiciyle matlûb ecnâs-ı zehâyirden dane-i çürük virmediğinden gayri karındaşı merkûm Ahmed'in dahi hisse-i mübâya'asını edâda mûmâna'at misillü hâlâta ibtirâr eylediğinden mâ'adâ mugâyir-i emr ve rızâ harbî kefereye zahîre bey'ine ve ihtilâl-i umûr-ı mübâya'ayı mûcib harekâta ictisârı evvelkinden ezber (?) olduğu ve müderrisliği ref' ve mübâşir ma'rifetiyle Limni Cezîresi'ne nefy ü iclâ olunmadıkça gerek sâbıkü'z-zikr peksimadın ve gerek mübâya'anın tahsîl ve tekmîli mümkün olmayacağı tahrîr ve inhâ olduğuna binâ'en mezbûr Hasan'ın kemâ fi's-sâbık defter-i müderrisinden ismi hall ve yine Limni Cezîresi'ne nefy ü iclâ olunmasını bi'l-fi'l Şeyhü'l-islâm ve Müftî'l-enâm a'lemü'l-ulemâi'l-mütebahhirîn, efdâlü'l-fudalâi'l-müteverri'in Mevlânâ Hamîdî-zâde Mustafa fezâ'ilühü işâret etmeleriyle mübâşir ma'rifetiyle işâretleri mûcebince Limni Cezîresi'ne nefy ü iclâsı fermânım olmağın imdi sen ki Hulumic Nâ'ibi mevlânâ-yı mûmâ ileyhsin, mevlânâ-yı müşârun ileyhin işâretleri mûcebince mezbûrun Hasan'ın kemâ fi's-sâbık defter-i müderrisinden ismi hall olduğu ma'lûmun oldukda ber-vech-i muharrer ta'yîn olunan mübâşir-i mûmâ ileyh ma'rifetiyle mezbûr Hasan'ı ahz ve Limni Cezîresi'ne nefy ü iclâyâ ihtimâm ü dikkat eylesin. Ve sen ki Limni Cezîresi nâ'ibi mevlânâ-yı mûmâ ileyhsin, vüsûlünde mezbûru cezîre-i mezbûrede menfiyyen meks ve ikâmet itdirüp bilâ-emr-i şerîf ıtlâk ve bir hatve mahall-i âhara hareketine ruhsat ve cevâz göstermekden tehâşî ve mücânebet ve vüsûl ve ikâmetini mübâşir-i mûmâ ileyh ile Der-aliyyeme i'lâma müsâra'at eylemen bâbında.

Fî evâhir-i R (Rebî'ü'l-âhîr) sene 1204.

Ber-mûceb-i emr-i âlî merkûm menfiyyen meks ve ikâmet itdirildiğini nâtık Limni Cezîresi Nâ'ibinin vârid olan i'lâmının mefhûmu. bâ-fermân-ı âlî şerh virildi.

Fî 23 Ş (Şa'bân) sene 1204.

Merkûm Hasan vilâyetine gitmemek şartıyla itlâkiçün Şeyhü'l-islâm işâreti mûcebince emr yazılmıştır.

Fî evâsıt-ı L (Şevvâl) sene 1204.

S:100

[s.100/1]

İstanköy Cezîresi Nâ'ibine hüküm ki,

Sen ki mevlânâ-yı mûmâ ileyh Abdurrahmân zîde ilmuhsun, bu def'a rikâb-ı hümayûnuma takdîm eylediğin i'lâmında bundan akdem İzmir sükkânından Kâtib-zâde kölesi Müsevvid el-Hâc Ahmed'in hilâf-ı marzî hareketi ve umûr-ı beldeye ihtilâli mûcib hâlâta tasaddîsi hasebiyle bâ-işâret-i Şeyhü'l-islâmî İstanköy Cezîresi'ne nefy ü iclâsı bâbında sâdır olan emr-i âlî-şânım mübâşiri çavuş ile İzmir'e lede'l-vürûd merkûm Hâcî Ahmed'in kendi maslahatı içün Âsitâne-i aliyyemde bulunduğundan mübâşir-i merkûma tesâdüf itmeyüp ancak merkûm Ahmed İzmir'e vürûdunda mazmûn-ı emr-i âlî mesmû' (?) oldukda imtisâlen me'mûr olduğu İstanköy Cezîresi'ne vüsûl ve ber-mantûk-ı emr-i âlî cezîre-i merkûmede menfiyyen ikâmet üzre olduğu beyânıyla mezbûr alîlû'l-mizâc olup ıyâl u evlâdına merhameten cezîre-i mezbûreden itlâk ve sebîli tahliye olunmak bâbında emr-i şerîfim sudûrunu tahrîr ve istid'â ve me'mûr-ı mübâşirene bilâ-müzâyaka ...? menfâsına vürûdu hüsn-i hâline delâlet ve evlâd u ıyâline merhameten afv ve itlâk olunması bi'l-fi'l Şeyhü'l-islâm ve Müftî'l-enâm olan Hamîdî-zâde Mustafa edâmallâhu te'âlâ fezâ'ilühû işâret etmeleriyle işâretleri mûcebince afv ve itlâk olunmak bâbında.

Fî evâsıt-ı R (Rebî'ü'l-âhîr) sene 1204.

[s.100/2]

Rikâb-ı hümayûnumda çavuşbaşı olan Mîr Sa'îd dâme mecduhûya ve Limni Cezîresi Nâ'ibine hüküm ki,

Sultân Ahmed Câmi'-i Şerîfi imâreti önünde talebeden Mustafa ve Mehemmed nâm kimesneler âlât ile birbirleriyle nizâ' ve gavgaya tasaddî eylediklerinden nizâ'larını

def' zımnında kolluk neferâtı üzerlerine varduklarında neferât-ı merkûmenin dahi üzerlerine hücûmlarından bir takrîb ahz ve cebe-hâneye ihzâr oldukların bâ-takrîr inhâ olunmağla bu makûle hilâf-ı rızâ harekete ictisâr idenlerin te'dîb ve gûş-mâlleriyle te'mîn-i bilâd ve ibâd lâzımelerden olmağla nizâ'at-i mezbûreye cesâret iden merkûmân Suhte Mustafa ve Mehemmed li-ecli't-te'dîb çavuş mübâşeretiyle Limni Cezîresi'ne irsâl ve cezîre-bend olunmak fermânım olmağın imdi sen ki çavuşbaşı-i mûmâ ileyhsin, ber-vech-i muharrer merkûmânı ahz ve Dîvân-ı hümâyûnum çavuşlarından () çavuş zîde kadruhû mübâşeretiyle li-ecli't-te'dîb cezîre-i merkûmeye irsâl ve tesyîre mübâderet ve sen ki mevlânâ-yı mûmâ ileyhsin, vüsûllerinde merkûmânı cezîre-i merkûmede menfiyyen ikâmet itdirüp bilâ-emr-i şerîf itlâk ve firârlarından tehâşî ve mücânebet ve vüsûllerini çavuş-ı merkûm ile Der-aliyyeme tahrîr ve işâret eylemen bâbında.

Fî evâ'il-i C (Cemâziye'l-âhîr) sene 1204.

Mezbûrân esnâ-yı râhda ...? meştâ askeri tesâdüf ve mübâşiri yedinden ahz eylediklerin Gelibolu Nâ'ibinin vârid olan i'lâmının mefhûmu bâ-fermân-ı âlî şerh virildi.

Fî 24 Ca (Cemâziye'l-evvel) sene 1204.

[s.100/3]

Bolu Sancağında vâkı' Dörtdivan Kazâsı Nâ'ibine ve Bolu Kādîsı ve Voyvodası () zîde mecduhûya ve Amasra Kal'sı Dizdârına hüküm ki,
Hâlâ Sadr-ı a'zamım ve serdâr-ı zafer-i alemim, düstûr-ı ekrem müşîr-i efham, nizâmü'l-âlem, nâzım-ı menâzımı'l-ümem, Vezîrim Gâzî Hasan Paşa edâmallâhu te'âlâ iclâluhû kasaba-i ...? bi't-te'yîd alındıkda ikbâluhûnun mâlikâne uhdesinde olan ...-i Livâ-i Bolu ve tevâbi'î mukâta'asından Dörtdivan Kazâsı sâkinlerinden Köse Kādî-oğlu dimekle arîf Hüseyin nâm kimesne kendü hâlinde olmayup erâzîl ve eşkıyâyı başına cem' birle şehir kethüdâlığı dâ'iyyesiyle kazâ-i mezbûrdan müretteb olan asâkirin ve matlûb olan mübâyâ'anın te'hîr ve ...? mûcib harekâta ibtidâr ve asâkir-i matlûbenin beher neferiçün doksanar guruh ahâlî-i fukarâyâ tevzî' ve tahsîl eylediğinden mâ'adâ masârif nâmıyla kendü nefsiçün der külli mebâlig-i tarafına ve tahmîl iderek envâ' mezâlîme ictisârı hasebiyle fukarâyâ zede-i hasâr ve perîşânü'l-ahvâl ve mukâta'a-i mezbûre ...? ihtilâl olduğu sen ki vovoda-i mûmâ ileyhsin, bu

def'a tarafından Der-sa'âdetime vârid olan tahrîrâtında müstebân olmağla ve dâyi'a-i cenâb-ı rabbü'l-âlemîn olan ahâlî-i fukarânın himâyet ve sıyâneti ve mukâta'a-i merkûmenin ihtilâlden vikâyeti zımnından merkûm Hüseyin'in li-ecli't-te'dîb Amasra Kal'ası'na kal'a-bendi bâbında emr-i şerîfim sudûrunu Sadr-ı a'zamın müşârun ileyhın kapu kethüdâsı olan dergâh-ı mu'allâm kapucubaşlarından iftîhâr (?) () dâme mecduhûya bâ-takrîr istid'â etmekle mübâşir ma'rifetiyle merkûmun li-ecli't-te'dîb kal'a-i merkûmeye kal'a-bend olunmasını fermânım olmağın işbu emr-i şerîfim ısdâr ve () ile irsâl olunmuşdur. İmdi siz ki mevlânâ-yı ve voyvoda-i mûmâ ileyhimâsız, ahâlî-i fukarânın mezâlimden sıyâneti ve mukâta'a-i merkûm umûrunun ihtilâlden vikâyeti zımnında merkûm Hüseyin'in te'dîbi muktezâ eylediği ma'lûmun oldukda ma'rifetiniz ve ta'yîn olunan mübâşir-i mûmâ ileyh ma'rifetiyle mezbûr Hüseyin'i ahz ve li-ecli't-te'dîb kal'a-i merkûmeye nefy ve irsâle mübâderet ve sen ki dizdâr-ı merkûmsun, vüsûlünde merkûmu kal'a-i merkûmeye vaz' ve habs idüp bilâ-emr-i şerîf ıtlâk ve firârından mübâ'adet ve vüsûl ve kal'a-bendini Der-sa'âdetime inhâya müsâra'at eylemen bâbında.

Fî evâ'il-i C (Cemâziye'l-âhîr) sene 1204.

Ber-mûceb-i emr-i âlî merkûm vaz' [ve] kal'a-bend olduğunu nâtık Amasra Kal'ası Dizdârının vârid olan arzının mefhûmu bâ-fermân-ı âlî şerh virildi.

Fî Gurre-i B (Receb) sene 1204.

Merkûm Hüseyin ve karındaşı ellişer nefer ashâbıyla meştâyâ gitmek üzre darb-hâne emîni i'lâmıyla ıtlâklariçün emr yazılmışdır.

Fî evâhir-i L (Şevval) sene 1204.

[s.100/4]

Bozcaada Na'ibine hüküm ki,

El-Hâc Emîn nâm kimesne rikâb-ı hümayûnuma arz-ı hâl gönderüp kendü hâlinde ırzıyla mukayyed iken bunun içün Menteşe Sancağında vâkı' Sobuca Kazâsı sükkânından Halîl Ağa-oğlu İbrâhîm nâm kimesnenin Der-aliyyemde umûrunu rû'yet ve Aydın Muhâssıllığı umûruna dahi ta'arruz ider deyü Aydın Muhâssılı tarafından bâ-takrîr inhâ olunduğuna binâ'en bâ-fermân-ı âlî Bozcaada Cezîresi'ne nefy ü iclâ ve hasta ve esîr-i firâş olup ahvâli diğergûn olduğu bildirüp cürmü afv ve

ıtlâk olunmak bâbında emr-i şerîfîm sudûrunu istid'â eylediği ecilden fîmâ-ba'd hilâf-ı rızâ hareketde olmamak şartıyla merkûm ıtlâk olunmak bâbında. **Vasfî**
Fî evâ'il-i Ca (Cemâziye'l-evvel) sene 1204.

S:101

[s.101/1]

Edirne Mollâsına ve Edirne Bostancıbaşısına hüküm ki,
Harem-i hümayûn ve iffet-makrûnum ağalarından olup bu def'a bâ-hattı-hümayûn-ı celâdet-makrûnum mücebince Edirne'de ikâmete me'mûr olan Küçük Ali Ağa'nın teber-dâr mübâşeretiyle mahall-i me'mûresine irsâl ve tesyîri husûsuna irâde-i şâhânem ta'alluk etmeğin, imdi siz ki mevlânâ ve bostancıbaşı-i mûmâ ileyhimâsız, ağa-yı mûmâ ileyh teber-dâr-ı merkûm mübâşeretiyle Edirne'ye lede'l-vüsûl bir münâsib mahallde ikâmet itdirüp evâmîr-i şerîf mahall-i âhara tecâvüzüne irâ'et-i ruhsatdan mücânebet ve Edirne'ye vâsıl olduğunu teber-dâr-ı merkûm ile Der-aliyyeme tahrîr ve işâret ve hilâfından hazer ve mücânebet eylemeniz bâbında.
Fî evâ'il-i Ca (Cemâziye'l-evvel) sene 1204.

[s.101/2]

Zikr-i âtî zimmînin bulunduğu mahallin kâdîsına ve Dimetoka Kal'ası Dizdârına hüküm ki,
İstanbul ve tevâbi'i Rum Patriki Der-aliyyemde mukîm cemâ'at-i metropolidân mühürlü arz-ı hâl gönderüp fi'l-asl Ortaköy hâlâ Keşan Kazâsı mütemekkinlerinden Papayani-oğlu Toros nâm zimmî kendü halinde olmayup vazîfesi olmayan umûra sülûk ve âyînlerine mugâyir nice harekâta tasaddî idüp müfsid-i mersûm vücûhla sezâ-vâr-ı te'dîb olduğu taraflarına ifâde olunduğun bildürüp müfsid-i mesfûr kazâ-i mezbûr ve havâlîlerinde ve sâ'ir her ne mahallde bulunur ise yasakçı ma'rifetiyle ahz ve ibreten li'l-gayr Dimetoka Kal'asına kal'a-bend olup ıtlâkı husûsu memhûr arz-ı hâlleriyle istid'â olunmadıkça ıtlâkına müsâ'ade olunmamak bâbında emr-i şerîfîm recâ etmeleriyle vech-i meşrûh üzre mesfûrun kal'a-bendi bâbında.
Fî evâ'il-i Ca (Cemâziye'l-evvel) sene 1204.

[s.101/3]

Selanik Kādîsı ve hâlâ rikâb-ı hümâyûnumda sekbânbaşı olan İsmâ'îl dâme mecduhûya hüküm ki,

Âsitâne-i aliyyemde Balat civârında mütemekkin Yehûd Milletinin cemâ'at ve hahambaşıları ve millet-i mersûmenin söz anlar ehl-i ırz makûlelerinin takdîm eyledikleri bir kıt'a arz-ı hâllerinde milletlerinden Mûsâ veled-i Evram (?) nâm şerbetçi yahûdîden bir vechle emniyyetleri kalmadığını ve cüz'i te'dîb ile mütenebbih dahi olmayacağını beyân birle yahûdî-i mersûmun hânesiyle Selanik'e nefy ü iclâ olunmasını inhâ ve bu vechle vâkı' olan şerr ü mazarratı üzerlerinden men' ve def' olunmasını istirhâm etmeleriyle istid'âları üzre hânesiyle mersûm yahûdînin Selanik'e nefy ü iclâ olunmasıçün emr-i şerîfim suduurnu sen ki sekbânbaşı-i mûmâ ileyhsin, bir kıt'a takrîrinle i'lâm etmekle vech-i meşrûh üzre yahûdî-i mersûmun hânesiyle Selanik'e nefy ü iclâsı fermânım olmağın imdi sen ki sekbânbaşı-i mûmâ ileyhsin, ber-minvâl meşrûh şerbetçi-i mersûm Mûsâ veled-i Evram nâm yahûdîyi hânesiyle ma'an Medîne-i Selanik'e nefy ü iclâ birle şerr ü mazarratını millet-i mersûm üzerinden men' ve def'e ikdâm ve ihtimâm eylesin. Ve sen ki Selanik Kādîsı mevlânâ-yı mûmâ ileyhsin, yahûdî-i mersûm hânesiyle Medîne-i Selanik'e vüsûlünde mersûmu menfiyyen meks ve ikâmet itdirüp bilâ-emr-i âlî bir hatve hâriç mahalle hareketine irâ'et-i ruhsatdan ve firârından be-gâyet tevakkî ve mücânebet eylemeniz bâbında.

Fî evâ'il-i Ca (Cemâziye'l-evvel) sene 1204.

[s.101/4]

Bursa Mollâsına ve rikâb-ı hümâyûnumda çavuşbaşı olan Mîr Sa'îd dâme mecduhûya hüküm ki,

...? ...? ...? Bağdad'ın istilâsına sebep olan hûne-i berkûlun (?) pend ü nushunda tekâsül eyleyen vakt-i Kādîsı İshak-zâde Mehemed Emîn'in defter-i ulemâdan ismi hall ve kendüsü Bursa'ya nefy ü iclâ olunmak bâbında emr-i şerîfim sudûrunu bi'l-fi'l Şeyhü'l-islâm ve Müftî'l-enâm olan Hamîdî-zâde Mevlânâ Mustafa edâmallâhu te'âlâ fezâ'ilühû işâret etmeleriyle şeref-yâfte-i sudûr olan hatt-ı hümâyûnum ve işâretleri mücebince ismi hall olunmağla çavuş mübâşeretiyile iclâsı fermânım olmağın imdi sen ki çavuşbaşı-i mîr-i mûmâ ileyhsin, merkûm Mehemed Emîn'i

Dîvân-ı hümayûnum çavuşlarından ta'yîn olunan () çavuş zîde kadruhû mübâşeretiyle Burusa'ya nefy ü iclâ eylesin. Ve sen ki mevlânâ-yı mûmâ ileyhsin, vüsûlünde merkûmu Burusa'da menfiyyen meks ve ikâmet itdirüp bilâ-emr-i şerîf itlâk ve bir hatve mahall-i âhara hareketine irâ'et-i ruhsatdan ittikâ ve mücânebet ve vüsûl ve ikâmetini çavuş-ı merkûm ile Der-aliyyeme tahrîr ve i'lâma müsâra'at eylemen bâbında.

Fî evâ'il-i Ca (Cemâziye'l-evvel) sene 1204.

Merkûm Mehmed Emîn mahall-i menfâsına lede'l-vürûd menfiyyen Burusa'da ikâmet ve bilâ-emr-i şerîf bir hatve mahall-i âhara hareket etmemek üzre tenbîh ve te'kîd olduğunu nâtık Burusa Kādîsı'nın vârid olan i'lâmının mefhûmu bâ-fermân-ı âlî şerh virildi.

Fî evâhir-i Ca (Cemâziye'l-evvel) sene 1204.

Tarîki islâhiyle bâ-hatt-ı hümayûnum ve bâ-işâret-i Şeyhü'l-islâmî itlâkiçün emr-i âlî yazılmışdır.

Fî evâhir-i N (Ramazân) sene 1206.

[s.101/5]

Zikr-i âtî kimesnelerin bulundukları mahallin kādîsına ve Kavala Kal'ası Dizdârına hüküm ki,

Gümilcine Kazâsı ve havâlîsinden beş aded serdengeçti bayrağı küşâd ve tâmmü'l-eslihâ neferât ile ordu-yı hümayûnuma irsâl-ı olunmak içün sâdır olan emr-i âlî ocak çavuşlarından İsmâ'îl Çavuş zîde kadruhû mübâşeretiyle mahalline lede'l-vürûd matlûb olan bayrağın üç adedi Nefs-i Gümülcine ve havâlîsinden tertîb ve küşâd ve sâvb-ı me'mûre irsâl olunup bir adedi dahi çend-rûz tarafında tanzîm ve ihrâc olunmak üzre olduğu ve bir adedi dahi cebel nâhiyelerinden Vakf Nahiyesi'nin ve ...? ...? cânibe isâbet idüp ihrâcına ta'ahhüd olduğuna binâ'en def'âtile te'kîd olunmuş iken ahâlîsinin tekâsül ve huşûnetleri hasebiyle el-ân ihrâc olunmadığı Gümilcine Kādîsı'nın Der-aliyyeme vârid olan i'lâmında ve Gümilcine'de nakibü'l-eşrâf kâ'im-makâmı Karaağaç mübâya'acısı ve serdârının tahrîrâtlarından ve ihrâc olunmayan sâlifü'z-zikr bayrağın ihrâcına ...? ...? Mûsâ-oğlu ve ma'dende mukîn Deli Suhte nâm kimesneler ile vakf-ı mezbûr mültezimi mûmâna'at eyledikleri çavuş-i mûmâ ileyhin takrîr kâğıdında tahrîr ve iş'âr olunmuş. Husûs-ı mezbûr hâlâ

rikâb-ı hümâyûnumda sekbânbaşı olan İsmâ'îl dâme mecduhûdan isti'lâm olundukda merkûmûn vakf mültezimi ve Mûsâ-oğlu ve Deli Suhte nâm üç neferin ihtilâl-ı nizâma bâ'is olduklarından kendülerini te'dîb ve âharlarını terhîb için mübâşir ma'rifetiyle Kavala Kal'ası'na kal'a-bend olunmaları bâbında emr-i şerîfim sudûrunu sekbânbaşı-i mûmâ ileyh i'lâm etmekle i'lâmı mûcebince vakf mültezimi ile merkûmân Mûsâ-oğlu ve Deli Suhte'nin mübâşir ma'rifetiyle li-ecli't-te'dîb Kavala Kal'ası'na kal'a-bendleri fermânım olmağın imdi sen ki mevlânâ-yı mûmâ ileyhysin, ber-vech-i muharrer merkûmânı ta'yîn olunan mübâşir-i mûmâ ileyh ma'rifetiyle ahz ve li-ecli't-te'dîb Kavala'ya irsâle müsâra'at eyleyesin. Ve sen ki dizdâr-ı merkûmsun, vüsûllerinde merkûmânı kal'a-i mezbûreye vaz' ve kal'a-bend eyleyüp bilâ-emr-i şerîf itlâk ve firârlarından tehâşî ve mücânebet ve vüsûl ve kal'a-bend olduklarını mübâşir-i mûmâ ileyh ile Der-sa'âdetime arz ve inhâya mübâderet eylemen bâbında.

Fî evâsıt-ı Ca (Cemâziye'l-evvel) sene 1204.

S:102

[s.102/1]

Eskişehir Kādîsına ve vücûh-ı belde ve sâ'ir zâbitâna ve Konya Kal'ası Dizdârı () zîde hıfzuhûya hüküm ki,

Anadolu cânibinden sevk-i asâkire me'mûr Ser-turnayî İsmâ'îl zîde mecduhû tarafından bu def'a Der-sa'âdetime vârid olan tahrîrâtta turnacıbaşı-i mûmâ ileyh Eskişehir'e vüsûl ve emr-i âlîyi ma'rifet-i şer'le kırâ'at ve on gün mikdârı ikâmet eyledikde sefere gidecek fakat bir nefer ...? ...? olunmayup husûs-ı merkûm lede't-tefahhus kazâ-i mezbûrde şehir kethüdâlığı dâ'iyyesinde emr-i âlî olup mütesellim olan Deli Bey-oğlu Mehemed'in fukarâdan zecren mebâliğ-i vâfire tahsîl idüp kimesneye bir akçe virmediğinden ba'zı a'râz-ı nefsâniyyesi olduğu kimesneleri tekdîr mumâna'at-ı asâkirin adem-i ihrâcına sebep bunlardır deyü bî-cürm kimesnelere iftirâ ve sefere azîmete hâzır olan kimesneleri men' eylediği ve Eskişehir'in ocak mektûbuyla süvâr olan elli altı bölüğün Emr Mustafa'ya serdârlık-ı mezkûru dahi zabt itdirmeyüp avenesinden Zobu Osmân (?)nâm kimesneyi serdâr nasb itdiği tahrîr ve iş'âr olunmuş. Husûs-ı merkûm hâlâ rikâb-ı hümâyûnumda sekbânbaşı olan İsmâ'îl dâme mecduhûdan isti'lâm olundukda mütesellim-i merkûm

Mehammed ile Zobu Osmân'ın hilâf-ı marzî hareketlerine mebnî te'dîbleri muktezâ olmakdan nâşî kendülerini te'dîb ve âharlarını terhîb için ocakdan mübâşir ma'rifetiyle merkûm Mehmed ve Zobu Osmân Konya Kal'asına kal'a-bend olunmaları bâbında siz ki mevlânâ ve sâ'ir mûmâ ileyhimsiz, sizlere hitâben emr-i şerîfim sudûrunu sekbânbaşı-i mûmâ ileyh i'lâm etmekle i'lâmı mûcebince amel olunmak fermânım olmağın imdi siz ki mevlânâ ve sâ'ir mûmâ ileyhimsiz, merkûmân Mehmed ve Zobu Osmân'ı ma'rifetiniz ve ocakdan me'mûr mübâşir-i mûmâ ileyh ma'rifetiyle ahz ve li-ecli't-te'dîb Konya'ya irsâl ve tesyîrlerine mübâderet ve sen ki dizdâr-ı merkûmsun, vüsullerinde merkûmları dizdârı olduğun kal'a-i mezbûreye vaz' ve kal'a-bend eyleyüp bilâ-emr-i şerîf ıtlâk ve firârlarından tehâşî ve mücânebet ve vüsûl ve kal'a-bend olduklarını Der-aliyyeme arz ve inhâya müsâra'at eylemen bâbında.

Fî evâsıt-ı Ca (Cemâziye'l-evvel) sene 1204.

[s.102/2]

Kızılbel Kādîsına ve Bolu Hâssa Voyvodası () zîde mecduhûya ve Samsun Kal'ası () zîde hıfzuhûya hüküm ki,

Bolu Sancağı muzâfâtından Kızılbel Kazâsı kurâlarından Zeviran (?) nâm karyede sâkin şehir kethüdâlığı dâ'yyesinde olan Kahveci-oğlu Mehmed ve Vasiler Karyesi'nde sâkin Hâcî Mürtezâ-oğlu Murtezâ nâm kimesneler kendü hâllerinde olmayup dâ'-i fisk ve izrâr-ı ibâd ibâdet-i müstemirreleri olduğundan fukarâ ve dervîşân ve ehl-i ırz makûlelerini hilâf-ı şer'î şerîf ve ibâdullâhı tecrîm ve tağrîm ve darb ve şütûm-ı galîz ile şetm eylediğinden mâ'adâ el-ân ve hükkâm-ı hilâf-ı vâkı' gamz ile emvâlleri aldırmağa bâdî ve tekdîr ve rahne-dâr ve gadr-ı kâne ictisâr eyledikleri ve kurâ-yı mezbûrun ahâlîleri bu def'a rikâb-ı müstetâbıma takdîm eyledikleri arz-ı hâllerinde inhâ ve ashâb-ı hukûkun hakları ma'rifet-i şer'le tahsîl ve ashâbına istirdâd ve ihkāk-ı hakk buldukdan sonra merkûmân ıslâh-ı nefis için li-ecli't-te'dîb Samsun Kal'ası'na kal'a-bend olunmaları bâbında emr-i âlî-şânım sudûrunu istid'â eylediklerine binâ'en ta'yîn olunan mübâşir () ma'rifetiyle mahallinde şer'le rû'yet ve ihkāk-ı hakk olunduktan sonra merkûmân Mehmed ve Mürtezâ li-ecli't-te'dîb Samsun Kal'ası'na irsâl ve kal'a-bend olunmaları fermânım olmağın imdi sen ki voyvoda-i mûmâ ileyhysin, ma'rifetin ve ta'yîn olunan mübâşir-i

mûmâ ileyh ma'rifetiyle merkûmân Mehemmed ve Mürtezâyı ahz ve huzûruna ihzâr ve iddi'â⁴⁴⁸ olan ve ta'yîn-i mâdde ider huzûrlarına ferdan ferdâ terâfu' ve ba'de's-sübût-ı tahsîl ihkāk-ı hakk buldukdan sonra merkûmânı li-ecli't-te'dîb mübâşir-i mûmâ ileyh ile Samsun Kal'ası'na irsâl ve ibsale müsâra'at ve sen ki dizdâr-ı merkûmsun, mezbûrân Mehemmed ve Mürtezâ lede'l-vüsûl dizdârı olduğun kal'a-i mezbûre habs ve kal'a-bend eyleyüp ve bilâ-emr-i şerîf itlâk ve bir takrîb firârlarından be-gâyet tevakkî ve mücâbet ve vüsûl ve kal'a-bend olunduklarından Der-sa'âdetime inhâya müsâra'at eylemen bâbında.

Fî evâsıt-ı Ca (Cemâziye'l-evvel) sene 1204.

İşbu emr-i âlî lede'l-vürûd cümle müvâcehesinde kırâ'at olundukda merkûmân on seneden mütecâviz ahâlînin umûrunu ve bâ-emr-i âlî vâkı' olan tekâlîfi kendü nefşleriçün zamm ve sahîheden ârî vechle ma'rifet-i şer'le fukarâyı tevzî' ve fukarâyı himâyet üzreler olup haklarında olan işkâ arza mebnî ve cümle ahâlî kendülerinden hoşnud olduklarını nâtık Kızılbel ve Viranşehir kâdîlarının i'lâm ve ahâlînin mahzar ve Bolu Voyvodalarının müşterek arz-ı hâllerinin hulâsa-yı mefhûmu bâ-fermân-ı âlî şerh virildi.

Fî 25 B (Receb) sene 1204.

Merkûm Kahveci-oğlunun kal'a-bend teklîfi ile ta'addî olmamasıçün.

Fî evâsıt-ı Ş (Şa'bân) sene 1204.

Merkûm Mürtezâ'nın itlâkiçün emr-i âlî yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı M (Muharrem) sene 1206.

[s.102/3]

Dergâh-ı mu'allâm kapucubaşlarından Kütahya Mütesellimi () dâme mecduhûya ve Kütahya Nâ'ibine ve Ankara Kal'ası Dizdârı () zîde hıfzuhûya hüküm ki, Bozüyük-i Burusa Kādîsı Mevlânâ Osmân-zâde Abdurrahmân zîde fazlühû rikâb-ı hümâyûnuma mektûb gönderüp Kāsım Paşa evkâfından Bozüyük-i Burusa Kasabası'nda sâkinûn ulemâ ve sulehâ ve re'âyâ ve berâyâ meclis-i şer'e varup kasaba-i mezbûre sâkinlerinden Zeytin Hüseyin nâm mütegalibe dâ'imâ kendü hâlinde olmayup bin iki yüz senesinde şehir kethüdâlığı iddi'âsında mugâyir-i şer'-i

⁴⁴⁸ Metinde iddi'âr şeklinde yazılmıştır.

şerîf ve kânûn etvâr ve harekât ve mezâlim ve ta‘addiyâta ictisâr ile kasaba-i mezbûr ahâlîlerinden bilâ-mûcib iken bin guruşdan mütecâviz akçemizi ahz ve tecrîm ve ta‘cîzlerini ehl-i örf tâ‘ifesine gadr birle tekdîr itdirüp hâlleri diğەر-gûn ve perâkende ve perîşân ve ihtilâl-i kasaba ve ta‘tîl-i umûr-ı mühimmeye bâ‘is ve bâdî olmağla mütegallibe-i mezbûrun hilâf-ı şer‘ ahz eylediğî meblâğ ma‘rifet-i şer‘ ve mübâşir ma‘rifetiyle ba‘de’l-istirdâd ıslâh-ı nefis içün Ankara Kal‘ası’na kal‘a-i bend ve vedî‘atullâh olan re‘âyâ ve zu‘efânın üzerinden zulm ve ta‘addî men‘ ü def‘ olunmak bâbında emr-i şerîfim sudûru recâsına vâkı‘ hâli bi’l-iltimâs arz eylediğî ecilden siz ki mütesellim ve mevlânâ-yı mûmâ ileyhimâsız, mübâşir ma‘rifetiyle merkûm Kütahya’ya ihzâr ve iddi‘â-yı hukûk iden husemâsıyla terâfu‘-ı şer‘ ve zimmetinde sâbit ve mütehakkık olan hukûk ashâbına ba‘de’l-istirdâd [ve] Ankara Kal‘ası’na kal‘a-bend olunmak bâbında.

Fî evâsıt-ı Ca (Cemâziye’l-evvel) sene 1204.

[s.102/4]

Cisr-i Ergene Kazâsı civârında vâkı‘ () Kādîsıyla Limni Cezîresi Na’ibi zîde fazlühümâyâ ve Cisr-i Ergene Yeniçeri Zâbiti () zîde kadruhûya hükûm ki, Hâlâ Cisr-i Ergene’de nâ’ib olan Anadolu kudâtından Bağdadî Hasan gürûh-ı zalemeye teba‘iyyet ve i‘âneti ve re‘âyâ ve zu‘efâyâ azîm zulm ve ta‘addî ve hıyâneti bi’t-tevâtür inhâ olunduğuna binâ’en vedî‘atullâh olan fukarâyı belâsından himâyet ve def‘-i mezâlim ile ibâdullâhı sıyânet ve emsâli olan hıyânete ibret içün nâ’ib-i mezbûr bulunduğ mahallden ahz ve Limni Cezîresi’ne nefy ü iclâ olunmak bi’l-fi‘l Şeyhü’l-islâm ve Müftî’l-enâm olan Mevlânâ Hamîdî-zâde Mustafa edâmallâhu te‘âlâ fezâ’ilühû işâret etmeleriyle çavuş mübâşeretiyle işâretleri mücebince amel olunmak fermânım olmağın imdi siz ki Cisr-i Ergene ve civârında vâkı‘ kazânın kādîsı mevlânâ ve yeniçeri zâbiti mûmâ ileyhimâsız, ber-vech-i muharrer Şeyhü’l-islâm-ı müşârun ileyhın işâretleri mücebince nâ’ib-i mezbûru Dîvân-ı hümâyûnum çavuşlarından ta’yîn olunan () çavuş mübâşeretiyle ahz ve Limni Cezîresi’ne nefy ü iclâyâ mübâderet eyleyesiz. Ve sen ki Limni Nâ’ibi mevlânâ-yı mûmâ ileyhısın, vüsûlünde merkûmu cezîre-i mezbûrede menfiyyen meks ve ikâmet itdirip bilâ-emr-i şerîf ıtlâk ve mahall-i âhara hareketine irâ’et-i ruhsatdan mücânebet ve vüsul ve ikâmetini çavuş-ı merkûm ile Der-aliyyeme i‘lâma müsâra‘at eylemen bâbında.

Fî evâsıt-ı Ca (Cemâziye'l-evvel) sene 1204.

İtlâkiçün emr yazılmışdır.

Fî evâ'il-i B (Receb) sene 1204.

S:103

[s.103/1] **Terkîn**

Eskişehir Kādîsına ve şehir kethüdâsı ve yeniçeri süvâri ve iş erlerine ve söz sâhiblerine ve vücûh-ı belde zîde kadruhüme ve Konya Kal'ası Dizdârı () zîde hıfzuhûya hüküm ki,

Kazâ-i mezbûr sâkinlerinden gürûh-ı mütegalibeden Küçük Hâcî Ali ve Bayrakdar-oğlu Mehmed ve Kabasakal-oğlu Mehmed nâm şakâvet-kâr ve hıyânet şi'ârlar kendü hâllerinde olmayup ehl-i ırz tâ'ifesine musallat ve hetk-i a'râz ve katl-i nüfûs ve gasb-ı emvâl ile me'lûf olmalarıyla fukarâ ve zu'efânın hâlleri diğer-gûn ve şerrlerinden emniyetleri külliye meslûb olduğu vürûd iden tahrîrât dan müstebân olmağla rahmeten li'l-gayr ve sıyâneten li'l-gayr şakiyyûn-ı mezbûrdan ma'rifet-i şer' ve cümle ma'rifeti ve ocakdan me'mûr mübâşir ma'rifetiyle ahz ve li-ecli't-te'dîb ıslâh-ı nefis idinceyedek Konya Kal'ası'na kal'a-bend olunmaları fermânım olmağın emr-i şerîfim ısdâr ve () ile irsâl olunmuşdur. İmdi siz ki mevlânâ ve mûmâ ileyhimsiz, ber-vech-i meşrûh üzre şakiyyûn-ı mezbûrûnu ma'rifet-i şer' ve cümle ma'rifeti ve ocakdan me'mûr mübâşir-i mûmâ ileyh ma'rifetiyle ahz ve li-ecli't-te'dîb Konya Kal'ası'na irsâl ve îsâllerine mezîd sa'y ve dikkat ve igmâz ve tesâmuh misillü hâlâtdan mübâ'adet idesiz. Ve sen ki dizdâr-ı merkûmsun, eşkıyâ-yı mezbûrûn vüsûllerinde dizdârı olduğun kal'a-i merkûmede muhkem habs ve kal'a-bend eyleyüp bilâ-emr-i şerîf itlâk ve firârlarından tehâşî ve mücânebet ve vüsul ve kal'a-bend olduklarını mübâşir-i mûmâ ileyh ile Der-aliyyeme tahrîr ve i'lâma müsâra'at eylemen bâbında hâlâ rikâb-ı hümayûnumda sekbânbaşı olan iftihârü'l-emâcid ve'l-ekârim İsmâ'îl dâme mecduhû tarafından mühürlü mektûb virilmekle vech-i meşrûh üzre amel olunmak bâbında.

Fî evâsıt-ı Ca (Cemâziye'l-evvel) sene 1204.

Bâ-i'lâm-ı ancak Bayrakdar-oğlu Mehmed'in afv ve itlâkiçün emr-i âlî yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı Ş (Şa'bân) sene 1208.

Merkûm Kabasakal-oğlunun fevt olduğuna ...? yeniçeri ağası i'lâmında inhâ etmekle işbu kayd-ı emr-i âlî terkîn ve itlâk emri yazılmışdır.

Fî evâ'il-i Ra (Rebî'ü'l-evvel) sene 1209.

[s.103/2]

Bursa Kādîsına ve hâlâ bostancıbaşı olan () dâme mecduhûya hüküm ki, Medîne-i Üsküdâr'da Torbalı Mahallesi sâkinlerinden Bıçakçı kızı dimekle arîf Hadîce bint-i Abdullâh nâm hâtûn kendü hâlinde olmayup fevâhiş makûlesinden olmağla dâ'imâ ahâlîyi gûnâ-gûn tekdîr ve şetûm-ı galîz ile şetûm âdet-i müstemirresi olduğuna binâ'en mukaddemâ medîne-i mezbûreden tard u ib'âd olumuşiken bir takrîb gelüp yine kemâ-fi's-sâbık ef'âl-i sâbıkâsına ibtidâr idüp mezbûreden bir vechle emniyyetleri olmadığına Üsküdar Mahallesi'nde meclis-i şer'e mahall-i merkûme imâmı ile Üsküdar ahâlîsinden cemm-i gafîr kimesneler ihbârıyla tard u ib'âd olunması bâbında emr-i şerîfim sudûrunu recâsında oldukları Üsküdar mahkemesi Nâ'ib-i Mevlânâ Şerîf Mehemmed Emîn zîde ilmuhû i'lâm etmekle ma'rifetiniz ve mübâşir ma'rifetiyle i'lâmı mücebince Bursa'ya nefy ü iclâ olunmak fermânım olmağın, imdi sen ki bostancıbaşı-i mûmâ ileyhsin, ber-vech-i muharrer mezbûreyi hâssa hasekilerinden ta'yîn olunan () haseki zîde kadruhû mübâşeretiyle ahz ve Bursa'ya nefy ü iclâyâ mübâderet eylesesin. Ve sen ki Bursa Kādîsı mevlânâ-yı mûmâ ileyhsin, vüsûlünde mezbûreyi Bursa'da menfiyyen meks ve ikâmet itdirüp bilâ-emr-i şerîf itlâk ve mahall-i âhara hareketine irâ'et-i ruhsatdan mübâ'adet ve vüsûlünü Der-aliyyeme i'lâm ve işâret eylemen bâbında.

Fî evâsıt-ı Ca (Cemâziye'l-evvel) sene 1204.

Ber-mûceb-i emr-i âlî mezbûre menfiyyen meks ve ikâmet itdirildiğini nâtık Bursa Kādîsı'nın vârid olan i'lâmının mefhûmu bâ-fermân-ı âlî şerh virildi.

Fî 5 C (Cemâziye'l-âhîr) sene 1204.

Itlâkiçün emr-i âlî yazılmışdır.

Fî evâhir-i B (Receb) sene 1209.

[s.103/3]

Livadiye ve Anabolu Kādîlarına hüküm ki,

Sen ki Livadiye Kādîsı mevlânâ-yı mûmâ ileyhsin, bu def'a der-bâr-ı şevket-karârıma vârid olan bir kıt'a i'lâm ve ahâlînin bir kıt'a mahzarları hulâsa-yı mefhûmunda Livadiye sükkânından Vâ'iz Hüseyin nâm kimesne öteden berü müfsid ve muharrik olup kazâ-i mezbûr re'âyâlarını tecrîm dâ'iyyesiyle etrâfda bulunan vüzerâya evrâk-ı müzevvire ile müşterek ve gâh u gâh mübâşir getürdüp ihtilâl-i mukâta'ayı ve perîşâniyyet-i re'âyâyı muhâsib ve kâne ibtidâr ve emvâl-i mîrîyenin kesr ü noksân tertîbine bâdî olduğundan başka bu def'a dahi bir kıt'a şâhâne mahzar tertîb ve Der-aliyyeme takdîm sevdâsında olduğu beyânıyla merkûmân diyâr-ı âhara ...? ve iclâsı bâbında emr-i şerîfim sudûru isti'lâm olunduğu tahrîr ve inhâ olunmuş. Husûs-ı mezbûr hâlâ darb-hâne-i âmirem nâzır olan dergâh-ı mu'allâm kapucubaşlarından el-Hâc Yûsuf dâme mecduhûdan isti'lâm olundukda vâ'iz-i mezkûr Hüseyin müfsid ve muharrik olduğuna mebnî tertîb eylediği sahte mahzar zuhûr ider ise amel ve i'tibâr olunmayup istid'â olunduğu üzre müfsid-i merkûmun çavuş mübâşeretiyle diyâr-ı âhara nefy ü iclâsı bâbında emr-i şerîfim sudûrunu i'lâm etmekle i'lâmı mûcebince merkûm Vâ'iz Hüseyin ıslâh-ı nefis idinceyedek çavuş mübâşeretiyle İnebolu'ya nefy ü iclâsı fermânım olmağın imdi sen ki Livâdiye kādîsı mevlânâ-yı mûmâ ileyhsin, müfsid-i merkûm Hüseyin'i Dîvân-ı hümâyûnum çavuşlarından mübâşir ta'yîn olunan () çavuş zîde kadruhû ma'rifetiyle ahz ve li-ecli't-te'dîb Anabolu'ya nefy ü iclâyâ mübâderet eylesin. Ve sen ki İnebolu Kādîsı mevlânâ-yı mûmâ ileyhsin, mezkûr Hüseyin çavuş-ı merkûm ile İnebolu'ya lede'l-vürûd menfiyyen meks ve ikâmet itdirüp bilâ-emr-i şerîf itlâk ve hatve-i vâhîde mahall-i âharaya harekete irâ'et-i ruhsatdan hazer ve mücânebet ve vüsûl ve ikâmetini çavuş-ı merkûm ile Der-aliyyeme tahrîr inhâyâ mübâderet eylemen bâbında.

Fî evâsıt-ı Ca (Cemâziye'l-evvel) sene 1204.

İşbu emr-i âlî lede'l-vüsûl merkûm Livâdiye'de bulunup emr-i âlî vürûdundan yirmi gün mukaddem firâr etmiş olmağla vürûdunda ma'rifet-i şer' ve voyvoda ma'rifetiyle ahz ve mahall-i menfâsına irsâl olunacağını nâtık Livadiye Kādîsının vârid olan i'lâmının mefhûmu bâ-fermân-ı âlî şerh virildi.

Fî 26 B (Receb) sene 1204.

[s.103/4]

Sofya Kādîsına ve Eğridere Palankası Dzidârı () zîde hıfzuhûya hüküm ki, Sofya sükkânından Sakallu-zâde el-Hâc Ahmed dimekle ma'rûf kimesne rikâb-ı hümâyûnuma arz-ı hâl idüp bu kazâ-i mezbûrun hânedânından olup yine kazâ-i mezbûr sükkânından Torunu İbrâhîm (?) nâm kimesne kendü hâlinde olmayup hilâf-ı şer'-i şerîf hânesini bâsup bunun tarafından irsâl olunan âdemîsini katl kasdıyla üzerine hücum ve tahvîf yedinde olan heybesini ahz ve vürûdunda mu'accelen cümle bin gurus nukûd ve sâ'ir tahrîrâtlarını gâret eylediğinden mâ'adâ şâb-ı emred oğlanı (?) dahi tahrîk ve iğfâl ile hilâf-ı şer'-i şerîf ef'âl-i sûk ve uhde-i iltizâmında olan kurâ re'âyâlarına dahi ta'addî ve ıztırârı mûcib tam dahi ve kâne tasaddî eylediğin inhâ li-ecli't-te'dîb Eğridere Palankası'na nefy ü iclâ olunması bâbında emr-i şerîfîm recâ eylediği ecilden merkûm İbrâhîm li-ecli't-te'dîb çavuş mübâşeretiyle Eğridere Palankası'na irsâl ve kal'a-bend olunmak fermânım olmağın, imdi sen ki mevlânâ-yı mûmâ ileyhsin, mezbûr İbrâhîm'i ma'rifetin ve ta'yîn olunan çavuş-ı mûmâ ileyh ma'rifetiyle ol tarafda ahz ve çavuş-ı mûmâ ileyhe terfîkan Eğridere Palankası'na irsâl ve tesyîrine mezîd ihtimâm ü dikkat ve sen ki Eğridere Palankası dizdâr-ı mûmâ ileyhsin, merkûmu vüsûlünde dizdârı olduğun kal'a-i merkûmede muhkem habs ve kal'a-bend eyleyüp bilâ-emr-i şerîf itlâk ve firârından mübâ'adet ve vüsûl ve kal'a-bend olunduğunu çavuş-ı mûmâ ileyh ile Der-aliyyeme tahrîr ve iş'âra mübâderet eylemen bâbında.

Fî evâsıt-ı Ca (Cemâziye'l-evvel) sene 1204.

Ber-mûceb-i emr-i âlî merkûm palanka-i mezkûrede vaz' ve palanka-bend olunduğunu nâtık palanka-i mezbûr dizdârının vârid olan arzının mefhûmu bâ-fermân-ı âlî şerh virildi.

Fî 8 B (Receb) sene 1204.

Itlâkiçün emr yazılmışdır.

Fî evâhir-i B (Receb) sene 1204.

S.104

[s.104/1]

İzmir Kazâsı civârında vâkı' () kâdîsıyla Limni Cezîresi Na'ibine ve İzmir Yeniçeri Zâbiti zîde kadruhûya hüküm ki,

Âsitâne-i sa'âdetimde olan Cezayir Sefâyini kapudânlarının rikâb-ı hümayûnuma takdîm eyledikleri arz-ı hâllerinde sefineleriyle Âsitâne-i sa'âdetime vürûdlarında neferâtdan ba'zıları İzmir cânibine firâr etmeleriyle o misillü firârîleri bulup getürmek için sâdır olan fermân-ı âlî ve kapudân-ı deryâ düstûr-ı Vezîrim Hüseyin Paşa iclâluhûnun buyurulduğı ile sefineleri çavuşlarından Mustafa Çavuş nâm kimesneyi İzmir'e irsâl eylediklerinden merkûm dahi İzmir'e lede'l-vürûd yerlûden Süleymân nâm kimesneyi kendüye rehber ittihâz idüp firârları taharrî üzre iken merkûm Mustafa Çavuş için eşkiyâdan Süleymân nâm şakîyi yanına celb ve çarşu ve bazarda sekrânan geşt ü güzâr ve ahâliden ba'zılarının ırz ve mâllarına icâle-i dest-i ...? ibtidâr etmeleriyle merkûmânın şakâvetleri sâbit olduğı ecilden haklarında mûcib-i şer' icrâ olundu deyü İzmir tarafından i'lâm ve mahzâr vârid olmuş olduğundan bahisle ol bâbda inâyet istid'â ve hakikat-i hâl kapudân-ı deryâ müşârun ileyhden isti'lâm olundukda merkûmlar İzmir'de habs ve bilâ-emr-i âlî katl olunmuş oldukları Cezayir kapudânlarına vârid olan tahrîrâtdan müstebân olmağla şer'an katllerini icâb ider töhmetleri olsa dahi evvel emirde Der-aliyyeme ihbâr ve bu vechle emr-i âlî sudûr iderse ol vechle muktezâ-yı şer'isi icrâ olunmak iktizâ ider iken bilâ-emr-i âlî katli nâ-mesbûk fesâda cesâret olunduğı ve bu keyfiyyet-i ri'âyeti lâzım olan ocaklara nakîse mûcib umûr-ı mühimmenin ta'tîlini müstevcib bir hâlat idüğünü müşârun ileyh bir kıt'a takrîriyle ifâde etmekle hâlâ İzmir Kâdîsı Hâfiz İbrâhîm ve İzmir Voyvodası Osmân taraflarından merkûmânın te'dîb cezâlarında ta'cîl ve rikâb-ı müstetâbımdan istîzânda takâsurlarından nefy ü iclâları bâbında sâdır olan hatt-ı hümayûnum itâ'at-makrûnum mûcebince ...? mûmâ ileyhin Bozcaada'ya nefy ü iclâsı için bâ-işâret-i Şeyhü'l-islâmî diğerk emr-i şerîfim sâdır olmağla çavuş mübâşeretiyile voyvoda-i merkûmûn dahi Limni Cezîresi'ne nefy ü iclâsı fermânım olmağın imdi siz ki İzmir civârında vâkı' kazânın kâdîsı ve İzmir Yeniçeri Zâbiti-i mûmâ ileyhimâsız, şeref-yâfte-i sudûr olan hatt-ı hümayûn-ı şevket-makrûnum mûcebince ber-vech voyvoda-yı merkûmu Dîvân-ı hümayûnum çavuşlarından ta'yîn olunan () çavuş zîde kadruhû mübâşeretiyile ahz ve Limni Cezîresi'ne nefy ü iclâya

mübâderet eyeleyesiz. Ve sen ki Limni Nâ'ibi mevlânâ-yı mûmâ ileyhsin, vûsûlünde voyvoda-yı mezbûreyi cezîre-i merkûmede menfiyyen meks ve ikâmet itdirüp bilâ-emr-i şerîf ıtlâk ve firârından ve mahall-i âhara hareketine irâ'et-i ruhsatdan mübâ'adet ve vûsûl ve ikâmetini çavuş-ı mezbûr ile Der-aliyyeme i'lâma müsâra'at eylemen bâbında.

Fî evâsıt-ı Ca (Cemâziye'l-evvel) sene 1204.

İtlâkiçün emr yazılmışdır.

Fî evâ'il-i B (Receb) sene 1204.

[s.104/2]

İzmir Kazâsı civârında vâkı' () kâdîsı ile Bozcaada Cezîresi Nâ'ibi ve İzmir Yeniçeri Zâbiti () zîde kadruhûya hüküm ki,
Hâlâ İzmir Kâdîsı Hâfız İbrâhîm ol tarafda Cezayirlülerin tertîb-i cezâlarında ta'accül ve rikâb-ı müstetâbımdan istîzânda tekâsül ve ihmâlinden nefy ü iclâsı bâbında sâdır olan hatt-ı hümayûnum itâ'at-makrûnuma imtisâlen kâdî-i mûmâ ileyh bulunduğu mahallden ahz ve Bozcaada'ya nefy ü iclâ olunması bi'l-fi'l Şeyhü'l-islâm ve Müftî'l-enâm olan Mevlânâ Hamîdî-zâde Mustafa edâmallâhu te'âlâ fezâ'ilühû işâret etmeleriyle çavuş mübâşeretiyle işâretleri mücebince amel olunmak fermânım olmağın imdi siz ki İzmir civârında vâkı' kazâ-i mezbûrun hâkimi mevlânâ ve yeniçeri zâbiti mûmâ ileyhimâsız, ber-vech-i muharrer şeref-yâfte-i sudûr olan hatt-ı hümayûn-ı şevket-makrûnum ve Şeyhü'l-islâm müşârun ileyhin işâretleri müceblerince İzmir Kâdîsı mûmâ ileyhi Dîvân-ı hümayûnum çavuşlarınan ta'yîn olunan () çavuş zîde kadruhû mübâşeretiyle bulunduğu mahallden ahz ve Bozcaada'ya nefy ü iclâya mübâderet eyleyesiz. Ve sen ki Bozcaada Nâ'ibi mevlânâ-yı mûmâ ileyhsin, vûsûlünde kâdî-yı mûmâ ileyhi cezîre-i mezbûrede menfiyyen meks ve ikâmet itdirüp bilâ-emr-i şerîf ıtlâk ve mahall-i âhara hareketine irâ'et-i ruhsatdan mücânebet ve vûsûl ve ikâmetini çavuş-ı merkûm ile Der-aliyyeme i'lâma müsâra'at eylemen bâbında.

Fî evâsıt-ı Ca (Cemâziye'l-evvel) sene 1204.

Ber-mûceb-i emr-i âlî mevlânâ-yı mûmâ ileyh menfiyyen meks ve ikâmet itdirildiğini nâtik Bozcaada Kâdîsının vârid olan i'lâmının mefhûmu bâ-fermân-ı âlî şerh virildi.

Fî 28 B (Receb) sene 1204.

İtlakiçün emr yazılmışdır.

Fî evâ'il-i N (Ramazân) sene 1204.

[s.104/3]

Hâlâ rikâb-ı hümâyûnumda çavuşbaşı olan Mîr Sa'îd dâme mecduhûya ve Bozcaada Cezîresi Nâ'ibine hüküm ki,

Kapucubaşılardan Abdülvâhid'in mütevellîsi olduğu Ceddi Köprülü Mehmed Paşa Vakfının mâ'rifet-i şer'le birkaç senenin muhâssebesi rü'yet olunması istid'â olunmuş olduğuna binâ'en rü'yet-i muhâssebesi şer'e havâle olunup Rumili Kādî'askeri konağında üç nefer olan müfettişleri ile akd-ı meclis eylediklerinden mîr-i mûmâ ileyh muktezâ-yı şer'-i şerîfe bir dürlü râzı olmayup nazâr-ı şer'-i şerîfe lâyük olmayan vechle hetk-i nâmûs-ı şer' mübînî mûcib nice elfâz-ı tefevvühüne ve ehl-i şer'e hilâf-ı şer'-i şerîf itâle-i lisân iderek şer'an terâfu'dan berü görülen (?) olduğunu mebnî kādî'asker-i müşârun ileyhın takrîr gûne memhûr bir kıt'a i'lâmı rikâb-ı hümâyûnuma takdîm olunup mûmâ ileyh Abdülvâhid'in meclis-i şer'-i şerîfden kelimât ile ırz-ı şerîfini hetk misillü harekete ictisâr eylediğine binâ'en tekmi'l nâmûs-ı şer' işâret etmeleriyle işâretleri mûcebince şerîf için mîr-i mûmâ ileyhın bî-pervâ tefevvühüne cesâret eylediği kelâmlarının mûcib-i şer'iiyesi icrâ olunmak lâzım gelmekle şeref-yâfte-i sudûr olan hatt-ı hümâyûn-ı şevket-makrûnum mûcebince çavuş mübâşeretiyile mîr-i mûmâ ileyhın Bozcaada'ya nefy ü iclâsı fermânım olmağın, imdi sen ki çavuşbaşı-i mûmâ ileyhın, ber-vech-i muharrer şeref-yâfte-i sudûr olan hatt-ı hümâyûn-ı şevket-makrûnum mûcebince Dîvân-ı hümâyûnum çavuşlarından ta'yîn olunan () çavuş zîde kadruhû mübâşeretiyile mîr-i mûmâ ileyhı ahz ve li-ecli't-te'dîb Bozcaada'ya nefy ü iclâyâ mübâderet eylesin. Ve sen ki mevlânâ-yı mûmâ ileyhın, vüsûlünde mûmâ ileyhı cezîre-i mezbûrede menfiyyen meks ve ikâmet itdirüp bilâ-emr-i şerîf itlâk ve firârından ve mahall-i âhara hareketine irâ'et-i ruhsatdan mücânebet ve vüsul ve ikâmetini çavuş-ı merkûm ile Der-aliyyeme i'lâma müsâra'at eylemen bâbında.

Fî evâhir-i Ca (Cemâziye'l-evvel) sene 1204.

Ber-mûceb-i emr-i âlî menfiyyen meks ve ikâmet itdirildiğini nâtık Bozcaada Nâ'ibinin vârid olan i'lâmının mefhûmu bâ-fermân-ı âlî şerh virildi.

Fî 17 C (Cemâziye'l-âhîr) sene 1204.

Bâ-hattı hümâyûn ıtlâk olunmuşdur.

Fî evâsıt-ı Ş (Şa 'bân) sene 1204.

[s.104/4]

Selanik Kādîsına ve Kavala Kādîsına hüküm ki,

Sen ki Selanik Kādîsı mevlânâ-yı mûmâ ileyh Ayânî-zâde Abdullah zîde fezâ'ilühûsun, bu def'a rikâb-ı hümâyûnuma vârid olan i'lâmında Selanik Mahkemesinde bilâ-berât ikinci kâtiblik dâ'iyyesinde olan Memiş Efendi dimekle ma'rûf kimesne kendü hâlinde olmayup müfsid ve müteharrik olduğundan def'âtile kendüye nush ü pend olundukda mütenassuh olmayup kendü misillü muhâlifler (?) ile ittifâk ile umûr-ı lâzımeden olan i'lâmat-ı mühimmeden ve resm tahsîlinden ...? hâsıl mevâddan kalemiye ve vesâ'ik-i sâ'ireden kalemiyeden naklî harac nâmıyla akçe talebiyle bilâ-mûcib ibâdullâhı ta'addî ve ta'cîzden hâlî olmâmağla ibreten li'l-gayr Selanik Yeniçeri Zâbiti ma'rifetiyle Kavala'ya nefy ü iclâ olunmak bâbında emr sudûru tahrîr ve istid'â olunmağla merkûm Memiş'in müfsid ve müteharrik olup te'dîbi lâzım geldiği vârid olan i'lâmdan müstebân olmağla vech-i meşrûh üzre merkûm Memiş Selanik yeniçeri zâbiti ma'rifetiyle ahz ve ıslâh-ı nefis idinceyedek Kavala Kal'ası'na nefy ü iclâ olunmak fermânım olmağın, imdi sen ki Selanik Kādîsı mevlânâ-yı mûmâ ileyhsin, merkûm Memiş'i ma'rifetin ve yeniçeri zabiti mûmâ ileyh ma'rifetiyle ahz ve ıslâh-ı nefis idinceyedek Kavala'ya nefy ü iclâya mübâderet eylesin. Ve sen ki Kavala Kādîsı mevlânâ-yı mûmâ ileyhsin, vüsûlünde merkûmu Kavala'da menfîyyen meks ve ikâmet itdirüp bilâ-emr-i şerîf ıtlâk ve firârından ve mahall-i âhara hareketine irâ'et-i ruhsatdan mücânebet ve vüsûl ve ikâmetini Dersa'âdetime i'lâma müsâra'at eylemen bâbında.

Fî evâhir-i Ca (Cemâziye'l-evvel) sene 1204.

[s.104/5]

Aynaroz Cezîresinin tâbî' olduğu kazânın kādîsına hüküm ki,

İstanbul ve tevâbi'i Rum Patriki Der-aliyyemde mukîm cemâ'at-i metropolidân mühürlü arz-ı hâl gönderüp İstanbul mütemekkinlerinden Manolaki (?) nâm zimmî kendü hâlinde olmayup vazîfesi olmayan umûra tasaddîsine binâ'en bundan akdem bâ-emr-i âlî cezîre-i merkûmede vâkı' Lavra Manâstırına manâstır-bend olunmuş idi.

El-hâletü hâzihî mesfûr ıslâh-ı nefis idüp fîmâ-ba'd kendü hâlinde olmasına ba'zı mu'temed kesân tekeffül eylediklerin bildürüp mesfûr fîmâ-ba'd kendü hâlinde olup vazîfesi olmayan umûra karışmamak şartıyla cürmü afv ve ıtlâk ve sebîli tahliye olunmak bâbında emr-i şerîfîm recâ etmeleriyle vech-i meşrûh üzre ıtlâkiçün.
Fî evâ'il-i C (Cemâziye'l-âhîr) sene 1204.

S:105

[s.105/1]

Bozcaada Nâ'ibine ve cezîre-i mezbûrede yeniçeri zâbiti olan zîde mecduhûya hüküm ki,

Bundan akdem cezîre-i mezbûrede li-ecli't-te'dîb menfiyyen meks ve ikâmet üzre olan Ser-turnayî Hüseyin ve Ser-turnayî Mustafa nâm kimesneler te'dîb ve ıslâh-ı nefis oldukları lede'l-inhâ ve cerâyim-i güzesteleri afv ve sebîlleri tahliye olunmak fermânım olmağın, işbu emr-i âlî-şânım ısdâr ve () zîde kadruhû ile irsâl olunmuştur. İmdi siz ki mevlânâ ve zâbit-i mûmâ ileyhimâsız, vech-i meşrûh üzre turnacıbaşı-i mûmâ ileyhimânın cerâyim-i sâbıkaları afv ve ıtlâk olunmalarıyla bu tarafa azîmetlerine mûmâna'at olunmayup ber-mantûk-ı emr-i âlî âmil olasız deyü hâlâ rikâb-ı hümayûnumda sekbânbaşı olan İsmâ'îl dâme mecduhû tarafından memhûr mektûb virilmekle vech-i meşrûh üzre amel olunmanız bâbında.

Fî evâhir-i Ca (Cemâziye'l-evvel) sene 1204.

[s.105/2]

Rikâb-ı hümayûnumda çavuşbaşı olan Mîr Sa'îd dâme mecduhûya ve Limni Nâ'ibine hüküm ki,

Fi'l-asl Harperut sükkanından olan el-yevm Der-sa'âdetimde mutevattın Ahmed ve Emîr Ahmed nâm mefsedet-pîşeler kendü misillü ba'zı eşirrâyı tahrîk ve ifsâdlarıyla ma'den umûrunun ihtilâlini bâ'is vazîfesi olmayan husûslara karışdıklarına binâ'en kendülerini te'dîb ve emsâllerini terhîb için merkûmları Der-sa'âdetime ahz ve çavuş mübâşeretiyle Limni Cezîresi'ne nefy ü iclâ olunmaları fermânım olmağın, imdi sen ki çavuşbaşı-i mûmâ ileyhysin, merkûmları ahz ve Dîvân-ı hümayûnum çavuşlarından ta'yîn olunan () çavuş zîde kadruhû ile Limni Cezîresi'ne nefy ü iclâyâ mübâderet eylesin. Ve sen ki Limni Nâ'ibi mevlânâ-yı mûmâ ileyhysin,

vüsûllerinde merkûmları cezîre-i mezbûrede menfîyyen meks ve ikâmet itdirüp bilâ-emr-i şerîf ıtlâk hatve-i vâhide mahall-i âhara hareketlerine irâ'et-i ruhsatdan mücânebet ve vüsûl ve ikâmetlerini çavuş-ı merkûm ile Der-aliyyeme tahrîr ve i'lâma müsâra'at eylemen bâbında.

Fî evâhir-i Ca (Cemâziye'l-evvel) sene 1204.

Esnâ-yı râhda Emîr Ahmed firâr idüp diğer Ahmed cezîre-i Limni'ye vüsûl ve bermantûk-ı emr-i münîf menfîyyen meks ve ikâmet itdirildiğini nâtık Limni Cezîresi Nâ'ibinin vârid olan i'lâmının mefhumu bâ-fermân-ı âlî şerh virildi.

Fî selh-i Ca (Cemâziye'l-evvel) sene 1204.

İşbu emr-i âlî mastûr-ı Kapucu Ali terk ile tebdîl olunmuştur.

İtlâklariçün emr-i âlî yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı Ş (Şa'bân) sene 1204.

[s.105/3]

Köprülü Kazâsı civârında vâkı' () kâdîsyla Limni Cezîresi Nâ'ibine ve Köprülü Kazâsı Yeniçeri Zâbitine hüküm ki,

Köprülü Kazâsı ahâlîsinin bu def'a rikâb-ı müstetâbıma takdîm eyledikleri arz-ı hâllerinde kâzâlarında hâlâ nâ'ib olan kazâ-i mezbûr sükkânından Lütfullâh nâm nâ'ib ve tarafdârı ve müte'allikâtı olan kimesnelere isnâden Der-aliyyemde gürûh-ı zalemeden olup hilâf-ı şer'-i şerîf ve mugâyir-i rızâ-yı münîf harekâta ibtidâr ve kazâ-i mezbûre varana harekât-ı ihâfe ve bir takrîb mürâfa'aya ictisâr ve hilâf-ı vâkı' arz ve mahzar ihtirâ'ıyla ahâlî fukarâsına envâ' zulm ve ta'addî vukû'yla hâlleri diğer gün olduğu inhâ ve nefy ve iclâsıyla şerr ü mazarratından tahlîsleri husûsu istirhâm ve ricâ ve ber-vech-i ricâ-yı ahâlî, nâ'ib-i mezbûrun Limni Cezîresi'ne nefy ü iclâsı bi'l-fi'l Şeyhü'l-islâm ve Müftî'l-enâm olan Hamîdî-zâde Mevlânâ Mustafa edâmallâhu te'âlâ fezâ'ilühû işâret etmeleriyle işâretleri mücebince nâ'ib-i mezbûr çavuş mübâşeretiyle mahallinden ahz ve Limni Cezîresi'ne nefy ü iclâsı fermânım olmağın imdi siz ki kazâ-i mezbûr civârında vâkı' () kazâsının kâdîsı mevlânâ ve zâbiti mûmâ ileyhimâsız, nâ'ib-i mezbûr Lütfullâh'ı ma'rifetinle ve mübâşir ta'yîn olan Dîvân-ı hümayûnum çavuşlarından () çavuş zîde kadruhû ma'rifetiyle ahz ve mevlânâ-yı müşârun ileyhin işâretleri mücebince Limni Cezîresi'ne nefy ü iclâyâ mübâderet ve sen ki Limni Cezîresi Nâ'ibi mevlânâ-yı mûmâ ileyhsin, vüsûlünde

mezbûru cezîre-i mezkûrede menfiyyen meks ve ikâmet itdirüp bilâ-emr-i şerîf itlâk ve hatve-i vâhide mahall-i âhara hareketine irâ'et-i ruhsatdan mücânebet ve vüsûl ve ikâmetini çavuş-ı merkûm ile Der-sa'âdetime tahrîr ve inhâya müsâra'at eylemen bâbında.

Fî evâhir-i Ca (Cemâziye'l-evvel) sene 1204.

Ber-mûceb-i emr-i âlî mûmâ ileyh menfiyyen meks ve ikâmet itdirildiğini nâtık Limni Cezîresi'nin Na'ibinin varid olan i'lâminin mefhûmu bâ-fermân-ı âlî şerh virildi.

Fî 13 Z (Zi'l-hicce) sene 1204.

Bâ-işâret-i aliyye itlâkiçün emr yazılmışdır.

Fî evâ'il-i S (Safer) sene 1205.

[s.105/4]

Bursa Kādîsına hüküm ki,

Sen ki mevlânâ-yı mûmâ ileyh Ziyâullâh bin Ömer el-Esirî zîdet fezâ'ilühûsun, Mustafa Celâl Bey Der-aliyyemde ser-serî geşt ü güzâr birle evzâ'-ı nâ-şâyeste ve harekât-ı gayr-i marzîyeye ictisârı hufyeten tahakkuk eylediğine binâ'en bundan akdem bâ-fermân-ı âlî Bursa'ya nefy ü iclâ olunmuşidi. Lâkin Mahruse-i Bursa makarr-ı evliyâ-yı kirâm ve merâkîd-ı musannifin-i zevi'l ihtirâmı mîr-i mûmâ ileyh ziyâret ve isti'ânet taleb birle kendüye sıhhat-i külli geldiği müşâhade olunup mahall-i merhamet olmağla mîr-i merkûmun afv ve itlâk ve sebîli tahliye olunmasını bi'l-iltimâs arz eylediğin ecilden vech-i meşrûh üzre mezbûr Mustafa Celâl Bey'in merhameten afv ve itlâk ve sebîli tahliye olunmak bâbında.

Fî evâhir-i Ca (Cemâziye'l-evvel) sene 1204.

[s.105/5]

Limni Kal'ası Dizdârına hüküm ki,

İzmir Kazâsına muzâfa Urla Nâhiyesi sâkinlerinden Koca Mustafa-oğlu Seyyid Abdurrahîm ve Müftî-oğlu Mollâ Ahmed ve Hâcî Hamza-oğlu Mehemed ve Kahveci-oğlu İbrâhîm ve yine nâhiye-yi mezbûre tâbi' Ahzerik Karyesi (?) sâkinlerinden İmâm Mollâ Ahmed dimekle mâ'rûf kimesneler kendü hâllerinde olmayup birbirleriyle yek-dîl olarak birkaç seneden berü ahâlînin tekâlîfleri umuruna karışup emr ü defterden ziyâde kendü nefsleriçün külli akçe tevzî' ve tahsîl

eylediklerinden ma'adâ hilâf emr ve rızâ envâ' gûne fesâdâta cesâretlerine binâ'en bundan akdem bâ-emr-i âlî Limni Kal'ası'na kal'a-bend olunmuşlar idi. El-hâletü hâzihî Urla Mukâta'ası Voyvodası el-Hâc Mehemed zîde kadruhûnun bu def'a rikâb-ı hümayûnuma takdîm eylediği bir kıt'a arz-ı hâlinde merkûmûnların mezbûr İmâm Mollâ Ahmed ıslâh-ı nefis eylediği inhâ ve cürmü afv ve ıtlâk ve sebîli tahliye olunmak bâbında emr-i şerîfim recâ etmeğin merkûm Mollâ Ahmed merhameten afv ve ıtlâk ve sebîli tahliye olunmak bâbında.

Fî evâ'il-i C (Cemâziye'l-âhîr) sene 1204.

S:106

[s.106/1]

Mora Vâlisi Vezîr Ebûbekir Paşa'ya ve zıkr-i âtî kimesnenin Mora Cezîresinde bulunduğu mahallin Kādîsıyla Magosa Nâ'ibine hüküm ki,

Sen ki vezîr-i müşârun ileyhsin, bu def'a tarafından Der-sa'âdetime vârid olan tahrîrât ve Balyabadra ve Tripoliçe ve Kalavrite ve Anabolu Kādîlarının başka başka i'lâm ve ahâlî ve re'âyânın arz-ı hâl virüp el-ibâda (?) mahzarlarında Hüdâvendigâr-ı sâbık ammim cennet-mekân Sultan Abdülhamîd Hân sît alâ merkada fitrâtü'l-gufrânın evkâfı mukâta'âtından olup darb-hâne-i âmirem tarafından idâre olunan Mora Cezîresi'nde kâ'in Balyabadra Kazâsı sükkânından Hatamat-zâde Muhyiddîn Ağa (?) demekle ma'rûf kimesnenin bundan akdem kazâ-i mezbûr ahâlî ve re'âyâsına zulm ve ta'addî ve katl-i nüfûs ve celb-i mâl misillü vâkı' olan fazâhatına mebnî merkûm fîmâ-ba'd kazâ-i mezbûr derûnuna ayak basmamak üzre cibâyet-i merkûme ...? yüz elli bin gurus nezri kabûl ve hüccete i'tâ etmişiken merkûm Muhyiddîn hilâf-ı ta'ahhüd kazâ-i mezbûre duhûl ve kayın pederi olan Mora Kasteli Dizdârı Mehemed Ağa demekle ma'rûf kimesne dahi şehir kethüdâlığı dâ'iesiyle kal'a-i merkûmu terk idüp merkûm Muhyiddîn'in ma'iyyetine varup icrâ-yı nefsâniyyetine ibtidâr birle fukarâ ra'iyetine isâl-i zulm ve hasâr ve re'âyâyı tecrîm ve nice bî-cürmleri bi-gayri hakkın katl eylediklerinden mâ'adâ kazâ-i mezbûrun kocabaşları olan Rodos nâm zimmîyi dahi alenen katl ve kazâ hâkimini habs ve tecrîm ve sâ'ir gûne ...? ve mezâlîme ictisarlarından kazâ-i mezbûr re'âyâsı perakende ve perîşân ve külliye emniyyetleri meslûb olduğu tahrîr veistirhâm olduğu beyânıyla merkûm Muhyiddîn bulunduğu mahalde ahz ve çavuş

mübâşeretiyle Magosa Kal'ası'na nefy ü iclâ ve fîmâ-ba'd derûn-ı mukâta'aya ayak basdırılmamak eğer bundan sonra yine mukâta'a derûnuna gelüp umûra ve re'âyâyâ müdâhalesi vâkı' olur ise yalnız nefyle iktifâ olunmayup hakkında âhar gûne mu'âmele olacağından gayri kâffe-i emvâl ve eşyâsı dahi cânîb-i mîriyeye zabt olunacağı gereği gibi kendüsüne tefhîm olunmak için sen ki vezîr-i müşârun ileyhsin, sana hitâben emr-i şerîfim sudurunu hâlâ darb-hâne-i âmirem nâzırı olan dergâh-ı mu'allâm kapucubaşlarından Yûsuf dâme mecduhû bâ-takrîr inhâ ve istid'a etmekle vech-i meşrûh üzre merkûm Muhyiddîn, çavuş mübâşeretiyle bulunduğu mahallde ahz ve Magosa Kal'ası'na nefy ü iclâ fermânım olmağın, imdi sen ki vezîr-i müşârun ileyhsin, merkûm Muhyiddîn'i Mora Cezîresi'nde bulunduğu mahallde ma'rifetin ve ma'rifet-i şer'le ahz ve ber-vech-i meşrûh mazmûn-ı emr-i şerîfi kendüye gereği gibi ifâde ve te'kîd ve tenbîh ve tahrîr olundukdan sonra merkûm ta'yîn olunan Dîvân-ı hümayûnum çavuşlarından () çavuş zîde kadruhû mübâşeretiyle Magosa'ya nefy ü iclâyâ mübâderet eylesin. Ve sen ki Magosa Nâ'ibi mevlânâ-yı mûmâ ileyhsin, merkûm Muhyiddîni vüsûlünde Magosa'da menfiyyen meks ve ikâmet itdirüp bilâ-emr-i şerîf ıtlâk ve mahall-i âhara hatve-i vâhide harekete irâ'et-i ruhsatdan hazer ve mübâ'adet ve vüsûl ve ikâmetini çavuş-ı merkûm ile Der-sa'âdetime i'lâm ve inhâyâ müsâra'at eylemen bâbında.

Fî evâhir-i Ca (Cemâziye'l-evvel) sene 1204.

İtlâkiçün emr yazılmışdır.

Fî evâ'il-i Ş (Şa'bân) sene 1205.

[s.106/2]

Hâlâ rikâb-ı hümayûnumda çavuşbaşı olan Mîr Sa'îd dâme mecduhûya Limni Nâ'ibine hüküm ki,

Dîvân-ı hümayûnum çavuşlarından çavuş-zâde Halîl bundan akdem bâ-fermân-ı âlî ordu-yı hümayûnuma me'mûr olan çavuşlardan olduğundan mahall-i me'mûresine gitmek için zabitanı tarafından bi'd-def'ât tenbîh olmuşiken gitmeyüp Der-aliyyemde bir müddet ihtifâ ve ba'dehû buldurulup ordu-yı hümayûnuma aceleten gitmesi husûsı tehdîd ve te'kîd olundukda itâ'at eylemediğinden gayri sâkin olduğu mahallesini ahâlîlerine sekrân olduğu hâlde hilâf-ı şer'-i şerîf ehl-i ırza dâ'ir şetûm-ı galîz ile şetm eylediğini ahâlî inhâ ve iştikâ eylemeleriyle mezkûr Halîl Çavuş emr-i

âlîye adem-i itâ'at ve bu misillü hilâf-ı rızâ harekete cesâreti te'dîbi mûcib olmağla ibreten li'l-gayr li-ecli't-te'dîb nefy ü iclâ olunmasını sen ki çavuşbaşı-i mûmâ ileyhsin, bâ-takrîr inhâ eylediğinle yine mezbûr Halîl Çavuş ıslâh-ı nefis idinceye kadar mezkûr Halîl Çavuş ahz ve li-ecli't-te'dîb Limni Cezîresi'ne nefy ü iclâyâ mübâderet eylesin. Ve sen ki Limni Nâ'ibi mevlânâ-yı mûmâ ileyhsin, merkûmu vüsûlünde cezîre-i mezbûrede menfiyyen meks ve ikâmet itdirüp bilâ-emr-i şerîf ıtlâk ve mahall-i âhara hatve-i vâhide tecâvüzüne irâ'et-i ruhsatdan hazer ve mücânebet ve vüsûl ve ikâmetini Der-aliyyeme tahrîr ve i'lâma müsâra'at eylemen bâbında.

Fî evâhir-i Ca (Cemâziye'l-evvel) sene 1204.

Mahall-i menfâsına doğru ordu-yı hümayûna azîmet etmek şartıyla ıtlâkiçün emr yazılmışdır.

Fî evâ'il-i Ş (Şa'bân) sene 1204.

[s.106/3]

Kuşadası ve Limni Cezîresi Nâ'iblerine ve Kuşadası Zâbitânı zîde kadruhüme hüküm ki,

Bi-mennihî te'âlâ işbu sâl-ı ferruhinde ...? Bahr-i Sefîd ve Siyâh'a ihrâc etdirilecek donanma-yı hümayûnum kalyonlarında istihdâm içün Kuşadası'ndan bâ-emr-i âlî matlûb olan yüz elli nefer kalyoncu neferinin tahrîr ve temâmen Der-aliyyeme tesyîr olmaları lâzımeden iken yüz neferin ta'ahhüd i'lâmı vürûd idüp lâkin ve çevre beldeden Hâcî Bekir ve Dizdâr Mustafa ve Seyyid İbrâhîm nâm kimesneler ile neferini virmekde muhâlefet eylediği virenlerden tahrîre kudretleri olduğu bi'l-ihbâr mâ'lûm ve âşikâr ve mevcûdların donanma-yı hümayûnuma vüsûlleri neferâtın tersâne ve böyle hengâm-ı seferde umûr-ı mühimm-i müsta'celenin te'hîrlerine bâdî oldukları bedîdâr olduğına binâ'en sâbıkü'l-beyân elli nefer kalyoncu neferâtını merkûmûnun yedlerinden tahrîr ve techîz ve taraflarında merkûm Hâcî Bekir'i üzerlerine ser-gerde tahsîliyle istishâb itdirüp Tersâne-i âmireme tesyîre mübâderet olunmak ve eğer inâd ve muhâlefet iderler ise kendüleri te'dîb ve sâ'irleri terhîb içün mübâşir ma'rifetiyle Limni Cezîresi'ne nefy ü iclâ olunmaları bâbında emr-i şerîfim sudûrunu hâlâ kapudân-ı deryâ düstûr-ı Vezîrim Hüseyin Paşa iclâluhû bâ-takrîr istid'â etmekle vech-i meşrûh üzre sâbıkü'z-zikr elli nefer kalyoncu neferâtını

merkûmûn Hâcî Bekir ve Dizdâr Mustafa ve Seyyid İbrâhîm yedlerinden tahrîr ve merkûm Hâcî Bekir ser-gerdeliği ile tesyîr idüp inâd ve muhâlefet iderler ise sâ'ire mûceb-i ibret olmak için mübâşir ma'rifetiyle Limni Cezîresi'ne nefy ü iclâ olunmaları fermânım olmağın, imdi siz ki Kuşadası Nâ'ibi ve zâbitân-ı mûmâ ileyhimsiz, bu husûs mevâd-ı âharaya kıyâs olmayup be-gâyet ehemm umûr dîde ve Devlet-i aliyyemden olmak hasebiyle bu bâbda tekâsül ve batâ'et câ'iz olmadığı ve elli nefer merkûmûnun yedlerinden tahrîr ve tesyîr eylemeleri husûsuna dikkat olunmak matlûb-ı şâhânem idüki ma'lûmunuz oldukda ber-vech-i meşrûh sâbıkü'z-zikr elli nefer kalyoncu neferâtını merkûmûn Hâcî Bekir ve Dizdâr Mustafa ve Seyyid İbrâhîm temâmen yedlerinden tahrîr ve mezbûr Hâcî Bekir ser-gerdeliği ile vaktiyle Tersâne-i âmireme tesyîr eylemeleri emrine mezîd ihtimâm ü dikkat ve mikdârdan kusûr ve rehâvet ve hilâf-ı emr ve rızâ te'hîr maslahat-ı mühimmeyi mucib hâlde vukû'una tecvîz ile giriftâr-ı afviyyet olmakdan be-gâyet hazer ve mücânebet eyleyüp şöyleki mezbûrûn inâd ve muhâlefet iderler ise sâ'ire mûceb-i ibret olmak için mübâşir-i mûmâ ileyh ma'rifetiyle Limni Cezîresi'ne nefy ü iclâlarına mübâderet eylesiniz. Ve sen ki Limni Cezîresi Nâ'ibi mevlânâ-yı mûmâ ileyh sin, eğer merkûmûn dahi neferi tahrîr ve tesyîrde muhâlefet ile cezîre-i merkûmeye vüsûllerinde menfiyyen meks ve ikâmet itdirüp bilâ-emr-i şerîf itlâk ve firârlarından ve mahall-i âhara hareketlerine irâ'et-i ruhsatdan mübâ'adet ve vüsûllerini mübâşir-i mûmâ ileyh ile Der-aliyyeme tahrîr ve işâret eylemen bâbında. Fî evâ'il-i C (Cemâziye'l-âhîr) sene 1204.

S:107

[s.107/1]

Dergâh-ı mu'allâm kapucubaşlarından asâkir hûsule Der-aliyyemden ta'yîn olunan () dâme mecduhûya ve Manyas ve Gelembe Kazâları Nâ'iblerine ve Limni Kal'ası Dizdârına hüküm ki,

Bi-mennihî te'âlâ işbu sene-i mübâreke evvel bahârında Bahr-i Sefîd ve Siyâha ihrâc olunacak donanma-yı hümâyûnum kalyonlarında istihdâm için Manyas ve Gelembe Kazâlarından bâ-evâmîr-i aliyye müretteb ve matlûb olan ellişer nefer kalyoncu neferâtının tahrîr ve Der-aliyyeme isticlâblarıçün Tersâne-i âmirem tarafından ta'yîn olunan mübâşirler mahallerine vürûdlarında Manyas Kazâsı vücûhundan Seyyid

Şeyh Efendi ve Mustafa Bölükbaşı demekle ma'rûf kimesneler izhâr-ı ru'ûnet ile mugâyir-i emr-i âlî neferât-ı matlûbeyi tahrîrden imtinâ' ve tedârük olduğu sûretde dahi Ramazândan sonra göndeririz deyü te'annüd ve Gelenbe Kazâsı vücûhundan dahi Uslu-oğlu Hâcî Mustafa demekle meşhûr kimesne biz nefer vermeyüz deyü muhâlefet ve def'le i'tâ eyledikleri bi'l-ihbâr ma'lûm ve âşikâr ve donanma-yı hümâyûnumun vakt-i hûrucu gün be gün takarrüb ve neferât-ı mürettebenin vaktiyle gelmesine tevaffuk idüp muhtâc-ı inhâ ve böyle neferât husûsunda bu makûle müfsidler te'dîb olunmaz ise sâ'ir kazâlara dahi sirâyet ile neferât-ı mürettebenin adem-i vürûduna bâdî ve donanma-yı hümâyûnumun vesîle-i ta'tîl olunacağı ve bu emr-i müsta'celin te'hîrine bâ'is olanların te'dîbleri derece-yi vücûbda idüğü bedîdâr olduğuna binâ'en neferât-ı mezbûreyi tahrîre muhâlefetleri sahîh ise kendülerini te'dîb ve emsâlini terhîb zımnında sen ki kapucubaşı-i mûmâ ileyhsin, merkûmûn Seyyid Şeyh ve Mustafa Bölükbaşı ve Uslu-oğlu Hâcî Mustafa'yı ma'rifetinle Limni Kal'ası'na nefy ve kal'a-bend olunmak emr-i celîlü'l-kadrim sudûrunu hâlâ Kapudân-ı deryâ Vezîrim Hüseyin Paşa [dâme] iclâluhû bâ-takrîr istid'â etmekle siz ki kapucubaşı ve mevlânâ-yı mûmâ ileyhimâsız, merkûmların kalyoncu neferâtı ihrâcına muhâlefet eyledikleri vâkı' ise vech-i meşrûh üzre kal'a-i merkûmeye nefy ve kal'a-bend olunmaları fermânım olmağın imdi ber-minvâl-i muharrer merkûmların kalyoncu neferâtı ihrâcına muhâlefetleri muvâfık-ı nefsü'l-emr olduğu sûretde o makûle ta'tîl-i maslahat-ı mühimmeye bâ'is ve bâdî oldukları ecilden ma'rifetiniz ile merkûmûn Seyyid Şeyh ve Mustafa Bölükbaşı ve Uslu-oğlu Hâcî Mustafa te'dîben ve emsâlini terhîben kal'a-i mezbûreye irsâle müsâra'at eyliyesiz. Ve sen ki dizdâr-ı mûmâ ileyhsin, mezbûrların neferât-ı mezkûreyi ihrâca muhâlefetleri vâkı' olup kal'a-i merkûmeye irsâl ve vüsûllerinde muhkem habs ve kal'a-bend eyleyüp bilâ-emr-i şerîf ıtlâk ve bir takrîb firârlarından mübâ'adet ve vüsûllerini Der-sa'âdetime tahrîr ve işâret eylemen bâbında.

Fî evâ'il-i C (Cemâziye'l-âhîr) sene 1204.

[s.107/2]

Bursa Mollâsına hüküm ki,

Fırt ma' Şami Kazâsı'ndan Hasan ve Âsitâne-i aliyyemde Mahmûd Paşa'da sâkin diğer Hâsan nâm kimesneler bundan akdem mütecâsir oldukları hilâf-ı marzî

hareketleri te'dîblerini iktizâ etmekle sadır olan emr-i âlî-şânımla mezbûrlar Burusa'ya nefy ü iclâ olunmuşlar idi. Ancak mezbûrlardan Âsitâne-i aliyyemde Mahmûd Paşa'da sâkin Hasan nâm kimesnenin zevcesi () nâm hâtûn ile sagîre kızının bu def'a rikâb-ı hümayûnuma takdîm eyledikleri arz-ı hâlleri mefhûmunda ...? ve sâ'ir ol zemânlarını rû'yet ider kimesneleri olmayup sefil ve ser-gerdân ve şâyeste-i merhamet olundukların inhâ ve mezbûrun afv ve itlâkını istid'â ve ancak Âsitânede sâkin olan mezbûr Hasan'ın ıyâl u evlâdına merhameten afv ve itlâk olunması bâbında emr-i şerîfim sudûrunu hâlâ Şeyhü'l-islâm ve Müfti'l-enâm olan Mevlânâ Hamîdî-zâde Mustafa edâmallâhu te'âlâ fezâ'ilühû işâret etmeleriyle işâretleri mücebince merkûm Hasan itlâk olunmak fermânım olmağın, imdi sen ki mevlânâ-yı mûmâ ileyhsin, mevlânâ-yı müşârun ileyhin işâretleri mücebince ancak Âsitânede Mahmûd Paşa'da sâkin merkûm Hasan'ın ıyâl u evlâdına merhameten cürmü afv olduğu mâ'lûmun oldukda kayd-ı nefyden itlâk ve sebîli tahliye eylemen bâbında.

Fî evâ'il-i C (Cemâziye'l-âhîr) sene 1204.

[s.107/3]

Bozcaada Nâ'ibine hüküm ki,

Burusa Kādîsı Mevlânâ Ziyaeddîn Ömer el-Esîrî zîdet fezâ'ilühûnun rikâb-ı hümayûnuma vârid olan bir kıt'a arzında sâbıkâ Hüdavendigâr Sancâğı Mütessellimi Seyyid Abdülkâdir zabt u rabt memleket ve def'-i şürûr ve mazarrat-ı fesede ve eşkıyâ himâyet-i fukarâ husûsları vâcibe-i zimmet iken bu mâddelere kat'ân dikkât etmediğine binâ'en bundan akdem bâ-fermân-ı âlî Bozcaada Cezîresi'ne nefy ü iclâ olunup ancak mütesellim-i sâbık-ı merkûmûn Medîne-i Burusa'da ıyâl u evlâdı âciz ve ...? kalup ahvâlleri perîşân ve merhamete şâyân oldukları huzûr-ı şer' de inhâ ve mezbûrun cürmü afv birle cezîre-i mezbûreden itlâkiçün emr-i şerîfim sudûrunu beyân ve istid'â eyledikleri tahrîr eylediğine binâ'en fîmâ-ba'd kendü hâlinde olmak şartıyla itlâk olunmak bâbında.

Fî evâ'il-i C (Cemâziye'l-âhîr) sene 1204.

[s.107/4]

Sâbıkâ ocakda kul kethüdâsı hâlâ mahrûse-i Selanik'de Yeniçeri Zâbiti olan Çelebi Mustafa zîde mecduhûya hüküm ki,

Mahrûse-i Selanik nevâhîsinden Gelmeriye Nahiyesi sâhil-i bahrda olup ba'zı fesedenin harbî kefare ve berrânî sefâyinine hubûbât virecekleri muhill olmağla bu nâhiye-i merkûmede serdâr olup min külli'l-vücûh sarrâfını zâhir ve ol havâliyi tamâm-ı muhâfazaya kâdir Kara Mahmûd serdâr iken ba'zı ashâb-ı ağrâz ancak harbî kefareye hubûbât virmeleri murâd olmak için merkûmu serdârlıktan azl ve yerine Kara İbruş nâm müfsid ve mürtekibi nâhiye-yi merkûme serdâr nasb ü ta'yîn i[di]vermeleriyle fîmâ-ba'd merkûm Kara İbruş nâhiye-yi merkûmede değil mahrûse-i mezbûrenin nevâhî-i sâ'iresinde dahi istihdâm olunup serdârlıktan ref' ve yerine merkûm Kara Mahmûd serdâr nasb u ta'yîn olunmağla merkûmu nâhiye-yi merkûmede serdârlık umûrunda kıyâm itdirüp bundan sonra ale'd-devam harbî ve berrânî sefâyinine hubûbât bey'ine cesâret idenler olur ise ahz ve Selanik Kādîsı huzûruna ihzâr ve ma'rifet-i şer'le bilâ-te'hîr Gelmeriye Kal'ası'na kal'a-bend olunup Der-aliyyeme ism ve şöhretleriyle i'lâm olunmak bâbında rikâb-ı hümayûnumdan fermân-ı âlî-şân sâdır olmağın () ile irsâl olunmuşdur. İmdi vech-i meşrûh [üzre] sâdır olan emr-i âlî mücebince amel ve hareket ve hilâfını tecvîzden hazer ve mücânebet eyleyesiz deyü hâlâ rikâb-ı hümayûnumda sekbânbaşı olan İsmâ'îl dâme mecduhû tarafından mühürlü mektûb virilmekle vech-i meşrûh üzre amel olunmak bâbında.

Fî evâ'il-i C (Cemâziye'l-âhîr) sene 1204.

[s.107/5]

Çavuşbaşı Ağaya ve Bozcaada Cezîresi Na'ibine hüküm ki,

Hademe zümresinden Büyükdereli İsmâ'îl Bey'i hamâm ustalarından Hâcî Usta nâm hâtûnun bir Rus câriyesi ile iki bin gurusı altûnunu gasb eylediği lede'l-ihbâr habs ve tevfiğ birle câriye-yi merkûme ve mâl-ı magsûb zâhire ihrâc ve hissesi merkûmeye teslîm etdirilmekle bu makûle nâ-hem-vâr harekete ictisâr ve ibtidârı mülâsebesiyle sâ'ire müceb-i ibret olmak için vechi âhar ile te'dîbi lâzım gelmişiken mücerred ihtiyâre vâlidesine merhameten li-eclî't-te'dîb merkûm İsmâ'îl çavuş mübâşeretiyile

Bozcaada'ya nefy ü iclâsı fermânım olmağın imdi sen ki çavuşbaşı-i mûmâ ileyhsin, merkûm İsmâ'îl'i Dîvân-ı hümâyûn çavuşlarından çavuş zîde kadruhû ile Bozcaada'ya nefy ü iclâsına mübâderet ve sen ki mevlânâ-yı mûmâ ileyhsin, vüsûlünde merkûmu cezîre-i merkûmede menfiyyen meks ve ikâmet itdirüp bilâ-emr-i şerîf ıtlâk ve mahall-i âhara hatve-i vâhide hareketine irâ'et-i ruhsatdan mücânebet ve vüsûl ve ikâmetini çavuş-ı merkûm ile Der-aliyyeme inhâ ve iş'âra müsâra'at eylemen bâbında.

Fî evâ'il-i C (Cemâziye'l-âhîr) sene 1204.

Ber-mûceb-i emr-i âlî menfiyyen meks ve ikâmet itdirildiğini nâtık Bozcaada Cezîresi Nâ'ibinin vârid olan i'lâmının mefhûmu bâ-fermân-ı âlî şerh virildi.

Fî 26 B (Receb) sene 1204.

Ba'zı şürût ile ıtlâkiğin emr-i âlî yazılmışdır.

Fî evâ'il-i Ş (Şa'bân) sene 1206.

S:108

[s.108/1]

Edirne Mollâsına hüküm ki,

Enfiye Emîni es-Seyyid Osmân zîde mecduhûnun rikâb-ı hümâyûnuma takdîm eylediği bir kıt'a tahrîri mefhûmuyla Mahmiyye-i Edirne mütemekkinlerinden Haim nâm yahûdî ol havâlîde hilâf-ı emr-i âlî mugâyir-i şürût taşra enfiyesi fûrûht eylediğine mebnî bundan akdem li-ecli't-te'dîb ma'rifet-i şer'le yahûdî-i mersûm mahallinde zindâna haps olunmuşiken yahûdî-i mersûm bir takrîb ile kendüyi zindândan ıtlâk itdirmek hasebiyle kemâ-fî'l-evvel âdet-i kadîmesi üzre yine taşra enfiyesi fûrûhtuna ictisâr etmekden nâşî nizâm-ı mukâta'anın ihtilâline ve mâl-ı mîrînin kesr ü tedennîsine bâ'is olduğu inhâ ve sıyâneten li'l-mîrî ve hıfzen li'n-nizâm bu def'a tarafından ta'yîn eylediği âdemîsi mübâşeretle yahûdî-i mersûmun Der-aliyyeye ihzârını hâvî bir kıt'a emr-i şerîfim sudûrunu istid'â ve şürûtu su'âl olundukda Medîne-i Üskûdar'da Ayazma Sarâyı arâzisinde vâkı' enfiyye kâr-hânesini idâreye me'mûr olanlar kâr-hâne-yi mezkûrede enfiyye i'mâli ve diledikleri mahallerde serbestiyyet üzre bey' kendülere ve i'mâli dahi kar-hâne-i mezkûreye mahsûs olmak ve kâr-hâne-yi mezkûre enfiyyesiyle emîn tarafından gönderilen kimesnelerden gayri mugâyir-i şürût enfiyye i'mâl ve bey'e cesâret ideri olur ise

mahbes birle ahz ve yedlerinde olan enfiyyeleri emîn ve adamları ma‘rifetiyle cânîb-i mîrî için zabt olundukdan sonra o makûleler ehl-i islâmdan ise zâbiti ma‘rifetiyle ahz ve kal‘a-bend ve re‘âyâdan ise Der-aliyyeye ihzâr ve vaz‘-ı kürek olunmak şürût nizâmiyyesinden olup mücebince müte‘addid evâmir-i aliyye virilegeldiği haremeyn mukâta‘ası kaleminden tahrîr olunmağla sâ’irlerine ibret ve te’dîb için şürût ve istid‘âsı üzre dîvân-ı hümayûnumdan emri tahrîri bâbında hâlâ rikâb-ı müstetâbımda baş defterdâr olan Osmân dâme mecduhû i‘lâm etmekle i‘lâmı mücebince amel olunmak bâbında.

Fî evâ’il-i C (Cemâziye’l-âhîr) sene 1204.

[s.108/2]

İnöz Kal‘ası Dizdârına hüküm ki,

Edirne'de Bostâniden ocağı ustalarından Dağlı Hüseyin Usta'nın bundan akdem ma‘lefe zahîre yolu taraflarından hınta ihtikâr ve ol vechle zehâyirin inkıtâ‘atına bâdî oldu deyü ihbâr olduğuna binâ’en merkûmun anbarlarında mevcûd zehâyiri ma‘rifet-i şer‘le devr-i keyl ve ecnâs ve mikdârı defter olunup râyiciyle kapan tüccârına bey‘ için iskeleye tenzîl ve bahâsı tarafından kabzına me’mûra teslim ve kendüsü li-eclî’t-te’dîb İnöz Kal‘ası’na kal‘a-bend olunmak bâbında Edirne Bostancıbaşısına ve Tekfurdağı Mübâya‘acısına ve sen ki dizdâr-ı merkûmsun, sana hitâben işbu sene-i mübâreke evâsıt-ı Muharreminde emr-i şerîf sâdır olmuşıdi. El-hâletü hâzihî Edirne cânibinden rikâb-ı hümayûnumda vârid olan tahrîrâtın hulâsa-i mefhûmunda ber-vech-i muharrer sâdır olan emr-i âlî-şânım mücebince bi’t-taharrî mahbes olundukda bir mahallde bir dane hıntası olmamağla olan iştikâ mahzar iftirâ olduğu zâhir ve şâyeste-i merhamet olmağın cürmü afv ve kal‘a-i mezbûreden ıtlâkı bi’l-cümle ocaklı istirhâm ve niyâz eyledikleri tahrîr ve inhâ olup emr-i şerîfim sudûru istid‘â olunmağla fîmâ-ba’d hilâf-ı rızâ hareketde olmamak şartıyla kal‘a-i merkûmeden ıtlâk olunmak fermânım olmağın sen ki dizdâr-ı mûmâ ileyhsin, merkûmun hilâf-ı rızâ hareketde bulunmamak şartıyla cürmü afv olunduğu ma‘lûmun oldukda kal‘a-i merkûmeden ıtlâk ve sebîli tahliye eylemen bâbında. Vasfî

Fî evâsıt-ı C (Cemâziye’l-âhîr) sene 1204.

[s.108/3]

Midillü Nâ'ibine hüküm ki,

Fâtıma nâm hâtûn rikâb-ı hümayûnuma arz-ı hâl idüp bunun zevci İbrâhîm nâm kimesne sâbika baş defterdâr olan Mîr Hakkı dâme mecduhûnun emekdâr ve etibbâ'ından olup kendü hâlinde iken ahz ve i'tâsında taksîrâtı vardır deyü inhâ olunduğuna binâ'en bâ-fermân-ı âlî Midillü'ye nefy ü iclâ olunup bu, üç nefer olan sagîr ve sagîre evlâdlarıyla zelîl ve sefîl kalup ahvâli diğer-gûn olduğun bildürüp sagîre-i mezbûre merhameten merkûmun cürmü afv ve kayd-ı nefyden ıtlâk ve sebîli tahliye olunmak bâbında emr-i şerîfim sudûrunu istid'â eylediği ecilden merkûm ıtlâk olunmak bâbında. **Nedîm.**

Fî evâsıt-ı C (Cemâziye'l-âhîr) sene 1204.

[s.108/4]

Bursa Mollâsına ve Limni Cezîresi Nâ'ibine hüküm ki,

Havâss-ı hümayûnumdan Mudanya Kazâsı'na tâbî' Karamürsel nâm karyede vâkı' Vezîr Çiftliği dimekle ma'rûf çiftliğin ustası olan Mîr Ahmed zîde kadruhû rikâb-ı hümayûnuma arz-ı hâl idüp çiftlik-i mezbûr mülhakâtından Bursa Kazâsı'na tâbî' Karaman (?) nâm karye toprağında vâkı' ma'lûmu'l-hudûd bir bâb değirmân bir vechle müdâhale olunmak îcâb etmez iken Bursa Kazâsı sükkânından Kassâb-oğlu Mustafa dimekle ma'rûf kimesne kendü hâlinde olmadığından havâsına tâbî' kimesnelere istinâden hilâf-ı şer'-i şerîf havâss-ı hümayûnum mülhakâtından olan değirmân-ı mezkûre fuzûlî müdâhale ve ta'addîden hâlî olmamağla mahallinde lede't-terâfu' müdâhalesi men' birle bâ-i'lâm olunmuşiken yine müdâhaleden hâlî olmadığı inhâ ve husûs-ı mezbûr hâlâ hâssa bostâncıbaşı olan es-Seyyid Ebûbekir dâme mecduhûdan isti'lâm olundukda havâs-ı hümayûnum mülhakâtından olan sâbikü'z-zikr değirmân-ı mezkûre bir vechle müdâhale îcâb etmez iken, mezkûr Kassâb-oğlu Mustafa mücedded arz kasdıyla değirmân-ı mezkûrun değirmâncısı[nı] darb ile firâr ve değirmânı terk ve ta'tiline bâdî ve ber-vech-i muharrer usta-yı mûmâ ileyh ile mahallinde ba'de't-terâfu' bî-vech müdâhalesi men' birle cânib-i şer'-den i'lâm şer'i verilmişiken yine mütenebbih olmayup ta'addîsinde ısrâr üzre olduğu lede't-tahakkuk Limni Cezîresi'ne nefy ü iclâ olunması bâbında emr-i şerîfim

sudûrunu istid'â eylediğin bostâncıbaşı-i mûmâ ileyh i'lâm etmekle i'lâmı mücebince haseki mübâşeretiyle merkûm Mustafa ta'addîsi lede't-tahakkuk Limni Cezîresi'ne nefy ü iclâ olunmak fermânım olmağın imdi sen ki Burusa Kādîsı mevlânâ-yı mûmâ ileyhysin, bostâncıbaşı-i mûmâ ileyhın i'lâmı mücebince ta'yîn olunan haseki-i mûmâ ileyh mübâşeretiyle merkûm Mustafa'nın ta'addîsi lede't-tahakkuk Limni Cezîresi'ne nefy ü iclâyâ mübâderet ve sen ki Limni Cezîresi Nâ'ibi mevlânâ-yı mûmâ ileyhysin, merkûm Mustafa haseki-i mûmâ ileyh mübâşeretiyle Limni'ye vüsûlünde menfiyyen meks ve ikâmet itdirüp bilâ-emr-i şerîf itlâk ve bir takrîb ile firârından tehâşî ve mücânebet ve vüsûl ve menfiyyen meks ve ikâmet itdirildiğini nâtık haseki-i mûmâ ileyh ile Der-aliyyeme i'lâma ve inhâyâ müsâra'at eylemen bâbında.

Fî evâsıt-ı C (Cemâziye'l-âhîr) sene 1204. Vasfî.

İtlâkiçün emr yazılmışdır.

Fî evâhir-i Ş (Şa'bân) sene 1204.

S:109

[s.109/1]

Şeyhler Nâhiyesi Nâ'ibine ve Kocaili Mütesellimine ve Tahta Serdârına ve Seddü'l-bahir Kal'ası dizdârına hüküm ki,

Bundan akdem Kocaili Sancağı kazâlarında kat' ve nakli fermân olan Tersâne-i âmiremde inşâ ve tekmîl olunan elli beş zerrâ kalyon-ı cedîdin deryâyâ tenzîliçün iktizâ iden kebîr kızak ve filenklerin (?) defter mantûkunca siz ki mevlânâ ve Kocaili Mütesellimi ve tahta serdârı mûmâ ileyhimsiz, ma'rifetiniz ve zâbitân ma'rifetiyle tevzî' ve taksîm ve arabacıları bir taraftan cibâl kat' ve nakl ve birbirini Tersâne-i âmireme nakl ve tesyîr üzreler iken Şeyhler Nâhiyesinde Şeyh Buhârî Divânî dimekle ma'rûf dîvân ahâlîlerinden ba'zı müfsid ve muharrik kimesneler arabacıbaşlarına i'ânetde irtikâz kusûr ve rehâvet ve İznikmid kerâste emîni tarafından yanlarında olan adamlarını darb ve cerh ile bundan sonra kerâste virmeyüz deyü matlûb olan kızak ve filenklerin kat' ve nakli te'hîre dûçâr ve umûr-ı mühimme-i müsta'celenin ta'tiline bâ'dî harekâta ibtidâr olunmağla merkûmûnun cumhûrbaşları Şeyhler Nâhiyesinde tobcu dîvânından Kürt Alemdâr (?) ve Hâfız Terzi-oğlu Sâlih ve Kapancı-oğlu ve Sarıbaşı-oğlu Mustafa ve Giritli dîvânından Kürt-oğlu Mehmed (?) ve Perperi-oğlu Feyyâz (?) ve Aşir-oğlu Ahmed ve Hayâl

Kalfa-oğlu ve Sâlih Efendi-oğlu Mollâ Halîl nâm kimesneler geçen sene dahi İznikmid Emîni tarafından müte‘ayyin adamlarını darb eylediklerinden merkûmûnun hilâf-ı emr ve rızâ harekâta ictisârları sâ’ir kazâlara dahi sârî ve fîmâ-ba’d Tersâne-i âmirem lâzimesiçün tertîb olunan kerâstenin ta’tîli ve umûr-ı mühimme-i müsta‘cilenin ...? nümâyân olmağla tobcu dîvânından merkûmân Kürt Alemdâr ve Hâfız li-ecli’t-te’dîb Seddü’l-bahir Kal‘ası’na kal‘a-bend ve sâ’ire mastûru’l-esâmî rûfekâlarının dahi iktizâ iden te’dîbâtı icrâ olunmak husûs bâ-takrîr inhâ ve siz ki mevlânâ ve mütesellim ve tahta serdârı mûmâ ileyhimsiz, ocakdan mübâşir ma‘rifetiyle vech-i meşrûh üzre emr-i şerîfim sudûrunu hâlâ rikâb-ı hümâyûnumda sekbânbaşı olan İsmâ’îl dâme mecduhû i‘lâm etmeğın i‘lâmı mücebince merkûmân Kürt Alemdâr ve Hâfız nâm şakîlerin ocakdan mübâşir ma‘rifetiyle Seddü’l-bahir Kal‘ası’na kal‘a-bendleri ve rûfekâlarının iktizâ iden te’dîbât-ı lâıykaları icrâsına mübâderet eylemeniz fermânım olmağın, imdi siz ki mevlânâ ve mütesellim ve tahta serdârı mûmâ ileyhimsiz, ma‘rifetiniz ve ocakdan ta’yîn kılınan mübâşir-i mûmâ ileyh ma‘rifetiyle merkûmân Kürt Alemdâr ve Hâfız nâm şakîler ahz ve li-ecli’t-te’dîb Seddü’l-bahir Kal‘ası’na irsâl ve tesyîre mübâderet ve bâlâda mastûru’l-esâmî rûfekâlarının dahi iktizâ iden te’dîbât-ı meşrû‘aları icrâya müsâra‘at ve sen ki Seddü’l-bahir Kal‘ası Dizdârı mûmâ ileyhsin, merkûmânı vüsûllerinde kal‘a-i merkûmeye muhkem habs ve kal‘a-bend eyleyüp bilâ-emr-i şerîf itlâk ve firârlarından hazer ve mücânebet ve vüsûl ve kal‘a-bend olduklarını Der-aliyyeme tahrîr ve iş‘âr ve mübâderet eylemen bâbında.

Fî evâsıt-ı C (Cemâziye’l-âhîr) sene 1204.

[s.109/2]

Dergâh-ı mu‘allâm kapucubaşılarından olup bundan akdem Rumili cânibinde vâkı‘ kazâlardan müretteb kalyoncu neferâtını ihrâca sürici ta’yîn olunan () dâme mecduhû ve Siroz Kazâsı Nâ’ibine ve Kavala Dizdârına hüküm ki,

Bi-mennehî te‘âlâ işbu sene-i mübâreke evvel-bahârında dahi Bahr-i Sefîd ve Siyâh’a ihrâc olunacak donanma-yı hümâyûm kalyonlarında istihdâm için Siroz Kazâsı’ndan emr-i âlî matlûb olan iki yüz nefer kalyoncu neferâtının temâmen tahrîr ve Der-aliyyeme tesyîri lâzımeden iken elli neferi tahrîre ta’ahhüd olup yüz ellisinin tahrîrine ...-oğlu Osmân (?) ve Hâcî İlyâs ve Nûrî nâm kimesneler muhâlefet ve bi’l-

ihbâr vâsıl-ı şâhânem olduğuna binâ'en mârrü'z-zikr iki yüz nefer kalyoncu neferâtı temâmen tahrîr ve tekmîl ve nevrûzdan mukaddem Tersâne-i âmireme tesyîr olunup eğer bundan akdem böyle dahi müfsid-i merkûmlar neferât-ı merkûmenin ihrâc ve irsâline muhâlefet iderler ise sen ki kapucubaşı-i mûmâ ileyhsin, ma'rifetinle Kavala Kal'ası'na kal'a-bend olunmalarına bâbında sana hitâben bâ-emr-i şerîfim sudûrunu hâlâ kapudân-ı deryâ düstûr-ı Vezîrim Hüseyin Paşa edâmallâhu te'âlâ fezâ'ilühû iclâluhû bâ-takrîr istid'â etmekle kazâ-i mezbûreden matlûb olan ol mikdâr kalyoncu neferâtının fîmâ-ba'd ihrâcına mühâlefet iderler ise merkûmûn Osmân ve Hâcî İlyâs ve Nûrî'nin ma'rifetiyle Kavala Kal'asına kal'a-bend olunmaları fermânım olmağın rikâb-ı hümayûnumdan işbu emr-i şerîfim ısdâr ve () ile irsâl olunmuşdur. İmdi siz ki kapucubaşı ve mevlânâ-yı mûmâ ileyhimâsız, bu husûs-ı mevâdd icrâyâ kıyâs olunmayup be-gâyet ehemm ve akdem umûr-ı Devlet-i aliyyemden idüğü ve kazâ-i mezbûrdan matlûb olan iki yüz nefer kalyoncu neferâtının bi't-tâm serî'an ihrâc ve Tersâne-i âmireme irsâllerine ikdâm olunmak matlûb-ı şâhânem olduğu ma'lûmunuz oldukda ber-vech-i muharrer kazâ-i mezbûreden matlûb olan ol mikdâr kalyoncu neferâtının tamâmı tahrîr ve tekmîl ve nevrûzdan mukaddem Tersâne-i âmireme tesyîrlerine mezîd ihtimâm ve dikkat ve eğer bundan sonra dahi merkûmûn neferât-ı mezbûrenin ihrâc ve irsâline muhâlefet iderler ise li-ecli't-te'dîb ma'rifetiniz ile Kavala Kal'ası'na tesyîrlerine müsâra'at eyleyesiz. Ve sen ki dizdâr-ı mûmâ ileyhsin, eğer mezbûrûn ihrâc-ı neferâta mûmâna'at idüp kal'a-i merkûmeye irsâl ve vüsûllerinde vaz' ve kal'a-bend eyleyüp bilâ-emr-i şerîf itlâk ve firârlarından mübâ'adet ve vüsûllerini Der-sa'âdetime tahrîr ve işâret eylemen bâbında.

Fî evâsıt-ı C (Cemâziye'l-âhîr) sene 1204.

S.110

[s.110/1]

Dergâh-ı mu'allâm kapucubaşılarından olup bundan akdem Rumili tarafında vâkı' kazâlardan müretteb kalyoncu neferâtını ihrâc[a] sürici ta'yîn olunan () dâme mecduhûya ve Kara Karye ve Avret Hisârı ve Toprak Kazâlarının kudât ve nüvvâbına ve Kavala Kal'ası Dizdârı () zîde hıfzuhûya hüküm ki,

Bi-mennihi te'âlâ işbu sene-i mübâreke evvel bahârında dahi Bahr-i Sefîd ve Siyâh'a ihrâc olacak donanma-yı hümayûnum kalyoncularından istihdâm için Kara Karye ve

Avret Hisârı ve Toprak Kazâlarında matlûb olan ellişer nefer kalyoncu neferâtının temâmen tahrîr Tersâne-i âmireme tesyîrleri lâzımeden iken Kara Karye mütemekkinlerinden Kokuruz-oğlu Mehemed (?) ve Toprak müte‘ayyinden İslâm ve Avret Hisârı Şehr kethüdâsı Ömer nâm müfsidler bir nefer virmeyüz deyü neferât-ı matlûbeyi tahrîrde muhâlefet ve kelimât-ı nâ-hem-vâr ile mübâşirleri cebren kazâlardan tard ve ihrâc ve isyâna ictisâr eyledikleri vâsıl-ı sâmi‘a-i şâhânem olduğuna binâ‘en mârrü‘z-zikr kazâlardan matlûb olan ellişer nefer kalyoncu neferâtın tahrîr ve irsâllerine ba‘d-ez-în merkûmûn Korkuruz-oğlu Mehemed ve İslâm ve Ömer muhâlefet eyledikleri sûretde sen ki kapucubaşı-i mûmâ ileyhsin, ma‘rifetinle sâ‘ire ibreten Kavala Kal‘ası’na kal‘a-bend olunmaları bâbında emr-i şerîfim sudûru hâlâ kapudân-ı deryâ Vezîrim Hüseyin Paşa edâmallâhu te‘âlâ iclâluhû bâ-takrîr istid‘â etmekle zikr olunan kazâlardan matlûb olan neferâtın fîmâ-ba‘d muhâlefet iderler ise merkûmûn Mehemed ve İslâm ve Ömer’in ma‘rifetinle Kavala Kal‘ası’na kal‘a-bend olunmaları fermânım olmağın işbu emr-i şerîfim ısdâr ve () ile irsâl olunmuşdur. İmdi siz ki kapucubaşı ve mevlânâ-yı mûmâ ileyhimâsız, bu husûs-ı mevâdd icrâya kıyâs olmayup be-gâyet ehemm ve ikdâm umûr-ı Devlet-i aliyyemden idiğü zikr olunan kazâlardan matlûb olan ellişer nefer kalyoncu neferâtının bi’t-tâm serî‘an ihrâc ve Tersâne-i âmireme irsâllerine ikdâm olmak murâd-ı mülûkânem olduğu ma‘lûmunuz oldukda ber-vech-i meşrûh üzre mârrü‘z-zikr kazâlardan matlûb olan ol mikdâr kalyoncu neferâtının temâmen tahrîr ve tekml ve nevrûzdan mukaddem bu tarafa tesyîrleri husûsuna mezîd ihtimâm ü dikkat eyleyüp şöyle ki neferât-ı matlûbenin fîmâ-ba‘d dahi mezbûrlar muhâlefet iderler ise ibreten li’s-sâ‘irîn Kavala Kal‘ası’na tesyîrlere mübâderet eylesiniz. Ve sen ki dizdâr-ı mûmâ ileyhsin, mezbûrûn ihrâc-ı neferâta muhâlefet idüp kal‘a-i merkûmeye irsâl ve vüsûllerinde vaz‘ ve kal‘a-bend eyleyüp bilâ-emr-i şerîf itlâk ve firârlarından mücânebet ve vüsûl ve kal‘a-bend olduklarını Der-aliyyeme tahrîr ve işâret eylemen bâbında.

Fî evâsıt-ı C (Cemâziye’l-âhîr) sene 1204.

[s.110/2]

Magosa Kal‘ası Dizdârı () zîde hıfzuhûya hüküm ki,

Merhûm ve mağfûrun lehâ es-sultân tâbet serâhûnun hayâtında vekîl-harcı olup bundan akdem bâ-emr-i âlî-şân li-ecli't-te'dîb Magosa Kal'ası'na vaz' ve kal'a-bend olunan Osmân vücûhla te'dîb ve ıslâh-ı nefis ve şâyeste-i merhamet olduğun ıyâl u evlâd ve vâlîdesi rikâb-ı mülûkâneme bâ-arz-ı hâl inhâ ve cürmü afv ve ıtlâkı bâbında emr-i celîlü't-takrîrim sudûrunu istid'â eylediğine binâ'en şeref-yâfte-i sudûr olan hatt-ı hümâyûn-ı şevket-makrûnum mücebince cürmü afv olunmağla ıtlâkı bâbında.

Fî evâsıt-ı C (Cemâziye'l-âhîr) sene 1204.

[s.110/3]

Çanlı Kazâsı Nâ'ibiyle zikr-i âtî kimesnelerin bulundukları mahallin kâdisına ve Boyabad Kal'ası Dizdârına hüküm ki,

Kastamonu Sancağında vâkı' Çanlı Kazâsı'na vâride olan tekâlîf ve mürettabât seferiyyeye mahallinde ma'rifet-i şer'le olan tevzî' defteri mücebince bi'l-ittifâk cem'ine me'mûre edâ eylemeleri lâzıme-i hâlden iken Amasya'da kâ'in merhûm ve mağfûrunleh Sultân Bayezîd vakf-ı mülhakâtından kazâ-i mezbûre tâbî' nefis-i Çanlı ve Evlagoski (?) ve Kozcuğaz (?) nâm üç aded kurâ ahâlîleri hilâf-ı şürût mu'âfiyyet iddi'âsıyla kazâ-i mezbûrden tertîb olunan deve ve katır ve mühimmât-ı seferiyye ve tekâlîf-i sâ'ireden hisselerine isâbet ideni edâda muhâlefet eyledikleri kazâ-i mezbûr ahâlîleri bâ-arz-ı hâl inhâ ve kurâ-i selâse ahâlîlerinin hisse-i tekâlîfleri tahsîl ve kabzına me'mûra edâ ve teslîm itdirilmek bâbında emr-i şerîfim sudûrunu istid'â eylediklerinde şürûtu mevkûfâtıdan bâ'de'l-ıhrâc şürûtu mücebince bâ-telhîs sâdır emr-i âlî bin iki yüz üç senesinde Kastamonu Mütesellimi'ne ve hâkimi kâdisına hitâben mâliye tarafına bir kıt'a merhûm-ı müşârun ileyhın vakfı karyeleri ez-kadîm üzerlerine edâsı lâzım gelen avârız ve mâl-ı maktû'aları ve Anadolu ve illerine sefersiz vakitlerde tertîb ve ta'yîn olunan imdâd-ı hıdırıyyeden hisselerini ahâlî-i kazâ ile ma'an edâ idegelmişler iken altmış dört târîhinde merhûm-ı müşârun ileyhın evkâfından mezkûr üç aded ahâlîlerin karyelerimiz merhûm-ı müşârun ileyhın evkâfı mülhakâtından ve ...? olmağla tekâlîfden dahi mu'âfiz deyü mu'âfiyyet iddi'â ve lede'l-murâfa'a tekâlîfden mu'âfiyyet iddi'âları hilâf olduğü zâhir ve ahâlî-i kazâ ile ma'an edâyâ kabr-i şer'den tenbîh olmuşiken mücâb olmayup hilâf-ı defter-i harmân (?) ve mugâyir emr ve defter ve hıdırıyye şürûtuna ve kânûna muhâlefet ile isâbet

iden ahâlî-i kazâ ile edâda muhâlefet etmeleriyle mârrü'z-zikr üç aded ahâlî-i kurâ bilâ-emr-i şerîf vâkı' olan tekâlîf-i şâhânedan mâ'adâ avârızda ve imdâd-ı hıdırıyyeden ve mâl-ı maktû'a ve sâ'ir evâmîr-i şerîfe ile vâkı' bi'l-cümle tekâlîfden tahammüllerine göre hisselerine düşeni ahâl-i kazâ ile edâ itdirölüp hilâf-ı şer' ve kânûn ve hıdırıyye şürût-ı evâmîr ve deftere mugâyir ...? tagallüb ve muhâlefet itdirilmemek için emr-i şerîfim sudûrunu iltimâs eylediklerinden Çanlı Kazâsı Nâ'ibi ve Kastamonu Mütessellimi arz eyledikde kayd-ı defter-i hâkânîden ve hıdırıyye ve tekâlîf şürûtu Dîvân-ı hümayûn ve merkûmândan ve husûs-ı mezbûr için virilen evâmîr kayıdları dahi ba'de'l-ihrac kurâ-i merkûme ahâlîleri mukaddemâ baş defterdâr i'lâmıyla sâdır olan emr-i âlî mücebince üzerlerine edâsı lâzım gelen avârız ve mâl-ı maktû' ve Anadolu Vâlisinin hıdırıyyesinden ve sâ'ir evâmîr-i şerîfe vâkı' tekâlîfden hisselerine düşeni şürût-ı hıdırıyye ve emr ü defter mücebince ahâlî-i kazâ ile ma'an edâ eylediklerinden sonra ancak bilâ-emr-i şerîf vâkı' olan tekâlîf-i şerîfe mütâlebesiyle rencide olmamaları için emr-i şerîf sudûru iktizâ ider deyü ba'de'l-i'lâm mücebince amel olunmak bâbında bin yüz yetmiş iki senesinde emr-i şerîf sâdır olmuşiken kazâ-i merkûme ahâlîleri bizler Haremeyn-i şerîfeyn evkâfından olup mürettebât-ı seferiye ve sâ'ir evâmîr-i şerîfe ile vâkı' olan tekâlîfden ancak senevî doksan bir gurusı virmek üzere musâlihe olmuşidik. Ber-vech-i muharrer bin yüz doksan dört târihiyle müverrah haremeynden yedimizde emr vardır deyü mukaddemâ kuyûd ve şürûtu hâvî Dîvân-ı hümayûnumdan virilen emr-i âlî-şâna mugâyir bir takrîb Haremeyn tarafından ısdâr itdirdikleri emre mebnî ta'addî ve muhâlefet etmeleriyle lede'l-mürâfa'a vakf-ı mezbûr karyeleri ahâlîlerinin ibrâz eyledikleri emr-i âlî mârrü'z-zikr on bir aded kurâ ahâlîleri virilen evâmîr-i aliyyenin kuyûd ve şürûtuna mugâyir olduğu lede's-şer' mu'ârefeden men' birle cânîb-i şer'den virilen hüccet-i şer'iyeye mugâyirine ol vechle [s.111] ta'addî ve muhâlefet etmeleriyle mezkûrun üç aded karye ahâlîlerinin Haremeynden bir takrîb ısdâr itdirdikleri emrin kaydı ref' ve terkîn ve mukaddemâ sâdır olan emr-i âlî mücebince hâl ve tahammüllerine göre üç aded kurâ ahâlîlerinin hisselerine isâbet iden tekâlîfleri kazâ-i mezbûr ahâlîleriyle ma'an cem'ine me'mûre edâ itdirilmek bâbında emr-i şerîf virilmek recâsına Çanlı Kazâsı Nâ'ibi arz eylediğın tarafına verilen evâmîrin kayıdları ba'de'l-ihrac mukaddemâ Haremeynden verilen emrin kaydı ref' ve terkîn ve mu'ahhar Dîvân-ı hümayûnumdan şürût ve kuyûdu hâvî sudûr iden emr-

i âlî ve virilen hüccet-i şer'îyye müciblerince amel ve Haremeyn muhâsebesine ilm ü hâberi i'tâ olunmak işbu sene-i mübâreke evâ'il-i Rebî'ü'l-evvelinde Kastamonu Mütessellimine ve Çanlı Kazâsı Nâ'ibine hitâben ...? meşrûh emr-i şerîfim sâdır olmuş idi. El-hâletü hâzihî Çanlı Kazâsına tâbi' Evlagoski ve Kozcuğaz ve nefsi-i Çanlı nâm üç aded kurâ ahâlîlerinin rikâb-ı hümayûnuma takdîm eyledikleri arz-ı hâl ve sen ki mevlânâ-yı mûmâ ileyhsin, bir kıt'a i'lâmının mefhûmunda ber-vech-i muharrer sâdır olan emr-i âlînin tenfîz ve icrâsı murâd olundukda kurâ-i merkûme Evlagoski ve Kozcuğaz ve nefsi-i Çanlı ahâlîlerinden Deli Mehmed-oğulları Ahmed Alemdâr ve Küçük Hasan ve Deli Yahyâ nâm kimesneler muhâlefet ve tenfîz-i emr-i âlî mümkün olmadığı beyânıyla mezbûrûn li-ecli't-te'dîb Boyabad Kal'ası'na kal'a-bend olunmalarını tahrîr ve istid'â ve ber-vech-i muharrer sâdır olan emr-i âlî mantûku üzre hâl ve tahammülerine göre üç aded kurâ ahâlîlerinin hisselerine isâbet iden tekâlîfleri kazâ-i mezbûr ahâlîleriyle cem'ine me'mûre edâ itdirilmek için müceddeden emr-i şerîfim sudûru iktizâ idüp ancak li-ecli't-te'dîb merkûmların kal'a-bendleriçün emr-i şerîf sudûru bâ-husûs râmî-i emr-i âlî menût-ı murâddan idüğü hâlâ rikâb-ı hümayûnumda re'îsü'l-küttâb olan Mehmed Râşid dâme mecduhû i'lâm etmekle ber-vech-i muharrer merkûmûn Ahmed ve Hasan ve Yahyâ, çavuş mübâşeretiyle bulundukları mahallde ahz ve Boyabad Kal'ası'na kal'a-bend olunmaları fermânım olmağın, imdi siz ki mevlânâ-yı mûmâ ileyhimâsız, merkûmûn her kangınızın taht-ı kazâsında bulunurlar ise bulundukları mahallde ma'rifetiniz ve ta'yîn olunan çavuş mûmâ ileyh mübâşeretiyle ahz ve Boyabad Kal'ası'na irsâl ve tesyîre ihtimâm ü dikkat ve sen ki Boyabad Kal'ası Dizdârı mûmâ ileyhsin, merkûmun Ahmed ve Hasan ve Yahyâ vüsûllerinde kal'a-i mezbûreye muhkem habs ve kal'a-bend eyleyüp bilâ-emr-i şerîf itlâklarından be-gâyet hazer ve mücânebet ve vüsûl ve kal'a-bend olduklarını Der-alıyyeme tahrîr ve iş'âra mübâderet eylemen bâbında.

Fî evâsıt-ı C (Cemâziye'l-âhîr) sene 1204.

Tekrâr kal'a-bendleriçün emr yazılmışdır.

Fî evâhir-i L (Şevvâl) sene 1204.

S.111

[s.111/1]

Yenişehir-i Fenar Mollâsına ve dergâh-ı mu'allâm kapucubaşlarından olup bundan akdem Rumili'de vâkı' kazâlardan müretteb kalyoncu neferâtının ihrâcına sürici ta'yîn olunan () dâme mecduhûya ve Kavala Kal'ası Dizdârına hüküm ki,
 Bi-mennihî te'âlâ işbu sene-i mübâreke evvel bahârında dahi Bahr-i Sefîd ve Siyâh'a ihrâc oluncak donanma-yı hümayûnum Sefâyininde istihdâm için Yenişehir-i Fenar Kazâsı ve havâlîsinden bâ-emr-i âlî müretteb ve matlûb olan dört yüz nefer kalyoncu neferâtının Der-aliyyeme îsâlleri zımında bundan akdem ta'yîn olunan mübâşirler mahalline lede'l-vürûd ber-mûceb-i emr-i âlî neferât-ı mezkûrenin tahrîr ve tesyîrleri lâzımeden iken kazâ-i mezbûrede Ferdice Karyesi (?) sükkânından Receb-oğlu Hüseyin nâm kimesne muhâlefet ve ahâlî-yi beldeyi tahrîk ta'tîl-i umûr-ı mühimmeye bâdî olduğu ve bu makûle hareket-i nâ-marziyye âdet me'lûfesi olduğundan fesâd ve şakâvetden ...? hâvî ordu-yı hümayûnumdan emr-i âlî-şânım sâdır olmuşiken adem-i itâ'at ile evvelkinden ziyâde fesâda ictirâsı hasebiyle li-ecli't-te'dîb nefy ü iclâ olunması i'lâm olduğuna binâ'en umûr-ı mühimmeyi ta'tîlden sıyâneten merkûm Receb-oğlu Hüseyin, sen ki kapucubaşı-i mûmâ ileyhysin, ma'rifetinle Kavala Kal'ası'na nefy ve kal'a-bend olunmak bâbında emr-i şerîfim sudûrunu hâlâ Kapudân-ı deryâ Vezîrim Hüseyin Paşa edâmallâhu te'âlâ iclâluhû bâ-takrîr istid'â etmekle vech-i meşrûh üzre merkûm Receb-oğlu Hüseyin'in li-ecli't-te'dîb Kavala Kal'ası'na kal'a-bendi fermânım olmağın imdi siz ki mevlânâ ve kapucubaşı-i mûmâ ileyhimâsız, ber-vech-i meşrûh merkûm Receb-oğlu Hüseyin'i li-ecli't-te'dîb ma'rifetinizle Kavala Kal'ası'na tesyîre mübâderet eyleyesiz, ve sen ki Kavala Kal'ası Dizdâr-ı mûmâ ileyhysin, vüsûlünde merkûmu kal'a-i merkûmeye vaz' ve kal'a-bend eyleyüp bilâ-emr-i şerîf ıtlâk ve firârından mucânebet ve kal'a-bend olduğunu Der-aliyyeme tahrîr ve işâret eylemen bâbında.

Fî evâsıt-ı C (Cemâziye'l-âhîr) sene 1204.

[s.111/2]

Rodos Kal'ası Dizdârına hüküm ki,

Mîr Mustafa nâm kimesne gelüp bunun babası dergâh-ı mu‘allâm gediklülerinden Muğla Sancağı Mübâya‘acısı Osmân nâm kimesne Âsitâne-i sa‘âdete lâzimesiçün livâ-i mezbûr ve Kuşadası câniblerinden iki yüz iki ve üç senelerine mahsûben mübâya‘ası tertîb olunan altmış bin keyl hinta ve otuz bin keyl şa‘îrden merkûm kemâl-i batâ’et ve rehâvetden nâşî habbe-i vâhide zahîre tahsîl idemediğinden tahrîr-i seneteyn-i mezbûreteyn tertîbâtıçün merkûma on yedi bin beş yüz guruş virilmişiken bu âna dek Tersâne-i âmirem anbarlarına bir habbe teslîmâtı olunmamağla fîmâ-ba‘d gediklüyi merkûm mübâya‘acılıktan azl ve bundan akdem bâ-emr-i âlî katle bedel Rodos Kal‘ası’na kal‘a-bend olunmuşidi. Merkûm ihtiyâr ve alîl ve ıslâh-ı nefis idüp bu tarafda evlâd u ıyâli zelîl ve ser-gerdân kalup hâlleri diğergûn olduğun bildirüp hâline merhameten merkûmun cürmü afv ve ıtlâk ve sebîli tahliye olunmak bâbında emr-i şerîfim sudûrunu istid‘â-yı inâyet etmeğın merkûm afv ve ıtlâk olunmak bâbında.

Fî evâsıt-ı C (Cemâziye’l-âhîr) sene 1204.

[s.111/3]

Dergâh-ı mu‘allâm kapucubaşılarında olup bundan akdem Rumili cânibinden kalyoncu neferâtı ihrâcına sürici ta‘yîn () dâme mecduhûya ve Tırhala Kādîsına ve Kavala Kal‘ası Dizdârı () zîde hıfzuhûya hüküm ki,

Bi-mennihi te‘âlâ işbu sene-i mübâreke evvel bahârında dahi Bahr-i Sefîd ve Siyâha ihrâc oluncak donanma-yı hümâyûnum Sefâyininde istihdâm içün Tırhala Kazâsı’ndan matlûb olan yüz nefer kalyoncu neferâtının tahrîk ve Tersâne-i âmireme ırsâlleri bâbında sâir olan emr-i âlî mübâşirleri yedleriyle lede’l-vüsûl temâmen ihrâc ve tesyîrleri lâzımeden iken kazâ-i mezbûre sükkânından Şehr kethüdâsı Ali Şîr ve Hâcî Yûsuf ve İsmâ‘îl Bey ve Hâcî Bâkî nâm müfsidler izhâr-ı sûret muhâlefet eyledikleri vürûdlarından i‘lâm ve tahrîrâtından iş‘âr olunmak husûs-ı merkûm hâlâ Kapudân-ı deryâ Vezîrim Hüseyin Paşa iclâluhûdan isti‘lâm olundukda sâbıkû’z-zıkr müfsidler neferât-ı matlûbesinin tahrîr ve ihrâclarında muhâlefetleri kazâ-i âhara dahi sirâyet ile neferât-ı mürettebenin tertîbine ve donanma-yı hümâyûnumun ta‘tîline bâdî ve böyle vakit bu vechle hareketleri Devlet-i aliyyeme ihânet kabîlinden olmağla sen ki kapucubaşı-i mûmâ ileyhsin, ma‘rifetinle mezkûrûn Şehr kethüdâsı Ali Şîr ve Hâcî Yûsuf ve İsmâ‘îl Bey ve Hâcî Bâkî nâm müfsidler li-eclî’t-te’dîb

Kavala Kal'ası'na nefy ve kal'a-bend olunmak bâbında başka ve mârrü'z-zıkr yüz neferin ihrâc, mezbûrûn mukaddem Tersâne-i âmireme irsâllerîçün sana ve Tırhala Mütesellimine ve sâ'ire hitâben evâmîr-i şerîfe sudûrunu kapudân-ı deryâ müşârun ileyh i'lâm etmekle i'lâmı mûcebince sen ki kapucubaşı-i mûmâ ileyhysin, ma'rifetinle merkûmûn Ali Şir ve Hâcî Yûsuf ve İsmâ'îl Bey ve Hâcî Bâkî'nin li-ecli't-te'dîb Kavala Kal'ası'na kal'a-bend olunmaları fermânım olmağın, imdi siz ki kapucubaşı ve mevlânâ-yı mûmâ ileyhimâsız ber-vech-i muharrer ma'rifetiniz ile merkûmûn Ali Şir ve Hâcî Yûsuf ve İsmâ'îl Bey ve Hâcî Bâkî'nin li-ecli't-te'dîb kal'a-i mezkûreye tesyîrlerine mübâderet eyleyesiz. Ve sen ki Kavala Kal'ası Dizdârı mûmâ ileyhysin, vüsûllerinde merkûmânı kal'a-i merkûmeye vaz' ve kal'a-bend eyleyüp bilâ-emr-i şerîf itlâk ve firârlarından mücânebet ve vüsûl ve kal'a-bend olunduklarını Der-aliyyeme tahrîr ve işâret eylemeniz bâbında.

Fî evâhir-i C (Cemâziye'l-âhir) sene 1204.

S.112

[s.112/1]

Hâlâ rikâb-ı hümâyûnumda çavuşbaşı olan Mîr Sa'îd dâme mecduhûya ve Ağriboz Kādîsına hüküm ki,

Zağra-i atik sükkânından olup mugâyir-i rızâ ba'zı gûne harekete tasaddîsine binâ'en Ağriboz'a nefy ü iclâsı bâbında bundan akdem hakkında ordu-yı hümâyûnumdan emr-i âlî sâdır olan Emîn Efendi dimekle ma'rûf kimesne Âsitâne-i aliyyeme firâr etmiş olduğu bu def'a ordu-yı hümâyûnumdan tevârüd iden tahrîrât Sadr-ı a'zamîde derc ve tastîr olunmuş olduğuna binâ'en sen ki çavuşbaşı-i mûmâ ileyhysin, merkûmun bu tarafda ahz ve ordu-yı hümâyûnumdan sâdır olan emr-i şerîfim mûcebince çavuş mübâşeretıyla Ağriboz'a nefy ü iclâ olunması fermânım olmağın imdi sen ki çavuşbaşı-i mûmâ ileyhysin, ber-vech-i muharrer merkûmu ordu-yı hümâyûnumdan sudûr iden emr-i şerîfim mantûkunca Dîvân-ı hümâyûnum çavuşlarından ta'yîn olunan () çavuş zîde kadruhû mübâşeretıyla Der-aliyyemde buldurup Ağriboz'a nefy ü iclâyâ mübâderet eyleyesin. Ve sen ki mevlânâ-yı mûmâ ileyhysin, vüsûlünde merkûmu menfiyyen Ağriboz'da meks ve ikâmet itdirüp bilâ-emr-i şerîf itlâk ve firârından ve âhar mahalle hareketine irâ'et-i ruhsatdan

mücânebet ve vüsûl ve ikâmetini çavuş-ı merkûm ile Der-aliyyeme müsâra'at eylemen bâbında.

Fî evâhir-i C (Cemâziye'l-âhîr) sene 1204.

[s.112/2]

Bozcaada Nâ'ibine hüküm ki,

Fırt ma' Şami Kazâsı'nda bundan akdem nâ'ib olan Mehmed Emîn'in hilâf-ı rızâ harekâtına mebnî bâ-fermân-ı âlî Bozcaada Cezîresi'ne nefy ü iclâ olunmuşıdı. El-hâletü hâzihî merkûm Mehmed Emîn'in ıyâl u evlâdlarının rikâb-ı hümâyûnuma takdîm eyledikleri arz-ı hâllerinde ahvâlleri diğer-gûn ve sefil ve ser-gerdân ve sezâ-var-ı inâyet oldukları inhâ ve cürmü afv ve ıtlak olunmak bâbında emr-i şerîfim sudûrunu istid'â vech-i meşrûh üzre ıyâl u evlâdına merhameten afv ve ıtlâkiçün emr-i celîlü'l-kadrim tahrîrini hâlâ Şeyhü'l-islâm ve Müftî'l-enâm Mevlânâ Hamîdî-zâde Mustafa edâmallâhu te'âlâ fezâ'ilühû işâret etmeleriyle işâretleri mûcebince afv ve ıtlak olunmak bâbında.

Fî evâhir-i C (Cemâziye'l-âhîr) sene 1204.

[s.112/3]

Hüdavendigar Sancağı Mütesellimi () zîde kadruhû ve Seddü'l-bahir Kal'ası Dizdârı () zîde hıfzuhûya hüküm ki,

Bursa Kādîsı mevlânâ-yı mûmâ ileyh Ziyâeddîn Ömer el-Esîrî zîdet fezâ'ilühûnun rikâb-ı hümâyûnuma takdîm olunan bir kıt'a i'lâmında Mahrûse-i Bursa'da vâkı' merhûm ve mağfûrunleh Sultân Yıldırım Bayazid Hân tâbe serâhûnun evkâfı kurâsından Mudanya ve Kete Kazâlarında vâkı' Balabancık ve Ak ve Kızıl ve Dede ve Müsellim Yenicesi ve Çekrice ve Tirilye ve Rankoş ve Yaman ve Avcılar (?) ve Yörük Yenicesi ve Emîrlar Yenicesi ve Eşkel-i Sagîr nâm karyeler topraklarında zirâ'at ve hirâset idenlerin zirâ'atleriyle hâsıl eyledikleri terekelerinden kânûn-ı sekizde bir öşr ile salâriyyelerini vakf içün ahz ve kabz ve defterlü re'âyâları ez kadîm terekeleri öşrünü kadîmden birer ücret ile ve fukarâ imâretine nakl idegelmeleriyle yine kadîmîsi nakl ücretiyle nakl itdirmek murâd oldukda kurâ-i merkûme topraklarında zirâ'at idenlerin ba'zıları şehir kethüdâlarının tahrîk ve iğvâsıyla hâsıl eyledikleri terekelerinden sekizde bir öşr ile salâriyyelerini ve kadîmîsi ile ücretiyle imâret-i mezbûreye naklinde muhâlefet eyledikleri mütevellî-i

merkûm bundan akdem lede'l-inhâ ve'l-istid'â muktezâ-yı kânûn üzre öşr ile salâriyye tashîl olundukdan sonra şer'le görölüp mâ-tekaddemden berü ne vechle ola geldi ise ol vechle amel ve muhâlefet idenleri i'lâm olunmak bâbında bâlâsı hatt-ı hümayûnumla mevsim sâdır olan emr-i şerîfim lede'l-vürûd kurâhâ-i mezbûre ahâlîleri da'vet-i şer' olundukda mârrü'l-beyân kurâdan Kızıl ve Ak Balbancık ve Yaman ve Çekrice ve Eşkel-i Sagîr nâm karyeler ahâlîleri itâ'at-ı emr-i âlî ile sem'an ve tâ'aten merâsimini edâ ve mârrü'z-zikr kurâ-i sâ'ire ahâlîleri itâ'at-i emr-i âlî etmediklerinden mâ'adâ bu ana gelince vakf-ı mezbûrun ve evkâf-ı sâ'irede ahz olunagelen Mısırgın (?) ve alef ve erzen ve ba'dcân ve sîrimden öşr alınması hilâf-ı şer'-i kânûndur deyü adem-i itâ'at sûret-i izhâr re'âyâ makûlesi dahi sâbıkü'z-zikr Yörük Yenicesi'nden Hâcî Mehemed ve Mütesellim Bekcesinden Şişman-oğlu İbrâhîm ve Mişe Koparan Süleymân (?) ve Dede Karyesi'nden Tekeli-oğlu Osmân ve Rankoş Karyesi'nden Alicik-oğlu Süleymân nâm kimesnelerin tahrik ve igfâl itmeleriyle sen ki Hüdavendigâr Sancağı Mütesellimi mûmâ ileyhsin, ma'rifetinle merkûmûn li-ecli't-te'dîb Seddü'l-bahir Kal'ası'na nefy ve kal'a-bend olunmalarıçün emr-i şerîfim sudûru bi'l-cümle mürtezika-i vakf iltimâs eyledikleri tahrîr ve istirhâm ve bâlâda mastûru'l-esâmî kesândan Hâcî Mehemed ve Şişman-oğlu İbrâhîm ve Mişe Koparan Süleymân ve Tekeli-oğlu Osmân ve Alicik-oğlu Süleymân nâm kimesneler müfsid ve muharrik oldukları tahkîk olunmağla sen ki Hüdavendigâr Mütesellimi mûmâ ileyhsin, ma'rifetinle ber-vech-i muharrer li-ecli't-te'dîb merkûmlar ahz ve Seddü'l-bahir Kal'ası'na kal'a-bend olunmaları femânım olmağın, imdi sen ki mütesellim-i mûmâ ileyhsin, ma'rifetin ile bâlâda mezkûru'l-esâmî beş nefer merkûmûnu ahz ve Seddü'l-bahir Kal'ası'na irsâl ve îsâle mezîd ikdâm ve dikkat ve sen ki Seddü'l-bahir Kal'ası Dizdâr-ı mûmâ ileyhsin, vüsûllerinde merkûmûnu kal'a-i mezbûrede habs ve kal'a-bend eyleyüp bilâ-emr-i şerîf itlâk ve bir takrîb firârlarından tehâşî ve mücânebet ve vüsûl ve kal'a-bend olunduklarını Der-aliyyeme tahrîr ve inhâ eylemen bâbında.

Fî evâhir-i C (Cemâziye'l-âhir) sene 1204.

[s.112/4]

Edirne Mollâsına ve zikr-i âtî zimmînin bulunduğu mahallin kâdîsına ve Limni Kal'ası Dizdârına hüküm ki,

İstanbul ve tevâbi'i Rum Patriki Der-aliyyemde mukîm cemâ'at-i metropolidân mühürlü arz-ı hâl gönderüp Mahrûse-i Edirne mütemekkinlerinden Bakkâl Acı Vilasaki nâm zimmî dâ'imâ kendü hâlinde olmayup vazîfesi olmayan umûra sülûk ve âyînlerine mugâyir nice harekâta tasaddî idüp müfsid-i mesfûr vücûhla sezâ-var-ı te'dîb olduğu taraflarına ifâde olunduğu bildürüp müfsid-i mersûm mahrûse-i mezbûr ve kurâlarında ve sâ'ir her ne mahallde bulunur ise yasakçı ma'rifetiyle ahz ve ıslâh-ı nefis idinceye kadar Limni Kal'ası'na kal'a-bend olunup itlâkı husûsu memhûr arz-ı hâlleriyle istid'â olunmadıkça itlâkına müsâ'ade olunmamak bâbında emr-i şerîfim recâ etmeleriyle vech-i meşrûh üzre mesfûrun kal'a-bendi bâbında.

Fî evâhir-i C (Cemâziye'l-âhîr) sene 1204.

İtlâkiçün emr yazılmışdır.

Fî evâhir-i Ş (Şa'bân) sene 1204.

S:113

[s.113/1]

Dergâh-ı mu'allâm kapucubaşlarından olup bundan akdem Anadolu cânibinden kalyoncu neferâtı ihrâcına sürici ta'yîn olunan () dâme mecduhûya ve Ödemiş Kādîsına ve Limni Kal'ası Dizdârı () zîde hıfzuhûya hüküm ki,

Bi-mennihî te'âlâ işbu sene-i mübâreke evvel bahârında dahi Bahr-i Sefîd ve Siyâh'a ihrâc olunacak donanma-yı hümayûnum kalyonlarında istihdâm içün Ödemiş Kazâsı'ndan bâ-emr-i âlî matlûb olan yüz elli nefer kalyoncu neferâtının temâmen ihrâc ve tesyîrleri umûr-ı vâcibeden iken kazâ-i mezbûr vücûhundan Hâcî-oğlu Hâcî Ali ve Hâcî Ömer ve kazâ-i mezbûre tâbi' Başdeğirman Karyesi'nden Dertli-oğlu Hâcî Hasan Mabekeci Karyesi'nden (?) Bıçakçı-oğlu Hâcî Mustafa nâm müfsidler muhâlefet ve ahâlî-i beldeyi tahrîk ile ta'tîl-i umûr-ı mühimmeye bâdî oldukları bâ-tahrîrât inhâ olunup müfsid-i merkûmların bu makûle mugâyir-i emr ve rızâ hareketleri kazâ-i âhara dahi sirâyet ile neferât-ı mürettebenin tertîbine bâdî olmağla sen ki kapucubaşı-i mûmâ ileyhsin, ma'rifetinle mezkûrûn li-ecli't-te'dîb Limni Kal'ası'na nefy ve kal'a-bend ve mârrû'z-zikr yüz elli neferin tamâmı ihrâc olunmaları bâbında sana ve mübâşirlerine ve sâ'ire hitaben emr-i şerîfim sudûrunu hâlâ kapudân-ı deryâ düstûr-ı Vezîrim Hüseyin Paşa edâmallâhu te'âlâ iclâluhû bâ-takrîr isitid'â etmekle sen ki kapucubaşı-i mûmâ ileyhsin, ma'rifetinle ber-vech-i

meşrûh merkûmûn Hâcî-oğlu Hâcî Ali ve Hâcî Ömer ve Hâcî Hasan ve Hâcî Mustafa nâm müfsidlerin Limni Kal'ası'na kal'a-bend olunmaları fermânım olmağın imdi siz ki kapucubaşı ve mevlânâ-yı mûmâ ileyhimâsız, matlûb olan yüz elli neferin serî'an ihrâclariçün isti'lâmı hâvî başka emr-i şerîfim ısdâr olunduğu ma'lûmunuz oldukda ber-vech-i muharrer ma'rifetiniz ile merkûmûn Hâcî-oğlu Hâcî Ali ve Hâcî Ömer ve Hâcî Hasan ve Hâcî Mustafa'yı li-ecli't-te'dîb kal'a-i mezkûreye tesyîre mübâderet eyleyesiz. Ve sen ki dizdâr-ı mûmâ ileyhsin, vüsûllerinde merkûmûnu kal'a-i mezbûreye vaz' ve kal'a-bend eyleyüp bilâ-emr-i şerîf ıtlâk ve firârlarından mücânebet ve vüsûl ve kal'a-bend olunduklarını Der-aliyyeme tahrîr ve işâret eylemen bâbında.

Fî evâhir-i C (Cemâziye'l-âhîr) sene 1204.

[s.113/2]

Denizli Kādîsına ve Magosa Nâ'ibine hüküm ki,
Hâlâ Sadr-a'zamım ve serdâr-ı ekremim Vezîrim Gâzî Hasan Paşa edâmallâhu te'âlâ iclâluhû ve zâ'afe bi't-te'yîdi iktidâruhû ve ikbâluhûnun mâlikâne uhdesinde olan Denizli Mukâta'ası kazâlarından nefsi-i Denizli sâkinlerinden zümre-i erbâb-ı fesâddan es-Seyyid Hâcî Mehemed nâm kimesne kendü hâlinde olmayup dâ'imâ umûr-ı belde ve mukâta'a-yı merkûmenin ihtilâline bâ'is olmakdan nâşî merkûm bundan akdem li-ecli't-te'dîb bâ-fermân-ı âlî İstanköy Cezîresi'ne nefy ü iclâ olundukdan sonra bir takrîb kendüyî ıtlâk itdirüp Denizli Kazâsı'na duhûl ve tıynet-i asliyyesinde merkûz⁴⁴⁹ olan tezvîrâta ke'l-evvel mübâşeret ve mukâta'a-yı merkûmun müceb-i ihtilâl ve teşvîş olup hakerât-ı nâ-ber-câye mücâseret etmekle mukâta'a-yı merkûmu nizâmının ihtilâlden vikâyeti zımında merkûm Hâcî Mehemed, mübâşir ma'rifetiyle li-ecli't-te'dîb Magosa'ya nefy ü iclâ olunması bâbında emr-i şerîfim sudûrunu sadr-ı müşârun ileyhin kapu kethüdâsı dergâh-ı mu'allâm kapucubaşılarından () dâme mecduhû bâ-takrîr inhâ etmekle vech-i meşrûh üzre merkûm Hâcî Mehemed'in mübâşir ma'rifetiyle Magosa'ya nefy ü iclâsı fermânım olmağın, imdi sen ki mevlânâ-yı mûmâ ileyhsin, ma'rifetin ve ta'yîn olunan mübâşir-i mûmâ ileyh ma'rifetiyle merkûm Hâcî Mehemed'i ahz ve

⁴⁴⁹ Metinde mezkûr şeklinde yazılmıştır.

Magosa'ya nefy ü iclâlarına mübâderet ve sen ki Magosa Nâ'ibi mevlânâ-yı mûmâ ileyhsin, vüsûlünde merkûmu cezîre-i merkûmede menfiyyen meks ve ikâmet itdirüp bilâ-emr-i şerîf itlâk ve mahall-i âhara hareketine irâ'et-i ruhsatdan mübâ'adet ve vüsûl ve ikâmetini Der-aliyyeme tahrîr ve işâret eylemen bâbında.

Fî evâhir-i C (Cemâziye'l-âhîr) sene 1204.

İşbu emr-i âlî lede'l-vüsûl mezbûr es-Seyyid Mehmed hakkında emr sâdır olduğunu haber alup firâr idüp ele geçer ise kayd ve bend ile mahall-i me'mûresine irsâle cümle ahâlî ta'ahhüd eyledikleri Denizli Kādîsı'nın vârid olan i'lâmının mefhûmu bâ-fermân-ı âlî şerh virildi.

Fî 17 L (Şevvâl) sene 1204.

[s.113/3]

Hâlâ Diyabekir Vâlîsi ve asker süricisü olan Vezîr Seyyid Abdî Paşa'ya ve Sivas Kal'ası Dizdârına hüküm ki,

Sen ki vezîrim müşârun ileyhsin, bundan akdem bâ-emr-i âlî Sivas Kal'ası'na kal'a-bendi husûsuna irâde-i aliyyem ta'alluk iden Ayntabî Battâl-oğlu Mehmed Paşa ıslâh-ı nefis idüp dâ'irende sefer-i hümâyûnuma azîmet eylemesi şartıyla sahîfe-i cerâyim-i güzêştesine kalem-i afv u safh-ı hüdâvendânem (?) keşîde kılınmasını recâ ve iltimâs eylediğin bu def'a Der-sa'âdetimde kapu kethüdân olan Hasan zîde mecduhûnun takdîm eylediği bir kıt'a takrîrinde inhâ olunmağla şeref-yâfte-i sudûr iden hatt-ı hümâyûn-ı şevket-makrûnum mücebince afv olunmağla fîmâ-ba'd Ayntab'a uğramayup Ma'azgird'e doğru sefer-i hümâyûnuma azîmet eylemesi şartıyla itlâkı fermânım olmağın imdi sen ki vezîrim müşârun ileyhsin, merkûmunun hakkında ber-vech-i meşrûh vâkı' olan iltimâsın karîn-i musâ'afe-i hıdîvanem olmağla şûrût merkûme ile afv olunduğu ma'lûmun oldukda fîmâ-ba'd Ayntab'a varmasına bir vechle rızâ ve cevâz göstermeyüp ma'rifetinle sefer-i hümâyûnuma gönderüp hidemât-ı lâzîmede istihdâma müsâra'at ve sen ki dizdâr-ı merkûmsun, paşa-yı mûmâ ileyhi şûrût-ı merkûme ile kal'a-i merkûmeden itlâk ve sebîlin tahliyeye mübâderet eylemen bâbında.

Fî evâhir-i C (Cemâziye'l-âhîr) sene 1204.

S:114**[s.114/1]**

Zikr-i âtî kimesnenin bulunduğu mahallin kâdîsına ve Kaş Kal'ası Dizdârına hüküm ki,

Gümüşhane sâkinlerinden Veli Bey-oğlu Seyyid Mehemmed (?) demekle ma'rûf kimesne kendü hâlinde olmayup şehir kethüdâlığı dâ'iyyesiyle fukarâ ve re'âyâyı tahâssus Gümüşhane ma'denciyânını tahrîk ve celb-i mâl sevdâsıyla beynlerinde nizâ'a meveddî hâlâta ibtidâr ve kimisini ba'zı töhmet-i gurûbla tecrîm ve kimisini dahi birer vesîle ile ve tekdîr ve perîşân ve ızırâblarına bâdî ve ihtilâl-i nizâm-ı ma'dene ve mahalline (?) meveddî olduğundan bahisle merkûm Seyyid Mehemmed fîmâ-ba'd Gümüşhane Kazâsı'na ayak basmamak üzere çavuş mübâşeretiyile bulunduğu mahallde ahz ve Kaş Kal'ası'na kal'a-bend olunmak bâbında emr-i şerîfim sudûrunu bâ-takrîr inhâ ve istid'â olunmağla merkûm Seyyid Mehemmed çavuş mübâşeretiyile bulunduğu mahallde ahz ve ve Kaş Kal'ası'na kal'a-bend olunmak fermânım olmağın imdi sen ki mevlânâ-yı mûmâ ileyhsin, merkûmun bulunduğu mahallin ta'yîn olunan Dîvân-ı hümayûnum çavuşlarından () çavuş zîde kadruhû ma'rifetiyle merkûm Seyyid Mehemmed'i taht-ı hükûmet bulunduğu mahallde ahz ve Kaş Kal'ası'na irsâl ve îsâle ihtimâm ve sen ki Kaş Kal'ası Dizdârı mûmâ ileyhsin, vüsûlünde merkûmu kal'a-i mezbûreye habs ve kal'a-bend eyleyüp bilâ-emr-i şerîf itlâk ve firârından tehâşî ve mücânebet ve vüsûl ve kal'a-bend olunduğu Der-aliyyeme tahrîr ve işâret eylemen bâbında.

Fî evâ'il-i B (Receb) sene 1204.

İşbu emr-i âlî çavuş yediyle mahalline lede'l-vürûd merkûm bir iki sâ'at sonra firâr ve Gümüşhane Emîni tarafından etrâfa ve eknâfa adamlar ta'yîn birle tecessüs eyledikte bir mahallde işâret-i vücûd etmeyüp çavuş-ı merkûm avdet itdirildiğini nâtık Gümüşhane nâm-ı diğer Torul Kâdîsı'nın vârid olan i'lâmının mefhûmu bâ-fermân-ı âlî şerh virildi.

Fî 26 Z (Zi'l-hicce) sene 1204.

İtlâkiçün emr-i âlî yazılmışdır.

Fî evâhir-i M (Muharrem) sene 1208.

[s.114/2]

Kütahya Kazâsı Nâ'ibine hüküm ki,

Bundan akdem Burusa ve havâlisinden sevk-i zehâyir husûsuna me'mûr kılınan Mısır kudâtından sâbık Manyas Nâ'ibi Seyyid el-Hâc Mehemed sevk-i zehâyir husûsuna me'mûriyyeti mücerred ibâdullâha hizmet irâdesine mebnî iken me'mûriyyet-i mezkûreyi celb-i ...? vesîle ittihâzıyla kapan-ı dakîka habbe-i vâhîde zahîre vârid olmadığı ve geşt ü güzâr eylediği mahallerde ta'addîyâta ibtidâr ve bi-gayr-ı hakkın tecrîm ve bâ'zı gûne harekete ictisârı ...? ihtiyârıyla işkâ olduğu mukaddemâ bâ-takrîr inhâ ve te'dîbi istid'â olunduğuna binâ'en nâ'ib-i sâbık-ı merkûm li-ecli't-te'dîb bâ-fermân-ı âlî Kütahya'ya nefy ü iclâ olunmuş idi. El-hâletü hâzihî merkûmun evlâd u ıyâlinin rikâb-ı hümâyûnuma takdîm eyledikleri arz-ı hâllerinde merkûm el-Hâc Mehemed pîr ve ihtiyâr düyûn-ı kesîreye müteferrik ve birbirûn (?) medâr ve mu'âsere olmayup zelîl ve sefil kalup ahvâlleri diğêr-gûn ve şâyeste-i inâyet oldukları inhâ ve hâllerine merhameten cürmü afv ve itlâk ve sebîli tahliye olunmak bâbında emr-i şerîfim sudûrunu istid'â ve eyyâm-ı mübârekeye hürmeten ve evlâd u ıyâline merhameten cürmü afv ve itlâk olunmak bâbında emr-i şerîfim sudûrunu bi'l-fi'l Şeyhü'l-islâm ve Müfti'l-enâm olan Mevlânâ Hamîdî-zâde Mustafa edâmallâhu te'âlâ fezâ'ilühû işâret etmeleriyle işâretleri mücebince afv ve itlâk olunmak bâbında.

Fî evâ'il-i B (Receb) sene 1204.

[s.114/3]

Burusa Kādîsına hüküm ki,

Sâbık Etmekçiler kethüdâsı olan Tığlı-oğlu İsmâ'îl nâm kimesne kendü hâlinde durmayup ihtilâl-i nizâm-ı esnâfı mûcib olur harekâta cesâreti ihbâr ve tahkîk olunup te'dîbi lâzım gelmekden nâşî ta'yîn olunan çavuş mübâşeretiyile Midillü Cezîresi'ne nefy ü iclâsı husûsuna irâde-i aliyem ta'alluk idüp ancak merkûm İsmâ'îl çend-rûz mukaddem Burusa cânibine azîmet etmiş olduğu tahkîk olmağla çavuş mübâşeretiyile Burusa'da buldurulup tevkîf itdirilmek fermânım olmağın, imdi sen ki mevlânâ-yı mûmâ ileyhsin, ma'rifetin[le] mezbûr İsmâ'îl'i Dîvân-ı hümâyûnum çavuşlarından

ta'yîn olunan () çavuş zîde kadruhû ma'rifetiyle merkûm İsmâ'îl Burusa'da bi't-taharrî ahz ve tevkîf itdirüp keyfiyyeti Der-sa'âdetime i'lâm ve işâret eylemen bâbında.

Tashîh olunduğu vechle tebdîl olunmuştur.

İşbu emr-i âlî lede'l-vüsûl merkûm ba'de'n-nefy ve ahz birle ber-mûceb-i emr-i âlî mahrûse-i mezbûrede menfiyyen meks ve ikâmet itdirildiğini nâtık Burusa Kādîsı'nın vârid olan i'lâmının mefhûmu bâ-fermân-ı âlî şerh virildi.

Fî 27 B (Receb) sene 1204.

Fîmâ-ba'd kapana gitmeyüp umûr-ı esnâfa karışmamak şartıyla ıtlâkiçün emr yazılmışdır.

Fî evâhir L (Şevvâl) sene 1204.

[s.114/4]

Kengiri Kazâsı Nâ'ibine hüküm ki,

Nezâret-i sadr-ı a'zamîde âsûde olan evkâfdan müteveffâ Merzifonî Kara Mustafa Paşa vakfından İncesu Kasabası'nda vâkı' medresesinde müderris olan kasaba-i mezbûre sâkinlerinden Seyyid Lütfüllâh ve karındaşı Memiş nâm kimesneler kendü hâllerinde olmayup refikleriyle yek-dîl olarak re'âyâ fukarâsını tecrîm ve tekdîr ve vakf voyvodasının konağını basup envâ' fazâyihe ictisâr eylediler deyü inhâ olunmakdan nâşî müderris-i merkûm Lütfüllâh ile karındaşı mezkûr Memiş Kengiri Kazâsı'na iki yüz dört senesi evâ'il-i Muhârreminde bâ-işâret-i Şeyhü'l-islâmî nefy ü iclâlariçün emr-i şerîfim sâdır olmuşıdi. El-hâletü hâzihî vakf-ı mezbûrun kâ'im-mâkâm mütevellîsi olan İsmâ'îl zîde mecduhûnun bu def'a rikâb-ı hümâyûnuma takdîm eylediği bir kıt'a memhûr arz-ı hâlinde merkûmân fîmâ-ba'd kendü hâllerinde olup voyvoda umûruna ve re'âyâ fukarâsına müdâhale ve ta'arruz etmemek üzere ta'ahhüd eylediklerin inhâ ve mezbûrların afv ve ıtlâklariçün hükm-i hümâyûnum istid'â ve afv ve ıtlâk olunmaları bâbında emr-i şerîfim sudûrunu a'lem-i u'lemâi'l-mütebahhirîn bi'l-fi'l Şeyhü'l-islâm ve Müftî'l-enâm olan Mevlânâ Hamîdî-zâde Mustafa edâmallâhu te'âlâ fezâ'ilühû işâret etmeleriyle işâretleri mûcebince afv ve ıtlâk olunmaları bâbında.

Fî evâ'il-i B (Receb) sene 1204.

S:115**[s.115/1]**

Bozcaada Cezîresi Nâ'ibine hüküm ki,

Sâbık İzmir Kādîsı Mevlânâ Hâfız İbrâhîm zîdet fezâ'ilühûnun bundan akdem İzmir'de esnâ-yı hükûmetinde Cezayirlülerin tertîb-i cezâlarında ta'cîl ve rikâb-ı hümâyûnumda istîzânda taksîrinden nâşî şeref-yâfte-i sudûr olan hatt-ı hümâyûn-ı şevket-makrûnum mücebince bâ-işaret-i Şeyhü'l-islâmî Bozcaada Cezîresi'ne nefy ü iclâsiçün emr-i şerîfim sudûr olmuş idi. El-hâletü hâzihî eyyâm-ı mübârekeye hürmeten mevlânâ-yı mûmâ ileyhî afv ve ıtlâkı bâbında emr-i şerîfim sudûrunu bi'l-fi'l Şeyhü'l-islâm ve Müftî'l-enâm Mevlânâ Hamîdî-zâde Mustafa edâmallâhu te'âlâ fezâ'ilühû işâret etmeleriyle şeref-yâfte-i sudûr hatt-ı hümâyûnum merhamet-makrûnum ve işâretleri mücebince İzmir Kādîsı mevlânâ-yı mûmâ ileyhî ıtlâkı fermânım olmağın, imdi sen ki mevlânâ-yı mûmâ ileyhîsin, İzmir Kādîsı sâbık mevlânâ-yı mûmâ ileyhî, ber-vech-i meşrûh cürmü afv ve safh kılındığı ma'lûmun oldukda kayd-ı nefyden ıtlâk ve sebîli tahliye mübâderet eylemen bâbında.

Fî evâ'il-i B (Receb) sene 1204.

[s.115/2]

Limni Cezîresi Nâ'ibine hüküm ki,

Medîne-i İzmir'de bundan akdem mugâyir-i rızâ harekete cesâret eden Cezayirlülerin tertîb-i cezâlarında ta'cîl ve rikâb-ı kâm-i yâbıma istîzânda taksîrinden nâşî çavuş mübâşeretiyle Limni Cezîresi'ne nefy ü iclâsı bâbında mukaddemâ emr-i şerîfim sâdır olan İzmir Voyvodası Osmân'ın bu def'a şeref-yâfte-i sudûr olan hatt-ı hümâyûnum merhamet-makrûnum mücebince ıtlâkı fermânım olmağın imdi sen ki mevlânâ-yı mûmâ ileyhîsin, voyvoda-i mezbûrun ber-vech-i meşrûh sahîfe-i cürmüne kalem-i afv-ı şâhânem keşîde kılındığı ma'lûmun oldukda kayd-ı nefyden ıtlâk ve sebîli tahliye mübâderet eylemen bâbında.

Fî evâ'il-i B (Receb) sene 1204.

[s.115/3]

Limni Cezîresi Nâ'ibine hüküm ki,

Bundan akdem Cisir-i Ergenede nâ'ib olan Anadolu kudâtından Bağdadî Hasan'ın gürûh-ı zalemeye teba'iyet ve re'âyâyâ ta'addîye mücâseretine mebnî bâ-işâret-i Şeyhü'l-islâmî çavuş mübâşeretîyle Limni Cezîresi'ne nefy ü iclâsı bâbında bundan akdem emr-i şerîfim sâdır olmuş idi. El-hâletü hâzihî eyyâm-ı mübârekeye hürmeten nâ'ib-i sâbık-ı merkûmun afvı bâbında emr-i şerîfim sudûrunu bi'l-fi'l Şeyhü'l-islâm ve Müfti'l-enâm Mevlânâ Hamîdî-zâde Mustafa edâmallâhu te'âlâ fezâ'ilühû işâret etmeleriyle şeref-yâfte-i sudûr olan hatt-ı hümayûnum merhamet-makrûnum işâretleri mücebince nâ'ib-i sâbık-ı mezbûrun ıtlâkı fermânım olmağın, imdi sen ki mevlânâ-yı mûmâ ileyhsin, Cisir-i Ergene nâ'ib-i sâbık-ı mezbûr Bağdadî Hasan'ın ber-vech-i meşrûh sahîfe-i cürmüne kalem-i afv-ı hümayûnum keşide kılındığı ma'lûmun oldukda mevlânâ-yı müşârun ileyhin işâretleri mücebince mezbûru kayd-ı nefyden ıtlâk ve sebîli tahliyeye mübâderet eylemen bâbında.

Fî evâ'il-i B (Receb) sene 1204.

[s.115/4]

Dergâh-ı mu'allâm kapucubaşlarından olup bundan akdem Anadolu câniblerinde vâkı' kazâlardan müretteb kalyoncu neferâtı ihrâcına sürici ta'yîn olunan Mehemmed Ali dâme mecduhûya ve Honaz Kādîsı'na ve bu husûsa ta'yîn olunan mübâşirân ve zâbitân ve şehir kethüdâsı ve iş erleri zîde kadruhûme ve Kütahya Kal'ası Dizdârına hüküm ki,

Bi-mennihî te'âlâ bu sene-i mübâreke evvel-bahârında dahi Bahr-i Sefîd ve Siyâh'a ihrâc olunacak donanma-yı hümayûnum kalyonlarında istihdâm için Honaz Kazâsı'ndan matlûb olan elli nefer kalyoncu neferâtının temâmen tahrîr ve ihrâcı bâbında sâdır olan emr-i şerîfim mübâşirân-ı mûmâ ileyhimâ ile mahalline lede'l-vürûd ve vücûh-ı belleden Hasan Bey ve İbrâhîm Bey ve Hâcî-oğlu nâm şakîler hilâf-ı emr ve rızâ muhâlefet ve ahâlîyi tahrîk ile bir nefer virme-yüp bu vechle umûr-ı müsta'celenin ta'tîline bâdî oldukları bâ-i'lâm tahrîr ve inhâ olunmuş. Böyle hengâme-i seferde bu makûle müfsidlerin te'dîbleri umûr-ı vâcibeden ve teshîl-i husûl-ı maslahat-ı mühimmeyi mü'eddî olduğuna binâ'en merkûmân Hasan Bey ve İbrâhîm Bey ve Hâcî-oğlu nâm şakîler, sen ki kapucubaşı-i mûmâ ileyhsin,

ma'rifetinle Kütahya Kal'ası'na kal'a-bend ve neferât-ı merkûmu temâmen tahrîr ve ihrâc olunmak bâbında sana ve mevlânâ ve mübâşirân ve sâ'ire mûmâ ileyhime hitâben emr-i şerîfîm sudûrunu hâlâ Kapudân-ı derya Vezîrim Hüseyin Paşa iclâluhû bâ-takrîr istid'â etmekle sen ki kapucubaşı-i mûmâ ileyhsin, merkûm Hasan Bey ve İbrâhîm ve Hâcî-oğlu'nun ma'rifetinle Kütahya [Kal'a]sına kal'a-bendleri ve matlûb olan asâkirin serî'an ihrâc ve Tersâne-i âmireme tesyîrleri fermânım olmağın te'kîden ve isti'câlen işbu emr-i şerîfîm ısdâr ve () ile ırsâl olunmuşdur. İmdi sen ki kapucubaşı-i mûmâ ileyhsin, keyfîyyet ma'lûmun oldukda ber-vech-i muharrer merkûmûn Hasan Bey ve İbrâhîm Bey ve Hâcî-oğlu'nu li-eclî't-te'dîb ma'rifetinle Kütahya Kal'ası'na ve matlûb olan asâkiri dahi serî'an ve âcilen ihrâc ve Tersâne-i âmireme tesyîri husûsuna ihtimâm ü dikkat eylesin. Ve siz ki mevlânâ ve mübâşirân ve sa'ire mûmâ ileyhimsiz, siz dahi mazmûn-ı emr-i şerîfîm üzre amel ve harekete dâmet der-miyân gayret ve hilâfından ittikâ ve mübâ'adet eyliyesiz. Ve sen ki dizdâr-ı merkûmsun, vüsûllerinde merkûmûnu kal'a-i merkûmeye vaz' ve kal'a-bend eyleyüp bilâ-emr-i şerîf itlâk ve firârlarından mücânebet ve kal'a-bend olduklarını tahrîr ve işâret eylemen bâbında.

Fî evâ'il-i B (Receb) sene 1204.

S:116

[s.116/1]

Tırhala Kal'ası Dizdârı () zîde hıfzuhûya hüküm ki, Yanya Kâzası Nâ'ibi Gelezmali-zâde Mehemed Sâdık (?) zîde ilmuhû rikâb-ı hümâyûnuma mektûb gönderüp Medîne-i Yanya'da sâkin ulemâ ve sulehâ ve e'imme ve hutebâ ve sâdât-ı kirâm ve kudât zevî'l-ihirâm ve sâ'ir müslemûn bî-esrihim meclîs-i şer'e varup medîne-i merkûme sâkinlerinden Abdulazîz-zâde Ya'kûb nâm kimesne bundan akdem kendü hâlinde olmayup nizâm-ı vilâyet ihtilâli mûcib harekete tasaddî ve umûr-ı mühimmenin ta'tîline bâdî oldu deyü hilâf-ı vâkı' bâ-i'lâm li-eclî't-te'dîb ıslâh-ı nefis olunca Tırhala Kal'ası'na kal'a-bend olunmak bâbında çavuş mübâşeretiyle sudûr iden emr-i celîlü's-şâna imtisâlen mahall-i me'mûresi olan kal'a-i merkûme tesyîr ve kal'a-bend olunup lâkin merkûm öteden berü umur-ı vilâyete ve gayriye dâ'ir husûsa karışmayup kendü hâliyle ikâmet-güzâr olduğu meşhûr olmağla ahvâl-i pür melâl ve ıyâl u evlâdına rahmen merkûm Ya'kûb

kal'a-i mezbûreden ıtlâk ve sebîli tahliye olunmak recâsına dürlü medâr (?) eylediğimiz mahzarımızı musaddık i'lâm idiliyor deyü ilcâc ve iltimâs etmeleriyle vâkı' hâli bi'l-iltimâs arz eylediği ecilden merkûmun afv ve ıtlâkı bâbında.

Fî evâsıt-ı B (Receb) sene 1204.

[s.116/2]

Silivri ve Limni Cezîresi Nâ'iblerine hüküm ki,

Silivri sâkinlerinden Usta-oğlu İbrâhîm ve Baltacı-oğlu Hüseyin nâm kimesneler şehir kethüdâlığı iddi'âdısıyla Silivri Kasabası'nda Etmekçi ve sâ'ir esnâf makûlelerini tesâhub ve envâ'a zehâyiri kirâyâ bahâ ile bey' ve mümidd asker-i müslimîn olan mahallde hilâf-ı şer'-i şerîf ve mugâyir-i rızâ-yı münîf nâ-ber-câ hareket ve hükkâm esnâfa nizâm kaydında olduklarında eşirrâyı tahrîk ve Der-aliyyeme iştikâ eylemek âdet-i müstemirreleri olduğu bi't-tecessüs zâhir ve âşikâr olmağla mezbûrân li-eclî't-te'dîb Limni Cezîresi'ne nefy ü iclâ olunmaları bâbında emr-i şerîfim sudûrunu hâlâ hubûbât nâzırı olup Mekke-i Mükerreme pâyesi olan Keçecî-zâde Mevlânâ Mehmed Sâlih zîdet fezâ'ilühû bâ-takrîr inhâ ve istid'â etmekle vech-i meşrûh üzere mezbûrân Hüseyin ve İbrâhîm'in çavuş mübâşeretiyile Limni Cezîresi'ne nefy ü iclâ olunmaları fermânım olmağın imdi sen ki Silivri Nâ'ibi mevlânâ-yı mûmâ ileyhsin, mezbûrânı ta'yîn olunan Dîvân-ı hümâyûnum çavuşlarından tayîn olunan () zîde kadruhû ma'rifetiyle ahz ve Limni Cezîresi'ne nefy ü iclâyâ mübâderet ve sen ki Limni Nâ'ibi mevlânâ-yı mûmâ ileyhsin, mezbûrân vüsûllerinde cezîre-i mezbûrede menfiyyen meks ve ikâmet itdirüp bilâ-emr-i şerîf ıtlâk ve mahalli âhara hareketlerine irâ'et-i ruhsatdan mucânebet ve vüsûl ve ikâmet itdirildiklerini çavuş-ı merkûm ile Der-aliyyeme tahrîr ve iş'âra mübâderet eylemen bâbında.

Fî evâsıt-ı B (Receb) sene 1204.

Tashîh olunduğu vechle tebdîl olunmudur.

İşbu emr-i âlî vürûdunu mezbûrân bir takrîb haber alup firâr eylediklerin Silivri Nâ'ibinin vârid olan i'lâmının mef'hûmu bâ-fermân-ı âlî şerh virildi.

Fî 27 B (Receb) sene 1204.

İtlâklariçün emr-i âlî yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı N (Ramazân) sene 1204.

[s.116/3]

Hâlâ rikâb-ı hümâyûnumda çavuşbaşı olan Mîr Sa'îd dâme mecduhûya ve Limni Cezîresi Nâ'ibine hüküm ki,

Hâlâ Sadr-ı a'zamım ve Serdâr-ı Ekremim Gâzî Hasan Paşa edâmallâhu te'âlâ iclâluhû ve zâ'afe bi't-te'yîdi iktidârehû ve ikbâlehûnun ber-vechi mâlikâne uhdesinde olan Teke Sancağı Mütessellimi olan mîr-i mîrân kirâmımdan Ebûbekir dâme ikbâluhû işbu sene-i mübâreke evvel bahârında bâ-emr-i âlî ordu-yı hümâyûnuma me'mûr ve ta'yîn kılınmakdan nâşî bir vech me'mûretde azîmete müteheyyî iken mîr-i mîrân-ı mûmâ ileyhın sâbık kapu kethüdâsı olup hâlâ Âsitâne-i aliyyemde olan Mehmed Çavuş dimekle arîf kimesne kendü hâlinde olmayup Der-aliyyemde kemâ-kân kapu kethüdâlık umûrunu rû'yet iderim ve seni seferden afv itdiririm deyü birbiriyi (?) mîr-i mîrân mûmâ ileyhın, tarafına tahrîrât irsâliyle mîr-i mîrân-ı mûmâ ileyhın, azîmetde ...? ve avk ve te'hîrine bâ'is ve mukâta'a-yı merkûmenin ihtilâline ve ahvâl-i mukâta'anın ta'tiline bâdî olmağla merkûmun li-ecli't-te'dîb Limni Cezîresi'ne nefy ü iclâsı bâbında emr-i şerîfîm sudûrunu Sadr-ı a'zamım müşârun ileyhın kapu kethüdâsı olan dergâh-ı mu'allâm kapucubaşlarından mîr-i mîrân dâme mecduhû bâ-takrîr inhâ ve istid'â etmekle vech-i meşrûh üzre merkûm Mehmed Çavuş, çavuş mübâşeretiyle Limni Cezîresi'ne nefy ü iclâsı fermânım olmağın, imdi sen ki çavuşbaşı-i mûmâ ileyhın, merkûm Mehmed Çavuş ahz ve Dîvân-ı hümâyûnum çavuşlarından ta'yîn olunan () çavuş zîde kadruhû mübâşeretiyle cezîre-i merkûmeye nefy ü iclâyâ mübâderet eylesin. Ve sen ki mevlânâ-yı mûmâ ileyhın, vüsûlünde mezbûru cezîre-i merkûmede menfiyyen ikâmet itdirüp bilâ-emr-i şerîf itlâk ve mahall-i âhara hatve-i vâhîde hareketine irâ'et-i ruhsatdan hazer ve mücânebet ve vüsûlünü çavuş-ı mûmâ ileyh ile Der-aliyyeme i'lâm ve işâret eylemen bâbında.

Fî evâsıt-ı B (Receb) sene 1204.

Ber-mantûk-ı emr-i münîf merkûm Limni Cezîresi'nde menfiyyen meks ve ikâmet itdirildiğini nâtık Limni Nâ'ibinin vârid olan i'lâmının mefhûmu bâ-fermân-ı âlî şerh virildi.

Fî 14 Ş (Şa'bân) sene 1204.

Sefere gitmek şartıyla itlâkiçün emr yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı Za (Zi'l-ka'de) sene 1204.

[s.116/4]

Sakız Cezîresi Nâ'ibine hüküm ki,

Manastır Nâ'ibi sâbık Abdurrezzâk nâm nâ'ibin tama'-ı hâma teba'iyet ve ahâlî-i fukarâya vâkî' olan zulm ve ta'addîsi bundan akdemce inhâ ve istid'â olunmağla bi'l-fi'l Şeyhü'l-islâm ve Müftî'l-enâm olan Mevlânâ Hamîdî-zâde Mustafa edâmallâhu te'âlâ fezâ'ilühû işâretleri mûcebince merkûm Abdurrezzâk'ın çavuş mübâşeretiyle Magosa Cezîresi'ne nefy ü iclâsıçün işbu sene-i mübâreke evâhir-i Rebî'ü'l-evvelinde emr-i şerîfîm sâdır olmuşıdi. Bu def'a merkûm Abdurrezzâk'ın rikâb-ı hümayûnuma gönderdiği bir kıt'a arz-ı hâlinde emri merkûm mübâşir ile lede'l-vürûd sem'an ve tâ'aten merâsimini ba'de'l-edâ sefîneye süvâr ve Sakız'a vürûd idüp lâkin korsân havfından mahall-i me'mûresine azîmetde emniyyet meslûb olmakdan nâşî bir vechle azîmet mümkün olmayup şâyeste-i merhamet olduğu inhâ ve hâline merhameten Sakız'da ikâmetine izn virilmesini hâvî emr-i şerîfîm sudûrunu istid'â ve iltimâs vech-i meşrûh üzre Sakız'da ikâmetiçün emr-i şerîf sudûrunu Şeyhü'l-islâm müşârun ileyhî tekrâr işâret etmeleriyle işâretleri mûcebince Sakız'da ikâmeti fermânım olmağın imdi sen ki Sakız Nâ'ibi mevlânâ-yı mûmâ ileyhîsin, bu bâbda sâdır olan emr-i celîlü'l-kadrim ve Şeyhü'l-islâm müşârun ileyhî işâretleri mûcebince nâ'ib-i merkûm Abdurrezzâk'ı Sakız'a vürud etmiş olmağla Sakız'da ikâmet itdirüp bilâ-emr-i şerîf itlâk ve firârından tehâşî ve mücânebet ve vüsûl ve Sakız'da ikâmeti çavuş-ı merkûm ile Der-aliyyeme i'lâm ve inhâya müsâra'at eylemen bâbında.

Fî evâsıt-ı B (Receb) sene 1204.

Mukaddema sâdır olan emr-i âlîye imtisâlen Magosa'ya lede'l-vüsûl ber-mûceb-i emr-i âlî menfiyyen meks ve ikâmet itdirildiğini nâtık Magosa Nâ'ibinin vârid olan i'lâmının mefhûmu bâ-fermân-ı âlî şerh virildi.

Fî 4 Ş (Şa'bân) sene 1204.

Bâ-işâret-i âlî itlâkiçün emr yazılmışdır.

Fî evâ'il-i Z (Zi'l-hicce) sene 1204.

[s.116/5]

Hâlâ Şam Vâlisi ve Mîr Hâcî Vezîrim el-Hâc İbrâhîm Paşaya hüküm ki,
 Sâbıkâ Nâ'ibü'l-Harem-i Nebevî olup hâlâ Medîne-i Münevvere'de ikâmet üzere olan
 el-Hâc Osmân zîde uluvvuhûnun hüccâc-ı müslimîn avdetinde sen ki vezîr-i müşârun
 ileyhsin, ma'rifetinle Şam-ı Şerîfe ihzârıyla anda ikâmet itdirilmesi husûsuna irâde-i
 aliyye-i şâhânem ta'alluk etmeğin, işbu emr-i şerîfim ısdar ve () ile irsâl
 olunmuştur. İmdi sen ki mîr el-hâc-ı müşârun ileyhsin, keyfiyyet mâ'lûmun oldukça
 vech-i meşrûh üzere sâbıkâ Nâ'ibü'l Harem-i Nebevî mûmâ ileyhi bi-mennihî te'âlâ
 hüccâc-ı müslemîn avdetlerinde ma'rifetinle Şam-ı şerîfe ihzâr ile bir münâsib
 mahallde ikâmet eylemesi emrine ihtimâm ü dikkat eylemen bâbında.

Fî evâsıt-ı B (Receb) sene 1204.

S.117**[s.117/1]**

Sakız Cezîresi Nâ'ibine ve İstanköy Kal'ası Dizdârı () zîde hıfzuhûya hüküm ki,
 Sakız Kal'ası zâbitânından gönüllüyân-ı yemîn zâbiti olan İbrâhîm nâm kimesne fi'l-
 asl müfsid ve mürtekib ve birkaç seneden berü ahâlî-i belde ve re'âyâ fukarâsına
 ızrâr ve rencîde ve rahne-dâr eylediğinden başka neferâtından eşkıyâ makûlesini
 zabta kâdir olmayup ahâlî-i re'âyâ kendüsünden mutazarrır ve nizâm-ı beldenin
 ihtilâlini mûcib harekât-ı nâ-ber-câye tasaddî eylediğini cezîre-i mezbûrenin müftî ve
 müderris ve dizdâr ve tobcu ve cebeci ve gediklü ve humbaracı ve lağamcı zâbitânı
 taraflarından bu def'a Der-sa'âdetime vârid olan mahzâr gûne memhûr arz-ı
 hâlleriyle inhâ ve te'dîbleri istid'a olunduğuna binâ'en cezîre-i mezbûreyi ihtilâlden
 sıyânete ve ahâlî-i re'âyâyı gadr ve ta'addîden himâyete merkûme İbrâhîm mübâşir
 ma'rifetiyle li-ecli't-te'dîb İstanköy Kal'ası'na nefy ve kal'a-bend olunmak için emr-
 i şerîfim sudûrunu hâlâ Kapudân-ı deryâ Vezîrim Hüseyin Paşa edâmallâhu te'âlâ
 iclâluhû bâ-takrîr inhâ etmekle vech-i meşrûh üzere merkûm İbrâhîm mübâşir
 ma'rifetiyle li-ecli't-te'dîb İstanköy Kal'ası'na kal'a-bend olunmak fermânım
 olmağın imdi sen ki mevlânâ-yı mûmâ ileyhsin, ber-vech-i meşrûh merkûm İbrâhîm'i
 ma'rifetinle ve ta'yîn olunan mübâşir-i mûmâ ileyhi ma'rifetiyle ahz ve li-ecli't-te'dîb
 İstanköy Kal'ası'na irsâl ve tesyîrine mübâderet ve sen ki İstanköy Kal'ası Dizdârı
 mûmâ ileyhsin, vüsûlünde mezbûru kal'a-i mezbûrede muhkem habs ve kal'a-bend

eyleyüp bilâ-emr-i şerîf ıtlâk ve bir takrîb firârından tehâşî ve mücânebet ve vüsûl ve kal'a-bend olunduğunu Der-aliyyeme tahrîr ve iş'âra mübâderet eylemen bâbında.

Fî evâsıt-ı B (Receb) sene 1204.

İtlâkiçün emr yazılmışdır.

Fî evâhir-i Ra (Rebî'ü'l-evvel) sene 1205.

[s.117/2]

Selanik Mollâsına ve Yeniçeri zâbiti () zîde mecduhûya ve Kavala Kal'ası Dizdârına hüküm ki,

Âsitâne-i aliyyem sekenesinin ve ordu-yı hümayûnumda ihtisâs⁴⁵⁰ iden cünûd-ı muvahhidinin havâyic-i zarûriyyeleri olan zehâyirin Bahr-i Sefîd sevâhilinden tedârük ve isticlâbı ve sevâhil-i merkûmeye harbî kefereye dâne-i hardal zehâyir virilmemek husûsuna kemâl-i i'tinâ ve dikkât olunmak tenbîhâtı bi'd-def'ât sudûr iden evâmir-i aliyye-i ekîde-i şâhânemde tastîr ve beyân ve hilâf-ı emr ve rızâ harekete cesâret idenlerin bi't-taharrî haklarında lâzım gelen te'dîbâtın icrâsiçün tecvîz-i kusûr olmayacağı tahzîrâ-yı derc ve tastîr olunmuşiken Selanik Kasabası sâkinlerinden Yûnus-oğlu Ali ve karındaşı Memiş ve Kalamürse-oğlu Alşo (?) ve karındaşı Kara İbruş ve Nefer-oğlu Ahmed (?) ve karındaşı Ali ve Deli İbrâhîm nâm kimesneler askerîlik dâ'iyyesiyle hilâf-ı emr ve rızâ Gelmeriye Nâhiyesi'ne (?) tâbi' Üçlüler ve Yağtaribe (?) nâm karyelerden seffinelere zehâyir-i külliye tahmîl ve harbî keferesine fûrûht mel'anetine ictisârları bi'l-ihbâr tahkîk-gerde-i şâhânem olmağla mel'anet-kâr-ı merkûmun hilâf-ı emr ve rızâ harekât-ı memnû'a seffineye ibtidârları ol havâliden matlûb-ı zehâyirin ihtilâl-i nizâmına bâdî olacağı bedîdâr olmak hasebiyle nizâm-ı zehâyirin ihtilâlden vikâyesi zımnında merkûmûnun te'dîb ve emsâllerinin terhîbi lâzımeden olduğu cür'et mastûru'l-esâmî yedi nefer şakîler ocakdan ta'yîn olunan mübâşir ma'rifetiyle ahz ve Kavala Kal'ası'na kal'a-bend olunmaları fermânım olmağın, imdi siz ki mevlânâ ve yeniçeri zâbiti mûmâ ileyhimâsız, keyfîyyet ma'lûmunuz oldukda, ber-vech-i muharrer bâlâda mezkûru'l-esâmî yedi nefer mel'anet-kârları ma'rifetiniz ve ocakdan ta'yîn olunan mübâşir ma'rifetiyle ahz ve li-ecli't-te'dîb Kavala Kal'ası'na irsâl tesyîrlerine mübâderet ve

⁴⁵⁰ Metinde istisâz şeklinde yazılmıştır.

sen ki Kavala Kal'ası Dizdârı merkûmsun, mübâşir-i mûmâ ileyh ile vüsûllerinde kal'a-i mezbûreye vaz' ve muhkem ve kal'a-bend eyleyüp bilâ-emr-i şerîf ıtlâk ve bir takrîb firârlarından hazer ve mücânebet ve vüsûl ve kal'a-bend olunduklarını mübâşir-i mûmâ ileyh ile Der-aliyyeme tahrîr ve iş'âra müsâra'at eylemen bâbında.

Fî evâsıt-ı B (Receb) sene 1204.

İşbu emr-i âlî lede'l-vüsûl merkûmûn Yûnus-oğlu Memiş ve Kalyoncu-oğlu Kara İbrus ve Kara İbrâhîm ahz ve Kavala Kal'ası'na tesyîr olunup ve mâ'adâsı adem-i itâ'at birle firâr eyledikleri Selanik Kādîsı'nın i'lâmı mefhûmu bâ-fermân-ı âlî şerh virildi. Firârîler her ne vakt zuhûr iderler ise mücebince kal'a-bend olunmlariçün emr-i âlî yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı L (Şevvâl) sene 1204.

[s.117/3]

Bozcaada Nâ'ibine hüküm ki,

Âsitâne-i aliyyemde Selîm Bey demekle ma'rûf kimesne Bolu Voyvodalıgına tâlib olduğuna binâ'en kendü hâlinde olmayup eşirrâyı tahrîk ve sâhte şâkîler peydâ (?) eylediği ta'yîn olunan mevâlî tarafından ifâde olunmuş olmağla merkûm Selîm Bey'in nefy ü iclâsı husûsu bâ-tahrîrât mukaddemâ lede'l-inhâ merkûmun çavuş mübâşeretiyle li-ecli't-te'dîb Bozcaada Cezîresi'ne nefy ü iclâ olunması bâbında sâdır olan emr-i şerîfim mücebince cezîre-i mezbûreye eğerçi nefy ü iclâ olunmuşıdi. Ancak bu def'a Bolu Voyvodası esbâk-ı merkûm Mîr Süleymân'ın rikâb-ı hümâyûnuma gönderdiği arz-ı hâl me'alinde kendüye isnâd olunan mevâdd-ı mahz iftirâ ü ifk olup sefil ve ser-gerdân ve ıyâli ü evlâdı perâkende ve perîşân ve vücûhla merhamete şâyeste olduğu inhâ ve afv ve ıtlâkı bâbında emr-i şerîf merhamet-redîfim sudûrunu istid'â eylediği ecilden fîmâ-ba'd muhâlif-i rızâ ve hareketde olmamak şartıyla ıtlâkı fermânım olmağın imdi sen ki mevlânâ-yı mûmâ ileyh sin, merkûmun fîmâ-ba'd muhâlif-i rızâ hareketde olmamak şartıyla cürmü afv olduğu ma'lûmun oldukda kayd-ı nefyden ıtlâk ve sebîlin tahliye eylemen bâbında.

Fî evâhir-i B (Receb) sene 1204.

[s.117/4]

Burusa Mollâsına ve hâlâ rikâb-ı hümayûnumda çavuşbaşı ağaya hüküm ki, İstanbul'da mütemekkin olup Râ'if İsmâ'îl Paşa-zâde (?) Sâbık Haleb Kādîsı İsmet Bey'den ilkâ-yı şerr ile hukûk da'vâsına tasaddî iden Dervîş Mehemmed bundan akdem tasaddî eylediği da'vâsı lağv idüğü arz odasında lede't-terâfu' taraf-ı şer' den i'lâm-ı şer' virilmişiken bir dürlü vâkı' u'l-mücâb olmayup tekrâr çend def'a arz-ı hâl takdîmiyle tasdî' ve ta'cîze mübâderet eyledikde her ne kadar kendüye nush u pend olundu ise bir vechle mücâb-ı müstakîm olmamağla el-yevm Mahzar Ağa mahbesinde mahbûs ve li-ecli't-te'dîb Burusa'ya nefy ü iclâsı muktezâ olmakdan nâşî merkûm Dervîş Mehemmed, çavuş mübâşeretiyle Burusa'ya irsâl ve ikâmet itdirilüp bilâ-fermân ıtlâkından hazer olunmak fermânım olmağın, imdi sen ki çavuş-ı mûmâ ileyhsin, Dîvân-ı hümayûnum çavuşlarından () çavuş zîde kadruhû ile Burusa'ya nefy ü iclâsına mübâderet ve sen ki mevlânâ-yı mûmâ ileyhsin, vüsûlünde merkûmu Burusa'da menfiyyen meks ve ikâmet itdirüp bilâ-emr-i şerîf ıtlâk ve firârından hazer ve mücânebet ve vüsûlünü çavuş-ı mûmâ ileyh ile Der-aliyyeme i'lâm ve iş'âra müsâra'at eylemen bâbında.

Fî evâsıt-ı B (Receb) sene 1204.

Merkûm ber-mantûk-ı emr-i münîf mahrûse-i mezbûrede menfiyyen meks ve ikâmet itdirildiğini nâtık Burusa Kādîsının vârid olan i'lâmının mefhûmu bâ-fermân-ı âlî şerh virildi.

Fî Gurre-i Ş (Şa'bân) sene 1204.

S:118**[s.118/1]**

Eğridere Palankası Dizdârı () zîde hıfzuhûya hüküm ki, Hâlâ Rumili Vâlîsi Düstûr-ı Vezîrim es-Seyyid Ahmed Paşa iclâluhûnun bu def'a Der-sa'âdetime vârid olan bir kıt'a mektûb ve Sofya Kādîsı'nın i'lâm ve Sofya ahâlîsinin mahzarlarında Sofya sâkinlerinden Sakallu-oğlu el-Hâc Ahmed nâm kimesnenin torunu İbrâhîm nâm kimesne kendü hâlinde olmayup merkûm el-Hâc Ahmed'in hânesi basup adamını katl kasdıyla üzerine hücum ve yedinde olan heybesini ahz ve derûnunda mevcûd halı ve bin gurus nukûd ve tahrîrâtını gâret eylediğinden mâ'adâ Şâb-Ahmed (?) oğlunu iğfâl ile hilâf-ı şer'-i şerîf ef'âle sevk ve

uhde iltizâmında olan kurâ re'âyâlarına ta'addî ve harekât-ı nâ-marziyeye ibtidâr eylediğini merkûm el-Hâc Ahmed mukaddema bâ-arz-ı hâl inhâ etmekden nâşî merkûm li-ecli't-te'dîb Eğridere Palankası'na kal'a-bend olunması bâbında sâdır olan emr-i şerîfim çavuş mübâşeretiyle Sofya'ya lede'l-vüsûl ber-mantûk emr-i şerîf der-akab mübâşiri palanka-i merkûmeye irsâl ve palanka-bend olunup ancak merkûm İbrâhîm ehl-i ırz zümresinde kendü hâliyle meşgûl olup mâdde-i mezkûreden kat'ân haberi olmayup merkûm el-Hâc Ahmed'in inhâsı kizb-i sarîh ve mahz iftirâ olmağla merkûmun hâline terahhumen palanka-i mezkûreden afv ve ıtlâkı bâbında emr-i celîlü'l-kadrim sudûru tahrîr ve istid'â olunduğuna binâ'en merkûmun hâline merhameten afv ve ıtlâkı fermânım olmağın imdi sen ki dizdâr-ı mûmâ ileyhsin, ber-minvâl-i muharrer merkûm İbrâhîm'in hâline merhameten cürmü afv olunmağla merkûmu palanka-i merkûmeden ıtlâk ve sebîlini tahliye eylemen bâbında.

Fî evâhir-i B (Receb) sene 1204.

[s.118/2]

Selanik Mollâsına ve Ermiye Kādîsına hüküm ki,

Hâcegân-ı Dîvân-ı hümayûnumdan olup sâbika zahîre nâzırı olan İsmâ'îl Hulûsî zîde mecduhû tarafından bu def'a Der-aliyyeme vârid olan tahrîrâtta Ermiye Kazâsı ahâlîleri mübâyâ'alarını temâmen edâ idüp lâkin kazâ-i mezbûre tâbi' Avre Karyesi ahâlîleri isâbet iden bin beş yüz keyl hinta sehmlerini Ermiye sâkinlerinden ve şehir kethüdâlığı dâ'iyyesinde olan Sipâhi-oğlu Seyyid Mehmed nâm kimesneye istinâden edâda muhâlefet eylemeriyle mezkûru'l-mikdar hinta mübâyâ'alarının tahsîl, merkûm Mehmed'in diyâr-ı âhara nefy ü iclâ ile te'dîb ve te'kîd olunmasına muhtâc idüğü tahrîr ve inhâ ve keyfiyyeti hâlâ Der-aliyyemde hubûbât nâzırı olup Mekke-i Mükerrrem pâyesi olan Mevlânâ Mehmed Sâlih zîdet fezâ'ilühûdan lede'l-isti'lâm fi'l-hakîka bu makûle umûr-ı mühimmeye me'mûr olanların tahrîrâtı nâfiz olmak umûrlarının tanzîmine sebep-i külli olacağı zâhir olmağla mezbûr sipâhi-oğlu Seyyid Mehmed'in Selanik'e nefy ü iclâ husûsunu i'lâm eylediğini hâlâ rikâb-ı hümayûnumda baş defterdârım olan Osmân dâme mecduhû bâ-tahrîr inhâ etmekle vech-i meşrûh üzre çavuş mübâşeretiyle merkûm Seyyid Mehmed'in Selanik'e nefy ü iclâsı fermânım olmağın imdi sen ki Ermiye Kādîsı mevlânâ-yı mûmâ ileyhsin, ma'rifetin ve ta'yîn olunan Dîvân-ı hümayûnum

çavuşlarından () [çavuş] zîde kadruhû ma'rifetiyle, merkûm Seyyid Mehemed'i ahz ve Selanik'e nefy ü iclâya mübâderet eylesin. Ve sen ki Selânîk Kādîsı mevlânâ-yı mûmâ ileyhsin, vüsûlünde merkûmu menfiyyen Selanik'de meks ve ikâmet itdirüp bilâ-emr-i şerîf itlâk ve mahall-i âhara harekete ruhsat göstermeyüp vüsûl ve ikâmet itdirildiğini Der-sa'âdetime tahrîr ve iş'âra mübâderet eylemen bâbında.

Fî evâhir-i B (Receb) sene 1204.

Tashîh olduğu vechle tebdîl olunmuştur.

İşbu emr-i âlî lede'l-vüsûl vücûh-ı ahâli meclis-i şer'e da'vet olundukda muvâcehelerinde feth ve kırâ'at olundukda merkûm Sipâhi-oğlu Seyyid Mehemed habs olundukda bundan akdem yirmi beş günden mütecâviz İzdin Panayırı'na gitmiş bulunmayup merkûm ihbâr olduğu ve adem-i itâ'at birle firâr ve ne cânibe azîmet eylediği nâ-ma'lûm ve el-yevm firâr eyledikde ihbâr eylediklerini nâtık Ermiye Kādîsı vekîlinin vârid olan i'lâmının mefhûmu bâ-fermân-ı âlî şerh virildi.

Fî 14 N (Ramazân) sene 1204.

[s.118/3]

Karacaviran cânibinde vâkı' () kādîsı ile Sinob Kādîsına ve Karacaviran Yeniçeri zâbitine hüküm ki,

Karacaviran Nâ'ibi olan () nâm nâ'ib yerlûden olup ızrâr-ı ahâlîyi mûcib harekâta tasaddîsine binâ'en mukaddemâ hâkkında bi'd-def'ât evâmir-i alıyyem sudûr etmişiken ıslâh olmayup tâbi'-i nefsâniyyet olduğundan mâ'adâ kazâ-i mezkûrdan ihrâc olunacak asâkirin dahi ihtilâl-i nizâmına sebep ve illet olacağı bu husûs sâ'ire dahi sirâyet ideceği âşikâr olduğu Anadolu'nun sol kolundan asâkir süricisi olan dergâh-ı mu'allâm kapucubaşlarından bostâncıbaşı-i esbak Hüseyin dâme mecduhû tarafından bu def'a Der-sa'âdetime vârid olan tahrîrâtında inhâ ve te'dîbi istid'â olunmağla nâ'ib-i merkûmun Sinob'a nefy ü iclâsı ile te'dîbi husûsunu bi'l-fi'l Şeyhü'l-islâm ve Müftî'l-enâm olan Hamîdî-zâde Mevlânâ Mustafa edâmallâhu te'âlâ fezâ'ilühû işâret etmeleriyle çavuş mübâşeretiyle işâretleri mücebince Sinob'a nefyi fermânım olmağın imdi siz ki kazâ-i mezbûr civârında vâkı' () kazâsının kādîsı mevlânâ ve yeniçeri zâbiti mûmâ ileyhimâsız, ma'rifetiniz ve Dîvân-ı hümâyûnum çavuşlarından ta'yîn olunan () çavuş zîde kadruhû mübâşeretiyle

nâ'ib-i mezbûru ahz ve mevlânâ-yı mûmâ ileyhın işâretleri mûcebince li-ecli't-te'dîb Sinob'a nefy ü iclâya mübâderet ve sen ki Sinob Kādîsı mevlânâ-yı mûmâ ileyhın, nâ'ib-i mezbûr vüsûlünde Sinob'da menfiyyen meks ve ikâmet bilâ-emr-i şerîf itlâk ve hatve-i vâhîde âhar mahalle hareketine irâ'et-i ruhsatdan hazer ve mücânebet ve vüsûl ve ikâmetini Der-sa'âdetime çavuş-ı merkûm ile tahrîr ve inhâya müsâra'at eylemen bâbında.

Fî evâhir-i B (Receb) sene 1204.

Mahall-i menfâsına gitmeyüp çavuş-ı merkûm avd etmekle tekrâr mahall-i menfâsına iclâsiçün çavuş-ı merkûm mübâşeretiyle tekrâr emr yazılmışdır.

Fî evâhir-i N (Ramazân) sene 1204.

Ber-mûceb-i emr-i âlî nâ'ib-i merkûm menfiyyen meks ve ikâmet itdirildiğini nâtık Sinob'a Kādîsının vârid olan i'lâmının mefhûmu bâ-fermân-ı âlî şerh viridi.

Fî 22 Z (Zi'l-hicce) sene 1204.

[s.118/4]

Çerkeş Kazâsı civârında vakı' () Kādîsı ile Sinob Kādîsına hüküm ki, Anadolu'nun sol kolunda asâkir süricisü olan dergâh-ı mu'allâm kapucubaşlarından bostâncıbaşı-i esbak Hüseyin dâme mecduhû Çerkeş Kazâsı kurbuna lede'l-vürûd kazâ-i mezbûr serdârı olan kimesne Çerkeş Nâ'ibi olan () nâm nâ'ib müttefikân iki yüz mikdarı haşerât ile sürücü-i mûmâ ileyhi kasabaya duhûlden men' ve bu vechle umûr-ı askeriyyenin ihtilâline bâdî harekâta mücâseretleri ve nâ'ib-i mezbûrun icrâ-yı ahkâm-ı şerîfden gurâbe adem-i kudreti bu def'a kapucubaşı-i mûmâ ileyh tarafından Der-aliyyeme vârid olan tahrîrâtında inhâ ve istid'â olunmağla nâ'ib-i merkûmun Sinob'a nefy ü iclâsı ile te'dîbi husûsunu bi'l-fi'l Şeyhü'l-islâm ve Müfti'l-enâm olan Hamîdî-zâde Mevlânâ Mustafa edâmallâhu te'âlâ fezâ'ilühû işâret etmeleriyle çavuş mübâşeretiyle işâretleri mûcebince Sinob'a nefyi fermânım olmağın imdi sen ki kazâ-i mezbûr civârında vâkı' () kazâsının kādîsı mevlânâ-yı mûmâ ileyhın, Çerkeş Nâ'ibi mezbûru ma'rifetin ve Dîvân-ı hümayûnum çavuşlarına ta'yîn olunan () çavuş zîde kadruhû mübâşeretiyle ahz ve mevlânâ-yı müşârun ileyhın işâretleri mûcebince li-ecli't-te'dîb Sinob'a nefy ü iclâya mübâderet ve sen ki Sinob Kādîsı mevlânâ-yı mûmâ ileyhın, nâ'ib-i mezbûr vüsûlünde Sinob'da menfiyyen meks ve ikâmet itdirüp bilâ-emr-i şerîf itlâk ve mahall-i âhara

hatve-i vâhîde harekete irâ'et-i ruhsatdan hazer ve mücânebet ve vüsûl ve ikâmetini çavuş-ı mezbûr ile Der-sa'âdetime i'lâm ve inhâya müsâra'at eylemen bâbında.

Fî evâhir-i B (Receb) sene 1204.

Mahall-i menfâsına gitmeyüp çavuş-ı merkûm avdet etmekle tekrâr mahall-i menfâsına iclâsiçün tekrâr çavuş-ı merkûm mübâşeretîyle emr yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı L (Şevvâl) sene 1204.

Ber-mûceb-i emr-i âlî nâ'ib-i merkûm menfiyyen meks ve ikâmet itdirildiğini nâtık Sinob Kādîsının vârid olan i'lâmının mefhûmu bâ-fermân-ı âlî şerh virildi.

Fî 22 Z (Zi'l-hicce) sene 1204.

S:119

[s.119/1]

Kavala Kādîsına ve Drama Nâzırı () zîde mecduhûya ve Praviştâ Çorbacısı sâbık Hüseyin zîde kadruhûya hüküm ki,

Kâ'im-makâm-ı âlî-makâmım Enderûn Ağalarından Rum cânibine gidüp avdet iden Abdullâh zîde kadruhûnun bu def'a Der-aliyyeme gönderdiği evrâkın hulâsa-i mefhûmunda bundan akdem haklarında bi'd-def'ât kal'a-bendleriçün evâmir-i aliyye sudûr iden Kavala Kal'ası sükkânından Azebân Ağası Abdullâh ve avenesinden Terzî İbrâhîm nâm şakâvet-pîşeler adem-i itâ'atlerine mebnî bu def'a dahi Selanik Mutasarrıfı'na hitâben ısdâr olunan emr-i şerîfim mücebince ahzları murâd olundukda yine inhâ sûret-i muhâlefet birle kal'-i merkûme kapularını sedd ü bend ve başlarına cem' eyledikleri eşkıyâ ve avenelerinden dâmâdı Kal'a-i atîk Dizdârı Seyyid Mehemed ve diğer dâmâdı Rûşen Ali ser-cem'iyet-i haşerât olan merkûmun oğlu Mehemed'e istinâden ahâlî-i memleketin akvât-ı yevmiyyelerine murâd olan Etmekçi ve bakkâlân dükkânlarını açdırmayup zulm ve ta'addîleri men' birle yevmen fe yevmen müzdâd ve ahâlî-i fukarâ perîşân ve perâkende olacakları âşikâr olduğu beyânıyla merkûmûnun zulm ve ta'addîleri men' birle te'dîb olunmaları bâbında siz ki nâzır ve çorbacı-i mûmâ ileyhimâsız, size hitâben emr-i şerîfim sudûru istid'â veistirhâm olunmağla vech-i meşrûh üzre amel olunmak fermânım olmağın imdi siz ki mevlânâ ve sâ'ir mûmâ ileyhimsiz, ber-vech-i muharrer inhâ olunduğu üzre merkûmûnun ol vechle mugâyir-i şerî'at gadr ve muhâlif-i rızâ vâkı' olan zulm ve ta'addîlerinin men' ve def'ine mübâderet ve kendü hâllerinde olmalarını ma'rifet-i

şer‘le tenbîhe müsâra‘at eyleyüp âşâyîş-i ibâdı müstelzim esbâbının istihsâline ihtimâm ü dikkat ve bir vesîle ile hilâf-ı şer‘-i şerîf ve mugâyir-i rızâ-yı münîf kasabada alâkası olmayan bî-cürm makûlesine ser-mû gadr ve ta‘arruz vukû‘undan gâyetü’l-gâye tehâşî ve mücânebet eylemeniz bâbında.

Fî evâhir-i B (Receb) sene 1204.

Haklarında tekrâr emr yazılıp mektûm defterinde mukayyedir.

Fî evâ’il-i M (Muharrem) sene 1205.

[s.119/2]

Çerkeş Kazâsı Nâ’ibine ve Sinob Kal‘ası Dizdârına hüküm ki,
Dergâh-ı mu‘allâm kapucubaşlarından olup Anadolu’nun sol kolundan ihrâc-ı asâkire me’mûr Hüseyin dâme mecduhû Der-aliyyeme vârid olan tahrîrâtında mûmâ ileyh Çerkeş Kasabası kurbuna lede’l-vürûd kasaba-i mezbûre serdârı () nâm şakî zâtında mu‘annid ve bed ahlâk olduğuna binâ’en nâ’ib-i sâbık ile yek-dil ve iki yüz mikdârı haşerât ile mukâbele ve kasabaya duhûlüne vaz‘ oldukları tastîr ve inbâ ve sedâr-ı mezbûrun hilâf-ı rızâ harekete mücâsereti ve nâ’ib-i mezbûr ile yek-dil ve yek-cihet olduğu ecilden bâ-işâret-i Şeyhü’l-islâmî sâdır olan emr-i şerîfimle Sinob’a nefy olunmuş olmağla serdâr-ı merkûm dahi te‘dîb ve âharlarını terhîb için ocakdan mübâşir ma‘rifetiyle Sinob Kal‘ası’na kal‘a-bend olunmak üzre emr-i şerîfim sudûrunu hâlâ rikâb-ı hümayûnumda sekbânbaşı olan İsmâ’il dâme mecduhû i‘lâm etmeğın i‘lâmı mücebince ocakdan mübâşir ma‘rifetiyle sedâr-ı merkûmun Sinob Kal‘ası’na kal‘a-bend fermânım olmağın imdi sen ki mevlânâ-yı mûmâ ileyhşin, mübâşir-i merkûm ol tarafa lede’l-vürûd ma‘rifetin ve ma‘rifet-i şer‘le serdâr-ı merkûmu ahz ve girift ve mübâşir-i merkûm ma‘iyyetiyle Sinob Kal‘ası’na irsâl ve îsâl ve sen ki dizdâr-ı merkûmsun, vüsûlünde mezbûru habs ve kal‘a-bend ve bilâ-emr-i şerîf itlâk ve firârından tehâşî ve mücânebet ve kal‘a-bend olunduğunu müş‘ir mübâşir-i merkûm ile Der-aliyyeme inbâ ve tahrîr eylemen bâbında.

Fî evâhir-i B (Receb) sene 1204.

[s.119/3]

Dergâh-ı mu'allâm kapucubaşlarından olup bundan akdem Anadolu câniblerinde vâkı' kazâlardan müretteb kalyoncu neferâtını ihrâca sürici ta'yîn olunan Mehemed Ali ve Mihaliç Voyvodası Banakroz-zâde Lütfullâh dâme mecduhû ve Manyas Kādîsına ve zabitân ve şehir kethüdâsı ve iş erleri zîde kadruhüm ve Limni Kal'ası Dizdârı () zîde hıfzuhûya hüküm ki,

Bi-mennihî te'âlâ bu sene-i evvel bahârında dahi Bahr-i Sefîd ve Siyâh'a ihrâc olunacak donanma-yı hümayunum kalyonlarında istihdâm için Manyas Kazâsında bâ-fermân-ı âlî matlûb olan elli nefer kalyoncu neferâtının temâmen tahrîr ve tesyîrleri umûr-ı lâzımeden iken kazâ-i mezbûr vücûhundan Seyyid Şeyh Efendi ve Mustafa Bölükbaşı demekle ma'rûf müfsidler hilâf-ı emr ve rızâ muhâlefet eylediklerine binâ'en merkûmân Limni Kal'ası'na kal'a-bend olunmaları bâbında bundan akdem emr-i âlî-şânım sâdır olmuşken Manyas Voyvodası Hâcî-oğlu Mehemed nâm müfsid merkûmlara i'ânet eylediğinden infâz-ı emr-i âlî mümkün olmadığı ihbâr olunmağla siz ki kapucubaşı ve voyvoda-i mûmâ ileyhimâsız, li-ecli't-te'dîb merkûmân Seyyid Şeyh Efendi ve Mustafa Bölükbaşı ve voyvoda-i merkûm Hâcî-oğlu Mehemed nâm kimesneler ma'rifetiniz ile Limni Kal'ası'na kal'a-bend itdirilüp neferât-ı mezkûrenin serî'an ihrâc ve Tersâne-i âmireme tesyîrleri bâbında size hitâben emr-i şerîfim sudûrunu hâlâ kapudân-ı deryâ düstûr-ı Vezîrim Hüseyin Paşa iclâluhû bâ-takrîr isitd'â etmekle siz ki kapucubaşı-i sürici ve Mihaliç Voyvodası Banakroz-zâde mûmâ ileyhimâsız, merkûm Şeyh Efendi ve Mustafa Bölükbaşı ve Manyas Voyvodası Mehemed ma'rifetiniz ile Limni Kal'ası'na kal'a-bend ve neferât-ı merkûmenin serî'an ihrâcları fermânım olmağın işbu emr-i şerîfim ısdâr ve () ile irsâl olunmuşdur. İmdi siz ki kapucubaşı-i sürici ve voyvoda-i mûmâ ileyhimâsız, ma'rifetiniz ile merkûmân Şeyh Efendi ve Mustafa Bölükbaşı ve Manyas Voyvodası Hâcî-oğlu Mehemed'i li-ecli't-te'dîb Limni Kal'ası'na irsâl ve kal'a-bend itdirmeğe mübâderet ve mârrû'z-zikr matlûb olan elli neferi temâmen tahrîr ve serî'an Tersâne-i âmireme tesyîr hâlâtının istihsâline ihtimâm ve ser-mû kusûr ve rehâveti tecvîzden ittikâ ve mübâ'adet eyleyesiz. Ve siz ki mevlânâ ve sâ'ir mûmâ ileyhimâsız, siz dahi ber-vech-i muharrer amel ve harekete ikdâm ve hilâfından ittikâ-yı tâm eyleyesiz. Ve sen ki dizdâr-ı merkûmsun, vüsûllerinde kal'a-i merkûmeye vaz' ve kal'a-bend eyleyüp bilâ-emr-i şerîf itlâk ve

bir takrîb firârlarından ittikâ ve mübâ'adet ve vüsûl ve kal'a-bend olunduklarını Der-aliyyeme ifâde ve iş'âra mübâderet eylemen bâbında.

Fî evâhir-i B (Receb) sene 1204.

S:120

[s.120/1]

Dergâh-ı mu'allâm kapucubaşlarından olup bundan akdem Anadolu câniblerinden müretteb kalyoncu ihrâc süricisi ta'yîn olunan Mehmed Ali ve Saruhan Mütesellimi Kara Osmân-zâde el-Hâc Ahmed dâme mecdühümâyâ ve Gelembe Kādîsına ve Limni Kal'ası Dizdârına hüküm ki,

İşbu sene-i mübâreke evvel bahârında bâ-avn-i bârî Bahr-i Sefîd'e ve Siyâh'a ihrâc etdirilecek olan donama-yı hümâyûnum kalyonlarında istihdâm için bâ-emr-i âlî Gelembe Kazâsı'ndan matlûb olan elli nefer kalyoncu neferâtını tahrîr ve ihrâcında vücûh-ı beldeden bâ'zı müfsidler muhâlefet eylediklerine binâ'en bundan akdem Limni Kal'ası'na kal'a-bendiçün hakkında emr-i şerîfim sâdır olan Uslu-oğlu Mehmed emr-i şerîf-i mezkûrde sehven Hâcî Mustafa tahrîr olunduğundan kendüsünü ihtifâ ve kazâ-i mezbûr iş erlerinden İçilili Seyyid Mustafa ve Hâcî İbrâhîm-oğlu Hâcî Mustafa nâm müfsidler dahi inâdlarında ısrâr eyledikleri bâ-tahrîrât merkûmûn siz ki sürici ve Kara Osmân-zâde kapucubaşı-i mûmâ ileyhimâsız, ma'rifetinizle Limni Kal'ası'na nefy ve kal'a-bend itdirilüp sâbıkü'z-zikr elli neferin tekmiilen ihrâc ve acâleten Tersâne-i âmireme irsâl olunmalarıçün emr-i şerîfim sudûrunu hâlâ Kapudân-ı deryâ Düstûr-ı Vezîrim Hüseyin Paşa iclâluhû bâ-takrîr istid'â etmekle Uslu-oğlu Mehmed ve İçilili Seyyid Mustafa ve Hâcî İbrâhîm-oğlu Mustafa Limni Kal'ası'na kal'a-bend ve neferât-ı matlûbenin serî'an ihrâc ve Tersâne-i âmireme tesyîl olunmaları fermânım olmağın işbu emr-i şerîfim ısdâr ve () ile irsâl olunmuşdur. İmdi siz ki kapucubaşı-i mûmâ ileyhimâsız, ber-vech-i muharrer ma'rifetinizle merkûmûnu Limni Kal'ası'na nefy ve kal'a-bend ve neferât-ı matlûbeyi bi't-tamâm serî'an ihrâc ve Tersâne-i âmireme irsâl ve tesyîl husûsuna kemâl ihtimâm ü dikkat ve hilâfından hazer ve mübâ'adet eyleyesiz. Sen ki dizdâr-ı merkûmsun, vüsûllerinde merkûmu kal'a-i merkûmeye vaz' ve kal'a-bend eyleyüp bilâ-emr-i şerîf itlâk ve firâından hazer ve mücânebet ve vüsûl ve kal'a-bend olunduklarını Der-aliyyeme inhâ ve işâret eyleyesin. Ve sen ki mevlânâ-yı mûmâ

ileyhsin, sen dahi vech-i meşrûh üzre amel ve harekete ikdâm ve hilâfını vaz'ı tecvîzden tehâşî ve ittikâ-i tâm eylemen bâbında.

Fî evâhir-i B (Receb) sene 1204.

[s.120/2]

Hâlâ rikâb-ı hümayûnumda çavuşbaşı olan () dâme mecduhûya ve Bozcaada Cezîresi Nâ'ibine hüküm ki,

Bundan akdemce Der-sa'âdetimde vâkı' Uzun Çavuşbaşı'nda be-kazâ-i Allâhu-te'âlâ leylen vukû'u bulan harîkden İpekçi İbrâhîm nâm kimesne ile zevcesi Zelîhâ nâm hâtûn birbirleriyle yek-dîl ve yek-cihet olarak mezbûr İbrâhîm dört aded sandık ahz ve hânesine götürüp ihtifâ ve sâhibi şâhid birle sandıkları ihrâc ve sâhibine teslim olmakdan nâşî mezbûr ile mezbûrenin te'dîbleri ve emsâllerinin terhîbleri iktizâ eylediğine binâ'en mezbûr ile mezbûre çavuş mübâşeretiyle ibreten li's-sâ'irîn Bozcaada Cezîresi'ne nefy ü iclâ olunmaları bâbında emr-i şerîfim sudûrunu rikâb-ı hümayûnumda sekbânbaşı olan İsmâ'îl dâme mecduhû bâ-takrîr inhâ etmekle çavuş mübâşeretiyle merkûm ve mezbûre Bozcaada'ya nefy ü iclâ olunmaları fermânım olmağın, imdi sen ki çavuşbaşı-i mûmâ ileyhsin, mezbûr ile mezbûreyi te'dîb ve emsâllerini terhîb zımnında ahz ve Dîvân-ı hümayûnum çavuşlarından () çavuş zîde kadruhûya teslim birle mahall-i menfâlarına irsâle mübâderet eyleyesin. Ve sen ki Bozcaada Nâ'ibi mevlânâ-yı mûmâ ileyhsin, mezkûr İbrâhîm ile mezbûre Zelîhâ'nın ol tarafa vüsûllerinde ada-i mezbûrede menfiyyen meks ve ikâmet itdirüp bilâ-emr-i şerîf itlâk ve mahall-i âhara irâ'et-i ruhsatlarından be-gâyet hazer ve mücânebet ve vüsûl ve menfiyyen meks ve ikâmet itdirildiğini nâtık çavuş-ı merkûm ile Der-aliyyeme i'lâm ve inhâya müsâra'at eylemen bâbında.

Fî evâhir-i B (Receb) sene 1204.

Merkûm ve mezbûre cezîre-i mezbûreye azîmet ve râhda Kal'a-i Sultâniye civârında Na'ra Burnu Pişgâhında (?) Selanik Kazâsı kalyoncu neferâtı sefineleri üzerine varup mezbûr ile mezbûreyi derûn-ı sefineden cebren ahz eylediklerini sefine-i mezbûr yolcularından Mustafa ibn-i Hüseyin ve Mehemed ibn-i Mehemed nâm kimesneler Kal'a-i Sultâniye mahkemesinde mübâşiri muvâcehesinde haber virdiklerini nâtık Kal'a-i Sultâniye Nâ'ibi tarafından vârid olan i'lâmının mefhûmu bâ-fermân-ı âlî şerh virildi. Fî evâsıt-ı Ş (Şa'bân) sene 1204.

[s.120/3]

Hâlâ rikâb-ı hümayûnumda çavuşbaşı olan Mîr Sa'îd dâme mecduhû ve Limni Cezîresi Nâ'ibine hüküm ki,

Âsitâne-i sa'âdetimde medrese sükkânından Mollâ Hüseyin ve Mollâ Mehmed nâm suhteler Sultân Selîm Hân Câmi'-i Şerîfi civârında berber dükkânında kendülerini ihtifâ ve Şâb Emred (?) nâm uşağı fi'il-i şenî'a kasdıyla beşenu (?) çekerek yolundan çevirmek harekât-ı nâ-ber-câsına ictirâ eylediklerinde kolluk ahz ve bâb-ı mu'allâma tesyîr etmekle merkûmân li-ecli't-te'dîb kapu kethüdâsı mübâşeretiyle Limni Cezîresi'ne irsâl ve cezîre-bend olunmak fermânım olmağın imdi sen ki çavuşbaşı-i mûmâ ileyhsin, merkûmân Mollâ Hüseyin ve Mollâ Mehmed'i li-ecli't-te'dîb kapu kethüdâsı mübâşeretiyle Limni Cezîresi'ne irsâl ve îsâllerine mezîd ihtimâm ve sa'y mollâ kelâm eylesin. Ve sen ki cezîre-i mezbûre nâ'ibi mevlânâ-yı mûmâ ileyhsin, merkûmân ol tarafa vüsûllerinde cezîre-i mezbûrede menfiyyen cezîre-bend eyleyüp bilâ-fermân ıtlâklarından ve hatve-i vâhide hâric mahalle hareketlerine irâ'et-i ruhsat birle bir takrîb firârlarından ittikâ ve mücânebet ve vüsûllerini Der-aliyyeme tahrîr ve i'lâma mübâdet eylemen bâbında.

Fî evâhir-i B (Receb) sene 1204.

Mezbûrlar esnâ-yı râhda Çanakkal'ası civârında Na'ra Burnu Pişgâhında (?) Selanik Kazâsı Kalyoncu neferâtını sefineleri üzerine vârid olan merkûman Mollâ Hüseyin ve Mollâ Mehmed'i cebren sefine derûnunda mübâşiri yedinden ahz eylediklerini sefine-i merkûm yolcularından Mustafa ibn-i Hüseyin ve Mehmed ibn-i Mehmed ve sâ'irleri Kal'a-i Sultâniye Mahkemesinde mübâşiri muvâcehesinde haber verdiklerini nâtik Kal'a-i Sultâniye Nâ'ibinin vârid olan i'lâmının mefhûmu bâ-fermân-ı âlî şerh virildi.

Fî evâsıt-ı Ş (Şa'bân) sene 204.

[s.120/4]

Rodos Cezîresi Nâ'ibine hüküm ki,

Medîne-i Münevvere'de hâlâ Harem-i Şerîf-i Nebevî kâtibi olup bu def'a Der-sa'âdetime gelen İbrâhîm nâm kimesnenin muzırr ve mahall-i belde-i mübâreke olduğu tahkîk-gerde-i şâhânem olup te'dîbi muktezâ olmağla şeref-yâfte-i sudûr olan hatt-ı hümayûn-ı şevket-makrûnum mücebince merkûmun katle bedel çavuş

mübâşeretiyle Rodos'a nefy ü iclâsı husûsuna irâde-i aliyyem ta'alluk etmeğin, imdi sen ki çavuşbaşı-i mûmâ ileyhsin, ber-vech-i muharrer merkûmu Dîvân-ı hümâyûnum çavuşlarından ta'yîn olunan () çavuş zîde kadruhû mübâşeretiyle bu tarafda ahz ve Rodos'a nefy ü iclâyâ mübâderet eylesin. Ve sen ki mevlânâ-yı mûmâ ileyhsin, vüsûlünde merkûmu Rodos'da menfiyyen meks ve ikâmet itdirüp bilâ-emr-i şerîf itlâk ve firârından ve mahall-i âhara hareketine irâ'et-i ruhsatdan mübâ'adet ve vüsûl ve ikâmetini çavuş-ı merkûm ile Âsitâne-i sa'âdetime i'lâma müsâra'at eylemen bâbında.

Fî evâsıt-ı B (Receb) sene 1204.

Mezbûr, mübâşiri ile Bozcaada'ya lede'l-vüsûl cezîre-i mezbûrede mevcûd mastûru'l-esâmî sefâyini neferâtı merkûmu cebren ahz eylediklerini nâtık Bozcaada Nâ'ibinin vârid olan i'lâmının mefhûmu bâ-fermân-ı âlî şerh virildi.

Fî 29 Ş (Şa'bân) sene 1204.

Bâ-hatt-ı hümâyûnum itlâkiçün emr-i âlî yazılmışdır.

Fî evâhir-i M (Muharrem) sene 1207.

S.121

[s.121/1]

Çubukabad Kādîsı'na ve kazâ-i mezbûrdan asker ihrâcına bundan akdem mübâşir ta'yîn olunan dergâh-ı mu'allâm gediklülerinden Hâcî Mehmed zîde mecduhûya ve Ankara Kal'ası Dizdârı () zîde hıfzuhûya hüküm ki,

Kazâ-i mezbûr sâkinlerinden Hâcî Sâlih zîde kadruhûnun bundan akdem mâliyeden sâdır olan emr-i şerîfim mücebince bi'n-nefs sefer-i hümâyûnuma meştâsına azîmet eylemek üzre me'mûr tahrîr ve istishâbi olduğu beş yüz nefer süvârinin iktizâ eden mîrîleri sen ki gediklü-i mûmâ ileyhsin, bu tarafda yedine teslîm birle ol cânibe lede'l-vüsûl ber-mantuk-ı emr-i âlî asker-i mezkûrun mîrîlerini mûmâ ileyhe teslîm ve bayrağını küşâd ve bölükbaşılarını tanzîm ve asâkir-i mezkûreyi tahrîre mübâşeret eylemişken kazâ-i mezbûr sükkânından gürûh-ı fesdeden Hendan-oğlu Mustafa (?) ve Fucur-oğlu İbrâhîm (?) ve Subtaru-oğlu Hasan (?) ve Ca'fer-oğlu Dede nâm müfsidler karyelerinin hissesine isâbet iden neferâtı virmediklerinden başka sâ'ir tahrîr olunmuş neferâtı dahi tahrîk ve iğfâl birle sefer-i hümâyûnuma men'e azîmetden ictirâ eyledikleri bundan akdem taraflarından inhâ olunduğuna binâ'en

merkûmların gediklü-yi mûmâ ileyh ma'rifetiyle Ankara Kal'ası'na kal'a-bendleri bâbında sâdır olan emr-i şerîfim mahalline lede'l-vüsûl merkûmûn adem-i itâ'at ile firâr ve ol vechle tenfîz-i emr-i âlî mümkün olmadığına sen ki mevlânâ-yı mûmâ ileyhsin, bu def'a Der-aliyyeme vârid olan i'lâmının mefhûmunda müstebân olmağla neferât-ı mezkûrenin ihrâc ve serî'an savb-ı me'mûrelerine irsâlleri lâzımeden olmağla asâkir-i merkûmenin tertîbine muhâlefet iden merkûm Hendan-oğlu Mustafa (?) ve Fucur-oğlu İbrâhîm (?) mukaddemâ sâdır olan emr-i âlî mücebince sen ki gediklü-yi mûmâ ileyhsin, ma'rifetinle alâ-eyyi-hâlin ahz ve me'mûr oldukları Ankara Kal'ası'na irsâl ve kal'a-bend olunmaları fermânım olmağın imdi sen ki mevlânâ-yı mûmâ ileysin, ber-vech-i meşrûh üzre merkûmûnun bu vechle te'dîbleri sâ'ire müceb-i ibret olup ba'd-ez-în bu misillü fazâyihaye kimesnenin adem-i cür'etine mü'eddi emr-i müstahsen olduğundan gayri beher hâli tenfîz-i emr-i şerîfim lâzımeden idüğü ma'lûmûnuz olundukda merkûmân Hendan-oğlu Mustafa (?) ve Fucur-oğlu İbrâhîm'i (?) mukaddemâ sâdır olan emr-i âlî mücebince alâ-eyyi-hâlin ahz ve mübâşir-i mûmâ ileyhe teslîm ve kal'a-i merkûmeye irsâl ve îsâline ihtimâm ü dikkat ve sen ki dizdâr-ı merkûmsun, vüsûllerinde merkûmânı habs ve kal'a bend eyleyüp bilâ-emr-i şerîf itlâk ve firârlarından hazer ve mübâ'adet ve kal'a-bend olunmalarını Der-aliyyeme inhâ ve müsâra'at eylemen bâbında.

Fî evâhir-i B (Receb) sene 1204.

[s.121/2]

Dergâh-ı mu'allâm kapucubaşlarından Aydın Muhâssılı Cihân-zâde Mîr Hüseyin dâme mecduhûya ve Sobuca Kādîsı'na ve Limni Cezîresi Nâ'ibine hüküm ki, Sobuca Kazâsı sükkânından Halîl Ağa-oğlu İbrâhîm nâm şakî kendü hâlinde olmayup hevâsına tâbi' eşkıyâ ve erâzili başına cem' kazâ-i mezbûr re'âyâsına îsâl-i hasâr ve hilâf-ı şer'-i şerîf tecrîm ve takdîm ve istishâb eylediği eşkıyâyı fukâra üzerlerine tasallut birle tahsîl-i envâl-i mîrîyeye muhâlefet ve ta'tîli umûr-ı seferiyeye bâ'is ve ihtilâl-i vilâyete bâdî hâlâta cesâret ve katl-i nüfûs ve hetk-i ırz ve envâ' şakâvete ibtidâr eylediği sen ki Aydın Muhâssılı mûmâ ileyhsin, mukaddemâ tarafından inhâ olunmağla merkûm Halîl-oğlu İbrâhîm'in çavuş mübâşeretiyle Limni Cezîresi'ne nefy ü iclâ olumak üzre işbu sene-i mübâreke evâhir-i Muharreminde sâdır olan emr-i şerîfim mahalline lede'l-vürûd merkûm İbrâhîm adem-i itâ'at birle

menfâsına gitmeyüp şakâvet ...? bulan Mustafa nâm kimesnenin şakâvetine i'ânet ile tahsîl-i emvâl-i mîrîye ve ta'tîl-i umûr-ı mühimmeye mü'eddî harekât-ı nâ-ber-câye kasdında imrâr her çend nush u pend olmadıkça kabûl-ı nush ider kabîlinden olmamalarıyla merkûmânın def'î mezâlimine ibtidâr olunmak üzre emr-i şerîfim sudûru bu def'a Der-aliyyeme vârid iden tahrîrâtlarda ve ahâlînin mahzarlarında istirhâm olduğuna binâ'en merkûm İbrâhîm ta'yîn olunan çavuş mübâşeretiyle bulunduğu mahallde ahz ve mukaddemâ sâdır olan emr-i şerîfim mücebince mahall-i menfâsı olan Limni Cezîresi'ne nefy ü iclâ olunmak fermânım olmağın imdi siz ki muhâssıl ve Sobuca Kādîsı mevlânâ-yı mûmâ ileyhimâsız, ta'yîn olunan çavuş mübâşeretiyle merkûm İbrâhîm'i Sobuca Kazâsı havâlisinden bulunduğu mahallde ahz ve mukaddemâ sâdır olan emr-i şerîfim mücebince mahall-i menfâsı olan Limni Cezîresi'ne nefy ve irsâl ve iclâya mübâderet eyleyesiz. Ve sen ki Limni Cezîresi Nâ'ibi mevlânâ-yı mûmâ ileyhsin, vüsûlünde merkûmu cezîre-i mezbûrede menfiyyen meks ve ikâmet itdirüp bilâ-emr-i şerîf itlâk ve mahall-i âhara hareketine irâ'et-i ruhsatdan tehâşî ve mücânebet ve vüsûlünü çavuş-ı merkûm ile Der-aliyyeme i'lâm ve iş'âr eylemen bâbında.

Fî evâhir-i B (Receb) sene 1204.

İşbu emr-i âlî lede'l-vüsûl adem-i itâ'at birle şakâveti zâhir olup Aydın Muhâssılı Cihân-zâde Hüseyin Bey sefere bu esnâda hareket üzre olmağla şakiyy-i merkûm an asl başında mecmû' eşkiyânın üzerine vâfir eşkiyâ dahi vâfir cem' ve zulm ve ta'addîden hâlî olmayup ve ...? mukâta'asını fuzûlî zabt etmek dâ'iyyesinde olduğu zâhir olduğu Sobuca Kādîsı'nın vârid olan i'lâmının mefhûmu bâ-fermân-ı âlî şerh virildi.

Fî 19 L (Şevvâl) sene 1204.

Ba'zı şürût ile itlâk olunmuşdur.

Fî evâhir-i Za (Zi'l-ka'de) sene 1204.

[s.121/3]

Bursa Kādîsına ve Kütahya Kal'ası Dizdârına hüküm ki,

Rikâb-ı hümayûnumda kapucular kethüdâsı olup Anadolu'nun sağ kolunda asâkir sürücisi olan Câbbar-zâde İbrâhîm dâme mecduhû Mahrûse-i Bursa'ya lede'l-vüsûl hâsıl olduğu hatt-ı hümayûn-ı şevket-makrûnumla muvaşşah me'muriyyetini emr-i

şerîfî ve fetvâ-yı münîfî feth ü kırâ'at ve mâzmûn-ı itâ'at-i makrûnu cümleye i'lân ve işâ'at olundukda sem'an ve tâ'aten merâsimi ba'de'l-edâ sürici-i mûmâ ileyh ber-mantûk-ı me'mûriyyet mahrûse-i merkûmenin asâkir ihrâcî husûsuna ikdâm eyledikde Burusa'da sâkin mevâlîden Tuzyazarı-zâde Mehemmed Sa'id'in (?) bu makûle umûr-ı mühimmenin zuhûrundan fukarâya külliyyetlü meblâğ tevzî' ve tahsîl ekl ü bel' âdet-i müstemirresi olmağdan nâşî ihrâc-ı asâkir husûsunda sürici-i mûmâ ileyhîn, ifâ-yı umûr-ı memûriyyetde izhâr-ı sûret-i muhâlefet ve mugâyiri emr ve rızâ harekât-ı reddiyye cesâret ve kendüye nush u pend olundukda adem-i itâ'at ile ru'ûnet ve huşûnet ibrâz eylediği ve mûmâ ileyhîn, o makûle hareketi ihtilâl-i nizâm-ı asâkiri müceb olacağı bu def'a sürici-i mûmâ ileyh tarafından Der-sa'âdetime vârid olan tahrîrâtta inhâ ve iş'âr olunmuş hatt-ı hümayûn-ı mehâbet-makrûnla mu'anven fermân-ı âlî hilâfî ve fetvâ-yı şerîfe ile mîr ...? mektûb-ı münâfî sekene-i Burusa ve mevâlîden Melci-zâde Mehemmed Sa'id'in (?) fesâdâtına mücâzât ve sâ'ire ibret için Kütahya'da kal'a-bend olunması bâbında emr-i şerîfim sudûrunu bi'l-fi'l Şeyhü'l-islâm ve Müftî'l-enâm olan Hamîdî-zâde Mevlânâ Mustafa edâmallâhu te'âlâ fezâ'ilühû işâret etmeleriyle sâdır olan hatt-ı hümayûnum işâretleri mücebince çavuş mübâşeretiyle Kütahya Kal'ası'na kal'a-bendi fermânım olmağın rikâb-ı hümayûnumda işbu emr-i şerîf isdâr ve Dîvân-ı hümayûnum çavuşlarından () çavuş zîde kadruhû ile irsâl olunmuşdur. İmdi sen ki mevlânâ-yı mûmâ ileyhîsin, mûmâ ileyh Mehemmed Sa'id'in fesâdâtına mücâzâta ve sâ'ire ibret için te'dîbi iktizâ eylediği ma'lûmun oldukda ber-vech-i meşrûh sâdır olan hatt-ı hümayûnum Şeyhü'l-islâm-ı müşârun ileyh işâretleri mücebince mûmâ ileyhi ahz ve mübâşir ta'yîn olunan çavuş-ı merkûm ile Kütahya Kal'asına irsâl ve tesyîrine mübâderet ve sen ki dizdâr-ı merkûmsun, mûmâ ileyhi çavuş-ı merkûm ile vüsûlünde kal'a-i merkûmeye vaz' ve kal'a-bend eyleyüp bilâ-emr-i şerîf itlâk ve firârından mücânebet ve vüsûl ve kal'a-bend olunduğunu çavuş-ı merkûm ile Der-sa'âdetime i'lâm ve inhâya müsâra'at eylemen bâbında.

Fî evâhir-i B (Receb) sene 1204.

Ber-müceb-i emr-i âlî, merkûm kal'a-i merkûmeye vüsûl ve kal'a-bend olunduğunu nâtik Kütahya Kal'ası Dizdârının vârid olan arzının mefhûmu bâ-fermân-ı âlî şerh virildi.

Fî 16 Ş (Şa'bân) sene 1204.

Mûmâ ileyh bâ-işâret-i aliyye kal'a-bendlikden itlâk ve Kütahya'da menfiyyen meks ve ikâmet eylemek üzre başka emr yazılmışdır.

Fî evâhir-i Ş (Şa'bân) sene 1204.

S.122

[s.122/1]

Çavuşbaşı Ağaya ve Limni Kal'ası Dizdârına hüküm ki,

Bir müddetden berü Françe diyârında seyâhat üzre olup bu def'a Âsitâne-i aliyyeme gelen İshak Bey nâm şahıs kendü hâliyle iştigâl ider makûleden olmayup neşr-i erâcîf ve havâdis ider erbâb-ı ifsâddan bî-müzehhep bir müfsid idüğü muhakkak olup bu makûlelerin tard u def'leri lâzımeden olduğundan müfsid-i mezbûr Limni Kal'ası'na nefy olunmak bâbında hatt-ı hümayûn-ı şevket-makrûnum şeref-yâfte-i sudûr olmağın imdi mezbûr İshak Bey Beşiktaş'da karındaş konağında olmağla ta'yîn olunan () çavuş zîde kadruhû mübâşeretiyile ahz ve Limni Kal'ası'na irsâl ve kal'a-bend olunmak fermânım olmağın imdi sen ki çavuşbaşı-i mûmâ ileyhysin, ta'yîn olunan çavuş-ı merkûm mübâşeretiyile mezbûru Beşiktaş'da karındaş konağından ahz ve Limni Kal'ası'na irsâl ve îsâle mübâderet eylesin. Ve sen ki Limni Kal'ası Dizdârı mûmâ ileyhysin, vüsûlünde merkûmu kal'a-i mezbûrede habs ve kal'a-bend eyleyüp bilâ-emr-i şerîf itlâk ve firârından tehâşî ve mücânebet ve vüsûl ve kal'a-bend olduğunu Der-sa'âdetime tahrîr ve mübâderet eylemen bâbında.

Fî evâhir-i B (Receb) sene 1204.

Merkûm Osmân Divân çavuşu el-Hâc Yûsuf Çavuş cebeci ve tersâne çavuşlarından Hasan Çavuş ma'rifetleriyle cânibe şirâ'-ı keşâd azîmet üzre iken esnâ-yı râhda Sultâniye civârında Na'ra Burnu Pişgâhın'da (?) lenger endâz Cezayir Sefâyini levendâtı merkûmu cebren ahz eylediklerini mübâşirûn-ı merkûmûn kal'a-i merkûme mahkemesine gelüp takrîr eylediklerini nâtık kal'a-i Sultâniye Nâ'ibinin vârid olan i'lâmının mefhûmu bâ-fermân-ı âlî şerh virildi.

Fî 22 Ş (Şa'bân) sene 1204.

İtlâkiçün emr-i âlî yazılmışdır.

Fî evâhir-i S (Safer) sene 1208.

[s.122/2]

Magosa Kādîsına hüküm ki,

Sultânhisârı Kal'ası tobcu neferâtından Günânî Ahmed (?) nâm kimesne gelüp bu kendü hâlinde ırzıyla mukayyed olup ve hidmet-i lâzîmesini edâda dahi kusûru olmayup ve hilâf-ı şer'-i şerîf kimesneye vaz' ve ta'addîsi yoğiken kal'a-i mezbûre Tobcubaşısı İbrâhîm nâm kimesnenin bevk-i adâveti olmakdan nâşî bunun için kendü hâlinde olmayup hidmet-i lâzîmesini edâ eylemediğinden başka ehl-i ırz zümresini dahi rahne-dâr ider deyü ifk ü iftirâ birle hilâf-ı inhâsına binâ'en bâ-fermân-ı âlî Magosa'ya nefy ü iclâ olunup ahvâlî diğer-gûn olduğun bildirüp cürmü afv ve kayd-ı nefyden itlâk ve sebîli tahliye olunmak bâbında emr-i şerîfim sudûrunu istid'â etmeğin merkûm fîmâ-ba'd kendü hâlinde olmak ve hilâf-ı rızâ hareketde bulunmamak şartıyla afv ve itlâkı bâbında.

Fî evâ'il-i Ş (Şa'bân) sene 1204.

[s.122/3]

Selanik Kādîsına ve Karakarye Kazâsı Nâ'ibine ve Siroz Nâ'ibine hüküm ki,

Sâbıkâ Karakarye Kādîsı ...? Abdullâh hilâf-ı şer'iat adl ve mugâyir-i emr ve rızâ erbâb-ı hukûkun hakların ibtâl ve fukâra ve re'âyâya eylediği zulm ve ta'addîsi hadden birûn ve zabtı (?) eyyâmından bu âna kadar fukarâ ve ibâdullâhın râhatları bi'l-küllîye meslûb ve bin iki yüz senesinden berü mesârif-i vilâyet ve mühimmât-ı seferiyye tevzî' defterlerinden hilâf-ı şerâ'it-i hatt-ı hümayûnum adâlet-makrûnum otuz bin gurus harc-ı defter nâmıyla bi-gayr-ı hakkın akçe ahz ve gadre tasaddîsi bâ-mahzâr inhâ olduğundan mâ'adâ akdem mehâmm-ı Devlet-i aliyyemden olan celb-i zehâyir husûsunda dahi izhâr ve sûret-i rehâvet ve igmâz ile ...? te'hîr ve ta'tîline sebeb ve illet olduğu dergâh-ı mu'allâm kapucubaşlarından olup bâ-fermân-ı âlî yüz bin keyl zahîre matlûb olan iftihârü'l-emâcid ve'l-ekârim Katerinili Halîl (?) ve birâderi Mehemed dâme mecdühümâ taraflarından celb-i zahîre me'mûr mu'temed adamlarından Mustafa nâm kimesne dahi ahâlînin mahzarlarını bi't-taharrî tasdîk ve nâ'ib-i mezbûr bu bâbda nush u pend olundukça yine etvâr-ı kabâyihesinde inâd ve ızrâr ve zulmüne yevmen fe yevmen tezâyir ve revâc virerek fukarâya dâ'imâ îsâl-i mazârr ve hasâra ictisâr etmekle zulmen emr ü defterden ziyâde olduğu harac-ı defter ve hukûk-ı fukarâ ma'rifet-i şer' ve mübâşir ma'rifetiyle tahsîl ve istirdâd ve ibreten

li's-sâ'irîn nefy ü iclâ ve bakiyye kalan üç mâh müddetini cümlelerin muhtârı ve kazâ-i mezbûrun bâb nâ'ibi olan Hüseyin zîde ilmuhû tekmîl eylemek üzre emr-i âlî-şânım sudûrunu bâ-takrîr inhâ ve istid'â ve ber-muktezâ-yı takrîr sen ki Selanik Kādîsı mevlânâ-yı mûmâ ileyhsin, huzûrunda ihkāk-ı hukûk ve ba'dehû Siroz'a nefyle te'dîb olunmak için emr-i şerîfîm sudûrunu bi'l-fi'l Şeyhü'l-islâm ve Müftî'l-enâm olan Mevlânâ Hamîdî-zâde Mustafa edâmallâhu te'âlâ fezâ'ilühû işâret etmeleriyle işâretleri mücebince mübâşir ma'rifetiyle merkûmu Selânîk'e ihzâr ve terâfu'-ı şer' ve ihkāk-ı hakk olunduktan sonra Siroz'a nefy ü iclâ ve ...? hâlâ baş nâ'ibi mevlânâ-yı mûmâ ileyhe tekmîl olunmak fermânım olmağın imdi sen ki Karakarye Kazâsı mevlânâ-yı mûmâ ileyhsin, mevlânâ-yı müşârun ileyhin işâretleri mücebince nâ'ib-i mezbûru ta'yîn olunan mübâşir-i mûmâ ileyih ma'rifetiyle ahz ve li-ecli't-terâfu' Selânîk'e îsâl ve irsâle mübâderet ve ber-vech-i muharrer bakiyye müddetini dahi ...? zabt ...? sen ki Selanik Kādîsı mevlânâ-yı mûmâ ileyhsin, huzûrunda da'vâ-yı hakk ve ta'yîn-i mâdde iden husemâsıyla ferdî terâfu'-ı şer' ve ba'de's-sübût ihkāk-ı hakk eyledikten sonra nâ'ib-i mezbûru li-ecli't-te'dîb mübâşir-i mûmâ ileyih ile Siroz'a nefy ü iclâyâ ihtimâm-ı dikkat eylesin. Ve sen ki Siroz Nâ'ibi mevlânâ-yı mûmâ ileyhsin, vüsûlünde mezbûru Siroz'da meks ve ikâmet itdirüp bilâ-emr-i [şerîf] âhar mahalle bir hatve hareketine ruhsât ve cevâzdan mücânebet ve vüsûlünü mübâşir-i merkûm ile Der-aliyyeme inhâ ve iş'âra mübâderet eylemen bâbında.

Fî evâ'il-i Ş (Şa'bân) sene 1204.

İşbu emr-i âlî lede'l-vüsûl merkûm Selânîk'e ihzâr olup müddet-i vâfireden berü müdde'î zuhûr etmeğîn Selânîk müteselliminin mektûbu ve kādîsının i'lâmı ve ber-mantûk emr-i âlî kādî-i mûmâ ileyih Abdullâh Efendi'nin mahall-i menfâsı olan Siroz'a azîmet ve ikâmet itdirildiğini nâtık Siroz Nâ'ibinin vârid olan i'lâmının mefhûmu bâ-fermân-ı âlî şerh virildi.

Fî 6 L (Şevvâl) sene 1204.

İtlâkiçün emr yazılmışdır.

Fî evâhir-i Za (Zi'l-ka'de) sene 1205⁴⁵¹.

⁴⁵¹ Bu tarih metinde fî evâhir-i Za (Zi'l-ka'de) sene 1205 şeklinde yazılmıştır ve hatalıdır.

[s.122/4]

Limni Kādîsına hüküm ki,

Dîvân-ı hümayûnum çavuşlarından çavuş-zâde Halîl bundan akdem bâ-fermân-ı âlî ordu-yı hümayûnuma me'mûr olan çavuşlardan olduğundan mahall-i me'mûresine gelmesiçün zâbitânı tarafından bi'd-def'at tenbîh olunmuşiken gelmeyüp Der-aliyyemde bir müddet ihtifâ ve ba'dehû buldurulup ordu-yı hümayûnuma acâ'leten alınması husûsu tehdîd ve te'kîd olundukda adem-i itâ'at ve sâkin olduğu mahallesi ahâlîlerine sekrân olduğu hâlâ şetm eylediği lede'l-inhâ ve mezkûr Halîl Çavuş'un te'dîbi mûcib olmağla li-ecli't-te'dîb Limni'ye bâ-fermân-ı âlî nefy ü iclâ olunmuşidi.

Ancak sen ki mevlânâ-yı mûmâ ileyh Mahmûd zîde fazlühûsun, bu def'a rikâb-ı hümayûnuma takdîm eylediğin mektûbunda merkûm, mübâşiri Dîvân-ı hümayûnum çavuşlarından İbrâhîm zîde kadruhû mübâşeretiyle cezîre-i merkûme eğerçi vürûd idüp menfiyyen ikâmet itdirilüp lâkin sefil ve mahall-i merhamet olmağla afv ve itlâk olunması husûsuna müsâ'ade-i aliyyem erzânî kılınması tahrîr ve inhâ etmekle mahall-i menfâsından doğru ordu-yı hümayûnuma azîmet eylemek şartıyla itlâkı fermânım olmağın imdi sen ki mevlânâ-yı mûmâ ileyhysin, mezbûrun mahall-i menfâsından doğru ordu-yı hümayûnuma azîmet eylemek şartıyla itlâkına müsâ'ade-i aliyyem erzânî kılındığı ma'lumûn oldukda ber-vech-i meşrûh amel ve hilâfından tehâşî ve mücânebet ve kendüye tehbîh ve te'kîde mübâderet birle kayd-ı nefyden itlâk ve sebîlin tahliye eylemen bâbında.

Fî evâ'il-i Ş (Şa'bân) sene 1204.

[s.122/5]

Bursa Kādîsına ve rikâb-ı hümayûnumda çavuşbaşı olan Mîr Sa'îd dâme mecduhûya hüküm ki,

Sarây-ı cedîd-i âmirem bazârbaşısı sâbık Seyyid Ahmed'in nâ-marzî bâ'zı hareketine binâ'en te'dîbi muktezâ olmağla li-ecli't-te'dîb çavuş mübâşeretiyle Bursa'ya nefy ü iclâsı fermânım olmağın imdi sen ki çavuşbaşı-i mûmâ ileyhysin, merkûmu Dîvân-ı hümayûnum çavuşlarından () çavuş zîde kadruhû mübâşeretiyle Bursa'ya nefy ü iclâyâ mübâderet eylesin. Ve sen ki mevlânâ-yı mûmâ ileyhysin, vüsûlünde merkûmu Bursa'da menfiyyen meks ve ikâmet itdirüp bilâ-emr-i şerîf itlâk ve firârından ve mahall-i âhara hareketine irâ'et-i ruhsatdan hazer ve mücânebet ve

husûsunu çavuş-ı merkûm ile Der-aliyyeme tahrîr ve i'lâma müsâra'at eylemen bâbında.

Fî evâ'il-i Ş (Şa'bân) sene 1204.

Ber-vech-i muharrer menfiyyen meks ve ikâmet itdirildiğini nâtık Burusa Kādîsı'nın vârid olan i'lâmının mefhûmu bâ-fermân-ı âlî şerh virildi.

Fî 23 Ş (Şa'bân) sene 1204.

İtlâkiçün emr yazılmışdır.

Fî evâ'il-i Za (Zi'l-ka'de) sene 1204.

S:123

[s.123/1]

Dergâh-ı mu'allâm kapucubaşlarından Saruhan Sancağı mübâya'acısı el-Hâc Mehmed Emîn Bey dâme mecduhû ve Bozcaada Cezîresi Nâ'ibine hüküm ki, Livâ-i mezbûr kazâlarından Timürcü Kazâsı'ndan matlûb zahîre için sen ki mîr-i mûmâ ileyhsin, tarafından emr-i şerîfimle mahsûs adamın irsâl olundukda Timürcü Kazâsı Voyvodası ve ahâlîden Şehîd-oğlu Ali ve Yeni-oğlu Seyyid Halîl (?) nâm kimesneler umûr-ı mübâya'aya müdâhale iderler deyü mukaddemâ inhâ ve te'dîbleri icrâsı istid'â olunmağla mastûru'l-esâmî merkûmları ma'rifetinle Bozcaada'ya nefy ü iclâ bâbında bundan akdem emr-i şerîfim sâdır olmuşidi. El-hâletü hâzihî sen ki mübâya'acı-i mûmâ ileyhsin, tarafından Der-sa'âdetime vürûd iden tahrîrâtından Timürcü Nâ'ibinin bir kıt'a i'lâm ve ahâlîsinin mahzarından merkûmân ehl-i ırz zümresinden olup umûr-ı mübâya'aya müdâhaleleri gayr-i vâkı' ve i'âneleri der-kâr idüğü tahrîr olup fî-nefs-i evâmîr kazâ-i mezbûrun iki senelik mübâya'ası tezviye mübâşeret eyledikleri ve ıtlâklarına müsâ'ade olunduğu sûretde bakâya kalan zehâyiri dahi tahsîle vesîle olacağı beyânıyla kazâ-i mezbûrun müretteb zehâyirinden bir habbesi girüye kalmayup cümlesi iskeleye terettüb olunmak şartıyla ıtlâkları bâbında emr-i şerîfim sudûru tahrîr ve istirhâm olunmuş. Sen ki mübâya'acı-i mûmâ ileyhsin, merkûm Şehîd-oğlu Ali ve Yeni-oğlu Seyyid Halîl fîmâ-ba'd umûr-ı mübâya'aya müdâhale iderler ise diyâr-ı ba'îdeye nefy ü iclâ olunacakları ve kazâ-i mezbûrdan müretteb zehâyirden bir habbesi girüye kalmayup cümlesini iskeleye tenzîl olunmak şartıyla teslîm eylemeleri şartıyla vech-i meşrûh üzre afv ve ıtlâkları fermanım olmağın imdi sen ki Bozcaada Nâ'ibi mevlânâ-yı mûmâ ileyhsin,

merkûmânın şürût-ı merkûme ile cürmleri afv olunduğu mâ'lûmun oldukda merkûmânı şürût-ı merkûme ile kayd-ı nefyden sebilleri tahliyeye mübâderet eylesin. Ve sen ki mübâya'acı-i mûmâ ileyhsin, merkûmânın şürût-ı itlâkları mûcebince kazâ-i mezbûrden müretteb zehâyirden bir habbesi girüye kalmayup cümlesini iskeleye tenzîl ve sana teslîm eylemeleri ve fîmâ-ba'd umûr-ı mübâya'aya müdâhale iderler ise diyâr-ı bâ'îdeye nefy ü iclâ olunacaklarını gereği gibi tenbîh ve te'kîde ihtimâm ü dikkat ve mugâyir-i emr vaz' harekâtı tecvîzden mübâ'adet eylemen bâbında.

Fî evâ'il-i Ş (Şa'bân) sene 1204.

[s.123/2]

Rikâb-ı müstetâbımda çavuşbaşı olan Mîr Sa'îd dâme mecduhûya ve Bozcaada Nâ'ibine hüküm ki,

Fî'l-asl ...? ahâlîsinden olup Der-sa'âdetimde mütevattın Osmân nâm müfsid kendü hâlinde olmayup ba'zı işgâle sû'-i fî'l kasdıyla itâle-i dest ta'addî etmekden nâşî ahz ve habs olunmağla kendüyi te'dîb ve ol makûle müfsedet-pîşeleri terhîb için çavuş mübâşeretiyle Bozcaada'ya nefy ü iclâsı fermânım olmağın imdi sen ki çavuşbaşı-i mûmâ ileyhsin, merkûmû ta'yîn olunan Dîvân-ı hümayûnum çavuşlarından () çavuş zîde kadruhû mübâşeretiyle Bozcaada'ya nefy ü iclâyâ mübâderet ve sen ki mevlânâ-yı mûmâ ileyhsin, vüsûlünde merkûmu menfiyyen meks ve ikâmet itdirüp bilâ-emr-i şerîf itlâk ve bir hatve mahall-i âhara hareketine irâ'et-i ruhsatdan hazer ve mücânebet ve vüsûlünü çavuş-ı merkûm ile Der-aliyyeme tahrîr ve inhâya müsâra'at eylemen bâbında.

Fî evâ'il-i Ş (Şa'bân) sene 1204.

Ber-mûceb-i emr-i âlî merkûm menfiyyen meks ve ikâmet itdirildiğini nâtık Bozcaada Nâ'ibinin vârid olan i'lâmının mefhumu bâ-fermân-ı âlî şerh virildi.

Fî 13 Z (Zi'l-hicce) sene 1204.

Itlâkiçün emr-i âlî yazılmışdır.

Fî evâhir-i B (Receb) sene 1209.

[s.123/3]

Çavuşbaşı Ağaya ve Magosa Kal'ası Dizdârına hüküm ki,
 İstanbul ve tevâbi'i Ermeniyân Patriki Zeferiye nâm râhibin rikâb-ı hümâyûnuma takdîm eylediği bir kıt'a memhûr arz-ı hâlinde Ermeniyân re'âyâsından sâbika Kapu Gulâmı Eğinli Abraham nâm zimmî kendü hâlinde olmayup patriklik umûruna ve sâ'ir umûr-ı re'âyâyâ karışup gûnâ-gûn nâ-hem-vâr hareketine binâ'en bundan akdem bi'd-def'at nefy ve kal'a-bend olunmuşiken bir takrîb kendüyi itlâk ve bu def'a Âsitâne-i aliyyeme gelüp üç dört mâhdan berü mefsedet-i kadîmesine terakkî virerek leyl ü nehâr kibâr ve hükkâm ve zâbitân kapularından münfekk olmayup şirret ve tezvîrât ile nice ehl-i ırz kimesnelere musallat olup celb-i mâl ve ta'addîsinden gayri da'vâsı olanların da'vâlarına vekîl ve kimi tezvîrâta ta'lîm ve gûnâ-gûn sû'-i harekete ibtidâr ve milletlerinin ihtilâline bâ'is ve bâdî olduğu inhâ ve şerr ü mazârratından tahlîs olunmalariçün mesfûr Eğinli Abraham nâm müfsid Der-aliyyemde mahalde çavuş mübâşeretiyle ahz ve katle bedel Magosa Kal'ası'na kal'a-bend olunup ve hâlâ Devlet-i aliyyemden birinin recâ ve şefâ'atiyle ve patrik-i mersûmun arzıyla emr-i şerîfim sâdır olmadıkça kal'a-i merkûmeden itlâk olunmamak bâbında emr-i şerîfim sudûrunu istid'â etmekle vech-i meşrûh üzre şerâ'it-i mezkûre ile katle bedel Magosa Kal'ası'na kal'a-bend olunmak fermânım olmağın imdi sen ki çavuşbaşı-i mûmâ ileyhsin, ber-vech-i meşrûh zimmî-i mesfûr Der-aliyyemde bulunduğu mahalde ahz ve Dîvân-ı hümâyûnum çavuşlarından ta'yîn olunan () çavuş zîde kadruhû ile Magosa Kal'ası'na irsâl ve tesyîre ihtimâm ü dikkat eylesin. Ve sen ki dizdâr-ı merkûmsun, vüsûlünde zimmî-i mesfûru kal'a-i merkûmeye vaz' ve kal'a-bend eyleyüp bilâ-emr-i şerîf itlâk ve firârından hazer ve mücânebet ve vüsûl ve kal'a-bendini çavuş-ı mûmâ ileyh ile Der-aliyyeme tahrîr ve işâret eylemen bâbında.

Fî evâ'il-i Ş (Şa'bân) sene 1204.

Mesfûr, mübâşiri ile mahall-i menfâsına gider iken esnâ-yı râhda Kal'a-i Sultâniye Kasabası'nda havâyâ mütekarrib iken Cezâyir Sefâyini Levendâtı mesfûru mübâşiri yedinden ahz idüp Boğaz Muhâfızı Sefâyin-i merkûme Başbuğu Seyyid Ali Kapudan'dan tefahhus eyledikde hulâsa bir vechle kudreti olunmadığını temhîd (?) ve husûs-ı mezbûr minvâl-i muhârrer üzre olduğunu ma'lûmu'l-esâmî kimesneler

ihbâr eylediklerini nâtık Kal'a-i Sultâniye Nâ'ibinin vârid olan i'lâminun mefhûmu bâ-fermân-ı âlî şerh virildi.

Fî 22 Ş (Şa'bân) sene 1204.

Bulunduğu mahalde ahz ve Amasya Kal'asına kal'a-bendiçün emr yazılmışdır.

Fî evâhir-i Ş (Şa'bân) sene 1204.

[s.123/4]

Rikâb-ı hümayûnumda çavuşbaşı olan Mîr Mehmed Sa'îd dâme mecduhûya ve Rodos Nâ'ibine hüküm ki,

Donanma tercümânı olan İsnefataki (?) nâm zimmî kendü hâlinde durmayup vazîfesi olamayan umûra tasaddî ve neşr-i havâdis ve îfâ-yı erâcîf misillü hilâf-ı rızâ vaz'a cür'et ve münâfî-i resm-i ra'iiyet-i harekât ve etvâre cesâret idüp sâ'ire ibreten te'dîbi lâzım gelmekden nâşî şeref-yâfte-i sudûr olan hatt-ı hümayûn-ı şevket-makrûnum mücebine mersûmun li-ecli't-te'dîb Rodos'a nefy ü iclâsı husûsuna irâde-i aliyyem ta'alluk etmeğin imdi sen ki çavuşbaşı-i mûmâ ileyhsin, mersûmu Dîvân-ı hümayûnum çavuşlarından ta'yîn olunan () çavuş zîde kadruhûya terfîk li-ecli't-te'dîb Rodos Cezîresi'ne nefy ve tagrîbe mübâderet eyleyesin. Ve sen ki mevlânâ-yı mûmâ ileyhsin, vüsûlünde mersûmu Rodos Cezîresi'nde menfiyyen meks ve ikâmet itdirüp bilâ-emr-i şerîf itlâk ve mahall-i âhara harekete irâ'et-i ruhsatdan tehâşî ve mücânebet ve vüsûl ve ikâmetini çavuş-ı merkûm ile Der-aliyyeme tahrîr ve i'lâma müsâra'at eylemen bâbında.

Fî evâsıt-ı Ş (Şa'bân) sene 1204.

Ber-müceb-i emr-i âlî mersûm menfiyyen meks ve ikâmet itdirildiğini nâtık Rodos Nâ'ibinin vârid olan i'lâminun mefhûmu bâ-fermân-ı âlî şerh virildi.

Fî 10 L (Şevvâl) sene 1204.

Ba'zı şürût ile bâ-hatt-ı hümayûn itlâkiçün emr-i âlî yazılmışdır.

Fî evâ'il-i B (Receb) sene 1206.

S:124**[s.124/1]**

Zikr-i âtî Sabatay Yahûdînin bulunduğu mahallin kâdîsına hüküm ki,
Hâlâ Enfiyye Emîni Seyyid Nu'mân zîde mecduhûnun bu def'â rikâb-ı hümayûnuma takdîm eylediği bir kıt'a takrîri mefhûmunda Mahruse-i Edirne mütemekkinlerinden olup mugâyir-i şürût ve hilâf-ı emr-i âlî ol havâlîde taşra enfiyyesi fûrûhtuyla me'lûf olduğu inhâ olunan Haim nâm yahûdînin ber-mûceb-i şürût vaz'-ı kürek olunmak için Der-aliyyeme ihzârı bâbında sâdır olan emr-i şerîfim mahruse-i mezbûre mahkemesine lede'l-vüsûl yahûdî-i mesfûr huzûr-ı şer'e ihzâr ve istintâk olundukda cevâbında enfiyyeyi taşradan ben getürmem yine Mahrûse-i Edirne'de mütemekkin Sabatay nâm yahûdî getürür bana virir ben dahi fûrûht iderim deyü tahrîrine binâ'en yahûdî-i mersûm Haim mahallinde zindâna vaz' olunup asıl enfiyyeyi getüren mesfûr Sabatay Yahûdî dahi firâr etmekle ber-muceb-i şürût ma'rifet-i şer'le dükkânı eğerçi temhîr olunup lâkin öteden berü enfiyye fûrûhtu âdet-i müstemirresi olduğunu ihbâr eylediklerini emîn-i mûmâ ileyhın mahrûse-i mezbûrede olan âdemîsi ve mültezimleri bâ-takrîr inhâ ve inhâ eyledikleri beyânıyla ba'd-ez-în hıfzû'n-nizâm ve sıyâneten li'l-mîrî firâri-i mersûm Sabatay Yahûdî'nin li-ecli't-te'dîb vaz'-ı kürek olunmak üzre bulunduğu mahallde ahz ve Der-sa'âdetime ihzâriçün emr-i şerîfim sudûrunu tahrîr ve istid'â ve kapudâna teblîğ olundukda Medîne-i Ayazma Sarâyı arâzîsinde vâkı' enfiyye kâr-hânesini idâreye me'mûr olanlar kâr-hâne-i mezkûrede enfiyye i'mâli ve diledikleri mahallerde ser-bestiyet üzre ve bey' kendülere ve i'mâli dahi kâr-hâne-i mezkûreye mahsûs olmak kâr-hâne-i mezkûre enfiyyesiyle emîni tarafından gönderilen kimesnelerden gayri mugâyir-i şürût-ı enfiyye i'mâl ve bey'e cesâret ideri olur ise tecessüs birle ahz ve yedlerinde olan enfiyyeleri emîn ve adamları ma'rifetiyle cânib-i mîri için zabt olundukdan sonra ol makûleler ehl-i islâmdan ise zâbiti ma'rifetiyle ahz ve kal'a-bend ve re'âyâdan ise Der-aliyyeme ihzâr ve vaz'-ı kürek olunmak şürût-ı nizâmiyyesinden olmağla ber-mûceb-i şürût emîn-i mûmâ ileyhın, istid'âsına binâ'en işbu sene-i mübâreke evâ'il-i Cemâziye'l-âhîrinde emr-i şerîfim virilmiş olduğu Dîvân-ı hümayûnumda mukayyed olduğuna binâ'en inhâ ve istid'â ve zikr olunduğu üzre Dîvân-ı hümayûnumda emr-i şerîfim tahrîri bâbında hâlâ rikâb-ı müstetâbımda baş defterdârım olan es-Seyyid Osmân dâme mecduhû i'lâm etmekle i'lâmı mûcebince amel olunmak fermânım olmağın

imdi sen ki mevlânâ-yı mûmâ ileyhsin, ber-minvâl-i muharrer enfiyye emîni mûmâ ileyhin, adamı ma‘rifetiyle firârî-i mersûm Sabatay Yahûdî'yi bulunduğu mahallde ahz ve li-ecli't-te'dîb vaz'-ı kürek olmak üzre Der-sa'âdetime irsâl ve ihzârıyla infâz-ı hükm-i münîfe ihtimâm ü dikkat ve hilâfından ittikâ ve mübâ'adet eylemen bâbında. **Hâşim.**

Fî evâ'il-i Ş (Şa'bân) sene 1204.

[s.124/2]

Sinob Muhâfız Vezîr Feyzî Süleymân Paşa iclâluhûya ve Sinob Kal'ası Dizdârına hüküm ki,

Sen ki vezîr-i müşârun ileyhsin, bu def'a der-bâr-ı adâlet karâr-ı mülûkâneme vârid olan tahrîrâtının mefhûmunda bundan akdem Yalakabad ve havâlîsinde ser-serî ve geşt ü güzâr ve katl-i nüfûs ve gasb-ı emvâl misillü harekâta cesâretlerine mebnî ocak mektûbu mücebince sudûr iden emr-i şerîfimle katle bedel Sinob Kal'ası'na kal'a-bend olunan ekrâd milletinden Osmân ve Halîl ve Süleymân ve Veysi ve Mehemed ve Ali nâm altı neferin iki neferin şiddet-i şitâda fevt olup dört neferinin dahi bu sûretle helâk olacakları bedîdâr olmağla peksimad ile ta'ayyüş zımnında Donanma-yı hümâyûnum kalyonlarından birine vaz' ile kal'a-i mezbûrdan ıtlâk ve sebîlleri tahliye olunmak için emr-i şerîfim sudûrunu bi'l-istid'âsı tahrîr ve inhâ eylediğın ecilden Sinob'da olan Donanma-yı hümâyûnum kalyonlarından birine vaz' olunmak şartıyla zikr olunan dört neferin sebîlleri tahliye olunmak fermânım olmağın imdi sen ki vezîrim müşârun ileyhsin, tahrîr ve iltimâsın mücebince mezkûrûn dört neferin şürût-ı mezkûre ile kal'a-i merkûmeden ıtlâk ve sebîlleri tahliye olunduğu ma'lûmun olundukda ber-minvâl-i meşrûh merkûmları ma'rifetinle kal'a-i mezbûrdan ihrâc ve Sinob'da olan donanma-yı hümâyûnum kalyonlarından birine hidemât-ı lâzımede istihdâm için vaz'a mübâderet ve sen ki dizdâr-ı merkûmsun, mezbûrların ber-vech-i muharrer sebîlleri tahliyeye mübâderet eylemen bâbında.

Fî evâ'il-i Ş (Şa'bân) sene 1204.

[s.124/3]

Sâbıkâ Rakka Vâlîsi olup vezâreti merfû'en Midillü Cezîresi'nde ikâmet üzre olan Firûz Paşa dâmet-ı me'âliye hûya ve Midillü Nâ'ibine hüküm ki,
 Sen ki paşa-yı mûmâ ileyhsin, bundan akdem hasbe'l-iktizâ vezâretin ref'iyle bâ-fermân-ı âlî Midillü Cezîresi'ne nefy ü iclâ olunmuşidın. El-hâletü hâzihî şeref-yâfte-i sudûr olan hatt-ı hümâyûn-ı şevket-makrûnum mücebince senin cezîre-i mezbûreden ıtlâk ve Diyarbekir voyvodalığı mâlından şehriye yirmişer kise akçe ta'yîniyle Diyarbekir'de ikâmetin ...? olmağın afv ve ıtlâkını çavuş-ı rikâb-ı hümâyûnumdan işbu emr-i şerîfim ısdâr ve () ile irsâl olunmuşdur. İmdi sen ki paşa-yı mûmâ ileyhsin, ber-vech-i meşrûh hakkında inhâ-yı şefkat ve merhamet-i pâdişâhâne müveccih-engîz olup afv ve ıtlâk ve Diyarbekir'de ikâmetin husûsuna irâde-i aliyyem ta'alluk eylediği ma'lûmun oldukda Diyarbekir'e varup anda ikâmet ve voyvodalığı mâlından mübâşir ta'yîn olan mâhiyeni ahz birle devâm-ı ömr-i devlet-i şâhânem da'vâtına müdâvemet ve muvâzabet eylesin. Ve sen ki mevlânâ-yı mûmâ ileyhsin, vüsûlünde emr-i şerîfimle sen dahi ma'lûmun oldukda paşa-yı mûmâ ileyhâyı kayd-ı nefyden ıtlâk ve sebîlin tahliyeye mübâderet eylemen bâbında. Fî evâsıt-ı Ş (Şa'bân) sene 1204.

S:125**[s.125/1]**

Kızılbel [Kâ]dîsına Hüküm ki,

Kızılbel Kazâsı'na tâbi' Zeviran (?) nâm karyede sâkin şehir kethüdâlığı iddi'âsında olan Kahveci-oğlu Mehemmed ile yine kazâ-i mezbûre tâbi' Vasiler Karyesi'nde sâkin Hâcî Mürtezâ-oğlu Mürtezâ nâm demekle mâ'rûf kimesneler kendü hâllerinde olmadıklarından dâ'imâ fesâd ve ızrâr-ı ibâd âdet-i müstemirreleri olup fukarâ ve dervişân ve ehl-i ırz makûlesini hilâf-ı şer'-i şerîf ve bi-gayr-ı hakkın ehl-i örfe hilâf-ı vâkı' mevâdd isnâdıyla gamz ve tecrîm ile emvâlleri ahz ve gadr[e] ictisâr etmeleriyle ta'addîleri men' ü def olunması livâ-i mezbûr ahâlîleri mukâddemâ rikâb-ı hümâyûnuma bâ-arz-ı hâl inhâ ve mübâşirleri ma'rifetiyle mahallinde şer'le rû'yet ve ihkâk-ı hakk olunduktan sonra merkûmân ıslâh-ı nefis için li-ecli't-te'dîb Samsun Kal'ası'na kal'a-bend olunmaları bâbında işbu sene-i mübâreke evasıt-ı Cemâziye'l-evvelinde sen ki mevlânâ-yı mûmâ ileyhsin, sana hitâben ve Bolu Hâssa

Voyvodası'na Samsun Kal'ası Dizdârı'na sâdır olan emr-i şerîfim lede'l-vüsûl cümle müvâcehesinde kırâ'at ve Kastamonu cümleye i'lân ve işâ'a olundukda merkûmân on seneden mütecâviz ahâlînin umûrunu ve bâ-emr-i âlî vâkı' olan tekâlîfi kendü nefisleriçün zamm ve zamînden ârî vechle mâ'rifet-i şer'le fukarâyâ tevzî' ve fukarâyı himâyet üzreler olup haklarında olan iştikâ arza mebnî ve cümle ahâlî kendülerden hoşnûd olunduklarını nâtık ve sen ki mevlânâ-yı mûmâ ileyhsin, seninle Viranşehir Kādîsı'nın vârid olan i'lâmlarında ve ahâlînin mahzarlarında ve Bolu Voyvodalarının müşterek arz-ı hâllerinin mefhûmu virilen emr-i âlînin kaydı bâlâsına sene-i mezbûr Recebinin yirmi beşinci günü bâ-fermân-ı âlî eğerçi şerh virilmişdi. Ancak bu def'a merkûmânın rikâb-ı hümayûnuma takdîm eyledikleri arz-ı hâllerinde müstebân ve efrâd-ı teber ve ahâlînin umûr ve husûslarını bi't-terâzî idâre ve rü'yet ve kendü arzîlarıyla mukayyed cemî' ahâlî kendülerden hoşnûd ve râzı iken ba'zı ashâb-ı agrâzın hilâflarına mebnî kal'a-i mezbûre kal'a-bendleriçün emr-i âlî sudûruna binâ'en vücûhla mağdûr oldukları inhâ ve haklarında sâdır olan emr-i âlîye mebnî kal'a-bend teklîfiyle ta'addî itdirilmemek bâbında emr-i şerîfim sudûrunu istid'â eyledikleri ecilden Kahveci-oğlu Mehmed'in kal'a-bend teklîfi ile ta'addî olunmaması fermânım olmağın imdi sen ki mevlânâ-yı mûmâ ileyhsin, yalnız Kahveci-oğlu Mehmed'in kal'a-i mezbûre kal'a-bend teklîfiyle ta'addî olmaması husûsuna irâde-i aliyyem ta'alluk eylediği ma'lûmun oldukda ber-vech-i muharrer mukaddemâ sâdır olan emre mebnî merkûm Kahveci-oğlu Mehmed kal'a-bend teklîfiyle ta'addî ve rencîde itdirilmemek bâbında.

Fî evâ'il-i Ş (Şa'bân) sene 1204.

[s.125/2]

Kandiye Kādîsına ve yeniçeri zâbitine ve Magosa Kal'ası Dizdârı () zîde hıfzuhûya hüküm ki,

Bu sene-i amîmetü'l-meymenede Bahr-i Sefîd ve Siyâh'a ihrâc etdirilecek donânma-yı hümayûnum kalyonlarında istihdâm zımnında Girid Cezîresi'nde vâkı' Kandiye Kazâsı'ndan matlûb olan neferâtının üzerlerine Kandiye sükkânından süded yeniçeri ağlarından Dervîş Ağa dimekle ma'rûf kimesne başbuğ nasb ve bi'l-ma'iyye îsâl eylemesi bâbında bundan akdem sâdır olan emr-i şerîfim mahalline lede'l-vürûd neferât-ı merkûm Der-aliyyeme vârid olup lâkin başbuğ-ı merkûm Dervîş emr-i

şerîfime adem-i itâ'at ve cevâb-ı me'mûrîne azîmetinde muhâlefet eylediklerinden nâşî te'dîbi lâzîmeden olmağla başbuğ-ı merkûm ocak tarafından ta'yîn olunan mübâşir ma'rifetiyle li-ecli't-te'dîb Magosa Kal'ası'na nefy ve kal'a-bend olunmak bâbında emr-i şerîfim sudûrunu hâlâ kapudân-ı deryâ Vezîrim Hüseyin Paşa iclâluhû bâ-takrîr istid'â etmekle vech-i meşrûh üzre ocakdan mübâşir ma'rifetiyle merkûm Dervîş Ağa li-ecli't-te'dîb Magosa Kal'ası'na nefy ve kal'a-bend olunmak fermânım olmağın, imdi siz ki mevlânâ ve yenîçeri zâbiti mûmâ ileyhimâsız, ber-vech-i muharrer ma'rifetiniz ile merkûm Dervîş ahz ve ocak tarafından ta'yîn olunan mübâşir-i mûmâ ileyh ma'rifetiyle li-ecli't-te'dîb Magosa Kal'ası'na irsâl ve îsâle mübâderet eylesiniz. Ve sen ki dizdâr-ı merkûmsun, vüsûlünde merkûmu dizdârı olduğun kal'a-i mezbûrede muhkem habs ve kal'a-bend eyleyüp bilâ-emr-i şerîf itlâk ve firârından hazer ve mücânebet ve vüsûl ve kal'a-bend olduğu mübâşir-i mûmâ ileyh ile Der-aliyyeme tahrîr ve iş'âra mübâderet eylemen bâbında.

Fî evâsıt-ı Ş (Şa'bân) sene 1204.

Kapudân Paşa takrîri mücebince bu sene-i mübârekede donama-yı hümâyûnda mevcûd olunmak şartıyla itlâkiçün emr-i âlî yazılmışdır.

Fî evâ'il-i Ca (Cemâziye'l-evvel) sene 1205.

[s.125/3]

Hâlâ rikâb-ı hümâyûnumda çavuşbaşı olan Mîr Sa'îd dâme mecduhû ve İznikmid Kazâsı Nâ'ibine hüküm ki,

Bundan akdem Bükreş cânibinden avdet idüp Der-aliyyemde Elçi Hânında sâkin olan Süleymân Paşa delîlbaşısı Hâcî Hasan nâm kimesne kendü hâlinde olmayup hân-ı mezkûr derûnunda nizâ' tasaddîsini ve hilâf-ı marzî hareketi hâlâ kâ'im-makâm-ı âlî-makâm delîlbaşısı () zîde kadruhû bâ-arz-ı hâl inhâ etmekle sen ki çavuşbaşı-i mûmâ ileyhysin, merkûm Hâcî Hasan ta'yîn olunan çavuş mübâşeretiyle ahz ve İznikmid'e nefy ü iclâ olunmak fermânım olmağın, imdi sen ki çavuşbaşı-i mûmâ ileyhysin, merkûm Hâcî Hasan'ı ahz ve ta'yîn olunan Dîvân-ı hümâyûnum çavuşlarından () çavuş zîde kadruhû ile İznikmid'e nefy ü iclâyâ mübâderet eylesin. Ve sen mevlânâ-yı mûmâ ileyhysin, vüsûlünde merkûmu İznikmid'de menfiyyen meks ve ikâmet itdirüp bilâ-emr-i şerîf itlâk ve mahall-i âhara harekete

ruhsat göstermeyüp vüsûl ve ikâmet itdirildiğini Der-aliyyeme iş'âr ve müsâra'at eylemen bâbında.

Fî evâsıt-ı Ş (Şa'bân) sene 1204.

Ber-mûceb-i emr-i âlî merkûm menfiyyen meks ve ikâmet itdirildiğini nâtık İznikmid Kādîsı'nın vârid olan i'lâmının mefhûmu bâ-fermân-ı âlî şerh virildi.

Fî 21 Ş (Şa'bân) sene 1204.

İtlâkiçün emr yazılmışdır.

Fî evâ'il-i L (Şevvâl) sene 1204.

[s.125/4]

Limni Cezîresi Nâ'ibine hüküm ki,
Ahmed ve diğer Emîr Ahmed nâm kimesneler rikâb-ı hümayûnuma arz-ı hâl idüp bunlar fi'l-asl Harperut sükkânından olup bundan akdem Âsitâne-i aliyyemde tavattun idüp kendü hâlinde olmayup vilâyetleri umûruna karışup ihtilâl-i beldeyi mûcib ba'zı nâ-hem-vâr harekâta ibtidârlarına binâ'en bâ-emr-i âlî Limni Cezîresi'ne nefy ü iclâ olunup ahvâlleri diğer gün olduğun inhâ ve fîmâ-ba'd kendü hâllerinde olmak şartıyla cürmleri afv ve itlâk olunmaları bâbında emr-i şerîfim sudûrunu istid'â eyledikleri ecilden vech-i meşrûh üzre hâlâ cezîre-bend olan Ahmed ve diğer Emîr Ahmed merhamet afv ve itlâk ve sebîlleri tahliye olunmak bâbında.

Fî evâsıt-ı Ş (Şa'bân) sene 1204.

S:126

[s.126/1]

Kal'ecik Nâ'ibine ve serdâr ve şehir kethüdâsı ve iş erleri ve söz sâhibleri ve ocak ihtiyârları zîde kadruhüme ve Kal'acik Dizdârına hüküm ki,

Kazâ-i mezbûr sâkinlerinden gürûh-ı mütegalibeden Gerek-oğlu Seyyid Ali (?) nâm şakî kendü hâlinde olmayup ibâdullâhı ızrar kasdıyla nicelerini tahrîr itdürüp gûna-gûn fazâhata mücâsereti vürûd iden i'lâm ve mahzardan müstebân olmağla mezbûr Gerek-oğlu Seyyid Ali li-ecli't-te'dîb ıslâh-ı nefis idinceye değin Kal'ecik Kal'ası'na vaz' ve muhkem habs olunmak bâbında fermân-ı âlî-şânım sâdır olmağın () ile irsâl olunmuşdur. İmdi siz ki mevlânâ ve sâ'ir mûmâ ileyhimsiz, ber-vech-i meşrûh merkûmu ahz ve vaz'-ı kal'a olunmasına mezîd sa'y ve dikkat eyleyesiz. Ve sen ki

dizdâr-ı mûmâ ileyhsin, vüsûlünde mezbûrun vaz'-ı kal'a olunduğunu Der-aliyyeme ve cânib-i ocağa tahrîr ve i'lâma müsâra'at eyleyesin deyü hâlâ rikâb-ı hümâyûnumda sekbânbaşı olan Ömer dâme mecduhû tarafından mühürlü mektûb virilmeğle vech-i meşrûh üzre amel olunmak bâbında.

Fî evâsıt-ı Ş (Şa'bân) sene 1204.

[s.126/2]

Limni Kal'ası Dizdârı () zîde hıfzuhûya hüküm ki,
Kapan-ı dakîk tüccârından Selanik mübâya'ası nakline me'mûr el-Hâc Mehemmed Re'îs Selanik'de fevt olduğuna binâ'en râkib olduğu sefinesine cümle ma'rifetiyle nasb olunan re'îs Selanik'den hareket ve esnâ-yı râhda muhâlif-i havâ ile Limni Limanı'na lenger-endâz oldukda sefîne-i mezkûrenin ehl-i islâmdan olan tâ'ifeleri evvel zemân tedâriği için taşraya harûc eylediklerinde tâ'ife-i merkûmeden Hasan Alemdâr nâm kimesne sekre üzre ba'zı efkâr-ı zâhir ve gice vakti sefîne derûnunda olan re'âyâ mellâları üzerine hücum ve birkaçını alet-i harble darb ve Timûrunu (?) kat' ve firâr üzre ...? cezîre-i mezkûrede menfiyyen ikâmet üzre olan kudâtdan Kara Hâfız Mehemmed zîde fazlühûnun ihbârına binâ'en sefîne-i mezkûre ve ...? kırlangıç ve sâ'ir sefâyin ve kayıklar irsâl olunup isâbet zarâr hamûlesine etmeksizin liman-ı mezbûre avdet itdirölüp mezbûr Hasan Alemdâr'ın ahz ve hıfz olunduğu Limni Kādîsı'nın i'lâmında ve Limni Voyvodası arz-ı hâlinde tahrîr ve inbâ eylediklerine binâ'en merkûm Hasan Alemdâr'ın Limni Kal'ası'na kal'a-bend olunması fermânım olmağın imdi, işbu emr-i şerîfim ısdâr ve irsâl olunmuşdur. İmdi sen ki dizdâr-ı merkûmsun keyfiyyet ma'lûmun oldukda merkûm Hasan Alemdâr'ı kal'a-i mezbûrede habs ve kal'a-bend ve bilâ-emr-i şerîf itlâk ve firâridan tehâşî ve mücânebet ve kal'a-bend olunduğunu müştemel Der-aliyyeme inbâ ve iş'âra mübâderet eylemen bâbında fermân-ı âlî-şân yazıldı.

Fî evâsıt-ı Ş (Şa'bân) sene 1204.

[s.126/3]

Bozcaada Nâ'ibine ve sâ'ir zâbitâna ve Limni Kal'ası Dizdârına hüküm ki,
İşbu sene-i mübârekede bahrine ihrâc olunacak donanma-yı hümâyûnum sefâyininde istihdâm için Bozcaada'dan bâ-fermân-ı âlî matlûb olan elli nefer kalyoncu

neferâtının ihrâcı husûsu mu'ahhara (?) dahi isti'câl olduğuna nazaran bu vakte değin te'hîre kalmaksızın Der-aliyyemde mevcûd bulunmaları lâzımeden iken vücûh-ı beldeden gönüllüyân-ı yesâr ağası el-Hâc Ahmed ve gönüllüyân yemîn kethüdâsı Mustafa ve sâ'ir müfsidler bi'd-def'ât sâdır olan evâmir-i aliyyeme adem-i itâ'at ve muhâlefet berâber nefer virmeyüz deyü umûr-ı mühimme-i müsta'celenin ta'tîline bâdî oldukları ve merkûmân böyle vakitte umûr-ı mühimme-i müsta'celenin ta'tîline bâ'is oldukları te'dîblerini muktezâ olmağla li-ecli't-te'dîb Limni Kal'ası'na kal'a-bend olunmaları bâbında emr-i şerîfim sudûrunu hâlâ Kapudân-ı deryâ Vezîrim Hüseyin Paşa iclâluhû bâ-takrîr inhâ etmekle vech-i meşrûh üzre merkûmân Hâcî Ahmed ve Mustafa'nın li-ecli't-te'dîb Limni Kal'ası'na kal'a-bend olunmaları fermânım olmağın imdi siz ki mevlânâ ve zâbitân-ı mûmâ ileyhimâsız, merkûmân Hâcî Ahmed ve Mustafa'nın ol makûle hilâf-ı emr ve rızâ harekete tasaddîleri te'dîbleri icrâsını iktizâ eylediği ve cezîre-i mezkûreden matlûb neferâtın serî'an ihrâc ve tesyîl olunmlariçün başka emr-i şerîfim sâdır olduğu ma'lûmunuz oldukda ber-vech-i muharrer merkûmân Hâcî Ahmed ve Mustafa'yı ahz ve li-ecli't-te'dîb Limni Kal'ası'na irsâl ve tesyîre mübâderet ve sen ki Limni Kal'ası Dizdârı mûmâ ileyhsin, vüsûlünde merkûmânı kal'a-i mezbûrede muhkem habs ve kal'a-bend eyleyüp bilâ-emr-i şerîf itlâk ve firârlarından tehâşî ve mücânebet ve vüsûl ve kal'a-bend olunduklarını Der-aliyyeme tahrîr ve iş'âra müsâra'at eylemen bâbında.

Fî evâsıt-ı Ş (Şa'bân) sene 1204.

Ber-mantûk emr-i âlî merkûmân el-Hâc Ahmed ve Mustafa kal'a-i merkûme vürûd ve kal'a-bend olunduklarını nâtık Limni Kal'ası Dizdârının vârid olan arzının mefhûmu bâ-fermân-ı âlî şerh virildi.

Fî 9 L (Şevvâl) sene 1204.

Ba'zı şürût ile itlâkiçün emr yazılmışdır.

Fî evâhir-i S (Safer) sene 1205.

[s.126/4]

Bozcaada Nâ'ibine hüküm ki,

Bundan akdem emr-i şerîfimle Bozcaada'ya nefy ü iclâ olunan Abdulvâhid Bey'in bu def'a zevcesi ve iki nefer oğulları rikâb-ı kamer-yâb-ı mülûkâneme sundukları arz-ı hâllerinde mîr-i mûmâ ileyhin eyyâm-ı mübârekeye hürmeten cürmü afv ve itlâk

olunmasını istid'â olunmalarıyla şeref-yâfte-i sudûr olan hatt-ı hümâyûnum merhamet-makrûnum mücebince mîr-i mûmâ ileyh kayd-ı nefyinde ıtlâk ve sebîli tahliye olunmak fermânım olmağın imdi sen ki Bozcaada Nâ'ibi mevlânâ-yı mûmâ ileyhsin, eyyâm-ı mübârekeye hürmeten cürmü afv olunduğu ma'lûmun oldukda ber-vech-i meşrûh kayd-ı nefyden ıtlâk Cezîre-i Bozcaada'dan sebîlini tahliyeye mübâderet eylemen bâbında.

Fî evâhir-i Ş (Şa'bân) sene 1204.

S:127

[s.127/1]

Limni Kal'ası Dizdârına hüküm ki,

Karamürsel Nâhiyesi Nâ'ib-i Mevlânâ Mustafa zîde ilmuhû rikâb-ı hümâyûnuma mektûb gönderüp Karamürsel Nâhiyesi derûnunda yetmiş beş cemâ'atin Karakaş-oğlu Osmân ve Beşir-oğlu Mustafa ve yine kazâ-i mezbûre tâbi' Kara Ahmed'i Karyesi'nden ve cemâ'at-i mezbûreden Tombaz-oğlu İbrâhîm ve yine kazâ-i mezbûr serdârının sekbânlarından Adalı İbrâhîm ve şehir kethüdâsının sekbânlarından Yahyâ nâm kimesneler ile kazâ-i mezbûre tâbi' Beyköy Karyesi mütemekkinlerinden Ohan nâm zimmî bundan akdem Karamürsel tarafından zuhûr iden eşkiyânın te'dîbleri icrâsıyla ocak tarafından meb'ûs Ser-turnayî es-Seyyid Mustafa zîde mecduhûnun ismiyle başlarına cem' eyledikleri hasarât ile derûn-ı kazâyı ihtilâle resîde birle kazâ-i mezbûre karyelerini basup hilâf-ı şer' katl-i nüfûs ve gasb-ı emvâl misillü harekât-ı bâgî-yâneye cesâret eyledikleri bundan akdem mâtde-i âhar zımnında turnacıbaşı-i mûmâ ileyh tarafına gidüp avdet iden Çukadar Ömer'in ocağ-ı âmirem tarafına virdiği takrîrinden müstebân olmağla sekbânbaşı i'lâmı mücebince ocakdan mübâşir ma'rifetiyle sâbıkû'z-zikr beş nefer kimesneler bulundukları mahallerde ahz ve liecli't-te'dîb Limni Kal'ası'na kal'a-bend ve mesfûr Ohan dahi Der-aliyyeme ihzâr olunmak bâbında Karamürsel Nâ'ibi ile mezbûrların bulundukları mahallerin kudât ve nüvvâbına ve Limni Kal'ası Dizdârına hitâben sâdır olan emr-i şerîfim ocakdan ta'yîn olunan Osmân Çavuş zîde kadruhû ile Karamürsel Mahallesine lede'l-vürûd cümle ahâlî muvâcehelerinde feth ü kırâ'at-ı emr-i âlîde mezkûru'l-esâmî Karakaş-oğlu Osman ve Beşir-oğlu Mustafa bakkâl esnâfindan ve Tombaz-oğlu İbrâhîm dahi rencber makûlesinden olup kendü hâllerleriyle meşgûl ve ırzlarıyla mukayyed

kimesneler olmağla harekât-ı bâgî-yâneye cesâretleri ve ifk ü iftirâ ve mücerred icrâyı arz zımnında olduğundan Adalı İbrâhîm ve Yahyâ nâm kimesneler dahi nâhiye-yi mezbûr ahâlîsinden olmaduğun inhâ ve mezbûrûndan ancak Osmân ve Mustafa ve İbrâhîm nâm kimesnelerin cürmleri afv ve itlâk olunmak bâbında emr-i şerîfim sudûrunu istid'â eylediklerin bi'l-iltimâs arz eylediği ecilden vech-i meşrûh üzre merkûmların afv ve itlâkları bâbında. Mikâyim

Fî evâsıt-ı Ş (Şa'bân) sene 1204.

[s.127/2]

Zikr-i âtî zimmînin bulunduğu mahallin kâdîsına ve Dimetoka Kal'ası Dizdârına hüküm ki,

İstanbul ve tevâbi'i Rum Patriki Der-aliyyemde mukîm cemâ'at-i metropolidân mühürlü arz-ı hâl gönderüp metropolidinin ihtirâmına (?) dâhil Bergos Kazâsı'na tâbi' Rum Çiftliği demekle ma'rûf karye mütemekkinlerinden Pavlus nâm zimmî kendü hâlinde olmayup vazîfesi olmayan umûra sülûk ve âyînlerine mugâyir nice harekâta tasaddîden hâlî olmadığını bildürüp mesfûr karye-i mezbûre havâlîsinde ve sâ'ir her ne mahallde bulunur ise yasakçı ma'rifetiyle ahz ve li-ecli't-te'dîb Dimetoka Kal'ası'na kal'a-bend olunup itlâkı husûsu memhûr arz-ı hâlleriyle istid'â olunmadıkça müsâ'ade olunmamak bâbında emr-i şerîfim recâ etmeleriyle vech-i meşrûh üzre mesfûrun kal'a-bendi bâbında.

Fî evâhir-i Ş (Şa'bân) sene 1204.

[s.127/3]

Limni Kal'ası Dizdârına hüküm ki,

Edirne mütemekkinlerinden Bakkâl Aci Vilasaki nâm zimmî kendü hâlinde olmayup vazîfesi olmayan umûra sülûk ve âyînlerine mugâyir nice harekâta tasaddîsine binâ'en bundan akdem bâ-emr-i âlî Limni Kal'ası'na kal'a-bend olunmuşıdı. El-hâletü hâzihî mesfûr ıslâh-ı nefis idüp fîmâ-ba'd vazîfesi olmayan umûra karışmayacağına ba'zı mu'temedün aleyh kesân tekeffül eylediklerin bildirüp mesfûr kal'adan itlâk ve sebîli tahliye olunmak bâbında emr-i şerîfim recâ etmeleriyle vech-i meşrûh üzre itlâkiçün.

Fî evâhir-i Ş (Şa'bân) sene 1204.

[s.127/4]

Limni Cezîresi Nâ'ibine hüküm ki,

Havâss-ı hümayûnumdan Mudanya Kazâsına tâbi' Karamürsel nâm Karyede vâkı' Vezîr Çiftliği dimekle ma'rûf çiftliğin mülhakâtından Burusa Kazâsına tâbi' Karaman nâm karye toprağında kâ'in ma'lûmu'l-hudûd bir bâb değirmanı Burusa Kazâsı sükkânından Kasab-oğlu Mustafa dimekle ma'rûf kimesne hilâf-ı şer' değirmân-ı mezkûre fuzûlî müdâhale ve ta'addîden hâlî olmamağla müdâhalesi men' birle bâ-i'lâm tenbîh olunmuşiken yine müdâhaleden hâlî olmadığı çiftlik-i merkûm ustası Mîr Ahmed zîde kadruhû mukaddemâ bâ-arz-ı hâl inhâ ve değirmân-ı mezbûra müdâhale îcâb etmez iken mezkûr Kasab-oğlu Mustafa mücedded arz kasdıyla değirmân-ı mezkûrun değirmâncısını darb ile firâr ve değirmânın ta'tiline bâdî ve mütenebbih olmayup ta'addîsinde ısrâr üzre olduğu lede't-tahkîk Limni Cezîresi'ne nefy ü iclâ olunmak bâbında Burusa Kādîsı'na ve sen ki mevlânâ-yı mûmâ ileyhısın, sana hitâben emr-i şerîfim sudûrunu hâssa bostâncıbaşı bâ-i'lâm lede'l-istid'â i'lâmı mûcebince haseki mübâşeretiyile merkûm Mustafa ta'addîsi lede't-tahkîk bâ-emr-i âlî Limni Cezîresi'ne nefy ü iclâ olunmuşidi. El-hâletü hâzihî hâlâ hâssa bostâncıbaşı olan es-Seyyid Ebûbekir dâme mecduhûnun bu def'a rikâb-ı hümayûnuma takdîm eylediği memhûr arz-ı hâlinde usta-i merkûm Mîr Ahmed iştikâsına binâ'en bâ-takrîr sâdır olan emr-i âlî ile cezîre-i mezbûre nefy ü iclâ olunan mezbûr Mustafa kesîrû'l-ıyâl ve hasta ve şâyeste-i merhamet olup ta'addî eylediği menhiyy[â]tdan keff-i yed ve fîmâ-ba'd değirmân-ı mezbûr müste'cirlerini ta'addî eylememek şartıyla eyyâm-ı mübârekeye hürmet ve ıyâl u evlâdlarına merhameten kayd-ı nefyden ıtlâk olunmak bâbında emr-i şerîfim tahrîr ve istid'â etmeğin ıtlâk olunmak bâbında.

Fî evâhir-i Ş (Şa'bân) sene 1204.

[s.127/5]

Aynaroz Cezîresinin tâbi' olduğu kazânın kādîsına hüküm ki,

İstanbul ve tevâbi'i Rum Patriki Der-aliyyemde mukîm cemâ'at-i metropolidân mühürlü arz-ı hâl gönderüp sâbıkâ Rum Patriki Peder Kosus nâm râhib bundan akdem bâ-emr-i âlî Aynaroz Cezîresine nefy olup ol tarafda mukîm iken kendü hâlinde durmayup re'âyâ beyinde ikâ-yı envâ' kîl u kâli mûcib olur fesâdâta mücâseret eylediğinden başka bu emsâlde hilâf-ı rızâ ba'zı hâlâta tasaddî eylediğini

iltizâmına (?) me'mûr olduğu Lavra Manâstırı ruhbânı mahsûs adam ve kâğıd irsâliyle ifâde ve tahrîr eylediklerin bildürüp mersûm patrik yasakçısı ma'rifetiyle manâstır-ı mezkûr kulesine kulle-bend yanında olan adamlarını dahi sâlifü'z-zıkr manâstır derûnunda bir mevzî' mahfûzunda vaz' ve habs itdirilmek bâbında emr-i şerîfim recâ etmeleriyle vech-i meşrûh üzre amel olunmak bâbında.

Fî evâhir-i Ş (Şa'bân) sene 1204.

İtlâkiçün emr-i âlî yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı M (Muharrem) sene 1207.

S:128

[s.128/1]

Kütahya Nâ'ibine ve Kütahya Kal'ası Dizdârına hüküm ki, Bursa'da sâkin mevâli-i fihâmdan Mâlcı-zâde es-Seyyid Sa'îd (?) zîdet fezâ'ilühûnun bundan akdem hilâf-ı rızâ harekâtına mücâzât olmak üzre şeref-yâfte-i sudûr olan hatt-ı hümayûn-ı şevket-makrûnum mücebince ve bi'l-fi'l Şeyhü'l-islâm ve Müftî'l-enâm olan Hamîdi-zâde Mevlânâ Mustafa edâmallâhu te'âlâ fezâ'ilühû işâretleri mücebince Kütahya Kal'ası'na kal'a-bend bâbında emr-i şerîfim sâdır olmuştur. El-hâletü hâzihî mevlânâ-yı mûmâ ileyhî, rikâb-ı müstetâbıma takdîm bir kıt'a arz-ı hâlinde kal'a-bendlikden ıtlâk ve Kütahya'da menfiyyen ikâmet husûsuna müsâ'ade-i aliyyem erzânî kılınması tahrîr ve istirhâm ve iltimâs mücebince emr-i şerîfim sudûrunu mevlânâ-yı müşârun ileyh işâret etmeleriyle işâretleri mücebince amel olunmak fermânım olmağın, imdi sen ki Kütahya Nâ'ibi mevlânâ-yı mûmâ ileyhsin, mevlânâ-yı mûmâ ileyh Mâlcı-zâdenin ber-vech-i meşrûh mevlânâ-yı müşârun ileyhî işâretleri mücebince kal'a-i mezbûreden ıtlâk ve Nefs-i Kütahya'da ikâmet husûsuna irâde-i aliyyem ta'alluk eylediği ma'lûmun oldukda mevlânâ-yı mûmâ ileyhi Kütahya'da menfiyyen ikâmet itdirüp bilâ-emr-i şerîf hatve-i vâhid mahall-i âhara hareketine irâ'et-i ruhsat olunmakdan gâyetü'l-gâye tehâşî ve mücânebet ve ikâmet Der-sa'âdetime inhâya mübâderet eyleyesiz. Ve sen ki dizdâr-ı merkûmsun, mevlânâ-yı mûmâ ileyhi Nefs-i Kütahya'da menfiyyen ikâmet eylemek üzre kal'a-i merkûmeden ıtlâk ve sebîlin tahliyeye mübâderet eylemen bâbında.

Fî evâsıt-ı Ş (Şa'bân) sene 1204.

Bâ-işâret-i Şeyhü'l-islâmî ıtlâk olunmuştur. Fî evâsıt-ı (Za) Zi'l-ka'de sene 1204.

[s.128/2]

Çorlu Kādîsı Eğridere Palankası Nâ'ibine hüküm ki,
 Sen ki mevlânâ-yı mûmâ ileyh es-Seyyid Mehemed Fâ'ik zîde fazlühûsun, bu def'a tarafından Der-aliyyeme vârid olan i'lâmından birkaç seneden berü Çorlu Kazâsı'nda şehir kethüdâlığı dâ'iyyesinde olan Hüseyin nâm [kimesne] kendü hâlinde olmayup ahâlî-i fukarâ ve re'âyâyı ahz iderek bi-gayr-ı hakkın tecrîm ve umûr-ı mühimmenin ve kazâ-i mezbûr menzilinin ibtâlîne ibtidâr ve şer'-i şerîfe ve emr-i münîfime adem-i itâ'ati bedîdâr olduğu tahrîr ve inhâ olunmuş. Merkûm Hüseyin'in ta'tîl-i umûr-ı mühimmeye bâdî olduğu sen ki mevlânâ-yı mûmâ ileyhsin, i'lâmında ve tahrîrât-ı sâ'ireden müstebân olmağla ta'yîn olunan mübâşir ma'rifetiyle Eğridere Palankası'na nefy ü iclâsı fermânım olmağın imdi, sen ki mevlânâ-yı mûmâ ileyhsin, ma'rifetin ve ta'yîn olunan mübâşir-i mûmâ ileyh ma'rifetiyle merkûm Hüseyin'i ahz ve ve Eğridere Palankası'na nefy ü iclâyâ mübâderet eylesin. Ve sen ki mevlânâ-yı mûmâ ileyhsin, vüsûlünde merkûmu ol tarafda meks ve ikâmet itdirüp bilâ-emr-i şerîf itlâk ve hatve-i vâhide mahall-i âhara hareketine irâ'et-i ruhsatlarından mücânebet vüsûl ve ikâmet itdirildiğini mübâşir-i mûmâ ileyh ile Der-aliyyeme inhâyâ müsâra'at eylemen bâbında.

Fî evâsıt-ı Ş (Şa'bân) sene 1204.

İşbu emr-i âlî mantûku üzre mezbûr Hüseyin mübâşirine teslîm ve mahall-i menfâsına irsâl olunduğunu nâtik Çorlu Kādîsı'nın vârid olan i'lâmının mefhûmu bâ-fermân-ı âlî şerh virildi.

Fî 17 L (Şevvâl) sene 1204.

İtlâkiçün emr-i âlî yazılmışdır.

Fî evâhir-i B (Receb) sene 1209.

[s.128/3]

Zikr-i âtî zimmînin bulunduğu mahallin Kādîsına ve Amasya Kal'ası Dizdârına hüküm ki,

İstanbul ve tevâbi'i Ermeni Patriki Zeferiye nâm râhibin rikâb-ı hümayûnuma takdîm eylediği bir kıt'a memhûr arz-ı hâlinde Ermeniyân re'âyâsından sâbıkâ Kapu gulâmı Eğinli Abraham nâm zimmî kendü hâlinde olmayup Patriki umûruna ve sâ'ir umûr-ı re'âyâyâ karışıp gûnâ-gûn nâ-hem-vâr hareketine binâ'en bundan akdem bi'd-def'ât

nefy ü kal'a-bend olunmuşiken bir takrîb kendüyi itlâk ve bu def'a Âsitâne-i aliyyeme gelüp üç dört mahdan berü mefsedet-i kadîmesine terakkî virerek leyl ü nehâr kibâ[r] ve hükkâm ve zâbitân kapularından münfekk olmayup şiddet ve tezvîrât ile nice ehl-i ırz kimesnelere tasallut idüp celb-i mâl ve ta'addîsinden gayri da'vâsı olanların da'vâsına vekîl ve kimine tezvîrât [ve] ta'allülü ve gûnâ-gûn sû'-i hareket ve milletlerinin ihtilâline bâ'is ve bâdî olduğu mukaddemce inhâ ve şerr ü mazarratından tahlîs için mesfûr çavuş mübâşeretiyle bulunduğu mahallde ahz ve ve katle bedel Magosa Kal'ası'na kal'a-bendiçün çend-rûz makaddem sâdır olan emr-i şerîfim mücebince ta'yîn olunan el-Hâc Hasan Çavuş zîde kadruhû mesfûru ahz ve Kumkapu piyâdelerinden bir piyâdeye süvâr ve savb-ı me'mûrelerinden azîmet idüp esnâ-yı râhda Kal'a-i Sultâniye Kasabası'ndan havâyâ müterakkıb iken kal'a-i mezbûre pişegâhında lenger endâz olan Cezayir Sefâyini levendâtı zimmî-i mesfûru çavuş-ı merkûm yedinden cebren ahz eylediklerinde Boğaz Muhâfız sefâyin-i merkûme başbuğunu ihzâr ve tefahhus eyledikde levendât-ı mezbûre cebren ahz ve dest-i ta'addîlerinden tahlîs bir vechle kudretim yokdur deyü ...? hakîkat minvâl-i muharrer üzre olduğu kal'a-i mezbûre nâ'ibi tarafından i'lâm i'tâ ve mübâşiri avdet ve üç gün sonra Mabrus nâm mahalle bıraktıkları tarafına ihbâr olunduğun bildürüp çavuş mübâşeretiyle mesfûr bi't-taharrî bulunduğu mahallde ahz ve katle bedel Amasya Kal'ası'na kal'a-bend olunup ricâl-i Devlet-i aliyyemden recâ ve şefâ'ati veyahud patrik-i mersûmun memhûr arz-ı hâliyle emr-i şerîfim sâdır olmadıkça itlâk olunmamak bâbında emr-i şerîfim recâ etmeğin çavuş mübâşeretiyle vech-i meşrûh üzre amel olunmak bâbında.

Fî evâhir-i Ş (Şa'bân) sene 1204.

S:129

[s.129/1]

Yalakabad Nâ'ibine ve Kocaili Sancağı Mütessellimine ve Bozcaada Kal'ası Dizdârına hüküm ki,

Sen ki mevlânâ-yı mûmâ ileyh Mehmed Halîm zîde ilmuhûsun, mektûb gönderüp Yalakabad Kasabası sâkinelerinden Âişe nâm hâtûnun kasaba-i mezbûre toprağında vâkî' beher sene zabt ve zirâ'at ve öşr ve resmin sâhiblerine edâ idegeldiği Koca Çiftliği demekle ma'rûf ma'lûmu'l-hudûd tarlalarında âharın alâkası yoğiken yine

kazâ-i mezbûr sâkinelerinden Ovalı Vâlidesi Fâtıma nâm hâtûn bin iki yüz senesinde arâzi-i mezbûr ile mûrislerinden dört bin sekiz yüz gurusluk emvâl ve eşyâsını hilâf-ı şer‘ ve kânûn bi-gayr-ı hakkın fuzûlî ahz ve zabt idüp gadr eyledüğün ve bu bâbda da‘vâsına muvâfık müte‘addid fetvâ-yı şerîfesi olduğun mezbûre Âişe mukaddemâ bâ-arz-ı hâl lede’l-inhâ ve’l-istid‘â ocakdan ta’yîn olunan mübâşir ma‘rifetiyle mahallinde şer‘le rü’yet ve ihkāk-ı hakk olunmak için işbu sene-i mübâreke evâsıt-ı Recebinde sâdır olan emr-i şerîfim mahalline mübâşiri yediyle lede’l-vüsûl mezbûre Fâtıma ve Zevci Vidinli Süleymân bi’d-def‘at li-ecli’t-terâfu‘ meclis-i şer‘e da‘vet olundukda mezkûr ve mezbûre adem-i itâ‘at birle ihkāk-ı hakk mümkün olmamağla mezbûr Süleymân li-ecli’t-te’dîb Bozcaada Kal‘ası’na kal‘a-bend ve zevcesi mezbûre Fâtıma müdde‘iyye-i mezbûre ile mukaddemâ sâdır olan emr-i şerîfim mücebince mübâşiri ma‘rifetiyle mahallinde terâfu‘-ı şer‘ ve ihkāk-ı hakk olunmak bâbında emr-i şerîfim virilmek recâsına bi’l-iltimâs arz ve rikâb-ı müstetâbımda Dîvân-ı hümâyûnumda mahfûz kuyûd-ı ahkâma mürâca‘at olundukda vech-i meşrûh üzre târîh-i merkûmede emr-i şerîfim virildiği mastûr ve mukayyed ve husûs-ı mezbûr hâlâ rikâb-ı hümâyûnumda sekbânbaşı olan Ömer dâme mecduhûdan isti‘lâm olundukda mezbûr Vidinli Süleymân’ın te’dîbi muktezâ olduğu i‘lâm-ı mezkûrdan müstebân olmağla sen ki mütesellim-i mûmâ ileyhsin, ma‘rifetin ve ma‘rifet-i şer‘ ve ol tarafda olan çavuş mübâşeretiyle mezkûr Vidinli Süleyman’ın kendüsünü te’dîb ve âharlarını terhîb için Bozcaada Kal‘asına kal‘a-bend olundukdan sonra mukaddemâ sâdır olan emr-i şerîfim mücebince müdde‘iyye ve müdde‘iyye-i aliyye-i mezbûrenin meclîs-i şer‘e ihzâr ve terâfu‘-ı şer‘ ve da‘vâlarına şer‘an faysal virilmek bâbında siz ki mütesellim ve dizdâr-ı mûmâ ileyhimâsız, size hitâben emr-i şerîfim sudûrunu sekbânbaşı-i mûmâ ileyh i‘lâm etmekle i‘lâmı mücebince kal‘a-bend olunmak fermânım olmağın imdi siz ki mevlânâ ve mütesellim-i mûmâ ileyhimâsız, ma‘rifetiniz ve ta’yîn olunan çavuş-ı mûmâ ileyh ma‘rifetiyle mezbûre Fatıma meclîs-i şer‘e ihzâr ve müdde‘iyye-i mezbûre ile terâfu‘-ı şer‘ ve hukûk davâ’sında mukaddemâ bir def‘a şer‘le görölüp fasl olunmayan husûslarıyla arâzi husûsuna temâm-ı hakk ve atâ üzre mukayyed olup göresiz. İnâ olunduğu üzre mezbûre Âişe evvel yerleri zabt ider iken zirâ‘at etmeyüp üç sene ale’l-minvâli bilâ-men‘ boz ve hâlî koyup kânûn üzre müstehakk-ı tapu oldukda dahl iden mezbûre bozdan ve sâhib-i arâziden resm-i tapu ile almağla zabt ider olmayup fi’l-vâkı‘ beher sene zabt ve

zirâ‘at ve öşr ve resminde sâhiblerden edâ ider iken mezbûre Fatîma arâzi-i mezbûre ile mûrislerinden müstakîl ol mikdâr gurusluk emvâl ve eşyâsını hilâf-ı şer‘ ve kânûn fuzûlî zabt idüp gadr eylediği vâkı‘ ise bu bâbda muktezâ-yı şer‘ kavmiyle amel idüp dahi vech-i meşrûh üzre olan yerleriyle ol mikdâr gurusluk emvâl ve eşyâsı ba‘de’s-sübût hükm idüp el virüp icrâ-yı şer‘ ve ihkāk-ı hakka ihtimâm ü dikkat ve mezbûr Vidinli Süleymânı dahi ahz ve li-ecli’t-te’dîb Bozcaada Kal‘ası’na irsâle mübâderet eylesiniz. Ve sen ki dizdâr-ı merkûmsun, vüsûlünde mezbûru kal‘a-i mezbûreye vaz‘ ve kal‘a-bend eyleyüp bilâ-emr-i şerîf itlâk ve firârından hazer ve mücânebet ve vüsûl ve kal‘a-[bend] olduğunu Der-aliyyeme inhâya müsâra‘at eylemen bâbında.

Fî evâhir-i Ş (Şa‘bân) sene 1204.

[s.129/2]

Kilidü’l-bahir Nâ’ibi ile Limni Cezîresi Nâ’ibine hüküm ki,

Boğaz hisârlarında Kilidü’l-bahir Kal‘ası Mütevellîsi Mehmed nâm kimesne kendü hâlinde olmayup ol tarafda mukîm İspanya Konsolosu vekîli hizmetkârını ba‘zı vâhî bahâne ile darb itdürüp ba‘dehû konsolosu mezkûr hâlât-ı mezbûreden Boğaz hisârı muhafızının kethüdâsına şikâyet eylediğinden nâşî konsolos-ı mezkûru dahi mugâyir-i şerâit-i silm ve musâfat bilâ-cürm darb ve hetk-i ırz etmekle konsolos-ı mersûm dahi merkûmun o makûle ta‘addîyâtından kendüyi tahlîs için Âsitâne-i aliyyeme gelüp mütevellî-i mezbûrun konsolosu mersûm ol vechle olan ta‘addîyâtı Boğaz hisârları zâbitânı taraflarından dahi vârid olan tahrîrâtta inhâ olunmuş olmağla Devlet-i aliyyemle İspanya Devleti beyninde der-kâr olan revâbit ve musâfat ve dostluğa menâfî mütevellî-i mezkûrun o makûle hareketi te’dîbini muktezâ olduğunu Âsitâne-i aliyyemde mukîm İspanya elçisi depoliti (?) hutimet avâkıbuhû bi’l-hayr memhûr takrîriyle inhâ ve ol bâbda emr-i şerîfim sudûrunu istid‘â etmekle mütevellî-i merkûm li-ecli’t-te’dîb Limni Cezîresi’ne çavuş mübâşeretiyle nefy olunmak fermânım olmağın imdi, sen ki Kilidü’l-bahir Nâ’ibi mevlânâ-yı mûmâ ileyhsin, mütevellî-i merkûmu ma‘rifetin ve Dîvân-ı hümayûnum çavuşlarından mübâşir ta‘yîn olunan çavuş zîde kadruhû ma‘rifetiyle ahz ve Limni Cezîresi’ne nefy ü iclâya mübâderet eylesin. Ve sen ki Limni Nâ’ibi mevlânâ-yı mûmâ ileyhsin, vüsûlünde merkûmu cezîre-i mezbûrede menfiyyen meks ve ikâmet itdürüp bilâ-emr-i şerîf itlâk ve mahall-i âhara hareketine irâ‘et-i ruhsatdan tehâşî ve

mücânebet ve vüsûl ve menfiyyen meks ve ikâmet itdirildiğini nâtık Der-aliyyeme tahrîr ve iş'âra müsâra'at eylemen bâbında.

Fî evâhir-i Ş (Şa'bân) sene 1204.

Serî'an menfâsına irsâliçün tekrâr emr-i âlî yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı L (Şevvâl) sene 1204.

Ber-mûceb-i emr-i âlî menfiyyen meks ve ikâmet itdirildiğini nâtık Limni Cezîresi

Nâ'ibinin i'lâminin mefhûmu bâ-fermân-ı âlî şerh virildi.

Fî 22 L (Şevvâl) sene 204.

[s.129/3]

Yenişehir Fenar Mollâsına ve Kavala Kal'ası Dizdârına hüküm ki,
Yenişehir Fenar Kazâsı muzâfâtından Galos Nâhiyesi'nde vâkı' Galos Kal'asında Azeb Ağası olan () nâm mel'anetkâr nice kâr-ı nâ-hem-vâre ictisâr ve Galos'dan bir sâ'at bâ'ide bağçelerde gürûh-ı haşerâtı başına cem' ve gûna-gûn ...? bî-şumâr ile mest-i müdâm ve ef'âl-i mel'anet-pîşesine murâd olmak fikri kasdıyla bir-takrîb Galos zâbitliğini tahsîl ve yanında olan neferât-ı şakâvet-me'nûs ile bi-gayr-ı hakkın katl-i nüfûs ve hetk-i ırz ve nâmûs eyledikleri kazâ-i merkûme nâ'ibi tarafına ihbâr olunup taraf-ı şer'den kâtiller ahz olunmak için mürâsele tahrîr ve irsâl olundukda şakiyyûn-ı merkûmûn zâbit-i merkûme istinâden itâ'at eylemedikleri ve Galos İskelesi'nin taht-ı nizâma rabtı için zâbiti merkûmun belde-i âharaya nefyinde menût olduğu bu def'a bi'l-inhâ tahkîk olunmağla iskele-i merkûme mübâyâ'ât-ı mîrîye ve sâ'ir râyici zahîresi tahmîl ve irsâl olunur mahall olmayup bu makûle haşerâta ma'ıyyet olan zaleminin zabıtlık dâ'iyyesiyle envâ' fesâda cesâreti zahîre mâddesinin dahi ta'tîline bâdî olacağı âşikâr olmak hasebiyle şakiyy-i merkûmun li-ecli't-te'dîb çavuş mübâşeretiyle Kavala Kal'ası'na kal'a-bendi fermânım olmağın imdi, sen ki mevlânâ-yı mûmâ ileyhsin, ber-vech-i meşrûh iskele-i mezbûrenin nizâm-ı zehâyiri o misillü şakâvet-kârların te'dîbleriyle tanzîm olunageldiği meşhûd idüğü ma'lûmun oldukda Azeb Ağası mezbûr ahz ve Dîvân-ı hümâyûnum çavuşlarından ta'yîn olunan () çavuş zîde kadruhû ile kal'a-i mezbûre irsâl ve îsâle [s.130] ihtimâm ü dikkat ve sen ki dizdâr-ı merkûmsun, vüsûlünde mezbûru habs ve kal'a-bend ve bilâ-emr-i şerîf itlâkından tevakkî ve mücânebet ve kal'a-bend

olduğunu çavuş-ı merkûm ile Der-aliyyeme inhâ ve iş'âra mübâderet eylemen bâbında.

Fî evâhir-i Ş (Şa'bân) sene 1204.

S:130

[s.130/1]

Hoşalay ve Ayandon ve İnebolu ve Amasra Kādîlarına ve Samsun Kal'ası Dizdârına hüküm ki,

Bozok Sancağında mübâya'a olup Samsun İskeleyi'ne nakl ve tenzîl olunan zehâyir-i mîrîyenin Der-aliyyeme nakliçün bundan akdem re'îsler kethüdâsı ma'rifetiyle istîcâr ve ber-mu'tâd lâzım gelen navulları cânîb-i mîrîden temâmen i'tâ olunarak irsâl olunan sekiz kıt'a sefâyin rü'esâlarından İnebolu İskeleyi'nden Hâcî Kuş ve Ayandon Kazâsı'ndan Hasan Re'îs ve Hoşalay Kazâsı'na tâbî' Nefas İskeleyi'nde (?) sâkin Seyyid Ömer'in yemenîci re'îs, Amasra Kazâsı'na tâbî' Cağraz Karyesi (?) sâkinlerinden el-Hâc Hüseyin-oğlu Paşa ve Delikli Şivli (?) sükkânından Gözüünlu-oğlu Mehmed'in mugâyir-i emr ve rızâ hareket birle adem-i vürûd-ı harbine mebnî rü'esâ-yı merkûmûn bulundukları mahallde ahz ve Samsun Kal'ası'na kal'a-bendiçün sudûr iden evâmir-i şerîfem çavuş mübâşeretiyile mahallerine lede'l-vürûd ba'zılarının adem-i müsâ'adesine mebnî bu âna kadar mahallerinde meks olundukları bedîdâr olamağla fîmâ-ba'd mevsim-i deryâ hulûlünde edâ-yı hizmet idecekleri ahâlî taraflarından leb birle (?) ıtlâkları husûsları istîrhâm olduğu siz ki mevlânâ-yı mûmâ ileyhimsiz, bu def'a tarafınızdan Der-sa'âdetime vârid olan başka başka i'lâmlarınızda ve ahâlînin mahzarlarında tahrîr ve inhâ olmuş husûsu mezbûr hâlâ İstanbul Gümrüğü Emîni ve dergâh-ı mu'allâm kapucubaşlarından Hasan dâme mecduhûdan isti'lâm olundukda, re'îsler kethüdâsı ma'rifetiyle lede'l-istintâk rü'esâ-yı merkûmûn mukaddemâ me'mûr oldukları hizmetlerini edâyâ sa'y ve ihtimâm ideceklerinden mâ'adâ fîmâ-ba'd dahi taraf-ı Devlet-i aliyyemden vukû'-yâfte olan hidemâtın bir def'a matlûb-ı te'dîyesine [bezl-i] makderet eyleyüp hilâf-ı rızâ hareketleri zuhûrunda der-akab ahz ve te'dîb olunmaları şartıyla afv ve ıtlâkları husûsunu kapan tüccârı istid'â eylediklerin gümrük emîni mûmâ ileyh i'lâm etmekle i'lâmı mûcebinece afv ve ıtlâkları nihân olmağla imdi siz ki mevlânâ-yı mûmâ ileyhimsiz, rü'esâ-yı merkûmûnun fîmâ-ba'd taraf-ı Devlet-i aliyyemden vukû'-yâfte

olan hidemâtın ber-vefk-i matlûb te'diyesine bezl-i makderet hilâf-ı marzî harekâtları zuhûr etmek lâzım gelür ise der-akab ahz ve te'dîb olunmaları şartıyla cerâyim-i güzêşteleri afv olundukları ma'lûmunuz oldukda ber-mantûk-ı emr-i âlî amel ve harekete ihtimâm ve hilâfindan ittikâ-i tâm eyleyesiz. Ve sen ki dizdâr-ı merkûmsun rû'esâyı merkûmûnu şürût-ı merkûm ile kal'a-i merkûmdan itlâk ve sebîllerin tahliyye mübâderet eylemen bâbında.

Fî evâhir-i Ş (Şa'bân) sene 1204.

[s.130/2]

Çavuşbaşı Ağaya ve Sakız Nâ'ibine hüküm ki,

Dülger Kalfalarından Yorgi nâm zimmî kendü hâlinde olmayup ba'zen Enderûn-ı hümayûnum ebniyesinde müstahdem olduğunu âlet ittihâz ve serâ'ir-i umûr-ı devlete da'vâ-yı vukûf ile hâric ez-resm-i ra'yyet dürlü dürlü havâdis ve erâcîf işâretine bâ'is ve kârdânân-ı (?) saltanat-ı seniyye haklarında haddinden efzûn ekâvîl-i kâzibe ihtirâ' ve mesâlih-i devlete müdâhale birle nâmûs-ı saltanat-ı seniyyeyi muhill ve hilâf-girân-ı Devlet-i seniyyeye ser-rişteyi mûcib ve nizâm-ı umûr-ı lâzimenin ihtilâlini müstevcib nice mefâside ictirâ idüp bu misillülerin def' ü ref'leriyle nâmûs-ı devletin muhâfazası lâzım geldiğinden mesfûrun Sâkız Cezîresi'ne nefy ü iclâsı bâbında hatt-ı hümayûn-ı şevket-makrûnum mücebince şeref-yâfte-i sudûr olduğuna binâ'en Dîvân-ı hümayûnum çavuşu mübâşeretiyle mesfûr Yorgi sâ'ire ibreten ber-mûceb-i hatt-ı hümayûn Sakız Cezîresi'ne nefy ü iclâ olunmak fermânım olmağın imdi sen ki çavuşbaşı-i mûmâ ileyhsin, mesfûru, ta'yîn olunan çavuş mübâşeretiyle ahz ve ber-mûceb-i hatt-ı hümayûn emsâline ibret için Sakız Cezîresi'ne nefy ü iclâ ve irsâline mübâderet ve sen ki Sakız Nâ'ibi mevlânâ-yı mûmâ ileyhsin, vüsûlünde menfiyyen cezîre-i merkûmede ikâmet itdirüp zinhâr ve zinhâr bilâ-emr-i şerîf mahall-i âhara tecâvüzüne ruhsatdan tehâşî ve mücânebet ve vüsûl ve ikâmetini çavuş-ı mûmâ ileyh ile Der-aliyyeme i'lâm ve inhâya mübâderet eylemen bâbında.

Fî evâhir-i Ş (Şa'bân) sene 1204.

Ber-mûceb-i emr-i âlî mersum menfiyyen meks ve ikâmet itdirildiğini nâtık Sakız Nâ'ibinin vârid olan i'lâmının mefhûmu bâ-fermân-ı âlî şerh virildi.

Fî 8 L (Şevvâl) sene 1204.

Ba'zı şürût ile bâ-hatt-ı hümayûn itlâkiçün emr-i âlî yazılmışdır.

Fî evâ'il-i Ş (Şa'bân) sene 1206.

[s.130/3]

Bolu Nâ'ibine ve Bolu Voyvodası () zîde mecduhûya ve Sinob Dizdârı () zîde hıfzuhûya hüküm ki,

Bolu sâkinlerinden Karacaagâc dimekle ma'rûf Mahmûd Bey-oğlu Ali Bey nâm müfsid öteden berü müzevir ve mûkız-ı fitne olduğundan bu sene-i mübârekede bâ-emr-i âlî matlûb olan asâkirin ihrâcî husûsuna her ne kadar sa'y ve dikkat olundu ise külli yevm birer gûne bahâneye cesâreti hasebiyle bir vechle ihrâc-ı asâkir mümkün olmadığından mâ'adâ cem' ve ta'dâd olunan asâkirin nısfı firâr ve gaybet eylediğine binâ'en sebebi tefahhus ve su'âl olundukda müfsid-i mezbûrun igva ve tahrîkleri olduğu ve bundan başka mukâta'a umûrunun dahi ta'tîl ve ihtilâli hâsılâtına külli kesr ü noksân tertîbini mûcib hareketi numâyân eylediği bi'l-ihbâr ma'lûm ve âşikâr olup bu sûretde merkûm Ali Bey'in ibreten li's-sâ'irîn te'dîbi muktezâ olmakdan nâşi mübâşir ma'rifetiyle Sinob Kal'ası'na irsâl ve kal'a-bend husûsuna irâde-i aliyem ta'alluk etmeğin emr-i şerîfim ısdâr ve Der-alıyyemden mübâşir ta'yîn olunan () zîde kadruhû ile tesyâr olunmuşdur. İmdi siz ki Bolu Nâ'ibi ve Voyvodası mûmâ ileyhimâsız, ber-vech-i muharrer ma'rifetiniz ve mübâşir-i mûmâ ileyh ma'rifetiyle merkûm Ali Bey ahz ve li-eclî't-te'dîb Sinob Kal'ası'na irsâle mübâderet eylesesiz. Ve sen ki dizdâr-ı mûmâ ileyhsin, vüsûlünde mezbûru kal'a-i mezkûreye vaz' ve kal'a-bend eyleyüp bilâ-emr-i şerîf ıtlâk ve firârından mücânebet ve vâsıl-ı kal'a olduğunu mübâşir-i mûmâ ileyh ile Der-alıyyeme tahrîr ve işâret eylemen bâbında.

Fî evâhir-i Ş (Şa'bân) sene 1204.

İsti'câliçün emr yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı Za (Zi'l-ka'de) sene 1204.

[s.130/4]

Zikr-i âtî râhibin bulunduğu mahallin kâdîsına ve Aynaroz Nâ'ibine hüküm ki, İstanbul ve tevâbi'i Rum Patriki Der-alıyyemde mukîm cemâ'at-i metropolidân mühürlü arz-ı hâl gönderüp Bahr-i Sefîd'de vâkı' Meis Adası ...? Piskoposu Evranis (?) nâm râhib dâ'imâ kendü hâlinde olmayup vazîfesi olmayan umûra sülûk ve âyînlerine mugâyir nice harekâta tasaddî idüp müfsid-i mesfûr vücûhla sezâ-vâr-ı gûş-mâl olduğu tarafına ifâde olunduğun ve mesfûr el-yevm Sakız'da ikâmet üzre

olduğun bildürüp cezîre-i merkûm ve havâlîsinde ve sâ'ir her ne mahallde bulunur ise yasakçı ma'rifetiyle ahz ve ibreten li'l-gayr Cezîre-i Aynaroz'da vâkı' İviron nâm manâstır kulesine kulle-bend olunup ıtlâkı husûsu memhûr arz-ı hâlleriyle istid'â olmadıkça müsâ'ade olunmamak bâbında emr-i şerîfim recâ etmeleriyle vech-i meşrûh üzre kulle-bendiçün.

Fî evâhir-i Ş (Şa'bân) sene 1204.

İtlâkiçün emr yazılmışdır.

Fî evâhir-i Ra (Rebî'ü'l-evvel) sene 1207.

[s.130/5]

Çavuşbaşı Ağaya ve Magosa Kal'ası Dizdârına hüküm ki, İstanbul ve tevâbi'i Rum Patriki Der-aliyyemde mukîm cemâ'at-i metropolidân mühürlü arz-ı hâl gönderüp İstanbul mütemekkinlerinden Metruhani (?) nâm râhib kendü hâlinde olmayup vazîfesi olmayan umûra sülûk ve âyînlerine mugâyir nice harekâta tasaddî idüp vücûhla sezâ-vâr-ı te'dîb ve gûş-mâl olduğun bildürüp mesfûr Âsitâne-i aliyyem ve havâlîsinde ve sâ'ir her ne mahallde bulunur ise yasakçı ma'rifetiyle ahz ve li-ecli't-te'dîb Magosa Kal'ası'na kal'a-bend olunup ıtlâkı husûsu memhûr arz-ı hâlleriyle istid'â olunmadıkça müsâ'ade olmamak bâbında emr-i şerîfim recâ etmeleriyle vech-i meşrûh üzre kal'a-bendiçün.

Fî evâhir-i Ş (Şa'bân) sene 1204.

S:131

[s.131/1]

Hâlâ rikâb-ı hümayûnumda çavuşbaşı olan Mîr Sa'îd dâme mecduhûya ve İstanköy Cezîresi Nâ'ibine hüküm ki,

Nişeli Hânım dimekle arîfe Ümm-i Gülsüm nâm şedîde ve müzevvire öteden berü kendü hâlinde olmayup envâ' güne hîle ve hud'a ihtirâ'a ile birer takrîb haremlerine duhûl eylediği kimesneleri da'âvî-i müzevvire peydâsıyla tekdîr ve ta'cîz ve ba'zı mahallere isnâd iddi'âsıyla devr-i ebvâb ve ba'zı kimesneleri iğfâl ve iz'âc ve ba'zılarının dahi gayr-ı vâkı' ekâzib isnâdıyla arz-ı hâl takdîmine ictisâr ve sâ'ir güne hilâf-ı marzî hâlâta ibtidâr eylediği tahkîk-gerde-i şâhânem olmağla bu makûle müzevvire ve şedîdenin izâlesiyle şerr ü mazârratının ibâdullâh üzerlerinden tahlîs

eğerçi lâzımeden olup ancak mezbûreyi te'dîb ve emsâlini terhîb zımnında katle bedel İstanköy Cezîresi'ne nefy ü iclâsı fermânım olmağın imdi sen ki çavuşbaşı-i mûmâ ileyhsin, mezbûru Dîvân-ı hümayûnum çavuşlarından () çavuş zîde kadruhû ile katle bedel cezîre-i mezbûreye nefy ü iclâyâ mübâderet eylesin. Ve sen ki mevlânâ-yı mûmâ ileyhsin, merkûmeyi cezîre-i mezbûrede menfiyyen meks ve ikâmet itdirüp bilâ-emr-i şerîf itlâk ve firârından tehâşî ve mücânebet ve vüsûlünü Der-sa'âdetime inhâya müsâra'at eylemen bâbında.

Fî evâhir-i Ş (Şa'bân) sene 1204.

Derkenârı mücebince tekrâr emr yazılmışdır.

Fî evâhir-i L (Şevval) sene 1204.

[s.131/2]

Hâlâ rikâb-ı hümayûnumda çavuşbaşı olan Mîr Sa'îd dâme mecduhûya ve Limni Cezîresi Nâ'ibine hüküm ki,

Âsitâne-i aliyye sa'âdet sükkânından olup şehâdet-zor fi'l-i kabîha pîşe idenlerden Berber Mustafa ve İbrâhîm ve Feyzullâh ve Emîn nâm dört nefer mel'ânet-kârların şâhid-zor oldukları bu def'a Rûmili Kaz'askeri Mustafa Âşır edâmallâhu te'âlâ fezâ'ilühûnun tarafından bi't-taharrî ve't-tezkiye zâhir ve mütehakkık olmağla merkûmân ahz ve habs olunmalarıyla teşhîr ile kendülerini te'dîb ve emsâlini terhîb iktizâ etmişiken işbu eyyâm-ı mübâreke hürmetine şimdilik mahall-i ba'îde nefyleri tasvîb olunmağla merkûmân çavuş mübâşeretiyile Limni Cezîresi'ne nefy ü iclâ olunmak fermânım olmağın, imdi sen ki çavuşbaşı-i mûmâ ileyhsin, Dîvân-ı hümayûnum çavuşlarından ta'yîn olunan dört nefer merkûmûnu çavuş mübâşeretiyile Limni Cezîresi'ne nefy ü iclâyâ mübâderet eylesin. Ve sen ki mevlânâ-yı mûmâ ileyhsin, vüsûllerinde merkûmânı cezîre-i merkûmede menfiyyen meks ve ikâmet itdirüp bilâ-emr-i şerîf itlâk ve mahall-i âhara hurûclarına ruhsat ve müsâ'adeden ittikâ ve mücânebet ve vüsûl ve ikâmetlerini çavuş-ı merkûm ile Der-aliyyeme inhâya müsâra'at eylemen bâbında.

Fî evâ'il-i N (Ramazân) sene 1204.

Tashîh olunduğu vechle yeniden tebdîl olunmuşdur.

Ber-mûceb-i emr-i âlî merkûmân cezîre-i merkûmede menfiyyen meks ve ikâmet itdirildiğini nâtık Limni Cezîresi nâ'ibinin vârid olan i'lâmının mefhûmu bâ-fermân-ı âlî şerh virildi.

Fî 12 L (Şevvâl) sene 1204.

İtlâkiçün emr-i âlî yazılmışdır.

Fî evâhir-i B (Receb) sene 1209.

[s.131/3]

Niğde Kādîsına ve Niğde Kal'ası Dizdârına hüküm ki,

İstanbul ve tevâbi'i Rum Patriki Der-aliyyemde mukîm cemâ'at-i metropolidân rikâb-ı hümayûnuma mühürlü arz-ı hâl gönderüp Niğde Kazâsına tâbi' Kartek (?) nâm karye mütemekkinlerinden Kokunuz-oğlu Gerbaku nâm zimmî kendü hâlinde olmayup vazîfesi olmayan umûra sülûk ve âyînlerine mugâyir nice harekât-ı nâ-ber-câye cesâret idüp vücûhla sezâ-var-ı te'dîb ve gûş-mâl olduğunu taraflarına ifâde eylediklerin bildürüp zimmî-i mesfûr bulunduğu mahallde ahz ve yasakçı ma'rifetiyle Niğde Kal'ası'na kal'a-bend olunup ıtlâkı husûsu memhûr arz-ı hâlleriyle istid'â olunmadıkça ıtlâkına müsâ'ade olmamak bâbında emr-i şerîfim recâ etmeleriyle vech-i meşrûh üzre kal'a-bend olunmak bâbında.

Fî evâsıt-ı N (Ramazân) sene 1204.

[s.131/4]

Limni Cezîresi Nâ'ibine hüküm ki,

Nâbîre Hânım (?) zîdet iffetuhânın takdîm eylediği arz-ı hâlinde Mora Cezîresinde vâkı' Hulumic Kasabası sükkânından babası Hatman-zâde Hasan (?) nâm kimesne kendüden matlûb peksimad ve zehâyiri tedârük ve sefîneye tahmîl Der-aliyye'ye tesyîr üzre iken ashâb-ı agrâzın hilâf-ı vâkı' zehâyir-i matlûbât-ı sâ'irenin tedârükünde tekâsül ider deyü inhâlarına binâ'en bundan akdem emr-i âlî cezîre-i mezbûreye nefy ü iclâ olunup ahvâli diğer-gûn ve alîlül-mizâc olduğuna binâ'en perîşân ve ıztırâba dûçâr ve evlâd u ıyâli dahi rû'yet-i umûrlarında nâ-çar kaldıkları tahrîr ve inhâ ve afvı bâbında merhamet istid'â ve merkûm Hasan vilâyetine gitmemek şartıyla fakat nefyden ıtlâk olunmak bâbında emr-i şerîfim sudûrunu bi'l-fi'l Şeyhü'l-islâm ve Müfti'l-enâm olan Mevlânâ Hamîdi-zâde Mustafa edâmallâhu

te‘âlâ iclâluhû işâret etmeleriyle mücebince amel olunmak fermânım olmağın imdi mezbûr Hasan'ın şürût-ı afvına ri‘âyet etmek şartıyla cürmü afv olduğu sen ki mevlânâ-yı mûmâ ileyhsin, ma‘lûmun oldukda mezbûrun kayd-ı nefyden ıtlâk ve sebîlin tahliye eylemen bâbında.

Fî evâsıt-ı N (Ramazân) sene 1204.

S:132

[s.132/1] Terkîn

Bursa Kādîsıyla Anadolu'nun sağ kolu yemîn ü yesârıyla nihâyetine varınca vâkı‘ kazâların kudât ve nüvvâbına ve şehir kethüdâları ve sâ‘ir zâbitâna ve iş erlerine hüküm ki,

Bu sene-i mübârekede iki kavî dîn düşmenleri üzerlerine sefer-i hümâyûnum tahakkukuna mebnî Anadolu'nun üç kolunda vâkı‘ mecmû‘-ı kazâ ve kasabât ve kuradan tertîb olunan kâffe-i sunûf-ı askeriye'nin bir kadem akdem yerlerinden ve yurdlarından ihrâc ve savb-ı me‘mûrlarına irsâl ve îsâlleri ber-muktezâ-yı vakt ü hâl farz derecesinde olmak mülâbesesiyle o makûle cünûd-ı mürettebenin ber-vechi ta‘cîl ihrâc ve irsâllerine medâr-ı suhûlet olmak için bundan akdem Der-aliyyemden Anadolu'nun üç kollarına mahsûs sürüciler ta‘yîn olunup asâkir-i mürettebenin bir neferi girüye kalmayarak mecmû‘unu⁴⁵² tahrîk ve ihrâc sâvb-ı me‘mûrlarına⁴⁵³ tesyîre ikdâm ve mugâyir-i emr ve rızâ azîmetde tereddüd ve muhâlefet ve sefer-i hümâyûnuma gitmekden imtinâ‘ ve mücânebet idenlerin ve ulû‘l-emre itâ‘at etmedikleriçün haklarından lâzım gelen te‘dîbâtın dahi icrâsına süriciyân-ı mûmâ ileyhim hatt-ı hümâyûn-ı şevket-makrûnumla mu‘anven evâmir-i şerîfemle bi‘l-istiklâl murahhas ve me‘zûn oldukları cümleye ma‘lûm olan kazâyâdan olmağla tafsîle hâcet yoktur. El-hâletü hâzihî hâlâ rikâb-ı hümâyûnumda kapucubaşılar kethüdâsı olup ruhsat-ı kâmile-i şâhânemle Anadolu'nun sağ kolu askerinin süricisi olan Câbir-zâde İbrâhîm dâme mecduhû tarafından bu def‘a Der-sa‘âdetime vârid olan tahrîrâtı mefâdında kendüye i‘tâ olunan ruhsât-ı kâmile-i mülûkânem muktezâsı üzre amel ve harekete kıyâm ve o makûle itâ‘at-ı emr-i âlî etmeyen ve sefer-i hümâyûnuma azîmetden nükûl ve igmâz eyleyen vâcibü‘l-izâlelerin...

⁴⁵² Metinde mahmû‘u şeklinde yazılmıştır.

⁴⁵³ Metinde kusûrlarına şeklinde yazılmıştır.

[s.132/2]

Hâlâ rikâb-ı hümayûnumda sekbânbaşı olan Ömer dâme mecduhû ve Limni Cezîresi Nâ'ibine hüküm ki,

Dergâh-ı mu'allâm yeniçerileri ocağının turnacıbaşlarından Kaçakçı Ali Ağa dimekle ma'rûf turnacı kendü hâlinde ve mahfûzu'l-lisân olmayup dâ-y-sânıyla (?) ocaklusunu ta'cîz ve tekdîr ve def'âtile nush u pend olundukda olmadığından başka mütecâsir olduğu harekât-ı nâ-marziyeye kâffe ocaklu haklarında icrâ ve vazîfesi olmayan ...? ba'zı ...? ve mahâfilde nükûdu ictirâ eylediğine binâ'en kendüsü te'dîb ve âharların terhîb için merkûmun salâh-ı hâli zâhir oluncaya değin Limni Cezîresi'ne nefy ü iclâ olunması bâ-i'lâm sen ki sekbânbaşı-i mûmâ ileyhsin, inhâ eylediğine binâ'en i'lâmın mücebince amel olmak fermânım olmağın imdi ber-vech-i muharrer ma'rifetinle turnacıbaşıyı ahz ve kendüsünü te'dîbve sâ'irlerini terhîb için cezîre-i merkûmeye nefy ü iclâyâ müsâra'at eyleyesin. Ve sen ki mevlânâ-yı mûmâ ileyhsin, vüsûlünde cezîre-i merkûmede menfîyyen meks ve ikâmet itdirüp bilâ-emr-i şerîf itlâkından ve hatve-i vâhide mahall-i âhara tecâvüzüne irâ'et-i ruhsatdan hazer ve vüsûlünü Der-aliyyeme i'lâma müsâra'at eylemen bâbında.

Fî evâsıt-ı N (Ramazân) sene 1204.

[s.132/3]

Anadolu Kādîsıyla Rodos Nâ'ibi zîde fazluhumâyâ hüküm ki,

Anadolu sükkânından müfti-i sâbık Mahmûd Efendi dimekle arîf kimesne şehir kethüdâlığı dâ'iyyesiyle fukarâyı tecrîm eylediğine binâ'en bundan akdem bâ-emr-i âlî Rodos Cezîresi'ne nefy ü iclâ olunmuşiken bir takrîb kendüsünü itlâk itdirüp kemâl-i hîlesinden nâşî derûn-ı Anadolu'dan hevâ-dârları i'ânetiyle hüsn-i hâlini mübîn arz ve mahzar tertîb ve irsâl dâ'iyyesiyle ızrâr-ı ahâlîyi mûcib harekâta ibtidârı bu def'a Der-sa'âdetime vârid olan çend kıt'a i'lâm ve mahzarlar mefâhiminden müstebân olmağla müfti-i sâbık merkûmun kemâ-fi'l-evvel Rodos'a nefy ü iclâsiçün emr-i şerîfim sudûrunu bi'l-fi'l Şeyhü'l-islâm ve Müfti'l-enâm olan Hamîdî-zâde Mevlânâ Mustafa edâmallâhu te'âlâ fezâ'ilühû işâret etmeleriyle işâretleri mücebince müfti-i merkûmun çavuş mübâşeretiyile Rodos'a nefy ü iclâsı fermânım olmağın, imdi sen ki Anadolu Kādîsı mevlânâ-yı mûmâ ileyhsin, ma'rifetin ve Dîvân-ı hümayûnum çavuşlarından ta'yîn olunan çavuş () zîde

kadruhû ma‘rifetiyle müfti-i sâbık-ı merkûm Mahmûd’ı ahz ve mevlânâ-yı müşârun ileyhın işâretleri mücebince kemâ-fî’s-sâbık Rodos Cezîresi’ne nefy ü iclâya mübâderet eylesin. Ve sen ki Rodos Nâ’ibi mevlânâ-yı mûmâ ileyhın, vüsûlünde merkûmu cezîre-i merkûmede menfiyyen meks ve ikâmet itdirüp bilâ-emr-i şerîf ıtlâk ve mahall-i âhara hatve-i vâhide hareketine irâ’et-i ruhsatdan hazer ve mücânebet ve vüsûl ve ikâmetini çavuş-ı merkûm ile Der-sa‘âdetime inhâya müsâra‘at eylemen bâbında.

Fî evâsıt-ı N (Ramazân) sene 1204.

Ber-mûceb-i emr-i âlî meks itdirildiğini Rodos Nâ’ibinin vârid olan i‘lâmının mefhûmu bâ-fermân-ı âlî şerh virildi.

Fî 20 Z (Zi’l-hicce) sene 1204.

Bâ-işâret-i aliyye ıtlâk olunmuşdur.

Fî evâhir-i Za (Zi’l-ka‘de) sene 1204.⁴⁵⁴

S:133

[s.133/1]

Hâssa Bostâncıbaşı es-Seyyid Ebûbekir dâme mecduhûya ve Magosa Kal‘ası Dizdârına hükûm ki,

Kayıkçılarbaşı Kethüdâsı Ahmed nâm kimesne ile akrabâsı Beşiktaş ve tevâbî’i kayıkçılar kethüdâsı olan Salih nâm kimesneler kendü hâllerinde olmadıklarından nâşî kayıkçıyândan donanma-yı hümayûnuma müretteb neferâtı vakt ü zemânıyla tedârük ve i‘tâsı kusûr ve rehâvet ve avk ve te’hîr gûne ihtilâli mûcib harekâta cesaret eyledikleri beyânıyla merkûm Ahmed katle bedel ve akrabâsı merkûm Sâlih dahi li-ecli’t-te’dîb bulundukları mahallde ahz ve Magosa Kal‘asına kal‘a-bend olunmaları bâbında emr-i şerîfim sudûrunu sen ki bostâncıbaşı-i mûmâ ileyhın, tarafından takdîm olunan bir kıt‘a memhûr arz-ı hâliyle istid‘â etmekle vech-i meşrûh üzre merkûmân ahz ve tarafından mübâşir ma‘rifetiyle Magosa Kal‘ası’na kal‘a-bend olunmaları fermânım olmağın imdi sen ki bostâncıbaşı-i mûmâ ileyhın, mezbûrân Ahmed ve Sâlih bulundukları mahallde ahz ve merkûm Ahmed’i katle bedel ve merkûm Sâlih’i li-ecli’t-te’dîb tarafından ta’yîn olunan () zîde kadruhû

⁴⁵⁴ Vürud ve ıtlak tarihlerinde hata var. İtlak daha önce görünmekte daha sonra olması gerekmektedir.

mübâşeretiyle Magosa Kal'ası'na irsâl ve tesyîrlerine ihtimâm ü dikkat eylesin. Ve sen ki dizdâr-ı merkûmsun, mezbûrân çavuş-ı mûmâ ileyh ile vüsûllerinde kal'a-i mezbûreye vaz' ve kal'a-bend eyleyüp bilâ-emr-i şerîf itlâk ve bir takrîb mahall-i âhara firârlarından ittikâ ve mücânebet ve vüsûl ve kal'a-bend olunduklarını çavuş-ı merkûm ile Der-aliyyeme ifâde ve iş'âra müsâra'at eylemen bâbında.

Fî evâsıt-ı N (Ramazân) sene 1204.

Tashîh olunduğu üzere tebdîl olunmuştur.

Itlâklariçün emr-i âlî yazılmışdır.

Fî evâ'il-i Za (Zi'l-ka'de) sene 1204.

[s.133/2]

Üsküb Kazâsı civârında vâkı' () kâdîsı mevlânâ zîde fazlühû ve Limni Cezîresi Nâ'ibine ve Üsküb Yeniçeri Zâbitine hüküm ki,

Bundan akdem Üsküb Kâdîsı olan Âteşî-zâde Ahmed Hamdî'den ahâlî-i kazâ-i mezbûr bâ-mahzar iştikâ ve Mevlânâ ...? zîde ilmuhûnun kazâ-i mezbûre nâ'ib nasb olunmasını istid'a eylediklerinde hâla Rumili Kâdî'askeri Mevlânâ Mustafa Âşir edâmallâhu te'âlâ fezâ'ilühû tarafından mürâsele ile mevlânâ-yı mûmâ ileyh kazâ-i mezkûre nâ'ib nasb ü ta'yîn olundukda mahall-i merkûme vüsûlünden mukaddem kâdî-i sâbık merkûm Âteşî-zâdenin her ne mahallde hâkim olur ise ikâz-ı fitne eylemek âdet-i müstemirresi ve nefsi-i cibilletinde mecbûl olduğu tab'-ı fesâdı icrâ kasdıyla ahâlîden nâ'ib olmak bâ-emr-i âlî memnû' idüğü ma'lûm iken mugâyîr-i emr-i âlî ve münâfi-i mürâsele-i şer'an kazâ-i mezbûr ahâlîsinden ve Rumili kudâtından Kıncı-oğlu Abdulfettâh (?) nâm kimesneyi münâfi-i şürût-ı hatt-ı hümayûn-ı ma'delet-makrûn maktû'an tarafından nâ'ib ta'yîn etmekle merkûm dahi bâ-mürâsele ta'yîn olunan mevlânâ-yı mûmâ ileyhe kazâ-i mezbûru zabt itdirmeyüp hâ'iben ircâ' eylediği ve mezbûr Abdulfettâh müfsid ve mütegalibeden olup sû'-i harekâtı tarîk-i kazâyâ irâ'et-i neş'et ve mûcib-i ...? olduğunu ser- ...? Kazâ-i Rumili ve eşrâf-ı kudât ihbâr ve iltimâs etmeleriyle muktezâyı ihbâr ve iltimâsları üzere bu makûlelerin evvelen ismi cerîde-i kazâdan hakk ve merkûm Âteşî-zâde ile ma'an bilâd-ı ba'ideye nefy ü iclâ ile gûş-mâl ve te'dîb ve emsâlleri terhib olunmasını Kâdî'asker-i müşârun ileyh bâ-i'lâm inhâ etmekle ber-vech-i iltimâsları muktezâ-yı arzı üzere Kıncı-oğlunun yeri hakk ve Âteşî-oğlu ile ma'an Limni Cezîresi'ne nefy

olunmaları bâbında emr-i şerîfim sudûrunu bi'l-fi'l Şeyhü'l-islâm ve Müfti'l-enâm olan Hamîdî-zâde Mustafa edâmallâhu te'âlâ fezâ'ilühû işâret etmeleriyle işâretleri mücebince mücebince Kıncı-oğlunun yeri hakk ve Âteşî-oğlu ile ma'an çavuş mübâşeretiyle Limni Cezîresine nefy ü iclâları fermânım olmağın, imdi siz ki Üsküb civârında vâkı' kazânın kâdîsı mevlânâ ve yeniçeri zâbiti mûmâ ileyhimâsız, mevlânâ-yı müşârun ileyhin işâretleri ve i'lâmı müceblerince mezbûr Kıncı-oğlunun cerîde-i kazâdan hakk olunup merkûm Âteşî-zâde ile ma'an li-ecli't-te'dîb cezîre-i mezbûreye iclâları husûsuna irâde-i aliyyem ta'alluk eylediği ma'lûmunuz oldukda ma'rifetiniz ve Dîvân-ı hümâyûnum çavuşlarından ta'yîn olunan () çavuş zîde kadruhû ma'rifetiyle merkûmân Kabancı-oğlu ve Âteşî-zâdeyi ahz ve Limni Cezîresi'ne nefy ü iclâları husûsuna mübâderet eylesiniz. Ve sen ki Limni Cezîresi Nâ'ibi mevlânâ-yı mûmâ ileyhsin, merkûmân vüsûllerinde cezîre-i merkûmede menfiyyen meks ve ikâmet itdirülüp bilâ-emr-i şerîf itlâk ve mahall-i âhara hatve-i vâhide hareketlerine irâ'et-i ruhsatdan mücânebet ve vüsûl ve ikâmet itdirildiğini çavuş-ı merkûm ile Der-sa'âdetime inhâya müsâra'at eylemen bâbında.

Fî evâsıt-ı N (Ramazân) sene 1204.

İşbu emr-i âlî ile mübâşiri çavuş Üsküb'e râhi olup merkûm Âteşî-zâde ...? olamadığı mûmâ ileyhin esnâ-yı râhda mesmû'u oldukda imtisâlen lehû (?) der-akab Tekfurdağı İskeleyi'nden sefîneye süvâr birle Ramazânın yirmi altıncı günü vâsıl ve ber-müceb-i emr-i âlî menfiyyen meks ve ikâmet itdirildiğini nâtık Limni Cezîresi Nâ'ibinin vârid olan i'lâmının mefhûmu bâ-fermân-ı âlî şerh virildi.

Fî 21 L (Şevvâl) sene 1204.

Bâ-işâret-i aliyye Âteşî-zâdenin itlâkiçün emr yazılmışdır.

Fî evâ'il-i Z (Zi'l-hicce) sene 1204.

İşbu emr-i âlî lede'l-vüsûl bir takrîb merkûm Kıncı-zâde Abdülfettâh mübâşirin geldiğini haber aldıkda bir gece hufyeten firâr eylediği haber alındıkda medîne-i mezbûre nâzırı (?) Kratova'da ma'dende bulunmağla mezbûrun firârını haber aldığı anda etrâf u eknâfa adamlar ta'yîn birle gereği gibi taharrî ve tecessüs eylediklerinde firârî-i mezbûr civârda vâkı' Piriştine Kazâsına firâr ve anda ikâmet ve ahz olması emr-i asîr olduğunu nâtık Üsküb Nâ'ibinin vârid olan i'lâmının mefhûmu bâ-fermân-ı âlî şerh virildi.

Fî 13 M (Muharrem) sene 1205.

Kıncı-zâdenin dahi ıtlâkiçün emr-i âlî yazılmışdır.

Fî evâ'il-i M (Muharrem) sene 1208.

[s.133/3]

Çavuşbaşı Ağaya ve Limni Cezîresi Nâ'ibine hüküm ki,
Zu'amâdan Zeyl-oğlu Mehmed Ârif nâm za'îmin sâ'ir zu'amâ ile ma'an ordu-yı
hümâyûnuma varup isbât-ı vücûd eylemesi bi'd-def'ât kendüye tenbîh ve te'kîd
olundukda itâ'at etmeyüp te'hîr ve betâ'et ve sâ'irlerin dahi azîmetde tereddüdlerini
mûcib olur vaz'a cesâret eylediği tahkîk-gerde-i şehr-yâr-ânem olduğundan
merkûmun kendüye te'dîb emsâlini terhîb için üzerinde olan ze'âmeti ref' ve Limni
Cezîresi'ne nefy ü iclâsı husûsuna irâde-i aliyyem ta'alluk idüp ol bâbda hatt-ı
hümâyûn-ı şevket-makrûnum şeref-yâfte-i sudûr olmağın imdi sen ki çavuşbaşı-i
mûmâ ileyhsin, merkûmu Dîvân-ı hümâyûnum çavuşlarından ta'yîn olunan ()
çavuş zîde kadruhûya terfîk ve li-eclî't-te'dîb Limni'ye nefy ü iclâyâ mübâderet
eyleyesin. Ve sen ki Limni Nâ'ibi mevlânâ-yı mûmâ ileyhsin, mezkûru vüsûlünde ol
tarafda menfiyyen meks ve ikâmet itdirüp bilâ-emr-i şerîf ıtlâk ve mahall-i âhara
hareketine irâ'et-i ruhsatdan tehâşî ve mücânebet ve vüsûl ve ikâmetini çavuş-ı
merkûm ile Der-aliyyeme i'lâm ve işâret eylemen bâbında.

Fî evâsıt-ı N (Ramazân) sene 1204.

*Ber-mantûk emr-i âlî merkûm Mehmed Ârif cezîre-i mezbûrede menfiyyen meks ve
ikâmet itdirildiğini nâtık Limni Kādîsının vârid olan i'lâmının meşhûmu bâ-fermân-ı
âlî şerh virildi.*

Fî 11 L (Şevvâl) sene 1204.

*Şeref-yafte-i sudûr iden hatt-ı hümâyûn mûcebince ba'zı şürût ile ıtlâkiçün emr-i âlî
yazılmışdır.*

Fî evâsıt-ı Za (Zi'l-ka'de) sene 1206.

S:134

[s.134/1]

Rodosçuk Kazâsı Nâ'ibine ve İnöz Kal'ası Dizdârına hüküm ki,
Sen ki mevlânâ-yı mûmâ ileyh Samakoy-zâde Ahmed (?) zîde ilmuhsun, südde-i
sa'âdetime mektûb gönderüp Rodosçuk Kazâsı'na tâbi' Günrezni (?) nâm kâryede

mütemekkin Sabancı-oğlu Halîl nâm şahsın el-yevm anbarında mevcûd olan hintanın beher keylini dörder guruşa bey' etmek fî'ât-ı maktû'anın nizâmına hâlel virmek fikri kasdıyla ihfâ ve âdet-i müstemirresi üzre ibâdullâhın müceb-i müzâ'yakası bâdî olur ihtikâr-ı mel'anetine cür'et ile merkûmun bu etvârı sâ'ir ashâb-ı zehâyire sârî olacağından bahisle zâbiti ma'rifetiyle ahz ve İnöz Kal'ası'na kal'a-bend ile emsâli terhîb ve kendüsü te'dîb olmak bâbında hükm-i şerîfim virilmek recâsına vâkı' hâli bi'l-iltimâs arz eylediğin ecilden merkûm Halîl mahallinde zâbiti ma'rifetiyle ahz ve İnöz Kal'ası'na kal'a-bendi fermânım olmağın, imdi sen ki mevlânâ-yı mûmâ ileyhsin, zâbiti ma'rifetiyle merkûm Halîl'i mahallinde ahz ve sâ'irini terhîben ve kendüsünü te'dîben kal'a-i mezbûreye irsâl ve îsâl eyleyesin. Ve sen ki dizdâr-ı merkûmsun, vüsûlünde mezbûru habs ve kal'a-bend eyleyüp bilâ-emr-i şerîf ıtlâkından tehâşî ve mücânebet ve kal'a-bend olduğunu Der-aliyyeme inhâ ve iş'âra mübâderet eylemen bâbında.

Fî evâsıt-ı N (Ramazân) sene 1204.

Ber-mantûk emr-i âlî zâbiti ma'rifetiyle merkûm vüsûl ve kal'a-bend olunduğunu nâtik İnöz Kal'ası Dizdârının vârid olan arzının mefhûmu bâ-fermân-ı âlî şerh virildi.

Fî 26 Z (Zi'l-hicce) sene 1204.

İtlâkiçün emr yazılmışdır.

Fî evâhir-i S (Safer) sene 1205.

[s.134/2]

Boğaz Hisârları Muhâfız Vezîrim İzzet Mehmed Paşa'ya hüküm ki, Kilidü'l-bahir Kal'ası mütevellîsi Mehmed nâm kimesne kendü hâlinde olmayup ol tarafda mukîm büyük (?) İspanya Konsolosu vekîlini ve hizmetkârını ba'zı vâhî bahâne ve bilâ-cürm darb ve hetk-i ırz etmekle konsolos-ı mersûm dahi merkûmun o makûle ta'addîyâtından kendüyi tahlîs için Âsitâne-i aliyyeme gelüp mütevellî-i mezbûrun konsolos-ı mersûma ol vechle olan ta'addîyâtı Boğaz hisârları zâbiti tarafından dahi bundan akdemce inhâ olduğuna binâ'en Devlet-i aliyyemle İspanya Devleti beyninde der-kâr olan musâfât ve dostluğa münâfi mütevellî-i mezkûrun bu makûle hareketi te'dîbi muktezâ olduğu Âsitâne-i aliyyemde mukîm İspanya elçisi hutimet avâkıbuhû bi'l-hayr memhûr takrîriyle inhâ ve inâyet istid'â eylediğine

binâ'en mütevellî-i merkûmun ve li-ecli't-te'dîb Limni Cezîresi'ne çavuş mübâşeretiyle nefy ü iclâsı bâbında işbu sene-i mübâreke evâhir-i Şa'bân'ında emr-i şerîfim sâdır olmuş idi. El-hâletü hâzihî elçi-i mûmâ ileyhî Der-aliyyeme takdîm eylediği bir kıt'a takrîr kâğıdında mütevellî-i merkûm orman yerinden hareket etmediğine ibtinâen konsolos-ı mersûm dahi Boğaz hisârlarına giremeyüp fîmâ-ba'd bu misillü hâlâtın devleteyn beyninde adem-i vukû'u zımnında mütevellî-i mezbûrun bilâ-tehîr mahall-i menfâsına irsâl birle te'dîb olunmasını inhâ ve bu bâbda mukaddemâ sâdır olan emr-i şerîfimin ta'addîsini istid'â etmekle sen ki vezîr-i müşârun ileyhsin, mukaddemâ sâdır olan emr-i şerîfim mücebince serî'an menfâsına irsâl husûsuna ihtimâm ü dikkat olunmak fermânım olmağın imdi sen ki vezîr-i müşârun ileyhsin, mukaddemâ sâdır olan emr-i şerîfim mücebince mütevellî-i merkûmu ma'rifetin ve Dîvân-ı hümayûnum çavuşlarından mübâşir ta'yîn olunan () çavuş zîde kadruhû mübâşeretiyle mahall-i menfâsı olan Limni'ye bilâ-tevakkî serî'an irsâl ve menfiyyen meks ve ikâmeti husûsuna i'lâm ve tenfîz-i emr-i şerîfime ihtimâm ü dikkat eylemen bâbında.

Fî evâsıt-ı N (Ramazân) sene 1204.

İtlâkiçün emr yazılmışdır.

Fî evâhir-i Za (Zi'l-ka'de) 1204.

[s.134/3]

Şam-ı Şerîf Mollâsına ve zikr-i âtî râhibin bulunduğu mahallin kâdîsıyla Avret Adasının tâbî' olduğu kazânın kâdîsına hüküm ki, İstanbul ve tevâbi'i Rum Patriki Der-aliyyemde mukîm cemâ'at-i metropolidân rikâb-ı hümayûnuma mühürlü arz-ı hâl gönderüp Şam-ı Şerîf mütemekkinlerinden Tekfuruz nâm râhib kendü hâlinde olmayup vazîfesi olmayan umûra sülûk ve âyînlerine mugâyir nice harekât-ı nâ-ber-câye tasaddî idüp vücûhla sezâ-vâr-ı tedîb ve gûş-mâl olduğu taraflarına ifâde eylediklerin bildürüp râhib-i mesfûr Şam-ı Şerîf ve havâlîlerine ve sâ'ir her ne mahallde bulunur ise yasakçı ma'rifetiyle ahz ve li-ecli't-te'dîb ıslâh-ı nefis idinceyedek Avret Adası'na nefy ve cezîre-bend olunup itlâkı husûsu memhûr arz-ı hâlleriyle istid'â olunmadıkça itlâkına müsâ'ade olunmamak bâbında emr-i şerîfim recâ etmeleriyle vech-i meşrûh üzre cezîre-bend olunmak bâbında. Fî evâhir-i N (Ramazân) sene 1204.

[s.134/4]

Rumili Vâlisine ve Şehrköy Nâ'ibine ve Dimetoka Kal'ası Dizdârına hüküm ki,
 Seyyidetü'l-muhadderât ikliîletü'l-muhâssanât, tâcü'l-mestûrât hem-şîre-i
 muhteremem olan Bîcân Sultân dâmet ismetuhânın ber-vech-i mâlikâne uhdesinde
 olan Şehrköy Kasabası sâkinlerinden Küçük Süleymân Bey ve Hâcî Ahmed nâmân
 müfsidler kendü hâllerinde olmayup tagallüb sûretinde kazâ-i mezkûru zîr-i deste
 olup re'âyâ tecrîm ve tekdîr itmek sevdâsıyla başlarına eşkıyâ makûlelerini cem' ve
 istishâb ve hilâf-ı rızâ harekât-ı nâ-ber-câye tasaddî birle mâl-ı cizye-i mîrîyeye ve
 mâl-ı mukâta'a-i âdiyyenin el-ân tâ'tîl ve te'hîrine bâdî olmalarıyla merkûmların
 sürûr ve mazarratları fukarâ ve zu'efâ üzerlerinden men' ü def' te'dîb ve ıslâh-ı nefis
 olmalarıçün Dimetoka Kal'ası'na kal'a-bend olunmak bâbında sen ki vezîr-i müşârun
 ileyhsin, sana hitâben emr-i şerîfîm sudûrunu sultân müşârun ileyhânın kethüdâsı
 Hâcegân-ı dîvân-ı hümayûnumdan Ahmed zîde mecduhû bâ-takrîr istid'â etmekle
 sen ki vezîr-i müşârun ileyhsin, vech-i meşrûh üzre merkûmân Süleymân'ın ve Hâcî
 Ahmed'in ıslâh-ı nefis idiceyedek Dimetoka Kal'ası'na irsâl ve kal'a-bend olunmaları
 fermânım olmağın imdi siz ki vezîr-i müşâr ve mevlânâ-yı mûmâ ileyhimâsız, ber-
 vech-i muharrer merkûmânın te'dîb ve ra'yyet fukarâsının te'mîni zımnında
 merkûmânı ahz ve Dimetoka Kal'ası'na irsâl eyleyesiz. Ve sen ki dizdâr-ı
 merkûmsun, vüsûllerinde merkûmânı kal'a-i mezbûreye vaz' ve kal'a-bend idüp
 bilâ-emr-i şerîf itlâk ve firârlarından hazer ve mücânebet ve vüsûl ve kal'a-bend
 olunduklarını Der-aliyyeme i'lâma müsâra'at eylemen bâbında.

Fî evâhir-i N (Ramazân) sene 1204.

*Serî'an mahall-i menfâsına irsâliçün bulundukları mahallin kâdîsına hitâben başka
 ve tenezzüh-i kat' (?) içün evâmir-i aliyye yazılmışdır.*

Fî evâhir-i Za (Zi'l-ka'de) sene 1204.

S:135**[s.135/1]**

Limni Cezîresi Nâ'ibine hüküm ki,

Silivri sükkânından Usta-oğlu İbrâhîm ve Baltacı-oğlu Hüseyin nâm kimesneler şehir
 kethüdâlığı dâ'iyyesiyle kazâ-i mezbûrede ba'zı nâ-ber-câye harekâta ibtidârlarına
 binâ'en bundan akdem li-ecli't-te'dîb merkûmân bâ-fermân-ı âlî cezîre-i mezbûreye

nefy ü iclâ olunmuşlar idi. El-hâletü Der-aliyyemde hubûbât nâzırı ve Mekke-i Mükerreme pâyesi olan Keçeci-zâde Mevlânâ Sâlih zîdet fezâ'ilühûnun Der-aliyyeme takdîm eylediği bir kıt'a takrîri mefhûmunda merkûmân fîmâ-ba'd hilâf-ı rızâ hareket ve der-kâr-ı ihtikârûn gibi mürûr u ubûr iden ...? muvahhidîne ızrâr iden hancı ve Etmekçi ve sâ'ir esnâf makûlesi olanların umûrlarına müdâhale etmeyüp ve vâride olan evâmîr-i aliyyeme inkıyâd ve itâ'at ve hükkâm şer'e kemâl-i mutâva'at eylemesi şartıyla ıyâl u evlâdlarına terahhümen cürmleri afv ıtlâk olunmaları bâbında emr-i şerîfîm sudûrunu istid'â etmekle evlâd u ıyâllerine terahhümen merkûmân İbrâhîm ve Hüseyin'in afv ve ıtlâkları fermânım olmağın imdi sen ki mevlânâ-yı mûmâ ileyhsin, merkûmânın şürût-ı mezkûre ile cürmleri afv olunmağla kayd-ı nefyden ıtlâk ve sebîlleri tahliyye mübâderet eylemen bâbında.

Fî evâhir-i N (Ramazân) sene 1204.

[s.135/2]

Çerkeş Kazâsı Nâ'ibine ve Dîvân-ı hümayûnum çavuşlarından bundan akdem zikr-i âtî müftiyi mahall-i menfâsına tesyîre mübâşir ta'yîn olup kable itmâmü'l-me'mûriye avdet ve bu def'a te'dîbe emr ve me'mûresi zımınında ric'at itdirilen çavuş zîde kadruhûya hüküm ki,

Bundan akdem Çerkeş Nâ'ibi olan () nâm nâ'ibin hilâf-ı marzî harekâtı inhâ olunduğuna mebnî bi'l-fi'l Şeyhü'l-islâm ve Müfti'l-enâm olan Hamîdî-zâde Mevlânâ Mustafa edâmallâhu te'âlâ fezâ'ilühûnun işâretleri mücebince Sinob'a nefy ü iclâsı bâbında işbu sene-i mübâreke evâhir-i Receb'inde sâdır olan emr-i şerîfîm sen ki çavuş-ı merkûmsun, seninle mahalline lede'l-vürûd nâ'ib-i merkûm bermûceb-i emr-i âlî mahall-i menfâsına gönderilmeksizin i'tâ olunan arz ve mahzâr ile âvdet eylemişsin. Bâ-işâret-i Şeyhü'l-islâmî nâ'ib-i merkûmun nefyi bâbında emr-i şerîf sâdır olmuş idi. Menfâsına gönderilmemesi mahz-ı kabz ve sen ki çavuş-ı merkûmsun, senin kable itmâmî'l-me'mûriye avd ...? ibret-i töhmet olmağla serî'an varup nâ'ib-i sâbık-ı mezbûru mukaddemâ sâdır olan emr-i şerîfîm mücebince Sinob'a nefy ü iclâyâ mübâderet eylemen fermânım olmağın imdi sen ki Çerkeş Nâ'ibi mevlânâ-yı mûmâ ileyhsin, nâ'ib-i sâbık merkûmu mukaddemâ bâ-işâret-i Şeyhü'l-islâmî sâdır olan emr-i şerîfîm mücebince çavuş-ı merkûm mübâşeretiyile serî'an ve âcilen Sinob'a nefy ve îsâline mübâderet ve tenfiz emr-i şerîfime mezîd

ikdâm ve dikkat ve ser-mû kusûr ve rehâvet vukû'yla mahall-i menfâsına irsâlinde tekâsül ve batâ'et gûne hareketi tecvîz ile mübtelâ-yı akab-ı şedîd-i hüsv-ânem olmakdan be-gâyet tehâşî ve mücânebet eylemen bâbında.

Fî evâsıt-ı N (Ramazân) sene 1204.

İtlâk olmuştur.

Fî evâ'il-i M (Muharrem) sene 1205.

[s.135/3]

Karacaviran Kazâsı Nâ'ibine ve Dîvân-ı hümayûnum çavuşlarından bundan akdem zıkr-i âtî müftiyi mahall-i menfâsına tesyîre mübâşir ta'yîn olup kabl itmâmü'l-me'mûriyye avdet ve bu def'a te'dibe emr-i me'mûresi zımnında ric'at itdirilen () çavuş zîde kadruhûya hüküm ki,

Bundan akdem Karacaviran Nâ'ibi olan () nâm nâ'ibin hilâf-ı marzî harekâtı inhâ olunmağla bi'l-fi'l Şeyhü'l-islâm ve Müftî'l-enâm olan Hamîdî-zâde Mevlânâ Mustafa edâmallâhu te'âlâ fezâ'ilühûnun işâretleri mücebince Sinob'a nefy ü iclâsı bâbında işbu sene-i mübâreke evâhir-i Receb'inde sâdır olan emr-i şerîfim sen ki çavuş-ı merkûmsun, seninle mahalline lede'l-vürûd nâ'ib-i merkûm ber-müceb-i emr-i âlî mahall-i menfâsına gönderilmeksizin agrâzı şâmil i'tâ olunan arzlar ve mahzar ile avdet eylemişsin. Senin nâ'ib-i mezbûru mahall-i menfâsına isrâ etmeksizin kabl itmâmü'l-me'mûriyye avdet eylemen mücib-i töhmet olmağla serî'an varup nâ'ib-i sâbık mezbûru bâ-ışâret-i Şeyhü'l-islâmî mukaddemâ sâdır olan emr-i şerîfim mücebince Sinob'a nefy ü iclâyâ mübâderet eylemen fermânım imdi sen ki Karacaviran Nâ'ibi mevlânâ-yı mûmâ ileyhsin, nâ'ib-i sâbık merkûmu mukaddemâ bâ-ışâret Şeyhü'l-islâmî sâdır olan emr-i şerîfim mücebince çavuş-ı merkûm mübâşeretiyle serî'an ve âcilen Sinob'a nefy ü iclâyâ hâlâtını istihsâle müsâra'at birle tenfiz emr-i şerîfime mezîd i'tinâ ve dikkat ve ser-mû kusûr ve rehâvet vukû'yla münâfi-i rızâ mahall-i mefâsına irsâlinde batâ'et gûne hareket-i tecvîz ile mübtelâ-yı akab-ı şâhâne olmakdan tehâşî ve mücânebet eylemen bâbında.

Fî evâsıt-ı N (Ramazân) sene 1204.

İtlâkiçün emr yazılmışdır.

Fî evâ'il-i S (Safer) sene 1205.

S:136**[s.136/1]**

Hâlâ Karahisar-ı şarki Nâ'ibi Mevlânâ Seyyid Abdullâh ve Kütahya Nâ'ibi Mevlânâ () zîde ilmuhümâyâ hüküm ki,

Anadolu'nun sol kolundan asker süricisi olan dergâh-ı mu'allâm kapucubaşlarından bostâncıbaşı-i esbâk Hasan dâme mecduhû tarafından bu def'a Der-sa'âdetime vârid olan tahrîratda sürici-i mûmâ ileyh hâmil olduğu ...? ile Karahisar-ı şarkiye vârid ve muktezâ-yı me'mûriyyeti îfâyâ bezl-i mechûd eyledikde Karahisar-ı şarki Sancağı'ndan Anapa'ya ser-askerî ma'îyyetine müretteb olan üç bin nefer askerin ihrâcına kurâ-i merkûm kazâları ahâlîleri müte'ahhid olup ancak Karahisar-ı şarki kâdîsı olan Taban-zâde Süleymân nâm mürtekb kemâl-i tama'ından nâşî asâkir-i mezkûrenin uhrâsiçün i'lâm i'tâsında bin gurus mütâlebesiyle almadıkça i'lâm virmem deyü izhâr-ı sûver-i huzzâr (?) ta'annüd birle ihtilâli mûcib harekâta cesâret eylediği tahrîr ve inhâ olunmağla li-ecli't-te'dîb Kütahya'ya nefy ü iclâsı bâbında emr-i şerîfîm sudûrunu bi'l-fi'l Şeyhü'l-islâm ve Müfti'l-enâm olan Hamîdî-zâde Mevlânâ Mustafa edâmallâhu te'âlâ fezâ'ilühû işâret etmeleriyle işâretleri mûcebince merkûm Süleymân'ın çavuş mübâşeretiyle Kütahya'ya nefy ü iclâsı fermânım olmağın imdi sen ki Karahisar-ı şarki Nâ'ibi mevlânâ-yı mûmâ ileyhysin, kazâ-i merkûm Tabân-zâde Süleymân li-ecli't-te'dîb ta'yîn olunan Dîvân-ı hümâyûnum çavuşlarından () çavuş zîde kadruhû mübâşeretiyle mevlânâ-yı müşârun ileyhîn işâretleri mûcebince Kütahya'ya nefy ü iclâyâ müsâra'at ve sen ki Kütahya Nâ'ibi mevlânâ-yı mûmâ ileyhysin, vüsûlünde menfiyyen Kütahya'da meks ve ikâmet itdirüp bilâ-emr-i şerîf itlâk ve mahall-i âhara hareketine irâ'et-i ruhsat mücânebet ve vüsûl ve ikâmetini çavuş-ı merkûm ile Der-sa'âdetime inhâ ve iş'âra mübâderet eylemen bâbında.

Fî evâhir-i N (Ramazân) sene 1204.

Karahisar tarafından Niksar cânibine râhî olduğu Karahisar-ı şarki kâdîsının ve Niksar'a lede'l-vürûd Âsitâne tarafına firâr eylediğini nâtık Niksar Kâdîsı'nın vârid olan i'lâmının mefhûmu bâ-fermân-ı âlî şerh virildi.

Fî 16 Z (Zi'l-hicce) sene 1204.

Bâ-işâret-i aliyye itlâk olmuştur.

Fî evâ'il-i Z (Zi'l-hicce) sene 1204.

[s.136/2]

Çavuşbaşı Ağaya ve Lefkoşa Nâ'ibine hüküm ki,

Hâlâ Kapudân-ı deryâ düstûr-ı vezîrim Hüseyin Paşa iclâluhûnun sâbıkâ kapu kethüdâsı olan Giridli Mustafa münâfî-i resm-i sarrâfda kapu kethüdâlığı evânında mürettebât-ı donanma-yı hümayûnumu ve adalardan matlûb ehl-i zimmet mellâhların ba'zısını birle kat' ve müşârun ileyhın haddî olmayarak akçesin ahz ve bunun emsâli zîr ...? nice mekârihe cesâret ve tama'-ı hama meyl ve rağbet ile umûr-ı mühimmenin ihtilâlini mûcib olup evzâ' tasaddî eylediği tahkîk-gerde-i şehir-yâr-ânem olup şeref-yâfte-i sudûr olan hatt-ı hümayûn-ı şevket-makrûnum mücebince merkûm Mustafa'nın kendüyi te'dîb ve emsâlini ter'îb ve terhîb zımnında Dîvân-ı hümayûnum çavuşu mübâşeretiyle Kıbrıs Cezîresi'ne nefy ü iclâsı husûsuna irâde-i pâdişâhânem ta'alluk etmeğin imdi sen ki çavuşbaşı-i mûmâ ileyhısın, mezkûr Mustafa'yı ta'yîn olunan () çavuş zîde kadruhûya terfîk ve li-ecli't-te'dîb Kıbrıs Cezîresi'ne nefy ü iclâyâ mübâderet eyleyesin. Ve sen ki mevlânâ-yı mûmâ ileyhısın, vüsûlünde mezkûru cezîre-i mezbûrede menfiyyen meks ve ikâmet itdirüp bilâ-emr-i şerîf itlâk ve mahall-i âhara hareketine irâ'et-i ruhsatdan tehâşî ve mücânebet ve vüsûl ve ikâmetini çavuş-ı merkûm ile Der-aliyyeme i'lâma müsâra'at eylemen bâbında.

Fî evâsıt-ı N (Ramazân) sene 1204.

Ber-mûceb-i emr-i âlî merkûm menfiyyen meks ve ikâmet itdirildiğini nâtik Lefkoşa Nâ'ibinin vârid olan i'lâmının mefhûmu bâ-fermân-ı âlî şerh virildi.

Fî 25 Za (Zi'l-ka'de) sene 1204.

Itlâk olmuşdur.

Fî evâ'il-i S (Safer) sene 1205.

[s.136/3]

Merzifon ve Sivas Kādîlarına hüküm ki,

Anadolu'nun sol kolundan asker süricisi olan dergâh-ı mu'allâm kapucubaşlarından bostâncıbaşı-i esbâk Hüseyin dâme mecduhû tarafından bu def'a Der-sa'âdetime vârid olan tahrîrâtda Merzifon Kazâsından sefer-i hümayûnum için tertîb ve tahrîr olunan üç yüz nefer yeniçeri asâkirinden hâlâ Merzifon müftîsi olan Ahmed celb-i mâl dâ'iyyesiyle hilâf-ı emr ve rızâ beher neferden ellişer guruh ahz birle serdâr

bayrağını fakat altmış nefer ile irsâline mücâseret ve ihtilâl-i beldeyi mûcib harekâta mübâderet eylediği tahrîr ve inhâ olunmağla müftî-i mezbûr Ahmed'in Sivas'a nefy ü iclâ ile ihtilâl-i beldenin def'î için emr-i şerîfîm sudûrunu bi'l-fi'l Şeyhü'l-islâm ve Müftî'l-enâm olan Hamîdî-zâde Mevlânâ Mustafa edâmallâhu te'âlâ fezâ'ilühû işâret etmeleriyle işâretleri mûcebince merkûm Ahmed'in çavuş mübâşeretiyle Sivas'a nefy ü iclâsı fermânım olmağın imdi sen ki Merzifon Kādîsı mevlânâ-yı mûmâ ileyhysin, ihtilâl-i beldenin def'î zımında müftî-i merkûm ta'yîn olunan Dîvân-ı hümayûnum çavuşlarından () çavuş zîde kadruhû mübâşeretiyle mevlânâ-yı müşârun ileyhîn işâretleri mûcebince Sivas'a nefy ü iclâyâ mübâderet ve sen ki Sivas Kādîsı mevlânâ-yı mûmâ ileyhysin, vüsûlünde müftî-i merkûmu Sivas'da menfîyyen meks ve ikâmet itdirüp bilâ-emr-i şerîf itlâk ve mahall-i âhara hatve vâhîde tecâvüzüne irâ'et-i ruhsatdan hazer ve mücânebet ve vüsûl ve ikâmetini çavuş-ı merkûm ile Dersa'âdetime i'lâm ve inhâyâ müsâra'at eylemen bâbında.

Fî evâhir-i N (Ramazân) sene 1204.

İşbu emr-i âlî mübâşiri çavuş yediyle mahalline lede'l-vürûd müftî-i mûmâ ileyh imtisâlen ve mübâşiri ile hareket ve mahall-i menfâsına azîmet eylediği Merzifon Kādîsı'nı ve müftî-i mûmâ ileyh ber-mantûk-ı emr-i münîf menfîyyen meks ve ikâmet itdirildiğini Sivas Kādîsı'nın vârid olan i'lâmının mefhûmu bâ-fermân-ı âlî şerh virildi.

Fî 28 Z (Zi'l-hicce) sene 1204.

Bâ-işâret-i aliyye itlâkiçün emr-i âlî yazılmışdır.

Fî evâ'il-i M (Muharrem) sene 1205.

S:137

[s.137/1]

Bursa Mollâsına ve hâlâ rikâb-ı hümayûnumda çavuşbaşı olan Mîr Mehemmed Sa'îd dâme mecduhûya hüküm ki,

Kapan tüccârlarından Hâcî Mustafa nâm kimesnenin sefînesine Bergos'dan tahmîl olunan zahîreyi Anadolu cânibine ve mahall-i âharaya fûrûht için sefîne-i merkûme re'îsine merkûm Mustafa'nın gönderdiği mektûbu bu def'a ele gidüp merkûmun hıyâneti re'îs-i mezkûre yazdığı mektûbu mefhûmundan müstebân ve bu misillülerin kendüyi te'dîb ve emsâlini terhib lâzımeden idüğü ...? an el-beyân olmağla merkûm

Hâcî Mustafa'nın li-ecli't-te'dîb çavuş mübâşeretiyle Burusa'ya nefy ü iclâsı fermânım olmağın imdi sen ki çavuşbaşı-i mûmâ ileyhsin, merkûm Hâcî Mustafa tarafından mahbûs olmağla Dîvân-ı hümayûnum çavuşlarından ta'yîn olunan () çavuş zîde kadruhûya terfîk ile li-ecli't-te'dîb Burusa'ya nefy ü iclâyâ müsâra'at ve sen ki mevlânâ-yı mûmâ ileyhsin, vüsûlünde merkûmu Burusa'da menfiyyen meks ve ikâmet itdirüp bilâ-emr-i şerîf itlâk ve mahall-i âhara hareketine irâ'et-i ruhsatdan mübâ'adet ve vüsûl ve ikâmetini çavuş-ı merkûm ile Der-sa'âdetime inhâ ve iş'âra mübâderet eylemen bâbında.

Fî evâhir-i N (Ramazân) sene 1204.

Ber-mûceb-i emr-i âlî menfiyyen meks ve ikâmet itdirildiğini nâtık Burusa Kādîsı'nın vârid olan i'lâmının mefhûmu bâ-fermân-ı âlî şerh virildi.

Fî 7 L (Şevvâl) sene 1204.

İtlâkiçün emr yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı Za (Zi'l-ka'de) sene 1204.

[s.137/2]

İznikmid Kādîsına ve Nâ'ibine hüküm ki,

Bundan akdem Bükreş cânibinden avdet idüp Der-aliyyemde Elçi Hânı'nda sâkin olan Süleymân Paşa Delil-başısı Hâcî Hasan nâm kimesne kendü hâlinde olmayup ba'zı nâ-hem-vâr hareketine binâ'en bundan akdem bâ-fermân-ı âlî li-ecli't-te'dîb kazâ-i mezbûre nefy ü iclâ olunmuşıdı. El-hâletü hâzihî merkûm ıslâh-ı nefis idüp mağdûriyyeti nümâyân olduğunu bâ-arz-ı hâl inhâ ve nefyden afv ve itlâk olunmak bâbında emr-i şerîfim sudûrunu istid'â etmekle eyyâm-ı mübârekeye hürmeten fîmâ-ba'd kendü hâlinde olmak şartıyla itlâkı fermânım olmağın imdi sen ki mevlânâ-yı mûmâ ileyhsin, merkûm Hâcî Hasan'ın ber-vech-i meşrûh cürmü afv olunduğu ma'lûmun oldukda vüsûl-ı emr-i şerîfimde merkûmu nefyden itlâk ve sebîlin tahliyeye mübâderet eylemen bâbında fermân-ı âlî-şânım yazılmışdır.

Fî evâ'il-i L (Şevvâl) sene 1204.

[s.137/3]

Erzurum Vâlisine ve Erzurum Kādîsına ve Samsun Nâ'ibine hüküm ki,
 Anadolu'nun sol kolundan asker sürücisi olan bostâncıbaşı-i esbâk dergâh-ı mu'allâm kapucubaşlarından el-Hâc Hüseyin dâme mecduhû tarafından bu def'a Der-sa'âdetime vârid olan tahrîrâtında sürici-i mûmâ ileyh muktezâ-yı me'muriyyeti üzre hâmil olduğu hatt-ı hümayûn-ı şevket-makrûnumu ve mektûb-ı Şeyhü'l-islâmî Tatar ile Erzuruma irsâl ve mahkemede feth ve kırâ'at ve mazmûn-ı münîfi cümleye i'lân ve işâ'at olundukda belde-i mezkûrede vâkî' bi'l-cümle ulemâ ve müfti ve müderris ve sâ'ir ahâlî her vechle itâ'at idüp ancak Erzurum sâkinlerinden zümre-i ulemâdan Karacehtim-zâde İsmâ'îl Efendi (?) demekle ma'rûf müfsid kendü hâlinde olmayup mu'în-i eşkiyâ ve mest-i müdâm olmağla cümle kendüden âciz olduklarından mâ'adâ müfsid-i merkûm mahkemede istintâk-ı fetvâ-yı şerîfe ve istihzâ-yı hatt-ı hümayûn ma'delet-makrûnumu mûcib olur etvâr-ı nâ-şâyesteye cesâret etmekle müfsid-i merkûm cümle ittifâkı ve sen ki vezîr-i müşârun ileyhsin, tarafından bî-addleri ile sâ'ire mûcib-i ibret olmakîçün Erzurum'dan ihrâc ve Kars tarafına irsâl olunduğu tahrîr ve iş'âr olunmuş mezkûr Karacehtim-oğlu İsmâ'îl istintâk-ı fetvâ-yı şerîfe ve istihzâ-yı hatt-ı hümayûn eyleyen şakâvet-pîşe olmağla katle bedel ismini defter-i ulemâdan hakk ve Samsun'a mü'ebbeden nefy ile te'dîb olunmak için emr-i şerîfim sudûrunu bi'l-fi'l Şeyhü'l-islâm ve Müftî'l-enâm olan Hamîdî-zâde Mevlânâ Mustafa edâmallâhu te'âlâ fezâ'ilühû işâret etmekle işâretleri mûcebince merkûm İsmâ'îl'in mü'ebbeden Samsun'a nefy ü iclâsı fermânım olmağın imdi siz ki vezîr-i müşâr ve Erzurum Kādîsı mevlânâ-yı mûmâ ileyhimâsız, merkûm İsmâ'îl'in katle bedel ismi cerîde-i ulemâdan hakk ve ümmî ve mevlânâ-yı müşârun ileyhin işâretleri mûcebince mü'ebbeden Samsun'a nefy ü iclâsı husûsuna irâde-i aliyyem ta'alluk eylediği ma'lûmunuz oldukda ber-vech-i meşrûh merkûm İsmâ'îli ma'rifetiniz ile Samsun'a nefy ü iclâyâ mübâderet ve sen ki Samsun Nâ'ibi mevlânâ-yı mûmâ ileyhsin, vüsûlünde merkûmu mü'ebbeden Samsun'da menfiyyen meks ve ikâmet itdirüp bilâ-fermân ıtlâk ve mahall-i âhara hatve-i vâhîde harekete irâ'et-i ruhsatdan hazer ve mucânebet ve vüsûl ve ikâmetini Der-sa'âdetime inhâya müsâra'at eylemen bâbında.

Fî evâsıt-ı N (Ramazân) sene 1204.

İşâret-i bâ-hatt-ı hümayûn ve Şeyhü'l-islâmî inhâsı ikâ olunarak afv ve ıtlâkiçün emr-i âlî yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı Ca (Cemâziye'l-evvel) sene 1206.

[s.137/4]

Varna Kādîsına ve Yeniçeri Zâbitine hüküm ki,
Hizmet-kâr makûlesinden Mustafa nâm kimesne hadîdü'l-lisân ve kendü hâliyle meşgûl olmadığından başka dâ'imâ müstemirren ...? olan ma'raziyyetini mürtekib bî-edeb makûlesi olduğu bi'l-inhâ te'dîbât-ı lâıykası icrâsıyla sâ'ire mûcib-i ibret olunması istid'â olunmağla kendüsünü te'dîben ve emsâllerini terhîben merkûmun Varna cânîbine nefy ü iclâsiçün siz ki mevlânâ ve yeniçeri zâbiti mûmâ ileyhimâsız, size hitâben emr-i şerîfim sudûrunu hâlâ rikâb-ı hümayûnumda sekbânbaşı olan Ömer dâme mecduhû bâ-takrîr istid'â etmekle vech-i meşrûh üzre ocakdan mübâşir ma'rifetiyle merkûmun nefy ü iclâsı fermânım olmağın imdi siz ki mevlânâ ve yeniçeri zâbiti mûmâ ileyhimâsız, merkûm ocakdan ta'yîn olunan () zîde kadruhû ile irsâl olmağla vüsûlünde merkûmu Varna'da menfiyyen meks ve ikâmet itdirüp bilâ-emr-i şerîf itlâk ve firârından ve bir hatve mahall-i âhara hareketine irâ'et-i ruhsatdan hazer ve mûcânebet ve vüsûlünü Der-aliyyeme inhâya müsâra'at eylemen bâbında.

Fî evâ'il-i L (Şevvâl) sene 1204.

S:138

[s.138/1]

Bursa Kādîsına ve İznik Nâ'ibine hüküm ki,
Bursa müderrislerinden Azebânî-zâde Musatafa nâm kimesne hîle ve tezvîr ile ma'rûf nice ef'âl-i kabîhayı irtikâb ile mevsûf olup bu def'a lâ'in-i an asl (?) mâdde zımnında meclîs-i şer'den sudûru lâıyık olmayan kelimât-ı nâ-ber-câye ictisâr ve şerî'at-ı mutahharayı tahkîr gûne hâlâta ibtidâr ve kendüye ...? olundukda kat'â râğbet etmeyüp ef'âl şenî'asında ısrâr ve şân-ı ulemâyâ mûris-i şe'n (?) olacak kazâsına ibtidâr eylediği beyânıyla ıslâh-ı nefis içün nefy ü iclâsı bâbında emr-i şerîfim sudûru sen ki Burusâ Kādîsı mevlânâ-yı mûmâ ileyhsin, bu def'a Der-sa'âdetime vârid olan i'lâmında istid'â olunmağla ber-mûceb-i i'lâm ihtilâl-i devlet

ve hetk-i ikdâm-ı dîn şerî'atde ısrâr ve gürûh-ı ulemâ ve müderrisîn Burusa'dan def'-i âriçün mezbûrun ismi defter-i müderrisînden hakk ve İznik'e nefy ü iclâsiçün emr-i şerîfim sudûrunu bi'l-fi'l Şeyhü'l-islâm ve Müfti'l-enâm olan Hamîdî-zâde Mevlânâ Mustafa edâmallâhu te'âlâ fezâ'ilühû işâret etmeleriyle işâretleri mûcebince çavuş mübâşeretiyle nefy ü iclâsı fermânım olmağın imdi sen ki Burusa Kādîsı mevlânâ-yı mûmâ ileyhsin, merkûm Azebânî-zâdenin gürûh-ı ulemâ ve müderrisîn Burusa'nın şânlarını ...? vikâyeten ismi cerîde-i müderrisînden hakk ve imhâ olunduğu ma'lûmun oldukda merkûmu Dîvân-ı hümayûnum çavuşlarından ta'yîn olunan () çavuş zîde kadruhû ile mevlânâ-yı müşârun ileyhın işâretleri mûcebince li-eclî't-te'dîb İznik'e nefy ü iclâyâ müsâra'at eyleysin. Ve sen ki İznik Nâ'ibi mevlânâ-yı mûmâ ileyhsin, vüsûlünde merkûmu menfiyyen meks ve ikâmet itdirüp bilâ-emr-i şerîf itlâk ve mahall-i âhara hatve-i vâhide hareketine irâ'et-i ruhsatdan mübâ'adet ve vüsûlünü çavuş-ı merkûm ile Der-sa'âdetime inhâya müsâra'at eylemen bâbında.

Fî evâ'il-i L (Şevvâl) sene 1204.

Ber-mantûk emr-i münîf mevlânâ-yı mûmâ ileyhın menfiyyen meks ve ikâmet itdirildiğini nâtik İznik Nâ'ibinin vârid olan i'lâmının mefhûmu bâ-fermân-ı âlî şerh virildi.

Fî 14 L (Şevvâl) sene 1204.

Bâ-işâret-i aliyye itlâkiçün emr yazılmışdır.

Fî evâhir-i S (Safer) 1205.

[s.138/2] **Terkîn**

Amasya Kādîsına ve Yeniçeri Zâbitine ve Mütessellimine ...? ve vüçûh-ı belde ve iş erleri ve Tokad Kal'ası Dizdârına hüküm ki,

Anadolu'nun sol kolundan sevk-i asâkire me'mûr olan dergâh-ı mu'allâm kapucubaşlarından Hüseyin dâme mecduhû tarafından bu def'a der-bâr-ı şevket-karârıma vârid olan tahrîrâtdan bir mâddenin hilâf-ı mefhûmunda Amasya Kazâsı'nda sâkin Hâcîbaşı el-Hâc Hamîd dimekle ma'rûf kimesne mukaddemâ kışlak bayrağı küşâd etmişiken yine sarup bu âna kadar mahall-i me'mûrîne (?) hareket etmediğinden fazla bu def'a me'mûr olan Ser-turnayî Amasya Kazâsı'na vürûd ile hâsıl olduğu emr-i âlî kırâ'at olunur iken merkûm Hâcî Hamîd harekât-ı nâ-hem-vâre cesâret eylediği derc ve iş'âr olunmağla husûs-ı mezbûr hâlâ rikâb-ı hümayûnumda

sekbânbaşı olan iftihârü'l-emâcid ve'l-ekârim Ömer dâme mecduhûdan isti'lâm olundukda merkûm Hâcîbaşı el-Hâc Hamîd'in ber-vech-i muharrer adem-i itâ'at ve harekât-ı nâ-hem-vâre cesâretine binâ'en bu makûle fazâha cesâret idenlerin ibreten li'l-gayr tertîb-i cezâları iktizâ ider iken tertîb-i cezâsı bedeli kendüsünü te'dîb ve âharlarını terhîb için me'mûriyyete hâlâ ol tarafda olan Sa'dullâh ma'rifet ve mübâşeretiyle Tokad Kal'ası'na kal'a-bend olunmasıçün siz ki mevlânâ ve mütesellim ve yeniçeri zâbiti ve sâ'ir mûmâ ileyhimsiz, sizlere hitâben emr-i şerîfim sudûrunu i'lâm etmekle i'lâmı mücebince amel olunmak fermânım olmağın imdi siz ki mevlânâ ve mütesellim ve yeniçeri zâbiti ve sâ'ir mûmâ ileyhimsiz, ber-vech-i muharrer ma'rifetiniz ve mübâşir-i mûmâ ileyh ma'rifetiyle merkûmu ahz ve tertîb-i cezâsı bedeli kal'a-i merkûmeye irsâl ve tesyîri husûsuna ihtimâm ü dikkat eyleyesiz. Ve sen ki dizdâr-ı merkûmsun vüsûlünde merkûmu kal'a-i merkûmeye vaz' ve kal'a-bend eyleyüp bilâ-emr-i şerîf itlâk ve firârında be-gâyet hazer ve mücânebet vüsûl-ı kal'a olduğunu mübâşir-i mûmâ ileyh ile Der-aliyyeme tahrîr ve işâret eylemen bâbında.

Fî evâ'il-i L (Şevvâl) sene 1204.

Fîmâ-ba'd kendü hâlinde olmak şartıyla itlâkiçün emr-i şerîf yazılup işbu kayd bâ-emr-i âlî terkîn olmuştur.

Fî 13 M (Muharrem) sene 1205.

[s.138/3]

Limni Cezîresi Nâ'ibine hüküm ki,

Bundan akdem sû'-i ef'âline mebnî bâ-işâret-i Şeyhü'l-islâmî sudûr iden emr-i âlî-şânımla li-ecli't-te'dîb Limni Cezîresi'ne nefy ü iclâ olunan zümre-i kudâtın Bağdadî Seyyid Ömer'in bu def'a ıyâli tarafından takdîm olunan arz-ı hâlinde hâli perîşâniyyetlerinden bahisle merkûmun cezîre-i merkûmeden afv ve itlâk olunması husûsuna istirhâm inâyet olunmağla kabâyih-i mu'addelesinden ictinâb şartıyla afv ve itlâkı bâbında emr-i şerîfim sudûrunu bi'l-fi'l Şeyhü'l-islâm ve Müfti'l-enâm olan Hamîdi-zâde Mevlânâ Mustafa edâmallâhu te'âlâ fezâ'ilühû işâret etmeleriyle işâretleri mücebince itlâkı fermânım olmağın imdi sen ki mevlânâ-yı mûmâ ileyhysin, merkûm Bağdadî Ömer'in cerâyim-i güzeştesi afv olunduğu ma'lûmun oldukda

mevlânâ-yı müşârun ileyhın işâretleri mücebince şürût-ı mezkûre ile kayd-ı nefyden ıtlâk ve sebîlin tahliye mübâderet eylemen bâbında.

Fî evâ'il-i L (Şevvâl) sene 1204.

[s.138/4]

Berkofça Nâ'ibine hüküm ki,

Bundan akdem sû'-i ef'âline mebnî bâ-işâret-i Şeyhü'l-islâm sâdır olan emr-i şerîfimle li-ecli't-te'dîb Berkofça'ya nefy ü iclâ olunan Rumili muhızrlarımdan Muhzır Ebûbekir'in bu def'a ıyâli tarafından takdîm olunan arz-ı hâlinde hâl-i perîşânlıklarından bahisle afv ve ıtlâkı husûsunu istirhâm mu'anet-i sâbıka bir dahi irtikâb etmemek şartıyla afv ve ıtlâkı bâbında emr-i şerîfim sudûrunu bi'l-fi'l Şeyhü'l-islâm ve Müfti'l-enâm olan Hamîdî-zâde Mevlânâ Mustafa edâmallâhu te'âlâ fezâ'ilühû işâret etmeleriyle işâretleri mücebince ıtlâkı fermânım olmağın imdi sen ki mevlânâ-yı mûmâ ileyhın, merkûm Ebûbekir'in cezâ-yı güzêştesi afv olunduğu ma'lûmun oldukda mevlânâ-yı müşârun ileyhın işâretleri mücebince şürût-ı merkûm ile kayd-ı nefyden ıtlâk ve sebîli tahliye mübâderet eylemen bâbında.

Fî evâ'il-i L (Şevvâl) sene 1204.

[s.138/5] Terkîn

Çavuşbaşıya ve Magosa Kal'ası Dizdârına hüküm ki,

Hüdâvendigâr-ı sâbık cennet mekân firdevs-i âşiyân merhûm ve mağfûrunleh Sultân Abdülhamîd Hân tâbe serâhûnun imâret-i âmire ve hayrât-ı celîle-i sâ'iresi evkâfi mukâta'âtından Cezîre-i Mora'da vâkı' Balyabadra Mukâta'ası re'âyâlarından ba'zı müfsidler mukaddemâ Âsitâne'ye gelüp icrâ-yı arz zımnında belde sâkinlerinden ba'zı kesâna ifk ü iftirâ birle ihtilâl-i mukâta'adan hâlî olmayup mersûmlar vilâyetlerine avdet ve kendü hâlleriyle mukayyed olmak için tenbîh olundukda ba'zıları avdet ve içlerinden Harumetraki (?) ve Aranderba (?) ve Zaferi (?) nâm müfsidler ihtilâl-i mukâta'a ve garaz-ı fâsidelerini icrâ zımnında bu tarafda müddet-i vâfire ihtifâ idüp ba'dehû buldurulup gir[ü] i'âdeleri her ne kadar tenbîh olundu ise yine mütenebbih olmayup ve kâffe-i re'âyânın râhatları meslûb ve her bar-ı havf üzre oldukları bu def'a tevârüd iden müte'addid arz ve mahzâr ve i'lâmdan müstebân olmağla mersûmân li-ecli't-te'dîb Magosa Kal'ası'na kal'a-bend olunmak bâbında

emr-i şerîfimim sudûru bâ-takrîr istid'â olunmağla mesfûrân Harumetraki ve Zaferi nâm zimmîler çavuş mübâşeretiyle ahz ve Magosa Kal'asına kal'a-bendleriçün.

Fî evâ'il-i L (Şevvâl) sene 1204.

Tekrâr emr yazılmışdır.

Fî evâhir-i S (Safer) sene 1205.

Darb-hâne Nâzırı sa'âdetlü Yûsuf Ağa'nın i'lâm-ı sahîhi işbu kaydı terkîn ve itlâkları emr-i şerîfî yazılmışdır.

Fî 2 Ş (Şa'bân) sene 1205.

S:139

[s.139/1]

Zikr-i âtî firârînin bulunduğu mahallin kâdîsına ve Esbkeşan Voyvodası vekîline ve Niğde Kal'ası Dizdârına hüküm ki,

Esbkeşan hâssa kazâlarından Kirişözü Kazâsı'na tâbi' Kozunlu nâm karye ahâlîlerinden Abdülcelîl Yûsuf ve Dayısı İbrâhîm ve Kâdî-oğlu Memiş ve Dereci-oğlu Mehemmed ve İmâm-oğlu Hüseyin ve Seyyid-oğlu Mehemmed ve Çubuğun-oğlu Osmân nâm müfsidler öteden berü mâ'il-i fesâd ve ihtilâl-i memleket âdet-i müstemirreleri olup birbirleriyle voyvodalarının sefere azîmetini fırsat ittihâz ve derûnlarında⁴⁵⁵ muzmer olan mel'anetlerin icrâ kasdıyla re'âyâ-yı mazlûmenin ba'zıların tehdîd ve ba'zısı karîb ile bu sene mâl-ı mîrî fukarâya in'âm olunmuş deyü ahâlî-yi iğfâl ve taraflarına celb ve dâ'ire itâ'atden ihrâc ve ahâlîyi bu gûne ifsâdlarıyla anlar dahi mâl-ı mîrîden halâs oluruz zu'mıyla merkûmlar ile ittihâd idüp sen ki voyvoda-i mûmâ ileyhsin, tarafından mâl-ı mîrîleri tahsîliçün ib'âs eylediği adamlarını tüfenk endâzlık ile def' ve izhâr-ı ru'ûnet ve şakâvet eylediklerinden müfsidûn-ı merkûmûn ıslâh-ı nefis oluncayadek Niğde Kal'ası'na kal'a-bend olunmalarıçün mukaddemâ emr-i şerîfimim sudûru i'lâmları el-inhâ ve'l-istid'â merkûmûn çavuş mübâşeretiyle ahz ve li-ecli't-te'dîb Niğde Kal'ası'na kal'a-bend olunmaları bâbında işbu sene-i mübâreke evâ'il-i Rebî'ü'l-âhîrinde sâdır olan emr-i şerîfim lede'l-vürûd müfsid-i mezbûr Yûsuf emr-i şerîfime adem-i itâ'at birle firâr eylediği vârid olan i'lâm-ı şer'îyyeden müstebân olduğun vâlide sultân dâmet

⁴⁵⁵ Metinde dermânlarında şeklinde yazılmıştır.

ismetuhâ ve zâdet iffetuhânın kethüdâsı Mîr Mahmûd dâme mecduhûnun rikâb-ı hümâyûnuma takdîm eylediği memhûr ve ...? tahrîr ve inhâ ve mukaddemâ sâdır olan emr-i şerîfim mûcebince Yûsuf mukâta'a-i mezbûr voyvodası ma'rifetiyle bulunduğu mahallde ahz ve kal'a-i merkûmeye kal'a-bend olunmak için mü'ekked emr-i şerîfim sudûrunu istid'â ve rikâb-ı müstetâbımda Dîvân-ı hümâyûnumda mahfûz kuyûd-ı ahkâma mürâca'at olundukda ber-vech-i muharrer târîh-i mezbûrde emr-i şerîfim virildiği mastûr ve mukayyed olunmağın voyvoda-i mûmâ ileyh ma'rifetiyle vech-i meşrûh ve mukaddemâ sâdır olan emr-i şerîfim mûcebince amel olunmak fermânım olmağın imdi siz ki mevlânâ ve voyvoda-i mûmâ ileyhimâsız, merkûm Yûsuf'u bulunduğu mahallde ahz ve mukaddemâ ber-vech-i muharrer sâdır olan kal'a-i merkûmeye irsâl ve tesyîre mübâderet eyleyesiz. Ve sen ki dizdâr-ı merkûmsun, vüsûlünde merkûmu kal'a-i merkûmeye vaz' ve kal'a-bend eyleyüp bilâ-emr-i şerîf itlâk ve firârından hazer ve mücanebet vüsûl[ve] kal'a-bend olduğunu Der-aliyyeme tahrîr ve işâret eylemen bâbında.

Fî evâ'il-i L (Şevvâl) sene 1204.

İşbu emr-i âlî mahalline lede'l-vürûd ma'rifet-i şer' ve voyvoda-i mûmâ ileyh ma'rifetiyle merkûmlar huzûr-ı şer'e ihzâr ve ber-mantûk-ı emr-i âlî kal'a-i merkûme gönderilmek üzre iken karye-i merkûme ahâlîleri cümleten gelüp bundan böyle gerek emvâl-i mîrî ve gerek umûr-ı sâ'ireye dest-i dirâz etmeyeceklerine cümlesi kefîl ve merkûmlar dahi ta'ahhüd-i karye rabt ve bu misillü hareket etmeyecekleri ahd-i misâk eylediklerini nâtık Eskiîl Nâ'ibi'nin vârid olan i'lâmının mefhumu bâ-fermân-ı âlî şerh virildi.

Fî Selh-i Z (Zi'l-hicce) sene 1204.

[s.139/2]

Zikr-i âtî kimesnenin bulunduğu mahallin kâdîsına ve el-yevm me'mûren Bolu cânibinde ikâmet üzre olan Ser-turnayî Seyyid Mustafa zîde mecduhûya ve Sinob Kal'ası Dizdârına hüküm ki,

Hâlâ Bolu Voyvodası Ahmed zîde mecduhû tarafından Der-sa'âdetime vârid olan tahrîrât ve Bolu Kâdîsının mahzarlarında Bolu sâkinlerinden haseki tekâ'üdlerinden Süleymân nâm mefsedet-pîşe rüfekâsına istinâden kazâ-i merkûmeden sefer-i hümâyûnuma ihrâc olunacak asâkir-i matlûbenin dest-i tetâvül ve muhâlefet ve

fukarâdan bi-gayr-ı hakkın üç yüz guruşdan mütecâviz akçe ahzına mücâseret eylediği ve ihtilâl-i memleketi ve ta'tîl-i asâkir-i mühimmeyi mûcib olduğu beyânıyla merkûm Süleymân'ın te'dîbini ve emsâlinin terhîb olunmasını tahrîr ve inhâ olunmuş. Husûs-ı mezbûr hâlâ rikâb-ı hümayûnumda sekbânbaşı olan Ömer dâme mecduhûdan isti'lâm olan sen ki turnacıbaşı-i mûmâ ileyhsin, ma'rifetinle merkûm Süleymân mahallinde ahz olup kendüsünü tağrîben ve âharlarını terhîben ıslâh-ı nefis için Sinob Kal'ası'na kal'a-bend olunmak bâbında sana ve sâ'ire hitâben emr-i şerîfim sudûrunu sekbânbaşı-i mûmâ ileyh i'lâm etmeğin i'lâmı mûcebince amel olunmak fermânım olmağın imdi sen ki turnacıbaşı-i mûmâ ileyhsin, merkûm Süleymân'ın kendüsünü te'dîb ve sâ'irlerini terhîben ıslâh-ı nefis için bulunduğu mahallde ahz ma'rifetin ve mevlânâ-yı mûmâ ileyh ma'rifetiyle Sinob Kal'ası'na ırsâl ve tesyîre mübâderet ve sen ki dizdâr-ı merkûmsun, vüsûlünde merkûmu dizdârı olduğun kal'a-i merkûmeye vaz' ve muhkem habs eyleyüp bilâ-emr-i şerîf ıtlâk ve bir takrîb firârından mücânebet ve vüsûl ve kal'a-bend olunduğunu Der-sa'âdetime i'lâma müsâra'at eylemen bâbında.

Fî evâ'il-i L (Şevvâl) sene 1204.

[s.139/3]

Medîne-i Selanik eşrâfindan olup bu def'a sürsât zahîresine mübâşir ta'yîn olunan Gâzî Ornus-zâde es-Seyyid Yûsuf Bey (?) zîde mecduhûya ve Gelmeriye Kal'ası Dizdârına hüküm ki,

Bi-mennihî te'âlâ sene-i cedîde hasâdından olmak üzere Selanik müte'ayyenân ve ashâb-ı ulûfesinden ba'zı mültezimlere varup iş'âr râyiciyle tertîb olunup ve matlûb olan beş yük yirmi altı keyl İstanbulî hintanın diğer sâdır olan emr-i şerîfim mantûkunca ...? Der-alıyyeme sevk ve tesyîli husûsuna ihtimâm ü dikkat ve harbî keferesine dane hardal zahîre virmesine kimesne tarafından cesâret-i vukû'a kelimâtın hâlâtına nezâret eylemek üzere kâr-gûzar ve dirâyet-şi'âr birinin sürsât mübâşiri ta'yîn olunması ...? ve muktezâ ve sen ki mîr-i mûmâ ileyhsin, senin bu husûs-ı ehlin uhdesinden gelmeğe liyâkat ve iktidârın olduğu vazîh ve âşikâr olmak hasebiyle tertîbât-ı mezkûre zehâyirinin hasâd-ı cedîdden olmak üzere emr-i şerîfim mûcebince temâmen Der-alıyyeme sevk ve tesyîli husûsa ikdâm ve gayret ve ma'âzallâhu-te'âlâ hilâf-ı emr-i yârî ve mugâyir-i rızâ-yı hüsrev-ânem harbî

keferesine zahîre bey' ider olur ise her kim olur ise olsun ma'rifet-i şer' ve zâbitleri ma'rifetiyle ahz ve Gelmeriye Kal'ası'na kal'a-bend ve tertîb-i cezâsiçün ism ve işâretleriyle Der-sa'âdetime arz ve inhâya mübâderet olmak bâbında emr-i şerîfîm sudûrunu mevâlî-i fihâmdan Der-sa'âdetimde hubûbât nâzırı ve Mekke-i Mükerrerme pâyesi olan Mevlânâ Sâlih zîdet fezâ'ilûhu bâ-takrîr istid'â etmekle vech-i meşrûh üzre amel ve hareket olunmak fermânım olduğunu me'mûriyetini hâvî rikâb-ı hümayûnumdan hâssa işbu emr-i şerîfîm ısdâr ve () ile irsâl olunmuştur. İmdi sen ki mîr-i mûmâ ileyhsin, Dârü'l-hilâfîm sekenesinin tevsî'-i dâ'ire-i ma'âşları zımnında sene-i cedîde hasâdından etrâfda külliyyetlü zahîre isticlâbı muktezâyâtıdan idüğü ve diğer emr-i şerîfîmle Selanik ashâb-ı ulûfesinden ve ba'zı mültezimlere râyiciyle matlûb olan zehâyirin temâmen Der-sa'âdetime sevk ve tesyîl emrine mezîd ihtimâm ve gayret ile istihsâl-i zemân ibâdullâhı mûcib hâlâta mübâderet eylemen matlûb-ı hümayûnum olduğu ve bi'd-def'ât sudûr iden evâmir-i aliyyemle memnû' u olan harbî kefereye habbe-i vâhîde zahîre fûrûhtuna mübâşeret idenlerin üzerine lâzım gelen mecâzâtının icrâsıyla gûş-mâli ve emsâlleri terhîb olunmak muktezâyâtıdan idüğü ma'lûmun oldukda ber-vech-i meşrûh amel ve hareket ve bu bâbda senden me'mûl olan kâr-güzâr ve dirâyet levâzımını ibrâz ve izhâra nisâr-ı cihet-i tâkat ve zehâyir-i matlûbeyi bi-mennihi te'âlâ sene-i cedîde mahsûlünden olmak üzre [s.140] ma'rifet-i şer' ve hubûbât nâzırı mevlânâ-yı mûmâ ileyhin ol tarafda olan âdemîsi ma'rifeti ve mübâşeret ve ihtimâmınla ...? sefâyine vaz' ve tahmîl ve Der-sa'âdetime sevk ve tesyîl husûsa sarf-ı iktidâr ve liyâkat Selanik havâlisinden kimesne tarafından harbî keferesine dane hardal zahîre bey' ve nakline cesâret vukû'a gelmemek hâlâtına dâ'imâ vefk-i nezâret ve dikkat o makûle emr-i memnû'a ve sonra cesâret idenleri her kim olur ise olsun ma'rifet-i şer' ve zâbitleri ma'rifetiyle ahz ve Gelmeriye Kal'ası'na kal'a-bend ve ba'dehû iktizâ iden mecâzâtı icrâsiçün ism ve şöhetleriyle Der-sa'âdetime arz ve inhâya müsâra'at ve ser-mû kusûr ve rehâvet vukû'ndan gâyetü'l-gâye hazer ve mûcânebet ve sen ki dizdâr-ı merkûmsun, sen dahi mazmûn emr-i şerîfîmle amel ve hareket eylemen bâbında emr-i şerîf [yazılmışdır.]

Fî evâ'il-i L (Şevvâl) sene 1204.

İşbu emr-i âlî lede'l-vüsûl mîr-i mûmâ ileyh me'mûr-ı zehâyiri olduğu ashâb-ı ulûfe ve kurâdan ...? ve mezbûre mîrîye ve mesârîf-i lâzımelerden ma'adâ hâsılâtlarını

ahâra virdirmeyüp Selanik İskeleyi'nde muhât (?) ve sefâyine tahmîl ve Der-sa'âdetime sevk olunması husûsuna ta'ahhüd eylediğini nâtık Selânik Kâdisının vârid olan i'lâmının mefhûmu bâ-fermân-ı âlî şerh virildi.

Fî 11 Za (Zi'l-ka'de) sene 1204.

S:140

[s.140/1]

Hâlâ rikâb-ı hümayûnumda çavuşbaşı olan Mîr Sa'îd dâme mecduhûya Lefkoşa Nâ'ibine hüküm ki,

Tavşan oğlanlarından Gervan Efran (?) demekle ma'rûf zimmî hilâf-ı resm-i ra'yyet ...? ve etvâre mütecâsir olduğu mesmû'a-i şâhânem olduğuna binâ'en şeref-yâfte-i sudûr hatt-ı hümayûn-ı şevket-makrûnum mücebince mesfûr bir dahi Âsitâne-i aliyyeme gelmemek şartıyla Dîvân-ı hümayûnum çavuş mübâşeretiyile Kıbrıs'a nefy ü iclâ olunmak fermânım olmağın imdi sen ki çavuşbaşı-i mûmâ ileyhysin, vech-i meşrûh ve şart-ı mezkûr üzre mesfûru serî'an Dîvân-ı hümayûnum çavuşlarından ta'yîn olunan () çavuş zîde kadruhû mübâşeretiyile Kıbrıs'a nefy ü iclâya mübaderet eylesin. Ve sen ki mevlânâ-yı mûmâ ileyhysin, vüsûlünde mesfûru ol tarafda menfiyyen meks ve ikâmet itdirüp bilâ-emr-i şerîf itlâk ve firârından ve mahall-i âhara irâ'et-i ruhsatdan mübâ'adet ve vüsûl ve ikâmetini çavuş-ı mûmâ ileyh ile Der-aliyyeme i'lâm ve inhâya müsâra'at eylemen bâbında.

Fî eva'il-i L (Şevvâl) sene 1204.

Ber-müceb-i emr-i âlî mesfûr menfiyyen meks ve ikâmet itdirildiğini nâtık Lekoşa Nâ'ibinin vârid olan i'lâmının mefhûmu bâ-fermân-ı âlî şerh virildi.

Fî 19 Ra (Rebî'ü'l-evvel) sene 1205.

Afv ve itlâkiçün emr-i âlî yazılmışdır.

Fî evâ'il-i L (Şevvâl) sene 1208.

[s.140/2]

Siroz Kazâsı Nâ'ibine ve Kavala Kal'ası Dizdârı () zîhde hıfzuhûya hüküm ki, Siroz sükkânından İsmâ'îl Bey kethüdâsı Şerîf demekle ma'rûf kimesne sen ki mevlânâ-yı mûmâ ileyhysin, Selanik kazâ-i mezbûr nâ'ibi () nâm nâ'ib ile bi'l-ittifâk ordu-yı hümayûnum için Siroz'dan matlûb olan peksimadın şimdiye dek tabh

ve tekmîl olmamasına sebep ve illet-i müstakill olduğu tashîh ve tahkîk olduğundan nâ'ib-i mezbûr azl ve yerine sen nasb olunup lâkin merkûm Şerîf'in dahi emsâlini terhîb ve kendüyi te'dîb lâzımeden olmakdan nâşî çavuş mübâşeretiyle mezbûrun Kavala Kal'ası'na kal'a-bendi fermânım olmağın rikâb-ı hümâyûnumdan işbu emr-i şerîfim ısdâr ve Dîvân-ı hümâyûnum çavuşlarından mübâşir ta'yîn olunan () çavuş zîde kadruhû ile irsâl olunmuşdı. İmdi sen ki mevlânâ-yı mûmâ ileyhysin, mübâşeretiyle ahz ve li-ecli't-te'dîb Kavala Kal'ası'na tesyîre mübâderet eylesesin. Ve sen ki dizdâr-ı mûmâ ileyhysin, vüsûlünde mezbûru kal'a-i mezkûreye vaz' ve kal'a-bend eyleyüp bilâ-emr-i şerîf ıtlâk ve firârından mücânebet ve vüsûl ve kal'a-bend olduğunu çavuş-ı mûmâ ileyh ile Âsitâne-i sa'âdetime tahrîr ve iş'âra müsâra'at eylemen bâbında.

Fî eva'il-i L (Şevvâl) sene 1204.

[s.140/3]

Kütahya Kal'ası Dizdârı () zîde hıfzuhûya hüküm ki,
Sen ki dizdâr-ı mûmâ ileyh Mehmed Emîn zîde hıfzuhûsun, rikâb-ı hümâyûnuma takdîm eylediğın memhûr arzında Sadr-ı a'zam-ı sâbık Müteveffâ Gâzî Hasan Paşa'nın uhdesinde olan Beypazarı mukâta'asından nefis-i Beypazarı mahallâtından Yakacık Mahallesi sâkinlerinden kethüdâ-yı sâbık Kürd Mustafa ve yine kazâ-i mezbûre tâbi' Keman Karyesi'nden Hatîb ve Kulakcı-oğlu Mustafa ve Uzun Mehmed ve Şencer Karyesi'nden (?) Süleymân-oğlu Mehmed ve Câmi'-i Kebîr Mahallesi'nden Etmekçi Ömer ve Bey Karyesi'nden Kara Bodur Hâcî Hüseyin (?) nâm kimesneler kendü hâllerinde olmayup sû'-i harekete ta'addî ve mukâta'a-i mezbûrenin ihtilâline bâ'is olmuşdur deyü mevlânâ-yı müşârun ileyhın kapu kethüdâsı tarafından inhâ olmakdan nâşî mîr-i merkûmun bâ-fermân-ı âlî Kütahya Kal'ası'na kal'a-bend olunup ve ıyâl u evlâdlarından dûr ve ahvâlleri diğér-gûn olduğun tahrîr ve inhâ ve merkûmların cürmleri afv ve kal'a-i merkûmdan ıtlâk ve sebîlleri tahliye olunmak bâbında emr-i şerîfim sudûrunu istid'â eylediğine binâ'en merkûmlar ıtlâk olunmak bâbında.

Fî evâsıt-ı L (Şevvâl) sene 1204.

[s.140/4]

Alasonya Kazâsı Nâ'ibine ve Narde Kal'ası Dizdârına hüküm ki,
 Kazâ-i mezbûr sâkinlerinden olup bundan akdem harekât-ı nâ-ber-câyesine binâ'en
 katl olunan Acı Rogu nâm şakâvet-pîşenin karındaşı Anaştas ve Naşa nâm mefsedet-
 pîşelerden teberân başbuğluğu ref' olunaydan (?) berü icrâ-yı mefâsidleriçün ser-
 eşkiyâ zevâtlı Kürbaçe (?) ve zorbalık ile Edibelli (?) sökürüz nâm şakîleri haşerât-ı
 vâfire ile celb ve kazâ-i mezbûrun üç yüz kise akçe mikdârı emvâl ve mevâşisini
 yağmâ ve gâret ve Alasonya'da kâ'in Büyük nâm manâstırın yüz elli kiselik kanâdîl
 ve evânî-i sîmini nehbe cesâret eylediği mîr-i mîrân-ı kirâmdan Mehemmed'in
 süricilik ile ordu-yı hümyûnuma me'mûr olan Yanya Sancağı Mutasarrıfı
 Tepedelenli Ali dâme ikbâluhûya ifâde olunduğundan eşkiyâ-yı merkûme mîr-i
 mîrân-ı mûmâ ileyh tarafından her ne kadar def' ve ba'id olunmuş ise dahi kazâ-i
 mezbûru şerr ü müfsid şerrlerinden himâyet ve sıyânet zımnında maktûl mesfûrun
 karındaşları mesfûran ıslâh-ı nefis oluncaya dek Narde Kal'ası'na kal'a-bend
 olunmaları bâbında emr-i şerîfim sudûru sen ki sen ki mevlânâ-yı mûmâ ileyhsin, bu
 def'a Der-alıyyeme vârid olan i'lâmın ve ahâlînin üç kıt'a mahzarlarında dert ve iş'âr
 olduğuna binâ'en mesfûrân Anaştas ve Naşa çavuş mübâşeretiyle ahz ve ıslâh-ı
 nefis idinceyedek Narde Kal'ası'na kal'a-bend olunmaları fermânım olmağın, imdi
 sen ki mevlânâ-yı mûmâ ileyhsin, ber-vech-i meşrûh ma'rifetin ve Dîvân-ı
 hümayûnum çavuşlarından mübâşir ta'yîn olunan () çavuş zîde kadruhû
 ma'rifetiyle mesfûrânı ahz ve li-ecli't-te'dîb Narde Kal'ası'na irsâl ve tesyîre
 mübâderet eylesin. Ve sen ki dizdâr-ı merkûmsun, vüsûllerinde mesfûrânı kal'a-i
 merkûmeye vaz' ve muhkem habs ve kal'a-bend eyleyüp bilâ-emr-i şerîf itlâk ve
 firârlarından gâyetü'l-gâye hazer ve mücânebet ve vüsûl ve kal'a-bend olundukları
 çavuş-ı mûmâ ileyh ile Der-sa'âdetime inhâ ve işâret eylemen bâbında.

Fî evâsıt-ı L (Şevval) sene 1204.

*İşbu emr-i âlî lede'l-vüsûl mesfûrân firâr ve âhar kazâda ihtifâ idüp bir dürlü zâhire
 ihracları mümkün olmadığı Alasonya Kādîsı'nın vârid olan i'lâmının mefhûmu bâ-
 fermân-ı âlî şerh virildi.*

Fî 17 M (Muharrem) sene 1205.

İnebahtı Kal'ası'na kal'a-bendiçün emr yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı C (Cemâziye'l-âhir) sene 1205.

S.141

[s.141/1]

Selanik Monlâsına ve Yeniçeri Zâbiti () zîde mecduhûya ve Kavala Kal'ası Dizdârına hüküm ki,

Sen ki Selanik Kādîsı mevlânâ-yı mûmâ ileyh Urbanî-zâde Abdullâh zîdet fezâ'ilühû rikâb-ı hümayûnuma mektûb gönderüp Âsitâne-i aliyyem sekenesinden ve ordu-yı hümayûnumda ihtisâd (?) iden cünûd-ı muvahhidînin havâyic-i zarûriyelerinden olan zehâyirin Bahr-i Sefîd sevâhilinde tedârük ve isticlâli ve sevâhil-i merkûmeden dâne-i hardal harbî kefereye zehayir virilmemek husûsuna kemâl-i i'tinâ ve dikkat olunmak tenbîhâtı bi'd-def'ât sudûr iden evâmir-i aliyye-i ekîde-i şâhânemde tastîr ve beyân ve hilâf-ı emr ve rızâ harekete cesâret idenlerin bi't-taharrî haklarında lâzım gelen te'dîbâtın icrâsında kusûr olunmayacağı tahrîrleri derc ve tastîr olunmuşiken Selanik kulusundan Gelmeriye Nâhiyesi'nde sâkin zümre-i yeniçeriyândan Yûnus-oğlu Ali ve karındaşı Memiş ve Kalburcu-oğlu Aliş ve karındaşı Kara İbruş ve Nefer-oğlu Ahmed ve karındaşı Ali ve Deli İbrâhîm nâm şakîler işbu sene-i mübârekede harbî keferesine hilâf-ı evâmir-i aliyye zehâyir-i külliye fûrûhtuna cesâret eyledikleri bi'l-ihbâr tahkîk olmakdan nâşî eşkıyâ-yı merkûmûn zâbitleri ma'rifetiyle bi-eyyi-hâlin ahz ve li-eclî't-te'dîb ocakdan ta'yîn olunan mübâşir ma'rifetiyle Kavala Kal'ası'na kal'a-bend olunmaları bâbında işbu sene-i mübâreke evâsıt-ı Recebinde sana ve yeniçeri zâbiti ve Kavala Kal'ası Dizdârına hitâben sadır olan emr-i şerîfim lede'l-vürûd derhâl ahzlarına ihtimâm ve eşkıyâ-yı merkûmûndan Yûnus-oğlu Memiş ve Kalburcu-oğlu Kara İbruş ve Deli İbrâhîm ahz ve mübâşir-i mûmâ ileyh ma'rifetiyle mahsûben kal'a-i mezbûreye irsâl ve tesyîr ve mâ'adâsı ele girmeyüp firâr ve gaybet eylediklerin i'lâm eylediğin ecilden mazmûn-ı i'lâm virilen emrin kaydı bâlâsına şerh ve ber-vech-i muharrer firâr-ı mezkûrlar her ne vakit zuhûr iderler ise ahz ve mukaddemâ sâdır olan emr-i şerîfim mücebince kal'a-i mezbûre irsâl ve kal'a-bend olunmaları fermânım olmağın imdi siz ki mevlânâ ve yençeri zâbiti mûmâ ileyhimâsız, mazmûn-ı i'lâm-ı emr merkûmun kayd-ı bâlâsına şerh virildiği ma'lûmunuz oldukda firârî-i merkûmlar her ne vakit zuhûr iderler ise ma'rifetinizle bi-eyyi-hâlin ahz ve li-eclî't-te'dîb kal'a-i merkûme irsal ve tesyîr ile infâz-ı emr-i şerîfimle ihtimâm ü dikkat ve sen ki dizdâr-ı merkûmsun, vüsûllerinde kal'a-i merkûme vaz' ve kal'a-bend eyleyüp bilâ-emr-i şerîf itlâk ve firârlarından

tehâşî ve mücânebet ve vaz' ve kal'a-bendlerini Der-aliyyeme i'lâma müsâra'at eylemen bâbında.

Fî evâsıt-ı L (Şevvâl) sene 1204.

[s.141/2]

Burusa Kādîsına hüküm ki,

Der-sa'âdetimde arz-ı hâl yazıcılarından Vâlîde Hamâmı kurbunda sâkin Mustafa nâm kimesne bi'd-def'ât bundan akdem hilâf-ı marzî arz-ı hâl tahrîrinden men' olmuşiken mütenebbih olmayup ısrâr ve mugâyir-i rızâ arz-ı hâl tahrîrine ictisâr etmekle kendüi te'dîb ve sâ'irlerini terhîb için çavuş mübâşeretiyle Burusa'ya nefy ve tağrîb olunmak fermânım olmağın imdi sen çavuşbaşı-i mûmâ ileyhsin, ber-vech-i muharrer merkûmu Dîvân-ı hümayûnum çavuşlarından () zîde kadruhû mübâşeretiyle Burusa'ya nefy ü iclâyâ mübâderet ve sen ki mevlânâ-yı mûmâ ileyhsin, vüsûlünde merkûmu Burusa'da menfiyyen meks ve ikâmet itdirüp bilâ-emr-i şerîf itlâk ve firârından ve mahall-i âhara tecâvüzüne irâ'et-i ruhsatdan hazer ve mücânebet ve vüsûlünü çavuş-ı merkûm ile Der-aliyyeme müsâra'at eylemen bâbında.

Fî evâsıt-ı L (Şevvâl) sene 1204.

Ber-mûceb-i emr-i âlî menfiyyen meks ve ikâmet itdirildiğini nâtık Burusa Kādîsı'nın vârid olan i'lâmının mefhûmu bâ-fermân-ı âlî şerh virildi.

Fî 27 L (Şevvâl) sene 1204.

Itlâk olunmuşdur.

Fî evâ'il-i Za (Zi'l-ka'de) sene 1204.

[s.141/3]

Çavuşbaşıya ve Limni Cezîresi Nâ'ibine hüküm ki,

Kavala sâkinlerinden Ali nâm kimesne Kavala Kal'ası muhâfazasına bâ-fermân-ı âlî dergâh-ı mu'allâm kapucubaşlarından Ziganalı Hasan Paşa-zâde Mîr Abdulfettâh dâme mecduhû me'mûr iken mezbûr muharrik-i tabî'at ve fesâda mâ'il olmağla mîr-i mûmâ ileyhi azl ve yerine âharı nasb zu'mıyla bir takrîb i'lâm ve mahzar ahz ve Der-aliyyeme vürûd idüp Dîvân-ı âlîye ihzâr olundukda derûnunda mezkûr olan mel'anete adem-i müsâ'ade birle merkûmu ahz ve habs olunmağla çavuş

mübâşeretiyle ibreten li's-sâ'irîn Limni Cezîresi'ne nefy ü iclâsı husûsu bâ-takrîr istid'â olunmağla çavuş mübâşeretiyle merkûmu ıslâh-ı nefis idinceyedek li-ecli't-te'dîb Limni Cezîresi'ne nefy ü iclâ olunmak fermânım olmağın imdi sen ki çavuşbaşı-i mûmâ ileyhsin, merkûmu ta'yîn olunan Dîvân-ı hümâyûnum çavuşlarından () çavuş zîde kadruhû ma'rifetiyle li-ecli't-te'dîb Limni Cezîresi'ne nefy ü iclâ mübâderet ve sen ki mevlânâ-yı mûmâ ileyhsin, vüsûlünde mezbûru cezîre-i merkûmede menfiyyen meks ve ikâmet itdirüp bilâ-emr-i şerîf itlâk ve bir hatve mahall-i âhara harekete irâ'et-i ruhsatdan hazer ve mücânebet ve vüsûl ve ikâmetini çavuş-ı merkûm ile Der-aliyyeme iş'âra müsâra'at eylemen bâbında.

Fî evâsıt-ı L (Şevvâl) sene 1204.

Ber-mantûk emr-i münîf mezbûr menfiyyen meks ve ikâmet itdirildiğini nâtık Limni Cezîresi Nâ'ibi'nin vârid olan i'lâmının mefhûmu bâ-fermân-ı âlî şerh virildi.

Fî 7 Za (Zi'l-ka'de) sene 1204.

İtlâkiçün emr yazılmışdır.

Fî evâhir-i B (Receb) sene 1209.

S:142

[s.142/1]

Zikr-i âtî kimesnenin bulunduğu mahallin kâdısı ile İstanköy Cezîresi Nâ'ibine ve Ankaralı Abdî Paşa-zâde () Bey zîde mecduhûya hüküm ki,

Bundan akdem bâ-işâret-i Şeyhü'l-islâmî sâdır olan emr-i şerîfimle Sinob'a nefy ü iclâsına irâde-i aliyyem ta'alluk Ayaş müftîsi sâbık Abdülhalîm nâm mel'anet-kâr Ayaş'a firâren Der-aliyyeme geldik de altı nefer rûfekâsıyla ahz ve çavuş mübâşeretiyle İstanköy Cezîresi'ne nefy ü iclâ olunmuş idi. Merkûm Abdülhalîm esnâ-yı râhda bir takrîb mübâşiri çavuş yedinden firâr ve vilâyeti cânîbine varup âlî-şân Yol Aşîreti derûnuna ilticâ ile ke'l-evvel envâ' mefsedet ve şakâvete ibtidâr üzre olduğu bu def'a bi'l-ihbâr tahakkuk olunmağa sen ki mîr-i mûmâ ileyhsin, müftî-i merkûm, ma'rifetinle alâ-eyyi-hâlin buldurulup mukaddemâ sâdır olan emr-i şerîfim mücebince çavuş mübâşeretiyle mahall-i menfâsı olan İstanköy Cezîresi'ne nefy ü iclâsı fermânım olmağın imdi sen ki mîr-i mûmâ ileyhsin, müftî-i sâbık-ı merkûm Abdülhalîm ma'rifetinle alâ-eyyi-hâlin buldurulup ahz ve esnâ-yı râhda fîmâ-ba'd (?) firâr gâ'ilesi çekilmeyecek esbâbın istihsâliyle ve ta'yîn olunan Dîvân-ı hümâyûnum

çavuşlarından () çavuş zîde kadruhû ile mukaddemâ sâdır olan emr-i şerîfim mûcebince cezîre-i mezbûreye nefy ü iclâya müsâra‘at ve sen ki İstanköy Cezîresi Nâ‘ibi mevlânâ-yı mûmâ ileyhsin, ve vüsûlünde merkûmu cezîre-i merkûmede menfiyyen meks ve ikâmet itdirüp bilâ-emr-i şerîf itlâk ve firârından hazer ve mücânebet ve vüsûlünü Der-aliyyeme i‘lâma müsâra‘at eylemen bâbında.

Fî evâsıt-ı L (Şevvâl) sene 1204.

Merkûm Abdülhalîm'in vâlidesinin ve avenesinden Mihaliçli Halîl'in ve birkaç nefer müfsid ve eşkiyâ makûlesinin merkmü itlâk itdirmek dâ‘iyyesiyle Der-aliyyeye azîmet ve neferâtı râhne ve tekdîr sevdâsında olundukları beyânıyla i‘ânet istid‘â olunduğunu nâtık Ayaş Nâ‘ibi'nin vârid olan i‘lâmı fîmâ-ba‘d afv ve itlâkına adem-i müsâ‘ade birle hüsn-i hâlini müş‘îr arz ve mahzara dahi adem-i iktifât olunacağı bâ-fermân-ı âlî şerh virilüp i‘lâmı müş‘îr emr yazılmışdır.

Fî evâhir-i L (Şevvâl) sene 1207.

[s.142/2]

Midillü Cezîresi Nâ‘ibine hüküm ki,

Dergâh-ı mu‘allâm yeniçeri odalarından yirmibeş bölüğün ortası ihtiyârlarının rikâb-ı hümayûnuma takdîm eyledikleri arz-ı hâllerinde orta-i merkûmun sâbık mütevellîsi olup İstanbul'da sâkin el-Hâc Ahmed nâm kimesne iştikâ ve mukaddemâ ocak ihtiyârları ma‘rifetiyle hesâbları rü‘yet olundukda zimmetinde zuhûr iden ma‘lûmu‘l-mikdâr meblâğdan gayr ez teslîmât yirmi kise akçe orta-i mezkûrun mâlî olarak bâ-i‘lâm-ı şer‘i matlûbları olduğu tahrîr ve inhâ ve umûr-ı seferiyeye dâ‘ir orta-i mezbûrun masârifâtı için meblağ-ı merkûmeyi kendüden talep eylediklerinde gûnâ-gûn illet iderek ihtiyârân-ı merkûmûnu tekdîr ve ilzâm sevdâsında olduğunu beyân ile merkûmun te‘dîbini bi‘l-cümle ihtiyârân miyâne-i mezbûr istid‘â ve def‘aten li‘l-münâza‘a ıslâh-ı nefis oluncaya kadar mütevellî-i sâbık-ı merkûmun ocakdan mübâşir ma‘rifetiyle cezîre-i mezbûreye nefy ü iclâsı bâbında emr-i şerîfim sudûrunu hâlâ rikâb-ı müstetâbımda sekbânbaşı olan Ömer dâme mecduhû i‘lâm etmeğin ocakdan mübâşir ma‘rifetiyle amel ve hareket olunmak fermânım olmağın imdi sen ki mevlânâ-yı mûmâ ileyhsin, merkûm Hâcî Ahmed ocakdan mübâşir ma‘rifetiyle cezîre-i mezbûreye irsâl olunmağla vüsûlünde cezîre-i merkûmede mezkûru

menfiyyen meks ve ikāmet ve bilâ-emr-i şerîf itlāk ve firârından tehâşî ve mücânebet ve vüsûlünü mübâşiriyle Der-aliyyeme inhâya müsâra‘at eylemen bâbında.

Fî evâsıt-ı L (Şevvâl) sene 1204.

Ber-mûceb-i emr-i âlî merkûm menfiyyen meks ve ikāmet itdirildiğini nâtk Midillü Cezîresi nâ'ibinin vârid olan i'lâmının mefhûmu bâ-fermân-ı âlî şerh virildi.

Fî 9 Za (Zi'l-ka‘de) sene 1204.

Bâ-mektûb-ı ocak itlâkiçün emr yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı S (Safer) sene 1205.

[s.142/3]

Tırhala Kādîsıyla zikr-i âtî zimmîn bulunduğ mahallin kādîsına hüküm ki, İstanbul ve tevâbi‘i Rum Patriki Der-aliyyemde mukîm cemâ‘at-i metropolidân mühürlü arz-ı hâl gönderüp Sakız Cezîresi mütemekkinlerinden İstefanos Verestrani Petro Nokenü (?) nâm zimmî kendü hâlinde olmayup vazîfesi olmayan umûra sülûk ve âyînlerine mugâyir nice harekâta tasaddî idüp bi‘d-def‘ât pend ü nush olundukda ser-mû isgâ etmeyüp ef‘âl-i kabâyihesinde ısrâr vücûhla sezâ-vâr-ı te‘dîb olduğu taraflarına ifâde olduğu bildirölüp mesfûr cezîre-i mezkûr ve sâ‘ir bulunduğu mahallde yasakçı ma‘rifetiyle ahz ve ıslâh-ı nefis için Tırhala Kazâsı'na tâbi‘ Kalinkada kâ'in Varlam Manâstırı'na manâstır-bend olunup itlâkı husûsunu memhûr arz-ı hâlleriyle istid‘â olunmadıkça itlâkına müsâ‘ade olunmamak bâbında emr-i şerîfim recâ etmeleriyle vech-i meşrûh üzre mesfûrun manâstır-bendiçün.

Fî evâsıt-ı L (Şevvâl) sene 1204.

[s.142/4]

Aynaroz Cezîresi Nâ'ibine hüküm ki,

İstanbul ve tevâbi‘i Rum Patriki Der-aliyyemde mukîm cemâ‘at-i metropolidân rikâb-ı hümayûnuma mühürlü arz-ı hâl gönderüp Heybeli Ada mütemekkinlerinden Kara Kalu nâm Manâstır keşîşlerinden Makaryos⁴⁵⁶ nâm râhib kendü hâlinde olmayup vazîfesi olmayan umûra sülûk ve âyînlerine mugâyir harekâta ihtidâsına binâ'en bundan akdem bâ-emr-i âlî Cezîre-i Aynaroz'da vâkı‘ Hulyandar

⁴⁵⁶ Metinde Makaryos şeklinde yazılmıştır.

Manâstır'ına kulle-bend olunmuşıdi. El-hâletü hâzihî mesfûr ıslâh-ı nefis idüp fîmâ-ba'd kendü hâlinde olmasına ba'zı mu'temedün aleyh kesân tekeffül eylediklerin bildirölüp mesfûr fîmâ-ba'd kendü hâlinde olmak şartıyla cürmü afv ve ıtlâk ve sebîli tahliye olunmak bâbında recâ etmeleriyle vech-i meşrûh üzre ıtlâk olunmak bâbında. Fî evâsıt-ı L (Şevvâl) sene 1204.

[s.142/5]

İstanköy ve Sakız Cezîresi Nâ'iblerine hüküm ki,
Nişeli Hânım dimekle arife Ümm-i Gülsüm nâm şedîde öteden berü kendü hâlinde olmayup envâ' gûne hîle ve hud'a ihtirâ' ile birer takrîb haremlerine duhûl eylediği kimesneleri da'âvî-i zevre peydâsıyla tekdîr ve ta'cîz ve ba'zı mahallere istinâd iddi'âsıyla devr-i ebvâb ve ba'zı kimesneleri iğfâl ve iz'âc ve ba'zılarından dahi gayr-ı vâkı' ekâzib isnâdıyla arz-ı hâl takdîmine ictisâr ve sâ'ir gûne hilâf-ı marzî hâlâta ibtidâr eylediği bundan akdem tahkîk olmağla mezbûrenin⁴⁵⁷ mezbûreyi te'dîb ve emsâlini terhîb zımnında katle bedel İstanköy Cezîresi'ne nefy ü iclâsı bâbında işbu sene-i mübâreke evâhir-i Şa'bân'ından sudûr iden emr-i şerîfimle mezbûre Ümm-i Gülsüm Dîvân-ı hümayûnum çavuşlarından el-Hâc Hasan Çavuş zîde kadruhû ile irsâl olunmuş olup ancak emr-i şerîf-i mezkûr esnâ-yı râhda bir takrîb zâyî' olup mezbûr çavuş-ı merkûm ile Sakız'a vürûd ve anda meks ve tevkîf olduğu Sakız Nâ'ibi mevlânâ-yı mûmâ ileyh, tarafından bu def'a Der-aliyyeme vârid olan i'lâmında tahrîr ve inhâ olunmağla mukaddemâ sâdır olan emr-i şerîfim mücebince amel olunmak fermânım olmağın imdi sen ki Sakız Nâ'ibi mevlânâ-yı mûmâ ileyhsin, mezbûre Ümm-i Gülsüm bu def'a ta'yîn olunan Dîvân-ı hümayûnum çavuşlarından () çavuş zîde kadruhû ile mukaddemâ sâdır olan emr-i şerîfim mücebince mahall-i menfâsı olan İstanköy Cezîresi'ne nefy ü iclâyâ mübâderet ve sen ki İstanköy Cezîresi nâ'ibi mevlânâ-yı mûmâ ileyhsin, vüsûlünde mezbûreyi katle bedel cezîre-i merkûmede menfiyyen ikâmet itdirüp bilâ-emr-i şerîf ıtlâk ve mahall-i âhara hatve-i vâhîde tecâvüzüne irâ'et-i ruhsatdan mübâ'adet ve vüsûlünü çavuş-ı merkûm ile Der-sa'âdetime i'lâma müsâra'at eylemen bâbında emr-i şerîf yazılmışdır. Fî evâhir-i L (Şevvâl) sene 1204.

⁴⁵⁷ Metinde fazla olarak yazılmıştır.

S:143**[s.143/1]**

Burusa Kādîsına ve hâlâ rikâb-ı hümayûnumda çavuşbaşı olan Mîr Sa'îd dâme mecduhûya hüküm ki,

Medîne-i Üsküdar'a muzâfa Kuzguncuk nâm karye kurbunda bağçe derûnunda dört nefer kalyoncu neferâtıyla ahz olunan Erme Hânım (?) dimekle arife Ümm-i Gülsüm ve Dervîş Tabya (?) ve Kalya Emine (?) ve Karyüz Fâtıma ve Sakız Gülli Âişe ve Beşiktaşlı Hadîce ve Zilli ve Gülsüm nâm sekiz nefer fâhişe avretleri el-yevm mahbûs oldukları hâlâ hâssa bostâncıbaşı es-Seyyid Ebûbekir dâme mecduhû bâ-takrîr inhâ etmekle sâbıkü'zıkr sekiz nefer fâhişelerin çavuş mübâşeretiyle Burusa'ya nefy ü iclâ olunmaları fermânım olmağın imdi sen ki çavuşbaşı-i mûmâ ileyh bâlâda mastûru'l-esâmî sekiz nefer fâhişe avretleri Dîvân-ı hümayûnum çavuşlarından () çavuş zîde kadruhû mübâşeretiyle Burusa'ya nefy ü iclâya mübâderet eyleysin. Ve sen ki mevlânâ-yı mûmâ ileyhşin, merkûmân fâhişeler çavuş-ı mûmâ ileyh mübâşeretiyle vüsûllerinde Burusa'da menfiyyen meks ve ikâmet itdirilüp bilâ-emr-i şerîf itlâklarından mahall-i âhara hatve-i vâhide mürûrlarına irâ'et-i ruhsatdan mübâderet ve vüsûl ve ikâmetleri çavuş-ı mûmâ ileyh ile Der-aliyyeme i'lâma müsâra'at eylemen bâbında.

Fî evâsıt-ı L (Şevvâl) sene 1204.

Ber-mûceb-i emr-i âlî mezbûrân menfiyyen meks ve ikâmet itdirildiğini nâtık Burusa Kādîsı'nın vârid olan i'lâmının mefhûmu bâ-fermân-ı âlî şerh virildi.

Fî Za (Zi'l-ka'de) sene 1204.

[s.143/2]

Dergâh-ı mu'allâm kapucubaşılarından olup hâlâ rikâb-ı hümayûnumda çavuşbaşı olan Mîr Mehmed Sa'îd dâme mecduhû ve Midillü Cezîresi Nâ'ibine hüküm ki, Mağribî Seyyid Ahmed ve diğer Seyyid Ahmed ve Dervîş Hâcî Abdullâh nâm müfsidler kendü hâllerinde olmamaktan hüddâm da'vetiyle zemînden defîne ihrâc ideriz deyü ba'zı kesânın hânelerine duhûl ve eşyâ ve nukûdların envâ' hîle ve hud'a ilkâsıyla ahz ve ihtilâs ile gasb-ı emvâl-i müslimîn âdet-i müstemirreleri olup hatta bu def'a Medîne-i Üsküdar'da sâkine Emine nâm hâtûnun menziline duhûl etmeleriyle ber-mûceb-i defter eşyâmı ahz ve firâr eylediler deyü bâ-arz-ı hâl lede'l-

ıştikâ zâbitân ma'rifetleriyle bi't-tecessüs mezbûrlar bâ'de'l-ahz li-ecli'l-istintâk Dîvân-ı âlîye ihzârlariçün sâdır olan fermân-ı âlî mûcebince zindâna vaz' ve yedlerinde mesrûk eşyâdan el-yevm mevcûdları olan bir aded sîm devât ve bir aded gılâfsız hançer ve çevre ta'bîr olunur bir aded destmâl Mesâlih nâm hâtûnun dahi serîka⁴⁵⁸ eyledikleri eşyâsından bir aded tamga hâne ta'bîr olunur kumâş antedi ve bir aded pasto işleme yağlık ve bir aded havlı ve bir uçkur ve bir aded peşkîr ve bir aded değme yorgan yüzü tahsîl ve sâhibe-i mezbûrtâna teslîm ve sâ'ir kimesnelerin emvâl-i mesrûkaları ile mezbûrtânın eşyâ-ı sâ'irelerin fûrûhta ve semenlerin sarf ve istihlâk eylediklerini ikrâr idüp fûlûsu bir dürlü imkânda olmadığı bâ-takrîr inhâ ve mezbûrlar muzırr-ı ibâd olmalarıyla lehâ men kân (?) te'dîbleri istid'â olmağın merkûmları bilâd-ı bâ'ideye nefy ile ibâdullahı ızrârlarından tahlîs ve te'mîn lâzime-i hâlden olmağla çavuş mübâşeretiyile merkûmlar Midillü Cezîresi'ne nefy ü iclâ olunmaları fermânım olmağın imdi sen ki çavuşbaşı-i mûmâ ileyhsin, merkûmûn Mağribî Seyyid Ahmed ve diğêr Seyyid Ahmed ve Dervîş Hâcî Abdullâh'ı Dîvân-ı hümâyûnum () çavuş zîde kadruhû mübâşeretiyile Midillü Cezîresi'ne nefy ü iclâyâ mübâderet ve bir tarîk ile mahall-i âhara hurûclarına ruhsat virmemesi husûsunu dahi çavuş-ı mûmâ ileyhe gereğî gibi tenbîh ve te'kîd eyleyesin. Ve sen ki mevlânâ-yı mûmâ ileyhsin, mezbûrân çavuş-ı mûmâ ileyh mübâşeretiyile vüsûllerinde cezîre-i mezbûrede menfiyyen meks ve ikâmet ve bir hatve mahall-i âhara huruclarına irâ'et-i ruhsatdan ve bilâ-emr-i şerîf itlâk ve bir takrîb ile firârlarından mübâ'adet ve vüsûl ve menfiyyen ikâmet itdirildiklerini nâtık çavuş-ı mûmâ ileyh mu'âvedetiyile Der-aliyyeme i'lâm ve inhâya müsâra'at ve hilâfından gâyetü'l-gâye tehâşî ve mücânebet eylemen bâbında.

Fî evâhir-i L (Şevvâl) sene 1204.

Ber-mûceb-i emr-i şerîf mezbûrûn menfiyyen meks ve ikâmet itdirildiğini nâtık Midillü Cezîresi Nâ'ibinin vârid olan i'lâmının mefhûmu bâ-fermân-ı âlî şerh virildi.

Fî 7 Za (Zi'l-ka'de) sene 1204.

⁴⁵⁸ Metinde şerîka şeklinde yazılmıştır.

[s.143/3] Mükerrerdır⁴⁵⁹

Konya Kal'ası Dizdârına hüküm ki,

Akşehir Kazâsı sükkânından olup bundan akdem mîr-i süvârî asâkiri tahrîriyle sefer-i hümâyûnuma me'mûr olan Râşid Ömer nâm kimesne hilâf-ı rızâ-yı aliyyem sefer-i hümâyûnumdan firâr eylediğine binâ'en techîz etdiği asâkir[e] virilen yirmi dokuz bin iki yüz sekiz gurusu zecren lehû tahsîl ve kendüsü dahi li-ecli't-te'dîb Konya Kal'ası kal'a-bend olunmak bâbında sâdır olan emr-i âlî lede'l-vüsûl meblâğ-ı mezbûru temâmen tahsîl ve mübâşir ta'yîn olunan hâssa silâhşörlerimden Abdullâh zîde mecduhûya teslîm ve zîmmetinde bir akçe kalmayup ancak merkûm Ömer'in hâlî perîşân ve alîl ve ihtiyâr olduğundan başka fukarâ dahi tavrından hoşnûd ve râzı olmalarıyla ıtlâkı niyâzında oldukları Akşehir Kādîsı'nın vârid olan i'lâmı ve ahâlîsinin bir kıt'a mahzarlarında tahrîr ve istid'a eyledikleri hâlâ rikâb-ı hümâyûnumda baş defterdarım olan Osmân dâme uluvvuhû i'lâm etmeğle i'lâmı mücebince meblâğ-ı mezbûr mübâşir ma'rifetiyle tahsîl olunmağla ıtlâkı fermânım imdi sen ki dizdâr-ı mûmâ ileyhsin, ber-minvâl-i muharrer merkûm Râşid Ömer'in zimmetinde olan meblâğ-ı merkûm temâmen tahsîl ve cürmü afv olmağla merkûmu kal'adan ıtlâk ve sebîli tahliye eylemen bâbında.

Fî evâhir-i L (Şevvâl) sene 1204.

[s.143/4]

Bursa Mollâsına ve hâlâ rikâb-ı hümâyûnumda çavuşbaşı Mîr Sa'îd dâme mecduhûya hüküm ki,

Kapan tüccârından Tobhâneli el-Hâc Ömer nâm kimesne kendü hâlinde olmayup dâ'imâ tüccâr ve rü'esâ-yı sefâyini ihtilâl ve ihtilâl-i umûr-ı zehâyîri mûcib hâlâta ibtidâr eylediği tahkîk olmakdan nâşî merkûmun li-ecli't-te'dîb Bursa'ya nefy ü iclâsı fermânım olmağın imdi sen ki çavuşbaşı-i mûmâ ileyhsin, merkûm Hâcî Ömer'i dîvân-ı hümâyûnum çavuşlarından çavuş zîde kadruhû mübâşeretiyle ahz ve Bursa'ya nefy ü iclâyâ mübâderet eylesin. Ve sen ki mevlânâ-yı mûmâ ileyhsin, vüsûlünde merkûmu Bursa'da menfiyyen meks ve ikâmet itdirüp bilâ-emr-i şerîf

⁴⁵⁹ Buhüküm suçlunun ıtlak hükmüdür fakat ıtlak hükmüne dair defterde başka bir hüküm yoktur, sadece 87/5 de derkenar yer almaktadır. Bu derkenarda ise afvdan bahsedilmemiştir. Dolayısıyla bu hüküm mükerrer değildir.

ıtlâk ve firârından ve mahall-i âhara tecâvüzüne irâ'et-i ruhsatdan hazer ve mücânebet ve vüsûlünü çavuş-ı merkûm ile Der-aliyyeme tahrîr ve i'lâma mübâderet eylemen bâbında.

Fî evâhir-i L (Şevvâl) sene 1204.

Tashîh olunduğu vechle te'dîb olunmuştur.

Ber-mûceb-i emr-i âlî merkûm menfiyyen meks ve ikâmet itdirildiğini nâtık Burusa Kādîsı'nın vârid olan i'lâmının mefhûmu bâ-fermân-ı âlî şerh virildi.

Fî 2 Za (Zi'l-ka'de) sene 1204.

İtlâk olunmuştur.

Fî evâ'il-i Z (Zi'l-hicce) sene 1204.

S:144

[s.144/1]

Burusa Mollâsına hüküm ki,

Sâbıkâ Etmekçiler kethüdâsı Tiğlı-oğlu İsmâ'îl nâm kimesne kendü hâlinde olmayup ihtilâl-i nizâm-ı esnâfa mûcib ba'zı harekâta ictisârına binâ'en bundan akdem bâ-fermân-ı âlî Burusa'ya nefy ü iclâ olunmuşıdi. El-hâletü hâzihî merkûmun ıyâli tarafından bu def'a rikâb-ı hümayûnuma takdîm olunan bir kıt'a arz-ı hâlinde sefîl ve ser-gerdân ve merhamete şâyân oldukların inhâ ve cürmü afv ve kayd-ı nefyden ıtlâk olunmak bâbında emr-i şerîfim sudûrunu istid'â etmeğin fîmâ-ba'd kapana gelmemek ve umûr-ı esnâfa müdâhale eylememek şartıyla ıyâl u evlâdına merhameten afv ve ıtlâkı fermânım olmağın imdi sen ki mevlânâ-yı mûmâ ileyhysin, ber-vech-i meşrûh şürût-ı mezkûr ile cürmü afv olduğu ma'lûmun oldukda merkûmu kayd-ı nefyden ıtlâk ve sebîlin tahliyye mübâderet eylemen bâbında.

Fî evâhir-i L (Şevvâl) sene 1204.

[s.144/2]

Kudüs-i Şerîf Kādîsına hüküm ki,

Kudüs-i şerîf ve tevâbi'i nakibü'l-eşrâf vekîli iken hâlâ Şâm Vâlîsi ve mîr-i Hâcî düstûr-ı mûkerrem vezîrim İbrâhîm Paşa edâmallâhu te'âlâ iclâluhûdan arz ve inhâ ve buyurulduyuyla azl ve Humus cânibine oğullarıyla nefy olunan es-Seyyid Abdüllatîf-zâde ferdin sâdâtü'l-kirâm es-Seyyid el-Hâc Abdullâh zîde şerefhû bî-

cürm olduğu tahkîk olunduğundan be-gāyet mezkûru kemâ-kân kendüye ibkâ ve afv ve ıtlâk olunmak bâbında hatt-ı hümayûn-ı şevket-makrûnum şeref-yâfte-i sudûr olup nekâbet-i mezkûre mektûbu nakıbû'l-eşrâf tarafından gönderilmeğle oğullarıyla Humus'dan ıtlâk olunmak fermânım olmağın imdi sen ki mevlânâ-yı mûmâ ileyhsin, keyfiyyet ma'lûmun oldukda ber-vech-i muharrer nekâbet-i mezkûre mektûbu gönderildiği mûmâ ileyhe ifâde ve oğullarıyla Humus'dan ıtlâk ve sebîlleri tahliyeye mübâderet eylemen bâbında.

Fî evâhir-i L (Şevvâl) sene 1204.

[s.144/3]

Konya Kal'ası Dizdârı () zîde hıfzuhûya hüküm ki, Akşehir Kazâsı sâkinlerinden olup bundan akdem mîr-i süvârî asâkiri tahrîriyle sefer-i hümayûnuma me'mûr olan Râşid Ömer zeyd nâm kimesne hilâf-ı rızâ-yı aliyyem sefer-i hümayûnumdan firâr eylediğine binâ'en techîz ettiği asâkire virilen yirmi dokuz bin iki yüz sekiz guruş zecren lehû tahsîl ve kendüsü dahi li-ecli't-te'dîb Konya Kal'ası'na kal'a-bend olunmak bâbında sâdır olan emr-i âlî hâssa silâhşorlarımdan Abdullâh zîde mecduhû mübâşeretiyile lede'l-vüsûl meblâğ-ı mezbûru temâmen tahsîl ve mübâşir-i mûmâ ileyhe teslîm ve zimmetinde bir akçe kalmayup ancak merkûm Ömer'in hâli perîşân ve alîl ve ihtiyâr olduğundan ıtlâkı husûsu Akşehir Kādîsının vârid olan i'lâm ve ahâlîsinin bir kıt'a mahzarlarından tahrîr ve istid'â olunmağla kuyûda havâle olundukda merkûm Râşid Ömer'in mezkûru'l-mikdâr zimmetinde gereği sâbık surre emîni mübâşir-i mûmâ ileyh yediyle Der-aliyyeme nakil ve gerek Vidin cânibinden celb-i hazîne-i âmireme teslîm olunan cem'an yirmi altı bin yüz on dört guruşa medyûnânı (?) fûrû-nihâde ve mirâs itdirildikde kusûr üç bin doksan dört guruş zimmet bâkî iktizâ eylediği siz ki zimemât defterlerinden ihrâc olunmağla bâkî mezbûrun dahi merkûm Râşid Ömer'den temâmen tahsîl için emr-i şerîfim tahrîrini hâlâ rikâb-ı hümayûnumdan baş defterdârım olan Osmân dâme uluvvuhû i'lâm etmeğle i'lâmı mücebince meblâğ-ı mezbûr tahsîl olunmağla ıtlâkı fermânım olmağın Dîvân-ı hümayûnumdan işbu emr-i şerîfim ısdâr ve mübâşir ta'yîn olunan () zîde kadruhû ile irsâl olunmuşdur. İmdi sen ki dizdârı merkûmsun, ber-minvâl-i muharrer merkûm Râşid

Ömer'den meblağ-ı bâkî merkûme dahi tahsîl olunmağla merkûmu kal'adan itlâk ve sebîlin tahliye eylemen bâbında.

Fî evâhir-i L (Şevvâl) 1204.

[s.144/4]

Kayseriye Nâ'ibine zikr-i âtî husûsa ocakdan mübâşir ta'yîn olunan () zîde mecduhûya ve Samsun [Kal'ası] Dizdârına hüküm ki,

Bundan akdem ocağa duhûl ve turnacılık ile ihrâz-ı rütbe iden Kayseriyeli Ömer nâm kimesne bu hılâlde bâ-emr-i âlî ihrâc-ı asâkire me'mûr olup tama'-ı hâma teba'iyet ile me'mûr olduğu mahallerin serdâr ve serdengeçdi bayraklarını ve eli ve ayağı tutar darb u harb erbâbını ihrâc etmeyüp asâkir-i matlûbenin ta'tîl ve tevakkuflarına bâdî hâlâta mücâseret ve vatan-ı asliyyesi olan Kayseriye'de kendü mezâkıyla ikâmet üzre olduğu sahîhen ve merkûmûn bu gûne hareket-i nâ-marziyeye mübâdereti sâ'ire sârî bir ma'nâ idüğü vâzih ve hüveydâ olmağla bu vakit-i tengde icrâ-yı mezâkına teba'iyet ile ta'tîl mesâlih-i dîniyeyi tecvîz iden bî-şerm ve hayâ kimesnelerin icrâsında dakîka fevt olunmaması muktezâ-yı vakt ü hâlden olduğuna binâ'en sâ'irlerini terhîben ve kendüsünü te'dîben merkûmun turnacılığı ref' ve ıslâh-ı nefis idinceye değin Samsun Kal'ası'na kal'a-bend olunmak fermânım olmağın rikâb-ı hümâyûnumdan işbu emr-i şerîfim ısdâr ve mübâşir-i mûmâ ileyh ile irsâl olunmuşdur. İmdi sen ki mevlânâ-yı mûmâ ileyhysin, ma'rifetin ve ta'yîn olunan mübâşir-i mûmâ ileyh ma'rifetiyle merkûm Ömer'i ahz ve li-ecli't-te'dîb Samsun Kal'ası'na irsâle mübâderet ve sen ki dizdâr-ı merkûmsun, vüsûlünde merkûmu dizdârı olduğun kal'a-i merkûmeye kal'a-bend ve muhkem habs eyleyüp bilâ-emr-i şerîf itlâk ve firârından tehâşî ve mücânebet ve vüsûl ve kal'a-bend olduğunu Der-aliyyeme irsâle mübâderet eylesin deyü hâlâ rikâb-ı hümâyûnumda sekbânbaşı olan Ömer dâme mecduhû tarafından mühürlü mektûb virilmekle vech-i meşrûh üzre amel olunmak bâbında.

Fî evâhir-i L (Şevvâl) sene 1204.

[s.144/5]

Çavuşbaşı Ağaya ve Kastamonu Kādîsına hüküm ki,
 Sabıkâ Rumili Kādî'askeri Mustafa Âşır edâmallâhu te'âlâ fezâ'ilühûnun umûrunda nihâden ve adem-i dikkat ve ba'zı gûne hilâf-ı rızâ harekete cesâreti beyânıyla azl ve Kastamonu'ya iclâ olunmasıçün emr-i şerîfim sudûrunu bi'l-fi'l Şeyhü'l-islâm ve Müftî'l-enâm olan Mevlânâ Hamîdî-zâde Mustafa edâmallâhu te'âlâ fezâ'ilühû işâret etmeleriyle işâretleri sâdır olan hatt-ı hümayûn mücebinde çavuş mübâşeretiyile iclâ olunmak fermânım olmağın imdi Şeyhü'l-islâm-ı müşârun ileyhin işâretleri mücebinde sadr-ı rum-ı sâbık müşârun ileyhi sen ki çavuşbaşı-i mûmâ ileyhsin, çavuş mübâşeretiyile Kastamonu'ya irsâl ve iclâyâ mübâderet ve sen ki Kastamonu Hâkimi mevlânâ-yı mûmâ ileyhsin, vüsûlünde mübâşiri mahallinde ikâmet itdirüp vüsûlünü çavuş-ı merkûm ile i'lâm ve işâret eylemen bâbında.

Fî evâhir-i L (Şevvâl) sene 1204.

Ber-mantûk-ı emr-i âlî mûmâ ileyh Kastamonu'da ikâmet itdirildiğini nâtık Kastamonu Nâ'ibinin vârid olan i'lâmın mefhûmu bâ-fermân-ı âlî şerh virildi.

Fî 20 Za (Zi'l-ka'de) sene 1204.

Şeref-yâfte-i sudûr olan hatt-ı hümayûn mücebinde bâ-işâret-i aliyye itlâkiçün emr yazılmışdır.

Fî evâ'il-i L (Şevvâl) sene 1205.

S:145

[s.145/1]

Üsküdar'dan Kastamonu'ya varınca yol üzerinde vâkı' kazâların kudât ve nüvvâblarına ve zâbitân ve şehir kethüdâları ve iş erlerine hüküm ki,
 Bâ-işâret-i Şeyhü'l-islâmî Kastamonu'da ikâmeti hususuna irâde-i aliyyem ta'alluk iden sâbıkâ Rumili Kādî'askeri Mustafa Âşır edâmallâhu te'âlâ fezâ'ilühûnun ümenâ ve mahall-i mezkûre duhûlû matlûb olmakdan nâşî siz ki mevlânâ ve sâ'ir mûmâ ileyhimsiz, kādî'askeri müşârun ileyh yanına terfîk olunan Dîvân-ı hümayûnum çavuşlarından () çavuş zîde kadruhû ile Üsküdar'dan Kastamonu'ya varınca esnâ-yı râhda her kangınızın taht-ı hükûmet ve kazâsına dâhil olur ise münâsib mahallerde kondurulup istirahatı ve gider oldukda dahi yanında mu'temed adamlar terfîkiyle kazâ be kazâ birbirinize irsâl ve emnen ve sâlimen mahall-i

mezkûre îsâli esbâbının istihsâline kemâl-i ikdâm ve dikkat eylemeniz fermânım olmağın rikâb-ı hümâyûnumda işbu emr-i şerîfim ısdâr ve irsâl olunmuştur. İmdi siz ki mevlânâ ve sâ'ir mûmâ ileyhimsiz, keyfiyyet ma'lûmunuz oldukda ber-vech-i meşrûh amel ve harekete mezîd ikdâm ve gayret ve hilâf-ı emr ve rızâ vaz' ve hâlet ve vukû'ata irâ'et-i ruhsat ve cevâzdan be-gâyet hazer ve mücânebet eylemeniz bâbında.

Fî evâhir-i L (Şevvâl) sene 1204.

[s.145/2]

Çavuşbaşı Ağaya ve Bozcaadası Nâ'ibine hüküm ki,
Sâbıkâ Rumili Kādî'askeri Mevlânâ Mustafa Aşır fezâ'ilühûnun vakāyi' kâtibi⁴⁶⁰ olan el-Hâc İbrâhîm'in ahkâm-ı şer'îyyeye kemâl-i dikkât ü ihtimâm eylemesi bi'd-def'ât ekîd ve şedîd tenbîh olunmuşiken mütenebbîh olmayup tama'-ı hâma teba'îyyet ve envâ'-ı irtikâba cesâret ve mugāyir-i şerî'at gadr nice husûsu muhtell ve irtişâ ile nâ-sezâ hareket etmeğle li-ecli't-te'dîb mezkûrun Bozcaada'ya nefy ü iclâsiçün emr-i şerîfim sudûrunu bi'l-fi'l Şeyhü'l-islâm ve Müfti'l-enâm olan Hamîdi-zâde Mevlânâ Mustafa edâmallâhu te'âlâ fezâ'ilühûnun işâret etmeleriyle işâretleri mücebince çavuş mübâşeretiyle nefy ü iclâsı fermânım olmağın imdi sen ki çavuşbaşı-i mûmâ ileyhysin, vekāyi' kâtibi mezkûr İbrâhîm Dîvân-ı hümâyûnum çavuşlarından () çavuş zîde kadruhû ile mevlânâ-yı müşârun ileyhin işâretleri mücebince Bozcaadası'na nefy ü iclâya müsâra'at ve sen ki cezîre-i mezkûre nâ'ibi mevlânâ-yı mûmâ ileyhysin, merkûm el-Hâc İbrâhîm'i vüsûlünde cezîre-i merkûmede menfiyyen meks ve ikâmet itdirüp bilâ-emr-i şerîf itlâk ve mahall-i âhara hatve-i vâhide hareketine irâ'et-i ruhsatdan mübâ'adet ve vüsûl ve ikâmetini çavuş-ı merkûm ile Der-aliyyeme inhâ ve iş'âra mübâderet eylemen bâbında.

Fî evâhir-i L (Şevvâl) sene 1204.

Ber-mûceb-i emr-i âlî menfiyyen meks ve ikâmet itdirildiğini nâtık Bozcaada Nâ'ibi'nin vârid olan i'lâmının mefhûmu bâ-fermân-ı âlî şerh virildi.

Fî 6 Za (Zi'l-ka'de) sene 1204.

İtlâkiçün emr yazılmışdır. Fî evâ'il-i S (Safer) sene 1205.

⁴⁶⁰ Metinde vikāyesi kâtibi şeklinde yazılmıştır lakin metnin içeriğine uymamaktadır. Ayrıca 175/3 de yer alan itlak hükmünde de doğru şekilde vakāyi' kâtibi şeklinde yazılmıştır.

[s.145/3]

Rikâb-ı hümâyûnumda çavuşbaşısı olan Mîr Sa'îd dâme mecduhûya ve Limni Cezîresi Nâ'ibi () zîde ilmuhûya hüküm ki,
 Kerpeniş Kazâsı mütemekkinlerinden Banu Yakasaki ve Vasil ve Kulaksız nâm üç nefer re'âyânın umûr-ı vilâyete müte'allik vekâletleri yoğiken vilâyet vekâleti iddi'âsıyla Der-aliyyemde ikâmet ve ihtilâl-i umûr-ı kazâyı mucib nice nice hareket-i nâ-marziyyeye ictisârları vârid olan arz ve mahzardan müstebân olmakdan nâşî li-ecli't-te'dîb Limni Cezîresi'ne nefy ve iclâlânı fermânım olmağın imdi sen ki çavuşbaşısı-i mûmâ ileyhsin, sâbıkü'z-zıkr üç nefer re'âyâyı Dîvân-ı hümâyûnum çavuşlarından () çavuş zîde kadruhû mübâşeretiyle ıslâh-ı nefis idinceyedek cezîre-i mezbûreye nefy ü iclâ eylesesin. Ve sen ki Limni Nâ'ibi mevlânâ-yı mûmâ ileyhsin, üç nefer mesfûrlar vüsûllerinde cezîre-i mezbûrede menfiyyen ikâmet itdirüp bilâ-emr-i şerîf itlâk ve firârlarından tehâşî ve mücânebet ve vüsûl ve cezîre-i bend olduklarını çavuş-ı merkûm ile Der-aliyyeme tahrîr ve i'lâma müsâra'at eylemen bâbında.

Fî evâhir-i L (Şevvâl) sene 1204.

Ber-mûceb-i emr-i âlî mesfûrûn menfiyyen meks ve ikâmet itdirildiklerini nâtık Limni Cezîresi nâ'ibinin vârid olan i'lâmının mefhûmu bâ-fermân-ı âlî şerh virildi.

Fî 24 Za (Zi'l-ka'de) sene 1204.

İtlâklariçün emr yazılmışdır.

Fî evâ'il-i M (Muharrem) sene 1205.

[s.145/4]

Dergâh-ı mu'allâm kapucubaşılarında Kütahya Mütesellimi () dâme mecduhû ve Kütahya Nâ'ibine ve Kütahya Kal'ası Dizdârı () zîde hıfzuhûya hüküm ki,
 Seyyidetü'l-muhadderât iklîletü'l-muhâssanât, tâcü'l-mestûrât safiyyetü's-sıfât, zâtü'l-mu'allâ ve's-sa'âda vâlidem sultân dâmet ismetuhâ ve zâdet iffetuhânın havâssından Bozulus mülhakâtından Hamza Hâcîlu Aşîreti ahâlîleri kendü hâllerinde ırzlarıyla mukayyed ve hilâf-ı şer'-i şerîf kimesneye vaz' u ta'addîleri olmayup ve üzerlerine dahi şer'an bir nesne sâbit zâhir olmuş değil iken kazâ-i mezbûrde vâkı' göçebe tâ'ifesinden Ali Kulak-oğlu Ali Bey karındaşı Velî ve karındaşı-oğlu Hüseyin ve Gök Ali-oğlu Velî ve karındaşı Osmân ve karındaşı Mustafa ve Muslucalu

Aşîretinden Bektaş ve karındaşları ve hâss-ı mezbûr re'âyâlarından Ahmed Bey-oğlu Hüseyin ve Gavur Adem ve Gök Ali ve Ammîsi-oğlu Mûsâ ve Kādî Osmân dimekle ma'rûf kimesneler kendü hâllerinde olmayup dâ'imen hâss-ı mezbûr ahâlî ve re'âyâlarını tekdîr ve bin iki yüz senesinde otuz kırk mikdârı re's develerini fuzûlî ahz ve zabt eylediklerinden mâ'adâ ahâlî-i merkûmeden el-Hâc Hasan nâm kimesneyi dahi hilâf-ı şer'-i şerîf ve bi-gayr-ı hakkın katl ve gadr-i külli ve zulm-i sarîh eylediklerini nâtık bu def'a vârid olan i'lâm-ı şer'iyeden müstebân olduğu beyânıyla siz ki mütesellim ve mevlânâ-yı mûmâ ileyhimâsız, mübâşir ma'rifetiyle Kütahya'ya ihzâr ve hüsemâlarıyla terâfu'-ı şer' ve fuzûlî ahz eyledikleri ol mikdâr develeri ashâbına redd ü teslîm birle ihkāk-ı hakka mübâderet ve mâtde-i katl dahi ber-nehc-i şer'î her kimin üzerine sâbit ve mütehakkık olur ise kâtili olan kimesne Kütahya Kal'ası'na kal'a-bend ve sıhhat-i hakîkati alâ vukû'a Der-aliyyeme arz ve i'lâm olunmak bâbında size hitâben emr-i şerîfim sudûrunu müşârun ileyhânın kethüdâsı dergâh-ı mu'allâm kapucubaşlarından Mîr Mahmûd dâme mecduhû bâ-arz inhâ ve istid'â [s.146] etmekle siz ki Kütahya Mütesellimi ve mevlânâ-yı mûmâ ileyhimâsız, mübâşir ma'rifetiyle vech-i meşrûh üzre amel olunmak fermânım olmağın imdi sen ki Kütahya mütesellimi mûmâ ileyhsin, ma'rifetin ve ta'yîn olunan mübâşir-i mûmâ ileyh ma'rifetiyle merkûmları Dîvan-ı Kütahya'ya ihzâr ve sen ki Kütahya nâ'ibi mevlânâ-yı mûmâ ileyhsin huzûrunda hakk ve adl üzre terâfu'-ı şer' ve ba'de's-sübût fuzûlî ahz eyledikleri ol mikdâr re's develeri ashâbına redd ü teslîm birle ihkāk-ı hakk ve keyfiyyeti sûret-i sicillâtıyla Der-aliyyeme arz ve i'lâma mezîd ikdâm ve dikkat ve mâtde-i katl dahi ber-nehc-i şer' kavîm her kimin üzerine sâbit ve mütehakkık olur ise kâtil olan kimesneyi ma'rifet-i şer'le Kütahya Kal'ası'na kal'a-bend eyleyüp ism ve şöhretini mübeyyen i'lâmını Der-aliyyeme irsâle müsâra'at ve bu bahâne ile üzerine mâtde-i katl sâbit olmayan kimesneye kal'a-bend teklîfiyle ta'addîden mücânebet eylesiz. Ve sen ki dizdâr-ı merkûmsun, ber-vech-i muharrer irsâl olunan merkûmu kal'a-i mezbûreye muhkem habs ve kal'a-bend eyleyüp bilâ-emr-i şerîf itlâkından mücânebet ve vüsûlünü Der-aliyyeme inhâ ve iş'âra mübâderet eylemen bâbında. Fî evâhir-i L (Şevvâl) sene 1204.

Derkenârı mücebince te'kîdi hâvî emr-i âlî yazılmışdır.

Fî evâhir-i M (Muharrem) sene 1205.

S:146**[s.146/1]**

Hâlâ rikâb-ı hümâyûnumda çavuşbaşı olan Mîr Mehmed Sa'îd dâme mecduhûya ve Yenişehir-i Burusa Kādîsına hüküm ki,

Fî'l-asl Eyüb sâkinlerinden olup biraz müddetden berü Burusa Yenişehri'ne ticâret tarîkiyle gidüp gelmekle mu'tâd iden Kalyoncu Küçük Ahmed nâm şahıs çend rûz mukaddem sirkat töhmetiyle Galata'da ahz ve ba'dehû Bâb-ı âliye ihzâr ve Muhzır Ağa mahbesinde habs olunmuş olduğuna binâ'en merkûmun ...? ve keyfiyyâtı su'âl olundukda hüsn-i hâli ve gerek sû'-i hareketi ihbârlarında ihtilâf-ı akvâle mebnî hakikat keyfiyetine gereği gibi ittilâ' hâsıl olunmadığından merkûm Ahmet fîmâ-ba'd Der-sa'âdetimde ikâmet eylememek ve eğer ba'd-ez-în Âsitâne-i sa'âdet ve havâlisinde bulunmak lâzım gelir ise hakkında âhar gûne te'dîb ile mücâzât olunmamak şartıyla ta'yîn olunan Dîvân-ı hümâyûnum çavuşlarından () çavuş mübâşeretiyle Burusa Yenişehri'ne nefy ü iclâ olunmak fermânım olmağın imdi sen ki çavuşbaşı-i mûmâ ileyhsin, merkûm Ahmed'i ber-vech-i meşrûh ta'yîn olunan çavuş-ı merkûma terfikan Yenişehir-i Burusa'ya nefy ü iclâyâ mübâderet eylesin. Ve sen ki mevlânâ-yı mûmâ ileyhsin, vüsûlünde merkûmu menfiyyen meks ve ikâmet itdirüp bilâ-emr-i şerîf itlâk ve mahall-i âhara hatve-i vâhide imrârına ruhsat ve cevâz gösterilmeyüp vüsûl ve ikâmet itdirildiğini çavuş-ı merkûm ile Der-sa'âdetime tahrîr ve iş'âra müsâra'at eylemen bâbında.

Fî evâhir-i L (Şevvâl) sene 1204.

Ber-mûceb-i emr-i âlî merkûm fîmâ-ba'd Âsitâne ve havâlisine gelmemek şartıyla menfiyyen meks ve ikâmet itdirildiğini nâtik Yenişehir-i Burusa Nâ'ibinin vârid olan i'lâmunun mefhûmu bâ-fermân-ı âlî şerh virildi.

Fî 9 Za (Zi'l-ka'de) sene 1204.

[s.146/2]

Magosa Kal'ası Dizdârına hüküm ki,

Kayıkçılarbaşı kethüdâsı Ahmed nâm kimesne ile akrabâsı Beşiktaş ve tevâbi'i kayıkçılar kethüdâsı olan Sâlih nâm kimesne kendü hâllerinde olmadıklarından kayıkçıyân-ı donanma-yı hümâyûnuma müretteb neferâtı vakt ü zâmanıyla tedârük ve i'tâda rehâvet ve ihtilâli mûcib harekâta cesâret eyledikleri beyânıyla merkûm

Ahmed katle bedel ve akrâbası merkûm Sâlih dahi li-ecli't-te'dîb bulundukları mahallde ahz ve Magosa Kal'ası'na kal'a-bend olunmaları için bundan akdem emr-i âlî sudûru memhûr arz-ı hâl ile lede'l-istid'â hâssa bostâncıbaşı tarafından mübâşir ma'rifetiyle irsâl ve kal'a-bend olunmak bâbında işbu sene-i mübâreke evâsıt-ı Ramazânında hâssa bostâncıbaşıya ve sen ki dizdâr-ı merkûmsun, sana hitâben emr-i şerîfim sâdır olmuşıdi. Ancak merkûm baş kethüdânın havfa teba'iyet ile aklına hiffet târî ve perîşânü'l-hâl ve mahall-i merhamet olduğun mevsûkû'l-kelîm kimesneler ihbâr ve hâline terahhümen fîmâ-ba'd umûr-ı kayıkçıyâna karışmamak üzere afv ve itlâkı bâbında emr-i şerîfim sudûrunu hâlâ hâssa bostâncıbaşı es-Seyyid Ebûbekir dâme mecduhû bâ-takrîr istid'â etmekle takrîri mücebine sâbık kethüda Ahmed fîmâ-ba'd kayıkçılar umûruna karışmamak üzere afv ve itlâkı fermânım olmağın imdi sen ki dizdâr-ı merkûmsun, yalnız sâbık kethüdâ Ahmed'in fîmâ-ba'd kayıkçılar umûruna karışmamak üzere cürmü afv olunduğu ma'lûmun oldukda yalnız mezbûr Ahmed'i kal'a-i merkûmdan itlâk ve sebîlini tahliyeye mübâderet eylemen bâbında.

Fî evâhir-i L (Şevvâl) sene 1204.

[s.146/3]

Varna ve Magosa Cezîresi Nâ'iblerine hüküm ki,

Hâssa hasekilerimden İbrâhîm Haseki bundan akdem Varna cânibinde mevcûd olan tob ve mühimmât-ı sâ'iri ordu-yı hümayûnuma bâ-fermân-ı âlî nakle me'mûr iken muktezâ-yı me'mûriyeti o mühimmât-ı mezkûreden kebîr tobları nakilde tekâsül ve rehâvet eylediğinden mâ'adâ umûr-ı me'mûresinden hârice ba'zı mahallere tahrîrât irsâline cesâret eylediği lede'l-ihbâr te'dîbi muktezâ idüğü hâlâ hâssa bostâncıbaşı es-Seyyid Ebûbekir dâme mecduhû bâ-takrîr inhâ etmekle haseki-i merkûmun zâbiti ma'rifetiyle Magosa Cezîresi'ne nefy ü iclâsı fermânım olmağın imdi sen ki Magosa Cezîresi Nâ'ibi mevlânâ-yı mûmâ ileyhsin, haseki-i merkûmu zâbiti ma'rifetiyle vüsûlünde Magosa Cezîresi'nde menfiyyen meks ve ikâmet itdirüp bilâ-emr-i şerîf itlâk ve mahall-i ahâra hatve-i vâhîde hareketine irâ'et-i ruhsatdan mübâ'adet ve vüsûl ve menfiyyen ikâmet itdirildiğini nâtık Der-aliyyeme i'lâm ve inhâya müsâra'at hilâfından tehâşî ve mücânebet eylemen bâbında.

Fî evâhir-i L (Şevvâl) sene 1204.

S:147

[s.147/1]

Bozulus Nâ'ibine ve Konya Mütesellimine ve Konya Kal'ası Dizdârına hüküm ki, Seyyidetül-muhadderât iklîletü'l-muhâssanât, tâcü'l-mestûrât safiyyatü's-sıfât, zâtü'l-mu'allâ ve's-sa'âde vâlidem sultân dâmet ismetuhâ ve zâdet iffetuhânın havâssından Karaman sâkini Bozulus ve tevâbi'i Türkmânında Azeddîn Aşîreti ahâlîleri üzerlerine edâsı lâzım gelen mâl-ı mîrîlerini ta'dîl ve tesviye vechle edâ eylemeleri lâzım-ı hâlden iken içlerinden bâ'zıları bilâ-berât torunluk iddi'âsıyla mâl-ı mîrîlerini edâda muhâlefet ve mûmânâ'at birle sâ'ir fukarâ üzerlerine tahmîl eylediklerinden re'âyâ-yı merkûmeye gadr-ı sarîh olmağla ba'd-ez-în o makûle bilâ-berât torunluk iddi'âsında olanlara ta'allûl ve muhâlefet itdirülmeyüp üzerlerine edâsı lâzım gelen mâl-ı mîrî ve rûsûm-ı ra'yyetleri ta'dîl ve tesviye vechi üzre bi'l-ma'yye temâmen tahsîl ve eğer bundan sonra dahi edâda muhâlefet iderler ise sen ki Konya Mütesellimi mûmâ ileyhsin, ma'rifetin ve mübâşir ma'rifeti zâbitleri ma'rifetleriyle Konya Kal'ası'na kal'a-bend olunup ba'dehû hakikat-i keyfiyyeti Der-aliyyeme arz ve i'lâm olunmak bâbında sana hitâben emr-i şerîfim sudûrunu müşârun ileyhimânın kethüdâsı dergâh-ı mu'allâm kapucubaşlarından darb-hâne-i âmirem nâzırı Yûsuf dâme uluvvuhû bâ-arz-ı hâl inhâ ve istid'â ve hazîne-i âmiremde mahfûz mukâta'ası defterlerine satr olundukda mukâta'a-i mezbûr senevî ma' kalemiye dokuz bin dört yüz seksen üç gurus mâl ile müşârun ileyhimânın havâssından olduğı ve bu makûle rûsûm-ı mîrî ile mukayyed ekrâd ve türkmân mukâta'âtı re'âyâsının rûsûm-ı mîrîleri mukâta'a-i mezbûreye dâhil olmuş olmağla bunların askerî ve imâmet ve hitâbet ve torunluk ve kethüdâ-zâdelik ve sâ'ir iddi'âlarına amel ve i'tibâr olunmayup üzerlerine edâsı lâzım gelen mâl-ı mîrîlerini yerlü yerinde cem' ve tahsîl şürûtundan idüğü ihrâc olunmağla mûmâ ileyhin arzı mûcebince Dîvân-ı hümayûnumdan emr-i şerîfim tahrîri hâlâ rikâb-ı hümayûnumda baş defterdârım olan Osmân dâme uluvvuhû i'lâm etmeğın mübâşir ma'rifetiyle i'lâmı ve arzı mûcebince emel olunmak fermânım olmağın imdi siz ki mevlânâ ve mütesellim-i mûmâ ileyhimâsız, ma'rifetiniz ve ta'yîn [olunan] mübâşir-i mûmâ ileyh ma'rifetiyle ve zâbitleri ma'rifetleriyle husûs-ı mezbûre temâm mukayyed ve ba'd-ez-în o makûle torunluk iddi'âsında olanları ta'allûl ve muhâlefet itdirmeyüp üzerlerine edâsı lâzım gelen mâl-ı mîrîyi ta'dîl ve tesviye vechi üzre bi'l-ma'yye

temâmen tahsîl olunmasına ihtimâm ü dikkat ve şöyle ki içlerinden torunluk iddi'âsıyla bundan sonra dahi mâl-ı mîrîlerini edâdâ muhâlefet iderler ise ahz ve Konya Kal'ası'na irsâl ve ism ve şöhetlerini mübeyyin sıhhat ve hakîkatî üzre Der-aliyyeme arz ve i'lâma mübâderet eyleyesiz. Ve sen ki Konya Kal'ası Dizdârı merkûmsun, ber-vech-i muharrer irsâl olunan merkûmları kal'a-i mezbûreye habs ve kal'a-bend eyleyüp bilâ-emr-i şerîf itlâklarından tehâşî ve mücânebet ve vüsûllerini Der-aliyyeme tahrîr ve iş'âra müsâra'at eylemen bâbında.

Fî evâhir-i L (Şevvâl) sene 1204.

İşbu mahalline gitmeyüp geri gelüp vâhide (?) kethüdâsı ...? İsmi tasrîhiyle tashîh olunduğu vechle yazılmışdır.

Fî evâhir-i S (Safer) sene 1205.

[s.147/2]

Hâlâ rikâb-ı hümayûnumda çavuşbaşı olan Mîr Mehemmed Sa'îd dâme mecduhûya Bozcaada Nâ'ibine hüküm ki,

Dergâh-ı mu'allâm yeniçerileri ocağının sâbık bazer-gânı olan Çelpun Yahûdî hâlâ ocak bazer-gânlık umûruna îrâs-ı ihtilâli mûcib harekâta mübâderet etmeğle li-eclî't-te'dîb yahûdî-i mesfûrun nefy ve tağrîbi lâzım gelmeğın imdi sen ki çavuşbaşı-i mûmâ ileyhsin, ocak bazer-gânı sâbık mesfûr Çelpun Yahûdîyi Dîvân-ı hümayûnum çavuşlarından ta'yîn olunan () çavuş zîde kadruhûya terfikle li-eclî't-te'dîb Bozcaada Cezîresi'ne nefy ü iclâyâ mübâderet eyleyesin. Ve sen ki Bozcaada Nâ'ibi mevlânâ-yı mûmâ ileyhsin, yahûdî-i mesfûr vüsûlünde cezîre-i merkûmede menfiyyen meks ve ikâmet itdirüp bilâ-emr-i şerîf itlâk ve mahall-i âhara irâ'et-i ruhsatdan mübâ'adet ve vüsûlünü mübâşiri çavuş-ı merkûm ile Der-aliyyeme tahrîr ve i'lâma mübâderet eylemen bâbında.

Fî evâhir-i L (Şevvâl) sene 1204.

Ber-mantûk-ı emr-i münîf menfiyyen meks ve ikâmet itdirildğini nâtik Bozcaada Nâ'ibinin vârid olan i'lâmının mefhumu bâ-fermân-ı âlî şerh virildi.

Fî 17 Za (Zi'l-ka'de) sene 1204.

Ba'zı şürût ile itlâk olunmuşdur.

Fî evâsıt-ı S (Safer) sene 1205.

[s.147/3]

Dergâh-ı mu'allâm kapucubaşlarından Kastamonu Sancağı Mütesellimine ve Çanlı Kazâsı Nâ'ibiyle zikr-i âtî kimesnelerin livâ-i mezbûrede olundukları mahallin kâdîsına ve Boyabad Dizdârına hüküm ki,

Kastamonu Sancağında vâkı' Çanlı ahâlîleri rikâb-ı hümayûnuma gelüp bunlar üzerlerine edâsı lâzım gelen tekâlîf ve mürettebât-ı seferiyyeyi mahallinde ma'rifet-i şer'le tevzî' defteri mücebince cem'ine me'mûre edâ eylemeleri lâzime-i hâlden iken Amasya'da kâ'in merhûm ve mağfûrleh Sultân Bayezîd vakfı mülhakâtından kazâ-i mezbûre tâbi' nefsi Çanlı ve Elagoski (?) ve Kuzcağar (?) nâm üç aded kurâ ahâlîleri hilâf-ı şürût-ı mu'âfiyet iddi'âsıyla kazâ-i mezbûrdan tertîb olunan deve ve katır ve mühimmât-ı seferiye ve tekâlîf-i seneden hisselerine isâbet ideni edâda muhâlefet eylediklerin kazâ-i mezbûr ahâlîleri bundan akdem bâ-arz-ı hâl mukaddemâ lede'l-inhâ kurâ-i selase ahâlîlerinin hisse-i tekâlîflerin temâmen tahsîl ve kabzına me'mûra ve edâ ve teslim itdirilmek bâbında emr-i şerîfim sudûrunu istid'â eylediklerinde şürût-ı merkûmândan ba'de'l-ihrac şürûtu mücebince bâ-telhîs iki yüz üç senesinde Kastamonu Mütesellimi'ne ve Çanlı Kâdîsı'na hitâben mâliye tarafından bir kıt'a ve merhûm-ı müşârun ileyhın vakfı karyeleri ez-kadîm üzerine edâsı lâzım gelen avârız ve mâl-ı maktû'aları ve Anadolu vâlîlerine sefersiz vakitlerde tertîb-i vaz'ıyyet olunan imrâd-ı hazariyyeden hisselerini ahâlî-i kazâ ile ma'an edâ idegelmişler iken altmış dört târihinde merhûm-ı müşârun ileyhın evkâfından üç aded ahâlî-i kurâ karyelerimiz merhûm-ı müşârun ileyhın evkâfı mülhakâtından ve serbest olmağla tekâlîfden dahi mu'âfiz deyü mu'âfiyyet iddi'â ve lede'l-murâfa'a tekâlîfden mu'âfiyyet iddi'âları hilâf olduğu zâhir ve ahâlî-i kazâ ile ma'an edâya kabl-i şer'den tenbîh olunmuşiken mücâb olmayup hilâf-ı defter-i hâkânî ve mugâyir-i emr ve defter ve hazariyye şürûtu ve kânûna muhâlif hisselerine isâbet ideni ahâlî-i kazâ ile ma'an edâda muhâlefet etmeleriyle mârrü'z-zikr üç aded ahâlî-i kurâ bilâ-emr-i şerîf vâkı' olan tekâlîf-i şâkkadan mâ'adâ avârız ve imdâd-ı hazariyye ve mâl-ı maktû'a [s.148] ve sâ'ir emr-i şerîfe ile vâkı' bi'l-cümle tekâlîfden tahammüllerine göre hisselerine düşeni ahâlî-i kazâ ile edâ itdirilüp hilâf-ı şer'-i şerîf ve kânûn ve emr ve deftere mugâyir bir dürlü ta'allül ve muhâlefet itdirilmemek üzre emr-i şerîf sudûrunu iltimâsı eylediklerin Çanlı Kazâsı Nâ'ibi ve Kastamonu Mütesellimi arz eylediklerinde kayd-ı defter-i hâkânîden ve hazariyye ve

tekâlif şürûtu Dîvân-ı hümayûn ve merkûmândan ve husûs-ı mezbûr içün verilen evâmir kaydları dahi ba'de'l-edâda kurâ-i merkûme ahâlîleri mukaddemâ baş defterdâr i'lâmıyla sâdır olan emr-i âlî mücebince üzerlerine edâsı lâzım gelen avâriz ve mâl-ı maktû'a ve Anadolu Vâlîsinin hazariyyesinden ve sâ'ir evâmir-i şerîfem ile vâkı' olan tekâlifden hisselerine düşeni şürût-ı hazariyye ve emr-i defter mücebince ahâlî-i kazâ ile ma'an edâ eylediklerinden sonra ancak bilâ-emr-i şerîf vâkı' olan tekâlif-i şâkka mutâlebesiyle rencîde olmamalarıçün emr-i şerîf sudûru iktizâ eylediği ba'de'l-i'lâm mücebince amel olunmak bâbında bin yüz yetmiş iki senesinde emr-i şerîfim sâdır olmuşiken kurâ-i merkûm ahâlîlerini bizler himâyetü's-şerîfeyn evkâfından olup tertîbât-ı seferiyye ve sâ'ir evâmir-i şerîfe ile vâkı' olan tekâlifden fakat senevî doksan bir guruş virmek üzre musâlihe olmuşduk. Ber-vech-i muharrer bin yüz doksan dört târîhli müverrih-i haremeynden yedimizde emr vâriddir deyü mukaddemâ şürût ve kuyûdu hâvî Dîvân-ı hümayûnumdan virilen emr-i şerîfe mugâyir bir takrîb haremeyn tarafından ısdâr itdirdikleri emre mebnî ta'allül ve muhâlefet etmeleriyle lede'l-murâfa'a vakf-ı mezbûr karyeleri ahâlîlerinin ibrâz etdikleri emr-i âlî mârrü'z-zikr üç aded kurâ ahâlîlerine verilen evâmir-i aliyyenin kuyûd ve şürûtuna mugâyir olduğu lede's-şer' mu'ârizadan men' birle cânib-i şer'den virilen hüccet-i şer'iyyeye mugâyir yine ol vechle ta'addî ve muhâlefet etmeleriyle mezkûrûn üç aded kurâ ahâlîlerinin haremeynden bir takrîb ısdâr itdirdükleri emrin kaydı ref' ve terkîn mukaddemâ sâdır olan emr-i âlî mücebince hâl ve tahammüllerine göre üç aded kurâ ahâlîlerinin hisselerine isâbet iden tekâlifleri kazâ-i mezbûr ahâlîleriyle ma'an cem'ine me'mûre edâ itdirilmek babında emr-i şerîfim virilmek recâsına Çanlı Kazâsı Nâ'ibi mukaddemâ arz eylediğin tarafına virilen emrlerin kaydları ba'de'l-ihrac mukaddemâ haremeynden sâdır olan emrin kaydı ref' ve terkîn ve mu'ahharan Dîvân-ı hümayûnumdan şürût ve kuyûdu hâvî sudûr iden emr-i âlî ve murâfa'adan virilen hüccet-i şer'iyye mücebberince amel ve hürmet ve muhâsebesine ilm ü haberi i'tâ olunmak bâbında işbu sene-i mübâreke evâ'il-i Rebi'ü'l-evvelinde Kastamonu Mutesellimine ve Çanlı Kazâsı Nâ'ibine hitâben Dîvân-ı hümayûnumdan muttasıl ve meşrûh emr-i şerîfim sudûrundan sonra Çanlı Kazâsına tâbî' Elagoski ve Kuzcağar ve nefsi-i Çanlı nâm üç aded kurâ ahâlîlerinin rikâb-ı hümayûnuma takdîm eyledikleri arz-ı hâlleri ve Çanlı Nâ'ibi'nin bir kıt'a i'lâmının mefhûmunda ber-vech-i muharrer sâdır olan emr-i âlînin tenfîz ve

icrâsına mübâderet olundukda kurâ-i merkûme Elagoski ve Kuzcağar ve nefsi-i Çanlı ahâlîlerinden Deli Mehemed-oğulları Ahmed Alemdâr ve Küçük Hasan ve Deli Yahya nâm kimesnelerin ta'allül ve muhâlefetlerinden nâşî tenfiz-i emr-i âlî mümkün olmadığı beyânıyla mezbûrûn li-ecli't-te'dîb Boyabad Kal'ası'na kal'a-bend olunmaları istid'â ve ber-vech-i muharrer sâdır olan emr-i âlî mantûku üzre hâl ve tahammüllerine göre üç aded kurâ ahâlîlerinin hisselerine isâbet iden tekâlîfleri kazâ-i mezbûr ahâlîleriyle ma'an cem'ine me'mûre edâ itdirilmek için müceddeden emr-i şerîfim sudûru iktizâ idüp ancak li-ecli't-te'dîb merkûmların kal'a-bendleri için emr-i şerîfim sudûru müsâ'adeye menût-ı mevâddan idüğü hâlâ rikâb-ı hümayûnumda Re'îsü'l-küttâbım olan Mehemed Râşid dâme mecduhû i'lâm etmeğle ber-vech-i muharrer merkûmûn Ahmed ve Hasan ve Yahyâ, çavuş mübâşeretiyle olundukları mahallde ahz ve Boyabad Kal'ası'na kal'a-bend olunmaları bâbında Çanlı Kazâsı Nâ'ibine ve mezbûrûnun bulundukları mahallin kâdîsına ve sen ki dizdâr-ı merkûmsun, sana hitâben işbu sene-i mübâreke evâsıt-ı Cemâziye'l-âhîrinde sudûr iden emr-i şerîfim mücebince mezbûrlar çavuşa terfikan ba'de'l-irsâl merkûmûnun rûfekâları Deli Mehemed-oğulları Küçük Hasan ve Sa'ardan oğlu Doğramacı Halîl (?) ve Kamış-oğlu Feyzî ve Bostancı Abdullâh ve Doğramacı Halîl'in karındaşı Mustafa ve Deli Yahyâ nâm yedi nefer şakîler birbirleriyle müttefikan esnâ-yı râhda Eğridere nâm mahallde mübâşirleri çavuş-ı merkûm yedinden cebren ahz eylediklerin inhâ ve sen ki mütesellim-i mûmâ ileyhsin, ber-vech-i meşrûh mukaddemâ sâdır olan emr-i şerîfim mücebince bâlâda mezkûrû'l-esâmî üç nefer şakîler ve refikleri merkûmlar olundukları mahallde ma'rifetin ve mübâşir ma'rifetiyle ahz ve Boyabad Kal'ası'na kal'a-bend olunmaları bâbında sana hitâben emr-i şerîfim sudûru istid'â ve rikâb-ı müstetâbımda Dîvân-ı hümayûnumda mahfûz ve kuyûd-ı ahkâma mürâca'at olundukda vech-i meşrûh üzre târîhi merkûmda emr-i şerîfim virildiği mastûr ve mukayyed olunmağla sen ki mütesellim-i mûmâ ileyhsin, ber-vech-i meşrûh mukaddemâ sâdır olan emr-i şerîfim mücebince ma'rifetin ve mübâşir ma'rifetiyle mukaddemâ kal'a-bendleri fermân olunan üç nefer ve çavuş yedinden cebren ahz iden mezkûrû'l-esâmî yedi neferin dahi kal'a-bend ve fimâ-ba'd ve vilâyetleri câniblerine ayak basdırılmamak üzre ahâlî-i kazâ nüzre kat' olunmak fermânım olmağın, imdi siz ki müteselim ve mevlânâ-yı mûmâ ileyhimsiz, ber-vech-i meşrûh mukaddemâ sâdır olan emr-i şerîfim bâlâda mezkûrû'l-esâmî on nefer

şakîler her kangınızın taht-ı kazâsında bulunur ise bulundukları mahallde ma‘rifetiniz ve ta‘yîn olunan mübâşir-i mûmâ ileyh ma‘rifetiyle ahz ve Boyabad Kal‘ası'na irsâl ve tesyîre ve ba‘d-ez-în vilâyetleri cânibine ayak basdırılmamak üzre ahâlî-i kazâyı nüzre kat‘ ve hüccet-i şer‘iyye i‘tâsına mübâderet ve sen ki Boyabad Kal‘ası Dizdâr-ı merkûmsun, mezbûrûn on nefer şakîler vüsûlünde kal‘a-i mezbûre vaz‘ ve muhkem habs ve kal‘a-bend eyleyüp bilâ-emr-i şerîf itlâk ve firârlarından hazer ve vüsûl ve kal‘a-bend olunduklarını mübâşir-i mûmâ ileyh Der-aliyyeme tahrîr ve iş‘âra müsâra‘at eylemen bâbında.

Fî evâ’il-i Za (Zi’l-ka‘de) sene 1204.

İşbu emr-i âlî mübâşiri yediyle mahalle lede’l-vüsûl ve merkûmândan Deli Mehmed oğulları Ahmed Alemdar ile Küçük Hasan ve Deli Yahyâ nâm kimesneler ber-mantûk-ı emr-i münîf kal‘a-bend olunup mâ‘adâ rûfekâları firâr etmeğle fîmâ-ba‘d firârî-i merkûmların kazâ-i mezbûre ayak basdırılmamak üzre kurâ-i mezbûr ahâlîleri yedi bin beş yüz gurus nezri kabûl etmeleriyle ber-vech-i meşrûh kabûl-i nezrlerini müş‘ir-i taraf-ı şer‘den hüccet-i şer‘iyye virildiğini nâtik Çanlı Kādîsının vârid olan i‘lâmının ve hüccet-i şer‘iyyenin rızâsını şerh virilmek iktizâ eylediğini hâlâ rikâb-ı hümmâyûnumda Baş defterdâr Osmân Efendi hazretlerinin i‘lâm etmeleriyle i‘lâmı mücebince mefhûm-ı i‘lâm ve hüccet-i şer‘iyye bâ-fermân-ı âlî şerh virildi.

Fî 11 C (Cemâziye’l-âhîr) sene 1205.

Re’îs efendi i‘lâmıyla isti‘lâmı hâvî emr-i âlî yazılmışdır.

Fî evâhir-i Ca (Cemâziye’l-evvel) sene 1206.

S:149

[s.149/1]

Dimetoka Kādîsına ve Limni Cezîresi Nâ’ibine hüküm ki,

Nezâret-i Şeyhü’l-islâmîde ...? olan evkâfdan merhûm ve mağfûrunleh Sultân Bayazıd Hân tâbe serâhûnun evkâfı mülhakâtından Dimetoka Kasabası'nın derûnunda vâkı‘ Başluya (?) nâm sevâhilde kâ’in vakf-ı mezbûrun arâzîsine müdâhale olunmak îcâb etmez iken kasaba-i mezbûr sükkânından mütegalibeden Dizdâr Mustafa vakf-ı mezbûrun arâzîsi üzerine bilâ-izn-i mütevellî fuzûlî üç bâb dekâkin ve bir bâb yemenî dükkânı ve derûnunda şerbet-hâne ihdâs ve kendü

mutasarrıf olduğu vakfına ilhâk eylediğinden mâ'adâ yine kasaba-i mezbûr sükkânında ma'lûmu'l-esâmî ba'zı kimesneleri tahrîk-i da'vâ ile tapu ile mutasarrıf oldukları tarlalarına bilâ-izn-i mütevellî dut (?) fidanı gars ve değirmen-hâne ihdâsına ve ol tarafda kâ'im-makâm-ı mütevellî olanlara itâle-i lisân ve ol vachle umûr-ı vakf-ı şerîfin ihtilâline bâ'is ve gadra tasaddî ve vakf-ı şerîfe mühîn ve zalemaya mu'în olup merkûmun li-ecli't-te'dîb diyâr-ı âhara nefy ü iclâsı bâbında emr-i şerîfim sudûrunu hâlâ vakf-ı mezbûr mütevellîsi olan müderrisîn-i kirâmdan Mevlânâ Mîr Mehmed Bey zîde ilmuhû istid'â etmekle merkûm Dizdâr Mustafa li-ecli't-te'dîb çavuş mübâşeretiyle Limni Cezîresi'ne cezîre-bend olunmak fermânım olmağın imdi sen ki Dimetoka Kādîsı mevlânâ-yı mûmâ ileyhsin, Dîvân-ı hümâyûnum çavuşlarından ta'yîn olunan çavuş-ı mûmâ ileyh mübâşeretiyle merkûm Dizdâr Mustafa'yı li-ecli't-te'dîb Limni Cezîresi'ne irsâl ve tesyîre mübâderet eylesin. Ve sen ki Limni Nâ'ibi mevlânâ-yı mûmâ ileyhsin, vüsûlünde merkûmu cezîre-i mezbûrede menfiyyen meks ve ikâmet itdirüp bilâ-emr-i şerîf itlâk ve mahall-i âhara hatve-i vâhide hareketine irâ'et-i ruhsatdan tehâşî ve mücânebet ve vüsûl itdirildiğini Der-aliyyeme tahrîr ve iş'âra müsâra'at eylemen bâbında.

Fî evâ'il-i Za (Zi'l-ka'de) sene 1204.

Ber-mûceb-i emr-i âlî merkûm menfiyyen meks ve ikâmet itdirildiğini nâtık Limni Nâ'ibinin vârid olan i'lâmının mefhûmu bâ-fermân-ı âlî şerh virildi.

Fî 20 S (Safer) sene 1205.

Bâ-işâret-i aliyye itlâkiçün emr yazılmıştır.

Fî evâhir-i Ra (Rebî'ü'l-evvel) sene 1205.

[s.149/2]

Lefkoşa Mollâsına hüküm ki,

Bu def'a bâ-emr-i âlî İstanbul ağalığından azl olunan Mehmed'in mütecâsir olduğu şenâ'at ve fazâhati hilâf-ı rızâ sû'-i hareketi vâsıl-ı sâmi'a-i hüsrev-ânem olup merkûm Kıbrıs'a nefy ü iclâ olunmak bâbında hatt-ı hümâyûn-ı şevket-makrûnum sâdır olmağla kendüsünü te'dîben ve emsâlini terhîben merkûm ocakdan ta'yîn olunan () zîde kadruhû mübâşeretiyle Cezîre-i Kıbrıs'a nefy ü iclâ olunmak fermânım olmağın imdi sen ki mevlânâ-yı mûmâ ileyhsin, merkûm mübâşir-i mûmâ ileyh ile vüsûlünde cezîre-i mezkûrede menfiyyen meks ve ikâmet itdirüp bilâ-emr-i

şerîf ıtlâk ve bir hatve mahall-i âhara hareketine irâ'et-i ruhsatdan mücânebet ve vüsûl ve ikâmetini mübâşir-i mûmâ ileyh ile ocağ-ı âmirem tarafına inhâ ve iş'âra mübâderet eyleyesin deyü hâlâ rikâb-ı hümayûnumda sekbânbaşı olan Ömer dâme mecduhû tarafından mühürlü mektûb virilmekle vech-i meşrûh üzre amel olunmak bâbında.

Fî evâ'il-i Za (Zi'l-kade) sene 1204.

Derkenârı mücebince İzmir Nâ'ibine hitâben bâ-mektûb-ı ocak yazılmışdır.

Fî evâhir-i Z (Zi'l-hicce) sene 1204.

[s.149/3]

Bursa Kādîsına hüküm ki,

Bundan akdem ba'zı hilâf-ı marzî hareketine mebnî Bursa'ya bâ-emr-i âlî nefy ü iclâ kılınan Sarây-ı cedîd-i âmirem bazer başısı sâbık Seyyid Ahmed'in pîr ve alîl olduğundan mâ'adâ ıyâl u evlâdı dahi bu tarafda sefil ve ser-gerdân ve ıztrâb hâlleri nümâyân olduğu bu def'a merkûmun ıyâl ü evlâdları taraflarından rikâb-ı kamer-tâb-ı mülûkâneme takdîm olunan arz-ı hâllerinde inhâ ve afv ve ıtlâkı istirhâm olunmağla şeref-yâfte-i sudûr olan hatt-ı hümayûnum merhamet-makrûnum mücebince ıtlâkı fermân olmağın imdi sen ki mevlânâ-yı mûmâ ileyhsin, merkûmûn ıyâl u evlâdının hâllerine merhameten cerâyim-i sâbıkası afv kılındığı ma'lûmun oldukda merkûmu kayd-ı nefyden ıtlâk ve sebîli içün mübâderet eylemen bâbında.

Fî evâ'il-i Za (Zi'l-ka'de) sene 1204.

[s.149/4]

Hâlâ rikâb-ı hümayûnumda çavuşbaşı olan Mîr Sa'îd dâme mecduhûya ve Bozcaada Cezîresi Nâ'ibine hüküm ki,

Laleli Câmi'î karşusunda dükkân yazıcılarından Mehemed Efendi ve Abdullâh Efendi demekle ma'rûf kimesneler ile Topkapusu'nda dükkânda yazıcılık iden Seyyid Monlâ İbrâhîm nâm kimesne[ler] kendü hâllerinde olmayup hilâf-ı şer'-i şerîf ve mugâyir-i rızâ esnâf tâ'ifesiyle harekât-ı nâ-ber-câya ibtidârları tahkîk olunmak hasebiyle merkûmûnun li-ecli't-te'dîb çavuş mübâşeretiyle Bozcaada'ya nefy ü iclâları fermânım olmağın imdi sen ki çavuşbaşı-i mûmâ ileyhsin, merkûmûn üç neferi ahz ve li-ecli't-te'dîb Dîvân-ı hümayûnum çavuşlarından mübâşir ta'yîn

olunan () çavuş zîde kadruhû ile Bozcaada'ya nefy ü iclâlarına müsâra'at ve sen ki mevlânâ-yı mûmâ ileyhsin, vüsûllerinde merkûmûnu cezîre-i mezkûrede menfiyyen meks ve ikâmet itdirüp bilâ-emr-i şerîf itlâk ve mahall-i âhara hareketlerine irâ'et-i ruhsatdan hazer ve mücânebet ve vüsûl ikâmetlerini Der-sa'âdetime i'lâm ve inhâya mübâderet eylemen bâbında.

Fî evâ'il-i Za (Zi'l-ka'de) sene 1204.

Ber-mûceb-i emr-i âlî merkûmûn menfiyyen meks ve ikâmet itdirildiğini nâtık Bozcaada Nâ'ibinin vârid olan i'lâmının mefhûmu bâ-fermân-ı âlî şerh virildi.

Fî S (Safer) sene 1205.

İtlâklariçün emr yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı Z (Zi'l-hicce) sene 1205⁴⁶¹.

[s.149/5]

Amasya Kādîsına ve Sinob Kal'ası Dizdârına hüküm ki,
Hem-şîrem Bîcân Sultân dâmet ismetuhânın mâlikâne uhdesinde olan Amasya Mukâta'ası ahâlîlerinden Nefs-i Amasya'da sâkin Osmân-oğlu Hâfız Ahmed ve Küçük Hoca-oğlu Küçük Sarı Bekir nâm mefsedet-pîşeler kendü hâllerinde olmayup celb-i mâl sevdâsıyla mukâta'a-i mezbûre re'âyâ ve fukarâsına ...? cesârete ibtidâr ve umûr-ı mühimmenin ta'tiline ba'îs ve mâl-ı mukâta'anın kesrîne bâdî olmaları ve kendülere def'âtıyla tenbîh ve tahrîr olmuşiken bir vechle mütenebbih olmayup şakâvetleri müzdâd olduğundan bahisle te'dîbleri husûsu sen ki mevlânâ-yı mûmâ ileyhsin, bu def'a tarafından Der-sa'âdetime vârid olan i'lâmın tahrîr ve mezkûrların çavuş mübâşeretiyle Sinob Kal'ası'na kal'a-bend olunmaları bâbında emr-i şerîfim sudûrunu Hâcegân-ı Dîvân-ı hümayûnumdan müşârun ileyhânın kapu kethüdâsı olan Ahmed zîde mecduhû tarafından bâ-takrîr istid'â etmekle mezkûr Sarı Bekir ve Hâfız Ahmed nâm şakîler ta'yîn olunan çavuş mübâşeretiyle ahz ve Sinob Kal'ası'na kal'a-bend olunmaları fermânım olmağın imdi sen ki mevlânâ-yı mûmâ ileyhsin, ma'rifetin ve Dîvân-ı hümayûnum çavuşlarından ta'yîn olunan () çavuş zîde kadruhû mübâşeretiyle merkûmân ahz ve li-eclî't-te'dîb Sinob Kal'ası'na kal'a-bend ve îsâle mübâderet ve sen ki dizdâr-ı merkûmsun, vüsûlünde merkûmân dizdârı

⁴⁶¹ Metinde sene 204 olarak yazılmıştır.

olduğın kal'a-i mezbûreye vaz' ve muhkem kal'a-bend eyleyüp bilâ-emr-i şerîf itlâk ve mahall-i âhara firârlarıyla irâ'et-i ruhsatdan mücânebet ve vüsûl ve kal'a-bend olunduklarını çavuş-ı merkûm ile Der-aliyyeme inhâ ve iş'âra mübâderet eylemen bâbında.

Fî evâ'il-i Za (Zi'l-ka'de) sene 1204.

Ber-mûceb-i emr-i âlî merkûmân kal'a-bend olunduklarını hâvî Sinob Kal'ası Dizdârının vârid olan arzının mefhûmu bâ-fermân-ı âlî şerh virildi.

Fî 20 Z (Zi'l-hicce) sene 1204.

Yalnız merkûm Bekir itlâk olmuştur.

Fî evâ'il-i S (Safer) sene 1205.

S:150

[s.150/1]

Adapazarı ve Akyazı ve Hendek ve Ab-ı Safî Kazâlarının kudât ve nüvvâbına ve yeniçeri zâbitâna ve Bozcaada Kal'ası Dizdârına hüküm ki, Mürsel Tersâne-i âmiremde işlerine irâde-i aliyyem ta'alluk iden iki kıt'a kalyonların ...? a'zâmından olan ecnâs kerâstanın ber-mû'ceb-i defter Kocaili Kazâlarından kat' ve nakli içün sâdır olan emr-i âlî-şânım mantûkunca eğerçi kat' ve nakline mübâşeret olunup ancak Adapazarı Kazâsı'ndan Hasan bir karâr ve refîki Ali'nin ve Akyazı Kazâsı'nda dûnân dîvânından (?) Ahmed Efendi ve Hendek Kasabası'ndan Deli Mehmed Karındaşı Mustafa ve Ab-ı safî Kazâsı'ndan ...-oğlu Hasan (?) nâm kimesneler askerîlik iddi'âsıyla başlarına erâzil ve eşhâsı cem' birle hilâf-ı emr ve rızâ kerâsta kat'ına muhâlefet birle ta'tîl-i umûr-ı mühimmeye bâdî oldukları ve bu keyfiyyet-i sâ'ire dahi sirâyet ile nizâm-ı kerâstanın ihtilâlini mûcib olacağı beyânıyla merkûmun ocakdan çavuş mübâşeretiyle Bozcaada Kal'ası'na kal'a-bend ile te'dîb olunmaları husûsunu Kocaili Sancağı Mütessellimi ile İznikmid Kerâsta Emîni tarafından bu def'a vârid olan tahrîrâtında inhâ ve iş'âr olunmağla ber-vech-i meşrûh emr-i şerîfim sudûrunu dergâh-ı mu'allâm kapucu başlarından hâlâ Tersâne-i âmirem Emîni olan Çelebi Mehmed dâme mecduhû bâ-takrîr istid'â etmekle bâlâda mastûr olan beş nefer mefsedet-pîşeler ocakdan çavuş mübâşeretiyle ahz ve ıslâh-ı nefis idinceye dek Bozcaada Kal'ası'na kal'a-bend olunmaları fermânım olmağın imdi siz ki mevlânâ-yı mûmâ ileyhimsiz, kerasta husûsu umûr-ı uhrâyâ

kıyâs olunmayup bir sa‘at akdem Tersâne-i âmireme vürûdu mertebe-i vücûbet idüğü âşikâr olmağla nizâm-ı kerastenın ihtilâlden vikâyesi zımnında ma‘rifetiniz ve ocakdan ta‘yîn olunan () çavuş ma‘rifetiyle zikr olunan beş nefer mefsedet-pîşeleri ahz ve li-ecli’t-te’dîb ve Bozcaada Kal‘ası’na irsâl ve tesyîrlerine ihtimâm ü dikkat ve sen ki dizdâr-ı merkûmsun, merkûmûn vüsûllerinde kal‘a-i merkûme vaz‘ ve muhkem habs ve kal‘a-bend eyleyüp bilâ-emr-i şerîf itlâk ve bir takrîb firârlarından hazer ve mücânebet ve vüsûl ve kal‘a-bend olunduklarını Der-aliyyeme tahrîr ve inhâya müsâra‘at eylemen bâbında.

Fî evâ’il-i Za (Zi’l-ka‘de) sene 1204.

[s.150/2]

Hâlâ rikâb-ı hümâyûnumda çavuşbaşı olan Mîr Sa‘îd dâme mecduhûya ve Konya Nâ’bine hüküm ki,

Galata Mevlevî-hânesi dervîşânından Sinoblu ve Dervîş Hüseyin ve Karahisarî Dervîş Hüseyin ve Kütahyalı Dervîş Hasan mugâyir-i rızâ münâfi-i edâb-ı tarîkat harekâta ictisâr eyledikleri taraf-ı şer‘den virilen i‘lâm ve Âsitâne-i merkûme şeyhi cânibinden takdîm olunan takrîrden müstebân olmakdan nâşî merkûmlar li-ecli’t-te’dîbiyle çavuş mübâşeretiyle Konya’da Âsitâne-i mevlânâyâ irsâl olunmaları fermânım olmağın imdi sen ki çavuşbaşı-i mûmâ ileyhsin, ma‘rifetinle ve Dîvân-ı hümâyûnum çavuşlarından ta‘yîn olunan çavuş zîde kadruhû mübâşeretiyle merkûmânı li-ecli’t-te’dîb Konya’ya nefy ü iclâyâ mübâderet eylesin. Sen ki Konya nâ’ibi mevlânâ-yı mûmâ ileyhsin, merkûmûn vüsûllerinde âsitâne-i ...? Mevlânâda ...? mübâderet etmeleriçün menfiyyen Konya’da meks ve ikâmet itdirüp bilâ-emr-i şerîf itlâk ve firârlarından mücânebet ve vüsûl ve menfiyyen meks ve ikâmet itdirildikleri Der-aliyyeme i‘lâm ve inhâya müsâra‘at eylemen bâbında.

Fî evâsıt-ı Za (Zi’l-ka‘de) sene 1204.

İşbu emr-i âlî ile mübâşiri Eskişehir’e dâhil olduklarında mübâşiri çavuş hastalanup bir vechle gitmeğe kâdir olmamağla dede-i merkûmlar Konya tarafına âzim ve mübâşiri Âsitâne-i aliyyeye âzim olduklarını nâtık Eskişehir’de mîrî tahsîline me’mûr ...? Dergâh-ı âlî es-Seyyid Mehemed Sa‘îd Bey kâ’imesinde ve Eskişehir Nâ’ibi’nin kâ’ime-i mezbûrede muharrer olan i‘lâmının mefhûmu bâ-fermân-ı âlî şerh virildi.

Fî 23 ? sene 1204.

[s.150/3]

Bursa Kādîsına ve Çavuşbaşı Ağaya hüküm ki,
 İstanbul'da Fenar kurbunda Tahta Minâre Mahallesi sâkinelerinden olup bundan
 akdem bâ-i'lâm-ı şer'îyye mahall-i mezkûrden ihrâc olunmuş olan Şerîfe Emine
 Monlâ dimekle arîfe hâtûn kendü hâlinde olmayup bilâ-mûcib-i ref' ref'e iştikâ ile
 rikâb-ı hümayûnumu ta'cîze mütecâsire olduğundan te'dîbi îcâb etmeğle şeref-yâfte-i
 sudûr olan hatt-ı hümayûn-ı şevket-makrûnum mûcebince mezbûrenin çavuş
 mübâşeretiyle Bursa'ya nefy ü iclâsı fermânım olmağın imdi sen ki çavuşbaşı-i
 mûmâ ileyhsin, Dîvân-ı hümayûnum çavuşlarından ta'yîn olunan () çavuş zîde
 kadruhû ile mezbûre Şerîfe Emine'yi Bursa'ya nefy ü iclâyâ mübâderet ve sen ki
 mevlânâ-yı mûmâ ileyhsin, vüsûlünde mezbûreyi Bursa'da menfiyyen mukîme
 itdirüp bilâ-emr-i şerîf itlâk ve mahall-i âhara hareketine irâ'et-i ruhsatdan mübâ'adet
 ve vüsûl ve ikâmetini çavuş-ı merkûm ile Der-aliyyeme i'lâma müsâra'at eylemen
 bâbında.

Fî evâsıt-ı Za (Zi'l-ka'de) sene 1204.

[s.150/4]

Bursa Kādîsı ve Çavuşbaşı Ağaya hüküm ki,
 İstanbul'da Cebnadiye Mahallesi'nde (?) sâkin Dîvân-ı hümayûn çavuşlarından
 Hüseyin Çavuş-oğlu yine Dîvân-ı hümayûn çavuşlarından Hasan Çavuş nâm
 kimesne meşârübü'l-hamr olup sekrân olduğu hâlâ zevcesini gice ile dâ'imâ darb ve
 mezbûre dahi harîk-dâr deyü sabaha ile konşularını bî-huzûr idüp mezbûr hüsne pend
 ü nush eylediklerinde her birine itâle-i lisân ile şetm eylediğinden mâ'ada ba'zı etfâl-
 i müslemîne dahi fi'l-i şenî'a kasdıyla ta'arruz eylediğini mahallesi ahâlîleri sen ki
 çavuşbaşı-i mûmâ ileyhsin, huzûrunda muvâcehesinde inhâ ve mezbûr Hasan Çavuş
 kendü hâlinde olmak üzre bi'd-def'ât tenbîh olundukda mütenebbih olmayup
 muhtâc-ı te'dîb idüğünü zâbitânı dahi bi'l-istintâk haber vermeleriyle Hasan'ın li-
 ecli't-te'dîb Bursa'ya nefy ü iclâsı bâbında emr-i şerîfim sudûru bâ-takrîr istid'â
 olunmağın çavuş mübâşeretiyle Bursa'ya nefy ü iclâ olunmak fermânım olmağın
 imdi sen ki çavuşbaşı-i mûmâ ileyhsin, merkûm Hasan Çavuş ahz ve çavuş
 mübâşeretiyle Bursa'ya nefy ü iclâyâ mübâderet ve sen ki Bursa Kādîsı mevlânâ-yı
 mûmâ ileyhsin, vüsûlünde mezbûr Hasan Çavuş Medîne-i Bursa'da menfiyyen

meks ve ikâmet itdirüp bilâ-emr-i şerîf itlâk ve firârından hazer ve mücânebet vüsûl ve ikâmetini çavuş-ı mûmâ ileyh ile Der-aliyyeme i'lâm ve inhâya müsâra'at eylemen bâbında.

Fî evâsıt-ı Za (Zi'l-ka'de) sene 1204.

Ber-mûceb-i emr-i âlî merkûm menfiyyen meks ve ikâmet itdirildiğini nâtık Burusa Kâdisının vârid olan i'lâmının mefhûmu bâ-fermân-ı âlî şerh virildi.

Fî 13 Z (Zi'l-hicce) sene 1204.

Itlâk olmuştur.

Fî evâhir-i Z (Zi'l-hicce) sene 1204.

[s.150/5]

Aynaroz Nâ'ibine hüküm ki,

İstanbul ve tevâbi'i Rum Patriki Der-aliyyemde mukîm cemâ'at-i metropolidân mühürlü arz-ı hâl gönderüp Batnos Cezîresi mütemekkinlerinden Ebğurbus nâm râhibin aklına hiffet târî ve mecnûn olup bundan akdem bâ-emr-i âlî cenûnî zâ'il oluncaya kadar Aynaroz'da vâkı' Hulyândâr Manâstırı'na kulle-bend olunmuşıdi. Bu def'a mersûmun cenûnî zâ'il ve ber'-i tâm geldiğin inhâ manâstır-ı mersûmdan itlâk ve sebîli tahliye olunmak bâbında emr-i şerîfim recâ etmeleriyle vech-i meşrûh üzre mesfûrun sebîli tahliye olunmak için.

Fî evâsıt-ı Za (Zi'l-ka'de) sene 1204.

S:151

[s.151/1]

Limni Cezîresi Nâ'ibine hüküm ki,

Hâssa silâhşörlerimden bundan akdem Kütahya mübâya'acısı olan Mustafa me'mûr olduğu mübâya'ayı celb-i mâl vesîle ittihâzıyla bî-hûde ol tarafda geşt ü güzâr ve tahsîl-i mübâya'ada tekâsül ve rehâveti bedîdâr olduğu inhâ olunmakdan nâşî rikâb-ı hümâyûnum baş defterdârım olan Osmân dâme uluvvuhû i'lâmıyla merkûmun silâhşörlüğü ref' ve kendüsü Limni Cezîresi'ne nefy ü iclâsı bâbında bundan akdem emr-i şerîfim sâdır olmuşıdi. El-hâletü hâzihî Midillü Nâzırı Osmân zîde mecduhûnun bu def'a Der-aliyyeme vârid olan bir kıt'a kâ'imesinde cezîre-i mezbûrede merkûm sefil ve ser-gerdân ve merhamet ve şefkate şâyân olup afv ve

ıtlâkı husûsuna müsâ'ade-i aliyyem erzânî kılınması istirhâm olduğuna binâ'en fîmâ-ba'd ta'yîn olduğu hidemâtda sadâkat etmek şartıyla afv ve ıtlâkı fermânım olmağın imdi sen ki mevlânâ-yı mûmâ ileyhsin, ber-vech-i meşrûh merkûmun cürmü afv olduğu ma'lûmun oldukda kayd-ı nefyden ıtlâk ve sebîlin tahliyeye mübâderet eylemen bâbında.

Fî evâ'il-i Za (Zi'l-ka'de) sene 1204.

[s.151/2]

Kütahya Nâ'ibine hüküm ki,

Bursa'da sâkin mevâli-i fihâmdan Melci-zâde es-Seyyid Mehemmed Sa'îd (?) zîdet fezâ'ilühûnun bundan akdem hilâf-ı rızâ harekâtına mebnî şeref-yâfte-i sudûr olan hatt-ı hümayûn-ı şevket-makrûnum ve bi'l-fi'l Şeyhü'l-islâm ve Müfti'l-enâm Hamîdî-zâde Mevlânâ Mustafa edâmallâhu te'âlâ fezâ'ilühûnun işâretleri mücebince Kütahya Kal'ası'na kal'a-bendi ve ba'dehû Kütahya'da menfiyyen ikâmeti bâbında iki kıt'a evâmir-i şerîfem sâdır olmuşıdi. El-hâletü hâzihî mevlânâ-yı mûmâ ileyh Seyyid Mehemmed Sa'îd'in gurbetde nâlân ve ıyâl u evlâdları vatanda perîşân ve şâyeste-i şefkat olduklarından bahsle afv ve ıtlâkını Bursa'da olan müderrisîn ve ulemâ ve sâ'irleri bâ-mahzâr ve i'lâm iltimâs ve istirhâm etmeleriyle ber-vech-i recâları afv ve ıtlâk olunmak bâbında emr-i şerîfim sudûrunu mevlânâ-yı müşârun ileyh işâret etmeleriyle işâretleri mücebince ıtlâk olunmak bâbında.

Fî evâsıt-ı Za (Zi'l-ka'de) sene 1204.

[s.151/3]

Amasya Kādîsına ve Eskişehir Kazâsı Nâ'ibine hüküm ki,

Sen ki Eskişehir Kazâsı Nâ'ibi mevlânâ-yı mûmâ ileyh Hâfız Süleymân zîde ilmuhûsun, bu def'a tarafından Der-aliyyeme vârid olan i'lâmında Eskişehir Kazâsı'nda sâkin ulemâ ve sulehâ ve e'imme zâbitân ve sâdât-ı kirâm ve sâ'ir bi'l-cümle re'ayâ ve berâyâ meclis-i şer'e varup fi'l-asl Amasya ahâlîsinden olup beldemizde me'zûn bi'l-iftâ olan es-Seyyid Hüseyin nâm kimesne kendü hâlinde olmayup sâ'î bi'l-fesâd olan zalema ve eşkıyâ gürûhuyla yek-dil ve yek-cihet olarak dâ'imâ fukarâ ve zuefâyâ îsâl-i hasâr ve perâkende ve perîşânlarını mûcib harekâta ictisâr etmekle külliyyen emn ü râhatları meslûb olduğu beyânıyla rahmen li'l-fukarâ,

merkûmu vatan-ı aslîsi olan Amasya'ya nefy ü iclâ birle şerr ü mazarratı üzerlerinden men' ü def' olunmasını istihâm eyledikleri bi'l-iltimâs tahrîr ve iş'âr olunmağla iltimâsları üzre merkûmun vatan-ı aslîsi olan Amasya'ya nefy ü iclâsı bâbında emr-i şerîfim sudûrunu bi'l-fi'l Şeyhü'l-islâm ve Müfti'l-enâm aliyyü'l-âlâ-i Hamîdî-zâde Mevlânâ Mustafa edâmallâhu te'âlâ işâret etmeğın işâretleri mûcebince çavuş mübâşeretıyla merkûm Seyyid Hüseyin'in Amasya'ya nefy ü iclâsı fermânım olmağın imdi sen ki Eskişehir Kazâsı Nâ'ibi mevlânâ-yı mûmâ ileyhysin, merkûm Seyyid Hüseyin'i Dîvân-ı hümayûnum çavuşlarından mübâşir ta'yîn olunan () çavuş zîde kadruhû ile mevlânâ-yı müşârun ileyhın işâretleri mûcebince Amasya'ya nefy ü iclâyâ mübâderet eyleyesin. Ve sen ki Amasya Kādîsı mevlânâ-yı mûmâ ileyhysin, vüsûlünde merkûmu Amasya'da meks ve ikâmet itdirüp bilâ-emr-i şerîf itlâk ve mahall-i âhara tecâvüzüne irâ'et-i ruhsatdan hazer ve mübâ'adet ve vüsûlünü çavuş-ı mûmâ ileyh ile diyâr-ı şevket-karârıma tahrîr ve işâret eylemen bâbında.

Fî evâsıt-ı Za (Zi'l-ka'de) sene 1204.

İşbu emr-i âlî lede'l-vüsûl merkûm es-Seyyid Hüseyin'in hânesinden teftîş içün âdem irsâl oldukda merkûmun er karındaşı Seyyid Mustafa ile kaynı Ahmed'i huzûr-ı şer'e ihzâr olup merkûm Seyyid Hüseyin merkûmândan su'âl olundukda mecma'-ı eşkıyâ olan koru-yı hümayûn mültezimi Eskişehir'e bir sâ'at Muttalib nâm karyede Torun-oğlunun oğlu Ahmed'in yanına mütesellim-i sâbık Arab-oğlu Mehmed ve kula beşe berâber gidüp ba'dehû Sakarya nâm mahalle Torun-oğlu Hâcî Mustafa nâm eşkıyânın yanına gidüp ba'dehû Arab-oğlu Mehmed ile hufyeten Âsitâne-i aliyyeye gittiler deyü merkûm es-Seyyid Hüseyin Âsitânedekiler Âsitâneye gitmiş deyü cevâb ve Âsitâne-i aliyyede olduğunu ale'l-ittifâk haber virdiklerini nâtık Eskişehir Nâ'ibinin vârid olan i'lâmının mefhûmu bâ-fermân-ı âlî şerh virildi.

Fî 11 M (Muharrem) sene 1205.

Şeyhü'l-islâm işâretleri mûcebince afv ve itlâkiçün emr-i âlî yazılmışdır.

Fî evâhir-i L (Şevvâl) sene 1209.

[s.151/4]

Bolu Nâ'ibi ve Bolu Voyvodası () zîde mecduhûya ve Sinob Kal'ası Dizdârına hüküm ki,

Bolu sâkinlerinden Karacaağac dimekle ma'rûf Mahmûd Bey-oğlu Ali Bey nâm müfsid öteden berü müzevvir ve mûkız-i fitne olduğundan bu sene-i mübârekede bâ-emr-i âlî matlûb olan askerin ihrâcî husûsuna her ne kadar sa'y ü dikkat olundu ise külli yevm birer gûne bahâneye cesâreti hasebiyle bir vechle ihrâc-ı asâkir-i memlûk ol mikdâr noksân mâ'adâ cem ve ta'dâd olunan asâkirin ba'zısı firâr ve gayb eylediğine binâ'en sebebi tefahhus ve su'âl olundukda müfsid-i mezbûrun igvâ ve tahrîk olduğu ve bundan başka mukâta'a umûrunun dahi ta'tîl ve ihtilâlini ve hâsîlatına külli kesr ü noksân hareketi nümâyân eylediği bi'l-ihbâr ma'lûm ve âşikâr olup bu sûretde merkûm Ali Bey'in ibreten li's-sâ'irîn te'dîbini muktezâ olmakdan nâşî mübâşir ma'rifetiyle Sinob Kal'ası'na kal'a-bendi bâbında sâdır olan emr-i şerîfim mübâşir ta'yîn olunan Hâcî Hasan Çavuş zîde kadruhû ile lede'l-vürûd adem-i itâ'at birle emr-i âlî-i mezkûru, çavuş-ı merkûmun yedinden ahz ve kal'a-i merkûme gitmeyüp merkûmun adem-i itâ'ati çavuş-ı merkûm bâ-tahrîrât inhâ etmekle sen ki BoluVoyvodası mûmâ ileyhysin, mukadem sâdır olan emr-i şerîfim mantûkunca merkûm mübâşiri çavuş ma'rifetiyle menfâsına irsâl ve îsâle mezîd sa'y ve ihtimâm etmen fermânım olmağın, te'kîden ve ihtimâmen işbu emr-i şerîfim ısdâr ve irsâl olunmuşdur. İmdi siz ki mevlânâ ve voyvoda-i mûmâ ileyhimâsız, ber-vech-i muharrer mukaddemâ sâdır olan emr-i şerîfim mantûkunca ma'rifetiniz ve ol tarafda olan mübâşiri çavuş-ı mûmâ ileyh ma'rifetiyle merkûm Ali Bey'i ahz ve li-eclî't-te'dîb Sinob Kal'ası'na irsâl ve îsâle mübâderet eylesiniz. Ve sen ki dizdâr-ı mûmâ ileyhysin, vüsûlünde mezbûru kal'a-i mezkûreye muhkem habs ve kal'a-bend eyleyüp bilâ-emr-i şerîf itlâk ve firârından be-gâyet tehâşî ve mücânebet ve vüsûl ve kal'a-bend olduğunu Der-aliyyeme tahrîr ve iş'âra müsâra'at eylemen bâbında.

Fî evâhir-i Za (Zi'l-ka'de) sene 1204.

İtlâkiçün emr yazılmışdır.

Fî evâhir-i Z (Zi'l-hicce) sene 1204.

[s.151/5]

Bursa Mollâsına hüküm ki,

Kapan tüccârından Hâcî Mustafa nâm kimesnenin Bergos seffinesine tahmîl olunan zahîreyi Anadolu cânibine ve mahall-i ahârâyâ fûrûht eylemesiçün seffine-i merkûme bir nesne gönderdiği mektûbu ahz olunup hıyâneti zâhir olmağla merkûm Hâcî Mustafa li-ecli't-te'dîb çavuş mübâşeretiyle işbu sene-i mübâreke evâhir-i Ramazânında bâ-emr-i âlî Bursa'ya nefy ü iclâ olunmuşidi. Bu def'a merkûm Hâcî Mustafa'nın rikâb-ı hümayûnuma gönderdiği bir kıt'a arz-ı hâlinde hâli diğer gün olduğundan mâ'adâ ıslâh-ı nefis etmeğle şâyeste-i merhamet olduğu inhâ ve hâline merhameten fîmâ-ba'd kendü hâlinde olmak şartıyla cürmü afv ve itlâk olunmak bâbında emr-i şerîfim recâ etmeğle fîmâ-ba'd kendü hâlinde olmak şartıyla itlâkı bâbında.

Fî evâhir-i Za (Zi'l-ka'de) sene 1204.

S.152**[s.152/1]**

Limni Cezîresi Nâ'ibine hüküm ki,

İstanbul sâkinlerinden ma'lûmu'l-esâmî dört nefer eytâmların rikâb-ı hümayûnuma takdîm eyledikleri arz-ı hâllerinde babaları Mehmed Çavuş dimekle ma'rûf kimesne kendü hâlinde iken Sadr-ı a'zam-ı sâbık müteveffâ Gâzî Hasan Paşa'nın kapu ketüdâsı bunların babaları için müteveffâ-yı müşârun ileyhın ber-vech-i mâlikâne uhdesinde olan Teke Sancağı Mütesellimi mîr-i mîrân-ı kirâmdan Ebûbekir Paşa dâme ikbâluhû işbu sene-i mübâreke evvel bahârında bâ-emr-i âlî ordu-yı hümayûnuma me'mûr ve ta'yîn kılınup ber-vech-i me'mûriyyete azîmete münhî iken seni seferden afv ve itdiririm deyü tahrîrât irsâl ider deyü hilâf-ı inhâsına binâ'en bâ-fermân-ı âlî Limni Cezîresi'ne nefy ü iclâ olunup bunlar bu tarafda zelîl ve sefîl kalup ahvâlleri diğer gün olduğu bildürüp babaların cürmü afv ve kayd-ı nefyden itlâk ve sebîli tahliye olunmak bâbında emr-i şerîfim sudûrunu istid'â eyledikleri ecilden merkûm Mehmed sefer-i hümayûnuma gitmek şartıyla evlâd u ıyâline merhameten afv ve itlâk olunmak bâbında.

Fî evâsıt-ı Za (Zi'l-ka'de) sene 1204.

[s.152/2]

Rodos Cezîresi Nâ'ibine hüküm ki,

İnebolu sâkinlerinden müftî-i sâbık Mahmûd zîde ilmuhû şehir kethüdâlığı dâ'iyyesiyle fukarâyı tecrîm ider deyü inhâ olundukda bâ-emr-i âlî Rodos Cezîresi'ne nefy olunmuşiken bir takrîb kendüyi itlâk ve kemâl-i hîlesinden nâşî derûn-ı İnebolu'dan havâdârları i'ânetiyle hüsn-i hâlini mübîn arz ve mahzar tertîb ve irsâl dâ'iyyesinde olduğundan başka ızrâr-ı ahâlîyi mûcib harekâta ibtidârına binâ'en bundan akdem bâ-işâret-i aliyye sâdır olan emr-i şerîfîm mücebince Rodos Cezîresi'ne nefy ü iclâ olunmuşıdı. Ancak mûmâ ileyh meğer ebnâ-yı zemânıyla dâr u diyârından dûr ve evlâd u ıyâlinden mehcûr olduğundan başka kendüsü dahi ihtiyâr ve merhamet ve inâyete sezâ-vâr ve cümle ahâlî İnebolu ve civâr kendüsünden hoşnûd olmaları cezîre-i mezbûreden afv ve itlâkını istid'âsıyla İnebolu Kādîsı birbirini musaddık dört kıt'a ve civârda vâkı' İstefe ve Ağrıboz Kādîları başka başka i'lâmlarında ve müftî-i sâbık-ı mûmâ ileyh bir kıt'a arz-ı hâlinde tahrîr ve istirhâm ve ber-minvâl-i muharrer afv ve itlâkı için emr-i şerîfîm sudurunu bi'l-fi'l Şeyhü'l-islâm ve Müftî'l-enâm olan Hamîdî-zâde Mevlânâ Mustafa edâmallâhu te'âlâ fezâ'ilühû işâret etmeleriyle işâretleri mücebince afv ve itlâkı fermânım [olmağın] imdi sen ki Rodos Cezîresi Nâ'ibi mevlânâ-yı mûmâ ileyhsin, müftî-i sâbık-ı mûmâ ileyh Mahmûd zîde ilmuhûnun ber-vech-i meşrûh mevlânâ-yı müşârun ileyhın işâretleri mücebince cerâyim-i sâbıkası afv olunduğu ma'lûmun olundukda mûmâ ileyhî cezîre-i mezbûreden itlâk ve sebîlin tahliyeye müsâra'at eylemen bâbında.

Fî evâhir-i Za (Zi'l-ka'de) sene 1204.

[s.152/3]

Siroz Kazâsı Nâ'ibine ve Kavala Kal'ası Dizdârına hüküm ki,

Siroz sükkânından İsmâ'il Bey'in kethüdâsı Şerîf dimekle ma'rûf kimesne, sen ki mevlânâ-yı mûmâ ileyhsin, selefin kazâ-i mezbûr nâ'ibi () nâm nâ'ib ile bi'l-ittifâk ordu-yı hümâyûnum için Siroz'dan matlûb olan peksimedîn şimdiye dek tabh ve tekmi'l olmamasına sebep ve illet müstakill olduğu tashîh ve tahkîk olduğundan nâ'ib-i mezbûr azl ve yerine sen ta'yîn olup lâkin merkûm Şerîf'in dahi emsâlini terhîb ve kendüyi te'dîb lâzımeden olmakdan nâşî çavuş mübâşeretîyle mezbûrun Kavala Kal'ası'na kal'a-bendiçün işbu sene-i mübâreke evâ'il-i Şevvâlinde sâdır olan

emr-i şerîfim Dîvân-ı hümâyûnum çavuşlarından Osmân Çavuş zîde kadruhû ile irsâl olundukda çavuş-ı merkûm Siroz'a vüsûl ve merkûm Şerîfî kal'-i mezbûre götürmek istedikde merkûm kudâtdan olmak mülâsebesiyle itâ'at-i emr-i âlî etmeyüp hâlâ Siroz'da olduğunu çavuş-ı merkûm zâbiti tarafına tahrîr ve inhâ ve Dîvân-ı hümâyûnumda mahfûz kuyûd-ı ahkâma mürâca'at olundukda ber-minvâl-i meşrûh te'dîben kal'a-bendiçün târîh-i mezkûrde emr-i şerîfim sâdır olduğu mastûr ve mukayyed ve itâ'at-ı emr-i âlî etmeğin Şerîf Mehmed'in ismi defter-i kudâtdan hakk ve sâ'ir bugâta olan siyâseti misli mücâzât olunmak için emr-i şerîfim sudûrunu bi'l-fi'l Şeyhü'l-islâm ve Müftî'l-enâm olan Hamîdî-zâde Mevlânâ Mustafa edâmallâhu te'âlâ fezâ'ilühû işâret etmeleriyle işâretleri mücebince yeri hakk olmağla mukaddemâ sâdır olan emr-i şerîfim mücebince alâ-eyyi-hâlin Kavala Kal'ası'na irsâl ve kal'a-bend olunmak fermânım olmağla mahsûs rikâb-ı hümâyûnumdan işbu emr-i şerîfim dahi ısdâr ve irsâl olunmuşdur. İmdi sen ki Siroz Nâ'ibi mevlânâ-yı mûmâ ileyhsin, ber-minvâl-i muharrer mevlânâ-yı müşârun ileyhin işâretleri mücebince merkûm Şerîf Mehmed 'in ismi defter-i kudâtdan hakk olduğu ma'lûmun oldukda mukaddemâ sâdır olan emr-i şerîfim mücebince çavuş-ı merkûm mübâşeretiyle merkûm Şerîf Mehmed'i alâ-eyyi-hâlin ahz ve li-ecli't-te'dîb Kavala Kal'ası'na irsâl ve tesyîre mezîd ihtimâm ü dikkat eylesesin. Ve sen ki dizdâr-ı mûmâ ileyhsin, vüsûlünde mezbûr Şerîf Mehmed'i dizdârı olduğun kal'a-i mezkûreye vaz' ve kal'a-bend eyleyüp bilâ-emr-i şerîf itlâk ve firârından mücânebet ve vüsûl ve kal'a-bend olduğunu çavuş-ı merkûm ile der-bâr-ı sa'âdet karârıma tahrîr ve iş'âra müsâra'at eylemen bâbında.

Fî evâhir-i Za (Zi'l-ka'de) sene 1204.

Mu'ahharan te'kîdi hâvî emr yazılmışdır.

Fî evâhir-i Z (Zi'l-hicce) sene 1204.

[s.152/4]

Bursa Kādîsına ve dergâh-ı mu'allâm kapucubaşlarından rikâb-ı hümâyûnumda çavuşbaşı ağaya hüküm ki,

Âsitâne-i aliyyemde Hâcebaşı kurbunda olan Câmi' Mahallesi'nde sâkine Âişe bint-i Hasan nâm hâtûn Ümmü Gülsüm bint-i Mehmed nâm hâtûndan iddi'â eylediği dört bin gurus ma'âşî isbât için meclis-i şer'e ikâmet eylediği Fıkıhçı Mehmed

bin Süleymân nâm kimesne müdde'iyeye-i merkûmenin da'vâ-yı mezkûresine mutâbık edâ-yı şehâdet etdikden sonra şâhid-i merkûm Fıkıhçı Mehemmed şehâdet-i mezkûresinde kezzâb ve zûr olduğu bi-tav'ihî ikrâr ve i'tirâf eylediğini hâlâ Rumili Kādî'askeri olan Mehemmed Mustafa edâmallâhu te'âlâ fezâ'ilühû i'lâm eylediğine binâ'en ızrâr-ı ibâdi mu'tâd iden bu makûle müfsid ve zarûrîni Âsitâne-i sa'âdetimden tard u ib'âd ile te'dîblerine ihtimâm lâzım-ı hâlden olmağla merkûm Mehemmed, çavuş mübâşiretiyle Burusa'ya nefy ü iclâ olunmak fermânım olmağın imdi sen ki çavuşbaşı-i mûmâ ileyhysin, şâhid-i merkûm Mehemmed'i ahz ve Dîvân-ı hümâyûnum çavuşlarından () çavuş zîde kadruhû ile Burusa'ya nefy ü iclâyâ mübâderet eylesin. Ve sen ki mevlânâ-yı mûmâ ileyhysin, vüsûlünde merkûmu Burusa'da menfiyyen meks ve ikâmet ikâmet itdirüp bilâ-emr-i şerîfim ıtlâk ve mahall-i âhara harekete ruhsat ve firârlarına mübâ'adet ve vüsûlünü çavuş-ı merkûm ile Der-aliyyeme tahrîre müsâra'at eylemen bâbında.

Fî evâhir-i Za (Zi'l-ka'de) sene 1204.

Ber-mûceb-i emr-i âlî merkûm menfiyyen meks ve ikâmet itdirildiğini nâtık Burusa Kādîsı'nın vârid olan i'lâmının mefhûmu bâ-fermân-ı âlî şerh virildi.

Fî 5 Z (Zi'l-hicce) sene 1204.

S.153

[s.153/1]

Limni Cezîresi Nâ'ibine hüküm ki,

Boğaz Hisârlarında Kilidü'l-bahir Kal'ası Mütevellîsi olan Mehemmed nâm kimesne bundan akdem nâ-marzî hareketine mebnî Limni Cezîresi'ne nefy ü iclâsı [fermân] kılınmış idi. El-hâletü hâzihî mezkûr Mehemmed'in ıslâh-ı nefis eylediğinden gayri Boğaz Hisârlarında Kilidü'l-bahir Kal'ası mütevellîsi olduğu vakfın umûru mu'attal ve perîşân olduğuna binâ'en afv ve ıtlâkı bâbında emr-i şerîfim sudûru hâlâ Boğaz Hisârları Muhâfızı olan düstûr-ı mükerrerem vezîrim İzzet Mehemmed Paşa edâmallâhu te'âlâ iclâluhû tarafından iltimâs olduğu bâ-takrîr inhâ olmağla fîmâ-ba'd hilâf-ı rızâ hareket olunmayup kendü hâlinde olmak şartıyla afv ve ıtlâkı fermânım olmağın imdi sen ki Limni Cezîresi Nâ'ibi mevlânâ-yı mûmâ ileyhysin, mütevellî-i merkûmun şürût-ı merkûm ile afv vü safh kılındığı ma'lûmun oldukda şürût-ı merkûm ile cezîreden ıtlâk ve sebîli tahliyeye mübâderet eylemen bâbında.

Fî evâhir-i Za (Zi'l-ka'de) sene 1204.

[s.153/2]

Dergâh-ı mu'allâm kapucubaşlarından Bozok Sancağı Mütesellimi Cabbâr-zâde Abdülfettâh Bey dâme mecdûhûya ve zikr-i âtî kimesnelerin bulundukları mahallin kâdîsına ve Ankara Kal'ası Dizdârına hüküm ki,

Seyyidetü'l muhadderât iklîletü'l-muhâssanât, tâcü'l-mestûrât safiyyetü's-sıfât zâtü'l-mu'allâ ve's-sa'âde vâlidem sultân dâmet ismetuhâ ve zâdet iffetuhânın havâssından Ankara sâkini Bozulus nâm-ı diğer Tabanlı Hâcî Aşîreti'nin kethüdâsı olan Abdülvahhâb ve Şeyhî-oğlu Ali nâm kimesneler kendü hâllerinde olmayup avaneleri olan Biruş-oğlu (?) ve Kara Şahin nâm kimesneler ile yek-dîl ve yek-cihet olarak bin iki yüz senesinden berü hilâf-ı şer'-i şerîf ebnâ-yı sebîle ta'arruz ve gasb-ı emvâle cesâret ve dâ'imen ahâlî-i fukarâyı tekdîr ve rahne-dâr etmekden hâlî olmadıklarından gayri bi'd-def'ât hakkında emr-i âlî sâdır olan Bıyık Abdullâh demekle ma'rûf nâm şakîyi istishâb ile aşîret-i mezkûre derûnuna idhâl ve dâ'imen fitne ve fesâda mütecâsir ve havâss-ı mezbûrenin ihtilâline bâ'is olmalarıyla sen ki Kapucubaşı Cabbâr-zâde mîr-i mûmâ ileyhysin, merkûm Bıyık Abdullâh'ı ma'rifetinle aşîret-i merkûmeden ihrâc ve merkûmân Abdülvahhâb ve Şeyhi-oğlu Ali'yi kethüdâlıktan azl ve çavuş mübâşeretiyile bulundukları mahallde ahz ve ıslâh-ı nefis için Ankara Kal'ası'na kal'a-bend olunmaları bâbında ve mezbûrların bulundukları mahallin kâdîsı mevlânâ-yı mûmâ ileyhe hitâben emr-i şerîfim sudûrunu müşârun ileyhânın kethüdâsı dergâh-ı mu'allâm kapucubaşlarından Mîr Mahmûd dâme mecduhû bâ-arz inhâ etmekle vech-i meşrûh üzre sen ki Cabbâr-zâde mûmâ ileyhysin, ma'rifetinle merkûm Bıyık Abdullâh'ı aşîret-i merkûmeden ihrâc ve merkûmân Abdülvahhâb ve Şeyhi-oğlu Ali kethüdâlıktan azl ve çavuş mübâşeretiyile bulundukları mahallde ahz ve Ankara Kal'ası'na irsâl ve kal'a-bend olunmaları fermânım olmağın imdi siz ki kapucubaşı ve mevlânâ-yı mûmâ ileyhimâsız ma'rifetiniz ile merkûm Bıyık Abdullâh'ı aşîret-i merkûmeden ihrâc ve merkûmân Abdülvahhâb ve Şeyhi-oğlu Ali'yi kethüdâlıktan azl ve ta'yîn olunan çavuş-ı mûmâ ileyh mübâşeretiyile bulundukları mahallde ahz ve Ankara Kal'ası'na irsâl ve îsâle müsâra'at eyleyesiz. Ve sen ki dizdâr-ı merkûmsun, vüsûllerinde merkûmları kal'a-i mezbûra muhkem habs ve kal'a-bend eyleyüp bilâ-emr-i şerîf itlâk ve firârlarından tehâşî ve mücânebet ve vüsûl ve kal'a-bend olunduklarını Der-aliyyeme tahrîr ve iş'âra mübâderet eylemen bâbında. Fî evâhîr-i Za (Zi'l-ka'de) sene 1204.

[s.153/3]

Limni Kādîsına hüküm ki,

Sobuca Kazâsı sükkânından Halîl Ağa-oğlu İbrâhîm nâm kimesnenenin zevcesi () nâm hâtûn rikâb-ı hümayûnuma gelüp bunun zevci merkûm İbrâhîm kendü hâlinde iken ashâb-ı agrâzdan ba'zı kimenseler merkûm İbrâhîm hakkında kendü hâlinde olmayup havâsına tâbi' eşkıyâ ve erâzili başına cem' ve kazâ-i mezbûr re'âyâsına îsâl-i hasâr ve hilâf-ı şer' tecrîm ve tağrîm ve istishâb eylediği eşkıyâyı fukarâ üzerlerine taslît ve tahsîl-i emvâl-i mîrîyeye muhâlefet ve ta'tîl-i umûr-ı seferiyeye bâ'is ve ihtilâl-i vilâyete bâdî hâlâta cesâret eyledi deyü mukaddemâ inhâ ve istid'â olduğuna mebnî merkûm bâ-fermân-ı âlî Limni Cezîresi'ne nefy ü iclâ olunup ahvâlî diğer gün ve perîşânü'l-hâl olduğun inhâ ve merkûmun afv ve ıtlâkı bâbında emr-i şerîfim sudûrunu istid'â eylediği ecilden eğer fîmâ-ba'd hilâf-ı rızâ harekete cesâreti vâkı' olur ise cezâsı tertîb olunacağını muhakkak bilmek şartıyla merkûm İbrâhîm'in afv ve ıtlâkı bâbında.

Fî evâhir-i Za (Zi'l-ka'de) sene 1204.

[s.153/4]

Şehirköy Kādîsına ve Şehr Kethüdâsı ve zâbitân-ı zîde kadruhüme hüküm ki,

Hâlâ Rumili Vâlîsi ve Ser-askerî Vezîrim Mustafa edâmallâhu te'âlâ iclâluhûnun Der-aliyyeme vârid olan tahrîrâtı hulâsası mefhûmunda Şehirköy Kazâsı'nda muhill-i nizâm ve mûcib-i ihtilâl olan Hâcî Ahmed ve Küçük Süleymân Bey nâm müfsidler bundan akdem bâ-emr-i âlî li-eclî't-te'dîb Dimetoka Kal'ası'na kal'a-bendleriçün sâdır olan emr-i âlî lede'l-vüsûl ber-mûceb-i emr-i âlî mübâşir ta'yîn birle mezbûrân ahz ve mahall-i menfâlarına irsâl olunmak üzre iken mezbûrân esnâ-yı râhda firâr ve gaybet etmeleriyle mezbûrlar Şehirköy Kazâsı'na ayak basdırulmayup hîn-i zuhûrlarında ma'rifet-i şer' ve cümle ittifâkıyla ahz ve mahbûsen mahall-i menfâlarına irsâl ve muhâlefet ve muhârebeye tasaddî iderler ise alâ-eyyi-hâlin hayyen ve meyyiten ahz ve gereftleriçün ahâlî-i kazâ cânib-i mîrîye kat' ve hüccet-i şer'îyyeye rabt olunmak bâbında siz ki mevlânâ ve sâ'ir mûmâ ileyhimsiz, size hitâben emr-i şerîfim sudûrunu tahrîr ve istid'â etmekle vech-i meşrûh üzre amel olunmak fermânım olmağın imdi siz ki mevlânâ ve sâ'ir mûmâ ileyhimsiz, ber-vech-i muharrer merkûmân kazâ-i mezbûre ayak basdırulmayup hîn-i vürûdlarında

ma'rifet-i şer' ve cümle ittifâkıyla ahz ve mahbûsen mahall-i menfâlarına irsâle mezîd ikdâm ve muhâlefet ve muhârebeye tasaddî eyledikleri sûretde alâ-eyyi-hâlin hayyen ve meyyiten ahz ve gereft olunmalarıçün ahâlî-i kazâ cânib-i mîrîye nerede kat' ve hüccet-i şer'îyyeye rabtı husûsuna dikkat-i tâm eylemeniz bâbında.

Fî evâhir-i Za (Zi'l-ka'de) sene 1204.

S:154

[s.154/1]

Zikr-i âtî firârîlerin bulundukları mahallerin kudât ve nüvvâblarına ve Sofya Mütesellimine ve Dimetoka Kal'ası Dizdârına hüküm ki,

Hâlâ Rumili Vâlisi ve Ser-askerî Vezîrim Mustafa Paşa iclâluhûnun Der-aliyyeme vârid olan tahrîrâtı hulâsa-i mefhûmunda Seyyid Ahmed-zâde iklîletü'l-muhâssanât tâcü'l-mesturât hem-şîre-i muhteremem Bîcân Sultân dâmet ismetuhânın ber-vech-i mâlikâne uhdesinde olan Şehirköy Kazâsı sâkinlerinden Küçük Süleymân Bey ve Hâcî Ahmed nâm müfsidler kendü hâllerinde olmayup tagallüb sûretinde kazâ-i mezkûrî zîr-i deste alup re'âyâ fukarâsını tecrîm ve tekdîr etmek sevdâsıyla başlarına eşkıyâ makûlelerini cem' ve istishâb hilâf-ı rızâ harekâ[t]-ı nâ-ber-câye tasaddî birle mâl-ı hazîne-i mîrîye ve mâl-ı mukâta'a-i âliyenin olan ta'tîl ve te'hîrine bâdî olmalarıyla merkûmların şerr ü mazarratları fukarâ ve zu'efâ üzerlerinden men' ü def' ıslâh-ı nefis olmalarıçün Dimetoka Kal'ası'na kal'a-bend olunmak bâbında emr-i şerîfim sudûrunu sultân müşârun ileyhânın kethüdâsı Hâcegân-ı Dîvân-ı hümâyûnumdan Ahmed zîde mecduhû mukaddemâ bâ-takrîr istid'a etmekle vech-i meşrûh üzre merkûmân ıslâh-ı nefis idinceyedek Dimetoka Kal'ası'na irsâl ve kal'a-bend olunmaları bâbında müşârun ileyhe hitâben işbu sene-i mübâreke evâsıt-ı Ramazânında sâdır olan emr-i âlî-şânım lede'l-vürûd ber-mûceb-i emr-i âlî mübâşir ta'yîn ve mezbûrânı ahz ve mahall-i menfâlarına îsâl ve irsâl eylemek üzre iken mezbûrân esnâ-yı râhda firâr ve gayıbdâ olunmakdan nâşî mezbûrân bulundukları mahallde ahz ve kayd u bend ile mahall-i menfâlarına irsâl olunmak bâbında siz ki mevlânâ ve mütesellim-i mûmâ ileyhimâsız, size hitâben emr-i şerîfim sudûrunu tahrîr ve istid'â ve rikâb-ı müstetâbımda Dîvân-ı hümâyûnumda mahfûz kuyûd-ı ahkâma mürâca'at olundukda târîh-i merkûmda ber-vech-i meşrûh emr-i şerîfim virildiği mastûr ve mukayyed bulunmağın siz ki mevlânâ ve mütesellim-i mûmâ

ileyhimsiz, mukaddemâ sâdır emr-i şerîfim mücebince vech-i meşrûh üzre merkûmân alâ-eyyi-hâlin bulundukları mahallde ahz ve mahall-i menfâlarına irsâl olunmak fermânım olmağın imdi siz ki mevlânâ ve mütesellim-i mûmâ ileyhimsiz, ber-vech-i muharrer merkûmân bulundukları mahallde alâ-eyyi-hâlin ahz ve Dimetoka Kal'ası'na irsâle mübâderet eyleyesiz. Ve sen ki dizdâr-ı merkûmsun, vüsûllerinde merkûmânı kal'a-i merkûme vaz' ve kal'a-bend idüp bilâ-emr-i şerîf ıtlâk ve firârlarından hazer ve mücânebet ve vüsûl ve kal'a-bendlerini Der-aliyyeme inhâya müsâra'at eylemen bâbında.

Fî evâhir-i Za (Zî'l-ka'de) sene 1204.

Ber-müceb-i emr-i âlî merkûmân kal'a-bend olunduklarını nâtık Dimetoka Nâ'ibi'nin vârid olan i'lâmının mefhûmu bâ-fermân-ı âlî şerh virildi.

Fî 25 Ra (Rebî'ü'l-evvel) sene 1206.

İtlâklariçün emr-i âlî yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı R (Rebî'ü'l-ahîr) sene 1206.

[s.154/2]

Varna Kādîsına ve Bozcaada Nâ'ibine hüküm ki,

Bir müddetden berü Varna'da kesân ta'yîn iden kudâtdan Hasan'ın bundan akdem mütecâsir olduğu harekât-ı nâ-marzîyyesine binâ'en te'dîb husûsu inhâ ve merkûm Der-aliyyeme gelmiş olduğundan kerhen Varna'ya i'âde ve taraf-ı Şeyhü'l-islâmdan mektûb ile tenbîh ve tahrîr olunmuş iken mütenebbih olmayup merkûmun Varna'da ba'zı eşhâsı tesâhub ile ta'allül iddi'âsında olduğundan gayri bu esnâda Varna'ya vürûd iden zehâyir ve mühimmâtın nakl ü celbinde izhâr-ı sûret-i te'hîr eylediği ve husûsuyla Varna'da tekevvün iden ihtilâle sebep ve illet olduğu tahkîk olduğuna beyânıyla memleketin ihtilâllerden vikâyeti ve umûr-ı mühimmenin ta'tilinden sıyâneti zımnında merkûm Hasan'ın sâ'ire ibreten bi-eyyi hâlin diyâr-ı âhara nefy ü iclâsı bâbında rikâb-ı müstetâbımdan emr-i şerîfim sudûrunu hâlâ Sadr-ı a'zam ve Serdâr-ı ekrem Şerîf Hasan Paşa edâmallâhu te'âlâ iclâluhû ve ikbâluhû tarafından tevdî'i (?) Der-sa'âdetime vârid olan tahrîrâtta inhâ ve iş'âr olunmuş olmağla merkûmun Bozcaada'ya nefy ü iclâsiçün emr-i şerîfim sudûrunu hâlâ Şeyhü'l-islâm ve Müftî'l-enâm Hamîdî-zâde Mevlânâ Mustafa edâmallâhu te'âlâ fezâ'ilühû işâret etmeleriyle işâretleri mücebince çavuş mübâşeretıyla merkûm mahallinden ahz ve

Bozcaadaya nefy ü iclâ olunmak fermânım olmağın imdi sen ki Varna Kādîsı mevlânâ-yı mûmâ ileyhsin, merkûm Hüseyin'i Dîvân-ı hümayûnum çavuşlarından mübâşir ta'yîn olunan () çavuş zîde kadruhûya terfikan Bozcaada'ya nefy ü iclâyâ ihtimâm ü dikkat eylesin. Ve sen ki Bozcaada Nâ'ibi mevlânâ-yı mûmâ ileyhsin, merkûm Hasan vüsûlünde cezîre-i merkûmede menfiyyen meks ve ikâmet itdirüp bilâ-emr-i şerîf itlâk ve mahall-i âhara hatve-i vâhide hareketine irâ'et-i ruhsatdan mücânebet ve vusûl ve ikâmetini çavuş-ı merkûm ile Der-aliyyeme inhâ ve iş'âra mübâderet eylemen bâbında.

Fî evâhir-i Za (Zi'l-ka'de) sene 1204.

İşbu kayd bâ-işâret-i Şeyhü'l-islâmî sâdır olan emr-i âlî mücebince terkîn olunup ordu-yı hümayûnumdan sâdır olan emr-i şerîf mücebince merkûm Hasan'ın Suriye'de ikâmetiçün emr-i şerîf yazılmışdır.

Fî 12 Z (Zi'l-hicce) sene 1204.

[s.154/3]

Çavuşbaşı Ağaya ve İnöz Kazâsı Nâ'ibine hüküm ki,

Etmekçi esnâfından Civelek Hâcî Ahmed ve Kasım Paşalı Kemâl nâm kimesneler nizâm-ı etmeğın ihtilâlini mûcib hareket ve bî-edyâne etvâre cesâret etmeleriyle te'dîbleri lâzım gelmek hasebiyle merkûmânın li-ecli't-te'dîb çavuş mübâşeretiyle İnöz'e nefy ü iclâları fermânım olmağın imdi sen ki çavuşbaşı-i mûmâ ileyhsin, merkûmân Hâcî Ahmed ve Kemâl Dîvân-ı hümayûnum çavuşlarından () çavuş zîde kadruhû ile li-ecli't-te'dîb İnöz'e nefy ü iclâyâ müsâra'at ve sen ki mevlânâ-yı mûmâ ileyhsin, merkûmân vüsûllerinde İnöz'de menfiyyen meks ve ikâmet itdirüp bilâ-emr-i şerîf itlâk ve mahall-i âhara hareketine irâ'et-i ruhsatdan hazer ve mücânebet ve vüsûl ve ikâmetlerini çavuş-ı mûmâ ileyh ile Der-sa'âdetime i'lâm ve inhâya mübâderet eylemen bâbında.

Fî evâhir-i Za (Zi'l-ka'de) sene 1204.

Merkûmân ber-mantûk-ı emr-i âlî İnöz'de menfiyyen meks ve ikâmet itdirildiğini nâtik İnöz Kazâsı Nâ'ibi'nin vârid olan i'lâmının mefhûmu bâ-fermân-ı âlî şerh virildi.

Fî 4 Z (Zi'l-hicce) sene 1204.

İtlâklariçün emr yazılmışdır. Fî evâ'il-i M (Muharrem) sene 1205.

S:155**[s.155/1]**

Burusa Mollâsına [ve] hâlâ rikâb-ı hümâyûnumda çavuşbaşı olan Mîr Mehmed Sa'îd dâme mecduhûya hüküm ki,

İstanbul sâkinlerinden Seyyid Mehmed nâm kimesne hâssa silâhşörlerinden Mehmed Bey zîde mecduhûnun beş kiselik bazar altûnunu sirka eylediğine mebnî ahz ve muhzır ağa mahbesinde habs ve tazyîk itdirildikde sirkat eylediği altûn kendüden tahsîl ve sâhibine teslîm itdirilmekle merkûm Mehmed çavuş mübâşeretiyle li-ecli't-te'dîb Burusa'ya nefy ü iclâ olunmak fermânım olmağın imdi sen ki çavuşbaşı-i mûmâ ileyhsin, merkûm Mehmed'i Dîvân-ı hümâyûnum çavuşlarından () çavuş mübâşeretiyle vüsûlünde Burusa'da menfiyyen meks ve ikâmet itdirüp hâric mahalle hareketine irâ'et-i ruhsatdan ve bilâ-emr-i şerîf itlâk ve bir takrîb ile firârlarından mücânebet ve vüsûl ve menfiyyen meks ve ikâmet itdirildiğini nâtık çavuş-ı mûmâ ileyh ile Der-aliyyeme i'lâm ve inhâya müsâra'at eylemen bâbında.

Fî evâhir-i Za (Zi'l-ka'de) sene 1204.

Ber-mûceb-i emr-i âlî merkûm menfiyyen meks ve ikâmet itdirildiğini nâtık Burusa Kādîsı'nın vârid olan i'lâmının mefhûmu bâ-fermân-ı âlî şerh virildi.

Fî Z (Zi'l-hicce) sene 1204.

Afv ve itlâkiçün emr yazılmışdır.

Fî evâ'il-i C (Cemâziye'l-âhir) sene 1208.

[s.155/2]

Varna Kādîsıyla Sakız Cezîresi Nâ'ibine ve Varna Yeniçeri Zâbitine hüküm ki, Bundan akdem Varna İskeleyi'nde olan Mîrî Sa'îd'in âhara fûrûht mel'anetine ictisârları hasebiyle cezâları tertîb olunan re'îs ve ...? zehâyir iştirâ iden Varna'da Koca Bıyık Mehmed ve Herekeli Mustafa nâm iki nefer re'îsler ile zehâyir-i mezkûreyi tekmi'l iden Kileci Ali ve ordudan gelen Kileci Seyyid Mehmed'in dahi te'dîbleri icrâsıyla emsâlleri terhîb olunmak lâzımeden olmağla merkûm iki nefer re'îsler ile iki nefer keylcilerin kapu kethüdâsı mübâşeretiyle li-ecli't-te'dîb Sakız Cezîresi'ne nefy ü iclâlâları fermânım olmağın imdi siz ki Varna Kādîsı mevlânâ ve yeniçeri zâbiti mûmâ ileyhimâsız, sâbıku'z-zikr re'îsler ile keylcileri ma'rifetiniz ile

ahz ve ta'yîn olan kapu kethüdâsı mübâşeretıyla li-ecli't-te'dîb Sakız Cezîresi'ne nefy ü iclâya müsâra'at ve sen ki Sakız Nâ'ibi mevlânâ-yı mûmâ ileyhsin, dört nefer merkûmûn cezîre-i merkûmeye vüsûllerinde menfîyyen meks ve ikâmet itdirüp bilâ-emr-i şerîf itlâk ve mahall-i âhara hatve-i vâhide tecâvüzlerine irâ'et-i ruhsatdan mücânebet ve vüsûl ve ikâmetlerini Der-sa'âdetime tahrîr ve inhâya mübâderet eylemen bâbında.

Fî evâhir-i Za (Zi'l-ka'de) sene 1204.

Ber-mûceb-i emr-i âlî merkûmûn menfîyyen meks ve ikâmet itdirildiğini nâtık Sakız Na'ibi'nin vârid olan i'lâmının mefhûmu bâ-fermân-ı âlî şerh virildi.

Fî Selh-i Z (Zi'l-hicce) sene 1204.

[s.155/3]

Çavuşbaşı Ağaya ve Limni Cezîresi Nâ'ibine hüküm ki,
Kâ'im-makâm-ı âlî makâmım çukâdârlarından Mi'mârî Mehemmed nâm çukâdâr Sinob'da inşâ olunan kalyonun isti'câline bundan akdem me'mûr oldukda kalyon-ı mezkûr deryâya nüzûl etmedikçe kuru tahrîrât ile avdet etmemesi kendüye tenbîh-i ekîd olunduğundan mâ'adâ mâ' ziyâde harc-ı râhı dahi i'tâ olunmuşiken çukâdâr-ı merkûm mugâyir-i emr ve tenbîh ve münâfi-i me'mûriyyet kalyon-ı mezkûr nüzûl etmeksizin tahrîrât-ı bî-hûde ile avdet etmiş olup merkûmun bu gûne hareketi te'dîb îcâb etmekle kendüye te'dîb ve emsâlini terhîb zımnında defter-i hademededen ihrâc ve çavuş mübâşeretıyla Limni'ye nefy ü iclâsı fermânım olmağın imdi sen ki çavuşbaşı-ı mûmâ ileyhsin, çukâdâr-ı merkûmu ahz ve kendüsünü te'dîb ve emsâlini terhîb zımnında Dîvân-ı hümayûnum çavuşlarından ta'yîn olunan () çavuş zîde kadruhû ile Limni'ye nefy ü iclâya müsâra'at eylesin. Ve sen ki Limni Cezîresi Nâ'ibi mevlânâ-yı mûmâ ileyhsin, çukâdâr-ı merkûm çavuş-ı mûmâ ileyh ile vüsûlünde cezîre-i merkûmede menfîyyen meks ve ikâmet itdirüp bilâ-emr-i şerîf itlâk ve mahall-i âhara hatve-i vâhide irâ'et-i ruhsatdan mücânebet ve vüsûlünü Der-sa'âdetime tahrîr ve işâret eylemen bâbında.

Fî evâhir-i Za (Zi'l-ka'de) sene 1204.

Ber-mûceb-i emr-i âlî menfîyyen meks ve ikâmet itdirildiğini nâtık Limni Nâ'ibinin vârid olan i'lâmının mefhûmu bâ-fermân-ı âlî şerh virildi.

Fî 20 Z (Zi'l-hicce) sene 1204.

İtlâkiçün emr yazılmışdır. Fî evâ'il-i S (Safer) sene 1205.

[s.155/4]

Siroz Kazâsı Nâ'ibine hüküm ki,

Mehemmed nâm kimesne rikâb-ı hümayûnuma gelüp bunun babası Kara Karye Kādîsı sâbık Abdullâh zîde fazlühû kendü hâlinde iken kazâ-i mezbûru zabtı eyyâmından berü ve Abdullâh'ın râhatları meslûb mesârif-i vilâyet ve mühimmât-ı seferiyye deyü tevzî' defterlerinde hilâf-ı şürût-ı hatt-ı hümayûn otuz bin gurus harac-ı defter nâmıyla akçe ahz ve gadr eyledü deyü hilâf-ı inhâ ahâlînin vârid olan arz ve mahzarlarına binâ'en bâ-fermân-ı âlî Siroz'a nefy ü iclâ olunup el-hâletü hâzihî alîl ve ihtiyâr olduğun bildürüp cerâyim-i güzeştesi afv ve sebîli tahliye olunmak bâbında istid'â-yı merhamet ve ber-vech-i muharrer ıyâl ü evlâdına merhameten ve eyyâm-ı mübârekeye hürmeten afv ve ıtlâkiçün emr-i şerîfim sudûrunu bi'l-fi'l Şeyhü'l-islâm olan Hamîdî-zâde Mevlânâ Mustafa edâmallâhu te'âlâ fezâ'ilühû işâret etmeleriyle işâretleri mücebince afv ve ıtlâk olunmak bâbında. Fî evâhir-i Za (Zi'l-ka'de) sene 1204.

[s.155/5]

Çavuşbaşı Ağaya ve Magosa Nâ'ibine hüküm ki,

Kalyonlar başı halîfesi Ahmed'in idâre-i umûr-ı me'mûresinde tesyîb ve adem-i ihtimâmı takrîbiyle işbu sene-i mübâreke de techîz ve bahrine ihrâc olunan Donanma-yı hümayûnum sefâyini neferâtına ser-hâlîfe-i merkûmun kalemiyle i'tâ olunan mevâcibin ve sergiye îrâd kılınan mebâliğin muhâsebâtı lede'l-istizân on beş bin gurusdan mütecâviz emvâl-i mîrîyenin mahalli nâ-malûm olup merkûm Ahmed sehv ü sakâmeti hasebiyle bu kadar mâl-ı mîrînin itlâf ve izâ'atına sebep olmuş olduğu zâhir ve âşikâr ve beytü'l-mâl-ı müslimîne hıyâneti bedîdâr olmağla şeref-yâfte-i sudûr olan hatt-ı hümayûn-ı şevket-makrûnum mücebince üzerinde olan baş halîfelik ahâra tevcîh olunup merkûm Ahmed'in kâffe emvâl ve eşyâsı cânib-i mîrîden zabt ve fîmâ-ba'd bu makûle hizmetlerde bir vechle istihdâm olmamak şartıyla katle bedel çavuş mübâşeretile Magosa'ya nefy ü iclâ husûsuna irâde-i aliyyem ta'alluk etmeğin imdi sen ki çavuşbaşı-i mûmâ ileyhysin, baş halîfe-i sâbık Ahmed'i ahz ve şürût-ı merkûm ile katle bedel ta'yîn olunan Dîvân-ı hümayûnum çavuşlarından () çavuş zîde kadruhû ile Magosa'ya nefy ü iclâyâ mübâderet eylesin. Ve sen ki mevlânâ-yı mûmâ ileyhysin, vüsûlünde merkûm Ahmed'i cezîre-i merkûmede katle bedel

menfiyyen meks ve ikâmet itdirüp bilâ-emr-i şerîf ıtlâk ve bir takrîb mahall-i âharaya hatve-i vâhide hareketine irâ'et-i ruhsatdan hazer ve mücânebet ve vüsûl ve ikâmetini çavuş-ı merkûm ile Der-aliyyeme inhâ ve i'lâma müsâra'at eylemen bâbında.

Fî evâ'il-i Z (Zi'l-hicce) sene 1204.

Ber-mûceb-i emr-i âlî merkûm menfiyyen meks ve ikâmet itdirildiğini nâtık Lefkoşa Nâ'ibi'nin vârid olan i'lâmının mefhûmu bâ-fermân-ı âlî şerh virildi.

Fî 23 Ra (Rebî'ü'l-evvel) sene 1205.

S:156

[s.156/1]

Hâlâ rikâb-ı hümayûnumda Çavuşbaşı Mîr Sa'îd dâme mecduhûya ve Limni Kal'ası Dizdârına hüküm ki,

Seyyidetü'l-muhadderât iklîletü'l-muhâssanât tâcü'l-mestûrât safiyyetü's-sıfât, zâtü'l-mu'allâ ve's-sa'adât vâlidem sultân dâmet ismetuhâ ve zâdet iffetuhâ havâssından Ankara sâkini Bozulus nâm-ı diğêr Tabanlı Hâssı Aşîreti'nin kethüdâları olan Abdulvahhâb ve Şeyhî-oğlu ve rüfekâlarından Bıruş-oğlu ve Kara Şahin nâm dört nefer şakîler kendü hâllerinde olmayup ebnâ-yı sebîlin mâllarını yağmâ ve ba'zılarını katl eylediklerinden mâ'adâ aşîret-i mezkûre ahâlîlerini dâ'imen tekdîr ve tecrîm ve gûnâ-gûn fesâda cesâret ile havâss-ı mezbûrenin ihtilâline bâ'is oldukları ecîlden çend-rûz mukaddem mezbûr Abdulvahhâb ve Şeyhî-oğlu Ali bulundukları mahallde ahz ve Ankara Kal'ası'na kal'a-bend olunmaları bâbında emr-i şerîfim sâdır olmuşiken mezbûrlar bir takrîb Der-aliyyeme vürûd ve ahz olunmalarıyla şakiyy-i mezbûrûn ıslâh-ı nefis içün çavuş mübâşeretiyile Limni Kal'ası'na kal'a-bend olunmaları bâbında emr-i şerîfim sudûrunu müşârun ileyhânın kethüdâsı dergâh-ı mu'allâm kapucubaşılarından Mîr Mahmûd dâme mecduhû bâ-arz inhâ etmekle vech-i meşrûh üzre çavuş mübâşeretiyile dört nefer merkûmların Limni Kal'ası'na kal'a-bendleri fermânım olmağın imdi sen ki çavuşbaşı-i mûmâ ileyhsin, merkûmları ta'yîn olunan çavuş-ı merkûm mübâşeretiyile Limni Kal'ası'na ırsâl ve îsâle müsâra'at eyleyesin. Ve sen ki Limni Kal'ası Dizdârı merkûmsun, vüsûllerinde merkûmları kal'a-i mezbûreye muhkem habs ve kal'a-bend eyleyüp bilâ-emr-i şerîf ıtlâk ve firârlarından tehâşî ve mücânebet ve vüsûl ve kal'a-bend olunduklarını Der-aliyyeme tahrîr ve iş'âra mübâderet eylemen bâbında.

Fî evâhir-i Za (Zi'l-ka'de) sene 1204.

Ber-mantûk-ı emr-i âlî dört nefer merkûmûn kal'a-i mezbûreye vüsûl ve kal'a-bend olunduklarını nâtık Limni Kal'ası Dizdârının vârid olan arzının mefhûmu bâ-fermân-ı âlî şerh virildi.

Fî 18 Z (Zi'l-hicce) sene 1204.

İtlâklariçün emr yazılmışdır.

Fî evâ'il-i R (Rebî'ü'l-âhir) sene 1205.

[s.156/2]

Limni Cezîresi nâ'ibine hüküm ki,

Âişe nâm hâtûn rikâb-ı hümayûnuma arz-ı hâl idüp bunun oğlu Üsküb Kādîsı sâbık Âteşî-zâde Ahmed Hamdî zîde fazlühû bundan akdem hilâf-ı inhâya mebnî bâ-işâret-i Şeyhü'l-islâmî sâdır olan emr-i şerîfimle çavuş mübâşeretiyle Bozcaada Cezîresine nefy ü iclâ olunup ıyâl ü evlâdı bu tarafda perîşân ve merhamete şâyân oldukların inhâ ve afv ve itlâkı bâbında inâyet istid'â ve ıyâl ü evlâdına merhameten ve eyyâm-ı mübârekeye hürmeten afv ve itlâkı bâbında emr-i münîf sudûrunu Şeyhü'l-islâm ve Müftî'l-enâm olan Hamîdî-zâde Mevlânâ Mustafa edâmallâhu te'âlâ fezâ'ilühû işâret etmeleriyle işâretleri mücebince afv ve itlâkı bâbında fermân-ı âlî-şânım sâdır. Hâşim.

Fî evâ'il-i Z (Zi'l-hicce) sene 1204.

[s.156/3]

Bursa Monlâsına hüküm ki,

Kapan tüccârından Tophaneli el-Hâc Ömer nâm kimesne ...? kendü hâlinde olmadığından tüccâr ve rü'esâ-yı sefâyini idlâl ve ihtilâl-i zehâyiri mûcib hâlâta ibtidâr eylediği lede't-tahakkuk li-ecli't-te'dîb bundan akdem çavuş mübâşeretiyle Bursa'ya bâ-fermân-ı âlî eğerçi nefy ü iclâ olunmuşıdı. Ancak merkûm hasta ve perîşânü'l-hâl ve ıyâl ü evlâdı sefil ve ser-gerdân ve mahall-i merhamet olduğun inhâ ve husûs-ı mezbûr ve hubûbât nâzırı mevâlî-i fihâmdan Mevlânâ Sâlih zîdet fezâ'ilühûdan isti'lâm olundukda merkûm fimâ-ba'd kendü hâlinde olup umûr-ı lâzîmesinden mâ'adâ bir emre tasaddî etmemek şartıyla afvını kapan tüccârlarından hâlâ İstanbul Ağası ...? Ağâ ve Re'îsler kethüdâsı es-Seyyid Mehemed Ağâ ve

Kerâsteci el-Hâc İbrâhîm Ağa ve el-Hâc Mustafa Ağa ve Beğli es-Seyyid Mustafa Ağa (?) ve Toklu-zâde İsmâ'îl Ağa ve Abdullâh Ağa demekle ma'rûf kimesneler recâ ve tekeffül etmeleriyle evlâd u ıyâline merhameten ve eyyâm-ı mübârekeye hürmeten merkûm el-Hâc Ömer kayd-ı nefyden ıtlâk ve sebîli tahliye olunmasını emr-i âliye menût idüğün mevlânâ-yı mûmâ ileyh i'lâm etmeğın i'lâmı mûcebince ıtlâkı fermânım olmağın imdi sen ki mevlânâ-yı mûmâ ileyhısın, merkûmun ma'rifetin mezkûru'l-esâmî kimesnelerin kefâleti ve şart-ı merkûm ile mevlânâ mûmâ ileyhın i'lâmı mûcebince cürmü afv olunduğu ma'lûmun oldukda kayd-ı nefyden ıtlâk ve sebîlin tahliye eylemen bâbında.

Fî evâ'il-i Za (Zi'l-ka'de) sene 1204.

[s.156/4]

Lefkoşa Nâ'ibine hüküm ki,

Hâssa Hasekilerimden Kara Veli Haseki bâ-emr-i âlî umûr-ı mühimmeye gitmek içün zâbiti tarafından tenbîhinde inâd ve muhâlefet ve ibrâm ve ikdâm olundukda adem-i itâ'at eylediği sem'-i şâhânem oldukda şeref sudûr olan emr-i hümâyûnum mûcebince mezbûrun hasekiliği ref' olunmağla li-ecli't-te'dîb cezîre-i mezbûreye nefy ü iclâsı bâbında emr-i celîlü'l-kadrim sudûrunu hâlâ hâssa bostâncıbaşı olan Ebûbekir dâme mecduhû bâ-takrîr istid'â etmekle vech-i meşrûh üzre mezbûr li-ecli't-te'dîb Cezîre-i Kıbrıs'a nefy ü iclâsı fermânım olmağın imdi sen ki mevlânâ-yı mûmâ ileyhısın, mezbûr Kara Velî'yi vüsûlünde cezîre-i mezbûrede menfiyyen meks ve ikâmet itdirüp bilâ-[emr-i şerîf] ıtlak ve bir takrîb firârından mübâ'adet ve vüsûl ve cezîre-bend olunduğunu Der-sa'âdetime tahrîr ve i'lâma mübâderet eylemen bâbında.

Fî evâ'il-i Za (Zi'l-ka'de) sene 1204.

İtlâk olunmuşdur.

Fî evâ'il-i Ra (Rebî'ü'l-evvel) sene 1205.

S:157**[s.157/1]**

Kütahya Nâ'ibi () zîde ilmuhuya hüküm ki,

Bundan akdem Karahisâr-ı şarkî kâdîsı olan Tabak-zâde Süleymân zîde fazlühûnun hilâf-ı inhâya mebnî bâ-işâret-i Şeyhü'l-islâmî sadır olan emr-i şerîfimle li-ecli't-te'dîb Kütahya'ya nefy ü iclâ kılınmışdı. El-hâletü hâzihî mezbûrun şâyeste-i merhamet olduğu merkûmun evlâd u ıyâli bir kıt'a arz-ı hâlleriyle inhâ ve eyyâm-ı mübârekeye terahhümen afv ve ıtlâkı bâ-inâyet istid'â afv ve ıtlâkı bâbında emr-i şerîfim sudûrunu bi'l-fi'l Şeyhü'l-islâm ve Müfti'l-enâm olan a'lemü'l-ulemâi'l-mütebahhirîn efdâlü'l-fudelâi'l-müteverri'în Hamîdî-zâde Mevlânâ Mustafa edâmallâhu te'âlâ fezâ'ilühû işâret etmeleriyle işâretleri mücebince afv ve ıtlâkı fermânım olmağın imdi sen ki mevlânâ-yı mûmâ ileyhsin, mevlânâ-yı mûmâ ileyhin işâretleri mücebince merkûmun cürmü afv olunmağla kayd-ı nefyden ıtlâk ve sebîlin tahliyeye mübâderet eylemen bâbında fermân-ı âlî-şânım yazılmışdır.

Fî evâ'il-i Za (Zi'l-ka'de) sene 1204⁴⁶².

[s.157/2]

Çavuşbaşı Ağaya ve Sobuca Kazâsı Nâ'ibine hüküm ki,

Hâlâ Sadr-ı a'zam ve serdâr-ı ekremin hâssında Aydın Sancağı'nda vâkı' kazâlardan Güzelhisâr Kazâsı'na yedi sekiz sa'ât kurbî olan Sobuca Kazâsı'nda sâkin Halîl Ağaoğlu İbrâhîm nâm şakî kendü hâlinde olmayup havâsına tebe'îyyet başına cem' eylediği eşkıyâ ile kazâ-i mezbûr re'âyâ fukarâsına hilâf-ı şer'-i şerîf envâ' mezâlim ve ta'addîyâta ictisâr eylediğine binâ'en çavuş mübâşeretiyile ahz ve Limni Cezîresi'ne nefy ü iclâ olunup fîmâ-ba'd eğer hilâf-ı rızâ harekâta cesâreti vâkı' olur ise cezâsı tertîb olunacağını muhakkak bilmek şartıyla bâ-emr-i âlî afv ve ıtlâk olunmuşiken ıtlâkı şürûtuna ri'âyet ve itâ'at etmeyüp el-yevm kazâ-i mezbûrda kemâ-fi's-sâbık mezâlim ve ta'addîyâta cesâret eylediğinden başka Der-aliyye irsâl eylediği Hasan ve Arab Mûsâ nâm kimesneler hâlâ Der-sa'âdetde ikâmet ve dâ'ima Aydın Muhâssıllığı'nı biz aldık bugün yarın temessük gönderilecektir diyerek şakiyy-i mezbûre kâğıdlar tahrîr olduğu Aydın havâlisinde bu makûle kelimâtı neşr

⁴⁶² Metinde sene 1024 yazılmıştır.

iderek Aydın Muhâssılı Vekîli Ahmed zîde mecduhûnun nüfûz ve umûruna külli hâlel ve memlekete ihtilâl virüp bu keyfiyyet serdâr-ı ekremim müşârun ileyhî inrâd-ı cesîmesinden olan Aydın Muhâssıllığı mâlının adem-i tashîlini mûcib olup merkûmân Hasan ve Arab Mûsâ Der-aliyyeden tard u teb'îd olunmadıkça bu makûle kîl u kâl mûnkatı' olunacağı bedîhî olmağla def'ân el-ihtilâl merkûmân Hasan ve Arab Mûsâ, çavuş mübâşeretiyle vilâyetlerine nefy ü iclâ olunmak bâbında emr-i şerîfim sudûrunu Hâcegân-ı Dîvân-ı hümâyûnumdan hâlâ Der-aliyyemde müşârun ileyhî kapu kethüdâlığı hizmetinde olan Ahmed Tevfîk zîde mecduhû bâ-takrîr istid'â etmekle çavuş mübâşeretiyle vech-i meşrûh üzre amel olunmak fermânım olmağın imdi sen ki çavuşbaşı-i mûmâ ileyhîsin, Dîvân-ı hümâyûnum çavuşlarından ta'yîn olunan () çavuş zîde kadruhû mübâşeretiyle bu tarafda olan merkûmân Hasan ve Arab Mûsâ'yı ahz ve vilâyetleri olan kazâ-i mezbûreye nefy ü iclâlarına mûsâra'at ve sen ki mevlânâ-yı mûmâ ileyhîsin, vüsûllerinde merkûmânı kazâ-i mezbûrede menfiyyen meks ve ikâmet ve vüsûllerini çavuş-ı merkûm ile Der-sa'âdetime i'lâma mübâderet eylemen bâbında.

Fî evâ'il-i Z (Zi'l-hicce) sene 1204.

[s.157/3]

Çavuşbaşı Ağaya ve Tekfurdağı Nâ'ibine hüküm ki,

Sabıkâ tobcubaşı olan Abdülmü'mîn hilâf-ı kâ'ide ocakhânesinde ikâmet idüp tobcu ocağının şîrâze-i nizâmı ihtilâlini mûcib olacak hilâf-ı marzî gûne harekâta ibtidârı hasebiyle mûmâ ileyhî Der-aliyyemden teb'îdi lâzımeden olmağla sen ki çavuşbaşı-i mûmâ ileyhîsin, tobcubaşı-i sâbık-ı mûmâ ileyhî çavuş mübâşeretiyle Tekfurdağı'na nefy ü iclâsı husûsuna irâde-i aliyyem ta'alluk etmekle imdi [sen ki] çavuşbaşı-i mûmâ ileyhîsin, ser-tob-ı sâbık-ı mûmâ ileyhî ahz ve Dîvân-ı hümâyûnum çavuşlarından ta'yîn olunan () zîde kadruhû mürâfakatiyle Tekfurdağına iclâ eylesin. Ve sen ki mevlânâ-yı mûmâ ileyhîsin, vüsûlünde mûmâ ileyhî Tekfurdağı'nda bir mûnâsib mahallde ikâmet itdirüp bilâ-emr-i şerîf mahall-i âharaya hareketini tecvîzden mübâ'adet ve vüsûlünü Der-sa'âdetime inhâya mübâderet eylemen bâbında.

Fî evâ'il-i Z (Zi'l-hicce) sene 1204.

Ber-mûceb-i emr-i âlî merkûm menfiyyen meks ve ikâmet itdirildiğini nâtık Tekfurdağı nâ'ibinin vârid olan i'lâminin mefhûmu bâ-fermân-ı âlî şerh virildi.

Fî 13 Z (Zi'l-hicce) sene 1204.

Mûmâ ileyh itlâk olunmuşdur.

Fî 9 M (Muharrem) sene 1205.

[s.157/4]

Mîr-i mîrân-ı kirâmdan Ağriboz Mütesellimi () dâme ikbâluhûya ve Talant

Na'ibine ve Benefşe Kal'ası Dizdârına hüküm ki,

Sen ki mevlânâ-yı mûmâ ileyh zîde ilmuhûsun, rikâb-ı hümâyûnuma mektûb gönderüp Talant Kasabası sükkânından Dördüm Mehemmed (?) nâm kimesne kendü hâlinde olmayup mürteşî tâ'ifesinden olup irtişâsına bir dürlü ahâlîsinin olmadığından mâ'âdâ dâ'imen fesâd ve ihtilal-i beldeyi ...? harekâta ictisâr ve bundan akdem kasaba-i mezbûre Piskoposu Gavrib nâm zimmîyi alenen mezilinde hilâf-ı şer'-i şerîf ve bi-gayr-ı hakkın katl ile kasaba-i mezbûru yirmi kise akçeden mütecâviz rahne-dâr ve düyûn-ı kesîreye giriftâr ve kâdîsı dahi bilâ-mûcib tahrîme ibtidâr idüp merkûmun re'âyâ fukarâsına eylediği cevri eziyyet ve gûna-gûn fesâd ve şakâvetden ve umur-ı vilâyete müdâhaleden keff-i yedi için birkaç def'a taraf-ı şer'den tenbîh olunmuşiken mütenebbih olmayup başına beş on nefer eşkıyâ cem' birle mahkemeye varup hâkimü'l-vakt olan el-Hâc Osmân Efendi nâm kimesneyi tazyîk ve ba'zı nâ⁴⁶³-hem-vâre harekete ibtidâr ve bin beş yüz gurusunu ahz ve bir gün ve bir gice mahkemede habs idüp merkûm Osmân Efendi bir takrîb yerinden halâs ve kazâ-i âhara firâr etmekle merkûm Mehemmed'in dest-i tasallutundan perâkende ve perîşân ve hâlleri diğer gün olduğunu kazâ-i merkûm ahâ[lî] fukârası meclis-i şer'de merkûm Mehemmed'in ıslâh-ı nefis için Benefşe Kal'ası'na kal'a-bendi bâbında emr-i şerîfim virilmek recâsına hakikat bi'l-iltimâs arz eylediğin ecilden sen ki mütesellim-i mûmâ ileyhsin, merkûm Dördüm Mehemmed'i ma'rifetinle alâ-eyyi-hâlin ahz ve dest-i ta'addîsinden ibâdullâhı tahlîs için Benefşe Kal'ası'na kal'a-bendine mübâderet olunmak fermânım olmağın imdi vedî'a-i cenâb-ı rabbü'l-izzet olan fukarâ-yı ra'yyet ve sekkân-ı memleket mezâ[lim] ve

⁴⁶³ Metinde nâm şeklinde yazılmıştır.

ta'addiyâtдан muhâfaza ve sıyânetleri hâlâtın istihsâline mübâderet olunmak lâzım olmağla siz ki mîr-i mîrân ve mevlânâ-yı mûmâ ileyhimâsız, ma'rifetiniz ile merkûm Dördüm Mehemmed'i alâ-eyyi-hâlin ahz ve dest-i ta'addîsinden ahâlîsinin tahlîs zımında ıslâh-ı nefis için kal'a-i merkûmeye irsâl ve tesyîre mübâderet ve sen ki dizdâr-ı merkûmsun, vüsûlünde Mehemmed'i kal'a-i mezkûreye vaz' ve muhkem habs ve kal'a-bend eyleyüp bilâ-emr-i şerîf itlâk ve firârından mücânebet ve kal'a-bend olduğunu tahrîr ve iş'âra müsâra'at eylemen bâbında.

Fî evâsıt-ı Za (Zi'l-ka'de) sene 1204.

Mezbûr alâ-eyyi-hâlin ahz ve kal'a-bend olunmak için tekrâr te'kîdi hâvî emr-i âlî yazılmışdır.

Fî evâsıt-i S (Safer) sene 1209.

S:158

[s.158/1]

Yalakâbad Kazâsı Nâ'bi () zîde ilmuhûya serdâr ve şehir kethüdâsı ve söz sâhibleri ve iş erleri zîde kadruhüm ve Bozcaada Kal'ası Dizdârına hüküm ki, Kazâ-i mezbûre tâbi' Nokah Koca Deresi (?) nâm karye sükkânından Mehemmed Re'îs-oğlu İsmâ'îl ve Vekil-harc-oğlu Mustafa ve İbrâhîm ve yine kazâ-i mezbûra tâbi' Çınarcık nâm karye sükkânından Çelebi-oğlu Ahmed dimekle ma'rûf kimesneler darb ü harb erbâbından olduklarından İsmâ'îl muhâfazasına me'mûr asker ile irsâlleri irâde olunmağla adem-i itâ'at ve firâr ve âlet-i harb ile kazâ-i mezbûr kurâlarında ser-serî geşt ü güzâr ve ehl-i ırz kimesneleri bi-gayr-ı hakkın darb ve cerh[e] ictisâr eydikleri bu def'a bâ-i'lâm-ı inhâ ve te'dîbleri istid'â olunmağla mezbûrları te'dîb ve âharı terhîb zımında merkûmûn İsmâ'îl ve Mustafa ve İbrâhîm ve Ahmed'i ocakdan mübâşir ma'rifeti ve ma'rifetiniz ile ahz ve ıslâh-ı nefis idinceye değin Bozcaada Kal'ası'na kal'a-bend olunmaları fermânım olmağın rikâb-ı hümayûnumdan emr-i şerîfim ısdâr ve () ile irsâl olunmuşlardır. İmdi siz ki mevlânâ ve serdâr ve şehir kethüdâsı ve sâ'ir-i mûmâ ileyhimsiz, ber-vech-i meşrûh merkûmân dört neferi ma'rifet-i şer' ve ma'rifetiniz ile ahz ve mübâşir-i mûmâ ileyhe teslim li-ecli't-te'dîb Bozcaada Kal'ası'na irsâl ve îsâle mübâderet eyleyesiz. Sen ki serdâr-ı merkûmsun, vüsûllerinde merkûmun dört neferi dizdârı olduğun kal'a-i merkûme vaz ve muhkem habs ve kal'a-bend eyleyüp bilâ-emr-i şerîf itlâk ve

bir takrîb ile firârlarından mübâ'adet ve vüsûl ve kal'a-bend olunduklarını nâtık i'lâmıyla mübâşir-i mûmâ ileyhi Der-aliyyeye mu'âvedete müsâra'at eylesin. Ve bu hâlâ rikâb-ı hümayûnumda sekbânbaşı olan Ömer dâme mecduhû tarafından mühürlü mektûb virilmekle vech-i meşrûh üzre amel olunmak bâbında.

Fî evâhir-i Z (Zi'l-hicce) sene 1204.

[s.158/2]

Misivri Nâ'ibine hüküm ki,

Bir müddetden berü Varna'da kesb ü ta'yîn iden kudâtdan Hasan'ın mektûb-ı Şeyhü'l-islâmîye münâfî nâ-marzî harekâta cesâreti ve Varna'da ba'zı eşhâsı tesâhub ile tagallüb iddi'âsında olduğundan gayri bu esnâda Varna'ya vürûd iden zehâyir ve mühimmâtın nakl ü celbde izhâr-ı sûret-i te'hîr eylediği ve husûsuyla Varna'da tekevvün iden ihtilâle sebep ü illet olduğu tahkîk olduğu beyânıyla merkûm Hasan'ın sâ'ire ibreten diyâr-ı âhâra iclâsı bâbında rikâb-ı müstetâbımdan emr-i şerîfim sudûru hâlâ Sadr-ı a'zamım ve Serdâr-ı ekremim Şerîf Hasan Paşa edâmallâhu te'âlâ iclâluhû ve ikbâluhû tarafından bundan akdem Der-sa'âdetime vârid olan tahrîrâtta iş'âr olunmağla bi'l-fi'l Şeyhü'l-islâm ve Müftî'l-enâm olan Hamîdî-zâde Mevlânâ Mustafa edâmallâhu te'âlâ fezâ'ilühûnun işâretleri mücebince merkûmun çavuş mübâşeretiyle Bozcaada'ya nefy ü iclâsı bâbında mukaddemce rikâb-ı müstetâbımdan emr-i şerîfim sâdır olmuş idi. El-hâletü hâzihî Misivri Muhâfız Vezîrim Ahmed Paşa iclâluhû ile hâlâ Koban Hânı Baht Giray Hân dâmet me'âliyahûnun taraflarından Der-sa'âdetime vârid olan tahrîrâtlarında ve sen ki Misivri Nâ'ibi mevlânâ-yı mûmâ ileyhsin, senin dahi bir kıt'a i'lâmında merkûm el-Hâc Hasan Efendi medîne-i mezbûrede zahîr ve umûr-ı sâ'irenin rû'yet ve tanzîminde tekâsül ve rehâveti zuhûrunu mebnî me'muriyyeti âhara ihâle ve tefvîz olduğu beyânıyla emsâlini terhîb zımnında li-ecli't-te'dîb Misivri'ye nefy ü iclâsı bâbında ordu-yı hümayûnumdan sâdır olan emr-i şerîfim mücebince merkûm Hasan Efendi çavuş mübâşeretiyle Misivri'ye vüsûl ve menfiyyen meks ve ikâmet itdirildiği tahrîr ve iş'âr olunmuş. Merkûm Hasan'ın mukaddemâ Bozcaada'ya iclâsiçün rikâb-ı hümayûnum tarafından sâdır olan emr-i âlînin kaydı terkîn olunmasını Şeyhü'l-islâm-ı müşârun ileyh işâret etmeleriyle merkûm el-Hâc Hasan ordu-yı hümayûnumdan sâdır olan emr-i şerîfim mücebince Misivri'ye nefy olup hâlâ

Misivri'de idüğü ber-vech-i muharrer vârid olan i'lâm ve tahrîrâtta mastûr olmağla işâretleri mücebince Bozcaada'ya iclâsiçün virilen emr-i âlînin kaydı terkîn ve ordu-yı hümâyûnuma ilm ü haberi i'tâ ve kemâ-kân Misivri'de ikâmeti fermânım olmağın te'kîden ve ihtimâmen rikâb-ı hümâyûnumdan işbu emr-i şerîfim ısdâr ve irsal olunmuşdur. İmdi Sen ki mevlânâ-yı mûmâ ileyhsin, merkûm el-Hâc Hasan'ın Bozcaada'ya iclâsiçün ber-vech-i meşrûh rikâb-ı hümâyûnum tarafından sâdır olan emr-i âlînin kaydı mevlânâ-yı müşârun ileyhın işâretleri mücebince ref' ve terkîn ve ordu-yı hümâyûnuma ilm ü haberi i'tâ olunduğu ma'lûmun oldukda merkûm Hâcî Hasan'ı ordu-yı hümâyûnumdan sâdır olan emr-i şerîfim mantûku üzre Misivri'de kemâ-kân menfiyyen meks ve ikâmet ve bilâ-emr-i âlî itlâk ve mahall-i âhara hareketine irâ'et-i ruhsatdan mübâ'adet ve kaydı terkîn âhara mebnî Bozcaada'ya nefy teklîfiyle bir vechle dahl ü ta'arruz itdirmeyüp men' ü def'e mübâderet eylemen bâbında.

Fî evâsıt-ı Za (Zi'l-ka'de) sene 1204.

Merkûm Hasan Efendi ber-mantûk-ı emr-i âlî kemâ-kân Misivri'de menfiyyen meks ve ikâmet itdirildiğini nâtık Misivri Nâ'ibinin vârid olan i'lâmının mefhûmu bâ-fermân-ı âlî şerh virildi.

Fî 17 S (Safer) sene 1205.

[s.158/3]

Bursa Monlâsına hüküm ki,

Der-sa'âdetimde arz-ı hâl yazıcılarından Vâlide Hamâmı kurbundan sâkin Mustafa nâm kimesne bi'd-def'ât bundan mukaddem li-ecli't-te'dîb bâ-emr-i âlî çavuş mübâşeretiyle Bursa'ya nefy ü iclâ ve te'dîb olup şâyeste-i merhamet olduğu merkûmun ıyâl ü evlâdı bâ-arz-ı hâl inhâ ve afv ve itlâk olunmak bâbında emr-i şerîfim sudûrunu istid'â etmeleriyle merkûm merhamet afv ve itlâk olunmak bâbında.

Fî evâ'il-i Za (Zi'l-ka'de) sene 1204.

S:159

[s.159/1]

Bosna Vâlîsi Vezîre ve Ester Eflak Kādîsına ve Palanka Kal'ası Dizdârı () zîde hıfzuhûya hüküm ki,

Bosna Eyâletinde vâkı' Ester Eflak'a ve Yeni Varaş Mukâta'sı bâ-hatt-ı hümâyûn bostâncıbaşı neferâtının ta'âmiyelerine merbût ocaklıkları olup öteden berü ocağı mezbûr ile zabt oluna gelmekle taraf-ı âhardan bir vechle dahl ve ta'arruz olunmak îcâb etmez iken Ester Eflak Kazâsı'na tâbi' Yeni Varaş sâkinlerinden Mollâ Mehmed ve Senice sâkinlerinden Cāv-oğlu Mustafa nâm kimesneler birbirleriyle yek-dil ve yek-cihet olarak hilâf-ı şer'-i şerîf mukâta'a-i mezbûre re'âyâ fukarâsını gûnâ-gûn ihâfe ve ta'addiyât ile iz'âc ve sefer-i hümâyûnuma müretteb olan mübâyâ'a zehâyirinin ve matlûbât-ı sâ'irenin adem-i tahsîline ve re'âyâ fukarâsının perâkende ve perîşân olmalarına ve mukâta'a-i mezbûrenin ihtilâli nizâmına bâ'is ve bâdî oldukları beyânıyla haseki mübâşeretiyle mezbûrân Mollâ Mehmed ve Seniceli Cav-oğlu Mustafa li-ecli't-te'dîb Palanka Kal'ası'na kal'a-i bend olunmaları bâbında sen ki vezîr-i müşârun ileyhsin, sana hitâben emr-i şerîfim hâssa bostâncıbaşı olan Ebûbekir dâme mecduhû bâ-takrîr istid'â etmekle sen ki vezîr-i müşârun ileyhsin, haseki mübâşeretiyle merkûmânın Palanka Kal'ası'na kal'a-bend olunmaları fermânım olmağın imdi sen ki vezîr-i müşârun ileyhsin, ma'rifetin ve ta'yîn olunan haseki-i mûmâ ileyh mübâşeretiyle merkûmânı ahz ve li-ecli't-te'dîb Palanka Kal'ası'na irsâl ve tesyîrine mübâderet ve sen ki dizdâr-ı merkûmsun, merkûmân[1] vüsûllerinde kal'a-i mezbûreye vaz' ve muhkem habs ve kal'a-bend eyleyüp bilâ-emr-i şerîf itlâk ve bir takrîb firârlarından ittikâ ve mübâ'adet ve vüsûl ve kal'a-bend olunduklarını haseki-i mûmâ ileyh ile Der-aliyyeme inhâ ve iş'âra müsâra'at eylemen bâbında.

Fî evâsıt-ı Za (Zi'l-ka'de) sene 1204.

İşbu emr-i âlî lede'l-vüsûl merkûm Mehmed'in adem-i itâ'atı zâhir ve taharrî olundukda bir takrîb firâr ve merkûm Mustafa dahi bundan akdem ba'zı icrâ-yı arzı kâsidesini icrâ kasdıyla Âsitâne-i aliyyeye azîmet etmiş olmağla mezbûr Mehmed'in emvâl ve eşyâsı ve hânesi taraf-ı şer' zâbiti ve mübâşiri ma'rifetiyle temhîr olup bundan böyle tecessüs olup ele götürüldükde ber-mantûk-ı emr-i münîf bilâ-tevakkuf vaz'-ı kal'a olunacağını nâtık müşârun ileyhın vârid olan bir

kıt'a mektûb ve Ester Eflak Kādîsî'nın i'lâmının mefhûmu bâ-fermân-ı âlî şerh virildi.

Fî 2 R (Rebî'ü'l-âhir) sene 1205.

İtlâklariçün emr yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı B (Receb) sene 1205.

[s.159/2]

Talant Kazâsı Nâ'ibine ve Talant Voyvodasına ve Midillü Kal'ası Dizdârına hüküm ki,

Sen ki Talant Nâ'ibi mevlânâ-yı mûmâ ileyh Mehmmmed Emîn zîde ilmuhûsun, rikâb-ı hümayûnuma mektûb gönderüp Nezâret-i Şeyhü'l-islâmîde âsûde-i evkâfdan İstanbul'da Parmak...? vâkı' merhûm Kemân-keş Mustafa Paşa'nın evkâfi mülhakâtından Ağrıboz Sancağı'nda Talant Kazâsı ahâlîleri bi'l-cümle meclis-i şer' varup kazâ-i mezbûr sâkinlerinden zümre-i eşkıyâdan Aliko ve Abedşo (?) ve Bakkâl Halîl ve Kazzâz Ömer dimekle ma'rûf kimesneler kendü hâllerinde olmayup dâ'imen ihtilâl-ı vilâyete bâdî ve ızrâr-ı ahâlîye sâ'î oldukları beyânıyla merkûmûn ıslâh-ı nefis için Midillü Kal'ası'na kal'a-i bend olunmalarıçün emr-i şerîfim sudûru istirhâm olduğu bi'l-iltimâs arz eylediğin ecilden vech-i meşrûh üzre emr-i şerîfim sudûru hâlâ Şeyhü'l-islâm ve Müftî'l-enâm olan Hamîdî-zâde Mevlânâ Mustafa edâmallâhu te'âlâ fezâ'ilühû işâret etmeleriyle işâretleri mücebince sen ki voyvoda-i mûmâ ileyh sin, merkûmûn Aliko ve Abedşo ve Bakkâl Halîl ve Kazzâz Ömer çavuş mübâşeretiyle mahallinde ahz ve Midillü Kal'ası'na irsâl ve kal'a-bend olunmaları fermânım olmağın imdi siz ki mevlânâ ve voyvoda-i mûmâ ileyhimâsız, ma'rifetiniz ve ta'yîn olunan Dîvân-ı hümayûnum çavuşlarından () çavuş zîde kadruhû mübâşeretiyle merkûmûn Aliko ve Abedşo ve Bakkâl Halîl ve Kazzâz Ömer'i ahz ve mevlânâ-yı müşârun ileyhin işâretleri mücebince ıslâh-ı nefis için Midillü Kal'ası'na irsâl ve îsâle mezîd ihtimâm ü dikkat eyleyesiz. Ve sen ki Midillü Kal'ası Dizdârı merkûmsun, merkûmûn vüsûllerinde kal'a-i mezbûrede muhkem habs ve kal'a-bend eyleyüp bilâ-emr-i şerîf itlâk ve firârlarından tehâşî ve mücânebet ve vüsûl ve kal'a-bend olunduklarını Der-aliyyeme tahrîr ve iş'âra müsâra'at eylemen bâbında.

Fî evâsıt-ı Za (Zi'l-ka'de) sene 1204.

[s.159/3]

Trabzon Kādîsına ve Giresun muhâfazasına ol havâliden yamakân tahrîrine me'mûriyyetle el-yevm havâlî-i merkûmede olan Turnacıbaşı İbrâhîm zîde mecduhû ve Trabzon Kal'ası Dizdârına hüküm ki,

Bundan akdem Trabzon havâlîsinden Anapa'ya tertîb olunan asâkiri ihrâca ocakdan bâ-fermân-ı âlî me'mûr olan Turnacıbaşı Ketm Osmân bu âna kadar lâzîme-i me'mûriyyetini icrâ ile cânib-i ocağa ric'ati iktizâ ider iken mücedded cerr ü nef' için yedi sekiz mâhdan berü Trabzon'da bî-hûde ikâmet ve Trabzon Mütesellimi ile yek-dil ve yek-cihet olup ba'zen me'mûrlardan celb-i mâl ile vatanlarında mekslerine ruhsat ve me'mûr olmayanları mütesellim-i mûmâ ileyh ile bi'l-ittifâk ihzâr ve sefer me'mûrsun deyü ahz ve habs ile tecrîme ictisâr ve hattâ külliyyetlü mâl ile mukayyed mukâta'ât-ı mîriyeden Trabzon Gümrüğü ve damga mukâta'aları Der-aliyyemde mukîm müderrisîn-i kirâmdan Mevlânâ Mehemmed Emîn zîde ilmuhûnun iltizâm uhdesinde olup tarafından emvâl gümrüğü ve sâ'ir hâsılât-ı mukâta'âtı tahsîle me'mûr âdemîsi ve vekîli Atmaca-zâde el-Hâc Osmân nâm kimesneyi dahi mütesellim-i mûmâ ileyh ile bi'l-ittifâk ...? ihzâr ve beş yüz nefer ile me'mûrsun deyü rencîde ve merkûm dahi me'mûriyyeti fermânını talep eylediğinde sen adem-i itâ'at eyledin bahânesiyle bilâ-fermân kal'aya vaz' ve birkaç mâh-rîz kal'a-bend eylediklerinden nâşî hâsılât-ı mukâta'ât-ı mîriye telef ve idâreden kaldığı bu def'a sahîhen inhâ ve ihbâr olmakdan nâşî sen ki turnacıbaşı-i mûmâ ileyh İbrâhîm zîde mecduhûsun bir ân akdem îfâ-yı lâzîme-i me'mûriyyetiyle Trabzon'a vüsûl ve Gümrükçü Vekîli merkûm el-Hâc Osmân bilâ-fermân el-yevm kal'a-bend ise himâyet-i emvâl-i mukâta'ât-ı mîriye için ma'rifet-i şer'le sebîli tahliye ve umûr-ı gümrüğü kemâ-kân rû'yet eylemesi tevcîh ve inhâ olunan keyfiyyâtı sırran ve alenen tahrîr ve inhâ olunduğu üzre ise turnacıbaşı-i merkûm Ketm Osmân'ı ma'rifet-i şer'le Trabzon Kal'ası'na vaz' ve bi-gayr-ı hakkın fuzûlî her kimden ne mikdâr mübâyâ'a ahz etmiş ise zâhire ihrâc ve tahsîl ve ihtimâmına istirdâd olunmak için hıfz ve alâ vukû' Der-aliyyeye i'lâm ve inhâ ve tekrâr emr-i âlî sudûruna kadar habsde ittikâ eylemeniz fermânım olmağın rikâb-ı hümayûnumdan işbu emr-i şerîfım ısdâr () ile ırsâl olunmuşdur. İmdi siz ki mevlânâ ve turnacıbaşı-i mûmâ ileyh İbrâhîm zîde mecduhûsuz, ber-vech-i meşrûh mâtde-i mezbûru sırran ve alenen tahrîr ve inhâ olduğu üzre ise merkûm Ketm Osmân ma'rifet-i şer'le kal'a-i mezbûra vaz' ve kal'a-

bend ve bi-gayr-ı hakkın aldığı her ne ise zâhire ihrâc ve i'âne istirdâd olmak için hıfz ve keyfiyyeti alâ vukû'a Der-aliyyeme ısdâr ve inhâya mübâderet eylesiniz. Ve sen ki dizdâr-ı merkûmsun, merkûm Turnacabaşı Ketm Osmân vüsûlünde kal'a-i merkûmede habs ve kal'a-bend eyleyüp bilâ-emr-i şerîf itlâkından hazer ve mücânebet eylesin deyü hâlâ rikâb-ı hümayûnumda sekbânbaşı olan Ömer dâme mecduhû tarafından mühürlü mektûb virilmekle vech-i meşrûh üzre amel olunmak bâbında fermân-ı âlî-şânım yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı Z (Zi'l-hicce) sene 1204.

S:160

[s.160/1]

Yenişehir-i Burusa Kazâsı civârında vâkı' () kazâsı nâ'ibiyle Limni Cezîresi Nâ'ibine hüküm ki,

İşbu sene-i mübâreke meşâyâ müretteb ashâb-ı iktidârdan iki yüz elli nefer piyâde asker ile meşâyâ-yı hümayûnuma azîmeti fermânım olan Yenişehir-i Burusa müte'ayyinândan el-Hâc Abdullâh'ın asâkir-i matlûbeyi techîze liyâkat ve iktidârı olduğu muhakkak iken Yenişehir-i Burusa Kazâsı Nâ'ibi olan Nûrullâh'ın merkûm el-Hâc Abdullâh'ın beş nefer askeri göndermeğe iktidârı olduğu beyânıyla i'lam i'tâsına mücâsereti te'hîr-i mâdde-i mühimmeyi sebep ü illet olacağından mâ'adâ sâ'ireleri dahi sirâyet ideceği âşikâr olduğu zâ...? olmağla nâ'ib-i merkûmun Limni'ye nefy ü iclâsiçün emr-i şerîfim sudûrunu bi'l-fi'l Şeyhü'l-islâm ve Müfti'l-enâm olan Hamîdî-zâde Mevlânâ Mustafa edâmallâhu te'âlâ fezâ'ilühû işâret etmeleriyle işâretleri mücebince nâ'ib-i merkûm çavuş mübâşeretiyile Limni'ye nefy ü iclâ olunmak fermânım olmağın imdi sen ki kazâ-i mezbûr civârında vâkı' () kazâsı nâ'ibi mevlânâ-yı mûmâ ileyhsin, Yenişehir-i Burusa Kazâsı Nâ'ibi mezbûr Nûrullâh'ı sâ'ire mücib-i ibret olmak için ma'rifetin ve ta'yîn olunan Dîvân-ı hümayûn çavuşlarından () çavuş zîde kadruhû ma'rifetiyle ahz ve mevlânâ-yı mûmâ ileyhin işâretleri mücebince Limni Cezîresi'ne nefy ü iclâyâ müsâra'at eylesin. Ve sen ki cezîre-i mezbûre nâ'ibi mevlânâ-yı mûmâ ileyhsin, vüsûlünde nâ'ib-i merkûmu cezîre-i merkûmede menfiyyen meks ve ikâmet itdirüp bilâ-emr-i şerîf itlâk ve mahall-i âhara hatve-i vâhide harekete irâ'et-i ruhsatdan mücânebet ve vüsûlünü çavuş-ı merkûm ile Der-sa'âdetime inhâya mübâderet eylemen bâbında.

Fî evâhir-i Z (Zi'l-hicce) sene 1204.

Ber-mûceb-i emr-i âlî nâ'ib-i merkûm Nûrullâh cezîre-i mezbûrede meks ve ikâmet itdirildiğini nâtık Limni Nâ'ibi'nin vârid olan i'lâmının mefhûmu bâ-fermân-ı âlî şerh virildi.

Fî evâsıt-ı S (Safer) sene 1205.

Bâ-işâret-i aliyye itlâkiçün emr-i âlî yazılmışdır.

Fî evâhir-i M (Muharrem) sene 1205.

[s.160/2]

Çavuşbaşı Ağaya ve Bozcaada Nâ'ibine hüküm ki,

Bedestânî Hâfız el-Hâc Mehmed nâm kimesne ordu-yı hümayûnuma dâ'ir hilâf-ı vâkı' ba'zı erâcîf gûne kelimât tefevvühüne cesâret ve hilâf-ı marzî harekâta cür'et eylediğinden emsâlini terhîb zımnında te'dîbi lâzım gelmekle merkûm Hâfız Mehmed'in li-ecli't-te'dîb çavuş mübâşeretiyile Bozcaada'ya nefy ü iclâsı fermânım olmağın imdi sen ki çavuşbaşı-i mûmâ ileyhsin, merkûm Hâcî Mehmed'i Dîvân-ı hümayûnum çavuşlarından ta'yîn olunan () çavuş zîde kadruhû ile li-ecli't-te'dîb Bozcaada'ya nefy ü iclâya mübâderet eyleysin. Ve sen ki mevlânâ-yı mûmâ ileyhsin, merkûm Hâcî Mehmed mezbûr çavuş ile vüsûlünde cezîre-i merkûmede menfîyyen meks ve ikâmet itdirüp bilâ-emr-i şerîf itlâk ve mahall-i âhara hatve-i vâhide hareketine irâ'et-i ruhsatdan mübâ'adet ve vüsûl ve ikâmetini çavuş-ı merkûm ile Der-sa'âdetime inhâ ve iş'âra müsâra'at eylemen bâbında.

Fî evâhir-i Z (Zi'l-hicce) sene 1204.

Ber-mûceb-i emr-i âlî merkûm Hâfız el-Hâc Mehmed cezîre-i mezbûrede menfîyyen meks ve ikâmet itdirildiğini nâtık Bozcaada Nâ'ibi'nin vârid olan i'lâmının mefhûmu bâ-fermân-ı âlî şerh virildi.

Fî Selh-i Z (Zi'l-hicce) sene 1204.

Itlâkiçün emr-i âlî yazılmışdır.

Fî evâ'il-i Ra (Rebî'ü'l-evvel) sene 1205.

[s.160/3]

Mîr-i mîrân-ı kirâmdan hâlâ Bahr-i sefid'de vâkı' donanma-yı hümâyûnum sefâyini Başbuğu Mustafa dâme ikbâluhûya ve Sakız Nâ'bine ve Sakız Muhâssılı ve sâ'ir zâbitân-ı zîde mecdühüme hüküm ki,

Bundan akdem ticâret bahânesiyle Sakız Cezîresi'ne duhûl ve gasb-ı emvâle cesâret iden Girid'li Tosun ve refiki Arab ve Çenesiz ve Çalık Mustafa ve Çolak-oğlu Süleymân nâm mefsedet-pîşelerin keyfiyyetleri hâlâ Kapudân-ı deryâ Hüseyin Paşa iclâluhû tarafına bâ-mahzar lede'l-ihbâr cânib-i müşârun ileyhden me'mûrları ta'yîn kılınan mübâşir ba'de'l-vüsûl derhâl merkûmlardan ele girenleri ahz ve Hammâmî-zâde Ahmed Bey ve Cezayir Sefâyini Başbuğu Seyyid Ali Kapudân zîde mecdühimâya teslim olunmağla merkûmlardan fîmâ-ba'd tekrâr cezîre-i mezbûreye gelür ise ma'rifer-i şer' ve zâbitleri ma'rifetiyle ahz ve cezâyir-i sâ'ireye nefy ü iclâ olunmak bâbında sana hitâben emr-i şerîfim sudûrunu bâ-takrîr istid'â olunduğuna binâ'en sen ki başbuğ-ı mûmâ ileyhsin, bâlâda mastûru'l-esâmî beş nefer merkûmların fukarâya ta'addîleri lede's-şer' zâhir ve mütehakkık olur ise fîmâ-ba'd Sakız'a vürûdlarında ma'rifet-i şer' ve zâbitleri ma'rifetiyle ahz ve vilâyetleri olan Girid Cezîresi'ne nefy ve irsâl olunmak fermânım olmağın, imdi siz ki mîr-i mîrân ve mevlânâ ve sâ'ir mûmâ ileyhimsiz, ber-minvâl-ı meşrûh merkûmların fukarâya ta'addîleri lede's-şer' zâhir ve mütehakkık olduğu sûretde fîmâ-ba'd Cezîre-i Sakız'a vürûdlarında ma'rifet-i şer' zâbitleri ma'rifetiyle ahz ve vilâyetleri olan Cezîre-i Girid'e nefy ve irsâle mübâderet eylemen bâbında.

Fî evâhir-i Z (Zi'l-hicce) sene 1204.

[s.160/4]

Çavuşbaşı Ağaya ve Lefkoşa Nâ'ibine hüküm ki,

Rumili Kādî'askeri Mustafa Bey hayr ü şerrine adem-i dikkat ile rızâ-yı şâhâneme muhâlif hareket ve hudûs-ı kîl u kâli müstevcib harekât ve etvâr-ı gayr-i marzîyeye cesâret idüp devlet-i seniyyemin şeyn-i mazarrını mülâhaza etmeyen ve hayr ü şerrini bilmeyen adamın kādî'askerliği ve esrâr-ı devlete vukûfu câ'iz olmayup şer'an ve aklen te'dîbi vâcib olmağla sâ'ire ibret için kādî'askerlikden azl ve Kıbrıs'a nefy olunması bâbında hatt-ı hümâyûn-ı şevket-makrûnum şeref-yâfte-i sudûr olmağın sâdır olan hatt-ı hümâyûn-ı itâ'at-makrûnuma binâ'en kādî'asker-i müşârun ileyh

Kıbrıs Cezîresi'ne nefy ü iclâ olunmak bâbında emr-i şerîfim sudûrunu bi'l-fî'l Şeyhü'l-islâm ve Müftî'l-enâm olan Mevlânâ Hamîdî-zâde Mustafa edâmallâhu te'âlâ fezâ'ilühû işâret etmeleriyle işâretleri mücebince çavuş mübâşeretiyle iclâ olunmak fermânım olmağın imdi sen ki çavuşbaşı-i mûmâ ileyhsin, ber-vech-i meşrûh kâdî'asker-i sâbık-ı müşârun ileyhi çavuş mübâşeretiyle Kıbrıs'a nefy ü iclâyâ mübâderet eylesin. Ve sen ki mevlânâ-yı mûmâ ileyhsin, vüsûlünde ol tarafda ikâmet itdirüp bilâ-emr-i şerîf ıtlâkından mücânebet ve vüsûl ve ikâmetini Der-aliyyeme i'lâma müsâra'at eylemen bâbında.

Fî evâhir-i Z (Zi'l-hicce) sene 1204.

Hatt-ı rikâb tahrîri ve işâret-i aliyye mâh-ı mezbûr mühimme tobrasındadır.

Mevlânâ-yı müşârun ileyh Rebî'ü'l-âhirin gurreinde Lefkoşa'ya vüsûl ve ber-mantûk emr-i âlî mestûren meks ve ikâmet idüp devâm-ı ömr ü devlet-i pâdişâhiye muvâzabet eylediğini nâtik Lefkoşa Nâ'ibi'nin vârid olan i'lâmının mefhûmu bâ-fermân-ı âlî şerh virildi.

Fî Selh-i C (Cemâziye'l-âhir) sene 1205.

S:161

[s.161/1]

Dergâh-ı mu'allâm kapucubaşlarından İznikmid'de Kerâste Nâzırı olan Ali dâme mecduhûya ve Ab-ı Safî Kazâsı Nâ'ibine ve tahta serdârı () zîde kadruhûya ve Limni Kal'ası Dizdârı () zîde hıfzuhûya hüküm ki,

Dergâh-ı mu'allâm kapucubaşlarından şehir emîni sâbık Mîr Abdurrahmân dâme mecduhûnun havâss-ı hümayûnumdan Kocaili Sancağında Ab-ı safî Kazâsı'nda bâ-berât-ı âlî uhdesinde olan Karapürçek Mukâta'ası karyelerinden Haydarlar Karyesi'nde sâkin Bosnalı-oğlu Ali ve ...? Karyesi'nde Dömbekçi-oğlu Ahmed nâm kimesneler kendü hâllerinde olmadıklarından ahâlî ve re'âyâyı tahrîk ve ihtilâl ile a'sâr ve rüsümât tarafından voyvodasının kabzına muhâlefet eylediklerinden gayri ahâlî-i kurânın tekâlîfleri umûruna karışup beher tekâlîf vukû'unda hilâf-ı emr ü defter kendü neferiçün yazılmış ise tevzî' ve cezâen (?) tashîl ol vechle ahvâl-i fukarâ diğer-gün ve mukâta'a-i mezbûrenin ihtilâline bâ'is ve mâl-ı mîrînin kesrine bâdî oldukları beyânıyla merkûmûnun Limni Kal'ası'na kal'a-bend ile te'dîbleri icrâsiçün

siz ki kapucubaşı [ve] mevlânâ ve tahta serdârı mûmâ ileyhimsiz⁴⁶⁴, size hitâben emr-i şerîfim sudûrunu mîr-i mûmâ ileyh takrîr istid'â etmekle merkûmân ma'rifetiniz ve çavuş mübâşeretiyle mahallerinde ahz ve Limni'ye irsâl ve kal'a-bend olunmaları fermânım olmağın imdi siz ki kapucubaşı ve mevlânâ [ve] tahta serdârı ma'rifetiniz ve ta'yîn olunan Dîvân-ı hümâyûnum çavuşlarından () çavuş zîde kadruhû ma'rifetiyle merkûmân Ali ve Ahmed'i ahz ve li-ecli't-te'dîb çavuş-ı mûmâ ileyh ile Limni Kal'ası'na irsâl ve tesyîre mübâderet ve sen ki dizdâr-ı mezbûrsun, vüsûlünde merkûmânı kal'a-i mezbûreye vaz' ve kal'a-bend eyleyüp bilâ-emr-i şerîf ıtlâk ve firârlarından mücânebet ve vüsûllerini Der-sa'âdetime inhâya müsâra'at eylemen bâbında.

Fî evâsıt-ı Z (Zi'l-hicce) sene 1204.

İşbu emr-i âlî lede'l-vüsûl merkûmân kerâste kat' etmek için Cibâl'de iken işbu emr-i münîf mesmû'ları oldukda firâr eylediklerin ahâlî ihbâr eylediklerini nâtık Ab-ı Safî Nâ'ibi'nin vârid olan i'lâmının mef'hûmu bâ-fermân-ı âlî şerh virildi.

Fî 16 M (Muharrem) sene 1205.

El-yevm mahallerinde oldukları tahkîk olunmağla mukaddem sâdır olan emr-i âlî mûcebince çavuş mübâşeretiyle tekrâr emr yazılmışdır.

Fî evâ'il-i Ra (Rebî'ü'l-evvel) sene 1205.

[s.161/2]

Bursa Kādîsına hüküm ki,

İstanbul'da Cebnadiye Mahallesi'nde (?) sâkin Dîvân-ı hümâyûnum çavuşlarından Hüseyin Çavuş'un oğlu yine Dîvân-ı hümâyûnum çavuşlarından Hasan Çavuş sekrân olduğu hâlde zevcesini gicelerde darb ve mezbûr dahi feryâd ile hem-civârlarında olan komşularını bî-huzûr etmekden nâşî mezbûr Hasan'a nush u pend eylediklerinde her birine itâle-i lisân ile şetm eylediğinden mâ'adâ ba'zı etfâl-i müslimîne dahi fi'l-i şenî' kasdıyla ta'arruz eylediğini mahallesi ahâlîleri zâbitâna lede'l-inhâ bi'l-istintâk ef'âl-i şenî'ası olduğu ihbâr olduğuna binâ'en merkûm Hasan'ın li-ecli't-te'dîb Bursa'ya nefy ü iclâsı bâbında bundan akdem sâdır olan emr-i şerîfimle nefy ü iclâ olunmuşıdi. El-hâletü hâzihî merkûmun vâlidesi Emine ve zevcesi Şerîfe Cilbe (?)

⁴⁶⁴ Metinde mûmâ ileyhimâ şeklinde yazılmıştır.

nâm hâtûn rikâb-ı hümayûnuma takdîm eylediği arz-ı hâllerinde kendüler sefil ve ser-gerdân ve mezbûr dahi ıslâh-ı nefis eylediğini inhâ ve merhameten cürmü afv ve ıtlâk ve sebîli tahliye olunmak bâbında emr-i şerîfim sudûrunu istid'a etmeleriyle merkûmun merhameten sebîli tahliye olunmak fermânım olmağın, imdi sen ki mevlânâ-yı mûmâ ileyhsin, merkûm Hasan'ın ıyâl u evlâdlarına merhameten cürmü afv olunduğu ma'lûmun oldukda kayd-ı nefyden ıtlâk ve sebîli tahliye eylemen bâbında.

Fî evâhir-i Za (Zi'l-ka'de) sene 1204.

[s.161/3]

Berkofça Kâzâsı Nâ'ibine hüküm ki,
Sâbıkâ Siroz Nâ'ibi İbrâhîm zîde ilmuhû tarafından rikâb-ı hümayûnuma takdîm olunan arz-ı hâlinde bundan akdem bâ-işâret-i Şeyhü'l-islâmî sâdır olan emr-i şerîfimle li-ecli't-te'dîb Berkofça'ya nefy ü iclâ ve nâ'ib ...? ve ıslâh-ı nefis olup şâyeste-i merhamet ve sezâ-vâr-ı âtıfet olduğu inhâ ve cürmü afv ve ıtlâkı bâbında inâyet istid'â ve afv ve ıtlâkı bâbında emr-i şerîfim sudûrunu bi'l-fi'l Şeyhü'l-islâm ve Müftî'l-enâm olan Mevlânâ Hamîdî-zâde Mustafa fezâ'ilühû işâret etmeleriyle işâretleri mücebince ıtlâkı bâbında emr-i âlî yazılmışdır.

Fî evâhir-i Z (Zi'l-hicce) sene 1204.

S:162

[s.162/1]

Sinob Kal'ası Dizdârına hüküm ki,
Bolu sükkânından Karacaagâç demekle ma'rûf Mahmûd-oğlu Ali Bey öteden berü müzevvir ve mûkız-i fitne olduğundan bu sene-i mübârekede bâ-emr-i âlî matlûb olan asâkirin ihrâcı husûsuna sa'y olundukça ...? igvâsıyla nısfî mikdârı firâr ve umûr-ı mukâta'anın ta'tîlini mûcib harekâta ictisârına binâ'en bundan akdem bâ-emr-i âlî Sinob Kal'ası'na kal'a-bendiçün emr-i şerîfim sâdır olmuşidi. El-hâletü hâzihî Bolu Kādîsı'nın Der-aliyyeme vârid olan i'lâm ve Bolu Voyvodası'nın arziyyesi (?) hulâsa-i mefhûmunda Bolu sükkânından ma'lûmu'l-esâmî ehl-i ırz kimesne, mezbûrun hüsn-i hâlini ihbâr ve fimâ-ba'd umûr-ı memlekete karışmamak şartıyla cürmü afv ve ıtlâk ve sebîli tahliye olunmak bâbında emr-i şerîfim sudûrunu ve

istid'â etmeleriyle merkûm Ali Bey fîmâ-ba'd umûr-ı memlekete karışmamak şartıyla kal'a-i merkûmden ıtlâk ve sebîli tahliye olunmak fermânım olmağın imdi sen ki dizdâr-ı merkûmsun, mîr-i merkûmun şürût-ı mezkûre ile cürmü afv olunduğu ma'lûmun oldukda kal'a-i merkûmeden [ıtlâk] ve sebîli tahliyeye mübâderet eylemen bâbında.

Fî evâhir-i Z (Zi'l-hicce) sene 1204.

Merkûm mahall-i me'mûresine azîmet idüp ancak esnâ-yı râhda işbu emr-i âlî vâsıl olup ber-mûceb-i emr-i âlî hareket eylemesi tenbîh olundukda Gerede Kādîsı'nın vârid olan i'lâmının mefhûmu bâ-fermân-ı âlî şerh virildi.

Fî 25 M (Muharrem) sene 1205.

[s.162/2]

Bursa Kādîsına ve hâlâ rikâb-ı hümayûnumda çavuşbaşı olan Mîr Sa'îd dâme mecduhûya hüküm ki,

Fî'l-asl Anadolu ahâlîsinden olup Âsitâne-i sa'âdetimden hürrü'l-asl nisvân tâ'ifesini Anadolu'ya götürüp rıkkıyyet üzre fûrûht eylemeği kendüye âdet iden Cevalân İsmâ'il ve oğlu Hüseyin bu def'a Üsküdar'da ahz ve Dîvân-ı hümayûnuma tesyîr olunmalarıyla fîmâ-ba'd Âsitâne-i sa'âdetime uğramamak şartıyla bu def'a âhar vechle te'dîblerinden iğmâz olunmağla merkûmân çavuş mübâşeretleriyle Bursa'ya nefy ü iclâ olunmaları fermânım olmağın imdi sen ki çavuşbaşı-i mûmâ ileyhsin, Dîvân-ı hümayûnum çavuşlarından ta'yîn olunan () çavuş zîde kadruhû mübâşeretleriyle merkûmânı li-ecli't-te'dîb Bursa'ya nefy ü iclâyâ müsâra'at ve sen ki mevlânâ-yı mûmâ ileyhsin, vüsûllerinde merkûmânı mahrûse-i Bursa'da menfiyyen meks ve ikâmet itdirüp bilâ-emr-i şerîf ıtlâk ve bir takrîb firârlarından ve hâric mahalle hareketlerine irâ'et-i ruhsatdan mübâ'adet ve vüsûllerini çavuş-ı merkûm ile Der-aliyyeme i'lâma mübâderet eylemen bâbında.

Fî evâhir-i Za (Zi'l-ka'de) sene 1204.

Ber-mûceb-i emr-i âlî merkûmân menfiyyen meks ve ikâmet itdirildiğini nâtık Bursa Kādîsı'nın vârid olan i'lâmının mefhûmu bâ-fermân-ı âlî şerh virildi.

Fî 25 M (Muharrem) sene 1205.

İtlâklariçün emr-i âlî yazılmışdır.

Fî evâhir-i B (Receb) sene 1209.

[s.162/3]

Dergâh-ı mu'allâm kapucubaşlarından hâlâ Diyarbekir Mütessellimi () dâme mecduhûya ve Diyarbekir Kal'ası Dizdârı () zîde hıfzuhûya hüküm ki,
 Sâbıkâ Diyarbekir vâlisi müteveffâ Abdî Paşa'nın muhella-fatı zabtına me'mûr dergâh-ı mu'allâm kapucubaşlarından () Mîr İsmâ'îl Zühdi dâme mecduhû tarafından Der-aliyyeme vârid olan tahrîrâtında müteveffâ-yı müşârun ileyhın muhallefâtı olan husûsuna mübâşir-i mûmâ ileyh gûnâ-gûn meşakkata dûçâr ve terk-i hâb u râhat iderek cem' eylediği nukûd ve eşyâyı Der-sa'âdetime îsâle müterakkıb iken müşârun ileyhın zimmetinde bir habbe matlûbu olmayan Diyarbekir sükkânından Huzûlî-zâde Hâcî Halîl nâm kimesne Hasan Paşa cânibinde bi'l-müvâceheye mîr-i mûmâ ileyhe itâle ve cürûb ve şetûm iderek nâ-sezâ ve nâ-hem-vâr kelimine ibtidâ ve beyne'n-nâs bu misillü fazâhata ictisâr birle üzerine eşkıyâyı musallat ve helâkına kasd eylediği ve Devlet-i aliyyem hademesinin bu gûne bî-hûde rezâlete giriftâr olmalarına rızâ-yı aliyyem olmadığı ecilden ibreten li's-sâ'îrîn merkûmun kal'a-bendi bâbında sen ki mütessellim-i mûmâ ileyhsin, sana hitâben emr-i şerîfim sudûrunu tahrîr eylediğine binâ'en merkûm Hâcî Halîl'in bu vechle bî-edyâne hareketi te'dîbini îcâb etmekle sâ'ir mûcib-i ibret olmak içün merkûmun Diyarbekir Kal'ası'na kal'a-bendi fermânım olmağın imdi sen ki Diyarbekir mütessellimi kapucubaşı-i mûmâ ileyhsin, merkûm Hâcî Halîl'in bu vechle bî-edyâne hareketi te'dîbi îcâb eylediği mâ'lûmun oldukda ma'rifetinle merkûmu ahz ve sâ'ir mûcib-i ibret olmak içün Diyarbekir Kal'ası'na vaz' ve kal'a-bendine sa'y ve gayret ve sen ki kal'a-i mezbûr dizdâr-ı mûmâ ileyhsin, mezkûr Hâcî Halîl'i dizdârı olduğun kal'a-i merkûme vaz' ve muhkem habs ve kal'a-bend eyleyüp bir takrîb firârından ve bilâ-emr-i şerîf ıtlâkından ittikâ ve mücânebet ve vüsûl ve kal'a-bend olunduğu Der-aliyyeme tahrîr ve i'lâma mübâderet eylemen bâbında.

Fî evâhir-i Za (Zi'l-ka'de) sene 1204.

[s.162/4]

Çavuşbaşı Ağaya ve Bilecik Kazâsı Nâ'bine ve dergâh-ı mu'allâm gediklülerinden olup ve Maktûl Hâcî Himmet-oğlunun muhallefâtı kasabaya me'mûren hâlâ Bilecik'de olan el-Hâc Mustafa zîde mecduhûya hüküm ki,

Bilecik ahâlîsinden Der-aliyyemde olan Seyyid Ali Baş ve diğer Seyyid Ali ve Nu'mân nâm kimesneler kendü hâllerinde olmayup maktûl-i mezbûrun zimemâtını in'âm itdiririz deyü Bilecik tarafına mektûb tahrîriyle zimmetinin tahsîline mâni' oldukları tahkîk olmağla merkûmların te'dîb ve tenfîzleri lâzımeden olmakdan nâşî çavuş mübâşeretiyle vilâyetleri olan Bilecik'e nefy ü iclâ olunmaları fermânım olmağın imdi sen ki çavuşbaşı-i mûmâ ileyhsin, sâbıkü'z-zikr üç neferi ahz ve Dîvân-ı hümayûnum çavuşlarından ta'yîn olunan () çavuş zîde kadruhû ile vilâyetleri olan Bilecik'e nefy ü iclâyâ müsâra'at ve sen ki mevlânâ-yı mûmâ ileyhsin, vüsûllerinde merkûmânı Bilecik'de ikâmet itdirüp fîmâ-ba'd kendü hâllerinde olmalarını ve maktûl-ı mezbûrun zemâmeti tahsîline muhâlefet ve âhar gûne hilâf-ı rızâ harekete ittikâ ve mübâ'adet eylemelerini bir hoşça kendülerine tenbîh ve te'kîde mübâderet ve vüsûllerini çavuş-ı merkûm ile Der-sa'âdetime inhâya müsâra'at eylesin. Ve sen ki muhallefât mübâşiri gedüklü-yi mûmâ ileyhsin, fîmâ-ba'd merkûmûn ol tarafda kendü hâllerinde ikâmet etmeyüp mübâşir olduğun maktûl-ı mezbûrun zemâmeti tahsîline mugâyir-i emr ü rızâ muhâlefet gûne harekete cesâret iderler ise âhar gûne te'dîbleri icrâsiçün keyfiyyetleri serî'an Der-sa'âdetime tahrîr ve inhâya müsâra'at ve mâliye emr-i şerîfimle me'mûr olduğun muhallefâtın [s.163] zâhire ihrâc ve cânib-i mîrîçün zabt hususuna muktezâ-yı kâr-güzârı ve dirâyeti icrâyâ ihtimâm ü dikkat ve ser-mû kusûr ve rehâveti tecvîzden mücânebet eylemen bâbında.

Fî evâhir-i Z (Zi'l-hicce) sene Hâşim.

Ber-mantûk-ı emr-i âlî merkûmûn mahall-i menfâlarında meks ve ikâmet itdirildiğini nâtik Bilecik Nâ'ibi'nin vârid olan i'lâmının mefhûmu bâ-fermân-ı âlî şerh virildi.

Fî 13 M (Muharrem) sene 1205.

S:163

[s.163/1]

Dergâh-ı mu'allâm kapucubaşlarından Bozok Sancağı Mutasarrıfı Vekîline ve İncesu Kādîsına ve Kengiri Kal'ası Dizdârına hüküm ki,

Niğde Sancağında vâkı' müteveffâ Merzifonî Kara Mustafa Paşa vakfı mukâta'ası olan İncesu Kasabası ahâlîsinden olup bundan akdem haklarında birkaç def'a evâmîr-i aliyyem sâdır olan Cevâd-oğlu Seyyid Hüseyin ve karındaşı Hâ'in Ahmed ve Osmân nâm kimesneler kendü hâllerinde olmayup eşkıyâ zümresini cem' ve kasaba-i mezbûre sâkinlerinden Hâcî Kâsım Ağa dimekle arîf kimesneyi katl ve mâlını ba'de'l-gârât ulemâdan Seyyid İbrâhîm Efendi dimekle ma'rûf kimesnelerin dahi hânesine duhûl ve Seyyid Hâfız Dâvud ve Seyyid Abdurrahmân nâm kimesneleri dahi mecrûh ve kazâ-i merkûme müftîsi Seyyid Ali zîde ilmuhûnun üzerine hücum ve firâr ve bunun emsâlî envâ' fazâhat ve şenî'aya ibtidâr eylediğinden ahâlî-i kazâ perâkende olacakları âşikâr olmağla rahmen li'l-fukarâ ve sıyâneten li'l-vakf merkûmûn li-eclî't-te'dîb Kengiri Kal'ası'na kal'a-bend olunmaları bâbında sen ki Cabbâr-zâde mîr-i mûmâ ileyhsin, sana hitâben bir kıt'a emr-i şerîfim ısdârı niyâzında oldukları sen ki mevlânâ-yı mûmâ ileyhsin, Der-sa'âdetime vârid olan i'lâmında ve hâssa teber-dârlarından vakf-ı mezbûr voyvodası Seyyid Ahmed zîde kadruhûnun arz-ı hâl ve kasaba-i mezbûre ahâlîsinin mahzarlarında tahrîr ve husûs-ı mezkûr nefsü'l-emre mutâbık olduğu beyânıyla rahmen li'l-fukarâ ve sıyâneten li'l-fukarâ istirhâmları üzerine emr-i celîlü'l-kadrim sudûrunu niyâzını hâvî vakf-ı mezkûr mütevellîsi kâ'im-makâmı es-Seyyid İsmâ'il zîde ilmuhûnun dahi bir kıt'a arzında istid'â olunmağla sen ki mîr-i mûmâ ileyhsin, merkûm Hüseyin ve Ahmed ve Osmân'ın keyfiyyetleri inhâ olduğu üzre ise ıslâh-ı nefis edinceyedek Kengiri Kal'ası'na kal'a-bend olunmaları fermânım olmağın imdi siz ki Cabbâr-zâde ve mevlânâ-yı mûmâ ileyhimâsız, ber-minvâl-i muharrer merkûmûnun keyfiyyetleri inhâ olduğu üzre ise te'dîb ve ıslâh-ı nefis için kal'a-i merkûmeye irsâle müsâra'at eyleyesiz. Ve sen ki dizdâr-ı merkûmsun, vüsûllerinde merkûmûn Hüseyin ve Ahmed ve Osmân'ı kal'aya vaz' ve muhkem habs ve kal'a-bend eyleyüp bilâ-emr-i şerîf itlâk ve bir takrîb firârlarından mübâ'adet ve vüsûl ve kal'a-bend olunduklarını Der-aliyyeme i'lâma mübâderet eylemen bâbında. Hâşim Fî evâhir-i Z (Zi'l-hicce) sene 1204.

İşbu emr-i âlî lede'l-vüsûl merkûm Hamîd Osmân firâr ve merkûmân Hüseyin ve Ahmed ahz ve ber-mantûk-ı emr-i âlî kal'a-bend olunduğunu mîr-i mûmâ ileyhın bir kıt'a kâ'imesinin ve Kengiri Kādîsı'nın vârid olan i'lâmının mefhûmu bâ-fermân-ı âlî şerh virildi.

Fî 16 Ra (Rebî'ü'l-evvel) sene 1205.

Yalnız merkûmân Cevâd-oğlu Hüseyin ve karındaşı Hâ'in Ahmed'in ıtlâk olunmalarıçün emr-i âlî yazılmışdır.

Fî evâhir-i C (Cemâziye'l-âhir) sene 1205.

[s.163/2]

Çeharşenbe Kazâsı Nâ'ibine ve Platomana Kal'ası Dizdârına hüküm ki,
Sen ki Çeharşenbe Kazâsı Nâ'ibi mevlânâ-yı mûmâ ileyh Ali zîde ilmuḥûsun, bu def'a Der-sa'âdetime vârid olan i'lâmında Çeharşenbe Kazâsı ahâlîleri meclis-i şer'e varup kazâ-i mezbûre tâbi' Hâcî Zencanlı nâm karye sâkinlerinden Taşkın-oğlu Velî Bölükbaşı dimekle ma'rûf kimesne kendü hâlinde olmayup hevâsına tâbi' eşkıyâ zümresini başına cem' ve hilâf-ı şer'-i şerîf mugâyir-i rızâ harekât-ı nâ-ber-câye ictisar birle kazâ-i mezbûrdan bâ-emr-i âlî matlûb olan mübâyâ'a ve umûr-ı mühimme-i sâ'irenin ta'tîline bâ'is ve bâdî olduğu beyânıyla mezbûr Velî'nin ıslâh-ı nefsiçün kal'a-bendi bâbında emr-i şerîfim virilmek recâsına bi'l-iltimâs arz eylediğin ecilden çavuş mübâşeretiyile merkûm Velî mahallinde ahz ve Platomana Kal'ası'na irsâl ve kal'a-bend olunmak fermânım olmağın imdi sen ki mevlânâ-yı mûmâ ileyhın, ma'rifetin ve Dîvân-ı hümayûnum çavuşlarından () çavuş zîde kadruhû mübâşeretiyile merkûm Velî'yi ahz ve çavuş-ı merkûm ile Platomana Kal'ası'na irsâle müsâra'at eyleysin. Ve sen ki Platomana Kal'ası Dizdârı, merkûmun vüsûlünde mezbûr Velî'yi dizdârı olduğun kal'a-i merkûme vaz' ve kal'a-bend eyleyüp bilâ-emr-i şerîf ıtlâk ve mahall-i âhara hareketine irâ'et-i ruhsatdan hazer ve mücânebet ve vüsûl[ve] kal'a-bendini çavuş-ı mezbûr ile Der-aliyyeme inhâya mübâderet eylemen bâbında.

Fî evâhir-i Z (Zi'l-hicce) sene 1204.

[s.163/3] (Sehven Mükerrer)

Bursa Kādîsına hüküm ki,

Cebnadiye Mahallesi'nde sâkin Dîvân-ı hümayûnum çavuşlarından Hüseyin Çavuş'un oğlu yine Dîvân-ı hümayûnum çavuşlarından Hasan Çavuş sekrân olduğu hâlde zevcesini gicelerde darb ve mezbûr dahi feryâd ile hem-civârların bî-huzûr etmekden nâşî mezbûr Hasan'a nush u pend eyledikde her birine itâle-i lisân ile şetm eylediğinden mâ'adâ ba'zı etfâl-i müslemîne dahi fi'l-i şenî' kasdıyla ta'arruz eylediğini mahallesi ahâlîleri zâbitâna lede'l-inhâ bi'l-istintâk ef'âl-i şenî'ası ihbâr olduğuna binâ'en mezbûr Hasan'ın li-ecli't-te'dîb ...

S:164

[s.164/1]

Siroz Kazâsı Nâ'ibine ve Kavala Kal'ası Dizdârına hüküm ki,

Sen ki Siroz Kazâsı Nâ'ibi Samakoy-zâde Ahmed Necîb zîde ilmuhûsun, rikâb-ı hümayûnuma mektûb gönderüp Siroz sükkânından İsmâ'îl Bey kethüdâsı Şerîf dimekle ma'rûf kimesne sâbıkâ Siroz Nâ'ibiyle bi'l-ittifâk ordu-yı hümayûnum için Siroz'dan matlûb olan peksimedîn tâmm ve tekmîl olunmamasına sebep ve illet-i müstakille olduğu bundan akdem tashîh ve tahkîk olduğundan nâşî nâ'ib-i mezbûr azl olunup lâkin merkûm Şerîf'in dahi emsâlini terhîb ve kendüyi te'dîb lâzımeden olmakdan nâşî çavuş mübâşeretiyle Kavala Kal'ası'na kal'a-bendiçün bundan akdem sâdır olan emr-i şerîfim mübâşiri çavuş ile Siroz'a vüsûl ve merkûm Şerîfi kal'a-i mezbûre götürmek istedikde merkûm kudâtdan olmak mülâsebesiyle itâ'at-i emr-i âlî etmeyüp tenfîz-i emr-i âlî mümkün olmadığı inhâ olundukda merkûm Şerîf Mehmed'in ismi defter-i kudâtdan hakk ve mukaddemâ sâdır olan emr-i şerîfim mücebince alâ-eyyi-hâlin Kavala Kal'ası'na irsâl ve kal'a-bend olunmak bâbında bâ-işâret-i Şeyhü'l-islâmî Kavala Kal'ası'na kal'a-bendi bâbında sâdır olan emr-i şerîfim lede'l-vürûd mazmûn-ı münîfim ifâde ve tenfîz-i emr-i âlî irâde olundukda merkûm Şerîf Mehmed Kavala Kal'ası ahâlîsinin kendüye adâvetleri olduğundan emîni olduğu ve yüz nefer asker ile Rumili Vâlîsi ma'iyetine me'mûr kılınması zeylinde iltimâs tahrîr ve iş'âr olunmuş fermân-ı âlîye adem-i itâ'at ile bu zemînde i'lâm irsâli temâm-ı şakâvetini izhâr etmekle müceddeden mübâşir ma'rifetiyle mezbûr alâ-eyyi-hâlin ahz ve mukaddemâ sâdır olan evâmîr-i şerîfim müceblerince kal'a-i mezkûreye

irsâl ve kal'a-bendi hâlâtının istihsâline kemâl-i ihtimâm ü dikkat ve hilâfından begâyet tehâşî ve mücânebet olunmak fermânım olmağın te'kîden ve ihtimâmen rikâb-ı hümâyûnumdan işbu emr-i şerîfim ısdâr ve () ile irsâl olunmuştur. İmdi sen ki mevlânâ-yı mûmâ ileyhsin, merkûmun mefâsidden olduğu ber-vech-i meşrûh sudûr iden evâmir-i aliyyem adem-i itâ'at sûretiyle harekât-ı nâ-ber-câye âşikâr olmakdan nâşî mukaddemâ sudûr iden evâmir-i aliyyemin beher hâl tenfîz ve icrâsına ikdâm ve merkûmun kal'a-i mezkûreye kal'a-i bendi husûsuna ihtimâm olunmak bu def'a dahi kal'aya gitmekde tereddüt ider ise hakkında âhar gûne mu'âmele olunmak için keyfiyeti mübâşiri tarafından başka ve taraf-ı şer'den başka tahrîr ve i'lâm ve bu bâbda fîmâ-ba'd i'tizâz i'lâmı i'tâsında mücânebet olunmak matlûb-ı hümâyûnum idüğü ma'lûmun oldukda ber-vech-i meşrûh amel ve harekete ihtimâm ve dikkat ve merkûmu ma'rifetin ve mübâşir-i mûmâ ileyh ma'rifetiyle beher hâl ahz ve mukaddemâ sâdır olan evâmir-i aliyyem müceblerince kal'a-i mezkûreye irsâl ve tesyîrine sarf-ı makderet ve ser-mû kusûr ve rehâvetden hazer ve mücânebet eylesin. Şöyle ki bundan sonra merkûmun agrârlarına hulâsa-i semi' i'tibâr ile mugâyir-i emr ü rızâ tarafınızdan i'tizâr i'lâmı i'ta olunmak lâzım gelür ise te'dîb olunacağı muhakkak bilüp ana göre hareket ve tenfîz-i emr-i şerîfime ihtimâm ü dikkat eylesin. Ve sen ki dizdâr-ı merkûmsun, vüsûlünde merkûm Şerîf Mehmed'i kal'a-i mezbûreye muhkem habs ve kal'a-bend eyleyüp bilâ-emr-i şerîf ıtlâk ve firârlarından mücânebet ve vüsûl ve kal'a-bend olunduğunu Der-aliyyeme tahrîr ve iş'âra müsâra'at eylemen bâbında.

Fî evâhir-i Za (Zi'l-ka'de) sene 1204⁴⁶⁵.

Tekrâr emr yazılmışdır.

Fî evâhir-i S (Safer) sene 1205.

[s.164/2]

İzmir Kazâsı Nâ'ibine ve Yeniçeri Zâbiti ve İzmir Gümrükçüsü () zîde kadruhimâyâ hüküm ki,

Bundan akdem İstanbul Ağası iken hilâf-ı marzî harekete cesâreti vâsıl-ı sâmi'a-i tâcdâr-ânem olmakdan nâşî bâ-mektûb-ı ocak rikâb-ı hümâyûnumdan sâdır olan emr-

⁴⁶⁵ 152/3'de bu hükümle (164/1) ilgili düşülen şerhte bu tarih fî evâhir-i Z (Zi'l-hicce) sene 1204 olarak yazılmıştır.

i şerîfimle ocakdan mübâşir ma'rifetiyle Kıbrıs Cezîresi'ne nefy ü iclâ olunan Mehmed mübâşir ma'rifetiyle Hayriye-i İzmir'e lede'l-vüsûl emr-i âlî-şânıma adem-i itâ'at birle mahall-i menfâsı olan Kıbrıs'a gitmeyüp mugâyir-i emr-i âlî Medîne-i İzmir'de el-yevm meks ve ikâmet eylediği sahîhen inhâ ve ihbâr olunmağla mukaddemâ mütecâsir olduğu ef'âl-i müfsidesi tasavvur afv marzîsi olmamışiken bu def'a dahi hilâf-ı emr-i âlî ve mugâyir-i rızâ harekete ictirâsı eğerçi icrâ-yı cezâsını mûcib olup lâkin mukaddemâ sâdır olan emr-i âlî mûcebince fimâ-ba'd bir dakika Medîne-i İzmir'de meks ve tevfik itmeyüp mahall-i menfâsı olan Kıbrıs Cezîresi'ne azîmet etmek şartıyla bu def'a iğmâz olunmağla siz ki mevlânâ ve yeniçeri zâbiti ve gümrükçü-i mûmâ ileyhimsiz, ma'rifetiniz ve mübâşiri ma'rifetiyle bir münâsib sefîneye irkâb ve bir an akdem ve bir sâ'at mukaddem mahall-i menfâsı olan Kıbrıs Cezîresi'ne nefy ü iclâ birle mukaddemâ sâdır olan emr-i âlî-şânımın tenfiz ve icrâsına dikkat ve mezbûru dahi îkâza mübâderet eylemeniz fermânım olmağın te'kîd ve isti'câli hâvî rikâb-ı hümâyûnumdan işbu emr-i şerîfim dahi ısdâr ve () ile ırsâl olunmuştur. İmdi siz ki mevlânâ ve yeniçeri zâbiti ve gümrükçü-i mûmâ ileyhimsiz, işbu emr-i şerîfim kendüye irâ'et ve mahall-i menfâsı olan Cezîre-i Kıbrıs'a nefy ve ırsâl ile mukaddemâ sâdır olan emr-i şerîfimin tenfiz-i icrâsına mübâderet eyleyesiz. Şöyle ki bundan sonra dahi adem-i itâ'at sûretini izhâr ile mahall-i menfâsına gitmekden imtinâ' eylediği ihsâs olunur ise cezâ-yı mâ-belîği icrâsında dakîka fevt olunmayacağını kendüye tefhîm birle mukaddemâ sâdır olan emr-i âlînin tenfizine ihtimâm ü dikkat eyleyesiz deyü hâlâ rikâb-ı hümâyûnumda sekbânbaşı olan Ömer dâme mecduhû tarafından mühürlü mektûb virilmekle vech-i meşrûh üzre amel olunmak bâbında.

Fî evâhir-i Z (Zi'l-hicce) sene 1204.

Bâ-mektûb-ı sekbân itlâkiçün emr-i âlî yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı Ş (Şa'bân) sene 1205.

[s.164/3]

Bursa Kādîsına ve Çavuşbaşıya hüküm ki,

İstanbul sâkinlerinden örücü esnâfından Dilsiz () nâm kimesne örmek için kendüye virilen eşyânın ba'zısını satup ve ba'zısını dahi başından atup ibâdullâhı dahi ızrâra ictisâr eylediği bi'd-def'ât ma'lûm olduğuna binâ'en bi'l-iştikâ bu def'a

ahz ve habs olunmağla ibâdullâhı ızrârdan vikâyeten merkûm li-ecli't-te'dîb çavuş mübâşeretiyle Burusa'ya nefy ü iclâ olunmakla fermânım olmağın imdi sen ki çavuşbaşı-i mûmâ ileyhsin, merkûm ta'yîn olunan Dîvân-ı hümâyûnum çavuşlarından () çavuş zîde kadruhû mübâşeretiyle li-ecli't-te'dîb Burusa'ya nefy ü iclâya müsâra'at eyleysin. Ve sen ki mevlânâ-yı mûmâ ileyhsin, vüsûlünde Burusa'da merkûmu menfiyyen meks ve ikâmet itdirüp bilâ-emr-i şerîf itlâk ve firârından mücânebet ve vüsûlünü çavuş-ı merkûm ile Der-aliyyeme iş'âra müsâra'at eylemen bâbında.

Fî evâ'il-i M (Muharrem) sene 1205.

Ber-mantûk-ı emr-i âlî merkûm mahrûse-i mezbûrede menfiyyen meks ve ikâmet itdirildiğini nâtık Burusa Kādîsı'nın vârid olan i'lâminin mefhûmu bâ-fermân-ı âlî şerh virildi.

Fî 13 M (Muharrem) sene 1205.

S:165

[s.165/1]

Sivas Kādîsına hüküm ki,

Merzifon Kazâsı'ndan sefer-i hümâyûnum için tertîb ve tahrîr olunan üç yüz nefer yeniçeri asâkirinden Merzifon Müftîsi olan Ahmed hilâf-ı emr ve rızâ beher neferden ellişer guruş ahz birle serdâr bayrağını fakat altmış nefer ile irsâline mücâseret ve ihtilâl-i beldeyi mucib harekete mübâderet etmekle müftî-i mezbûr Ahmed'in Sivas'a nefy ü iclâsını Anadolu'nun sol kolundan asâkir süricisi olan dergâh-ı mu'allâm kapucubaşlarından bostâncıbaşı-i esbâk el-Hâc Hüseyin dâme mecduhû bi't-tahrîr lede'l-inhâ bâ-işâret-i Şeyhü'l-islâmî sudûr iden emr-i şerîfimle çavuş mübâşeretiyle Sivas'a nefy ü iclâ olunmuşidi. Ancak bu def'a hâlâ Rakka Vâlîsi Vezîrim Turuncuzâde Süleymân Paşa edâmallâhu te'âlâ iclâluhûnun rikâb-ı hümâyûnuma vârid olan tahrîrâtı hulâsa-i mefhûmunda müftî-i merkûm ber-mûceb-i emr-i âlî Sivas'da menfiyyen eğerçi ikâmet idüp lâkin mûmâ ileyh ulemâdan ve dersiyle meşgûl da'vât-ı hayriyyesine isticlâb olunmağa sezâ pîr ve ihtiyâr ve mahall-i merhamet olup hakkında inhâ olunan mevâdd ifk ü iftirâ olmağla cerâyîm-i güzêştesi afv ve kayd-ı nefyden itlâk ve sebîli tahliye olunmuş tahrîr ve inhâ ve vech-i meşrûh üzre afv ve itlâkiçün emr-i şerîfim sudûrunu bi'l-fi'l Şeyhü'l-islâm ve Müftî'l-enâm olan

Hamîdî-zâde Mevlânâ Mustafa edâmallâhu te'âlâ fezâ'ilühû işâret etmeleriyle işâretleri mücebince ıtlâk olunmak fermânım olmağın imdi sen ki mevlânâ-yı mûmâ ileyhsin, mevlânâ-yı müşârun ileyhin işâretleri mücebince müfti-i merkûm Ahmed'in kayd-ı nefyden ıtlâk ve sebîli ve tahliyesine mübâderet eylemen bâbında.

Fî evâ'il-i M (Muharrem) sene 1205.

[s.165/2]

Bursa Kādîsına ve hâlâ rikâb-ı hümayûnumda çavuşbaşı olan Mîr Sa'îd dâme mecduhûya hüküm ki,

Arab Şeyhi Abdurrahmân [ve] kayını Ali nâm müfsidler kendü hâllerinde olmadıklarından bundan akdem iki def'a sirkat töhmetiyle ahz ve habs olunup fîmâ-ba'd kendü hâllerinde olmak üzre tâ'ib ve müstağfir olduklarında sebilleri tahliye olunmuşiken bu def'a çarşı ve bazar arasında sirkaya fursât-yâb olmak ümniye-i kerîhesiyle ser-serî geşt ü güzâr üzreler iken rikâb-ı hümayûnum tobcubaşısı tarafından ahz ve muhzır ağa tomruğunda habs olunup te'dîbleri muktezâ olunmağla bilâ-fermân mahall-i âhara bir hatve hareketlerine ruhsat gösterilmemek şartıyla merkûmân li-ecli't-te'dîb çavuş mübâşeretiyle Bursa'ya nefy ü iclâ olunmak fermânım olmağın imdi sen ki çavuşbaşı-i mûmâ ileyhsin, ber-vech-i muharrer merkûmânı Dîvân-ı hümayûnum çavuşlarından ta'yîn olunan () çavuş zîde kadruhû mübâşeretiyle li-ecli't-te'dîb Bursa'ya nefy ü iclâ eyleyesin. Ve sen ki mevlânâ-yı mûmâ ileyhsin, vüsûllerinde mezbûrları Bursa'da menfiyyen meks ve ikâmet itdirüp bilâ-fermân mahall-i âhara bir hatve hareketlerine irâ'et-i ruhsatdan mübâ'adet ve vüsûl [ve] ikâmet itdirildiklerini çavuş-ı merkûm ile Der-aliyyeme i'lâma müsâra'at eylemen bâbında.

Fî evâ'il-i M (Muharrem) sene 1205.

Ber-mantûk-ı emr-i âlî merkûmân mahrûse-i mezbûrede menfiyyen meks ve ikâmet itdirildiğini nâtik Bursa Kādîsı'nın vârid olan i'lâminin mefhûmu bâ-fermân-ı âlî şerh virildi.

Fî 13 M (Muharrem) sene 1205.

İtlâklariçün emr-i âlî yazılmışdır.

Fî evâhir-i B (Receb) sene 1209.

[s.165/3]

Sinob Kādîsına hüküm ki,

Anadolu'nun sol kolundan asâkir süricisi olan hâssa bostâncıbaşı-i esbâk dergâh-ı mu'allâm kapucubaşlarından el-Hâc Hüseyin dâme mecduhû muktezâ-yı me'mûriyyeti üzre Çerkeş Kazâsı'na lede'l-vürûd kazâ-i mezbûr serdârı olan kimesne ile kazâ-i mezbûr nâ'ibi olan Mehemed nâm nâ'ib yek-dil ve bi'l-ittifâk iki yüz nefer haşerâtı tahrîk ve sürici-i mûmâ ileyhi kazâ-i mezbûre duhûlden men' ve umûr-ı askeriyyenin ihtilâline bâdî ve nâ'ib-i mezbûrun icra-yı ahkâm-ı şerî'at garrâya adem-i iktidârı kapucubaşı-i mûmâ ileyh tarafından mukaddemâ lede'l-inhâ nâ'ib-i merkûmun bâ-işâret-i Şeyhü'l-islâmî çavuş mübâşeretiyile sudûr iden emr-i şerîfim mücebince Sinob'a nefy ü iclâ olunmuşdı. Ancak bu def'a kapucubaşı-i mûmâ ileyhın rikâb-ı hümayûnuma takdîm eylediği bir kıt'a memhûr takrîrinde mahall-i menfâsında müddet-i medîdeden berü ikâmet ve ıslâh-ı nefis idüp fîmâ-ba'd hilâf-ı şer' hareketden mücânebet ve tâ'ib müstağfir olduğuna ilmi lâhık olmağla afv itlâkı husûsuna müsâ'ade-i aliyyem erzânî kılınması inhâ ve istid'â vech-i meşrûh üzre afv ve itlâkı içün emr-i şerîfim sudûrunu bi'l-fi'l Şeyhü'l-islâm ve Müftî'l-enâm olan Hamîdî-zâde Mevlânâ Mustafa edâmallâhu te'âlâ fezâ'ilühû işâret etmeleriyle işâretleri mücebince afv ve itlâk olunmak bâbında.

Fî evâ'il-i M (Muharrem) sene 1205.

[s.165/4]

Çavuşbaşı Ağaya ve Tırhala Kādîsına hüküm ki,

İstanbul ve tevâbi'i Rum Patriki Der-aliyyemde mukîm cemâ'at-i metropolidân mühürlü arz-ı hâl gönderüp İstanbul mütemekkinlerinden Antemus (?) nâm keşîş kendü hâlinde olmayup müfsid ve muharrikînden olduğundan vazîfesi olmayan umûra sülûk âyinlerine mugâyir nice harekâta tasaddî idüp bi'd-def'ât pend ü nush olundukda ser-mû isgâ etmeyüp harekât-ı kabîhasında ısrâr ve vücûhla sezâ-vâr-ı te'dîb olduğu taraflarına inhâ olduğunu bildirüp müfsid-i mesfûr Âsitâne-i aliyyem ve havâlîsinde ve sâ'ir her ne mahallde bulunur ise yasakçı ma'rifetiyle ahz ve ıslâh-ı nefis idiceye değin Tırhala Kazâsı'nda tâbi' Kalinkada vâkı' Varlam Manâstırı'na manâstıra-bend olunup itlâkı husûsu memhûr arz-ı hâlleriyle istid'â olunmadıkça

ıtlâkına müsâ'ade olunmamak bâbında emr-i şerîfîm recâ etmeleriyle vech-i meşrûh üzre manâstır-bend olunmak bâbında.

Fî evâ'il-i M (Muharrem) sene 1205.

İtlâkiçün emr-i âlî yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı C (Cemâziye'l-âhir) sene 1206.

S:166

[s.166/1]

Yalakabad ve Bozcaada Nâ'ibleri zîde ilmuhimâya hüküm ki,
Gemlik Kazâsı'na tâbi' Narlı ve Kabaklı câniblerinden bâ-fermân-ı âlî Tersâne-i âmireye mezbûr kuvvette kömürü ve iktizâ-yı hâle göre mangal kömürü hark idenlerden Arnavud Salih nâm kimesne sâ'ir neferâtıyla öteden berü hark eyledikleri kömürlerini Kabaklı İskelesi'ne tenzîl ve iktizâ iden resm-i mîrîsini Kabaklı zâbitine edâ ve teslîm idüp ...? âhar zâbitleri tarafından dahl ve ta'arruz îcâb eylemez iken Yalakabad Kazâsı'na tâbi' Kocaderesi zâbitin ibn-i Ömer dimekle ma'rûf kimesne fuzûlî bargirlerini ahz ve koruluklarını harâb ve beş yüz gurus mikdârı akçe mütâlebesiyle zarâr ve gadr etmekle taraf-ı şer' den bâ-mürâsele da'vet-i şer' olundukda itâ'at-i şer' itmeyüp mürâfa'adan imtinâ' ve el-yevm kömürcü tâ'ifesinden bir nefer kömürcü habsde olduğundan gayri bunun emsali zulm ve ta'addîsinin nihâyeti olmadığı bu def'a Der-aliyyeme vârid olan i'lâmda tahrîr ve inhâ ve ibreten li's-sâ'irîn diyâr-ı âhara nefy ü iclâsı bâbında emr-i şerîfîm sudurunu dergâh-ı mu'allâm kapucubaşlarından hâlâ Tersâne-i âmirem Emîni İsmâ'il dâme mecduhû bâ-takrîr istid'â etmekle merkûm ibn-i Ömer çavuş mübâşeretiyle ahz ve li-ecli't-te'dîb Bozcaada'ya nefy ü iclâ olunmak fermânım olmağın, imdi sen ki Yalakabad Kazâsı Nâ'ibi mevlânâ-yı mûmâ ileyhsin, merkûm ibn-i Ömer'i ta'yîn olunan Dîvân-ı hümayûnum çavuşlarından () çavuş zîde kadruhû mübâşeretiyle ahz ve li-ecli't-te'dîb Bozcaada'ya nefy ü iclâyâ mezîd ihtimâm ü dikkat ve sen ki Bozcaada Nâ'ibi mevlânâ-yı mûmâ ileyhsin, merkûm ibn-i Ömer'i çavuş-ı mûmâ ileyh mübâşeretiyle, cezîre-i mezbûreye vüsûlünde menfiyyen ada-i mezkûrede ikâmet itdirüp hatve-i vâhîde mahall-i âhara hareketine irâ'et-i ruhsatdan ittikâ ve mübâ'adet ve bilâ-emr-i şerîf itlâk ve firârlarında tehâşî ve mucânebet ve vüsûlünü çavuş-ı mûmâ ileyh ile Der-aliyyeme tahrîr ve i'lâma müsâra'at eylemen bâbında.

Fî evâ'il-i M (Muharrem) sene 1205.

[s.166/2]

İnöz Kazâsı Nâ'ibine hüküm ki,

Etmekçi esnâfından Civelek Hâcî Ahmed ve Kâsımpaşalı Kemâl nâm kimesneler nizâm-ı etmeğin ihtilâlini mûcib hareket ve bî-edyâne etvâre cesâret etmeleriyle te'dîbleri lâzım gelmek hasebiyle merkûmân bundan akdem li-ecli't-te'dîb bâ-fermân-ı âlî İnöz'e nefy ü iclâ olunmuşlar idi. El-hâletü hâzihî merkûmânın zevceleri Fâtıma ve Havvâ nâm hâtûnlar ile evlâdları Ahmed ve Ömer ve kızları Rukiye ve Şerîfe Zeyneb ve Şerîfe ve Âişe nâm hâtûnların bu def'a rikâb-ı müstetâbıma takdîm eyledikleri arz-ı hâllerinde sefil ve ser-gerdân ve il kapularından hâlleri diğer-gûn ve merkûmân her vechle te'dîb ve ıslâh-ı nefis ve müstağfir olup mahall-i merhamet oldukları inhâ ve cerâyim-i sâbıkaları afv ve ıtlâk olunmaları bâbında emr-i şerîfim sudûrunu istid'â etmeleriyle fîmâ-ba'd hilâf-ı rızâ hareket etmemek şartıyla evlâd u ıyâllerine merhameten merkûmânın ıtlâkları fermânım olmağın imdi sen ki mevlânâ-yı mûmâ ileyhsin, merkûmân fîmâ-ba'd hilâf-ı rızâ hareket etmemek şartıyla evlâd u ıyâllerine merhameten cerâyim-i sâbıkaları afv ve ıtlâk olundukları ma'lûmun oldukda ber-vech-i muharrer Hâcî Ahmed ve Kâsımpaşalı Kemâl'i şürût-ı mezkûre ile kayd-ı nefyden ıtlâk ve sebîlleri tahliyeye mübâderet eylemen bâbında.

Fî evâ'il-i M (Muharrem) sene 1205.

[s.166/3]

Tekfurdağı Kazâsı Nâ'ibine hüküm ki,

Sâbıkâ tobcubaşı olan Abdülmü'mîn'in hilâf-ı kâ'ide ocak-hânesinde ikâmet ve tobcu ocağının şirâze-i nizâmı ihtilâlini mûcib olacak hilâf-ı marzî ba'zı gûne hareketine binâ'en bundan akdem çavuş mübâşeretüyle bâ-fermân-ı âlî Tekfurdağı'na nefy ü iclâ olunmuş idi. El-hâletü hâzihî rikâb-ı hümayûnumda tobcubaşı olan Mustafa Tâhir dâme mecduhûnun rikâb-ı hümayûnuma takdîm eylediği memhûr arz-ı hâlinde tobcu-i sâbık-ı mûmâ ileyhin⁴⁶⁶ ahvâli diğer-gûn ve ıslâh-ı nefis ve şâyeste-i merhamet olduğu inhâ ve merkûmun cerâyim-i güzesteşi afv ve ıtlâk ve sebîli tahliye olunmak emr-i şerîfim sudûrunu istid'â etmekle vech-i meşrûh üzre afv ve ıtlâkı fermânım olmağın imdi sen ki mevlânâ-yı mûmâ ileyhsin, tobcubaşı-i sâbık-ı

⁴⁶⁶ Metinde mûmâ ileyhîmâ şeklinde yazılmıştır.

merkûmun cerâyim-i güzêştesi afv ve ıtlâk olunduğu ma'lûmun oldukda merkûmu kayd-ı nefyden ıtlâk ve sebîli tahliyye mübâderet eylemen.

Fî evâ'il-i M (Muharrem) sene 1205.

[s.166/4]

Limni Cezîresi Nâ'ibine hüküm ki,

Kerpeniş Kazâsı mütemekkinlerinden Banu Yakasaki⁴⁶⁷ ve Vasil ve Kulaksız⁴⁶⁸ nâm üç nefer zimmî re'âyâları umûr-ı vilâyete ta'alluk vekâletleri yoğiken vilâyet vekâleti iddi'âsıyla Der-aliyyemde ikâmet ve ihtilâl-i umûr-ı kazâyı mûcib harekât-ı nâ-ber-câye cesâretlerinden nâşî li-ecli't-te'dîb için Limni Cezîresi'ne nefy ü iclâ olunmaları bâbında emr-i şerîfim sâdır olmuşıdi. El-hâletü hâzihî mesfûrûnun zevceleri Revhân ve () nâm nasrâniyyelerin rikâb-ı hümayûnuma takdîm eyledikleri arz-ı hâllerinde ber-vech-i muharrer mesfûrların ve gerek kendülerinin ahvâlleri diğer-gûn olduğun inhâ ve cürmleri afv ve ıtlâk olunmaları bâbında emr-i şerîfim sudûrunu istid'â etmeğin mesfûrların afv ve ıtlâkları bâbında.

Fî evâ'il-i M (Muharrem) sene 1205.

S:167

[s.167/1]

Mısır Vâlisine ve Şeyhü'l-Beled ve Lefkoşa Nâ'ibine hüküm ki,

Hâlâ Mısır-ı Kahire'de sâkine olup bundan akdemce der-bâr-ı atûfet-medârıma tevârüd iden Mısırî Ali Kethüdâ dimekle ma'rûf kimesne ba'zı mesâlihi rû'yet zımnında ordu-yı hümayûnuma dahi azîmet etmekden nâşî Haremeyn dâ'iresine vürüd idecek tahrîrât ve emr-i şerîfleri bir takrîb ahz idüp bu def'a Kahire-i Mısır'a vüsûlünde iki bin beş yüz altûn sarf eyledim deyü şirrete sülûk eylediğinden mâ'ada umûru olmayan Haremeyn ve sâ'ir husûsâta tasaddî ve kelimât-ı dürûğa cesâret birle ihtilâl-i beldeyi mûcib harekete ibtidâr eylemesi te'dîbini muktezî olduğu inhâ olmağla merkûm li-ecli't-te'dîb ıslâh-ı nefis idinceye dek mübâşir ma'rifetiyle Cezîre-i Kıbrıs'a nefy ü iclâ olunmak bâbında emr-i şerîfim sudûrunu bâ-takrîr inhâ

⁴⁶⁷ Bu ıtlak hükümde isim Dermasaki şeklinde yazılmıştır fakat nefy hükmünde Banu Yakasaki yazıldığı için farklılık olması açısından bu hüükümde de Banu Yakasaki ismi kullanılmıştır.

⁴⁶⁸ Bu ıtlak hükümde isim Kulakşar şeklinde yazılmıştır fakat nefy hükmünde Kulaksız yazıldığı için farklılık olması açısından bu hüükümde de Banu Yakasaki ismi kullanılmıştır.

olunmağla siz ki vezîr-i müşâr ve şeyhü'l-beled-i mûmâ ileyhimâsız, ma'rifetiniz ve mübâşir ma'rifetiyle merkûm Ali Kethüdâ Kıbrıs'a nefy ü iclâ olunmak fermânım olmağın imdi siz ki vezîr-i müşâr ve şeyhü'l-beled-i mûmâ ileyhimâsız, ma'rifetiniz ve ta'yîn olunan mübâşir-i mûmâ ileyh ma'rifetiyle merkûm Ali Kethüdâ li-eclî't-te'dîb Kıbrıs'a nefy ü iclâya mübâderet eylesiniz. Ve sen ki Lefkoşa Nâ'ibi mûmâ ileyhsin, vüsûlünde merkûmu cezîre-i mezbûrede menfîyyen meks ve ikâmet itidürp bilâ-emr-i şerîf ıtlâk ve mahall-i âhara hatve-i vâhide irâ'et-i ruhsat gösterilmeyüp vüsûl ve ikâmet itdirildiğini mübâşir-i mûmâ ileyh ile Der-aliyyeme tahrîr ve iş'âra mübâderet eylemen bâbında.

Fî evâsıt-ı M (Muharrem) sene 1205.

[s.167/2]

Tokad Kal'ası Dizdârı () zîde hıfzuhûya hüküm ki, Amasya Kazâsı sükkânından Seyyid el-Hâc Ahmed nâm tarafından rikâb-ı hümâyûnuma takdîm olunan arz-ı hâlinde kendü hâlinde ırzıyla mukayyed ve ismi mezkûr ile müsâneha iken ashâb-ı agrâzının kemâl-ı hîlelerinden nâşî Hâcî Hamîd ismine olarak hilâf-ı inhâya mebnî bundan akdem emr-i şerîfimle kal'a-i mezbûreye kal'a-bend ve şâyeste-i merhamet olunduğu afv ve ıtlâk ve emr-i mezkûrun kaydı terkîn olunmak bâbında emr-i şerîfim sudûrunu istid'â olunduğuna binâ'en mezbûr fîmâ-ba'd kendü hâlinde olmak şartıyla afv ve ıtlâk olunup virilen emrin kaydı terkîn olunmak bâbında.

Fî evâsıt-ı M (Muharrem) sene 1205.

[s.167/3]

Amid Mollâsına ve Dergâh-ı mu'allâm kapucubaşılarında Diyarbekir Mütessellimi olan () dâme mecduhûya ve Sivas Kal'ası Dizdârı () zîde hıfzuhûya hüküm ki, Dergâh-ı mu'allâm kapucubaşılıarından olup Müteveffâ Abdî Paşa muhalle[fâ]tı zabtına me'mûretiyle hâlâ Diyarbekir'de olan Zühdî İsmâ'il Bey dâme mecduhû tarafından bu def'a Der-aliyyeme vârid olan tahrîrâtta sabıka Diyarbekir Mütessellimi Mehemed Ebûlhayr Bey dimekle ma'rûf kimesne müteveffâ-yı müşârun ileyhin fûrûht olunan eşyâ-[y1] sakîlesinden ahz eylediği eşyâ bahâsını mübâşir-i mûmâ ileyh merkûmdan talep eyledikde merkûm ashâb-ı duyûnu ve kara kollukçuyân ve dîvân-

gân ve sâ'ireyi tahrîk eylediğine binâ'en îdû'l-adhânın üçüncü günü sekiz yüz mikdârı haşerât ile mübâşir-i mûmâ ileyhın sâkin olduğu Hasan Paşa Hânı'nı basup üzerine hücum ve hayâtından me'yûs olarak bir takrîb mahkemeye azîmet birle cem'iyet-i mezkûre bir tarkîb def' olunduğu tahrîr ve inhâ olunmağla sen ki mütesellim-i mûmâ ileyhsin, ma'rifetin ve ta'yîn olunan mübâşir ma'rifetiyle merkûm Ebûlhayr'ı ahz ve Sivas Kal'ası'na kal'a-bendi fermânım olmağın imdi siz ki mevlânâ ve mütesellim-i mûmâ ileyhimâsız, ma'rifetiniz ve ta'yîn olunan mübâşir-i mûmâ ileyh ma'rifetiyle merkûm Ebulhayr'i ahz ve Sivas Kal'ası'na irsâl ve îsâl emrine ihtimâm ü dikkat eylesiniz. Ve sen ki dizdâr-ı merkûmsun, merkûm mübâşir-i mûmâ ileyh ile vüsûlünde dizdârı olduğun kal'a-i merkûmeye vaz' ve kal'a-bend eyleyüp bilâ-emr-i şerîf itlâk ve bir takrîb fırârından ittikâ ve mübâ'adet ve vüsûl ve kal'a-bend olduğunu mübâşir-i mûmâ ileyh ile Der-aliyyeme tahrîr ve inhâya müsâra'at eylemen bâbında.

Fî evâsıt-ı M (Muharrem) sene 1205.

Ba'zı şürûât ile ıtlâkiçün emr-i âlî yazılmışdır.

Fî evâhir-i Ca (Cemâziye'l-evvel) sene 1205.

[s.167/4]

Zikr-i âtî kimesnelerin bulundukları mahallin kâdîsına Esbkeşan Mukâta'ası Voyvodası () zîde kadruhûya ve Niğde Kal'ası Dizdârına hüküm ki, Seyyidetü'l-muhâdderât iklîletü'l-muhâssanât tâcü'l-mestûrât safiyyetü's-sıfât zâtü'l-mu'allâ ve's-sa'âdât vâlidem sultân damet ismetuhâ ve zâdet iffetuhânın havâssından Esbkeşan mukâta'ası ahâlîlerinden Celîl-oğlu Yûsuf ve Çubukın -oğlu Osmân ve Kādî-oğlu Deli Ali ve Durmuş-oğlu Ömer nâm şakîler kendü hâllerinde olmadıklarından bundan akdem hareket-i nâ-ber-câlerine mebnî Niğde Kal'ası'na kal'a-bend olunmaları bâbında sâdır olan emr-i şerîfim mahalline lede'l-vürûd hâssa-i mezbûrun voyvoda-i sâbıkı olan kimesne tama'-ı hâmından nâşî merkûmların bir mikdâr cerîmelerin ahz ve küşâd eylediğinden tenfîz-i emr-i âlî mümkün olmadığından merkûmûn ferce-yâb ve kâr-ı evvellerine sülûk birle dâ'imen hâssa-i mezbûr derûnunda dürlü dürlü hilâf-ı rızâ fâsidât cesâret ve ahâlî-i hâssa-i mezbûreyi tekdîr ve rahne-dâr etmekden hâlî olmadıklarından siz ki mevlânâ ve voyvoda-i mûmâ ileyhimâsız, ma'rifetiniz ile merkûmûnu bulundukları mahallde ahz ve Niğde

Kal'ası'na irsâl ve kal'a-bend olunmaları bâbında size hitâben emr-i şerîfîm sudûrunu müşârun ileyhânın kethüdâsı dergâh-ı mu'allâm kapucubaşlarından Mîr Mahmûd dâme mecduhû memhûr arzıyla istid'â etmekle vech-i meşrûh üzre kal'a-bend olunmaları fermânım olmağın imdi siz ki mevlânâ ve voyvoda-i mûmâ ileyhimâsız, ma'rifetiniz ile merkûmûnu bulundukları mahallde ahz ve Niğde Kal'ası'na irsâl ve îsâle mezîd ihtimâm ü dikkat eyleyesiz. Ve sen ki Niğde Kal'ası Dizdârı merkûmsun, vüsûllerinde merkûmûnu kal'a-i mezkûreye muhkem habs ve kal'a-bend eyleyüp bilâ-emr-i şerîf itlâk ve firârlarından tehâşî ve mücânebet ve vüsûl ve kal'a-bend olunduklarını Der-aliyyeme tahrîr ve iş'âra müsâra'at eylemen bâbında.

Fî evâsıt-ı M (Muharrem) sene 1205.

S:168

[s.168/1] (Silinmiş)

Dergâh-ı mu'allâm kapucubaşlarından Kütahya Mütessellimi Abbâs dâme mecduhûya ve Günyüzü Kazâsı'na tâbi' Dutlu Karyesi müte'ayyinânından Dede-oğlu Hasan ve mûmâ ileyhe me'mûr-ı tahrîri olduğu asker ile yedinde tahrîk ve Edirne'ye îsâle bundan akdem Der-aliyyemden hâssa mübaşir ta'yîn olup hâlâ ol tarafada olan Mahmûd Ârif Haseki zîde kadruhûmâyâ hüküm ki,
Sen ki mûmâ ileyh Dede-zâde zîde kadruhûsun, ...? me'mûr-ı tahrîri olduğun yüz elli nefer piyâde asker ile meştâyı hümayûnuma ...

[s.168/2] Terkîn

Amid Kâdisına ve zâbitân ve iş erlerine ve Sivâs Kal'ası Dizdârı () zîde hıfzuhûya hüküm ki,

Hâlâ Diyarbekir Serdârı Hâcî Abi Ağa-zâde Hüseyin ve karındaşı Bazarbaşı Seyfullâh nâm kimesneler Müteveffâ Abdî Paşa'nın fûrûht olunan eşyâ-yı sakîlesinden ahz eydikleri eşyâ bahâsını müteveffâ-yı müşârun ileyhin muhallefâtı zabtına me'mûr dergâh-ı mu'allâm kapucubaşlarından Zühdi İsmâ'îl Bey dâme mecduhû taleb eyledikde merkûmân nefsâniyyet peydâ idüp ashâb-ı duyûnu ve karakollukçuyân ve dîvân-kâr ve sâ'iri tahrîk birle idü'l-adhânın üçüncü günü sekiz yüz mikdârı haşerât mübâşir-i mûmâ ileyhin sâkin olduğu Hasan Paşa Hânı'nı basup üzerine hücum ve hayâtdan me'yûs olarak bir takrîb mahkemeye azîmet ve def'-i

cem'iyet olduğu bi'l-ihbâr resîde-i sâmi'a-i hüsrev-ânem olmakdan nâşî husûs-ı merkûm hâlâ rikâb-ı hümayûnumda sekbânbaşı olan Ömer dâme mecduhûya havâle ve isti'lâm olundukda merkûmânın hilâf-ı rızâ hareketlerine binâ'en ibreten li'l-gayr te'kîdleri lâzım gelmekle sâbıkü'z-zikr Diyarbekir Serdârı Hâcî Abi Ağa-zâde Hüseyin ve karındaşı Bazarbaşı Seyfullâh ocakdan ta'yîn olunan mübâşir ma'rifetiyle li-ecli't-te'dîb Sivas Kal'ası'na kal'a-bend olunmalarıçün emr-i şerîfîm sudûrunu i'lâm etmekle i'lâmı mücebince ocakdan mübâşir ma'rifetiyle merkûm Hüseyin ve karındaşı Seyfullâh'ın Sivas Kal'ası'na kal'a-bendleri fermânım olmağın imdi siz ki mevlânâ ve sâ'ir mûmâ ileyhimsiz, ma'rifetiniz ve ocakdan ta'yîn olunan mübâşir-i mûmâ ileyh ma'rifetiyle merkûmânı ahz ve li-ecli't-te'dîb kal'a-i merkûmeye irsâl ve tesyîre mübâderet ve kusûr ve rehâvetden hazer ve mücânebet eyleyesiz. Ve sen ki dizdâr-ı merkûmsun, vüsûllerinde merkûmânı kal'a-i merkûmeye muhkem habs ve kal'a-bend eyleyüp bilâ-emr-i şerîf itlâk ve firârlarından ittikâ ve mübâ'adet ve vüsûl ve kal'a-bendlerini mübâşir-i mûmâ ileyh ile Der-aliyyeme i'lâm ve iş'âra mübâderet eylemen bâbında.

Fî evâsıt-ı M (Muharrem) sene 1205.

Yeniçeri Ağası i'lâmı ve sudûr iden fermân-ı âlî mücebince işbu kayd terkîn olunup i'lâm-ı hâli müş'ir emr-i şerîf yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı Ca (Cemâziye'l-evvel) sene 1207.

[s.168/3]

Seddü'l-bahir Kal'ası Dizdârı () zîde hıfzuhûya hüküm ki, Çınarcık Kasabası sükkânından olup bi'd-def'ât kendüden iştikâ olunduğuna binâ'en ocakdan mübâşir ma'rifetiyle ihzâr olunan altmış yedi cemâ'atin neferâtından mütegallice ve cebâbireden Kâsım nâm yeniçeri öteden berü kendü hâlinde olmayup kasaba-i sekenesi fukarâsına celb-i mâl dâ'iyyesiyle gûnâ-gûn îsâl-ı zarar u hasâr ve hadden efzûn şenâ'at ve fazâhata ictisâr ve mel'anetini icrâ için kömürcü fukarasının bi-gayr-ı hakkın yedlerinden bargîrlerini ahz ve ecnebî avretleri irkâb ve hevâ-dârlarıyla dağa çıkarup hilâf-ı şer' mugâyir-i rızâ te'dîbini muktezî harekete mübâderet eylediklerinden başka katl-i nüfûs ve nehb-i emvâl âdet-i me'lûfesi olduğu sahîhen inhâ ve ihbâr olunmağla kendüsü te'dîb ve emsâlini terhîb için şakiyy-i merkûmu katle bedel kal'a-i merkûmede muhkem habs ve kal'a-bend

olunmak fermânım olmağın rikâb-ı hümâyûnumda işbu emr-i şerîfîm ısdâr ve () ırsâl olunmuşdur. İmdi sen ki dizdâr-ı mûmâ ileyhsin, şakiyy-i merkûm vüsûlünde dizdârı olduğun kal'a-i merkûmede katle bedel muhkem habs ve kal'a-bend ve bilâ-emr-i şerîf ıtlâk ve bir takrîb ile firârından gâyetü'l-gâye hazer ve mücânebet ve vüsûl ve kal'a-bend olduğun i'lâm ve inhâya müsâra'at eyleysin deyü hâlâ rikâb-ı hümâyûnumda sekbânbaşı olan Ömer dâme mecduhû tarafından mühürlü mektûb virilmekle vech-i meşrûh üzre amel olunmak bâbında.

Fî evâsıt-ı M (Muharrem) sene 1205.

İtlâkiçün emr yazılmışdır.

Fî evâhir-i Ra (Rebî'ü'l-evvel) sene 1205⁴⁶⁹.

[s.168/4]

Zikr-i âtî keşîşin Yanya Sancağı'nda bulunduğu mahallin kâdîsıyla Tırhala Kâdîsına ve Yanya Mütessellimine hüküm ki, İstanbul ve tevâbi'i Rum Patriki Der-aliyyemde mukîm cemâ'at-i metropolidân mühürlü arz-ı hâl gönderüp Narde Metropolidi'nin iltizâmına dâhil kazâ-i mezbûrde vâkı' Nafesbarhi Manâstırı (?) keşîşlerinden Progamnos Abyusak (?) nâm keşîş dâ'imen kendü hâlinde olmayup vazîfesi olmayan umûra sülûk ve âyînlerine mugâyir harekâta tasaddî idüp vücûhla sezâ-vâr-ı te'dîb olduğu taraflarına ifâde olduğun bildürüp müfsid-i mesfûr bulunduğu mahallde yasakçı ma'rifetiyle ahz ve ıslâh-ı nefis idinceye kadar Tırhala Kazâsı'na tâbi' Kalinka'da kâ'in ve Varlam Manâstırı'na manâstır-bend olunup ıtlâkı husûsu memhûr arz-ı hâlleriyle istid'â olunmadıkça ıtlâkına müsâ'ade olunmamak bâbında emr-i şerîfîm recâ etmeleriyle vech-i meşrûh üzre manâstır-bend olunmak bâbında.

Fî evâsıt-ı M (Muharrem) sene 1205.

⁴⁶⁹ İtlak hükmünde 185/2'de bu tarih fî evâsıt-ı Ra (Rebî'ül'-evvel) sene 1205 şeklinde yazılmıştır.

S:169**[s.169/1]**

Dergâh-ı mu'allâm kapucubaşlarından Kütahya Mütesellimi dâme mecduhûya ve Kütahya Nâ'ibine ve Eyâlet-i Kütahya'da vâkı' sâ'ir kazâların kudât ve nüvvâbına ve Kütahya Kal'ası Dizdârı () zîde hıfzuhûya hüküm ki,

Bundan akdem ordu-yı hümayûnumun Dâvud Paşa sahrâsına hengâm-ı ...? ...? iki yüz iki senesine mahsûb olmak üzere ıstabl-ı âmirem lâzimesiçün Anadolu Eyâleti'nden elli katır ve şütürân mübâya'ası tertîb olunup ma'a nafaka bahâ icâb iden on beş bin yedi yüz elli gurus bahâsından ale'l-hisâb olarak yedi bin sekiz yüz yetmiş beş gurus nakden mübâşir ta'yîn olunan dergâh-ı mu'allâm gedüklülerinden Mustafa'ya i'tâ ve irsâl olunmuş idi. Ba'dehû gedüklü-i merkûm aralık aralık şütürân-ı mesfûrenin isti'câliçün evâ[mir]-i şerîfe istid'â eyledikçe me'mûr olduğu husûs umûr-ı mühimme-i Devlet-i aliyyemden olmak hasebiyle istid'â üzere mü'ekked evâ[mir]-i şerîfe ısdâr ve irsâl oluna gelüp lâkin gedüklü-i merkûm bu me'mûrriyeti sefer-i hümayûnumdan kurtulmağa vesîle ittihâzıyla hîn-i azîmetinde cânib-i mîrîde[n] i'tâ olunan mebâlig-i mezkûre ile ilâ hâze'l-ân bir mehâr deve mübâya'a itmeyüp üç seneye karîb bu kadar külliyyetlü mîrî akçesi bî-hûde yedinde kaldığı ve tehdîd ve tevbihi şâmil emr-i şerîfim ısdâr ve irsâl olundukça mukaddem yerine teslim olunan nısf mîrî akçeden mâ'adâ geri kalan nısf mîrîleri dahi mutâlebe zımnında gâh tahrîrât ve gâh ta'ahhüd mazmûnunda sâde i'lâm irsâline mücâseret eylediğinden mâ'adâ kendü hevâsına teba'iyet birle bî-hûde imrâr-ı evkât havâlî-i merkûmede te'ehhül ve tavattun birle yedinde olan mîrî akçeyi itlâf ve izâ'at ve dest-res olabildikçe ba'zı kazâlardan bedel tahsiline dahi cesâret eylediği tahkîk olunduğu beyânatıyla gedüklü-i merkûm bu husûsa me'mûr olarak iki seneyi tecâvüz idüp bu kadar mâl-ı mîrî yedinde mevcûd iken bir deve mübâya'a idüp göndermediği ecilden hâl ü şân-ı habâset-nişânı güneş gibi zâhir olmağla emvâl-i mîrîyenin ve telef ü serefden vikâyesi zımnında sen ki Kütahya Mütesellimi mûmâ ileyhsin, gedüklü-i merkûmu ma'rifetinle Kütahya[ya] ihzâr ve yedinde olan mâl-ı mîrîden kazâlara tevzî' olunmuş var ise kazâlar ve eğer telef ve izâ'at etmiş ise kendüsünden tahsîl için Kütahya Kal'ası'na kal'a-bend ve emvâl ve eşyâsından tazmîn ve mâl-ı mîrî tahsîl olunması bâbında Dîvân-ı hümayûnumdan emr-i şerîfim sudûrunu hâlâ rikâb-ı hümayûnumdan baş defterdârım olan bi'l-fi'l Osmân dâme uluvvuhû i'lâm etmekle

i'lâmı mücebince amel olunmak fermânım olmağın rikâb-ı hümâyûn[dan] işbu emr-i şerîfim ısdâr ve () ile irsâl olunmuştur. İmdi sen ki Kütahya mütesellimi koçibaşı-i mûmâ ileyhsin, ber-vech-i meşrûh gedüklü-i merkûmun hâl ü şân-ı habâset-nişânı etvârından vâzih ve âşikâr olmağla emvâl-i mîrîyenin telef ü serefinden vikâyesi zımında ma'rifetinle merkûmu Kütahya'ya ihzâr ve tahrîr ve tevkîf birle yedinde olan mâl-ı mîrîden kazâlara tevzî' olunmuş var ise ma'rifetin ve ma'rifet-i şer'le kazâlardan tahsîl ve eğer kendüsü telef ü izâ'at etmiş ise merkûmu Kütahya Kal'asına kal'a-bend eyleyüp emvâl ve eşyâsından ma'rifet-i şer'le emvâl-ı mîrîyeyi ber-vech-i kân tahsîl ve Der-sa'âdetime tesbîle müsâra'at ve ser-mû kusûr ve rehâvetden hazer ve mübâ'adet ve keyfiyyet alâ vukû'ihî i'lâm ve inhâya mübâderet eylesin. Ve sen ki dizdâr-ı merkûmsun, sen dahi mazmûn-ı emr-i şerîfim mücebince amel ve hareket eylemen bâbında.

Fî evâsıt-ı M (Muharrem) sene 1205.

Te'kid ve isticâ'li hâvî bâ-telhîs emr yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı Ca (Cemâziye'l-evvel) sene 1205.

[s.169/2]

Galata Kazâsı Muzâfâtından Kapudağı Nâhiyesi Nâ'ibine ve Seddü'l-bâhir Kal'ası Dizdârı () zîde hıfzuhûya hüküm ki,

Sen ki Kapudağı Nâ'ibi mevlânâ-yı mûmâ ileyh İbrâhîm Edhemî zîde ilmuhsun, rikâb-ı hümâyûnuma mektûb gönderüp Kapudağı Nâhiyesi'ne tâbi' Erdek Kasabası sâkinlerinden İmâm İmranî Efendi ve İmâm Hasan Efendi ve eş-Şeyh Mustafa ve Memiş ve Ali ve Mollâ İbrâhîm ve Hâcî Mustafa ve Hâcî Mehmed ve Hâcî Abdullâh ve Emîn ve Na'l-bend İsmâ'il Paşa ve Mollâ Hasan ve Na'l-bend Küçük Mustafa nâm kimesnler ile yine kasaba-i mezbûre mütemekkinlerinden Bulgar-oğlu Yenabota (?) ve Karl-oğlu Yorgaki ve Lonfud-oğlu ve Yorgaki ve Aci Kostanti ve Aci Baryun ve Aci Sotri ve Papa Dimitri, Papa Nikolaki ve sâ'ir mazbûtu'l-esâmî seksen neferden mütecâviz zimmîler meclîs-i şer' varup kasaba-i mezbûre sâkinlerinden Lefkeli Mustafa ve Pestilci Osmân nâm mefsedet-pişeler kendü hâllerinde olmayup sâ'î bi'l-fesâd ve ser-cem'iyet-i eşkıyâ olup kasaba-i mezbûre ahâlîleri üzerlerine evâmîr-i aliyyemle vâkı' olan mübâyâ'a ve sâ'ir umûr-ı mühimmenin ta'tiline bâ'is ve bâdî ve katl-i nüfûs ve ihtilâl-i belde ve fesâdâta (?)

ibtidâr üzre olmalarıyla merkûmun Lefkeli Mustafa ve Bastalcı Osmân nâm kimesneler ıslâh-ı nefis oluncaya kadar zâbitleri ma‘rifetiyle Seddü’l-bahir Kal‘ası’na kal‘a-bend olunmaları bâbında vâkı‘ hâli emr-i şerîfîm sudûrunu bi’l-iltimâs arz eylediği ecilden vech-i meşrûh üzre amel olunmak fermânım olmağın imdi sen ki mevlânâ-yı mûmâ ileyhsin, ma‘rifetin ve zâbitleri ma‘rifetiyle merkûmânı ahz ve ıslâh-ı nefis olunmalarıçün Seddü’l-bahir Kal‘ası’na irsâl ve îsâle müsâra‘at eyleysin. Ve sen ki Seddü’l-bahir Kal‘ası Dizdârı merkûmsun, vüsûllerinde merkûmânı kal‘a-i mezbûrede muhkem habs ve kal‘a-bend eyleyüp bilâ-emr-i şerîf itlâk ve firârlarından tehâşî ve mücânebet ve vüsûl ve kal‘a-bend olunduklarını Der-aliyyeme tahrîr ve iş‘âra mübâderet eylemen bâbında.

Fî evâsıt-ı M (Muharrem) sene 1205.

[s.169/3]

Geyve Kādîsına ve sâbika rikâb-ı hümâyûnumda sekbânbaşı olan İsmâ‘îl zîde mecduhûya hüküm ki,

Sen ki sekbânbaşı-i sâbık mûmâ ileyhsin, kendü hâlinle meşgûl olmayup şân-ı devletime nakîsayı mûcib kahve-hâne ve tekyelerde ve çarşı ve bazarda geşt ü güzâr ve hilâf-ı marzî vazîfen olmayan kelimât-ı tezkâre cesâret eylediğine binâ’ en fîmâ-ba’d Der-aliyyemde ikâmetin mûcib-i nakîse-i şân-ı devlet ve müstevcib-i şân-ı ocak olmağla senin bundan sonra kazâ-i mezbûrde mutasarrıf olduğun mîr-i piyâde ze‘âmetinin tevâbi‘ ve levâhıkı olan mahâlde ikâmet eyleyüp devâm-ı ömr ve devletim ed‘iyesine muvâzebet eylemen içün rikâb-ı hümâyûnumdan işbu emr-i şerîfîm ısdâr ve () ile irsâl olunmuşdur. İmdi sen ki sekbânbaşı-i sâbık-ı mûmâ ileyhsin, ber-vech-i meşrûh bundan sonra Der-aliyyemde meks ve karârı tecvîz etmeyerek bir an akdem bu taraftan hareket ve ikâmete me’mûr olduğun ze‘âmetine vürûd ve lühûka şitâb ve müsâra‘at ve hilâf-ı emr-i âlî hareketden batâ’et ile mutahhar peşîmân ve nedâmet olmakdan mübâ‘adet eyleyesin. Ve sen ki mevlânâ-yı mûmâ ileyhsin, sekbânbaşı-i sâbık-ı mûmâ ileyhin, ol tarafa vürûd ile ze‘âmet-i mezkûresinde ikâmet itdiğini Der-aliyyeme i‘lâm ve iş‘âra müsâra‘at eylemen içün hâlâ rikâb-ı hümâyûnumda sekbânbaşı olan Ömer dâme mecduhû tarafından mühürlü mektûb virilmekle vech-i meşrûh üzre amel olunmak bâbında.

Fî evâhir-i M (Muharrem) sene 1205.

Der-aliyyeye vürûdiçün bâ-mektûb-ı ocak emr yazılmışdır.

Fî evâ'il-i Ş (Şa'bân) sene 1205.

S:170

[s.170/1]

Hâlâ rikâb-ı hümayûnumda çavuşbaşı olan Mîr Mehemmed Sa'îd dâme mecduhûya ve Erzincan Kādîsına hüküm ki,

Erzincan sâkinlerinden Seyyid Mehemmed nâm kimesne Âsitâne-i aliyyeden kazâ-i mezkûrun müftiliğine dâ'ir ref'-i ruk'aya bâ-arz-ı hâl ictirâ etmekle merkûm Seyyid Mehemmed ile Müftî Seyyid Abdulkerîm'in birâderleri diğêr Seyyid Mehemmed ve Mustafa nâm kimesneler Âsitâne-i aliyyemde oldukça ihtilâl-i Erzincanı vesîle-i mâ'âş ve ızrâr-ı ahâlîde ızrârları ve kendilere pend kâr etmediğı hasebiyle üçü dahi Erzincan'a nefy ü iclâ olunmasını bi'l-fi'l Şeyhü'l-islâm ve Müfti'l-enâm olan Hamîdî-zâde Mevlânâ Mustafa işâret etmeleriyle lede'l-tecessüs merkûmân Seyyid Mehemmed ve Mustafa Der-sa'âdetimde bulunmamalarıyla merkûm Seyyid Mehemmed işâretleri mücebince çavuş mübâşeretiyle Erzincan'a nefy ü iclâ olunmak fermânım olmağın imdi sen ki çavuşbaşı-ı mûmâ ileyhısın, ber-vech-i muharrer mevlânâ-yı müşârun ileyhın işâretleri mücebince merkûm Seyyid Mehemmed'i ahz ve Dîvân-ı hümayûnum çavuşlarından ta'yîn olunan () çavuş zîde kadruhû mübâşeretiyle Erzincan'a nefy ü iclâya mübâderet eylesesin. Ve sen ki Erzincan Kādîsı mevlânâ-yı mûmâ ileyhısın, merkûm Seyyid Mehemmed'i Erzincan'a vüsûlünde menfiyyen meks ve ikâmet itdirüp ve vüsûl ve ikâmetini çavuş-ı merkûm ile Der-aliyyeye inhâ ve iş'âra müsâra'at eylemen bâbında.

Fî evâ'il-i M (Muharrem) sene 1205.

Ber-mantûk-ı emr-i münîf merkûm meks ve ikâmet itdirildiğini nâtık Erzincan Kādîsının vârid olan i'lâmının mefhûmu bâ-fermân-ı âlî şerh virildi.

Fî 18 B (Receb) sene 1205.

Firârî-i merkûmân dahi Erzincan'a nefy olunmalarıçün derkenârı derciyle emr-i âlî yazılmışdır.

Fî evâhir-i C (Cemâziye'l-âhir) sene 1205.

[s.170/2]

Zikr-i âtî kimesnelerin bulundukları mahallin kâdîsına ve Esbkeşan Voyvodası olan () zîde kadruhûya ve Niğde Kal'ası Dizdârına hüküm ki,
 Seyyidetü'l-muhadderât iklîletü'l-muhassanât, tâcü'l-mestûrât safiyyetü's-sıfât zâtü'l-mu'allâ ve's-sa'âdât vâlidem sultân havâssından Esbkeşan Hâssı ahâlîlerinden Evren-oğlu Memiş ve Zekerıyyâ ve Ârif-oğlu Hüseyin ve Hâcî Ali-oğlu Ahmed nâm şakîler kendü hâllerinde olmayup sâbık voyvoda olan kimesneye istinâden ahâlî-i mukâta'a-i mezbûreye dâ'imen tekdîr ve ta'cîz ve hilâf-ı şer'-i şerîf emvâl ve eşyâların nehb ü gâret etmeleriyle merkûmûn bulundukları mahallde ahz ve ıslâh-ı nefis etmeleriçün Niğde Kal'ası'na kal'a-bend olunmaları bâbında siz ki mevlânâ ve voyvoda-i mûmâ ileyhimâsız, size hitâben emr-i şerîfim sudûrunu müşârun ileyhânın kethüdâsı dergâh-ı mu'allâm kapucubaşlarından Mîr Mahmûd dâme mecduhû memhûr arzıyla istid'â etmekle sen ki Esbkeşan Voyvodası mûmâ ileyhsin, vech-i meşrûh üzre merkûmlar bulundukları mahallerde ahz ve Niğde Kal'ası'na irsâl ve kal'a-bend olunmaları fermânım olmağın imdi siz ki mevlânâ ve voyvoda-i mûmâ ileyhimâsız, ber-vech-i muharrer merkûmûnu ma'rifetiniz ile bulundukları mahallerde ahz ve ıslâh-ı nefis için Niğde Kal'ası'na irsâl ve îsâllerine mezîd ikdâm ve dikkat eylesiniz. Ve sen ki Niğde Kal'ası Dizdârı merkûmsun, vüsûllerinde merkûmûnu kal'a-i mezbûreye muhkem habs ve kal'a-bend eyleyüp bilâ-emr-i şerîf ıtlâk ve firârlarından tehâşî ve mücânebet ve vüsûl ve kal'a-bend olunduklarını Der-aliyyeme tahrîr ve iş'âra müsâra'at eylemen bâbında.

Fî evâhir-i M (Muharrem) sene 1205.

[s.170/3]

Amasya Sancağında vâkı' Gümüş ma' Hâcî Köy Kazâsı Nâ'ibi Mevlânâ () zîde ilmuhû ve Amasya Sancağı Mütesellimi () zîde kadruhûya ve Samsun Kal'ası Dizdârı () zîde hıfzuhûya hüküm ki,
 Sen ki mevlânâ mûmâ ileyh Osmân zîde ilmuhûsun, rikâb-ı hümayûnuma mektûb gönderüp kazâ-i mezbûr kurâsında sâkin bi'l-cümle ulemâ ve ahâlî fukarâsı bi-esrihim meclîs-i şer'e varup kasaba-i mezbûre sükkânından Ahmed Efendi-oğlu Ömer dimekle ma'rûf kimesne kendü hâlinde olmayup hevâsına tâbî' aveneleriyle yek-dil ve şehîr kethüdâlık iddi'âsıyla umûr-ı vilâyete müdâhale ve ahâlî-i fukarâsının

hilâf-ı şer'-i şerîf ta'addî ve tecrîme cesâret ve katl-i nüfûs ve gasb-ı emvâl ile perâkende ve perîşân olmalarına bâ'is olmağla rahmen li'l-fukarâ mezbûr Ömer ıslâh-ı nefis idinceyedek li-ecli't-te'dîb kal'a-bend olunmasıçün emr-i şerîfim sudûriçün der-devlet-i medâra i'lâm idivir deyü ilhâh ve hâl minvâl-i meşrûh üzre olduğuna sen ki mevlânâ-yı mûmâ ileyhysin, senin dahi ilmin muhît olmağın ol bâbda hükm-i hümayûnum virilmek recâsına vâkı' hâli bi'l-iltimâs arz eylediğin ecilden sen ki Amasya Mütesellimi mûmâ ileyhysin, ber-vech-i meşrûh ma'rifetinle merkûm Ömer ahz ve Samsun Kal'ası'na kal'a-bend olunmak fermânım olmağın imdi siz ki mevlânâ ve mütesellim-i mûmâ ileyhimâsız, ma'rifetiniz ile merkûm Ömer'i ahz ve li-ecli't-te'dîb Samsun Kal'ası'na kal'a-bend olunmak için irsâl eylesiniz. Ve sen ki Samsun Kal'ası Dizdârı mûmâ ileyhysin, merkûm Ömer ber-vech-i meşrûh tarafına vüsûlünde dizdârı olduğun kal'a-i merkûmede muhkem habs ve kal'a-bend ve bilâ-emr-i şerîf itlâk ve bir takrîb ile firâr ve gaybından gâyetü'l-gâye tehâşî ve mücânebet ve vüsûl ve kal'a-bend olunduğunu müş'ir der-bâr-ı atûfet-karârıma ve inhâya müsâra'at ve hilâfından mübâ'adet eylemen bâbında.

Fî evâhir-i M (Muharrem) sene 1205.

Fîmâ-ba'd kendü hâlinde olmak şartıyla itlâkiçün emr yazılmışdır.

Fî evâhir-i Ca (Cemâziye'l-evvel) sene 1205.

[s.170/4]

Ankara Nâ'ibine ve zikr-i âtî râhibin bulunduğu mahallin kâdîsına ve Ankara Sancağı Mütesellimine ve Amasya Kal'ası Dizdârına hüküm ki, İstanbul ve tevâbi'i Ermeni Patriki Zakariye nâm râhib rikâb-ı hümayûnuma mühürlü arz-ı hâl gönderüp Ermeni tâ'ifesinden Ankara Kazâsı'nda vâkı' manâstırın karabaşlarından Abraham nâm râhib kendü hâlinde olmayup âyînlerine mugâyir harekâta tasaddî idüp pend ü nush olundukda ser-mû isgâ etmeyüp harekât-ı kabîhasında ısrâr eylediğini kazâ-i mezbûrde mütemekkin Ermeni tâ'ifesi âyînleri üzre varaka tahrîr ve irsâl te'dîbini istircâ eylediklerin bildirüp sen ki mütesellim-i mûmâ ileyhysin, ma'rifetinle râhib-i mesfûru bulunduğu mahallde ahz ve ıslâh-ı nefis idinceye değin Amasya Kal'ası'na kal'a-bend olunup itlâkı husûsu patrîk-i mesfûrun memhûr arz-ı hâliyle emr-i şerîfim sâdır olmadıkça itlâk olmamak bâbında emr-i şerîfim recâ etmeleriyle vech-i meşrûh üzre kal'a-bendiçün.

Fî evâhir-i M (Muharrem) sene 1205.

S:171**[s.171/1]**

Limni Cezîresi Nâ'ibine hüküm ki,

Bin iki yüz dört senesinde meştâyâ müretteb ashâb-ı iktidârdan iki yüz elli nefer piyade asker ile meştâ-yı hümâyûnuma azîmeti fermânım olan Yenişehir-i Burusa müte'ayyinânından el-Hâc Abdullâh'ın asâkir-i matlûbeyi techîze iktidârı bulunduğu muhakkak iken Yenişehir-i Burusa Kazâsı Nâ'ibi olan Nûrullâh'ın merkûm Abdullâh için beş nefer asker göndermeğe iktidârı olmadığı beyânıyla i'lâm i'tâsına mütecâsirine binâ'en bâ-fermân-ı âlî Limni Cezîresi'ne nefy ü iclâ olup ahvâlî diğer-gün olduğundan Burusa Mütessellimi tarafından bâ-tahrîrât inhâ ve bu bâbda inâyet istid'â ve itlâkiçün emr-i şerîfim sudûrunu bi'l-fi'l Şeyhü'l-islâm ve Müfti'l-enâm olan Mevlânâ Hamîdî-zâde Mustafa edâmallâhu te'âlâ fezâ'ilühû işâret etmeleriyle işâretleri mücebince afv ve itlâkî bâbında.

Fî evâhir-i M (Muharrem) sene 1205.

[s.171/2]

Hâlâ rikâb-ı hümâyûnumda çavuşbaşı olan Mîr Sa'îd dâme mecduhûya ve Magosa Kal'ası Dizdârı zîde hıfzuhûya hüküm ki,

Ankara'da sâkin Sarı Kādî-oğlu Abdullâh bin nefer ile meştâyâ me'mûr olup merkûm pederi Sarı Kādî Mehemed Şâkir'in menâsıbı olan Antakya'ya niyâbet ile gitmiş olduğundan merkûm Sarı Kādî Mehemed Şâkir sâ'ir oğullarını ta'yîn etmeyüp afv itdirmek sevdâsıyla Der-aliyyeme vürûd ve merkûm servet ve yesâr sâhibi olup Ankara'nın umûrî min külli'l-vücûh kendü yedinde olup böyle müte'ayyin kimesnenin me'mûriyyeti terk ve te'dîbinde igmâz olundukda sâ'irlerden matlûb olan askerin dahi ihtilâlini mûcib olacağı bedîhî olmağla sâ'ire ibreten merkûm Sarı Kādî Mehemed Şâkir Magosa Kal'ası'na kal'a-bend olunmak iktizâ eylediği bâ-tahrîr inhâ olunmağla ber-vech-i meşrûh emr-i şerîfim sudûrunu bi'l-fi'l Şeyhü'l-islâm ve Müfti'l-enâm olan Mevlânâ Hamîdî-zâde Mustafa edâmallâhu te'âlâ fezâ'ilühû işâret etmeleriyle işâretleri mücebince merkûm çavuş mübâşeretleriyle ahz ve ber-vech-i meşrûh menfâsı olan Magosa Kal'ası nefy ü iclâ olunmak fermânım olmağın imdi sen ki çavuşbaşı-i mûmâ ileyhsin, merkûmu ahz ve Dîvân-ı hümâyûnum çavuşlarından () çavuş zîde kadruhû mübâşeretleriyle Magosa Kal'ası'na

nefy ü iclâya mübâderet eylesin. Ve sen ki dizdâr-ı merkûmsun, vüsûlünde merkûmu dizdârı olduğun kal'a-i merkûmeye vaz' ve kal'a-bend eyleyüp bilâ-emr-i şerîf ıtlâk ve vüsûl ve kal'a-bend olduğunu çavuş-ı merkûm ile Der-aliyyeme i'lâm iş'âra mübâderet eylemen bâbında.

Fî evâhir-i M (Muharrem) sene 1205.

Merkûm ber-mantûk-emr-i âlî Magosa Kal'ası'na kal'a-bend olduğunu nâtık Magosa Kal'ası Dizdârı'nın vârid olan arzının mefhûmu bâ-fermân-ı âlî şerh virildi.

Fî evâhir-i Ca (Cemâziye'l-evvel) sene 1205.

İtlâkiçün bâ-işâret-i aliyye emr-i âlî yazılmıştır.

Fî evâhir-i Ra (Rebî'ü'l-evvel) sene 1205.⁴⁷⁰

[s.171/3]

Hâlâ rikâb-ı hümayûnumda çavuşbaşı olan Mîr Sa'îd dâme mecduhûya ve Midillü Cezîresi Nâ'ibine hüküm ki,

Kengiri sükkânından zümre-i kudâtdan Hâcî Şeyh-oğlu beş yüz nefer piyade ile meştâya me'mûr olup mübâşiri vardıkda adem-i kudretten bahisle Âsitâne-i sa'âdetime vürûd ve asâkirin nısfı afv olunacağı ve mâ'adâsıyla gitmesi kendüye tenbîh olunmuşiken ru'ûnet etmekle me'mûriyyeti terk ve te'dîbinde igmâz olundukda sâ'irlerden matlûb olan asâkirin dahi ihtilâlini mucib olacağı bedîhî olmağla sâ'ire ibreten merkûm Hâcî Şeyh-oğlu Midillü Cezîresi'ne nefy olunmak iktizâ eylediği bâ-takrîr inhâ olduğuna binâ'en ber-minvâl-i muharrer emr-i şerîfim sudûrunu bi'l-fi'l Şeyhü'l-islâm ve Müftî'l-enâm olan Mevlânâ Hamîdî-zâde Mevlânâ Mustafa edâmallâhu te'âlâ fezâ'ilühû işâret etmeleriyle işâretleri mücebince merkûm çavuş mübâşeretiyle ahz ve ber-vech-i meşrûh menfâsı olan Midillü Cezîresi'ne nefy ü iclâ olunmak fermânım olmağın imdi sen ki çavuşbaşı-i mûmâ ileyhsin, merkûmu ahz ve Dîvân-ı hümayûnum çavuşlarından () çavuş zîde kadruhû mübâşeretiyle cezîre-i merkûmeye nefy ü iclâya müsâra'at eylesin. Ve sen ki mevlânâ-yı mûmâ ileyhsin, vüsûlünde merkûmu cezîre-i mezbûrede menfiyyen meks ve ikâmet itdürüp bilâ-emr-i şerîf ıtlâk ve firârından ve mahall-i

⁴⁷⁰ Vürud şerhinin tarihi ıtlak şerhinin tarihinden daha sonradır.

âhara hareketine irâ'et-i ruhsatdan tehâşî ve mücâbet ve vüsûl ve ikâmetini Der-aliyyeme çavuş-ı mûmâ ileyh ile i'lâm ve iş'âra mübâderet eylemen bâbında.

Fî evâhir-i M (Muharrem) sene 1205.

Ber-mûceb-i emr-i âlî mevlânâ-yı mûmâ ileyh menfiyyen meks ve ikâmet itdirildiğini nâtık Midillü Cezîresi Nâ'ibinin vârid olan i'lâmının meşhûmu bâ-fermân-ı âlî şerh virildi.

Fî 18 S (Safer) sene 1205.

İtlâkiçün bâ-işâret-i aliyye emr yazılmıştır.

Fî evâhir-i Ra (Rebî'ü'l-evvel) sene 1205.

[s.171/4]

Limni Cezîresi Nâ'ibine hüküm ki,

Sâbıkâ Köprülü Kazâsı Nâ'ibi olan kazâ-i mezbûr sükkânından Lütfullâh nâm nâ'ib tarafdâr ve müte'allikâtı olan zalemeden ba'zı kimesnelere istinâden hilâf-ı şer'-i şerîf ve mugâyir-i rızâ harekâta ibtidâr ve hilâf-ı vâkı' arz ve mahzar ihtirâ'ıyla ahâli fukarâsına envâ' zulm ve ta'addîye ictisâr ve hâlleri diğer-gûn olduğunu kazâ-i mezbûr ahâlîsi mukaddemâ rikâb-ı hüsrev-âneme takdîm eylediklerini arz-ı hâlleriyle inhâ ve te'dîbiyle şerr ü mazarratından tahlîsleri lede'l-istid'â işâret Şeyhü'l-islâmî li-ecli't-te'dîb çavuş mübâşeretiyle mahallde ahz ve Limni Cezîresi'ne nefy ü iclâ olunmak içün emr-i şerîfim sâdır olmuşıdi. Ancak el-hâletü hâzihî nâ'ib-i sâbık-ı merkûmun ıyâl u evlâdlarının bu def'a rikâb-ı hümayûnuma takdîm eyledikleri arz-ı hâllerinde merkûm sekiz mâhdan berü cezîre-i mezbûrede menfiyyen mukîm ve bunlar dahi ahvâlleriyle mağdûr ve sefil ve ser-gerdân ve merkûm her vechle ıslâh-ı nefis etmekle şâyeste-i merhamet olduğu inhâ ve rahmen li'l-hâlihi kayd-ı nefyden ıtlâk olunmasını istid'â ve vech-i meşrûh üzre afv ve ıtlâk olunması bâbında emr-i şerîfim sudûrunu bi'l-fi'l Şeyhü'l-islâm ve Müfti'l-enâm olan Hâmîdî-zâde Mevlânâ Mustafa edâmallâhu te'âlâ fezâ'ilühû işâret etmeleriyle işâretleri mücebince afv ve ıtlâk olunmak bâbında.

Fî evâ'il-i S (Safer) sene 1205.

S:172

[s.172/1]

Koban Hânı esbak Şehbâz Giray Hân dâme uluvvuhûya ve Lefkoşa Nâ'ibine hüküm ki,

Sen ki hân-ı müşârun ileyhsin, bu def'a tarafından Der-aliyyeme vârid olan tahrîrât ve i'lâmâtın hilâfına mefhûmlarında Vize Kazâsı'na tâbi' Ortalı nâm karyede sâkin Sa'âdet Giray Sultân kendü hâlinde olmadığından nâşi Gâzî Ebûlfeth evkâfî kurâlarından kazâ-i mezkûre tâbi' Selakin Karyesi (?) re'âyâlarından üç nefer re'âyâyı ahz ve birini değnek altında helâk ve iki neferinden dahi hilâf-ı şer'-i şerîf bin beş yüz guruşlarını fuzûlî ahz ve kabz eylediğinden başka Bergos Kazâsı'na tâbi' Örencek nâm karye re'âyâlarından dahi beş bin ve mârrü'l-beyân Vize Kazâsı'na tâbi' Hadice Sultân evkâfından Mengeret Karyesi (?) re'âyâsından zuyûf altûn tebdîli bahânesiyle bir def'a yüz elli ve bir def'a dahi üç yüz guruş ve Samakocuk nâm karyeden iki yüz re's ağnâm dahi fuzûlî ve bi-gayr-ı hakkın ahz ve gasb ve ashâbını tekdîr ve tağrîm ve bunun emsâli zulm ve ta'addîsinin hadd u hasrı olmadığından haydûd eşkiyâsından öcû ta'bîr olunur on beş nefer kimesneyi çend-rûz mukaddem karye-i merkûmeye îsâl ve re'âyâ fukarâsını üç gün mahsûr ve üç yüz re's ağnâmlarını dahi kezâlik fuzûlî tagallûben ahz ve kabz eylediklerinden fukarâ ve zu'efânın hâlleri diğêr-gûn ve perîşân olmalarına bâ'is ve bâdî olduğı beyânıyla haseki mübâşeretiyle sultân mûmâ ileyhe ahz ve gasb ve ahz eylediğı hakk-ı fukarâ her ne ise temâmen tahsîl ve ashâbına redd ü teslîm olundukdan sonra li-eclî't-te'dîb cezâyireden birine nefy ü iclâ birle zulm ve ta'addîsinden fukarâ ve zu'efânın tahlîsleri bâbında emr-i şerîfim sudûrunu recâsında oldukları tahrîr ve inhâ sen ki hân-ı müşârun ileyhsin, hâlâ Edirne Bostancıbaşı olan dergâh-ı mu'allâm kapucubaşılarından İsmâ'îl dâme mecduhû ile bi'l-muhâbere sultân mûmâ ileyhi ahz ve gasb eylediğı emvâl-i fukarâyı ba'de't-tahsîl ta'yîn olunan haseki mübâşeretiyle Kıbrıs Cezîresi'ne nefy ü iclâyâ mübâderet eylemen fermânım olmağın imdi sen ki hân-ı müşârun ileyhsin, bostancıbaşı-i mûmâ ileyh ile bi'l-muhâbere sultân mûmâ ileyhin ahzı ve gasb eylediğı emvâl-i fukarâ ma'rîfet-i şer'le tahsîl ve ihkâk-ı hakk olundukdan sonra cezîre-i merkûmeye nefy ü iclâsı matlûb idüğü ve bu husûs için bostancıbaşı-i mûmâ ileyhe hitâben başka emr-i şerîfim ısdâr ve tesyâr olunduğı ma'lûmunuz oldukda ber-vech-i muharrer amel ve harekete ehemmiyyet birle

bostâncıbaşı-i mûmâ ileyh ile bi'l-muhâbere sultân mûmâ ileyhi beher mâl ahz ve gasb eylediği emvâl-i fukarâ ma'rifet-i şer'le ba'de't-tahsîl ihkāk-ı hakk olundukdan sonra haseki-i mûmâ ileyh mübâşeretle Kıbrıs Cezîresi'ne nefy ü iclâyâ mübâderet eylesin. Ve sen ki Lefkoşa Nâ'ibi mevlânâ-yı mûmâ ileyhsin, sultân mûmâ ileyhi haseki-i merkûm ile vüsûlünde cezîre-i merkûmede menfiyyen meks ve ikâmet itdirüp bilâ-emr-i şerîf itlâk ve bir hatve mahall-i âhara hareketine irâ'et-i ruhsatdan mücânebet ve vüsûl ve ikâmetini haseki-i mûmâ ileyh ile Der-aliyyeme i'lâm ve inhâya müsâra'at eylemen bâbında.

Fî evâhir-i M (Muharrem) sene 1205.

Diğer sâdır olan emr-i âlî Rumili defterinde mukayedir.

Mu'ahharen dahi emr-i âlî yazılmışdır.

Fî evâhir-i C (Cemâziye'l-âhir) sene 1206.

[s.172/2]

Koban Hânı Esbâk Şehbâz Giray Hân dâmet me'âliyhû ve Vize ve Lefkoşa Kazâları Nâ'iblerine hüküm ki,

Der-aliyyemde sâkin kömürcü esnâfının rikâb-ı hümâyûnuma takdîm eyledikleri bir kıt'a arz-ı hâllerinde Vize Kazâsı'nda Rumbeyli'de sâkin selâtîn-i Cengiziye'den Abdülgiray Sultân kendü hâlinde olmayup ...? tarikle Midye Nâhiyesi'nde kulûbe ihdâs ve derûnunda otuz kırk nefer müsellâh ehl-i zimmet re'âyâ tâ'ifesini ikâmet itdirüp bunların seleme virdikleri kömürden Ayrancı Kurâ (?) ahâlîlerine tasallut ve cevri ü ezâ iderek Serdâr-oğlu Ali dimekle arîf kimesneden bi-gayr-ı hakkın bin gurus ahz ve bundan mâ'adâ üç aded kurâ ahâlîlerini dahi gûnâ-gûn tekdîr ve ahz ve habs-ı medîd ve darb-ı şedîd iderek tecrîm eylediğinden kömürcü fenniyle meşgûl olan fukarâ-yı ...? rücû ve bu vechle Der-aliyyemde kömürün killetine ve ibâdullâhın zarûret ve müzâyakalarına ve fukarâ-yı ra'iiyyetin perâkende ve perîşânlıklarına ve bunun kömürcü tâ'ifesi yedlerinde (?) seleme virilmeyüp akçelerinin ...? ...? bâ'is olduğun inhâ ve mezbûr Ali ile kömürcü tâ'ifesinden ve fukarâdan hilâf-ı şer'-i şerîf cebren ve kahren ahz eylediği emvâl-i fukarâ tahsîl ve zulm [ve] ta'addîsi üzerlerinde[n] men' ü def' olunmak bâbında emr-i şerîfim sudûrunu recâ eylediklerine binâ'en siz ki hân-ı müşârun ileyhsiz, Edirne Bostâncıbaşıyla bi'l-muhâbere mûmâ ileyh Abdülgiray Sultânı ahz ve gasb eylediği emvâl-i fukarâ

ba‘de’t-tahsîl ta‘yîn olunan haseki mübâşeretiyle Kıbrıs Cezîresi'ne nefy ü iclâya mübâderet eylemeniz fermânım olmağın, imdi siz ki hân-ı müşârun ileyhsiz, zemân-ı ...? ...? pâdişâhanemde bir ferde hilâf-ı şer‘-i şerîf zulm ve ta‘addîsi vukû‘una [rızâ-yı] hümâyûnum olmadığı ve sultân-ı mûmâ ileyhin gasb eylediği emvâl-i fukarâ ma‘rifet-i şer‘le ba‘de’t-tahsîl li-ecli’t-te’dîb Kıbrıs Cezîresi'ne nefy ü iclâya ihtimâm olunmak matlûb idüğü ve bu husûs için bostâncıbaşı-i mûmâ ileyh ile muhârebe sultân-ı mûmâ ileyhi ahz ve gasb eylediği emvâl-i fukarâyı ma‘rifet-i şer‘le ba‘de’t-tahsîl haseki-i mûmâ ileyh mübâşeretiyle Kıbrıs Cezîresi'ne nefy ü iclâya mübâderet igmâz ve rehâvet ve batâ‘eti tecvîzden hazer ve mübâ‘adet eyleyesiz. Ve sen ki Lefkoşa Nâ‘ibi mevlânâ-yı mûmâ ileyhsin, sultân mûmâ ileyh, mübâşir ma‘rifetiyle mûmâ ileyh ile ol tarafa vüsûlünde cezîre-i mezbûrede menfiyyen meks ve ikâmet itdirüp bilâ-emr-i şerîf itlâk ve firârından bir mahall âhara hatve-i vâhîde harekete irâ‘et-i ruhsatdan hazer ve mücânebet ve vüsûl ve ikâmetini mübâşir-i mûmâ ileyh ile Der-aliyyeme i‘lâm ve işâret eylemen bâbında.

Fî evâhir-i M (Muharrem) sene 1205.

[s.172/3]

Sinob Kal‘ası Dizdârına hüküm ki,

Hem-şîre-i muhteremem Bîcân Sultân dâmet ismetuhânın mâlikâne uhdesinde olan Amasya Mukâta‘ası ahâlîlerinden Nefs-i Amasya sâkinlerinden Küçük Sarı Bekir bundan akdem ba‘zı isâ‘et ve ta‘arruzâtına binâ‘en li-ecli’t-te’dîb sultân müşârun ileyhânın kethüdâsı Hâcegân-ı Dîvân hümâyûnumdan Ahmed zîde mecduhûnun mukaddemâ bâ-takrîr istid‘âsıyla Sinob Kal‘ası'na kal‘a-bend olunmak için emr-i şerîfim sâdır olmuş idi. El-hâletü hâzihî merkûm Bekir ıslâh-ı nefis eylediğinden bahisle istişfâ‘ ve itlâkını istircâ ve Sinob Muhâfız Vezîrim Süleymân Paşa iclâluhû dahi iltimâs etmekle merkûmun hâline merhameten cerâyim-i güzeştesi afv birle bundan böyle kendü hâliyle ırzıyla mukayyed olup hilâf-ı rızâ harekâta tasaddî etmek şartıyla itlâk ve sebîli tahliye olunmak bâbında sultân müşârun ileyhânın kethüdâsı mûmâ ileyh bâ-takrîr istid‘â etmekle vech-i meşrûh üzre afv ve itlâk olunmak bâbında.

Fî evâ‘il-i S (Safer) sene 1205.

S:173

[s.173/1]

Çavuşbaşı Ağaya ve Midillü Cezîresi Nâ'ibine hüküm ki,
Niğde Sancağında vâkı' Bor Kazâsı ahâlîleri gelüp bunlar kendü hâllerinde ırzlarıyla mukayyed olup hilâf-ı şer'e ta'addî olunmaları îcâb etmez iken Âsitâne-i aliyyemde vâkı' Kādî Hânı dimekle ma'rûf hânın odabaşısı Mehemmed nâm kimesne kendü hâlinde olmayup eşirrâ ve zalemaya mu'în ve ehl-i ırza mühîn olup bu anda Niğde Sancağı sipâîlerinden ve Âsitâne-i aliyyeme gelenleri tahrîk ve ihtilâl ve hâlâ Bor Kasabası ve Voyvodası Falcı-zâde Seyyid İbrâhîm zîde kadruhû hakkında iştikâyâ mutazammın arz-ı hâl takdîmiyle ihtilâl-i nizâm-ı beldeyi mü'eddî harekâta tasaddî ve ol vechle mağdûr oldukları inhâ ve te'dîbini istid'â eyledikleri ecilden merkûm Odabaşı Mehemmed ihtilâl-i memleketi mûcib harekâtde hâlî olmadığı muhakkak olmağla çavuş mübâşeretiyile ahz ve Midillü Cezîresi'ne irsâl ve cezîre-bend olunmak fermânım olmağın imdi sen ki çavuşbaşı-i mûmâ ileyhsin, merkûm Odabaşı Mehemmed'i ahz ve li-ecli't-te'dîb Dîvân-ı hümayûnum çavuşlarından () çavuş zîde kadruhû mübâşeretiyile Midillü Cezîresi'ne nefy ü iclâ eylesin. Ve sen ki mevlânâ-yı mûmâ ileyhsin, vüsûlünde merkûmu cezîre-i mezbûrede menfiyyen ikâmet itdirüp bilâ-emr-i şerîf itlâk ve firârından mübâ'adet ve vüsûl ve menfiyyen ikâmet itdirildiğini nâtık çavuş-ı mûmâ ileyh ile Der-aliyyeme tahrîr ve i'lâma müsâra'at eylemen bâbında.

Fî evâhir-i M (Muharrem) sene 1205.⁴⁷¹

Ber-mûceb-i emr-i âlî menfiyyen meks ve ikâmet itdirildiğini nâtık Midillü Cezîresi Nâ'ibi'nin vârid olan i'lâmının mef'hûmu bâ-fermân-ı âlî şerh virildi.

Fî 18 S (Safer) sene 1205.

İtlâkiçün emr-i âlî yazılmışdır.

Fî evâhir-i B (Receb) sene 1205.

⁴⁷¹ Metinde yanlış olarak yıl 1204 yazılmıştır.

[s.173/2]

Lefkoşa Nâ'ibine hüküm ki,

Hâlâ Kapudan-ı Deryâ Vezîrim Hüseyin Paşa iclâluhûnun sâbıkâ kapu kethüdâsı olan Giridî Mustafa hilâf-ı marzî harekâta mebnî bundan akdem şeref-yâfte-i sudûr olan hatt-ı hümayûn-ı şevket-makrûnum mücebince li-ecli't-te'dîb bâ-emr-i âlî Lefkoşa'ya nefy ü iclâ olunmuşıdi. El-hâletü hâzihî merkûm Mustafa'nın fîmâ-ba'd menzilinde oturup kapudan-ı müşârun ileyhin bir işine karışmamak şartıyla şeref-yâfte-i sudûr olan hatt-ı hümayûn-ı inâyet-makrûnum mücebince ıtlâkı fermânım olmağın imdi sen ki mevlânâ-yı mûmâ ileyhsin, merkûm Giridî Mustafa'nın fîmâ-ba'd müşârun ileyhin umûruna karışmamak şartıyla cürmü afv olduğu ma'lûmun oldukda ber-vech-i meşrûh şürût-ı merkûm ile kayd-ı nefyden ıtlâk ve sebîli tahliye müsarâ'at eylemen bâbında.

Fî evâ'il-i S (Safer) sene 1205.

[s.173/3]

Çavuşbaşı Ağaya ve Midillü Cezîresi Nâ'ibine hüküm ki,

Meşâ-yı hümayûnuma müretteb ashâb-ı iktidârdan Karaağaç Kazâsı müte'ayyinândan Hâcî Ramazân'ın me'mûriyyet-i mezkûreden afvı iltimâsıyla hilâf-ı emr ü rızâ Der-aliyyeme i'lâm ve mahzar getüren Yahyâ nâm kimesnenin bu makûle nâ-marzî harekete ibtidâr ve ta'tîl-i mevâdd-ı mühimme-i müsta'cele ictisârı te'dîbini îcâb etmekle ibreten li'l-gayr mezbûr Yahyâ, çavuş mübâşeretiyle Midillü Cezîresi'ne nefy ü iclâ olunmak fermânım imdi sen ki çavuşbaşı-i mûmâ ileyhsin, merkûm Yahyâ'yı ibreten li's-sâ'irîn Dîvân-ı hümayûnum çavuşlarından ta'yîn olunan () çavuş zîde kadruhû ile Midillü Cezîresi'ne nefy ü iclâyâ müsarâ'at eylesin. Ve sen ki cezîre-i mezbûre nâ'ibi mevlânâ-yı mûmâ ileyhsin, vüsûlünde mezbûru cezîre-i merkûmede menfiyyen meks ve ikâmet itdirüp bilâ-emr-i şerîf ıtlâk ve mahall-i âhara hatve-i vâhide hareketini tecvîzden mübâ'adet ve vüsûl ve ikâmetini çavuş-ı mûmâ ileyh ile Der-sa'âdetime i'lâm ve işâret eylemen bâbında.

Fî evâ'il-i S (Safer) sene 1205.

Ber-mûceb-i emr-i âlî merkûm menfiyyen meks ve ikâmet itdirildiğini nâtik Midillü Cezîresi Nâ'ibi'nin vârid olan i'lâmının mefhûmu bâ-fermân-ı âlî şerh virildi.

Fî 18 S (Safer) sene 1205.

[s.173/4]

Dergâh-ı mu'allâm Kapucubaşlarından Kütahya Mütesellimine ve Kütahya Nâ'ibine ve Kütahya Kal'ası Dizdârına hüküm ki,

Vâlidem Sultân dâmet ismetuhânın havâssından yüz otuz Bozulus Hâssı mülhakâtından Hamza Hâcîlu Aşîreti ahâlîleri kendü hâllerinde ve ırzlarıyla mukayyed ve hilâf-ı şer'-i şerîf kimesneye vaz' ü ta'addîleri olmayup ve üzerlerine bir nesne şer'an sâbit olmuş değil iken kazâ-i mezbûrda vâkı' göçebe tâ'ifesinden Ali Kavak-oğlu Ali Bey ve karındaşı Velî ve karındaşı-oğlu Hüseyin ve Gök Ali-oğlu Velî ve Karındaşı Osmân ve Karındaşı Mustafa ve Muslıcalı Aşîretinden Bektaş ve karındaşları ve hâss-ı mezbûr re'âyâlarından Ahmed Bey-oğlu Hüseyin ve Gavur İmâm ve Gök Ali ve emmisi-oğlu Mûsâ ve Kādî-oğlu Osmân dimekle ma'rûf kimesne[ler] kendü hâllerinde olmayup dâ'imen hâss-ı mezbûr ahâlî re'âyâlarını tekdîr ve bin iki yüz senesinde otuz kırk re's mikdârı develerini fuzûlî gasb eylediklerinden mâ'adâ ahâlî-i merkûmeden el-Hâc Hasan nâm kimesneyi dahi hilâf-ı şer'-i şerîf ve bi-gayr-ı hakkın katl ve gadr-ı külli eylediklerini nâtık mukaddemâ vârid olan i'lâm şer'iyeden müstebân olmağın mübâşir ma'rifetiyle merkûmûn Kütahya'ya ihzâr ve hüsemâlarıyla terâfu'-ı şer' ve fuzûlî ahz eyledikleri ol mikdâr develeri ashâbına redd ü teslîm birle ihkāk-ı hakka mübâderet ve mâtde-i katl dahi bir nehc-i şer'i her kimin üzerine sâbit olur ise kâtili olan kimesne Kütahya Kal'ası'na kal'a-bend ve sıhhat ve hakîkatî alâ vukû'ihî Der-aliyyeme arz ve i'lâm olunmak bâbında siz ki Kütahya Mütesellimi ve mevlânâ-yı mûmâ ileyhimâsız, size hitâben emr-i şerîfim sudûrunu müşârun ileyhânın kethüdâsı dergâh-ı mu'allâm kapucubaşlarından Mîr Mahmûd dâme mecduhû mukaddemâ bâ-arz istid'â etmekle mübâşir ma'rifetiyle vech-i meşrûh üzre amel olunmak bâbında iki yüz dört senesi evâhir-i Şevvâli'nde sâdır olan emr-i şerîfim lede'l-vürûd sen ki mütesellim-i mûmâ ileyhsin, ber-mûceb-i emr-i âlî terâfu'-ı şer' olunmak için tarafınızdan buyuruldu irsâl eylediğinde merkûmûn adem-i itâ'at birle terâfu'-ı şer' imtinâ' eyledikleri bu tarafda tarafınızdan Der-aliyyeme vârid olan tahrîrâtıdan müstebân olmağın mübâşir ma'rifetiyle mukaddemâ sâdır olan emr-i şerîfim mûcebince merkûmûn Kütahya'ya alâ-eyyi-hâlin ihzâr ve terâfu'-ı şer' ve ihkāk-ı hakk olunmak bâbında te'kîdi hâvî emr-i şerîfim sudûrunu müşârun ileyhânın kethüdâsı mîr-i mûmâ ileyh arz etmeğın mübâşir ma'rifetiyle mukaddemâ sâdır olan emr-i şerîfim mûcebince merkûmlar

Kütahya'ya ihzâr ve terâfu'-ı şer' ve ihkāk-ı hakk[a] dikkat ve ihtimâm olunmak bâbında.

Fî evâhir-i M (Muharrem) sene 1205.

S:174

[s.174/1]

Çavuşbaşı Ağaya ve Bozcaada Nâ'ibine hüküm ki,
Bundan akdem maktûlen fevt olan Niğde Alay Beyisi Seyyid Mustafa'nın zevcesi Meşe nâm hâtûn rikâb-ı hümayûnuma gelüp bu kendü hâlinde ırzıyla mukayyed olup hilâf-ı şer'-i ta'addî olunmak îcâb etmez iken Bor Mukâta'ası kâtibi olan el-Hâc Ali nâm kimesne kendü hâlinde olmadığından dâ'imen ehl-i ırzı tekdîr ve yed ü lisânından cümle ahâlî mutazarrır ve ihtilâl-i memleketi mûcib harekâta cesâret eylediği inhâ ve te'dîbini istid'â eylediği ecilden merkûm Hâcî Der-sa'âdetime vürûd etmekle ihtilâl-i memleketi mûcib harekâta ictisâr eylediği ba'de't-tahkîk ahz ve tomrukda habs itdirilmekle li-ecli't-te'dîb çavuş mübâşeretiyle Bozcaada'ya nefy ü iclâ olunmak fermânım olmağın imdi sen ki çavuşbaşı-i mûmâ ileyhsin, merkûm Hâcî Ali'yi Dîvân-ı hümayûnum çavuşlarından () çavuş zîde kadruhû mübâşeretiyle li-ecli't-te'dîb Bozcaada'ya nefy ü iclâ eylesin. Ve sen ki mevlânâ-yı mûmâ ileyhsin, vüsûlünde merkûmu Bozcaada'da menfiyyen meks ve ikâmet itdirüp bilâ-emr-i şerîf ıtlâk ve bir takrîb ile firârından ve vüsûl ve menfiyyen ikâmet itdirildiğini çavuş-ı mûmâ ileyh ile Der-alıyyeme tahrîr ve i'lâma müsâra'at eylemen bâbında.

Fî evâ'il-i S (Safer) sene 1205.

Ber-mûceb-i emr-i âlî menfiyyen meks ve ikâmet itdirildiğini nâtık Bozcaada Nâ'ibi'nin vârid olan i'lâmının mefhûmu bâ-fermân-ı âlî şerh virildi.

Fî 21 S (Safer) sene 1205.

İtlâkiçün emr yazılmışdır.

Fî evâhir-i Ra (Rebî'ü'l-evvel) sene 1205.

[s.174/2]

Ayaş Kādîsıyla zikr-i âtî kimesnelerin bulundukları mahallin kādîsına ve Sinob Kal'ası Dizdârına hüküm ki,

Ayaş Kasabası'nın ahâlî ve fukarâları kendü hâllerinde ırzlarıyla mukayyed olup hilâf-ı şer' kimesneye vaz' ve ta'addîleri olmayup bir vechle ta'addî olunmaları icâb etmez iken kazâ-i mezbûreden haklarında evâmîr-i alıyyem olan Ser-turnacıbaşı Ahmed ve karındaşı Mehemed ve Sinân-oğlu İsmâ'îl ve Halîl-oğlu Ahmed ve Urşa Hâfız Ömer ve sâ'ir hevâsına tâbî' kimesneler ile müttefikan mûcib-i ihtilâl olacak etvâre cesâret eyledikleri ve merkûmlar kendü kabâhatlerini setr için mukaddemâ Der-aliyyeme firâr eydiklerinden kazâ-i mezbûrede şehir kethüdâlığı dâ'ıyyesiyle ehl-i ırzın ba'zılarını hilâf-ı şer' ve bi-gayr-ı hakkın katl ve emvâl ve eşyâlarını nehb ü gâret ve bir seneden berü yüz kise akçeden mütecâviz hakk-ı fukarâyı ahz eylediği bundan akdem inhâ olundukda bâ-işâret-i Şeyhü'l-islâmî Sinob'a nefy ü iclâsı bâbında emr-i âlî sâdır olan sâbıkâ Ayaş Müftîsi Abdülhalîm nâm kimesnenin avenelerinden Uruşlu Süleymân Alemdâr ve Cevre Osmân (?) ve Deli Ali-oğlu Ammî (?) ve Evan-oğlu Hüseyin (?) ve Tokmak⁴⁷²-oğluYûsuf ve Kel Hâcî-oğlu Mehemed nâm kimesneler dahi öteden berü fukarâ-yı ra'ıyyeti tecrîm ve gasb-ı emvâl ve hetk-i ırz ve katl-i nüfûs misillü harekâta ictisâr eyledikleri mukaddemâ tahrîr ve inhâ ve ol bâbda inâyet istid'â ve merkûmlar bulundukları mahallde ahz ve ocakdan mübâşir ma'rifetiyle mahalline irsâl ve Beypazarı Serdârı mûmâ ileyh ile bi'l-ma'ıyye mahallinde husemâsıyla terâfu'-ı şer' ve ihkāk-ı hakk olundukdan sonra Kütahya Kal'ası'na kal'a-bend olunmak bâbında emr-i şerîfim sudûrunu sâbıkâ rikâb-ı hümâyûnum sekbânbaşısı i'lâm etmekle kâ'im-makâm-ı âlî-makâm tarafından ve ocakdan ta'yîn olunan mübâşir-i mûmâ ileyh ile merkûmûn mahalline irsâl ve mübâşirân-ı mûmâ ileyhimâ ile bi'r-refâka tarafeyn mahallinde huzûr-ı şer'e ihzâr ve özr ve himâyeden ârî vechle terâfu' ve ihkāk-ı hakk olundukdan sonra şakâveti zâhir olanlar Kütahya Kal'ası'na kal'a-bend ve keyfiyyet-i hakîkatî üzere sûret-i sicillâtıyla Der-aliyyeme i'lâma müsâra'at olunmak bâbında bin iki yüz dört senesi evâ'il-i Rebî'ü'l-evveli'nde sen ki Ayaş Kādîsı mevlânâ-yı mûmâ ileyhysin, sana ve Beypazarı Serdârı'na hitâben emr-i şerîfim sâdır olmuşidi. El-hâletü hâzihî

⁴⁷² Metinde Tutmak yazmasına rağmen 85/1de Tokmak yazdığı için bu şekilde yazımı tercih edilmiştir.

bu def'a tarafından Der-aliyyeme vârid olan i'lâmında ve ahâlînin arz-ı hâllerinde bundan akdem kazâ-i mezbûrede müftî olan Abdülhâlîm nâm kimesne kendüye mu'în avânelerinden Güdüllü Mustafa Bey ve Deli Mûsâ ve Alemdâr-oğlu Hüseyin ve Bölükbaşı-oğlu İsmâ'il ve Uruşlu Süleymân Alemdâr ve Deli İsâ-oğlu Ammî Beşe kimesneler mukaddemâ sâdır olan evâmir-i aliyyeme itâ'at etmediklerinden mâ'adâ merkûm Abdülhalîm bu def'a hakkında sâdır olan emr-i âlî vürûdunda firâr ve merkûmûn dahi el-yevm kendü hâllerinde olmayup mûkız-i fitne ve ihtilâl-i kasabaya bâ'is ve bâdî olduklarından başka umûr-ı mühimme-i müsta'celenin dahi ta'tiline sebep olduklarından ve ahâlî-i fukarânın mezbûrların şerr ü mazarratlarından hâlleri diğer-gûn evkât ve perâkende ve perîşân olmalarına bâ'is ve bâdî oldukları tekrâr ve ocakdan mübâşir ma'rifetiyle mezbûrun bulundukları mahallde ahz ve terâfu'-ı şer' ve ihkāk-ı hakk olunduktan sonra merkûmûn ıslâh-ı nefis oluncaya kadar Sinob Kal'ası'na kal'a-bend olunmak bâbında mücedded emr-i şerîfim recâ etmeleriyle ocakdan ta'yîn olunan mübâşir ma'rifetiyle mukaddemâ sâdır olan emr-i şerîfim mücebince merkûmlar bulundukları mahallde terâfu'-ı şer' ve ihkāk-ı hakk olunduktan sonra Sinob Kal'ası'na [kal'a-bend] ve keyfiyyet sûret-i sicillâtıyla Der-sa'âdetime i'lâm olunmak fermânım olmağın imdi sen ki mevlânâ-yı mûmâ ileyhysin, ma'rifetin ve ocakdan ta'yîn olunan mübâşir-i mûmâ ileyh ma'rifetiyle merkûmlar her kangınızın taht-ı hükûmeti kazâsında bulunurlar ise bulundukları mahallde her biriniz müstakillen meclis-i şer'e ihzâr ve terâfu'-ı şer' ve ba'de's-sübût ihkāk-ı hakk olunduktan sonra mezbûrları mübâşir-i mûmâ ileyhe terfîk Sinob Kal'ası'na irsâl ve tesyîre müsâra'at ve keyfiyyet sıhhat ve hakîkati üzre sûret-i sicillâtıyla Der-sa'âdetime arz ve i'lâma mübâderet eyleyesiz. Ve sen ki Sinob Kal'ası Dizdârı merkûmsun, vüsûllerinde merkûmları kal'a-i mezkûreye muhkem habs ve kal'a-bend eyleyüp bilâ-emr-i şerîf ıtlâk ve firârdan tehâşî ve mücânebet ve vüsûl ve kal'a-bend olunduklarında Der-aliyyeme tahrîr ve iş'âra mübâderet eylemen bâbında.

Fî evâ'il-i S (Safer) sene 1205.

İşbu emr-i âlî lede'l-vüsûl merkûmûn huzûr-ı şer'de ba'de'l-yevm umûr-ı kazâ ve umûr-ı mühimme-i müsta'cele ve gerek bâ-fermân-ı âlî tevâriüd iden hususâta vaz'-ı yed etmeyerek kendü hâlimizde her bir husûsa tâ'ib ve müstağfir olup ırzımız ile umûrumuza mukayyed ve bundan böyle harekât-ı nâ-hem-vâreye tasaddî etmeyüp ahâlî-i kazâ ile âsûde hâl birle dâ'ima hüsn-i zindegâne ve âkilâne hareket eyleyüp

bir ferdi rencîde ve remîde kaydında olmayacaklarını takrîr eylediklerini nâtık Ayaş Kādîsî'nın vârid olan i'lâmının mefhûmu bâ-fermân-ı âlî şerh virildi.

Fî 8 R (Rebî'ü'l-âhir) sene 1205.

S:175

[s.175/1]

Yenice-i Karasu Kazâsı Nâ'ibine ve kazâ-i mezbûre tâbi' Yük Karyesi'nde sâkin Hâcî Ali Paşo zîde kadruhûya ve Kavala Kal'ası Dizdârı () zîde hıfzuhûya hüküm ki,

Edirne Gümrüğü mülhakâtından Yenice-i Karasu Kazâsı'nda Yükler Karyesi'nde sâkin Karaca Köylü Hâcî Hüseyin dâ'imen gümrüğe müdâhale ve yedinde mevcûd ve ihtikâr eylediği zehâyiri dâhil-i gümrük etmediğinden mâ'adâ mugâyir-i rızâ nâ-hem-vâr kelimât teveffühüne tasaddî birle sâ'ir ashâb-ı duhâna dahi yedlerinizde mevcûd duhânlarınızı dâhil-i gümrük eylemeyin deyü tahrîk idüp duhânlar vakt ü zâmanıyla dâhil-i gümrük olmamasına bâ'is ve ihtilâl-i nizâm-ı gümrüğe bâdî olmağla ibreten li's-sâ'irîn merkûm el-Hâc Hüseyin Kavala Kal'ası'na kal'a-bend olunup ve mevcûd olan duhânları dâhil-i gümrük olduğu Karasu Yenicesi Gümrük Emîni tarafından inhâ olunmadıkça sebîli tahliye olunmamak bâbında sen ki Ali Paşu mûmâ ileyhysin, sanâ hitâben emr-i şerîfim sudûrunu İstanbul Gümrük Emîni dergâh-ı mu'allâm kapucubaşlarından iftihârü'l-emâcid ve'l-ekârim olan Osmân dâme mecduhû bâ-takrîr istid'â etmekle sen ki Ali Paşu mûmâ ileyhysin, vech-i meşrûh üzre ma'rifetin ve çavuş mübâşeretıyla Hâcî Hüseyin'i ahz ve ıslâh-ı nefis idinceyedek Kavala Kal'ası'na kal'a-bend olunmak fermânım olmağın imdi siz ki mevlânâ ve Ali Paşu mûmâ ileyhimâsız, ma'rifetiniz ve ta'yîn olunân çavuş-ı mûmâ ileyh mübâşeretıyla merkûm Hâcî Hüseyin'i ahz ve li-ecli't-te'dîb Kavala Kal'ası'na kal'a-bend ve kal'a-i mezkûreye irsâle mübâderet eylesin. Ve sen ki dizdâr-ı merkûmsun, vüsûlünde mezbûru kal'a-i merkûme vaz' ve kal'a-bend idüp bilâ-emr-i şerîf itlâk ve firârından hazer ve mücânebet ve vüsûl ve kal'a-bend olduğunu çavuş-ı merkûm ile Der-aliyyeme inhâya müsâra'at eylemeniz bâbında.

Fî evâhir-i M (Muharrem) sen 1205.

Ber-mûceb-i emr-i âlî merkûm vaz'-ı kal'a olduğunu nâtık Kavala Kal'ası Dizdârı'nın vârid olan arzının mefhûmu bâ-fermân-ı âlî şerh virildi.

Fî 12 Ra (Rebî'ü'l-evvel) sene 1205.

İtlâkiçün emr yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı B (Receb) sene 1205.

[s.175/2]

Limni Cezîresi Nâ'ibine hüküm ki,

Âişe nâm hâtûn gelüp zevci kâ'im-makâm-ı âlî-makâmım çukâdarlarından Mi'mârlı Mehmed nâm çukâdar bundan akdem Sinob'da inşâ olunan kalyonun isti'câline me'mûr oldukda mugâyir-i rızâ vaz' ve hareket eylediğine binâ'en li-ecli't-te'dîb çavuş mübâşeretiyle bâ-fermân-ı âlî cezîre-i mezbûreye nefy ü iclâ olup lâkin zevcesi mezbûre âdem üç nefer evlâdıyla ve sefil perîşânü'l-hâl olduğun bildirüp cürmü afv ve itlâk ve sebîli olunmak bâbında istid'â-yı merhamet mezbûr hilâf-ı rızâ hareketde bulunmamak şartıyla ve cürmün afv ve itlâkı bâbında.

Fî evâ'il-i S (Safer) sene 1205.

[s.175/3]

Bozcaada Cezîresi Nâ'ibine hüküm ki,

Sâbıkâ Rumili Kādî'askeri Vakâyi' Kâtibi el-Hâc İbrâhîm zîde fazlühû rikâb-ı hümâyûnuma takdîm olunan arz-ı hâlinde bundan akdem li-ecli't-te'dîb bâ-işâret-i Şeyhü'l-islâmî emr-i şerîfimle Bozcaada Cezîresi'ne nefy ü iclâ olup şâyeste-i merhamet ve sezâ-vâr-ı şefkat olduğun inhâ ve cürmü afv ve itlâkı bâbında inâyet istid'â ve afv ve itlâkı bâbında emr-i celîlü'l-kadrim sudûrunu bi'l-fi'l Şeyhü'l-islâm ve Müftî'l-enâm olan Hamîdî-zâde Mevlânâ Mustafa edâmallâhu te'âlâ fezâ'ilühû işâret etmeleriyle işâretleri mücebince afv ve itlâkı bâbında.

Fî evâ'il-i S (Safer) sene 1205.

[s.175/4]

Sinob Kādîsına hüküm ki,

Karacaviran Nâ'ib-i sâbık Ahmed yerlûden olup ihtilâl-i ahâlî-i memleketi mûcib harekâta tasaddî kazâ-i mezbûreden ihrâc olunacak asâkirin ahvâl-i nizâmına sebep ü illet olup bu husûs sâ'ire sirâyet ideceği âşikâr olduğu beyânıyla Anadolu'nun sol kol sürücisi olup dergâh-ı mu'allâm kapucu başlarından bostâncıbaşı-i esbâk Hüseyin

dâme mecduhûnun mukaddemâ vârid olan tahrîrâtına mebnî bâ-işâret-i Şeyhü'l-islâmî sâdır olan emr-i şerîfim mücebince Sinob'a nefy ü iclâ olunmuşidi. El-hâletü hâzihî nâ'ib-i merkûm Ahmed'in bu def'a rikâb-ı müstetâbıma takdîm eylediği bir kıt'a arz-ı hâlinde merkûm ıslâh-ı nefis idüp ahvâli diğer-gûn ve şâyeste-i merhamet olduğun inhâ [ve] cürmü afv ve ıtlâk ve sebîli tahliye olunmasını istid'â ve ber-vech-i meşrûh afv ve ıtlâkiçün emr-i şerîfim sudûrunu bi'l-fi'l Şeyhü'l-islâm ve Müftî'l-enâm olan Mevlânâ Hamîdî-zâde Mustafa edâmallâhu te'âlâ fezâ'ilühû işâret etmeleriyle işâretleri mücebince afv ve ıtlâk olunmak fermânım olmağın imdi sen ki mevlânâ-yı mûmâ ileyhsin, mevlânâ-yı müşârun ileyhin işâretleri mücebince merkûmun cürmü afv olduğu ma'lûmun oldukda merkûmu kayd-ı nefyden ıtlâk ve sebîli tahliye eylemen bâbında.

Fî evâsıt-ı S (Safer) sene 1205.⁴⁷³

[s.175/5]

Zıkr-i âtî keşîşin bulunduğu mahallin kâdîsına ve Hisarcık Kal'ası Dizdârına hüküm ki,

İstanbul ve tevâbi'i Rum Patriki Der-aliyyemde mukîm cemâ'at-i metropolidân mühürlü arz-ı hâl gönderüp Hersek ve tevâbi'i metropolidinin iltizâmına dâhil Prepol Kazâsı'na tâbi' Teselci (?) nâm manâstır keşîşlerinden Serakim (?) nâm keşîş kendü hâlinde olmayup vazîfesi olmayan umûra sülûk ve âyînlerine mugâyir nice harekâta tasaddî idüp vücûhla sezâ-var-ı te'dîb olduğu taraflarına ifâde olduğun bildirüp müfsid-i mesfûr kazâ-i mezbûr ve havâlîlerinde ve sâ'ir her ne mahallde bulunur ise yasakçı ma'rifetiyle ahz ve ibreten li'l-gayr ıslâh-ı nefis idinceyedek Hisarcık Kal'ası'na kal'a-bend olunup ıtlâkı husûsu memhûr arz-ı hâlleriyle istid'â olunmadıkça ıtlâkına müsâ'ade olunmamak bâbında emr-i şerîfim recâ etmeğın vech-i meşrûh üzre kal'a-bend olunmak bâbında.

Fî evâsıt-ı S (Safer) sene 1205.

⁴⁷³135/3 deki nefy hükmüne düşülen şerhte bu tarih fî evâ'il-i S (Safer) sene 1205 şeklindedir.

S:176**[s.176/1]**

Midillü Cezîresi Nâ'ibine ve Midillü Kal'ası muhâfazası'nda yeniçeri zâbiti olan ser-tu[r]nayî () zîde mecduhûya hüküm ki,

Yeniçerileri miyânelerinden yirmi beşinci bölüğün sâbıkâ mütevellîsi el-Hâc Ahmed nâm kimesne bundan akdem kendü hâliyle meşgûl olmayup miyâne-i mezbûre umûruna müdâhale eylediğinden li-ecli't-te'dîb ıslâh-ı nefis için cezîre-i mezbûreye nefy ü iclâ olunmuş olup ancak merkûmun bir müddet menfâda çekdiği bu'd ve meşâkk nefisini ıslâh eylediği inhâ ve fîmâ-ba'd kendü ırzıyla mukayyed olmak şartıyla afv ve itlâk ilticâ ve istid'â olunmağla merkûmun hâl-i âcizânesine merhameten ilticâ olunduğu üzre fîmâ-ba'd kendü hâliyle meşgûl olmak şartıyla cerâyim-i güzêştesi afv ve sebîli tahliye olunmak bâbında rikâb-ı hümâyûnumdan fermân-ı âlî-şânım sudûr olmağın işbu emr-i şerîfim ısdâr ve () ile irsâl olunmuştur. İmdi vüsûlünde vech-i meşrûh üzre merkûmun güzêştesi afv olunmağla cezîre-i mezbûreden itlâk ve sebîlini tahliye eyleyüp ber-mûceb-i emr-i âlî amel ve hareket eyleyesiz deyü rikâb-ı hümâyûnumda sekbânbaşı Ömer dâme mecduhû tarafından mühürlü mektûb virilmekle vech-i meşrûh üzre amel olunmak bâbında.

Fî evâ'il-i S (Safer) sene 1205.

[s.176/2]

Seddü'l-bahir Kal'ası Dizdârına hüküm ki,

Dergâh-ı mu'allâm tobcuları birinci bölüğün neferâtından Mehmed Ali nâm karakollukçu kendü hâlinde olmadığından nâşî ahâlî-i beldeden zümre-i ehl-i ırza şetûm-ı galîz ile tekdîr eylediğinden mâ'adâ zâbitân ocağı dahi kendüden dil-gîr olmağla zâbiti ma'rifetiyle her ne kadar tanbîh ve ıslâha sa'y olmuş ise dahi bir vechle mütenebbih olmayup te'dîbi muktezî olduğun inhâ ve li-ecli't-te'dîb ıslâh-ı nefis oluncayadeğın Seddü'l-bahir Kal'ası'na kal'a-bend olunmak bâbında emr-i şerîfim sudûrunu hâlâ rikâb-ı hümâyûnumdan tobcubaşı olan dergâh-ı mu'allâm kapucubaşlarından Mustafa Tâhir dâme mecduhû i'lâmıyla istid'â etmeğın i'lâmı mûcebince merkûm Mehmed Ali ıslâh-ı nefis edinceye değın Seddü'l-bahir Kal'ası'na kal'a-bend olunmak fermânım olmağın imdi sen ki dizdâr-ı merkûmsun, merkûm Karakollukçu Mehmed Ali zâbiti ma'rifetiyle vüsûlünde dizdârı olduğun

kal'a-i mezbûrede muhkem habs ve kal'a-bend eyleyüp bilâ-emr-i şerîf ıtlâk ve bir takrîb firârından mübâ'adet ve vüsûl ve kal'a-bend olunduğunu Der-aliyyeme tahrîr ve inhâya müsâra'at eylemen bâbında.

Fî evâ'il-i S (Safer) sene 1205.

İtlâkiçün emr yazılmışdır.

Fî evâ'il-i R (Rebî'ü'l-âhir) sene 1205.

[s.176/3]

Rumili Vâlisi Vezîrim () Paşa iclâluhû ve Siroz Kādîsına ve Kavala Kal'ası Dizdârı () zîde hıfzuhûya hüküm ki,

Siroz sükkânından İsmâ'il Bey kethüdâsı Şerîf demekle ma'rûf kimesne sâbıkâ Siroz Nâ'ibiyle bi'l-ittifâk ordu-yı hümayûnum için Siroz'dan matlûb olan peksimadın tabh ve tekmîl olmamasına sebep ü illet-i müstakille olduğu bundan akdem tashîh ve tahkîk olduğundan nâşî mezbûr azl olunup lâkin merkûm Şerîf'in dahi emsâlini terhib ve te'dîbi lâzımeden olmakdan nâşî çavuş mübâşeretiyle Kavala Kal'ası'na bendiçün bundan akdem sâdır olan emr-i şerîfim mübâşiri çavuş ile Siroz'a vüsûl ve merkûm Şerîfi kal'a-i mezbûre götürmek istedikde merkûm kudâtdan olmak mülâsebesiyle itâ'at-i emr-i âlî etmeyüp tenfiz-i emr-i âlî mümkün olmadığı inhâ olundukda merkûm Şerîf Mehemed'in ismi defter-i kudâtdan hakk ve mukaddemâ sâdır olan emr-i şerîfim mücebince alâ-eyyi-hâlin Kavala Kal'a[sına] irsâl ve kal'a-bend olunmak bâbında bâ-işâret-i Şeyhü'l-islâmî Kavala Kal'ası'na kal'a-bend olunmak bâbında sâdır olan emr-i şerîfim lede'l-vürûd mazmûn-ı münîfi ifâde ve tenfiz-i emr-i âlî irâde olundukda merkûm Şerîf Mehemed Kavala Kal'ası ahâlisinin kendüye adâvetleri olduğundan emîni olduğu yüz nefer asker ile sen ki vezîr-i müşârun ileyhsin, ma'iyetine me'mûr kılınması zemîninde iltimâs tahrîr ve iş'âr olunmuş fermân-âlîye adem-i itâ'at ile yüz münîre i'lâm irsâli arım şakâvetini izhâr etmekle müceddeden mübâşir ma'rifetiyle mezbûr alâ-eyyi-hâlin ahz ve mukaddemâ sâdır olan emr-i şerîfim müceblerince kal'a-i mezbûreye irsâl ve kal'a-bendi hâlâtının istihsâline kemâl ihtimâm ü dikkat ve hilâfından be-gâyet tehâşî ve mücânebet olunmak bâbında bin iki yüz dört senesi evâhir-i Zi'l-hiccesi'nde Siroz Kazâsı Nâ'ibine ve Kavala Kal'ası Dizdârına hitâben rikâb-ı müstetâbımda Dîvân-ı hümayûnum tarafından emr-i şerîfim sâdır olmuşıdi. El-hâletü hâzihî çukadârân-ı

kā'im-makāmdan me'mûriyyet ile Siroz'a gidüp avdet iden Mahmûd zîde kadruhûnun Der-aliyyeme getürdüğü i'lâmın hulâsa-i mefhûmunda ber-vech-i meşrûh mukaddemâ sâdır olan emr-i âlînin isti'câlini hâvî sâdır olan emr-i şerîfîm çukadâr-ı merkûm mübâşeretiyle lede'l-vüsûl merkûm Şerîf'i huzûr-ı şer'e ihzâr için âdem irsâlinde Rumili Vâlîsi ma'iiyyetiyle azîmet eyledi deyü ihbâr eylediklerin eğerçi Siroz Kādîsı mevlânâ-yı mûmâ ileyhın i'lâmında tahrîr olunup ancak çukadâr-ı merkûm hasta olduğuna mebnî âdemîsi Osmân nâm kimesnenin inhâsında emr-i şerîf mezkûr mübâşeretiyle kazâ-i mezbûr mahkemesine vüsûl ve merkûm Şerîf huzûr-ı şer'e gelmesiçün Siroz Kādîsı mevlânâ-yı mûmâ ileyh Siroz Şehr kethüdâsı Abdullâh Bey zîde kadruhû merkûm Şerîf'e âdem irsâlinde merkûm Abdullâh Bey ardası güne vürûd ideceklerini ifâde ve ertesi güne çukadâr-ı merkûm yine mahkemeye azîmetinde merkûm Şerîf Siroz'un dört sa'ât mesâfesinde vâkı' Komti Çiftliği (?) dimekle meşhûr çiftliğe azîmet ve çiftlik-i mezkûrede üç yüz mikdârı sekbân ile ikâmet olunmuşiken bu gice firâr etmiş i'lâmını i'tâ ideyim avdet ile deyü mevlânâ-yı mûmâ ileyh cevâb i'tâ birle tenfîz-i emr-i âlî mümkün olmadığın inhâ ve ol bâbda sana hitâben emr-i şerîfîm sudûru istid'â olunmağla sen ki vezîr müşârun ileyhsin, merkûm Şerîf her ne mahallde ise mübâşir ma'rifetiyle alâ-eyyi-hâlin ahz ve mukaddem sâdır olan emr-i şerîfîm [mûcebince] Kavala Kal'ası'na kal'a-bend olunmak fermânım olmağın imdi sen ki vezîr-i müşârun ileyhsin, ma'rifetin ve ta'yîn olunan [s.177] mübâşir-i mûmâ ileyh ma'rifetiyle merkûm Şerîf her ne mahallde ise bâ-taharrî buldurulup alâ-eyyi-hâlin ahz ve mukaddemâ sâdır olan emr-i şerîfîm mûcebince Kavala Kal'ası'na kal'a-bend olunmasına ihtimâm ü dikkat ve hilâf-ı emr ü rızâ hareketden mücânebet eylesin. Ve sen ki Kavala Kal'ası Dizdârı merkûmsun, merkûm Şerîf mübâşir-i mûmâ ileyh ile vüsûlünde merkûmu kal'a-i mezbûreye vaz' ve kal'a-bend eyleyüp bilâ-emr-i şerîf itlâk ve bir takrîb firârından ittikâ ve mücânebet ve vüsûl ve kal'a-bend olunduğunu mübâşir-i mûmâ ileyh ile Der-aliyyeme ifâde ve iş'ara müsâra'at eylemen bâbında.

Fî evâsıt-ı S (Safer) sene 1205.

Alâ-eyyi-hâlin merkûmu kal'a-i mezkûreye irsâl eylemesiçün Sirozlu İsmâ'îl Bey'e hitâben mü'ekkid emr yazılmışdır.

Fî evâhir-i R (Rebî'ü'l-âhir) sene 1205.

S:177

[s.177/1]

Dergâh-ı mu‘allâm kapucubaşlarından Bandırma Mübâya‘acısı el-Hâc Mehemmed Emîn Bey dâme mecduhûya ve Edincik Kazâsı Nâ‘ibine ve Bozcaada Cezîresi Nâ‘ibine ve Yeniçeri Zâbiti ve sâ‘ir zâbitân zîde kadruhüme hüküm ki,

Sen ki mübâya‘acı kapucubaşı-i mûmâ ileyhısın, bu def‘a tarafından Der-aliyyeme vârid olan tahrîrâtında Âsitâne-i sa‘âdetim lâzimesiçün iki yüz iki ve üç ve iki yüz dört senelerine mahsûben Bandırma İskeleyi'ne tenzîl olunmak üzre ma‘rifetinle Edincik Kazâsı'ndan müretteb ve matlûb olan mübâya‘a zahîresinin tahsîline tarafından ikdâm ve ihtimâm olup ancak Edincik sükkânından şehir kethüdâlığı ve bekçilik dâ‘iyyesinde olup mukaddem haklarında emr-i âlî sâdır olan Abdurrahmân-oğlu Halîl ve rûfekâsından Köle Yûsuf ve Yumrucak-oğlu Ahmed ve Helvacı Hasan nâm kimesnelere istinâden kazâ-i mezbûr ahâlîleri hâssa-i mübâya‘alarını edâda izhâr-ı sûret-ı muhâlefet eyledikleri ve bu vechle mübâya‘anın ta‘tîline bâdî oldukları beyânatıyla zâbitleri ma‘rifetleriyle nefy ü iclâlarıyla te‘dîbleri husûsu tahrîr ve iş‘âr olunmuş olmağla mübâya‘anın ta‘tîline sebep olanların te‘dîbleri lâzımeden ve igmâz olunduğu takdîrce sâ‘ire dahi sirâyet ile bi‘l-küllîye ta‘tîl olacağı zavâhir umûrdan eylediğini hâlâ rikâb-ı hümayûnumdan Baş Defterdârım Osmân dâme uluvvuhû bâ-takrîr inhâ etmekle bâlâda mezkûr Abdurrahmân-oğlu Halîl ve rûfekâsından Köle Yûsuf ve Yumrucak-oğlu Ahmed ve Helvacı Hasan nâm kimesneler zâbitleri ma‘rifetiyle ahz ve Bozcaada'ya nefy ü iclâ olunmaları fermânım olmağın imdi siz ki kapucubaşı mübâya‘acı ve mevâlânâ ve yeniçeri zâbitleri ve sâ‘ir mûmâ ileyhimsiz, nizâm-ı mübâya‘anın ihtilâllerden vikâyesi zımnında merkûmların nefyleri ve emsâlleri terhîb olunmak lâzımeden idüğü ma‘lûmunuz oldukda mezkûr Abdurrahmân-oğlu Halîl ve Köle Yûsuf ve Yumrucak-oğlu Ahmed ve Helvacı Hüseyin'i ma‘rifetiniz ve zâbitleri ma‘rifetleriyle ahz ve li-ecli't-te‘dîb ve Bozcaada'ya nefy ü iclâyâ mübâderet eyleyesiz. Ve sen ki Bozcaada Nâ‘ibi mevlânâ-yı mûmâ ileyhısın, merkûmlar vüsûllerinde cezîre-i mezbûrede menfiyyen ikâmet itdirüp bilâ-emr-i şerîf itlâk ve mahall-i âharaya hatve-i vâhide tecâvüzlerine irâ‘et-i ruhsatdan mücânebet ve vüsûl ve ikâmetlerini Der-aliyyeme tahrîr ve inhâya müsâra‘at eylemen bâbında.

Fî evâsıt-ı S (Safer) sene 1205.

Ba'zı şürût ile ıtlâklariçün emr yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı Ca (Cemâziye'l-evvel) sene 1205.

[s.177/2]

Malatya Kādîsına ve Keban Ma'deni Emînine hüküm ki,

Sen ki mevlânâ-yı mûmâ ileyh Hâfız el-Hâc Mustafa zîde fazlühûsun, rikâb-ı hümayûnuma mektûb gönderüp Malatya Kazâsı muzâfâtından Hekimhan Kasabası'nda müteveffâ Mehemed Paşa nâm sâhibü'l-hayrın binâ eylediği câmi'-i şerîfin imâm ve hatîb ve mü'ezzinleri ve kasaba-i mezbûrede vâkı' kal'anın dizdâr ve kethüdâ ve neferât ile vakf-ı mezbûr kurâsında sâkin re'âyâ ve berâyâ bi-ecma'him meclis-i şer'e varup an asl Malatya nevâhiyesinden Arguvan Nâhiyesine tâbi' Karaca nâm karye sâkinlerinden iki birkaç seneden berü vatan-ı aslîleri olan karye-i mezbûreyi terk ve yine kazâ-i mezbûre tâbi' Basak (?) nâm karyeye gelüp tavattun iden Velî Dede-oğlu Babu Dede ve Abdülvahhâb Dede dimekle ma'rûf kimesneler kendü hâllerinde olmadıklarından karye-i mezbûr ve civâr kurâ ahâlîlerin hilâf-ı şer'-i şerîf kendü akâyid-i bâtilâların birkaç ve sû'-i ef'âl ve mezâhib-i erba'adan hâric envâ' harekât-ı mülhidânelerine celb içün ihtilâl ve müslimîn beynlerine ilkâ-yı kıl u kâl ve fukarâyı tecrîme ictisâr ve sen ki ma'den emîni mûmâ ileyhsin, ma'rifetinle merkûmân karye-i mezbûreden ihrâc ve vatan-ı aslîleleri olan Karaca Karyesi'ne nefy ve iskânlarına mazarratları üzerlerinden men' ü def olunmak niyâzında oldukların inhâ ve sen ki mevlânâ-yı mûmâ ileyhsin, merkûmânın sû'-i hâllerine senin dahi ilmin muhît olmağın hükm-i hümayûnum virilmek recâsına ol bâbda vâkı' bi'l-iltimâs arz ve i'lâm eylediğin ecilden sen ki ma'den-i hümayûnum emîni mûmâ ileyhsin, ma'rifetinle ber-mantûk-ı i'lâm ve merkûmân Babu ve Abdülvahhâb'ın vatan-ı aslîleri olan Karaca Karyesi'ne irsâl ve iskânları fermânım olmağın imdi sen ki ma'den emîni mûmâ ileyhsin, ber-vech-i muharrer merkûmân Babu ve Abdülvahhâb'ın vatan-ı aslîleri olan Karaca Karyesi'ne irsâl ve iskânlarına mübâderet ve hilâfından gâyetü'l-gâye hazer ve mücânebet eylemen bâbında.

Fî evâsıt-ı S (Safer) sene 1205.

[s.177/3]

Rodos ve Lefkoşa Cezîreleri Nâ'iblerine hüküm ki,

Sen ki Rodos Cezîresi Nâ'ibi mevlânâ-yı mûmâ ileyh Seyyid Ahmed zîde ilmuhûsun, rikâb-ı hümayûnuma mektûb gönderüp Rodos Cizyedârı Osmân zîde kadruhû meclis-i şer'e varup cezîre-i mezbûre muzâfindan İncirli Adası mütemekkinlerinden Bankol (?) ve diğêr Bankol Erbaki (?) ve Yakomi (?) nâm kocabaşılık iddi'âsında olan zimmîler kendü hâllerinde olmayup biz unât-ı kadîm (?) tahsîl olunagelen cizye mâlını tashîle muhâlefet etmeleriyle sıyâneten li'l-mîrî mesfûrlar Cezîre-i Kıbrıs'a nefy ü iclâ olunmalarıçün emr-i şerîf sudûrunu recâsına i'lâm idivir deyü ilhâh etmeğın vâkı'-ı hâli hükm-i hümayûnum virilmek recâsına ve sen ki mevlânâ-yı mûmâ ileyh sin, bi'l-iltimâs arz ve hazîne-i âmiremde mahfûz cizye muhâsebesi defterlerine tastîr olundukda iki yüz beş senesine mahsûben sâlifü'z-zikr Rodos ve tevâbi'i cizyesinin cibâyeti merkûm Osmân'ın uhdesinde olunduğı ve ehl-i zimmînin bir ferdi hâric ve kağıdsız kalmayup ve bir neferi ketm ve ihfâ olmamak şartıyla vech-i şer'î üzre ala...? evrâkları virilüp cizyeleri mâlî cânib-i mîrîçün cem' ve tahsîl olunmak ve mâl-ı cizyenin tahsîli husûsunda kâdîlar ve voyvodalar ve kurâ zâbitleri ve sükkân-ı vilâyet bi'l-ittifak cizye-dâra i'ânet⁴⁷⁴ idüp muhâlefet üzre olanların muhkem-i haklarından gelinmek içün ism ve resmleriyle Der-alıyyeme arz ve i'lâm olunmak şürûtundan olmağla ber-mûceb-i şürût emsâline kıyâsen emr-i şerîfim virildiğı mastûr ve mukayyed olmağın mâl-ı cizyenin tashîlini ta'tîlinden sıyâneten i'lâm ve inhâ olunduğı üzre mesfûrların nefy ü iclâlariçün Dîvân-ı hümayûnumdan emr-i şerîfim tahrîri bâbında hâlâ rikâb-ı hümayûnumdan baş defterdârım olan Osmân dâme uluvvuhû i'lâm etmeğın i'lâmı mûcebince mesfûrların Kıbrıs Cezîresi'ne nefy ü iclâları fermânım olmağın Dîvân-ı hümayûnumdan işbu emr-i şerîfim ısdâr ve irsâl olmuştur. İmdi sen ki Rodos Cezîresi Nâ'ibi mevlânâ-yı mûmâ ileyh sin, mesfûrları Kıbrıs Cezîresi'ne nefy ü iclâya mübâderet eylesin. Ve sen ki Lefkoşa Nâ'ibi mevlânâ-yı mûmâ ileyh sin, vüsûllerinde mesfûrları cezîre-i mezbûrede menfiyyen ikâmet eyleyüp bilâ-emr-i şerîf ıtlâk ve firârlarından mübâ'adet ve vüsûllerini i'lâma mübâderet eylemen bâbında.

Fî evâsıt-ı S (Safer) sene 1205.⁴⁷⁵

⁴⁷⁴ Metinde i'âyet şeklinde yazılmıştır.

⁴⁷⁵ Metinde 1104 yazılmıştır.

S:178**[s.178/1]**

Gemlik ve Bozcaada Nâ'iblerine hüküm ki,

Dergâh-ı mu'allâm gediklülerinden hâlâ Mudanya Mübâya'acısı olan Ebûbekir zîde mecdühûnun rikâb-ı hümayûnuma takdîm eylediği tahrîrâtından birkaç senelik hulâsa-i mefhûmunda me'mûr-ı mübâya'ası olduğu zehâyirin hâlâ Gemlik Şehr kethüdâsı Ahmed nâm kimesne ta'tîline bâ'is ve bu def'a şeref-yâfte-i sudûr olan isti'câl-i emr-i şerîfimin dahi tenfîz ve icrâsında ağrâz ve tesâmuh eylediğin gediklü-i mûmâ ileyh inhâ etmekden nâşî merkûmun bu vechle hareketi te'dîbini îcâb etmekle sâ'ire mûcib-i ibret olmak için Bozcaada'ya nefy ü iclâsı fermânım olmağın imdi sen ki Gemlik Kazâsı Nâ'ibi mevlânâ-yı mûmâ ileyhsin, merkûm Şehr kethüdâsı Ahmed'in sâ'ir[e] mûcib-i ibret olmak için Bozcaada'ya nefy ü iclâsına mübâderet eylesin. Ve sen ki Bozcaada Nâ'ib-i mevlânâ-yı mûmâ ileyhsin, merkûm Ahmed'i vüsûlünde cezîre-i merkûmede menfiyyen meks ve ikâmet itdirüp hâric mahalle bir hatve hareketine irâ'et-i ruhsatdan ve bilâ-emr-i şerîf ıtlâk ve bir takrîbiyle firâr ve gaybından gâyetü'l-gâye tehâşî [ve] hazer ve mücânebet ve cezîre-i mezbûre vüsûl ve menfiyyen meks ve ikâmet itdirildiğini nâtık Der-aliyyeme inhâya müsâra'at eylemen bâbında fermân-ı âlî-şân yazılmıştır.

Fî evâsıt-ı S (Safer) sene 1205.

[s.178/2]

İnöz Kal'ası Dizdârı () zîde hıfzuhûya hüküm ki,

Rodoscuk Kazâsı'na tâbi' Günrezni (?) nâm karye sâkinlerinden Sabancı-oğlu Halîl nâm kimesne anbarında mevcûd hintanın beher keylini dörder guruşa bey' ve fî'ât-ı maktû'atın nizâmına halel⁴⁷⁶ ve ibâdullâhın mûcib-i müzâyakası olur ihtikâr mel'anetine cür'et eylediğine binâ'en merkûm li-ecli't-te'dîb bâ-fermân-ı âlî İnöz Kal'ası'na kal'a-bend olmuş idi. El-hâletü hâzihî merkûm ıslâh-ı nefis ve ıyâl u evlâdî zelîl ve ser-gerdân ve şâyeste-i merhamet olduğu Ruscuk Kazâsı Nâ'ibi Mevlânâ Müftî-zâde Ömer zîde ilmuhû bir kıt'a ilâmıyla inhâ ve afv ve ıtlâkı bâbında emr-i şerîfim sudûru bâbında vâkı' hâli bi'l-iltimâs arz eylediği ecilden merkûmun fîmâ-

⁴⁷⁶ Metinde celb şeklinde yazılmıştır.

ba'd hilâf-ı rızâ hareket etmemek şartıyla ber-vech-i meşrûh afv ve ıtlâk olmak bâbında.

Fî evâhir-i S (Safer) sene 1205.

[s.178/3]

Bozcaada Nâ'ibine hüküm ki,

Sâbıkâ dergâh-ı mu'allâm yeniçerileri ocağı bazer-gânı olan Sarrâf Celbun nâm yahûdînin ıyâl u evlâdının bu def'a rikâb-ı hümayûnuma takdîm eyledikleri arz-ı hâlinde yahûdî-i mesfûr cezîre-i mezbûrede sâhib-i firâş⁴⁷⁷ ve ıyâl u evlâdı bu tarafda umûrlarını idâreden âciz olmalarıyla yahûdî-i mesfûrun cürmü afv ve ıtlâk olunmak bâbında istid'â-yı inâyet ve husûs-ı mezbûr hâlâ sekbânbaşı olan Ömer dâme mecduhûdan istilâm olundukda yahûdî-i mesfûr Celbun bundan akdem sarrâflığıyla iştigâle kanâ'at etmeyüp mücerred cerr ü nef içün bir takrîb ocağa bazergân olup ez kadîm ocaklu ile mu'ârefe ve ihtilâtı olmadığından kâffe-i ocakluya tavr-ı rağbe yakışmayacak bida' vaz' ve nâ-hem-vâre hareket eylediğine binâ'en yahûdî-i mersûme Celbun bundan akdemce li-eclî't-te'dîb eğerçi cezîre-i mezkûreye nefy ü iclâ olunmuşidi. Ancak ıyâl u evlâdı mersûmlar babaları mersûmun alîl ve ihtiyâr ve merhamete sezâ-vâr olduğunu beyân iderek fîmâ-ba'd babaları mersûmun ocak bazer-gânlığına tâlib olmadığına ve el-yevm bazer-gân olan mersûmun umûruna müdâhale etmeyeceğine ve ocak tarafına uğramayacağına ta'ahhüd ve bundan sonra işbu ta'ahhüdlerinin hilâf-ı ocak bazer-ganlığını talep ile ihtilâl-i ocağa mûcib bir hareketleri zuhûr ider ise sâ'ire ibreten ve ocağ-ı âmireyi ihtilâlden sıyânete mersûm Celbun ve ıyâl u evlâdı mesfûrun nefy ve te'dîb olunmak şürûtuyla afv ve ıtlâkı bâbında emr-i şerîfim sudurunu sekbânbaşı-i mûmâ ileyh i'lâm etmeğin şeref-yâfte-i sudûr olan hatt-ı hümayûn-ı şevket-makrûn ve i'lâmı mûcebince mesfûrun ıtlâkı fermânım olmağın, imdi sen ki Bozcaada Nâ'ibi mevlânâ-yı mûmâ ileyh sin, şeref-yâfte-i sudûr olan hatt-ı hümayûn-ı şevket-makrûnum mûcebince şerâ'it-i mezkûr ile mersûmun cürmü afv ve cezîre-i mezbûrede ıtlâkına müsâ'ade-i aliyyem erzânî kılındığı ma'lûmun oldukda ber-vech-i meşrûh mersûm Celbun'ı cezîre-i mezbûreden ıtlâk ve sebîlin tahliyeye mübâderet eylemen bâbında.

Fî evâsıt-ı S (Safer) sene 1205.

⁴⁷⁷ Metinde sâhib-i ferâşet yazmaktadır.

[s.178/4]

Misivri Kazâsı Nâ'ibiyle ve Bozcaada Nâ'ibine hüküm ki,

Misivri Kazâsı'ndan Der-aliyyemde sâkin ibâdullâhın vaz'-ı müzâyakalarıçün re'âyânın iskeleye tertîb eyledikleri hatabdan kazâ-i mezbûrede sâkin Süleymân Haseki kemâl-i tama'ından nâşî âhara bey' iddirmeyüp hilâf-ı emr ü rızâ beher arabasını on üçer paraya yedlerinde ahz ve hezâr minnet ile yirmi beş paraya ahz ile on ikişer paraya ahzkâr idüp fukarâya zulm ve ta'addî ve ibâdullâhın iştirâ idecekleri hatabın semeni terakkî ve izdiyâdını mûcib derkenâra eşrâr eylediği mevâlî-i fihâmdan hâlâ Der-aliyyemde hubûbât nâzırı olan () zîdet fezâ'ilühûnun hatab iştirâsiçün ol tarafda olan âdemîsi tarafına sahîhî derkenâr olunduğu bâ-takrîr inhâ etmekle Der-aliyyemde mukîm ibâdullâhın hatab husûs[un]da müzâyaka ve ıztırâbları ne derecelerde idüğü ma'lûm iken merkûm Süleymân Haseki'nin bu makûle hilâf-ı rızâ hareket ictisârıyla hatab husûsunun ihtilâfına bâdî olması te'dîbi îcâb etmekle ta'yîn olunan haseki mübâşeretiyile [s.179] merkûm Süleymân Haseki'nin li-ecli't-te'dîb Bozcaada'ya nefy ü iclâsı fermânım olmağın imdi sen ki Misivri Nâ'ibi mevlânâ-yı mûmâ ileyhsin, merkûm Süleymân Haseki'nin bu misillü hilâf-ı rızâ harekete ictisâr ile hatab husûsunun ihtilâfına bâdî olmasını te'dîbi icrâsıyla emsâlleri terhîb olmasını muktezâ idüğü ma'lûmun oldukda Der-aliyyemden ta'yîn olunan hâssa hasekilerinden () haseki zîde kadruhû mübâşiretiyle merkûm Süleymân Hasekiyi ahz ve li-ecli't-te'dîb Bozcaada'ya nefy ü iclâyâ müsâra'at eylesin. Ve sen ki Bozcaada Nâ'ibi mevlânâ-yı mûmâ ileyhsin, merkûm Süleymân Haseki'yi vüsûlünde ada-i mezbûrda menfîyyen meks ve ikâmet itdirüp bilâ-emr-i şerîf itlâk ve mahall-i âhara hatve-i vâhîde tecâvüzüne irâ'et-i ruhsatdan mücânebet ve meks ve ikâmet itdirildiğini mübâşir-i merkûm ile Der-aliyyeme inhâya mübâderet eylemen bâbında.

Fî evâsıt-ı S (Safer) sene 1205.

Hubûbât Nâzırı takrîriyle ıtlâkiçün emr-i âlî yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı R (Rebî'ü'l-âhir) sene 1205.

S:179

[s.179/1]

Mora Vâlisine ve Gördüs Kazâsı Nâ'ibine ve zâbitâna ve Anabolu Kal'ası Dizdârına hüküm ki,

Gördüs Kazâsı'nda vâkı' Hayfal Mukâta'ası mültezimi es-Seyyid İbrâhîm mukâta'a-i mezbûrenin hâsıl olan a'şârından altı bin keyl hintayı Der-aliyyeme îsâl için Venedik kapudanlarından Dilnar Dö Devanso (?) nâm kapudanın râkib olduğu sefinesini bundan akdem isticâr ve ol mikdâr zahîrenin sefine-i mezbûreye tahmîlen Der-aliyyeme irsâle ihtimâm olunmak bâbında sâdır olan emr-i şerîfim ile sefine-i mezkûre lede'l-vürûd sâbıkü'z-zikr hintayı sefine-i mezkûreye vaz' ve tahmîl murâd olundukda, Gördüs Serdârı Mehemmed nâm kimesne mugâyir-i emr ü rızâ beher keyline beşer para yed-i iddet (?) ve birer akçe gümrük mutâlebesiyle ta'cîz ve yedlerinden deyn temessükü ahzıyla tüccâr makûlesine zulm ve ta'addîye mücâseret eylediği bu def'a mültezim-i mûmâ ileyh tarafından tahrîr ve inhâ ve merkûmun ahz eylediği temessük-i mezbûr istirdâd ve ol vechle mezâlim ve ta'addîyatı men' ü def' olunmak için emr-i şerîfim sudûrunu mevâlî-i fihâmdan hâlâ Der-aliyyemde hâlâ hubûbât nâzırı () olan zîdet fezâ'ilühû bâ-takrîr istid'â etmekle sen ki Mora Vâlisi vezîr-i müşârun ileyhsin, ber-vech-i meşrûh Gördüs Serdârı merkûm Mehemmed'in hilâf-ı rızâ aldığı temessükü redd ve bu misüllü hıyânetine ictisar ile zahîre husûsunda halel verdiği ecilden Anabolu Kal'ası'na kal'a-bend olunmak fermânım olmağın imdi siz ki vezîr-i müşârun ileyh ve mevlânâ-yı mûmâ ileyhimâsız, Gördes Serdârı merkûm Mehemmed'in hilâf-ı rızâ aldığı temessükü bundan ahz ve mültezim-i mûmâ ileyhe redd misillü mugâyir-i rızâ evâmîr-i aliyyeme hıyânetine ictisârı sebebiyle zehâyir husûsunda celb virdiği ecilden kendüyi te'dîb ve sâ'irlerini terhîb zımnında ma'rifetiniz ve zâbiti ma'rifetiyle ahz ve Anabolu Kal'ası'na irsâl ve tesyîre müsâra'at eyleyesiz. Ve sen ki Anabolu Kal'ası Dizdârı merkûmsun, serdârı merkûmu vüsûlünde kal'a-i mezbûreye muhkem habs ve kal'a-bend eyleyüp bilâ-emr-i şerîf itlâk ve firârından tehâşî ve mücânebet ve vüsûl ve kal'a-bend olunduğunu Der-aliyyeme tahrîr ve iş'âra mübâderet eylemen bâbında.

Fî evâsıt-ı S (Safer) sene 1205.

İtlâkiçün emr yazılmışdır.

Fî evâ'il-i Ca (Cemâziye'l-evvel) sene 1205.

[s.179/2]

Gemlik Nâ'ibiyle zikr-i âtî zimmînin bulunduğu mahallin kâdîsına hüküm ki, İstanbul ve tevâbi'i Rum Patriki Der-aliyyemde mukîm cemâ'at-i metropolidân mühürlü arz-ı hâl gönderüp Gemlik Kazâsı'na tâbi' Kurşunlu nâm karye mütemekkinlerinden Harsaki (?) nâm zimmî kendü hâlinde olmayup vazîfesi olamayan umûra sülûk ve âyînlerine mugâyir harekete cesâret idüp vücûhla sezâ-vâr-ı te'dîb olduğu taraflarına ihbâr olunduğun bildirüp müfsid-i mesfûr kazâ-i mezbûr ve kurâlarında ve sâ'ir her ne mahalde bulunur ise ibreten li'l-gayr Tersâne-i âmiremde vaz'-ı kürek olunmak için Der-aliyyeme ihzâr olunmak bâbında emr-i şerîfim recâ etmeleriyle vech-i meşrûh üzre vaz'-ı kürek olunmak için ihzâr olunmak bâbında.

Fî evâhir-i S (Safer) sene 1205.

[s.179/3]

İznik Kazâsı Nâ'ibine hüküm ki, Bursa müderrislerinden Uryânî-zâde Mustafa hîle ve tezvîr ile ma'rûf nice ef'âl-i kabîhayı irtikâb ile mevsûf ...? an asl mâdde zımnında meclis-i şer'e sudûru lâyük olmayan kelimât-ı nâ-ber-câye ictisâr ve şer'at-ı mutahharayı tahkîr gûne hâlâta ibtidâr ve kendü pend olundukda kat'â rağbet etmeyüp ef'âl-i şenî'asında ısrâr ve şân-ı ulemâya mûris-i şe'n olmayacak fazâhata ictisâr eylediğinden bahisle ıslâh-ı nefis için nefy ü iclâsı bâbında emr-i şerîfim sudûrunu Bursa Kâdîsı mukaddemâ i'lâmıyla lede'l-istid'â mezbûrun ismi defter-i müderrisînden bâ-işâret-i Şeyhü'l-islâmî ba'de'l-hakk bâ-fermân-ı âlî İznik'e nefy ü iclâ olunmuşıdi. El-hâletü hâzihî Bursa'da sâkin ma'lûmu'l-esâmî müderrisînin Der-aliyyeme takdîm eyledikleri memhûr arz-ı hâllerinde mezbûr Mustafa fîmâ-ba'd hilâf-ı rızâ hareketde bulunmayacağını i'tirâf ve ta'ahhüd eylediğin ıyâl u evlâdı ihbârıyla âşikâr olmağın ıyâl u evlâdlarına merhameten merkûm Mustafa'nın cürmü afv ve kayd-ı nefyden ıtlâk olunmasını istid'â ve vech-i meşrûh üzre afv ve ıtlâkından emr-i şerîfim sudûrunu bi'l-fi'l Şeyhü'l-islâm ve Müftî'l-enâm olan Hamîdî-zâde Mevlânâ Mustafa edâmallâhu te'âlâ fezâ'ilühû işâret etmeleriyle işâretleri mûcebince afv ve ıtlâkı fermânım olmağın imdi sen ki mevlânâ-yı mûmâ ileyhsin, mevlânâ-yı müşârun

ileyhin işâretleri mûcebince merkûmun cürmü afv olunduğu ma'lûmun oldukça kayd-ı nefyden ıtlâk ve sebîli tahliyeye mübâderet eylemen bâbında.

Fî evâhir-i S (Safer) sene 1205.

S:180

[s.180/1]

Midye Nâhiyesi Nâ'ibine ve Dimetoka Kal'ası dizdârına hüküm ki,
Nâhiye-i mezbûre tâbi' Somakocak nâm karye ahâlîleri gelüp bunlar kendü hâllerinde ırzlarıyla mukayyed olup hilâf-ı şer'-i şerîf kimesne vaz' ve hareketleri yoğiken Midye mütemekkinlerinden Terzi-oğlu Todorani nâm zimmî kendü hâlinde olmayup ba'zı mütegalibe ile yek-dil ve yek-cihet olarak dâ'imâ bunları tekdîr ve bi-gayr-ı hakkın gamz ve iki yüz elli aded koyunlarını ahz ve kabz ve bunun emsâli zulm ve ta'addîsinin nihâyeti olmayup perâkende ve perîşân olmalarıyla bâ'is ve bâdî olduğun inhâ ve mesfûr Todorani obabaşı ma'rifetiyle ahz ve Dimetoka Kal'ası'na kal'a-bend olunmak bâbında emr-i şerîfim sudûrunu istid'â etmeğin mesfûr Todorani zimmî obabaşı ma'rifetiyle ahz ve Dimetoka Kal'ası'na irsâl ve kal'a-bend olunmak bâbında.

Fî evâhir-i S (Safer) sene 1205.

İtlâkiçün emr yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı Ca (Cemâziye'l-evvel) sene 1205.

[s.180/2]

Çavuşbaşı Ağaya ve Lefkoşa Nâ'ibine hüküm ki,
Sâbık Peksimadcıbaşı Seyyid Mehemed Emîn'in sût'-i hâline mebnî Kıbrıs'a nefy ü iclâsı husûsuna irâde-i aliyyem ta'alluk etmekle imdi sen ki çavuşbaşı-i mûmâ ileyhsin, peksimadcıbaşı-i sâbık merkûm Seyyid Mehemed Emîni ahz ve Dîvân-ı hümâyûnum çavuşlarından ta'yîn olunan () çavuş zîde kadruhû ile Lefkoşa'ya nefy ü iclâya müsâra'at eyleyesin. Ve sen ki mevlânâ-yı mûmâ ileyhsin, mezbûr Seyyid Mehemed Emîni çavuş-ı merkûm ile vüsûlünde Lefkoşa'da menfiyyen meks ve ikâmet ve tevkîf eyleyüp bilâ-emr-i şerîf ıtlâk ve mahall-i âhara hatve-i vâhîde harekete irâ'et-i ruhsatdan tehâşî ve ittikâ-i tâm ve vüsûl ve ikâmetini çavuş-ı mûmâ ileyh ile Der-sa'âdetime tahrîr ve i'lâm eylemen bâbında.

Fî evâhir-i S (Safer) sene 1205.

Merkûm Mehemed Emîn Lefkoşa'ya vüsûl ve ber-mantûk-ı emr-i âlî menfiyyen meks ve ikâmet itdirildiğini nâtik mübâşiri çavuş-ı bîhîne mukaddemce i'lâm ve i'tâ olunmuş olup ancak cevâbda havâyâ müterâkkiben idâm üzre olduğu istimâ olunmağın tekrâr Lefkoşa Nâ'ibi'nin vârid olan i'lâmının mefhûmu bâ-fermân-ı âlî şerh virildi.

Fî 26 C (Cemâziye'l-âhir) sene 1205.

Ber-vech-i muharrer nüsha-i evvel olarak Lefkoşa Nâ'ibi'nin vârid olan i'lâmının mefhûmu bâ-fermân-ı âlî şerh virildi.

Fî 16 Ş (Şa'bân) sene 1205.

İtlâkiçün emr-i âlî yazılmışdır.

Fî evâhir-i Ş (Şa'bân) sene 1205.

[s.180/3] Terkîn

Cezîre-i Mora'da vâkı' Balyabadra Nâ'ibine ve zikr-i âtî zimmîlerin bulundukları mâhallin kâdîsıyla Limni Cezîresi Nâ'ibine ve Magosa Kal'ası Dizdârına hüküm ki, Sen ki Balyabadra Nâ'ibi mevlânâ-yı mûmâ ileysin, bu def'a Der-aliyyeme takdîm eylediğin i'lâmında ve Balyabadra Voyvodası zîde mecduhûnun tahrîrâtı hulâsa-i mefhûmunda Hüdâvendigâr-ı sâbık cennet-mekân firdevs-âşiyân merhûm ve mağfûrunleh Sultân Abdülhamîd Hân tâbe serâhûnun imâret-i âmire ve hayrât-ı celîle-i sâ'ire evkâfı mukâta'âtından Cezîre-i Mora'da vâkı' Balyabadra Mukâta'ası re'âyâlarından ba'zı müfsidin mukaddemâ Âsitâneye gelüp icrâ-yı garaz zımnında Badra sâkinlerinden ba'zı kesâna ifk ü iftirâ birle ihtilâl-i mukâta'adan hâlî olmayup mersûmlar vilâyetlerine avdet ve kendü hâlleriyle mukayyed olmak içün tenbîh olundukda ba'zıları avdet ve içlerinden Harumendaki (?) ve Aranderya (?) ve Raferi (?) nâm müfsidler ihtilâl-i mukâta'a ve garaz-ı fâsidelerini icrâ zımnında bu tarafda müddet-i vâfire ihtifâ idüp ba'dehû buldurulup girü i'âdeleri her ne kadar tenbîh olunur ise yine mütenebbîh olmayup ve kâffe-i re'âyânın râhatları meslûb ve her bâr havf üzre oldukları bundan akdem tevârüd iden müte'addid arz ve mahzar ve i'lâmdan müstebân olmağla mersûmân li-ecli't-te'dib Magosa Kal'ası'na kal'a-bend olunmak içün emr-i şerîfim sudûrunu bâ-takrîr lede'l-istid'â mesfûrân Harumendaki ve Raferi zimmîler çavuş mübâşeretiyle ahz ve Magosa Kal'ası'na kal'a-bend olunmaları bâbında bin iki yüz dört senesi evâ'il-i Şevvâlde rikâb-ı hümayûnum

çavuşbaşısına ve sen ki Magosa Kal'ası Dizdârı mûmâ ileyhsin, sana hitâben sâdır olan emr-i şerîfim mücebince Dîvân-ı hümâyûnum çavuşu mübâşeretiyle lede'l-irsâl Sakız'a vüsûllerinde mesfûrân bir takrîb fırâr ve Balyabadra Kazâsı civârında Vesence Nâhiyesi (?) Kocabaşısı Sutraki nâm zimmînin yanına gelüp kocabaşı-i mesfûr ma'rifetiyle nâhiye-i mezbûre tâbi' kurâdan birer karyeye iskân ve mugâyir-i emr ve rızâ envâ' mel'anete ibtidâr eylediklerinden başka kocabaşı-i mersûm Sutraki Balyabadra'da olan ba'zı akrabâsını tahrîk ve beyne'l-ahâlî îkâ'-ı fitne ve fesâda ictirâ ve ba'd-ez-în mesfûrlar Balyabadra'da oldukça perişânü'l-hâlîye bâdî olacaklarını inhâ ve mesfûr ve Vesence Kocabaşısı Limni'ye ve mesfûrân dahi bulundukları mahallde ahz ve mukaddemâ sâdır olan emr-i şerîfim mücebince Magosa Kal'ası'na kal'a-bend olunmaları bâbında müceddeden emr-i şerîfim sudûrunu istid'â ve rikâb-ı müstetâbımda Dîvân-ı hümâyûnumda mahfûz kuyûd-ı ahkâma mürâca'at olundukda vech-i meşrûh üzre mesfûrân Harumetraki ve Zaferi zimmîlerin Magosa Kal'ası'na kal'a-bend olunmalarıçün târîh-i mezbûrda emr-i şerîfim virildiği mastûr ve mukayyed olunmağın ta'yîn olunan çavuş mübâşeretiyle mesfûr Vesence Kocabaşısı Sutraki nâm zimmî Limni Cezîresi'ne nefy ü iclâ ve mesfûrân Harumendaki ve Raferi nâm zimmîler dahi mukaddemâ sâdır olan fermân-ı âlî-şânım mücebince bulundukları mahallde ahz ve mahall-i menfâları olan Magosa'ya ba's ve isrâ olunmak fermânım olmağın imdi sen ki Balyabadra Kazâsı Nâ'ibi mevlânâ-yı mûmâ ileyhsin, mesfûr Vesence Kocabaşısı Sutraki zimmîyi ahz ve çavuş-ı mûmâ ileyh mübâşiretiyle Limni'ye nefy ü iclâyâ mübâderet ve sen ki Limni Cezîresi Nâ'ibi mevlânâ-yı mûmâ ileyhsin, vüsûlünde mesfûru cezîre-i mezbûrede menfiyyen meks ve ikâmet itdirüp bilâ-emr-i şerîf itlâk ve bir takrîbiyle firârdan mübâ'adet ve vüsûlünü Der-aliyyeme inhâyâ mübâderet eylesin. Ve sen ki mesfûrân Harumendaki ve Raferi zimmîlerin bulundukları mahallin kâdîsı mevlânâ-yı mûmâ ileyhsin, mesfûrânı, bulundukları mahallde ahz ve çavuş-ı mûmâ ileyh mübâşeretiyle mukaddemâ sâdır olan emr-i şerîfim mücebince Magosa Kal'ası'na irsâle müsâra'at eylesin. Ve sen ki Magosa Kal'ası Dizdârı mûmâ ileyhsin, mesfûrân vüsûllerinde dizdârı olduğun kal'a-i merkûma muhkem habs ve kal'a-bend eyleyüp bilâ-emr-i şerîf itlâk ve bir takrîb ile firârlarından mucânebet ve vüsûl ve kal'a-bend olunduklarını nâtık i'lâmıyla çavuş-ı mûmâ ileyhi Der-aliyyeme mu'âvedet itdirmeğe mübâderet eylemen bâbında.

Fî evâhir-i S (Safer) sene 1205.

İşbu emr-i âlî lede'l-vüsûl cümle i'lân olundukda mesfûrân Raferi⁴⁷⁸ ve Harumendaki⁴⁷⁹ ve Sutraki ...? vesvesesine mebnî eyyâm-ı vâfireden berü firâr ve ne mahallde ikâmet ve karâr eyledikleri ma'lûmları olmadığını kazâ-i mezbûr Vesence ahâlîleri ihbâr eylediklerini nâtık Balyabadra Nâ'ibinin vârid olan i'lâmının mefhûmu bâ-fermân-ı âlî şerh virildi.

Fî 5 B (Receb) sene 1205.

Darb-hâne Emîni sa'adetli Yûsuf Ağa'nın i'lâmı mûcebince işbu kayd terkîn ve ıtlâklariçün emr yazılmışdır.

Fî 2 Ş (Şa'bân) sene 1205.

S:181

[s.181/1]

Dergâh-ı mu'allâm kapucubaşlarından Kıbrıs Muhâssılı el-Hâc Osmân dâme mecduhûya ve Lefkoşa Nâ'ibiyle Para ma'a Kofla ve Karasu Kazâları Nâ'ibleri zîde ilmuhûme ve Magosa Kal'ası Dizdârına hüküm ki,

Kıbrıs Cezîresi kazâlarından Para ma'a Kofla ve Karasu Kazâları sükkânından mîralay-ı sâbık Hüseyin ve Çalık Ömer ve Hazîne-dâr Ahmed ve Ahmed Re'îs ve Vâlî Abdülcelîl ve Hâcî Velî ve Kâfir İmâm demekle meşhûr müfsid nâşî kendü hâlinde olmayup ihtilâl-i umur-ı vilâyete bâdî umûr-ı mühimmenin ta'tiline mü'eddî oldukları vârid olan i'lâm ve tahrîrâtdan müstebân olmağla ta'yîn olunan mübâşir ma'rifetiyle merkûmlar bulundukları mahallde ahz ve Magosa Kal'ası'na kal'a-bend olunmaları fermânım olmağın imdi siz ki mevlânâ ve muhâssılı mûmâ ileyhimâsîz⁴⁸⁰, ber-vech-i muharrer ma'rifetiniz ve ta'yîn olunan mübâşir-i mûmâ ileyh ma'rifetiyle merkûm Hüseyin ve aveneleri olan Çalık Ömer ve Hazîne-dâr Ahmed ve Ahmed Re'îs ve Vâlî Abdülcelîl ve Hâcî Velî ve Kâfir İmâm nâm mefsedet pîşelerin bulundukları mahallde ahz ve mübâşir-i mûmâ ileyh ma'rifetiyle Magosa Kal'ası'na irsâl ve kal'a-bend olunmaları husûsa ihtimâm ü dikkat eyleyesiz. Ve sen ki dizdâr-ı

⁴⁷⁸ İsim burada Zafiri diye yazılmış fakat hüküm içerisinde Raferi şeklinde geçtiği için bu şekilde değiştirilmiştir.

⁴⁷⁹ İsim burada Harsendaki diye yazılmış fakat hüküm içerisinde Harumendaki şeklinde geçtiği için bu şekilde değiştirilmiştir.

⁴⁸⁰ Metinde mûmâ ileyhimsiz şeklinde yazılmıştır.

merkûmsun, merkûmlar mübâşir-i mûmâ ileyh ile vüsûllerinde kal'a-i merkûmeye vaz' ve kal'a-bend eyleyüp bilâ-emr-i şerîf ıtlâk ve firârlarından hazer ve mücânebet vüsûl ve kal'a-bend olunduklarını mübâşir-i mûmâ ileyh ile Der-aliyyeme ifâde ve iş'âr[a] mübâderet eylemen bâbında.

Fî evâhir-i S (Safer) sene 1205.

[s.181/2]

Tırhala Kādîsına hüküm ki,

İstanbul ve tevâbi'i Rum Patriki Der-aliyyemde mukîm cemâ'at-i metropolidân mühürlü arz-ı hâl gönderüp bundan akdem ba'zı nâ-hem-vâr harekâta tasaddîsine binâ'en emr-i âlî Tırhala Kazâsı'na tâbi' Kalinka'da kâ'in ve Varlam Manâstır'ına manâstır-bend olan sâbika Atina Metropolidi Atnaşbos (?) nâm râhib fîmâ-ba'd kendü hâlinde olmağı ta'ahhüd eylediğın bildirüp ıtlâk ve sebîli tahliye olunmak bâbında emr-i şerîfim recâ etmeleriyle vech-i meşrûh üzre ıtlâk olunmak bâbında.

Fî evâhir-i S (Safer) sene 1205.

[s.181/3]

Köstendil Kādîsıyla zikr-i âtî zimmînin bulunduğu mahallin kādîsına ve Limni Kal'ası Dizdârına hüküm ki,

İstanbul ve tevâbi'i Rum Patriki Der-aliyyemde mukîm cemâ'at-i metropolidân mühürlü arz-ı hâl gönderüp Köstendil Kazâsı mütemekkinlerinden Kalpakçı Ezkem (?) nâm zimmî kendü hâlinde olmayup vazîfesi olmayan umûra sülûk ve âyînlerine mugâyir nice harekâta tasaddî idüp vücûhla sezâ-vâr-ı te'dîb olduğı taraflarına ifâde olunduğın bildürüp müfsid-i mesfûr kazâ-i mezbûr ve civârlarında ve sâ'ir her ne mahallde bulunur ise yasakçı mübâşeretiyle ahz ve ıslâh-ı nefis idinceye değin Limni Kal'ası'na kal'a-bend olunup ıtlâkı husûsu mehûr arz-ı hâlleriyle istid'â olunmadıkça ıtlâkına müsâ'ade olunmamak bâbında emr-i şerîfim recâ etmeleriyle vech-i meşrûh üzre yasakçı mübâşeretiyle Limni Kal'ası'na kal'a-bendiçün.

Fî evâhir-i S (Safer) sene 1205.

[s.181/4]

Midillü Cezîresi Nâ'ibiyle zikr-i âtî zimmînin bulunduğu mahallin kâdîsına hüküm ki,

İstanbul ve tevâbi'i Rum Patriki Der-aliyyemde mukîm cemâ'at-i metropolidân mühürlü arz-ı hâl gönderüp cezîre-i mezbûrede vâkı' Ayasu (?) nâm karye mütemekkinlerinden Benefole Zale nâm zimmî müfsid ve müzevvir olup dâ'imâ kendü hâlinde olmayup vazîfesi olamayan umûra sülûk ve âyınlerine mugâyir harekâta tasaddî idüp vücûhla sezâ-vâr-ı te'dîb olduğu taraflarına ifâde olunduğun bildirüp müfsid-i mesfûr cezîre-i mezbûr ve kurâlarında her ne mahallde bulunur ise yasakçı mübâşeretiyle ahz ve Tersâne-i âmiremde vaz'-ı kürek olunmak için Der-aliyyeme ihzâr olunmak bâbında emr-i şerîfim recâ etmeleriyle vech-i meşrûh üzre yasakçı ma'rifetiyle Der-aliyyeye ihzâr ve küreğe vaz' olunmak bâbında.

Fî evâhir-i S (Safer) sene 1205.

[s.181/5]

İpsala Kâdîsına ve kazâ-i mezbûr serdârı () zîde kadruhû ve Bozcaada Kal'ası Dizdârı () zîde hıfzuhûya hüküm ki,

Kazâ-i mezbûr sâkinlerinden ve zümre-i yeniçeriyândan Yumurtacı-oğlu Ahmed nâm şakî kendü hâlinde olmayup mûkîze ve fesâd ile me'lûf ve şerr ü şürûr ile mevsûf ve umûr-ı mühimme-i müsta'celenin te'hîr ve ta'tiline bâdî harekâta tasaddî birle fukarâ ve zu'efânın emn ü râhatları meslûb olduğundan perâkende ve perişânlıklarına sebep olacağı Der-aliyyeme inhâ olunmağla siz ki mevlânâ ve serdâr-ı mûmâ ileyhimâsız, ma'rifetiniz ile mezbûr Ahmed'i ahz ve li-ecli't-te'dîb ıslâh-ı nefis idinceye değin ocakdan me'mûr çavuş mübâşeretiyle Bozcaada Kal'ası'na irsâl eylemeniz fermânım olmağın rikâb-ı hümayûnumdan işbu emr-i âlî-şânım ısdâr ve () ile irsâl olunmuştur. İmdi siz ki mevlânâ ve serdâr-ı mûmâ ileyhimâsız ber-vech-i meşrûh Yumurtacı-oğlu Ahmed'i alâ-eyyi-hâlin ahz ve mübâşir-i mûmâ ileyhe teslim ve bir an akdem ve bir sâ'at mukaddem mahall-i me'mûresine irsâle mezîd sa'y ve dikkat eyleyesiz. Ve sen ki ve kal'a-i mezbûr dizdâr-ı merkûmsun, vüsûlünde mezbûru kal'a-i merkûmede kal'a-bend ve muhkem habs eyleyüp bilâ-emr-i şerîf itlâk ve bir takrîb firârından tehâşî ve mücânebet

eyleyesiz deyü hâlâ rikâb-ı hümayûnumda sekbânbaşı olan Ömer dâme mecduhû tarafından mühürlü mektûb virilmekle vech-i meşrûh üzre amel olunmak bâbında.

Fî evâhir-i S (Safer) sene 1205.

S:182

[s.182/1]

Limni Kal'ası Dizdârına hüküm ki,

Bozcaada ahâlîsinden gönüllüyân-ı yesâr ağası ve gönüllüyân-ı yemîn Kethüdâsı Mustafa nâm kimesnelerin sene-i mâziyye Bozcaada'dan bâ-fermân-âlî matlûb olan elli nefer kalyoncu neferâtının ihrâcları husûsunda muhâlefet ve sâdır olan evâmîr-i aliyyeme adem-i itâ'at ve izhâr-ı huşûnet eyledikleri mukaddemâ inhâ olduğuna binâ'en merkûmânın li-ecli't-te'dîb Limni Kal'ası'na kal'a-bendleri bundan akdem sâdır olan emr-i şerîfim mücebince kal'a-i mezbûreye vaz' ve kal'a-bend olunmuşlar idi. El-hâletü hâzihî Bozcaada Cezîresi Nâ'ibi es-Seyyid el-Hâc Sa'dullâh zîde ilmuhûnun rikâb-ı kâm-i yâb-ı hüsrev-âneme takdîm olunan bir kıt'a i'lâmında ve ahâlîsinin mahzarlarında ıyâl u evlâdlarına merhameten cerâyim-i sâbıkalarının afvı iltimâs olunmağla muktezâsı hâlâ Kapudan-ı derya Vezîrim Gâzî Hüseyin Paşa iclâluhûdan isti'lâm olundukda donanma-i hümayûnum için Bozcaada'dan sene-i sâbıkadan matlûb olan elli nefer ile işbu sene-i mübârekeye müretteb neferâtı bilâ-ta'allül temâmen ihrâc eylemek ve eğer yine ke'l-evvel muhâlefet ve adem-i itâ'at gûne harekete cesâret iderler ise tertîb-i cezâ olunmaları şartıyla cerâyim-i sâbıkları afv ve kal'a-i merkûmeden ıtlâk ve sebîlleri tahliye olunmak bâbında emr-i şerîfim sudûrunu vezîr-i müşârun ileyh i'lâm etmekle i'lâmı mücebince sene-i cedîdeye müretteb neferâtı temâmen ihrâc eylemek ve yine hilâf-ı rızâ harekete cesâret iderler ise tertîb-i cezâlarına mübâderet olunmak şartıyla ıtlâkları fermânım olmağın imdi sen ki dizdârı mûmâ ileyhsin, merkûmânın şürût-ı ıtlâklarını gûş-ı hûşlarına bir hoşca ilkâ ve telkîn iderek kal'a-i merkûmeden ıtlâk ve sebîllerin tahliyeye mübâderet eylemen bâbında.

Fî evâhir-i S (Safer) sene 1205.

[s.182/2]

Hâlâ rikâb-ı hümayûnumda çavuşbaşı olan Mîr Mehemmed Sa'îd dâme mecduhûya ve İstanköy Cezîresi Nâ'ibine hüküm ki,
 Âsitâne-i aliyyemde Altay Çeşmesi kurbunda Debbâğ-zâde el-Hâc Hasan Mahallesi imâmı es-Seyyid Hâfız Mahmûd ibn-i es-Seyyid Ahmed ve Mü'ezzin es-Seyyid Mollâ Sâlih ve ahâlîsinden ma'lûmu'l-esâmî kimesneler meclîs-i şer'-i şerîf-i enverde mahalle-i mezbûre sâkinlerinden müderrisînden Bazarcıklı Muvakkit Osmân ibn-i Mehemmed nâm kimesne ile zevcesinin hilâf-ı şer'-i şerîf nâ-hem-vâr evzâ'a ibtidâr ve i'lân-ı fisk ile i'tiyâdından bir dürlü emniyyet ve râhatları olmayup kendülerden hoşnûd ve râzî olmadıkların inhâ ve te'dîbini istid'â olduğunu hâlâ Rumili Kādî'askeri şer'iiyâtçısı Seyyid Ahmed zîde ilmuhû i'lâm etmekle Müderris Osmân ve zevcesi i'lân-ı fisk ve ızrârlarıyla berây-ı hamîyyet-i dîniyye mezbûrân İstanköy'e nefy ü iclâ için emr-i şerîfim sudûrunu bi'l-fi'l Şeyhü'l-islâm ve Müftî'l-enâm olan Hamîdî-zâde Mevlânâ Mustafa edâmallâhu te'âlâ fezâ'ilühû işâret etmeleriyle çavuş mübâşeretîyle işâretleri mücebince iclâlâları fermânım olmağın imdi sen ki çavuşbaşı-i mûmâ ileyhsin, ber-vech-i muharrer merkûm Müderris Osmân ve zevcesini ahz ve mevlânâ-yı müşârun ileyhin işâretleri mücebince Dîvân-ı hümayûnum çavuşlarından () zîde kadruhû mübâşeretîyle cezîre-i merkûmeye nefy ü iclâyâ mübâderet eyleyesin. Sen ki İstanköy Cezîresi Nâ'ibi mevlânâ-yı mûmâ ileyhsin, mezbûrân vüsûllerinde cezîre-i merkûmede menfiyyen meks ve ikâmet itdirüp bilâ-emr-i şerîf itlâklarından ve mahall-i âhara hatve-i vâhîde tecâvüzlerine irâ'et-i ruhsatdan hazer ve mücânebet ve vüsûllerini çavuş-ı merkûm ile Der-aliyyeme i'lâma müsâra'at eylemen⁴⁸¹ bâbında.
 Fî evâ'il-i Ra (Rebî'ü'l-evvel) sene 1205.

[s.182/3]

İznikmid Kerâste Nâzırı Ali dâme mecduhûya ve Ab-ı safî Kazâsı Nâ'ibine ve Tahta Serdârına ve Limni Kal'ası Dizdârına hüküm ki,
 Dergâh-ı mu'allâm kapucubaşılardan şehir emîni sâbık Mîr Abdurrahmân dâme mecduhûnun havâss-ı hümayûnumdan Kocaili Sancağı'nda Ab-ı safî Kazâsı'nın bâ-

⁴⁸¹ Metinde eylemeniz şeklinde yazılmıştır.

berât-ı âlî uhdesinde olan Karapürçek Mukâta‘ası karyelerinden Çıldırlar Karyesi'nde sâkin Foşunl-oğlu Ali (?) ve Efni Karyesi'nden (?) Dömbekçi-oğlu Ahmed nâm kimesneler kendü hâllerinde olmadıklarından ahâlî-i re‘âyâyı tahrîk ve ihtilâl ile a‘şâr ve rûsûmâtıdan tarafından voyvodasının kabzına mûmânâ‘at eylediklerinden gayri ahâlî-i kurânın tekâlîfleri umûruna karışıp beher tekâlîf vukû‘unda hilâf-ı emr ve rızâ kendü nefsleriçün yirmişer kise akçe tevzî‘ ve cebren tahsîl ve ol vechle ahvâl-i fukarâ diğer-gün ve mukâta‘a-i mezbûrenin izmihlâlîne bâ‘is ve mâl-ı mîrînin kesrine bâdî oldukları beyânıyla merkûmânın Limni Kal‘ası'na kal‘a-bend ile te‘dîbleri icrâsiçün siz ki kapucubaşı ve mevlânâ ve tahta serdârı mûmâ ileyhimsiz, size hitâben bundan akdem emr-i şerîfim sudûrunu mîr-i mûmâ ileyh bâ-takrîr istid‘â etmekle merkûmân ma‘rifetiniz ve çavuş mübâşeretiyle mahallerinden ahz ve Limni'ye irsâl ve kal‘a-bend olunmalarıçün sâdır olan emr-i şerîfim mahalline lede‘l-vüsûl merkûmân kerâsta kat‘ etmek içün cibâlde iken emr-i mezkûr mesmû‘ları oldukda firâr eylediler deyü ahâlî ihbârıyla kazâ-i mezbûr nâ‘ibinin vârid olan i‘lâmının mefhûmu işbu sene-i mübâreke Muharreminin on altıncı gününde emr-i mezkûrun kaydı bâlâsına şerh virilmiş olduğu ihtirâm olunur lâkin mezbûrlar hâlâ mahallinde oldukları tahkîk olunmağla çavuş mübâşeretiyle mukaddemâ sâdır olan emr-i âlî mücebince kal‘a-bendleri bâbında.

Fî evâ‘il-i Ra (Rebî‘ü’l-evvel) sene 1205.

İşbu emr-i âlî mübâşir yediyle mahalline lede‘l-vüsûl ahâlî-i meclis ba‘de‘l-ihzâr merkûmân taleb olundukda mübâşiri bu tarafa vürûdünden mukaddem merkûmân firâr ve gaybet eylediklerini ihbâr eylediklerini nâtik Ab-ı safî Nâ‘ibinin vârid olan i‘lâmının mefhûmu bâ-fermân-ı âlî şerh virildi.

Fî 10 Ca (Cemâziyel-evvel) sene 1205.

S:183

[s.183/1]

Dergâh-ı mu‘allâm kapucubaşılarından Kütahya Mütessellimine ve Eyâlet-i Anadolu'da vâkı‘ zıkr-i âtî firârîlerin bulundukları kazâların kudât ve nüvvâb ve Kütahya Kal‘ası Dizdârına hüküm ki,

İşbu sene-i mübâreke meşâyâ müretteb ashâb-ı iktidârdan yüz yirmi nefer piyâde asker ile sefer-i hümayûnuma me‘mûr kılınân Atranos Kazâsı muzâfâtından Elise

Nâhiyesi (?) sükkânından Kamış-oğulları dimekle ma'rûf kimesneleri tahrîke me'mûr kılınan Hüseyin Haseki mahalline lede'l-vürûd otuz kırk gün mikdârı merkûmların hânesinde ikâmet ve bâdehû merkûm Hüseyin Haseki ecel mev'ûdıyla fevt olup iki gün mürûrunda merkûm Kamışoğlu dahi firar eylediği Atranos Kādîsı'nın bu def'a Der-aliyyeme vârid olan i'lâmında tahrîr ve inhâ olunmağla sen ki mütesellim-i mûmâ ileyhsin, ma'rifetinle firârî-i merkûm her ne mahallde bi-eyyi-hâlin buldurup Kütahya Kal'ası'na kal'a-bend ve keyfiyyeti Der-sa'âdetime i'lâma müsâra'at eylemen fermânım olmağın işbu emr-i şerîfim ısdâr ve irsâl olunmuştur. İmdi merkûmun beher hâl olunduğu mahallde bi't-tahrîr ile getürölüp icrâ-yı te'dibe mübâderet olunmak lâzımeden idüğü sen ki mütesellim-i mûmâ ileyhsin, ma'lûmun oldukda ma'rifetinle firârî-i merkûmu her ne mahallde ise bi-eyyi-hâlin buldurup ahz ve Kütahya Kal'ası'na kal'a-bend ve keyfiyyeti Der-sa'âdetime i'lâma müsâra'at eyleyesin. Ve sen ki dizdâr-ı mûmâ ileyhsin, sen dahi mazmûn-ı emr-i şerîfim mücebince amel ve hareket ve hilâfından tehâşî ve mübâderet eylemen bâbında.

Fî evâ'il-i Ra (Rebî'ü'l-evvel) sene 1205.

[s.183/2]

Bozcaada Nâ'ibine hüküm ki,

Bedestânî Hâfız el-Hâc Mehmed nâm kimesne hilâf-ı vâkı' ba'zı gûne erâcîf gûne kelimâta cesâret ve hilâf-ı marzî harekâta cür'et eylediğinden emsâlini terhîb zımnında te'dîbi lâzım gelmekle merkûm Hâfız Mehmed li-ecli't-te'dîb çavuş mübâşeretiyle bâ-fermân Bozcaada'ya nefy ü iclâ olunmuş idi. Bu def'a merkûm el-Hâc Mehmed'in zevcesi Zeyneb nâm hâtûnun rikâb-ı hümayûnuma takdîm eylediği arz-ı hâlinde zevc-i merkûm ıslâh-ı nefis idüp mağdûr ve şâyeste-i merhamet olduğun bahsle fîmâ-ba'd kendü hâlinde olmak şartıyla kayd-ı nefyden ıtlâk ve sebîli tahliye olunmak bâbında emr-i şerîfim sudûrunu istid'â merkûm Hâfız el-Hâc Mehmed'in fîmâ-ba'd hilâf-ı rızâ hareketde bulunur ise te'dîb olunmak şartıyla bu def'a cürmü afv olunmakla kayd-ı nefyden ıtlâk ve sebîli tahliye olunmak bâbında.

Fî evâ'il-i Ra (Rebî'ü'l-evvel) sene 1205.

[s.183/3]

Lefkoşa Monlâsına hüküm ki,

Hâssa Hasekilerinden Kara Velî nâm haseki mukaddemâ bâ-emr-i âlî umûr-ı mühimmeye me'mûriyyeti zımnında bi'd-def'ât zâbiti tarafından tenbîh olundukda adem-i itâ'at ve izhâr-ı huşûnet eylediğine binâ'en mezbûr Kara Velî'nin hasekiliği ref' ve kendüsü li-ecli't-te'dîb Cezîre-i Kıbrıs'a nefy ü iclâ olunmuşıdi. El-hâletü hâzihî merkûm Kara Velî'nin ahvâli diğer-gûn olmağla ıyâl u evlâdlarına merhameten merkûm Velî'nin cürmü afv ve itlâk olunmak bâbında emr-i şerîf-i merhamet-redîfim sudûrunu hâlâ Ser-bostâniyân Hâssa Ebûbekir dâme mecduhû bâ-takrîr istid'â etmekle vech-i meşrûh üzre fîmâ-ba'd hilâf-ı rızâ hareket olunmamak şartıyla merkûmun cürm afv ve itlâk ve sebîli tahliye olunmak bâbında fermân-ı âlî yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı Ra (Rebî'ü'l-evvel) sene 1205.

[s.183/4]

Yoros ve Rodos Nâ'ibleri zîde ilmuhumâya hüküm ki,

Bundan akdem Yoros Kazâsı Serdârı olan Ali nâm kimesnenin ocağ-ı âmîreme bir vechle intisâbı yoğiken bir takrîb kazâ-i mezbûrun serdârlığı mektûbunu ocağ-ı âmirem tarafından ahz birle hilâf-ı şer' ve mugâyiren rızâ ve münâfi-i kânûn fukarâ ve zu'afâ ve re'âyâ ve berâyâyı bi-gayr-ı hakkın tecrîm ve hetk-i a'râz ve gâsb-ı emvâl ve sâ'ir bunun emsâli nice menhiyyâtı müretteb olduğu ahâlî-i kazâ ihbâr etmeleriyle mezbûr Ali fîmâ-ba'd ocağ-ı âmîreme duhûl etmemek şartıyla kendüsünü te'dîb ve âharlarını terhîben Rodos Cezîresi'ne nefy ü iclâ olunmak fermânım olmağın işbu emr-i şerîfim ısdâr ve ocağ-ı âmireden ta'yîn olunan çavuş zîde kadruhû ile irsâl olunmuşdur. İmdi sen ki Yoros Nâ'ibi mevlânâ-yı mûmâ ileyhysin, ma'rifetinle mezbûr Ali'yi ta'yîn olunan çavuş-ı mûmâ ileyhe terfîkan Rodos Cezîresi'ne nefy ü iclâyâ mübâderet eylesin. Ve sen ki Rodos Cezîresi Nâ'ibi mevlânâ-yı mûmâ ileyhysin, sen merkûm Ali, mübâşiri çavuş-ı mûmâ ileyh ile vüsûlünde cezîre-i mezbûrede menfiyyen meks ve ikâmet itdirüp bilâ-emr-i şerîf itlâk ve bir mahalle hatve-i vâhide hareketini tecvîzden ittikâ ve vüsûl ve ikâmet itdirildiğini çavuş-ı merkûm ile Der-aliyyeme ve cânib-i ocağa inhâ ve iş'âra

müsâra‘at eylemen için fermân-ı âlî-şânım sudûrunu hâlâ rikâb-ı hümayûnumdan sekbânbaşı olan Ömer dâme mecduhû tarafından mühürlü mektûb virilmekle vech-i meşrûh üzre amel olunmak bâbında.

Fî evâsıt-ı Ra (Rebî‘ü’l-evvel) sene 1205.

Ba‘zı şürût ile ıtlâkiçün emr yazılmışdır.

Fî evâhir-i B (Receb) sene 1205.

[s.183/5] **Terkîn**

İslambol Kādîsına ve Tekfurdağı Kazâsı Nâ‘ibine hüküm ki,

Bundan akdem bâ-i‘lâm ve bâ-fermân-ı âlî Odun Kapsunda on dört aded peynir muhtekirleri dükkânlarında peynir [bey] ü şîrâsı mündefi‘ olmuşiken muhtekirûn-ı mezbûrûndan el-Hâc Mahmûd ve Osmân ve Ahmed nâm kimesneler hilâf-ı emr-i âlî dükkânlarında peynir bey‘ ve iştirâ eyledikleriçün ahz ve el-yevm Ağakapusunda mahbûs olmalarıyla diyâr-ı âhara nefy birle te‘dîbleri ve cümlesinin zıkr olunan dört bâb dükkânlarında mevcûd olan peynirleri bakkâl cürmü olmayup kalîl olduğunu ve bunlardan mâ‘adâ muhtekir olduğunu bakkâllar bazarbaşısı ve kethüdâları haber vermeleriyle peynirleri dekâkin-i mezkûreden ihrâc ve âhar mahalle nefy ve on beş gûne dek bey‘ ve fûrûht eylemeleri ve min bâ‘dehû peynir bazargânlarından peynir iştirâ etmeyüp ve dükkânlarında ihfâ ve iddihâr ve ihtikâr eylememeleriçün emr-i şerîfim sudûru re‘y-i zerrîn-i asâfâneye menût olduğun sen ki mevlânâ-yı mûmâ ileyhsin, bâ-takrîr inhâ etmeğin takrîri mücebince üç nefer merkûmların li-ecli’t-te‘dîb Tekfurdağı'na nefy ü iclâlariçün emr-i şerîf yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı Ra (Rebî‘ü’l-evvel) sene 1205.

Emirler mahalline gitmeyüp battalda hıfz ve kaydı bâ-emr-i âlî terkîn olundu.

Fî 20 Ra (Rebî‘ü’l-evvel) sene 1205.

S:184

[s.184/1] **Silinmiş**

Ve Lefkoşa ve Çavuşbaşı Nâ‘ibine hüküm ki,

İstanbul ve tevâbi‘i Rum Patriki Der-aliyyemde mukîm cemâ‘at-i metropolidân tarafından bu def‘a memhûr ve arz-ı hâl ve mahzarda rikâb-ı hümayûnuma takdîm

eylediği vazîfesinden hâric harekete mücâseret Kadıköy Metropolidi olan Bartinus nâm râhib fi'l-asl...

[s.184/2]

Çavuşbaşıya ve Lefkoşa Nâ'ibine hüküm ki,

İstanbul ve tevâbi'i Rum Patriki Der-aliyyemde mukîm cemâ'at-i metropolidân tarafından bu def'a rikâb-ı hümayûnuma takdîm olunan memhûr arz-ı hâl ve mahzarda Kadıköy Metropolidi olan Bartinus nâm râhib fi'l-asl kendü hâlinde olmayup vazîfesinden hâric harekete mücâseret ve habâset ve mefsedet ile me'lûf ve muharrik olduğundan mukaddemâ keşîş-hânenen tard ve Kadıköy ve sâ'ir muzâfâtından olan mahallerden hârice çıkmamak üzere cemâ'at-i mezbûre taraflarından sadd def'a olunmuşiken râhib-i mezkûr mecbûl olduğu mefsedet ve envâ' fazâhata ibtidâr ile keşîş-hânenin ihtilâl-i umûruna bâdî ve envâ' fazâyihе mütebâdî olup mesfûrdan bi'l-küllîye emniyetleri meslûb olduğun inhâ ve mesfûrun üzerinden metropolidliği ref' ile çavuş mübâşeretiyle yasakçı ma'rifetiyle Kıbrıs'a nefy ü iclâ ve cemâ'at-i metropolidânın arzı olmadıkça itlâk olunmamak bâbında emr-i şerîfim sudûrunu istid'â etmemeleriyle şeref-yâfte-i sudûr olan hatt-ı hümayûn-ı şevket-makrûnum mücebince vech-i meşrûh üzere çavuş mübâşeretiyle Kıbrıs Cezîresi'ne nefy ü iclâ olunmak fermânım olmağın imdi sen ki çavuşbaşı-i mûmâ ileyhsin, Kadıköy Metropolidi ahz ve Dîvân-ı hümayûnum çavuşlarından mübâşir ta'yîn olunan zîde kadruhû ile Kıbrıs'a nefy ü iclâya müsâra'at eylesin. Ve sen ki mevlânâ-yı mûmâ ileyhsin, cezîre-i mezkûrede metropolid-i mersûm çavuş mübâşereti ve yasakçı ma'rifetiyle ol tarafa vüsûlünde menfiyyen meks ve ikâmet itidirüp bilâ-emr-i âlî itlâk ve mahall-i âhara hareketine irâ'et-i ruhsatdan tehâşî ve mücânebet ve vüsûl ve ikâmet eylediğini Der-aliyyeme tahrîr ve iş'âra mübâ'adet olunmak bâbında.

Fî evâ'il-i Ra (Rebî'ü'l-evvel) sene 1205.

Ber-müceb-i emr-i âlî râhib-i mesfûr menfiyyen meks ve ikâmet itidirildiğini nâtık Lefkoşa Nâ'ibi'nin vârid olan i'lâminin mefhûmu bâ-fermân-ı âlî şerh virildi.

Fî Gurre-i B (Receb) sene 1205.

[s.184/3]

Zikr-i âtî zimmînin bulunduğu mahallin kâdîsına ve Kebân Ma'deni Emîni Yûsuf Zîde mecduhûya ve Harperut Kal'ası Dizdârı () zîde hıfzuhûya hüküm ki,

İstanbul ve tevâbi'i Ermeni Patriki Zakariye nâm râhib rikâb-ı hümâyûnuma mühürlü arz-ı hâl gönderüp Ermeni tâ'ifesinden Arabgir Kazâsı'na tâbi' Huzuh nâm karye mütemekkinlerinden Kapudan-oğlu Abraham nâm zimmî kendü hâlinde olmayup celb-i mâl sevdâsıyla nice ehl-i ırz re'âyâ makûlesini tekdîr ve ta'cîz ve hilâf-ı inhâ ifk ü iftirâ birle ehl-i örfe gamz ve tecrîm ve külliye şerr ü mazarratından râhatları meslûb olduğun karye-i mezbûre re'âyâları âyînleri üzre mahzarlarıyla tarafına ihbâr olunduğun bildirüp sen ki ma'den emîni mûmâ ileyhîsin, ma'rifetinle mesfûru bulunduğu mahallde ahz ve ibreten li'l-gayr ıslâh-ı nefis idinceye değin Harperut Kal'ası'na kal'a-bend olunup memhûr arz-ı hâliyle emr-i münîfim sâdır olmadıkça ıtlâk olunmamak bâbında emr-i şerîfim recâ etmeğin vech-i meşrûh üzre mesfûrun kal'a-bendi bâbında.

Fî evâsıt-ı Ra (Rebî'ü'l-evvel) sene 1205.

Zimmî-i mesfûr ahz ve ber-mantûk-ı emr-i âlî kal'a-bend olduğunu nâtık Harperut Kâdîsı'nın vârid olan i'lâmının ve ma'den emîni mûmâ ileyhî mektûbunun mefhûmu bâ-fermân-ı âlî şerh virildi.

Fî 23 B (Receb) sene 1205.

İtlâkiçün emr yazılmışdır.

Fî evâ'il-i Ş (Şa'bân) sene 1205.

[s.184/4]

İlbasan Kâdîsıyla zikr-i âtî zimmînin bulunduğu mahallin kâdîsına ve Selanik Kal'ası Dizdârına hüküm ki,

İstanbul ve tevâbi'i Rum Patriki Der-aliyyemde mukîm cemâ'at-i metropolidân mühürlü arz-ı hâl gönderüp İlbasan Kazâsı mütemekkinlerinden Nikola Kazancı nâm zimmî kendü hâlinde olmayup vazîfesi olmayan umûra sülûk ve âyînlerine mugâyir nice harekâta tasaddî idüp bi'd-def'ât pend ü nush olundukda ser-mû ısgâ etmeyüp harekât-ı kabîhasında ısrâr ve vücûhla te'dîb ve gûş-mâl olduğun taraflarına ifâde olduğun bildirüp müfsid-i mesfûr kazâ-i mezbûre ve civârında ve sâ'ir her ne mahallde bulunur ise yasakçı ma'rifetiyle ahz ve ıslâh-ı nefis edinceye değin Selanik

Kal'ası'na kal'a-bend olunup ıtlâkı husûsu memhûr arz-ı hâlleriyle istid'â olunmadıkça ıtlâkına müsâ'ade olunmamak bâbında emr-i şerîfîm recâ etmeleriyle vech-i meşrûh üzre mesfûrun kal'a-bendi bâbında.

Fî evâsıt-ı Ra (Rebî'ü'l-evvel) sene 1205.

[s.184/5]

Bir sûreti,

Yine İlbasan Kazâsı'nda vâkı' Viladomiri nâm manâstır keşîşlerinden Neofnos nâm keşîşin Selanik Kal'ası'na kal'a-bendiçün () ber-sibâk-ı meşrûh.

[s.184/6]

Bir sûreti,

Yine İlbasan Kazâsı mütemekkinlerinden Borgi Natoşbali nâm zimmînin Selanik Kal'ası'na kal'a-bendiçün () ber-vech-i muharrer.

[s.184/7]

Aynaroz Cezîresi Nâ'ibine hüküm ki,

İstanbul ve tevâbi'i Rum Patriki Der-aliyyemde mukîm cemâ'at-i metropolidân mühürlü arz-ı hâl gönderüp Efdam nâm zimmî kendü hâlinde olmayup vazîfesi olmayan umûra sülûk ve âyînlerine mugâyir harekâta tasaddîsine mebnî bundan akdem bâ-emr-i âlî cezîre-i mezbûrede vâkı' Lavra Manâstır'ına manâstıra-bend olunup ahvâlî diğەر-gûn olduğun ve fîmâ-ba'd kendü hâlinde olmasına bâ'zı mu'temedün aleyh kesân tekeffül eylediklerin bildirüp mesfûrun cürmü afv ve ıtlâk ve sebîli tahliye olunmak bâbında emr-i şerîfîm recâ etmeleriyle vech-i meşrûh üzre mesfûrun ıtlâkiçün.

Fî evâsıt-ı Ra (Rebî'ü'l-evvel) sene 1205.

S:185**[s.185/1]**

Dergâh-ı âlî kapucubaşlarından Selanik Mütessellimi () dâme mecduhûya ve Pravişta Kādîsına ve Midillü Cezîresi Nâ'ibine hüküm ki,
 Meştâ-yı hümâyûnuma müretteb ashâb-ı iktidârdan iki yüz nefer piyâde asker ile bi'n-nefs azîmete me'mûr olan Praviştalı Çıplak İbrâhîm'in Eylülün on beşinde savb-ı me'mûrda mevcûd bulunması me'mûriyyeti emr-i şerîfnde te'kîd olunduğundan mâ'adâ mu'ahharan dahi isti'câlî hâvî sâdır olan evâmir-i aliyyemde iktizâ iden tehdîdât derc ve iş'âr olunmuş olup merkûmun mazâmîn-i evâmir-i aliyyeme sür'at imtisal ve mutâva'atda kusûr ve rehâvet ihtibârından tertîb-i cezâsı lâzım gelmişiken bu def'a asker-i matlûbu techîz ve ser-gerde ile irsâl eylediği vârid olan i'lâmından müstebân olmağla tertîb-i cezâsı afv olup ancak merkûmun bi'n-nefs azîmetden nükûl ve i'lâmından münâfi-i mazâmîn-i evâmir-i aliyyem askeri başbuğu ile göndermesi te'dîb-i icrâsını îcâb etmekle sen ki mütessellim-i mûmâ ileyhsin, ma'rifetin ve ta'yîn olunan mübâşir ma'rifetiyle merkûm Çıplak İbrâhîm'in Midillü Cezîresi'ne nefy ü iclâsı fermânım olmağın rikâb-ı hümâyûnumdan işbu emr-i şerîfim ısdâr ve () ile irsâl olunmuştur. İmdi siz ki mütessellim ve Pravişta Kādîsı mevlânâ-yı mûmâ ileyhimâsız, merkûm Çıplak İbrâhîm'in bi'n-nefs azîmetden nükûl ve a'râz ile mazâmîn-i evâmir-i aliyyemin hilâfî hareket ve asker-i mezkûru başbuğu ile göndermeğe cesâreti te'dîbi icrâsıyla sâ'ire ibret kılınmak lâzımeden olmağla ma'rifetiniz ve mübâşir ma'rifetiyle merkûm İbrâhîm'i ahz ve Midillü Cezîresi'ne nefy ü iclâyâ müsâra'at eyleyesiz. Ve sen ki Midillü Cezîresi Nâ'ibi mevlânâ-yı mûmâ ileyhsin, vüsûlünde merkûmu cezîre-i mezkûrede menfîyyen meks ve ikâmet itdirüp bilâ-emr-i şerîf emr-i şerîf itlâk ve mahalli âharaya hatve-i vâhide tecâvüzünü tecvîzden ittikâ ve mübâ'adet ve vüsûl ve ikâmetini mübâşir-i mûmâ ileyh ile tahrîr ve iş'âra müsâra'at eylemen bâbında.

Fî evâsıt-ı Ra (Rebî'ü'l-evvel) sene 1205.

Bu def'a ta'yîn olunan çavuş mübâşeretiyle alâ-eyyi-hâlin mahall-i menfâsına irsâl olunmak içün emr-i âlî yazılmışdır.

Fî evâhir-i B (Receb) sene 1205.

[s.185/2]

Seddü'l-bahir Kal'ası Dizdârı () zîde hıfzuhûya hüküm ki,
 Çınarcık sükkânından altmış yedi cemâ'atin neferâtından Kâsım nâm kimesne öteden
 berü kendü hâlinde olmayup fukarâyı tecrîm ve envâ' fazâyihîye mütecâsirdir deyü
 bundan akdem vâkı' olan inhâya binâ'en mezbûr Kâsım Seddü'l-bahire kal'a-
 bendiçün emr-i şerîfim şeref-yâfte-i sudûr olmuşidi. Bu def'a sâdır olan fermân-ı
 âliye imtisâlen merkûmun kayd-ı mahrecine nazar olundukda bundan akdem ocakdan
 mübâşir ma'rifetiyle bâ-emr-i âlî Seddü'l-bahir Kal'ası'na kal'a-bend olunan merkûm
 Kâsım hakkında azv olunan töhmetin hilâf-ı inhâ idüğü me'mûl olunmağla fîmâ-ba'd
 kendü hâlinde ırzıyla mukayyed olmak ve hilâf-ı rızâ bundan böyle dahi hareketi
 zuhûr ider ise cezâ-yı mâ-belîği icrâ olunmak şartıyla sebîli tahliyesine müsâra'at
 olunmak üzre hâlâ sekbânbaşı olan Ömer dâme mecduhû i'lâm etmeğin i'lâmı
 mûcebince merkûmun kal'a-i merkûmeden afv ve ıtlâkı fermânım olmağın imdi ber-
 vech-i meşrûh fîmâ-ba'd kendü hâlinde ırzıyla mukayyed ve hilâf-ı rızâ bundan
 böyle hareketi zuhûr ider ise cezâ-yı mâ-belîği icrâ olunmak şartıyla merkûmun
 cürmü afv ve ıtlâk olunduğu sen ki dizdâr-ı merkûmsun, ma'lûmun oldukda mezkûr
 Kâsım'ı kal'a-i merkûmeden ıtlâk ve sebîlini tahliye eylemen bâbında.

Fî evâsıt-ı Ra (Rebî'ü'l-evvel) sene 1205.

[s.185/3]

Limni Cezîresi Nâ'ibi Mevlânâ () zîde ilmuhûya hüküm ki,
 Nezâret-i Şeyhü'l-islâmîde âsûde olan evkâfdan merhûm ve mağfûrunleh Sultân
 Bayezid Hân tâbe serâhûnun evkâfı mülhakâtından Dimetoka Kasabası'nın
 derûnunda vâkı' Beşeldiye nâm mevzi'de kâ'in vakf-ı mezbûrun arâzisine müdâhale
 îcâb etmez iken kasaba-i mezbûre sükkânından mütegallibeden Dizdâr Mustafa
 dimekle ma'rûf kimesne kendü hâlinde olmadığından vakf-ı mezbûrun arâzîsi
 üzerine bilâ-izn-i mütevellî fuzûlî üç bâb dükkân ve bir bâb ekmekçi dükkânı ve
 derûnuna şarab-hâne ihdâs ve kendü tasarrufunda olan vakfına ilhâk eylediğinden
 mâ'adâ yine kasaba-i mezbûre sükkânından ma'lûmu'l-esâmî kimesneleri tahrîk ve
 igvâsı hasebiyle tapu ile mutasarrıf oldukları tarlalarına bilâ-izn-i mütevellî dut fidânı
 gars ve değirmen-hâne ihdâs ve ol tarafda kâ'im-makâm-ı mütevellî olanlara itâle-i

lisân ve ol-vechle umûr-ı vakf-ı şerîfin ihtilâline bâ'is ve gadra tasaddî ve vakf-ı şerîfe mühîn ve zalemeye mu'în olduğundan bahisle diyâr-ı âhara nefy ü iclâsı bâbında emr-i şerîfim sudûrunu hâlâ vakf-ı mezbûrun mütevellîsi olan müderrisîn-i kirâmdan Mîr Mehmed Bey zîde ilmuḥû istid'â etmekle merkûm mukaddemâ li-ecli't-te'dîb çavuş mübâşeretiyle bâ-fermân-ı âlî Limni Cezîresi'ne cezîre-bend olunmuşidi. Ancak bu def'a merkûmun vâlidesi Âişe nâm hâtûn rikâb-ı hümayûnuma takdîm eylediği arz-ı hâli mefhûmunda kendünün ve ıyâl u evlâdlarının hâlleri diğergûn ve oğlu dizdâr-ı merkûm Mustafa'nın dahi hâli perîşâ[n] ve vücûhla şâyân olmağla rahmen li'l-him cürmü afv ve ıtlâk olunmak bâbında emr-i şerîfim merhamet-redîfim sudûrunu istid'â ve vech-i meşrûh üzre afv ve ıtlâkiçün emr-i âlî-şânım ihsân olunması bi'l-fi'l Şeyhü'l-islâm ve Müftî'l-enâm olan Hamîdî-zâde Mevlânâ Mustafa edâmallâhu te'âlâ fezâ'ilühû işâret etmeleriyle işâretleri mücebince afv ıtlâkı fermânım olmağın imdi sen ki mevlânâ-yı mûmâ ileyhysin, mevlânâ-yı müşârun ileyhîn işâretleri mücebince merkûmun cürmü afv olduğu ma'lûmun oldukda cezîre-i mezbûreden ıtlâk ve sebîli tahliyesine mübderet eylemen bâbında. Fî evâhir-i [Ra] sene 1205.

S:186

[s.186/1]

Hâlâ rikâb-ı hümayûnumda çavuşbaşı olan Mîr Sa'îd dâme mecduhûya ve Bozcaada Nâ'ibine hüküm ki,
Beykoz Subaşı Barutçu-oğlu İsmâ'il'in hilâf-ı rızâ hareketine binâ'en te'dîbi lâzımeden olmağla merkûm li-ecli't-te'dîb çavuş mübâşeretiyle Bozcaada'ya nefy ü iclâ olunmak fermânım olmağın imdi sen ki çavuşbaşı-i mûmâ ileyhysin, ber-vech-i muharrer merkûm İsmâ'il'i Dîvân-ı hümayûnum çavuşlarından () zîde kadruhû mübâşeretiyle Bozcaada'ya nefy ü iclâyâ müsâra'at eyleyesin. Vüsûlünde merkûmu cezîre-i mezbûrede menfiyyen meks ve ikâmet itdirüp bilâ-emr-i şerîf ıtlak ve firârandan ve mahall-i âhara hatve-i vâhîde hareketine irâ'et-i ruhsatdan hazer ve mücânebet ve vüsûlünü çavuş-ı merkûm ile Der-aliyyeme inhâ ve i'lâma mübâderet eylemen bâbında.

Fî evâsıt-ı Ra (Rebî'ü'l-evvel) sene 1205.

Ber-mûceb-i emr-i âlî merkûm menfiyyen meks ve ikâmet itdirildiğini nâtık Bozcaada Nâ'ibinin vârid olan i 'lâminın mefhûmu bâ-fermân-ı âlî şerh virildi.

Fî 13 R (Rebî'ü'l-âhir) sene 1205.

İtlâkiçün emr yazılmışdır.

Fî evâhir-i B (Receb) sene 1205.

[s.186/2]

Midillü Cezîresi Nâ'ibine hüküm ki,

Kengiri sükkânından zümre-i kudâtdan Hâcî Şeyh-oğlu beş yüz nefer piyâde ile meştâyâ me'mûr iken hilâf-ı rızâ hareket birle nizâm-ı asâkirin ihtilâlini mûcib olacak harekâta mübâderet etmekle bi'l-fi'l Şeyhü'l-islâm ve Müfti'l-enâm olan Hamîdî-zâde Mevlâna Mustafa edâmallâhu te'âlâ fezâ'ilühû işâretleri mûcebince bundan akdem sâdır olan emr-i şerîfimle merkûm Hâcî Şeyh-oğlu Midillü Cezîresi'ne iclâ olunmuşıdi. El-hâletü hâzihî dergâh-ı mu'allâm kapucubaşılardan hâlâ Bozok Sancağı Mutasarrıfı Cabbâr-zâde Mîr Süleymân dâme mecduhûnun rikâb-ı hümayûnuma takdîm eylediği takrîrinde mevlânâ-yı mûmâ ileyh Hâcî Şeyh-oğlu Mehmed Kengiri Kazâsı'nın müte'ayyin ve umûr-ı mühimmenin te'diyesinde sâhib-i iktidâr olduğundan bahsle afv ve ıtlâk olunması bâbında emr-i şerîfim sudûrunu istid'â ve ber-minvâl-i muharrer merkûmun afv ve ıtlâk olunması[nı] Şeyhü'l-islâm-ı müşârun ileyhın işâret etmeleriyle işâretleri mûcebince ıtlâkı fermânım olmağın imdi sen ki mevlânâ-yı mûmâ ileyhın, mevlânâ-yı müşârun ileyhın işâretleri mûcebince merkûm Hâcî Şeyh-oğlu Mehmed'in afv ve ıtlâk olunduğu ma'lûmun oldukda ber-minvâl-i muharrer merkûmu kayd-ı nefyden ıtlâk ve sebîlin tahliyeye mübâderet eylemen bâbında.

Fî evâhir-i Ra (Rebî'ü'l-evvel) sene 1205.

[s.186/3]

Magosa Kal'ası Dizdârı () zîde hıfzuhûya hüküm ki,

Bin nefer asker ile meştâyâ me'mûr olan Ankara'da sâkin Sarı Kādî-oğlu Abdullâh'ın Babası Sarı Kādî Mehmed Şâkir'in bundan akdem ihtilâl-ı nizâm-ı askeriyyeyi mûcib olacak harekâta nâ-ber-câye ictisârına mebnî bi'l-fi'l Şeyhü'l-islâm ve Müfti'l-enâm olan Hamîdî-zâde Mevlânâ Mustafa edâmallâhu te'âlâ fezâ'ilühûnun

işâretleri mûcebince sâ'ire ibret zımnında merkûm Sarı Kādî Mehemed Şâkir'in Magosa Kal'ası'na kal'a-bendi bâbında bundan mukaddemâ emr-i şerîfim sâdır olmuşıdi. El-hâletü hâzihî dergâh-ı mu'allâm kapucubaşılardan hâlâ Bozok Sancağı Mutasarrıfı Cabbâr-zâde Mîr Süleymân dâme mecduhûnun rikâb-ı hümayûnuma takdîm eylediği takrîrinde mevlânâ-yı mûmâ ileyh Şâkir müsinn ü ihtiyâr kimesne olduğundan başka Ankara'da sâhib-i nüfûz ve umûr-ı mühimmenin te'diye ve temşiyetine muktedir andan gayri kimesne olmadığından evâmir-i şerîfe ile Ankara Sancağı'ndan matlûb olan asâkir ve sâ'ir umûr-ı mühimmeyi vaktiyle te'diye ve muvâfık-ı rızâ ...? harekâta mübâderet ve fîmâ-ba'd umûr-ı mühimmenin rû'yetinde kusûr ve rehâvet ider ise te'dîb olunmak şartıyla afv ve ıtlâkı bâbında emr-i şerîfim sudûrunu istid'â ve ber-minvâl-i muharrer merkûmun afv ve ıtlâk olunmasını Şeyhü'l-islâm-ı müşârun ileyh işâret etmeleriyle işâretleri mûcebince ıtlâkı fermânım olmağın imdi sen ki dizdârı-ı mûmâ ileyh sin, mevlânâ-yı müşârun ileyh in işâretleri mûcebince merkûm Sarı Kādî Mehemed Şâkir'in şürût-ı matlûb ile cerâyim-i güzêştesi afv olunduğu ma'lûmun oldukda ber-minvâl-i muharrer merkûm kal'a-i merkûmeden ıtlâk ve sebîlin tahliyeye mübâderet eylemen bâbında.

Fî evâhir-i Ra (Rebî'ü'l-evvel) sene 1205.

[s.186/4]

İstanköy Kal'ası Dizdârına hüküm ki,

Sakız Kal'ası zâbitânından gönüllüyân-ı yemîn zâbiti olan İbrâhîm fi'l-asl müfsid ve mürtekib ve birkaç seneden berü âhâlî-i belde ve re'âyâ fukarâsını ıztırâr ve rencîde eylediğinden başka neferâtından eşkıyâ makûlesini zabta kâdir olmayup nizâm-ı beldenin ihtilâlini mûcib harekâta tasaddîsinden bahisle cezâire-i mezbûrenin müftî ve müderris ve dizdâr ve kal'a-i mezbûrenin sâ'ir zâbitânı taraflarından mukaddemâ Der-sa'âdetime vârid olan mahzar gûne memhûr arz-ı hâllerinde lede'l-inhâ ve'l-istid'â merkûm İbrâhîm mübâşir ma'rifetiyle li-ecli't-te'dîb İstanköy Kal'ası'na kal'a-bend olunmak için emr-i şerîfim sudûrunu hâlâ Kapudan-ı deryâ Vezîrim Gâzi Hüseyin Paşa edâmallâhu te'âlâ iclâluhûnun takrîri mûcebince merkûm İbrâhîm mübâşir ma'rifetiyle li-ecli't-te'dîb bâ-fermân-ı âlî İstanköy Kal'ası'na kal'a-bend olmuşıdi. El-hâletü hâzihî merkûmun oğulları Mehemed ve Mustafa nâm kimesneler ile kızları Âişe ve Fâtıma nam hâtûnların rikâb-ı hümayûnuma takdîm

eyledikleri arz-ı hâlleri mefhûmunda merkûm kal'a-i merkûmede sefîl ve ser-gerdân ve kendülerinin dahi hâlleri perîşân ve vücûh ile merhamete şâyân oldukların inhâ ve rahmen li'l-him cürmü afv ve kal'a-i merkûmeden ıtlâkı bâbında emr-i şerîfîm merhamet-redîfîm sudûrunu istid'â ve husûs-ı mezbûr kapudan-ı deryâ-i müşârun ileyhden isti'lâm olundukda gönüllüyân zâbiti merkûm İbrâhîm birkaç seneden berü ahâlî-i belde ve re'âyâ fukarâsını ıztırâr ve ihtilâl-i nizâm-ı beldeyi mûcib harekâtı lede'l-inhâ ve'l-istid'â ve ber-vech-i muharrer kal'a-i mezbûre eğerçi bâ-fermân-ı âlî kal'a-bend olunmuş olup lâkin fîmâ-ba'd ahâlî ve re'âyânın te'mînleriçün umûr-ı beldeye karışmamak ve hiç ferdi rencîde etmemek ve eğer mugâyir-i fermân-ı âlî harekete cesâret itdirir ise te'dî[b]i Der-aliyyeme i'lâm olunmak üzre hâline merhameten ıtlâkına müsâ'ade-i aliyyem erzânî kılınması i'lâm etmeğin i'lâmı mûcebince merkûm İbrâhîm'in kal'a-i merkûmeden ıtlâkı fermânım olmağın imdi sen ki dizdâr-ı mûmâ ileyhsin, merkûm İbrâhîm'in vezîr-i müşârun ileyhın i'lâmı mûcebince şürût merkûm ile cürmü afv olduğu ma'lûmun oldukda şürût-ı merkûmeyi kendüye takdîm birle kal'a-i merkûmeden ıtlâk ve sebîli tahliyyeye mübâderet eylemen bâbında.

Fî evâhir-i Ra (Rebî'ü'l-evvel) sene 1205.

S:187

[s.187/1]

Bozcaada Cezîresi Nâ'ibine hüküm ki,

Bor Mukâta'ası kâtibi olan el-Hâc Ali nâm kimesne kendü hâlinde olmayup ba'zı nâ-hem-vâr harekâta ictisâr eylediğine binâ'en bundan akdem bâ-fermân-ı âlî li-ecli't-te'dîb Bozcaada'ya nefy ü iclâ olunmuşıdi. El-hâletü hâzihî Ali'nin kız karındaşı Fâtîma'nın rikâb-ı hümayûnuma takdîm eylediği arz-ı hâlinde merkûmun yedi sekiz nefer evlâdı sefîl ve ser-gerdân ve merhamete şâyân olduğun inhâ ve afv ve ıtlâkı bâbında emr-i şerîfîm sudûrunu istid'â eylediği ecilden merkûmun afv ve ıtlâkı fermânım olmağın imdi sen ki mevlânâ-yı mûmâ ileyhsin, merkûm Hâcî Ali'nin cürmü afv ve ıtlâk olunduğu ma'lûmun oldukda merkûm Hâcî Ali'yi kayd-ı nefyden ıtlâk ve sebîlin tahliyyeye mübâderet eylemen bâbında.

Fî evâhir-i Ra (Rebî'ü'l-evvel) sene 1205.

[s.187/2]

Selanik Kādîsına ve Limni Kal'ası Dizdârına hüküm ki,

Selanik sâkinlerinden Kesendire zâbiti Gümrük Kâtibi Abdî Efendi dimekle ma'rûf kimesne ile şerîki Menoş Mustafa nâm kimesnelerden işbu seneyi mübâreke hâsılâtından olmak üzere bâ-emr-i âlî si'r râyici üzere on beş bin keyl hinta matlûb olunmakdan nâşî harbî kefereye fûrûhtu men'-i külli ile memnû'iken merkûm Abdî seneyi mâziyede harbî kefereye hinta bey' eylediğine binâ'en bâ-fermân-ı âlî Kavala Kal'ası'na kal'a-bend olunmuşiken yine mütenebbih olmayup matlûb olan hintayı irsâl eylemediğinden mâ'adâ mugâyir-i emr ve rızâ harbî keferesine bir seffine hamûlesi hinta fûrûhtuna mücâseret eyledikleri bi'l-ihbâr tahkîk olunduğu beyânıyla merkûm Abdî'nin bu makûle mugâyir-i rızâ hareketine cesâreti te'dîbi icâb etmekle merkûm Abdî'nin li-ecli't-te'dîb Limni Cezîresi'ne nefy ü iclâsı bâbında emr-i şerîfim sudûrunu mevâlî-i fihâmdan hâlâ Der-aliyyemde hubûbât nâzırı olan Mollâcık-zâde Mevlânâ Mehemmed Atâullâh zîdet fezâ'ilühû bâ-takrîr istid'â etmekle çavuş mübâşeretiyle merkûm Abdî Limni Kal'ası'na kal'a-bend olunmak fermânım olmağın imdi sen ki mevlânâ-yı mûmâ ileyhsin, keyfiyyet ma'lûmun oldukda ber-vech-i meşrûh merkûm Abdî'yi ahz ve Dîvân-ı hümâyûnum çavuşlarından () çavuş zîde kadruhû mübâşeretiyle Limni Kal'ası'na irsâl ve tesyîre ihtimâm ü dikkat eyleyesin. Ve sen ki dizdâr-ı mûmâ ileyhsin, merkûm Abdî'yi vüsûlünde dizdârı olduğun kal'a-i merkûmeye vaz' ve kal'a-bend eyleyüp bilâ-emr-i şerîf itlâk ve firârlarından ittikâ ve mübâ'adet ve vüsûl ve kal'a-bendi çavuş-ı merkûm ile Der-aliyyeme tahrîr ve inhâya müsâra'at eylemen bâbında.

Fî evâhir-i Ra (Rebî'ü'l-evvel) sene 1205.

İtlâkiçün emr-i âlî yazılmışdır.

Fî evâhir-i B (Receb) sene 1205.

[s.187/3] Terkîn

Selanik Kādîsına ve yeniçeri zâbiti () zîde mecduhûya ve Limni Kal'ası Dizdârına hüküm ki,

Selanik sükkânından yeniçeri zümresinden Kesendire zâbiti olan Menoş Mustafa ve şerîki Gümrük Kâtibi Abdî Efendi dimekle ma'rûf kimesnelerden işbu sene-i mübâreke mahsûlünden olmak üzere si'r râyiciyle bâ-fermân-ı âlî on beş bin keyl

hintaya matlûb olup harbî kefereye zahîre fûrûhtu men‘-i külli ile men‘ olmuşiken merkûm Abdî sene-i mezbûrede mugâyir-i rızâ harbî keferesine zahîre bey‘ine mücâsereti hasebiyle Kavala Kal‘ası'na kal‘a-bend olunmuşiken mütenebbih olmayup matlûb olan hintayı irsâl eylemediklerinden mâ‘adâ harbî keferesine bir sefine hamûlesi hinta fûrûhtuna cesâret eyledikleri tahkîk olunduğu bâ-takrîr inhâ ve husûs-ı mezbûr hâlâ rikâb-ı hümâyûnumda sekbânbaşı olan Ömer dâme mecduhûdan isti‘lâm olundukda inhâ olunduğu üzre merkûm Menoş Mustafa'nın hilâf-ı emr ve rızâ harekâta ictisârı hasebiyle li-ecli't-te'dîb ıslâh-ı nefis oluncaya değin Limni Kal‘ası'na kal‘a-bend olunması bâbında emr-i şerîfim sudûrunu i‘lâm etmekle i‘lâmı mûcebince merkûmun li-ecli't-te'dîb Limni Kal‘asına kal‘a-bendi fermânım olmağın, imdi siz ki mevlânâ ve yeniçeri zâbiti mûmâ ileyhimâsız, mûcibleriyle merkûm Menoş Mustafa'yı li-ecli't-te'dîb Limni Kal‘ası'na irsâl ve tesyîre müsâra‘at eyleyesiz. Ve sen ki dizdâr-ı mûmâ ileyhısın, merkûm Mustafa'yı vüsûlünde dizdârı oludğun kal‘a-i mezbûreye vaz‘ ve kal‘a-bend eyleyüp bilâ-emr-i şerîf itlâk ve bir takrîb firârından ittikâ ve mübâ‘adet ve vüsûl ve kal‘a-bendini Der-aliyyeme tahrîr ve iş‘âra mübâderet eylemen bâbında.

Fî evâhiri Ra (Rebî‘ü'l-evvel) sene 1205.

Hubûbât Nâzırı Efendi'nin i‘lâmı mûcebince sâdır olan emr-i âlî mûcebince işbu kayd terkîn olunmuşdur.

Fî 25 R (Rebî‘ü'l-âhir) sene 1205.

[s.187/4]

Bergos ve Bozcaada Nâ'ibleri zîde ilmuhûya hüküm ki,

Edâvât-ı harbiyye ve seferiyye lâzımesicün Der-aliyyemde nuhâsın eşedd lüzûmuna binâ'en mahâll-i âharaya bir dirhem nuhâs nakl olunmayup cümlesi Der-aliyyeme celb olunmak bâbında mukaddemâ bi'd-def'ât evâmir-i aliyyem ısdâr olunmuşiken Trabzon tarafından gelen Abbâs nâm re'isin sefinesi Ereğli'ye uğrayıp altıyüz külçe nuhâs ihrâc ve diğerkayığa tahmîl ve Bergos İskelesi'ne nakl ve yine Trabzon İskele'sinden İpekçi Yorgi nâm zimmî re'is dahi süvâr olduğu sefinesine iki bin külçe nuhâs tahmîl ve Der-aliyyeme nakl eylemek bahânesiyle Bergos İskelesi'ne ihrâc ideceği ba‘de't-tahkîk nuhâs-ı mezkûrun bir danesi mahall-i âhara ihrâc olunmamak Der-aliyyeme ihrâc olunmak bâbında sâdır olan emr-i şerîfim Bergos Mahkemesine

lede'l-vüsûl Bergos İskelesi Gümrükçüsü muvâcehesinde feth ü kırâ'at olundukda merkûm Abbâs Re'îs sefînesinden ihrâc ve Bergos İskelesi'ne nakl olunan furla ta'bîr olunur külçe nuhâs vürûd-ı emr-i âlîden kırk beş gün mukaddem ve İpekçi Yorgi Re'îs sefînesiyle dokuz yüz otuz altı külçe nuhâs yirmi sekiz gün mukaddem eğerçi vürûd idüp lâkin nuhâsın men'î zımnında mukaddemâ emr-i âlî vârid olmadığından nuhâs-ı mezkûru sefâyinden ihrâc ve arabalara tahmîlen İslemye ve Uzuncaabad Panayırlarına nakl etmeleriyle emr-i şerîf-i mezkûr vürûdunda verâlarından adam irsâl ve avdetleri murâd olundukda nuhâs-ı mezkûru ashâbı fûrûht birle Âsitâne-i sa'âdetime avdet eylediklerinden bahsle gümrükçü-i merkûm cevâb eylediğin sen ki Bergos Nâ'ibi mevlânâ-yı mûmâ ileyhsin, bu def'a Der-alıyyeme vârid olan i'lâmın tahrîr ve iş'âr olunmuş tüccâr-ı nuhâs doğru Der-alıyyeme gelüp mahall-i uhrâya nakli fi'l-asl evâmi[r]-i ekîde ve men'-i külli ile men' olunmuş mevâddan ve işbu bakırın Bergos İskelesi'ne satdığı (?) lede't-tahkîk Der-alıyye isticlâbiçün emr-i âlî ısdâr olunmuşiken gümrükçü-i merkûm mücerred resm gümrüğüne tama' ile panayıra gitmesine ruhsat virmesini emsâline ibret için te'dîbini îcâb eylediğini hâlâ rikâb-ı hümayûnumda baş defterdârım olan Osmân dâme uluvvuhû bâ-takrîr inhâ etmekle Bergos gümrükçüsü mezkûrun çavuş mübâşeretiyle li-ecli't-te'dîb Bozcaada Cezîresi'ne nefy ü iclâsı fermânım olmağın imdi sen ki Bergos Nâibi mevlânâ-yı mûmâ ileyhsin, gümrükçü-i merkûmun tevcîhine (?) değin emsâline ibret için te'dîbini îcâb ider hâlâtdan olduğu mâ'lûmun oludukda ber-vech-i meşrûh merkûm gümrükçüyü ahz ve çavuş-ı mûmâ ileyh mübâşeretiyle li-ecli't-te'dîb Bozcaada'ya nefy ü iclâya mübâderet eyleyesin. Ve sen ki cezîre-i merkûm nâ'ibi mevlânâ-yı mûmâ ileyhsin, vüsûlünde merkûmu cezîre-i merkûmede menfiyyen meks ve ikâmet itdirüp bilâ-emr-i şerîf itlâk ve hatve-i vâhîde mahall-i âharaya tecâvüzüne irâ'et-i ruhsatdan hazer ve mücânebet ve vüsûlünü çavuş-ı mûmâ ileyh ile Der-alıyyeme müsâra'at eylemen bâbında.

Fî evâhir-i Ra (Rebî'ü'l-evvel) sene 1205.

Fîmâ-ba'd iskele-i merkûmeye ayak basmamak üzere itlâkiçün emr yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı C (Cemâziye'l-âhir) sene 1205.

S:188**[s.188/1]**

Kütahya Kazâsı Nâ'ibine ve bu husûsa mübâşir ta'yîn olunan () zîde kadruhûya ve Burusa Kal'ası Dizdârına hüküm ki,

Dergâh-ı mu'allâm yeniçerileri ocağı mîr piyâdelerinden sâbika Dîvân Kâtibi Ömer zîde mecduhûnun Kütahya Sancağında Tavşanlı Nâhiyesi'nde () nâm karye ve gayriden bâ-berât-ı âlî-şân mutasarrıf olduğu mîr piyâde ze'âmeti karyelerinden nâhiye-i mezbûre tâbi' Çukur nâm karyeye kadîmden berü cereyân idüp ahâlî-i karye-i mezbûrenin şîrb ve intifâ' idgeldikleri mahsûs ve müstakill kadîmî sularına âhardan dahl olunmak îcâb etmez iken yine Tavşanlı Nâhiyesi'ne tâbi' () nâm karye sâkinlerinden gürûh-ı mütegalibeden İmâm Hâcî Osmân ve Bakkâl Velî ve Osmân Beşe dimekle ma'rûf kimesneler birbirleriyle yek-dil ve yek-cihet olarak ve bin iki yüz senesinde mâ-ı mezbûru ve mecrâ-yı kadîminden icrâ ve fuzûlî zabt ve kendü karyelerine icrâ ve ahâlî-i fukarâya envâ' cevri ve ezâ ve zulm ve ta'addîye ictisârları hasebiyle fukarâ ve zu'efânın hâlleri perîşân olduğundan başka ze'âmet-i mezkûrun harâbına bâdî olacağı numâyân ve karye-i merkûme ahâlîsinin da'vâlarına muvâfık bir yedlerinde fetâvâ-yı şerîfeleri olmağla sen ki mevlânâ-yı mûmâ ileyhisin, zikr olunan Çukur Karyesi ahâlîlerinin yedlerinde fetâvâ-yı şerîfleri mücebince terâfu'-ı şer' ve mâ-ı cârî-i mezkûrun mâ-tekaddemden cereyânı kangı karyeye ise ber-nehc-i şer'i kadîmîsi vechle icrâ etdirilmesi ve merkûmûn Hâcî Osmân ve Bakkâl Velî ve Osmân Beşe hilâf-ı şer'-i şerîf ve mugâyir-i kadîm ve mütegalibâne hareketleri vâkı' ise kendülerini te'dîb ve âharlarını terhîb için Burusa Kal'ası'na kal'a-bend olunmaları fermânım olmağın işbu emri-i şerîfim ısdâr ve mübâşir-i mûmâ ileyh ile irsâl olunmuştur. İmdi sen ki nâ'ib-i mûmâ ileyhisin, ma'rifetin ve ocak tarafından ta'yîn olunan mübâşir-i mûmâ ileyh ma'rifetiyle mezkûrları meclis-i şer'e ihzâr ve terâfu'-ı şer' ve mukaddemâ terâfu'-ı şer'le görülüp fasl olunmayan husûsların temâm-ı hakk ve adl üzre takayyüd ve fetvâ-yı şerîfeye nazar idüp göresin. Ol su dahl iden mezkûrların mülk-i meşrû suları olmayup fi'l-hakîka mîr piyâde-i mûmâ ileyhın ze'âmeti karyelerinden sâlifü'l-beyân Çukur Karyesi kadîmden berü cereyân idüp ahâlî-i mezbûrenin şîrb ve intifâ' idgeldikleri mahsûs ve müstakill kadîmî suları eylemek mezkûrun hilâf-ı şer'-i şerîf ve mugâyir-i kadîm mecrâ-yı kadîmin ihrâc ve kendü karyelerine icrâ ile tagallüben zabt eyledikleri vâkı'

ise ba'de's-sübût hükm idüp mâ-ı mezbûr kadîmden ne vechle cârî olagelmiş ise yine kadîmîsi üzre icrâ itdirüp mezkûrların hilâf-ı şer'-i şerîf ve mugâyir-i kadîm ve fetvâ-yı ol vechle zâhir olan ta'addîlerinin men' ü def'iyle îfâ-yı hakk ve infâz-ı emr-i münîfe ihtimâm ü dikkat eylesesiz. Şöyleki mezkûrların fukarâ ve zu'efâya bu gûne mugâyir-i rızâ ta'addîleri vâkı'a mutâbık olunduğu sûretde mezkûrların te'dîben ve emsâlini terhîben ser-i mûmâ ileyh ma'rifetiyle Burusa Kal'ası'na irsâle ve tesyîre mübâderet ve sen ki mübâşir-i mûmâ ileyhsin, mezkûrları kal'a-i merkûme dizdârına teslîm ve kal'a-bendleriyle infâz-ı emr-i münîfime ihtimâm ü dikkat ve sen ki dizdâr-ı merkûmsun, merkûmûnu mübâşir-i mûmâ ileyh ma'rifetiyle ve vüsûllerinde kal'a-i mezbûreye vaz' ve kal'a-bend eyleyüp bilâ-emr-i şerîf ıtlâk ve firârlarından mübâ'adet ve kal'a-bend olundukları Der-aliyyeme ve cânib-i ocağa i'lâm ve inhâya müsâra'at eylesesiz deyü hâlâ sekbânbaşı olan Ömer dâme mecduhû tarafından mühürlü mektûb virilmekle vech-i meşrûh üzre amel olunmak bâbında fermân-ı âlî-şân yazılmışdır.

Fî evâhir-i Ra (Rebî'ü'l-evvel) sene 1205.

[s.188/2] **Terkîn**

Kütahya Mütessellimi Abbas dâme mecduhû ve Kütahya Kal'ası Dizdârı () zîde hıfzuhûya hüküm ki,

Istabl-ı âmire-i evvele tâbî' koru-yı hümâyûnum kurâlarından Eskişehir Kazâsı'na tâbî' Muttalib ve Sekivirân ve Ömerli ve sâ'ir kurâ ahâlîlerinin rikâb-ı hümâyûnuma takdîm eyledikleri arz-ı hâl ve mahzarlarında bunlar üzerlerine edâsı lâzım gelen avâriz ve imdâd-ı seferiyye ve sâ'ir evâmir-i aliyyemle vâride olan tekâlîflerin emr ü defter mücebince cem'ine me'mûre edâda kusûrları olmayup tasaddî olunmaları îcâb etmez iken kazâ-i mezbûrede şehir kethüdâlığı iddi'âsında olan Velî Bey-oğlu dimekle arîf Mehemmed ve refîki Abdulvahâb nâm kimesneler kendü hâllerinde olmadıklarından nâşî başlarına vâfir haşerât cem' birle katl-i nüfûs ve gasb-ı emvâl misillü hâlâta ibtidâr ve bunun emsâli zulm ve ta'addîlerinin nihâyeti olmayup ahvâlleri diğer-gûn ve perâkende ve perîşân olmalarına bâ'is ve bâdî oldukların ve husûs-ı mezbûr minvâl-i muharrer üzre olduğunu nâtık Eskişehir Kādîsı tarafından bir kıt'a i'lâm virildiğin inhâ ve mezbûr mübâşir ma'rifetiyle ahz ve Kütahya Kal'ası'na kal'a-bend olunmaları bâbında sen ki Kütahya Mütessellimi mûmâ

ileyhsin, sana hitâben emr-i şerîfim sudûrunu istid'â eyledikleri ecilden sen ki Kütahya Mütesellimi kapucubaşı-i mûmâ ileyhsin, ma'rifetin ve ta'yîn olunan mübâşir ma'rifetiyle merkûmân Velî Bey-oğlu Mehmed ve refiki Abdulvahhâb'ın li-ecli't-te'dîb Kütahya Kal'ası'na kal'a-bendleri fermânım olmağın, imdi sen ki Kütahya Mütesellimi mûmâ ileyhsin, ma'rifetin ve ta'yîn olunan mübâşir-i mûmâ ileyh ma'rifetiyle merkûmân Velî Bey-oğlu Mehmed ve refiki Abdulvahhâb'ı ahz ve li-ecli't-te'dîb Kütahya Kal'ası'na îsâl ve irsâle mübâderet ve sen ki Kütahya Kal'ası Dizdârı mûmâ ileyh, merkûmân Mehmed ve refiki Abdulvahhâb mübâşir-i mûmâ ileyh ile tarafına vüsûlünde dizdârı olduğun kal'a-i mezbûreye muhkem habs ve vaz' ve kal'a-bend eyleyüp bilâ-emr-i şerîf itlâk ve bir takrîb firârlarından irâ'et-i ruhsatdan mücânebet ve vüsûl ve kal'a-bend olduklarını mübâşir-i mûmâ ileyh ile Der-aliyyeme i'lâm ve inhâya mübâderet eylemen bâbında.

Fî evâhir-i Ra (Rebî'ü'l-evvel) sene 1205.

Merkûmân Mehmed ve Abdulvahhâb'ın kal'a-bendleriçün işbu emrin kaydı bâ-fermân-ı âlî terkîn olmuştur. İ'lâmı gereği emri yazılmışdır.

Fî 25 R (Rebî'ü'l-âhir) sene 1205.

S:189

[s.189/1]

Seddü'l-bahir Kal'ası Dizdârı () zîde hıfzuhûya hüküm ki, Dergâh-ı mu'allâm topcuları birinci bölüğünün neferâtından Mehmed Ali nâm karakolcu kendü hâlinde olmadığından nâşî ahâlî-i beldeden zümre-i ehl-i ırza şetûm-ı galîz ile tekdîr eylediğinden mâ'adâ zâbitân-ı ocak dahi kendüden di[l]-gîr olmağla merkûmun zâbiti ma'rifetiyle her ne kadar tenbîh ve ıslâhına sa'y olunmuş ise dahi bir vechle mütenebbih olmayup te'dîbi muktezâ olduğu mukaddemâ lede'l-inhâ li-ecli't-te'dîb ıslâh-ı nefsiçün Seddü'l-bahir Kal'ası'na kal'a-bend olunmak bâbında emr-i şerîfim sudûrunu hâlâ rikâb-ı hümayûnumda tobcubaşı olan dergâh-ı mu'allâm kapucubaşılarından Mustafa Tâhir dâme mecduhû memhûr i'lâmıyla ba'de'l-istid'â i'lâmı mücebince merkûm bâ-fermân-ı âlî eğerçi Seddü'l-bahir Kal'ası'na kal'a-bend olunmuşidi. Ancak bu def'a merkûm Mehmed Ali'nin rikâb-ı hümayûnuma gönderdiği arz-ı hâlinde sefil ve ser-gerdân ve şâyeste-i merhamet olmağla afv ve itlâkını istid'â ve husûs-ı mezbûr tobcubaşı-i mûmâ ileyhden isti'lâm

olundukda merkûm Baş karakolcu Mehemmed Ali bundan böyle Âsitâne-i aliyyede istihdâm olunmayup ordu-yu hümâyûnda ocak tarafından müstahdem olmak şartıyla kal'a-i mezbûreden ıtlâk ve sebîli tahliye olmak bâbında emr-i şerîfim sudûrunu i'lâm etmeğin i'lâmı mücebince ıtlâkı fermânım olmağın imdi sen ki dizdâr-ı mûmâ ileyhsin, merkûm Mehemmed Ali'nin şürût-ı merkûmeyle cürmü afv olunduğu ma'lûmun oldukda merkûmu kal'a-i mezbûreden ıtlâk ve sebîli tahliyyeye mübâderet eylemen bâbında.

Fî evâ'il-i ? sene 1205.

[s.189/2]

Eflani-i Bolu ve Kastamonu Kādîlarına hüküm ki,
Hâlâ Boğazhisârları Ser-askeri Vezîrim İzzet Mehemmed Paşa iclâluhûnun bu def'a Der-sa'âdetime vârid olan bir kıt'a kâ'imesinde akrabâsından Eflani-i Bolu Kazâsından Küçük Ağa-zâde Osmân nâm müfsid kendü hâlinde olmayup kazâ-i mezkûr fukarâsına envâ' zulm ve ta'addîye tasaddîsi ser-asker-i müşârun ileyhin mesmû'ı oldukda fukarâya bu güne zulm ve ta'addîden mücânebet ve kendü hâlinde ırz ve edebiyle meşgûl olmasıçün bundan akdem müşârun ileyh tarafından bâ-mektûb kendüye tenbîh olunmuşiken adem-i ısgâ birle evvelkinden ziyâde fukarâya cevri ve ezâyâ ictisâr eylediğin müşârun ileyhe inhâ ve merkûm Osmân sâ'ire ibret içün çavuş mübâşeretiyle Kastamonu'ya nefy ü iclâsı bâbında emr-i şerîfim sudûru istid'â olmağla müşârun ileyhin istid'âsı üzre çavuş mübâşeretiyle merkûmun Kastamonu'ya nefy ü iclâsı fermânım olmağın sen ki Eflani-i Bolu Kādîsı mevlânâ-yı mûmâ ileyhsin, müfsid-i merkûm Osmân'ı ahz ve ta'yîn olunan çavuş-ı mûmâ ileyhe terfîkan Kastamonu'ya nefy ü iclâyâ mübâderet ve sen ki Kastamonu Kādîsı mevlânâ-yı mûmâ ileyhsin, merkûm Osmân, çavuş-ı merkûm ile vüsûlünde merkûmu kazâ-i mezbûrda menfiyyen meks ve ikâmet itdirüp bilâ-emr-i şerîf ıtlâk ve hatve-i vâhide mahall-i âhara hareketine irâ'et-i ruhsatdan hazer ve vüsûlünü çavuş-ı merkûm ile Der-aliyyeme i'lâm ve inhâyâ müsâra'at eylemen bâbında.

Fî evâhir-i Ra (Rebî'ü'l-evvel) sene 1205.

İşbu emr-i âlî çavuş yediyle mahalline lede'l-vüsûl ber-müceb-i emr-i âlî merkûm çavuşuna teslîmen mahall-i menfâsına irsâl olunduğu Eflani-i Bolu Nâ'ibi'nin ve

Kastamonu'ya ba'del-vürûd ber-mantûk-ı emr-i münîf meks ve ikâmet itdirildiğini nâtık Kastamonu Nâ'ibi'nin i'lâmlarının mefhûmu bâ-fermân-ı âlî şerh virildi.

Fî 4 C (Cemâziye'l-âhir) sene 1205.

İtlâkiçün em yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı B (Receb) sene 1205.

[s.189/3]

Seddü'l-bahir Kal'ası Dizdârına hüküm ki,

Kâ'im-makâm-ı âlî makâm tatarlarından Cağ Ali nâm tatar me'mûr olduğu mahalle bir gün evvel vüsûle şitâb etmek lâzıme-i hâli iken hâmil olduğu tahrîrâtı mugâyir-i rızâ âhar mahalle götürüp müddet-i medîde tevkîf ile umûr-ı Devlet-i aliyyenin te'hir ve tevkîf bâdî olmağla te'dîb ve iclâsıyla emsâli terhîb olmak lâzımeden olmakdan nâşî kapu kethüdâsı mübâşeretiyile li-ecli't-te'dîb Seddü'l-bahir Kal'ası'na kal'a-bendi fermânım olmağın imdi sen ki dizdâr-ı merkûmsun, tatar-ı mezbûr mübâşir ta'yîn olunan kapu kethüdâsı () zîde kadruhû ile vüsûlünde li-ecli't-te'dîb kal'a-i mezbûre vaz' ve kal'a-bend eyleyüp bilâ-emr-i şerîf itlâk ve firârından tehâşî ve mücânebet ve vüsûl ve kal'a-bend olduğunu kapu kethüdâsı mezbûr ile Der-aliyyeme inhâ ve iş'âra mübâderet eylemen bâbında.

Fî evâhir-i Ra (Rebî'ü'l-evvel) sene 1205.

Ber-mûceb-i emr-i âlî merkûm kal'a-i merkûme zindânına vaz' ve kal'a-bend olunduğunu nâtık Seddü'l-bahir Kal'ası Dizdârı'nın vârid olan arzının mefhûmu bâ-fermân-ı âlî şerh virildi.

Fî 13 R (Rebî'ü'l-âhir) sene 1205.

Ba'zı şürût ile itlâkiçün emr yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı Ca (Cemâziye'l-evvel) sene 1205.

[s.189/4]

Yenice-i Taraklı Kazâsı Nâ'ibine hüküm ki,

Sen ki mevlânâ-yı mûmâ ileyh Seyyid Mehmed Emîn zîde ilmuhûsun, rikâb-ı hümayûnuma mektûb gönderüp Yenice-i Taraklı Kasabası mahallerinden el-Hâc Murâd Mahallesi imâmı ve mü'ezzini ve sa'ir mastûrû'l-esâmî kimesneler meclis-i şer'e varup mahall-i mezbûre sükkânından Kâsım-oğlu Salih nâm kimesne ile

zevcesi Hadice nâm hâtûn muvâcehelerinde birkaç seneden berü mezkûre Hadîce zümre-i fâhişeden ve eşna' münkir-âne mütecâsire olduğuna binâ'en men' için zevci merkûma bi'd-def'ât elfâz ve ifâde olundukda adem-i ısgâ ve kendünün mücerred rızâ ve tecvîzine mebnî olduğunu mütehakkık ve çend-rûz mukaddem mezbûre mahremi olmayan Hindi-oğlu Hüseyin (?) nâm kimesne ile kasaba-yı mezbûre bağçelerinde her yerde münkir-âne müteveccihen cem' iyyetleri rü'yet ve müşâhede olmağın fâhişe-i mezbûre ve zevci merkûmun hareket-i nâ-ber-câ ve mekâyid ve mazârrlarından râhatları meslûb olmağla mahall-i mezbûrenin tetahhuru için kasaba-i mezbûre voyvodası ve serdârı ma'rifetleriyle bâ-mürâsele-i şer' iyye mahalle-i mezbûreden ihrâc ve kazâ-i âhara tard ü îb'âd olunmuş olup fâhişe-i mezbûre ve zevci merkûm Sâlih fîmâ-ba'd mahalle-i mezbûre gelüp iskân itdirilmemek bâbında emr-i şerîfîm sudûrunu ahâlî-i mezbûrûn istid'â etmeleriyle vâkı'ı bi'l-iltimâs arz eylediğın ecilden vech-i meşrûh üzre emr-i şerîf yazılmışdır.

Fî evâhir-i Ra (Rebî'ü'l-evvel) sene 1205.

S:190

[s.190/1]

...? zikr-i âtî kimesnenin bulunduğu mahallin kâdîsına yeniçeri serdârı ve Sivas Kal'ası Dizdârına hüküm ki,

Kazâ-i mezbûre sâkinlerinden olup öteden berü şakâvet ile me'lûf ve zulm ve ta'addiyâta mütecâsir olan Bekir-oğlu Ömer demekle ma'rûf kimesne doksan dokuz senesi Eğin Voyvodası iken müddet-i zabtda hilâf-ı şer'-i şerîf fukarâ-yı ve re'âyâyı bi-gayr-ı hakkın habs ve darb iderek cebren emvâl-i külliye ahzından sonra azli hengâmı takrîbinde dahi yirmi neferden mütecâviz re'âyâ fukarâsını fuzûlî habs ve der-zencîr ve darb ve tahvîf eylediği re'âyâ fukarâsını tahlîs için kibel-i şer'den mahzar ve birkaç ihtiyârân-ı ehl-i islâm irsâl ve da'vet-i şer' olundukda adem-i itâ'at ve tuğyân ve şakâveti izhâr ile cebren ve kahren altı bin guruslarını ahz eylediği ve kemâl hîle ve hud'asından nâşî ordu-yı hümâyûna giderim diyerek ...? gönüllü bayrağı küşâd ve bir takrîb ile ehl-i islâm re'âyâ fukarâsından on beş bin guruşdan mütecâviz mâl ahz yedlerinden azli hengâm-ı ...? dahi ve ...? hod-be-hod cebren ve kahren ahz, ba'dehû küşâd eylediği bayrağı sarup ordu-yı hümâyûna gitmekden imtinâ ve diyâr-ı âhara firâr eylediği inhâ olunmağla merkûm Ömer bulunduğu

mahallde ahz ve li-ecli't-terâfu' Eğin'e ihzâr ve husemâsıyla ferden ferdâ terâfu'-ı şer' ve üzerine şer'an sâbit ve mütehakkık olan hakk-ı fukarâ ashâblarına ba'de'l-istirdâd merkûm Ömer'in kendüyi te'dîb ve âharını terhîb için Sivas Kal'ası'na kal'a-bendi fermân olmağın işbu emr-i şerîfim ısdâr () ile irsâl olunmuştur. İmdi sen ki merkûmun bulundukları mahallin kâdîsı mevlânâ-yı mûmâ ileyhsin, merkûm Ömer'i ahz ve Eğin'e ihzâra mübâderet eylesin. Ve sen ki Eğin Kâdîsı mevlânâ-yı mûmâ ileyhsin, huzûrunda iddi'â-yı hukûk ve ta'yîn-i mâdde iden ashâblarıyla ferdân ferdâ terâfu'-ı şer' ve üzerine şer'an sâbit ve mütehakkık olan noksân kazâlara istirdâd ve ashâblarına teslim birle ihkāk-ı hakk olunduktan sonra li-ecli't-te'dîb merkûm Ömer'i kal'a-i mezbûreye irsâl ve tesyîre mübâderet eylesin. Ve sen ki dizdâr-ı mezbûrumsun, vüsûlünde mezbûru dizdârı bulunduğun kal'ada kal'a-bend ve muhkem habs eyleyüp bilâ-fermân ıtlâk ve [bir] takrîb firârından tehâşî ve mücânebet ve kal'a-bendi Der-aliyyeme i'lâma mübâderet eylesin deyü hâlâ rikâb-ı hümayûnumda sekbânbaşı olan Ömer dâme mecduhû tarafından mühürlü mektûb virilmekle vech-i meşrûh üzre amel olunmak bâbında. Fî evâhir-i Ra (Rebî'ü'l-evvel) sene 1205.

[s.190/2]

Limni Kal'ası Dizdârına hüküm ki,

Seyyidetü'l-muhadderât ikli'letü'l-muhâssanât, tâcü'l-mestûrât safiyyetü's-sıfât zâtü'l-ulâ ve's-sa'âdât Vâlidem Sultân dâmet ismetuhâ ve zâdet iffetuhânın havâssından Tabanlı Aşîreti Mukâta'ası re'âyâlarından Abdulvahhâb ve Şeyh-oğlu Ali ve Kara-oğlu Ömer ve Hâcî İbrâhîm nâm kimesneler hâss-ı mezbûrun ihtilâlini mûcib harekâta cesâret idüp bundan akdem müşârun ileyhânın kethüdâsı sâbık iltimâsına mebnî bâ-fermân-ı âlî li-ecli't-te'dîb Limni Kal'ası'na kal'a-bend olunmuşlardı. El-hâletü hâzihî merkûmûndan Abdulvahhâb mahall-i menfâsında vefât ve mâ'adâ üç nefer merkûmûn dahi ıslâh-ı nefis eyledikleri inhâ olunmağla fîmâ-ba'd merkûmun mugâyir-i rızâ hareket etmemek ve hâss-ı mezbûrun şirâze-i nizâmına hâlel virmemek ve hilâfî harekete cesâret iderler ise der-akab te'dîb olunmak şartıyla bu def'a cürmleri afv ve sebîlleri tahliye olunmak bâbında emr-i şerîfim sudûrunu müşârun ileyhânın kethüdâsı darb-hâne-i âmirem nâzırı olup dergâh-ı mu'allâm kapucubaşlarından Yûsuf dâme uluvvuhû bâ-takrîr istid'â etmekle vech-i meşrûh üzre afv ve ıtlâkları bâbında.

Fî evâ'il-i R (Rebî'ü'l-âhir) sene 1205.

[s.190/3]

Zağra-i atik ve İnöz Kazâları Nâ'ibleri zîde ilmühümâyâ hüküm ki,
 Hâssa hassekilerimden olup Rumili'nden bâ-emr-i âlî asker ihrâcına me'mûr Bedîş-
 zâde Mehmed Haseki ve ma'iyetine me'mûr kılınan Hüseyin Haseki zîde
 kadruhümâ taraflarından bu def'a Der-aliyyeme vârid olan tahrîrât hulâsa-i
 mefhûmunda Zağra-i atik'in muhtârı ve ihtilâl-i beldeye bâdî olan kudâtdan Emîn
 Efendi nâm ...? me'lûfe olduğu ...? sülûk birle efrâhî (?) irâdesiyle ashâb-ı iktidâr
 ile yek-dil olarak hilâf-ı emr ve rızâ külliyyetlü mâl isticlâb ve asker tanzîm idecekler
 deyü yirmi gün mikdârı bî-hûde imrâr-ı vakt ve ba'dehû sahte iki nefer başbuğlar ile
 bir mikdâr asâkir kasabadan ihrâc ve bir iki konak gitdikden sonra perâkende
 olmalarına ruhsat virdiler bu husûs âhar kazâlara dahi sirâyet ideceği bedîhî olduğu
 ve bundan başka merkûm Emîn üç yüz nefer dağlı nefer sekbân başına cem' birle iki
 senelik mürettebât seferiyyesinin adem-i rû'yetine bâdî ve bunun emsâli fazâyih
 cesâret eylediği tahrîr ve inhâ ve te'dîbi istid'â olunmağla merkûm Emîn Efendi'yi
 İnöz'e nefy ü iclâ ile isâ'etine cezâ ve sâ'ir[e] ibret-nümâ olmak bâbında emr-i
 şerîfim sudûrunu bi'l-fi'l Şeyhü'l-islâm ve Müftî'l-enâm olan Mevlânâ Hamîdî-zâde
 Mustafa edâmallâhu te'âlâ fezâ'ilühû işâret etmeleriyle işâretleri mücebince merkûm
 Emîn'nin çavuş mübâşeretiyile İnöz'e nefy ü iclâsı fermânım olmağın imdi sen ki
 Zağra-i atik Kazâsı Nâ'ibi mevlânâ-yı mûmâ ileyhsin, merkûm Emîni ahz ve ta'yîn
 olunan çavuş zîde kadruhû mübâşeretiyile mevlânâ-yı müşârun ileyhin işâretleri
 mücebince İnöz'e nefy ü iclâyâ müsâra'at ve sen ki İnöz Kasabası Nâ'ibi mevlânâ-yı
 mûmâ ileyhsin, merkûm Emîni çavuş-ı merkûm ile vüsûlünde menfiyyen meks ve
 ikâmet itdirilüp bilâ-emr-i şerîf itlâk ve bir hatve mahall-i âhara tecâvüzüne ruhsat ve
 cevâz göstermekden ittikâ ve mübâ'adet ve vüsûl [ve] ikâmeti çavuş-ı merkûm ile
 Der-aliyyeme inhâ ve iş'âra mübâderet eylemeniz bâbında yazılmışdır.

Fî evâ'il-i R (Rebî'ü'l-âhir) sene 1205.

[s.190/4]

Selanik Mütesellimi Yûsuf Bey'e ve Kara Karye Kādîsına ve Benefşe Kal'ası
 Dizdârına hüküm ki:

Kara Karye sâkinlerinden zümre-i kudâtdan Hamza-zâde Dervîş Ali nâm kimesne
 sefer-i humâyûn için bahâr ve şitâyâ müretteb asâkirin ta'tîl ve ihtilâline sebep ve

illet olduğundan mâ'adâ fukarâ üzerlerine ez'âf-ı muzâ'af tekâlîf tarhıyla iz'âc-ı ahâlî memlekete tasaddî eylediği muhakkak olmak hasebiyle kendüyi te'dîben ve emsâlini terhîben ve mehâmm-ı seferiyyeyi ta'tîlden sıyâneten merkûmun Benefşe Kal'ası'na kal'a-bendi bâbında emr-i şerîfim sudûrunu bâ-takrîr inhâ olunup merkûmun nefy-i belde ve habs-ı kal'a olması bâbında emr-i şerîfim sudûrunu hâlâ bi'l-fi'l Şeyhü'l-islâm ve Müfti'l-enâm olan Hamîdî-zâde Mevlânâ Mustafa edâmallâhu te'âlâ fezâ'ilühû işâret etmeleriyle işâretleri mûcebince Benefşe Kal'ası'na kal'a-bendi fermânım olmağın imdi siz ki kapucubaşı ve mevlânâ-yı mûmâ ileyhimâsız, Şeyhü'l-islâm müşârun ileyhin işâretleri mûcebince merkûmu ahz ve Dîvân-ı hümayûnum çavuşlarından ta'yîn olunan () çavuş zîde kadruhûya terfîkan Benefşe Kal'ası'na irsâl ve îsâle müsâra'at eyleyesiz. Ve sen ki Benefşe Kal'ası Dizdârı merkûmsun, merkûm Hamza-zâde Dervîş Ali, çavuş-ı merkûm ile vüsûlünde dizdârı olduğun kal'a-i merkûmeye kal'a-bend eyleyüp bilâ-emr-i şerîf ıtlâk ve firârından gâyetü'l-gâye tehâşî ve mücânebet ve vüsûl ve kal'a-bendi çavuş-ı merkûm ile Der-aliyyeye inhâya müsâra'at eylemen bâbında.

Fî evâhir-i Ra (Rebî'ü'l-evvel) sene 1205.

Firârına mebnî Âsitâneye ihzâriçün emr yazılmışdır.

Fî evâsıt-ı R (Rebî'ü'l-âhir) sene 1205.

Defter-i mühimmeye yazılmışdır.

İşâretleri mûcebince afv ve ıtlâkiçün emr yazılmışdır.

Fî evâhir-i S (Safer) sene 1207

6. SONUÇ

24 Numaralı Kalebend Defteri Osmanlı Devleti'nin hukukî ve sosyal tarihine ışık tutan çok önemli arşiv kaynaklarından birisidir. Kapsadığı yıllar içerisinde toplumun farklı kesimlerinden kişilerce işlenen suçlar, bu suçlara verilen cezalar ve bu cezaların infazı toplumsal hayatın devlet kontrolünde nasıl devam ettirildiğini göstermektedir. Devlet defterde yer alan cezalar vesilesiyle bir takım kişi ya da kişiler tarafından işlenen suçlar yüzünden sağlamış olduğu nizamın bozulmasına izin vermek istememektedir.

Suçlar bazen bireysel bazen ise organize olmuş kişilerce işlenebilmektedir. Defterde incelenen suçluların hiçbirinde suçlu kişilerin devletin varlığını ortadan kaldırmaya kastetmediği kolaylıkla anlaşılmaktadır. Suçluların asıl amacı ellerinde bulundurdıkları silah, insan, ya da resmî yetkilerle kendi lehlerine menfaat sağlamaktır. Suçlar içinde en çok işlenen suçun sosyal suçlar yani toplumsal ilişkilerle ilişkili suçlar daha sonrakinin ise ekonomik suçlar olması bunun en önemli göstergesidir. Eşkıyalık yani şakavet hareketlerinin çok yoğun olduğu hükümlerde görülmektedir. Anadolu'nun içlerinde özellikle 1600'lerin sonlarından itibaren asayiş zaafiyetlerinin artması bu suçların artmasında önemlidir. Ordudan kaçan, sefere gitmeyen, sefere gitmek için donanıp daha sonra kaçanlar devletin kendilerine askerî amaçlar için kullanmak üzere verdikleri silahlarla korumasız kalan halk üzerinde baskı kurmuşlardır. Bu baskıların çoğu halktan haksız yere maddi çıkar sağlamak amacıyla yöneliktir. Gasp suçunun defterde çok yaygın olmasının nedenlerinden birisi de budur. Bu kişilerin amacı Osmanlı Devleti'ni ortadan kaldırmak olmamasına rağmen Osmanlı Devleti'nin egemenlik alanları içindeki herhangi bir bölge ya da bölgelerde devletin kurduğu ekonomik ya da sosyal nizamı bozmaya çalışmalarıyla dolaylı yoldan devletin varlığına da zararlar vermiştir. Çünkü devlet kendisine vergi veren reayasının⁴⁸² güvenliğini sağlamak zorundadır⁴⁸³. Bunu yapamaması

⁴⁸² Bazı hükümlerde masum suçsuz reaya "*vedî'atullâh*" yani allah'ın emaneti şeklinde tanımlanmıştır.

⁴⁸³ Bu görev hükümlerde "*rahmeten li'l-fukarâ*" ya da "*terahhümen li'l-fukara*" ifadeleriyle belirtilmiştir.

durumunda oluşan mağduriyetler devletin içindeki birçok sistemin birbiri ardına bozulmasına neden olmuştur.

Kadı, serdar, yeniçeri, voyvoda vb. devlet görevlilerin de suçlularla ya da bölgedeki zorbalarla beraber hareket etmiş olması defterde en çok karşılaşılan durumlardan birisidir. Özellikle kadınların çeşitli sebeplerle birçok suça bulaştığını ve bu sebeple genellikle nefy ya da cezirebend cezası aldığı defterdeki hükümlerde görülmüştür⁴⁸⁴.

Defterdeki hükümlerin tamamının incelenmesi sonucunda cezalandırma ya da cezanın infazı uygulamalarında farklılıklar olduğu da göze çarpan önemli durumlardan birisidir. Sultan Ahmed Cami'sinde Padişah III. Selim'in de katıldığı Mevlid-i Nebevî okunduğu sırada kendi aralarında kavga çıkaran medrese ahalisinden 6 kişinin 4'üne cezire-bend cezası verilirken 2 sine kalebend cezası verildiği görülmüştür⁴⁸⁵. Defterdeki hükümlerde göze çarpan diğer önemli bir husus ise işlediği suçlardan dolayı ceza alan 1' GMY'nin ailesi ile birlikte Selanik'e nefy edilirken⁴⁸⁶ M bir suçlunun da ailesi ile birlikte Resmo Ceziresi'ne cezire-bend edilmesidir⁴⁸⁷. Bugünkü modern hukuk uygulamalarında suçu işleyen kişinin dışında başkalarının cezalandırılmaması yani *suç/ceza sorumluluğun şahsiliği* ilkesiyle uyuşmayan bir durumdur⁴⁸⁸. Fakat defterde de bu şekilde başka örnek de bulunmamaktadır.

Ceza uygulamalarında Devletin suçlulardan ya da suçlu yakınlarından yana merhametli davarandığı da çok açık bir durumdur. Bu durumun en önemli kanıtlarından birisi ceza alan suçluların çoğunun 1 - 6 ay arasında serbest bırakılmış olmalarıdır⁴⁸⁹. Defterdeki ıtlak hükümlerinde yer alan ıtlak sebepleri incelendiğinde de devletin ceza verirken sonradan ceza dolayısıyla suçlular ve yakınları için oluşan mağduriyetlere kayıtsız kalmadığı çok açık bir şekilde görülmektedir. Suçluların hastalık, yaşlılık geçim sıkıntılarına düşmeleri gibi mağduriyetler suçluların ıtlakı

⁴⁸⁴ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 24, s. 9/3, 10/2, 89/5, vb.

⁴⁸⁵ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 24, s. 89/2, 89/3, 89/4.

⁴⁸⁶ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 24, s. 101/3.

⁴⁸⁷ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 24, s. 96/4.

⁴⁸⁸ M. E. ARTUK - A. GÖKCEN - A. C. YENİDÜNYA, Gerekçeli Ceza Kanunları, s. 44.

⁴⁸⁹ (Bkz Şekil 3.14 - 3.22 - 3.31)

konusunda devlet için önemli gerekçeler oluşturmuştur. Buna ek olarak suçluların çoğunun erkek olması ve caza alması dolayısıyla özellikle ailenin iâşe teminini karşılayacak kimsenin kalmaması ise ailenin geri kalanı için çok büyük mağduriyetler oluşmasına neden olabilecektir. Böyle durumların oluşmaması için devlet suçlunun yakınları (anne, eş evlat, kız vb.) tarafından yollanılan af taleplerinin çoğunu olumlu yanıtlayarak toplumsal düzenin sağlıklı bir şekilde devamlılığını sağlamaya çalışmıştır. Çünkü suçlu yakınlarının yaşadığı mağduriyetler bir süre sonra onların da başka suçlara bulaşmasına neden olabilecektir. Osmanlıdaki bu hukukî durumu bugün uygulanan hukukla kıyasladığımızda Osmalı'da suçlular lehine bir durumun olduğu söz konusudur. Çünkü günümüzde suçlunun çekeceği cezanın süresi cezasının kesinleşmesiyle birlikte kesinleşir o süreden önce cezasının (genel af gibi bir durum dışında) bitmesi pek mümkün değildir⁴⁹⁰. Devletin suçlunun özel durumunu gözeterek gelen talep üzerine suçun çekileceği yerde değişikliğe gittiği durumda defterde kaşılaşılan durumlardan birisidir. Örneğin Magosa Kalesi'ne kalebend olma cezası alan Suleha Çukadarı Mustafa isimindeki suçlunun hastalığından dolayı Sultaniye Kadısı tarafından ceza mahalli değiştirilebiliyor ve cezasının Seddü'l-bahir Kalesi'nde çekmesine izin veriliyor⁴⁹¹. Devletin suçluya karşı merhametli oluşanda devlet dini olan İslamiyete bağlılığı ve duyduğu saygının da çok önemli bir etken olduğu defterdeki ıtlak hükmlerinin ya da ıtlak şerhlerinin tarihlerinin üç aylar (Receb, Şaban ve Ramazan) diye bilinen tarihler olmasından kolayca anlaşılabilmektedir⁴⁹².

İncelenen defterdeki ceza alan suçlulara din ve cinsiyet bazında bakıldığında ortaya önemli bir yargı daha çıkmaktadır. Ceza alan toplam suçlu sayısı 810 iken bu suçluların sadece 21'i kadın geriye kalan 789'u ise erkektir. Erkek ve kadın arasındaki bu çok büyük fark konusunda devletin kadınları cezalandırma konusunda erkeklere oranlara daha merhametli ve bağışlayıcı davrandığı görüşü ileri sürülebilir. Kadının gerek aile gerekse toplum hayatındaki kilit rolünü onun cezalandırılıp ailesinden uzaklara sürgün edilmemesinde önemli bir etkidir. Kadınlara karşı

⁴⁹⁰ Günümüz Türkiye'sinde mahkûmlarının bazılarının yaşadıkları ağır hastalıkları dolayısıyla Cumhurbaşkanına yazdıkları af ve evde ikamet etme taleplerinin olumlu değerlendirildiği durumlar da mevcuttur.

⁴⁹¹ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 24, s. 39/3 - 48/4.

⁴⁹² BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 24, s. 10/2, 141/3, 165/2 vb.

devletin bağışlayıcı ve merhametli olduğu konusundaki en önemli kanıtlardan birisi ise defterde yer alan ceza hükümlerinin hiçbirinde hiçbir kadın suçluya kalebend, palanka-bend ya da kürek cezasının (bunlar defterdeki en ağır ceza türleridir) verilmemiş olmasıdır. Bu durum devletin kadınlardan yana pozitif bir tutum sergilediğini işaret etmektedir. (Bkz Tablo 3.2 - 3.32 - 3.34). Kadınların daha az cezalandırılmasında erkeklere oranlara iş hayatına ve dışarıda yaşanan hayata daha az müdahil olmalarıdır ki bu durum kadınların suça bulaşma ihtimallerini erkelere göre epey azaltmaktadır.

Defterde göze çarpan önemli bir detay ise devletin özellikle suç işleyen kadınlara/naiblerine defterde yer alan en ağır ceza türlerinden olan kalebend cezası yerine nefy ya da cezire-bend cezasını vermiş olmasıdır. Bu sonuç devlet görevlileri olan kadınlardan yana devletin daha merhametli bir tutum sergilediğini göstermektedir⁴⁹³. Ama aynı suçu işleyen ve kadı olan iki kişiye farklı cezalar verildiği de defterdeki hükümlerde görülebilen bir durumdur⁴⁹⁴.

Defterdeki tüm ceza türlerinde yer alan suçlulara sınıflarına göre bakıldığında ise kalemiye sınıfı mensubu suçluların en az sayıda olduğu tespit edilen en önemli detaylardan birisidir.

Suçluların ıtlak uygulamalarında farklılık olduğu da defterdeki hükümlerde göze çarpan detaylardan birisidir. Örneğin beraber işledikleri suçlardan dolayı biri/bazıları af edilirken bazıları edilmeyebiliyor⁴⁹⁵.

Tüm bu veriler ışığında Osmanlı'nın kendine has bir hukuk ve cezalandırma sistemi kurduğu ve bu sistemi ilerleyen süreç ve ihtiyaçlar doğrultusunda güncellediği açık bir gerçektir. Masum insanları suçlulardan koruma konusunda devletin gayret gösterdiği ceza hükümlerinde açıkça ifade edilirken aldığı cezalar sebebiyle zor duruma düşen suçlulara karşıda merhametli ve bağışlayıcı davrandığı defterde yer alan ıtlak hükümlerinden kolayca anlaşılabilmektedir.

⁴⁹³ Bu duruma örnek olarak rüşvet aldığı gerekçesiyle Taife nefy edilen Edirne'nin sabık kadısının hac görevini yerine getirdikten sonra Gelibolu'da bulunan arpalığında ikamet etmesine izin veriliyor. BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 24, s. 85/3.

⁴⁹⁴ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 24, s. 171/2, 171/3.

⁴⁹⁵ BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 24, s. 72/2, 75/2 vb.

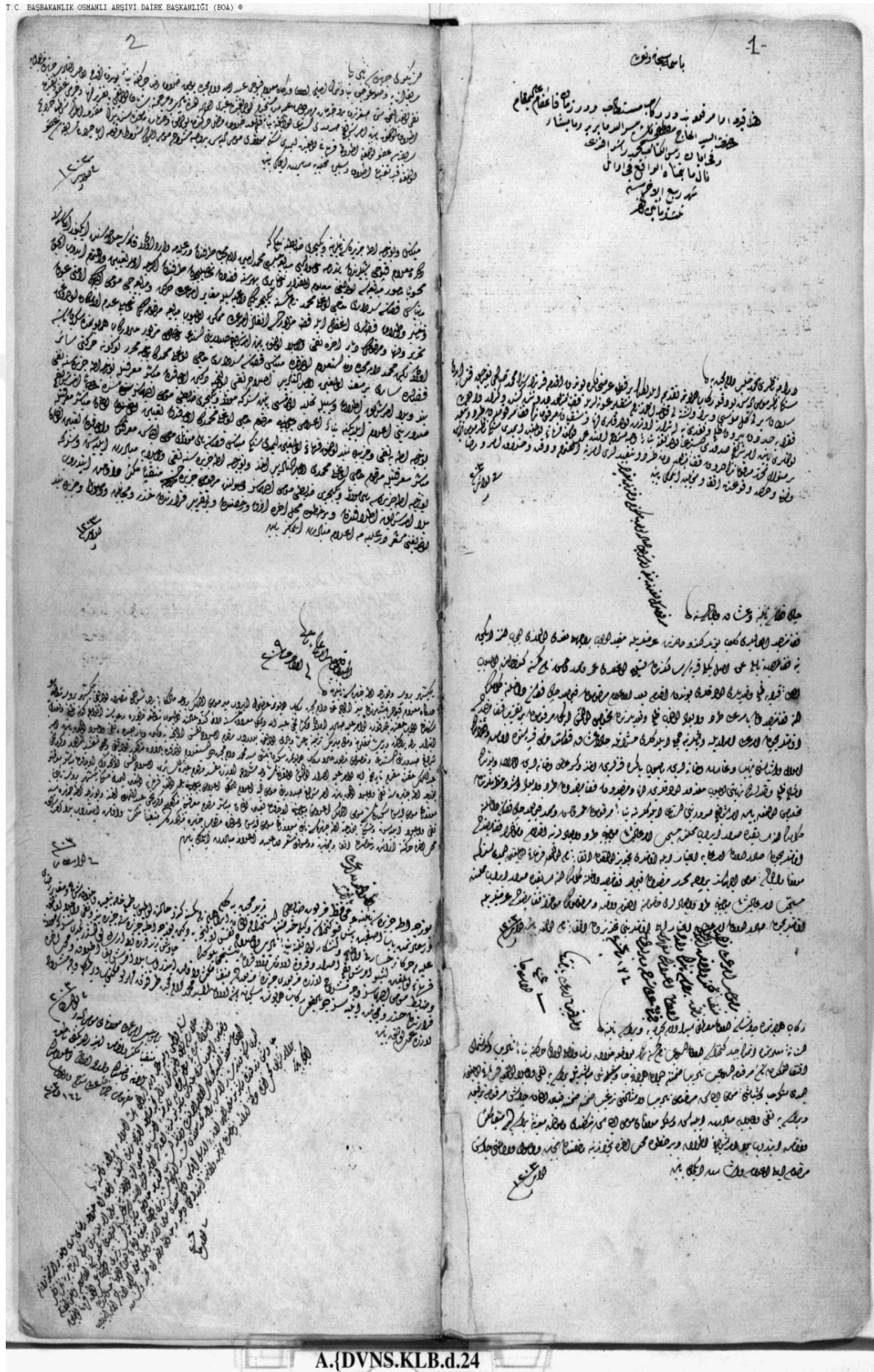
7. EKLER

Ek-1

T.C. BAŞBAKANLIK OSMANLI ARŞİVİ DAİRE BAŞKANLIĞI (BOA) ©

A.{DVNS.KLB.d.24

Ek-5

T. C. BAŞBAKANLIK OSMANLI ARŞİVİ DAİRE BAŞKANLIĞI (BOA) ©

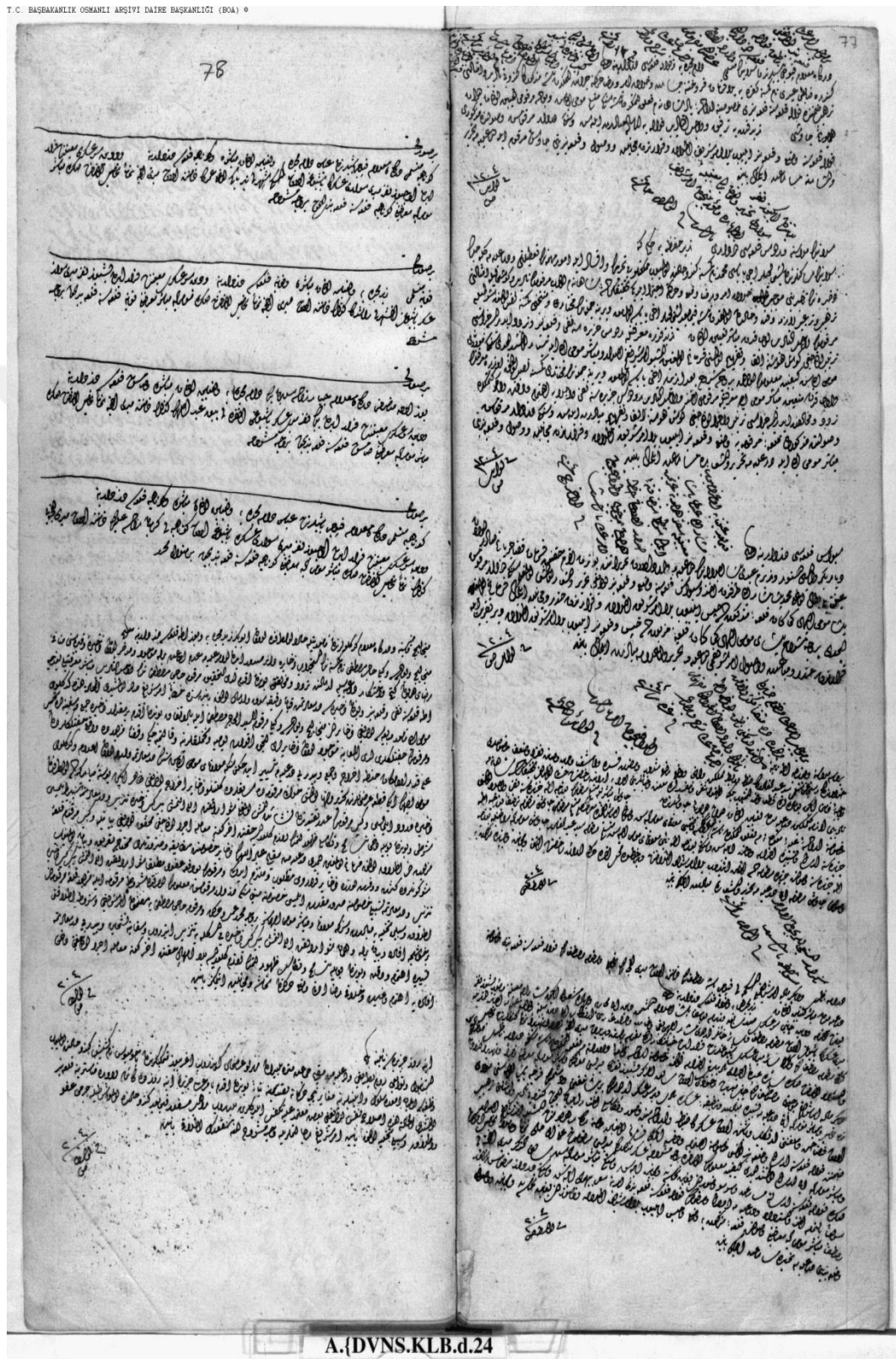

A.(DVNS.KLB.d.24

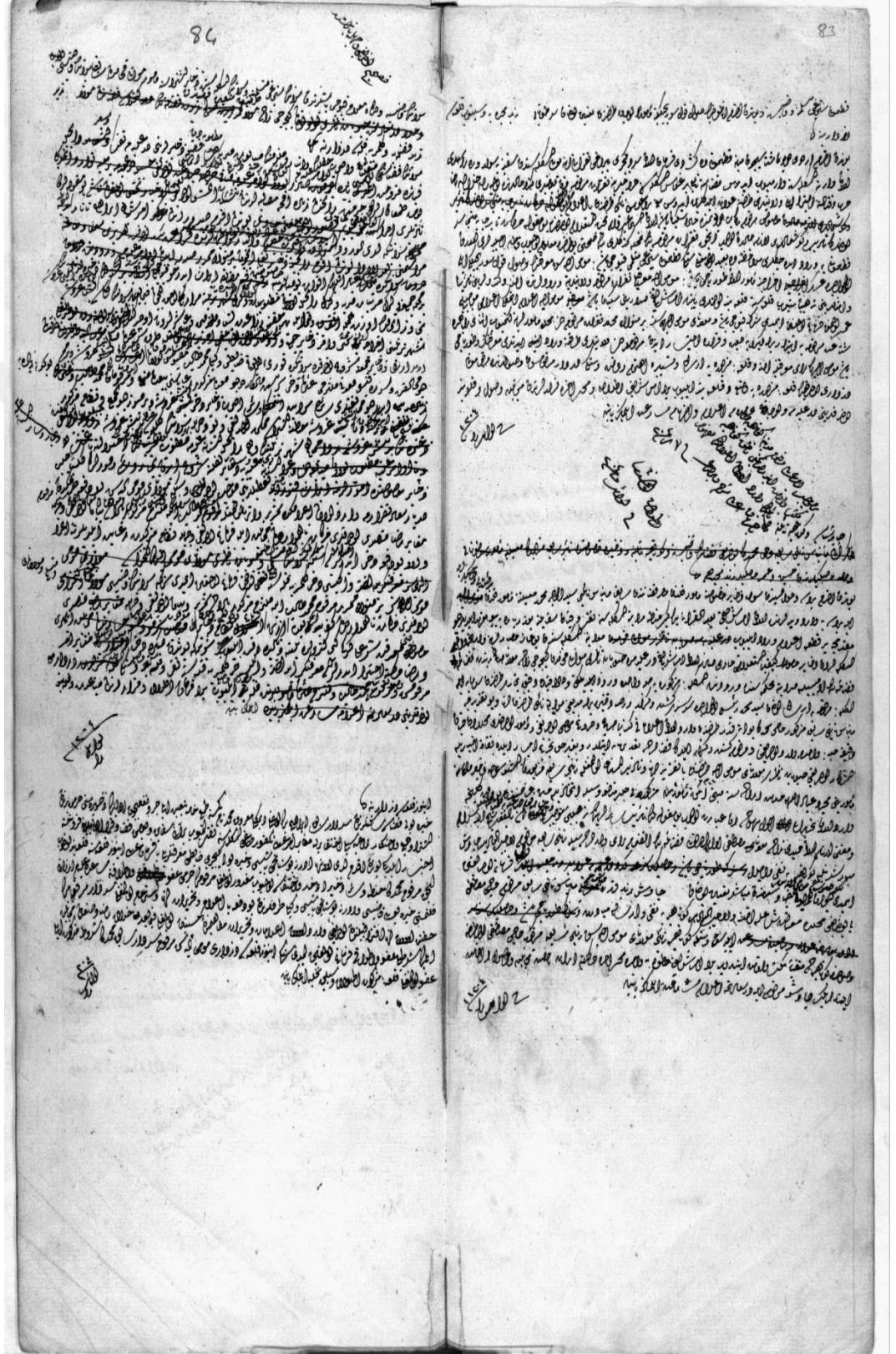

Ek-8

T.C. BASBAKANLIK OSMANLI ARSIVI DAİRE BAŞKANLIĞI (BOA) ©

A.{DVNS.KLB.d.24

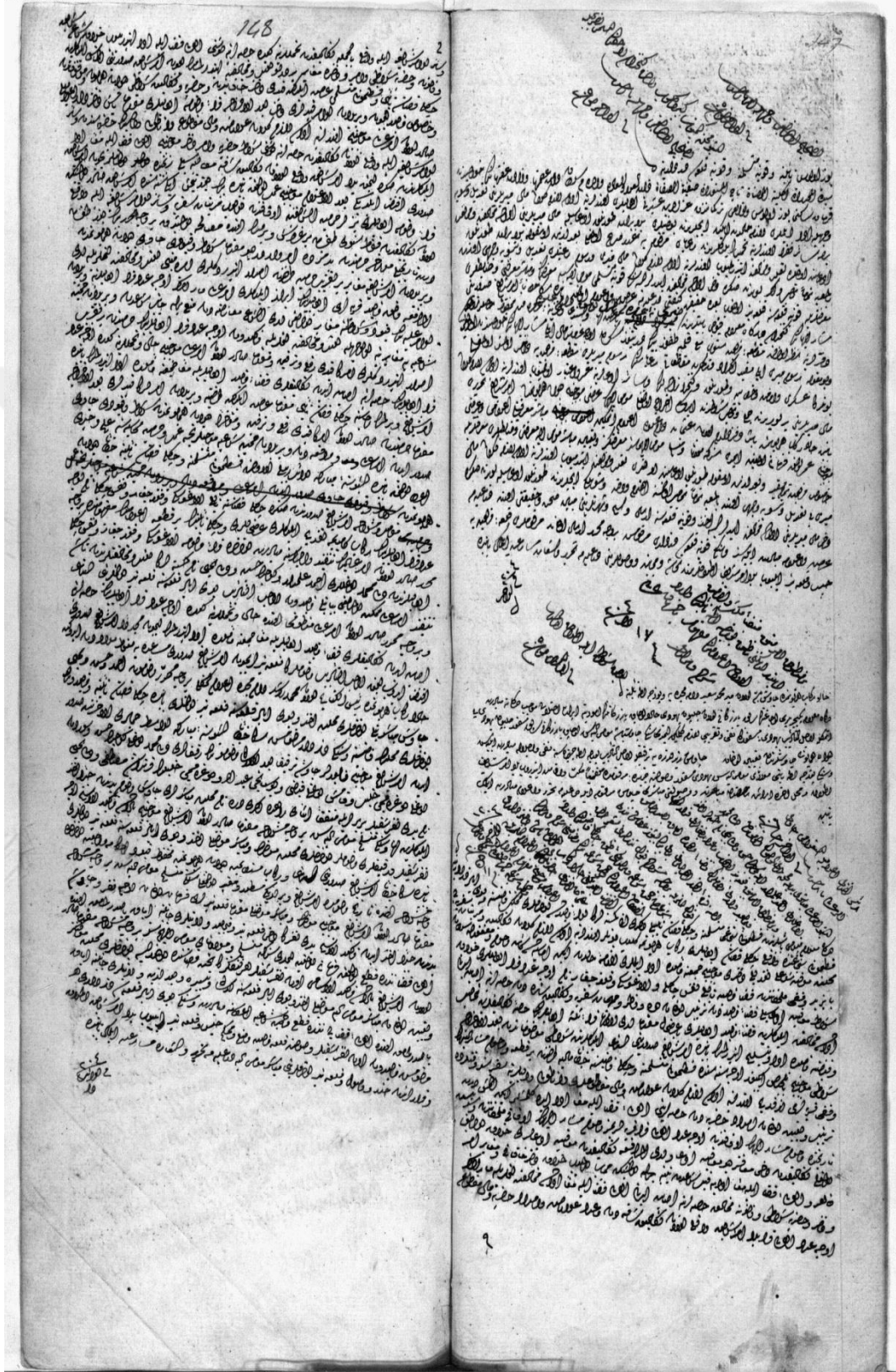

94

93

... (Main body of handwritten Ottoman Turkish text on two pages) ...

... (Marginal notes and signatures) ...

8. KAYNAKÇA

Arşiv Kaynağı

BOA, A.DVNS.KLB.d., nr. 24.

Araştırma Kaynakları

AKBAYAR, Nuri (2001), **Osmanlı Yer Adları Sözlüğü**, Tarih Vakfı Yurt Yayınları İstanbul.

ALAKUŞ, Murat (2016), **BOA 6 (H.1151 - 1152/M. 1739) ve 31 (H.112/M.1806-1807) Numaralı Kal'a-bend Defterleri (İnceleme ve Metin)**, yayımlanmamış yüksek lisans tezi, MSGSÜ Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.

ARTUK, M. E. - GÖKCEN, A. vd. (2012), **Ceza Hukuku Genel Hükümler**, 6. Baskı, Adalet Yayınevi, Ankara.

ARTUK, M. E. - GÖKCEN, A. vd. (2012), **Gerekçeli Ceza Kanunları**, 13. Baskı, Adale Yayinevi, Ankara.

AVCI, Mustafa (2014), **Osmanlı Ceza Hukuku Özel Hükümler**, Mimoza Yayınları, Konya.

BAŞOĞLU, Tuncay (2011), "Tazir", **DİA**, C. 40.

BARDAKOĞLU, Ali (1996), "Had", **DİA**, C. 14.

BAYRAKTAR, Güler (2003), **Osmanlı Devleti'nde Kal'a-bend Cezası (5 Numaralı Kal'a-bend defteri, Z. 1150 - B. 1151)**, yayımlanmamış yüksek lisans tezi, Gaziosmanpaşa Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Tokat.

BAYRAM, Ü. Filiz (2014), **"Enverî Tarihi: Üçüncü Cild (Metin ve Değerlendirme)"**, yayımlanmamış doktora tezi, İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.

DAĞCI, Şamil (2002), "Kıyas", **DİA**, C. 25.

DEMİRTAŞ, Mehmet (2010), **Osmanlı Esnafında Suç ve Ceza**, Birleşik Yayınevi, Ankara.

DEVELLİOĞLU, Ferit (2011), **Osmanlıca - Türkçe Ansiklopedik Lûgat**, Aydın Kitabevi, Ankara.

ERİM, Neşe, "Osmanlı İmparatorluğunda Kalebendlik Cezası ve suçların Sınıflandırılması Üzerine Bir Deneme", **Osmanlı Araştırmaları**, C. 4 İstanbul 1984.

EYİCE, Semavi (2001), "Kale", **DİA**, C. 24.

FEDAKAR, Cengiz (2010), **Anapa Kalesi: Karadeniz'in Kuzeyinde Son Osmanlı İstihkamı**, yayımlanmamış doktora tezi, MSGSÜ Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.

GENÇ Y. İ. - YILMAZ N.vd. (2000), **Başbakanlık Osmanlı Arşiv Rehberi**, 2. Baskı, İstanbul.

İNALCIK, Halil (2005), **Osmanlı'da Devlet, Hukuk, Adalet**, 2. Baskı, Eren Yayıncılık, İstanbul.

İŞBİLİR, Ömer (2006), "XVIII. Yüzyılın İlk Yarısında Osmanlı Devletinde Limni Kalebentleri", **Zindanlar ve Mahkûmlar**, İstanbul.

KOCA, Uğur (2015), **17 Numaralı Kalebend Defterine Göre Hicri 1182-1188 (M.1768-1774) Yılları Arasında Osmanlı Devletinde Suç, Suçlu, Hapishaneler ve Cezalar**, yayımlanmamış yüksek lisans tezi, MSGSÜ Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.

KÖPRÜLÜ, M. Fuad (2012), **Bizans Müesseselerinin Osmanlı Müesseselerine Tesiri**, 3. Baskı, Akçağ Yayınları, Ankara.

OĞUZOĞLU, Yusuf, "Dizdar", **DİA**, C. 9.

ÖZKUL, Ali Efdal (2010), "XVIII. Yüzyılın İlk Yarısında Kıbrısta Kalebentler ve Cezirebentler " **Hapishane Kitabı**, (ed. Emine Gürsoy Naskali, Hilal Oytun Altun), İstanbul.

PAKALIN, M. Zeki (1983), **Osmanlı Tarih Deyimleri ve Terimleri Sözlüğü**, 3. Baskı Milli Eğitim Basımevi, İstanbul.

PARLATIR, Ziya (2014), **Osmanlı Türkçesi Sözlüğü**, 7. Baskı, Yargı Yayınevi, Ankara.

SAMİ, Şemseddin (1989), **Kâmûs-ı Türkî**, Enderun Kitabevi, İstanbul.

SERTOĞLU, Midhat (1986), **Osmanlı Tarih Lügatı**, Enderun Kitabevi, İstanbul.

SEZEN, Tahir (2006), **Osmanlı Yer Adları**, Ankara.

TÜRCAN, Talip (2010), "Şeriat", **DİA**, C. 38.

YAKUT, Esra (2006 Güz), Tanzimat Dönemi'ne kadar Osmanlı Hukuku'nda Taziri Gerektiren Suçlar ve Cezaları, **Türk Hukuk tarihi Araştırmaları**, Güz (25 - 40).

UZUNÇARŞILI, İsmail Hakkı, **Osmanlı Tarihi**, V. Cilt, 6. Baskı, Türk Tarih Kurumu Yayınları, Ankara.

9. ÖZGEÇMİŞ

1990 yılında Eskişehir'in Sivrihisar ilçesinde doğdu. İlköğrenimini 2004 yılında Zübeyde Hanım İlköğretim Okulu, Ortaöğrenimini ise 2008 yılında Sarıyer Behçet Kemal Çağlar Lisesi'nde tamamladı. 2014 yılında Boğaziçi Üniversitesi Tarih Bölümü'nden, 2016 yılında ise Anadolu Üniversitesi Uluslararası İlişkiler Bölümü'nden lisans mezunu oldu. Meslekî hayatına ilk olarak 1 Şubat 2016 tarihinde T.C. Dışişleri Bakanlığı Diplomatik Arşiv Dairesi Başkanlığı'nda Dışişleri UzmanYardımcısı olarak başladı. 26 Aralık 2016 tarihinden itibaren Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi Tarih Bölümü Yakınçağ Tarihi kürsüsünde araştırma görevlisi olarak çalışmaktadır. İleri düzeyde İngilizce ve Osmanlıca bilmektedir. Bekâr ve halen İstanbul'da ikamet etmektedir.